

Siddur. Polish + Hebrew

Sidur sifte ^{סדור} yeshanim
שפת יי שנים

כולל

תפלות לכל ימות השנה

עם תרגום פלניא .

ונחה אליו באור קצר

מורה דרך

בלשון פלניא .

לדראות מי הם מחברי התפלות וזמן חבורן .
כולל גם הערות על תוכן התפלות ופירוש מספיק .

מאת

דניאל נייפעלד

כִּי בֵּיתִי בֵּית־הַתְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הָעַמִּים : (ישעיה ב' יד)

ווארשוויא 1888

שנת תרכ"ח לפ"ק

4

Printed in POLAND

52994867

Wolno drukować, z warunkiem złożenia w Komitecie Cenzury, po wydrukowaniu, prawem przepisanej liczby egzemplarzy.

Warszawa, dnia 24 Listopada (6 Grudnia) 1864 r.

p. o. Cenzora, *B. Cymernan.*

Każdy exemplarz dzieła niniejszego opatrzony jest w tém miejscu własnoręcznym moim podpisem. Exemplarze zaś tym podpisem nieopatrzone prawnie poszukiwane będą.

Daniel Cymernan

W DRUKARNI ALEXANDRA GINSA.

BM 675
D 3 Z 587

1865

MAIN

סדר

ש פ ת י י ש נ י ם

עם באור

מורה דרך

מאת

דניאל נייפעלד

כרך א'

חלק א' תפלות לימי החול .

חלק ב' תפלות לשבת .

חלק ג' תפלות לראש חדש , לשלש רגלים , ימים נוראים ,

תענה , פורים , וימי הצום .

הוספה , סדר הזכרת נשמות בבית הכנסת .

Modły Starożytne Izraelitów

z Komentarzem:

MOREH DERECH.

PRZEZ

Daniela Neufelda.

Tom I.

CZĘŚĆ I, Modlitwy na dni powszednie.

— II, — na Sobotę.

— III, — na Święta, uroczystości i posty.

DODATEK. Wspomnienie dusz zmarłych w Synagodze.

Uwaga: (*) Gwiazdki oznaczają, iż miejsca niemi oznaczone, objaśnione zostały w Komentarzu: MOREH DERECH przy Tomie II.

Swojej kochanej bratowej

Cecylii z Neumarków

NEUFELD,

w dowód szczerego, braterskiego przywiązania,

ofaruje

TLÓMACZ.

סידור

שפתי ישנים

SYFSE JESZENIM

CZYLI

Modły starożytne Izraelitów.

חלק ראשון
תפלת ימות החול

תפלת שחרית

ברכות השחר

כשנכנס לבית הכנסת יאמר

מה־פָּנוּ אֱהֲלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכַּנְתֶּיךָ יִשְׂרָאֵל : וְאֲנִי
בְּרַב חֲסֶדְךָ אָבֹא בֵיתְךָ אֲשַׁתְּחֶוּהָ אֱלֹהֵי
הַיְבֵל־קַדְשְׁךָ בִּירְאָתְךָ : " אֶהְבֵּתִי מֵעוֹן בֵּיתְךָ וּמְקוֹם
מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ : וְאֲנִי אֲשַׁתְּחֶוּהָ וְאֶבְרָעָה אֶבְרָכָה לְפָנָי
" עֲשֵׂי : וְאֲנִי תִפְלְתִי לְךָ " עַת רְצוֹן אֱלֹהִים
בְּרַב־חֲסֶדְךָ עֲנֵנִי בְּאֵמַת יִשְׁעָךָ :

אֲנִי קְרֵאתֶיךָ בִּי־תַעֲנֵנִי אֵל הַט־אֲזַנְךָ לִי שְׁמַע
אִמְרָתִי

CZĘŚĆ I.

Modlitwy na dni powszednie.

NABOŻEŃSTWO PORANNE.

MODLITWY RANNE.

(Przy wnięciu do domu modlitwy).

Ma towu. (*) O jak piękne są Twe namioty, Jakóbie! tve przybytki Izraelu! A ja ufny w wielkości Twój łaski, wstępuję do domu Twojego, schylam się przed świątynią Twoją, pełen bojaźni Ciebie. O Wiekuisty! miłuję dom pobytu Twojego, miejsce obecności Twój chwały. Ja schylam się, zginam kolana i korzę się przed Wiekuistym Stwórcą moim. Oby, o Wiekuisty, modły moje przyszły przed Ciebie w przyjaznej chwili, Boże, w wielkości Swój łaski, wysłuchaj mnie w prawdziwém Swém zbawieniu.

Ani. (*) Ja Cię wzywam, a Ty mnie wysłuchaj, Boże! skłoń ucho Swoje ku mnie, zważ na

אמרתני : אני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ
 תמונתך : ואני עליך במחתי יי אמרתני אלהי אתה :
 שמע קול תחנוני בשועי אליך בגשאי ידי אלדביר
 קדשך : יי אלהי שועתי אליך ותרפאני : אליך יי
 אקרא ואר-אדני אתהנן : האירה פניך על-עבדך
 הושיעני בחסדך : כירך יי הוחלתני אתה תענה אדני
 אלהי : שמעה תפלתי ו יי ושועתי ו האזינה אל-דמעתי
 אל-תחרש : שמע יי וחנני יי היה ו עזור לי :

שיר המעלות לרוד שמהתי באומרים לי בית יי
 גלך : שש אנכי על-אמרתך כמוצא שגל רב : הקשיבה
 לקול שועי מלכי ואלהי פי אליך אתפלק : יי בקר
 תשמע קולי בקר אערוד-לך ואצפה : אני קראתיך
 כיר-תענני אל הט-אזנה לי שמע אמרתני : רגלי עמדה
 במישור במקהלים אברך יי :

יגדל אלהים חי וישתבח . נמצא ואין עת אל-
 מציאותו :

אחד ואין יחיד ביהודו . נעלם וגם אין סוף לאחוזתו :
 אין לו דמות הגוף ואינו גוף . לא גערוך אליו
 קדשתי :

קדמון לכל-דבר אשר נברא . ראשון ואין ראשית
 לראשיתו :

הנו ארון עולם לכל-נוצר . יורה גדלותו ומלכותו :

שפע

słowa moje. Ja w sprawiedliwości swojej oglądać będę oblicze Twoje, a przebudzony, nasycać się obrazem Twoim. A ja w Tobie ufam, o Wiekuisty, mówiąc: Tyś mym Bogiem! Wysłuchaj błagalnego głosu mojego, gdy wołam do Ciebie, gdy ręce wznoszę do świętego przybytku Twojego. Wiekuisty, Boże mój, wołałem do Ciebie, a Tyś mnie uzdrowił. Ciebie, Wiekuisty wzywać będę, błagać Pana mojego. Przyświećaj obliczem Swojém studze Swojemu, wybaw mnie łaskawie. Bo w Tobie, Wiekuisty, ufam, Ty wysłuchasz mnie Panie, Boże mój! Wysłuchaj Wiekuisty, modły moje, skłoń ucho na moje wołanie, nie milcz na łzy moje. Wysłuchaj, Wiekuisty i ulaskawiaj mnie, Wiekuisty, bądź mi pomocą.

Szyr. (*) Pięśń stopniowa Dawida. Cieszę się, ile razy mi mówią: idźmy do domu Wiekuistego. Raduję się słowem Twojém, jak nabywający wielką zdobycz. Wysłuchaj głosu wołania mojego, Królu mój i Boże mój, kiedy do Ciebie się modłę. Wiekuisty, co rano wysłuchujesz głosu mojego, co rano stawam przed Tobą i czekam. Ja Cię wzywam, a Ty mnie wysłuchaj, Boże! Skłoń ucho Swoje ku mnie, zważ na słowa moje. Stopa moja na równinie teraz stoi, teraz wśród chóru błogosławię Wiekuistego.

Jigdał. (*) Wywyższonym i uwielbionym niech będzie Bóg żywy. Jest On istotą, a istnienie Jego czasowi nie podlega.

Jedynym On, Jego jedności żadna nie wyrówna, niepojęty On, a jedność Jego, nieskończona.

Nie ma podobieństwa ciała i nie jest ciałem, świętość Jego niezrównana.

Poprzedza On wszystko co stworzone, pierwszy On, a nie masz początku Jego pierwotności.

On Panem wiecznym wszelkich tworów — dowodem Jego wielkość, Jego władza.

שָׁפַע נְבוֹאָתוֹ נָתַנוּ . אֶל־אֲנָשֵׁי סִגְלוֹתוֹ וְתַפְאֲרוֹתוֹ :
 לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמִשָּׁה עוֹד . נָבִיא וּמַבִּיט אֶת־
 תְּמוּנָתוֹ :

תּוֹרַת אֲמַת נָתַן לְעַמּוֹ אֵל . עַל־יַד נְבוֹאוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ :
 לֹא יִחְלִיף הָאֵל וְלֹא יִמִּיר . דָּתוֹ לְעוֹלָמִים לְזוֹלָתוֹ :
 צוּפָה וַיִּוָּדַע סִתְרֵינוּ . מִבֵּית לְסוֹף דָּבָר בְּקִדְמוֹתוֹ :
 גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד כְּמַפְעֵלוֹ . נוֹתֵן לְרָשָׁע רַע כְּרִשְׁעוֹ :
 יִשְׁלַח לְקֶזֶן יָמִין מִשִּׁיחֵנוּ . לַפְּהֹת מִחֲבֵי קֶזֶן יִשׁוּעָתוֹ :
 מַתִּים יִתִּיה אֵל בְּרַב חֶסֶדוֹ . בְּרוּךְ עַד־יְעַד עַד שֵׁם
 תְּהַלְתָּו :

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מְקַד . בְּטָרֵם כָּל־יְצִיר נִבְרָא :
 לַעֲת נַעֲשֶׂה בְּחַפְצוֹ כֹּל . אֲזִי מְקַד שְׁמוֹ נִקְרָא :
 וְאַחֲרֵי כִכְלוֹת הַכֹּל . לְבַדּוֹ יִמְלֹךְ נוֹרָא :
 וְהוּא הָיָה וְהוּא הָיָה . וְהוּא יִהְיֶה בְּתַפְאֲרוֹה :
 וְהוּא אֶחָד וְאֵין שְׁנֵי . דְּהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחֲבִירָה :
 בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תַכְלִית . וְלוֹ הָעוֹז וְהַמְשֻׁרָה :
 וְהוּא אֵלִי וְחֵי גְאֻלִּי . וְצוֹר חֲבָדִי בְּעַת צָרָה :
 וְהוּא נְפִי וּמְנוֹם לִי . מְנַת בּוֹסִי בְּיוֹם אֶקְרָא :
 בְּיַדוֹ אֶפְקֹד רוּחִי . בְּעַת אִישָׁן וְאַעִירָה :
 וְעַס־רוּחִי גְּיִיתִי . יי לִי וְלֹא אִירָא :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מְלֹךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ
 בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יְדָיִם :

ברוך

Wy wpływem swego proroctwa obdarzył wybrańców swych, którymi się szczyli.

Nie powstał jeszcze w Izraelu żaden prorok podobny Mojżeszowi, któryby widział obraz Jego.

Prawdziwy Zakon nadał Bóg ludowi swemu, przez proroka Swego, powiernika Swego domu.

Nigdy nie przeinaczy Bóg i nie zamieni Zakonu Swojego na inny.

On widzi i zna tajnice nasze, na początku przewiduje koniec rzeczy.

Oddaje każdemu nagrodę, wedle dobrego jego czynu; odpłaca się nieprawemu złem, wedle jego nieprawości.

W końcu dni ześle nam Zbawiciela, by oswoodził oczekujących nadejścia Jego pomocy.

Zmarłych wskrzesi Bóg w wielkiej Swój łasce.

Niechaj będzie błogosławione przez wszystkie wieki imię Jego chwały pełne.

Adon olam. (*) Pan wszechświata, który panował przed stworzeniem wszelkiej istoty,

Gdy za Jego wolą wszystko się stało, wtedy Królem imię Jego było,

A gdy wszystko ustanie, On sam jeszcze panować będzie wspaniały,

Bo On był, jest i będzie w Swym majestacie.

On jedyny, nie masz drugiego do porównania, do zestawienia z Nim.

Bez początku i bez końca Jego jest moc, Jego władza.

A On mym Bogiem, On wiecznym Zbawicielem, opoką w dolegliwościach i w czasie złej doli.

On mym proporcem i moją ucieczką, udziałem kielicha pociechy, gdy Go wzywam.

W Jego ręce poruczam duch swój, gdy zasypiam, gdy się obudzam.

A wraz z duchem i ciało swoje; Wiekuisty ze mną, niczego się nie obawiam.

Baruch. Bądź pochwalonym Wiekuisty Boże nasz. Królu wszechświata, któryś nas uświęcił Swemi przykazaniami i polecił nam umywanie rąk. (*)

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר יָצַר
 אֶת־הָאָדָם בְּחֶכְמָה וּבָרָא בּוֹ נְקִיבִים נְקִיבִים חַלּוּלִים
 חַלּוּלִים גְּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנָי כִּסֵּא כְבוֹדְךָ שָׂאֵם יִפְתַּח
 אֶחָד מֵהֶם אוֹ יִסְתֵּם אֶחָד מֵהֶם אִי אֶפְשֶׁר לְהִתְקַיֵּם
 וְקַעְמוּד לְפָנֶיךָ : בְּרוּךְ אַתָּה יי רוֹפֵא כָּל־בָּשָׂר וּמַפְדֵּי־א
 לְעִשּׂוֹת :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ
 בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לַעֲשׂוֹךְ בְּדַבְרֵי תוֹרָה :

וְהִעֲרַבְנָא יי אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבַרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִי
 עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצִאֲצֵאֵינוּ וְצִאֲצֵאֵי עַמְּךָ
 בֵּית יִשְׂרָאֵל כְּלָנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתְךָ (לְשִׁמְחָה) :
 בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּלַמֵּד תוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בְּחֵרְבָנוּ
 מִכָּל־הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תוֹרָתוֹ . בְּרוּךְ אַתָּה יי נוֹתֵן
 תּוֹרָה :

וַיְבָרְכֶךָ יי וַיִּשְׁמְרֶךָ :

יָאֵר יי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּחַנֶּךָ :

יֵשֵׁא יי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שָׁלוֹם :

אֱלוֹ דְּבָרִים שְׂאִין לָהֶם שְׁעוֹר . הַפָּאָה , וְהַבְּבוּרִים ,
 וְהַרְאִיִן , וְגַמְלוֹת חֲסָדִים , וְתַלְמוּד תוֹרָה : אֱלוֹ דְּבָרִים
 שְׂאָדָם אוֹכַל פְּרוֹתֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וְתִקְרַן קַוִּיֶּת לְעוֹלָם
 הַבָּא : וְאֱלוֹ הֵן כְּבוֹד אָב וְאָם , וְגַמְלוֹת חֲסָדִים ,
 וְהַשְׁכַּמַּת

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, któryś ukształtował człowieka mądrością i stworzył go z różnemi otworami i wydrążeniami. — Jawném jest i wiadomém majestatowi Twego tronu, że jeżeli jeden z nich się rozewrze, albo jeden z nich się zamknie, niepodobno by było ostać się ani utrzymać przed Tobą. Bądź pochwalony, o Wiekuisty, uzdrawiający wszelkie ciało i dokazujący cudów.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, któryś nas uświęcił Swemi przykazaniami i polecił nam zajmować się słowami Zakonu.

Wehaarew. Osłódźże, o Wiekuisty, Boże nasz, słowa Zakonu Twojego w ustach naszych, i w ustach ludu Twego, domu Izraela, abyśmy i my i potomkowie nasi i potomkowie ludu Twego, domu Izraela, wszyscy stali się pojmującymi imię Twoje i biegłymi w Zakonie Twoim. Bądź pochwalonym Wiekuisty Boże nasz, czyniący Zakon dostępnym dla ludu Swego Izraela.

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, któryś wybrał nas z pośród wszystkich narodów i nadał nam Swój Zakon. Bądź pochwalony, o Wiekuisty, który nadajesz Zakon!

Jewarechcha. Oby ci Wiekuisty pobłogosławił i strzegł cię!

Oby Wiekuisty przyświecał ci obliczem Swojem i był dla Ciebie łaskawym.

Oby Wiekuisty zwrócił oblicze Swoje ku tobie i obdarzył cię pokojem!

Elu Debarim. Oto przykazy nie podlegające ograniczeniu: kraj, pola, (*) pierwociny, ofiary przy odwiedzeniu Świątyni, dobre uczynki i nauka Zakonu. Te są uczynki, z których owoców człowiek korzysta w doczesném życiu, a głównej zasługi za nie używa dopiero w przyszłym życiu, a mianowicie: uczenie ojca i matki, dobroczynność,

וְהִשְׁכַּמְתָּ בֵּית הַמִּדְרָשׁ שְׁחֵרִית וְעֵרְבִית , וְהִכְנַסְתָּ
 אוֹרְחִים , וּבִקְוֵי חוֹלִים , וְהִכְנַסְתָּ כְּלָה , וְהִלְוִיתָ הַמֵּת ,
 וְעֵינֵי תַּפְלָה , וְהִבְאֵת שְׁלוֹם בֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ , וְתִלְמוֹד
 תּוֹרָה כְּגֹגֵר כָּלָם :

אֱלֹהֵי נְשָׁמָה שְׁנַתַּת בִּי טְהוֹרָה הִיא אֶתָּה כְּרֵאתָה
 אֶתָּה יִצְרָתָה אֶתָּה נִפְתַּחְתָּה בִּי וְאֶתָּה מְשַׁמְרָה בְּקִרְבִּי
 וְאֶתָּה עֵתִיד לְטָקָה מִמֶּנִּי וְלִהְיוֹתָה בִּי לְעֵתִיד לְבֹא :
 כְּלִזְמַן שֶׁהַנְּשָׁמָה בְּקִרְבִּי מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי
 וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי רַבּוֹן כָּל־הַמַּעֲשִׂים אֲדוֹן כָּל־הַנְּשָׁמוֹת :
 בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמַּחְזִיר נְשָׁמוֹת לְפָנֶיךָ מֵתִים :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן לְשִׁכּוֹ
 בִּנְיָה לְהִבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁאֵין עֲשֵׂנִי
 נְכָרִי :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁאֵין עֲשֵׂנִי
 עֶבֶד :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁאֵין עֲשֵׂנִי
 אִשָּׁה :

הַנְּשִׂים אוֹמְרוֹת בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעֲשֵׂנִי
 כְּרִצּוֹנִי :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁאֵין עֲשֵׂנִי
 עוֹרִים :

gorliwe uczęszczanie do domu nauki rano i wieczorem, gościnność, pielęgnowanie chorych, wyposażenie ubogich panien, odprowadzenie zwłok zmarłych, zgłębianie modlitwy, godzenie zwaśnionych. Nauka zaś Zakonu stoi za wszystko.

Elohaj. Boże mój! Dusza którą mi dałeś jest czysta, Tyś ją stworzył, Tyś ją wykształcił, Tyś ją tchnął we mnie, Ty ją utrzymujesz we mnie, Ty gotów jesteś odebrać ją odemnie i zwrócić ją mi na przyszłość. Dopóki przeto dusza ta we mnie, uwielbiam Cię Wiekuisty Boże mój i Boże ojców moich, Władzco wszystkich stworów, Panie wszystkich dusz! Bądź pochwalony, o Wiekuisty, zwracający duszę martwym ciałom.

Baruch. (*) Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu wszechświata, który dajesz kogutowi pojęcie do rozeznania między dniem a nocą.

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, żeś mnie nie uczynił bałwochwalcą.

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, żeś mnie nie uczynił niewolnikiem.

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, żeś mnie nie uczynił kobietą.

(Dla kobiet). Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz Królu wszechświata, żeś mnie utworzył wedle woli Swojej.

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, który niewidomym oczy otwierasz.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מְלִבִּישׁ
עֲרָמִים :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מְתִיר
אֲסוּרִים :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם זוֹקֵף
כְּפוּפִים ;

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם רוֹקֵעַ הָאָרֶץ
עַל-הַמַּיִם :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֹׁעֵשֶׂה לִי
כָּל-צָרָכִי :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר הֵבִין
מִצְעָדֵי-גִבּוֹר :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל
בְּגִבּוֹרָה :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עוֹמֵר יִשְׂרָאֵל
בְּתַפְאֵרָה :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַצּוֹתֵן לַיֵּעָף
כַּחַח :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּעֲבִיר שָׁנָה
מֵעֵינִי וְתַנּוּמָה מֵעַפְעָפִי :

וַיְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאַלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
שְׁתַּרְגִּילֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ וּדְבַרְךָנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְאַל תִּבְיַאֲנוּ לָא

לְיַדֵי חַטָּא וְלֹא לְיַדֵי עֲבָרָה וְעוֹן וְלֹא לְיַדֵי גְפוּזוֹן וְלֹא לְיַדֵי
בוֹיּוֹן

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, który przyodziewasz nagich.

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, który uwalniasz uwiezionych.

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, który wznosisz schylonych.

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, który rozpościerasz łód nad wodami.

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, który zadawalniasz wszystkie moje potrzeby.

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, który kierujesz krokami ludzi.

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, który przepasujesz Izraela siłą.

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, który ozdabiasz Izraela wspaniałością.

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, który dajesz moc znękanemu.

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, który spędzasz sen z oczu moich, a drzémianie z powiek moich.

Wijhi Racon. Oby téż Ci się spodobało, Wiekuisty Boże nasz i Boże ojców naszych, wprowadzić nas w Zakon Swój i przywiązać nas do Swych przykazań, — i nie prowadź nas do błędu, ani do przestępstwa, ani do występku, ani do pokuszenia, ani

בזיון ואל תשַׁלַּט בְּנוּ יַצַּר הַרַע וְהַרְחִיקֵנוּ מֵאָדָם רַע וּמַחְבֵּר
 רַע וְדַבְּקֵנוּ בַּיָּצָר הַטּוֹב וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים וְכוּף אֶת־יָצָרְנוּ
 לְהַשְׁתַּעֲבֹדָךְ וְתַנְנֵנוּ הַיּוֹם וּבְכָל־יּוֹם לְחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים
 בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל־רוּאֵינוּ וְתַנְמַלְּנוּ חֲסָדִים טוֹבִים : בְּרוּךְ
 אַתָּה יי גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתְּצִילֵנִי הַיּוֹם
 וּבְכָל־יּוֹם מַעֲזֵי פָנִים וּמַעֲזוֹת פָּנִים מֵאָדָם רַע וּמַחְבֵּר רַע
 וּמַשְׁכֵּן רַע וּמַפְגֵּעַ רַע וּמַשְׁטָן הַמַּשְׁחִית מִדִּין קָשָׁה וּמַבְּעַל
 דִּין קָשָׁה בֵּין שְׁהוּא בֵּין־בְּרִית וּבֵין שְׁאִינוּ בֵּין־בְּרִית :

לְעוֹלָם יְהִי אָדָם יִרָא שָׁמַיִם בְּסִתֵּר וּמוֹדָה עַל־הָאֲמַת
 וְדוֹבֵר אֲמַת בְּלִבּוֹ וַיִּשְׁכַּם וַיֹּאמֶר :

רְבוֹן כָּל־הָעוֹלָמִים לֹא עַל־צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפְּיִלִים
 תַּחֲנוּגֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ תִּרְבִּים . מָה אֲנַחְנוּ מָה חֵינֵינוּ
 מָה חֲסָדֵנוּ מַה־צְדָקוֹתֵינוּ מַה־יְשׁוּעָתֵנוּ מַה־כִּתְנוּ מַה־
 גְּבוּרָתֵנוּ מַה־נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הֲלֹא
 כָּל־הַגְּבוּרִים כָּאֵין לְפָנֶיךָ וְאֲנָשֵׁי הַשָּׁמַיִם כְּלֹא הָיוּ וְחַכְמִים
 כְּבָלִי מִדַּע וּגְבוּרִים כְּבָלִי הַשָּׁפֵל כִּי רוּב מַעֲשֵׂיהֶם תָּהוּ וַיְמִי
 חֵייהֶם הֶבֶל לְפָנֶיךָ . וּמוֹתֵר הָאָדָם מִן־תְּבַהֲמָה אֵין כִּי
 הֶבֶל הֶבֶל :

אָבֵל אֲנַחְנוּ עִמָּךְ בְּנֵי בְרִיתְךָ . בְּנֵי אֲבָרְהָם אֲהַבָּךְ
 שְׁנֵשְׁבַעְתָּ לוֹ בְּהַר הַמְּרִיָּה . זָרַע יִצְחָק יַחֲידוֹ שְׁנֵעַמְדָּךְ עַל

do sromoty. Nie daj złym namiętnościom ować nami, oddal nas od złego człowieka i od złego towarzysza, przywiąż nas do dobrych popędów i do dobrych uczynków i zmuszaj namiętności nasze, aby Ci podległymi były, i uczyn nas dzisiaj i każdego dnia godnymi względów, łaski i miłosierdzia w oczach Twoich i w oczach wszystkich, którzy nas widzą i udzielaj nam łask Twych życzliwych. Bądź pochwalony Wiekuisty, który udzielasz łask życzliwych ludowi Swemu, Izraelowi.

Jehi Racon. (*) Oby Ci się spodobało, Wiekuisty Boże mój i Boże ojców moich, ocalić mnie dzisiaj i każdego dnia od bezczelnych i od bezczelności, od złego człowieka i od złego towarzysza, od złego sąsiada, od złej przygody i od zgubnej zawady, od ciężkiej sprawy i od upartego przeciwnika, czy on należy do związku mego religijnego lub nie.

Leolam. (*) Zawsze niechaj człowiek powoduje się bojaźnią Nieba, skrycie i jawnie, niech się przyznaje do prawdy, i niech prawdę pielęgnuje w sercu swoim, a wstawszy rano, niechaj mówi:

Ribon. Władzco wszystkich światów! Nie oparci na prawości naszej, zasyłany błagania nasze przed Ciebie, ale w zaufaniu na wielkie Twe miłosierdzie: Czémże my jesteśmy, czém życie nasze, czém nasza pobożność, czém nasza sprawiedliwość, czém nasze zbawienie, czém nasza moc, czém nasza siła, cóż powiemy Ci, o Wiekuisty Boże nasz i Boże ojców naszych? wszak wszyscy mocarze nicém są przed Tobą, a męźowie sławy jak gdyby ich nie było, a mędracy jak gdyby bez wiedzy, a rozumni jak gdyby bez rozwagi — bo największa część ich dzieł jest nicością, a dni ich życia przed Tobą są próżnością — a pierwszeństwo człowieka przed bydłciem jest nicém, bo wszystko jest próżnością.

Awol. Jednakże my jesteśmy ludem Twoim, synami przymierza Twojego, dziećmi Abrahama, ulubionca Twojego, któremu zaprzysięgłeś łaskę na górze Moryah, potomkami jedynaka jego Izaaka, który związany został (jako ofiara),

גב המזבח עדת יעקב בנה בכורה שמא הבהך שאהבהך
 אתו ומשמחתך ששמחתו בו קראת את שמו ישראל
 וישרון :

לפיכך אנחנו חיבים להודות לך ולשבתך ולפארה
 ולברך ולקדש ולתת שבה והודיה לשמך : אשרינו מה-
 טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירשתנו אשרינו
 שאנחנו משבימים ומעריבים ערב ובקר ואומרים פעמים
 בכל יום

שמע ישראל יי אלהינו יי אחד :

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :

אתה הוא עד שלא נברא העולם אתה הוא משנברא
 העולם אתה הוא בעולם הזה ואתה הוא לעולם הבא
 קדש את שמך על מקדישי שמך וקדש את שמך
 בעלמך ובישועתך תרים ותגביה קרננו : ברוך אתה יי
 מקדש את שמך ברבים :

אתה הוא יי אלהינו בשמים ובארץ ובשמי השמים
 העליונים . אמת אתה הוא ראשון ואתה הוא אחרון
 ומבלעדך אין אלהים . קבץ קנין מארבע פנפות הארץ
 יכירו וידעו כל באי עולם כי אתה הוא האלהים לבדך
 לכל ממלכות הארץ . אתה עשית את השמים ואת
 הארץ אתיהם ואת כל אשר בם . ומי בכל מעשה ידיך
 בעליונים

na ołtarzu, zborem Jakóba, syna Twego pierworodnego, którego dla miłości, jaką go miłowałeś, i dla radości, jaką z nim się radowałeś, nazwałeś Izraclem i Jeszurun.

Lefkach. Dla tego winniśmy dziękować Ci, uwielbiać i wystawiać Cię, wychwalać i wyświęcać i złożyć cześć i dzięki imieniu Twojemu. Błogo nam! jak pięknym jest udział nasz, jak przyjemny nasz los, jak nadobnym nasze dziedzictwo, błogo nam! że wcześniej i późno, wieczór i rano wołamy dwa razy każdego dnia:

„Słuchaj Izraelu, Wiekuisty, Bóg nasz, Wiekuisty jest Jedyny!“

Szema Jisrael Adonaj Elohenu Adonaj Echod.

Niechaj pochwalonym będzie imię wspaniałego Królestwa Jego na wieki wieków!

Atha hu. Ty istniałeś przed stworzeniem świata, Ty istniejesz po jego stworzeniu, Ty jesteś na tym świecie, Ty jesteś na drugim świecie. Poświęć imię Swoje na świecie Swoim, a Swojem zbawieniem wzniesiesz i wywyższysz naszą sławę.

Bądź pochwalony Wiekuisty, który uświęcasz imię Swoje w obec wszystkich.

Atha hu. Tyś Wiekuistym Bogiem naszym w Niebie i na ziemi i na owych wysokich niebiosach. Zaiste, Ty jesteś pierwszym, Ty jesteś ostatnim, a oprócz Ciebie, nie masz Boga. Zgromadź wyglądających do Ciebie z czterech krańców ziemi, aby poznali i wiedzieli wszyscy mieszkańcy świata, żeś Ty jest sam jeden Bogiem nad wszystkimi państwami ziemi. Tyś stworzył nieba i ziemię i morze i wszystko co w nich, i któż jest z pomiędzy wszystkich tworców Twój ręki,

בְּעֲלִיזוֹנִים אוֹ בַתְּחִלּוֹתֵינוּ שִׁיאָמַר קָדַשׁ מִהֲתַעֲשֶׂה . אָבִינוּ
שֶׁבְשָׁמַיִם עֲשֶׂה עִמָּנוּ חֶסֶד בְּעֵבוֹר שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל שֶׁנִּקְרָא
עֲלֵינוּ וְקִיָּם לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ מִהֲשַׁכְּתוֹב בְּעַת הַהִיא אָבִיא
אֶתְכֶם וּבְעַת קִבְּצִי אֶתְכֶם כִּי־אֵתֵן אֶתְכֶם לְשֵׁם וְלִתְהַלְּהָה
בְּכָל עַמֵּי הָאָרֶץ בְּשׁוֹבֵי אֶת־שְׁבוֹתֵיכֶם לְעֵינֵיכֶם אָמַר יי :

שְׁמַת ל' וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר : וַעֲשִׂיתָ כִּי־זָר
נַחֲשֶׁת וּכְנֹז נַחֲשֶׁת קְרַחְצָה וְנִתְתָּה אִתּוֹ בֵּין־אֱהֹל מוֹעֵד
וּבֵין־הַמִּזְבֵּחַ וְנִתְתָּ שָׁמָּה מַיִם : וּרְחֲצוּ אֶתְרֹן וּבְגֵיז מִמֶּנּוּ
אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם : בְּבֹאֵם אֶל־אֱהֹל מוֹעֵד וּרְחֲצוּ־
מַיִם וְלֹא יָמְתוּ אוֹ בְּגִשְׁתֶּם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ לְשֶׁרֶת לְהַקְטִיר
אִשָּׁה לַיהוָה : וּרְחֲצוּ יְדֵיהֶם וּרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמְתוּ וְהִיתָה
לָהֶם חֻק־עוֹלָם לֹז וּלְזָרְעוֹ לְדוֹרְתָם : וְלִבְשׁ תִּבְהֶן מִדָּבָר
וּמִכְנָסֵי־בַד יִלְבַּשׁ עַל־בָּשָׂרוֹ וְהָרִים אֶת־הַדָּשָׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל
הָאִשׁ אֶת־הַעֵלָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוּ אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ : וּפָשַׁט
אֶת־בְּגָדָיו וְלִבְשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וְהוֹצִיא אֶת־הַדָּשָׁן אֶל־
מַחוּץ לַמִּחָנֶה אֶל־מְקוֹם טָהוֹר :

בַּסֵּדֶר כ"ח וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר : צֹא אֶת־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת־קִרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשֵּׁי רִית
גִּיחֲחֵי תִשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֵדוֹ : וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה
הָאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַיהוָה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם
שָׁנִים לְיוֹם עֹלָה תָּמִיד : אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה
בְּבֹקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבָּיִם : וַעֲשִׂיתָ

הַאִיפָה

z wyższych czy z niższych, który by Ci mówił: „co czynisz?” Ojciec nasz, który jesteś w niebie, wyświadcź nam łaskę dla wielkiego imienia Swojego, którym Cię mianujemy, i racz ziścić na nas Wiekuisty, Boże nasz, co napisano: „W owym czasie sprowadzę was, i w owym czasie gdy was zgromadzę, uczynię was głośnymi i sławnymi między wszystkimi narodami ziemi, gdy zwrócę waszych wygnanych przed oczyma waszemi, mówi Wiekuisty.“

Wajedaber. (*) I rzekł Wiekuisty do Moszech, mówiąc: I zrobisz miednicę miedzianą, i podnoże jęj miedziane, do umywania, i umieścisz ją między namiotem zgromadzenia, i między ofiarnikiem, i wlejesz tam wody. I będą umywać Aħaron i synowie jego z nięj ręce swoje i nogi swoje. Gdy przyjdą do namiotu zgromadzenia, omyją się wodą, aby nie umarli; albo gdy przystąpią do ofiarnika do służby, by puścić z dymem palenie Wiekuistemu, to omyją ręce swoje i nogi swoje, aby nie umarli; i będzie to dla nich ustawą wieczną, jemu i nasieniu jego w pokoleniach ich. I włoży kapłan wierzchnią suknią lnianą i spodnie lniane włoży na ciało swoje i zdęjmie popiół, by ogień mógł spalić całopalnią na ofiarniku i położy go przy ofiarniku. I zdęjmie suknie swoje i włoży inne suknie i wyniesie popiół za obóz, do miejsca czystego. (II Mojżesza, 30, 17 — 21; III Mojżesza 6, 3 — 4).

Wajedaber. I rzekł Wiekuisty do Moszech, mówiąc: rozkaż synom Izraela i powiedz im: ofiary mojęj, chleba mojęgo, na palenie moje, przyjemnej woni dla mnie, przestrzegać macie, abyście mi ją ofiarowali w czasie swoim. I powiesz im: oto palenie, które ofiarować będziecie Wiekuistemu: jagniąt roczniaków, bez wady, dwa na dzień; na całopalenie ustawicznie. Jedno jagnię sprawisz zrana, a drugie jagnię sprawisz około wieczora. I dziesiątą część

הפלת שדרית

האיפה סלת למנחה בלולה בשמן פתית רביעת תהין :
עלת תמיד העשיה בחר סיני לריח ניחח אשה ליהוה :
ונסבו רביעת תהין לכבש האחד בקדש הסך נסך שטר
ליהוה : ואת הכבש השני תעשה בין הערבים
כמנחת הבקר וכנסבו תעשה אשה ריח ניחח
ליהוה :

ויקרא א' י"א ושחט אתו על ירך המזבח צפנה
לפני יהוה וזרקו בני אהרן הבתנים אתדם על
המזבח סביב :

אתה הוא יי אלוהינו שהקמירו אבותינו לפניך את-
קמרת הפמים בזמן שפית המקדש קים . באשר צוית
אותם על ידי משה נביאך פפתוב בתורתך :

שמות ל' ל"ד ויאמר יהוה אל-משה קח-לך סמים נטוף
ושחלת והלבנה סמים ולבנה זכה בד כבד יהוה :
ועשית אתה קמרת רקה מעשה רוקח ממלח מהור
קדש : ושחקת ממנה הדק ונתתה ממנה לפני העדת
באהל מועד אשר אועד לך שמה קדש קדשים תהיה
לכם : ונאמר והקמיר עדיו אהרן קמרת סמים בבקר
בבקר בהיטיבו את-הצרות יקמירנה : ובהעלת אהרן
את-הצרות בין הערבים יקמירנה קמרת תמיד לפני יהוה
לדו'תכם :

תנו רבנן פסחם הקמרת פיצד . שלש מאות וששים
ושמונה

efah mąki przedniej, na dań zmieszana z czwartą częścią hinu oliwy wytłuczonej. Całopalenie nieustające, sprawione już na górze Synaj, na woń przyjemną, palenie Wiekuistemu. A libacya do niego: ćwierć hinu do jednego baranka, w świątyni, libacya z wina ma być ofiarowaną Wiekuistemu. A drugie jagnię sprawisz około wieczora, wedle dani porannej i jej libacyi sprawisz palenie, woń przyjemną Wiekuistemu. (IV Mojż. 28, 1 — 8).

I zarznie go na boku ofiarnika ku północy przed Wiekuistym i kropić będą synowie Aharona krwią jego na ofiarniku w około. (III Mojżesa, 1, 11).

Atha. Ty to jesteś Wiekuistym Bogiem naszym, któremu przodkowie nasi ofiarowali kadzidło z wonności, w czasie gdy istniała świątynia, jak im przykazałeś przez Mojżesa proroka Swojego, jak napisano w Zakonie Twoim :

Wajomer. I rzekł Wiekuisty do Moszeh: weź sobie korzeni: stakty i muszli oniksu i galbanu, te korzenie i kadzidło przezroczyste; z każdego równa ilość ma być. I zrobisz z tego kadzidło starte, roboty perfumowej, dobrze zmieszane, czyste, święte. I rozetrzesz z niego na miazgę, i położysz z niego przed świadectwem w namiocie zgromadzenia, gdzie się zjedną z tobą, świętym nad świętości ma ono być dla was. A dalej mówiono: I zakadzi na nim Aharon, kadzidłem z wonności, każdego rana, gdy oczyści lampy, zakadzi niém. A gdy zapali Aharon lampy nad wieczorem, zakadzi niém, kadzidło nieustające przed Wiekuistym w pokoleniach waszych. (II Mojżesa, 30, 34 — 36, 7 — 8).

Tanu. Nauczyciele nasi nauczali: Jakież były części składowe kadzidła? Było w niém trzysta sześćdziesiąt i ośm

וּשְׁמוֹנָה מְנִיחַ הָיָה בָּהּ . שְׁלֹשׁ מְאוֹת וְשָׁשִׁים וְחֲמִשָּׁה
 כְּמִנְיַן יְמוֹת הַחֲמֹה . וְשְׁלֹשָׁה מְנִיחַ יְתָרִים שְׁמֵהֶם מְכַנִּים
 בְּהֵן גְּדוֹל מְלֵא הַפְּנִיז בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים וּמְחֻזָּרִים לְמַכְתָּשֶׁת
 בְּעֶרְבַּיִם יוֹם הַכַּפּוּרִים כִּדְרֵי לְקַיִם מִצְוֹת דְּקָה מִן הַדְּקָה :
 וְאַחַד עָשָׂר סְמָנִין הָיוּ בָּהּ . וְאַלְפֵי הֵן . הַצְּרִי . וְהַצְּפָרֶן .
 וְהַחֲלָבָנָה . וְהַלְבוֹנָה . מִשְׁקַל שְׁבַעִים שְׁבַעִים מְנָה . מֵד .
 וְהַצִּיעָה . שְׁבַלֶּת גֵּרֵד . וְכַרְפוֹס . מִשְׁקַל שְׁשָׁה עָשָׂר .
 שְׁשָׁה עָשָׂר מְנָה : הַקֶּשֶׁט שְׁנַיִם עָשָׂר . וְקַלּוּפָה שְׁלֹשָׁה .
 וְקַנְמוֹן תְּשָׁעָה . בְּרִית פְּרָשִׁינָה תְּשָׁעָה קַבִּין . יֵין קַפְרִיסִין
 סְאִין תְּלָתָא וְקַבִּין תְּלָתָא . וְאִם אֵין לֹז יֵין קַפְרִיסִין .
 מְבִיא חֲמֵר חֲזָרִין עֵתִיק . מְלַח סְדוּמִית רְבַע תְּקַב . מַעֲלָח
 עֵשֶׂן כָּל שְׁהוּא . רַבִּי נֶטָן אֹמֵר אֵף כֶּפֶת הִירְדֵן כָּל
 שְׁהוּא . וְאִם נֶטָן בָּהּ דְּבַשׁ פְּסָלָה . אִם חֶסֶר אַחַת מִכָּל
 סְמָנֵיהּ חֵיב מִיתָה : רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְדִּיאֵל אֹמֵר .
 הַצְּרִי אֵינוֹ אֶלָּא שְׂרָף הַנוֹטָף מֵעֲצֵי הַקֶּטֶף . בְּרִית
 כְּרָשִׁינָה שְׁשָׁפִין בָּהּ אֶת הַצְּפָרֶן כִּדְרֵי שְׁתֵּהָא נָאָה . יֵין
 קַפְרִיסִין שְׁשׂוּרִין בּוֹ אֶת הַצְּפָרֶן כִּדְרֵי שְׁתֵּהָא עֲזָה . וְהֵלֵא
 מִי רַגְלִים יָפִין לָהּ . אֶלָּא שְׁאִין מְכַנִּיסִין מִי רַגְלִים בְּעֻזָּה
 מִפְּנֵי הַכְּבוֹד :

תַּנְיָא רַבִּי נֶטָן אֹמֵר כְּשֶׁהוּא שׁוֹחֵק . אֹמֵר הֲדַק
 הֵיטֵב הֵיטֵב הֲדַק . מִפְּנֵי שֶׁהַקּוֹל יָפָה לְבָשָׁמִים . פְּטָמָה
 לְחַצְאִין כְּשֶׁרָה לְשָׁלִישׁ וְלַרְבִּיעַ לֹא שְׁמַעְנוּ . אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה זֶה הַכָּלֵל . אִם כְּמִדְתָּהּ כְּשֶׁרָה לְחַצְאִין . אִם חֶסֶר
 אַחַת

części, to jest: trzysta sześćdziesiąt pięć podług liczby dni roku słonecznego, a pozostałe trzy części, z których Wielki Kapłan napełnia garść swoją w dniu odpustu i wkłada napowrót do moździerza w przeddzień dnia odpustu, dla dopełnienia przykazania zmelania jak najbardziej miątkiego. A była w niem jedenaście wonności, a temi są: z żywicy, muszli onyxu, galbanu i kadzidła przezroczystego z każdego wagi po siedmdziesiąt maneh. — Mirry, kassyi, szpikanardy i szafranu, a każdego wagi po szesnaście maneh, kastusu dwanaście, kory cynamonowej trzy, drzewa cynamonowego dziewięć maneh, ługu wyki dziewięć kabów, wina kaprowego trzy scah i trzy kaby, jeżeli nie było wina kaprowego, używano mocnego wina białego. — Soli sedomickiej ćwierć kabu, nieco tytoniowej rośliny. — Rabi Nathan mówi: także i nieco tataraku z Jordanu, jeżeli włoży nieco miodu, to uczyni je niezdatném do użycia — a jeżeli opuścił jedną z wszystkich korzeni, zasłużył na śmierć. — Rabi Szymeon syn Gamaliela mówi: żywica, o której mowa, jest tylko to, co spływa z krzewu balsamowego. Ług wykowy po co wszedł do składu kadzidła? dla upiększenia muszli onyxowej, aby była czystą, — wina kaprowego zaś do moczenia w niem muszli onyxowej używano, aby stała się twardą; do tego i mocz byłby stosownym, ale nie używano go z powodu, że nie wnoszą moczu do przedzionku dla powagi miejscowości.

Tania. Nauczano: Rabi Nathan mówił, gdy kapłan rozcięra wonności, mówi: miątko dobrze, dobrze miątko! bo głos dobrze służy wonnościom. — Jeżeli je urządził na połowę, to jest godném do użytku; na trzecią lub czwartą zaś część, nie było przykładowo. Rabi Jehuda mówił: prawidłem jest, że, jeżeli tylko było podług miary właściwej, to godną do użytku i połowa, a jeżeli

אחת מפל סמניה חייב מיתה :

תניא בר קפרא אחת לששים או לשבעים שנה
היתה באה של שירים לחצאין . ועוד תני בר קפרא .
אדו היה נותן בה קורטוב של דבש אין אדם יכול לעמוד
מפני ריחה . ולמה אין מערבין בה דבש . מפני
שהתורה אמרה כי כל שאור וכל דבש לא תקמירו
ממנו אשה לוי :

ג'פ יי צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה :

ג'פ יי צבאות אשרי אדם בומח בך :

ג'פ יי הושיעה המלך יעגנו ביום קראנו :

אתה סתר לי מצר תצנני רני פלטה סוכבני סלה : וערכה
לוי מנתת יהודה וירושלים בימי עולם וכשנים קדמוניות :

אפיי הנה מסדר סדר המערכה משמא דגמרא .
ואלבא דאבא שאול . מערכה גדולה קודמת למערכה
שניה של קמרת . ומערכה שניה של קמרת קודמת
לסדור שני גזרי עצים . וסדור שני גזרי עצים קודם
קדשון סזבת הפנימי . ודשון מזבח הפנימי קודם
להטבת חמש גרות . והטבת חמש גרות קודמת לדם
התמיד . ודם התמיד קודם להטבת שתי גרות . והטבת
שתי גרות קודמת לקמרת . וקמרת קודמת לאברים .
ואברים קודמין למנחה . ומנחה קודמת לחביתין .
וחביתין קודמין לגסכין . וגסכין קודמין למוספין .
ומוספין

opuścił jedną z wszystkich tych wonności, to zasłużył na karę śmierci.

Tanja. Nauczano: Bar Kapara mówił: raz w sześćdziesiąt lub siedmdziesiąt lat wyszła z pozostałości połowa. — Jeszcze mówił Bar Kapara: gdyby był włożył weń kwaterkę miodu, nikt by nie mógł wytrzymać przed jego zapachem. — A dla czegoż nie przymieszują do niego miodu? bo mówiono w Zakonie. ani z kwasu, ani z miodu nie macie zakadzić ofiary ogniowej przed Wiekuistym.

Adonaj. Bóg Zastępów jest z nami, twierdzą naszą Bóg Jakóba. — Selah (*trzy razy*) Boże Zastępów! Błogo człowiekowi, który Tobie ufa (*trzy razy*). — Wiekuisty pomóż! Król nas wysłucha, dnia kiedy doń wołamy (*trzy razy*). Tyś mi ochroną, od ucisku mnie ochraniasz, otaczasz mnie na około śpiewem radosnym. Oby przyjemną była Wiekuistemu ofiara Jehudy i Jeruzalemu jak za dni odwiecznych, za lat pierwotnych.

Abaje. Abaje ułożył następujący porządek ofiary, wedle powagi Gemary i stosownie do podania Aba Szaul: Urządzenie wielkie poprzedza urządzenie drugie kadzidła, urządzenie drugie kadzidła poprzedza ułożenie dwóch stosów drwa, ułożenie dwóch stosów drwa poprzedza oczyszczenie z popiołu ofiarnika wewnętrznego, oczyszczenie z popiołu ofiarnika wewnętrznego, poprzedza objaśnianie pięciu światel, objaśnianie pięciu światel poprzedza kropienie krwią ofiary nieustającej, kropienie krwią ofiary nieustającej, poprzedza objaśnianie dwóch światel, objaśnianie dwóch światel, poprzedza kadzenie, kadzenie poprzedza ofiarowanie członków, ofiarowanie członków poprzedza ofiarę dani, dań poprzedza ofiary na

וּמִסְפִּין קוֹדְמִין לְבוֹיכִין . וּבוֹיכִין קוֹדְמִין לְתַמִּיד שֶׁל בֵּין
הָעַרְפָּיִם . שֶׁנֶּאֱמַר וְעַרְךָ עָלֶיהָ הָעֵלָה וְהַקְּטִיר עָלֶיהָ
חֻלְבֵי הַשְּׁלָמִים . עָלֶיהָ הַשְּׁלֵם כָּל הַקְּרָבָנוֹת כָּפָם :

- אֲנֵא בְּכַח גְּדֻלַּת יְמִינְךָ תַּתִּיר צְרוּרָה .
- קַבֵּל רַנַּת עַמְךָ שֶׁגִּבְנוּ מִהֲרָנוּ נוֹרָא .
- נֵא גְבוּר הוֹרְשֵׁי יְהוּדָה כְּבַבַּת שְׁמָרִם .
- בְּרַכֵּם מִהֲרֵם רַחֲמִים צְדָקָתְךָ תַּמִּיד גְּמִלִם .
- חֲסִין קְדוֹשׁ בְּרוּב טוֹבָךָ גִּהַל עֲדָתְךָ .
- יַחֲד נֵאָה לְעַמְךָ פְּנֵה זוֹכְרֵי קִדְשְׁתְּךָ .
- שְׁוַעַתְנוּ קַבֵּל וְשִׁמְעַ עֲעַקְתָּנוּ יוֹדַע תַּעֲלָמוֹת .
- בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעַד :

לשבת

במדבר כ"ח ט' וביום השבת שְׁנֵי־כַבָּשִׁים בְּגֵי־שָׁנָה
תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ :
עֲלֵת שַׁבַּת בַּשַּׁבָּתוֹ עַל־עֲלֵת הַתַּמִּיד וְנִסְכָּה :

לראש חדש

שם י"א וּבְרֵאשֵׁי חֳדָשֵׁיכֶם תִּקְרִיבוּ עֹלָה לַיהוָה פְּרִים
בְּגֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאֵיל אֶחָד כְּבָשִׁים בְּגֵי־שָׁנָה שֶׁבְעָה
תְּמִימִם : וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
לְפָר הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְאֵיל
הָאֶחָד : וְעֶשְׂרֹן עֶשְׂרֹן סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְכַבֵּשׁ
הָאֶחָד עֹלָה רֵיחַ נִיחַח אִשָּׁה לַיהוָה : וְנִסְכֵיהֶם חֲצִי הַחֵין
יְהִיה

panwi, ofiary na panwi poprzedzają libacye. libacye poprzedzają ofiary dodatkowe, ofiary dodatkowe poprzedzają ofiary na czaszach, a ofiary na czaszach poprzedzają ofiarę nieustającą nadwieczorną, jak mówiono: i urządzi na niém (ogniu) całopalną i zakadzi na niém tłuszcze zapokojnych, — to jest na niém skończysz wszystkie ofiary.

Ana. (*) Racz siłą majestatu Twój prawicy zwolnić więzy.

Przyjmij błagania ludu Swego, osłoń nas, oczyść nas, o straszliwy!

Racz, o potężny, strzedz jak oko tych, co wyznawają Jedność Twoją.

Błogosław ich, oczyść, umiłuj, odplac im zawsze Swą sprawiedliwością.

Potężny, święty wielkością Swój dobroci prowadź lud Swój.

Jedyny, wspaniały, zwróć się ku ludowi Swojemu, wspominającemu świętość Twoją.

Przyjm nasze modły, wysłuchaj wołanie nasze Ty, co przenikasz tajnie.

Niechaj będzie pochwaloném imię majestatu panowania Jego zawsze i wечно.

(Na Sobotę).

A na dzień Sobotni dwa jagnięta roczniaki bez wady, i dwie dziesiąte mąki przedniej, na dań, rozczynione z oliwą i libacyą jego całopalna każdej Soboty, przy całopalnej nieustającej i jej libacya. (IV Mojżesza 28, 9 — 10).

(Na początek miesiąca).

A w początkach miesiąców waszych ofiarować będziecie na całopalną Wiekuistemu młodych cielców dwa i barana jednego, jagniąt roczniaków siedm, bez wady. — A trzy dziesiąte efał przedniej mąki na dań rozczynione oliwą do jednego cielca, i dwie dziesiąte przedniej mąki na dań rozczynione oliwą do jednego barana. I po jednej dziesiątej przedniej mąki na dań rozczynione oliwą do jednego jagnięcia, całopalna, woń przyjemna, palenie Wiekuistemu. — A libacye ich, pół hinu

הָיְהִי לְפָר וְשְׂלוֹשֶׁת הַהֵיחָל לְאֵיל וּרְבִיעֵת הַהֵיחָל לְכַבֵּשׁ
 יֵינן זֹאת עֵלֶת חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ לְחֹדְשֵׁי הַשָּׁנָה : וְשַׁעִיר
 עֹזִים אֶחָד לְחַטָּאת לַיְיָ עַל-עֵלֶת הַתָּמִיד יַעֲשֶׂה וְנִסְכּוֹ :
 וּבָחִים פִּי'ה אֵיזְהוּ מְקוֹמָן שְׁלוֹבְחִים קְדָשִׁי קְדָשִׁים
 שְׁחִיטָתָן בְּצִפּוֹן פֶּר וְשַׁעִיר שְׁלִיזִים הַבְּפוּרִים שְׁחִיטָתָן
 בְּצִפּוֹן וְקַבּוּל דָּמָן בְּכָלִי שָׁרֵת בְּצִפּוֹן וְדָמָן טַעוֹן הַזֵּה
 עַל-בֵּין הַבָּדִים וְעַל הַפְּרֻכָּת וְעַל-מִזְבַּח הַזֹּהֵב מִתְּנָה
 אַחַת מִהֵן מְעַכְבֵּת שְׂרִירֵי הַדָּם הִיא שׁוֹפֵךְ עַל יְסוּד מְעַרְבֵי
 שְׁלִמְזִבְחַ הַחִיצוֹן אִם-לֹא נָתַן לֹא עֵכָב :

פָּרִים תְּשַׁרְפִים וְשַׁעִירִים תְּשַׁרְפִים שְׁחִיטָתָן
 בְּצִפּוֹן וְקַבּוּל דָּמָן בְּכָלִי שָׁרֵת בְּצִפּוֹן וְדָמָן טַעוֹן הַזֵּה
 עַל-הַפְּרֻכָּת וְעַל-מִזְבַּח הַזֹּהֵב מִתְּנָה אַחַת מִהֵן מְעַכְבֵּת
 שְׂרִירֵי הַדָּם הִיא שׁוֹפֵךְ עַל יְסוּד מְעַרְבֵי שְׁלִמְזִבְחַ
 הַחִיצוֹן אִם-לֹא נָתַן לֹא-עֵכָב אִלּוּ וְאִלּוּ נִשְׁרָפִין בְּבֵית
 הַדָּשָׁן :

חַטָּאת הַצְּבוּר וְהַיְחִיד אִלּוּ הֵן חַטָּאת הַצְּבוּר
 שְׁעִירֵי רֵאשֵׁי חֹדְשִׁים וְשְׁלִמְזִבְחֵי שְׁחִיטָתָן בְּצִפּוֹן וְקַבּוּל
 דָּמָן בְּכָלִי שָׁרֵת בְּצִפּוֹן וְדָמָן טַעוֹן אַרְבַּע מִתְּנָוֹת עַל אַרְבַּע
 קַרְנֹת : בִּיצֵד עָלָה בְּכַבֵּשׁ וּפְנָה לְסוּבָב וּבֵא-לוֹ לְקַרְן
 דְּרוּמִית מְזֻרְחִית . מְזֻרְחִית צְפוֹנִית . צְפוֹנִית מְעַרְבִית .
 מְעַרְבִית דְּרוּמִית . שְׂרִירֵי הַדָּם הִיא שׁוֹפֵךְ עַל יְסוּד דְּרוּמִי .
 וְנִאֲכָלִין לְפָנִים מִן-הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל-מֵאֲכָל לְיוֹם
 וְלִלְנָה עַד-חֲצוֹת :

wina ma być do cielca i trzecia część hinu do barana, a czwarta część hinu do jagnięcia. To jest całopalna każdego miesiąca z miesiący roku. I kozieł jeden na zagrzeszną dla Wlekuistego, przy całopalnej nieustającej ma być sprawionym i jego libacya. (IV Mojzesz. 28, 11 — 15).

Ezełu mekomon. (*) Które jest miejsce przeznaczone do zarzynania ofiar? Ofiary najświętsze zarzynają się na stronie północnej, cielec i kozioł. Dnia Odpustu zarzynają się na stronie północnej, a przyjmowanie krwi ich w przyrządach służbowych na stronie północnej, a krew ich wymaga kropienia między drążki i na wieko (arki przymierza) i na ofiarnik złoty, jedno kropienie z nich zaniechane unieważnia obrządek; pozostałości z krwi wylewają się na gruncie strony zachodniej ofiarnika zewnętrznego, jeżeli nie wylano, to obrządek nie jest nieważny.

Cielce całopalne i kozły całopalne zarzynane bywają na stronie północnej, a przyjmowanie krwi ich w przyrządach służbowych na stronie północnej, krew ich wymaga kropienia na wieko i na ofiarnik złoty, jedno kropienie z nich zaniechane unieważnia obrządek, pozostałości z krwi wylewają się na gruncie strony zachodniej ofiarnika zewnętrznego, jeżeli nie wylano to obrządek nie jest nieważny i jedne i drugie spalone bywają na placu popielnym.

Zagrzeszne gminy i jednostek. Te są zagrzeszne gminy: Kozły na początku miesiąców i świąt zarzynane bywają na stronie północnej, a przyjęcie ich krwi w przyrządach służbowych na stronie północnej, a krew ich wymaga czterech kropień na czterech węgłach (ofiarnika), w taki sposób (kapłan) wstępuje na schody, zwraca się ku okoleniu i przybywa do węgła południowo-wschodniego, potem do wschodnio-północnego, dalej do północno-zachodniego, a nakoniec ku zachodnio-południowemu. Pozostałości z krwi wylewają się na gruncie strony południowej (ofiarnika). Ofiary te mogą być jeszcze wewnątrz osłon siatkowych namiotu zgromadzenia przez mężczyzn z stanu kapłanów, w jakikolwiek sposób przyrządzone we dnie i w nocy, aż do północy.

העולה קדש קדשים שחיטתה בצפון וקבול
 דמה בכלי שרת בצפון ודמה טעון שתי מתנות שהן
 ארבע וטעונה הפשט ונתוח וכליל לאשים : זבחי
 שלמי צבור ואשמות . אלו הן אשמות אשם גולות אשם
 מעילות אשם שפחה חרופה אשם נזיר אשם מצורע
 אשם תלוי . שחיטתן בצפון וקבול דמן בכלי שרת בצפון
 ודמן טעון שתי מתנות שהן ארבע . ונאכלין לפנין מן
 הקלעים לזכרי כהנה בכל מאכל ליום ולילה עד חצות :

התודה ואיל נזיר קדשים קלים שחיטתן בכל מקום
 בעזרה ודמן טעון שתי מתנות שהן ארבע . ונאכלין בכל
 העיר לכל אדם בכל מאכל ליום ולילה עד חצות : המזרם
 מהם פיוצא בהם אלא שהמזרם נאכל לפתנים לנשיהם
 ולבניהם ולעבדיהם : שלמים קדשים קלים שחיטתן
 בכל מקום בעזרה ודמן טעון שתי מתנות שהן ארבע
 ונאכלין בכל העיר לכל אדם בכל מאכל לשני ימים
 וזילה אחד : המזרם מהם פיוצא בהם אלא שהמזרם
 נאכל לפתנים לנשיהם ולבניהם ולעבדיהם : הפבור
 והמעשר והפסח קדשים קלים שחיטתן בכל מקום
 בעזרה ודמן טעון מתנה אחת . ובכרד שיתן כנגד
 היסוד : שנה באכילתן הפבור נאכל לפתנים והמעשר
 לכל אדם ונאכלין בכל העיר בכל מאכל לשני ימים
 וזילה אחד . הפסח אינו נאכל אלא בלילה ואינו נאכל
 אלא

Całopalna należy do ofiar najświętszych, zarzynaną bywa na stronie północnej, a przyjmowanie krwi jój w przyrządach służbowych na stronie północnej, krew jój wymaga dwóch kropień, któreby były jakby cztery, wymaga ściągnięcia skóry, rozkrajania i zupełnego spalenia. Ofiary powodne gminy i zawinne. Te są zawinne ofiary: zawinna za rabunek, zawinna za świętokractwo, zawinna za uwiedzenie niewolnicy zaręczonój, zawinna nazyreja (ślubującego wstrzemięźliwość), zawinna z nieczyszczonego, zawinna trędowatego, zawinna za wątpliwe występstwa, — zarzynane bywają na stronie północnej, przyjmowanie krwi ich w przyrządach służbowych na stronie północnej, krew ich wymaga dwóch kropień, któreby były jakby cztery, jedzone być mają wewnątrz osłon siatkowych namiotu zgromadzenia przez mężczyzn ze stanu kapłanów w jakikolwiek sposób przyrządzone we dnie i w nocy, aż do północy.

Dziękczynna i kozioł nazyreja są mniejszemi świętościami, zarzynane bywają w każdym miejscu w przedsionku świątyni, a krew ich wymaga dwóch kropień, któreby były jakby cztery, jedzone być mogą w całym mieście przez każdego człowieka, w jakikolwiek sposób przyrządzone, we dnie i w nocy, aż do północy. To samo się rozumie o podniesioném z nich dla kapłanów, wszakże podniesienie to jedzoném tylko być może przez kapłanów, ich żony, dzieci i sługi. Powodne są mniejszą świętością, zarzynane bywają w każdym miejscu w przedsionku, a krew ich wymaga dwóch kropień, któreby były jakby cztery, jedzone być mogą w całym mieście, przez każdego człowieka w jakikolwiek sposób przyrządzone, przez dwa dni i jedną noc. To samo się rozumie o podniesioném z nich, wszakże podniesienie to jedzoném tylko być może przez kapłanów, ich żony, dzieci i sługi. — Pierworodne, dziesięcina z bydła i baranek Paski, są mniejszą świętością, zarzynane bywają w każdym miejscu w przedsionku, a krew ich wymaga jednego kropienia, byłoby to było ku grunтови ofiarnika. — Różnica zachodzi co do zjedzenia ich, pierworodne jedzone być może tylko przez kapłanów, dziesięcina przez kogokolwiek bądź, i jedzone być mogą w całym mieście, w jakikolwiek sposób przyrządzone przez dwa dni i jedną noc. — Baranek Paski jedzonym bywa tylko w nocy, i tylko

אֵלָא עַד-חֲצוֹת וְאִינוּ נֹאכְל אֵלָא לְמַנּוּי וְאִינוּ נֹאכְל
אֵלָא צְלִי :

רבי ישמעאל אומר בשלש עשרה מדות התורה נדרשת : מקל ודומר ומגזרה שוח . מבנין אב מפתוב אחד . ומבנין אב משני כתובים . מכלל ופרט ומפרט וכלל . כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא בעין הפרט . מכלל שהוא צריך לפרט . ומפרט שהוא צריך לכלל . כדדבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כדו יצא . כל דבר שהיה בכלל ויצא למען מוען אחד שהוא בענינו יצא להקל ולא להחמיר . כל דבר שהיה בכלל ויצא למען מוען אחר שלא בענינו יצא להקל ולהחמיר . כל דבר שהיה בכלל ויצא לדון בדבר החדש אי אתה יכול להחזירו לכלו עד שיחזירונו הפתוב לכלו בפרוש . דבר הלמד מענינו . ודבר הלמד מסופו . וכן שני כתובים הפכחישים זה את זה עד שיבוא הפתוב השלישי ויבריע ביניהם :

יהי רצון לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך : ושם געבורך ביראה בימי עולם ובשנים קדמוניות :

do północy, i tylko przez tych którzy się doń zaliczyli, i tylko upieczony.

Rabi Jiszmael. (*) Rabi Jiszmael naucza: Zakon objaśnionym bywa za pomocą trzynastu prawideł: — przez wniosek z mniej ważnego o ważniejszym i na odwrót, — przez porównanie wyrazów jednego źródłosłowu, — przez prawo główne objęte w jednym wierszu i przez prawo główne objęte w dwóch wierszach, — przez ogół i szczegół, — przez szczegół i ogół, — przez ogół, szczegół i ogół, szczegół wtedy jest obowiązującym, — przez ogół potrzebujący bliższego określenia, za pomocą szczegółu — i przez szczegół potrzebujący bliższego określenia za pomocą ogółu. Gdy okoliczność objęta w ogóle wyróżnia się z ogółu, celem oznaczenia czegoś, oznaczenie to nie odnosi się do téj jednéj okoliczności tylko, ale odnosi się do całego ogółu. Jeżeli od okoliczności szczegółowej z ogółu wyjętej, wymaga się tylko pewnej części przepisu dla ogółu służącego, wyróżnienie to uważa się, jako ułatwienie, a nie jako obciążenie. Jeżeli od okoliczności szczegółowej z ogółu wyjętej, wymagany bywa przepis dla ogółu nie służący, wyróżnienie to uważa się jako ułatwienie z przepisów ogółu i jako obciążenie przez przepis szczegółu. — Jeżeli od okoliczności szczegółowej wyjętej z ogółu, wymagany bywa nowy przepis sprzeczny z ogółem, nie można go wrócić pod ogół, aż pismo samo wyraźnie go zwróci pod ten ogół. — Zdanie niepewne objaśnia się przez własną swą treść. Zdanie niepewne objaśnia się także końcową swą częścią. Także jeżeli dwa wiersze sprzeciwiają się wzajemnie, to się wynajduje trzeci wiersz, który je godzi.

Oby Ci się spodobało Wiekuisty Boże nasz i Boże ojców naszych, by wystawioną została świątynia wkrótce za czasów naszych, i daj nam udział w Zakonie Swoim, a tam służyć Ci będziemy w bójce, jak za czasów odwiecznych i za lat pierwotnych.

ברכות ציצת, טלית, ותפלין

קדם עטיפת טלית קמן

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו על מצות ציצת :

קדם עטיפת הטלית

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו להתעטף בציצת :

מה יקר חסדך אלהים ובני אדם בצל כנפיה יחסיון :
ירוין מדשן ביתך ונחל עדניה תשקם : כי עמה מקור
חיים באורה נראה אור : משוף חסדך ליודעיה וצדקתך
לישרי לב :

קדם הנחת תפלין של יד

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו להניח תפלין :

קדם הנחת תפלין של ראש

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו על מצות תפלין :

בשעת הרכיבה על האצבע

וארשתיך לי לעולם • וארשתיך לי בצדק ובמשפט
ובחסד וברחמים :
וארשתיך לי באמונה וידעת את יי :

BŁOGOSŁAWIEŃSTWA PRZY WŁOŻENIU SZAT ŚWIĘTYCH. (*)

(Przy włożeniu Arba-Kanfoa).

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, któryś nas poświęcił Swemi przykazaniami i polecił nam przykazanie o Cycys.

(Przy włożeniu Talisa).

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, któryś nas poświęcił Swemi przykazaniami i rozkazał nam okryć się Talisem.

Mah. Jak drogą jest Twa łaska, Boże! bo ludzie ukrywają się w cieniu skrzydeł Twoich. Nasycać się będą tłuszczem Twego domu, i napoisz ich strumieniem Twych rozkoszy. Bo w Tobie jest źródło życia, w Twojem tylko świetle, światło widzimy. Złój łaski Swoje na tych, którzy Cię poznali, a sprawiedliwość Swoją na ludzi serca prostego.

(Przy włożeniu filakteryj na rękę).

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, któryś nas poświęcił Swemi przykazaniami i rozkazał nam włożyć Tefilin.

(Przy włożeniu filakteryj na głowę).

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, któryś nas poświęcił Swemi przykazaniami i przepisał nam przykazanie o Tefilin.

(Przy sawiązaniu filakteryj na palce).

Niechaj pochwalonem będzie imię wspaniałego Królestwa Jego na wieki wieków.

Zasłubiam Cię sobie na wieki. Zasłubiam Cię sobie sprawiedliwością, prawem, łaską i miłosierdziem.

Zasłubiam Cię sobie wiernością, byś poznała Wiekuistego.

פסוקי דזמרה

תהלים ל' מזמור שיר־חַנּוּפֶת הַבַּיִת לְדָוִד : אֲרוּמָמָה
 יי כִּי דִלִיתָנִי וְלֹא שָׁמַחַת אֵיבֵי לִי : יי אֱלֹהֵי שׁוֹעֵתִי אֵלֶיךָ
 וְתִרְפָּאֵנִי : יי הָעֲלִית מִן־שָׁאוֹל נַפְשִׁי חִייתָנִי מִיַּד־יָבוֹר :
 וּמְרוּ לַיי חַסִּדָּיו וְהוֹדוּ לְזִכְרֵ קְדוּשׁוֹ : כִּי רָנַע בְּאָפוֹ חַיִּים
 בְּרִצּוֹנֹו בְּעֶרְבַי לַיִן כָּכִי וּלְפָקֵר רָגָה : וַאֲנִי אָמַרְתִּי בְּשִׁלְוִי
 בַל־אֲמוּט לְעוֹקֵם : יי בְּרִצּוֹנָךְ הִעֲמַדְתָּה לְהַרְדִּי עוֹ
 הַסִּתְרָת פְּנֵיךָ הֵייתִי נִבְהָל : אֵלֶיךָ יי אֶקְרָא וְאֵל יי
 אֶתְחַנֵּן : מִה־בִּצְעַ בְּדַמִּי בְּרַדְתִּי אֶל־שַׁחַת הַיְיֹודֶה עֶפֶר
 הַיַּגִּיד אֶמְתָּה : שָׁמַע יי וְחַנּוּנִי יי הִיחֵ־עוֹר לִי : הַפְּכֵת
 מִסִּפְדֵי קָמְחוֹל לִי פִתְחָת שִׁקְוִי וְתִאֲזַרְנִי שִׁמְחָה : לְמַעַן
 יִזְמְרֶה כְבוֹד וְלֹא יִדָּם יי אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אֲוֹרֶה :

בְּרוּךְ שְׂאֵמֵר וְהָיָה הָעוֹקֵם . בְּרוּךְ הוּא . בְּרוּךְ
 עוֹשֶׂה בְּרֵאשִׁית . בְּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה . בְּרוּךְ נוֹזֵר
 וּמְקִים . בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ . בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל
 הַבְּרִיּוֹת . בְּרוּךְ מְשַׁלֵּם שְׂכָר טוֹב לִירְאָיו . בְּרוּךְ חַי
 לְעַד וְקִים לְנֶצַח . בְּרוּךְ פּוֹדֶה וּמְצִיל בְּרוּךְ שְׁמוֹ : בְּרוּךְ
 אֲתָה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם . הָאֵל הָאֵב הָרַחֲמָן הַמְהַלֵּל
 בְּפִי עַמּוֹ מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר בְּלִשׁוֹן חַסִּדָּיו וְעַבְדָּיו . וּבְשִׁירֵי
 דָוִד עֲבָדֶיךָ נִחְלָלְךָ יי אֱלֹהֵינוּ בְּשִׁבְחוֹת וּבְזִמְרוֹת נִגְדְלֶךָ
 וּנְשַׁבְּחֶךָ וּנְפָאֲרֶךָ וְנִזְכִּיר שִׁמְךָ וְנִמְלִיכֶךָ מְלִכְנוּ אֱלֹהֵינוּ
 יְחִיד חַי הָעוֹלָמִים . מֶלֶךְ מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר עַד־עַד שְׁמוֹ

הַמְּזוּר

PIEŚNI WSŁAWIAJĄCE. (*)

Mizmor. (*) (*Psalm 30*). Pieśń na poświęcenie domu. Psalm Dawida. — Wsławiać Cię będę Wiekuisty, gdyż wydobyłeś mnie z toni i nie uradowałeś nieprzyjaciół moich męmi nieszczęściem. Wiekuisty, Boże mój, wołałem do Ciebie, a Tyś mnie uzdrowił. Wiekuisty, wydobyłeś mnie z grobu, ożywiłeś mnie, bym nie zestąpił do otchłani. Śpiewajcie Wiekuistemu, pobożni Jego, chwalcie święte wspomnienie o Nim. Bo na chwilę trwa gniew Jego, ale przez całe życie Jego łaska, wieczorem gości płacz, a poranek przynosi radość. — Ja zaś rzekłem w pokuju będąc: nigdy się nie zachwieję. Wiekuisty w łasce Swojej ustanowiłeś mnie jak silną górę, ale gdy odwrócites oblicze Swoje, przestraszony zostałem. Do Ciebie Wiekuisty wołam, i Wiekuistego błagam. Jakaż korzyść z krwi mojej, gdy zestąpię do otchłani? czyż proch uwielbiać Cię będzie? czy głośić będzie prawdę Twoją? — Wysłuchaj mnie Wiekuisty i ulaskawiaj mię, Wiekuisty bądź mi pomocą! — Ty zamieniasz żalobę moją na tańce, rozwiązujesz żalobny wór mój i opasujesz radością. Oby opiewał Cię majestat i nie zamilkł, Wiekuisty Boże mój, wiecznie chwalić Cię będę.

Baruch Szeomar. (*) Pochwalonym niech będzie Ten, który wyrzekł i stał się świat. Niech będzie pochwalony! pochwalony niech będzie Stwórca świata, pochwalony Ten, który słowo w czyn zamienia, pochwalony Ten, co postanawia i dokonywa, pochwalony, litujący się nad ziemią, pochwalony, litujący się nad ludźmi, pochwalony udzielający sowitą nagrodę bojącym się Go, pochwalony Ten, co żyje na zawsze i istnieje na wieki, pochwalony, odkupiciel i zbawca, pochwalone imię Jego. Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata, Boże, Ojczye litościwy, uwielbiany w ustach Twego ludu, wychwalany i wsławiony przez język pobożnych i sług Jego. — Pieśniami Dawida, sługi Twojego, uwielbiać Cię będziemy, Wiekuisty, Boże nasz, pochwałami i śpiewami wywyższymy Cię i pochwalimy Cię i wsławimy Cię i wspomnimy imię Twoje, hołdować Ci będziemy, Królu nasz, Boże nasz jedyny, wiecznie żyjący. — Królu, którego imię wielkie, wychwalane i wsławione

הגדול : בְּרוּךְ אַתָּה יי מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתְּשׁוּבָה :
יה א' יו' הוֹדוּ לַיי קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִידְתּוֹ :
שִׁירוֹ לֹ וּפְרֹדֵלוֹ שִׁירֹ בְּכָל־נִפְלְאוֹתָיו : הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם
קְדֹשׁוֹ יִשְׁמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יי : רְדֹשׁוּ יי וְעוֹזוּ בְּקִשׁוֹ פְּנֵי
תְּמִיד : זְכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מִפְּתוֹ וּמִשְׁפָּטֵי־פִיהוֹ :
זָרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו : הוּא יי אֱלֹהֵינוּ
בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו : זְכְרוּ לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבַר צְוָה
לְאַלְפֵי דוֹר : אֲשֶׁר פָּרַת אֶת־אֲבֹרְהָם וּשְׁבֹעַתוֹ לְיִצְחָק :
וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם : לֵאמֹר לְךָ
אֶתֶּן אֶרֶץ־כְּנָעַן חֶבְל גְּחֻלְתְּכֶם : בְּהִיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר
כְּמַעֲט וְגֵרִים בָּהּ : וַיִּתְהַלְכוּ מִגּוֹי אֶרֶץ־גּוֹי וּמִמַּמְלָכָה אֶל־
עַם אֲחֵר : לֹא־הִצִּיחַ לְאִישׁ לְעִשְׂקֶם וַיִּזְכַּח עֲלֵיהֶם מְלָכִים :
אֶל־תִּתְּעוּ בְּמִשְׁיַחַי וּבִגְבוּיָאֵי אֶל־תִּתְּעוּ : שִׁירוֹ לַיי כָּל־הָאָרֶץ
בְּשִׁיר מִיּוֹם־אֱלֹהִים יִשְׁוַעְתּוּ : סִפְרוּ בְּגוֹיִם אֶת־כְּבוֹדוֹ בְּכָל־
הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו : כִּי גָדוֹל יי וּמְהֻלָּל מְאֹד וְנוֹרָא הוּא עַל־
כָּל־אֱלֹהִים : כִּי כָל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים וַיִּי שָׁמַיִם עָשָׂה :
תוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עוֹ וְחֻדָּה בְּמִקְמוֹ : הָבוּ לַיי מִשְׁפָּחוֹת
עַמִּים הָבוּ לַיי כְּבוֹד וְעוֹ : הָבוּ לַיי כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה
וּבֵאוּ לְפָנָיו תִּשְׁתַּחֲוּוּ לַיי בְּתִדְרֹת־קֹדֶשׁ : חִילוֹ מִלְּפָנָיו
כָּל־הָאָרֶץ אֶת־תְּבוּן תִּבְל בְּרִתְמוֹט : יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם
וְהַגַּל הָאָרֶץ וַיֹּאמְרוּ בְּגוֹיִם יי מֶלֶךְ : יִרְעַם הַיָּם וּמִלֹּאֵי עֵלְוִן
הַשָּׁדָה וְכָר־אֲשֶׁר־בוֹ : אִזּוּ יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר מִלְּפָנָיו יי כִּי־
בָּא לְשֹׁפוֹט אֶת־הָאָרֶץ : הוֹדוּ לַיי כִּי מֶלֶךְ כִּי לְעוֹלָם

na wieki. — Bądź pochwalony, Wiekuisty, Królu wstawiony dziękami.

Hodu. (*) Chwalcie Wiekuistego, wezwijcie imię Jego, oznajmcie ludom, Jego czyny. — Pieśniami i śpiewy opowiadajcie wszystkie cuda Jego. — Szukajcie chwały w świętym Jego imieniu, niech się raduje serce pożądających Wiekuistego. — Ubiegajcie się za Wiekuistym, szukajcie Jego opieki, błagajcie zawsze oblicza Jego. — Wspomnijcie na cuda których dokonał, na znaki Jego i wyroki Jego ust. — Potomstwo Izraela, sługi Jego, synowie Jakóba, wybrańcy Jego. — On jest Wiekuistym Bogiem naszym, nad całym światem Jego wyroki. — Pamiętajcie o przymierzu Jego na wieki, o rzeczy, którą przykazał tysiącznemu pokoleniu. — Które zawarł z Abrahamem, zaprzysiął Izaakowi i ustalił z Jakóbem, jako ustawę dla Izraela, jako wieczne przymierze. — Mówiąc: tobie oddam kraj Kenaan na udział dziedziczny. — Gdyście byli garstką do obliczenia małą i obcą w niej. I postępowali od narodu do narodu, od królestwa jednego do drugiego. — Nie dozwolił nikomu uciskać ich, i karcił za nich Królów: „Nie dotykajcie mego Pomazańca, nie wyrządźcie złego wieszczom moim!“ — Śpiewajcie Wiekuistemu mieszkańcy całej ziemi, głoście od dnia do dnia Jego wybawienie, opowiadajcie narodom cześć Jego, wszystkim ludom Jego cuda. — Bo wielkim jest Wiekuisty, wielce wstawionym i straszniejszym niż wszystkie Bogi. — Bo wszystkie bóstwa ludów są bałwanami, ale Wiekuisty stworzył niebiosa. — Sława i wspaniałość przed Nim, zwycięstwo i radość w Jego świątyni. — Składajcie Wiekuistemu, o rodziny ludów, składajcie Wiekuistemu cześć i hołd. — Składajcie Wiekuistemu cześć Jego imienia, podnieście dań, przystąpcie przed Jego oblicze, schylcie się przed Wiekuistym w wspaniałej Jego świątyni. — Drżj przed Nim ziemio cała, choć mocno stoi świat i niezachwianie. — Cieszcie się niebiosa, raduj się ziemio i niech mówią między ludami: „Wiekuisty panuje!“ — Niech szumi morze i co je napętnia, niech się weseli pole i wszystko co na niem. — Wtedy weselić się będą drzewa leśne przed Wiekuistym, gdy przyjdzie do sądzenia ziemi. — Chwalcie Wiekuistego bo dobry, bo wiecznie

חסדו : ואמרו הושיענו אלהי ישענו וקבצנו והצילנו מן-
הגוים להודות לשם קדשך להשתבּח בתהלתך : ברוך
י אלהי ישראל מן-העוֹלָם ועד-העוֹלָם ויאמרו כל-העַם
אמן והלל ליי : רוממו יי אלהינו והשתחוּ ליהם רגליו
קדוש הוא : רוממו יי אלהינו והשתחוּ ליה קדשוּ פי
קדוש יי אלהינו : והוא רחום ויכפר עון ולא ישחית
והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל-חמתו : אתה יי לא-
תכלא רחמיה ממני חסדך ואמתך תמיד יצרוני : זכר
רחמיה יי וחסדיך פי מעולם תמה : תנו עז לאלהים על-
ישראל גאותו ועזו בשחקים : נורא אלהים ממקדשך אל
ישראל הוא נותן עז ותעצמות לעם ברוך אלהים : אל-
נקמות יי אל נקמות הופיע : הנשא שופט הארץ השב
גמול על-גאים : ליי הישועה על-עמך ברכתך סגה : יי
צבאות עמנו משגב-לנו אלהי יעקב סגה : יי צבאות
אשרי אדם בפתח בך : יי הישועה המלך יעננו ביום-
קראנו : הישועה את-עמך וברך את-נחלתך ורעם
ונשאים עד-העולם : נפשונו חפּתה ליי עזרנו ומגננו הוא :
פי-בו ישמח לבנו פי בשם קדשוּ במחנו : יהי-חסדך יי
עלינו באשר יחלנו לך : תראנו יי חסדך וישעך תתן-
לנו : קומה עזרתה לנו ופרנו למען חסדך : אנכי יי
אלהיך המעלה מארץ מצרים תרחב-פיך ואמלאהו : אשרי
העם שפכה לו אשרי העם שיי אלהיו : ואני בחסדך בטחתי
יגל לפי בישועתך אשרה ליי פי גמל עלי :

trwa Jego łaska. — I mówcie: „wybaw nas, Boże naszego zbawienia, zgromadź nas i ocal nas od ludów, byśmy dzięki składali świętemu imieniu Twojemu, by się wynosić sławą Twoją.“ — Bądź pochwalony Wiekuisty Boże Izraela od wieków do wieków. A cały lud zawołał: „Amen i chwała Wiekuistemu!“ Wynoście Wiekuistego Boga naszego, schylcie się przed podporą nóg Jego, święty On. — Wynoście Wiekuistego Boga naszego, schylcie się przed świętą Jego górą, bo świętym jest Wiekuisty Bóg nasz. — On jest litościwym, odpuści grzechy i nie zgładzi (grzeszników), wielce powściąga gniew Swój i nie rozbudza całej Swój zapalczowości. — Ty Wiekuisty, nie pozbawisz mnie Swego miłosierdzia, łaska Twoja i wiara Twoja zawsze mnie strzedz będą. — Wspomnij na miłosierdzie Swoje, Wiekuisty, bo od wieków ono. — Przyznajcie Bogu moc, na Izraelu Jego wspaniałość, a moc Jego na niebiosach. — Straszny jesteś Boże, w świątyni Swojej, Bóg Izraela, On daje zwycięstwo i wzmocnienie ludowi Swojemu, — bądź pochwalony Boże! Bogiem zemsty Wiekuisty, Boże zemsty objaw się! Wznies się sędzio ziemi, odplać wedle zasługi dumnym. — Wiekuistego jest zbawienie, na lud Twój błogosławieństwo Twoje, Selah! Bóg Zastępów z nami, twierdzą nam Bóg Jakóba, Selah! Boże Zastępów, szczęśliwy człowiek, co Tobie ufa. — Wiekuisty wybaw! — Królu wysłuchaj nas, dnia kiedy wołamy. — Wybaw naród Swój, błogosław dziedzictwu Swojemu, prowadź ich i wynoś ich na wieki. — Dusza nasza łaknie za Wiekuistym, naszą podporą, naszą opieką On. — Bo Nim raduje się serce nasze, bo w świętym imieniu Jego ufamy. — Oby łaska Twoja była nad nami, Wiekuisty, jak wyglądamy Ciebie. — Pokaż nam, Wiekuisty, łaskę Swoją i zbawienie Swoje ześlij nam. — Powstań! bądź nam podporą i odkup nas dla łaski Swojej. — Jam jest Wiekuisty, Bóg Twój, który wywiódł cię z ziemi egipskiej, roztwórz usta swoje (*) i napełnij je. — Szczęśliwy lud, który tak się ma, szczęśliwy lud, którego Bogiem, Wiekuisty. — A ja ufam łasce Twojej, serce moje raduje się na zbawienie Twoje, śpiewać będą Wiekuistemu, bo dobrze mi wyrządził.

אין אומרים מזמור לתודה בשבת ויום טוב, ולא בערב יום כפור, ובערב פסח
ובתהום של פסח.

ק מזמור לתודה הריעו לוי כלהארץ : עבדו את יי
בשמחה באו לפניו ברננה : דעו כי יי הוא אלהים הוא
עשנו ולא ילוי ק אנחנו עמו וצאן מרעיתו : באו שערינו
בתודה חצרותיו בתהלה תודו לו ברכו שמו : כירמוב יי
לעולם חסדו ועד דר ודור אמונתו :

בתל אומרים כאן יהי כבוד,

ובשבת וביום אומרים מזמרים אלו.

יט למניצח מזמור לדוד : השמים מספרים כבוד אל
ומעשה ידיו מגיד תרקייע : יום ליום יביע אמר ולילה
ללילה יתהדעת : אין אמר ואין דברים בלי נשמע קולם :
בכל הארץ ויצא קנם ובקצה תבל מליהם לשמש שם ו
אהל בהם : והוא כחתן יצא מחפתו ישיש כגבור לדון
ארח : מקצה השמים מוצאו ותקופתו על קצותם ואין
נסתר מחפתו : תורת יהוה תמימה משיבת נפש עדות
יהוה נאמנה מחכימת פתי : פקודי יהוה ישרים משמחי
לב מצות יהוה ברה מאירת עינים : יראת יהוה מהורה
עמדת לעד משפטי יהוה אמת צדקו יתרו : הנחמדים
מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים : גם עבדך
נוהר בהם בשמרים עקב רב : שגיאות מריבין מנסתרות
גקני : גם מזדים ו חשך עבדך אלימ'שלוכי אז איתם
ונקיתי מפשע רב : יהיו לרצון ו אמרי פי והגיון רבי לפניך
הוה צורי וגואלי :

לדוד

(Psalm ten nie mówi się w Soboty, Święta, wilją Dnia odpustu i Paski i w wolne Święta Paski.)

Mizmor lesodah. (*Psalm 100*). Psalm dziękczynny: Zabrmij śpiewami chwały Wiekuistego, ziemio cała. — Służcie Wiekuistemu radośnie, przystąpcie do Niego z pieśniami. — Wiédzcie, że Wiekuisty jest Bogiem, On nas stworzył i do Niego należymy, myśmy ludem Jego i trzodą Jego pastwiska. — Wnijdźcie do bram Jego z dziękczynieniem, do przysionków Jego z pochwałą. — Złóćcie mu dzięki, błogosławcie imieniu Jego, ho dobrym jest Wiekuisty, Jego łaska na wicki, a wiara od pokolenia do pokolenia.

(W dni powszednie zaczyna się w tém miejscu Jehi Chebod, w Sobotę i Święta zaś dodają się następujące Psalmy.)

Lamnaceach. (*Psalm 19*). Dla głównego śpiewaka. Psalm Dawida. Nieba opowiadają cześć Boga, a dzieło rąk Jego przestwór ogłasza. — Dzień dniowi przelewa to słowo, a noc nocy objaśnia wiedzę. — Bez słowa, bez wyrazów, nie słychać ich głosu. — Po całej ziemi rozciągnięta ich struna, a krańca świata sięga ich mowa, tam gdzie dla słońca rozbił namiot. — Ono zaś jak oblubieniec wychodzi z swój komnaty, radośnie jak bohater przebiega swą kolój, wychodzi z kończyn nieba, a obieg jego do drugiego krańca, przed jego żarem nic się nie ukrywa. Nauka Wiekuistego jest doskonałą, orzeźwia duszę, świadectwo Wiekuistego jest wiarogodném, oświeca nierozsądnego, rozkazy Wiekuistego są prawe, rozweselają serce, przykazanie Wiekuistego jest jasne, rozjaśnia wzrok. — Bojaźń Wiekuistego jest czysta, trwa na wieki, ustawy Wiekuistego są prawdą, wszystkie sprawiedliwe. — Pożącańsze nad złoto i czysty kruszec, a słodsze nad miód i plastry miodu. — I sługa Twój przestrzega ich, bo przestrzegając, wielka go czeka nagroda. — Błędy zaś, któż ich dostrzeże? oczyść mnie od winy tajnej. — Strzeż także sługę swojego od przestępstw rozmyślnych, aby mną nie owładnęły, wtedy będę doskonałym i czystym od uchybień wielkich. Przyjm łaskawie słowa ust moich i myśli serca mojego, Wiekuisty, opoko moja i wybawicielu mój.

לִי לְדוֹד בְּשָׁנוֹתַי אֶת־טַעַמוֹ לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיִּגְרָשׁהוּ
 וַיִּלְךְ : אֲבָרְכָה אֶת־יְהוָה בְּכָל־עֵת תָּמִיד תִּהְלֶתוּ בְּפִי :
 בִּיהוָה הִתְהַלַּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנֻוִים וַיִּשְׁמַחוּ : גִּדְלוּ לַיהוָה
 אֶתִּי וַנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו : דַּרְשֵׁתִי אֶת־יְהוָה וְעֲנֵנִי וּמִכָּל־
 מְגוּרוֹתַי הַצִּילֵנִי : הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנִהְרוּ וּפְגִיחֵם אֲרִי־חַפְרוּ :
 זֶה עָנִי קָרָא וַיהוָה שָׁמַע וּמִכָּל־צְרוּתָיו הוֹשִׁיעֵנו : חַנּוּהַ
 מִלְּאֹךְ יְהוָה סָבִיב לִירְאוֹ וַיִּחַלְצֵם : מַעֲמֹ וְרָאוּ כִּי־טוֹב
 יְהוָה אֲשֶׁר־יִגְבֵּר יַחֲסֶה־בוֹ : יִרְאוּ אֶת־יְהוָה קִדְשׁוֹ כִּי־
 אֵין מַחְסוֹר לִירְאוֹ : כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעֲבֹ וְדָרְשִׁי יְהוָה לֹא־
 יַחֲסְרוּ כָל־טוֹב : לָכוּ בָנִים שָׁמְעוּ־לִי יִרְאֵת יְהוָה אֲלִמְדַּכְּם :
 מִי הָאִישׁ הַחֲפֵץ חַיִּים אֲהֵב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב : נִצַּר
 לְשׁוֹנֵךְ מִרַע וּשְׁפָתֶיךָ מִדִּבֵּר מְרָמָה : סוּר מִרַע וְעֲשֵׂה־טוֹב
 בְּקִשׁ שְׁלוֹם וְרַדְּפָהוּ : עֵינֵי יְהוָה אֶל־צַדִּיקִים וְאֲזִינוּ אֶל־
 שׁוֹעֲתָם : פָּנֵי יְהוָה בְּעֲשֵׂי רַע לַחֲכָרִית מֵאַרְץ זָכָרָם :
 צַעֲקוּ וַיהוָה שָׁמַע וּמִכָּל־צְרוּתָם הַצִּילֵם : קְרוֹב יְהוָה
 לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת־דִּבְאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ : רַבּוֹת רַעוֹת צַדִּיק
 וּמִכָּל־ם יִצִּילֵנוּ יְהוָה : שֹׁמֵר כֹּרֶעַצְמָתוֹ אַחַת מִהֲנֶה לֹא
 נִשְׁבְּרָה : תְּמוֹתֶת רִשָּׁע רַעַה וְשֹׁנְאֵי צַדִּיק יִאֲשָׁמוּ : פִּדְהַ
 יְהוָה נַפְשׁ עַבְדֵּיו וְלֹא יִאֲשָׁמוּ בְּרִהֲחַסִּים בּוֹ :

ז תְּפִלָּה לְמוֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מַעֲוֵן אַתָּה הָיִיתָ
 לָנוּ בְּדוֹר וָדוֹר : בְּמַרְם | תְּרִים יִלְדוּ וַתַּחֲוִלֵּל אֶרֶץ וַתַּבֵּל
 וּמַעֲוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה־אֵל : תָּשֵׁב אָנוּשׁ עַד־דִּבְאֵי וַתֹּאמֶר

שׁוּבוּ

Ledawid. (*Psalm 34*). Od Dawida. — Gdy udał zmysłów pozbawionego przed Abimelechem, który go wypędził, a on uszedł. — Chwalić będę Wiekuistego każdego czasu, zawsze sława Jego w ustach moich. — Wiekuistym szczyli się dusza moja, niech słuchają pokorni i cieszą się. — Wsławiajcie Wiekuistego razem ze mną, i wznosmy imię Jego wraz. — Szukałem Wiekuistego i wysłuchał mnie, i z wszystkich obaw moich ocalił mnie. — Spojrzeli na Niego i rozjaśnili się, a twarz ich nie zbladła. — Ów biedny wołał, a Wiekuisty wysłuchał, i z wszystkich ucisków ocalił go. — Otacza anioł Wiekuistego bojących się Go, i wybawia ich. — Poznajcie i patrzcie, że Wiekuisty jest dobry, szczęśliwy mąż chroniący się u Niego. — Obawiajcie się Wiekuistego, święci Jego, bo nie mają niedostatku bojący się Go. — Lwy cierpią niedostatek i głód, ale szukającym Wiekuistego nie brakuje wszelkiego dobra. — Dalej dzieci, słuchajcie mnie, hojazi Boga was nauczę. — Który mąż żąda życia, kto lubi długie dni, aby się dobra doczekać; niech strzeże języka swego od złego, a warg swoich od mowy zdradzieckiej. — Stroń od złego i czyń dobrze, szukaj pokoju i ubiegaj się za nim. — Oczy Wiekuistego ku sprawiedliwym są zwrócone, a uszy Jego ku ich wołaniu. — Gniew Wiekuistego dosięga złoczyńców, by zgładzić z ziemi pamięć o nich. — Wołali, a Wiekuisty wysłuchał i z wszystkich ucisków ocalił ich. — Blizkim jest Wiekuisty złamanym na sercu, a na duchu pogiębionych wspomaga. — Liczne są dolegliwości sprawiedliwego, a od wszystkich Wiekuisty go wybawia. — Strzeże On wszystkie jego członki, żaden z nich uszkodzonym nie zostaje. — Złoczyńcę zabija złość, a na wrogów sprawiedliwego wina spada. — Wiekuisty odkupuje dusze swych sług i nie podpadną winie wszyscy, którzy u Niego się chronią.

Teflah Lemoszeh. (*Psalm 90*). Modlitwa Mojżesza, męża Boskiego. — Panie, byłeś nam ucieczką w każdym pokoleniu. — Zanim góry powstały, i urodziła się ziemia i świat, od wieków do wieków Ty jesteś Bogiem. — Sprowadzasz człowieka do pokory i mówisz: „Popraw-

שובנו בני-אדם : פי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כִּי־חַם אֶתְמוֹל כִּי
 יֵעָבֵר וְאַשְׁמוּרָה בְּלִילָהּ : זְרַמְתָּם שָׁנָה יְהִי בְּבִקְרַת כְּחֻצִיר
 יִחְלַף : בְּבִקְרַת יִצִיץ וְחֻלְף לְעָרֵב יִמְלֵל וַיִּבֶשׁ : כִּי-כָלִינוּ
 בְּאַפֶּךָ וּבְחֻמְתֶּךָ נִבְהַלְנוּ : שֵׁשֶׁת שָׁתָה ק' עֲזַנְתִּינוּ לְנַגְדֶּךָ עַל־מִנּוּ
 לְמֵאוֹר פְּנִיךָ : כִּי כָל־יְמֵינוּ פָּנּוּ בְּעִבְרַתְךָ כָּלִינוּ שְׁגִינוּ כִּמְד־
 הַגָּה : יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֹת ו
 שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרֵהָבִם עִמָּךְ וְאִן כִּי גִזּוּ חִישׁ וּנְעָפָה : מִי־יִוָּדַע
 עֵז אַפֶּךָ וּכְיֹרְאֶתְךָ עִבְרַתְךָ : לְמַנּוֹת יְמֵינוּ בֵּן הַדּוֹעַ וּנְבֵא
 לְבַב חֲכָמָה : שׁוֹבָה יְהוָה עַד־מִתִּי וְהַנְחֵם עַל־עֲבֹרֶיךָ :
 שִׁבְעֵנוּ בְּבִקְרַת חֲסִדֶּךָ וּנְרַנְנָה וּנְשַׁמְחָה בְּכָל־יְמֵינוּ : שְׁמַחְנוּ
 כִּי־מֹת עֲזִיתָנוּ שְׁנוֹת רְאִינוּ רָעָה : יִרְאֵה אֶל־עֲבֹרֶיךָ פִּעֲלֶךָ
 וְהַדְרֶךָ עַל־בְּגִינָהּם : וַיְהִי נָעִם אֲדָנִי אֶל־הֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה
 יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ :

34 יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֲלִיזִין בְּצֵל שְׂרֵי יִתְלוֹנֵן : אֹמֵר לַיהוָה
 מַחְסֵי וּמַצֻּדֹתַי אֱלֹהֵי אֲבֹתַי כִּי הוּא יִצִּילֶךָ מִפֶּחַ יְקִישׁ
 מִדְּבַר הַזֹּאת : בְּאַבְרָתוֹ וַיִּסַּף לָךְ וְתַחַת כְּנָפָיו תִּחְסֶה צִנָּה
 וּמְתָרָה אִמְתּוֹ : לֹא־תִירָא מִפֶּחַד לִילָה מִחֵץ יְעֹנֵף יוֹמָם :
 מִדְּבַר בְּאֶפֶל יְחֻלְךָ מִקָּמֵב יִשׁוּד צְדִיקִים : יִפֹּל מִצִּדֶּךָ וְאֶלֶף
 וְדַבְּבָה מִיְמִינֶךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגַּשׁ : רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְיֵשׁ וּשְׁלַמַּת
 רְשָׁעִים תִּרְאֵה : כִּי־אִתָּה יְהוָה מַחְסֵי עֲלִיזִין שְׂמֵת מְעֻנָּה :
 לֹא־תִאָּנָה אֵלֶיךָ רָעָה וּנְגַע לֹא־יִקְרַב בְּאַתְלֶךָ : כִּי
 מִלְּאֲבִיו יִצְוֶה לָךְ לְשִׁמְרֶךָ בְּכָל־דְּרָכֶיךָ : עַל־כַּפָּיִם

ישאונה

cie się, synowie Adama! — Bo tysiąc lat w oczach Twoich, jak dzień wczorajszy gdy minął, jak nocna straż. — Rozpraszasz ich, stają się jakby snem, zrana orzeźwiają się jak trawa. — Zrana kwitnie i orzeźwia się, a na wieczór więdnie i usycha. — Bo ginieśmy od gniewu Twojego, przerażeni jesteśmy od Twojej zapalczywości. — Stawiasz występki nasze przed Sobą, tajnie nasze przed światło oblicza Twojego. — Bo wszystkie dni nasze nikną przed oburzeniem Twojem, spędzamy lata swoje jak myśl ulotną. Przeciąg lat naszych jest lat siedmdziesiąt, a jeżeliśmy przy sile, lat osmdziesiąt, dążenie ich trudem i nicością, gdyż prędko się życie ucina i ulatujemy. Kto zna siłę gniewu Twojego, by się obawiał oburzenia Twojego? — Tak daj nam poznać jak liczyć mamy dni swoje, a w ofiarę Ci przyniesiemy mądre serce. — Zwróć gniew Swoj, Wiekuisty! jak długo jeszcze? i zlituj się nad sługami Swojemi. — Nasyć nas zrana łaską Swoją, a będziemy śpiewać i radować się przez wszystkie dni nasze. — Uciesz nas za dni, w których nas dręczyłeś, za lata, w których doznaliśmy nieszczęścia. — Oby sługom Twoim objawiło się dzieło Twoje, a wspaniałość Twoja nad ich dziełmi. — Zléj łaskę Swoją na nas Panie, Boże nasz, a dzieło rąk naszych utrwalał nam, i dzieło rąk naszych utrwalał je.

Joszew besezer. (*Psalm 91*). Siedząc pod ochroną Najwyższego, przebywając w cieniu Wszchemocnego, mianuję Wiekuistego osłoną moją i twierdzą moją, Bogiem moim, któremu ufam. — Bo On cię ocali od siideł i sieci, od niszcącego moru. — Skrzydłem Swojem cię osłoni, a pod lotkami Jego schronisz się, tarczą i pancerzem Jego wiara. — Nie obawiaj się strachu nocnego, strzały we dnie lecące. — Moru czołgającego się w ciemności, zarazy niszczącej w południe. — Przy boku twoim tysiące legną, miryady przy prawicy twojej, ale ciebie nie dosięgnie. — Tylko oczyma swojemi patrzeć będziesz i ujrzysz jak będzie odplaconém nieprawym. — Bo Ty mówisz: „Wiekuisty mą osłoną,“ u Najwyższego tworzysz sobie ochronę. — Nie zdarzy ci się nieszczęście, a plaga nie zbliży się do namiotu twojego. — Bo aniołom Swoim cię poleci, by cię strzegli na wszystkich drogach twoich. — Na rękach

ישאונה פן תגזף באבן רגלך : על שחל ופתן תדרוך
 תרמס בפיר ותנץ : פי כי חשק ואפלטתו אשגבתו
 פי ידע שמך : יקראני ו ואענהו עמו אנכי בצרה
 אחלצה ואכבדה : אך ימים אשביעה ואראהו
 בישועתי : אך ימים וכו'

קלה הללויה | הללו את שם יהוה הללו עברי יהוה :
 שעמדים בבית יהוה בחצרות בית אלהינו : הללויה פי
 טוב יהוה זמרו לשמו פי נעים : פי יעקב בחר לו יה
 ישראל לסגלתו : פי אני ידעתי כי גדול יהוה ואדנינו
 מכל אלהים : כל אשר הפין יהוה עשה בשמים ובארץ
 בימים וכל התמוזת : מעלה נשאים מקצה הארץ ברקים
 למטר עשה מוצא רוח מאוצרותיו : שהכה בכורי מצרים
 מאדם עד בהמה : שלח אותה ומפתים פתוככי מצרים
 בפרעה ובכל עבדיו : שהכה גוים רבים ודרג מלכים
 עצומים : לסיחון | מלך האמרי ולעוג מלך הבשן ולכל
 ממלכות פגען : ונתן ארצם נחלה נחלה לישראל עמו :
 יהוה שמך לעולם יהוה זכרך לדוד דוד : פי ידיו יהוה עמו
 ועל עבדיו יתנחם : עצבי הגוים כסף וזהב מעשה ידי
 אדם : פה להם ולא ידברו עינים להם ולא יראו : אזנים
 להם ולא יאזינו אף אין יש דוח בפיהם : כמותם יהו
 עשיתם כל אשר בפתח בהם : בית ישראל ברכו את יהוה
 בית איתן ברכו את יהוה : בית הלוי ברכו את יהוה יראי

יהוה

piastować cię będą, aby niepotrąciła o kamień noga twoja. Na lamparta, padalca stąpać będziesz, zdepczesz lwa i smoka. Bo Mnie pożądał i ocale go, wywyższę go, bo zna imię Moje. Gdy Mnie przywoła, odpowiem mu, w ucisku jestem przy nim, wybawię go i uczczę go. Długimi laty nasycę go i objawię mu zbawienie Swoje.

Hallelujah. (*Psalm 135*). Hallelujah! Chwalcie imię Wiekuistego, ohwalcie Go słudzy Wiekuistego. Stojący w domu Wiekuistego, w przysionkach domu Boga naszego. Chwalcie Wiekuistego bo dobrotliwym On, śpiewajcie imieniu Jego, bo miłym On. Bo Jakóba wybrał sobie Wiekuisty, Izraela Swym ulubieńcem. Bo wiem ja, że wielkim jest Wiekuisty, a Pan nasz większym nad wszystkie Bogi. Cokolwiek zechce Wiekuisty to czyni, na niebie i na ziemi, w morzach i w wszystkich bezdnach. Wznosi obłoki z krańca ziemi, błyskawice tworzy na deszcz, wydobywa wiatr z jego ukrycia. Co pobił pierworodnych Egiptu, od człowieka do bydłęcia. Zesłał znaki i cuda wśród Egiptu, na Faraona i wszystkich sług jego. Co pobił wiele ludów, i zabił możnych Królów. Sychona Króla Emoreja i Oga Króla Baszanu i wszystkie państwa Kanaan I oddał kraj ich na dziedzictwo, na dziedzictwo Izraelowi swemu ludowi. Wiekuisty imię Twoje na wieki, Wiekuisty, wspomnienia o Tobie od pokolenia do pokolenia. Bo Wiekuisty sądzi lud Swój, i lituje się nad Swymi sługami. Bożyszczą ludów to srebro i złoto, dzieło rąk człowieka. Usta mają a nie mówią, oczy mają a nie widzą, uszy mają a nie słyszą, ani w ustach ich niemasz tchu. Takimi jak oni będą ich mistrze, każdy, co w nich ufa. Domie Izraela, błogosławcie Wiekuistego, domie Aharona, błogosławcie Wiekuistego, domie Lewiego, błogosławcie Wiekuistego, bojący się

יְהוָה בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה : בְּרוּךְ יְהוָה | מִצִּיּוֹן שָׁכֵן יְרוּשָׁלַם
הַלְלוּיָהּ :

כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	קְלוּ תוֹדוֹ לַיהוָה בְּיָמוֹב
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	הוֹדוּ לְאֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	תוֹדוּ לְאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	לַעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבָדוֹ
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	לַעֲשֵׂה הַשָּׁמַיִם בְּתַבְנִיחַ
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמַּיִם
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	לַעֲשֵׂה אוֹרִים גְּדוֹלִים
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ לְמַמְשָׁלַת בַּיּוֹם
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	אֶת־הַיָּרֵחַ וְכּוֹכָבִים לְמַמְשָׁלוֹת בַּלַּיְלָה
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	לְמַכָּה מִצְרַיִם בְּבְכוּרֵיהֶם
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מֵהַנֶּזֶק
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	בְּיַד חֲזָקָה וּבְרוּעַ נְמוּיָה
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	לְגֹר יַם־סוּף לְגֹזְרִים
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	וְהָעֵבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכּוֹ
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	וַיַּעַר פְּרַעֲהַ וַחֲמִלּוֹ בַּיַם־סוּף
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	לְמוֹלִיד עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	לְמַכָּה מְלָכִים גְּדוֹלִים
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	וַיַּהַרְג מְלָכִים אֲדִירִים
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :	וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן

ונתן

Wiekuiestego, błogosławcie Wiekuiestego. Niechaj będzie pochwalony Wiekuiesty z Syonu, Ten który przemieszkiwa w Jeruzalemie. Hallelujah!

Hodu. (*) (*Psalm 136*). Złóżcie dzięki Wiekuiestemu, bo wiecznie trwa łaska Jego.

Złóżcie dzięki Bogu nad Bogami, bo wiecznie trwa łaska Jego.

Złóżcie dzięki Panu nad Panami, bo wiecznie trwa łaska Jego.

Czyniącemu sam wielkie cuda, bo wiecznie trwa łaska Jego.

Urządzającemu niebiosa mądrością, bo wiecznie trwa łaska Jego.

Ustalającemu ziemię nad wodami, bo wiecznie trwa łaska Jego.

Tworzącemu wielkie światła, bo wiecznie trwa łaska Jego.

Słońce by panowało dniem, bo wiecznie trwa łaska Jego.

Księżyc i gwiazdy by panowały nocą, bo wiecznie trwa łaska Jego.

Pobijającemu Egipcyan w ich pierworodnych, bo wiecznie trwa łaska Jego.

I wyprowadził Izraela z pośród nich, bo wiecznie trwa łaska Jego.

Silną ręką i ramieniem wyciągniętym, bo wiecznie trwa łaska Jego.

Rozdzielającemu morze na części, bo wiecznie trwa łaska Jego.

I przeprowadził Izraela przez środek jego, bo wiecznie trwa łaska Jego.

I utopił Faraona i wojsko Jego w morzu siłowym, bo wiecznie trwa łaska Jego.

Prowadzącemu lud swój po puszczy, bo wiecznie trwa łaska Jego.

Zwyciężającemu wielkich Królów, bo wiecznie trwa łaska Jego.

I zabił możnych władców, bo wiecznie trwa łaska Jego.

Sychona Króla Emoreja, bo wiecznie trwa łaska Jego.

I Oga Króla Baszanu, bo wiecznie trwa łaska Jego.

וְנָתַן אֶרְצָם לְנַחֲלָה
 נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עֲבָדוֹ
 שֶׁשָּׁפְלָנוּ זְכַר־לָנוּ
 וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ
 נָתַן לָחֶם לְכָל־בָּשָׂר
 הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמַיִם
 פִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :
 פִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :
 פִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :
 פִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :
 פִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :
 פִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ :

ב. רַגְנוּ צְדִיקִים בְּיְהוָה לְיִשְׂרָאֵל נְאוּהַ תְּהַלֵּלָה :
 הוֹדוּ לַיהוָה בְּכִנּוּר בְּגִבֹּל עֲשׂוֹר וּפְרוּלוֹ : שִׁירוּ לוֹ
 שִׁיר חֲדָשׁ הַיְמִינִי נִגֵּן בַּתְרוּעָה : פִּי־יִשְׂרָאֵל דְּבַר־
 יְהוָה וְכָל־מַעֲשָׂהוּ בְּאִמוּנָה : אֱהִב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד
 יְהוָה מִלִּדָּה הָאָרֶץ : בְּדַבַּר יְהוָה שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ
 וּבְרוּחַ פִּיו כָּל־צְבָאִים : כִּנֹּם כִּנּוּד מִי הַיָּם נָתַן
 בְּאִוְצְרוֹת הַהוֹמֹת : יִירָאוּ מִיהוָה כָּל־הָאָרֶץ מִמְּנוֹ
 יִגְוֹרוּ כָּל־יֹשְׁבֵי תֵבֶל : כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא־צְוָה
 וַיַּעֲמֵד : יְהוָה הַפִּיר עֲצַת גּוֹיִם הִנְיָא מַחְשְׁבוֹת עַמּוּם :
 עֲצַת יְהוָה לְעוֹלָם תַּעֲמֵד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדוֹר וָדוֹר :
 אֲשֶׁר־יִגְוִי אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהָיו הָעַם וּבָחַר לְנַחֲלָה לוֹ :
 מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְהוָה רָאָה אֶת־כָּל־פְּנֵי הָאָדָם : מִמְּכֹן־
 שְׁבֹתוֹ הַשְׁגִּיחַ אֶל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ : הַיִּצֵּר יַחַד לִבָּם
 הַמְבִין אֶל־כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם : אֵין הַמְלִךְ נוֹשָׁע בְּרֵב־חַיִל
 גְּבוּר לֹא־יִנְצַל בְּרֵב־כֹּחַ : שֶׁקֶר הַפּוֹס לַתְּשׁוּעָה וּבְרֵב
 חַיִלוֹ לֹא יִמְלֹט : הִנֵּה עֵין יְהוָה אֶל־יִרְאוּ לַמַּיְחָלִים
 לְחַסְדוֹ

I oddał ziemię ich na dziedzictwo, bo wiecznie trwa łaska Jego.

Na dziedzictwo Izraelowi swojemu sładze, bo wiecznie trwa łaska Jego.

Który w poniżeniu naszym nas wspomina, bo wiecznie trwa łaska Jego.

I zwolnił z nas wrogów naszych, bo wiecznie trwa łaska Jego.

Który daje pożywienie wszelkiemu ciału, bo wiecznie trwa łaska Jego.

Złóżcie dzięki Bogu niebios, bo wiecznie trwa łaska Jego.

Ranenu Cadikim. (*Psalm 33*). Radujcie się sprawiedliwi w Wiekuistym, prawym przystoi chwalenie Go. Złóżcie dzięki Wiekuistemu na arfie, na lutni dziesięciostronnej śpiewajcie Mu. Śpiewajcie Mu pieśń nową, gra niech głośno zabrzmie! Bo prawem jest słowo Wiekuistego, a wszystkie dzieło Jego wiarą. Miłuje cnotę i prawo, łaska Wiekuistego napelnia ziemię. Przez słowo Wiekuistego niebo się stało, a tchem ust Jego wszystkie Jego zastępy. Zbiera jak mur wody morskie, ukrywa wały w otchłaniach. Ziemia cała obawia się Wiekuistego, drżą przed Nim wszyscy mieszkańcy świata. Bo On rzekł i stało się, — rozkazał, i utrwaliło się. Wiekuisty zniszczył zamiary ludów, zniweczył zamiary narodów. Zamiary Wiekuistego wieczno-trwałe, zamysły serca Jego przez wszystkie pokolenia. Szczęśliwy naród, którego Bogiem Wiekuisty, lud, którego Sobie wybrał na własność. Z nieba spoglądał Wiekuisty, widział wszystkich synów ludzkich. Z siedziby pobytu swego spojrział na wszystkich mieszkańców ziemi. On, który tworzył serca ich wraz, który pojmuje wszystkie ich czyny. Król nie zwycięża mnóstwem wojska, moczarnie nie ocala się wielkością siły. Rumak nie zapewni zwycięstwa, a potężna siła nie zawsze ocala. Oko Wiekuistego zwróconem jest do bojących się Go, do ufających

לְחֶסֶדְךָ : לְהַצִּיל מִמּוֹת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בְּרַעַב : נַפְשֵׁנוּ
 חֲפָתָה לַיהוָה עֲזָרְנוּ וּמְגַנְּנוּ הוּא : כִּי־בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ
 כִּי בָשָׂם קִדְשׁוֹ בְּמִחְנוֹ : יְהִי־חֶסֶדְךָ יְהוָה עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר
 יִחַלְנוּ לָךְ :

צב מזמור שיר ליום השבת : טוב להודות ליהוה
 וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֲלֵינוּ : לְהַגִּיד בַּבֶּקֶר חֶסֶדְךָ וְאֶמְוֹנֶתְךָ
 בְּבִלְיוֹת : עֲלֵי־עֲשׂוֹר וְעֲלֵי־נָבֶל עָלֵי הַגִּזְיוֹן בְּכַנּוֹר : כִּי
 שָׁמַחְתָּנִי יְהוָה בְּפִי עָלְךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַגֵּן : מִהֲגִדְלוֹ
 מִעֲשֵׂיךָ יְהוָה מֵאֵד עֲמָקוֹ מִחֲשַׁבְתֶּיךָ : אִישׁ־בַּעַר לֹא
 יָדַע וּכְסִיף לֹא־יָבִין אֶת־זוֹאת : בְּפִרְחֵי רִשְׁעִים אֲכַמֹּא־עֲשֵׁב
 וַיִּצְיָצוּ כָּל־פְּעָלֵי אֱוֹן לְהַשְׁמֵדֵם עֲדֵי־עַד : וְאַתָּה מְרוֹם
 לְעֵלָם יְהוָה : כִּי הִנֵּה אֵיבֹיךָ יְהוָה כִּי־הִנֵּה אֵיבֹיךָ יֹאבְדוּ
 יִתְפָּרְדוּ כָּל־פְּעָלֵי אֱוֹן : וּתְרֵם בְּרֵאִים קִרְנֵי בִלְתֵי בְּשֶׁמֶן
 רִעְנָן : וּתִבָּט עֵינֵי בְּשׂוּרֵי בַקָּמִים עָלֵי מְרַעִים תִּשְׁמַעְנָה
 אֲזֹנֵי : צַדִּיק כַּתְּמַר יִפְרַח כְּאֲרוֹ בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה : שְׁתוּגִים
 בְּבֵית יְהוָה בְּחֲצֵרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ : עוֹד יִנּוּבֹן בְּשִׁיבָה
 דְּלִשְׁנַיִם וְרִעְנָנִים יִהְיוּ : לְהַגִּיד כִּי־יִשָּׂר יְהוָה צוּרֵי וְלֹא־
 עָקְתָה בּוֹ : עולתה קרי

צב יתה מלך גאות לבש לבש יתה עז התאזר אף־
 תבון תבל בל־תמוט : נכון כסאך מאז מעולם אתה :
 נשאו נהרות יתה נשאו נהרות קולם ישאו נהרות דכים :
 מקלות מים רבים אדירים משברי־ים אדיר
 במרום

łascie Jego. By ocalić duszę ich od śmierci, wyżywić ich podczas głodu. Dusza nasza wygląda Wiekuistego, naszą pomocą, naszą tarczą On. Bo Nim cieszy się serce nasze, bo w świętym imieniu Jego ufamy. Oby łaska Twoja, Wiekuisty, była nad nami, tak jak w Tobie mamy zaufanie.

Mizmor Szyr. (*Psalm 92*). Psalm. Pieśń na dzień Sabatu. Pięknie to składać dzięki Wiekuistemu, śpiewać imieniu Twojemu, Najwyższy! Opowiadać zrana o Twój łasce, o wierze Twojej w nocach. Na dziesięciostronnej lutni, na cytrze, dumką na arfie. Boś mnie ucieszył, Wiekuisty, czynami Swojemi, dziełu rąk Twoich ja śpiewam. Jak wielkie są dzieła Twoje, Wiekuisty, głębokie bardzo pomysły Twoje. Nieuk tego nie poznaje, nierozsądny nie pojmuje. Że bezbożni rosną jak trawa, że złoczyńcy rozkwitają na swą wieczną zgubę. Ty zaś, Wiekuisty, wiecznie jesteś wzniosłym. Otóż wrogi Twoje, Wiekuisty, otóż wrogi Twoje zginą, złoczyńcy wszyscy rozproszą się. A siła moja wznosi się jak moc bawołu, nawet zgrzybiałość moja jak zieleniejąca oliwa. I oczy moje śledzą czychających na mnie; a uszy usłyszą gdy się spikną na mnie złoczyńcy. Sprawiedliwy zakwitnie jak palma, jak cedr Libanu w górę się wzbija. Zaszczepieni w domu Wiekuistego, w dworcach Boga naszego zakwitną. Jeszcze w starości owoc wydadzą, pełni soków i świeżości. By oznajmili, że sprawiedliwy Wiekuisty, opoka moja, i że nie masz w Nim przygany.

Adonaj malach. (*Psalm 93*). Wiekuisty panuje, odziany wspaniałością, Wiekuisty odziany mocą, uzbraja się, a świat stoi trwale, że się nie zachwieje. Trwale stoi tron Twój, od dawna, od wieków Ty jesteś. Wznoszą strumienie, Wiekuisty, wznoszą strumienie głos swój, wznoszą ryk swój strumienie. Nad głosy wód rozległych, potężnych, nad głosy wałów morskich, potężniejszy

בַּמְרוֹם יְהוָה : עֲדֹתֶיךָ וְנֶאֱמַנּוּ מְאֹד לְבַיְתֶךָ נְאֻה־קֶדֶשׁ
 יְהוָה לְאָרֶץ יָמִים :

בתול מתחילין כאן אחר מוזמר לתודה .

יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְהוָה בְּמַעֲשָׂיו : יְהִי
 שֵׁם יְהוָה מְבָרָךְ מִעַתָּה וְעַד־עוֹלָם : מִמְּזוֹרַח־שֶׁשֶׁשׁ
 עַד־מְבֹאֵי מַהֲלַל שֵׁם יְהוָה : רֶם עַל־כָּל־גּוֹיִם יְהוָה עַל
 הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ : יְהוָה שִׂמְךָ לְעוֹלָם יְהוָה זְכָרְךָ לְדוֹר־
 וָדוֹר : יְהוָה בְּשָׁמַיִם הַכִּיִן בְּסֹאֵו וּמַלְכוּתוֹ בְּכֹל מְשָׁלָה :
 יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתַגֵּל הָאָרֶץ וַיֹּאמְרוּ בְּגוֹיִם יְהוָה מֶלֶךְ :
 יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה וַיִּמְלֹךְ לְעַלְמֵם וְעַד : יְהוָה
 מֶלֶךְ עוֹלָם וְעַד אֲבָדוּ גוֹיִם מֵאֲרָצוֹ : יְהוָה הַפִּיר עֲצַת
 גּוֹיִם הִנֵּיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים : רַבּוֹת מַחְשְׁבוֹת בְּלִב־
 אִישׁ וְעֲצַת יְהוָה הִיא תִקּוּם : עֲצַת יְהוָה לְעוֹלָם
 תִּעֲמַד מַחְשְׁבוֹת לְפִי לְדוֹר וָדוֹר : כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי
 הוּא־צִוָּה וַיִּעֲמַד : כִּי־בָתַר יְהוָה בְּצִיּוֹן אֹהֶל לְמוֹשֵׁב
 לוֹ : כִּי־עֵקֶב בָּתַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִנְגָּתוֹ : כִּי לֹא־
 יִטּוֹשׁ יְהוָה עַמּוֹ וְנִחַלְתּוֹ לֹא יַעֲזוֹב : וְהוּא רַחוּם וְ
 יִכְפֹּר עֵוֹן וְלֹא יִשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהַשִּׁיב אָפּוֹ וְלֹא יַעִיר
 כָּל־חַמְתּוֹ : יְהוָה הוֹשִׁיעָה הַמְּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־
 קְרִאָנוּ :

אֲשֶׁרֵי וַיִּשְׁבֵי בֵיתְךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סְלָה : אֲשֶׁרֵי הָעַם
 שִׁפְכָה לוֹ אֲשֶׁרֵי הָעַם שִׁיְהוּהוּ אֱלֹהֵיו :

תהלה

Wiekuiesty na wysokości. Świadectwa Twoje stale się sprawdzają, domowi Twojemu świętość przystoi, Wiekuiesty na długie dni.

(W dniach powszednich modlitwa ta następuje bezpośrednio po Mizmor lesodah).

Jehi chewod. (*) Cześć Wiekuiestemu przez wszystkie wieki, Wiekuiesty cieszy się swemi dziełami. Imię Wiekuiestego niechaj będzie pochwalonem teraz i na wieki. Od wschodu słońca do zachodu jego, wstawionem jest imię Wiekuiestego. Wznioślejszy nad wszystkie ludy Wiekuiesty, cześć Jego na niebie. Wiekuiesty, imię Twoje trwa wiecznie, Wiekuiesty, wspomnienie o Tobie przez wszystkie pokolenia. Wiekuiesty na niebie ustalił tron Swój, a władza Jego na wszechświat się rozciąga. Cieszy się niebo i raduje się ziemia i głoszą między ludami: „Wiekuiesty panuje! Wiekuiesty jest Królem, Wiekuiesty królował, Wiekuiesty królować będzie na wieki wieków!“ Wiekuiesty jest Królem wiecznym, ludy bezbożne nikną z Jego ziemi. Wiekuiesty zniszczył zamiary ludów, zniweczył zamysły narodów. Wiele jest pomysłów w sercu człowieka, ale zamiary Wiekuiestego tylko się ostaną. Zamiary Wiekuiestego wiecznie trwałe, zamysły serca Jego przez wszystkie pokolenia. Bo On rzekł i stało się, rozkazał i utrwaliło się. Bo Wiekuiesty wybrał sobie Syon, upodobał je Sobie na siedzibę. Bo Bóg wybrał sobie Jakóba, Izraela na własność Swoją. Bo Wiekuiesty nie odepchnie Swego ludu, dziedzictwa Swego nie opuści. On jest litościwym, odpuści grzechy i nie zgładzi (grzeszników) i wielce powściąga gniew Swój i nie rozbudza całej Swój zapalczywości. Wiekuiesty, wybaw! Królu, wysłuchaj nas, dnia kiedy wołamy.

Aszre. (*) Szczęśliwi przebywający w domu Twoim, którzy wiecznie Cię uwielbiają. — Selah. — Szczęśliwy lud, który tak się ma, szczęśliwy lud, którego Bogiem Wiekuiesty.

קמה תהלה לדוד

אַרְוַמְמָה אֱלוֹהֵי הַמֶּלֶךְ וְאַבְרָכָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד :
 בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ וְאַהֲרִיכָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד :
 גְּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אִין חֶקֶךָ :
 דָּוָר לְדָוָר יִשְׁבַּח מִעֲשִׂיךָ וּגְבוּרָתֶיךָ יִגִּידוּ :
 הַדָּר כְּבוֹד הַדָּוָה וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה :
 וְעֲזוֹז גְּבוּרָתֶיךָ יֹאמְרוּ וּגְדֻלּוֹתֶיךָ אֲסַפְּרָנָה : יתיר ו'
 זָכַר רַב־טוֹבָךָ יִפְיעוּ וְצִדְקָתְךָ יִרְגְּנוּ :
 חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה אֲרָךְ אַפִּים וּגְדֻלַּת־חֶסֶד : יתיר ו'
 טוֹב־יְהוָה לְכָל וְרַחֲמֵי עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו :
 יוֹדֶה יְהוָה כָּל־מַעֲשָׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יִבְרַכּוּכָה :
 כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ וּגְבוּרָתְךָ יִדְבְּרוּ :
 לְהוֹדִיעַ לְבַנֵּי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ וְכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ :
 מַלְכוּתֶךָ מַלְכוּת כָּל־עֲלָמִים וּמְמַשְׁלֶתֶךָ בְּכָל־דָּוָר וָדָר :
 סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֻלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים :
 עֵינַי כָּל אֵלֶיךָ יִשְׁפְּרוּ וְאַתָּה גּוֹתֵן לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ :
 פּוֹתֵחַ אֶת־יַדְךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רִצּוֹן :
 צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־דְּרָכָיו וַחֲסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו :
 קְרוֹב יְהוָה לְכָל־קוֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאָהוּ בְּאַמֶּת :
 רְצוֹן־יִרְאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם :
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֲהַבָּיו וְאֶת כָּל־הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד :
 תְּהַלֵּל יְהוָה יִדְבֵּר פִּי וַיְבָרֶךְ כָּל־בָּשָׂר שִׁם קֹדֶשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :
 קָמוּ יְיָ וְאַנְחֵנוּ וְנִבְרַךְ יְיָ מִעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ :
 הַלְלוּיָהּ

PIEŚŃ POCHWALNA DAWIDA. (Psalm 145).

Wynoszę Cię Boże mój i Królu, błogosławię imię Twoje wiecznie i zawsze.

Każdego dnia błogosławię Cię, wychwalam imię Twoje wiecznie i zawsze.

Wielkim jest Wiekuisty i wielce wstawionym, a wielkość Jego niedocieczona.

Pokolenie chwala pokoleniu czyny Twoje, o mocy Twojej opowiadają.

Blask sławy wspaniałości Twojej i sprawy cudów Twoich głosić będę.

O sile strasznych dzieł Twoich rozprawiają i o wielkości Twojej opowiem.

Pamięć o wielkiej dobroci Twojej rozgłaszają i sprawiedliwość Twoją opiewają.

Litościwym i miłosiernym Wiekuisty, nie skory do gniewu i wielki w ułaskawieniu.

Dobrotliwym jest Wiekuisty dla wszystkich, a miłosierdzie Jego nad wszystkimi Jego dziełami.

Chwałą Cię Wiekuisty wszystkie twory Twoje, błogosławią Cię pobożni Twoi.

Chwałę państwa Twego głoszą, o mocy Twojej opowiadają. Aby oznajmić synom ludzkim o mocy Jego i o chwale blasku Jego panowania.

Państwo Twoje jest państwem wszystkich wieków, a władza Twoja przez wszystkie pokolenia.

Wiekuisty podpira wszystkich upadających i wznosi wszystkich upokorzonych.

Oczy wszystkich Ciebie wyglądają, bo Ty dajesz im strawę w czasie właściwym.

Otwierasz rękę Swoją i nasycasz życzliwością wszystko żyjące.

Sprawiedliwym jest Wiekuisty w wszystkich Swych drogach, i łaskawym w wszystkich czynach Swoich.

Blizkim jest Wiekuisty wszystkim, którzy Go wzywają, wszystkim wzywającym Go w prawdzie.

Zyczenie bojących się Go wykonywa, wołania ich słucha i ocala ich.

Strzeże Wiekuisty wszystkich miłujących Go, a wszystkich nieprawych wytępia.

Chwałę Wiekuistego opowiadają usta moje, a wszelkie ciało niech chwali święte imię Jego wiecznie i zawsze.

My zaś błogosławmy Boga od dziś aż na wieki. Hallelujah!

קמו הַלְלוּהָּ | הַלְלֵי נַפְשֵׁי אֶת־יְהוָה : אֶהְלֹלָה יְהוָה
 בְּחַיֵּי אֲזַמְּרָה לְאֱלֹהֵי בְּעוֹדֵי : אֶל־תִּבְטְחוּ בַּגְּדֵיכִים בְּבֶן־
 אָדָם | שְׂאִין לוֹ תִשׁוּעָה : תֵּצֵא רוּחוֹ יֹשֵׁב לְאֲדָמְתוֹ
 בַּיּוֹם הַהוּא אֲכַדוּ עֲשִׂתְנָתוֹ : אֲשֶׁר־י שָׂאֵל יַעֲקֹב בְּעוֹרוֹ
 שִׁבְרוּ עַל־יְהוָה אֱלֹהָיו : עֲשֵׂה | שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת־הַיָּם
 וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם הַשְּׁמַר אֲמַת לְעוֹלָם : עֲשֵׂה מִשְׁפָּט |
 לַעֲשׂוֹקִים נָתַן לָחֵם לְרַעֲבִים יְהוָה מִתִּיר אֲסוּרִים :
 יְהוָה | פִּקַּח עוֹרִים יְהוָה זָקַף כְּפּוֹפִים יְהוָה אֲהַב
 צְדִיקִים : יְהוָה | שְׁמַר אֶת־גֵּרִים יְתוֹם וְאִלְמָנָה יַעֲוֹד
 וְדַרְךְ רַשָּׁעִים יַעֲוֹת : יִמְלֹךְ יְהוָה | לְעוֹלָם אֱלֹהֵיךְ
 צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּהָּ :

קמו הַלְלוּהָּ | כִּי־טוֹב זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ כִּי־נַעֲמִים נֵאֻוָּה
 תְּהִלָּה : בְּנֵה יְרוּשָׁלַם יְהוָה גִּדְחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנָם : תְּרוֹפָא
 לְשִׁבּוּרֵי לֵב וּמִתְבַּשׁ לְעַצְבוֹתֵם : מוֹנֶה מִסְפָּר לְפוֹכְבִים
 לְכֹלֵם שְׁמוֹת יִקְרָא : גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב־כַּח לַתְּבוּנָתוֹ
 אֵין מִסְפָּר : מְעוֹדֵד עֲנוּיִם יְהוָה מִשְׁפִּיל רַשָּׁעִים עֲרִי־
 אָרֶץ : יַעֲנֵנו לְיְהוָה בְּתוֹדָה וְזָמְרוּ לְאֱלֹהֵינוּ בְּכִנּוֹר :
 הַמְּכַסֶּה שָׁמַיִם | בְּעֵבִים הַמְּכִין לְאָרֶץ מִטֵּר הַמְּצַמִּית
 הַרִים חֲצִיר : נוֹתֵן לְבַהֲמָה לַחֲמָה לְבַגֵּי עֹרֵב אֲשֶׁר
 יִקְרָאוּ : לֹא בַּגְּבוּרַת הַסּוּם יַחְפֵּן לְאֲבִשׁוּקֵי הָאִישׁ
 יִרְצֶה : רוּצֶה יְהוָה אֶת־יִרְאָיו אֶת־הַמְּיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ :
 שִׁבְחֵי יְרוּשָׁלַם אֶת־יְהוָה הַלְלֵי אֱלֹהֵיךְ צִיּוֹן : כִּי־חֹזֵק
 בְּרִיחֵי

Hallelujah. (*Psalm 146*). Chwal duszo moja, Wiekuistego. Wysławiać będę Wiekuistego, póki żyję, śpiewać Bogu mojemu, póki istnieje. Nieufajcie księżętom, synowi człowieczemu, u którego nie masz ocalenia. Gdy duch z niego wyjdzie, wraca do ziemi, w tym samym dniu giną jego marzenia. Szczęśliwy, któremu pomocą Bóg Jakóba, którego nadzieja w Wiekuistym Bogu swoim. Co stworzył niebo i ziemię, morze i wszystko co w nich, dochowuje wiary na wieki. Wyrządza sprawiedliwość uctwionym, dostarcza chleba zgłodniałym. Wiekuisty rozwiązuje uwięzionych, Wiekuisty otwiera oczy niewidomym, Wiekuisty wznosi upokorzonych, Wiekuisty miłuje sprawiedliwych, Wiekuisty strzeże przychodniów, sieroty i wdowy utrzymuje, a drogę nieprawych skrzywia. Wiekuisty panować będzie wiecznie, Bóg Twój, o Syonie, przez wszystkie pokolenia. Hallelujah!

Hallelujah. (*Psalm 147*). Hallelujah! Pięknie to śpiewać Bogu naszemu, przyjemnie, bo Jemu przystoi chwała. Wiekuisty odbuduje Jeruzalem, rozproszonych Izraela zgromadzi. On leczy złamanych na sercu, rany ich goi. Gwiazdy liczbą oznacza, wszystkie po nazwisku mianuje. Wielkim nasz Pan, potężny siłą, rozum Jego nieobliczony. Wiekuisty utrzymuje pokornych, zniża nieprawych aż do ziemi. Nućcie Wiekuistemu pieśń dziękczynną, śpiewajcie Bogu naszemu na cytrze. On okrywa niebo obłokami, przygotowuje deszcz dla ziemi, rosnąć daje trawie na górach. Daje bydłu jego strawę, młodym krukom wołającym o nią. Siły rumaka nie żąda, ramienia ludzkiego Sobie nie życzy. Wiekuisty życzliwy dla bojących się Go, dla wyglądających Jego łaski. Chwal, Jeruzalemie, Wiekuistego, wstawiaj Boga swego, Syonie! Bo On wzmacnia

בְּרִיחֵי שְׁעָרֶיךָ בְּרֶךְ בְּנֶיךָ בְּקִרְבֶּךָ : הַשֵּׁם גְּבוּלְךָ שְׁלוֹם
 חֶלֶב חַטִּים יִשְׁבִּיעֶךָ : הַשְׁלַח אִמְרָתוֹ אֶרֶץ עַד-מִהֲרָה
 יְרוּץ דְּבָרוֹ : הַנָּתַן שְׁלֹג כְּצֹמֵר כְּפֹר כְּאֶפֶר יִפּוֹר :
 מִשְׁלִיךְ קָרְחוֹ כְּפִתִּים לִפְנֵי קָרְתוֹ מִי יַעֲמֹד : יִשְׁלַח-
 דְּבָרוֹ וַיִּמָּס יִשָּׁב רוּחוֹ יִזְלוּ-מַיִם : מִגִּיד דְּבָרוֹ לַיַּעֲקֹב
 חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל : לֹא עָשָׂה בֵּן לְכָל-גּוֹי
 וּמִשְׁפָּטִים בְּלִידְעוֹם הַלְלוּיָהּ : ^{דבריו ק}

קמח הַלְלוּיָהּ ו הַלְלוּ אֶת-יְהוָה מִן-הַשָּׁמַיִם הַקְּלוּהוּ
 בְּמְרוֹמִים : הַלְלוּהוּ כָּל-מְלֹאכֵיו הַלְלוּהוּ כָּל-צְבָאוֹ :
 הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וַיְרַח הַלְלוּהוּ כָּל-כּוֹכְבֵי אוֹר : הַלְלוּהוּ
 שָׁמַי הַשָּׁמַיִם וְהַיָּמִים אֲשֶׁר ו מֵעַל הַשָּׁמַיִם : יְהַלְלוּ אֶת-
 שֵׁם יְהוָה כִּי הוּא צַדִּיק וְנִבְרָאוֹ : וַיַּעֲמִידֵם לְעַד לְעוֹלָם
 חֲקִנְתָּן וְלֹא יַעֲבוֹר : הַלְלוּ אֶת-יְהוָה מִן-הָאָרֶץ תְּגַיְנִים
 וְכָל-תְּהוֹמוֹת : אֵשׁ וּבָרָד שְׁלֹג וְקִיטוֹר רוּחַ סַעֲרָה עֹשֶׂה
 דְּבָרוֹ : הַתְּרִים וְכָל-גְּבֻעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל-אֲרוֹזִים : תַּחֲתֵיה
 וְכָל-בְּהֵמָה רִמָּשׁ וְצִפּוֹר כְּנָף : מְלִכֵי-אָרֶץ וְכָל-דְּאָמִים
 שָׂרִים וְכָל-שֹׁפְטֵי אָרֶץ : בַּחֲוָרִים וְגַם-בַּתּוֹלוֹת וְקַנִּים
 עַם-נְעָרִים : יְהַלְלוּ ו אֶת-שֵׁם יְהוָה כִּי-נִשְׁגָב שָׁמוֹ לְבָדוֹ
 הוֹדוּ עַל-אָרֶץ וּשְׁמַיִם : וַיִּרֶם קַרְן ו לְעַמּוֹ תְּהַלֵּה לְכָל-
 חֲסִידָיו לְבַנֵּי יִשְׂרָאֵל עִם קָרְבוֹ הַלְלוּיָהּ : ^{צבאיו ק}

קמח הַלְלוּיָהּ ו שִׁירוֹ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ תְּהַלְתּוּ בְּקִהֶל
 חֲסִידִים : יִשְׂמַח-יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׂיו בְּנֵי צִיּוֹן יִגִּילוּ בְּמִלְכָם :
 יִהַלְלוּ

zasuwy bram twoich, błogosławi dzieciom twoim wśród ciebie. Obdarza granice ~~twoje~~ pokojem, tłuszczem pszenicy cię nasycą. Zesyła rozkaz Swój na ziemię, szybko leci słowo Jego. Spuszcza śnieg jak wełnę, szron jak proch rozsypuje. Rzuca lód Swój jak kruchy, któż przed mrozem Jego się ostoi? Zesyła słowo Swoje i topi je, dmie wiatrem Swoim i płynie woda. Ogłasza słowo Swoje Jakóbowi, ustawy i prawa Swoje Izraelowi. Dla żadnego innego ludu tego nie uczynił, a prawa nie nauczył ich. Hallelujah!

Hallelujah. (*Psalm 148*). Hallelujah! Chwalcie Wiekuistego na niebie, chwalcie Go na wysokości. Chwalcie Go wszyscy aniołowie, chwalcie Go wszystkie zastępy. Chwalcie Go słońce i księżycu, chwalcie Go wszystkie świetne gwiazdy. — Chwalcie Go nieba niebios i wody co nad niebiosami. Niech chwałą imię Wiekuistego, bo On rozkazał i stworzone zostały. I ustanowił je na zawsze, na wieki, nazaczył prawidła, których nie przekraczają. Chwalcie Wiekuistego na ziemi, potwory i wszystkie głębie. Ogień i grad, śnieg i para, wiatr burzliwy, wykonywają słowo Jego. Góry i wszystkie pagórki, drzewa owocowe i wszystkie cedry. Zwierz i wszystkie bydło, płaz i ptaki lotne. Królowie ziemscy i wszystkie narody, Książęta i wszyscy sędziowie ziemscy. Młodzieńcy i dziewice, starzy i młodzi. Niech chwałą imię Wiekuistego, bo wzniósł imię Jego samo, chwalał Jego na ziemi i na niebie. I wznosił potęgę ludu Swego na sławę wszystkich pobożnych Swoich, synów Izraela, ludu doń zbliżonego, Hallelujah!

Hallelujah. (*Psalm 149*). Hallelujah! Śpiewajcie Wiekuistemu pieśń nową, sławę Jego w zborze pobożnych. Izrael raduje się stwórcą Swoim, dzieci Syonu cieszą się królem swoim.

יְהִלְלוּ שְׁמוֹ בְּמַחֲוֵל בְּתַף וּכְבוֹד יִזְמְרוּ לָו : כִּירֹצָה יְהוָה :
 בַּעֲמוֹ יִפְאֵר עַנּוּיִם בִּישׁוּעָה : יַעֲלוּ חֲסִידִים בְּכְבוֹד
 יִרְנְנוּ עַל־מִשְׁכְּבוֹתֵם : רוֹמְמוֹת אֵל בְּגִרוֹנָם וְחֶרֶב
 פִּיפְיוֹת בְּיָדָם : לַעֲשׂוֹת נִקְמָה בְּגוֹיִם תּוֹכַחְוֹת פְּלֹאֲמִים :
 לְאֹפֶר מַלְכֵיהֶם בְּזֻקִים וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בְרוֹל : לַעֲשׂוֹת
 בָּהֶם מִשְׁפָּט פְּתוּב הַדֶּר הוּא לְכָל־חֲסִידָיו הַלְלוּיָהּ :

כּ הַלְלוּיָהּ | הַלְלוּ־אֵל בְּקֹדֶשׁ הַלְלוּהוּ בְּרַקִּיעַ עֶזוֹ :
 הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרָתוֹ הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדָלוֹ : הַלְלוּהוּ בְּתַקַּע
 שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנִבְךְ וּכְבוֹד : הַלְלוּהוּ בְּתַף וּמַחֲוֵל הַלְלוּהוּ
 בְּמִנִּים וְעָנָב : הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי־שִׁמְעַ הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
 תְרוּעָה : כָּל הַנְּשָׁמָה תִּהְלֵל יְהוָה הַלְלוּיָהּ :

בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן : בְּרוּךְ יְהוָה מִצִּיּוֹן
 שְׁכֵן יְרוּשָׁלַם הַלְלוּיָהּ : בְּרוּךְ | יְהוָה אֱלֹהִים אֱלֹהֵי
 יִשְׂרָאֵל עֲשֵׂה נִפְאֻוֹת קְבוֹד : וּבְרוּךְ | שֵׁם כְּבוֹדוֹ
 לְעוֹלָם וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אָמֵן | וְאָמֵן :

ד'ה א' כ"ט וַיְבָרֶךְ דָּוִד אֶת־יְיָ לְעֵינָי פֶּלֶת־הַקֶּהֶל וַיֹּאמֶר
 דָּוִד בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ מִעוֹלָם וְעַד־
 עוֹלָם : לָךְ יְיָ הַגְּדֹלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצִחַ וְהַהוֹד
 כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ קָךְ יְיָ הַמְּמַלְכָה וְהַמְּתַנַּשֵּׂא לְכָל |
 לְרֹאשׁ : וְהַעֲשֵׂר וְהַכְּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל
 וּבְיַדְךָ כַּחַ וּגְבוּרָה וּבְיַדְךָ קִגְדֵל וְלַחֲזֹק לְכָל : וְעַתָּה
 אֱלֹהֵינוּ

Chwałą imię Jego tańcami, bębniem i arfą śpiewają Mu. Bo życzliwym jest Wiekuisty dla ludu Swojego, wieńczy pokornych zbawieniem. Cieszą się pobożni wspaniałością, śpiewają na łożu swoim. Wywyższenie Boga w ich ustach, a miecz obosieczny w ich rękę. By zemsty dokonać na ludach bezbożnych, karcein na narodach. Uwięzić ich królów w łańcuchy, a znakomitości ich w okowy żelazne. Wykonać na nich wyrok przepisany. Stawą to dla wszystkich Jego pobożnych. Hallelujah!

Hallelujah. (*Psalm 150*). Hallelujah! Chwalcie Boga w Jego świątyni, — chwalcie Go na jego mocnym sklepieniu. — Chwalcie Go w sile Jego, — chwalcie Go podług wielkości Jego majestatu. — Chwalcie Go dźwiękiem surmy, — chwalcie Go cytrą i arfą, — chwalcie Go bębniem i tańcem, — chwalcie Go na stronach i flecie. — Chwalcie Go głośnym brzękiem, — chwalcie Go głośnym dźwiękiem. — Wszelki duch Boga chwali! Wszelki duch Boga chwali. Hallelujah!

Baruch Adonaj. (*) Błogosławiony Wiekuisty na wieki. Amen, Amen. Błogosławiony Wiekuisty na Syonie, zasiadający w Jeruzalemie. Hallelujah! Błogosławiony Wiekuisty Bóg, Bóg Izraela, sam wykonywający cuda. Błogosławione imię Jego wspaniałe na wieki, a wspaniałością Jego napelni się ziemia cała. Amen, Amen.

Wajewarach Dawid. A Dawid błogosławił Wiekuistego w oczach całego zboru i rzekł Dawid: bądź pochwalony Wiekuisty, Boże Izraela, ojciec nasz, przez wszystkie wieki. Twoją, Wiekuisty, jest wielkość, potęga, wspaniałość, zwycięstwo i sława, wszystko co na niebie i na ziemi. Twoją Wiekuisty jest władza, Tyś wywyższonym na czele wszystkiego. A dostaki i sława od Ciebie przychodzą, Ty władasz wszystkiem, a w ręce Twojej siła i potęga, w Twojej mocy jest wywyższać i utrwać wszystko. A teraz,

אֶלְהֵינוּ מוֹדִים מוֹדִים לָךְ וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תְּפִאֲרָתְךָ :
 נחמיה ט' אֶתָּה הוּא יי לְבָרְךָ אֶתְּ עֲשִׂית אֶת־הַשָּׁמַיִם
 שָׁמַי הַשָּׁמַיִם וְכָל־צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיָּמִים
 וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם וְאֶתָּה מְחִיָּה אֶת־כָּלָם וּצְבֵא הַשָּׁמַיִם לָךְ
 מְשַׁתְּתִים : אֶתָּה הוּא יי הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בְּחַרְתָּ בְּאַבְרָם
 וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׁדִּים וְשִׁמְתָּ שְׁמוֹ אַבְרָהָם : וּמִצֵּאתָ
 אֶת־לָבְבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ :

וְכֹזֹת עִמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת־אָרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַחֲתִי
 הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִי וְהַיְבוּסִי וְהַגְּרָזִשִׁי לָתֵת לְזֶרְעוֹ וְתָקַם אֶת־
 דְּבַרְךָ כִּי צָדִיק אָתָּה : וַתֵּרָא אֶת־עֲנִי אֲבֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם
 וְאֶת־זַעֲקָתָם שָׁמַעְתָּ עַד־יְסוֹף : וַתֵּתֵן אֶתָּה וּמִפְתִּים
 בְּפָרְעָה וּבְכָל־עַבְדָּיו וּבְכָל־עַם אֲרָצוֹ כִּי יָדַעְתָּ כִּי הוֹיָדוּ
 עֲלֵיהֶם וַתַּעֲשֵׂלָךְ שֵׁם כְּהַיּוֹם הַזֶּה : וְתִים בְּקַעַת לְפָנֵיהֶם
 וַיַּעֲבְרוּ בְּתוֹךְ־הַיָּם בַּיָּבֵשׁה וְאֶת־רַדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ
 בְּמִצּוֹת כְּמוֹ־אֶבֶן בְּמַיִם עֲזִים :

וַיִּשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם וַיֵּרָא
 יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שַׁפַּת הַיָּם : וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל
 אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם וַיֵּרָאוּ הָעַם
 אֶת־יְהוָה וַיֵּאֱמִינוּ בִּיהוָה וּבַמֶּשֶׁה עֲבָדוֹ :

אֲזַי יִשְׂרָאֵל־מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת
 לַיהוָה וַיֵּאֱמְרוּ לְאֹמֵר אֲשִׁירָה לַיהוָה כִּי־נָאָה נָאָה סִים
 וּרְכַבּוּ

Boże nasz, dziękujemy Ci, wychwalamy wspaniałe imię Twoje. Ty Wiekuisty jesteś sam jeden, Ty stworzyłeś niebiosa i niebiosa niebios i wszystkie ich zastępy, ziemię i wszystko co na niej, morza i wszystko co w nich, Ty ożywasz wszystko, a zastępy niebios korzą się przed Tobą. Ty jesteś Wiekuistym Bogiem, który wybrałeś Abrahama i wywiodłeś go z Ur-Kasdim i nadałeś mu imię: Abraham, bo znalazłeś serce jego wiernem Tobie.

Wechoros. I zawarłeś z nim przymierze, by dać ziemię Kenaaneja, Chyteja, Emoreja, Peryzeja, Jebuseja i Girgaszeja, by dać ją potomstwu jego i sprawdziłeś słowo Swoje, bo jesteś sprawiedliwym. Widziałeś nędzę ojców naszych w Egipcie i wołanie ich słyszałeś nad morzem sitowém. Dokonałeś znaków i cudów na Faraonie, na wszystkich sługach jego i na całym ludzie jego kraju, bo wiedziałeś, że rozmyślnie ich krzywdzili i utworzyłeś Sobie imię, jak dziś się dzieje. A morze rozłupałeś przed nimi, i przeszli wśród morza po suszyźnie, a ścigających ich wtrąciłeś w otchłanie, jak kamień w wody gwałtowne.

Wajoszah. (*) I ocalił Wiekuisty dnia owego Jisraela z rąk Micrajim, i widział Jisrael Micrajim umarłych nad brzegiem morza. I widział Jisrael moc wielką, którą wykonał Wiekuisty na Micrajim, i obawiał się lud Wiekuistego i uwierzył w Wiekuistego i w Moszeh'a sługę Jego.

Oz joszyr. (*) Wtedy śpiewali Moszeh i synowie Jisraela pieśń tę Wiekuistemu i rzekli tak: Śpiewać będę Wiekuistemu, bo wielce wzniosły; i rumaka

ורכבו רמה בים : עזי וחמרת יה ויהי לי לישועה זה
 אלי ואנוהו אלחי אבי וארממנהו : יהוה איש מלחמה
 יהוה שמו : מרכבת פרעה וחילו ירה בים ומכתו
 שלשיו טבעו בים-סוף : תהמת יכסימו ירדו במצולת
 כמד-אבן : ימינה יהוה נאדרי בפח ימינה יהוה תרעץ
 אויב : וברב גאונה תהרם קמיה תשלח תרנה יאכלמו
 פקש : וברוח אפיה גערמו מים נצבו כמד-נד נזלים
 קפאו תהמת בלב-ים : אמר אויב ארדף אשיג אחלק
 שלל תמלאמו נפשי אריק חרפי תורישמו ידי : נשפת
 ברוחה כפמו ים צללו בעופרת במים אדירים : מי-
 כמכה באלם יהוה מי כמכה נאדר בקדש נורא תהלת
 עשה פלא : נסית ימינה תבלעמו ארץ : נחית בחסדה
 עמו נאלת נהלת בעזך אל-נה קדשה : שמעו עמים
 ירגזון חיל אחו ישבי פלשת : אז נבהלו אלופי אדום
 אילי מואב יאהזמו רעד נמנו כל ישבי כנען : תפל
 עליהם אימתה ופחד בגדל זרועה ידמו כאבן עד-
 יעבר עמה יהוה עד-יעבר עם-ו קגית : תבאמו
 ותטעמו בחר נחלתה מכון לשבתה פעלת יהוה מקדש
 אדני כוננו ידיה : יהוה ימך לעלם ועד : יהוה ימך
 לעלם ועד : פי בא סיס פרעה ברכבו ובפרשיו
 בים וישב יהוה עליהם את-מי הים ובני ישראל
 הלכו ביבשה בתוך הים : פי ליי המלכה ומשל
 בגוים : ועלו מושיעים בהר ציון לשפט את-הר

i jeźdźca pograżył w morze. Sławą i pieniem mojem, Jah, On stał mi się zbawieniem. Ten to Bóg mój, uwielbiam Go, Bóg ojca mojego, wynoszę Go, Wiekuisty jest mężem boju, Wiekuisty imię Jego. Wozy i wojska Faraona wtrącił w morze, a wybór jego wodzów utonął w morzu sitowém. Przepaście zakryły ich, zestąpili w głębie, jako kamień. Prawica Twa, Wiekuisty, wslawiona siłą, prawica Twa, Wiekuisty, gromi wroga. A wielkością majestatu, burzysz przeciwników, rozkiełnasz swój zapal, zniszczy ich jak źdźbło. Tchnieniem nozdrzy Twych, piętrzyły się wody, stanęły jak mur — wody płynące, skrzepty tonie w środku morza. Rzekł wróg: „będę gonił, doścignę, łup podzielę, nasyci się nimi chuć moja, obnażę miecz, zgładzi ich ma ręka. Zadałeś tchem Swoim, zakryło ich morze, potonęli jak ołów w wodach gwałtownych. Któż między Bogi Tobie równy, Wiekuisty? Któż równie Tobie wslawiony świętością? straszny chwałą, cudotwórco! Wyciągasz prawicę, połkła ich ziemia. Wiesziesz swą łaską ten lud, któryś wybawił, prowadzisz swą mocą do przybytku świętości. Słyszały narody, zadrzały, dreszcz przejął mieszkańców Peleszeth. Wtedy zdumieli książęta Edomu, mocarze Moabu, drzenie ich przejęło, stopnieli mieszkańcy Kenaan. Napadła na nich bojaźń i strach, przed wielkością ramienia Twego zdreśli jak glaz, aż przejdzie lud Twój, o Wiekuisty, aż przejdzie lud, któryś przysposobił; aż przywiedziesz, zasadziwszy ich na górze Swego dziedzictwa, do siedziby na mieszkanie Twoje urządzonej, Wiekuisty, do świątyni, o Panie, którą założyły Twe ręce. Wiekuisty królować będzie wiecznie i zawsze. Gdy weszły konie Faraona z wozami jego i jeźdźcami jego do morza, i zwrócił na nich Wiekuisty wody morza a synowie Jisraela szli po suszyźnie wśród morza. Bo Wiekuistego jest władza, On panuje między narodami. Kiedyś wnijdą zwycięzcy na górę Syon, by sądzić górę

עֲשׂוּ וְהִיְתָה לִי הַמְּלוּכָה : וְהִיָּה יי קְמֻלָּךְ עַל-כָּל-
 הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יי אֶהְרֵד וּשְׂכֹמוֹ אֶחָד :
 וּבְתוֹרַתְךָ כָּתוּב לְאֹמֵר שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי
 אֶחָד :

בשבת וביום טוב אומרים כאן נשבת .

יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מִקְּבֵנו הָאֵל הַמְּלֻךְ הַגָּדוֹל
 וְהַקְּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי קָךְ נָאָה יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבַחְהָ הַלֵּל וְזַמְּרָה עִז וּמִמְשָׁלָה נִצַּח
 גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְהַלֵּלָה וְהַתְפָּאֵרַת קִדְשָׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת
 וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : בְּרוּךְ אַתָּה יי אֵל מְלֻךְ
 גָּדוֹל בְּתַשְׁבְּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנְּפִלְאוֹת הַבוֹהֵר
 בְּשִׁירֵי זַמְּרָה מְלֻךְ אֵל חַי הַעוֹלָמִים :

הש"ץ אומר חצי קריש .

סדר קריאת שמע

חזן בָּרְכוּ אֶת-יי הַמְּבָרֵךְ :

בשעה שהש"ץ אומר ברכו ,

הקהל אומרים בלחש יתברך .

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרַומַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ
 שֶׁל מְלֻךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן
 וְהוּא אַחֲרֵן וּמִבְּרַעְדֵי אֵין אֱלֹהִים כְּלוֹ לְרִכָּב בְּעַרְבוֹת
 בְּיָה שְׁמוֹ וְעִלְזוֹ קִפְנֵיו . וּשְׁמוֹ כְּרוֹמָם עַל כָּךְ בְּרָכָה וְתַהֲלָה :
 בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעֹלָם וָעַד : יְהִי שֵׁם יי מְבָרֵךְ
 מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

ברוך

Ezawa, i władza przejdzie do Wiekuistego. I stanie się Wiekuisty Królem na całej ziemi, dnia owego będzie Wiekuisty jeden, a imię Jego Jedyny. Tak jak w Zakonie Twoim napisano: „Słuchaj Izraelu, Wiekuisty, Bóg nasz, jest Wiekuisty, Jedynym.“

(W Sobotę i Święta mówi się tutaj Nyszmas).

Jisztabach. (*) Wychwaloném niechaj będzie imię Twoje na zawsze, Królu nasz, Boże, Królu wielki i Święty na niebie i na ziemi, bo Tobie przystoi, Wiekuisty, Boże nasz i Boże ojców naszych pieśń i chwała, sława i śpiewy, moc i władza, zwycięstwo, wielkość, potęga, chwała, świetność, świętość, władza, błogosławieństwa i dziękczynienia od dziś po wszystkie wieki. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże, Królu wielki w chwale, Boże dziękczynień, panie cudów przyjmujący pieśni i śpiewy, Królu, Wszechmocny, wiecznie żyjący.

(Kantor mówi Kadysz skrócony).

PORZĄDEK CZYTANIA SZEMA. (*)

Borchu. Chwalcie Wiekuistego, pełnego chwały.

(Podczas gdy kantor śpiewa Borchu, lud mówi głosem
zniżonym Jisborech).

Jisborech. Niech będzie błogosławioném, wychwaloném, uświetnioném, wyniesioném i wywyższoném imię Króla wszystkich Królów, świętego, niech będzie pochwalonym. Bo On jest pierwszy i On ostatni a oprócz Niego nie masz Boga. Uprzątnijcie drogę przed przerynąjącym przestwory, imię Jego Jah i radujcie się przed Nim, — imię Jego wyższe nad wszelkie błogosławieństwo i pochwały. Niech będzie pochwaloném imię wspaniałości Jego panowania wiecznie i zawsze. Niechaj będzie pochwaloném imię Wiekuistego od dziś i przez wszystkie wieki.

חן וקהל בָּרוּךְ יי המְבָרֵךְ לְעֵלְמָּ וְעַד :
 בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא
 חֹשֶׁךְ עוֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת־הַכֹּל :

הַמְאִיר לְאָרֶץ וְדָדִים עֲלֶיהָ בְּרַחֲמִים . וּבְטוֹבו
 מְחַדֵּשׁ בְּכָל־יּוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה־בְּרָאשִׁית : מָה רַבּוּ
 מַעֲשֵׂיךָ יי . כָּלֶם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ . מְלֵאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ :
 הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמֵם לְבָדוּ מְאֹד . הַמְשַׁבֵּחַ וְהַמְפָאֵר וְהַמְתַּנְשֵׂא
 מִיִּמּוֹת עוֹלָם : אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ תְּרַבֵּם רַחֵם עָלֵינוּ .
 אֲדוֹן עֲזָנוּ צוּר מְשֻׁנְּבָנוּ . מִגֵּן יִשְׁעָנוּ מְשֻׁנְּב בְּעֵדָנוּ : אֵל
 בָּרוּךְ גָּדוֹל דָּעָה . הַכִּין וּפָעַל זִהְרֵי חֲמָה . טוֹב יוֹצֵר כְּבוֹד
 לְשִׁמּוֹ . מְאֹרֹת נָתַן סְבִיבוֹת עֵזוֹ . פְּנּוֹת צָבָאוֹ קְדוֹשִׁים
 רוֹמְמֵי שְׁרֵי . תְּמִיד מְסַפְּרִים כְּבוֹד־אֵל וּקְדוּשָׁתוֹ : תִּתְבָּרֵךְ
 יי אֱלֹהֵינוּ עַד־שִׁבְחַת מַעֲשֵׂה יְדֶיךָ . וְעַל־מְאֹרֵי־אוֹר שְׁעֵשִׂיתָ
 יִפְאָרוּךְ פָּקָה :

תִּתְבָּרֵךְ צוּרֵנוּ מְלַכְנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים
 יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מְלַכְנוּ יוֹצֵר מְשֻׁרְתִים וְאֲשֶׁר מְשֻׁרְתִי
 כָּלֶם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם וּמְשֻׁמִּיעִים בִּירְאָה יַחַד בְּקוֹל
 דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם : כָּלֶם אֲהוּבִים כָּלֶם
 בְּרוּרִים כָּלֶם גְּבוּרִים וְכָלֶם עֲשִׂים בְּאֵימָה וּבִירְאָה רְצוֹן
 קוֹנֵם וְכָלֶם פּוֹתְחִים אֶת־פִּיָּהֶם בְּקִדְשָׁה וּבְמִתְרָה בְּשִׁירָה
 וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֵרִים וּמְעַרְיָצִים
 וּמְקַדְּשִׁים וּמְמַלְיָכִים :

(Kantor, a potem lud).

Pochwalony niech będzie Wiekuisty, błogosławiony zawsze i wiecznie.

Baruch Atah. Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz Królu wszechświata, sprawco światła, (*) stwórcu ciemności, dawco pokoju i stwórcu wszystkiego!

Hameir. Ty co przyświecasz ziemi i mieszkańcom jój w miłosierdziu, a dobrocią Swoją, każdego dnia ciągle odnawiasz dzieło stworzenia, — o jak liczne są dzieła Twoje, Wiekuisty, a wszystkie mądrością stworzyłeś, ziemia pełną jest dóbr Twoich. Królu wzniosły, sam od początku wychwalany, uświetniony i wywyższony od dni odwiecznych. Królu świata, zlituj się nad nami wielkością miłosierdzia Swojego, Panie naszej mocy, opoko naszej obrony, tarczo naszej pomocy, opieko nasza, Wszechmocny, błogosławiony, wielki w pomysłach, przygotował i stworzył promienie słońca, dobrotliwy przysposobił cześć imieniu Swojemu, światłami otoczył potęgę Swoją. Przywódcy świętych Jego zastępów, wynoszący Wszechmocnego, nieustannie opowiadają cześć Boga i świętość Jego. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, przez sławę dzieła rąk Swoich i przez jaśniejące światła, któreś stworzył i które Cię uświetniają. Selah.

Tysborech. Bądź pochwalony, opoko nasza, Królu nasz; wybawicielu nasz, stwórcu świętych, (*) uwielbionem niecha, będzie imię Twoje na zawsze, Królu nasz, Twórcu duchów usłużnych, i którego duchy wszystkie stoją na wysokości świata i razem w bojaźni głośno słyszeć dają, słowa Boga żywego i Króla wszechświata. Wszyscy miłością złączeni, wszyscy doskonali, wszyscy potężni i wszyscy wykonywający w przestrachu i w bojaźni wolę swego Pana, i wszyscy otwierają usta swoje w świętości i w czystości, w śpiewach i pieśniach, i chwałą i sławią, uświetniają i upotęniają, uświęcają i hołd składają.

אֶת־שֵׁם הָאֵל הַמְּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא קְדוֹשׁ
 הוּא וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה •
 וְנוֹתְנִים רְשׁוֹת זֶה לְזֶה • לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצֵרם בְּנִתְחַדְרוֹת
 בְּשִׁפְהַ פְּרוּרָה וּבִגְעִימָה קְדֻשָּׁה כָּלָם כְּאַחַד עוֹנִים וְאוֹמְרִים
 בְּיִרְאָה :

קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יי צְבָאוֹת מְלֵא כָּל־הָאָרֶץ
 כְּבוֹדוֹ :

וְהָאוֹפָנִים וְחַיּוֹת הַקֶּדֶשׁ בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתַּגְּשָׁאִים לְעַמַּת
 שָׂרָפִים לְעַמַּתָּם מִשִּׁבְחִים וְאוֹמְרִים •

בְּרוּךְ כְּבוֹד־יי מִמְקוֹמוֹ :

לְאֵל בְּרוּךְ גְּעִימוֹת יִתְגַּו • לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיִם
 זְמִירוֹת יֹאמְרוּ וְתִשְׁבַּחְתָּ יִשְׁמִיעוּ • כִּי הוּא לְבָדוּ פּוֹעֵל
 גְּבוּרוֹת עֲשֵׂה תְדַשׁוֹת בְּעַל מַלְחָמוֹת זוֹרַע צְדָקוֹת מִצְמִית
 יִשׁוּעוֹת פּוֹרָא רְפוּאוֹת נוֹרָא תְהַלּוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת
 הַמְּחַדֵּשׁ בְּמִזְבּוֹ בְּכֻלֵּי־יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית • כְּאִמּוֹר
 לְעֲשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ : אוֹר הָדָשׁ עַל־
 צִיּוֹן תֵּאִיר וְנִזְכָּה כְּקִנּוֹ מִתְּרָה לְאוֹרוֹ • בְּרוּךְ אַתָּה יי
 יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת :

אֲהַבָּה רַבָּה אֲהַבְתָּנוּ יי אֱלֹהֵינוּ חֲמֵלָה גְדוֹלָה וַיִּתְּרָה
 חֲמֵלָתָ עָלֵינוּ אָבִינוּ מִקְּדָנוּ בְּעִבּוֹר אֲבוֹתֵינוּ שִׁפְחָחוּ בָּךְ
 וְתִלְמָדִם חָקֵי חַיִּים כֵּן תִּחַנְּנוּ וְתִלְמָדְנוּ : אָבִינוּ הָאֵב
 תְּרַחֲמֵן הַמְּרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ וְתֵן כְּלָפְנוּ לְהַבִּין וְלַהֲשִׁיבֵל
 לְשִׁמְעַ

Es szem. Imieniu Wszehmocnego Króla wielkiego, potężnego i straszego. Święty On, i wszyscy przyjmują na siebie jarzmo władzy niebieskiej jeden od drugiego, i udzielają sobie wzajemnie pozwolenie, do uświęcenia Twórcy Swojego, spokojnym duchem, językiem czystym, przyjemnym, wszyscy jakby jeden głoszą święcenie i mówią w bojaźni:

Kadosz. „Święty, święty, święty, Bóg Zastępów! cała ziemia pełną jest Jego chwały!“

Kadosz, Kadosz, Kadosz, Adonaj Cebaath.

Wehaofanym. (*) A Ofany i święte zwierząt postacie z wielkim szumem wznoszą się naprzeciw Serafom i naprzeciwko nim wysławiając, głoszą: „Chwała majestatowi Wiekuistego na Jego tronie!“

Baruch Kewod Adonaj mimkomo.

Leel. Błogosławionemu Bogu przyjemne pieśni śpiewają, Królowi wszechmocnemu, żywemu, niezmiennemu śpiewy głoszą i pochwały opiewają. Bo On sam tylko dokonywa wielkie rzeczy, tworzy niesłychane, On Panem wojen, zasiewa dobroczynność, wywodzi ocalenie, tworzy zbawienie, straszny chwałą, pan cudów, wznawiający w łasce Swojej dnia każdego dzieło stworzenia, jak mówiono: „Twórcy wielkich światel, bo wiecznie trwa łaska Jego.“ O zaświeć nowém światłem nad Syonem, i obyśmy wszyscy się doczekali ujrzeć rychło światło Jego. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Twórco światel.

Ahawah rabah. (*) Silną miłością polubiłeś nas, Wiekuisty, Boże nasz, wielką litością i niezmienną ulitowałeś się nad nami. Ojczy nasz, Królu nasz, czyń to dla przodków naszych, którzy Ci ufali i którym wykladałeś ustawy życia, tak też i nas ulaskawiaj i nauczaj. Ojczy nasz, ojczy miłosierdzia, o miłosierny, zlituj się nad nami i napełnij serce nasze rozsądkiem i rozważą,

לְשִׁמְעַ לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשָׁמֹר וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת־כָּל־דְּבָרֵי
 תְּלַמּוּד תּוֹרַתְךָ בְּאַהֲבָה : וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ וְדַבְּק
 לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְיַחַד לִבְנֵינוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה שְׁמֶךָ וְלֹא־
 גִּבּוֹשׁ לְעוֹלָם וָעֶד : כִּי בְשֵׁם קִדְשֶׁךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא בְּמַחְנוּ
 נִגְלִיָּה וּנְשַׁמְחָה בִּישׁוּעָתְךָ : וְהִבִּיאֵנוּ לְשָׁלוֹם מֵאֲרֻבַּע
 כַּנְּפוֹת הָאָרֶץ וְתוֹלִיכֵנוּ קוֹמָמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ : כִּי אִם פּוֹעֵל
 יִשׁוּעוֹת אֶתְּךָ וּבְנֵנוּ בְּחֻרַת מְכַרְעִים וּלְשׁוֹן וְקַרְבָּתֵנוּ לְשִׁמְךָ
 הַגָּדוֹל סֵלָה בְּאַמֶּת . לְהוֹדוֹת לָךְ וּלְיִחְדָּךָ בְּאַהֲבָה : בְּרוּךְ
 אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה :

המתפלל ביחידות אומר אל מלך נאמן :

דברים ו' ד'

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד :

בלחש בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :

פרשיות קריאת שמע אומרים בלחש

וְאַהֲבָתְךָ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְּךָ וּבְכָל־
 נַפְשֶׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ : וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי
 מְצַוֶּךָ הַיּוֹם עַל־לִבְּךָ : וְשָׁנַנְתָּם לְבִנְיָה וְדַבַּרְתָּ בָּם
 בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלֻכְתְּךָ בְּדֶרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ :
 וּקְשַׁרְתָּם לְאָזְנוֹת עַל־יְדֶיךָ וְהָיוּ לְטַטְפַּת בֵּין עֵינֶיךָ :
 וּבִתְבַתֵּם עַל־מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ :

דברים י"א י"ג וְהָיָה אִם־שָׁמַעַתְּ תִשְׁמַעְנִי אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר
 אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעֲבֹדָה
 בְּכָל־לִבְבְּכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם : וְנָתַתִּי מִטַּר־אַרְצְכֶם בְּעֵתוֹ

יורה

byśmy zrozumieli, uczyli się i nauczali, byśmy przestrzegali, wykonywali i wypełniali wszystkie słowa nauki Zakonu Twojego z miłością. Oświeć oczy nasze w Zakonie Swoim, przywiąż serce nasze do przykazań Twoich, uzdolnij umysł nasz do miłowania i obawiania się imienia Twojego, byśmy nie byli zawstyżeni nigdy a nigdy. Bo imieniu Twojemu świętemu, wielkiemu, straszniemu ufamy, cieszymy i radujemy się zbawieniem Twojem. Sprowadź nas w pokoju z czterech krańców ziemi i wiedz nas z głową wzniesioną do ziemi naszej. Bo Ty jesteś Bogiem dokonywającym zbawienia, a nas wybrałeś z pośród wszystkich ludów i języków i zbliżyłeś nas prawdą do wielkiego Swojego imienia. Selah. Byśmy Ci dzięki składali i Jedynym głosili w miłości. Bądź pochwalony Wiekuisty, któryś wybrał lud Swoj Izraela w miłości.

(Dla modlącego się samojedny).

El. Wszchemocny, Królu wiarogodny!

Szema. (*) Słuchaj Izraelu, Wiekuisty, Bóg nasz, Wiekuisty jest Jedyny!

Szema Jisrael Adonaj Elohenu Adonaj Echod.

Baruch. (*) Niechaj pochwaloném będzie imię wspaniałego Królestwa Jego na wieki wieków!

(Cztery następujące ustępy mówią się zniżonym głosem).

Weahawath. I będziesz miłował Wiekuistego, Boga swojego całym sercem i całą duszą i całą mocą swoją. I niech będą słowa te, które ci dziś przykazuję, w sercu twojem. I wpoisz je w dzieci swoje, i będziesz je rozbierał, siedząc w domu swoim, idąc w drogę, kładąc się i wstając. I przywiążesz je jako znak na ręce twojej i staną się przepaską nad oczyma twojemi. I napiszesz je na podwojach domów swoich i na bramach swoich. (V Mojż. 6, 4 — 9).

Wehajah. I stanie się, gdy słuchać będziecie przykazań moich, które wam dziś przykazuję, iż będziecie miłowali Wiekuistego Boga swego i służyć Mu całym sercem swoim i całą duszą swoją, to spuszczyć deszcz na ziemię waszą w swoim czasie,

יְהוָה וּמִלְקוֹשׁ וְאִסְפַּת דַּגָּן וְתִירֹשֶׁה וְיִצְהָרָה : וּנְתַתִּי
 עֹשֶׁב בְּשִׂדְךָ לְבַהֲמֹתֶךָ וְאֵבֶלֶת וּשְׂבַעַת : הַשְּׁמֵרוּ לָכֶם
 פֶּן־יִפְתָּה לְבַבְכֶם וְסִרְתֶּם וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
 וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם : וְתָרָה אַף־יְהוָה בְּכֶם וְעָצַר אֶת־
 הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהִאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
 וְאֲבַדְתֶּם מִהֲרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן
 לָכֶם : וְשִׁמַּתֶּם אֶת־דְּבָרֵי אֱלֹהֵי עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם
 וְקִשְׂרֹתֶם אֹתָם לְאוֹת עַל־יְדֵיכֶם וְהָיוּ לְמוֹטְפֹת בֵּין
 עֵינֵיכֶם : וְלִמְדַתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
 בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ : וְכַתְּבֹתֶם
 עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ :

לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
 נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָהָם לֵתֵת לָהֶם פְּרִי הַשָּׁמַיִם עַל־
 הָאָרֶץ :

במדבר ט"ו ו' ויאמר יהוה אל־משה לאמר : דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל־כַּנְפֵי
 בְּגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתַנּוּ עַל־צִיצִית הַכְּנָף פֶּתִיךְ תְּכֵלֶת :
 וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־
 מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתְּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם
 וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אֹתָם זָנִים אַחֲרֵיהֶם : לְמַעַן תִּזְכְּרוּ
 וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי וְהִייתֶם קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם :
 אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
 לְהוֹדֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם :

wczesny i późny, byś mógł zbierać zboże swoje, wino swoje i oliwę swoją. I wywiodę trawę na polu twojem, dla bydła Twojego i będziesz jadł do sytości. Strzeżcie się, by się nie dało uwieść serce wasze, i odstąpicie odemnie by służyć obcym Bogom i kłaniać się im. Bo zapali się gniew Wiekuistego na was, i zamknie niebo a nie będzie deszczu, a rola nie wyda plonu swojego i zginiecie rychło z ponad płodnej ziemi, którą wam daje Wiekuisty. Abyście wzięli te słowa moje do serca swojego i do umysłu swojego i przywiążecie je jako znak na ręce swojej, i staną się przepaską nad oczyma waszemi. I nauczycie ich synów swoich, by je rozbierali, siedząc w domu swoim, idąc w drogę, kładąc się i wstając. I napisz je na podwojach domów swoich i na bramach swoich.

Lemaan. Oby się pomnożyły dni wasze i dni dzieci waszych na ziemi, którą zaprzysiągł Wiekuisty, że im ją odda, jak dni nieba nad ziemią. (V Mojżesza, 11, 13 — 21).

Wajomer. I rzekł Wiekuisty do Moszeh'a, mówiąc: Powiedz synom Izraela i mów im, aby sobie zrobili pętlice na rogach swych sukien w swych pokoleniach, i umieszczą u pętlic narożnych nić niebiesko-purpurową. A to ma być dla was pętlicami, a gdy na nie patrzeć będziecie, to przypomniecie sobie wszystkie przykazania Wiekuistego i wykonacie je, i nie będziecie chodzić za sercem swoim i za oczyma swojemi, za którymi się ubiegacie. Abyście wspomnieli i wykonywali wszystkie przykazania moje i staniecie się świętymi Bogu swojemu. Jam jest Wiekuistym Bogiem waszym, który was wywiódł z kraju Micrajim, by stać się dla was Bogiem. Jam jest Wiekuistym Bogiem waszym. (IV Mojżesza, 15, 37 — 41).

אֶמֶת וַיִּצִיב וַנִּכּוֹן וַקִּיָּם וַיִּשָּׂר וַנֶּאֱמַן וְאֱהוֹב וְחָבִיב
וַנְּחַמְד וַנְּעִים וַנִּזְרָא וְאֲדִיר : וּמִתְקַן וּמִקְבֵּל וְמוֹזֵב וַיִּפֶּת
הַדָּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד : אֶמֶת אֱלֹהֵי עוֹלָם מְלַכְנוּ
צוּר יַעֲקֹב מִגֵּן יִשְׁעָנוּ : לְדוֹר וָדוֹר הוּא קִיָּם וְשִׁמוֹ
קִיָּם וְכִסְאוֹ נִכּוֹן וּמַלְכוּתוֹ וְאֱמוּנָתוֹ לְעַד קֵיִמֶת : וּדְבָרָיו
חַיִּים וְקִיָּמִים נְאֻמָּנִים וְנִהְמָדִים לְעַד וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים
עַל־אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל־בְּנֵינוּ וְעַל הַזְרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל־הַזְרוֹת
זָרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ :

עַל הָרָאשׁוֹנִים וְעַל הָאֲחֵרוֹנִים דְּבָר טוֹב וְקִיָּם
לְעוֹלָם וָעֶד : אֶמֶת וְאֱמוּנָה חֶק וְלֹא יַעֲבוֹר : אֶמֶת
שְׂאֵתָהּ הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . מְלַכְנוּ מְלֶכֶךְ
אֲבוֹתֵינוּ גּוֹאֲלֵנוּ גּוֹאֲלֵ אֲבוֹתֵינוּ יוֹצֵרֵנוּ צוּר יִשׁוּעָתֵנוּ פּוֹדֵנוּ
וּמַצִּילֵנוּ מֵעוֹלָם שְׂמֵךְ . אֵין אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ :

עֲזֵרֵת אֲבוֹתֵינוּ אֵתָהּ הוּא מֵעוֹלָם מִגֵּן וּמוֹשִׁיעַ לְבִנְיָהֶם
אֲהַרִיחֶם בְּכָל־דוֹר וָדוֹר : בְּרוּם עוֹלָם מוֹשֶׁבֶךָ וּמְשַׁפְּטִיךָ
וְצִדְקָתְךָ עַד אֶפְסֵי אָרֶץ : אֲשֶׁרֵי אִישׁ שִׁישְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ
וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יִשִּׁים עַל לִבּוֹ : אֶמֶת אֵתָהּ הוּא אֲדוֹן לְעַמְּךָ
וּמְלֶכֶךְ גְּבוּר לְרִיב רִיבָם : אֶמֶת אֵתָהּ הוּא רֹאשׁוֹן וְאֵתָהּ
הוּא אֲחֵרוֹן וּמַבְלַעְדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ : מִמְצָרִים
גְּאֻלָּתֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ : כָּל בְּכוֹרֵיחֶם
הִרְגָתָּ וּבְכוֹרְךָ גְּאֻלָּתָּ וַיִּם־סוּף בְּקַעַת וַיּוֹדִים טַבַּעַת וַיְדִידִים
הֶעֱבַרְתָּ וַיְכַסּוּ מַיִם צָרִיחֶם אֲדָר מֵהֶם לֹא נוֹתָר : עַל־זוֹאת

שבתו

Emes. (*) Prawdziwą i trwałą, pewną i stałą, szczerą i wierną, ulubioną i miłą, rozkoszną i przyjemną, straszną i silną, poprawną i uznaną, dobrą i piękną, jest obietnica ta dla nas wiecznie i zawsze. Prawdą jest Bóg Wszechświata, nasz Król, opoka Jakóba, tarcza zbawienia naszego. Przez wszystkie pokolenia On ustalony, imię Jego ustalone, tron Jego trwałe, władza Jego i wiara Jego ostoi się na wieki. A słowa Jego są wiecznie żywe, trwałe, prawdziwe i przyjemne na zawsze i przez wszystkie wieki. Dla ojców naszych i dla nas, dla dzieci naszych, dla pokoleń naszych i dla wszystkich pokoleń potomstwa Izraela sług Twoich.

Al haryszonym. Dla przodków i dla potomków, jest to obietnicą dobrą i stałą wiecznie i zawsze. Prawdą to i wiarą, ustawą nie przemijającą. Prawdą to, że Ty jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych, Królem naszym, Królem ojców naszych, wybawicielem naszym, wybawicielem ojców naszych, twórcą naszym, opoką naszego zbawienia, odkupicielem naszym, wybawicielem naszym, imię Twoje odwieczne, nie masz Boga, prócz Ciebie.

Ezras. Opieką ojców naszych Ty jesteś od wieków, tarczą i wybawicielem synów ich po nich w każdym pokoleniu. Na wysokości świata siedziba Twoja, a sprawiedliwość Twoja i dobrodziejstwa Twoje aż do krańców ziemi. Błogo człowiekowi, który słuca przykazaóm Twoich, a Zakon Twój i słowo Twoje przyłoży do serca swojego. Prawda, że Ty jesteś Panem ludu Swojego i potężnym Królem, by wywalczyć ich walkę. Prawda, że Ty jesteś pierwszym, i że Ty jesteś ostatnim, a prócz Ciebie nie mamy króla wyswobodziciela i wybawiciela. Z Egiptu wyswobodziłeś nas Wiekuisty, Boże nasz, i z domu niewoli wykupiłeś nas, wszystkich pierworodnych ich zabiłeś, a Swojego pierworodnego wyswobodziłeś, morze sitowe rozłupałeś, bezbożnych utopiłeś — i ulubionych przeprowadziłeś, a wody zakryły ich ciemięzców, ani jeden z nich się nie został. Dla tego

שִׁבְחוּ אֱהוּבִים וְרוֹמְמוּ אֵל וּנְתַנּוּ יְדֵי־דִים וּמִירוֹת שִׁירוֹת
 וְתִשְׁבְּחוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיִם : רָם וְנִשְׂא
 גְּדוֹל וְנוֹרָא מִשְׁפִּיל גָּאִים וּמַגְבִּיחַ לְשָׁפְלִים מוֹצִיא אֲסִירִים
 וּפּוֹדֵה עֲנָוִים וְעוֹזֵר דְּלִים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ בְּעֵת שׁוֹעֵם אֵלָיו :
 תְּהַלֵּל לְאֵל עֲלִיּוֹן בְּרוּךְ הוּא וּמְבָרֵךְ . מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
 לְךָ עָנּוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כְּכֶם :
 מִי־כַמְכָה בְּאֲדָם יְהוָה מִי כַמְכָה נְאֻדָר בְּקִדְשׁ גּוֹרָא
 תְּהַלֵּל עֲשֵׂה פְּלָא :

שִׁירָה תְּדַשָּׁה שִׁבְחוּ גְּאוּלִים לְשִׁמְךָ עַל־שִׁפְתַי הַיּוֹם
 יַחַד כְּכֶם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ .

יְהוָה | יְמִלְךָ לְעֵלָם וְעַד :

צוּר יִשְׂרָאֵל קוֹמָה בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל וּפְדֵה כְּנַאֲמָךְ יְהוּדָה
 וַיִּשְׂרָאֵל . (גְּאֻלְנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל .) בְּרוּךְ אַתָּה
 יְיָ גְּאוּר יִשְׂרָאֵל :

ת פ ל ה

היא

שמונה עשרה

תפלת שמונה עשרה הקהל אומרים אותה בלחש, והשליח צבור
 חוזר בקול, הן בחול, הן בשבת ויום טוב, בסוף כל ברכה
 וברכה כשהשליח צבור אומר ברוך אתה יי, הקהל עונה ברוך הוא
 וברוך שמו, וכשמסיים הברכה הקהל עונה אמן, וכן בכל ברכה .

למוסף ולמנחה

כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא הָבוּ גְדֹל לְאֵלֹהֵינוּ :

אדני

wychwalali Cię ulubieńcy i wynosili Wszechmocnego i głosili ulubieńcy śpiewy i pieśni, pochwały, błogosławieństwa i dzięki królowi Wszechmocnemu wiecznie żyjącemu. Wysoki On i wzniosły, wielki i straszny, poniżający dumnych i wynoszący poniżonych, wydobywający więźniów i wykupujący pokornych, wspomagający biednych i odpowiadający ludowi Swojemu, gdy wołają do Niego. Chwała Bogu najwyższemu, pochwalony On, i błogosławiony. Mojżesz i synowie Izraela pieśń Ci śpiewali z wielką radością i rzekli wszyscy:

Mi chamocho. „Któż między Bogi podobny Tobie Wiekuisty? Któż jak Ty wstawiony świętością, straszny w chwale, cudotwórco!“

Szyrah. Pieśnią nową wychwalili wyswobodzeni imię Twoje, nad brzegiem morza wszyscy razem dzięki złożyli, Twą władzę uznali i rzekli:

„Wiekuisty panować będzie zawsze i wiecznie!“

Cur. Opoko Izraela, powstań na pomoc Izraelowi i odkup jak rzekłeś Jehudę i Izraela. Wyswobodzicielu nasz, Bóg zastępów imię Jego: Święty Izraela. Bądź pochwalony, Wiekuisty, zbawco Izraela!

MODLITWA

czyli

ÓSMNAŚCIE BŁOGOSŁAWIEŃSTW. (*)

(Szemoneh Esreh).

(Modlitwa Szemoneh Esreh, bądź na dni powszednie, bądź na dni Sobotnie i Święteczne, odmawia się przez lud głosem niższym, poczem Kantor powtarza ją głośno, a lud przy zakończeniu każdego błogosławieństwa, gdy Kantor wymawia: Adonaj, odpowiada: Baruch hu uwaruch szemo. „Błogosławiony On i błogosławione imię Jego,“ a gdy Kantor wymawia ostatni wyraz błogosławieństwa, lud odpowiada: „Amen.“ To samo się rozumie przy wszystkich innych błogosławieństwach, które Kantor na głos recytuje.)

(Na nabożeństwa przedwieczorne i dodatkowe.)

Ki szem. (*) Gdy imienia Wiekuistego wzywam, oddajcie hołd Bogu naszemu.

אֲדַנִּי שְׁפַתִּי הִפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ :
 בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי
 אֲבֹרָתָם אֱלֹהֵי יַצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר
 וְהַנּוֹרָא אֵל עֲלִיּוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל
 חוֹזֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנָי בְּיָדָם לְמַעַן
 שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה :

בעשרת ימי תשובה

זָכְרָנוּ לַחַיִּים מְלֶכֶה חַפְּזָן בְּחַיִּים . וְכַתְּבָנוּ בְּמִסְפַּר הַחַיִּים .
 לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים :

מְלֶכֶה עֲזוּר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן : בְּרוּךְ אַתָּה יי מַגֵּן
 אֲבֹרָתָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדַנִּי מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב
 לְהוֹשִׁיעַ :

בהורף, משמיני עצרת עד יום ראשון של פסח אומרים משיב הרוח.

מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם :

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים
 סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמְתִיר אֲסוּרִים וּמְקִים אַמוּנָתוֹ
 לִישֵׁנֵי עֶפֶר . מִי כְמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרֹת וּמִי רוֹמֵה לְךָ מְלֶכֶה
 מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמְצַמִּיחַ יְשׁוּעָה :

בעשרת ימי תשובה

מִי כְמוֹךָ אֵב הַרְחָמִים זוֹכֵר יְצוּרֵי לַחַיִּים בְּרַחֲמִים :

וּנְאֻמָּן אַתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים . בְּרוּךְ אַתָּה יי מְחַיֶּה
 הַמֵּתִים :

אתה

Adonaj. (*) Panie mój, otwórz wargi moje, aby usta me głosiły Twą chwałę.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Boże ojców naszych, Boże Abrahama, Boże Izaaka i Boże Jakóba, Boże wielki, potężny, straszny, Boże najwyższy, wymierzający łaskę i dobrotliwość, Panie Wszechświata, pomny na pobożność ojców i z miłością sprowadzający zbawcę, (*) ich wnukom dla imienia Swojego.

(Na dziesięć dni pokuty.)

Wspomnij nas na życie, Królu żądający życia i zapisz nas do księgi życia, przez wzgląd na Siebie Boże życia.

Królu wspomagający, wybawiający i zaślaniający! Bądź pochwalony Wiekuisty, tarczo Abrahama!

Atha Gibor. (*) Tyś potężny wiecznie, o Panie mój, Tyś wskrzeszający zmarłych, Tyś hojny w zbawienie.

(Podczas zimy, t. j. od ósmego dnia Święta Szalasów do pierwszego dnia Paski dodaje się:

Powiewający wiatrem i spuszczaający deszcz.) (*)

Karmiący żywych łaskawie, wskrzeszający zmarłych wielkiem miłosierdziem, podpierający upadających, leczący chorych, rozwiązujący uwięzionych i dotrzymujący wiarę spoczywającym w ziemi. Któż jak Ty mężem wszechsilnym? Któż podobnym Tobie, Królem zadającym śmierć i wskrzeszającym zmarłych i pozwalającym zakwitnąć zbawieniu?

(Na dziesięć dni pokuty.)

Któż jak Ty ojcem miłosierdzia, wspominającym twory Swoje na życie w miłosierdziu Swojem?

Polegamy na Tobie, że wskrzesisz umarłych. Bądź pochwalony Wiekuisty wskrzeszający umarłych!

אתה קדוש ושמוך קדוש וקדושים בכל יום יהללוך
 פלגה : ברוך אתה יי האל הקדוש :

בעשרת ימי תשובה

המלך הקדוש :

קדושה לשלוח צבור

חן נקדיש את שמוך בעולם פשים שמקדישים אותו
 בשמי מרום בפתוב על יד נביאך וקרא זה אל זה ואמר :

קהל וחן קדוש ו קדוש קדוש יי צבאות
 מלא כל הארץ כבודו :

חן לעממתם ברוך יאמרו :

קהל וחן ברוך כבוד יי ממקומו :

חן ובדברי קדשך פתוב לאמר .

קהל וחן ימלך יי לעולם אלהיך ציון לדור דור הללויה :

חן לדור דור נגיד גדלך ולנצח נצחים קדשתך
 נקדיש ושכחה אלהינו מפנינו לא ימוש לעולם ועד פי אל
 מלך גדול וקדוש אתה : ברוך אתה יי האל הקדוש :

בעשרת ימי תשובה

המלך הקדוש :

אתה חונן לאדם דעת ומלמד קאנוש בינה :

חננו

Atha Kadosz. Tyś świętym, i imię Twoje święte, a święci każdego dnia chwalić Cię będą. Selah! Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże Święty.

(Na dziesięć dni pokuty).

(Królu Święty!)

KADUSZAH DLA KANTORA.

Święcić będziemy imię Twoje na świecie, tak jak je święcą na niebiosach w wysokości, jak napisano przez proroków Twoich: I woła jeden do drugiego mówiąc:

(Kantor i Lud).

Święty, Święty, Święty. Bóg Zastępów,

Kadosz, Kadosz, Kadosz, Adonaj Cebaoth.

Ziemia pełną jest Jego majestatu!

melo Kol ha-arec Kawodo

(Kantor.)

A na przeciw nim stojący odpowiadają „Pochwalony.“

(Kantor i Lud.)

Chwała majestatowi Wiekuistego na Jego tronie!

Baruch Kewod Adonaj mimkomo

(Kantor.)

A w świętych wyrzeczeniach Twoich napisano tak:

(Kantor i Lud.)

„Wiecznie i zawsze panować będzie Wiekuisty; Bóg Twój, Syonie, przez wszystkie pokolenia, Hallelujah!“

(Kantor.)

Przez wszystkie pokolenia opowiadać będziemy wielkość Twoją i na wieki wieków święcić będziemy świętość Twoją, a chwalenie Ciebie, Boże nasz, z ust naszych nie ustąpi nigdy a nigdy, bo Ty jesteś Wszechmocnym Królem, wielkim i świętym. Bądź pochwalony Wiekuisty Boże Święty.

(Na dziesięć dni pokuty).

(Królu Święty!)

Atha chonen. Ty obdarzasz człowieka wiedzą, i nauczasz śmiertelnika rozumu.

תָּנִינוּ מֵאַתָּה יְדָעָה בֵּינָה וְהַשְׁכֵּל • בְּרוּךְ אַתָּה יי
חֲנוּן הַדָּעוּת :

הַשִּׁיבֵנו אָבִינוּ לְתוֹרָתְךָ וְקִרְבָּנוּ מִלְכָּנוּ לְעִבּוּדְךָ
וְהַחְזִירֵנוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ • בְּרוּךְ אַתָּה יי הַרוֹצֵה
בְּתִשׁוּבָה :

סִלַּח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חֲטֵאנוּ מִחַל-לָנוּ מִלְכָּנוּ כִּי פָשַׁענוּ
בְּתַעֲנִית צָבוּר אוֹסְרִים כֵּאֵן סְלִיחוֹת כִּי מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ אַתָּה : בְּרוּךְ
אַתָּה יי חֲנוּן הַמְּרַבֵּה לְסִלּוֹחַ :

רְאֵה נָא בְּעֵינֵינוּ וְרִיבָה רִיבָנוּ וּגְאֹלָנוּ מִהַרְהָ לְמַעַן
שְׁמֶךָ כִּי גּוֹאֵל חֲזוֹק אַתָּה • בְּרוּךְ אַתָּה יי גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל :

רַפְּאֵנוּ יי וְנִרְפָּא הוֹשִׁיעֵנוּ וְנַשְׁעָה כִּי תִהְלַתְנוּ אַתָּה •
וְהַעֲלֵה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל-מִכּוּוֹתֵינוּ

תפלה לחולה

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתְּשַׁלַּח מִהַרְהָ
רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם רְפוּאֹת הַנְּפֹשׁ וְרְפוּאֹת הַגּוּף
לְחוֹלֵי פְּבַיִם בְּתוֹךְ שְׁאֵר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל :

כִּי אֵל מְקוֹד רּוֹפֵא נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אַתָּה • בְּרוּךְ אַתָּה יי רּוֹפֵא
חוֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

I obdarz nas Swoją wiedzą, rozumem i poznaniem. Bądź pochwalony Wiekuisty, obdarzający wiedzą.

Haszywenu. Skieruj nas, Ojcie nasz, ku Swojej nauce, i zbliż nas, Królu nasz, do służby Swojej. I zwróć nas szczerze pokutujących do Siebie. Bądź pochwalony Wiekuisty, przyjmujący pokutę.

Selach lanu. Przebacz nam, Ojcie nasz, bośmy grzeszyli, odpuść nam, Królu nasz, bośmy przewinili,

(W dniu Postu mówią się w tém miejscu modlitwy Przebaczenia zwane: Selichoth)

albowiem Ty jesteś przebaczącym i odpuszczającym. Bądź pochwalony, Wiekuisty, litościwy, niewyczerpany w przebaczeniu.

Reeh no. Racz spojrzeć na ucisk nasz i walcz za naszą sprawę i wybaw nas rychło dla imienia Swojego, albowiem Ty jesteś potężnym wybawcą. Bądź pochwalony Wiekuisty, wybawco Izraela.

Refaenu. Wylecz nas, o Wiekuisty, a będziem wyleczeni, ocal nas a będziem ocaleni, bo Ty jesteś chwałą naszą, i zeslij zupełne wyzdrowienie od wszystkich plag naszych.

MODLITWA ZA CHORYM.

Oby było wolą Twoją Wiekuisty, Boże mój i Boże ojców moich, zesłać rychło zupełne wyzdrowienie z nieba, wyzdrowienie duszy i wyzdrowienie ciała choremu N. N. wśród innych chorych Izraela.

Bo Tyś Wszchemogącym Królem, wiernym i litościwym lekarzem. Bądź pochwalony Wiekuisty, leczący chorych ludu swego Izraela.

בְּרַךְ עֲלֵינוּ יי אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת־כָּל־
 מִיְּמֵי תְבוּאַתָּה לְמוֹצָה וְתֵן (בחייו מל ומטר ל) בְּרָכָה עַל
 פְּנֵי הָאָדָמָה וְשִׁבְעֵנו מִטּוֹבָךָ וּבְרַךְ שְׁנַתְנוּ פְּשָׁגִים הַטּוֹבוֹת .
 בְּרוּךְ אַתָּה יי מְבָרֵךְ הַשָּׁגִים :

תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל קְרוֹנֹתֵנוּ וְשֵׂא גַם לְקַבֵּץ גְּלוּיֹתֵינוּ
 וּמְבַצְּנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ : בְּרוּךְ אַתָּה יי מְקַבֵּץ
 גְּדוּחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

הַשִּׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבְרָאשָׁנָה וְיִזְעַצְּנוּ כְּבִתְחִלָּה וְהִסֵּר
 מִפָּנֵינוּ יְגוֹן וְאִנְחָה וּמְלוֹךְ עֲלֵינוּ אַתָּה יי לְבִרְךָ בְּחֶסֶד
 וּבְרַחֲמִים וְצַדִּיקֵנוּ בְּמִשְׁפָּט : בְּרוּךְ אַתָּה יי מְלֹךְ אוֹהֵב
 צְדָקָה וּמִשְׁפָּט :

בעשרת ימי תשובה

הַמְּלִךְ הַמִּשְׁפָּט :

וּלְמַלְשֵׁינִים אֲלֵתְהִי תִקְוָה וְכַל־עוֹשֵׂי רָשָׁעָה כְּרַגַּע
 יֵאָבְדוּ וְכֻלָּם מִתְּרָה יִפְרְתוּ וְהַזֹּדִים מִתְּרָה תַעֲקֹר וְהַשֹּׁבֵר
 וְהַמִּגֵּר וְתַכְנִיעַ בְּמִתְּרָה בְיָמֵינוּ . בְּרוּךְ אַתָּה יי שׁוֹבֵר
 אֵיבִים וּמְכַנְּיעַ זָרִים :

עַל־הַצְּדִיקִים וְעַל־הַחֲסִידִים וְעַל־יְקִי עַמְּךָ בֵּית
 יִשְׂרָאֵל וְעַר פְּרִיטַת סוֹפְרֵיהֶם וְעַל גְּרֵי הַצְּדָק וְעֲלֵינוּ
 יִהְיוּ רַחֲמֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְתֵן שָׂכָר מִזֵּב לְכָל הַבּוֹטְחִים
 בְּשִׁמְךָ בְּאַמֶּת . וְשִׂים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם לְעוֹלָם וְלֹא יִבּוֹשׁ
 כִּי־בָךָ בְּמִתְּנוּ : בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה מִשְׁעֵן וּמְבַטָּח
 לְצַדִּיקִים :

ולירושלם

Barech. Błogosław dla nas, Wiekuisty, Boże nasz, rok ten i wszystkie gatunki płodów jego na dobro nasze i zesłij błogosławieństwo

(w czasie zimy mówi się:)

(rosę i deszcz na błogosławieństwo) (*)

na powierzchnię ziemi i nasyć nas swą obfitością, i błogosław rokowi naszemu jak latom obfitym. Bądź pochwalony Wiekuisty, błogosławiący lata.

Teka. (*) Zadmij w wielką surmę na wyswobodzenie nasze i podnieś proporzec na zgromadzenie wygnańców naszych i zgromadź nas wraz z czterech kończyn ziemi. Bądź pochwalony, Wiekuisty, zgromadzający wypędzonych ludu Swego Izraela.

Haszywa. (*) Przywróć sędziów naszych jak pierwsiakowo, a radców naszych jak w dawnych czasach, oddał od nas smutek i niedolę i panuj nad nami, Ty sam o Wiekuisty, łaską i miłosierdziem i uznaj niewinnymi w sądzie. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Królu miłujący prawość i sprawiedliwość.

(W dziesięciu dniach pokuty mówi się:)

(Królu sprawiedliwości). (*)

Welamalszynym. (*) Potwarcy niech tracą nadzieję, a złoczyńcy wszyscy w oka mgnieniu niech zginą, a wszyscy rychło niech będą wytępieni, — zbrodniarzy rychło zniszcz, skrusz, wytęp i upokórz wkrótce za dni naszych. Bądź pochwalony, Wiekuisty, kruszący wrogów i upokarzający zbrodniarzy.

Al ha-cadikim. (*) Oby się poruszyła litość Twoja Wiekuisty, Boże nasz, nad cnotliwymi i pobożnymi, nad starcami ludu Twego domu Izraela i nad resztkami ich uczonych, nad cnotliwymi cudzoziemcami i nad nami. Da; sowitą nagrodę wszystkim prawdziwie ufającym imieniu Twojemu, i obyśmy mieli równy im udział na wieki, byśmy się nie zawstydzili, bo w Tobie ufamy. Bądź pochwalony Wiekuisty, podpora i otacho cnotliwych.

וְלִירוּשָׁלַם עִירָךְ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב וְתִשָּׁבֵן בְּתוֹכָהּ
 כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וּבָנִה אוֹתָהּ בְּקִרְוֹב בְּיָמֵינוּ בְּגֵן עוֹלָם וְכַסֵּא
 דָּוִד מְהֵרָה לְתוֹכָהּ תִּכְוֶן . (°) נחם לתיב
 בְּרוּךְ אַתָּה יי בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם :

אֶת־צִמְחַ דָּוִד עֲבָדְךָ מְהֵרָה תִצְמַיֵחַ וְקִרְנוֹ תִרְוַם
 בְּיִשְׁעֶתְךָ כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִיְּנוּ כָּל־הַיּוֹם . בְּרוּךְ אַתָּה יי
 מִצְמִיחַ קֶרֶן יִשׁוּעָה :

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ חַיִּים וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
 בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת
 וְתַחֲנוּגִים

לחשעה באב בתפלת שחרית

(°) נחם יי אֱלֹהֵינוּ אֶת־אֲבֵי צִיּוֹן . וְאֶת־אֲבֵי
 יְרוּשָׁלַם . וְאֶת־הָעִיר הָאֲבֵלָה וְהַתְּרֵבָה וְהַבְּזוּיָה
 וְהַשׁוֹמְמָה . הָאֲבֵלָה מִבְּלֵי בְּנֵיהָ . וְהַתְּרֵבָה מִמְּעוֹנוֹתֶיהָ .
 וְהַבְּזוּיָה מִכְּבוֹדָהּ . וְהַשׁוֹמְמָה מֵאֵין יוֹשֵׁב . וְהִיא יוֹשֶׁבֶת
 וְרֵאשָׁה חֲפוּי כְּאִשָּׁה עֵקְרָה שְׁלֵא יָלְדָה . וַיְבַלְעוּהָ
 לְגִיזוֹת . וַיִּירָשׁוּהָ עוֹבְדֵי זָרִים . וַיִּטְּלוּ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
 לְחָרֵב . וַיִּהְרֹגוּ בְּדוֹן חֲסִידֵי עֲלִיּוֹן . עַל־כֵּן צִיּוֹן בְּמַר
 תְּבָבָה . וִירוּשָׁלַם תִּתֵּן קוֹלָהּ . לְבִי לְבִי עַל חֲלָלֵיהֶם . מַעֵי
 מַעֵי עַל חֲלָלֵיהֶם . כִּי אַתָּה יְהוָה בָּאֵשׁ הִצַּתָּהּ . וּבָאֵשׁ
 אַתָּה עֲתִיד לְבַנוֹתָהּ . כְּאִמּוֹר וַאֲנִי אֶהְיֶה־לָּהּ נְאֻם־יְהוָה
 חַיִּים אֵשׁ סָבִיב . וּלְכַבּוֹד אֶהְיֶה בְּתוֹכָהּ : בְּרוּךְ אַתָּה
 יְהוָה מְנַחֵם צִיּוֹן וּבּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם :

Weljjeruszalajim. (*) Dó miasta Swego Jeruzalem wróć w miłosierdziu, i spoczywaj wśród niego jak przyrzekłeś, odbuduj je rychło za dni naszych jako wieczno-trwały gmach, i urzędź w niém rychło tron Dawida. (* Nachem na post 9 Ab.)

Bądź pochwalony Wiekuisty odnowicielu Jerozolimy.

Es cemach. (*) Dozwól zakwitnąć rychło latorośli Dawida, sługi Swojego, wznies światność jego pomocą Twoją, bo Twojego wybawienia wyglądamy przez dni całe. Bądź pochwalony Wiekuisty, wzbudzający światność wybawienia.

Szema. (*) Wysłuchaj głosu naszego, o Wiekuisty, Boże nasz, ośłoń nas i zmiłuj się nad nami, przyjm miłosiernie i łaskawie modły nasze, bo Ty jesteś wszechmogącym, wysłuchującym modły

MODLITWA WIECZORNA NA POST 9 AB.

*) **Nachem.** (*) Pociesz, Wiekuisty, noszących żalobę po Syonie i po Jerozolimie i gród płaczący, zniszczony, wzgardzony i spustoszały — oplakujący utratę swych dzieci, zniszczony przez upadek swych pałaców, wzgardzony dla znikłej swój sławy, spustoszały dla braku mieszkańców. A siedzi ona z zakrytą głową, jak kobieta niepłodna, co nigdy nie rodziła. Legiony wojsk ją zniszczyły, owdelnęli nią bałwochwalczy i wydali lud Twój Izraela pod miecz katowski, i zamordowali z rozmysłem pobożnych Najwyższego. Dla tego Syon gorzko płacze, a Jeruzalem podnosi głos swój, serce moje, serce moje jęczy nad zamordowanymi, wnętrza moje, wnętrza moje nad zamordowanymi. Bo Ty, Wiekuisty, ogniem ją zniszczyłeś i ogniem na przyszłość odbudujesz, jak mówiono: „a ja będę dla niej, rzecze Wiekuisty, murem ognistym na około, a na chwałę pobędę wśród niej.“ Bądź pochwalony Wiekuisty, pocieszycielu Syonu i odnowicielu Jerozolimy.

וְתַחְנוּגִים אֶתָּה . וּמִלְפָּנֶיךָ מִלְכֵנוּ רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנו . (°)
 כִּי אֶתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים :
 בְּרוּךְ אַתָּה יי שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה :

רְצֵה יי אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבְתַפְלָתָם . וְהֵשֵׁב
 אֶת־הָעֲבוּדָה לְדַבִּיר בֵּיתְךָ וְאֲשֵׁי יִשְׂרָאֵל וְתַפְלָתָם בְּאַהֲבָה
 תִּקְבַּל בְּרָצוֹן וְתֵהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ :

לראש חדש ותה"מ של פסח וסוכות .

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . יַעֲלֶה וְיָבֵא וְיַגִּיעַ וְיִרְאֶה
 וְיִרְצֶה וְיִשְׁמַע וְיִפְקֹד וְיִזְכֹּר וְיִזְכְּרֵנוּ וְיִפְקֹדֵנוּ וְיִזְכְּרוֹן
 אֲבוֹתֵינוּ . וְיִזְכְּרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבִדְךָ . וְיִזְכְּרוֹן יְרוּשָׁלַיִם
 עִיר קִדְשֶׁךָ . וְיִזְכְּרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ . לְפִלְמָה
 לְטוֹבָה לְחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם
 לראש חדש ראש החדש

תג

(°) בתענית צבור למנחה

עֲנֵנוּ יי עֲנֵנוּ . בְּיוֹם צוֹם תַּעֲנִיתָנוּ . כִּי בְצָרָה גְדוֹלָה
 אָנֹחֵנוּ . אֶל־תִּפֶּן אֶל־רִשְׁעֵנוּ . וְאֶל־תִּסְתֵּר פְּנֵיךָ מִמֶּנּוּ .
 וְאֶל־תִּתֵּעַלֵם מִתַּחַתֵּנוּ . הֲיִיה נָא קְרוֹב לְשׁוֹעַתָּנוּ . יְהִי נָא
 חֶסֶדְךָ לְנַחֲמֵנוּ . מָרָם נִקְרָא אֱלֹהֵי עֲנֵנוּ . כִּדְבַר שְׁנַאמַר
 וְהִיה שָׂרָם יִקְרָאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה . עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וְאֲנִי
 אֲשַׁמְעֶה . כִּי אֶתָּה יי הָעוֹנֶה בְּעַת צָרָה . פּוֹדֶה וּמְצִיל בְּכָל
 עַת צָרָה וְצוּקָה: הַשִּׁיחַ מִסִּיּוֹם בְּרוּךְ אַתָּה יי הָעוֹנֶה בְּעַת צָרָה :

i błagania, a z przed Siebie, Królu nasz, nie oddalaj nas bezskutecznie. *)

Bo Ty wysłuchujesz modły ludu Swego Izraela w miłosierdziu. Bądź pochwalony, Wiekuisty, wysłuchujący modły.

Receh. (*) Przyjm łaskawie, Wiekuisty, Boże nasz, lud Swój Izraela i modły ich, i wróć służbę do przybytku domu Swojego, a ofiary Izraela i modły ich przyjm z miłością i łaską i aby zawsze była w łasce u Ciebie służba Izraela ludu Twojego.

MODLITWA

na początek miesiąca i wolne Święta.

Elohenu. (*) Boże nasz i Boże ojców naszych, niech wnijdzie przed Ciebie, dojdzie Cię i osiągnie Cię, niech się zjawi przed Tobą i będzie przyjętém i wysłuchaném i zważoném i wspomnianém, pamięć i wspomnienie o nas, wspomnienie o przodkach naszych, wspomnienie o Messyaszu, synie Dawida, sługi Twojego i wspomnienie o Jerozolimie, świętym Twoim grodzie i wspomnienie całego ludu Twojego, domu Izraela, na ocalenie, na dobro, na łaskę i upodobanie, na miłosierdzie, na życie i na pokój w dniu tym

(na początku miesiąca) początku miesiąca.

MODLITWA WIECZORNA NA DNI POSTU.

*) **Anenu.** (*) Wysłuchaj nas, o Wiekuisty, wysłuchaj nas w dniu postu i pokuty naszej, bo w wielkiej nędzy zostajemy, nie zważ na naszą winę, nie odwróć oblicza Swojego od nas, i nie stroń od błagania naszego. Racz być bliskim naszemu wołaniu, bądź łaskaw pocieszyć nas, wysłuchaj nas, zanim wołamy do Ciebie, tak jak mówiono: „I stanie się, iż zanim wołać będą, ja odpowiem, a podczas gdy jeszcze mówić będą, Ja wysłucham.“ Bo Ty Wiekuisty, wysłuchujesz w czasie ucisku, odkupujesz i wybawiasz w każdym czasie ucisku i nędzy.

(Zakończenie dla Kahtora.)

Bądź pochwalony Wiekuisty, wysłuchujący w czasie ucisku.

לפסח תג המצות

לסוכות תג הסבות

הזוה : זכרנו יי אלהינו בו למכה ופקדנו בו לברכה
והושיענו בו לחיים . ובדבר ישועה ורחמים חיים וחגנו .
ורחם עלינו והושיענו . פי אליך עינינו . פי אל מלך
תנון ורחום אתה :

ותחזינה עינינו בשוכה לציון ברתמים . פרוך אתה
יי המחזיר שכנתו לציון :

בשעה שהחזן אומר מדים ,

אומרים הקהל מדים ורבנן

מזדים אנתנו לך שאתה
הוא יי אלהינו ואלהי
אבותינו לעולם ועד . צור
חיינו מנן ישענו אתה הוא
לדור ודור . נודה לך
ונספר תהלתך . על חיינו
המסורים בידך ועל גשמותינו
הפקודות לך ועל גסוף
שבכל יום עמנו ועל
גפלאותיך וטובותיך שבכל
עת ערב ובקר וצהרים
הטוב פי לא כלו רחמיך
והמרחם פי לא תמו חסדיך
מעולם קנינו לך :

מזדים אנתנו לך שאתה
הוא יי אלהינו ואלהי
אבותינו אלהי כל בשר
יוצרנו יוצר בראשית ברכות
והודאות לשמך הגדול
והקדוש על שהחיינתנו
וקימתנו בן תחינו ותקימנו
ותאסוף גליותינו לחצרת
קדשך לשמר חקיך ולעשת
רצונך ולעבדך בקרב שלם
על שאנתנו מזדים לך . פרוך
אל ההודאות :

על

(Na wolne Święta Paski) święta przasników.

(Na wolne Święta Szalasów) święta szalasów.

Wspomnij nas w nim, Wiekuisty, Boże nasz, na dobro, obdarz nas w nim błogosławieństwem, dopomóż nam w nim do życia. A dla tego ocalenia i miłosierdzia, osłoń i ulaskaw nas, ulituj się nad nami i ocal nas, bo do Ciebie zwrócone są oczy nasze, bo Ty jesteś Wszchemogącym, Królem litościwym i miłosiernym.

Oby oczy nasze ujrzały, jak wrócisz do Syonu w miłosierdziu. Bądź pochwalony Wiekuisty, zwracający swój majestat do Syonu.

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych na zawsze i wiecznie, opoką życia naszego, tarczą zbawienia naszego. Ty istniejesz od pokolenia do pokolenia, dziękować Ci będziemy i opiewać chwałę Twoją, za życie nasze, które w Twoim ręku, za dusze nasze przy Tobie strzeżone, za cuda Twoje codzienne z nami, za wspaniałe dobroczynności Twoje w każdym czasie wieczorem, rano i w południe. Dobrotliwy, bo miłosierdzie Twoje nieskończone, litościwy, bo łaski Twoje nie ustawają i wiecznie w Tobie ufamy.

(Podczas gdy Kantor mówi powyższe lud mówi następującą modlitwę:)

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych, Bogiem wszelkiego ciała, twórcą naszym, twórcą wszechświata; błogosławieństwa i dziękczynienia imieniu Twojemu wielkiemu i świętemu, że nas przy życiu i zdrowiu utrzymujesz, — obys i nadal nas utrzymywał przy życiu i zdrowiu i zgromadził wygnańców naszych do świętych przedsióneków Swoich, by przestrzegali ustaw Twoich, wypełniali wolę Twoją i służyli Ci sercem niepodzielnem, za co Ci dziękujemy. Bądź pochwalony Boże dzięków godny.

לחנכה ולפורים

עַל הַנְּפִים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַנְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת
וְעַל הַמְּלָחֵמוֹת שְׁעֵשִׂית לְאַבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הַהֵם בְּזֶמַן הַזֶּה :

לפורים

לחנכה

בַּיָּמִי מִתְתַּיְהוּ בֶן־יִזְחָן
בְּהֵן גְּדוֹל חֲשֵׁמוֹנָאִי וּבְגִז
בְּשַׁעֲמֻדָּה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה
עַל עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁפִּיתָם
תּוֹרַתְךָ וּלְהַעֲבִירָם מִחֶקְךָ
רְצוֹנָךָ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים עֲמַדְתָּ לָהֶם בְּעַת
צָרָתָם רַבַּת אֶת־רִיבָם וְהִנֵּת
אֶת־דִּינָם נִקְמָת אֶת־נִקְמָתָם
מִסֵּרְתָּ גְבוּרִים בְּיַד חַלְשִׁים
וְרַבִּים בְּיַד מְעֻשִׂים וּמִמָּאִים
בְּיַד מְהוּרִים וְרַשָּׁעִים בְּיַד
צַדִּיקִים וְיָדִים בְּיַד עוֹסְקֵי
תּוֹרַתְךָ וְלִךָ עֲשִׂית שֵׁם גְּדוֹל

בַּיָּמִי מִרְדְּכָי וְאַסְתֵּר
בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה בְּשַׁעֲמֻד
עֲלֵיהֶם הָמָן הַרְשָׁע בִּקְשָׁש
לְהַשְׁמִיד לְהַרוֹג וּלְאַבֵּד אֶת־
כָּל־הַיְהוּדִים מִנְּעֵר וְעַד־זָקֵן
טָף וְנָשִׁים בַּיּוֹם אֶחָד
בְּשָׁלוֹשָׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ שְׁנַיִם־
עָשָׂר הוּא־הַחֹדֶשׁ אֲדָר וּשְׁלָלָם
לְבוֹז : וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
הַפְּרַת אֶת־עֲצָתוֹ וּקְלַקְלַת
אֶת־מַחֲשַׁבְתּוֹ וְהַשְׁבוֹת גְּמוּלוֹ
בְּרֹאשׁוֹ וְתָלוֹ אֹתוֹ וְאַת־
בְּגִיו עַל־הָעֵץ :

וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמְךָ וּלְעַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל עֲשִׂית תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה
וּפְרָקָן כְּהַיּוֹם הַזֶּה וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בְּגִיָּה לְדַבֵּר בֵּיתְךָ
וּפָנּוּ אֶת־הַיְכָלְךָ וּמְהָרוּ אֶת־מִקְדָּשְׁךָ וְהִדְלִיקוּ גִירוֹת
בְּחִצְרוֹת קִדְשֶׁךָ וּקְבָעוּ שְׁמוֹנֵת יָמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוֹ לְהוֹרוֹת
וּלְהַלַּל לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל :

ועל

(Na uroczystość Makabeuszów i Losów.) (*)

Za cuda, odkupienie, czyny potęgi, wybawienie i za wojny, które wiodłeś za przodków naszych, w owych dniach o tym czasie.

(Na uroczystość Makabeuszów
Chanukah) (*)

Za czasów wielkiego Kapłana Matiasza syna Jochanana Chasmonaja i synów jego, gdy bezbożne państwo greckie (a) powstało na lud Twój Izraela, aby wyrugować u niego naukę Twoją i odwozić od ustaw woli Twojej, wtedy Ty w wielkości miłosierdzia Swojego wspierałeś ich w czasie ucisku, ich walkę uważałeś za Swoją walkę, ich sprawę za Swoją sprawę, ich zemstę za Swoją zemstę, wydałeś silnych w ręce słabych, mnogość w ręce mniejszości, nieczystych w ręce czystych, bezbożnych w ręce sprawiedliwych, zbrodniarzy w ręce zajmujących się nauką Twoją, a dla Siebie zdobyłeś wielkie i święte imię na świecie Swoim, i dla ludu Swego Izraela działałeś wielkie wybawienie i odkupienie w dniu owym. A potem weszli synowie Twoi do przybytku domu Twojego, wyprzatali pałac Twój, oczyścili świątynię Twoją i zapalili światła w świętych przysionkach Twoich, i ustanowili te ośm dni Chanukah, by dziękować Ci i wielbić wielkie imię Twoje.

(Na uroczystość Losów
Purym.) (*)

Za czasów Mardochaja i Estery, w stołecznem mieście Szuszan, gdy powstał na nich bezbożny Haman, umyślił wytepić, wymordować i zgładzić wszystkich żydów od młodzieńca aż do starca, niemowlęta i kobiety w jednym dniu, dnia trzynastego miesiąca dwunastego, to jest miesiąca Adar, a mienie ich zrabować, — wtedy Ty w wielkości miłosierdzia Swojego zniweczyłeś jego zamysły i zniszczyłeś jego przedsięwzięcie i odpłaciłeś mu na co zasłużył na własnej jego głowie, że jego i synów jego na szubienicy powieszono.

(a) Antyocho Epifana.

ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד :

בעשרת ימי תשובה

וכתוב לחיים טובים כל-כני בריקה :

וכל החיים יודוך סלה ויהללו את-שמך באמת האל ישועתנו ועזרתנו סלה . ברוך אתה יי הטוב שמך ולך נאה להודות :

השיץ אומר ברכת כהנים בשחרית, ובתענית צבד במנחה,

ואין אומרים אותו בבית האבל .

אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשלשת בתורה הכתובה על-ידי משה עבדך האמורה מפי אהרן ובניו כהנים עם קדושה באמור :

הקהל עונה

חן

יהי רצון בזכות אברהם

יברכה יי וישמרה :

יהי רצון בזכות יצחק

יאר יי ופניו אליך ויחנה :

יהי רצון בזכות יעקב

ישא יי ופניו אליך

יהי רצון שתשים עלינו חיים

וישם לך שלום :

ארוכים וברכה למשמרת שלום.

למנחה ולמעריב

לשחרית, ובתענית צבור אף במנחה

שלום רב

שים שלום טובה וברכה חן וחסד

על-ישראל עמך

ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך

תשים לעולם פי

ברכנו אבינו בלנו כאחד באור פניך פי

אתה

באור

Weal kulom. A za to wszystko niechaj imię Twoje będzie błogosławionem i wywyższonem, o Królu nasz, zawsze i na wieki wieków.

(Na dziesięć dni pokuty.)

[Zapisz na życie szczęśliwe wszystkich synów przymierza Swojego.]

A wszystko co żyje dziękować Ci będzie. Selah! i wychwalać imię Twoje w prawdzie, Wszechmogący, zbawco i pomocy nasza. Selah! Bądź pochwalony Wiekuisty „dobrotliwy“ imię Twoje, a Tobie przystoi dziękczynienie.

(Kantor w modlitwach porannych, a w postach i w wieczornych, wyjąwszy w domach żałoby.)

Eloheuu. Boże nasz i Boże ojców naszych, błogosław nas błogosławieństwem potrójnem, napisanem w Księdze Zakonu przez ręce Mojżesza sługi Swojego, odmawianem przez usta Aharona i synów jego Kapłanów, święty lud Twój, jak mówiono:

(Kantor.)

Oby Ci Wiekuisty błogosławił i strzegł Cię.

Oby Wiekuisty przyświecał Ci obliczem Swojem i był dla Ciebie łaskawym.

Oby Wiekuisty zwrócił oblicze Swoje ku Tobie.

I obdarzył Cię pokojem.

(Lud.)

Oby się tak stało dla zasług Abrahama.

Oby się tak stało dla zasług Izaaka.

Oby się tak stało dla zasług Jakóba.

Obyś raczył nam udzielić życie długie i błogosławieństwo na utrzymanie pokoju.

(Zrana, na posty i w modlitwie przedwieczorniej.)

Sym Szalom. (*) Daj pokój, szczęście, błogosławieństwo, życzliwość, łaskę i miłosierdzie nam i całemu Izraelowi ludowi Swojemu. Błogosław nam, Ojczyźnie naszej, wszystkim wraz, światłeni oblicza Swojego, albowiem

(W modlitwie przedwieczorniej i wieczorniej.)

Szalom raw. (*)

Obfitość . pokoju ześlej na Izraela lud Swój na wieki, albowiem

בְּאוֹר פְּנֵיךָ נִתְתָּ קִנּוּ יי אֱלֹהֵינוּ תוֹרַת אֶתָּה הוּא מִלְךְ
 חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וְצִדְקָה וְבִרְכָה וְרַחֲמִים אֲרוֹן לְכַרְתֵּה שְׁלוֹם.
 וְחַיִּים וְשְׁלוֹם . וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרְךָ וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרְךָ
 אֶת־עַמּוֹךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל שָׁעָה בְּשִׁלּוֹמְךָ :

בעשרת ימי תשובה

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשְׁלוֹם וּפְרָגָסָה טוֹבָה נֹזֵכַר וְנִפְתַּב לְפָנֶיךָ
 אֲנַחְנוּ וְכָל עַמּוֹךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וְלְשְׁלוֹם . בְּרוּךְ אַתָּה
 יי עוֹשֵׂה הַשְׁלוֹם .

בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹךָ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם :

אֱלֹהֵי נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מִרְעַע וְשֹׁפְתֵי מִדְּבַר מִרְמָה וְלִמְקַלְלֵי
 נַפְשֵׁי תוֹדוֹם וְנַפְשֵׁי כַּעֲפָר לְכָל תַּהֲוִיָּה : פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרַתְךָ
 וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוּף נַפְשִׁי וְכָל הַחַוְשָׁבִים עָלַי רָעָה מִהֲרָה
 הַפֵּר עֲצָתָם וּקְלַקְל מַחֲשַׁבְתָּם . עֲשֵׂה לִמְעַן שְׁמִיךָ עֲשֵׂה
 לִמְעַן יְמִינֶךָ . עֲשֵׂה לִמְעַן קִדְשֶׁתְּךָ . עֲשֵׂה לִמְעַן תוֹרַתְךָ .
 לִמְעַן יַחֲלִצֵנּוּ יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינֶךָ וְעַנְיִי : ° יְהִי לְרִצּוֹן
 אִמְרֵי

° למנחה בתענית צבור אומרים יהי רצון

רַבּוֹן כְּרִיֶּהֱעוֹלָמִים גְּלוּי וַיְדוּעַ לְפָנֶיךָ . בְּזִמְנֵן שְׁבִית
 הַמְּקַדְּשֵׁי קַיִם אָדָם חוֹטֵא וּמְקַרִּיב קָרְבָן . וְאִין מְקַרִּיבִין
 מִמֶּנּוּ אֵלָּא חֲלָבוֹ וְדָמּוֹ . וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מְכַפֵּר .
 וְעַבְשׁוּ יִשְׁבְּתֵי בְּתַעֲנִית וְנִתְמַעַט חֲלָבֵי וְדָמֵי יְהִי רִצּוֹן
 מִלִּפְנֵיךָ

przy świetle oblicza Swojego dałeś nam Wiekuisty, Boże nasz, naukę życia, miłość cnoty, dobroczynność i błogo- sławieństwo i miłosierdzie i życie i pokój. Ohy Ci się spodobało błogosławić ludowi Swojemu Izraelowi, każdego czasu i każdej godziny pokojem Swoim.	Ty jesteś Królem i Panem wszelkiego pokoju. Oby Ci się spodobało błogo- sławić ludowi Swojemu Izraelowi każdego czasu i każdej godziny pokojem Swoim.
---	---

(Na dziesięć dni pokuty.)

[Obyśmy zostali wspomnieni i zapisani przed Tobą do Księgi życia, błogosławieństwa pokoju i dostatniego utrzymania się, my i cały lud Twój, dom Izraela, na życie szczęśliwe i na pokój. Bądź pochwalonym Wiekuisty twórcu pokoju.]

Bądź pochwalonym Wiekuisty błogosławiący lud Swoj Izraela pokojem.

Elohaj. (*) Boże mój! Strzeż języka mojego od złego a ust moich od mowy zwodniczej. Oby dusza moja umilkła w obec przeklinających mnie i oby dusza moja w obec obelgi była jakby prochem. Otwórz raczej serce moje Swojej nauce, a dusza moja oby ścigała za rozkazami Twojemi, — a wszyscy, którzy złe zamysły na mnie knują, — zniwecz ich zamysły i zniszcz ich przedsięwzięcie. Uczyn to dla imienia Swojego, uczyn dla prawicy Swojej, uczyn dla świętości Swojej, uczyn dla nauki Swojej, aby ocaleni zostali ulubieńcy Twoi, niech prawica Twa ocali i wystuchaj mnie. *) Oby łaskawie przyjęte zostały

*) (W tém miejscu, po skończonym Poście dla ogółu przepisany, mówi się następująca modlitwa w nabożeństwie przedwieczorném:)

Ribon Haalamim. (*) Panie wszystkich światów! Wiadomo Tobie, iż gdy świątynia istniała, jeżeli kto zgrzeszył, to złożył ofiarę, z której ofiarowano tylko tłuszcz i krew, a Ty wówczas wielkością Swego miłosierdzia przebaczyłeś. Teraz zaś ja pozostawałem w poście i ubyło z tłuszczu mojego i z krwi mojej. Oby było wolą Twoją,

אֲמַרְיִפִּי וְהִגִּיזֵן דָּבִי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי : עוֹשֵׂה שְׁלוֹם
בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל
וְאָמְרוּ אָמֵן :

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שְׂיִכְנֶה בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ : וְשֵׁם גִּבּוֹרֶיךָ
בְּיִרְאָה בְּיָמֵי עוֹלָם וּבְשָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת : וְעֲרֹבָה לִי מִנַּחַת
יְהוָה וִירוֹשָׁלָיִם בְּיָמֵי עוֹלָם וּבְשָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת :

מִלְּפָנֶיךָ שִׂיחָא מְעוֹט חֲדָבִי וְדָמֵי שְׁנַת־מַעַט הַיּוֹם • כְּאֵלֶּיךָ
הִקְרַבְתִּיו לְפָנֶיךָ עַל־גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ וְתַרְצָנִי :

wynurzenia ust moich i myśli serca mojego przed Tobą. Wiekuisty, opoko moja i zbawco mój. Ten, co sprawia pokój w niebiosach Swoich, oby zrządził pokój dla nas i dla całego Izraela, i mówcie: Amen.

Oby Ci się spodobało Wiekuisty, Boże mój i Boże ojców naszych, by odbudowanym został dom Świątyni rychło za naszych dni i daj nam udział w Zakonie Swoim.

A tam będziemy Ci służyć jak za czasów odwiecznych i jak za lat poprzednich.

I oby przyjemną była Wiekuistemu dań Jehudy i Jerozolimy jak za czasów odwiecznych i za lat poprzednich.

izby ubytek tłuszczu mojego i krwi mojej, który dziś nastąpił, był uważanym, jakobym je ofiarował przed Tobą na ołtarzu, przyjmij mnie więc łaskawie!

תפלת הבינונו

היא

קצור שמונה עשרה

בשעת הדחק כגון שהוא בדרך או שהוא טרוד ואין יכול להתפלל
השמונה עשרה כולה בכונה, מתפלל שלשה ברכות הראשונות
ושלשה האחרונות של שמונה עשרה וביניהן תפלת הבינונו.

הַבִּינֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְדַעַת דְּרָכֶיךָ • וּמִלֵּא אֶת לִבֵּנוּ
לְיִרְאַתְךָ • וְתִסְלַח לָנוּ לְהִיּוֹת גָּאוּלִים וְרַחֲמֵנוּ מִמִּכְאוֹב
וְדַשְׁנֵנוּ בְּנֵאוֹת אֶרְצֶךָ • וּנְפֹצְזֵנוּ מֵאַרְבַּע תְּקִיפֵי
וְהַתְּוֵעִים עַל דַּעְתְּךָ יִשְׁפֹּטוּ וְעַל הַרְשָׁעִים תִּגְיֶיף יְדֶיךָ •
וְיִשְׁמְחוּ צַדִּיקִים בְּבִגְדֵי עִירֶךָ וּבְתִקְוֵי הַיְכָלְךָ וּבְצַמִּיחַת
קֶרֶן לְדוֹד עֲבֹדְךָ • וּבְעֵרִיכַת גֵּר לְבֵן יִשְׂרָאֵל מִשִּׁיחָךָ • טָרֵם
נִקְרָא אֹתָהּ תְּעֵנָה • בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה :

רצה וכו'

MODLITWA HAWINENU.

(Skrócona Szemoneh Esreh.)

(Mając przeszkodę nie pozwalającą odmówienia całej modlitwy Szemoneh Esreh, mówi się tylko trzy pierwsze i trzy ostatnie błogosławieństwa, a w środku następującą modlitwę, będącą zbiorem wszystkich innych, zawartych w Szemoneh Esreh.)

Hawinenu. Daj nam, Wiekuisty Boże nasz! rozsądek, byśmy poznali drogi Twoje, — obrzeź serca nasze, byśmy się Ciebie obawiali, — przebacz nam, byśmy zostali wybawieni, — wybaw nas od boleści i pokrzep nas na niwach Swój ziemi, — rozproszonych naszych zbierz z czterech krańców, — niech błędzący sądzeni będą wedle Twój woli, — nad zbrodniarzami wznies karzącą Swą rękę, sprawiedliwi zaś niech się cieszą odbudowaniem Twego miasta, odnowieniem Twój Świątyni, wzrostem potęgi Dawida, sługi Twójego i przygotowaną świętnością dla syna Jiszaja, pomazańca Twójego. Za nim wołać będziemy: wysłuchaj nas! Bądź pochwalony, Wiekuisty! wysłuchujący modlitwy.

לתענית צבור, ולעשרת ימי תשובה

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַטָּאנוּ לְפָנֶיךָ :

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֵין לָנוּ מִלֶּךְ אֲדָא אַתָּה :

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמִיךָ :

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ בְּרַךְ (בעשׂוֹת חַדָּשׁ) עָלֵינוּ שְׁנָה מִזְבַּח :

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ בְּטוֹל מֵעַלְיָנוּ כָּל־גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת :

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ בְּטוֹל מַחֲשָׁבוֹת שׁוֹנְאֵינוּ :

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ הַפֵּר עֲצַת אוֹיְבֵינוּ :

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ כִּלְיָה כָּל־צָר וּמִשְׁטָיִן מֵעַלְיָנוּ :

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ סְתוּם פִּיּוֹת מִשְׁטֵינֵינוּ וּמִקְטֵרֵינוּ :

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ כִּלְיָה דְּבָר וְחֵרֵב וְרָעַב וְשָׁבִי וּמִשְׁחִית (וּמִגְּפָה)

מִבְּנֵי בְרִיתְךָ :

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ מְנַע מִגְּפָה מִצְחָקְךָ :

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ סָלַח וּמַחֵל לְכָל־עֲוֹנוֹתֵינוּ : (נ"א סחל וסלח)

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ מַחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ (וְחַטָּאתֵינוּ) מִמִּגְדָּר

עֵינֶיךָ :

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ מְחִיק בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים כָּל שְׂמֵרֵי

חַבּוֹתֵינוּ :

אבִינוּ

MODLITWA
NA POSTY I DZIESIĘĆ DNI POKUTY

Awinu malkenu. (*)

Ojcze nasz, Królu nasz, zgrzeszyliśmy przed Tobą.

Ojcze nasz, Królu nasz, nie mamy innego Króla prócz Ciebie.

Ojcze nasz, Królu nasz, ułaskawiaj nas dla imienia Swojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, użycz nam pomyślnego roku.

(na dziesięć dni pokuty: nowego roku.)

Ojcze nasz, Królu nasz, zniwecz wszystkie nasze ciężkie przeznaczenia.

Ojcze nasz, Królu nasz, zniwecz zamiary nienawidzących nas.

Ojcze nasz, Królu nasz, zniwecz zamysły nieprzyjaciół naszych.

Ojcze nasz, Królu nasz, wstrzymuj od nas wrogów i przeciwników.

Ojcze nasz, Królu nasz, zatknij usta przeciwnikom i oskarżycielom naszym.

Ojcze nasz, Królu nasz, oddal mór, wojnę, głód, niewukę, zniszczenie, winę i zarazę od sprzymierzeńców Swoich.

Ojcze nasz, Królu nasz, wstrzymuj wszelką plagę od dziedzictwa Swojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, przebacz i odpuść wszystkie nasze przewinienia.

Ojcze nasz, Królu nasz, zgładź i zniszcz grzechy i winy nasze z przed oczu Swoich.

Ojcze nasz, Królu nasz, zniszcz w wielkiem miłosierdziu Swojem wszystkie dowody naszej winy.

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ הַחַיִּים הַחַיִּים בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ שְׁלַח רַפּוּאָה שְׁלֵמָה לְחַוְלֵי עַמּוּךָ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ קַרַע רוּעַ גְּזֹר דִּיגְנוּ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ זְכַרְנוּ בְּזַכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ :

בתפלת נעילה אומרים זה

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַתְּמָנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים טוֹבִים :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַתְּמָנוּ בְּסֵפֶר גְּאֻלָּה וַיִּשׁוּעָה :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַתְּמָנוּ בְּסֵפֶר פְּרִנְסָה וּבְלִפְלָה :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַתְּמָנוּ בְּסֵפֶר זְכוּת :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַתְּמָנוּ בְּסֵפֶר סְלִיחָה וּמְחִילָה :

לעשרת ימי תשובה

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ פְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר
 חַיִּים טוֹבִים :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ פְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר
 גְּאֻלָּה וַיִּשׁוּעָה :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ פְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר
 פְּרִנְסָה וּבְלִפְלָה :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ פְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר
 זְכוּת :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ פְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר
 סְלִיחָה וּמְחִילָה :

אבינו

לחצנית צבור

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ זְכַרְנוּ לְחַיִּים
 טוֹבִים :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ זְכַרְנוּ לְגְאֻלָּה
 וַיִּשׁוּעָה :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ זְכַרְנוּ לְפְרִנְסָה
 וּבְלִפְלָה :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ זְכַרְנוּ
 לְזְכוּת :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ זְכַרְנוּ לְסְלִיחָה
 וּמְחִילָה :

Ojcze nasz, Królu nasz, zwróć nas ku Sobie w szczeré pokucie.

Ojcze nasz, Królu nasz, ześlij zupełne wyzdrowienie chorym Judu Swojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, zniszcz nieprzyjazne nam wyroki.

Ojcze nasz, Królu nasz, wspomnij nas na dobre przed Sobą.

(W modlitwie Nella na Dzień Odpustu.)

Ojcze nasz, Królu nasz, przyłóż pieczęć Swoją o nas w księdze życia szczęśliwego.

Ojcze nasz, Królu nasz, przyłóż pieczęć Swoją o nas w księdze oswobodzenia i ocalenia.

Ojcze nasz, Królu nasz, przyłóż pieczęć Swoją o nas w księdze utrzymania i wyżywienia się.

Ojcze nasz, Królu nasz, przyłóż pieczęć Swoją o nas w księdze zasług.

Ojcze nasz, Królu nasz, przyłóż pieczęć Swoją o nas w księdze przebaczenia i odpuszczenia.

(Na dziesięć dni pokuty.)

Ojcze nasz, Królu nasz, zapisz nas do księgi życia szczęśliwego.

Ojcze nasz, Królu nasz, zapisz nas do księgi oswobodzenia i ocalenia.

Ojcze nasz, Królu nasz, zapisz nas do księgi utrzymania i wyżywienia się.

Ojcze nasz, Królu nasz, zapisz nas do księgi zasług.

Ojcze nasz, Królu nasz, zapisz nas do księgi przebaczenia i odpuszczenia.

(Na posty.)

Ojcze nasz, Królu nasz, wspomnij nas na życie szczęśliwe.

Ojcze nasz, Królu nasz, wspomnij nas na oswobodzenie i ocalenie.

Ojcze nasz, Królu nasz, wspomnij nas na utrzymanie i wyżywienie.

Ojcze nasz, Królu nasz, wspomnij nas na zasługi.

Ojcze nasz, Królu nasz, wspomnij nas na przebaczenie i odpuszczenie.

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ הַצַּמַּח לָנוּ יְשׁוּעָה בְּקִרְוֹב :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ הָרִם קַרְן יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ הָרִם קַרְן מְשִׁיחֶךָ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ מִלֵּא יְדִינוּ מְבָרְכוֹתֶיךָ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ מִלֵּא אֶסְמִינוּ שְׁבַע :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ שְׁמַע קוֹלֵנוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ פָּתַח שַׁעֲרֵי שָׁמַיִם לְתִפְלָתֵנוּ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ נָא אֱלֹהֵי־שִׁיבָנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ זְכוֹר כִּי עָפַר אָנַחְנוּ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ תְּהֵא הַשְׁעָה הַזֹּאת שְׁעַת רַחֲמִים וְעַת רְצוֹן
 מִלְּפָנֶיךָ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חֲמוּל עֲדִינוּ וְעַל עוֹלָלֵינוּ וּמַפְיָנוּ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְוִיגִים עַל שֵׁם קְדֻשָּׁךְ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוֹחִים עַל יְחִידֶךָ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בְּאֵשׁ וּבַמַּיִם עַל קְדוּשַׁת
 שְׁמֶךָ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ נִקּוּם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ הַשְּׁפוּךְ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם־לֹא־לְמַעַנְנוּ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא
 שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ :

אבינו

Ojcze nasz, Królu nasz, dozwól by rychło nam wzrosło zbawienie.

Ojcze nasz, Królu nasz, podnieś blask Izraela ludu Swojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, podnieś blask pomazańca Swojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, napełnij ręce nasze błogosławieństwami Twojemi.

Ojcze nasz, Królu nasz, napełnij składy nasze obfitością.

Ojcze nasz, Królu nasz, wysłuchaj wołania naszego, osłoń nas i zlituj się nad nami.

Ojcze nasz, Królu nasz, przyjm modły nasze w miłosierdzie i w łasce.

Ojcze nasz, Królu nasz, otwórz bramy niebios dla modłów naszych.

Ojcze nasz, Królu nasz, nie racz oddalić nas bezskutecznie z przed oblicza Swojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, pomnij żeśmy tylko prochem.

Ojcze nasz, Królu nasz, oby godzina ta była godziną miłosierdzia i porą łaski przed Tobą.

Ojcze nasz, Królu nasz, zlituj się nad nami, nad niemowlętami i dziećmi naszemi.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla zamordowanych za święte imię Twoje.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla zarzniętych za wyznanie Jedności Twojej.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla umarłych w ogniu i w wodzie dla poświęcenia imienia Twojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, zemścij się (*) za przelaną krew sług Twoich.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla Siebie jeżeli nie dla nas.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla Siebie i ocal nas.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla wielkości miłosierdzia Swojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla wielkiego, potężnego straszego imienia Swojego, którym nas mianują.

אָבִינוּ מִלְכֵנוּ חַנּוּנוּ וְעֲנֻנוּ כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ
צְדָקָה וְחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנוּ :

לשני וחמישי

א"א אותו ביום שאין אומרים תחנון ולא בבית האבל.

וְהוּא רַחוּם וְיִכְפַּר עֲוֹן וְלֹא יִשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב
אִפּוֹ וְלֹא יַעִיר כְּלַחֲמָתוֹ : אַתָּה יי לֹא תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִפָּנֵינוּ
חֶסֶדְךָ וְאַמְתָּךְ תָּמִיד יִצְרוּנוּ : הוֹשִׁיעֵנו וַי אֱלֹהֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ
מִן־הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קְדוֹשְׁךָ לְהַשְׁתַּבַּח בְּתַהֲלֻתְךָ :
אִם־עֲוֹנוֹת תִּשְׁמְרֶינָה אֲדֹנָי מִי יַעֲמֹד : כִּי־עַמָּךְ הִסְלִיחָה
לְמַעַן תִּזְרָא : לֹא בַחֲטָאֵינוּ תַעֲשֶׂה־לָּנוּ וְלֹא בְעֲוֹנוֹתֵינוּ
תִּגְמֹל עָלֵינוּ : אִם־עֲוֹנֵינוּ עָנוּ בָּנוּ יי עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ :
זְכֹר רַחֲמֶיךָ יי וְחֶסֶדְךָ כִּי מֵעוֹלָם הָמָּה : יַעֲנֵנוּ יי בְּיוֹם
צָרָה יִשְׁבְּבֵנוּ שֵׁם וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב : יי הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ
בְּיוֹם־קִרְאָנוּ : אָבִינוּ מִלְכֵנוּ חַנּוּנוּ וְעֲנֻנוּ כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים
צְדָקָה עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ : אֲדֹנָנוּ אֱלֹהֵינוּ שְׁמַע קוֹל
תַּחֲנוּנֵינוּ וְזַכֵּר־לָנוּ אֶת־בְּרִית אֲבוֹתֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן
שְׁמֶךָ : וְעַתָּה וְאֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר הוֹצֵאת אֶת־עַמָּךְ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וְתַעֲשִׂלָּךְ שֵׁם כִּיֹּם הַזֶּה חֲמָאנוּ
רַשְׁעֵנוּ : אֲדֹנָי בְּכָל־צְדָקוֹתֶיךָ יִשְׁבְּ־נָא אִפְּךָ וְחֶמְתְּךָ
מֵעִירָךְ יְרוּשָׁלַיִם הַר־קְדוֹשְׁךָ כִּי בַחֲטָאֵינוּ וּבְעֲוֹנוֹת אֲבוֹתֵינוּ
יְרוּשָׁלַיִם

Ojcze nasz, Królu nasz, ułaskawiaj nas i wysłuchaj nas, bo nie mamy za sobą zasług, wyświadcź nam dobrodziejstwa i łaskę i ocal nas.

MODLITWA

na Poniedziałek i Czwartek.

(Nie odmawia się w dniach, kiedy się nie mówi modlitwy błagalnej, ani w domu żałoby.)

Wehu rachum. (*) A On jest litościwy, przebacza grzechy i nie zgładzi (grzeszników), wiele kroć powściąga gniew Swój i nie wzbudza całej Swój zapalczywości. Ty Wiekuisty, nie pozbawiaj nas Swego miłosierdzia, łaska Twoja i wierność Twoja niech nas nieustannie strzegą. Wspomóż nam Wiekuisty, Boże nasz i zgromadź nas z pośród ludów, byśmy mogli dziękować świętemu imieniu Twojemu i szczyć się sławą Twoją. Gdybyś zachował pamięć o grzechach, Panie, któżby się mógł ostać? Albowiem przy Tobie przebaczenie, aby Cię się obawiano. Nie czyn nam wedle naszych grzechów i nie odpłacaj nam wedle występków naszych. Jeżeli grzechy nasze przeciw nam świadczą, o Wiekuisty, uczyn dla imienia Swojego. Wspomnij na miłosierdzie Swoje, Wiekuisty, i na łaskę Swoją, bo one są odwieczne. Wysłucha nas Wiekuisty w dniu ucisku, wzmocni nas imię Boga Jakóba. Wiekuisty, wspomóż nam, Król nas wysłucha, dnia gdy wołamy: Ojcze nasz, Królu nasz, ułaskawiaj nas i wysłuchaj nas, bo nie mamy za sobą zasług, wyświadcź nam dobrodziejstwa dla imienia Swojego. Panie nasz, Boże nasz, słuchaj głosu błagania naszego i pamiętaj nam przymierze ojców naszych i wspomóż nam dla imienia Swojego. A teraz Panie, Boże nasz, który wywiodłeś lud Swój z ziemi Egipskiej silną ręką, i zdobyłeś Sobie rozgłos owego dnia, zgrzeszyliśmy, zwiniliśmy! Panie, oby wedle Twego dobrodziejstwa, odwrócił się gniew Twój i zapalczywość Twoja od miasta Twego Jerozolimy, od świętej Twój góry, gdyż za grzechy nasze i za przewinienia ojców naszych,

יְרוּשָׁלַיִם וְעַמָּךְ לְחַרְפָּה לְכָל־סְבִיבוֹתֵינוּ : וְעַתָּה שְׁמַע
 אֱלֹהֵינוּ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תְּחִנּוּנָיו וְהָאֵר פְּנֶיךָ עַל־
 מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמַיִם לְמַעַן אֲדָנִי :

הַטָּה אֱלֹהֵי ו אֲזַנְךָ וּשְׁמַע פִּקֹּחַ עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמִמֹּתֵינוּ
 וְהַעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֶיךָ כִּי ו לֹא עַל־צַדִּיקוֹתֵינוּ
 אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תְּחִנּוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ תְּרַבִּים :
 אֲדָנִי ו שְׁמַעַה אֲדָנִי ו סִלַּחַה אֲדָנִי הַקְּשִׁיבָה וְעֵשֶׂה אֶל־
 תְּאֵתֵךְ לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עֵירְךָ וְעַל־עַמְּךָ :
 אֲבִינוּ הָאֵב תְּרַחֲמֵן תְּרַאֲנוּ אוֹת לְטוֹבָה וּקְבִיץ נְפֻצוֹתֵינוּ
 מֵאַרְבַּע כְּנָפֹת הָאָרֶץ יִכִּירוּ וַיִּדְעוּ כָּל־תְּנוּיִם כִּי אַתָּה יי
 אֱלֹהֵינוּ : וְעַתָּה יי אֲבִינוּ אַתָּה אֲנַחְנוּ הַחֲמֵר וְאַתָּה יוֹצֵרֵנוּ
 וּמַעֲשֵׂה יָדְךָ כְּכִנּוּ : הוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׁמֶךָ צוּרֵנוּ מִלְּכָנוּ
 וּגּוֹאֲלֵנוּ : הוֹסֵה יי עַל־עַמְּךָ וְאֶל־תַּתָּן נִחְלַתְךָ לְחַרְפָּה
 לְמִשְׁרָבִים גּוֹיִם לָמָּה יֹאמְרוּ בְּעַמִּים אֵיזָה אֱלֹהֵיהֶם : יִדְעֵנו
 כִּי חַמָּאנוּ וְאִין מִי יַעֲמֹד בְּעַדְנוּ שְׁמֶךָ תְּגֹדֵל יַעֲמֹד־לָנוּ
 בְּעַת צָרָה : יִדְעֵנו כִּי אִין בְּנוּ מַעֲשִׂים צַדִּיקָה עֵשֶׂה עַמְּנוּ
 לְמַעַן שְׁמֶךָ : פְּרַחֵם אֵב עַל־בְּנִיִּים כִּן תִּרְחֵם יי עַלֵינוּ
 וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׁמֶךָ : חֲמוּל עַל־עַמְּךָ רַחֵם עַל־נִחְלַתְךָ
 הוֹסֵה־נָא פְּרוּב רַחֲמֶיךָ חֲנּוּנוּ וְעַנּוּנוּ כִּי קָה יי הַצַּדִּיקָה עֵשֶׂה
 נִפְלְאוֹת בְּכָל־עַת :

הַבְּטֹר־נָא רַחֵם־נָא עַל עַמְּךָ מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ
 בְּרַחֲמֶיךָ תְּרַבִּים יי אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם וְהוֹשִׁיעָה צֹאן
 מִרְעִיתְךָ

Jerozolima i lud Twój stały się sromotą w obec całej okolicy naszej. A teraz, wysłuchaj, Boże nasz, modlitwy sługi Swojego i jego błagania i przyświecaj obliczem Swojem nad spustoszoną świątynią Swoją, dla Siebie, o Panie!

Hateh. Skłoń, Boże mój, ucho Swoje i wysłuchaj, otwórz oczy Swoje i patrz na zgliszcza nasze i na miasto nazwane imieniem Twojem, gdyż nie w otusze na naszą cnotę składamy błagania swoje przed Tobą, ale polegając na nieskończone miłosierdzie Twoje. Panie, wysłuchaj, Panie, przebacz, Panie, zważaj, bądź przychylnym, a nie odwlekaj, dla Siebie samego, Boże mój; bo imieniem Twojem mianuje się miasto Twoje i lud Twój. Ojciec nasz, ojciec liściwy, pokaż nam znak szczęścia i zgromadź rozproszonych naszych z czterech krańców ziemi, aby poznały i wiedziały wszystkie ludy, że Ty jesteś Wiekuistym, Bogiem naszym. A teraz, Wiekuisty, Ty ojcem naszym jesteś, myśmy gliną a Ty twórcą naszym, a dziełem rąk Twoich wszyscy jesteśmy. Wspomóż nam dla imienia Swojego, opoko nasza, Królu nasz, zbawicielu nasz. Ostoń, Wiekuisty, lud Swój i nie wystawiaj na sromotę dziedzictwa Swojego, aby ludy panowały nad niem — dla czegoż mówić mają między narodami: „gdzież ich Bóg?“ Wiemy, żeśmy zgrzeszyli, a nie masz nikogo, któryby w naszej stawał obronie, niechże nam wielkie imię Twoje stanie oporą w czasie ucisku. Wiemy, że nie masz w nas dobrych czynów, świadcz nam dobrodziejstwo dla imienia Swojego. Jak ojciec lituje się nad dziećmi, tak zlituj się Wiekuisty nad nami i wspomóż nam, dla imienia Swojego. Zlituj się nad ludem Swoim, zmiłuj się nad dziedzictwem Swojem, ostoń nas wedle niewyczerpanego Swego miłosierdzia, utaskawiaj nas i wysłuchaj nas, albowiem u Ciebie, Wiekuisty, jest dobrodziejstwo, Ty dokonywasz cudów każdego czasu.

Habet. Racz spojrzeć, racz się zlitować nad ludem Swoim rychło, dla imienia Swojego, w wielkości miłosierdzia Swego. Wiekuisty, Boże nasz, ostoń nas i zlituj się i ocal owieczki

מְרַעֲיִתְךָ וְאֵל־יִמְשַׁל־בָּנוּ קַצְוֹת כִּי לָךְ עֵינֵינוּ תִלְוִיזוֹת
 הוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׂמֹךְ : רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן פְּרִיִתְךָ תִּבְיִטָה
 וְעֵנְנוּ בְּעֵת צָרָה כִּי לָךְ יי הַיְשׁוּעָה בָּךְ תִּוְחַלְתָּנוּ אֱלֹהֵי
 סְלִיחוֹת אָנָּה סְלַח־נָּא אֵל טוֹב וְסָלַח כִּי אֵל מְלֶךְ חַצּוֹן
 וְרַחוּם אַתָּה :

אָנָּה מְלֶךְ חַצּוֹן וְרַחוּם זְכוֹר וְהִבַּט לְבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים
 וְתִרְאֶה לְפָנֶיךָ עֶקְבֵת יְחִיד לְמַעַן יִשְׂרָאֵל : אָבִינוּ מִלְכָּנוּ
 חָנּוּן וְעֵנְנוּ כִּי שְׂמֹךְ הַגָּדוֹל נִקְרָא עָלֵינוּ עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת
 בְּכַל־עֵת : עֲשֵׂה עִמָּנוּ כַּחֲסִדְךָ חַצּוֹן וְרַחוּם תִּבְיִטָה וְעֵנְנוּ
 בְּעֵת צָרָה כִּי לָךְ יי הַיְשׁוּעָה : אָבִינוּ מִלְכָּנוּ מַחֲסֵנוּ אֵל־
 תַּעֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּרוֹעַ מַעֲלֵלֵינוּ זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יי וְחַסְדֶיךָ וְכָרוֹב
 מִזִּבְךָ הוֹשִׁיעֵנו וְחַמְלָנָא עָלֵינוּ כִּי אֵין לָנוּ אֱלֹהֵי אֲהֵר
 מִבְּרַעְדֶיךָ : צוּרֵנוּ אֵל־תַּעֲזֹבֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ אֶרֶץ־תִּרְחַק
 מִמָּנוּ : כִּי נִפְשָׁנוּ קִצְרָה מִחֶרֶב וּמִשָּׁבִי וּמִדְּבַר וּמִמִּגְפָה
 וּמִכָּל־צָרָה וַיְגוֹן הַצִּילָנוּ כִּי לָךְ קִיְנוּ וְאֵל תִּכְלִימֵנוּ יי
 אֱלֹהֵינוּ וְהָאֵר פָּנֶיךָ בָּנוּ : וּזְכַר־לָנוּ אֶת־בְּרִית אֲבוֹתֵינוּ
 וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׂמֹךְ רְאֵה בְּצַרוֹתֵינוּ וּשְׁמַע קוֹל תַּפְלִתָּנוּ
 כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תַּפְלִת בְּלִפְּהָ :

אֵל רַחוּם וְחַצּוֹן רַחֵם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־מַעֲשֶׂיךָ כִּי אֵין
 כְּמוֹךָ יי אֱלֹהֵינוּ אָנָּה שָׂא נָּא פְּשָׁעֵינוּ אָבִינוּ מִלְכָּנוּ
 צוּרֵנוּ וּגִוְאַלְנוּ אֵל חַי וְקַיִם הַחֲסִין בְּכַח חֲסִיד וְטוֹב עַל
 כָּל־מַעֲשֶׂיךָ כִּי אַתָּה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ : אֵל אֲרֶךְ אַפַּיִם
 וּמְלֵא

pastwiska Swojego, aby nad nami nie władał gniew, bo oczy nasze ku Tobie są zwrócone, i ocal nas dla imienia Swojego. Zlituj się nad nami dla przymierza Swojego, spojrzij i wysłuchaj nas w czasie ucisku, bo przy Tobie Wiekuisty jest ocalenie, w Tobie nadzieja nasza, Boże przebaczenia; racz przebaczyć, Boże dobry i przebaczący, albowiem Ty jesteś Królem łaskawym i miłosiernym.

Ono. O Królu łaskawy i miłosierny, wspomnij i zważaj na przymierze między częściami ofiarnymi, (*) niech przed Ciebie stanie pamięć związania jedynaka, (*) przez wzgląd na Izrael. Ojczy nasz, Królu nasz, ułaskawiaj nas i wysłuchaj nas, albowiem mianujemy się wielkiem imieniem Twojem; dokonywający cudów każdego czasu, postąp z nami wedle łaski Swojej; łaskawy i miłosierny, spojrzij i wysłuchaj nas w czasie ucisku, bo przy Tobie, Wiekuisty, jest ocalenie. Ojczy nasz, Królu nasz, osłoo nasza, nie postępuj z nami wedle złych czynów naszych, wspomnij na miłosierdzie Swoje, Wiekuisty, i na łaskawość Swoją. a wedle wielkości Swojej dobroci wspomóż nam i zlituj się nad nami, albowiem nie mamy innego Boga, prócz Ciebie, Opoko nasza. Nie opuszczaj nas, Wiekuisty, Boże nasz, nie stroń od nas; bo duch nasz ustał od miecza, od niewoli, od moru i od zarazy, a od wszelkiego ucisku i smutku ocal nas, albowiem w Tobie ufamy i nie zawstydz nas, Wiekuisty, Boże nasz, i przyświecaj nam obliczem Swojem. Wspomnij nam przymierze ojców naszych i wspomóż nam, dla imienia Swojego, spojrzij na ucisk nasz i wysłuchaj głosu modłów naszych, albowiem Ty wysłuchujesz modły ust wszelkich.

El rachum. Boże litościwy i łaskawy, zlituj się nad nami i nad wszystkiemi twory Swojemi, albowiem nie masz podobnego Tobie, Wiekuisty, Boże nasz. Racz przebaczyć występki nasze, Ojczy nasz, Królu nasz, opoko nasza, zbawco nasz, Boże żywy i wieczny, przemagający siłą, łaskawy i dobrotliwy dla wszystkich tworów Swoich, albowiem Ty jesteś Wiekuistym, Bogiem naszym. Boże nie skory do gniewu i polca

וּמֵלֵא רַחֲמִים עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּרוֹב רַחֲמֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן
 שְׂמֹךְ שְׁמַע מִלִּפְנֵי תַפְלָתְנוּ וּמִיַּד אוֹיְבֵינוּ הַצִּילֵנוּ שְׁמַע
 מִלִּפְנֵי תַפְלָתְנוּ וּמִכַּף צָרָה וַיִּגֹן הַצִּילֵנוּ : אָבִינוּ מִלִּפְנֵי
 אַתָּה וְשְׂמֹךְ עֲלֵינוּ נִקְרָא אֶל־תַּנְיָתְנוּ : אֶל־תַּעֲזֹבֵנוּ אָבִינוּ
 וְאֶל־תַּפְּשֵׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ וְאֶל־תַּשְׁכַּחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ
 תַּצּוֹן וְרַחוּם אַתָּה :

אֵין כְּמוֹךָ תַּצּוֹן וְרַחוּם יי אֱלֹהֵינוּ אֵין כְּמוֹךָ אֵל אֶרֶךְ
 אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְאַמֶּת הוֹשִׁיעֵנו בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מֵרַעַשׁ
 וּמִדָּגוּ הַצִּילֵנוּ : זָכַר לַעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב
 אֶל־תִּפְּן אֶל־קִשְׁיֵנוּ וְאֶל־רַשְׁעֵנוּ וְאֶל־חַטָּאתֵנוּ : שׁוּב
 מִתְרוֹן אַפֶּךָ וְהַנָּחִים עַל־הַרְעָה לַעֲמֹךָ : וְהַסֵּר מִמֶּנּוּ מַבַּת
 הַמָּוֶת כִּי רַחוּם אַתָּה כִּי כֵן דִּרְכֶךָ עֲשֵׂה חֶסֶד תָּנִם בְּכָל־
 יוֹם וְיָזֵר : חוֹסֵה יי עַל־עַמֶּךָ וְהַצִּילֵנוּ מִזַּעַמְךָ וְהַסֵּר מִמֶּנּוּ
 מַבַּת הַמַּגָּפָה וְגִזְרֵה קָשָׁה כִּי אַתָּה שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל : לָךְ
 יי הַצְדָּקָה וְלָנוּ בְּשֵׁת הַפָּנִים : מַה־נִּתְאוּנָן מַה־נֹּאמַר
 מַה־נִּדְבָר וּמַה־נִּצְטַדֵּק : נַחֲפֹשֶׁה דְרָכֵינוּ וְנַחֲקֹרֶה
 וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ כִּי יְמִינֶךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׁבִים : אָנָּה יי ו
 הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּה יי הַצִּלִּיחָה נָּא : אָנָּה יי עֲנֵנוּ בַּיּוֹם
 קִרְאֵנוּ : לָךְ יי תַּכִּינוּ לָךְ יי קוִיֵנוּ קָךְ יי גִּיחַל אֶל־תַּחֲשֵׁה
 וְתַעֲנֵנוּ כִּי נֶאֱמַר גּוֹיִם אָבְדָה תַּקְוֹתֵם כָּל־בְּרִיךְ וְכָל־קוֹמָה
 לָךְ לְבַר תִּשְׁתַּחֲוֶה :

הַפּוֹתַח יָד בְּתִשׁוּבָה קַבֵּל פּוֹשְׁעִים וְתַטְּאִים נִבְהָלָה
 נַפְשֵׁנוּ

litości, postąp z nami wedle wielkości miłosierdzia Swojego i wspomóż nam dla imienia Swojego. Wysłuchaj, Królu nasz, modlitwy nasze i ocal nas z ręki nieprzyjaciół naszych. Wysłuchaj, Królu nasz, modły nasze i ocal nas od wszelkiego ucisku i smutku. Ojcem naszym i Królem naszym Ty jesteś, a imieniem Twojem mianujemy się, nie zostaw nas, nie opuszczaj nas, Ojcze nasz, nie odpychaj nas, Stwórco nasz i nie zapomnij o nas Twórcu nasz, albowiem Ty jesteś Królem łaskawym i litościwym.

En komocha. Nie masz Tobie podobnego, łaskawego i litościwego, Wiekuisty, Boże nasz, nie masz Tobie podobnego Boga nieskorego do gniewu i pełnego łaski i wiary, wspomóż nam w wielkości Swojego miłosierdzia, od burzy i gniewu ocal nas. Wspomnij na sługi Swoje Abrahama, Izaaka i Jakóba, nie zwróć uwagi na zatwardziałość naszą, na złość naszą i na grzechy nasze. Cofnij się od zapału gniewu Swojego i namyśl się nad nieszczęściem ludu Swojego. I usuń od nas plagę śmierci, albowiem Ty jesteś litościwym. Albowiem to jest zwyczajem Twoim, że wyświadczasz łaskę nie zasłużoną w każdym pokoleniu. Ostoń, Wiekuisty, lud Swój i ocal nas od gniewu Swojego i usuń od nas plagę zarazy i ciężką dolę, albowiem Tyś jest stróżem Izraela. Ty, Wiekuisty jesteś sprawiedliwym, a naszym jest wstyd. Czegoż mamy się uskarzać? co mamy mówić? co powiedzieć? i poco się usprawiedliwić? Przetrząśmy drogi swoje, zbadajmy je i zwróćmy się do Ciebie, albowiem prawica Twoja wyciągniętą jest dla przyjmowania nawracających się. Racz Wiekuisty, wspomóż nam, racz Wiekuisty, uszczęśliwić nas. Racz Wiekuisty wysłuchać nas, dnia gdy wołamy. Ciebie Wiekuisty, oczekujemy, w Tobie, Wiekuisty, ufamy, w Tobie, Wiekuisty, mamy nadzieję, nie zamilcz i wysłuchaj nas, albowiem mówią narody: „straconą jest ich nadzieja!“ Wszelkie kolano i każda głowa, Tobie samemu się kłania.

Haposeach jad. O Ty co wyciągasz rękę, by przyjąć pokutę występnych i grzesznych, dasz

נִפְשֵׁנוּ מְרוּב עֲצוּבוֹנֵנוּ אֶל־תִּשְׁכַּחֲנוּ נְצַח קוֹמָה וְהוֹשִׁיעֵנו
 כִּי חֲסִינוּ בָךְ : אֲבִינוּ מִלְּכֵנוּ אִם אֵין בָּנוּ צְדָקָה וּמַעֲשִׂים
 טוֹבִים זְכַרְלָנוּ אֶת־בְּרִית אֲבוֹתֵינוּ וְעוֹזוֹתֵנוּ בְּכָל־יוֹם יי
 אֶחָד : הַבִּיטָה בְּעֵינֵינוּ כִּי רַבּוּ מִכְּאוּבֵינוּ וְצָרוֹת לְבַבֵּינוּ :
 חוֹסֶה יי עָלֵינוּ בְּאֶרֶץ שׁוֹבֵינוּ וְאֶל־תִּשְׁפּוֹךְ תְּרוֹנָה עָלֵינוּ כִּי
 אֲנַחְנוּ עַמָּה בְּנֵי בְרִיתְךָ : אֵל הַבִּיטָה דָּל כְּבוֹדֵנוּ בְּנֵי
 וְשִׁקְצוֹנוּ כְּמִמַּאת הַגְּדָה : עַד־מְתֵי עוֹךְ בִּשְׁבִי וְתִפְאַרְתְּךָ
 בְּיַד־צָד : עוֹרְרָה גְבוּרְתְּךָ וְקִנְיַתְךָ עַל־אוֹיְבֶיךָ הֵם יְבוֹשׁוּ
 וַיִּחַתּוּ מִגְּבוּרַתְּךָ וְאֶל־יִמְעַטוּ לְפָנֶיךָ תִּלְאוֹתֵינוּ : מִדָּר
 יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ בְּיוֹם צָרָתֵנוּ וְאִם לֹא לְמַעַנְנוּ לְמַעַנְךָ
 פֶּעַל וְאֵל תִּשְׁחִית זְכַר שְׁאֵרֵיתֵנוּ : וְחוּץ אוֹם הַמִּיחִידִים שְׁמֶךָ
 פְּעָמִים בְּכָל־יוֹם תָּמִיד בְּאַהֲבָה וְאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
 יי אֱלֹהֵינוּ יי | אֶחָד :

תחנון

א"א תתנון בר"ח, בתנוכה ובפורים, בחמשה עשר בשבט,
 ובט"ו באב, כל חדש ניסן, בל"ג בעומר, סר"ח סיון עד
 אחד שבועות, בתשעה באב, בערב ר"ה ויו"כ, ומעי"כ עד
 אחד סוכות.

ש"ב כז' י"ד וַיֹּאמֶר ה' אֶל־גֹּד צָרָתִי מְאֹד נִפְלְאָה־נָא בְּיַד־
 יי כִּי־רַבִּים רַחֲמֵי וּבִיד אָדָם אֶל־אֶפְלָה :

רַחוּם וְתַנּוּן חֲטָאתִי לְפָנֶיךָ יי מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי
 וּקְבַל תַּחֲנוּנָי : יי אֶל־בְּאֶפְסָה תּוֹכִיתַנִּי וְאֶל־בְּחַמְתְּךָ
 תִּיַסְרֵנוּ

nasza przestraszona jest dla wielkości naszej boleści, nie zapominaj nas na wieki, powstań i wspomóż nam, albowiem w Tobie ufamy. Ojczy nasz, Królu nasz, jeżeli w nas nie masz cnoty i dobrych czynów, pamiętaj nam przymierze ojców naszych i wyznaj nasze każdego dnia: „Bóg jest jedyny!“ Spójrz na niedolę naszą, bo liczne są nasze boleści i przestach serca naszego. Osłoń nas, Wiekuisty, w kraju niewoli naszej i nie wylewaj zapalczywości Swojej na nas, albowiem my jesteśmy ludem Twoim, sprzymierzeńcami Twoimi. Boże, spójrz na poniżenie czoł naszej między narodami i jak się brzydzą nami, jakby nieczystością kobiety. Dopóki sławni w Tobie pozostaną w niewoli, a wspinali w Tobie w ręce wroga? Rozbudź potęgę Swoją i zemstę Swoją na nieprzyjaciół Swoich, aby zawstyżeni zostali i przestraszeni mimo ich potegi i oby nie zmalaty przed Tobą nasze boleści. Rychło niech nas uprzedzi miłosierdzie Twoje w dni ucisku naszego, a jeżeli nie dla nas, to dla Siebie dokonaj tego i nie zgładź pamiętki o pozostałych z nas. Ułaskawiaj naród, który zawsze Jedność imienia Twojego wyznaje, dwa razy dziennie z miłością i mówią: „Słuchaj Izraelu, Wiekuisty Bóg Twój, Wiekuisty jest Jedyny!“

MODLITWA BŁAŁALNA. (*)

(Opuszcza się w następujących dniach: w początkach miesiąca w uroczystościach Makabeuszów, Losowania, Piętnastego Szewat i Ab, przez cały miesiąc Nyssan, trzydziestego trzeciego dnia Omeru, od początku Sywan do końca święta Tygodniów, dziewiątego Ab, w Wilją Nowego Roku i Dnia Odpustu i od tego dnia, aż do końca Świąt Szalasowych.)

Wajomer Dawid. (*) I rzekł Dawid do Gada: jestem w wielkiem utrapieniu, niechże raczej upadnę w ręce Wiekuistego, albowiem miłosierdzie Jego jest wielkie, a niech nie wpadnę w ręce ludzkie.

Rachum wechanun. O litościwy i łaskawy, zgrzeszyłem przed Tobą, Wiekuisty, pełen miłosierdzia, zlituj się nademną i przyjm błagania moje.

(Psalm 6.) Wiekuisty, nie karz mnie w gniewie Swoim

תִּפְּרָנִי : חַנּוּנֵי יי כִּי־אִמְלֹל אָנִי רַפְּאֵנִי יי כִּי נִבְהַלֹּ
 עַצְמִי : וְנַפְשִׁי נִבְהַלָה מְאֹד וְאֵת יי עַד־מָתִי : שׁוּבָה יי
 חֲלֹצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסֹדֶךָ : כִּי אֵין פְּמוֹת זְכָרְךָ
 בְּשֵׂאוֹל מִי יוֹדֶה־לָּךְ : יַגְעֵתִי בְּאַנְחֹתִי אֲשַׁחֶה בְּכָל־לֵילֶךָ
 מִטְּתִי בְּדַמְעֹתַי עַרְשִׁי אֲמַסֶּה : עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי עֲתַקְדָּ
 בְּכָל־צוּרֵי : סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֵי אֵין כִּי־שָׁמַע יי קוֹל
 בְּכִי : שָׁמַע יי תַּחֲנֻנֵי יי תַּפְּלַתִּי יִקַּח : יִבְשׁוּ וַיִּבְהַלֹּ
 מְאֹד כָּל־אֵיבֵי יִשְׂרָאֵל יִבְשׁוּ רַגְעַ : (תהלים ו')

בשני וחמישי אומרים ה' אלהי ישראל , ובשאר ימות השבוע מתחילין כאן
 שומר ישראל .

יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שׁוּב מִחֲרוֹן אַפֶּיךָ
 וְהַנַּחֲמֵנוּ עַל־הַרְעָה לְעַמֶּיךָ :
 תִּבְטַח מִשָּׁמַיִם וְרָאָה כִּי הָיִינוּ לְעַג וּקְלָם בְּגוֹיִם
 נַחֲשָׁבְנוּ כְּצֹאן לַטֹּבֵחַ וְיָבֵל לַהֲרוּג וְלֹאֲבָד וְלַמִּכָּה
 וְלַחֲרָפָה :

וּבְכֹר־זֹאת שְׁמֶיךָ לֹא שָׁכַחְנוּ נָא אֶל־תִּשְׁכַּחְנוּ :
 יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שׁוּב מִחֲרוֹן אַפֶּיךָ
 וְהַנַּחֲמֵנוּ עַל־הַרְעָה לְעַמֶּיךָ :
 זָרִים אֹמְרִים אֵין תּוֹחֲלֶת וְתִקְוָה חוּן אִוֶּם לְשִׁמְךָ
 מִקְוֶה טְהוֹר יִשׁוּעַתְנוּ קְרִיבָה יַגְעֵנוּ וְלֹא הוֹנַח לָנוּ רַחֲמֶיךָ
 יִכְבְּשׁוּ אֶת־כַּעֲסֶיךָ מֵעַלֵינוּ :
 אָנָּה שׁוּב מִחֲרוֹנְךָ וּרְחַם סְגָלָה אֲשֶׁר בְּחַרְתָּ :

a w zapalczywości Swojej nie chłószcz mnie. Łaski, o Wiekuisty! bo wiednieję, wylecz mnie, Wiekuisty, bo kości moje zdrętwiały. A dusza moja strwożona wielco; Ty zaś, Wiekuisty, jak długo jeszcze? Zwróć się ku mnie, Wiekuisty, wybaw duszę moją, wspomóż mnie dla łaski Swojej. Albowiem po śmierci nie masz pamięci o Tobie, a w grobie, któż Cię wielbić będzie? Ustałem w jękach swoich, zraszam każdój nocy łoże swoje, w łzach moich łóżko moje się rozptywa. Oko moje ociemniało z utrapienia, zestarzało z powodu licznych wrogów. Precz odemnie wszyscy złoczyńcy, wysłuchał Wiekuisty głosu płaczu mojego. Wysłuchał Wiekuisty błagania mojego, Wiekuisty przyjmie modły moje. Zawstydzą się i struchleją wielce wszystkie wrogi, cofną się i zawstydzą w oka mgnienu.

(Na Poniedziałek i Czwartek, zaś w dni powszednie pozostałe zaczyna się tu od Szomer Jisrael.)

Adonaj. (*) Wiekuisty, Boże Izraela, zwróć się z zapalczywości gniewu Swojego, i cofnij postanowioną niedolę ludu Swojego.

Spojrzyj z nieba i patrz, żeśmy się stali pośmiewiskiem i sromotą między ludami, jesteśmy przeznaczeni jak jagnię na rzeź wiedzione do mordu, do zniszczenia, do plagi i do hańby.

Ale przy tém wszystkiém imienia Twojego nie zapomnieliśmy, racz nas także nie zapomnieć.

Wiekuisty, Boże Izraela, zwróć się z zapalczywości gniewu Swojego, i cofnij postanowioną niedolę ludu Swojego.

Mówią obcy: „nie masz dla nich otuchy i nadziei!“ ułaskawiaj więc lud ufający w imię Twoje. Ty najczystszy, zbliż ocalenie nasze, ustaliśmy, nie znajdujemy pokoju, oby miłosierdzie Twoje wstrzymało gniew Twój od nas.

Racz wrócić się z gniewu Swojego, i zlituj się nad własnością, którą wybrałeś.

יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שׁוּב מִחֲרוֹן אַפֶּיךָ

וּהִנָּחֵם. עַל־הַרְעָה לְעַמֶּיךָ :

חֹסֶה יְיָ עַל־נוֹ בְּרַחֲמֶיךָ וְאֶל־תִּתְּנֵנוּ בְיַד־אֲכַזְרִים לָפוֹת

יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵיךְ נָא אֱלֹהֵיהֶם לְמַעַנְךָ עֲשֵׂה עִמָּנוּ חֶסֶד

וְאֶל־תִּאֲחָז :

אֲנִי שׁוּב מִחֲרוֹנְךָ וְרַחֵם סְגֻלָּה אֲשֶׁר בְּחַרְתָּ :

יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שׁוּב מִחֲרוֹן אַפֶּיךָ

וּהִנָּחֵם עַל־הַרְעָה לְעַמֶּיךָ :

קוֹלְנוּ תִשְׁמַע וְתַחֲוֶן וְאֶל־תִּשְׁשֵׁנוּ בְיַד אֹיְבֵינוּ לְמַחֲוֹת

אֶת־שִׁמְנוּ זְכוֹר אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאֲבוֹתֵינוּ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם

אֲרָבָה אֶת־זֶרְעֶכֶם וְעַתָּה נִשְׁאַרְנוּ מְעַט מִהַרְבָּה :

וּבְכָר־זֹאת שְׁמֶיךָ לֹא שָׁכַחְנוּ נָא אֶל־הַשְּׁכַחְנוּ :

יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שׁוּב מִחֲרוֹן אַפֶּיךָ

וּהִנָּחֵם עַל־הַרְעָה לְעַמֶּיךָ :

עֲזֹרְנוּ וְאֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמֶיךָ וְהַצִּילְנוּ

וּכְפַר עַל־חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶיךָ :

יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שׁוּב מִחֲרוֹן אַפֶּיךָ

וּהִנָּחֵם עַל־הַרְעָה לְעַמֶּיךָ :

סכאן בכל יום.

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶל־יֹאכֵד

יִשְׂרָאֵל הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל :

שׁוֹמֵר גּוֹי אֶחָד שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי עַם אֶחָד וְאֶל־יֹאכֵד

גּוֹי אֶחָד הַמֵּיַחֲדִים שְׁמֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד :

שׁוֹמֵר

Wiekuiesty, Boże Izraela, zwróć się z zapalczywości gniewu Swojego, i cofnij postanowioną niedolę ludu Swojego.

Osołń nas, Wiekuiesty, w miłosierdziu Swojem, nie oddaj nas w ręce barbarzyńców, dla czegoż mają mówić narody: „A gdzież ich Bóg?“ Dla Siebie wyrządź nam łaskę i nie zwlekaj.

Racz zwrócić się z gniewu Swojego i zlituj się nad własnością, którą wybrałeś.

Wiekuiesty, Boże Izraela, zwróć się z zapalczywości Swojej, i cofnij postanowioną niedolę ludu Swojego.

Wysłuchaj głosu naszego i ułaskawiaj i nie zostaw nas w ręce nieprzyjaciół naszych, aby zgładzić imię nasze. Wspomnij coś zaprzysiągł przodkom naszym: „jak gwiazdy nieba pomnożę nasienie wasze,“ a teraz zostało nas tak mało z półśródu tyłu.

Ale przy tém wszystkiém imienia Twojego nie zapomnieliśmy, racz nas także nie zapomnieć.

Wiekuiesty, Boże Izraela, zwróć się z zapalczywości Swojej i cofnij postanowioną niedolę ludu Swojego.

Wspomóż nas, Boże zbawienia naszego, dla czci imienia Swojego.

Ocal nas i opuść nam grzechy nasze dla imienia Swojego.

Wiekuiesty, Boże Izraela, zwróć się z zapalczywości gniewu Swojego, i cofnij postanowioną niedolę ludu Swojego.

(Odtąd na codzień.)

Szomer Izrael. (*) Stróżu Izraela, czuwaj nad resztkami Izraela, aby nie zginął Izrael, który wyznaje: „Słuchaj Izraelu!“

Stróżu ludu jedynego, czuwaj nad resztkami ludu jedynego, aby nie zginął lud jedyny, który wyznaje Jedność imienia Twojego, Wiekuiesty, Boże nasz, Wiekuiesty Jedyny.

Strózu ludu świętego, czuwaj nad resztkami ludu świętego, aby nie zginął lud święty, który głosi świętość Twoją (*) mówiąc: „Święty, Święty, trzechkrotnie Święty.“ Ty, który przebłagać się dajesz przez miłosierdzie i upraszać przez błagania, daj się przebłagać i uprosić plemieniu biednemu, nie mającemu wsparcia żadnego.

Ojczy nasz, Królu nasz, ułaskawiaj nas i wysłuchaj nas, bo nie masz w nas zasługi, wyświadczyć nam dobrodziejstwo i łaskę i wspomóż nas.

Waanachnu. My zaś nie wiemy co czynić, albowiem ku Tobie oczy nasze są zwrócone. Wspomnij na miłosierdzie Swoje, Wiekuisty, i na łaski Swoje, bo od wieków one istnieją. Oby łaska Twoja nas dosięgła, tak jak w Tobie tuszymy. Nie wspomnij nam grzechów minionych, oby nas miłosierdzie Twoje rychło doszło, bośmy wielce upadli. Ułaskawiaj nas, Wiekuisty, ułaskawiaj nas, bośmy dosyć syci obelg. W gniewie wspomnij na miłosierdzie. Albowiem On zna namiętności nasze, pomnąc żeśmy tylko prochem. Wspomóż nam, Boże zbawienia naszego, dla czci imienia Twojego, ocal nas i opuść nam grzechy nasze dla imienia Swojego.

(Kantor mówi Kadysz skrócony.)

(Podług rytuału niemieckiego i małopolskiego.)

El erech. (*) Wszzechmogący, nieskory do gniewu, pełen łaski i prawdy nie karz nas w zapalczywości Swojej. Ostoń Wiekuisty, lud Swój i ocal nas od wszelkiego złego. Zgrzeszyliśmy przed Tobą, Panie, racz przebaczyć wedle wielkości miłosierdzia Twojego, o Boże!

(Podług rytuału Wielkopolskiego.)

El erech. (*) Wszzechmogący, nieskory do gniewu, pełen łaski i prawdy, nie ukrywaj oblicza Swojego od nas. Ostoń Wiekuisty, Izraela lud Swój i ochraniaj nas od wszelkiego złego. Zgrzeszyliśmy przed Tobą, Panie, racz przebaczyć, wedle wielkości miłosierdzia Twojego, o Boże!

סדר קריאת התורה בחול

כשפותחין הארון

וַיְהִי בַּבֹּקֶר הָאֵרֶן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה יי וַיִּפְצֹז
 אֵיבֹקֶיךָ וַיָּגִסוּ מִשְׁנֵאֵיךָ מַפְגֵּיךָ : כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה
 וְדַבֵּר יי מִירוּשָׁלַיִם :

כשמוציאין ספר תורה

בְּרוּךְ שְׁנַתֵּן תוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקֹדְשָׁתוֹ :

בְּרִיךְ שְׁמִיָּה דְמֵרָא עֲלֵמָא בְּרִיךְ בְּתַרְךָ וְאַתְרְךָ . יְהֵא
 רְעוּתְךָ עִם עַמְךָ יִשְׂרָאֵל לְעָלָם . וּפּוֹרְקֵן יְמִינְךָ אֲחֹזִי
 לְעַמְךָ בְּבֵית מִקְדָּשְׁךָ וְלֹא־מִטּוֹיָא קָנָא מִפּוּב גְּהוֹרְךָ
 וְלִקְבֵּל צְלוֹתָנָא בְּרַחֲמִין . יְהֵא רְעוּא קְדָמְךָ דְתוֹרִיךָ קָן
 חִיִּין בְּטְבוּתָא . וְלֵהוּיָא אָנָּא פְקִידָא בְּגוֹ צְדִיקֵיָא . לְמִרְתָּם
 עָלֵי וְלִמְנַטְר יְתִי וְיִת כָּל דִּי לִי וְדִי לְעַמְךָ יִשְׂרָאֵל . אֲנִתָּ
 הוּא זָן לְכֹלָא וּמְפָרְגִים לְכֹלָא . אֲנִתָּ הוּא שְׁלִיט עַל כָּלָא .
 אֲנִתָּ הוּא דְשְׁלִיט עַל מַלְכֵיָא וּמַלְכוּתָא דִּיקְךָ הִיא . אָנָּא
 עֲבָדָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְסַגִּידָנָא קָמָה וּמִקְמָא דִּיקְךָ
 אֹרִיתָהּ בְּכָל עֵקֶן וְעֵקֶן . לֹא עַל אַנְשֵׁי רַחֲצֵנָּא . וְלֹא עַל פִּר
 אֲדָהִין סְמִיכָנָא . אֵלָּא בְּאֲלֹהָא דְשְׁמִיָּא . דְהוּא אֱלֹהָא
 קְשׁוּט . וְאֹרִיתָהּ קְשׁוּט . וּנְבִיאֹוֹהִי קְשׁוּט . וּמִסְגָּא לְמַעַבְד
 טְבוּן וּקְשׁוּט . בֵּיהּ אָנָּא רַחֲמִין . וְלִשְׁמַיָּה קְדִישָׁא יְקִידָא אָנָּא
 אֲמֵר תּוֹשְׁבֵתָן . יְהֵא רְעוּא קְדָמְךָ דְתַפְתַּח לְבִי בְּאֹרִיתָא
 וְתִשְׁלִים מִשְׁאֲדִין דְלִבִּי . וְלִבָּא דְכָל עַמְךָ יִשְׂרָאֵל . לְטַב
 וְדַחֲיִין וְדִשְׁלָם :

PORZĄDEK CZYTANIA Z RODAŁÓW.

W DNI POWSZEDNIE. (*)

(Otwierając Arkę świętą.)

Wajehi. (*) I stało się gdy arka ruszyła, rzekł Mojżesz: Powstań, Wiekuisty, i niech się rozproszą nieprzyjaciele Twoi; i niech ujdą wrogi z przed oblicza Twojego. Bo z Syonu wychodzi nauka, a słowo Boże z Jeruzalemu.

(Wyjmując Rodały.)

Niechaj będzie pochwalony Ten, który w świętości Swojej nadał Zakon swemu ludowi Izraelowi.

Berych Szemeh. (*) Niech będzie pochwaloném imię Pana Wszechświata, pochwaloną niech będzie Korona Twoja i Państwo Twoje. Oby miłość Twoja ku ludowi Twojemu Izraelowi wiecznie się ostała i pokaż ludowi Swojemu wyswobodzenie Swą prawicą w świątyni Swojej, niech na nas spłynie urok Twego światła, i przyjm w miłosierdziu błagania nasze. Oby wolą Twoją było, przedłużyć nam życie w pomyślności, obym był policzonym między cnotliwymi, byś się zlitował nademną i strzegł mnie i wszystko co należy do mnie i do ludu Twojego Izraela. Ty wyżywasz wszystkich, Ty utrzymujesz wszystkich, Tyś władzą nad wszystkiém, Tyś władzą nad królami, a Twoją jest władza. Jam sługą Najświętszego, błogostawiony On, przed którym każdego czasu się korzę i przed wspaniałością Zakonu, człowiekowi nie ufam, nie polegam na aniołach, (*) ale na Bogu niebios, który sam jest Bogiem prawdziwym, którego Zakon jest prawdziwym, którego prorocy są prawdziwi i który wiele dobrego i prawdziwego dokonywa. Weń ja ufam, a świętemu i wspaniałemu imieniu Jego opiewam hymny pochwalne. Oby wolą Twoją było, otworzyć serce moje dla Zakonu i obyś spełnił życzenia mego serca i serca całego ludu Swojego Izraela, na pomyślność, życie i pokój.

הש"ץ לוקח ספר תורה ואומר

גִּדְלוּ לִי אֱלֹהֵי . וּנְרַמְמֶה שְׁמוֹ יְיָ יְחִידִי :

הקהל עונה

לָךְ יי הַגְּדֹלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנִּצְחָה וְהַהוֹדוּ כִּי
כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ לָךְ יי הַמְּמַלְכָה וְהַמְתַּנַּשֵּׂא לְכָל לְרֹאשׁ :
רוֹמְמוּ יי אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲוִי לַהַדוֹם רַגְלֵי קְדוֹשׁ הוּא : רוֹמְמוּ
יי אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲוִי לְדַר קְדוֹשׁ כִּי קְדוֹשׁ יי אֱלֹהֵינוּ :

אֵב הַרְחָמִים הוּא יְדָתָם עִם עַמּוּסִים וַיִּזְכּוּר בְּרִית
אֲתָנִים וַיִּצִיל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשְּׁעוֹת הַרְעוֹת וַיַּגְעֵר בַּיָּצָר
הַרְעָה מִן הַגְּשׁוּאִים וַיַּחֲוֶן אוֹתָנוּ לְפָלֶטֶת עוֹלָמִים וַיִּמְלֵא
מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְדַחְמִים :

הש"ץ פניח הס"ת על השלחן ואומר

וְהַתְּנַלָּה וְהַתְּרַאָה מְלִכּוֹתָו עָלֵינוּ בְּזִמְנֵי קְרוֹב וַיַּחֲוֶן פְּלִטָתָנוּ
וּפְלִטַת עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחֵן וּלְחֶסֶד לְרַחֲמִים וּלְרִצּוֹן וְנֹאמַר
אָמֵן : הַכֹּל הָבֹו גִּדְלוּ לֵאלֹהֵינוּ וְהַתְּנוּ כְבוֹד לַתּוֹרָה : כִּי
קָרַב יַעֲמֹד (ר"פ ב"פ הכהן) בְּרוּךְ שְׁנַתָּן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
בְּקַרְשָׁתוֹ : תּוֹרַת יי תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ עֵדוּת יי נִאֲמָנָה
מְחַכֵּימַת פְּתִי : פְּקוּדֵי יי יִשְׂרָאֵל מְשֻׁמְחֵי לֵב מְצוֹת יי בְּרָה
מְאִידַת עֵינַיִם : יי עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן יי יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם :
הָאֵל תָּמִים וְדָבָר אִמְרַת יי צְדוּפָה . מִגֵּן הוּא לְכָל
נְחֻסִים כּוּ :

ואתם

(Kantor odbierając Rodały mówi:)

Gadlu. (*) Wynoście Wiekuistego razem ze mną, wywyższajmy imię Jego wraz.

(Lud odpowiada:)

Lecha. Twoją, Wiekuisty, jest wielkość i siła, sława i zwycięstwo i wspaniałość, Twojem jest wszystko co na niebie i na ziemi, Twoją, Wiekuisty, jest władza, Tyś głową najwyższą wszystkiego. Wywyższajcie Wiekuistego, Boga naszego i korczcie się przed Jego podnóżkiem, Święty On! Wywyższajcie Wiekuistego Boga naszego, korczcie się przed świętą Jego górą, bo świętym jest Wiekuisty Bóg nasz.

Aw harachmim. Oby Ojciec miłosierdzia zlitował się nad ludem, którym niegdyś się obarczył (*) i wspomniął na przymierze bohaterów cnoty i ocalił dusze nasze od pokusy złych godzin i oddalił złe namiętności od tych, których niegdyś na barkach nosił, (*) i utaskawił nas wiecznym ocaleniem i spełnił życzenia nasze hojną miarą, zbawieniem i miłosierdziem.

(Kantor po złożeniu Rodałów na Estradę.)

Wesygoleh. (*) Oby się objawiło i pokazało panowanie Jego nad nami w rychłym czasie i oby utaskawił resztki nasze i resztki ludu Swego, domu Izraela, przychylnością, łaską, miłosierdziem i życzliwością, i mówmy: Amen! Wszyscy niech oddadzą hołd Bogu naszemu i złożcie cześć Zakonowi. Kapłanie, przystąp! Niech stanie Pan N: syn N: Kapłana! Błogosławiony, który dał Zakon ludowi Swojemu Izraelowi w świętości Swojej. Nauka Wiekuistego jest doskonałą, orzeźwia duszę; świadectwo Wiekuistego jest wiarogodnym, oświeca nierozsądnego; rozkazy Wiekuistego są prawe, rozweselają serce; przykazanie Wiekuistego jest jasne, rozjaśnia wzrok. Wiekuisty udzieli siłę ludowi Swojemu, Wiekuisty pobłogosławi ludowi Swojemu pokojem. Wszchemogący, drogi Jego są nienaganne, słowo Wiekuistego jest czystym, tarczą dla wszystkich co weń ufają.

הקהל עונה

וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּיְיָ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם :

העולה לספר מברך

בְּרַכּוּ אֶת־יְיָ הַמְּבָרֵךְ :

הקהל עונה

בְּרוּךְ יְיָ הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

העולה חוזר ברוך ה' ואומר

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בְּתַרְבִּינוּ

מְבַרְכֵה־עַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה • בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן

הַתּוֹרָה :

העולה לתורה אחר הקריאה

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ

הַתּוֹרָה אֲמֵת וְחַיֵּי עוֹלָם נִמְעַ בְּתוֹכֵנוּ : בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן

הַתּוֹרָה :

ברכת הגומל

העולה לתורה מברך

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַגּוֹמֵל קְחִיבִים

(נִיא לְרַעִים) טוֹבוֹת שְׁנַמְלֵנִי כָּל־טוֹב :

הקהל עונה

מִי שְׁנַמְלֵךְ כָּל טוֹב הוּא יִנְמְלֵךְ כָּל טוֹב סָלָה :

בשעה שסגביה הספר לנלילה אומרים

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מִשָּׁה לְפָנַי בְּגִי יִשְׂרָאֵל עַל פִּי

יְיָ בְּיַד מִשָּׁה : עַץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֵיהָ מְאֹד :

דרכיה

(Lud odpowiada:)

Wy zaś, coście przywiązani do Wiekuistego, Boga Swego, wszyscy dzisiaj przy życiu zostajecie.

(Powołany do Rodału przed czytaniem.)

Chwalcie Wiekuistego, wielce błogosławionego! (*)

(Lud.)

Pochwalonym niechaj będzie Wiekuisty, błogosławiony wiecznie i zawsze.

(Powołany powtarza ustęp powyższy i mówi dalej.)

Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszec-
świata, któryś wybrał nas z pośród wszystkich ludów i nadał
nam Swój Zakon. Niech będzie pochwalony Wiekuisty, który
nadajesz Zakon.

(Powołany po czytaniu z Rodału.)

Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszec-
świata, któryś nam dał prawdziwy Zakon i wieczne życie w nas
wszczepił. Niech będzie pochwalony, Wiekuisty, który nadajesz
Zakon.

BŁOGOSŁAWIENSTWO PO NIEBEZPIECZEŃSTWIE. (*)

(Powołany do Rodału.)

Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszec-
świata, który i winnym dobre wyświadcza, żeś mi wyświadczył
wiele dobrego.

(Lud.)

Ton, co Ci teraz wyświadczył dobre, oby Ci i nadal wszelkie
dobre wyświadczał. Selah.

(Przy podniesieniu Rodałów dla zwijania.) (*)

Oto jest Zakon, który Mojżesz przedłożył synom Izraela,
na rozkaz Wiekuistego, przez Mojżesza. Drzewem życia on
dla trzymających się go, a podpierający go, to szczęśliwy.

דְּרָכֶיךָ דְרָכֵי נֶעֱם וְכָל נְתִיבֹתֶיךָ שְׁלוֹם : אֲרָךְ יָמִים בְּיָמֶינֶךָ
 בְּשֵׁם אֱלֹהֵי עֶשֶׂר וְכָבוֹד : יי חֲפִיץ לְמַעַן צְדָקוֹ יִגְדִיל תוֹרָה
 וַיֹּאדִיר :

המפסיר בת"צ אומר ברכת ההפטרה לפנייה ולאחרייה כמו בשבת ויום טוב

עד מן רוד .

בשני וחמישי ובת"צ אומרים יהי רצון

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶי אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים . לְכוּנֵן אֶת־בֵּית
 חַיֵּינוּ וְדַהֲשִׁיב אֶת־שְׁכִינָתוֹ בְּתוֹכֵנוּ בְּמִתְרָה בְּיָמֵינוּ וְנֹאמֵר
 אָמֵן :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶי אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים . לְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל
 פְּלִטָּתֵנוּ וְלִמְנוּעַ מַשְׁחִית וּמַגִּיפָה מֵעָלֵינוּ וּמַעַל כָּל־עַמּוֹ בֵּית
 יִשְׂרָאֵל וְנֹאמֵר אָמֵן :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶי אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים . לְקַיֵּם־בָּנוּ חֻמֵי
 יִשְׂרָאֵל . הֵם וּגְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם וְתַלְמִידֵיהֶם
 וְתַלְמִידֵי תַלְמִידֵיהֶם . בְּכָל־מְקוֹמוֹת מוֹשְׁבוֹתֵיהֶם וְנֹאמֵר
 אָמֵן :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶי אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים . שֶׁנִּשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר
 בְּשׂוֹדוֹת מוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנַחְמוֹת . וַיִּקְבֵץ נִדְחֵנוּ מֵאַרְבַּע
 בְּנִפּוֹת הָאָרֶץ וְנֹאמֵר אָמֵן :

אֲחִינוּ כָּל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל הַנְּתוּנִים בְּצָרָה וּבְשִׁבְיָה .
 הָעוֹמְדִים בֵּין בָּיִם וּבֵין בֵּיבֻשָׁה . הַמְּקוּם יְרַחֵם עֲלֵיהֶם
 וַיּוֹצִיאֵם מִצָּרָה לְרוּחָה . וּמֵאִפְלָה לְאוֹרָה . וּמִשְׁעָבוֹד
 לְנֶאֱדָה . הַשְּׂתֵא בְּעֵנְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְנֹאמֵר אָמֵן :

יהללו

Drogi jego są drogami przyjemności, a wszystkie jego ścieżki pokojem. Długie dni w jego prawicy, a w lewicy dostatek i zaszczyty. Wiekuisty żąda, dla sprawiedliwości Swojej, aby Zakon się rozszerzył i wślawił.

(Podczas postu czytający Maftir odmawia błogosławieństwa jak w czasie Soboty i Świąt, aż do Magen Dawid.) *)

(W Poniedziałek, Czwartek i w Postach przed wniesieniem Rodałów do Arki.)

Jehi Racon. (*) Oby się podobało Ojcu naszemu niebieskiemu, ustalić dom życia naszego i zwrócić majestat Swoj wśród nas, rychło za dni naszych — i mówmy: Amen!

Oby się podobało Ojcu naszemu niebieskiemu, zlitować się nad nami i nad resztkami naszymi i usunąć zagładę i pomor od nas i od całego ludu Swego, domu Izraela — i mówmy: Amen!

Oby się podobało Ojcu naszemu niebieskiemu, zachować wśród nas mędrców Izraela, ich samych, ich żony, synów i córki, ich uczniów i uczniów ich uczniów w wszystkich miejscach ich pobytu — i mówmy: Amen!

Oby się podobało Ojcu niebieskiemu naszemu, byśmy słyszeli i by zwiastowano nam dobre wieści, zbawienie i pocieszenie i oby zgromadził wygnańców naszych z czterech krańców ziemi — i mówmy: Amen!

Bracia nasi, wszystek dom Izraela, zostający w ucisku i w niewoli, przebywający bądź na morzu bądź na lądzie, oby się Bóg nad nimi zlitował i wywiódł ich z ucisku na wolność, z ciemnicy na światło, z poddaństwa na wyswobodzenie, teraz, rychło i w krótkim czasie — i mówmy: Amen!

*) Patrz w spisie rzeczy: „Błogosławieństwa do Haftory.“

הש"ץ לוקח הספר להוליכו מן הבימה ולהצניעו בארון הקדש ואומר .
 יְהַלְלוּ אֶת־יְיָ כִּי נִשְׁבַּח שְׁמוֹ לְבָדוֹ :

קהל

תִּזְדוּ עַל אֶרֶץ וְשָׁמַיִם . וַיִּרְם קָרְן לְעַמּוֹ תִּתְהַלֵּה לְכָל־
 חֲסִידָיו לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קָרְבוֹ הַלְלוּיָהּ :

הש"ץ והקהל

ט לְדוֹד מְזֻמּוֹר לִיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבְל וַיִּשְׁבִּי
 כָּה : כִּי־הוּא עַל־יָמַיִם יְסֻדָּה וְעַל־נְהַרֹת יְכוֹנְנָה : מִי
 יַעֲלֶה בְּהַר יְהוָה וְמִי יִקּוּם בַּמְקוֹם קִדְשׁוֹ : גִּקִּי כַפַּיִם וּבֵר
 לִלְבָב אֲשֶׁר לֹא־נִשְׂא לִשְׂוֹא נַפְשׁוֹ וְלֹא נִשְׁבַּע לְמַרְמָה :
 יִשְׂא בְרָכָה מֵאֵת יְהוָה וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ : זֶה הַדּוֹר
 דִּרְשׁוּ מִבְּקִשֵׁי פְנִיָּה יַעֲקֹב סֵלָה : שְׂאוּ שְׁעָרַיִם וּרְאוּ־שִׁיכֵם
 וְהִנְשֹׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם וַיָּבֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד : מִי זֶה מֶלֶךְ
 הַכְּבוֹד יְהוָה עֲזוֹז וְגִבּוֹר יְהוָה גִּבּוֹר מִלְחָמָה : שְׂאוּ
 שְׁעָרַיִם וּרְאוּ־שִׁיכֵם וּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם וַיָּבֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד :
 מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד יְהוָה צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד
 סֵלָה :

כשמחזירין הספר לארון הקדש אומרים

וּבְנִחוּהָ יֹאמֵר שׁוֹבָה יְהוָה רַבּוֹת אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל : קוּמָה
 יְהוָה לְמַנוּחָתְךָ אֵתָהּ וְאַרְזֵן עֲנֹךְ : כַּתְּנֵיךָ יִלְבַּשׁוּ־צִדֶּק
 וְחֲסִידֶיךָ יִרְגְּנוּ : בַּעֲבוּר דָּוִד עֲבָדְךָ אֶל־תֵּשֶׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ :
 כִּי לָקַח מִזֶּבֶע נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרַתִּי אֶל־תִּעְזוּבוּ : עֵץ חַיִּים

היא

נפשי ק' ודרשיוק

(Kantor podczas wniesienia Rodałów do Arki.)

Jehalelu. Niech wychwalają imię Wiekuistego, bo wywyższonóm jest imię Jego samo.

(Lud.)

Hodo. Wspaniałość Jego na ziemi i w niebie. I wzniosł potęgę ludu Swego, na sławę Swych pobożnych, synów Izraela, ludu doń zbliżonego. Hallelujah!

(Kantor i Lud.)

Ledawid. (*Psalm 24.*) Pieśń Dawida. Wiekuistego jest ziemia i co ją napoŃnia, Ńwiat i mieszkańcy jego. Albowiem On nad morzami ją załóżył, i nad rzekami ustalił. Kto wnijŃc moŃze na górę Wiekuistego? Kto stawać moŃze na Ńwięćem Jego miejscu? Ten, co czystych rąk i niepokalanego serca, którego dusza nie unosi się fałszem, który nie przysięgł na oszustwo. Ten odbierze błogostawieństwo od Wiekuistego i łaskę od Boga swego wybawienia. Takieóm jest pokolenie ubiegających się za obliczem Twojóm, pokolenie Jakóba. Selah. WznieŃcie bramy głowy swoje, wznieŃcie się odwieczne podwoje i niech wnijdzie Król sławy. Któz to owym Królem sławy? Wiekuisty potężny i silny, Wiekuisty potężny w boju! WznieŃcie bramy głowy swoje, wznieŃcie się odwieczne podwoje i niech wnijdzie Król sławy. Któz to owym Królem sławy? Wiekuisty Zastępów, On to owym Królem sławy. Selah.

(Przy wniesieniu Rodałów do Arki.)

Uwnucho. A gdy spuszczone (Arkę), mówił Mojżesz: Spoczniej Wiekuisty wśród mnogich tysięcy Izraela. Wnijdź Wiekuisty na spoczynek Swój, Ty i Arka Twój wspaniałości. Kapłani Twoi odziewają się sprawiedliwością, a pobożni Twoi pienie zanucą. Dla służy Twójego Dawida nie usuh Twego pomazańca. Albowiem zbawienną naukę wam dałem, Zakonu mojego nie opuszczajcie. Drzewem Ńycia

היא למחזיקים בה ותומכיה מאשר : וְרַכֵּי הַדְּבִי-נָעִים
 וְכָל-נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם : הַשִּׁיבֵנו יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְנִשְׁוֹבָה
 תִּדְרֹשׁ יָמֵינוּ בְּקָדָם :

אֲשֶׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ עוֹד יִתְלַלֶּךָ פְּלָה : אֲשֶׁרֵי הָעַם
 שֶׁכָּבָהּ כִּי אֲשֶׁרֵי הָעַם שִׁיחֶה אֱלֹהָיו :

קסח תהלה לזכר

אֲרוֹמְמֶךָ אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ וְאֶבְרַכֶּה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד :

בְּכָל-יָוָם אֶבְרַכֶּךָ וְאֶתְהַלַּח שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד :

גְּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדָלְתוֹ אֵין תַּחַר :

דָּוָר קְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשֵׂיךָ וּגְבוּרָתֶיךָ יִגִּידוּ :

הַדָּר כְּבוֹד הַדָּדָה וְדַבְרֵי גִפְלֹאתֶיךָ אֲשִׁיחָה :

וְעֹזוֹ נוֹרְאֹתֶיךָ יֹאמְרוּ וּגְדֻלֹתֶיךָ אֶסְפְּרָנָה : ^{יתיר ו'}

זָכַר רַב-טוֹבָה יִפְיעוּ וְצִדְקָתֶךָ יִרְגְּנוּ :

חֲנֻן וְרַחֲמִים יְהוָה אֱרֹךְ אַפַּיִם וּגְדֻלַּת-חֶסֶד : ^{יתיר ו'}

טוֹב-יְהוָה לְכֹל וְרַחֲמָיו עַל-כָּל-מַעֲשָׂיו :

יְהוָה כָּל-מַעֲשֵׂיךָ וְחַסְדֶיךָ יִבְרַכְוָה :

כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ וּגְבוּרָתֶךָ יִדְבְּרוּ :

לְהוֹדִיעַ לְבַנְיָהּ הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ וְכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ :

מַלְכוּתֶךָ מַלְכוּת כָּל-עֲלָמִים וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל-הַדָּר וְהוֹד :

סוּמָךְ יְהוָה לְכַדֵּי-גִפְרִים וְחוֹקֶךָ לְכַדֵּי-הַכְּפוּפִים :

עֵינֵי כָל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת-אֲכָלָם בְּעֵתוֹ :

פֹּתַח אֶת-הַדָּדָה וּמִשְׁבִּיעַ קְלֵדֵי רָצוֹן :

צדיק

on dla trzymających się go, a podpierający go, to szczęśliwy. Drogi jego są drogami przyjemności, a wszystkie jego ścieżki pokojem. Zwróć nas znowu ku Sobie, Wiekuisty, a powrócimy, odnawiaj dni nasze, jak za czasów przeszłości.

Azre. (*) Szczęśliwi przebywający w domu Twoim, którzy wiecznie Cię uwielbiają. — Selah. — Szczęśliwy lud, który tak się ma, szczęśliwy lud, którego Bogiem Wiekuisty.

PIEŚŃ POCHWALNA DAWIDA. (Psalm 145.)

Wynoszę Cię Boże mój i Królu, błogosławię imię Twoje wiecznie i zawsze.

Każdego dnia błogosławię Cię, wychwalam imię Twoje wiecznie i zawsze.

Wielkim jest Wiekuisty i wielce wślawionym, a wielkość Jego niedocieczona.

Pokolenie wychwala pokoleniu czyny Twoje, o mocy Twojej opowiadają.

Blask sławy wspaniałości Twojej i sprawy cudów Twoich głosić będę.

O sile strasznych dzieł Twoich rozprawiają i o wielkości Twojej opowiem.

Pamięć o wielkiej dobroci Twojej rozgłaszają i sprawiedliwość Twoją opiewają.

Litościwym i miłosiernym Wiekuisty, nieskory do gniewu i wielki w utaskawieniu.

Dobrotliwym jest Wiekuisty dla wszystkich, a miłosierdzie Jego nad wszystkimi Jego dziełami.

Chwałą Cię Wiekuisty wszystkie twory Twoje, błogosławią Cię pobożni Twoi.

Chwałę państwa Twego głoszą, o mocy Twojej opowiadają.

Aby oznajmić synom ludzkim o mocy Jego i o chwale blasku Jego panowania.

Państwo Twoje jest państwem wszystkich wieków, a władza Twoja przez wszystkie pokolenia.

Wiekuisty podpira wszystkich upadających i wznosi wszystkich upokorzonych.

Oczy wszystkich Ciebie wyglądają, bo Ty dajesz im strawę w czasie właściwym.

Otwierasz rękę Swoją i nasycasz życzliwością wszystko żyjące.

צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו :
 קָרוֹב יְהוָה לְכָל־קָרְאָיו לְכָל־אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת :
 רְצוֹן־יִרְאֵיו יַעֲשֶׂה וְאֵת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם :
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו וְאֵת־כָּל־הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד :
 תְּהַלֵּת יְהוָה יִדְבַּר פִּי וַיְבָרֵךְ כָּל־בְּשָׁר שֵׁם־קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :
 כִּסּוֹ יִי וְאַנְתְּנוּ וְנִבְרַךְ יְיָ מִעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ :

אין אומרים למנצח בימים שאין אומרים תתנו .

כ לַמְּנַצֵּחַ מְזֻמָּר לְדוֹד : יַעֲנֶה יְהוָה בְּיוֹם צָרָה
 יִשְׁנֹבֵךְ שֵׁם אֱלֹהֵי יַעֲקֹב : יִשְׁלַח־עֲזָרָךְ מִקִּדְשׁ וּמִצִּיּוֹן
 יִסְעָדֶךָ : יִזְכֹּר כָּל־מִנְחֹתֶיךָ וְעוֹלֹתֶיךָ יִדְשָׁנֶה־סֶלֶה : יִתֵּן־
 לְךָ כֹּל־בָּבֶךָ וְכָל־עֲצָתְךָ יִמְלֵא : נְרַנְּנָה וּבִישׁוֹעֲתְךָ וּבִשְׁמִי־
 אֱלֹהֵינוּ גִדְּגַל יִמְלֵא יְהוָה כָּל־מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ : עֲתָה יִדְעֵתִי
 כִּי הוֹשִׁיעַ יְהוָה מִשִּׁיחוֹ יַעֲנֵהוּ מִשְׁמִי קָדְשׁוֹ בְּגִבּוֹרוֹת
 יִשַׁע יְמִינוֹ : אֱלֹהֵי בָרֶכֶב וְאֱלֹהֵי בַסּוּסִים וְאַנְתְּנוּ וּבִשְׁמִי־
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נִזְכִּיר : הִמָּה כָּרְעוּ וּנְפִלוּ וְאַנְתְּנוּ כִּמְנוּ
 וּנְתַעַדְדוּ : יְהוָה הוֹשִׁיעָה הַמַּלְכָּה יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קִרְאָנוּ :

וּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשָׁבִי פֹשֵׁעַ בְּיַעֲקֹב נָאִם יי :
 וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִתְּם אָמַר יי רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרֵי
 אֲשֶׁר שָׁמַתִּי בְּפִיךָ לֹא יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זֶרַע וּזְרַע וּמִפִּי
 זֶרַע זֶרַע אָמַר יי מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם : וְאַתָּה קְדוֹשׁ
 יוֹשֵׁב תְּהַלֵּוֹת יִשְׂרָאֵל : וּקְרֵא זֶה אֱלֹהֵי וְאָמַר קְדוֹשׁ וּ
 קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יי צְבָאוֹת מְלֵא כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ : וּמִקְבֻלָּתֵךְ

Sprawiedliwym jest Wiekuisty w wszystkich Swych drogach, i łaskawym w wszystkich czynach Swoich.

Blizkim jest Wiekuisty wszystkim, którzy Go wzywają, wszystkim wzywającym Go w prawdzie.

Życzenie bojących się Go wykonywa, wołania ich słucha i ocala ich.

Strzeże Wiekuisty wszystkich miłujących Go, a wszystkich nieprawych wytępia.

Chwałę Wiekuistego opowiadają usta moje, a wszelkie ciało niech chwali święte imię Jego wiecznie i zawsze.

My zaś błogosławmy Boga od dziś aż na wieki. Hallelujah!

(W dniach w których nie odmawia się modlitwy błagalnej „Tachnun“

Psalm ten opuszcza się.)

Lamnaceach. (*Psalm 20.*) Dla mistrza śpiewów. Psalm Dawida. Wiekuisty wysłucha cię w dniu ucisku, ostłoni cię imię Boga Jakóba. Ześle ci pomoc z świątyni, a z Syonu cię wesprze. Wspomni na wszystkie twe danie, całopalną twoją spopieli. — Selah. — Zjści życzenia serca twojego, a wszystkie zamiary twoje spełni. Śpiewać będziemy za pomoc Twoją, sztandar wzniesiemy imieniem Boga naszego, a Wiekuisty spełni wszystkie twe życzenia. Teraz wiem, że Wiekuisty wspomógł Swego pomazańca, wysłucha go z świętych Swych niebios, przez potęgę zbawienia Jego prawicy. Jedni swe wozy, drudzy swych rumaków, my zaś wspominamy imię Wiekuistego, Boga swego. Tamci runęli i upadli, a myśmy powstali i utrzymujemy się. Wiekuisty wspomóż, Król nas wysłucha dnia kiedy wołamy.

Uwa lecyjon. (*) Do Syonu przyjdzie Zbawiciel i do nawróconych grzeszników w Jakóbie, rzecze Wiekuisty. A to jest przymierzem mojem z nimi, mówi Wiekuisty: duch Mój, który na tobie spoczywa, a słowa Moje, które włożyłem w usta twoje, nie ustąpią z ust twoich, ani z ust potomstwa twojego, ani z ust potomków twych potomków, rzecze Wiekuisty, odtąd i na wieki. Ty zaś, Święty, panujesz nad pieniami chwały Izraela. A jeden do drugiego woła, mówiąc: święty, święty, święty, Bóg Zastępów, pełną jest ziemia cała Jego majestatu. A jedni słysząc

הִינּוּ מִן הַיָּם וְאָמְרִין קְדִישׁ בְּשֵׁמִי מְרוֹמָא עֲלָאָה בֵּית
 שְׁכִינְתָּהּ קְדִישׁ עַל אַרְעָא עוֹבֵד גְּבוּרְתָּהּ קְדִישׁ לְעֵלְמָא
 וְלְעֵלְמֵי עֲדָמְיָא יי צְבָאוֹת מְלִיא כָּל־אַרְעָא זִיו יְקָרָה :
 וְתִשְׁאַנְי רִיחַ וְאֶשְׁמַע אַחֲרֵי קוֹל רַעַשׁ גְּדוֹל בְּרוּךְ כְּבוֹד
 יי מִמְקוֹמוֹ : וְנִמְלֹתְנִי רוּחָא וְשִׁמְעַת בְּתַרֵּי קָל זִיע סְגִיא
 דְּמִשְׁבַּחִין וְאָמְרִין בְּרִיךְ יְקָרָא דְּיי מֵאַתֵּר בֵּית שְׁכִינְתָּהּ :
 יי ו יִמְלֹךְ לְעֵלְמָא וְעַד : יי מְלַכּוּתָּהּ קָאָם לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמֵי
 עֲלָמְיָא : יי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבוֹתֵינוּ שְׁמֹרָה
 זֹאת לְעוֹלָם לְיַצֵּר מַחֲשָׁבוֹת לְבַב עַמְּךָ וְהִכֵּן לְכֶבֶם אֱלֹהֶיךָ :
 וְהוּא רַחוּם יִכְפֹּר עֵזֶן וְלֹא יִשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהַשְׁיִיב אַפּוֹ
 וְלֹא יַעִיר כָּל חֲסָתּוֹ : כִּי אַתָּה אֲדָנִי טוֹב וְסֹלָח וְרַב
 חֶסֶד לְכָל־קְרִיאֶיךָ : צְדָקָתְךָ צְדָק לְעוֹלָם וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת :
 תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתָּינוּ
 מִיְמֵי קֶדֶם : בְּרוּךְ אֲדָנִי יוֹם ו יוֹם יַעֲמֵס־לָנוּ הָאֵל
 יִשׁוּעָתָנוּ סְלָה : יי צְבָאוֹת עֲפָנוּ מִשֹּׁגֵב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב
 סְלָה : יי צְבָאוֹת אֲשֶׁרֵי אָדָם בּוֹמַח בְּךָ : יי הוֹשִׁיעָה
 הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאָנוּ : בְּרוּךְ (הוּא) אֱלֹהֵינוּ שְׁפָרְאָנוּ
 לְכַבוֹדוֹ וְהִבְדִּילָנוּ מִן תְּהוֹמֵי וְנִתֵּן־לָנוּ תוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי
 עוֹלָם נִטְעַם בְּתוֹכָנוּ הוּא יִפְתַּח לָבָנוּ בְּתוֹרַתוֹ וְיִשֵּׁם בְּלִבָּנוּ
 אֶהְבֵּתוֹ וְיִרְאֵתוֹ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וְלַעֲבֹדוֹ בְּלִבְבֵי שְׁלָמָא לְמַעַן
 לֹא נִיַּע לְרִיק וְלֹא נִגְדַּל לְבַהֲלָהּ : יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי
 אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שְׁנַשְׁמֹר חֻקְךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וְנִזְכֶּה וְנִחְיֶה וְנִרְאֶה וְנִירָשׁ טוֹבָה וּבְרָכָה לְשָׁנֵי יְמוֹת

המשיח

od drugich, mówią: święty na wysokich niebiosach, wzniesionego domu Jego majestatu, święty, na ziemi, dziele Jego wszechmocy, święty przez wszystkie wieki Bóg Zastępów, pełną jest ziemia blasku Jego wspaniałości. I uniósł mnie duch i słyszałem za sobą głos strasznej burzy: chwała majestatowi Wiekuistego na Jego tronie. I uniósł mnie duch i słyszałem za sobą głos strasznej burzy, uwielbiający i mówiący: chwała majestatowi Wiekuistego na Jego tronie. Wiekuisty panować będzie zawsze i wiecznie. Państwo Wiekuistego przetrwa wszystkie wieki. Wiekuisty, Boże Abrahama, Izaaka i Izraela ojców naszych, zachowaj to na wieki jako usposobienie myśli serca ludu Twojego, i nakieruj serce ich ku Sobie. A On jest litościwy, przebacza grzechy i nie zgładzi (grzeszników), wielokroć powściąga gniew Swoj i nie wzbudzi całej Swój zapalczywości. Albowiem Ty, Panie, jesteś dobrym i przebaczącym i pełen łaski dla wszystkich do Ciebie wołających. Sprawiedliwość Twoja przez wszystkie wieki jest sprawiedliwością, a Zakon Twój prawdą. Okazałeś wierność Jakóbowi, łaskę Abrahamowi zaprzysiężoną ojcom naszym od czasów pierwotnych. Bądź pochwalony Panie; każdego dnia obarcza nas Wszechmogący zbawieniem nas — Selah — Bóg Zastępów z nami, twierdzą nam jest Bóg Jakóba. — Selah — Boże Zastępów, szczęśliwy człowiek w Tobie ufający. Wiekuisty wspomóż, Królu wysłuchaj nas dnia kiedy wołamy. Błogosławiony Bóg nasz, który nas stworzył na chwałę Swoją, odróżnił nas od błędzących, nadał nam Zakon prawdy i życie wieczne w nas wszczepił; On otworzył serce nasze do Zakonu Swego, i włożył w serce nasze miłość ku Sobie i bojaźń Siebie, byśmy wykonywali wolę Jego i służyli Mu sercem niepodzielnym, byśmy się nie trudzili nadaremnie i nietrwożyli napróżno. Oby było wolą Twoją, Wiekuisty, Boże nasz i Boże ojców naszych, byśmy przestrzegali ustaw Twoich na tym świecie, byśmy byli godnymi i doczekali się widzieć i posiadać szczęście i błogosławieństwo

הַמְשִׁיחַ וְדַחֵי הָעוֹלָם הַבָּא : לְמַעַן יִזְמְרֶךָ כְּבוֹד וְלֹא יִהְיֶה
 יי אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אֲוֵדֶךָ : בְּרוּךְ הַתְּנַבֵּר אֲשֶׁר יִבְמַח בֵּינִי
 וְהָיָה יי מְבַטְחוֹ : בְּמַחֲוֹ בֵּינִי עַדִּי עַד כִּי בִּיָּה יי צוּר
 עוֹלָמִים : וַיְבַטְחוּ בְךָ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ כִּי לֹא עֲזַבְתָּ דְרָשֶׁיךָ יי :
 יי חֲפֵץ לְמַעַן צְדָקוֹ יִגְדִּיל הַתּוֹרָה וַיֵּאדִיר :

בר"ח וחוה"מ מתחילין כאן תפלת מוסף והש"ץ אומר חצי קדיש.

קדיש

וְעַתָּה יִגְדַלְנָא כְּחַ אֲדִנִּי כְּאֲשֶׁר דְּבִרְתָּ לְאָמֵר :
 זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יי וְחַסְדֶּיךָ כִּי מַעֲוֹלָם הִמָּה :
 חוּ יִתְגַּדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעֻלְמָא דִּי־בְרָא
 כְּרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךָ מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוּן וּבַיּוֹמֵיכוּן וּבְחַיִּי דְכָל
 בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּעֻנְיָא וּבַזְּמַן קָרִיב וְאָמְרוּ אָמֵן :
 קהל יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעַלְמֵי וְלְעַלְמֵי עֲלַמְיָא :
 יתברך

Jisbarach wejisztbach wejispær wejisromem wejise, wejishadar wejisaleh wejishalal szemeh dekudsz berich hu leelamin kol birchasa weszyrasa wetuszbechasa wenechmasa daamiron beolma weimru Amen.

Jehe szelama rabba min szemaja wechajim alenu weal kol Jisrael weimru Amen.

Oseh szalom bimromow hu jaaseh szalom alenu weal kol Jisrael weimru Amen.

w czasach Messyaszowych i w życiu świata przyszłego. By opiewał majestat Twój bez przestanku, Wiekuisty, Boże mój, wiecznie wielbić Cię będę. Błogosławiony mąż, który w Wiekuistym ufa i którego ufnością jest Wiekuisty. Ufajcie Wiekuistemu zawsze i wiecznie, bo tylko w Jah, w Wiekuistym, jest opoka światów. I ufać Tobie będą, którzy poznali imię Twoje, bo nieopuszczasz ubiegających się za Tobą, Wiekuisty. Wiekuisty żąda dla sprawiedliwości Swojej by Zakon się rozszerzył i uświetnił.

(W początkach miesiąca i w Wolne Święta zaczyna się tutaj Modlitwa dodatkowa, przed którą odmawia się Kadysz skrócony.)

(*) **MODLITWA KADYSZ.** (*)

Weathah. A teraz niechaj się pokaże siła Pana w całej swój wielkości, jak mówić. Wspomnij na miłosierdzie Swoje, Wiekuisty i na łaskę Swoją, bo od wicków istnieją one.

(Kantor.)

Jisgadel. Niech będzie wstawioném i poświęconém wielkie Jego imię na świecie który stworzył wedle woli Swojej, oby państwo Jego się ustaliło, za życia waszego i za dni waszych, i za życia całego domu Izraela rychło i w krótkim czasie — i mówcie: Amen!

(Lud.)

Oby wielkie imię Jego błogosławioném było przez wszystkie wieki.

*) Dla osób nie umiejących czytać po hebrejsku daję tutaj kopią modlitwy Kadysz głoskami polskimi:

Jisgadal wejiskadasz szemeh rabba, beolma divera chireuseh wejamlieh malchuseh, bechajechon uwejomechon uwechaje dechol bes Jisrael, baagala uwizman kariw weimru Amen.

Jehé szemeh rabba mewarach leolam ulalme almaja.

חַוֵּן יִתְבָּרֵךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמַם וַיִּתְנַשֵּׂא
וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַדָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְעֵלְא
מִן כָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאַמִּירָן
בְּעֵלְמָא וְאָמְרוּ אָמֵן :

עד כאן חצי קדיש .

קהל קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרַצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ :

חַוֵּן תִּתְקַבֵּל צְלוֹתֵהוֹן וּבְעוֹתֵהוֹן דְּכָל יִשְׂרָאֵל קְדָם
אֲבוֹתָהוֹן דִּי בְשִׁמְיָא וְאָמְרוּ אָמֵן :

קהל יְהִי שֵׁם יְיָ מְבָרֵךְ מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

חַוֵּן יְהִי שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שִׁמְיָא וְחַיִּים עֲלֵינוּ וְעַל־כָּל־
יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן :

קהל עֲזָרֵי מַעַם יְיָ עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ :

חַוֵּן עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ
וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן :

עֲלֵינוּ לְשַׁבַּח לְאֲדוֹן הַכֹּל לְתַת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית
שְׁלֵא עֲשֵׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת וְלֹא שָׁמְנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָרְמָה
שְׁלֵא שָׁם חָלְקֵנוּ כְּהֵם וְגִרְלָנוּ כְּכָל הַמּוֹנִם . וְאִנְחָנוּ בְּרָעִים
וּמִשְׁתַּחֲוִּים וּמוֹדִים לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא שְׁהוּא נוֹטֵה שָׁמַיִם וַיּוֹסֵד אָרֶץ וּמוֹשֵׁב יְקָרָה
(כ"א וכסא כבודו) בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁכִינַת עֲזוֹ בְּנִבְהֵי מְרוֹמִים :
הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד (כ"א אחר) . אָמֵת מְלַכְנוּ אָפְסֵם זוֹלָתוֹ
כְּכַתוּב

(Kantor.)

Błogosławioném, pochwaloném, wślawioném, wywyższoném, wzniesioném, uświetnioném, wyniesioném i wychwaloném niecha będzie imię Świętego, błogosławiony On, wyższy nad wszelkie błogosławieństwa, pieśni, hołdy i dziękczynienia, które głosimy na tym świecie — i mówcie: Amen!

(Dotąd Kadysz skrócony.)

(Lud.)

Przyjm modły nasze w miłosierdziu i w łasce.

(Kantor.)

Oby przyjęte były modły i błagania całego Izraela przed Ojcem niebieskim — i mówcie: Amen!

(Lud.)

Niechaj będzie pochwaloném imię Wiekuistego odtąd i na wieki.

(Kantor.)

Oby zstąpił z nieba trwały pokój i życie długie na nas i na cały Izrael — i mówcie: Amen!

(Lud.)

Pomoc moja od Wiekuistego, Stwórcy nieba i ziemi.

(Kantor.)

Ten, co tworzy pokój w Swych niebiosach, oby zesał pokój na nas i na cały Izrael — i mówcie: Amen!

Alenu. (*) Naszym obowiązkiem jest chwalić Pana wszystkiego, oddać hołd Twórcy świata, że nas nie uczynił podobnemi ludom innych krain i nie zdziałał nas takimi jak pokolenia ziemi, że nie dał nam udziału takiego, jak oni mają i losu naszego podobnym losowi ich gminu . . . My zaś kłękamy, kłaniamy się i wyznawamy przed Królem wszystkich królów, Świętym, błogosławionym On, On to rozciąga niebiosa, On uzasadnia ziemię, a siedlisko Jego majestatu na niebie wysoko, a odblask Jego siły na wysokościach odległych. On jest Bogiem naszym, nie masz innego, prawdziwym jest Król nasz, nie oprócz Niego;

כפתוב בתורתו וידעת היום והשבת אל-קבך פי
 יהוה הוא האלהים בשמים ממעל ועל-הארץ מתחת
 אין עוד :

על בן נקנה קה יי אלהינו לראות מהרה בתפארת
 ענה להעביר גלגלים מן הארץ והאלילים פרות יפרתון .
 לתקן עוקם במלכות שדי וכר-בני בשר יקראו בשמה .
 להפנות אליה כל-רשעי ארץ . יפירו וידעו כל-יושבי
 תבל כי קה תברע כר-ברך תשבע כל-לשון : לפנה יי
 אלהינו יברעו ויפולו . ולכבוד שמה יקר יתנו . ויקברו
 כלם את-על מלכותה . ותמלוך עליהם מהרה לעולם
 ועד . כי המלכות שלך היא ולעולמי עד תמלוך בכבוד .
 כפתוב בתורתה יי ימלוך לעלם ועד : ונאמר והיה יי
 למלוך על-כל-הארץ ביום ההוא יהיה יי אחד ושמו
 אחד :

קדיש יתום הוא קדיש שלם .

אל תירא מפחד פתאום ומשואת רשעים כי תבוא .
 עצו עצה ותפר דברו דבר ולא יקום פי עמנו אל : ועד
 זקנה אני הוא ועד שיבה אני אסבל אני עשיתי ואני אשא
 ואני אסבל ואמלט :

קדיש דרבנן

אור הלמוד אומרים קדיש דרבנן

ומסוּפִין על ישראל קדם יהא שלמא רבא .

ער ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל-
 תלמידי

jak napisano w Zakonie Jego: byś poznał dzisiaj, byś się zastanowił w sercu swoim, że Wiekuisty jest Bogiem na niebie wysoko i na ziemi nisko, nie masz więcój. Dla tego nadzieję pokładamy w Tobie, Wiekuisty Boże nasz, że ujrzymy rychło sławę Twego majestatu, że zniszczysz obrzydzenia z po nad ziemi, a bałwany wkrótce zgładzone zostaną, by urządzić świat władzą Wszehmocy, a wszyscy synowie ziemscy wzywać będą imienia Twojego, by zwrócić ku Tobie wszystkich bezbożnych ziemi. Oby poznali i wiedzieli wszyscy mieszkańcy świata, że przed Tobą klęka każde kolano, a każdy język Tobie przysięgę składa. Przed Tobą, Wiekuisty Boże nasz uklękną i upadną, a majestatowi Twego imienia hołd złożą, wszyscy przyjmą jarzmo Twego panowania i będziesz panował nad nimi rychło, zawsze i wiecznie, bo Twoją jest władza, i na wieki wieków panować będziesz z chwałą — jak mówiono w Zakonie Twoim: Wiekuisty panować będzie zawsze i wiecznie — i dalej mówiono: a Wiekuisty będzie Królem nad całą ziemią, owego dnia będzie Wiekuisty Jeden, a imię Jego Jeden.

(Tutaj osierociały odmawia modlitwę Kadysz cały, patrz str. 73.)

Al tira. Nie obawiaj się nagłego strachu i upadku bezbożnych, gdy nadejdzie. Uradźcie przedsięwzięcia, a będzie zniweczonym, uchwalcie wnioski, i nie ostanie się, bo Bóg z nami. Aż do późnej starości jestem tym samym, a do siwizny zniosę to, jam to stworzył, ja nosić będę, ja to zniosę i ocalę.

KADYSZ DLA UCZONYCH.

(Po odczytaniu rozdziału z Miszny lub Talmudu, mówi się Kadysz dla uczonych dodając do zwyczajnego przed Jehe szelama rabba następujący ustęp:)

Na Izraela i na uczonych i na uczniów ich i na uczniów ich

תְּלַמְּדֵי תִלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל־מֵן דַּעֲסֻקִין בְּאוֹרֵיתָא דִּי
 בְּאַתְרָא הַזֶּה וְדִי בְּכָל־אַתְר וְאַתְר יְהִיא לְהוֹן וּלְבוֹן
 שְׁלָמָא רַבָּא תָּנָא וְחֶסְדָּא וְרַחֲמִין וְחַיִּין אֲרִיכִין וּמְזוֹנָא
 רְוִיחָא וּפְוִרְקָנָא מִן־קֶדָם אֲבוּהוֹן דְּשִׁמְיָא וְאַרְעָא וְאַמְרוּ
 אָמֵן : יְהִיא שְׁלָמָא רַבָּא וְכוּ'

מזמורים של יום

ליום ראשון

הַיּוֹם רֵאשׁוֹן בְּשַׁבָּת שָׁבוּ הָיוּ הַלְלוִים אוֹמְרִים בְּבֵית
 הַמִּקְדָּשׁ :

ט לְדוֹד מְזוֹמֵר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבְרַךְ וַיִּשְׁבֵּי
 בָּהּ : כִּי־הוּא עַל־יָמִים יִסְדָּה וְעַל־נְהַרּוֹת יִכּוֹנְנֶנָּה : מִי
 יַעֲלֶה בְּתֵר יִתְּנָה וּמִי יָקוּם בְּמָקוֹם קִדְשׁוֹ : נְקִי כַפַּיִם וְבֵר
 לִבִּב אֲשֶׁר לֹא־נִשְׂא לְשׂוֹא נַפְשׁוֹ וְלֹא נִשְׁבַּע לְמַרְמָה :
 יֵשֵׁא בְּרַכָּה מֵאֵת יְהוָה וְצִדְקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁרָאֵל : זֶה הַדּוֹר
 הַדִּישׁוֹ מִבְּקִשֵׁי פָּנֶיךָ יַעֲקֹב סֵלָה : שְׂאוּ שְׁעָרִים וּרְאֲשֵׁיכֶם
 וְהִנֵּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם וַיָּבֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד : מִי זֶה מֶלֶךְ
 הַכְּבוֹד יְהוָה עֲזוֹז וְגִבּוֹר יְהוָה גִּבּוֹר מְלַחֲמָה : שְׂאוּ
 שְׁעָרִים וּרְאֲשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם וַיָּבֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד :
 מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד יְהוָה צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד
 סֵלָה :

ליום שני

הַיּוֹם שֵׁנִי בְּשַׁבָּת שָׁבוּ הָיוּ הַלְלוִים אוֹמְרִים בְּבֵית
 הַמִּקְדָּשׁ :

שיר

uczniów, i na wszystkich zajmujących się nauką Zakonu, którzy w tém miejscu i w wszystkich innych miejscach, niechaj na nich i na was zstąpi trwały pokój, przychylność, łaska i miłosierdzie i długie życie i dostatnie utrzymanie się i zbawienie z przed Ojca naszego nieba i ziemi — i mówcie: Amen!

PSALMY NA KAŻDY DZIEŃ TYGODNIA. (*)

Na Niedzielę.

Dziś jest pierwszy dzień tygodnia, w którym Lewici zwykli byli odmawiać w Świątyni:

Ledawid. (*Psalm 24.*) Pieśń Dawida. Wiekuistego jest ziemia i co ją napętnia, świat i mieszkańcy jego. Albowiem On nad morzami ją założył, i nad rzekami ustalił. Kto wnijść może na górę Wiekuistego? Kto stawać może na świętém Jego miejscu? Ten, co czystych rąk i niepokalanego serca, którego dusza nie unosi się fałszem, który nie przysiągł na oszustwo. Ten odbierze błogosławieństwo od Wiekuistego i łaskę od Boga swego wybawienia. Takiem jest pokolenie ubiegających się za obliczem Twojém, pokolenie Jakóba. Selah. Wznieście bramy głowy swoje, wznieście się odwieczne podwoje i niech wnijdzie Król sławy. Któż to owym Królem sławy? Wiekuisty potężny i silny. Wiekuisty potężny w boju! Wznieście bramy głowy swoje, wznieście się odwieczne podwoje i niech wnijdzie Król sławy. Któż to owym Królem sławy? Wiekuisty Zastępów, On to owym Królem sławy. Selah.

Na Poniedziałek.

Dziś jest drugi dzień tygodnia, w którym Lewici zwykli byli odmawiać w Świątyni:

טח שִׁיר מְזֻמָּר לְבְנֵי־קִנְחָה : גְּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד
 בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הִרְקֵדְשׁוּ : יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל־הָאָרֶץ תִּרְ-
 צִיּוֹן יִרְכָּתִי צִפּוֹן קִרְיַת מִקְדָּךְ רַב : אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נִוְדַע
 לְמִשְׁנָב : כִּי־הִנֵּה הַמַּלְכִים נִוְעְדוּ עִבְרוּ יַחְדָּו : הִפֵּה רָאוּ
 כֵּן תִּמְהוּ נִבְהָלוּ נִחְפְּזוּ : רַעְדָה אַחֲזַתֶם שֵׁם חֵיל כִּי־לָדָה :
 בְּרוּחַ קָדִים תִּשְׁפֹּר אַגִּיזוֹת תִּרְשִׁישׁ : כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ | כֵּן
 רָאִינוּ בְּעִיר יְהוָה־צְבָאוֹת בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים יִכְוֶנְנָה
 עַד־עוֹלָם סֵלָה : וּמִי־נֵנוּ אֱלֹהִים חֲסֵדָךְ בְּקִרְבַּ הַיּוֹבֵלָךְ :
 כְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים כֵּן תִּתְּלַתֶּךָ עַל־קְצוֹי־אָרֶץ צֶדֶק מְלֵאָה
 יְמִינֶךָ : יִשְׁמַח | הִרְצִיּוֹן תִּגְלָנָה בְּנוֹת יְהוָה לְמַעַן
 מִשְׁפָּטֶיךָ : סִבּוּ צִיּוֹן וְהִקִּיפוּהָ סִפְרוּ מִגְּדָלֶיהָ : שִׁירוֹ
 לְבָבְכֶם | לְחִילָה פִּסְגּוֹ אַרְמְנוֹתֶיהָ לְמַעַן תִּסְפְּרוּ לְדָוִד
 אַחֲרוֹן : כִּי זֶה | אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעַד הוּא יִגְהַנְנוּ
 עַל־מוֹת :

ליום שלישי

הַיּוֹם שְׁלִישִׁי בַשַּׁבָּת שָׁבוּ הָיוּ הַלְלוֹים אוֹמְרִים בְּבֵית
 הַמִּקְדָּשׁ :

טב מְזֻמָּר לְאַסָּף אֱלֹהִים נֶצֶב בְּעֵדַת־אֵל בְּקִרְבַּ
 אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט : עַד־מְתִי תִשְׁפְּטוּ־עוֹל וּפְנֵי רַשְׁעִים תִּשְׁאֹר־
 סֵלָה : שְׁפְטוּ־דָל וְיִתּוֹם עֲנִי וְרֵשׁ הַצְּדִיקוֹ : פְּלִטוּ־דָל
 וְאַבְיוֹן מִיַּד רַשְׁעִים הַצְּדִיקוֹ : לֹא יִדְעוּ | וְלֹא יִבִּינוּ בַחֲשִׁבָה
 יִתְּלָכוּ יִמוּטוּ כָּל־מִוְסְרֵי אָרֶץ : אֲנִי אִמְרֵי אֱלֹהִים

אתם

Szyr. (*Psalm 48.*) Pieśń synów Koracha. Wielkim jest Wiekuisty i wielce wstawiony w mieście Boga naszego, na świętej Jego górze. Wspaniały szczycie, uciecho całej ziemi, o góro Syon, na stronie północnej, gród wielkiego Króla. Bóg w jego pałacach stał się osłoną. Otóż królowie się zeszli, przeszli wraz. Oni widzieli i zdumiewali się, zlekli się i pierzchli. Przechodząc ich tam ogarnął, dreszcz, jak rodzącą. Wiatrem wschodnim kruszysz okręty z Tarsyzsz. Jak nas słuch doszedł, tak widzieliśmy w mieście Boga Zastępów, w mieście Boga naszego; oby je Bóg ustalił na wieki. — Selah. — Rozważamy, o Boże, nad łaską Twoją, wśród świątyni Twojej. Jak imię Twoje, Boże, tak i sława Twoja słynie na krańcach ziemi, prawica Twa pełna sprawiedliwości. Niech się cieszy góra Syonu, radują miasta Jehudah nad Twemi sądami. Otoczcie Syon, obejdźcie w około, liczcie Jego wieże. Zważcie na jego mury, wnikńdźcie do jego pałaców, abyście to opowiadali późniejszym pokoleniom. Bo Ten to Bóg, nasz Bóg na wieki, On nas powiedzie po za śmierć.

Na Wtorek.

Dziś jest trzeci dzień w tygodniu, w którym Lewici zwykli byli odmawiać w Świątyni:

Mizmor. (*Psalm 82.*) Pieśń Asafa. Bóg obecnym jest na zborze potężnych, sądzi wśród możnych ziemi. Dopóki sądzić będziecie niesprawiedliwie, wynosić powagę bezbożnych. Selah. — Sądźcie raczej upadłego i sierotę, usprawiedliwiajcie ubogiego i biednego. Uwolnijcie upadłego i uciśnionego, ocalcie z rąk bezbożnych. Nie znają, nie rozumieją, w ciemnościach postępują, chwieją się wszystkie podstawy ziemi. Sądziłem że jesteście

אתם ובני עליזן בלכם : אכן כָּאָדָם תִּמְוֹתוֹן וּכְאֶחָד
הַשָּׁרִים תִּפְלוּ : קוֹמָה אֱלֹהִים שִׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי־אַתָּה
תִּנְחַל בְּכָל־הַגּוֹיִם :

ליום רביעי

הַיּוֹם רִבְעִי בַשָּׁבֹת שָׁבוּ הָיוּ הַלְלוִים אוֹמְרִים בְּבֵית
הַמִּקְדָּשׁ :

צד אֶל־נִקְמוֹת יְהוָה אֵל נִקְמוֹת הוֹפִיעַ : הַצֵּא
שִׁפְט הָאָרֶץ הַשֵּׁב גְּמוּל עַל־גָּאִים : עַד־מָתִי רְשָׁעִים ו
יְהוָה עַד־מָתִי רְשָׁעִים יַעֲלוּז : יִפְעוּ יִדְבְּרוּ עֵתָק יִתְאַמְרוּ
כָּל־פְּעֻלֵי אֱוֹן : עֲמֹד יְהוָה יִדְבְּאוּ וּנְחַלְתֶּה יַעֲנוּ : אֶלְמָנָה
וְגַר יִתְרַגְּוּ וִיתוּמִים יִרְצָחוּ : וַיֹּאמְרוּ לֹא יִרְאֶה־יְיָ וְלֹא
יִבִּין אֱלֹהֵי יַעֲקֹב : בֵּינוּ בְּעָרִים בָּעַם וּבְסִילִים מָתִי
תִשְׁפִּידוּ : הַגִּטַּע אֱוֹן הֲלֹא יִשְׁמַע אִם־יִצַּר עֵינֵי הַלֵּא יִבִּיט :
הַיִּסְר גּוֹיִם הֲלֹא יִזְכִּית הַמְּלַמֵּד אָדָם דַּעַת : יְהוָה יִדַּע
מַחֲשַׁבוֹת אָדָם כִּי הִמָּה הַבֵּל : אֲשֶׁר־יִגְבֹּר אֲשֶׁר־תִּיַסְרֵנוּ
יָהּ וּמִתּוֹרַתְךָ תִּלְמַדְנוּ : לְהַשְׁקִיט לוֹ מִיָּמֵי רַע עַד־יִכְרֶה
לְרַשָּׁע שָׁתַת : כִּי וְלֹא־יִשֵּׁשׁ יְהוָה עִמּוֹ וּנְחַלְתּוּ לֹא יַעֲזֹב :
כִּי־עַד־צָדֵק יֵשׁוּב מִשִּׁפְט וְאַחֲרָיו כָּל־יִשְׂרָאֵל לֵב : מִי־יִקּוּם
לִי עִם־מְרַעִים מִי־יִתִּיצֵב לִי עִם־פְּעֻלֵי אֱוֹן : לֹדֵי יְהוָה
עֲזַרְתָּהּ כִּי כַּמַּעַט וְשָׁכְנָה רוּמָה נִפְשֵׁי : אִם־אִמְרָתִי מָמָה
רַגְלִי חֲסַדְךָ יְהוָה יִסְעֲדֵנִי : בְּרַב שַׁרְעֵפִי בְּקִרְבִי תִנְחַוּמִי
יִשַׁעֲשַׁעוּ נִפְשֵׁי : הִתְחַבְּרָה כִּפְסֵא הַזֹּאת יִצַּר עֲמַל עַל־יְחָק :

יגוד

Bogami, żeście wszyscy synowie Najwyższego. Ale i wy jak ludzie pomrzecie, i jak nie jeden z książąt upadniecie. Powstań Boże, osądź ziemię, boś Ty właścicielem wszystkich narodów.

Na Środę.

Dziś jest czwarty dzień w tygodniu, w którym Lewici zwykli byli odmawiać w Świątyni:

El nekamos. (*Psalm 94.*) Boże zemsty, o Wiekuisty. Boże zemsty, zjawiaj się! Wznies się Sędzio ziemi, odpluć się dumnym. Dopóki bezbożni, o Wiekuisty, dopóki bezbożni tryumfować będą? — dopóki głośno i dumnie przemawiać będą i pysznić się złoczyńcy? Lud Twój, Wiekuisty, uciskać, a dziedzictwo Twoje gnębić? Wdowę i cudzoziemca mordować, a sieroty zabijać? Mówiąc: „Pan tego nie widzi, a Bóg Jakóba nie zważa na to.“ Rozważcie wy nierozsądni z ludu, o nierozumni, kiedyż się opamiętacie? Czyż Ten, co ucho ustanowił nie słyszy, czy Ten, co oko stworzył, nie widzi? Czyż Ten, co karci narody, karać nie będzie? Ten, co uczy człowieka poznania?! Wiekuisty zna zamysły człowieka; bo one są próżnością. Szczęśliwy człowiek którego karcisz, Boże, i nauczasz go Zakonu Swojego, aby go uspokoić w dniach niepomyślnych, podczas gdy bezbożnemu grób się wykopuje. Bo Wiekuisty nie odtrąca ludu Swojego, a dziedzictwa Swojego nie opuszcza. Albowiem sąd wraca do sprawiedliwości, a za nim wszyscy co pocziwego serca. Któż za mną powstanie przeciw złym? Kto mnie zastąpi przeciw złoczyńcom? Gdyby Wiekuisty moją nie był pomocą, dusza moja o mało co nie była w ciszy grobowej. Jeżeli sądzę, że już noga moja się zachwiała, to Twoja łaska, o Wiekuisty, mnie wsparła. Przy mnogości wewnętrznej obawy, pocieszenie Twoje orzeźwia duszę moją. Czy może równać się z Tobą tron bezbożności, przetwarzający nieprawość na ustawę?

יגדוהו על-נפש צדיק ודם נקי ירשיעו : ויהי יהוה לי
 למשגב ואלהי לצור מחסי : וישב עליהם | את-אונם
 וברעתם יצמיתם יצמיתם יהוה אלהינו :

דיום חמישי

היום חמישי בשבת שבו היו הלויים אומרים בבית
 המקדש :

פא למנצח על-הגתית לאסף : הרנינו לאלהים עוזנו
 הריעו לאלהי יעקב : שאו-זמרה ותנורתם כנזר נעים
 עם-גבל : תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו : כי חק
 ד' ישראל הוא משפט לאלהי יעקב : עדות | ביהוסף שמו
 בצאתו על-ארץ מצרים שפת לא-ידעתי אשמע : הסירותי
 מספר שכמו כפיו מרוד תעברנה : בצרה קראת ואתלצך
 אענה בסתר רעם אבחנה על-מי מריבה סנה : שמע
 עמי ואעידה בך ישראל אם-תשמע-לי : לא-יהיה בך
 אל זר ולא תשתחוה לאל נכר : אנכי | יהוה אלהיך
 המעלה מארץ מצרים הרחב-פיה ואמלאהו : ולא-שמע
 עמי קולי וישראל לא-אבה לי : ואשלתהו בשרירות
 דבם ילכו במועצותיהם : לו עמי שמע לי ישראל ברכי
 יהלכו : כמעט אויביהם אכניע ועל-צריהם אשיב ידי :
 משנאי יהוה יכחשו-לו ויהי עתם לעולם : ויאכילהו מחלב
 חמה ומצור דבש אשביעך :

היום

Skupiają się na duszę sprawiedliwego, potępiają krew niewinnego. Ale Wiekuisty jest moją osłoną, a Bóg opoką méj ucieczki. I zwraca na nich własne gwałty, a dla ich złości zgładzi ich, zgładzi Wiekuisty, Bóg nasz.

Na Czwartek.

Dziś jest dzień piąty tygodnia, w którym Lewici zwykli odmawiać w Świątyni:

Lamnaceach. (*Psalm 81.*) Dla głównego śpiewaka, na Gitis, Asafa. Spiewajcie Bogu naszej sile, grzmijcie Bogu Jakóba. Wzniescie pienia, podajcie bębny, dźwięczną cytrę i arfę. Zadmijcie w Szofor na nowiu, w uroczystości w dniu święta naszego. Bo to jest zwyczajem Izraela, ustawą Boga Jakóba. Świadectwem to uczynił w Jehosef, gdy wystąpił przeciw ziemi egipskiej, gdzie słyshałem język niezrozumiały. Zdjąłem ciężar z bark jego, ręce jego uwolniono od okowów. Wołałeś w uciśku i wyswobodziłem cię, wystuchałem cię zakryty obłokami grzmotu, doświadczyłem przy wodach Meribah. — Selah. — Słuchaj ludu mój, napomnę cię, Izraelu, obyś mnie słuchał. Niech u ciebie nie będzie obcego Boga, nie kłaniaj się innemu Bogu. Jam jest Bóg twój, którym Cię wywiódł z ziemi Egiptu, roztwórz usta swoje i napełnij je. Ale lud mój nie słuchał głosu mojego, a Izrael mnie się zaparł. I puściłem go na wolę jego serca, niech pójdą za swemi pomysłami. Gdyby lud mój mnie słuchał, gdyby Izrael postąpił drogami mojemu, o mało co bym upokorzył ich wrogów, i na nieprzyjaciół ich zwróciłbym rękę Swoją. Nieprzyjaciele Wiekuistego musieliby ustąpić przed nim, a bytność ich byłaby wieczną. Nakarmiłby go tłuszczaem pszenicy, a miodem skąd bym cię nasycił.

ליום ששי

היום ששי בשבת שבו היו הלויים אומרים בבית המקדש :

צ יהוה מלך נאות לבש לבש יהוה עז התאזר אף-
 תפוח תבל ברתמוט : נכון כסאך מאז מעולם אָתָה :
 נשאו נהרות | יהוה נשאו נהרות קולם ישאו נהרות דכים :
 מקלות | מים רבים אדירים משפריים אדיר בפרחם יהוה :
 עֲדֹתֶיךָ | נאמנו מאד לביתך נאוה-קדש יהוה לארך
 ימים :

אומרים מזמור זה בימים שאומרים תחנון , וגם בתנוכה ובפורים ובתשעה

באב במצחה .

פג שיר מזמור לאסף : אלהים ארד-מילך אל-תתירש
 ואל-תשקט אף : כידנה אויביך יהמיון ומשנאיך נשאו
 ראש : על-עמך יערימו סוד ויתי עצו על-צפוניך : אמרו
 לכו ונבחדים מגוי ולא-יזכר שם-ישראל עוד : כי נועצו
 לב יחדו עליך ברית יכרתו : אהלי אדום וישמעאלים
 מואב והגרים : גבל ועמון ועמלק פלשת עם-ישבי צור :
 גם-אשור גלוח עפם היו זרוע לבגידות סלה : עשה-לָהֶם
 כמדון כסיסרא כיבין בגחל קישון : נשמרו בעין-דדאר
 היו דמן לאדמה : שיתמו נדיבמו פערב וכואב וכזבח
 וכצלמנע כל-נסיכמו : אשר אמרו נירשה לנו את נאות
 אלהים : אלהי שיתמו כנגל פקש לפני-רוח : כאש
 תבער-יער וכלהבה תלהט הרים : כן תרדפם בסערך
 ובסופתך

Adonaj malach. (*Psalm 93.*) Wiekuisty panuje, odziany wspaniałością, Wiekuisty odziany mocą, uzbraja się, a świat stoi trwale, że się nie zachwieje. Trwale stoi tron Twój, od dawna, od wieków Ty jesteś. Wznoszą strumienie, Wiekuisty, wznoszą strumienie głos swój, wznoszą ryk swój strumienie. Nad głosy wód rozległych, potężnych, nad głosy wałów morskich, potężniejszy Wiekuisty na wysokości. Świadcstwa Twoje stale się sprawdzają, domowi Twojemu świętość przystoi, Wiekuisty na długie dni.

(Następujący Psalm odmawia się w dniach, kiedy się mówi modlitwę błagalną Tachnun, a nawet w Chanukah, Purim i w dniu Postu dziewiątego Ab na wieczór.)

Szyr mizmor. (*Psalm 83.*) Pieśń Asafa. Boże nie uspokój się, nie zamilcz i nie spoczywaj, Panie! Bo otóż nieprzyjaciele Twoi wrą, a wrogi Twoje podnoszą głowę. Na lud Twój knują spiski, i obradują nad wybrańcami Twymi. Mówią: dalej, zgładźmy ich z pośród narodów, aby imię Izraela nie było wspomnianém więcej. Otóż w sercu swoim wspólnie uradzili, przeciw Tobie przymierze zawarli, słobody Edonu i Jizmaelitów, Moab i Hagrid, Gewol i Amon i Amalek, Peliszty i mieszkańcy Tyru. I Aszur przyłączył się do nich, stał się ramieniem synów Lota. — Selah. — Odpiąć im tak jak Midjanowi, jak Sysra, jak Jawin nad rzeką Kiszon. Wytepieni zostali w En-Dor, stali się mierzwą dla roli. Uczynić ich książąt jak Oreba i Zeeba, jak Zebacha i Calmuna wszystkich ich namaszczonych. Którzy mówili: zdobądźmy sobie siedzibę Boga. Boże mój, uczynić ich jak proch, słomę przed wiatrem. Jak ogień, który zapala las, jak płomień, który wre na górach, tak rozpędzisz ich burzą Swoją,

וּבְסוּפֹתֶיךָ תִּבְהַלֶּם : מֵלֵא פְּנֵיהֶם קְלוּן וַיִּבְקְשׁוּ שְׁמֶךָ יְהוָה :
 יִבְשׁוּ וַיִּבְהַלּוּ עַד־יַעַד וַיִּתְּפְרוּ וַיֵּאבְדוּ : וַיִּדְעוּ כִּי־אַתָּה שְׁמֶךָ
 יְהוָה לְבַדְּךָ עֲלִיוֹן עַל־כָּל־הָאָרֶץ :

מן ר"ח אלול עד הושענא רבה בבוקר ובערב אומרים מזמור זה .

כֹּה לְדוֹד | יְהוָה | אֹרְזֵי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא יְהוָה מְעוֹז־חַיִּי
 מִמִּי אֶפְתָּח : בְּקֶרֶב עָלִי | מֵרַעִים לֶאֱכֹל אֶת־בְּשָׂרֵי צָרִי
 וְאִיבֵי לִי הִמָּה כְּשָׁלוֹ וּנְפִלוֹ : אִם־תִּתְּחַנֶּה עָלִי | מִתְּחַנֶּה לֹא־
 יִירָא לְפִי אִם־תִּתְּקוֹם עָלִי מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי בּוֹמֵס : אַחַת |
 שְׂאֵלְתִי מֵאֵת־יְהוָה אוֹתָהּ אֶבְקֹשׁ שְׁבִתִּי בְּבֵית־יְהוָה כָּל־
 יְמֵי חַיִּי לַחַוּוֹת בְּנִעֻם־יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ : כִּי יִצְפְּנֵנִי |
 בְּסִסְבָּה בִּסְכוּ קְרִי בַיּוֹם רָעָה יִסְתִּירֵנִי בְּסִתֵּר אֶהְלֹל בְּצוּר
 יְרוּמָמָנִי : וְעַתָּה יְרוּם רֹאשִׁי עַל אִיבֵי סְבִיבוֹתַי וְאֶזְבְּחֶהָ
 בְּאֶהְלֹל זִבְחֵי תְרוּעָה אֲשִׁירָה וְאֹמְרָה לַיהוָה : שְׁמַע־יְהוָה
 קוֹלִי אֶקְרָא וְחַגְּנִי וְעַנְנִי : לָךְ | אֶמַר לְפִי בְּקִשׁוֹ פָּנֵי אֶת־
 פָּנֶיךָ יְהוָה אֶבְקֹשׁ : אֶל־תִּסְתֵּר פָּנֶיךָ | מִמֶּנִּי אֶל־תֵּט בְּאֶפֶס
 עֲבֹדְךָ עֲזַרְתִּי הֵייתָ אֶל־תִּטְשֵׁנִי וְאֶל־תִּעֲזֹבֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׁרָאֵל :
 כִּי־אָבִי וְאִמִּי עֲזֹבוּנִי וַיהוָה יֶאֱסֹפֵנִי : תּוֹרְנֵי יְהוָה דִּרְכֶּךָ
 וּנְתַנֵּי בְּאֶרֶץ מִישׁוֹר לְמַעַן שָׂרְרֵי : אֶל־תִּתְּנֵנִי בְּגַפְשׁ צָרִי
 כִּי קָמוּ־בִי עַד־יִשְׁקֶר וַיִּפַח חֶמְסִים : לֹדֵלֵא הֶאֱמַנְתִּי לְרֹאוֹת
 בְּטוֹב־יְהוָה בְּאָרֶץ חַיִּים : קִנְיָה אֶל־יְהוָה חֹזֵק וַיֵּאֱמֵן לְכֶךָ
 וְקִנְיָה אֶל־יְהוָה :

יְהִי יי אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם־אֲבוֹתֵינוּ אֶל־יַעֲזֹבֵנוּ
 וְאֶל־יִטְשֵׁנוּ : לְהַטּוֹת לְבַבְנוּ אֵלָיו לְלַכֵּת בְּכָל־דַּרְכָּיו וּלְשַׁמֵּד

a uraganem Swoim przestraszysz. Napełnij oblicze ich hańbą aby szukali imienia Twojego, Wiekuisty. Oby się zawstydzili i przestraszyli na zawsze, oby byli shańbieni i zgładzeni. I poznają, że imię Twoje, Wiekuisty, że Ty sam jesteś Najwyższym na całej ziemi.

(Następujący Psalm mówi się przez cały miesiąc Elul, aż do Haszanah Rabah rano i wieczorem.)

Ledawid. (Psalm 27.) Psalm Dawida. Wiekuisty jest mojem światłem i mojem zbawieniem, kogóż się mam obawiać? Wiekuisty twierdzą mego życia, kogóż się lękać? Gdy występują przeciw mnie złoczyńcy, by pastwić się nad mém ciałem; ciemjczy i wrogi moje potknęli się i upadli. Choćby obóz cały przeciw mnie się rozpościerał, serce moje się nie złąknie, choćby wojna przeciw mnie wybuchła, zawsze ja ufam. O jedno prosiłem Wiekuistego, i tego sobie życzę, bym mógł przesiadywać w domu Wiekuistego przez wszystkie dni życia mego, by patrzeć na wdzięk Wiekuistego i każde rano bywać w Jego świątyni. Bo On mnie chroni w szałasie Swoim w dniu nieszczęścia, ukrywa mnie w tajni Swego namiotu, na skałę mnie unosi. A teraz gdy wzniesie się głowa moja na nieprzyjaciół mych w około, to ofiarować będę w namiocie Jego ofiary tryumfalne, śpiewać będę i opiewać Wiekuistego. Słuchaj Wiekuisty głosu mego, kiedy wołam, ułaskawiaj mnie i wysłuchaj mnie. Serce mi mówi w Twojem imieniu: „Szukajcie mego oblicza!“ i otóż oblicza Twojego szukam. Nie ukrywaj oblicza Swojego przedemną, nie usuń w gniewie sługi Swojego, Tyś był mą pomocą, nie odtrąć mnie, nie opuść mnie, Boże mego zbawienia. Bo gdyby ojciec i matka mnie opuścili, to Wiekuisty mnie przyjmie. Naucz mnie Wiekuisty, drogi Swojej i prowadź mnie równym torem, na przekór urągającym się mnie. Nie oddaj mnie władzy ciemjczów moich, bo powstałi przeciw mnie świadkowie fałszywi; łupieztwo urągałoby się, gdybym nie wierzył, że doczekam się szczęścia od Wiekuistego w krainie życia. Miej nadzieję w Wiekuistym, bądź mężnym, niech serce twoje spotęźnieje i miej nadzieję w Wiekuistym.

Jehi. Oby Wiekuisty Bóg nasz, był z nami, tak jak był z ojcami naszymi, oby nas nie opuścił i nie odtrącił. By skłonił serce nasze ku Sobie, byśmy postępowali wszystkimi drogami Jego,

מְצוֹתָיו וְחֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו אֲשֶׁר צִוָּה אֶת־אֲבֹתֵינוּ : וַיְהִי
 דְּבַר יְיָ אֱלֹהֵי אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי יְיָ קְרוֹבִים אֶל־יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 יוֹמָם וְלַיְלָה לַעֲשׂוֹת וּמִשְׁפָּט עֲבָדָיו וּמִשְׁפָּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
 דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ : לְמַעַן דַּעַת כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יְיָ הוּא
 הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד : יְיָ וְנִתְּנִי בְּצַדִּיקְתְּךָ לְמַעַן שׁוֹרְרֵי הַיָּשָׁר
 לִפְנֵי דְרָכְךָ : וְאֲנִי בְּתַמִּי אֶלְךָ פָּדֵנִי וְחַנּוּנִי כִּי־יַחֲדִיד וְעַנִּי
 אָנִי : רַגְלֵי עֲמֻדָה בְּמִישׁוֹר בְּמִקְהָלִים אֲבָרְךָ : יְיָ שְׁמֵרֵי
 יְיָ צְלִי עַל־יַד יְמִינִי : עֲזָרֵי מַעַם יְיָ עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ : יְיָ
 יִשְׁמַר־צִאתִי וּבֹאֵי לַחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם :
 הַשְׁקִיפָה מִמַּעוֹן קַדְשֶׁךָ מִן־הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ אֶת־
 יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאָרֶמָה אֲשֶׁר נִתְּתָה לָנוּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
 לְאֲבֹתֵינוּ אָרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ : אֵל הַכְּבוֹד אֲתֵּן לְךָ שִׁיר
 וְהַלֵּל . וְאֶעֱבֹד־ךָ יוֹם וָלַיְלָה : בְּרוּךְ יַחֲדִיד וּמִיָּחִיד . הָיָה
 הַזֶּה וַיְהִיָּה : יְיָ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִקֵּד מַלְכֵי הַמְּלָכִים
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא : הוּא אֱלֹהִים חַיִּים וּמִלְּךָ חַי וְקַיָּים לְעַד
 וְלְעוֹלָמֵי עַד : בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעַד :
 לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי יְיָ :

שלושה עשר עקרים

* אָנִי מֵאִמִּין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׂמוֹ
 הוּא בּוֹרָא וּמְנַהִיג לְכָל־הַבְּרוּאִים וְהוּא לְבוֹד עֲשֵׂה וְעוֹשֵׂה
 וַיַּעֲשֵׂה לְכָל־הַפְּעוּשִׁים :

przestrzegali przykazań, ustaw i praw Jego, które polecił ojcóm naszym. Oby wyrazy te, któremi modliłem się przed Wiekuistym, dochodziły do Wiekuistego Boga naszego dniem i nocą, aby wykonał prawo sługi Swojego i prawo ludu Swojego Izraela kabb-dziennie. Aby poznały wszystkie ludy ziemi, że Wiekuisty jest Bogiem, nie masz innego. Wiekuisty, prowadź mnie w sprawiedliwości Swojej, na przekór urągającym się mnie, uprośnij drogę Swoją przedemną. A ja postępować będę w niewinności swojej, okup mnie, utłaskawiaj mnie, bo jestem odosobniony i nędzny. Stopa moja stoi na równinie, w zborach błogosławić będę Wiekuistego. Wiekuisty jest stróżem moim, Wiekuisty jest cieniem moim po prawej ręce mojej. Pomoc moja od Wiekuistego, Stwórcy nieba i ziemi. Wiekuisty strzedz będzie wyjście moje i wniście moje, na życie i na pokój odtąd i na wieki. Spójrz z Swojego świętego siedliska z nieba, i błogosław ludowi Swojemu Izraelowi, i krajowi który nam dałeś, jak zaprzysiągłeś ojcóm naszym, ziemię opływającą w mleko i miód. Boże zaszczyców, Tobie poświęcam pienie i dziękczynienia i służyć Ci będę dniami i nocą. Bądź pochwalony Jedyńy, uznany za Jedyńego, był, jest i będzie. Wiekuisty Bóg, Bóg Izraela, Król nad wszystkimi królami, święty, błogosławiony On. On jest Bogiem żywym, i Królem żywym i wiecznym na zawsze i na wieki wieków. Pochwaloném niechaj będzie imię wspaniałego Królestwa Jego na zawsze i wiecznie. Pomocy Twojej wyglądam, o Wiekuisty.

TRZYNAŚCIE ZASAD WIARY. (*)

1. Wierzę wiarą niezachwianą, iż Stwórcą, błogosławionóm niechaj będzie imię Jego, jest Stwórcą i rządcą wszystkich twó-rów i że On Sam dokonał, dokonywa i dokonywać będzie wszystkich dzieł.

(ב) אָנִי מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ
הוּא יְחִיד וְאֵין יְחִידוֹת כְּמוֹהוּ בְּשׁוֹם פְּנִים וְהוּא לְבִדּוֹ אֱלֹהֵינוּ
הָיָה הָיָה וַיְהִיָּה :

(ג) אָנִי מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ
אֵינוֹ גּוֹף • וְלֹא יִשְׁיָגוּתוֹ מִשְׁיָגֵי הַגּוֹף • וְאֵין לוֹ שׁוֹם
דְּמִיּוֹן כְּלָל :

(ד) אָנִי מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ
הוּא רֵאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן :

(ה) אָנִי מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ
לוֹ לְבִדּוֹ רֵאשׁוֹן דְּהַתְּפַלֵּל וְאֵין רֵאשׁוֹן לְהַתְּפַלֵּל לוֹזְלָתוֹ :

(ו) אָנִי מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁכָּל דְּבָרֵי נְבִיאִים
אֶמֶת :

(ז) אָנִי מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁנְּבוֹאֹת מֹשֶׁה רַבֵּינוּ
עָלָיו הַשְּׁלוֹם הִיָּתָה אֶמֶתִית • וְשֶׁהוּא הָיָה אָב לְנְבִיאִים
קְדוֹדִים לְפָנָיו וְלְבָאִים אַחֲרָיו :

(ח) אָנִי מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁכָּל הַתּוֹרָה הַמְּצוּיָה
עִתָּה בְּיַדֵּינוּ הִיא הַנְּתוּנָה לְמֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם :

(ט) אָנִי מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁזֹּאת הַתּוֹרָה לֹא
תֵּהֵא מְחַקֶּפֶת וְלֹא תֵּהֵי תּוֹרָה אַחֲרֵת מֵאֵת הַבּוֹרֵא
יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ :

(י) אָנִי מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ
יִזְדַּע כָּל מַעֲשֵׂה בְּנֵי אָדָם וְכָל מַחְשְׁבֹתָם שֶׁנֶּאֱמַר הִיזְצַר
יְחַד לָבָם הַמְּכִין אֵל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם :

2. Wierzę wiarą niezachwianą, iż Stwórcą, błogosławioném niechaj będzie imię Jego, jest Jedyny, i że nie masz jednoty Jemu podobnej, pod żadnym względem, i że On sam jest Bogiem naszym, był, jest i będzie.

3. Wierzę wiarą niezachwianą, że Stwórcą, błogosławioném niechaj będzie imię Jego, nie jest ciałem, że nie ma żadnych przymiotów cielesnych, i że nie masz nic doń podobnego.

4. Wierzę wiarą niezachwianą, że Stwórcą, błogosławioném niechaj będzie imię Jego, jest pierwszym i ostatnim.

5. Wierzę wiarą niezachwianą, że tylko do Stwórcy samego, błogosławioném niechaj będzie imię Jego, wolno się modlić, i że nie wolno modlić się do kogoś innego.

6. Wierzę wiarą niezachwianą, że wszystkie słowa proroków są prawdą.

7. Wierzę wiarą niezachwianą, że proroctwo Mojżesza, nauczyciela naszego, pokój z nim, było prawdziwém, i że on był najprzedniejszym z proroków poprzedzających go i następujących po nim.

8. Wierzę wiarą niezachwianą, że Zakon cały, który teraz znajduje się w rękach naszych, jest tym samym, który dany został Mojżeszowi, nauczycielowi naszemu, pokój z nim.

9. Wierzę wiarą niezachwianą, że Zakon ten, nie zostanie zmienionym i że nie będzie objawionym inny Zakon od Stwórcy. błogosławioném niechaj będzie imię Jego.

10. Wierzę wiarą niezachwianą, że Stwórcą, błogosławioném niechaj będzie imię Jego, zna wszystkie czyny ludzi i wszystkie ich pomysły, jak mówiono: ten co tworzył ich serce wraz, który uważa na wszystkie ich czyny.

(א) אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׁנַן
 גִּמְלָל טוֹב לְשׁוֹמְרֵי מִצְוֹתָיו וּמַעֲנִישׁ לְעוֹבְרֵי מִצְוֹתָיו :
 (ב) אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּבִיאַת הַמָּשִׁי
 וְאֵף עַל פִּי שְׂיִתְמַהֲמַה עִם כָּל זֶה אֲחַכֶּה לֵּךְ בְּכָל־יִז
 שְׂיָבֵא :

(ג) אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שְׂיִהְיֶה תַּחֲתֵית הַמַּתִּי
 בְּעֵת שֶׁתֵּעָלֶה רְצוֹן מֵאֵת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ וְיִתְעַלֶּה זְכוֹ
 לְעַד וּלְנִצְחָה נְצָחִים :
 לִישׁוּעָתֶךָ קְנִייתִי יי . קְנִייתִי יי לִישׁוּעָתֶךָ . יי לִישׁוּעָתֶךָ קְנִייתִי

11. Wierzę wiarą niezachwianą, że Stwórca, błogosławioném niechaj będzie imię Jego, odplaca dobrem strzegącym Jego przykazań i karze przestępujących Jego przykazania.

12. Wierzę wiarą niezachwianą w przyjście Messyasa, a gdyby się nawet opóźnił, pomimo tego wszystkiego wyglądać go będę każdego dnia, że przyjdzie.

13. Wierzę wiarą niezachwianą, że będzie zmartwychwstanie w czasie, gdy wołą będzie Stwórcy, błogosławioném niechaj będzie imię Jego, i wywyższoną pamięć o Nim na zawsze i na wieki wieków.

Pomocy Twojej wyglądam o Wiekuisty!
Wyglądam, o Wiekuisty, pomocy Twojej!
O Wiekuisty, pomocy Twojej wyglądam!

סדר

תפלת מנחה לחול

למנחה מחפללין אשרי , חצי קריש , ונחעניס נכר קורין שלשה
גברי , והשלישי הוא המפסיר , שמונה עשרה בלחש , והג'ן
חזר נקול , וא"ל ברכת בהנים חן מניס סקורין נמורה , תחנון ,
קריש שלם עלינו וקריש יהום אס מחפללין מעריב בזמנו .

NABOŻEŃSTWO PRZEDWIECZORNE NA DNI POWSZEDNIE.

1. *Asse* str. 28. 2. *Kadyss* skrócony str. 73. (W czasie postu wyjmują się w tém miejscu Rodały do czytania trzem osobom, z których ostatnia czyta Haftorę.) 3. *Szemonch Esrah* po cichu, potem Kantor na głos, str. 41, z odmianą, iż nie mówi się błogosławieństwa Kapłańskiego, wyjąwszy w dniach, gdy czytają z Rodałów. 4. Modlitwa błagalna *Tahnun*, str. 61. 5. *Kadyss* cały, str. 73. 6. *Alenu*, str. 74. 7. *Kadyss* osierociałych, str. 73. Ostatnie dwie modlitwy odmawiają się tylko, gdy jest przerwa między modlitwą przedwieczorną a wieczorną.

תפלת ערבית לחול

אם שתפלין תפלת ערבית מיד אחר תפלת מנחה , שתחילין
 והוא נחוס אחר קדיש תתקבל , ואם שתפלין מעריב בזמנו
 כסופין לפני והוא נחוס שיר המעלות וחצי קדיש .

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הַגָּדָה בְּרַכּוֹ אֶת יי כָּל עַבְדֵי יי הָעַמִּידִים
 בְּבֵית יי בְּיָלֻוֹת: שְׂאוּ יְדֵיכֶם קִדְשׁ וּבְרַכּוּ אֶת יי: יְבָרְכֶךָ
 יי מִצִּיּוֹן עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:
 יי צְבָאוֹת עֲמָנוּ מִשְׁנֵב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סָלָה: ג'ם
 יי צְבָאוֹת אֱשֵׁרֵי אָדָם בּוֹמְחַ בְּךָ: ג'ם
 יי הוֹשִׁיעָה הַמַּלְאָךְ יַעֲנֵנוּ בַיּוֹם קְרָאֵנוּ: ג'ם

חצי קדיש .

וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עֲוֹן וְלֹא יִשְׁחִית וְהִרְבֵּה לְהַשִּׁיב אָפּוֹ וְלֹא
 יַעֲדִיר כָּל תְּמִתּוֹ: יי הוֹשִׁיעָה הַמַּלְאָךְ יַעֲנֵנוּ בַיּוֹם קְרָאֵנוּ:
 בְּרַכּוֹ

NABOŻEŃSTWO WIECZORNE

.NA DNI POWSZEDNIE.

Jeżeli nabożeństwo wieczorne następuje bezpośrednio po przedwieczorném, zaczyna się po Kadysz od modlitwy Wehu rachum i dalej, jak niżej. Jeżeli przeciwnie, nabożeństwo wieczorne odprawia się z przerwą od przedwieczornego (w właściwym czasie, bismano) to przed Wehu rachum, mówi się Psalm następujący, a potem Kadysz skrócony.

Szyr hamaalos. (*Psalm 134.*) Pieśń stopniowa. Chwalcie Wiekuistego, wszyscy słudzy Wiekuistego, przebywający w domu Wiekuistego, w nocach. Wznieście ręce swoje ku świątyni i chwalcie Wiekuistego. Oby cię błogosławił Wiekuisty z Syonu, Ten który stworzył niebo i ziemię.

Bóg Zastępów z nami, naszą twierdzą Bóg Jakóba. — Selah.
(Trzy razy.)

Boże Zastępów! Szczęśliwy człowiek Tobie ufający. (Trzy razy.)

Wiekuisty dopomóż, Król nas wysłucha dnia kiedy wołamy.
(Trzy razy.)

(Początek mówi się Kadysz skrócony.)

Wehu rachum. (*) A On jest miłosiernym, przebacza grzechy i nie zgładzi (grzeszników), wielokroć powściąga gniew Swój i nie wzbudzi całej Swój zapalczowości. Wiekuisty dopomóż, Król nas wysłucha dnia kiedy wołamy.

סדר קריאת שמע של ערבית

בשעה שהש"ץ אומר ברכו, הקהל אומרים בלחש יתברך.

חיו ברכו את־י המברך: יתברך וישתבח ויתפאר

ויתרומם ויתנשא שמו של

קהל וחיו

ברוך יי המברך לעולם ועד: מלך מלכי המלכים הקדוש

ברוך הוא שהוא ראשון

והוא אחרון ומברעעדין אין אלהים סלו לרכב בערבות

ביה שמו ועלזו לפניו. ושמו מרומם על כל ברכה ותהלה:

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד: יהי שם יי מברך
מעתה ועד עולם:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר בדברו

מעריב ערבים בחכמה פותח שערים ובתבונה משנה
עתים ומחליף את הזמנים ומסדר את הככבים

במשמרותיהם ברקיע פרצונו בורא יום ולילה גולל אור
מפני חשך וחשך מפני אור. ומעביר יום ומביא לילה

ומבדיל בין יום ובין לילה יי צבאות שמו. אל חי וקיים
תמיד ימלוך עלינו לעולם ועד. ברוך אתה יי המעריב

ערבים:

אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת. תורה ומצוות

חקים ומשפטים אותנו למדת. על בן יי אלהינו בשכבנו
ובקומנו נשית בחקך. ונשמח בדברי תורתך ובמצותך

לעולם ועד. כי הם חיינו וארך ימינו ובהם נהנה יומם
ולילה

PORZĄDEK WIECZORNEJ MODLITWY SZEMA. (*)

(Podczas gdy Kantor odmawia Borchu, lud mówi głosem
zniżonym Jisborech.)

(Kantor.)

Borchu. Chwalcie Wieku-
istego, pełnego chwały.

(Kantor i Lud.)

Pochwalonym niechaj będzie
Wiekuisty, błogosławiony zawsze
i wiecznie.

Jisborech. Niech będzie
błogosławioném, wychwaloném,
uświętioném, wyniesioném
i wywyższoném imię Króla wszy-
stkich królów, Świętego, niech
będzie pochwalonym. Bo On
jest pierwszy i On ostatni a o-
prócz Niego nie masz Boga.
Uprzątnijcie drogę przed prze-
rzynającym przestwory, imię Jego Jah i radujcie się przed Nim,
imię Jego wyższe nad wszelkie błogosławieństwo i pochwały.
Niech będzie pochwaloném imię wspaniałości Jego panowania
wiecznie i zawsze. Niechaj będzie pochwaloném imię Wieku-
istego od dziś i przez wszystkie wieki.

Baruch. (*) Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz,
Królu Wszechświata, który słowem Swojém zmierzch wieczoray
sprowadza, w mądrości Swojej zamyka bramy nieba, a rozważy
Swoją zmienia czasy, i obieg pór roku ustanawia. Urządza gwia-
zdy na ich stanowiskach na przestworze, wedle woli Swojej,
tworzy dzień i noc — stacza światło przed ciemnością a ciemność
przed światłem, usuwa dzień i sprowadza noc i odróżnia między
dniem a między nocą, Bóg Zastępów imię Jego. Wszechmogący
żywy i wiecznie trwały, panować będzie nad nami zawsze i wie-
cznie. Bądź pochwalony Wiekuisty, sprowadzający zmierzch
wieczorny.

Ahawas. (*) Wieczną miłością polubiłeś dom Izraela,
lud Swój, Zakonu i przykazań, ustaw i praw nauczyłeś nas, dla
tego Wiekuisty, Boże nasz, kładąc się spać i wstawając, rozpra-
wiamy o ustawach Twoich, cieszymy się słowami Twego Zakonu
i Twymi przykazaniami zawsze i wiecznie, bo one są życiem
naszém i przedłużeniem dni naszych, a nad nimi rozmyślamy dniem

וְלַיְלָה • וְאַתְּבִתֶּךָ אֶל־תְּסִיר מִפְּנֵי לְעוֹלָמִים • בְּרוּךְ אַתָּה יי
 אֱלֹהֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

דברים ו' ד' המתפלל ביחידות אומר אל מֶלֶךְ נְאֻמָּן :

שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד :

בלחש בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :

פרשיות קריאת שמע אומרים בלחש

וְאַתְּבִתֶּךָ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־
 נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדְךָ : וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי
 מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבְךָ : וְשָׁנַנְתָּם לְבִנְיָךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם
 בְּשַׁבְּתֶךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתֶּךָ בְּדֶרֶךְ וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ :
 וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת עַל־יְדֶיךָ וְהָיוּ לְטַטְפַּת בֵּין עֵינֶיךָ :
 וְכִתְבָתָם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ :

דברים י"א י"ג וְהָיָה אִם־שָׁמַעַתְּ שִׁמְעוּ אֶל־מְצוֹתַי אֲשֶׁר
 אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעַבְדוֹ
 בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם : וּנְתַתִּי מִמֶּרֶ־אֲרָצְכֶם בְּעֵתוֹ
 יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ וְאִסְפַּת דְּגָנְךָ וְתִירֹשֶׁךָ וַיִּצְדַּקְךָ : וּנְתַתִּי
 עֵשֶׂב בְּשַׂדֶּךָ לְבַהֲמֹתֶיךָ וְאִכְלֹתָ וּשְׂבַעְתָּ : הַשְּׁמְרוּ לָכֶם
 פְּנֵי־יִפְתָּה לְבַבְכֶם וְסִרְתֶּם וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
 וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם : וְהָרָה אַף־יְהוָה בְּכֶם וְעָצַר אֶת־
 הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מִמֶּרֶ וְהִאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יִבּוֹלֹתָ
 וְאִבְרֹתֶם מִהָרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַפְּסָה אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן
 לָכֶם

i nocą, a miłości Swojej nie pozbawiaj nas nigdy. Bądź pochwalony, Wiekuisty, miłujący lud Swój Izraela.

(Dla modlącego się samojedny.)

El. Wszemocy, Królu wiarogodny!

Szema. (*) Słuchaj Izraelu, Wiekuisty, Bóg nasz, Wiekuisty jest Jedyny!

Szema Jisrael Adonaj Elohenu Adonaj Echod.

Baruch. (*) Niechaj pochwaloném będzie imię wspaniałego Królestwa Jego na wieki wieków!

(Cztery następujące ustępy mówią się zniżonym głosem.)

Weahawta. I będziesz miłował Wiekuistego, Boga swojego całym sercem i całą duszą i całą mocą swoją. I niech będą słowa te, które ci dziś przykazuję, w sercu twojem. I wpoisz je w dzieci swoje, i będziesz je rozbierał, siedząc w domu swoim, idąc w drogę, kładąc się i wstając. I przywiążesz je jako znak na ręce twojej i staną się przepaską nad oczyma twojemi. I napiszesz je na podwojach domów swoich i na bramach swoich. (V Mojż. 6, 4 — 9).

Wehajah. I stanie się, gdy słuchać będziecie przykazań moich, które wam dziś przykazuję, iż będziecie miłowali Wiekuistego Boga swego i służyć Mu całym sercem swoim i całą duszą swoją, to spuszczą deszcz na ziemię waszą w swoim czasie: wczesny i późny, byś mógł zbierać zboże swoje, wino swoje i oliwę swoją. I wywiodę trawę na polu twojem, dla bydła Twojego i będziesz jadł do sytości. Strzeżcie się, by się nie dało uwieść serce wasze, i odstąpicie odemnie by służyć obcym Bogom i kłaniać się im. Bo zapali się gniew Wiekuistego na was, i zamknie niebo a nie będzie deszczu, a rola nie wyda plonu swojego i zginięcie rychło z ponad płodnej ziemi, którą

לְכֶם : וְשִׁמְתֶם אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהִים עַל לִבְבְּכֶם וְעַל נַפְשֵׁיכֶם
 וְקִשְׁרֹתֵם אֹתָם לְאוֹת עַל-יְדֵיכֶם וְהָיוּ לְמוֹטְפֹת בֵּין
 עֵינֵיכֶם : וְלִמְדֹתֵם אֹתָם אֶת-בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
 בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בְּדֹרֶךְ וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ : וּכְתַבְתֶּם
 עַל-מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ :

לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר
 נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְתֵּיכֶם לֵתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל-
 הָאָרֶץ :

בַּמְדְּבָר ט' ו' ל' ז' וְיֹאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי מֹשֶׁה לֵאמֹר : דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל-כַּנְּפֵי
 בְּגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנִתְּנוּ עַל-צִיצִית הַכְּנָף פֶּתִיחַ תְּכֵלֶת :
 וְהָיָה לְכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת-כָּל-
 מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתְּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם
 וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר-אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם : לְמַעַן תִּזְכְּרוּ
 וַעֲשִׂיתֶם אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם :
 אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
 קְהִלֹת לְכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם :

אָמֵת וְאִמּוּנָה כָּל זֹאת וְקִים עֲלֵינוּ כִּי הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאִין
 זוּלָתוֹ וְאִנְתָּנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים מְלַכְנוּ
 הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל-הָעַרִיצִים הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצְרֵינוּ
 וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּלָ לְכָל-אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ הַעוֹשֶׂה גְּדֻלוֹת עַד אִין
 חֶקֶר וְנִפְלְאוֹת עַד אִין מִסְפָּר . הַשֵּׁם נַפְשֵׁנוּ בְּחַיִּים וְלֹא נָתַן
 כְּמוֹשׁ רַגְלָנוּ הַמְדַרְיֵכְנוּ עַל בְּמַת אִיבֵינוּ וְיָרֵם קַרְנָנוּ עַל כָּל

שְׁנֵאֵינוּ

wam daje Wiekuisty. Abyście wzięli te słowa moje do serca swojego i do umysłu swojego i przywiążecie je jako znak na ręce swojej, i staną się przepaską nad oczyma waszemi. I nauczycie ich synów swoich, by je rozbierali, siedząc w domu swoim, idąc w drogę, kładąc się i wstając. I napisz je na podwojach domów swoich i na bramach swoich.

Lemaan. Oby się pomnożyły dni wasze i dni dzieci waszych na ziemi, którą zaprzysiągł Wiekuisty, że im ją odda, jak dni nieba nad ziemią. (V Mojżesza, 11, 13 — 21).

Wajomer. I rzekł Wiekuisty do Mojżesza, mówiąc: Powiedz synom Izraela i mów im, aby sobie zrobili pętlice na rogach swych sukien w swych pokoleniach, i umieszczą u pętlic narożnych nić niebiesko-purpurową. A to ma być dla was pętlcami, a gdy na nie patrzeć będziecie, to przypomnicie sobie wszystkie przykazania Wiekuistego i wykonacie je, i nie będziecie chodzić za sercem swoim i za oczyma swojemi, za którymi się ubiegacie. Abyście wspomnieli i wykonywali wszystkie przykazania moje i staniecie się świętymi Bogu swojemu. Jam jest Wiekuistym Bogiem waszym, który was wywiódł z kraju Micrajim, by stać się dla was Bogiem. Jam jest Wiekuistym Bogiem waszym. (IV Mojżesza, 15, 37 — 41).

Emes. (*) Wszystko to jest prawdą i wierném i statém u nas, albowiem On jest Wiekuistym Bogiem naszym i nie masz Boga oprócz Niego, a my jesteśmy Izraelem, ludem Jego. On nas wybawił z ręki królów, Król nasz, który nas wyswobodził z ręki wszystkich tyranów, (*) Wszechmogący, który odplacił za nas wszystkim ciemnościom naszym, i który wymierzył karę na wszystkich wrogów duszy naszej, wykonywający dzieła wielkie i niedocieczone, a cuda bez liczby, który utrzymuje duszę naszą przy życiu i nie dozwolił by nogi nasze się zachwiały, który nas zawiódł na

שנְאִינּוּ הָעֲשֵׂה לָנוּ נְסִים וּנְקָמָה בְּפָרְעָה אוֹתָת וּמוֹפְתִים
 בְּאֲדַמַּת בְּנֵי חָם : הַמִּכָּה בְּעִבְרָתוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא
 אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרֹת עוֹלָם : הַמַּעֲבִיר בְּנֵיו בֵּין
 גִּזְרֵי יַם־סוּף אֶת־רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת־שׂוֹנְאֵיהֶם בְּתַהוֹמוֹת טַבַּע :
 וְרָאוּ בְנֵיו גְּבוּרָתוֹ שְׁבַתוֹ וְהוֹדוּ לְשִׁמּוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן
 קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה
 רַבָּה וְאָמְרוּ כָלָם :

מִי־כַמְכָה בְּאֵלִים יְהוָה מִי כַמְכָה וְנֶאֱדָר בְּקֶדֶשׁ נוֹרָא
 תְּהַלֵּת עֲשֵׂה פְלָא : מַלְכוּתְךָ רָאוּ בְנֵיךָ בּוֹקֵעֵ יָם לְפָנַי מִשָּׁה
 זֶה אֵלַי עָנוּ וְאָמְרוּ : יְהוָה | יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעַד :
 וְנֶאֱמַר כִּי־פָדָה יְיָ אֶת־יַעֲקֹב וַיִּגְאֹל מִיַּד חֹזֵק מִמֶּנּוּ •
 בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ גֹּאֵל יִשְׂרָאֵל :

הַשְׁפִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מִלְּכָנוּ לְחַיִּים
 וּפְרוּשׁ עָלֵינוּ סִפְת שְׁלוֹמְךָ וְתַקְנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ
 וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֹךָ וְהַגֵּן בְּעַדֵנוּ וְהַסֵּר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דְּבָר
 וְחָרֵב וְרָעַב וַיִּנּוֹן וְהַסֵּר שָׁטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵנוּ וּבְצֵל כְּנַפְיֶךָ
 תִּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרָנוּ וּמְצִילֵנוּ אַתָּה כִּי אֵל מְלֹךְ חַנּוּן
 וְרַחוּם אַתָּה וְשָׁמּוֹר צְאֲתָנוּ וּבּוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה
 וְעַד עוֹלָם • בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד :

בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן : בְּרוּךְ יְיָ מְצִיּוֹן שְׁכֵן
 יְרוּשָׁלַיִם הַגְּלוּיָהּ : בְּרוּךְ יְיָ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲשֵׂה
 נִפְלְאוֹת לְבָדוּ : וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ

wyżyny nieprzyjaciół naszych i wyniósł sławę naszą nad wszystkimi wrogami naszymi. Który dla nas wykonał cuda i zemstę na Faraonie, znaki i dziwy w ziemi synów Chama. Który poraził w gniewie swoim wszystkich pierworodnych Egiptu i wyprowadził lud Swój Izraela z pośród nich na wieczną swobodę. Który przeprowadził synów Swoich przez rozdarte morze sitowe, a ścigających i nieprzyjaciół ich pogrążył w otchłanie. A synowie Jego widzieli potęgę Jego, wychwalali imię Jego i dziękowali Mu, a władzę Jego dobrowolnie na siebie przyjęli. Mojżesz i synowie Izraela pieśni Ci śpiewali z wielką radością i rzekli wszyscy:

Mi chamochar. „Któż między Bogi podobny Tobie Wiekuisty? któż jak Ty wsławiony świętością, straszny w chwale cudotwórcu!”

Malchusecha. Synowie Twoi widzieli władzę Twoją, który rozłupałeś morze w obliczu Mojżesza, „ten to jest Bóg mój!” wołali i mówili: „Wiekuisty panować będzie zawsze i wiecznie!” Jak mówiono: Bo Wiekuisty okupił Jakóba i wybawił go z ręki przemocy.

Bądź pochwalony Wiekuisty, wybawicielu Izraela!

Haszkiwenu. (*) Dozwól Wiekuisty Boże nasz, byśmy się położyli w pokoju i wzbudź nas, Królu nasz, do życia; rozpościeraj nad nami namiot pokoju Swojego, popraw nas dobrem natchaieniem przed Sobą i wspomóż nas dla imienia Swojego, osłoń nas i usuń od nas wroga, zarazę, wojnę, głód i smutek, usuń zwodziciela z przed nas i z za nas i ukrywaj nas w cieniu skrzydeł Swoich, bo Ty jesteś Bogiem, naszym stróżem i naszym wyswobodzicielem, bo Tyś jest Wszechmogącym Królem łaskawym i litościwym i strzeż wyjście nasze i wniście nasze ku życiu i ku pokojowi odtąd i na wieki.

Bądź pochwalony Wiekuisty strzegący lud Swój Izraela na wieki.

Baruch. (*) Bądź pochwalony, Wiekuisty, na wieki. Amen, Amen! Bądź pochwalony Wiekuisty, z Syonu, panujący w Jerozolimie. Hallelujah! bądź pochwalony Wiekuisty Boże, Bóg Izraela sam dokonywający cudów, i pochwalonem niechaj będzie majestat Jego imienia na wieki,

אֶת-כָּל-הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן : יְהִי כְבוֹד יי לְעוֹלָם
 יִשְׁמַח יי בְּמַעֲשָׂיו : יְהִי שֵׁם יי מְבוֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד-עוֹלָם :
 כִּי לֹא-יִשָּׁשׁ יי אֶת-עַמּוֹ בְּעִבּוֹר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי הוֹאִיל יי
 לַעֲשׂוֹת אֶתְכֶם לֹא לָעַם : וַיֵּרָא כָּל-הָעַם וַיִּפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם
 וַיֹּאמְרוּ יי הוּא הָאֱלֹהִים יי הוּא הָאֱלֹהִים : וַהֲיָה יי לְמֶלֶךְ
 עַל-כָּל-הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִי יי אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד : יְהִי
 חִסְדְּךָ יי עֲלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ : הוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׁרָאֵל
 וּמְבַצְּנוּ וְהַצִּילֵנוּ מִן-הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קְדוֹשְׁךָ לְהַשְׁתַּבַּח
 בְּתַהֲלֻתְךָ : כָּל גּוֹיִם | אֲשֶׁר עָשִׂיתָ יְבוֹאוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְפָנֶיךָ
 אֲדֹנָי וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ . כִּי-גָדוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת אַתָּה
 אֱלֹהִים לְבָרְךָ : וַאֲנַחְנוּ עַמְּךָ | וְצֹאן מִרְעִיתְךָ גֹּדְהָ לָךְ
 לְעוֹלָם לְדוֹר וָדוֹר נִסְפָּר תַּהֲלֻתְךָ : בְּרוּךְ יי בַּיּוֹם . בְּרוּךְ
 יי בַּלַּיְלָה . בְּרוּךְ יי בְּשִׁכְבֵּנוּ . בְּרוּךְ יי בְּקוּמֵנוּ . כִּי בִידְךָ
 נִפְשׁוֹת הַחַיִּים וְהַמֵּתִים אֲשֶׁר בְּיַד נִפְשׁ כָּל-חַי וְרוּחַ כָּל-
 בָּשָׂר אִישׁ : בְּיָדְךָ אֶפְקֵי רוּחֵי פְדִיתָה אוֹתִי יי אֵל אֲמֵת :
 אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים יַחַד שִׁמְךָ וְקִיָּם מַלְכוּתְךָ תָּמִיד וּמְלוֹךְ
 עֲלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד :

יֵרָאוּ עֵינֵינוּ וַיִּשְׁמַח לִבֵּנוּ וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִישׁוּעַתְךָ
 בְּאֲמֵת בְּאֵמֶר לְצִיּוֹן מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ יי מֶלֶךְ יי מֶלֶךְ יי יִמְלֹךְ
 לְעַלְמֵי עוֹלָם וָעֶד . כִּי הַמְּלָכוֹת שְׁקֵרָה הִיא וְלְעוֹלָמֵי עַד תִּמְלֹךְ
 בְּכַבּוֹד כִּי אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֲדָא אַתָּה . בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּלֹךְ
 בְּכַבּוֹד תָּמִיד יִמְלֹךְ עֲלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד וְעַל כָּל מַעֲשָׂיו :

הש"ץ אומר חצי קדיש .

אדני

i oby pełną była Jego majestatu ziemia cała, Amen, Amen! Majestat Wiekuistego trwać będzie wiecznie, Wiekuisty ciepły się będzie dziełem Swojém. Imię Wiekuistego niechaj będzie pochwaloném odtąd i na wieki. Bo Wiekuisty nie odtrąci ludu Swojego, dla wielkiego imienia Swojego, bo Wiekuisty dozwolił czynić was ludem Swoim. I widział to lud cały i upadli na twarz swoją i rzekli: „Wiekuisty jest Bogiem! Wiekuisty jest Bogiem!“ I Wiekuisty będzie Królem nad całą ziemią, owego dnia będzie Wiekuisty Jeden, a imię Jego Jedyny. Oby łaska Twoja, Wiekuisty, była nad nami, tak jak mamy nadzieję w Tobie. Wspomóż nam Wiekuisty Boże naszego wybawienia i zgromadź nas z pomiędzy narodów, byśmy chwalili święte imię Twoje, i wynosili się przez chwałę Twoją. Wszystkie narody, które stworzyłeś, przybędą i ukłonią się przed Tobą, Panie, i cześć złożą imieniu Twojemu. Bo Ty jesteś wielkim i cudotwórcą. Ty Boże sam jeden. My zaś jesteśmy ludem Twoim, owcami Twego pastwiska, wiecznie dziękować Ci będziemy, od pokolenia do pokolenia opowiadać będziemy sławę Twoją. Błogosławiony Wiekuisty we dnie, błogosławiony Wiekuisty w nocy; błogosławiony Wiekuisty, gdy się kładziemy; błogosławiony Wiekuisty, gdy wstajemy. Bo w ręce Twojej są dusze żywych i umarłych, w którego ręce zostaje dusza wszystkiego co żyje, i duch wszelkiego ciała ludzkiego. W ręce Twoje powierzam duch swój. Ty mnie okupujesz Wiekuisty, Boże prawdy. Boże nasz w niebie, czyń, by imię Twoje było Jedyném, utrwalać władzę Swoją na zawsze, i panuj nad nami zawsze i wiecznie.

Jiru. (*) Oby oczy nasze widziały i serce nasze się radowało, a dusza nasza się ucieszyła Twojém zbawieniem prawdziwém, gdy mówić będą Syonowi: „Bóg Twój panował.“ Wiekuisty jest Królem, Wiekuisty królował, Wiekuisty królować będzie zawsze i wiecznie. Bo Twoją jest władza i na wieki wieków panować będziesz w chwale, albowiem nie mamy innego Króla prócz Ciebie. Bądź pochwalony Wiekuisty, który w chwale Swojej panować będziesz jako Król zawsze i wiecznie nad nami i nad wszystkimi Swémi tworam.

(Kantor mówi Kadyss skrócony.)

אֲדַנִּי שְׁפַתִּי תִפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי
אֲבֹתֶם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר
וְהַנּוֹרָא אֵל עֲלִיּוֹן גּוֹמֵל חַסְדִּים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל
חוֹזֵר חַסְדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן
שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה :

בעשרת ימי תשובה

זְכַרְנוּ לַחַיִּים מִלֶּךְ חַפֵּץ בַּחַיִּים . וְכַתְּבָנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים .
לְמַעַנֶּה אֱלֹהִים חַיִּים :

מִלֶּךְ עֲזוּר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן : בְּרוּךְ אַתָּה יי מֶלֶךְ
אֲבֹתֶם :

אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם אֲדַנִּי מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב
לְהוֹשִׁיעַ :

בחורף, משמיני עצרת עד יום ראשון של פסח אומרים משיב הרוח.

מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם :

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים
וּמֶלֶךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמְתִיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אַמּוּנָתוֹ
לְיִשְׂרָאֵל עַד עַד . מִי כְמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרָה וּמִי הוֹמֶה לְךָ מִלֶּךְ
מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה :

בעשרת ימי תשובה

מִי כְמוֹךָ אֵל תְּרַחֲמִים זוֹכֵר יְצוּרֵי לַחַיִּים בְּרַחֲמִים :

וּנְאֻמָּן אַתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים . בְּרוּךְ אַתָּה יי מְחַיֶּה
הַמֵּתִים :

אתה

Adonaj. (*) Panie mój, otwórz wargi moje, aby usta me głosiły Twą chwałę.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Boże ojców naszych, Boże Abrahama, Boże Izaaka i Boże Jakóba, Boże wielki, potężny, straszny, Boże najwyższy, wymierzający łaskę i dobroć, Panie Wszechświata, pomny na pobożność ojców i z miłością sprowadzający zbawcę, (*) ich wnukom dla imienia Swojego.

(Na dziesięć dni pokuty.)

Wspomnij nas na życie, Królu żądający życia i zapisz nas do księgi życia, przez wzgląd na Siebie Boże życia.

Królu wspomagający, wybawiający i zastaniający! Bądź pochwalony Wiekuisty, tarczo Abrahama!

Athà Gibor. (*) Tyś potężny wiecznie, o Panie mój, Tyś wskrzeszający zmarłych, Tyś hojny w zbawienie.

(Podczas zimy, t. j. od ósmego dnia Święta Szalasów do pierwszego dnia Paski dodaje się:

Powiewający wiatrem i spuszczaający deszcz.) (*)

Karmiący żywych łaskawie, wskrzeszający zmarłych wielkiem miłosierdziem, podpierający upadających, leczący chorych, rozwiązujący uwięzionych i dotrzymujący wiarę spoczywającym w ziemi. Któż jak Ty mężem wszechsilnym? Któż podobnym Tobie, Królem zadającym śmierć i wskrzeszającym zmarłych i pozwalającym zakwitnąć zbawieniu?

(Na dziesięć dni pokuty.)

Któż jak Ty ojcem miłosierdzia, wspominającym twory Swoje na życie w miłosierdziu Swojem?

Polegamy na Tobie, że wskrzesisz umarłych. Bądź pochwalony Wiekuisty wskrzeszający umarłych!

אֶתָּה קְדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ וְקְדוּשֵׁים בְּכָל-יוֹם יִהְיֶה לְךָ
סֶלָה : בְּרוּךְ אַתָּה יי הָאֵל הַקְּדוֹשׁ :

בעשרת ימי תשובה

הַמְּלַךְ הַקְּדוֹשׁ :

אֶתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמַלְמֵד לְאָנוּשׁ בִּינָה :
תְּחַנּוּ מֵאַתָּה דַּעַת בִּינָה וְהַשְׁכֵּל . בְּרוּךְ אַתָּה יי
חוֹנֵן הַדַּעַת :

הַשִּׁיבֵנו אֲבוּנוּ תְּתוּרְתֵךְ וְקִרְבְּנוּ מִלְּפָנֶיךָ לְעַבְדוּתֵךְ
וְהַחֲזִירֵנוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ . בְּרוּךְ אַתָּה יי הַרוֹצֵה
בְּתַשׁוּבָה :

סִלַּתְלָנוּ אֲבוּנוּ כִּי תִמְאָנוּ מִחַלְלָנוּ מִלְּפָנֶיךָ כִּי פִשְׁעֵנוּ
כִּי מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ אַתָּה : בְּרוּךְ אַתָּה יי חַנוּן הַמִּרְפֵּה לְסוֹחִים :

רְאֵה נָא בְּעֵינֵינוּ וְדִיבָה רִיבְנוּ וּגְאֹלָנוּ מִהַרְהָה לְמַעַן
שִׁמְךָ כִּי גִזַּל חֹזֵק אַתָּה . בְּרוּךְ אַתָּה יי גִּזַּל יִשְׂרָאֵל :

רַחֲמֵנוּ יי וְנִרְפָּא הוֹשִׁיעֵנוּ וְנַשְׁעָה כִּי תִהְלַתְנוּ אַתָּה .
וְהַעֲלֵה רַפּוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל-מַכּוֹתֵינוּ כִּי אֵל מְקַדֵּשׁ רִפּוּאָה
נֶאֱמַן וְרַחֲמָן אַתָּה . בְּרוּךְ אַתָּה יי רַחֲמָא חוֹלֵי עַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל :

בְּרַךְ עֲלֵינוּ יי אֱלֹהֵינוּ אֶת-הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת-כָּל-
מִינֵי תְבוּאָתָה לְמוֹצָה וְתֵן (בחורף טל ומטר ל) בְּרָכָה עַל
פְּנֵי הָאָדָמָה וְשַׁבְּעֵנוּ מִטּוֹבָהּ וּבְרַךְ שְׁנַתְנוּ כַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת .
בְּרוּךְ אַתָּה יי מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים :

Atha Kadosz. Tyś świętym, i imię Twoje święte, a święci każdego dnia chwalić Cię będą. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże Święty.

(Na dziesięć dni pokuty.)

(Królu Święty!)

Atha chonen. Ty obdarzasz człowieka wiedzą, i nauczysz śmiertelnika rozumu.

I obdarz nas Swoją wiedzą, rozumem i poznaniem. Bądź pochwalony Wiekuisty, obdarzający wiedzą.

Haszywenu. Skieruj nas, Ojczy nasz, ku Swojej nauce, i zbliż nas, Królu nasz, do służby Swojej. I zwróć nas szczerze pokutujących do Siebie. Bądź pochwalony Wiekuisty, przyjmujący pokutę.

Selach lann. Przebacz nam, Ojczy nasz, bośmy grzeszyli, odpuść nam, Królu nasz, bośmy przewinili,

albowiem Ty jesteś przebaczącym i odpuszczającym. Bądź pochwalony, Wiekuisty, litościwy, niewyczerpany w przebaczeniu.

Reeh no. Racz spojrzeć na ucisk nasz i walczyć za naszą sprawę i wybaw nas rychło dla imienia Swojego, albowiem Ty jesteś potężnym wybawcą. Bądź pochwalony Wiekuisty, wybawco Izraela.

Refaenu. Wylecz nas, o Wiekuisty, a będziemy wyleczeni, ocal nas a będziemy ocaleni, bo Ty jesteś chwałą naszą, i ześlij zupełne wyzdrowienie od wszystkich plag naszych.

Bo Tyś wszechmogącym Królem, wiernym i litościwym lekarzem. Bądź pochwalony Wiekuisty, leczący chorych lada swego Izraela.

Barech. Błogosław dla nas, Wiekuisty, Boże nasz, rok ten i wszystkie gatunki płodów jego na dobro nasze i ześlij błogosławieństwo

(w czasie zimy mówi się:)

(rosę i deszcz na błogosławieństwo) (*)

na powierzchnię ziemi i nasycić nas swą obfitością, i błogosław rokowi naszemu jak latom obfitym. Bądź pochwalony Wiekuisty, błogosławiący lata.

תִּקַּע בְּשׁוֹפָר נְדוּל לְחַרוֹתֵנוּ וְשֵׂא גַם לְקַבֵּץ גְּלוּתֵינוּ
וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע בְּנִפּוֹת הָאָרֶץ : בְּרוּךְ אַתָּה יי מְקַבֵּץ
נְדוּחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

הַשְׂכִּיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבִרְאשׁוֹנָה וְיִזְעַצְנוּ כְּבִתְחִלָּה וְהִסֵּר
מִפָּנָיו יְגוֹן וְאַנְחָה וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ אַתָּה יי לְבִרְךָ בְּחֶסֶד
וּבְרַחֲמִים וּצְדִיקָנוּ בְּמִשְׁפָּט : בְּרוּךְ אַתָּה יי מֶלֶךְ אוֹהֵב
צְדִיקָה וּמִשְׁפָּט :

בעשרת ימי תשובה

הַמֶּלֶךְ הַמִּשְׁפָּט :

וְלַמְּלָשִׁינִים אֲלֹתֶיהִי תִקְוָה וְכַל־עוֹשֵׂי רָשָׁעָה כְּרָגַע
יֵאבְדוּ וְכֹלֶם מְהֵרָה יִכָּרְתוּ וְהַזֵּדִים מְהֵרָה תַעֲפֹר וְתִשָּׁבֵר
וְתִמְצַר וְתִכְבֶּיעַ בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ . בְּרוּךְ אַתָּה יי שׁוֹבֵר
אֵיבִים וּמְכַבֵּיעַ זֵדִים :

עַל־הַצְדִּיקִים וְעַל־הַחֲסִידִים וְעַל־יִקְנֵי עַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל וְעַל פְּרִיטַת סוֹפְרֵיהֶם וְעַל גְּרֵי הַצְדָק וְעַל־ינוּ
יְהִמוּ רַחֲמֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכֹל הַבּוֹטְחִים
בְּשִׁמְךָ בְּאֵמֶת . וְשִׂים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם לְעוֹלָם וְלֹא יִבּוֹשׁ
כִּי־יִבֶּךְ בְּטַחְנוּ : בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה מִשְׁעֵן וּמִבְטָח
לְצְדִיקִים :

וְלִירוּשָׁלַם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תִּשׁוּב וְתִשְׁכּוֹן בְּתוֹכָהּ
כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וּבִנְיָה אוֹתָהּ בְּקִרְוֵב בְּיָמֵינוּ בְּנֵן עוֹלָם וְכִפֵּא
דָּוִד מְהֵרָה לְתוֹכָהּ תִּכְיֵן . בְּרוּךְ אַתָּה יי בּוֹנֵה
ירוּשָׁלַם :

Teka. (*) Zadmij w wielką surmę na wyswobodzenie nasze i podnieś proporzec na zgromadzenie wygnańców naszych i zgromadź nas wraz z czterech kończyn ziemi. Bądź pochwalony, Wiekuisty, zgromadzający wypędzonych ludu Swego Izraela.

Haszywa. (*) Przywróć sędziów naszych jak pierwiastkowo, a radców naszych jak w dawnych czasach, oddal od nas smutek i niedolę i panuj nad nami, Ty sam o Wiekuisty, łaską i miłosierdziem i uznaj niewinnymi w sądzie. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Królu miłujący prawość i sprawiedliwość.

(W dziesięciu dniach pokuty mówi się:)

(Królu sprawiedliwości.) (*)

Welamalszynym. (*) Potwarcy niech tracą nadzieję, a złoczyńcy wszyscy w oka mgnieniu niech zginą, a wszyscy rychło niech będą wytępieni, — zbrodniarzy rychło zniszcz, skrusz, wytęp i upokórz wkrótce za dni naszych. Bądź pochwalony, Wiekuisty, kruszący wrogów i upokarzający zbrodniarzy.

Al ha-cadikim. (*) Oby się poruszyła litość Twoja Wiekuisty, Boże nasz, nad cnotliwymi i pobożnymi, nad starcami ludu Twego domu Izraela i nad resztkami ich uczonych, nad cnotliwymi cudzoziemcami i nad nami. Da; sowitą nagrodę wszystkim prawdziwie ufającym imieniu Twojemu, i obyśmy mieli równy im udział na wieki, byśmy się nie zawstydzili, bo w Tobie ufamy. Bądź pochwalony Wiekuisty, podpora i otucha cnotliwych.

Weljeruszalajim. (*) Do miasta Swego Jeruzalem wróć w miłosierdziu, i spoczywaj wśród niego jak przyrzekłeś, odbuduj je rychło za dni naszych jako wieczno-trwały gmach, i urządz w niem rychło tron Dawida.

Bądź pochwalony Wiekuisty odnowicielu Jerozolimy.

אֶת־צִמְחַ הַיּוֹד עֲבָדְךָ מְהֵרָה תִּצְמִיחַ וְקִרְנוֹ תִּרְוֶה
 בִּישׁוּעָתְךָ כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ כָּל־הַיּוֹם . בְּרוּךְ אַתָּה יי
 מִצְמִיחַ קֶרֶן יִשׁוּעָה :

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
 בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת
 וְתַחֲנוּנִים אַתָּה . וּמְלַפְּנֶיךָ מְלַכְנוּ רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ .
 כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים :
 בְּרוּךְ אַתָּה יי שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה :

רְצֵה יי אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבְתַפְּלָתָם . וְהַשֵּׁב
 אֶת־הָעֲבוּדָה לְדַבֵּר בֵּיתְךָ וְאֲשֵׁי יִשְׂרָאֵל וְתַפְּלָתָם בְּאֶהְבָּה
 תִּקְבַּל בְּרָצוֹן וְתִהְיֶה לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ :

לראש חדש וחוה"מ של פסח וסוכות .

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . יַעֲלֶה וְיָבֵא וְיַגִּיעַ וְיִרְאֶה
 וְיִרְצֶה וְיִשְׁמַע וְיִפְקֹד וְיִזְכֹּר וְזַכְּרָנוּ וּפְקַדְנָנוּ וְזַכְּרוֹן
 אֲבוֹתֵינוּ . וְזַכְּרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן יוֹד עֲבָדְךָ . וְזַכְּרוֹן יְרוּשָׁלַיִם
 עִיר קְדוֹשָׁה . וְזַכְּרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ . לְפַלְטָה
 לְמוֹבָה לְחַן וּלְחַסֵּד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיָוֶם
 לראש חדש ראש החדש

לפסח חג המצות

לסוכות חג הסוכות

הַזֶּה : זַכְּרָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְשִׁבְהָ וּפְקַדְנָנוּ בּוֹ לְבִרְכָה
 וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים . וּבְדַבֵּר יִשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְתַחֲנוּ .

ורחם

Es cernach. (*) Dozwól zakwitnąć rychło latorośli Dawida, sługi Swojego, wznieś świetność jego pomocą Twoją. bo Twojego wybawienia wyglądamy przez dni całe. Bądź pochwalony Wiekuisty, wzbudzający świetność wybawienia.

Szema. (*) Wysłuchaj głosu naszego, o Wiekuisty, Boże nasz, osłoń nas i zmiłuj się nad nami, przyjm miłosiernie i łaskawie modły nasze, bo Ty jesteś wszechmogącym, wysłuchującym modły i błagania, a z przed Siebie, Królu nasz, nie oddalaj nas bezskutecznie.

Bo Ty wysłuchujesz modły ludu Swego Izraela w miłosierdziu. Bądź pochwalony, Wiekuisty, wysłuchujący modły.

Receh. (*) Przyjm łaskawie, Wiekuisty, Boże nasz, lud Swój Izraela i modły ich, i wróć służbę do przybytku domu Swojego, a ofiary Izraela i modły ich przyjm z miłością i łaską i aby zawsze była w łasce u Ciebie służba Izraela ludu Twojego.

MODLITWA

na początek miesiąca i na wolne Święta.

Elohenu. (*) Boże nasz i Boże ojców naszych, niech wnijdzie przed Ciebie, dojdzie Cię i dosięgnie Cię, niech się zjawi przed Tobą i będzie przyjętém i wysłuchaném i zważoném i wspomnianém, pamięć i wspomnienie o nas, wspomnienie o przodkach naszych, wspomnienie o Messyaszu, synie Dawida, sługi Twojego i wspomnienie o Jerozolimie, świętym Twoim grodzie i wspomnienie całego ludu Twojego, domu Izraela, na ocalenie, na dobro, na łaskę i upodobanie, na miłosierdzie, na życie i na pokój w dniu tym

(na początku miesiąca) początku miesiąca.

(Na wolne Święta Paski) święta praśników.

(Na wolne Święta Szalasów) święta szalasów.

Wspomnij nas w nim, Wiekuisty, Boże nasz, na dobro, obdarz nas w nim błogosławięństwem, dopomóż nam w nim do życia. A dla tego ocalenia i miłosierdzia, osłoń i ulaskaw nas.

וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנו . כִּי אֱלֹהֵי עֵינֵינוּ . כִּי אֵל מֶלֶךְ
 תַּצּוֹן וְרַחֵם אֶתָּה :

וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים . בְּרוּךְ אַתָּה
 יי המַחֲזִיר שְׂכִינְתוֹ לְצִיּוֹן :

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד . צוּר חַיֵּינוּ מִגֵּן יִשְׁעֵנו אַתָּה הוּא
 לְדוֹר וָדוֹר . גֹּדֵדָה לָךְ וְנִסְפָּר תְּהַדְרֶתְךָ . עַל חַיֵּינוּ
 הַמְּסוּרִים בַּיָּדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַמְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נַפְשֶׁךָ
 שְׂבַכְכָּל--יּוֹם עִמָּנוּ וְעַל נַפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שְׂבַכְכָּל--
 עַת עֶרֶב וּבִקְרָ וְצִהְרִים הַטּוֹב כִּי לֹא--כֵּל רַחֲמֶיךָ
 וְהַמְרָחֵם כִּי לֹא--תִמוּ חֲסִדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוֵּינוּ לָךְ :

לתנוכה ולפורים

עַל הַנְּפִסִּים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת
 וְעַל הַמְּלַחְמוֹת שְׁעֵשִׂית לְאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזִמְן הַזֶּה :

לפורים

לתנוכה

<p>בַּיָּמִי מְרַדְּכִי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשֵׁן הַבֵּירָה כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם הַמֵּן הַרְשָׁע בְּקִשׁ לְהַשְׁמִיד לְהַרְגוֹ וּלְאַבֵּד אֶת-- כָּל־הַיְהוּדִים מִנְּעַר וְעַד־זָקֵן מִן וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד בְּשִׁלּוּשָׁה</p>	<p>בַּיָּמִי מִתְתִּידוּ בְּיַחְזִקְנוּ כִּי גָדוֹל חֲשִׁמוֹנָאֵי וּבְנָיו כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה עַל עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּיתָם הַתּוֹרָתָה וּלְהַעֲבִירָם מִחֻקֵּי רְצוֹנְךָ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים</p>
---	---

ulituj się nad nami i ocal nas, bo do Ciebie zwrócone są oczy nasze, bo Ty jesteś Wszechmogącym, Królem litościwym i miłosiernym.

Oby oczy nasze ujrzały, jak wrócisz do Syonu w miłosierdziu. Bądź pochwalony Wiekuisty, zwracający swój Majestat do Syonu.

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych na zawsze i wiecznie, opoką życia naszego, tarczą zbawienia naszego. Ty istniejesz od pokolenia do pokolenia, dziękować Ci będziemy i opiewać chwałę Twoją, za życie nasze, które w Twoim ręku, za dusze nasze przy Tobie strzeżone, za cuda Twoje codzienne z nami, za wspaniałe dobroczynności Twoje w każdym czasie wieczorem, rano i w południe. Dobrotliwy, bo miłosierdzie Twoje nieskończone, litościwy, bo łaski Twoje nie ustawają i wiecznie w Tobie ufamy.

(Na uroczystość Makabeuszów i Losów.) (*)

Za cuda, odkupienie, czyny potęgi, wybawienie i za wojny, które wiodłeś za przodków naszych, w owych dniach o tym czasie.

(Na uroczystość Makabeuszów,
Chanukah.) (*)

Za czasów wielkiego Kapłana Matiasza syna Jochanana Chasmoneja i synów jego, gdy bezbożne państwo Greckie (a) powstało na lud Twój Izraela, aby wyrugować u niego naukę Twoją i odwozić od ustaw woli Twojej, wtedy Ty w wielkości miłosierdzia Swojego

(Na uroczystość Losów,
Purym.) (*)

Za czasów Mardochaja i Estery, w stołecznym mieście Szuszan, gdy powstał na nich bezbożny Haman, umyślił wytepić, wymordować i zgładzić wszystkich żydów od młodzieńca aż do starca, niemowlęta i kobiety w jednym dniu, dnia

(a) Antyocho Epifana.

הַרְבִּים עֲמַדַּת קָהָם בַּעַת
 צָרָתָם רַבָּת אֶת־רִיבָם דִּנְתָ
 אֶת־דֵּינָם נִקְמַת אֶת־נִקְמַתָם
 מִסַּרְתָּ נְבוֹרִים בְּיַד חַלְשִׁים
 וְרַבִּים בְּיַד מְעַשִׂים וּמַמְאִים
 בְּיַד מְהוֹרִים וְרָשָׁעִים בְּיַד
 צַדִּיקִים וְזוּדִים בְּיַד עוֹסְקֵי
 עַל־הָעֵין :

תוֹרַתְךָ וְלֵךְ עֲשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל
 וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמְךָ וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עֲשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה וּפְרָקָן
 כְּהִיזִם הַזֶּה וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בְּנֵיךָ לְדַבֵּר בֵּיתְךָ וּפָנּוּ אֶת־
 הַיְכָלְךָ וּמְדַרְדְּרוּ אֶת־מִקְדָּשְׁךָ וְהִדְלִיקוּ נְרוֹת בְּחִצְרוֹת קִדְשֶׁךָ
 וְקִבְעוּ שְׁמוֹנַת יָמֵי תְּנַבְּהָ אֱלֹהֵי הַיְהוּדוֹת וְלַהֲלִיל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל :
 וְעַל־כֵּלָם יִתְפַּרֵּךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מִלְּבָבוֹ תָּמִיד
 לְעוֹלָם וָעֶד :

בעשרת ימי תשובה

וּכְתוּב לַחַיִּים טוֹבִים כָּל־בְּנֵי בְרִיתְךָ :

וְכֹל תַּחֲיִים יוֹדוּךָ סֶלָה וַיְהִלְדוּ אֶת־שִׁמְךָ בְּאַמַּת
 הָאֵל יִשׁוּעַתְּנוּ וְעֲזָרְתְּנוּ סֶלָה . בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ
 וְלֵךְ נָאָה לַהֲוֹדוֹת :

שְׁלוֹם רַב עַל־יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תְּשִׂים לְעוֹלָם כִּי
 אַתָּה הוּא מִלְּךָ אֲדוֹן כְּבֹד־הַשְּׁלוֹם . וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֶךְ
 אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל שָׁעָה בְּשִׁלּוֹמְךָ :
 בַּסֵּפֶר

wspierałeś ich w czasie ucisku, ich walkę uważałeś za Swoją walkę, ich sprawę za Swoją sprawę, ich zemstę za Swoją zemstę, wydałeś silnych w ręce słabych, mnogość w ręce mniejszości, nieczystych w ręce czystych, bezbożnych w ręce sprawiedliwych, zbrodniarzy w ręce zajmujących się nauką Twoją, a dla Siebie zdobyłeś wielkie i święte imię na świecie Swoim, i dla ludu Swego Izraela zdziałałeś wielkie wybawienie i odkupienie w dniu owym. A potem weszli synowie Twoi do przybytku domu Twojego, wyprzątali pałac Twój, oczyścili świątynię Twoją i zapalili światła w świętych przysionkach Twoich, i ustanowili te ośm dni Chanukah, by dziękować Ci i wielbić wielkie imię Twoje.

trzynastego miesiąca dwunastego, to jest miesiąca Adar, a mienie ich zrabować, — wtedy Ty w wielkości miłosierdzia Swojego zniweczyłeś jego zamysły i zniszczyłeś jego przedsięwzięcie i odpłaciłeś mu na co zastąpił na własnej jego głowie, że jego i synów jego na szubienicy powieszono.

Weal kulom. A za to wszystko niechaj imię Twoje będzie błogosławioném i wywyższoném, o Królu nasz, zawsze i na wieki wieków.

(Na dziesięć dni pokuty.)

[Zapisz na życie szczęśliwe wszystkich synów przymierza Swojego.]

A wszystko co żyje dziękować Ci będzie. — Selah! — I wychwalać imię Twoje w prawdzie, Wszechmogący, zbawco i pomocy nasza. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuisty „dobrotliwy” imię Twoje, a Tobie przystoi dziękczynienie.

Szalom raw. (*) Obfitość pokoju ześlij na Izraela lud Twój na wieki, albowiem Ty jesteś Królem i Panem wszelkiego pokoju. Oby Ci się spodobало błogosławić ludowi Swojemu Izraelowi każdego czasu i każdej godziny pokojem Swoim.

בעשרת ימי תשובה

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפְרָגְסָה מִזְבַּח נִזְכָּר וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ
אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וְשָׁלוֹם . בְּרוּךְ אַתָּה
יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם .

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְּבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלוֹם :

אֱלֹהֵי נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מִרְעַ וּשְׁפָתַי מִדְּבַר מְרֵמָה וְלִמְקַלְלֵי
נַפְשֵׁי תְדוּם וְנַפְשֵׁי כְּעֹפֵר לְכָל תַּהֲוָה : פָּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתְךָ
וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוּף נַפְשִׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מִתְרָה
הַפֵּר עֲצָתְךָ וּמְקַלְלֵי מַחֲשַׁבְתְּךָ . עֲשֵׂה לִמְעַן שְׂמִיךָ עֲשֵׂה
לִמְעַן יִמְיָנֶךָ . עֲשֵׂה לִמְעַן קִדְשָׁתְךָ . עֲשֵׂה לִמְעַן תוֹרָתְךָ .
לִמְעַן יִחַדְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינֶךָ וְעֲנֵנִי : יְהִי לְרִצּוֹן
אֱמִרֵי־פִי וְהִגִּיזוֹן כְּבִי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי : עוֹשֵׂה שָׁלוֹם
בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֵׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל
וְאָמְרוּ אָמֵן :

יְהִי רִצּוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שְׂיִבְנֶה בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ בְּמִתְרָה בְּיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ : וְשֵׁם גְּעֵבֻדְךָ
בִּירְאָה בְיָמֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קְדֻמוֹנִיּוֹת : וְעֲרָבָה לִי מִנְחַת
יְהוּדָה וִירוּשָׁלָּיִם בְּיָמֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קְדֻמוֹנִיּוֹת :

הַשֵּׁץ אוֹמֵר קְדִישׁ שָׁלֵם . עֲלֵינוּ . קְדִישׁ יְתוּם .

(Na dziesięć dni pokuty.)

[Obyśmy zostali wspomnieni i zapisani przed Tobą do Księgi życia, błogosławieństwa pokoju i dostatniego utrzymania się, my i cały lud Twój, dom Izraela, na życie szczęśliwe i na pokój. Bądź pochwalonym Wiekuisty! Twórco pokoju.]

Bądź pochwalonym Wiekuisty błogosławiący lud Swój Izraela pokojem.

Elohaj. (*) Boże mój! Strzeż języka mojego od złego a ust moich od mowy zwodniczej. Oby dusza moja umilkła w obec przeklinających mnie i oby dusza moja w obec obelgi była jakby prochem. Otwórz raczej serce moje Swojej nauce, a dusza moja oby ściagała za rozkazami Twojemi, — a wszyscy, którzy złe zamysły na mnie knują, — zniwecz ich zamysły i zniszcz ich przedsięwzięcie. Uczynź to dla imienia Swojego, uczynź dla prawicy Swojej, uczynź dla świętości Swojej, uczynź dla nauki Swojej, aby ocaleni zostali ulubieńcy Twoi, niech prawica Twa ocali i wysłuchaj mnie. Oby łaskawie przyjęte zostały wynurzenia ust moich i myśli serca mojego przed Tobą. Wiekuisty, opoko moja i zbawco mój. Ten, co sprawia pokój w niebiosach Swoich, oby zrządził pokój dla nas i dla całego Izraela, i mówcie: Amen.

Oby Ci się spodobało Wiekuisty, Boże mój i Boże ojców naszych, by odbudowanym został dom Świątyni rychło za naszych dni i daj nam udział w Zakonie Swoim.

A tam będziemy Ci służyć jak za czasów odwiecznych i jak za lat poprzednich.

I oby przyjemną była Wiekuistemu dań Jehudy i Jerozolimy jak za czasów odwiecznych i za lat poprzednich.

Kadysz cały, str. 73. **Ałenu**, str. 74 i **Kadysz** osierociałych, str. 73.

חלק שני

תפלות שבת

CZEŚĆ II.

Modlitwy na Sobotę.

חלק שני

תפלות שבת

בע"ש מתפללין מנחה כמו בתול אך בלי תחנון. קריש שלם.

הדלקת נר שבת ויום טוב

הגשים מדליקות נר שבת ויו"ט, ואם אין אשה בבית ידליק האיש, ומברכין :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ

לְהַדְלִיק נֵר שַׁבָּת ליום טוב : לְהַדְלִיק נֵר שְׁלִישׁ יוֹם טוֹב :

קבלת שבת

צֵה לָכֵן גְּרַנְגָה לַיי גְּרִיעָה לְצוּר יִשְׁעָנוּ : נְקַדְּמָה

סָגִיו בְּתוֹדָה בְּזִמְרוֹת גְּרִיעַ לָו : כִּי אֵל גָּדוֹל יי וּמֶלֶךְ

גָּדוֹל עַל־כָּרְאֵלָהִים : אֲשֶׁר בִּיחַד מְחַקְרֵי־אָרֶץ וְתוֹעֵפוֹת

הָרִים לָו : אֲשֶׁר־לָו הַיָּם וְהוּא עֹשֶׂהוּ וַיִּבְשֹׁת יָדָיו יְצָרוּ :

בא

CZĘŚĆ II.
Modlitwy na Sobotę.

W Piątek odmawia się modlitwa przedwieczorna jak zwykle, ale nie mówi się Tachnun. — Kadysz cały.

ZAPALANIE ŚWIATEŁ SABATOWYCH I ŚWIĄTECZNYCH. (*)

Gospodyni domu w Piątek na wieczór zapala świece Sabatowe i mówi następujące błogosławieństwo. W braku gospodyni, gospodarz to uskutecznia:

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty Boże nasz. Królu Wszechświata, któryś nas uświęcił swemi przykazaniami i polecił
Na Sobotę. Na Święto.
zapalić światła Sabatowe { zapalić światła świąteczne.

PRZYWITANIE SOBOTY.

Lechu. (*Psalm 95.*) Dalej! śpiewajmy Wiekuistemu, weselmy się przed opoką zbawienia naszego. Stańmy przed obliczom Jego z dziękczynieniem, weselmy się przed Nim w piniach. Bo Wiekuisty jest wielkim Bogiem i wielkim Królem nad wszystkimi Bogi. W Jego ręku są głębie ziemi, a szczyty gór doń należą. Jego jest morze, On je stworzył, a suszyzną ręce Jego tworzyły.

בֹּאוּ נְשַׁתְּחוּהָ וְנִכְרַעַה נְבֻרָהּ לְפָנַיִי עֲשׂוּנוּ : כִּי הוּא
 אֱלֹהֵינוּ וְאַנְתָּנוּ עִם מְרַעִיתוֹ וְצֹאן יְדוֹ הַיּוֹם אִם-בְּקֹלוֹ
 תִּשְׁמָעוּ : אֶל-תִּקְשׂוּ לְבַבְכֶם בְּמִרְיָבָה כְּיוֹם מִסַּה בַּמִּדְבָּר :
 אֲשֶׁר נִסַּנִּי אֲבוֹתֵיכֶם בְּחַגֹּנִי גַם-רָאוּ פַעְלֵי : אֲרַבְעִים
 שָׁנָה | אָקוּשׁ בְּדוֹר וְאָמַר עִם תִּעֵי לְכַב הֵם וְהֵם לֹא-יִדְעוּ
 דְרָכַי : אֲשֶׁר-נִשְׁבַּעְתִּי בְּאִפִּי אִם-יִבְאֹן אֶל-מְנוּחָתִי :

צו שִׁירוּ לַיְי שִׁיר חֲדָשׁ שִׁירוּ לַיְי כָּל-הָאָרֶץ : שִׁירוּ
 לַיְי בְּרָכוּ שְׁמוֹ בְּשָׂרוֹ מִיּוֹם-לְיוֹם יִשׁוּעָתוֹ : סִפְרוּ בְּנֵי
 כְבוֹדוֹ בְּכָל-הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו : כִּי גָדוֹל יְי וְמַהֲרֵל מְאֹד
 נוֹרָא הוּא עַל-כָּל-אֱלֹהִים : כִּי | כָּל-אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים
 וַיְי שָׁמַיִם עָשָׂה : תוֹדִי-וְהִדְר לְפָנָיו עוֹ וְתִפְאֶרֶת בְּמִקְדָּשׁוֹ :
 הָבוּ לַיְי מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַיְי כְבוֹד וְעֹז : הָבוּ לַיְי
 כְבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מְנוּחָה וּבֹאוּ לְחַצְרוֹתָיו : הִשְׁתַּחֲוּ לַיְי
 בְּהִדְרַת-קֹדֶשׁ חִירוֹ מִפְּנֵי כָּל-הָאָרֶץ : אִמְרוּ בְּנֵי | יְי
 מְלֶךְ אֶפְ-תִּכּוֹן תִּבְל בְּלַת-מוֹט יָדִין עַמִּים בְּמִישָׁרִים :
 יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ יִרְעֵם הַיָּם וּמְלֹאוּ : יַעֲלוּ
 שָׂדֵי וְכָל-אֲשֶׁר-בּוֹ אִזּוּ יִרְנְנוּ כָּל-עֲצֵי-יַעַר : לְפָנַיִי יְי | כִּי
 כָּא כִּי כָּא לְשַׁפֵּט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט-תִּבְל בְּצַדֵּק וְעַמִּים
 בְּאַמּוֹנָתוֹ :

צו יְי מְלֶךְ תִּגַּל הָאָרֶץ יִשְׁמְחוּ אִיִּים רַבִּים : עֲנֵן
 וְעַרְפָּל סָבִיבוֹ צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסָאוֹ : אֵשׁ לְפָנָיו
 תִּלְקַח וְתִלְהַט סָבִיב צָרוֹ : הַאִירוּ בְּרָקָיו תִּבְל רֵאֲתָהּ
 וְתִחַל הָאָרֶץ : הָרִים כְּדוֹנֵג גִּמְסוּ מִלְּפָנָיִי יְי מִלְּפָנָיִי אֲדוֹן
 כָּל

Chodźmy, korzmy się, klękajmy, rozpościerajmy się przed Wiekuistym Twórcą naszym. Bo On jest Bogiem naszym, a my jesteśmy ludem, którego On pasterzem, a trzodą Jego opiece powierzoną, dziś (jeszcze) jeżeli głosu Jego usłuchacie: „Nie zatwardźcie serca swojego jak w Meribah, jak w dniu Massah, na puszczy — gdzie mnie ojcowie wasi doświadczyli, wyprobowali i widzieli czyny moje. Czterdzieści lat gardziłem pokoleniem tém i rzekłem: lud to zbląkanego serca, oni nie znają dróg moich — i przysiągłem w gniewie Swoim, że nie dojdą do miejsca spoczynku Mojego.“

Szyra. (*Psalm 96.*) Śpiewajcie Wiekuistemu pieśń nową, śpiewajcie Wiekuistemu wszystkie krainy. Śpiewajcie Wiekuistemu, chwalcie imię Jego, głosście zbawienie Jego od dnia do dnia. Opowiadajcie chwałę Jego między narodami, a cuda Jego między wszystkimi ludami. Bo wielkim jest Wiekuisty, i wielce wstawiony, straszny. On nad wszystkie Bogi. Bo wszystkie Bogi ludów, bałwany, a Wiekuisty niebo stworzył. Majestat i chwała przed Nim, blask i wspaniałość w Jego Świątyni. Przyznajcie Wiekuistemu, pokolenia ludów, przyznajcie Wiekuistemu chwałę i majestat. Przyznajcie Wiekuistemu chwałę imienia Jego, podnieście dań i wnijdźcie do przedsionków Jego. Korzcie się przed Wiekuistym w pysznej Jego świątyni, drzyj przed Nim ziemię całą. Głosście między narodami, Wiekuisty królował, a świat stoi trwale, nie chwieje się, sądzić będzie ludy sprawiedliwością. Raduje się niebo, cieszy się ziemia, szumi morze i co je napełnia. Weseli się pole i wszystko co w niém, śpiewają wszystkie drzewa leśne. Przed Wiekuistym, bo przybywa, bo przybywa by sądzić ziemię — i sądzić będzie świat sprawiedliwością, a ludy wiarą.

Adonaj malach. (*Psalm 97.*) Wiekuisty królował, cieszy się ziemia, radują się wielkie wyspy. Otacza Go obłok i mgła, sprawiedliwość i prawo podwaliny Jego tronu. Przed Nim ogień postępuje, niszczący wrogów Jego w około. Błyski Jego oświecają świat, widzi i drży ziemia. Góry jak воск topnieją przed Wiekuistym, przed Panem

כָּל־הָאָרֶץ : הַגִּידוּ הַשָּׁמַיִם צְדָקוֹ וְרֵאוּ כָּל־הָעַמִּים כְּבוֹדוֹ :
 יִבְשׂוּ כָּל־עֲבָדֵי פֶסֶל הַמִּתְהַלְּלִים בְּאֵלֵי־לִים הַשִּׁתְחַוּוּלוֹ
 כָּל־אֱלֹהִים : שִׁמְעָה וְתִשְׁמַח | צִיּוֹן וְתִגְדָּנָה בְּנוֹת יְהוּדָה
 לְמַעַן מִשְׁפֹּטֶיהָ יי : כִּי אַתָּה יי עֲלִיּוֹן עַל־כָּל־הָאָרֶץ מֵאֹד
 גַּעְלִית עַל־כָּל־אֱלֹהִים : אֲהַבִּי יי שָׁנְאוֹ רַע שֹׁמֵר נַפְשׁוֹת
 חֲסִידָיו מִיַּד רָשָׁעִים יְצִילֵם : אֲזַרְזָרַע לְצַדִּיק וּלְיֹשְׁרֵי־לֵב
 שִׁמְחָה : שִׁמְחוּ צַדִּיקִים בְּיי וְהוֹדוּ לְזֵכֶר קְדוֹשׁ :

צח מִזְמוֹר שִׁירוֹ לַיי | שִׁיר תְּדַשׁ כִּי־נִפְלְאוֹת עָשָׂה
 הוֹשִׁיעָה־לוֹ יְמִינוֹ וְזִרְעֵ קְדוֹשׁ : הוֹדִיעַ יי יְשׁוּעָתוֹ לְעַיְנֵי
 הַגּוֹיִם גָּדָה צְדָקָתוֹ : זְכַר חֲסִדוֹ | וְאַמּוֹנָתוֹ לְבֵית יִשְׂרָאֵל
 רָאוּ כָּל־אֲפֹסֵי־אָרֶץ אֶת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ : הֲרִיעוּ לַיי כָּל־
 הָאָרֶץ פְּצַחוּ וְרַנְּנוּ וּזְמְרוּ : זָמְרוּ לַיי בְּכַנּוֹר בְּכַנּוֹר וְקוֹל
 זְמֵרָה : בְּחִצְצְרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר הֲרִיעוּ לִפְנֵי | הַמֶּלֶךְ יי :
 יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ תִבֵּל וַיֵּשְׁבִי בָּהּ : גְּהִרֹת יִמְחֹאוּ־כַף יַחַד
 הַיָּם יִרְנְנוּ : קִפְּנֵי יי כִּי בָא לְשַׁפֵּט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט־תִבֵּל
 בְּצַדְקָה וְעַמִּים בְּמִישְׁרִים :

צט יי מְלֶךְ יִרְנְנוּ עַמִּים יֹשְׁבֵי כְּרוּבִים תִּגְוֹשׁ הָאָרֶץ :
 יי בְּצִיּוֹן גְּדוֹל וְרֵם הוּא עַל־כָּל־הָעַמִּים : יוֹדוּ שִׁמְחָה גְּדוֹל
 וְנוֹרָא קְדוֹשׁ הוּא : וְעוֹ מְלֶךְ מִשְׁפֹּט אֲהַב אֶתָּה כּוֹנֵנָת
 מִיִּשְׂרָאֵל מִשְׁפֹּט וְצַדְקָה בְּיַעֲקֹב | אֶתָּה עֹשִׂית : רוֹכְמֹו יי
 אֱלֹהֵינוּ וְהַשִּׁתְחַוּוּ לַהֲדוּם רַגְלֵי קְדוֹשׁ הוּא : מִשָּׁה וְאַהֲרֹן |
 בְּכַהֲנֵי וּשְׂמוּאֵל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ קִרְאִים אֶל־יי וְהוּא יַעֲנֵם :
 בְּעַמּוּד עֵנָן יְדַבֵּר אֲלֵיהֶם שְׁמְרוּ עֲדוּתוֹ וְחֹק נִתְּן־לָמוֹ :

całej ziemi. Nieba opowiadają Jego sprawiedliwość i wszystkie ludy widzą Jego chwałę. Zawstydzeni są wszyscy wielbiciele posągów, chwalcący się bałwanami, przed nim korzą się wszystkie Bogi. Słyszcy i raduje się Syon, a cieszą się miasta Jchudah, (*) Twojemi sądami, o Wiekuisty. Boś Ty Wiekuisty, Najwyższy na całej ziemi, wielceś wyniesiony nad wszystkie Bogi. Przyjaciele Wiekuistego, nienawidźcie zła, strzeże On dusze Swych pobożnych, ocala ich z rąk nieprawych. Światło zajaśnieje dla sprawiedliwego a radość dla ludzi serca prawego. Cieszcie się sprawiedliwi w Wiekuistym i złożcie dzięki świętemu wspomnieniu Jego.

Mizmor. (*Psalm 98.*) Psalm. Śpiewajcie Wiekuistemu pieśń nową, bo cudów dokonał, przy pomocy Swój prawicy i świętego ramienia. Oznajmił Wiekuisty Swe zbawienie, w obec narodów objawił sprawiedliwość Swoją. Wspomniał łaskę i wiarę Swoją dla domu Izraela, widziały wszystkie kończyny ziemi pomoc Boga naszego. Weselcie się przed Wiekuistym wszystkie krainy, śpiewajcie pełni radości. Śpiewajcie Wiekuistemu na cytarze, na cytarze i głośnym śpiewem. Przy odgłosie trąb i surmy, weselcie się przed Królem, Wiekuistym. Niech zagrzmi morze i co je napełnia, świat i mieszkańcy jego. Rzeki niech klaszczą w dłonie, góry niech się weselą wraz. Przed Wiekuistym, bo przybywa by sądzić ziemię. Sądzić będzie świat sprawiedliwością, a ludy prawością.

Adonaj malach. (*Psalm 99.*) Wiekuisty królował, zadrzą ludy, zasiada na tronie nad Cherubami, (*) chwieje się ziemia, Wiekuisty wielkim jest w Syonie, wyższy On nad wszystkie ludy. Chwalić będą imię Twoje, wielkiem, straszném, świętém ono — i siłę Króla, lubiącego prawo, Tyś ustalił sprawiedliwość, prawo i sprawiedliwość Tyś w Jakóbie wykonał. Wyoście Wiekuistego, Boga naszego i korzcie się przed podporą nóg Jego, Święty On. Mojżesz to i Aharon między kapłanami Jego i Samuel między wzywającymi imienia Jego, wołali do Wiekuistego, a On ich wysłuchał. W słupie obłocznym przemawiał do nich, strzegli Jego świadectw i ustawę im nadał.

יְיָ אֱלֹהֵינוּ אַתָּה עֲנִיתָם אֵל נִשְׂא הָיִיתָ לָהֶם וְנָגַם עַל-
עַלְיֹתָם : רִזְמָמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לָהֶר קָרְשׁוּ כִּי קָדוֹשׁ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ :

כֵּס מְזֻמָּר לְדוֹד הָבוּ לַיהוָה בְּגֵי אֱלִים הָבוּ לַיהוָה
כְּבוֹד וְעֵז : הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ הִשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה
בְּהַדְרַת-קָדֶשׁ : קוֹל יְהוָה עַל-הַמַּיִם אֶרֶץ-הַכְּבוֹד הִרְעִים
יְהוָה עַל-מַיִם רַבִּים : קוֹל-יְהוָה בַּבַּח קוֹל יְיָ בְּהַדְרַת : קוֹל
יְהוָה שָׁבַר אַרְזִים וַיִּשְׁבַּר יְהוָה אֶת-אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן : וַיִּרְקֹדֵם
כְּמִזְעָנָל לְכַנּוֹן וְשָׁרִיזוֹן כְּמוֹ בְּנֵי-רֵאמִים : קוֹל יְהוָה חָצַב
לְהַבֹּת אֵשׁ : קוֹל יְהוָה יָחִיד מְדַבֵּר יָחִיל יְהוָה מְדַבֵּר
קָדֶשׁ : קוֹל יְהוָה | יְחַלֵּל אֵילֹת וַיִּחַשֵׁף יַעֲרֹזֹת וּבִהְיָכְלוֹ
כָּלוּ אִמֵּר כְּבוֹד : יְהוָה לִמְפוֹל יֵשֵׁב וַיִּשָּׁב יְהוָה מֶלֶךְ
לְעוֹלָם : יְהוָה עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה | יִבְרַךְ אֶת-עַמּוֹ
בְּשָׁלוֹם :

לְכָה דוֹדֵי לְקִרְאֵת כְּלָה . פָּגִי שַׁבַּת נִקְבְּלָה : לְכָה

שְׁמֹר וְזָכוֹר בְּדַבּוֹר אֶחָד . הִשְׁמִיעֵנוּ אֵל הַמִּיּוֹתֵד . יְיָ
אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד . לְשֵׁם וּלְתַפְאֵרֶת וּלְתַהֲלָה : לְכָה

לְקִרְאֵת שַׁבַּת לְכוּ וְנִלְכָה . כִּי הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה .
מֵרֵאשׁ מְקַדֵּם נְסוּכָה . סוּף מַעֲשֵׂה בְּמַחְשָׁבָה תִּתְחַלֶּה : לְכָה

מְקַדֵּשׁ מֶלֶךְ עִיר מְלוּכָה . קוֹמֵי צְאֵי מִתּוֹךְ הַהִפְכָה .
רַב לָךְ שַׁבַּת בְּעַמְּק הַבְּכָא . וְהוּא יַחְמוֹל עָלֶיךָ חֲמָלָה : לְכָה
הַתְּעֵרֵי

Wiekuiesty, Boże nasz, Tyś ich wysłuchał, pobłażającym Bogiem stałeś się dla nich, nawet gdy byłeś mścicielem za ich czyny. Wynoście Wiekuiestego Boga naszego i korzcie się przed świętą górą Jego, bo świętym jest Wiekuiesty, Bóg nasz.

Mizmor ledawid. (Psalm 29.) Pieśń Dawida. Złóźcie Wiekuiestemu, mocarze ziemi, złóźcie Wiekuiestemu chwałę i majestat — złóźcie cześć imieniu Wiekuiestego, korzcie się Wiekuiestemu w wspaniałej świątyni. Głos Wiekuiestego rozlega się nad wodami, Bóg zaszczytu zagrzmiał, Wiekuiesty nad potężnymi wami. Głos Wiekuiestego to siła, głos Wiekuiestego to majestat, głos Wiekuiestego druzgocze cedry, zdruzgotał Wiekuiesty cedry Libanu. Podskakiwały jak cielce, Libanon i Szyryon jak młode bawoły. Głos Wiekuiestego rzuca płomień ogniste, głos Wiekuiestego wstrząsa pustynią, Wiekuiesty wstrząsa pustynią Kadesz. Głos Wiekuiestego osłabia dęby, ogałaca bory, a w Świątyni Jego wszystko głosi Jego majestat. Wiekuiesty panował podczas potopu, Wiekuiesty panować będzie jako Król Wszechświata. Wiekuiesty obdarzy lud Swój majestatem, Wiekuiesty pobłogosławi lud Swój pokojem.

Lechah dodi. (*) Wyjdz oblubieńcze naprzeciwko narzeczonój, (*) przywitaj oblicze Sabatu. (Dwa razy).

„Przestrzegać“ i „pamiętać“ w jednym wyrzeczeniu, ogłosił nam Bóg Jedyny, Wiekuiesty Jeden, a imię Jego Jeden, na wziętość, majestat i chwałę. (Wyjdz i t. d.)

Daléj! wyjdzmy naprzeciwko Sabatu, bo on źródłem błogosławieństwa, z początku odwiecznie poświęcony, koniec stworzenia, cel pierwotny. (Wyjdz i t. d.)

Świątynio Króla, grodzie Królewski, (*) powstań, wyjdz z pośród zburzenia, długoś już siedziała w padole płaczu, On w litości cię wspomina. (Wyjdz i t. d.)

התגערי מעפר קומי . לבשי בגדי תפארתך עמי . על-
יד בן-ישי בית הלחמי . קרבה אל-נפשי נאקה : לכה
התעוררי התעוררי . פי בא אורך קומי אורי . עורי
עורי שיר דברי . כבוד יי עליך נגלה : לכה
לא תבשי ולא תכלמי . מה תשתוחחי ומה תתהמי . כִּךְ
יחסו עניי עמי . ונבנתה עיר על תלה : לכה
והיו למשסה שאסקה . ורחקו כל-מבלעיה . ישוש עליך
אלהיך . כמשוש חתן ער-פלה : לכה
ימין ושמאל תפרוצי . ואת-יי תעריצי . עד יד-איש בן
פרצי . ונשמחה ונגילה : לכה

בואי בשלום עטרת בעלה . גם בשמחה ובצהלה .
הודך אמוני עם מגלה . בואי כלה . בואי כלה : לכה

צב מזמור שיר ליום השבת : טוב להודות ליהוה
ולומר לשמך עליזן : להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות :
עלי עשור ועלי-נבל עלי הגיזן בכנור : כי שמחתני יהוה
בפעהך במעשי ידיך ארגן : מה-גדלו מעשיך יהוה
מאד עמקו מחשבתך : איש בער לא ידע וכסיל לא-
יבין את-זאת : בפרח רשעים | כמו-עשב ויציצו כל-
פעלי און להשמדם עדי-עד : ואתה מרום לעלם יהוה :
כי הגה איביך יהוה כיהנה איביך יאברו יתפרדו כל-
פעלי און : והתם כראים קרני בלתי בשמן רענן :
והבט עיני בשורי בקמים עלי מרעים תשמענה אוני :
צדיק

Otrząś się z pyłu, powstań, włóż szaty wspaniałe, ludu mój, z rąk syna Jiszaja z Bethlechem, (*) dostaje się wybawienie dla duszy mojej. (Wyjdź i t. d.)

Ocuć się, ocuć, bo światło twoje nadchodzi, powstań, za-
jaśnij, wzbudź się, wzbudź, głoś pienie, majestat Wiekuistego ci
się objawia. (Wyjdź i t. d.)

Nie zawstydzisz się, nie zarumienisz, czegoż się korzyć?
czegoż jęczeć? u ciebie się schronią ubodzy ludu mojego, a gród
odbuduje się na zgliszczach. (Wyjdź i t. d.)

I staną się łupem łupiezcy twoi, i odstąpią burzyciele twoi
a Bóg twój cieszyć się tobą będzie, jak się raduje narzeczony
z swą narzeczoną. (Wyjdź i t. d.)

W prawo i w lewo się rozpostrzesz, a Wiekuistego wiel-
bić będziesz, z pomocą męża z domu Perec, (*) cieszyć się
i radować będziemy. (Wyjdź i t. d.)

Wnijdź w pokoju korono męża, z radością i z zachwyce-
niem, wśród wiernych ludu wybranego. Wnijdź narzeczona,
wnijdź narzeczona.

Wyjdź oblubieńcze, naprzeciwko narzeczonej, przywitaj
oblicze Sabatu.

Mizmor Szyr. (*Psalm 92.*) Psalm. Pieśń na dzień
Sabatu. Pięknie to składać dzięki Wiekuistemu, śpiewać imieniu
Twojemu, Najwyższy! opowiadać zrana o Twój łasce, o wierze
Twojej w nocach. Na dziesięciostronnej lutni, na cytrze, dumką
na arfie. Boś mnie ucieszył, Wiekuisty, czynami Swojemi,
dzieła rąk Twoich ja śpiewam. Jak wielkie są dzieła Twoje,
Wiekuisty, głębokie bardzo pomysły Twoje. Nieuk tego nie
poznaje, nierozsądny nie pojmuje. Że bezbożni rosną jak trawa,
że złoczyńcy rozkwitają na swą wieczną zgubę. Ty zaś, Wieku-
isty, wiecznie jesteś wzniosłym. Otóż wrogi Twoje, Wiekuisty,
otóż wrogi Twoje zginą, złoczyńcy wszyscy rozproszą się.
A siła moja wznosi się jak moc bawołu, nawet zgrzybiałość
moja jak zieleniejąca oliwa. I oczy moje śledzą czyhających
na mnie; a uszy usłyszą, gdy się spikną na mnie złoczyńcy.

צדיק כְּתָמֵר יִפְרַח כְּאֶרֶז בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה : שְׁתוּלִים בְּבֵית
 יְהוָה בְּחִצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ : עוֹד יִנְבוֹן בְּשִׁיבָה
 דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ : לְהַגִּיד כִּי־יִשְׂרָאֵל יְהוָה צוּרֵי וְלֹא־
 עֲלֵתָהּ בּוֹ : עולתה ק'

צג יְהוָה מֶלֶךְ גָּאוֹת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְהוָה עֵץ הַתְּאֵזֵר אֶפֶר־
 תַּבּוֹן תִּבְלֵ בְּרִיתְמוֹט : גִּבּוֹן בְּסֵאֶף מָאֵז מְעוֹלָם אָתָּה :
 נִשְׂאֵו נְהָרוֹת | יְהוָה נִשְׂאֵו נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאֵו נְהָרוֹת דְּכִכּוּם :
 מְקַלּוֹת | מִיַּם רַבִּים אֲדִירִים מְשַׁבְּרֵי־יָם אֲדִיר בְּמִרוֹם יְהוָה :
 עֲדוֹתֶיךָ | נֶאֱמְנוּ מֵאֵד לְבֵיתְךָ נִאֲוֶה־קִדְשׁ יְהוָה לְאַרְךָ
 יָמִים : קדיש יתום

ערבית לשבת ויום טוב

סדר קריאת שמע של ערבית

בשעה שהש"ץ אומר ברכו, הקהל אומרים בלחש יתברך.

יְיָ בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְּבָרָךְ : יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר
 וַיִּתְרוֹמַם וַיִּתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל
 קהל וחזן
 בָּרוּךְ יְיָ הַמְּבָרָךְ לְעוֹלָם וָעֵד : מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְדוֹשׁ
 וְהוּא אֲחֵרֶן וּמִבְּרָעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סְלוֹ לְרֹכֵב בְּעֶרְבוֹת
 בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעֵלְזוֹ לְפָנָיו. וְשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כֵּן בְּרָכָה וְתִהְיֶה־לָּהּ :
 בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֵד : יְהִי שֵׁם יְיָ מְבָרָךְ
 מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

ברוך

105 NABOŻEŃSTWO WIECZORNE NA WILLĄ SOBOTY.

Sprawiedliwy zakwitnie jak palma, jak cedr Libanu w górę się wzbija. Zaszczepieni w domu Wiekuistego, w dworcach Boga naszego zakwitną. Jeszcze w starości owoc wydadzą, pełni soków i świeżości. By oznajmili, że sprawiedliwy Wiekuisty, opoka moja, i że nie masz w Nim przygany.

Adonaj malach. (*Psalm 93.*) Wiekuisty panuje, odziany wspaniałością, Wiekuisty odziany mocą, uzbraja się, a świat stoi trwale, że się nie zachwieje. Trwale stoi tron Twój, od dawna, od wieków Ty jesteś. Wznoszą strumienie, Wiekuisty, wznoszą strumienie głos swój, wznoszą ryk swój strumienie. Nad głosy wód rozległych, potężnych, nad głosy wałów morskich, potężniejszy Wiekuisty na wysokości. Świadectwa Twoje stale się sprawdzają, domowi Twojemu świętość przystoi, Wiekuisty na długie dni.

(Początek mówi się Kadysz osierociałych.)

NABOŻEŃSTWO WIECZORNE NA SOBOTĘ I ŚWIĘTA.

PORZĄDEK WIECZORNEJ MODLITWY SZEMA. (*)

(Podczas gdy Kantor odmawia Borchu, lud mówi głosem
zniżonym Jisboresh.)

(Kantor.)

Borchu. Chwalcie Wieku-
istego, pełnego chwały.

(Kantor i Lud.)

Pochwalonym niechaj będzie
Wiekuisty, błogostawiony zawsze
i wiecznie.

Przynajęjącym przestwory, imię Jego Jah i radujcie się przed Nim, imię Jego wyższe nad wszelkie błogostawieństwo i pochwały. Niech będzie pochwalonem imię wspaniałości Jego panowania wiecznie i zawsze. Niechaj będzie pochwalonem imię Wiekuistego od dziś i przez wszystkie wieki.

Jisboresh. Niech będzie
błogostawionem, wychwalonem,
uświetnionem, wyniesionem
i wywyższonem imię Króla wszy-
stkich królów, Świętego, niech
będzie pochwalonym. Bo On
jest pierwszy i On ostatni a o-
prócz Niego nie masz Boga.
Uprzątnijcie drogę przed prze-

פָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בְּדַבְרְךָ
 מְעַרֵּיב עַרְבִים בְּחֻכְמָה פּוֹתַח שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה
 עֵתִים וּמַחְלִיף אֶת־הַיּוֹמִים וּמַסְדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים
 בְּמִשְׁמֹרֶתֵיהֶם פָּרְקִיעַ פְּרִצוֹנוֹ בּוֹרֵא יוֹם וְלַיְלָה גּוֹלֵל אוֹר
 מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר . וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לַיְלָה
 וּמִבְּהִיל בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה יי צְבָאוֹת שְׁמוֹ . אֵל חַי וְקַיִם
 תָּמִיד יִמְלֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד . פָּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּעַרֵּיב
 עַרְבִים :

אֲהַבֵּת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אֲהַבֵּת . תּוֹרָה וּמִצְוֹת
 חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתְנוּ לַמִּדָּת . עַל כֵּן יי אֱלֹהֵינוּ בְּשִׂכְבְּנוּ
 וּבְקוּמָנוּ נְשִׁיחַ בְּחֻקֶיךָ . וְנִשְׁמַח בְּדַבְרֵי תּוֹרָתְךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ
 לְעוֹלָם וָעֶד . כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאִרְךָ יַמֵּינוּ וּבְהֵם נִהְיֶה יוֹמֵם
 וְלַיְלָה . וְאֲהַבֵּתָּ אֶל־תְּסִיר מִפְּנֵנוּ לְעוֹלָמִים . פָּרוּךְ אַתָּה יי
 אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

המתפלל ביחידות אומר אל מֶלֶךְ נְאֻמָּן :

דברים ו' ד'

שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד :

בלחש פָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוֹתָו לְעוֹלָם וָעֶד :

פרשיות קריאת שמע אומרים בלחש

וְאֲהַבֵּת אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּכָל־לְבָבְךָ וּכְכָל־
 נַפְשְׁךָ וּכְכָל־מְאֹדְךָ : וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי
 מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבְךָ : וְשָׁנַנְתָּם לְבִנְיָהּ וּדְבַרְתָּ בָּם
 בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלֻכְתְּךָ בְּדַרְךָ וּבְשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמָה :
 וּקְשֶׁרְתָם

Baruch. (*) Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu Wszechświata, który słowem Swojém zmierzch wieczorny sprowadza, w mądrości Swojej zamyka bramy nieba, a rozważą Swoją zmienia czasy, i obieg pór roku ustanawia. Urządza gwiazdy na ich stanowiskach na przestworze, wedle woli Swojej, tworzy dzień i noc — stacza światło przed ciemnością a ciemność przed światłem, usuwa dzień i sprowadza noc i odróżnia między dniem a między nocą, Bóg Zastępów imię Jego. Wszechmogący żywy i wiecznie trwały, panować będzie nad nami zawsze i wiecznie. Bądź pochwalony Wiekuisty, sprowadzający zmierzch wieczorny.

Ahawas. (*) Wieczną miłością polubiłeś dom Izraela, lud Swój, Zakonu i przykazań, ustaw i praw nauczyłeś nas, dla tego Wiekuisty, Boże nasz, kładąc się spać i wstawając, rozprawiamy o ustawach Twoich, cieszymy się słowami Twego Zakonu i Twemi przykazaniami zawsze i wiecznie, bo one są życiem naszym i przedłużeniem dni naszych, a nad niemi rozmyślamy dniem i nocą, a miłości Swojej nie pozbawiaj nas nigdy. Bądź pochwalony, Wiekuisty, miłujący lud Swój Izraela.

(Dla modlącego się samojedny.)

El. Wszechmocny, Królu wiarogodny!

Szema. (*) Słuchaj Izraelu, Wiekuisty, Bóg nasz, Wiekuisty jest Jedyny!

Szema Jisrael Adonaj Elohenu Adonaj Echod.

Baruch. (*) Niechaj pochwaloném będzie imię wspaniałego Królestwa Jego na wieki wieków!

(Cztery następujące ustępy mówią się zniżonym głosem.)

Weahawta. I będziesz miłował Wiekuistego, Boga swojego całym sercem i całą duszą i całą mocą swoją. I niech będą słowa te, które ci dziś przykazuję, w sercu twojém. I wpoisz je w dzieci swoje, i będziesz je rozbierał, siedząc w domu swoim, idąc w drogę, kładąc się i wstając.

וְקִשְׁרֹתֵם לְאוֹת עַל־יְהוָה וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין עֵינֵיךָ :
 וְכִתְבֹתֵם עַל־מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ :

דברים י"א י"ג וְהָיָה אִם־שָׁמַעַתְּ תִשְׁמָעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר
 אֲנִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעַבְדוֹ
 בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם : וְנָתַתִּי מִטַּר־אֲרָצְכֶם בְּעֵתוֹ
 יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ וְאִסַּפְתִּי דַגְּנְךָ וְתִירְשֶׁךָ וַיִּצְתָּרְךָ : וְנָתַתִּי
 עֵשֶׂב בְּשֹׁדְךָ לְבְהֵמְתְּךָ וְאֹכְלֹת וּשְׂבַעְתָּ : הַשְׁמֵרוּ לָכֶם
 פְּנֵי־יִפְתָּה לְבַבְכֶם וְסִרְתֶּם וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
 וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם : וְחָרָה אַף־יְהוָה בְּכֶם וְעָצַר אֶת־
 הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מִטַּר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
 וְאֹבֵרְתֶם מִהֲרֵה מֵעַל הָאָרֶץ הַפְּסֻכָה אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן
 לָכֶם : וְשִׁמְתֶם אֶת־דְּבַר אֱלֹהַ עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם
 וְקִשְׁרֹתֵם אֹתָם לְאוֹת עַל־יְדֵיכֶם וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין
 עֵינֵיכֶם : וְלִמְדֵתֶם אֹתָם אֶת־כְּנִיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
 בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ : וְכִתְבֹתֵם
 עַל־מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ :

לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וַיְמִי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
 נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְתָּיִכֶם לֵאמֹר לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־
 הָאָרֶץ :

במדבר ט"ו ל"ז וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר : דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל־כְּנֵפֵי
 כְּנֻדֵיהֶם לְדוֹרֹתָם וְנָתַנּוּ עַל־צִיצִית הַכְּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת :

והיה

I przywiążesz je jako znak na ręce twojej i staną się przepaską nad oczyma twojemi. I napiszesz je na podwojach domów swoich i na bramach swoich. (V Mojż. 6, 4 — 9).

Wehajah. I stanie się, gdy słuchać będziecie przykazań moich, które wam dziś przykazuję, iż będziecie miłowali Wiekuistego Boga swego i służyć Mu całym sercem swoim i całą duszą swoją, to spuszczę deszcz na ziemię waszą w swoim czasie, wczesny i późny, byś mógł zbierać zboże swoje, wino swoje i oliwę swoją. I wywiodę trawę na polu twojem, dla bydła twojego i będziesz jadł do sytości. Strzeżcie się, by się nie dało uwieść serce wasze, i odstąpicie odemnie by służyć obcym Bogom i kłaniać się im. Bo zapali się gniew Wiekuistego na was, i zamknie niebo a nie będzie deszczu, a rola nie wyda plonu swojego i zginiecie rychło z ponad płodnej ziemi, którą wam daje Wiekuisty. Abyście wzięli te słowa moje do serca swojego i do umysłu swojego i przywiążecie je jako znak na ręce swojej, i staną się przepaską nad oczyma waszemi. I nauczycie ich synów swoich, by je rozbierali, siedząc w domu swoim, idąc w drogę, kładąc się i wstając. I napisz je na podwojach domów swoich i na bramach swoich.

Lemaan. Oby się pomnożyły dni wasze i dni dzieci waszych na ziemi, którą zaprzysiął Wiekuisty, że im ją odda, jak dni nieba nad ziemią. (V Mojżesza, 11, 13 — 21).

Wajomer. I rzekł Wiekuisty do Mojżesza, mówiąc: „Powiedz synom Izraela i mów im, aby sobie zrobili pętlice na rogach swych sukien w swych pokoleniach, i umieszczą u pętlic narożnych nić niebiesko-purpurową.

וְהָיָה לָכֵם לְצִיצַת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת-כָּל-
 מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתְּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם
 וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר-אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם : לְמַעַן תִּזְכְּרוּ
 וַעֲשִׂיתֶם אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי וְהָיִיתֶם קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם :
 אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
 קְהִלַּת לָכֵם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם :

אָמֵת וַאֲמוּנָה כָּל זֹאת וְקִים עֲלֵינוּ כִּי הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאִין
 זולתו וְאַנְחֵנוּ יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים מְלַכְנוּ
 הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל-הַעֲרִיצִים הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצְרַיִם
 וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּלָ לְכָל-אֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ הַעוֹשֶׂה גְדֻלוֹת עַד אִין
 חֶקֶר וְנִפְלְאוֹת עַד אִין מִסֵּפֶר . הַשֵּׁם נַפְשֵׁנוּ בְּחַיִּים וְלֹא נָתַן
 קְמוּט רַגְלָנוּ הַמְדַרְיֵכְנוּ עַל בְּמַת אֹיְבֵינוּ וַיִּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל
 שׂנְאֵינוּ הַעוֹשֶׂה לָנוּ נִסִּים וְנִקְמָה בַּפְּרָעָה אֹתוֹת וּמוֹפְתִים
 בְּאֲדַמַּת בְּנֵי-חָם : הַמַּכָּה בְּעִבְרָתוֹ כָּרְבֻכּוֹרֵי מִצְרַיִם וַיּוֹצֵא
 אֶת-עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מֵתוֹכָם לְחֵרֹת עוֹלָם : הַמַּעֲבִיר בְּנֵיוֹ בֵּין
 גְּזֵרֵי יַם-סוּף אֶת-רֹדְפֵיהֶם וְאֶת-שׂוֹנְאֵיהֶם בְּתַהוֹמוֹת טַבַּע :
 וְרָאוּ בְנֵיוֹ גְבוּרָתוֹ שְׂבָחוּ וְהוֹדוּ לְשִׁמּוֹ וּמְלֻכוֹתוֹ בְּרִצּוֹן
 קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מִשָּׁה וּבְגֵי יִשְׂרָאֵל לָהּ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה
 רָבָה וְאָמְרוּ : כָּלֶם :

מִי־כִמְכָה בְּאֵלֶם יְהוָה מִי כִמְכָה נְאֻדָּר בְּקִדְשׁ נִזְרָא
 תַּחֲלִילַת עֲשֵׂה פִלְאָ : מְלֻכוֹתֶךָ רָאוּ בְּגִיד בּוֹקַע יָם לְפָנַי מִשָּׁה
 זֶה אֵלֵי עָנוּ וְאָמְרוּ : יְהוָה וַיִּמְלֵךְ לְעֵלָם וְעַד :

ונאמר

A to ma być dla was pęclicami, a gdy na nie patrzeć będziecie, to przypomnicie sobie wszystkie przykazania Wiekuistego i wykonacie je, i nie będziecie chodzić za sercem swoim i za oczyma swojemi, za któremi się ubiegacie. Abyście wspomnieli i wykonywali wszystkie przykazania moje i staniecie się świętymi Bogu swojemu. Jam jest Wiekuistym Bogiem waszym, który was wywiódł z kraju Micrajim, by stać się dla was Bogiem. Jam jest Wiekuistym Bogiem waszym. (IV Mojżesza, 15, 37 — 41).

Emes. (*) Wszystko to jest prawdą i wiernem i stałem u nas, albowiem On jest Wiekuistym Bogiem naszym i nie masz Boga oprócz Niego, a my jesteśmy Izraelem, ludem Jego. On nas wybawił z ręki królów, Król nasz, który nas wyswobodził z ręki wszystkich tyranów, (*) Wszchemogący, który odplacił za nas wszystkim ciemiezcom naszym, i który wymierzył karę na wszystkich wrogów duszy naszej, wykonywający dzieła wielkie i niedocięzione, a cuda bez liczby, który utrzymuje duszę naszą przy życiu i nie dozwolił by nogi nasze się zachwiały, który nas zawiódł na wyżyny nieprzyjaciół naszych i wyniósł sławę naszą nad wszystkimi wrogami naszymi. Który dla nas wykonał cuda i zemstę na Faraonie, znaki i dziwy w ziemi synów Chama. Który poraził w gniewie Swoim wszystkich pierworodnych Egiptu i wyprowadził lud Swój Izraela z pośród nich na wieczną swobodę. Który przeprowadził synów Swoich przez rozdarte morze sitowe, a ściągających i nieprzyjaciół ich pogrążył w otchłanie. A synowie Jego widzieli potęgę Jego, wychwalali imię Jego i dziękowali Mu, a władzę Jego dobrowolnie na siebie przyjęli. Mojżesz i synowie Izraela pieśni Ci śpiewali z wielką radością i rzekli wszyscy:

Mi chamochoh. „Któż między Bogi podobny Tobie Wiekuisty? któż jak Ty wstawiony świętością, straszny w chwale cudotwórco!“

Malchusecha. Synowie Twoi widzieli władzę Twoją, który rozłupałeś morze w obliczu Mojżesza, „ten to jest Bóg mój!“ wołali i mówili: „Wiekuisty panować będzie zawsze i wiecznie!“

וּנְאָמַר כִּי־פָדָה יי אֶת־יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חֹזֵק מִמֶּנּוּ .
 בְּרוּךְ אַתָּה יי גְּאֹל יִשְׂרָאֵל :

הַשְּׂכִיבֵנו יי אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מִלְּכָנוּ לְחַיִּים
 וּפְרוּשׁ עָלֵינוּ סִבַּת שְׁלוֹמְךָ וְתַקְנֵנוּ בַּעֲצָה מְזִיבָה מִלְּפָנֶיךָ
 וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שִׂמְךָ וְהִגֵּן בְּעַדֵּנוּ וְהִסֵּר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דְּכָר
 וְחָרֵב וְדָעֵב וְיִגּוֹן וְהִסֵּר שָׁטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵנוּ וּבְצֵל כְּנַפְיֶךָ
 תִּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרָנוּ וּמְצִילֵנוּ אַתָּה כִּי אֵל מְלֹךְ תַּנּוּן
 וְרַחֵם אַתָּה וְשָׁמֹר צְאוֹתֵנוּ וּבֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה
 וְעַד עוֹלָם : וּפְרוּשׁ עָלֵינוּ סִבַּת שְׁלוֹמְךָ . בְּרוּךְ אַתָּה יי
 הַפּוֹרֵשׁ סִבַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל־
 יְרוּשָׁלַם :

לשבת

(שמות לא יו) וְשָׁמְרוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־
 הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתֶם בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֹתָהּ הוּא
 לַעֲקֹם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ
 וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפֵשׁ :

לשלוש הגלים

(ויקרא כג מד) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מִצְוֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :
 לראש השנה

(תהלים פא ד) תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּבֶּסֶס לְיוֹם תַּנּוּן : כִּי
 חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב :

ליום כפור

(ויקרא יו ל) כִּי־בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְמַדַּר אֲתָכֶם מִכָּל
 חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה תִּמְהַדְּרוּ :

הש"ץ אומר חצי קדיש ואח"כ אומרים שמו"ע של יום והש"ץ אינו תחר .
 אדני

Jak mówiono: Bo Wiekuisty okupił Jakóba i wybawił go z ręki przemocy.

Bądź pochwalony Wiekuisty, wybawicielu Izraela!

Haszkiwenu. (*) Dozwól Wiekuisty Boże nasz, byśmy się położyli w pokoju i wzbudź nas, Królu nasz, do życia; rozpościeraj nad nami namiot pokoju Swojego, popraw nas dobrém natchnieniem przed Sobą i wspomóż nas dla imienia Swojego, osłoń nas i usuń od nas wroga, zarazę, wojnę, głód i smutek, usuń zwodziciela z przed nas i z za nas i ukrywaj nas w cieniu skrzydeł Swoich, bo Ty jesteś Bogiem, naszym stróżem i naszym wyswobodzicielem, bo Tyś jest Wszechmogącym Królem łaskawym i litościwym i strzeż wyjście nasze i wniście nasze ku życiu i ku pokojowi odtąd i na wieki.

Uferos. I rozpościeraj nad nami namiot pokoju Swojego. Bądź pochwalony Wiekuisty, rozpościerający namiot pokoju nad nami i nad całym Swym ludem Izraelem i nad Jerozolimą.

(Na Sobotę.)

Weszomru. (*) I przestrzegać będą synowie Izraela Soboty, by Sobotę święcili w ich pokoleniach, na wieczne przymierze. Między Mną a między synami Izraela znak to na wieki, bo przez sześć dni tworzył Wiekuisty niebo i ziemię, a dnia siódmego przestał i odpoczął. (II Mojżesza, 31, 16.)

(Na trzy wielkie uroczystości.)

I oznajmił Mojżesz o uroczystościach Wiekuistego synom Izraela. (III Mojżesza, 23, 44.)

(Na Nowy Rok.)

Dmijcie na nowiu w surmę, podczas uroczystości święta naszego. Albowiem to jest ustawą dla Izraela, prawem od Boga Jakóba. (Psalm 81, 4.)

(Na Dzień Odpustu.)

Bo w owym dniu odpuści wam, by was oczyścić ze wszystkich grzechów waszych przed Wiekuistym będziecie oczyszczeni. (III Mojżesza, 16, 30.)

(Kantor mówi Kadysz skrócony, a potem mówi się zniżonym głosem następującą Szemoneh Esreh jeżeli Sobota, lub właściwą na Święta, których Kantor nie powtarza na głos.)

תפלת ערבית לשבת

אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתַּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי
אֲבֹרָהֶם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר
וְהַנּוֹרָא אֵל עֲלִיּוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים מְרִבִּים וְקוֹנֵה הַכֹּל
זוֹכֵר חֲסֵדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן
שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה :

בעשרת ימי תשובה

זְכַרְנוּ לַחַיִּים מִלֶּךְ חֶפְזֵן בְּחַיִּים . וְכַתְּבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים .
לְמַעַנֶּה אֱלֹהִים חַיִּים :

מִלֶּךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן : בְּרוּךְ אַתָּה יי מַגֵּן
אֲבֹרָהֶם :

אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם אֲדַנִּי מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב
לְהוֹשִׁיעַ :

בחורף, משמיני עצרת עד יום ראשון של פסח אומרים משיב הרוח.

מְשִׁיב הַרוּחַ וּמְזַרֵּד הַגֶּשֶׁם :

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים
סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמְתִיר אֲסוּרִים וּמְקִים אַמּוֹנְתוֹ
לְיִשְׂרָאֵל עֶפְר . מִי כְמוֹךָ בְּעַל גְּבוּרָת וּמִי רוֹמֵה לְךָ מִלֶּךְ
מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמְצַמִּית יְשׁוּעָה :

בעשרת ימי תשובה

מִי כְמוֹךָ אֵב הַרְחֵמִים זוֹכֵר יְצוּרֵי לַחַיִּים בְּרַחֲמִים :
וּנְאֻמֵּן אַתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים . בְּרוּךְ אַתָּה יי מְחַיֶּה
הַמֵּתִים :

אתה

MODLITWA WIECZORNA NA WILIĄ SOBOTY.

Adonaj. (*) Panie mój, otwórz wargi moje, aby usta me głosiły Twą chwałę.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Boże ojców naszych, Boże Abrahama, Boże Izaaka i Boże Jakóba, Boże wielki, potężny, straszny, Boże najwyższy, wymierzający łaskę i dobroć, Panie Wszechświata, pomny na pobożność ojców i z miłością sprowadzający zbawcę, (*) ich wnukom dla imienia Swojego.

(Na dziesięć dni pokuty.)

Wspomnij nas na życie, Królu żądający życia i zapisz nas do księgi życia, przez wzgląd na Siebie Boże życia.

Królu wspomagający, wybawiający i zastaniający! Bądź pochwalony Wiekuisty, tarczo Abrahama!

Atha Gibor. (*) Tyś potężny wiecznie, o Panie mój, Tyś wskrzeszający zmarłych, Tyś hojny w zbawienie.

(Podczas zimy, t. j. od ósmego dnia Święta Szalasów do pierwszego dnia Paski dodaje się:

Powiewający wiatrem i spuszcający deszcz.) (*)

Karmiący żywych łaskawie, wskrzeszający zmarłych wielkiem miłosierdziem, podpierający upadających, leczący chorych, rozwiązujący uwięzionych i dotrzymujący wiarę spoczywającym w ziemi. Któż jak Ty mężem wszechsilnym? Któż podobnym Tobie, Królem zadającym śmierć i wskrzeszającym zmarłych i pozwalającym zakwitnąć zbawieniu?

(Na dziesięć dni pokuty.)

Któż jak Ty ojcem miłosierdzia, wspominającym twory Swoje na życie w miłosierdziu Swojem?

Polegamy na Tobie, że wskrzesisz umarłych. Bądź pochwalony Wiekuisty wskrzeszający umarłych!

אֲתָהּ קְדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ וְקְדוּשֵׁים בְּכָל-יוֹם יִהְלְלוּךָ
 סֵלָה : בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקְדוֹשׁ :

בעשרת ימי תשובה
 הַמְקַדֵּשׁ הַקְדוֹשׁ :

אֲתָהּ קְדוֹשָׁתְךָ אֵת יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁמְךָ . תְּכַלִּית מַעֲשֵׂה
 שָׁמַיִם וָאָרֶץ וּבִרְכָתוֹ מִכְּדֵי-יָמִים וְקְדוּשָׁתוֹ מִכָּל-הַיּוֹמִים
 וְכֵן כְּתוּב בְּתוֹרָתְךָ :

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל-צִבְיָאָם : וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם
 הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל-
 מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה : וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-יוֹם הַשְּׁבִיעִי
 וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּו שְׁבֹת מִכָּל-מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר-בְּרָא אֱלֹהִים
 לַעֲשׂוֹת :

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בְּמִנְחָתֵנוּ קְדוֹשָׁנוּ
 בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ שִׁבְעֵנוּ מִטּוֹבָה וְשִׁמְחָנוּ
 בִּישׁוּעָתְךָ וְטַהַר לְבָבֵנו לְעִבְדֶּךָ בְּאֵמֶת וְהִנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 בְּאַהֲבָה וּבְרִצּוֹן שְׁבֹת קְדוֹשְׁךָ וַיְנַחֲמוּ בְּהַ יִשְׂרָאֵל מִקְדוּשֵׁי
 שִׁמְךָ . בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשְּׁבֹת :

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבְתַפְלָתָם . וְהַשֵּׁב
 אֶת-הָעֲבוּדָה לְדַבִּיר בֵּיתְךָ וְאֲשֵׁי יִשְׂרָאֵל וְתַפְלָתָם בְּאַהֲבָה
 תִּקַּבַּל בְּרִצּוֹן וְתֵהִי לְרִצּוֹן תָּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ :

לראש חדש וזמ"מ של פסח וסוכות .

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . יַעֲלֶה וַיְבֹא וַיַּגִּיעַ וַיִּרְאֶה
 וַיִּרְצֶה וַיִּשְׁמַע וַיִּפְקַד וַיִּזְכֵּר וְזָכַרְנוּ וּפְקַדְנוּ וְזָכַרְנוּ
 אֲבוֹתֵינוּ

Atha Kadosz. Tyś świętym, i imię Twoje święte, a święci każdego dnia chwalić Cię będą. — Selah! — Bądź pochwalony **Wiekuiesty, Boże Święty.**

(Na dziesięć dni pokuty.)

(Królu Święty!)

Ateh kidasztah. (*) Tyś poświęcił dzień siódmy imieniu Swojemu, jako cel stworzenia nieba i ziemi, błogosławiłeś go nad wszystkie dni, i poświęciłeś go przed wszystkimi czasy, jak napisano w Zakonie Twoim:

Wajechulu. (*) I dokonane były niebiosa i ziemia i wszystek ich zastęp. I dokonał był Bóg dnia siódmego dzieła Swego, które zrobił i odpoczął dnia siódmego po całym Swém dziele, które zrobił. I błogosławił Bóg dniowi siódmemu i poświęcił go, albowiem w nim spoczął po całym Swém dziele, które stworzył Bóg robiąc.

Elohenu. Boże nasz i Boże ojców naszych, miej upodobanie w naszym spoczynku, poświęć nas Swojami przykazaniami, daj nam udział w Zakonie Swoim, nasyć nas Swą obfitością, uciesz nas Swojém zbawieniem, oczyść serca nasze, byśmy ci służyli w prawdzie i dozwól nam używać, **Wiekuiesty, Boże nasz,** w miłości i w przychylności świętego Twojego Sabatu, by w nim spoczywał Izrael święcący imię Twoje. Bądź pochwalony **Wiekuiesty poświęcający Sabat.**

Receh. (*) Przyjm łaskawie, **Wiekuiesty, Boże nasz,** lud Swój Izraela i modły ich, i wróć służbę do przybytku domu Swojego, a ofiary Izraela i modły ich przyjm z miłością i łaską i aby zawsze była w łasce u Ciebie służba Izraela ludu Twojego.

MODLITWA

na początek miesiąca i na wolne Święta.

Elohenu. (*) Boże nasz i Boże ojców naszych, niech wnijdzie przed Ciebie, dojdzie Cię i dosięgnie Cię, niech się zjawi przed Tobą i będzie przyjętém i wysłuchaném i zważoném i wspomnianém, pamięć i wspomnienie o nas, wspomnienie

אבותינו • וְחֶרֶן מִשִּׁית בֶּן דָּוִד עֲבָדְךָ • וְחֶרֶן יְרוּשָׁלָּיִם
 עִיר קְדוֹשָׁךְ • וְחֶרֶן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ • לְפִלְטָה
 לְטוֹבָה לְחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם
 לראש חדש ראש החודש

לפסח תג המצות

לסוכות תג הסבות

הָזֶה: זְכָרְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטֹבָה וּפְקֻדָּנוּ בּוֹ לְבִרְכָה
 וְהוֹשִׁיעֵנו בּוֹ לְחַיִּים • וּבְדַבַּר יְשׁוּעָה וּרְחֻמִּים חַסִּים וְחַנּוּנוֹ •
 וּרְחַם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנו • כִּי אֱלֹהֶיךָ עֵינֵינוּ • כִּי אֵל מְלֶךְ
 תְּצוֹן וּרְחוּם אַתָּה:

וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים • כְּרוּךְ אַתָּה
 יְיָ הַמַּחְזִיר שְׂכִינְתּוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אָנֹכְנוּ לְךָ שְׂאֵתָה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד • צוּר חַיִּינוּ מִגֵּן יִשְׁעֵנו אַתָּה הוּא
 לְדוֹר וָדוֹר • גּוֹדֵה לְךָ וּגְסַפֵּר תִּתְקַתֵּךְ • עַל חַיִּינוּ
 הַמְסֻדִּים בְּיָדְךָ וְעַל נַשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לְךָ וְעַל נַפְשֶׁךָ
 שְׂבָכֶל--יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נַפְּלֹאוֹתֶיךָ וְמוֹבוֹתֶיךָ שְׂבָכֶל--
 עַת עָרַב וּבָקֵר וְצִהְרִים הַטּוֹב כִּי לֹא--כָלוּ רַחֲמֶיךָ
 וְהִמְרַחֵם כִּי לֹא--תָמוּ חַסְדֶיךָ מֵעוֹלָם קְרִינֵנו לְךָ:

לתעוכה

עַל הַגָּסִים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת
 וְעַל הַמְּלַחְמוֹת שְׁעֵשִׂיתָ לְאֲבוֹתֵינוּ בְּיָמֵם הָהֵם בְּזִמְנֵי הָזֶה:
 בימי

112 NABOŻEŃSTWO WIECZORNE NA WILIĄ SOBOTY.

o przodkach naszych, wspomnienie o Messyaszu, synie Dawida, sługi Twojego i wspomnienie o Jeruzolimie, świętym Twoim grodzie i wspomnienie całego ludu Twojego, domu Izraela, na ocalenie, na dobro, na łaskę i upodobanie, na miłosierdzie, na życie i na pokój w dniu tym

(na początku miesiąca) początku miesiąca.

(Na wolne Święta Paski) święta prażników.

(Na wolne Święta Szałasów) święta szałasów.

Wspomnij nas w nim, Wiekuisty, Boże nasz, na dobro, obdarz nas w nim błogosławieństwem, dopomóż nam w nim do życia. A dla tego ocalenia i miłosierdzia, osłoń i utaskaw nas. ulituj się nad nami i ocal nas, bo do Ciebie zwrócone są oczy nasze, bo Ty jesteś Wszechmogącym, Królem litościwym i miłosiernym.

Oby oczy nasze ujrzały, jak wrócisz do Syonu w miłosierdziu. Bądź pochwalony Wiekuisty, zwracający swój Majestat do Syonu.

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych na zawsze i wiecznie, opieką życia naszego, tarczą zbawienia naszego. Ty istniejesz od pokolenia do pokolenia, dziękować Ci będziemy i opiewać chwałę Twoją, za życie nasze, które w Twoim ręku, za dusze nasze przy Tobie strzeżone, za cuda Twoje codzienne z nami, za wspaniałe dobroczynności Twoje w każdym czasie wieczorem, rano i w południe. Dobrotliwy, bo miłosierdzie Twoje nieskończone, litościwy, bo łaski Twoje nie ustawają i wiecznie w Tobie ufamy.

(Na uroczystość Makabeuszów Chanukah). (*)

Za cuda, odkupienie, czyny potęgi, wybawienie i za wojny, które wiodłeś za przodków naszych, w owych dniach o tym czasie.

בימי מתתיהו בן-יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו
 כשעמדה מלכות יון תרשעה על עמך ישראל להשפיתם
 תורתך ולהעבירם מחקי רצונך ואתה ברחמך
 הרבים עמדת להם בעת צרתם רבת את-ריבם הנה
 את-דינם נקמת את-נקמתם מסרת גבורים ביד חלשינו
 ורבים ביד מעטים וממאים ביד מהורים ורשעים ביד
 צדיקים וזדים ביד עוסקי תורתך וקה עשית שם גדול
 וקדוש בעולמך ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופרקן
 כהיום הזה ואחר כן באו בנך לדבר ביתך ופנו את-
 היכלך ומתרו את-מקדשך והדליקו גרות בתצרות קדשך
 וקבעו שמונת ימי תגבה אלז להודות ולהלל לשמך הגדול:
 ועל-כלם יתברך ויתרומם שמך מלפני תמיז
 לעולם ועד :

בעשרת ימי תשובה

וכתוב לחיים טובים כל-בני בריתך :

וכל החיים יודוך פלה ויהללו את-שמך באמו
 האל ישועתנו ועזרתנו מלה . ברוך אתה יי הטוב שמן
 וקה נאה להודות :

שלום רב על-ישראל עמך תשים לעולם פ
 אתה הוא מקד ארון לכרה-שלום . וטוב בעיניך לכה
 את-עמך ישראל בכל-עת ובכל שעה בשלומך :

בעשרת ימי תשובה

בספר חיים ברכה ושלום ופרנסה טובה נזכר ונכתב לפני
 אנתנו

Za czasów wielkiego Kapłana Matatiasza, syna Jochanana Chaszoneja i synów jego, gdy bezbożne państwo Greckie (a) powstało na lud Twój Izraela, aby wyrugować u niego naukę Twoją i odwozić od ustaw woli Twojej, wtedy Ty w wielkości miłosierdzia Swojego wspierałeś ich wczasie ucisku, ich walkę uważałeś za Swoją walkę, ich sprawę za Swoją sprawę, ich zemstę za Swoją zemstę, wydałeś silnych w ręce słabych, mnogość w ręce mniejszości, nie czystych w ręce czystych, bezbożnych w ręce sprawiedliwych, zbrodniarzy w ręce zajmujących się nauką Twoją, a dla Siebie zdobyłeś wielkie i święte imię na świecie Swoim, i dla ludu Swego Izraela zdziałałeś wielkie wybawienie i odkupienie w dniu owym. A potem weszli synowie Twoi do przybytku domu Twojego, wyprzatali pałac Twój, oczyścili świątynię Twoją i zapalili światła w świętych przysionkach Twoich, i ustanowili te ośm dni Chanukah, by dziękować Ci i wielbić wielkie imię Twoje.

Weal kulom. A za to wszystko niechaj imię Twoje będzie błogosławioném i wywyższoném, o Królu nasz, zawsze i na wieki wieków.

(Na dziesięć dni pokuty.)

[Zapisz na życie szczęśliwe wszystkich synów przymierza Swojego.]

A wszystko co żyje dziękować Ci będzie. — Selah! — I chwalać imię Twoje w prawdzie, Wszechmogący, zbawco i pomocy nasza. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuisty „dobrotliwy“ imię Twoje, a Tobie przystoi dziękczynienie.

Szalom raw. (*) Obfitość pokoju ześlęj na Izraela lud Swoj na wieki, albowiem Ty jesteś Królem i Panem wszelkiego pokoju. Oby Ci się spodobało błogosławić ludowi Swojemu Izraelowi każdego czasu i każdej godziny pokojem Swoim.

(Na dziesięć dni pokuty.)

[Obyśmy zostali wspomnieni i zapisani przed Tobą do Księgi życia, błogosławieństwa pokoju i dostatniego utrzymania się, my

(a) Antyocho Epifana.

אָנְחֵנוּ וְכָד עֲמָךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם . בָּרוּךְ אַתָּה
 יי עוֹשֵׂה הַשְּׁלוֹם .

בָּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלוֹם :

אֱלֹהֵי נְצוּר לְשׁוֹנֵי מָרַע וּשְׁפָתֵי מַדְבַּר מְרֻמָּה וְלִמְקַלְלֵי
 גַּפְשֵׁי תְדוּם וְנַפְשֵׁי כְּעַפְר לְכָל תַּהֲיֶיהָ : פֶּתַח לְבִי בְּתוֹרָתְךָ
 וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוּף גַּפְשֵׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה
 הַפֵּר עֲצָתָם וּמְקַלֵּל מַחֲשַׁבְתָּם . עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂמֶךָ עֲשֵׂה
 לְמַעַן יְמִינְךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשָׁתְךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתְךָ .
 לְמַעַן יִחַדְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְיִי : יְהִי לְרִצּוֹן
 אֱמִרֵיפִי וְהַגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי : עוֹשֵׂה שְׁלוֹם
 בְּמִרְמִיז הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל
 וְאָמְרוּ אָמֵן :

יְהִי רִצּוֹן לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שְׂיִבְנֶה בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ בְּמְהֵרָה בְּיְמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ : וְשֵׁם גַּעְבֻּדְךָ
 בְּיִרְאָה בְּיַמֵּי עוֹלָם וּבְשָׁנִים קְדֻמוֹנִיּוֹת : וְעֲרָבָה לִי מִנַּחַת
 יְהוּדָה וִירוּשָׁלַיִם בְּיַמֵּי עוֹלָם וּבְשָׁנִים קְדֻמוֹנִיּוֹת :

הש"ץ תחור ויכלו ואחריו הקהל .

חון בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי
 אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר
 וְהַנּוֹרָא אֵל עֲלִיּוֹן קִנָּה שָׁמַיִם וָאָרֶץ :

חון וקהל מִגֵּן אֲבוֹת בְּדַבְרוֹ מְחִיָּה מְתִים בְּמֵאֲמְרוֹ הָאֵל
 (בש"ת הַמְּלַךְ) הַקְּדוֹשׁ שְׁאִין כְּמוֹהוּ הַמְּגִיחַ לְעַמּוֹ בְּיוֹם שַׁבָּת
 קדשו

i cały lud Twój, dom Izraela, na życie szczęśliwe i na pokój.
Bądź pochwalony Wiekuisty! Twórco pokoju.]

Bądź pochwalonym Wiekuisty błogostawiący lud Swój
Izraela pokojem.

Elohaj. (*) Boże mój! Strzeż języka mego od złego
a ust moich od mowy zwodniczej. Oby dusza moja umilkła
w obec przeklinających mnie i oby dusza moja w obec obelgi
była jakby prochem. Otwórz raczej serce moje Swojej nauce,
a dusza moja oby ściagała za rozkazami Twojemi, — a wszyscy,
którzy złe zamysły na mnie knują, — zniwecz ich zamysły
i zniszcz ich przedsięwzięcie. Uczyn to dla imienia Swojego,
uczyn dla prawicy Swojej, uczyn dla świętości Swojej, uczyn dla
nauki Swojej, aby ocaleni zostali ulubieńcy Twoi, niech prawica
Twa ocali i wysłuchaj mnie. Oby łaskawie przyjęte zostały
wyrzucenia ust moich i myśli serca mego przed Tobą. Wie-
kuisty, opoko moja i zbawco mój. Ten, co sprawia pokój
w niebiosach Swoich, oby zrządził pokój dla nas i dla całego
Izraela, i mówcie: Amen.

Oby Ci się spodobało Wiekuisty, Boże mój i Boże ojców
naszych, by odbudowanym został dom Świątyni rychło za naszych
dni i daj nam udział w Zakonie Swoim.

A tam będziemy Ci służyć jak za czasów odwiecznych
i jak za lat poprzednich.

I oby przyjemną była Wiekuistemu dań Jehudy i Jerozolimy
jak za czasów odwiecznych i za lat poprzednich.

(Kantor powtarza Wajechulu a za nim Lud—obacz wyżej str. 111.)

(Kantor.)

Boruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz i Boże
ojców naszych, Boże Abrahama, Boże Izaaka i Boże Jakóba, Boże
wielki, potężny i straszny, Boże Najwyższy, Panie nieba i ziemi.

(Kantor i Lud.)

Magen. (*) On osłaniał przodków słowem Swojém,
ożywia zmarłych wyrzeczeniem Swojém, Bóg, (na dziesięć
dni pokuty: Król) święty, któremu nie masz podobnego,
dający spoczynek ludowi Swojemu, w świętym dniu

קִדְשׁוֹ כִּי בָּם רָצָה לְהַגִּיחַ לָהֶם לְפָנָיו נִעְבֹּד בִּירְאָה וּפְחַד
וְנוֹדָה לְשִׁמּוֹ בְּכָל־יּוֹם תָּמִיד מֵעַן הַבְּרָכוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת
אֲדוֹן הַשְּׁלוֹם מִקִּדְשׁ הַשַּׁבָּת וּמִבְּרַךְ שְׁבִיעִי וּמְנִיחַ בְּקִרְשָׁה
לְעַם מִדְּשָׁנֵי עֲנַג וְזָכַר לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית :

הש"ץ חוזר אלהינו עד מקדש השבת ואומר קדיש תתקבל .

א"א במה מדליקין בשבת שחל בו יו"ט או שבת חוה"מ או ביו"ט שחל להיות
בערב שבת .

שבת פ"ב בַּמָּוֶה מְדַלִּיקִין וּבַמָּוֶה אֵין מְדַלִּיקִין . אֵין מְדַלִּיקִין
לֹא בְּלֶכֶשׁ וְלֹא בְּחוּסֵן וְלֹא בְּכֶלֶךְ . וְלֹא בְּפִתִּילַת הָאֵידִן וְלֹא
בְּפִתִּילַת הַמְּדַבֵּר . וְלֹא בִירֻזָּקָה שֶׁעַל פְּנֵי הַמַּיִם . וְלֹא בְּזֹפֶת
וְלֹא בְּשַׁעוּה . וְלֹא בְּשֶׁמֶן קִיק וְלֹא בְּשֶׁמֶן שְׂרָפָה . וְלֹא
בְּאַלְיָה וְלֹא בְּחֶלֶב . נְחוּם הַמְּדִי אֹמֵר מְדַלִּיקִין בְּחֶלֶב
מִבְּשָׁל . וְחֻכְמַיִם אֹמְרִים אֶחָד מִבְּשָׁל וְאֶחָד שְׂאִינוֹ מִבְּשָׁל
אֵין מְדַלִּיקִין בּוֹ : אֵין מְדַלִּיקִין בְּשֶׁמֶן שְׂרָפָה בְּיוֹם טוֹב .
רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אֹמֵר אֵין מְדַלִּיקִין בְּעֶטְרֵן מִפְּנֵי כְבוֹד
הַשַּׁבָּת . וְחֻכְמַיִם מְתִירִין בְּכָל הַשְּׁמָנִים בְּשֶׁמֶן שְׁמֵשְׁמִין
בְּשֶׁמֶן אֲגוּזִים בְּשֶׁמֶן צְנוּנוֹת בְּשֶׁמֶן דָּגִים בְּשֶׁמֶן פְּקַעוֹת
בְּעֶטְרֵן וּבְגַפְטָא . רַבִּי טְרַפּוֹן אֹמֵר אֵין מְדַלִּיקִין אֱלֵא בְּשֶׁמֶן
זֵית בְּלֶכֶד : כָּל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵין מְדַלִּיקִין בּוֹ אֱלֵא
פִּשְׁתָּן . וְכָל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵינוֹ מִטְּמֵא טְמֵאת אֱהֵלִים
אֱלֵא פִּשְׁתָּן . פִּתִּילַת הַבְּגָד שֶׁקִּפְּלָה וְלֹא הִבְהֵבָה . רַבִּי
אֲלִיעֶזֶר אֹמֵר טְמֵאתָ הִיא וְאֵין מְדַלִּיקִין בָּהּ . רַבִּי עֲקִיבָא
אֹמֵר מְהוֹרָה הִיא . וּמְדַלִּיקִין בָּהּ : לֹא יִקּוּב אָדָם

שפופרת

Sabatu, bo ich upodobał Sobie by dać im spoczynek, Jemu służyć będziemy w bojaźni i w drzeniu, dziękować imieniu Jego każdego dnia nieustannie w postaci błogosławieństw, Bóg dziękczynienia, Pan pokoju, poświęcający Sabat i błogosławiący siódmy dzień i dający święty odpoczynek ludowi lubującemu się przyjemnością, jako pamiątkę dzieła stworzenia.

(Kantor sam powtarza Elohenu str. 111 do Mekadesz haszabos patrz wyżej, a potem odmawia Kadysz cały str. 73.)

(Traktat ten nie recytuje się w Sobotę przypadającą na Święto, lub Wolne Święto, lub w Święto przypadające na Piątek.)

Bameh. (*) Co jest dozwoloném na utrzymanie światła w Sobotę, a co nie? Nie wolno używać na knot lechesz, nieczesanego lnu i przędzy jedwabników, przędzy z łyka, przędzy z roślin pustyni, mchu wodnego, — a na materyał palny, nie wolno używać smoły, wosku, oleju z kik, oleju z nieczyszczonego z podniesienia, tłuszczu z ogona i łożu zwierząt. Nachum Medéjczyk twierdzi, że wolno używać stopionego łożu, drudzy zaś uczeni twierdzą, że nie wolno używać łożu, bądź stopionego, bądź nie stopionego. Nie wolno używać znieczyszczonego oleju podniesienia na żadne święto. Rabi Jizmael mówił, że nie wolno używać fusów smoły, aby nie ubliżyć czci Sabatu, drudzy zaś uczeni dozwalają używania wszelkich gatunków oleju, jako to: oleju szumsumin, oleju orzechowego, oleju nasienia rzadkwi, oleju rybiego, oleju dzikich dyni, fusów smoły i nafty. Rabi Tarfon mówił, że wolno używać tylko samego oleju oliwnego. Z pomiędzy wszystkiego co nazwaném jest drzewem, nie wolno używać do knotu tylko lnu, tak jak z wszystkiego, co nazwaném jest drzewem, tylko len, z którego zrobiono namiot, przyjmuje znieczyszczenie po zmarłym, kawałek sukni jakiej skręconej na knot, ale u końca nie przypalony, Rabi Eliezer mówi, że jest nieczysty i nie wolno go używać, Rabi Akiba zaś mówi, że jest czysty i można go używać. Nie wolno używać przedziurawionej z dołu

שְׁפוּפֶרֶת שֶׁל בִּיצָה וַיִּמְלֶאנָה שֶׁמֶן וַיִּתְּנָה עַל פִּי הַגֵּר
בְּשֵׁבִיל שְׁתֵּהָא מִנְטָפֶת וְאֶפִּילוּ הוּא שֶׁל חֶרֶם . וְרַבִּי יְהוּדָה
מֵתִיר . אָבֵל אִם הִבְרָה הוּיֹצֵר מִתְחִלָּה מִתָּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא
כָּלִי אֶחָד . לֹא יִמְלֵא אָדָם קַעֲרָה שֶׁמֶן וַיִּתְּנָה בְּצַד הַגֵּר
וַיִּתֵּן רֹאשׁ הַפְּתִילָה בְּתוֹכָהּ בְּשֵׁבִיל שְׁתֵּהָא שׁוֹאֲבֵת . וְרַבִּי
יְהוּדָה מֵתִיר : הַמְּכַבֵּה אֶת הַגֵּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵתִירָא
מִפְּנֵי גוֹיִם מִפְּנֵי לְסָטִים מִפְּנֵי רֵיחַ רָעָה אוֹ בְּשֵׁבִיל הַתְּחִלָּה
שְׁיִישֵׁן . פָּטוּר . כָּחֶם עַל הַגֵּר כָּחֶם עַל הַשֶּׁמֶן כָּחֶם עַל
הַפְּתִילָה . חֵיב . רַבִּי יוֹסֵי פּוֹטֵר בְּכֻלָּן הוּיָן מִן הַפְּתִילָה
מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה פָּחֶם : עַל שֶׁלֶשׁ עֲבֻרוֹת נָשִׁים מֵתוֹת
בְּשַׁעַת לִידָתָן . עַל שְׁאִינָן זְהִירוֹת . בְּגִדְהָ בְּחֻדָּה וּבְהַדְלָקַת
הַגֵּר : שְׁלֹשָׁה דְבָרִים צָרִיךְ אָדָם לֵאמֹר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ עֶרֶב
שֶׁבֶת עִם חֲשֵׁכָה . עֲשֶׂרְתֶּם עֲרֻבְתֶּם הַדְּלִיקוּ אֶת הַגֵּר .
סָפַק חֲשֵׁכָה סָפַק אֵינָה חֲשֵׁכָה . אֵין מְעֻשְׂרִין אֶת
הַדָּאִי . וְאֵין מִטְבִּילִין אֶת הַבָּלִים . וְאֵין מְדִלִיקִין אֶת
הַגְּזוֹת . אָבֵל מְעֻשְׂרִין אֶת הַדְּמָאִי . וּמְעַרְבִין וְטוֹמְנִין
אֶת הַחֲמִין :

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא . תְּלִמְדֵי חֲכָמִים
מְרַבִּים שְׁלוֹם בְּעוֹלָם : שְׁנָאֵמַר וְכָל בְּנֵיךְ לְטוֹדֵי יִי וְרַב
שְׁלוֹם בְּנֵיךְ : אִל תִּקְרָא בְּנֵיךְ אֶלָּא בּוֹנֵיךְ : שְׁלוֹם רַב לְאַתְבִּי
תוֹרְתְךָ וְאֵין לָמוּ מִכְּשׁוֹל : יְהִי־שְׁלוֹם בְּחִיךְ שְׁלֹדָה
בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ : לְמַעַן אַחֵי וְרַעֵי אֲדַבְּרֶה־נָּא שְׁלוֹם כָּךְ : לְמַעַן

łupiny jaja, napełnionej olejem i zawieszonj nad lampą, aby olej kroplami spadał, nawet takiego przyrządu glinianego używać nie wolno, — ale Rabi Jehudah pozwala. Wszakże gdy garncarz podobnyż przyrząd przymocuje przed Sabatem do lampy, to wolno go używać, gdyż w takim razie stanowi z lampą jedno naczynie. Nie wolno napełnić czasy olejem i umieścić ją z boku lampy, a koniec knota włożyć w nią, aby przyciągał ku sobie olej, — ale Rabi Jehudah pozwala. Nie ulega karze, za zniewagę Sabatu, kto gasi lampę w Sobotę z obawy przed poganami, rabusiami lub z melancholii, albo dla chorego, aby mógł zasnąć, jeżeli zaś to czyni z zamiarem oszczędzenia lampy, oleju lub knotu, ulega karze. Rabi Jose uwalnia go w wszystkich tych przypadkach, wyjąwszy, gdy oszczędzać chce knot, bo przez to zamienia go na węgiel. Za trzy przestępstwa zwykle umierają kobiety, podczas porodu, to jest, kiedy nie przestrzegają czyszczenia się po menstruacyi, oddzielenia kawałka ciasta z wypieków i zapalenia świateł w Sobotę. Trzy rzeczy gospodarz winien przypominać w wilią Soboty, gdy się ściemnia, to jest: jeżeli oddaliście dziesięcinę, jeżeli urządziliście Erub, (dla wolności przeniesienia w Sobotę ruchomości z jednego miejsca na drugie) to zapalcie lampy. Jeżeli wątpliwości ulega, czy się ściemniało lub nie, to nie wolno już oddać dziesięciny od rzeczy o których z pewnością wiadomo, że nie oddano z nich dziesięciny, nie wolno moczyć naczyń w wodzie i nie wolno lamp zapalać, ale wolno oddać dziesięcinę od rzeczy, o których nie z pewnością wiadomo, czy dziesięcinę z nich oddano, wolno urządzić Erub i wolno ciepłe stawy zachować, by nie ostygły.

Amar. Rabi Eleazer, syn Rabi Chaninah mawiał: uczeni Zakonu utrzymują pokój w świecie, albowiem mówiono: „A wszyscy synowie twoi nauczeni zostaną od Wiekuistego, a wielkim będzie pokój twych synów.“ Nie należy tu czytać *banajich* (synowie twoi) ale *bonajich* (odbudujący się). Przyjaciele Zakonu Twojego używają pokoju trwałego i nie potykają się. Oby w murach twoich przebywał pokój, a bezpieczeństwo w pałacach twoich. Dla braci moich i przyjaciół moich życzę ci pokoju. Dla

בֵּית־יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲבִקְשָׁה טוֹב לָךְ : יְיָ עֲזֵר לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ אֱיָרְךָ
אֶת־עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם :

עלינו. קדיש יתום.

ברכת הילדים

מנהג לברך הילדים בשבת ויו"ט.

לזכרים יְשִׁימְךָ אֱלֹהִים בְּאִפְרַיִם וּכְמִנְשָׁה :
לנקבות יְשִׁימְךָ אֱלֹהִים בְּשָׂרָה רַבְקָה רַחֵל וְלָאָה :

ואח"כ אומרים ברכת כהנים.

יְבָרְכֶךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ :

יָאֵר יְיָ אֱלֹהֵי וְיַחַדְךָ :

יֵשָׁא יְיָ אֱלֹהֵי וְיֵשֵׁם לָךְ שָׁלוֹם :

תפלות לליל שבת בביתו

בביאתו לביתו מבהכ"נ.

שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם מְלֹאכֵי הַשָּׁרֵת מְלֹאכֵי עֲלִיזוֹן מִמְּלֶךְ
מְלֹכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא : ג'פ

בּוֹאֲכֶם לְשָׁלוֹם מְלֹאכֵי הַשָּׁלוֹם מְלֹאכֵי עֲלִיזוֹן מִמְּלֶךְ

מְלֹכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא : ג'פ

בְּרִבּוֹנֵי לְשָׁלוֹם מְלֹאכֵי הַשָּׁלוֹם מְלֹאכֵי עֲלִיזוֹן מִמְּלֶךְ

מְלֹכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא : ג'פ

צֵאתְכֶם לְשָׁלוֹם מְלֹאכֵי הַשָּׁלוֹם מְלֹאכֵי עֲלִיזוֹן מִמְּלֶךְ

מְלֹכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא : ג'פ

כִּי מְלֹאכֵי יֵצֵא לָךְ לְשִׁמְרֶךָ בְּכַל־דְּרָכֶיךָ :

יְיָ יִשְׁמַר־צֵאתְךָ וּבֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם :

117 NABOŻEŃSTWO WIECZORNE NA WILIĄ SOBOTY.

domu Wiekuistego, Boga naszego, staram się o twoje szczęście. Wiekuisty udziela moc ludowi Swojemu, Wiekuisty błogosławi lud Swój pokojem.

(Mówi się modlitwa Alenu, str. 74. Kadysz dla osierociałych, str. 73.)

BŁOGOSŁAWIENSTWO DZIECI.

Zwyczaj istnieje, iż rodzice udzielają dzieciom następujące błogosławieństwo w Sobotę i Święta uroczyste:

Dzieciom płci męskiej:

Oby cię Bóg uczynił jak Efrajima i Menasseh.

Dzieciom płci żeńskiej:

Oby cię Bóg uczynił jak Sarę, Rebekę, Rachelę i Leę.

A potem błogosławieństwo kapłańskie:

Oby cię Wiekuisty błogosławił i strzegł.

Oby Wiekuisty przyświecał ci obliczem Swojem i był ci łaskawym.

Oby Wiekuisty zwrócił oblicze Swoje ku tobie i obdarzył cię pokojem.

MODLITWY DOMOWE NA WILIĄ SOBOTY WIECZOREM.

Przy wejściu do domu z Synagogi.

Szalom. (*) Witam was, aniołowie służbowi, aniołowie Najwyższego, Króla wszystkich królów, Świętego, błogosławiony On. (Trzy razy.)

Wnijście wasze w pokój, aniołowie pokoju, aniołowie Najwyższego, Króla wszystkich królów, Świętego, błogosławiony On. (Trzy razy.)

Błogosławcie mnie w pokoju, aniołowie pokoju, aniołowie Najwyższego, Króla wszystkich królów, Świętego, błogosławiony On. (Trzy razy.)

Wyjście wasze w pokój, aniołowie pokoju, aniołowie Najwyższego Króla wszystkich królów, Świętego, błogosławiony On. (Trzy razy.)

Bo aniołów Swoich ustanowi przy tobie, by cię strzegli w wszystkich drogach twoich. Wiekuisty strzedz będzie wyjścia twojego i wnijścia twojego od dziś i na wieki.

רבון כל העולמים ארון כל הנשמות ארון השלום
 מלך אביר מלך ברוך מלך גדול מלך הזכר שלום מלך
 תדור מלך ותיק מלך זך מלך חי העולמים מלך טוב
 ומטיב מלך יחיד ומיוחד מלך כביר מלך לובש רחמים
 מלך מלכי המלכים מלך נשגב מלך סומך נופלים מלך
 עושה מעשה בראשית מלך פודה ומציל מלך צח ואדום
 מלך קדוש מלך רם ונשא מלך שומע תפלה מלך תמים
 ירפו : מודה אני לפניך יי אלהי ואלהי אבותי על כל
 החסד אשר עשית עמדי ואשר אתה עתיד לעשות עמי
 ועם כל בני ביתי ועם כל בריותך בני בריתי . וברוכים
 הם מלאכיך הקדושים והטהורים שעשים רצונך : ארון
 השלום מלך שהשלום שלו ברכני בשלום ותפקוד אותי
 ואת כל בני ביתי וכל עמך בית ישראל לחיים טובים
 ולשלום : מלך עליון על כל צבא מרום יוצרנו יוצר
 בראשית : אחלה פניך המאירים שתזכה אתי ואת כל
 בני ביתי למצוא חן ושכל טוב בעיניך ובעיני כל בני אדם
 ותנה ובעיני כל רואינו לעבודתך וזכנו לקבל שבתות מתוך
 רוב שמחה ומתוך עשר וכבוד ומתוך מעוט עונות והסר
 ממני ומכל בני ביתי ומכל עמך בית ישראל כל מיני חולי
 וכל מיני מדה וכל מיני רלות ועניות ואביונות ותן בנו יצר
 טוב לעבודה באמת וביראה ובאהבה ונהיה מכבדים בעיניך
 ובעיני כל רואינו כי אתה הוא מלך הכבוד כי לה נאה כי
 לה יאה : אנא מלך מלכי המלכים צנה למלאכיך מלאכי

השרת

Ribon. (*) Władzco wszystkich światów, Panie wszystkich dusz, Panie pokoju, Królu potężny, Królu błogosławiony, Królu wielki, Królu głoszący pokój, Królu wspaniały, Królu silny, Królu czysty, Królu wiecznie żyjący, Królu dobry i dobrze czyniący, Królu Jedyny i za Jedynego uznany, Królu wszechmocny, Królu odziany miłosierdziem, Królu wszystkich królów, Królu wywyższony, Królu wspierający upadłych, Królu, Twórcu Wszczęświata, Królu odkupicielu i wybawicielu, Królu czysty i zapalczywy, Królu święty, Królu wysoki i wzniesiony, Królu wysłuchujący modły, Królu, którego drogi są bez plamy. Dziękuję Ci Wiekuisty, Boże mój i Boże ojców moich, za wszystkie łaski, które mi wyświadczyłeś i które nadal wyświadczać będziesz mnie i całemu domowi mojemu, wszystkim stworzeniom Swoim, sprzymierzeńcom moim. Błogosławieni aniołowie Twoi, święci i czysti, wykonywający wolę Twoją. Panie pokoju, Królu, u którego jest pokój, błogosław mnie pokojem i wspomnij mnie i cały dom mój i cały lud Swoj domu Izraela, na życie błogie i na pokój. Królu Najwyższy nad wszystkimi zastępami wysokości, Twórcu nasz, Twórcu Wszczęświata, błagam jaśniejące oblicze Twoje, abyś mnie i cały dom mój uznał za godnych doznawania łaski i dobrych względów w oczach Twoich i w oczach wszystkich synów Adama i Ewy, w oczach wszystkich, co nas widzą, byśmy Tobie służyć mogli. I uznaj nas za godnych do przywitania każdej Soboty, z powodu wielkiej radości, bogactw i zaszczytów ; z powodu zmniejszenia grzechów, i usuń odemnie i od całego domu mojego, i od całego ludu Swego domu Izraela, wszelkiego rodzaju choroby, i wszelkiego rodzaju boleści, i wszelkiego rodzaju niedostatek, ubóstwa i brak wygod, i wlej w nas dobrą wolę, byśmy Ci służyli w prawdzie, w bojaźni i w miłości, i abyśmy byli poważani w oczach Twoich i w oczach wszystkich co nas widzą, bo Ty jesteś Królem zaszczytów, bo Tobie przystoi, bo Tobie się należy. Błagam Cię, Królu wszystkich Królów, rozkaż aniołom Swoim, aniołom służbowym,

הַשָּׁרֵת מִשְׁרָתִי עֲלוּיָן שְׂיִפְקֹדוּנִי בְּרַחֲמִים וַיְבָרְכוּנִי בְּבוֹאֵם
 לְבֵיתִי בַּיּוֹם קִדְשֵׁנוּ כִּי הִדְלַקְתִּי נְרוֹתַי וְהִצַּעַתִּי מִטְּשָׁתִּי
 וְהִחַלְפַתִּי שְׂמֵלוֹתַי לְכַבוֹד יוֹם הַשַּׁבָּת וּבָאתִי לְבֵיתְךָ לְהַפִּיל
 תְּחִנָּתִי לְפָנֶיךָ שְׁתַּעֲבִיר אֲנַחְתִּי וְאָעִיד אֲשֶׁר בְּרֵאתָ בְּשִׁשָּׁה
 יָמִים כֹּל הַיְצוֹר וְאֵשְׁנָה וְאֵשְׁלֵשׁ עוֹד לְהַעֲרִיד עַל כּוֹסֵי בְּתוּךָ
 שְׂמֵחַתִּי בְּאֲשֶׁר צִוִּיתָנִי לְזַכֵּר וּלְהִתְעַנֵּג בְּיִתְרֵךָ נִשְׂמַחְתִּי אֲשֶׁר
 נָתַתָּ בִּי : כּוֹ אֲשֻׁבוֹת בְּאֲשֶׁר צִוִּיתָנִי לְשַׁרְתְּךָ וְכֵן אֲנִיד
 גְּדֻלָּתְךָ בְּרָנָה : וְשׁוּיִתִּי יי לְקַרְאֹתִי שְׁתִּרְחַמְנִי עוֹד בְּגִלוּתִי
 לְגֵאֲלֵנִי לְעוֹרֵר לְבִי לְאַהֲבָתְךָ וְאֵז אֲשַׁמּוֹר פִּקְדוֹתֶיךָ וְחֻקֶּיךָ בְּלִי
 עֶצֶב וְאַתְּפַלֵּל כְּדַת כְּרֵאוּי וּכְנֻכּוֹן : מִלֵּאכֵי הַשָּׁלוֹם בּוֹאֲכֶם
 לְשָׁלוֹם בְּרֻכּוֹנֵי לְשָׁלוֹם וְאִמְרוּ בְּרוּךְ לְשִׁלְחֵנִי הָעֶרְוֶה וְצִאתְכֶם
 לְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם אָמֵן סְלָה :

אֵשֶׁת חַיִל מִי יִמְצָא וְרַחֵק מִפְּנִינִים מִכְרָה : בְּטַח בָּהּ
 לֵב בְּעֵקֶה וְשָׁלָל לֹא יִחַסֵּר : גְּמַלְתָּהּ טוֹב וְלֹא־דָרַע כֹּל יָמֵי
 חַיֶּיהָ : דְּרָשָׁה צָמֵר וּפְשָׁתִים וַתַּעַשׂ בְּחַפְזָה כַּפִּיהָ : הָיְתָה
 בְּאֵינִיּוֹת סוֹתֵר מִמֶּרְחֵק תָּבִיא לְחֻמָּה : וַתִּקֶּם בְּעוֹד זֵילָה
 וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֵק לְנַעֲוֹתֶיהָ : וּמָמָה שָׂדֵה וַתִּקְחָהּ
 מִפְּרֵי כַּפִּיהָ נִמְעַע נִשְׁעָה ק' פָּרִם : חֲנָנָה בְּעוֹז מִתְנַיָּה וַתֵּאֱמַן
 זְרוּעֹתֶיהָ : טַעֲמָה כִּי־טוֹב סִחָרָה לֹא־יִכְבֶּה בְּבִילָה בְּלֵילָה ק' גִּרָה :
 יָדֶיהָ שְׁלָחָה בְּפִישׁוֹר וּכְפִיהָ תִמְכּוּ פֶלֶךְ : כַּפָּה פֶּרֶשָׁה לְעֵנִי
 וַיְדִיָּה שְׁלָחָה לְאֲבִיוֹן : לֹא־תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלֹג כִּי כָל־
 בֵּיתָהּ לְבָשׁ שָׁנִים : מְרַבֵּדִים עֲשָׂתָה־קָה שֵׁשׁ וְאַרְגָּמָן
 לְבוּשָׁה

sługom Najwyższego, by mnie wspomnieli w miłosierdziu i błogosławili mnie, gdy przyjdę do domu mojego w dniu naszego święta, bo zapaliłem światła swoje, postawiłem łóżko swoje i zmieniłem odzież swoją na uczczenie Sabatu, — i byłem w domu Twoim, by wylać błagania swoje przed Tobą, abyś usunął smutek mój i głosiłem, żeś stworzył w sześciu dniach wszystkie twory, a po raz drugi i trzeci jeszcze ogłoszę to przy kielichu swoim, wśród radości mojej, jak mnie przykazałeś, bym go wspomniął i przyjemności sobie sprawił przez duszę dodatkową, (*) którą we mnie włożyłeś. W nim spoczywać będę, jak mi przykazałeś, bym Ci służył i tak opiewać będę pieniemi wielkość Twoją. Przedstawiam sobie przed oczy Wiekuistego, aby się zlitował nademną, gdy jeszcze jestem na wygnaniu, abyś mnie wyswobodził dla wzbudzenia serca mojego do miłowania Ciebie. A wtedy przestrzegać będę rozkazów Twoich i ustaw Twoich, bez smutku i modlić się będę podług prawa, jak przystoi i jak należy. Aniołowie pokoju, przyjdźcie wasze w pokoju, błogosławcie mnie pokojem i mówcie: „błogosławiony“ o stole moim nakrytym, odtąd i na wieki. Amen. — Selah! —

Eszes chajil. Szczęśliwy, kto cnotliwą znalazł żonę, wartość jęj wyższa nad perły. Serce męża jęj ufa, nie brak mu korzyści. Przez całe swe życie dobre mu świadczy, nigdy złe. Krząta się około wetny i lnu i ochoczą ręką je wyrabia. Podobna okrętom kupieckim, z dalekich stron pożywienie przywozi. Wstaje jeszcze w nocy, udziela domowi strawy, wyznacza płacę służebnym. Myśli o roli, nabywa ją, z oszczędności rąk swoich zasada winnicę. Uzbiera siłą swe lędźwie, wzmacnia swe ramiona. Dostrzega, że zabiegłość jęj korzystna i w nocy nawet światła nie gasi. Ręce swe wyciąga do kądzieli, a dłońią o wrzeczono się opiera. Dłoń swą otwiera dla ubogiego, a rękę Wyciąga ku biednemu. Śniegu się nie obawia dla domowników, bo wszystek dom okryty podwójnym odzieniem. Dla siebie zeszywa płaszcz ozdobny, jęj odzieżą bisior i purpura.

לְבוּשָׁה : נוֹדַע בְּשָׁעָרִים בְּעֵלְהָ בְשִׁבְתוֹ עִם זִקְנֵי אֶרֶץ :
 סָדִין עָשְׂתָה וְהַמְבוּר וְהַגּוֹר נִתְּנָה לְפָנַי עֲזוּזֵהָרָר
 לְבוּשָׁה וְהַשֹּׁחַק יוֹם אַחֲרוֹן : פִּיָּה פִתְחָה בְּחִכְמָה וְהַתּוֹרָת־
 חֶסֶד עַל־לְשׁוֹנָה : צוּפִיָּה הַלִּיכוֹת בֵּיתָה וְלָחֵם עֲצָלוֹת לֹא
 תֹאכַל : קָמוּ בְנֵיהָ וַיֵּאשְׁרוּהָ בְּעֵלְהָ וַיְהַלְלָה : רַבּוֹת בְּנוֹת
 עָשׂוּ חֵיל וְאֵת עֲלִיתָ עַל־כְּלָנָה : שִׁקָר הַחַן וְהַבֵּל הִיפִי אִשָּׁח
 יִרְאֵת־יְהוָה הִיא תִתְּהַלֵּל : הַגּוֹלָה מִפְּרֵי יְדֵיהָ וַיְהַלְלוּהָ
 בְּשָׁעָרִים מְעֻשִׂיהָ :

כדוש לליל שבת

מגביה הכוס ואומר.

בלחש ויהי ערב ויהי בקר :

בְּקוֹל רֶם יוֹם הַשֵּׁשִׁי : וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם :
 וַיִּכַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת
 בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה : וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים
 אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת מִכָּל־מְלֹאכְתּוֹ
 אֲשֶׁר־בְּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן :
 בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
 בְּמִצְוֹתָיו וְרָצָה בְּנוֹ וְשִׁבֹּת קִדְּשׁוֹ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הַגְּחִילָנוּ
 וּזְכָרוֹן לְמַעֲשֵׂה בְרָאשִׁית כִּי הוּא יוֹם תְּחִלָּה לְמִקְרָאֵי קִדְּשׁ
 זְכוֹר לִיצִיאַת מִצְרַיִם פִּי־בְנוֹ בְּחִרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ מִכָּל־
 הָעַמִּים וְשִׁבֹּת קִדְּשָׁךְ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הַגְּחִילָתָנוּ . בְּרוּךְ אַתָּה
 יי מְקַדֵּשׁ הַשְּׁבֹת :

ברוך

Bo mąż jój znany w sądzie, zasiada wśród starszyny kraju. I zasłony tka na sprzedaż, a pasy odstępuje kupcom. Siłą i wspaniałością otoczona, z uśmiechem pogląda w przyszłość. Usta swoje otwiera mądrością, a język nauki zbawienne opiewa. Baczenie śledzi działania domowników, by nikt nie jadał chleba lenistwa. Wielbiąc ją, wzrastają synowie, wychwała ją mąż. Wiele córek kraju odznacza się cnotą, ale ty przewyższasz wszystkie. Fałszem są wdzięki, próżnością uroda, tylko bojaźń Wiekuistego jest kobiety chwałą. Przyznajcie jój nagrodę, owoc rąk jój pracy, i wychwalajcie publicznie jój czyny. (Przypowieści Salomona. Rozd. 31, w. 10 — 31.)

POŚWIĘCENIE SOBOTY W PIĄTEK NA WIECZÓR. (*)

(Nad wzniesionym kielichem wina.)

(Zniżonym głosem.)

I stał się wieczór i stało się rano.

(Głośno.)

Jom haszyszy. Dzień szósty. I dokonane były niebios a i ziemia i wszystek ich zastęp. I dokonał był Bóg dnia siódmego dzieła Swego, które zrobił i odpoczął dnia siódmego po całym Swém dziele, które zrobił. I błogosławił Bóg dniowi siódmemu i poświęcił go, albowiem w nim spoczął po całym Swém dziele, które stworzył Bóg robiąc.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu Wszechświata, który stworzyłeś owoc winnicy.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata, który nas uświęcił swemi przykazaniami i upodobał nas Sobie, a świętą Sobotę Swoją nam udzielił, w miłości i łasce, jako pamiątkę dzieła stworzenia, bo on jest głównym dniem świętych uroczystości, wspomnieniem wyjścia z Egiptu. Bo nas wybrałeś i nas poświęciłeś z pomiędzy wszystkich ludów, a świętą Sobotę Swoją w miłości i w łasce nam udzieliłeś. Bądź pochwalony Wiekuisty, poświęcający Sobotę.

על שני הלחם

בְּרֹךְ אֶתְּהָ יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמוֹצִיא לֶחֶם
מִן הָאָרֶץ :

כשחל שבת בסכות

בְּרֹךְ אֶתְּהָ יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לֵישֵׁב בַּסֵּכָה :

זמירות לשבת

יְהי רַבּוֹן עֲלֵם וְעֹלְמַיָּא . אֲנִתְּהָ הוּא מְלָכָא מְלָךְ מְלַכְיָא .
עוֹבֵד גְּבוּרְתֵךְ וְתַמְתֵּיָא . שְׁפִיר קַדְמְךָ לְהַתְּוִיָּא : יי
שְׁבַחֲחִין אֲסֹדֵד צִפְרָא וְרַמְשָׁא . לֵךְ אֱלֹהָא קַדִּישָׁא . בְּרָא
כָּל נַפְשָׁא . עִירִין קַדִּישִׁין וּבְנֵי אַנְשָׁא . חַיּוֹת בְּרָא וְעוֹפֵי
שְׁמַיָּא : יי

רַבְרַבִּין עוֹבֵדְךָ וְתַקִּיפִין . מְכִידֵי רַמְיָא זְקִיף כְּפִיפִין .
לוֹ יְחִיהֵ נְבֵר שְׁנִין אֲלָפִין . לֹא יִיעוֹל גְּבוּרְתֵךְ כְּחַשְׁבַּנְיָא : יי
אֱלֹהָא דִּילֵיהָ יֶקֶר וּרְבוּתָא . פְּרוּק ית עֲנֵךְ מִפּוּם
אֲרִיּוֹתָא . וְאִפִּיק ית עַמְךָ מִנּוּ גְלוּתָא . עַמְךָ דִּי בְחִרְתָּ מִכָּל
אוּמִיָּא : יי

לְמַקְדְּשֵׁךָ תֵּעֵב וּלְקַדְּשֵׁי קוּדְשִׁין . אֲתֵר דִּי בֵיהּ יְחִדּוּן
רוּחִין וְנַפְשִׁין . וַיִּזְמְרוּן שִׁירִין וְרַחֲשִׁין . בִּידּוּשְׁגָם כְּרַתָּא
דְּשׁוֹפְרֵיָא : יי

צוּר מְשֻׁלֵּי אֲכֻלְנוּ . בְּרַכּוּ אֲמוּנֵי . שְׁבַעְנוּ וְהוֹתֵרְנוּ .
כְּדַבֵּר יי : תִּזְן אֶת עוֹלָמוֹ . רוֹעֵנוּ אֲבִינוּ . אֲכֻלְנוּ אֶת לֶחֶמוֹ .

(Nad dwoma chlebami.)

Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszec-
świata, który wydobywasz chleb z ziemi.

(Na święto Szałasów.)

Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszec-
świata, któryś nas poświęcił Swemi przykazaniami i rozkazał nam
przebywać w szałasie.

ŚPIEWY NA SOBOTĘ PRZY UCZCIE.

Jah. (*) Boże, Panie wszystkich światów, Tyś Królem
wszystkich królów, dzieła Twój potęgi i cudów, głosić przed
Tobą przystoi. (Boże, Panie i t. d.)

Głosić będą pochwały rano i wieczór, Tobie święty Boże,
Stwórczo wszelkiej duszy, świętych aniołów i synów ludzkich,
zwierząt polnych i ptaków nieba. (Boże, Panie i t. d.)

Wielkie Twe dzieła i niezmierne, Ty znizasz wysokich,
podnosisz schylonych, gdyby człowiek żył lat tysiące, nie mógłby
Twój potęgi objąć rachubą. (Boże, Panie i t. d.)

Boże, którego jest majestat i wspaniałość, ocal Twych
biednych z lwiej paszczy i wyprowadź lud Swój z wygnaństwa,
lud, któryś wybrał z pośród wszystkich narodów. (Boże, Panie i t. d.)

Wróć do Swój świątyni, do święta świętości, do miejsca
gdzie się radują umysły i dusze, a śpiewać Ci będą pieśni i mo-
dły, w Jeruzalemie nadobnym grodzie. (Boże, Panie i t. d.)

Cur. Opokę, z którego łaski jedliśmy, chwalcie wierni
moi, nasyciliśmy się i zostawiliśmy jeszcze, jak wyrzekł Bóg.

Ten, co karmi świat Swój, nasz pasterz, nasz ojciec, jedliśmy

וַיִּינּוּ שְׁתֵּינּוּ . עַל כֵּן נִזְדָּה לְשִׁמּוֹ . וְנִהְלָלוּ בְּפִינּוּ . אָמַרְנוּ
 וְעָנִינוּ . אֵין קְדוֹשׁ כִּי : צוּר בְּשִׁיר וְקוֹל תּוֹדָה . נִבְרָךְ
 רְאֵלֵהֵנוּ . עַל אֲרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה . שֶׁהִנְחִיל לְאַבוֹתֵינוּ .
 מְזוֹן וְצִדָּה הַשְּׂבִיעַ לְנַפְשֵׁנוּ . חֲסִדוֹ גָּבַר עָלֵינוּ . וְאַמַּת
 יי : צוּר רַחֵם בְּחַסְדֶּךָ . עַל עַמֶּךָ צוּרְנוּ . עַל צִיּוֹן מְשֻׁכָּן
 כְּבוֹדֶךָ . זְכוּל בֵּית הַפְּאֲרָתֵנוּ . כֵּן דוֹד עֲבָדֶךָ . יָבֵא
 וַיִּגְאֹלֵנוּ . רוּחַ אֲפִינוּ . מְשִׁיחַ יי : צוּר יִבְנֶה הַמִּקְדָּשׁ .
 עִיר צִיּוֹן תִּמְלֵא . וְשֵׁם נְשִׁיר שִׁיר חֲדָשׁ . וּבִרְנָנָה נִעְלָה .
 תְּרַחֵם הַנְּקֻדָּשׁ . יִתְבָּרַךְ וַיִּתְעַדָּה . עַל כּוֹס יַיִן מְלֵא .
 כְּבִרְפַת יי : צוּר

chleb Jego, piliśmy wino Jego, dla tego wielbimy imię Jego i chwalmy Go usty swojemi — mówimy i głosimy: „nie masz świętego jak Boga.“ (Opokę i t. d.)

Pieniem i głosem dziękczynnym, błogosławmy Boga naszego za kraj wyborny i obfity, który dał w dziedzictwo ojcom naszym. pokarmem i pożywieniem nasycił nasze ciało, wielką Jego łaska nad nami i wiara Boska. (Opokę i t. d.)

Zlituj się łaskawie na Swym ludem, Opoko nasza, nad Syonem, przybytkiem Twego majestatu, siedliska wspaniałości naszej. Oby syn Dawida, sługi Twojego przybył i wyswobodził nas, bo on tchnieniem nozdrzy naszych, pomazańcem Boga. (Opokę i t. d.)

Oby odbudowaną została świątynia, miasto Syonu się napełniło, a tam śpiewać będziemy pieśń nową i wnijdziem w radości. Litościwy, uświęcony, błogosławionym niech będzie i wywyższonym, przy pełnym kielichu wina, wedle błogosławieństwa Bożego. (Opokę i t. d.)

תפלת שחרית לשבת ויום טוב

בשבת וביו"ט מתפללין תפלת השחר ופסוקי דזמרה עד ישתבח
כסדר חול עם הוספות היום ואח"כ מתחילין כאן .

נְשַׁמַּת כְּרַחֵי תְּבַרַךְ אֶת־שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ . וְרוּחַ כָּל־
בְּשָׂר תִּפְאַר וּתְרוּמִים זְכוּרָה מְלַכְנוּ תְּמִיד . מִן־הָעוֹלָם
וְעַד־הָעוֹלָם אַתָּה אֵל . וּמִבְּלָעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל
וּמוֹשִׁיעַ פּוֹדֶה וּמְצִיל וּמְפַרְנֵם וּמְרַחֵם בְּכַל־עֵת צָרָה וְצוּקָה
אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֱלֹה אַתָּה : אֱלֹהֵי הָרֵאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרֹנִים .
אֱלֹהֵי כָל־בְּרִיּוֹת אֲדוֹן כָּל־תּוֹלְדוֹת הַמְּהַלֵּל בְּרַב הַתְּשׁוּבָחוֹת
הַמְּגַיֵּג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים . וַיְיָ לֹא־יָנוּם וְלֹא־
יִישָׁן . הַמְּעוֹרֵר יְשָׁנִים וְהַמְּקִיץ גֵּרְדָּמִים . וְהַמְּשִׁיחַ אֱלָמִים .
וְהַמְּתִיר אֲסוּרִים וְהַמְּוִמֵּךְ גּוֹפְלִים וְהַזּוֹקֵף כְּפּוֹפִים . לְךָ
לְבָרְךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים . אֱלֹהֵינוּ מְלֹא שִׁירָה בָּיִם וְלִשׁוֹנֵנוּ
רָגָה בְּהַמּוֹן גִּלְיוֹ וּשְׁפָתוֹתֵינוּ שֹׁבַח בְּמִרְחַבֵי רְקִיעַ . וְעֵינֵינוּ
מְאִידוֹת בְּשִׁמְשׁ וּבְכִרְח . וַיְדִינוּ פְּרוּשׁוֹת בְּנִשְׂרֵי שָׁמַיִם .
וּרְגִלֵנוּ

NABOŻEŃSTWO PORANNE

na Sobotę i Święta.

(W Sobotę i Święta odmawia się modlitwa ranna i poranna jak wskazano w Nabożeństwie poranném na dni powszednie, aż do Jisztabach, a potem zaczyna się ztąd:)

Nyszmas. (*) Dech wszystkiego co żyje, błogostawi imię Twoje, Wiekuisty, Boże nasz, — a duch wszelkiego ciała wielbi i wynosi ciągle wspomnienie o Tobie, Królu nasz. Przez wszystkie wieki Ty jesteś Bogiem, a oprócz Ciebie nie mamy innego Króla, wybawiciela i obrońcy, odkupującego, ocalającego, żywiącego i litującego się w wszelkich czasach ucisku i nędzy. Nie masz innego Króla prócz Ciebie. On to jest Bogiem pierwszych i ostatnich pokoleń, Bogiem wszystkich istot, Panem wszystkich tworców, uwielbiany mnóstwem pochwał, łaską kierujący Swym światem, a tworamii swojemi miłosierdziem. Bo Wiekuisty nie drzemie, nie śpi, rozbudza śpiących, obudza drzeмиących, otwiera usta niemym, rozwiązuje uwięzionych, wspiera upadających, podnosi upokorzonych, Tobie jedemu dzięki składamy. Gdyby usta nasze pełne były pieśni jak morze (wody), język nasz pełen śpiewu jak szum jego wałów, wargi nasze pełne pochwał jak rozległość przestworu niebios, oczy nasze świecące jak słońce i księżyc, ręce nasze rozciągnięte jak skrzydła orłów nieba,

וְתִלְוֵנוּ קָלוֹת כְּאֵילוֹת : אִין אֲנַחְנוּ מִסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת לָךְ
 יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . וְלִבְרַךְ אֶת־שִׁמְךָ . עַל־אֶחֶת
 מֵאֵלֶּךָ אֵלֶּךָ אֵלֶּפֶי אֵלֶּפִים וְרַבִּי רַבַּת פְּעָמִים הַמְּזוֹבֶת
 שְׁעֵשִׂיתָ עִם־אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ : מִמְצָרִים גְּאֻלְתָּנוּ יי אֱלֹהֵינוּ
 וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ בְּרָעַב וְנִתָּנוּ וּבְשָׁבַע כֹּל־לִפְלֹתָנוּ .
 מִחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ . וּמִדְּבַר מִקְטָתָנוּ וּמִחֲחִלִּים רָעִים וְנֶאֱמָנִים
 הִדִּיתָנוּ : עַד־הִנֵּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ . וְלֹא־עֲזָבוּנוּ חֲסָדֶיךָ .
 וְאֶל־תִּטְשֵׁנוּ יי אֱלֹהֵינוּ לְנִצָּח : עַל־כֵּן אֲבָרִים שְׁפִלְגַת כָּנוּ .
 וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנִּפְחַתָּ בְּאִפֵּינוּ וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר שָׁמַתָּ בְּפִינוּ : הֵן
 הֵם יָדוּ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבְּחוּ וַיִּפְאֲרוּ וַיְרוּמְמוּ וַיַּעֲרִיצוּ וַיִּקְדִּישׁוּ
 וַיִּמְלִיכוּ אֶת־שִׁמְךָ מִלִּפְּנוּ : כִּי כָל־פֶּה לָךְ יוֹדֶה . וְכָל־לִשׁוֹן
 קָךְ תִּשָּׁבַע . וְכָל־בֶּרֶךְ לָךְ תִּכְרַע . וְכָל־קוֹמָה לְפָנֶיךָ
 תִּשְׁתַּחֲוֶה . וְכָל־לִבָּבוֹת יִירָאוּךָ . וְכָל־קֶרֶב וְכָל־זוֹת יִזְמְרוּ
 לְשִׁמְךָ . בְּדָבָר שְׁכַתּוּב כָּד עֲצֻמוֹתַי תִּאֲמַרְנָה יי מִי כַמוֹךָ .
 מִצִּיל עֲנִי מִחֶזֶק מִמָּנוּ וְעֲנִי וְאֲבִיוֹן מִגּוֹזְלוֹ : מִי יִדְמֶה־לָּךְ
 וּמִי יִשְׁוֶה־לָּךְ וּמִי יַעֲרֹךְ־לָּךְ . הָאֵל הַגָּדוֹל הַגָּבוֹר וְהַגּוֹרָא
 אֵל עֲדִיוֹן קִנְיָה שָׁמַיִם וְאָרֶץ : גְּהַלְלֶךָ וּנְשַׁבְּחֶךָ וּנְפָאֲרֶךָ
 וּנְבָרְךָ אֶת־שֵׁם קִדְשֶׁךָ . כְּאִמּוֹר לְדוֹד בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת־יי
 וְכָד־קֶרְבִּי אֶת־שֵׁם קִדְשׁוֹ :

הָאֵל בְּתַעֲצוּמוֹת עֲנֶיךָ : הַגָּדוֹל בְּכְבוֹד שִׁמְךָ : הַגָּבוֹר
 לְנִצָּח וְהַגּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ . הַמְּלֹךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם
 וְנִשְׂא :

a nogi nasze tak lekkie jak u łani; nie mogliśmy dostatecznych składać Ci dzięków, Wiekuisty, Boże nasz i Boże ojców naszych, ani dosyć wychwalać imię Twoje, — za jeden tylko z tysięcy tysięcy i mirjadów dobrodziejstw, któreś wyświadczył ojcom naszym i nam. Z Egiptu wyswobodziłeś nas, Wiekuisty, Boże nasz, z domu niewoli nas wykupiłeś, karmiłeś w głodzie, żywiłeś w sytości, od miecza ocaliłeś, od moru chroniłeś i ze strasznych i ciężkich chorób nas wydobywałeś. Aż dotąd miłosierdzie Twoje nam wspomagało, a łaski Twoje nas nie opuściły, i nie odtrącisz też nas nigdy Wiekuisty, Boże nasz. Dla tego członki które w nas oddzieliłeś, duch i oddech, które w nozdrza nasze tchnąłeś, i język, który w ustach naszych umieściłeś, one to dzięki Ci złożą i pobłogosławią Ci, wychwalą, uświetnią, wyniosą, upotężnią, uświęcą Cię i hołdować będą imieniu Twojemu, Królu nasz. Bo wszelkie usta Ci dzięki złożą, wszelki język Ci wierność zaprzysięże, wszelkie kolano przed Tobą się zegnien, wszelka istota się przed Tobą ukorzy, wszystkie serca obawiać Cię się będą, a wszystkie wnętrzości i tajniki imieniu Twojemu śpiewać będą, jak mówiono: Wszystkie członki moje rzekną: „Wiekuisty, kto Tobie równy?“ Ty ocalasz biednego od przemocy, a biednego i ogołconego od zaborcy. Kto Tobie podobny? Kto Tobie wyrówna? Kto się z Tobą mierzyć może? Boże wielki, potężny, straszny, Boże najwyższy, Panie nieba i ziemi. Będziemy Cię wychwalać, uwielbiać, uświetniać i błogosławić święte imię Twoje, jak mówiono w Dawidzie: Chwal duszo moja Wiekuistego, a wszystkie wnętrzości moje, święte Jego imię.

Hael. (*) Tyś Bogiem w potędze Swój siły, Tyś wielkim w chwale Swego imienia, mocarzem odwiecznym, straszny przez straszne dzieła, Królem zasiadającym na tronie wysokim, wzniosłym.

שׁוֹכֵן עַד מְרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ . וְכַתּוּב רַגְנֵנוּ צְדִיקִים
בְּיַי לְיִשְׂרָאֵל נְאוּה תְהַקֶּה : בְּפִי יִשְׂרָאֵל תִּתְהַלֵּל וּבְדַבְרֵי
צְדִיקִים תִּתְבָּרַךְ . וּבְלִשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְרוֹמֵם . וּבִקְרֹב
קֹדָשִׁים תִּתְקַדֵּשׁ :

וּבְמִקְהֵלוֹת רַבּוֹת עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרַנָּה יִתְפָּאֵר
שְׁמֶךָ מִלְּפָנֵינוּ בְּכָל־זֶר וּזְרֹר שְׁכֵן חוֹבֵת כָּל־הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ
יְי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבַּח לְפָאֵר לְרוֹמֵם
לְהַדָּר לְבָרֵךְ לְעֹלָה וּלְקַלֵּם עַל כָּל־דַּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבַּחוֹת
יְדֹד בֶּן־יִשִׁי עֲבָדֶךָ מְשִׁיחֶךָ :

יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מִלְּפָנֵינוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל
וְהַקָּדוֹשׁ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי קָה נְאוּה יְי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וְשִׁבְחָה הַלֵּל וְחִמְרָה עֵז וּמִמְשָׁלָה נְצַח
גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְהַלָּה וְתִפְאָרֶת קִדְשָׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת
וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : בְּרוּךְ אַתָּה יְי אֵל מֶלֶךְ
גָּדוֹל בְּתִשְׁבַּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת הַפוֹחֵר
בְּשִׁירֵי זְמֵרָה מֶלֶךְ אֵל חַי הָעוֹלָמִים : הַשֵּׁץ אוֹמֵר ה"ק

סדר קריאת שמע של שחרית

בשעה שהש"ץ אומר ברכו , הקהל אומרים בלחש יתברך .

חֵן בְּרַכּוֹ אֶת־יְי הַמְּבָרֵךְ : יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר
וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל
מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן : בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן
וְהוּא אַחֲרָן וּמִבְּרַעְדֵי אֵין אֱלֹהִים סְלוֹ לְרַכֵּב בְּעַרְבוֹת
בֵּיה

125 NABOŻENSTWO PORANNE NA SOBOTĘ I ŚWIĘTA.

Szochen. (*) Królujący wiecznie, „wysoki i święty“ imię Jego, jak mówiono: śpiewajcie Wiekuistemu sprawiedliwi, prawym przystoi chwała. Przez usta prawych będziesz wychwalany, przez słowa sprawiedliwych błogosławiony, przez język pobożnych wzniesiony, a wśród świętych uświęcony.

Ubemakhaloth. (*) A w zborach miryadów ludu Twego, domu Izraela, śpiewami uświetniają imię Twoje, Królu nasz, przez wszystkie pokolenia, bo to jest obowiązkiem wszystkich tworów względem Ciebie, Wiekuisty, Boże nasz i Boże ojców naszych, składać dzięki, wystawiać, wychwalać, uświetniać wznosić, upotężniać, błogosławić, wywyższać i śpiewać nad wszystkie słowa śpiewu i pochwał Dawida syna Jiszaja, sługi Twojego i pomazańca.

Jisztabach. (*) Wychwaloném niechaj będzie imię Twoje na zawsze, Królu nasz, Boże, Królu wielki i Święty na niebie i na ziemi, bo Tobie przystoi, Wiekuisty, Boże nasz i Boże ojców naszych pieśń i chwała, sława i śpiewy, moc i władza, zwycięstwo, wielkość, potęga, chwała, świetność, świętość, władza, błogosławieństwa i dziękczynienia od dziś po wszystkie wieki. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże, Królu wielki w chwale, Boże dziękczynień, Panie cudów przyjmujący pieśni i śpiewy, Królu, Wszehmocny, wiecznie żyjący.

(Kantor mówi Kadysz skrócony, str. 73)

PORZĄDEK CZYTANIA SZEMA. (*)

(Podczas gdy Kantor śpiewa Borchu, lud mówi głosem
zniżonym Jisborech.)

(Kantor.)

Borchu. Chwalcie Wiekuistego, pełnego chwały.

(Kantor a potem lud.)

Pochwalonym niechaj będzie Wiekuisty, błogosławiony zawsze i wiecznie.

Jisborech. Niech będzie błogosławioném, wychwaloném, uświetnioném, wyniesioném i wywyższoném imię Króla wszystkich królów, Świętego, niech będzie pochwalonym. Bo On jest pierwszy i On ostatni a oprócz Niego nie ma Boga. Uprzątnijcie drogę przed prze-

בְּיָהּ שָׂמוּ וְעִלּוּ קַנְיֵי. וְשָׂמוּ מְרוֹמֵם עַל כָּךְ בְּרָכָה וְתִהְיֶה הַלְלָה:
 בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעֹלָם וָעֶד: יְהִי שֵׁם יי מְבָרָךְ
 מִעַתָּה וְעַד עֹלָם:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא
 חֹשֶׁךְ עֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת־הַכֹּל:

כשחל יו"ט במל א"ט הכל יודוך, אל אדון, לאל. אלא אמרים המאיר לארץ^ו

ואח"כ תתברך.

הַכֹּל יוֹדוּךָ וְהַכֹּל יִשְׁבְּחוּךָ. וְהַכֹּל יֹאמְרוּ אֵין קְדוֹשׁ
 כִּי: הַכֹּל יְרוֹמְמוּךָ סֶלָה יוֹצֵר הַכֹּל. הָאֵל הַפּוֹתַח בְּכָל־יּוֹם
 וְדַלְתוֹת שְׁעָרֵי מִצְרָיִם. וּבִזְקַע חֲלוֹנֵי רְקִיעַ. מוֹצִיא הַמָּה
 מִמְּקוֹמָהּ וּלְבָנָהּ מִמְּכוּן שְׂבָתָהּ: וּמְאִיר לְעוֹלָם כְּלוֹ
 וְלִיּוֹשְׁבָיו. שֶׁבְרָא בְּמִדַּת רַחֲמִים: הַמְאִיר לְאָרֶץ וְלַדָּרִים
 עֲלֶיהָ בְּרַחֲמִים. וּבִטְוֹבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל־יּוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה
 בְּרֵאשִׁית: הַמְקַדֵּם הַמְרוֹמֵם לְבַדּוֹ מֵאֵז. הַמְשַׁבֵּחַ וְהַמְפָאֵר
 וְהַמְתַּנְשֵׂא מִימּוֹת עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים.
 רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן עֲזֹנוּ צוּר מְשַׁנְּבֵנוּ מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ מִשִּׁנְבֵּ
 בְּעַדְנוּ: אֵין בְּעַרְפְּךָ וְאֵין זוּלָתֶךָ. אָפֶס בְּלָתֶךָ וּמִי הַזְמִיחַ

לך

ליום טוב

° הַמְאִיר לְאָרֶץ וְלַדָּרִים עֲלֶיהָ בְּרַחֲמִים וּבִטְוֹבוֹ מְחַדֵּשׁ
 בְּכָל־יּוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית: מִה רַבּוֹ מַעֲשֵׂיךָ יי כְּלָם
 בְּחִבְּמָה עֲשִׂיתָ מְלָאָה הָאָרֶץ קַנְיֵיךָ: הַמְקַדֵּם הַמְרוֹמֵם לְבַדּוֹ

מאז

rzynającym przestwory, imię Jego Jah i radujcie się przed Nim, imię Jego wyższe nad wszelkie błogosławieństwo i pochwały. Niech będzie pochwaloném imię wspaniałości Jego panowania wiecznie i zawsze. Niechaj będzie pochwaloném imię Wiekuistego od dziś i przez wszystkie wieki.

Baruch Atah. Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu Wszechświata, Sprawco światła, (*) Stwórco ciemności, Dawco pokoju i Stwórco wszystkiego!

(Kiedy Święto przypada na dzień powszedni, to zamiast trzech modlitw Hakol joducha, El adon i Lael, mówi się Hameir learec, a potem zaraz Tysborech i t. d., str. 128.) *)

Hakol joducha. Wszystko Ci dzięki składa, wszystko Cię wślawia i wszystko mówi: „nie masz Świętego, jak Wiekuisty.“ Wszystko Cię wynosi. — Selah. — Twórco Wszechświata! Boże, który otwierasz każdego dnia drzwi bramy wschodu słońca, przebijas okna przestworu, wydobywasz słońce z jego miejsca, a księżyc z stałego jego mieszkania i przyświecasz światu całemu i mieszkańcom jego, których stworzyłeś w usposobieniu Swém miłosierném, który przyświecasz ziemi i mieszkańcom jój w miłosierdziu, a dobrocią Swoją każdego dnia odnawiasz dzieło stworzenia. Królu wzniosły, sam jeden od wieków wychwalony, uświetniony i wywyższony od dni odwiecznych. Królu Wszechświata, zlituj się nad nami wielkością miłosierdzia Swojego, Panie naszój mocy, Opoko naszój obrony, Tarcze naszój pomocy, Opieko nasza! Nie masz równego Tobie, nie masz nic prócz Ciebie, nic bez Ciebie nie istnieje, i któż podobnym Tobie?

(Na święto.)

*) **Hameir.** Ty co przyświecasz ziemi i mieszkańcom jój w miłosierdziu, a dobrocią Swoją, każdego dnia ciągle odnawiasz dzieło stworzenia, — o jak liczne są dzieła Twoje, Wiekuisty, a wszystkie mądrością stworzyłeś, ziemia pełną jest dóbr Twoich. Królu wzniosły, sam od

קָדָה : אֵין בְּעֶרְכָּךָ יי אֱלֹהֵינוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה . וְאֵין זוּלָתְךָ מְלַכְנּוּ
 לְחַיי הָעוֹלָם הַבָּא : אַפְסֵם בְּלָתְךָ גּוֹאֲלֵנוּ לַיּוֹמֹת הַמְּשִׁיחָה . וְאֵין
 דְּזִמְהָה־קָדָה מוֹשִׁיעֵנוּ לְתַחִית הַמֵּתִים :

אֵל אֲדוֹן עַל כָּל־הַמַּעֲשִׂים . בְּרוּךְ וּמְבָרָךְ בְּפִי כָל־
 נִשְׁמָה : גִּדְלוֹ וְטוֹבוֹ מְלֵא עוֹלָם . דַּעַת וְתַבּוּנָה סְבִיבֵי אֹתוֹ :
 הַמְתַּנְּאֶה עַל־חַיֵּי הַקָּדָשׁ . וְנִהְיֶה בְּכַבּוֹד עַל־הַמְרֻכָּבָה :
 זְכוֹת וּמִישׁוֹר לְפָנָי כִּסְאוֹ . תְּסַדּוּ וְרַחֲמִים לְפָנָי כְּבוֹדוֹ :
 טוֹבִים מְאוֹרֹת שֶׁפָּרָא אֱלֹהֵינוּ . יִצְרֵם בְּרַעַת בְּבִינָה וּבִהַשְׁכֵּל :
 כֶּחַ וּגְבוּרָה נָתַן בָּהֶם . לְחַיֵּי מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב תִּבְלִ : מְלֵאִים
 זִיו וּמְפִיקִים נְגִה . נְאֻה זִיוֹם בְּכָל־הָעוֹלָם : שְׂמַחִים בְּצֵאתָם
 וְשׂוֹשִׂים בְּבוֹאֵם . עוֹשִׂים בְּאִימָה רִצּוֹן קוֹנֵם : פָּאֵר וְכַבּוֹד
 נוֹתְנִים לְשִׁמּוֹ . צַהֲקָה וְרִנָּה לְזִכְרֵ מַלְכוּתוֹ : קָרָא לְשִׁמְשׁ
 וַיִּזְרַח־אוֹר . רָאָה וְהִתְקִין צוּרֵת הַלְּבָנָה : שָׁבַח נוֹתְנִים־לִזוֹ
 כָּל־צְבָא מְרוֹם . תְּפַאֲרֵת וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים וְאוֹפְנִים וְחַיֵּי
 הַקָּדָשׁ :

לֵאל אֲשֶׁר שָׁבַת מְכַל־הַמַּעֲשִׂים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי הַתְּעַלָּה
 וַיֵּשֶׁב עַרְכִּסָּא כְּבוֹדוֹ תְּפַאֲרֵת עֲמָה לְיוֹם הַמְּנוּחָה עֲנֵג קָרָא
 לַיּוֹם

ליום טוב

מֵאֲזוּ הַמְּשִׁבַּח וְהַמְּפָאֵר וְהַמְתַּנְּשֵׂא מֵיוֹמֹת עוֹלָם : אֱלֹהֵי
 עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן עֲזָנוּ צוֹר מִשְׁלַבְנּוּ
 מְנוּי־שִׁעְנוּ מִשְׁנֵב בְּעַדְנוּ : אֵל בְּרוּ גְדוֹל דַּעַה הַכֵּן וּפְעַל
 זֵהרֵי

127 NABOŻEŃSTWO PORANNE NA SOBOTĘ I ŚWIĘTA.

Nie masz równego Tobie Wiekuisty, Boże nasz na tym świecie, nie masz nikogo prócz Ciebie, Królu nasz, na przyszłym świecie, nic bez Ciebie, Oswobodzicielu nasz, za czasów Messyasza, i nie masz nic podobnego Tobie, Wybawicielu, nasz, podczas zmartwychwstania.

El adon. (*) Wszchemocny panem jest wszystkich tworów, pochwalony i błogosławiony ustami wszelkiej duszy. Wielkości i dobroci Jego świat jest pełen, wiedza i rozum otaczają Go. Wzniesiony nad święte postacie zwierząt (*) i jaśniejący wspaniałością na tronie niebieskim. Niewinność i prawość przed Jego tronem, łaska i miłosierdzie przed Jego majestatem. Wyborne są światła, które Bóg nasz stworzył, utworzył je wiedzą, rozumem i rozsądkiem, siłę i moc nadał im, by panowały wśród świata, pełne blasku, rozszerzają światło, cudowny ich blask jaśnieje po całym świecie, cieszą się wschodząc, radują się zachodząc, wykonywają w bojaźni wolę swego Pana. Hołd i cześć składają imieniu Jego, tryumf i śpiew wspomnieniu Jego władzy. On to wezwał słońce i zajaśniało światłem, oglądał i wydoskonalił kształt księżyca. Chwałę Mu składają wszystkie zastępy w wysokości, świetność i uwielbienie Serafy, Ofany (*) i święte zwierząt postacie.

Loel. (*) Chwała Wszchemocnemu, który spoczywał po wszystkich dziełach Swoich, dnia siódmego wywyższył się i zasiadł na tronie wspaniałości Swojej. On świetnością odział dzień spoczynku, „rozkoszą“ nazywał dzień Soboty.

początku wychwalany, uświetniony i wywyższony od dni odwiecznych. Królu świata, zlituj się nad nami wielkością miłosierdzia Swojego, Panie naszej mocy, Opoko naszej obrony, Tarczo naszej pomocy, Opieko nasza, Wszchemocny, Błogosławiony, wielki w pomysłach, przygotował i stworzył

לְיוֹם הַשַּׁבָּת: זֶה שֶׁבַח שְׁלֵיִם הַשְּׁבִיעִי שָׁבוּ שַׁבַּת אֵל מִפְּנֵי
 מְלֹאכֶתוֹ: וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשַּׁבַּח וְאוֹמֵר מְזֻמָּר שִׁיר לְיוֹם
 הַשַּׁבָּת טוֹב לְהוֹדוֹת לַיְי: לְפִיכֶךָ יִפְאָרוּ וַיְבָרְכוּ לְאֵל כָּל
 יְצוּרָיו. שֶׁבַח יִקָּר וַיִּגְדֹּל וַיִּתְנֶנּוּ לְאֵל מֶלֶךְ יוֹצֵר כֹּל הַמַּנְחִיחַ
 מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשָׁתוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קִדְשׁ: שְׁמֹךְ
 אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדֵּשׁ. וְזִכְרֶךָ מְלֻכְנוּ יִתְפָּאֵר. בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל
 הָאָרֶץ מִתַּחַת: תִּתְבָּרֵךְ מוֹשִׁיעֵנו עַל־שַׁבַּח מַעֲשֵׂה יְדִיךָ
 וְעַל־מְאֹרֵי־אֹר שְׁעֵשִׂית יִפְאָרוּךְ סֵלָה:

תִּתְבָּרֵךְ יְצוּרָנוּ מְלֻכְנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשֵׁי
 יִשְׁתַּבַּח שְׁמֹךְ לְעַד מְלֻכְנוּ יוֹצֵר מְשֻׁרְתִים וְאֲשֶׁר מְשֻׁרְתֵי
 כָּלֶם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹקֶם וּמְשֻׁמֵּיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹ
 דְּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם: כָּלֶם אֱהוּבִים כָּלֶם
 בְּרוּרִים כָּלֶם גְּבוּרִים וְכָלֶם עֲשִׂים בְּאֵימָה וּבִירְאָה רְצוּ
 קוֹנֵם וְכָלֶם פּוֹתְחִים אֶת־פִּיהֶם בְּקִדְשָׁה וּבְמִתְרָה בְּשִׁיר
 וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאָרִים וּמְעֲרִיצִים
 וּמְקַדְּשִׁים וּמְמַלְיָכִים:

את

ליום טוב

זְהַרְי חֲמָה טוֹב יִצֵּר כְּבוֹד לְשִׁמוֹ: מְאֹרֹת נָתַן סְבִיבוֹת עֵזוֹ:
 פְּנוֹת צְבָאוֹ קְדוֹשִׁים רוֹמְמֵי שְׂדֵי תָמִיד מְסַפְּרִים כְּבוֹד־אֵל
 וּקְדוֹשָׁתוֹ: תִּתְבָּרֵךְ יְי אֱלֹהֵינוּ עַל־שַׁבַּח מַעֲשֵׂה יְדִיךָ וְעַל־
 מְאֹרֵי־אֹר שְׁעֵשִׂית יִפְאָרוּךְ סֵלָה:

To jest chwałą dnia siódmego, iż w nim spoczął Bóg od wszelkiego dzieła Swojego. I ten to dzień siódmy wychwalają, mówiąc: „Pieśń na dzień Sabatu. Pięknie to składać dzięki Wiekuistemu!“ Dla tego uświetniają i błogosławią Wszehmocnego wszystkie Jego twory; chwałę, majestat i uwielbienie składają Wszehmocnemu Królowi, Twórcy Wszehświata, wydzielającemu spoczynek ludowi swemu Izraelowi w świętości Swojej w dniu świętego Sabatu. Imię Twoje Wiekuisty, Boże nasz, niechaj będzie pochwaloném, a wspomnienie o Tobie, Królu nasz, niechaj będzie uświetnioném, na niebie wysoko a na ziemi nízko. Bądź pochwalony wybawco nasz, przez sławę dzieła rąk Twoich i przez jasne światło, które stworzyłeś, one to Cię uświetniają. — Selah! —

Tysborech. Bądź pochwalony, Opoko nasza, Królu nasz, Wybawicielu nasz, Stwórco świętych, (*) uwielbioném niechaj będzie imię Twoje na zawsze, Królu nasz, Twórcu duchów usługujących, i którego duchy wszystkie stoją na wysokości świata i razem w bojaźni głośno słyszeć dają, słowa Boga żywego i Króla Wszehświata. Wszyscy miłością złączeni, wszyscy doskonali, wszyscy potężni i wszyscy wykonywający w przestachu i w bojaźni wolę swego Pana, i wszyscy otwierają usta swoje w świętości i w czystości, w śpiewach i pieśniach, i chwałą i sławią, uświetniają i upotęniają, uświęcają i hołd składają.

(Na święto.)

promienie słońca, dobrotliwy przysposobił cześć imieniu Swojemu, światłami otoczył potęgę Swoją. Przywódcy świętych Jego zastępów, wynoszący Wszehmocnego, nieustannie opowiadają cześć Boga i świętość Jego. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, przez sławę dzieła rąk Swoich i przez jaśniejące światła, któreś stworzył i które Cię uświetniają. Selah.

אֶת־שֵׁם הָאֵל הַמְלִיךְ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא קְדוֹשׁ
 הוּא וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה .
 וְנוֹתְנִים רְשׁוּת זֶה לָזֶה . לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנִתְת־רוּחַ
 בְּשִׁפְהַ בְּרוּרָה וּבְנִעִימָה קְדוֹשָׁה בְּכֵלם בְּאֶחָד עוֹנִים
 וְאוֹמְרִים בִּירְאָה :

קְדוֹשׁ | קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יי צְבָאוֹת מְלֵא כְלֵי־הָאָרֶץ
 כְּבוֹדוֹ :

וְהָאוֹפָנִים וְחַיּוֹת הַקִּדָּשׁ בְּרַעֲשׁ גְדוֹל מִתְנַשְׂאִים לְעַמַּת
 שָׂרָפִים לְעַמַּתָּם מִשִּׁבְחִים וְאוֹמְרִים .

בְּרוּךְ כְּבוֹד־יי מִמְקוֹמוֹ :

לְאֵל בְּרוּךְ נְעִימוֹת יִתְגַּו . לְמִלְכֵךְ אֵל חַי וְקַיִם
 וְמִירוֹת יֵאמְרוּ וְתִשְׁכַּחַת יִשְׁמִיעֵנוּ . כִּי הוּא לְבָדוּ פּוֹעֵל
 גְּבוּרוֹת עֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בְּעַל מַלְחָמוֹת זוֹרַע צְדָקוֹת מִצְמִיחַ
 יְשׁוּעוֹת בּוֹרֵא רְפוּאוֹת נוֹרָא תְהִלּוֹת אֲרוֹן הַנִּפְלְאוֹת
 הַמְחַדָּשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית . כְּאֵמֹר
 לְעֹשֶׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ : אוֹר חֲדָשׁ עַל־
 צִיּוֹן תֵּאִיר וְנִזְכָּה כְּגֵנוּ מִתְהַרָה לְאוֹרוֹ . בְּרוּךְ אַתָּה יי
 יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת :

אַהֲבָה רַבָּה אַהֲבַתְּנוּ יי אֱלֹהֵינוּ חֲמֵלָה גְדוֹלָה וַיִּתְהַדַּח
 חֲמֵלָתָ עָלֵינוּ אָבִינוּ מִדְּכָנוּ בְּעֵבֹר אֲבוֹתֵינוּ שִׁבְחָתוּ בְךָ
 וְתִלְמָדִים חֲקֵי חַיִּים כֵּן תִּתְחַנְּנוּ וְתִלְמָדְנוּ : אָבִינוּ הָאֵב
 תְּרַחֲמֵן הַמְּרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ וְתֵן בְּלַבְנוּ דְהַבִּין וְדַהֲשִׁפִּיל
 לְשִׁמּוֹעַ לְלַמֵּד וְלִלְמַד לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת וְלִקְיָם אֶת־כְּלֵי־דְבָרֵי

תלמוד

Es szem. Imieniu Wszehmocnego Króla wielkiego, potężnego i straszego. Świętym On, i wszyscy przyjmują na siebie jarzmo władzy niebieskiej jeden od drugiego, i udzielają sobie wzajemnie pozwolenie, do uświęcenia Twórcy Swojego, spokojnym duchem, językiem czystym, przyjemnym, wszyscy jakby jeden głoszą święcenie i mówią w bojaźni:

Kadosz. „Święty, Święty, Święty, Bóg Zastępów! cała ziemia pełną jest Jego chwały!“

Kadosz, Kadosz, Kadosz, Adonaj Cebaoth.

Wehaofanym. (*) A Ofany i święte zwierząt postacie z wielkim szumem wznoszą się naprzeciw Serafom i naprzeciwko nim wystawiając, głoszą: „Chwała majestatowi Wiekuistego na Jego tronie!“

Baruch Kewod'Adonaj mimkomo.

Leel. Błogosławionemu Bogu przyjemne pieśni śpiewają, Królowi wszehmocnemu, żywemu, niezmiennemu śpiewy głoszą i pochwały opiewają. Bo On sam tylko dokonywa wielkie rzeczy, tworzy niesłychane, On Panem wojen, zasiewa dobroczynność, wywodzi ocalenie, tworzy zbawienie, straszny chwałą, Pan cudów, wznawiający w łasce Swojej dnia każdego dzieło stworzenia, jak mówiono: „Twórcy wielkich światel, bo wiecznie trwa łaska Jego.“ O zaświeć nowém światłem nad Syonem, i obyśmy wszyscy się doczekali ujrzeć rychło światło Jego. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Twórco światel.

Ahawah rabah. (*) Silną miłością polubiłeś nas, Wiekuisty, Boże nasz, wielką litością i niezmienną ulitowałeś się nad nami. Ojczy nasz, Królu nasz, czyń to dla przodków naszych, którzy Ci ufali i którym wykładałeś ustawy życia, tak też i nas ulaskawiaj i nauczaj. Ojczy nasz, ojczy miłosierdzia, o miłosierny, zlituj się nad nami i napełnij serce nasze rozsądkiem i rozważą, byśmy zrozumieli, uczyli się i nauczali, byśmy przestrzegali, wykonywali i wypełniali wszystkie słowa nauki Zakonu

תִּלְמֹד תוֹרָתְךָ בְּאַהֲבָה : וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ וְדַבַּק לִפְנֵינוּ
 בְּמִצְוֹתֶיךָ וַיַּחַד לְבַבְנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה שְׂמֵךְ וּלְאֵ-נְבוֹשׁ
 לְעוֹלָם וָעֶד : כִּי בְשֵׁם קְדֻשְׁךָ הַגְּדוֹל וְהַגּוֹרָא בְּמַחְנוּ נְגִילָה
 וְנִשְׂמַחָה בִּישׁוּעָתְךָ : וְהִבִּיאֵנוּ לְשֵׁלֹם מֵאַרְבַּע כְּנַפּוֹת הָאָרֶץ
 וְתוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ : כִּי אֵל פּוֹעֵל יִשׁוּעוֹת אֶתְּהָ
 וּבָנוּ בְּחַרְתָּ מִכָּל-עַם וְלִשׁוֹן וּקְרַבְתָּנוּ לְשֵׂמֶךָ הַגְּדוֹל סֵלָה
 בְּאַמֶּת . לְהוֹדוֹת קָה וּלְיַחֲדֶךָ בְּאַהֲבָה : בְּרוּךְ אַתָּה יי הַבּוֹחֵר
 בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה :

הסתפלל ביחידות אומר אל מלך נאמן :

דברים ו' ד'

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד :

בלחש בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכוֹתָ לְעוֹלָם וָעֶד :

פרשיות קריאת שמע אומרים בלחש

וְאַהֲבַתְּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּכָל-לְבַבְךָ וּכְכָל-
 נַפְשְׁךָ וּכְכָל-מְאֹדְךָ : וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי
 מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל-לְבַבְךָ : וְשָׁנַנְתָּם לְבִנְיָךָ וְדַבַּרְתָּ בָּם
 בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ :
 וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל-יָדְךָ וְהָיוּ לְטַטְפֹּת בֵּין עֵינֶיךָ :
 וּכְתַבְתָּם עַל-מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ :

דברים י"א י"ג וְהָיָה אִם-שָׁמַעַתְּ תִשְׁמָעוּ אֶל-מִצְוֹתַי אֲשֶׁר

אָנֹכִי מְצַוְּךָ אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעִבְדוֹ
 כָּכָל-לְבַבְכֶם וּכְכָל-נַפְשְׁכֶם : וְנָתַתִּי מִטַּר-אַרְצְכֶם בְּעֵתוֹ

Twojego z miłością. Oświeć oczy nasze w Zakonie Swoim, przywiąż serce nasze do przykazań Twoich, uzdolnij umysł nasz do miłowania i obawiania się imienia Twojego, byśmy nie byli zawstyżeni nigdy a nigdy. Bo imieniu Twojemu świętemu, wielkiemu, straszemu ufamy, cieszymy i radujemy się zbawieniem Twojem. Sprowadź nas w pokoju z czterech krańców ziemi i wiedz nas z głową wzniesioną do ziemi naszej. Bo Ty jesteś Bogiem dokonywającym zbawienia, a nas wybrałeś z pośród wszystkich ludów i języków i zbliżyłeś nas prawdą do wielkiego Swojego imienia. — Selah! — Byśmy Ci dzięki składali i Jedynym głosili w miłości. Bądź pochwalony Wiekuisty, któryś wybrał lud Swój Izraela w miłości.

(Dla modlącego się samojedny.)

El. Wszehmocny, Królu wiarogodny!

Szema. (*) Słuchaj Izraelu, Wiekuisty, Bóg nasz, Wiekuisty jest Jedyny!

Szema Jisrael Adonaj Elohenu Adonaj Echod.

Baruch. (*) Niechaj pochwaloném będzie imię wspaniałego Królestwa Jego na wieki wieków!

(Cztery następujące ustępy mówią się zniżonym głosem.)

Weahawta. I będziesz miłował Wiekuistego, Boga swojego całym sercem i całą duszą i całą mocą swoją. I niech będą słowa te, które ci dziś przykazuję, w sercu twojem. I wpoisz je w dzieci swoje, i będziesz je rozbierał, siedząc w domu swoim, idąc w drogę, kładąc się i wstając. I przywiążesz je jako znak na ręce twojej i staną się przepaską nad oczyma twojemi. I napiszesz je na podwojach domów swoich i na bramach swoich. (V Mojż. 6, 4 — 9.)

Wehajah. I stanie się, gdy słuchać będziecie przykazań moich, które wam dziś przykazuję, iż będziecie miłowali Wiekuistego Boga swego i służyć Mu całym sercem swoim i całą duszą swoją, to spuszczyć deszcz na ziemię waszą w swoim czasie,

יורה ומלקוש ואספת דגנה ותירשך ויצהרה : ונתתי
 עשב בשדה לבהמתך ואכלת ושבעת : השמרו לכם
 פני-יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים
 והשתחיתם להם : וחרה אף-יהוה בכם ועצר את-
 השמים ולא-יהיה מטר והאדמה לא תתן את-יבולה
 ואבדתם מהרה מעל הארץ הפכה אשר יהוה נתן
 לכם : ושמעתם את-דברי אלה על-לבבכם ועל-נפשכם
 וקשרתם אתם לאות על-ידיכם והיו לטושפת בין
 עיניכם : ולמדתם אתם את-בניכם לדבר גם בשבתך
 בביתך ובלקחתך בדרך ובשכנה ובקומך : וכתבתם
 על-מזוזות ביתך ובשעריך :

למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר
 נשבע יהוה לאבותיכם לתת להם בימי השמים על-
 הארץ :

במדבר ט"ז ויאמר יהוה אל-משה לאמר : דבר אל-בני
 ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על-בגדי
 בגדיהם לדרתם ונתנו על-ציצת הכנף פתיו תכלת :
 והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את-כל-
 מצות יהוה ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם
 ואחרי עיניכם אשר-אתם זנים אחריהם : למען תזכרו
 ועשיתם את-כל-מצותי והייתם קדשים לאלהיכם :
 אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים
 להיות לכם לאלהים אני יהוה אלהיכם :

131 NABOŻEŃSTWO PORANNE NA SOBOTĘ I ŚWIĘTA.

wczesny i późny, byś mógł zbierać zboże swoje, wino swoje i oliwę swoją. I wywiodę trawę na polu twojém, dla bydła twojego i będziesz jadł do sytości. Strzeżcie się, by się nie dało uwieść serce wasze, i odstąpicie odemnie by służyć obcym Bogom i kłaniać się im. Bo zapali się gniew Wiekuistego na was, i zamknie niebo a nie będzie deszczu, a rola nie wyda plonu swojego i zginiecie rychło z ponad płodnej ziemi, którą wam daje Wiekuisty. Abyście wzięli te słowa moje do serca swojego i do umysłu swojego i przywiążecie je jako znak na ręce swojej, i staną się przepaską nad oczyma waszemi. I nauczycie ich synów swoich, by je rozbierali, siedząc w domu swoim, idąc w drogę, kładąc się i wstając. I napisz je na podwojach domów swoich i na bramach swoich.

Lemaan. Oby się pomnożyły dni wasze i dni dzieci waszych na ziemi, którą zaprzysiągł Wiekuisty, że im ją odda, jak dni nieba nad ziemią. (V Mojżesza, 11, 13 — 21.)

Wajomer. I rzekł Wiekuisty do Mojżesza, mówiąc: „Powiedz synom Izraela i mów im, aby sobie zrobili pętlice na rogach swych sukien w swych pokoleniach i umieszczą u pętlic narożnych niebiesko-purpurową. A to ma być dla was pętlcami, a gdy na nie patrzeć będziecie, to przypomniecie sobie wszystkie przykazania Wiekuistego i wykonacie je, i nie będziecie chodzić za sercem swoim i za oczyma swojemi, za którymi się ubiegacie. Abyście wspomnieli i wykonywali wszystkie przykazania moje i staniecie się świętymi Bogu swojemu. Jam jest Wiekuistym Bogiem waszym, który was wywiódł z kraju Micrajim, by stać się dla was Bogiem. Jam jest Wiekuistym Bogiem waszym. (IV Mojżesza, 15, 37 — 41.)

אָמֶת וַיֵּצִיב וַנִּכּוֹן וַקִּיָּם וַיִּשָּׂר וַנֶּאֱמַן וְאֱהוּב וְחָבִיב
וַנִּחְמַד וַנְּעִים וַנּוֹרָא וְאֲדִיר : וּמִתְקַן וּמִקְבֵּל וּטוֹב וַיִּפֶּה
הַדָּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד : אָמֶת אֱלֹהֵי עוֹלָם מַלְפָּנֵינוּ
צוּר יַעֲקֹב מִגֵּן יִשְׁעָנוּ : לְחֹר וְחֹר הוּא קִיָּם וּשְׂמוֹ
קִיָּם וְכִסְאוֹ גָבוֹן וּמַלְכוּתוֹ וְאֱמוּנָתוֹ לְעַד קֵימָת : וּדְבָרָיו
חַיִּים וַקִּיָּמִים נֶאֱמָנִים וַנִּחְמָדִים לְעַד וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים
עַל־אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל־בְּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל־דּוֹרוֹת
זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ :

עַל תְּרַאשׁוֹנִים וְעַל הָאֲחֵרוֹנִים דְּבַר טוֹב וַקִּיָּם
לְעוֹלָם וָעֶד : אָמֶת וְאֱמוּנָה חֹק וְלֹא יַעֲבוּר : אָמֶת
שְׂאֵתָהּ הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . מַלְפָּנֵינוּ מֶלֶךְ
אֲבוֹתֵינוּ גּוֹאֲלֵנוּ גּוֹאֲלֵ אֲבוֹתֵינוּ יוֹצֵרֵנוּ צוּר יִשׁוּעָתֵנוּ פּוֹדֵנוּ
וּמַצִּילֵנוּ מֵעוֹלָם שְׂמֶךְ . אֵין אֱלֹהִים זוֹלָתֶךָ :

עֲזַרְתָּ אֲבוֹתֵינוּ אֶתָּה הוּא מֵעוֹלָם מִגֵּן וּמוֹשִׁיעַ לְבָנֶיהֶם
אֲחֵרֵיהֶם בְּכָל־דּוֹר וְדוֹר : פְּרוּם עוֹלָם מוֹשֶׁבֶךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ
וְצַדִּיקְתֶּךָ עַד אַפְסֵי אֶרֶץ : אֲשֶׁרֵי אִישׁ שִׁישְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ
וְתוֹרָתֶךָ וּדְבָרֶךָ יֵשִׁים עַל לִבּוֹ : אָמֶת אֶתָּה הוּא אֲדוֹן לְעַמֶּךָ
וּמֶלֶךְ גְּבוּר לְרִיב רִיבָם : אָמֶת אֶתָּה הוּא רֹאשׁוֹן וְאֶתָּה
הוּא אַחֲרוֹן וּמַבְרָעֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ : מַמְצְרֵיִם
גְּאֻלָּתֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עַבְדִּים פְּדִיתֵנוּ : כָּל בְּכוֹרֵיהֶם
תִּרְגַּת וּבְכוֹרֶךָ גְּאֻלָּתִי וַיִּסֹּף בְּקַעֲתָ וְזָדִים טִבַּעַת וַיְדִידִים
הֶעֱבַרְתָּ וַיִּכְסּוּ מַיִם צְרִיהֶם אַחַד מֵהֶם לֹאנוֹתָר : עַל־זֹאת שְׂבַחוּ
אֱהוּבִים וְרוֹמְמוֹ אֵל וְנִתְּנוּ יְדִידִים וּמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבַּחְתוּ

ברכות

Emes. (*) Prawdziwą i trwałą, pewną i stałą, szczerą i wierną, ulubioną i miłą, rozkoszną i przyjemną, straszną i silną, poprawną i uznaną, dobrą i piękną, jest obietnica ta dla nas wiecznie i zawsze. Prawdą jest Bóg Wszechświata, nasz Król, opoka Jakóba, tarcza zbawienia naszego. Przez wszystkie pokolenia On ustalony, imię Jego ustalone, tron Jego trwały, władza Jego i wiara Jego ostoi się na wieki. A słowa Jego są wiecznie żywe, trwałe, prawdziwe i przyjemne na zawsze i przez wszystkie wieki. Dla ojców naszych i dla nas, dla dzieci naszych, dla pokoleń naszych i dla wszystkich pokoleń potomstwa Izraela sług Twoich.

Al haryszonym. Dla przodków i dla potomków, jest to obietnicą dobrą i stałą wiecznie i zawsze. Prawdą to i wiarą, ustawą nie przemijającą. Prawdą to, że Ty jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych, Królem naszym, Królem ojców naszych, Wybawicielem naszym, Wybawicielem ojców naszych, Twórcą naszym, Opoką naszego zbawienia, Odkupicielem naszym, Wybawicielem naszym, imię Twoje odwieczne, nie masz Boga, prócz Ciebie.

Ezras. Opieką ojców naszych Ty jesteś od wieków, Tarczą i Wybawicielem synów ich pą nich w każdym pokoleniu. Na wysokości świata siedziba Twoja, a sprawiedliwość Twoja i dobrodziejstwa Twoje aż do krańców ziemi. Błogo człowiekowi, który słucha przykazań Twoich, a Zakon Twój i słowo Twoje przyłoży do serca swojego. Prawda, że Ty jesteś Panem ludu Swojego i potężnym Królem, by wywalczyć ich walkę. Prawda, że Ty jesteś pierwszym, i że Ty jesteś ostatnim, a prócz Ciebie nie mamy króla wyswobodziciela i wybawiciela. Z Egiptu wyswobodziłeś nas Wiekuisty, Boże nasz, i z domu niewoli wykupiłeś nas, wszystkich pierworodnych ich zabiłeś, a Swojego pierworodnego wyswobodziłeś, morze sitowe rozłapałeś, bezbożnych utopiłeś — i ulubionych przeprowadziłeś, a wody zakryły ich ciemniców, ani jeden z nich się nie został. Dla tego wychwalali Cię ulubieńcy i wynosili Wszechmocnego i głosili ulubieńcy śpiewy i pieśni, pochwały, błogostawieństwa

בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיִם : רַם וְנִשְׂא גָדוֹל וְנוֹרָא
 מְשֻׁפֵּל גָּאִים וּמְגַבִּיהַ שְׁפָלִים מוֹצִיא אֲסִירִים וּפּוֹדֶה עַנְוִים
 וְעוֹזֵר דְּלִים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ בַּעַת שְׁוֹעִם אֵלָיו : תְּהַלּוֹת לְאֵל עֲלִיּוֹן
 בְּרוּךְ הוּא וּמְבָרֵךְ . מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנּוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה
 רַבָּה וְאָמְרוּ כָלֶם :

מִי־כַמְכָה בְּאֵלֶם יְהוָה מִי כַמְכָה נְאֻדָר בְּקֶדֶשׁ נוֹרָא
 תְּהַלֵּת עֲשֵׂה פְקָא :

שִׁירָה תְּרַשָּׁה שְׁבַחוּ גְאוּלִים לְשִׁמְךָ עַל־שִׁפְתַי הַיּוֹם יַחַד
 כָּלֶם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ .

יְהוָה | יִמְלֶךְ לְעֵלָם וָעַד :

צוּר יִשְׂרָאֵל קוֹמָה בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל וּפְדֶה כְּנַאמָךְ יְהוָה
 יִישְׂרָאֵל . (גְּאֻרָנוּ יִי צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל) . בְּרוּךְ אַתָּה
 יִי גְּאוּל יִשְׂרָאֵל :

שמנה עשרה לשחרית של שבת

אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהַלְלָתְךָ :

בְּרוּךְ אַתָּה יִי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי
 אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר
 וְהַנּוֹרָא אֵל עֲלִיּוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים מִזְבִּים וּקוֹנֶה הַכּוֹל
 וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן
 שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה :

בעשרת ימי תשובה

זְכַרְנוּ לַחַיִּים מְלֶךְ חַפְּזָן בְּחַיִּים . וְכַתְּבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים .
 לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים :

133 NABOŻEŃSTWO PORANNE NA SOBOTĘ I ŚWIĘTA.

i dzięki Królowi Wszechmocnemu wiecznie żyjącemu. Wysoki On i wzniosły, wielki i straszny, poniżający dumnych i wynoszący poniżonych, wydobywający więźniów i wykupujący pokornych, wspomagający biednych i odpowiadający ludowi Swojemu, gdy wołają do Niego. Chwała Bogu najwyższemu, pochwalony On, i błogosławiony. Mojżesz i synowie Izraela pieśń Ci śpiewali z wielką radością i rzekli wszyscy:

Mi chamocha. „Któż między Bogi podobny Tobie Wiekuisty? Któż jak Ty wstawiony świętością, straszny w chwale, Cudotwórco!“

Szyrah. Pieśnią nową wychwalili wyswobodzeni imię Twoje, nad brzegiem morza wszyscy razem dzięki złożyli, Twą władzę uznali i rzekli:

„Wiekuisty panować będzie zawsze i wiecznie!“

Cur. Opoko Izraela, powstań na pomoc Izraelowi i odkup jak rzekłeś Jehudę i Izraela. Wyswobodzicielu nasz, Bóg Zastępów imię Jego: Święty Izraela. Bądź pochwalony, Wiekuisty, zbawco Izraela!

MODLITWA PORANNA NA SOBOTĘ.

Adonaj. (*) Panie mój, otwórz wargi moje, aby usta me głosiły Twą chwałę.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Boże ojców naszych, Boże Abrahama, Boże Izaaka i Boże Jakóba, Boże wielki, potężny, straszny, Boże najwyższy, wymierzający łaskę i dobroć, Panie Wszechświata, pomny na pobożność ojców i z miłością sprowadzający zbawcę, (*) ich wnukom dla imienia Swojego.

(Na dziesięć dni pokuty.)

Wspomnij nas na życie, Królu żądający życia i zapisz nas do księgi życia, przez wzgląd na Siebie Boże życia.

מִלֶּךְ עֲזֹר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן : פָּרוּךְ אַתָּה יי מַגֵּן
 אֲבִרְהֶם :
 אַתָּה גְבוּר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מַחִיָּה מֵתִים אַתָּה רַב
 לְהוֹשִׁיעַ :

בחורף, משמיני עצרת עד יום ראשון של פסח אומרים משיב הרוח.

מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם :

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מַחִיָּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים
 סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אַמוּנָתוֹ
 לְיִשְׂרָאֵל עֶפֶר . מִי כְמוֹךָ בְּעַל גְּבוּרֹת וּמִי דוֹמָה לְךָ מִלֶּךְ
 מַמְיָת וּמַחִיָּה וּמְצַמִּיחַ יְשׁוּעָה :

בעשרת ימי תשובה

מִי כְמוֹךָ אֵל הַרְחָמִים זוֹכֵר יְצוּרֵי לַחַיִּים בְּרַחֲמִים :

וּנְאֻמָּן אַתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים . פָּרוּךְ אַתָּה יי מַחִיָּה

הַמֵּתִים : (°)

אתה

(°) קרושה לשליח צבור

חַיּוֹן נִקְדֵּשׁ אֶת שְׁמֹךְ בְּעוֹלָם כְּשֵׁם שְׁמִקְדֵּי־יִשִׁים אוֹתוֹ
 בְּשִׁמֵי מְרוֹם כְּפָתוּב עַל יַד נְבִיאָךְ וּקְרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר :
 קַהַל וַחַיּוֹן קְדוֹשׁ | קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יי צְבָאוֹת
 מְלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :

חַיּוֹן אִזּוּ בְּקוֹל רַעַשׁ גְּדוּל אֲדִיר וְחֹזֵק מְשִׁמֵּיעִים קוֹל
 מִתְנַשְׂאִים לְעַמַּת שְׂרָפִים לְעַמָּתָם פָּרוּךְ יֵאמְרוּ :
 קַהַל וַחַיּוֹן פָּרוּךְ כְּבוֹד יי מִמְּקוֹמוֹ :

ממקמך

134 NABOŻENSTWO PORANNE NA SOBOTĘ I ŚWIĘTA.

Królu wspomagający, wybawiający i zasłaniający! Bądź pochwalony Wiekuisty, tarczo Abrahama!

Atha Gibor. (*) Tyś potężny wiecznie, o Panie mój, Tyś wskrzeszający zmarłych, Tyś hojny w zbawienie.

(Podczas zimy, t. j. od ósmego dnia Święta Szalasów do pierwszego dnia Paski dodaje się:

Powiewający wiatrem i spuszcający deszcz.) (*)

Karmiący żywych łaskawie, wskrzeszający zmarłych wielkiem miłosierdziem, podpierający upadających, leczący chorych, rozwiązujący uwięzionych i dotrzymujący wiarę spoczywającym w ziemi. Któż jak Ty mężem wszechsilnym? Któż podobnym Tobie, Królem zadającym śmierć i wskrzeszającym zmarłych i pozwalającym zakwitnąć zbawieniu?

(Na dziesięć dni pokuty.)

Któż jak Ty ojcem miłosierdzia, wspominającym twory Swoje na życie w miłosierdziu Swojem?

Polegamy na Tobie, że wskrzesisz umarłych. Bądź pochwalony Wiekuisty wskrzeszający umarłych! *)

*) Keduszah dla Kantora.

(Kantor.)

Poświęcać będziemy imię Twoje w świecie, tak jak je poświęcają na niebiosach wysokich — jak napisano przez proroków Twoich: a jeden woła do drugiego mówiąc:

(Kantor i Lud.)

Święty, Święty, Święty, Bóg Zastępów, pełną jest ziemia Jego majestatu.

Kadosz, Kadosz, Kadosz, Adonaj Cebaoth melo kol ha-arec kewodo.

(Kantor.)

Wtedy to łoskotem burzy wielkiej, potężnej i silnej wydają głos, podnoszą się na przeciwko Serafów, a na przeciw nim stojący odpowiadają: „Pochwalony!”

(Lud i Kantor.)

Chwała majestatowi Wiekuistego na Jego tronie!

Baruch Kewod Adonaj mimkomo.

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וְקְדוּשֵׁים בְּכָל־יָוָם יְהִלְלוּךָ
 סֻלָּה : בְּרוּךְ אַתָּה יי הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

בעשרת ימי תשובה
 הַמְלִאךָ הַקָּדוֹשׁ :

יְשַׁמַּח מִשָּׁה בְּמִתְנַת חֶלְקוֹ כִּי עֶבֶד נֶאֱמָן קָרְאַתָּ לּוֹ .
 כְּלִיל תְּפִאֲרַת בְּרֵאשׁוֹ נָתַתָּ . בְּעַמְדוֹ לְפָנֶיךָ עַל־הַר סִינִי .
 וּשְׁנֵי לְחַת אֲבָנִים הוֹרִיד בְּיָדוֹ . וְכַתּוּב בָּהֶם שְׁמִירַת שַׁבָּת .
 וְכֵן כְּתוּב בְּתוֹרַתְךָ :

וְשִׁמְרוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת
 לְדוֹרְתָם בְּרִית עוֹלָם : בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הוּא
 לְעַלְמָם כִּי־שִׁשַּׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ
 וּבְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנְפָשׁ :

ולא

חן מִמְקַמָּךְ מִלְכְּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלֹךְ עָלֵינוּ כִּי מַחֲבִים
 אֲנַחְנוּ לָךְ מְתֵי תִמְלֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרֹב בְּיָמֵינוּ לְעֹלָם וָעֶד
 תִּשְׁכַּח : תִּתְגַּדֵּל וְתִתְקַדֵּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר
 וּלְנֹצֵחַ נֹצְחִים : וְעֵינֵינוּ תִרְאִינָה מְלַכּוֹתֶיךָ כְּדָבָר הָאָמֹר
 בְּשִׁירֵי עֲזָרָה עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צְדָקָה :

קהל וחסן יִמְלֹךְ יי לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּיָהּ :

חן לְדוֹר וָדוֹר נְגִיד גְּדֻלָּה וּלְנֹצֵחַ נֹצְחִים קָדְשְׁתֶּךָ
 נִקְדִּישׁ וְשִׁבְחֶךָ אֱלֹהֵינוּ מִפְּנֵי לֹא יִמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל
 מְלֶךְ גְּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה : בְּרוּךְ אַתָּה יי הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

בעשרת ימי תשובה
 הַמְלִאךָ הַקָּדוֹשׁ :

Atha Kadosz. Tyś świętym, i imię Twoje święte, a święci każdego dnia chwalić Cię będą. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże Święty.

(Na dziesięć dni pokuty.)

(Królu Święty!)

Jismach. (*) Mojżesz cieszy się udzielonym sobie darem, albowiem nazwałś go wiernym sługą, świetną aureolą uwieńczyłeś głowę jego, gdy stanął przed Tobą na górze Synaj, i dwie tablice kamienne przyniósł w ręce Swojej, a na nich napisano o przestrzeganiu Soboty, bo tak napisano w Zakonie Twoim:

Weszomru. I przestrzegać będą synowie Izraela Sabatu, by obchodzić Sabat w swych pokoleniach na wieczne przymierze. Między mną a między synami Izraela jest to znakiem na wieki, gdyż w sześciu dniach stworzył Wiekuisty niebo i ziemię, a dnia siódmego przestał i spoczywał.

(Kantor.)

Niech blask się rozejdzie z Twego tronu, Królu nasz, i panuj nad nami, albowiem do Ciebie wyglądamy. Kiedyż panować będziesz znowu na Syonie? Rychło za dni naszych zawsze i wiecznie spoczywać tam będziesz. Wzniesionym i poświęconym zostaniesz wśród miasta Twojego Jeruzalem od pokolenia do pokolenia i na wieki wieków. Oby oczy nasze ujrzały Królestwo Twoje tak, jak objawiono w pieśniach Twój stawy przez Dawida, cnotliwego pomazańca Twojego.

(Lud i Kantor.)

Oby Wiekuisty panował wiecznie, Bóg Twój, Syonie, od pokolenia do pokolenia. — Hallelujah! —

(Kantor.)

Od pokolenia do pokolenia opiewać będziemy Wielkość Twoją i na wieki wieków święcić będziemy Twą świętość, — a wysławienie Ciebie z ust naszych nie zejdzie wiecznie i zawsze, albowiem Ty jesteś Wszzechmogącym świętym i wielkim Królem. Bądź pochwalonym Wiekuisty Boże Święty.

Na dziesięć dni pokuty:

Królu Święty.

וְלֹא נָתַתָּו יי אֱלֹהֵינוּ לְנוֹיי הָאָרְצוֹת . וְלֹא הִנַּחְלֵתָנוּ
 מִלְכָּנוּ לְעוֹבְדֵי פְסִילִים . וְגַם בְּמִנוּחָתוֹ לֹא יִשְׁכְּנוּ עֲרָלִים .
 כִּי לְיִשְׂרָאֵל עִמָּךְ נָתַתָּו בְּאַהֲבָה . לְזֶרַע יַעֲקֹב אֲשֶׁר בָּם
 בְּחַרְתָּ . עִם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעֵי בָקָם יִשְׁבְּעוּ וַיִּתְעַנְּנוּ מִשׁוֹבֵבָה .
 וּבְשִׁבְעֵי רְצִיתָ בוֹ וְקִדְּשָתוֹ חֲמֹדַת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ וַזְכַּר
 לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית :

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בְּמִנוּחָתָנוּ קִדְּשָנוּ
 בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שִׁבְעֵנוּ מִשׁוֹבֵבָה וְשִׁמְחָנוּ
 בִּישׁוּעָתֶךָ וְמִתֵּר לָבְנוּ לְעִבְדֶּךָ בְּאַמֶּת וְהִנַּחֲלֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ
 בְּאַהֲבָה וּבְרִצּוֹן שַׁבַּת קִדְּשֶׁךָ וַיְנַוְחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי
 שְׁמֶךָ . בְּרוּךְ אַתָּה יי מְקַדְּשֵׁי הַשַּׁבָּת :

רְצֵה יי אֱלֹהֵינוּ בְּעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל וּבְתַפְלָתָם . וְהִשָּׁב
 אֶת־הָעֲבוּדָה לְדַבִּיר בֵּיתֶךָ וְאֲשֵׁי יִשְׂרָאֵל וְתַפְלָתָם בְּאַהֲבָה
 תִּקְבַּל בְּרִצּוֹן וְתֵהִי לְרִצּוֹן תָּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ :
 לראש חרש וחוח'ם של פסח וסוכות .

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . יַעֲלֶה וַיָּבֵא וַיַּגִּיעַ וַיִּרְאֶה
 וַיִּרְצֶה וַיִּשְׁמַע וַיִּפְקֹד וַיִּזְכֹּר וַיִּזְכְּנוּ וַיִּקְדְּשֵׁנוּ וַיִּזְכְּרוּ
 אֲבוֹתֵינוּ . וַיִּזְכְּרוּ מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבָדֶךָ . וַיִּזְכְּרוּ יְרוּשָׁלַיִם
 עִיר קִדְּשֶׁךָ . וַיִּזְכְּרוּ כָּל עַמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ . לְפִלְמָה
 לְמוֹבָה לְחֹן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים דְּחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם
 לראש חרש ראש החדש

לפסח תג המצות

לסוכות תג הסוכות

Welo. Ale nie dałeś go Wiekuiсты, Boże nasz, innym ludom ziemi, i nie dałeś go w dziedzictwo, Królu nasz, uwielbiającym bałwanów, a spoczynkiem jego nie spoczywają występni, tylko Izraelowi ludowi Swojemu dałeś go w miłości, nasieniu Jakóba których wybrałeś. Lud święcący dzień siódmy, wszystek nasycy się i cieszy się obfitością Twoją, bo dzień siódmy upodobaleś Sobie i poświęciłeś go, rozkoszą dni go nazwałeś, pamiątką dzieła stworzenia.

Elohenu. Boże nasz i Boże ojców naszych, miej upodobanie w naszym spoczynku, poświęć nas Swojami przykazaniami, daj nam udział w Zakonie Swoim, nasyć nas Swoją obfitością, uciesz nas Swojem zbawieniem, oczyść serce nasze, byśmy Ci służyli w prawdzie i dozwól nam używać, Wiekuiсты, Boże nasz, w miłości i przychylności świętego Twojego Sabatu, by w nim spoczywał Izrael święcący imię Twoje. Bądź pochwalony Wiekuiсты, poświęcający Sabat.

Receh. (*) Przyjm łaskawie, Wiekuiсты, Boże nasz, lud Swój Izraela i modły ich, i wróć służbę do przybytku domu Swojego, a ofiary Izraela i modły ich przyjm z miłością i łaską i aby zawsze była w łasce u Ciebie służba Izraela ludu Twojego.

MODLITWA

na początek miesiąca i na wolne Święta.

Elohenu. (*) Boże nasz i Boże ojców naszych, niech wnidzie przed Ciebie, dojdzie Cię i dosięgnie Cię, niech się zjawi przed Tobą i będzie przyjętém i wysłuchaném i zważoném i wspomnianém, pamięć i wspomnienie o nas, wspomnienie o przodkach naszych, wspomnienie o Messyaszu, synie Dawida, sługi Twojego i wspomnienie o Jerozolimie, świętym Twoim grodzie i wspomnienie całego ludu Twojego, domu Izraela, na ocalenie, na dobro, na łaskę i upodobanie, na miłosierdzie, na życie i na pokój w dniu tym

(na początku miesiąca) początku miesiąca.

(Na wolne Święta Paski) święta praśników.

(Na wolne Święta Szałasów) święta szałasów.

הַזֶּה : זָכְרָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בּו לְמַכָּה וּפְקָדָנוּ בּו לְבִרְכָה
וְהוֹשִׁיעֵנו בּו לְחַיִּים . וּבְדַבַּר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חַיִּים וְתַגֵּנוּ .
וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנו . כִּי אֱלֹהֵי עַיְנֵינוּ . כִּי אֵל מַלְאָךְ
תַּצּוֹן וְרַחֲמִים אֶתָּה :

וְתַחֲזוּנָה עַיְנֵינוּ בְּשׁוֹבֶךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים . בְּרוּךְ
אַתָּה יי הַמַּחְזִיר שְׂכִינְתּוֹ לְצִיּוֹן :

בשעה שהחזן אומר מודים,

אומרים הקהל מודים ורבנן

מִזְדִּים אֲנַחְנוּ לְךָ שְׂאֵתָה
הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר
יִצְרָנוּ יוֹצֵר בְּרָאשִׁית בְּרִכּוֹת
וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל
וְהַקְּדוֹשׁ עַל שֶׁחִיַּיתָנוּ
וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תַּחֲיֵנוּ וְתַקְיַמְנוּ
וְתַאֲסֹף גְּלוּתֵנוּ לְחַצְרַת
קְדְשֶׁךָ לְשֹׁמֵר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשֵׂת
רְצוֹנְךָ וְלַעֲבֹדְךָ בְּרַבֵּב שְׁלָם
עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מִזְדִּים לְךָ . בְּרוּךְ
אֵל הַהוֹדָאוֹת :

מִזְדִּים אֲנַחְנוּ לְךָ שְׂאֵתָה
הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד . צוּר
חַיִּינוּ מִגֵּן יִשְׁעֵנו אֶתָּה הוּא
לְדוֹר וָדוֹר . גּוֹדֵה לְךָ
וְנִסְפָּר תִּהְיֶה לְךָ . עַל חַיְיֵנו
הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ וְעַל גְּשׁוּמֹתֵנוּ
הַפְּקוּדוֹת לְךָ וְעַל נַפְשֵׁנוּ
שֶׁבְּכָל-יּוֹם עֲמָנוּ וְעַל
נַפְלְאוֹתֶיךָ וּמִזְבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל-
עֵת עָרַב וּבִקֵּר וְצִתְהִים
הַמִּזֵּב כִּי לֹא-כָלוּ רַחֲמֶיךָ
וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא-תִמּוּ חַסְדֶּיךָ
מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לְךָ :

לחנוכה

עַל הַנְּסִים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת
וְעַל הַמְּלַחְמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לְאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזִמְנֵי הַזֶּה :

בימי

137 NABOŻEŃSTWO PORANNE NA SOBOTĘ I ŚWIĘTA.

Wspomnij nas w nim, Wiekuisty, Boże nasz, na dobro obdarz nas w nim błogosławieństwem, dopomóż nam w nim do życia. A dla tego ocalenia i miłosierdzia, osłoń i ulaskaw nas, ulituj się nad nami i ocal nas, bo do Ciebie zwrócone są oczy nasze, bo Ty jesteś Wszechmogącym, Królem litościwym i miłosiernym.

Oby oczy nasze ujrzały, jak wrócisz do Syonu w miłosierdziu. Bądź pochwalony Wiekuisty, zwracający Swój Majestat do Syonu.

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych na zawsze i wiecznie, Opakę życia naszego, Tarczą zbawienia naszego. Ty istniejesz od pokolenia do pokolenia, dziękować Ci będziemy i opiewać chwałę Twoją, za życie nasze, które w Twoim ręku, za dusze nasze przy Tobie strzeżone, za cuda Twoje codzienne z nami, za wspaniałe dobroczynności Twoje w każdym czasie wieczorem, rano i w południe. Dobrotliwy, bo miłosierdzie Twoje nieskończone, litościwy, bo łaski Twoje nie ustawają i wiecznie w Tobie afamy.

(Podczas gdy Kantor mówi oboczna modlitwę lud mówi następującą:)

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych. Bogiem wszelkiego ciała, Tworcą naszym, Twórcą Wszechświata: błogosławieństwa i dziękczynienia imieniu Twojemu wielkiemu i świętemu, że nas przy życiu i zdrowiu utrzymujesz, — obyś i nadal nas utrzymywał przy życiu i zdrowiu i zgromadził wygnańców naszych do świętych przedsióneków Swoich, by przestrzegali ustaw Twoich, wypełniali wolę Twoją i służyli Ci sercem niepodzielném, za co Ci dziękujemy. Bądź pochwalony Boże dzieków godny.

(Na uroczystość Makabeuszów, Chanukah.) (*)

Za cuda, odkupienie, czyny potęgi, wybawienie i wojny, które wiodłeś za przodków naszych, w owych dniach o tym czasie.

בַּיּוֹם מִתְתַקֵּהוּ בְּיַיִחְנֵן כִּהְנֵן גְּדוֹל חֲשֻׁמוֹנָאֵי וּבְנֵי
 כְּשִׁעְמֻדָּה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה עַל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁבִּיתָם
 תּוֹרָתְךָ וּלְהַעבִירָם מִחֻקֵּי רְצוֹנְךָ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים עֲמַדְתָּ לָהֶם בְּעַת צָרָתָם רַבָּת אֶת־רִיבָם הִנֵּת
 אֶת־יְדֵינָם נִקְמָת אֶת־נִקְמָתָם מִסִּרְתָּ גְבוּרִים בְּיַד חַלְשִׁים
 וְרַבִּים בְּיַד מְעֻטִים וּמֵמַאִים בְּיַד מְהוּזָרִים וְרָשָׁעִים בְּיַד
 צַדִּיקִים וְזָדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תּוֹרָתְךָ וְלֹא עָשִׂיתָ שֵׁם גְּדוֹל
 וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמְךָ וּלְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה וּפְרָקָן
 כְּהַיּוֹם הַזֶּה וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בְנֵיךָ לְדַבֵּר בֵּיתְךָ וּפָנּוּ אֶת־
 הַיְכָלְךָ וּמְהֵרָו אֶת־מִקְדָּשְׁךָ וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחֻצְרוֹת קִדְשֶׁךָ
 וְקָבְעוּ שְׁמוֹנֵת יְמֵי הַנֶּבֶה אֱלוֹ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל:
 וְעַל־כֵּלָם יִתְפַּרֵּךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מִלְּבָנוּ תָּמִיד
 לְעוֹלָם וָעֶד :

בעשרת ימי תשובה

וכתוב לחיים טובים כל־בְּנֵי בְרִיתְךָ :

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֵלָה וַיְהִלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בְּאַמָּה
 הָאֵל יִשְׁוּעָתָנוּ וְעֲזָרָתָנוּ סֵלָה . בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ
 וְלֹא נָאָה לְהוֹדוֹת :

הש"ץ אושר ברכת כהנים .

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בְּרַכְנוּ בְּבִרְכָה הַמְּשֻׁלָּשׁוּ
 בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל־יְדֵי מֹשֶׁה עֲבָדְךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי
 אֲהָרֹן וּבְנָיו כְּהַנִּים עִם קְדוּשָׁתְךָ בְּאֲמֹר :

יברכה

Za czasów wielkiego Kapłana Matatiasza, syna Jochanana Chasmonaja i synów jego, gdy bezbożne państwo Greckie (a) powstało na lud Twój Izraela, aby wyrugować u niego naukę Twoją i odwozić od ustaw woli Twojej, wtedy Ty w wielkości miłosierdzia Swojego wspierałeś ich w czasie ucisku, ich walkę uważałeś za Swoją walkę, ich sprawę za Swoją sprawę, ich zemstę za Swoją zemstę, wydałeś silnych w ręce słabych, mnogość w ręce mniejszości, nieczystych w ręce czystych, bezbożnych w ręce sprawiedliwych, zbrodniarzy w ręce zajmujących się nauką Twoją, a dla Siebie zdobyłeś wielkie i święte imię na świecie Swoim, i dla ludu Swego Izraela zdziałałeś wielkie wyhawienie i odkupienie w dniu owym. A potem weszli synowie Twoi do przybytku domu Twojego, wyprzątali pałac Twój, oczyścili świątynię Twoją i zapalili światła w świętych przysionkach Twoich, i ustanowili te ośm dni Chanukah, by dziękować Ci i wielbić wielkie imię Twoje.

Weal kulom. A za to wszystko niechaj imię Twoje będzie błogosławionem i wywyższonem, o Królu nasz, zawsze i na wieki wieków.

(Na dziesięć dni pokuty.)

[Zapisz na życie szczęśliwe wszystkich synów przymierza Swojego.]

A wszystko co żyje dziękować Ci będzie. — Selah! — I wychwalać imię Twoje w prawdzie, Wszchemogący, Zbawco i Pomocy nasza. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuisty „Dobrotliwy“ imię Twoje, a Tobie przystoi dziękczynienie.

(Kantor odmawia błogosławieństwo kapłanów.)

Eloheuu. Boże nasz i Boże ojców naszych, błogosław nas błogosławieństwem potrójnym, napisanem w Księdze Zakonu przez ręce Mojżesza, sługi Swojego, odmawianem przez usta Aharona i synów jego Kapłanów, święty lud Twój, jak mówiono:

(a) Antyocho Epifana.

חזן

הקהל עונה

יהי רצון בְּזִכּוֹת אַבְרָהָם	יְבָרְכֶךָ יי וַיִּשְׁמְרֶךָ :
יהי רצון בְּזִכּוֹת יִצְחָק	יָאֵר יי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיְחַנֶּךָ :
יהי רצון בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב	יֵשָׂא יי פָּנָיו אֵלֶיךָ
יהי רצון שְׂתֵּשִׁים עֲלֵינוּ חַיִּים	וַיֵּשֶׁם לְךָ שָׁלוֹם :
אַרוֹכִים וּבְרָכָה קְמַשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם.	

שִׁים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל
כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ בְּרַכְנוּ אַבְיָנוּ כָּלֵנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פְּנִיֶךָ כִּי
בְּאוֹר פְּנִיֶךָ נִתְּתָ לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד
וְצַדִּיקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם . וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֶךְ
אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל שָׁעָה בְּשִׁלּוּמֶךָ :

בעשרת ימי תשובה

בְּסִפְּרֵי חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפְרִנְסָה טוֹבָה נִזְכָּר וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ
אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וְלְשָׁלוֹם . בְּרוּךְ אַתָּה
יי עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם .

בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלוֹם :

אֱלֹהֵי נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מַרְעַ וּשְׂפָתַי מִדְּבַר מַרְמָה וְלִמְקַלְלֵי
נַפְשֵׁי תְדוּם וְנַפְשֵׁי כַּעֲפָר לְכָל תַּהֲוִיָּה : פִּתַּח לִפִּי בְּתוֹרַתְךָ
וּבְמִצְוֹתֶיךָ תְּרַדְדוּף נַפְשֵׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מִהֲרָה
הֲפֹר עֲצָתָם וּמְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם . עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂמֹךְ עֲשֵׂה
לְמַעַן יִמְיָנֶךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשְׁתֶּךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרַתְךָ .
לְמַעַן יִחַדְּצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינֶךָ וְעֲנֵנִי : יְהִי לְרָצוֹן
אֲמִרְיָפִי וְהַגִּיזֵן לִּי לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי : עוֹשֵׂה שָׁלוֹם

במרומיז

(Kantor.)

(Lud.)

Oby Ci Wiekuisty błogosławił i strzegł Cię.

Oby Wiekuisty przyświecał Ci obliczem Swojem i był dla Ciebie łaskawym.

Oby Wiekuisty zwrócił oblicze Swoje ku Tobie.

I obdarzył Cię pokojem.

Oby się tak stało dla zasług Abrahama.

Oby się tak stało dla zasług Izaaka.

Oby się tak stało dla zasług Jakóba.

Obyś raczył nam udzielić życie długie i błogosławieństwo na utrzymanie pokoju.

Sym Szalom. (*) Daj pokój, szczęście, błogosławieństwo, życzliwość, łaskę i miłosierdzie nam i całemu Izraelowi ludowi Swojemu. Błogosław nam, Ojczy nasz, wszystkim wraz światłem oblicza Swojego, albowiem przy świetle oblicza Swojego dałeś nam Wiekuisty, Boże nasz, naukę życia, miłość cnoty, dobroczynność i błogosławieństwo i miłosierdzie i życie i pokój. Oby Ci się spodobало błogosławić ludowi Swojemu Izraelowi każdego czasu i każdej godziny pokojem Swoim.

(Na dziesięć dni pokuty.)

[Obyśmy zostali wspomnieni i zapisani przed Tobą do Księgi życia, błogosławieństwa pokoju i dostatniego utrzymania się, my i cały lud Twój, dom Izraela, na życie szczęśliwe i na pokój. Bądź pochwalonym Wiekuisty! Twórczo pokoju.]

Bądź pochwalonym Wiekuisty błogosławiący lud Święty Izraela pokojem.

Elohaj. (*) Boże mój! Strzeż języka mojego od złego a ust moich od mowy zwodniczej. Oby dusza moja umilkła w obec przeklinających mnie i oby dusza moja w obec obelgi była jakby prochem. Otwórz raczej serce moje Swojej nauce, a dusza moja oby ściagała za rozkazami Twojemi. — a wszyscy, którzy złe zamysły na mnie knują, — zniwecz ich zamysły i zniszcz ich przedsięwzięcie. Uczyni to dla imienia Swojego, uczyni dla prawicy Swojej, uczyni dla świętości Swojej, uczyni dla nauki Swojej, aby ocaleni zostali ulubieńcy Twoi, niech prawicy Twa ocali i wysłuchaj mnie. Oby łaskawie przyjęte zostały wynurzenia ust moich i myśli serca mojego przed Tobą. Wiekuisty, Opoko moja i Zbawco mój. Ten, co sprawia pokój

בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל
וַאֲמַרו אָמֵן :

יְהִי רְצוֹן לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שְׂיִבְנֶה בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ וְתֵן חֲזַקְנוּ בְּתוֹרָתֶךָ : וְשֵׁם גְּעֻבְדֶּךָ
בְּיִרְאָה בְּיָמֵי עוֹזֶם וּבְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת : וְעֲרָבָה לִי מִנְחַת
יְהוּדָה וִירוּשָׁקַיִם בְּיָמֵי עוֹזֶם וּבְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת :
הַש"ץ אוֹמֵר קִדִּישׁ שְׁלֵם .

סדר קריאת התורה לשבת ויום טוב

אֵין כְּמוֹךָ בְּאֱלֹהִים אֲדָנִי וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ : מְלֻכוֹתֶיךָ
מְלֻכוֹת כָּל עוֹלָמִים וּמְמַשְׁלֶתֶךָ בְּכָל הַזֶּרֶד וְדָד : יי מְקֹךָ יי מְקֹךָ
יי יְמֹךָ לְעוֹלָם וָעֶד : יי עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן יי יְבָרֶךְ אֶת עַמּוֹ
בְּשְׁלוֹם :

אֵב תְּרַחֲמִים הִיטִיבָה בְּרְצוֹנֶךָ אֶת צִיּוֹן תְּבַנֶּה חוֹמוֹת
יְרוּשָׁלַם : כִּי בָךְ לְבַד בְּטַחְנוּ מִלֶּךְ אֵל רָם וְנִשְׂא אֲדוֹן
עוֹלָמִים :

כשפותחין הארון

וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה יי וַיִּפְצוּ אִיבֶיךָ
וַיִּנְסוּ מִשְׁנֵאֵיךָ מִפָּנֶיךָ : כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְדַבֵּר יי
מִירוּשָׁלַיִם :

כשמוציאין ספר תורה

כְּרוּךְ שָׁנְתֵן תוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשָׁתוֹ :

כְּרִיךְ שְׁמָה דְּמֵרָא עֲלֵמָא כְּרִיךְ כְּתִרְךָ וְאִתְרְךָ . יְהֵא
רְעוּתְךָ עִם עַמְךָ יִשְׂרָאֵל לְעֶדְם . וּפְוִרְקֵן יְמִינְךָ אֲחֻזֵי
לְעַמְךָ

140 NABOŻEŃSTWO PORANNE NA SOBOTĘ I ŚWIĘTA.

w niebiosach Swoich, oby zrządził pokój dla nas i dla całego Izraela, i mówcie: Amen!

Oby Ci się spodobało Wiekuisty, Boże mój i Boże ojców naszych, by odbudowanym został dom Świątyni rychło za naszych dni i daj nam udział w Zakonie Swoim.

A tam będziemy Ci służyć jak za czasów odwiecznych i jak za lat poprzednich.

I oby przyjemną była Wiekuistemu dań Jehudy i Jerozolimy jak za czasów odwiecznych i za lat poprzednich.

PORZĄDEK CZYTANIA Z RODAŁÓW

W SOBOTĘ I ŚWIĘTA UROCZYSTE.

En komocha. (*) Nie masz równego Tobie między Bogami, Panie, i nie masz Twoim dzieciom nic podobnego. Państwo Twoje jest państwem wszystkich światów, a władza Twoja przez wszystkie pokolenia. Wiekuisty jest Królem, Wiekuisty królował, Wiekuisty królować będzie wiecznie i zawsze. Wiekuisty udzieli siłę ludowi Swojemu, Wiekuisty błogosławić będzie lud Swój pokojem.

Aw harachmim. (*) Ojczye litości, uszczęśliwaj Syon łaską Swoją, odbuduj mury Jeruzalemu. Albowiem w Tobie Samym mamy nadzieję, Królu Wszzechmogący, wysoki i wzniosły, Panie światów!

(Otwierając Arkę świętą.)

Wajehi. (*) I stało się gdy Arka ruszyła, rzekł Mojżesz: Powstań, Wiekuisty, i niech się rozproszą nieprzyjaciele Twój; i niech ujdą wrogi z przed oblicza Twojego. Bo z Syonu wychodzi nauka, a słowo Boże z Jeruzalemu.

(Wyjmując Rodały.)

Niechaj będzie pochwalony Ten, który w świętości Swojej nadał Zakon swemu ludowi Izraelowi.

Berych Szemeh. (*) Niech będzie pochwaloném imię Pana Wszechświata, pochwaloną niech będzie Korona Twoja i Państwo Twoje. Oby miłość Twoja ku ludowi Twojemu Izraelowi wiecznie się ostała i pokaż ludowi Swojemu wyswobodzenie

לְעֶמְדְךָ בְּבֵית מִקְדָּשְׁךָ וְלֹא־מִטּוֹיָא לָנָא מִטּוֹב נְהוֹרְךָ
 וְלִקְבֹּל צְלוֹתֵנָא בְּרַחֲמֵינִי . יְהֵא רַעְיָא קְדָמְךָ דִּתְוֹרִיךָ לְךָ
 חַיִּין בְּטַבּוּתָא . וְקָהּוּא אָנָא פְּקִידָא בְּנֵי צִדִּיקָיָא . לְמַרְחַם
 עָלַי וְלִמְנַטֵּר יְתִי וְיִת כָּל דִּי לִי וְדִי לְעֶמְדְךָ יִשְׂרָאֵל . אַנְתָּ
 הוּא זֶן לְכֹלָא וּמְפָרְגִים לְכֹלָא . אַנְתָּ הוּא שְׁלִיט עַל כָּלָא .
 אַנְתָּ הוּא דְשְׁלִיט עַל מַלְכֵיָא וּמַלְכוּתָא דִּיךָ הִיא . אָנָא
 עֲבָדָא דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְסַגִּידָנָא קָמָה וּמִקָּמָא דִּיבְר
 אֲוִרִיתָהּ בְּכַל עֵדָן וְעֵדָן . לָא עַל אַנְשֵׁי רַחֲמֵינָא . וְלָא עַל פִּר
 אֱלֹהִין סְמִיכָנָא . אֵלָא בְּאַלְהָא דְשִׁמְיָא . וְהוּא אֲדָהָא
 קְשׁוּט . וְאֲוִרִיתָהּ קְשׁוּט . וּנְבִיאֻתָהּ קְשׁוּט . וּמִסְנָא לְמַעַבְד
 מִבְּוֹן וּקְשׁוּט . בֵּיה אָנָא רַחֲמֵי . וְלִשְׁמָהּ קְדִישָׁא יְקִירָא אָנָא
 אֲמַר תּוֹשְׁבָחָן . יְהֵא רַעְיָא קְדָמְךָ דִּתְפַתַּח לְבִי בְּאֲוִרִיתָא
 וְתִשְׁלִים מִשְׁאַלִּין דְּלִבִּי . וְקָבֵא דְכָל עֶמְדְךָ יִשְׂרָאֵל . לְטַב
 וְלַחַיִּין וְלְשָׂדִים :

ביו"ט ובימים נוראים מוסיפין בין ויהי בנסוע ובין בריך שמים אלו התפלות :
 ליום טוב ולימים נוראים

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְבַּע אַפָּיִם וְרַב חֶסֶד וְאֱמֶת :
 נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפָשַׁע וְחַטָּאָה וְנִקָּה : ג' פ'

לימים נוראים | לשלש רגלים

רַבּוֹן הָעוֹלָם מִלָּא	רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם מִלָּא
מִשְׁאַלוֹתֵינוּ דְמוֹבָה וְהַפֵּק	מִשְׁאַלוֹת לְבִי לְמוֹבָה וְהַפֵּק
רְצוֹנֵנוּ וְתַן קְנוֹ שְׂאֵלְתֵנוּ וּמְחֹד	רְצוֹנֵי וְתַן שְׂאֵלְתֵי לִי עֲבָדְךָ
עַד כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ וְעַד כָּל עֲוֹנוֹת	פ' בר פלונית אמתך וזבני (ואת
אֲנָשִׁי	אֲשֶׁר־

Swą prawicą w świątyni Swojej, niech na nas spłynie urok Twojego światła, i przyjm w miłosierdziu błagania nasze. Oby wolą Twoją było, przedłużyć nam życie w pomyślności, obym był policzonym między cnotliwymi, byś się zlitował nademną i strzegł mnie i wszystko co należy do mnie i do ludu Twojego Izraela. Ty wyżywasz wszystkich, Ty utrzymujesz wszystkich, Tyś Władczą nad wszystkiem, Tyś Władczą nad królami, a Twoją jest władza. Jam sługą Najświętszego, błogosławiony On, przed którym każdego czasu się korzę i przed wspaniałością Zakona, człowiekowi nie ufam, nie polegam na aniołach, (*) ale na Bogu niebios, który sam jest Bogiem prawdziwym, którego Zakon jest prawdziwym, którego prorocy są prawdziwi i który wiele dobrego i prawdziwego dokonywa. Weń ja ufam, a świętemu i wspaniałemu imieniu Jego opiewam hymny pochwalne. Oby wolą Twoją było, otworzyć serce moje dla Zakonu i obyś spełnił życzenia mego serca i serca całego ludu Swojego Izraela, na pomyślność, życie i pokój.

(Między „Wajehi binsoa“ a „Berich szemeh,“ dodają się w Święta uroczyste następujące modlitwy:)

(Na Święta uroczyste.)

Adonaj. Wiekuisty, Wiekuisty, Wszchemogący, miłosierany i łaskawy, nie skory do gniewu i pełen łaski i prawdy, zachowujący łaskę dla tysięcznego pokolenia, odpuszczający grzechy, przestępstwa i winy i oczyszczający.

(Na Nowy Rok i Dzień Odpustu.)

Rybono. Panie Wszchświata, spełnij życzenia nasze pomyślnie, i ziszcij naszą wolę i przychył się do prośby naszej. Przebacznam wszystkie grzechy nasze i grzechy

(Na Święta Paski, Tygodniów i Szalasów.)

Rybono. Panie Wszchświata, spełnij życzenia moje pomyślnie, ziszcij moją wolę i przychył się do prośby mojej. uczyn mnie godnym (wymieniam się imię modlącego się) mnie.

אנשי בתינו מחילה בְּחֶסֶד
מחילה בְּרַחֲמִים וְטַהֲרֵנוּ
מִחַטָּאֵינוּ וּמַעֲוֹנוֹתֵינוּ
וּמַפְשְׁעֵינוּ. וְזָכְרֵנוּ בְּזָכְרוֹן טוֹב
לְפָנֶיךָ : וּפְקֹדֵנוּ בְּפְקֻדֹת
יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְזָכְרֵנוּ לְחַיִּים
טוֹבִים וְאֲרוֹכִים וְלִשְׁלוֹם
לְפָרְנֶסָה וְכַלְפֵּלָה וְתֵן לָנוּ
לֶחֶם לֶאֱכוֹל וּבָגֵד לְלַבֹּשׁ
וְעֵשֶׂר וְכְבוֹד וְאֶרֶץ יָמִים
לְהַגִּית בְּתוֹרָתֶךָ וְדִקְוִים
מִצְוֹתֶיךָ וְשָׁכַל וּבִינָה לְהִבִּין
וְלִהְיוֹת עִמָּךְ סוּדוֹתֶיךָ
וְשִׁלַּח רְפוּאָה לְכָל מַכְאוּבֵינוּ
וּתְבַרַךְ אֶת כָּל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ
וְתַגְזוֹר עָלֵינוּ גְזֵרוֹת טוֹבוֹת
יְשׁוּעוֹת וְנַחֲמֹת וְתַבְטֵל
מִמֶּנּוּ כָּל גְזֵרוֹת קָשׁוֹת
וְתַטֵּה לֵב הַמַּלְכוּת וְיִזְעַצֵּיהָ
וְשָׁרֶיהָ עָלֵינוּ לְטוֹבָה . אָמֵן
וְכֵן יְהִי רְצוֹן :

אשתי ובני ובנותי לְעֵשׂוֹת רְצוֹנֶךָ
בְּלִבְבֵךְ שְׁלוֹם . וּמִלְטָנִי מִיָּצָר
הָרַע . וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ .
וּזְכְּנוּ כְּדֵי שֶׁתְּשַׁרְה שְׂכִינְתֶךָ
עָלֵינוּ. וְהוֹפֵעַ עָלֵינוּ רוּחַ חֲכָמָה
וּבִינָה וְיִתְקִים בָּנוּ מִקְרָא
שְׁפָתֶיךָ וְנַחֵה עָלֵינוּ רוּחַ יְיָ .
רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה . רוּחַ עֲצָה
וּגְבוּרָה . רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת יְיָ :
וְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
שְׂאוּבָה לְעֵשׂוֹת מַעֲשִׂים
טוֹבִים בְּעֵינֶיךָ. וְלִלְכֹת בְּדַרְכֵי
יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ . וּקְדֹשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתֶיךָ . כְּדֵי שְׂנוּבָה
לְחַיִּים טוֹבִים וְאֲרוֹכִים לְחַיֵּי
הָעוֹלָם הַבָּא . וְתִשְׁמְרֵנוּ
מִמַּעֲשִׂים רָעִים . וּמִשְׁעוֹת
רָעוֹת הַמְתַּרְנְשׁוֹת לְבֹא
לְעוֹלָם . וְהַבּוֹטֵחַ בְּיָד חֶסֶד
יִסְבְּבֵנוּ . אָמֵן :

יְהִי לְרְצוֹן אֲמַרֵי פִי וְהַגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי :
וְאֲנִי תַפְלֵתִי לָךְ יְיָ עֵת רְצוֹן אֱלֹהִים בְּרַב־חֶסֶדְךָ עֲנֵנִי
בְּאַמֶּת יִשְׁעֶךָ : ג'פ

domowników naszych, przebaczeniem łaskawém, przebaczeniem miłosierném, oczyść nas z grzechów naszych, z win i przestępstw naszych, wspomnij nas przychylnem wspomnieniem przed Sobą, przypomnij nas Sobie przypomnieniem na zbawienie i miłosierdzie. Obdarz nas życiem szczęśliwém i długim, pokojem, utrzymaniem się i wyżywieniem, chlebem do jedzenia, odzieżą do ubrania, bogactwem, zaszczytami i długim życiem, byśmy rozmyślali o Twoim Zakonie i wypełniali jego ustawy, rozumem i rozsądkiem dla zrozumienia i zbadania głębi jego tajemnic, zesłój lekarstwo na wszystkie nasze boleści, błogosław wszystkim dziełom rąk naszych, postanawiaj na nas pomyślne wyroki, zbawienie i pocieszenie, usuń od nas wszystkie srogie i niepomyślne wyroki, i uczynź serca rządu i jego doradców i panów nam przychylnymi. Amen. Oby Ci się tak spodobało. Amen!

żonę moją i synów moich i córki moje i wszystkich moich domowników, byśmy wypełnili wolę Twoją całym sercem, ocal nas od złych namiętności, daj nam udział w Zakonie Swoim, uczynź nas godnymi by majestat Twój przebywał w pośród nas, i oświecaj nas duchem mądrości i rozsądku. aby się na nas sprawdził wiersz napisany: i spoczywać będzie na nim duch Wiekuistego, duch mądrości i rozsądku, duch rady i siły, duch wiedzy i bojaźni Wiekuistego. I tak niech Ci się spodoba Wiekuisty, Boże nasz i Boże ojców naszych. byś mnie uczynił godnym do wykonywania uczynków dobrych w oczach Twoich do postępowania drogą poczciwości przed Tobą, i poświęć nas przykazaniami Swojemi, byśmy byli godnymi życia szczęśliwego i długiego, życia przyszłego. chroń nas od złych postępów i od złych godzin usiłujących burzliwie przybywać na świat. Ten co ufa Wiekuistemu, łasko go otoczy. Amen!

Przyjm łaskawie wynurzenia ust moich i myśli serca mego przed Siebie, Wiekuisty, Opoko moja i Zbawicielu mój. Ja zaś błagam Cię, Wiekuisty, w chwili łaskawej, o Boże, wysłuchaj mnie Swém prawdziwém zbawieniem.

הש"ץ אורח הס"ת ואומר .

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי | אֶחָד :

אֶחָד אֱלֹהֵינוּ גָדוֹל אֲדוֹנֵינוּ קָדוֹשׁ (בר"ה וי"ב וְנִזְרָא) שְׁמוֹ :

גָּדְלוֹ לַיְי אֱתֵי . וְנִזְרָמָמָה שְׁמוֹ יַחְדוֹ :

הקהל עונה

לָךְ יי הַגְּדֹלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצִיחַ וְהַהוֹד בִּי
כָּל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ לָךְ יי הַמְּמֻלָּכָה וְהַמְּתַנַּשֵּׂא לְכָל לְרֹאשׁ :
רוֹמְמוֹ יי אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲוֹתוֹ לַהֲדוּם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא : רוֹמְמוֹ
יי אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲוֹתוֹ לַהֲרַקְשׁוֹ בִּי קָדוֹשׁ יי אֱלֹהֵינוּ :

עַל הַכֹּל יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמַם
וְיִתְנַשֵּׂא : שְׁמוֹ שֶׁר--מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא : בְּעוֹלָמוֹת שֶׁפָּרָא הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא בְּרִצּוֹנוֹ
וּכְרִצּוֹן יִרְאִיו וּכְרִצּוֹן כָּל-בֵּית יִשְׂרָאֵל : צוּר הָעוֹלָמִים אֲדוֹן
כָּל-הַבְּרִיּוֹת אֱלֹהֵי כָּל-הַנְּפֹשׁוֹת : הַיּוֹשֵׁב בְּמִרְחַבֵי מְרוֹם
הַשָּׁמַיִם בְּשָׁמַיִם שְׁמַיִם קָדְמוֹת : קָדְשָׁתוֹ עַל הַחַיּוֹת וְקִדְשָׁתוֹ עַל
כִּסֵּא הַכְּבוֹד : וּבִבְנֵי יִתְקַדַּשׁ שְׁמוֹ בְּנוֹ יי אֱלֹהֵינוּ לְעֵינֵי כָּל--
חַי : וְנֹאמַר לְפָנָיו שִׁיר חֲדָשׁ כְּפִתּוּב : שִׁיר לְאֱלֹהִים זְמִיר
שְׁמוֹ סִלּוֹ לְרוֹכֵב בְּעֶרְבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעָלוֹ לְפָנָיו : וְנִרְאֶהוּ
עֵין בְּעֵין בְּשׁוּבוֹ אֲרִיגְוָהוּ כְּפִתּוּב : בִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׁוּב
יי צִיּוֹן : וְנֹאמַר וְנִגְלָה כְּבוֹד יי וְרֹאֵן כָּל בָּשָׂר יַחְדוֹ בִּי פִי
יי דִּבֵּר :

אב תְּרַחֲמִים הוּא יִרְחַם עִם עַמּוּסִים וְיִזְכּוֹר בְּרִית אֲתָנִים
וְיִצִּיל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשְּׁעוֹת הָרָעוֹת וְיִגְעַר בְּיָצַר דְּרַע מִן
הַגְּשׁוּאִים

143 NABOŻEŃSTWO PORANNE NA SOBOTĘ I ŚWIĘTA.

(Kantor przyjmuje Rodały i mówi:)

Szema. (*) Słuchaj Izraelu, Wiekuisty, Bóg nasz, jest Wiekuisty Jedyny.

Echod. Jedynym jest Bóg nasz, Wielkim Pan nasz, Święte (na Nowy Rok i Dzień Odpustu: i straszne) imię Jego.

Gadlu. (*) Wynoście Wiekuistego razem ze mną, wywyższajmy imię Jego wraz.

(Lud odpowiada:)

Lecha. Twoją, Wiekuisty, jest wielkość i siła, sława i zwycięstwo i wspaniałość, Twojem jest wszystko co na niebie i na ziemi, Twoją, Wiekuisty, jest władza, Tyś głową najwyższą wszystkiego. Wywyższajcie Wiekuistego, Boga naszego i korczcie się przed Jego podnóżkiem, Święty On! Wywyższajcie Wiekuistego Boga naszego, korczcie się przed świętą Jego górą, bo świętym jest Wiekuisty, Bóg nasz.

Al hakol. (*) Nadewszystko niechaj będzie uświetnionem, uświęconem, wychwalonem, uwielbionem, wywyższonem i wstawionem imię Króla wszystkich królów, świętego, błogosławionego On, w światach, które stworzył, na tym tu i na tamtym świecie, wedle woli Jego i wedle woli bojących się Go i wedle woli całego domu Izraela. Opoko Wszechświata, Panie wszystkich tworów, Boże wszystkich dusz, zasiadający w przestrzeni wysokości, spoczywający w niebiosach odwiecznych, którego świętość unosi się nad Chajoth, którego świętość zasiada na tronie wspaniałości. I tak niechaj będzie poświęconem imię Twoje pośród nas, Wiekuisty, Boże nasz, w oczach wszelkiego żyjącego i zanucimy przed Nim pieśń nową, jak napisano: Śpiewajcie Bogu, opiewajcie imię Jego, torujcie drogę rządzącemu na obłokach, Jah imię Jego i cieszcie się przed Nim. A ujrzymy Go oko w oko, gdy powróci do Swego mieszkania, jak napisano: albowiem oko w oko ujrzą Wiekuistego, gdy powróci do Syonu i dalej mówiono: i objawi się wspaniałość Wiekuistego, a ujrzy wszystkie ciało wraz, że usta Wiekuistego przemawiały.

Aw harachmim. Oby Ojciec miłosierdzia zlitował się nad ludem, którym niegdyś się obarczył (*) i wspomniął na przymierze bohaterów cnoty i ocalił duszę naszą od pokusy złych godzin i oddalił złe namiętności od tych,

הַנְּשׂוּאִים וַיַּחֲזֵן אוֹתָנוּ לְפַלְטַת עוֹלָמִים וַיִּמְדָּא מְשֻׁאֲלוֹתֵינוּ
בְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים :

הש"ץ מניח הס"ת על השלחן ואומר

וַיַּעֲזוֹר וַיִּגַן וַיִּזְשִׁיעַ לְכָל הַחוֹסִים בּוֹ וְנֹאמַר אָמֵן : הַכֹּל
הָבּוֹ נִדְּל לְאַלֹהֵינוּ וְהַגּוֹ כְבוֹד לַתּוֹרָה : פִּהֵן קָרַב יַעֲמֹד
(ר"פ ב"פ הכהן) בְּרוּךְ שָׁנַתְּן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשָׁתוֹ :
תּוֹרַת יי תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ עֲדוּת יי נְאֻמָּנָה מְחַבֵּימַת
פְּתֵי : פְּקוּדֵי יי יִשְׂרָאֵל מְשֻׁמְהֵי לֵב מְצוֹת יי בְּרָה מְאִירַת
עֵינַיִם : יי עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן יי יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם : הָאֵל תָּמִים
דְּרַכּוּ אִמְרַת יי צְרוּפָה . מְגֵן הוּא לְכָל הַחוֹסִים בּוֹ :

הקהל עונה וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּיי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים בְּלַכֶּם הַיּוֹם :

העולה לספר מברך

בְּרַכּוּ אֶת־יְהוָה הַמְּבָרֵךְ :

הקהל עונה בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

העולה חוזר ברוך ה' ואומר

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בְּתִרְכָּנוּ מְכַל־
הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת־תּוֹרָתוֹ . בְּרוּךְ אַתָּה יי נוֹתֵן הַתּוֹרָה :

העולה לתורה אחר הקריאה

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ תּוֹרַת
אֱמֶת וְחַיי עוֹלָם נִטְעַ בְּתוֹכֵנוּ . בְּרוּךְ אַתָּה יי נוֹתֵן הַתּוֹרָה :

ברכת הגומל

העולה לתורה מברך בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַגּוֹמֵל
לְחַיִּיבִים (ג"ל לרעים) טוֹבוֹת שְׂגָמְלָנִי כָּל־טוֹב :

144 NABOŻEŃSTWO PORANNE NA SOBOTĘ I ŚWIĘTA.

których niegdyś na barkach nosił, (*) i ułaskawił nas wiecznym ocaleniem i spełnił życzenia nasze hojną miarą, zbawieniem i miłosierdziem.

(Kantor po złożeniu Rodałów na Estradę.)

Wejaazor. A On wspomóże i osłoni i zbawi wszystkich co weń ufają — i mówmy: Amen!

Wszyscy niech oddadzą hołd Bogu naszemu i złożcie cześć Zakonowi. Kapłanie przystąp! Niech stanie Pan N: syn N: Kapłana! Błogosławiony, który dał Zakon ludowi Swojemu Izraelowi w świętości Swojej. Nauka Wiekuistego jest doskonałą, orzeźwia duszę; świadectwo Wiekuistego jest wiarogodnym, oświeca nierozsądnego; rozkazy Wiekuistego są prawe, rozweselają serce; przykazanie Wiekuistego jest jasne, rozjaśnia wzrok. Wiekuisty udzieli siłę ludowi Swojemu, Wiekuisty pobłogosławi ludowi Swojemu pokojem. Wszchemogący, drogi Jego są nie-naganne, słowo Wiekuistego jest czystym, tarczą dla wszystkich co weń ufają.

(Lud odpowiada:)

Wy zaś, coście przywiązani do Wiekuistego, Boga Swego, wszyscy dzisiaj przy życiu zostajecie.

(Powołany do Rodału przed czytaniem.)

Chwalcie Wiekuistego, wielce błogosławionego! (*)

(Lud.)

Pochwalonym niechaj będzie Wiekuisty, błogosławiony wiecznie i zawsze.

(Powołany powtarza ustęp powyższy i mówi dalej.)

Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszec-swiata, któryś wybrał nas z pośród wszystkich ludów i nadał nam Swój Zakon. Niech będzie pochwalony, Wiekuisty, który nadajesz Zakon.

(Powołany po czytaniu z Rodału.)

Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszec-swiata, któryś nam dał prawdziwy Zakon i wieczne życie w nas wszczepił. Niech będzie pochwalony, Wiekuisty, który nadajesz Zakon.

BŁOGOSŁAWIENSTWO PO NIEBEZPIECZEŃSTWIE. (*)

(Powołany do Rodału.)

Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszec-swiata, który i winnym dobre wyświadcza, żeś mi wyświadczył wiele dobrego.

הקהל עונה מי שצמקך כל טוב הוא ינמקך כל טוב סלה :

לבר מצוה בשעת עליית הבן לתורה האב אוטר .

ברוך שפטרני מענישו שלזה :

בשעה שמנביה הספר לגלילה אומרים .

וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל על פי
 יי ביד משה : עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאשר :
 דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום : ארך ימים בימינה
 בשמאלה עשר וכבוד : יי חפץ למען צדקו יגדיל תורה
 ויאריך :

ברכות הפטרה

קדם הפטרה

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר בחר בנביאים
 טובים ורצה בדבריהם הנאמרים באמת ברוך אתה יי
 הבוחר בתורה ובמשה עבדו ובישראל עמו ובנביאי
 האמת וצדק :

אחר הפטרה

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם צור כל העולמים
 צדיק בכל הדורות האל הנאמן האומר ועושה המדבר
 ומקים שכל דבריו אמת וצדק : נאמן אתה הוא יי אלהינו
 ונאמנים דבריו ודבר אחד מדבריו אחר לא ישוב ריקם
 כי אל מלך נאמן ורחמן אתה . ברוך אתה יי האל הנאמן
 בכל דבריו :

145 NABOŻEŃSTWO PORANNE NA SOBOTĘ I ŚWIĘTA.

(Lud.)

Ten, co Ci teraz wyświadczył dobre, oby Ci i nadal wszelkie dobre wyświadczał. — Selah! —

(Ojciec w czasie gdy syn jego na komfirmacyą pierwszy raz wstępuje do czytania Rodału.)

Baruch (*) Pochwalonym niechaj będzie Ten, który mnie od odpowiedzialności za tego zwolnił.

(Przy podniesieniu Rodałów dla zwijania.) (*)

Oto jest Zakon, który Mojżesz przedłożył synom Izraela, na rozkaz Wiekuistego, przez Mojżesza. Drzewem życia on dla trzymających się go, a podpierający go, to szczęśliwy. Drogi jego są drogami przyjemności, a wszystkie jego ścieżki pokojem. Długie dni w jego prawicy, a w lewicy dostatek i zaszczyty. Wiekuisty żąda, dla sprawiedliwości Swojej, aby Zakon się rozszerzył i wstawił.

BŁOGOSŁAWIENSTWA DO HAFTORY. (*)

MODLITWA PRZED HAFTORĄ.

Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata, który wybrałeś prawdziwych proroków i upodobałeś sobie ich słowa prawdą objawione. Bądź pochwalony Wiekuisty, który wybrałeś zakon i Mojżesza, sługę Swego i Izraela lud Swój i proroków prawdy i sprawiedliwości.

MODLITWA PO HAFTORZE.

Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata, Opoko wszystkich światów, sprawiedliwy przez wszystkie pokolenia, Boże prawdziwy, który mówisz i dopełniasz, który wyrzekasz i dokonywasz, którego wszystkie słowa są prawdą i sprawiedliwością. Tyś wiarogodny Wiekuisty, Boże nasz i słowa Twoje są wiarogodne i ani jeden z Twoich wyrazów nie cofnie się bezskutecznie, bo Ty jesteś Bogiem, Królem wiarogodnym i litościwym. Bądź pochwalony Wiekuisty, Bóg wiarogodny w wszystkich Swoich słowach.

רחם על־ציון כי היא בית חיינו וְלַעֲלוּבֹת נַפְשׁ תּוֹשִׁיעַ
 בְּמַתְרָה בְּיָמֵינוּ . פְּרוּךְ אַתָּה יי מִשְׁמַח צִיּוֹן בְּבִנְיָהּ :
 שְׂמַחְנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּאַלְיָהּוּ הַנְּבִיא עֲבֹדָהּ וּבְמַלְכוּת בֵּית
 דָּוִד מְשִׁיחָהּ בְּמַתְרָה יָבֵא וַיִּגַּד לְבָנָיו עַל־פֶּסַח לֹא־יִטַּב זָר וְלֹא
 יִנְחֲלוּ עוֹד אַחֲרֵים אֶת כְּבוֹדוֹ . כִּי בְשֵׁם קִדְשָׁהּ נִשְׁפָּעֶתָּהּ כֹּה
 שְׁלֹא יִכְפֹּה נִרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד . פְּרוּךְ אַתָּה יי כִּי־גַן דָּוִד :
 עד כאן למנחה של יו"כ ובת"צ .

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוּדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת
 הַזֶּה שְׁנַת־תְּלָנִי יי אֱלֹהֵינוּ לְקִדְשָׁהּ וְלִמְנוּחָהּ לְכָבוֹד
 וְלַתְּפִאָרֶת . עַל־הַכֹּל יי אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים
 אוֹתְךָ יִתְבָּרַךְ שְׁמֶךָ בְּפִי כָל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד : פְּרוּךְ
 אַתָּה יי מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת :

לשלוש רגלים ובשבת חוד"מ של סבות .

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוּדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת
 הַזֶּה וְיוֹם לִפְסַח חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה לִשְׁנוּשָׁת חַג הַשְּׁבִעוֹת הַזֶּה
 לְכוּכֹס חַג הַסִּפּוֹת הַזֶּה לִשְׁעֹלָם וּלְשִׁמְיָנוּ חַג הָעֲצֵרֹת הַזֶּה
 שְׁנַת־תְּלָנִי יי אֱלֹהֵינוּ לְקִדְשָׁהּ וּלְמַנּוּחָהּ לְשִׁשּׁוֹן וְלְשִׁמְחָהּ לְכָבוֹד
 וְלַתְּפִאָרֶת . עַל־הַכֹּל יי אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים
 אוֹתְךָ יִתְבָּרַךְ שְׁמֶךָ בְּפִי כָל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד . פְּרוּךְ
 אַתָּה יי מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְהַיּוֹמָיִם :

לראש השנה

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוּדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת
 הַזֶּה וְיוֹם הַזִּכְרוֹן הַזֶּה שְׁנַת־תְּלָנִי יי אֱלֹהֵינוּ לְקִדְשָׁהּ וּלְמַנּוּחָהּ
 לְכָבוֹד

146 NABOŻEŃSTWO PORANNE NA SOBOTĘ I ŚWIĘTA.

Zlituj się nad Syonem, bo on jest domem życia naszego, zbaw strapioną na duszy rychło za naszych czasów. Bądź pochwalony Wiekuisty, który pocieszasz Syon dziećmi jego.

Uciesz nas, o Wiekuisty, Boże nasz, prorokiem Eliaszem sługą Swoim, panowaniem domu Dawida, pomazańca Swojego, oby rychło przybył i uradował serce nasze, na jego tronie obcy nie zasiędzie, jego sławy drudzy nie odziedziczą więcej, gdyż na święte imię Swoje zaprzysiągłeś mu, że jego światło nigdy nie zgaśnie. Bądź pochwalony, o Wiekuisty, Tarczo Dawida.

(Dotąd na modlitwę wieczorną dnia Odpustu i Postów.)

Za Zakon i za służbę Bożą i za proroków i za dzień Sabatę tego, który nam dałeś, Wiekuisty, Boże nasz, na święcenie i na spoczynek, na cześć i na chwałę, za wszystko, Wiekuisty, Boże nasz, dziękujemy Ci i chwalimy Cię. Niechaj imię Twoje zawsze będzie wslawioném w ustach wszystkich żyjących na wieki wieków.

Bądź pochwalony Wiekuisty, który poświęcasz Sabat.

(Na trzy święta uroczyste i na Sobotę Wolnych Świąt Szalasów.)

Za Zakon, za służbę Bożą, za proroków (i za dzień ten Sabatu) i za dzień ten święta Przaśników, święta Tygodniów, święta Szalasów, święta Zakończenia, który (które) nam dałeś, Wiekuisty, Boże nasz, (na święcenie i na spoczynek) na radość i na uciechę, na zaszczyt i na sławę, za wszystko to, Wiekuisty Boże nasz, dziękujemy Ci i chwalimy Cię. Pochwaloném niechaj będzie imię Twoje w ustach wszelkiego żyjącego zawsze i wiecznie. Bądź pochwalony Wiekuisty poświęcający (Sabaty i) Izraela i czasy święteczne.

(Na Nowy Rok.)

Za Zakon, za służbę Bożą, za proroków (i za dzień ten Sabatu) i za dzień ten Wspomnienia, który, (które) nam dałeś Wiekuisty, (na święcenie i na spoczynek) na

לְכָבוֹד וּלְתַפְאֳרַת . עַל־הַכֹּל יי אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לְךָ
 וּמְבָרְכִים אוֹתְךָ יתְבָרֵךְ שְׁמֶךָ בְּפִי כָל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד
 וּדְבָרְךָ אֱמֶת וְקִיָּם לְעַד : בְּרוּךְ אַתָּה יי מֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ
 מְקַדְּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַזְּכוּרָן :

ליום כפור

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוּדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת
 הַזֶּה וְיוֹם הַכֹּפְרִים הַזֶּה שְׁנַתְּתָלְנוּ יי אֱלֹהֵינוּ לְקַדְּשָׁה וּלְמַנּוּחָה
 לְמַחִילָה וְלִסְלִיחָה וּלְכַפָּרָה . לְכָבוֹד וּלְתַפְאֳרַת : עַל־הַכֹּל יי
 אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לְךָ וּמְבָרְכִים אוֹתְךָ יתְבָרֵךְ שְׁמֶךָ בְּפִי
 כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹזְרִים וָעֵד וּדְבָרְךָ אֱמֶת וְקִיָּם לְעַד . בְּרוּךְ
 אַתָּה יי מֶלֶךְ מוֹחֵל וּסוֹלֵחַ לְעוֹנוֹתֵינוּ וְלְעוֹנוֹת מִן בֵּית יִשְׂרָאֵל
 וּמַעֲבִיר אֲשַׁמּוֹתֵינוּ בְּכֹל שָׁנָה וּשְׁנָה מֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ מְקַדְּשׁ
 הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַכֹּפְרִים :

לשבת אחר החפמרה

יְקוּם פּוֹרְקָן מִן שְׁמַיָּא חָנּוּא וְחַסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַי אַרְיֵכִי
 וּמְזוּנֵי רֵיחֵי וְסִיעָתָא דְשְׁמַיָּא וּבְרִיּוֹת גּוֹפָא וְגִהּוֹרָא מַעֲלִיא :
 זְרַעָא חָיָא וְקִיָּמָא . זְרַעָא דִּי לָא יִפְסוּק וְדִי לָא יִבְסוּל
 מִפְתַּנְגְּמֵי אוּרִיתָא : לְמַרְגָּן וּרְבִנָּן תְּבוּרְתָא קַדִּישָׁתָא . דִּי
 בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל וְדִי בְּבָבֶל . לְרִישֵׁי כְּלֵי וְדִישֵׁי גִלְוֹתָא
 וְדִישֵׁי מְתִיבְתָא וְלִדְיָנֵי דִּי בָבָא : לְכָל־תְּלַמְדֵיהוֹן וְלְכָל־
 תְּלַמְדֵי תְּלַמְדֵיהוֹן וְלְכָל מִן־דְּדַעְסָקִין בְּאוּרִיתָא . מְלָכָא
 דְּעַלְמָא יְבָרֵךְ יתְהוֹן יִפִּישׁ תִּיְהוֹן וְיִסְגָּא יוֹמֵיהוֹן וְיִתֵּן אַרְכָּה
 לְשַׁנְיָהוֹן

147 NABOŻEŃSTWO PORANNE NA SOBOTĘ I ŚWIĘTA.

zaszczyt i na sławę, za wszystko to, Wiekuisty, Boże nasz, dziękujemy Ci i chwalimy Cię. Pochwaloném niechaj będzie imię Twoje w ustach wszelkiego żyjącego zawsze i wiecznie, a słowo Twoje jest prawdą i wieczno-trwałém. Bądź pochwalony Wiekuisty, Królu nad całym światem, poświęcający (Sabat i) Izraela i Dzień Wspomnienia.

(Na Dzień Odpustu.)

Za Zakon, za służbę Bożą, za Proroków (i za dzień ten Sabatu) i za ten Dzień Odpustu, który, (które) nam dałeś, Wiekuisty Boże nasz na święcenie i na spoczynek, na przebaczenie, na odpuszczenie i na rozgrzeszenie, na zaszczyt i na sławę, za wszystko to, Wiekuisty, Boże nasz, dziękujemy Ci i chwalimy Cię. Pochwaloném niechaj będzie imię Twoje w ustach wszelkiego żyjącego, zawsze i wiecznie, a słowo Twoje jest prawdą i wieczno-trwałém. Bądź pochwalony Wiekuisty, (Królu przebaczący i odpuszczający grzechy nasze i grzechy ludu Swojego, domu Izraela i przepuszczający winy nasze każdego roku.) Królu nad całym światem, poświęcający (Sobotę i) Izraela i Dzień Odpustu.

(Na Sobotę po Haftorze.)

Jekum Purkon. (*) Oby zestąpiło z nieba wybawienie, przychyłość, łaska, miłosierdzie, długie życie, dostatnie utrzymanie, pomoc niebieska, zdrowie ciała i zbawienne światło i trwałe potomstwo, pełne żywotności, potomstwo, któreby nie ustało i nie usunęło się od słów Zakonu, dla nauczycieli i mędrców świętego zboru, tak w ziemi Izraela jak i w Babilonii, przełożonych akademij, przełożonych wygnaństwa, przełożonych szkół i sędziów miejskich, dla wszystkich uczniów i uczniów ich uczniów, i dla wszystkich zajmujących się Zakonem. Oby Król Wszechświata błogosławił im, utrzymywał przy życiu i pomnożył ich dni i przedłużył ich lata,

לשגידהוּן . ויתפרקוּן וישתזבון מן פל עקא ומן פל--
 מרעין בישין מרן די בשמיא יהא בסעדהוּן פלזמן ועין .
 ונאמר אמן :

יקום פורקן מן שמיא תנא וחסדא ורחמי וחיי אריכי
 ומזוני ריחי וסיעתא דשמיא ובריות גופא ונהורא מעליא
 זרעא חיא וקימא זרעא די לא יפסוק ודי לא יבטול מפתגמי
 אורייתא : לכל קהלא קדישא הדין . רברביא עם זעריא
 מפלא ונשיא . מלכא דעקמא יברך יתכון יפיש חייכון
 ויסגא יומיכון ויתן ארבה לשגיכון . ויתפרקוּן ויתשתזבון
 מן פל-עקא ומן פל-מרעין בישין . מרן די בשמיא יהא
 בסעדהוּן . פל זמן ועין . ונאמר אמן :

מי שפרך אבותינו אברהם יצחק ויעקב הוא יברך
 את-כל הקהל הקדוש הזה . עם כל-קהלות הקדוש . הם
 ונשיהם ובניהם ובנותיהם וכל-אשר-להם . ומי שפייחדים
 בתי בגסיות לתפלה . ומי שבאים בתוכם להתפלל . ומי
 שנותנים גר לפאור ויין קדוש ולהבדלה ופת לאורחים
 וצדקה לעניים וכל-מי שעוסקים בצרכי צבור באמונה
 הקדוש ברוך הוא ישלם שכרם ויסיר מהם כל-מחלה וירפא
 לכל-גופם ויסלח לכל-עונם וישלח ברכה והצלחה בכל-
 מעשה ידיהם עם כל-ישראל אחיהם ונאמר אמן :

ליולדת מי שפרך אבותינו אברהם יצחק ויעקב הוא
 יברך את-היאשה היולדת (פב'פ) עם בנה הנולד לה
 למזל

aby byli ocaleni i wybawieni od wszelkiego ucisku i od złej doli. Oby Pan niebios był ich pomocą w każdym czasie i w każdej chwili i mówmy: Amen!

Jekum Purkon. (*) Oby zstąpiło z nieba wybawienie, przychyłość, łaska, miłosierdzie, długie życie, dostatnie utrzymanie, pomoc niebieska, zdrowie ciała i zbawienne światło i trwałe potomstwo pełne żywotności, potomstwo, któreby nie ustało i nie usunęło się od słów Zakonu, dla całego tego świętego zboru, dla wielkich i dla małych, dla dzieci i dla kobiet. Oby Król Wszechświata błogosławił wam, utrzymywał was przy życiu, pomnożył dni wasze i przedłużył wasze lata, obyście byli ocaleni i wybawieni od wszelkiego ucisku i od złej doli. Oby Pan niebios był pomocą waszą w każdym czasie i w każdej chwili — i mówmy: Amen!

Mi szeberach. (*) Ten, co błogosławił ojcom naszym: Abrahamowi, Izaakowi i Jakóbowi, oby błogosławił całemu temu świętemu zborowi i wszystkim zborom świętym, im, ich żonom, ich synom i córkom i wszystkiemu co do nich należy; tym, co przeznaczają domy na zbory do modlitwy, tym, co do nich uczęszczają na modlitwę, tym, co ofiarują światło do oświetlenia i wino na Kidusz i na Habdalah, tym, co udzielają chleba przechodniom i jałmużny biednym, i tym wszystkim, co się zajmują potrzebami ogółu z wiernością. Oby święty, błogosławiony On, wynagrodził ich zasługę, usunął od nich wszelką chorobę, wyleczył ich ciało, przebaczył ich grzechy i zesał błogosławieństwo i szczęście na wszystkie ich przedsięwzięcia i na wszystek Izrael ich braci — i mówmy: Amen!

Modlitwa za położnicę.

Mi szeberach. Ten, co błogosławił ojcom naszym: Abrahamowi, Izaakowi i Jakóbowi, oby błogosławił położnicę N. N. i syna jój, nowonarodzonego, — dla tego, że jój małżo-

לְמִזְל מִזֵּב בְּעֵבוֹר שְׁבַעֲלָה גָדַר לְצַדִּיקָה בְּעֵדָם בְּשֹׁכֵר זֶה
 יַגְדִּילוּ לְתוֹרָה וּלְחֻפָּה וּלְמַעֲשִׂים מַזִּיבִים . וְנֹאמַר אָמֵן :

לחולה מי שֶׁבִּרְךְ אָבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב מִשָּׁה
 וְאַהֲרֹן דָּוִד וְשְׁלֹמֹה הוּא יִרְפָּא אֶת־הַחֹלָה (פכ"ט) בְּעֵבוֹר
 (שפכ"ט) גָּדַר מִתְּנָה בְּעֵבוֹר בְּשֹׁכֵר זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 יִמְלֵא רַחֲמִים עָלָיו לְהַחֲלִימוֹ וּלְרַפְּאוֹתוֹ וּלְהַחֲזִיקוֹ לְהַחֲלִיפוֹ
 וּלְהַחֲיוֹתוֹ וַיִּשְׁלַח לוֹ מִהֲרָה רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם
 בְּרַמ"ח אֵיבָרָיו וְשִׁס"ה גִּידָיו בְּתוֹךְ שְׁאֵר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל
 רְפוּאָת הַנְּפֶשׁ וְרְפוּאָת הַגּוּף (כס"ח) שְׁבַת הִיא מְלֻזְעוּק וְרְפוּאָה
 קְרוּבָה לְבוֹא) הַשְּׁתָּא בְּעֵגְלָא וּבְזֵמַן קָרִיב . וְנֹאמַר אָמֵן :

nek ślubował za nią, ofiarę, na cele dobroczynne; — i oby go dla téj zasługi, wychował do nauki Zakonu, do małżeństwa i do dobrych czynów.

Modlitwa za chorego.

Mi szeberach. Ten, co błogosławił ojcom.. naszym! Abrahamowi, Izaakowi i Jakóbowi, Mojżeszowi i Aaronowi, Dawidowi i Salomonowi, oby uzdrowił chorego N. N., dla tego, że N. N. ślubował za niego ofiarę. Oby w nagrodę za to, święty, błogosławiony On spełnił na nim miłosierdzie, że go uzdrowi, wyleczy, wzmocni, nowych sił mu doda i zostawi go przy życiu i żeśle nań rychło zupełne wyzdrowienie z Nieba, — w 248 jego członkach i 365 jego żyłach, wśród pozostałych chorych w Izraelu, wyzdrowienie ciała i wyzdrowienie duszy, (w Sobotę: Dziś jest Sobota, w której nie wolno wyrzekać, a wyzdrowienie jest blizkie) teraz, rychło i wkrótkim czasie, — i mówmy: Amen!

תפלה בעד שלום המלכות

הנזותן תִּשׁוּעָה לַמְּלָכִים וּמִשְׁלָח לְנַסִּיכִים מַלְכוּתוֹ
מַלְכוּת כָּל־עוֹלָמִים הַפּוֹצֵה אֶת־יְיָ עַבְדּוֹ מִחֶרֶב רָעָה .
הַנּוֹתֵן בָּיָם הַרְדֵּךְ וּבְמַיִם עֲזִים נְתִיבָה . הוּא יְבָרֵךְ וַיִּשְׁמֹר
וַיַּנְצִיר וַיַּעְזֹר וַיְרוּמֶם וַיַּגְדֵּל וַיַּנְשֵׂא לְמַעַלָּה אֶת־אֲדוֹנָינוּ

אָבִי הַמְּדִינָה

אַלְעֶקְסַאנְדֶּר הַשֵּׁנִי

קִיסַר לְמְדִינֹת רוֹסְיָא וּמֶלֶךְ לְמְדִינַת פּוֹלִין יְרוּם הוֹדוֹ .

עִם הַגְּבִירָה הַקְּסָרְיָה הַמְּלֶכָה הַנְּצַבֶּת לִימֵינוּ .

בִּיקְרַת תִּפְאָרְתָּהּ

מֵאֲרִיא אַלְעֶקְסַאנְדֶּרְאֹוּנָא

עִם בְּנֵם הַיֶּקֶר וְהַנְּשֵׂא יוֹרֵשׁ עֶצֶר

אַלְעֶקְסַאנְדֶּר אַלְעֶקְסַאנְדֶּרְאֹוִיטִין

עִם כָּל מְשֻׁפָּחַת הַקִּיסַר הַרְמָה וְהַנְּצַאָה .

מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יִתְיַחֲזֵוּ וַיִּשְׁמְרֵהוּ וּמִכָּל
צָרָה וַיַּגִּן וַיַּנְק יַצִּילֵהוּ וַיְדַבֵּר עִמּוֹ תַחַת רַגְלָיו וַיִּפִּיל
שׁוֹנְאָיו לְפָנָיו וּבְכָל אֲשֶׁר יִפְּנֶה יַצִּילֵח . מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יִתֵּן בְּלִבּוֹ וּבְלִבְ כָּל יוֹעֲצָיו וְשָׂרָיו רַחֲמָנוּת
לַעֲשׂוֹת טוֹבָה עִמָּנוּ וְעִם כָּל יִשְׂרָאֵל . בְּיָמָיו וּבִימֵינוּ הַנּוֹשֵׁעַ
יְהוּדָה וַיִּשְׂרָאֵל יִשְׁכּוֹן לְבִטָּח וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְכֵן יִהְיֶה רַצוֹן
וְנֹאמַר אָמֵן :

MODLITWA

za Panującego i Rodzinę Jego.

Hanosen. (*) Ten co Panującym zwycięstwo, a pomażancom władzę udziela, którego Państwo jest Państwem Wszechświatów, który służy Swego Dawida od miecza niszczącego wybawił, który drogę toruje na morzu, a ścieżkę wśród wód burzliwych, oby błogostawił i strzegł, osłaniał i wspierał, wyniósł i wywyższył wielkość i sławę Pana naszego, Ojca Kraju,

NAJJAŚNIEJSZEGO

ALEXANDRA II°

CESARZA WSZECH ROSSYJ I KRÓLA POLSKIEGO

Majestat którego oby się wzmaczał!

NAJJAŚNIEJSZĄ JEGO MAŁŻONKĘ

CESARZOWĄ I KRÓLOWĘ

MARYĘ ALEXANDRÓWNĘ

CESARZEWICZĄ NASTĘPCĘ TRONU

WIELKIEGO XIĘCIA

Alexandra Alexandrowicza,

wraz z całą Dostojną i Wysoką Rodziną Cesarską. Oby Król nad wszystkimi królami w miłosierdziu Swojem przedłużył życie ulubionego Monarchy, oby go strzegł i zbawił od wszelkiego ucisku, smutku i kłesk, ludy upokorzył pod berło Jego, nieprzyjaciół przed Nim obalił i oby szczęście Mu towarzyszyło wszędzie gdzie się zwróci.

Oby Król nad wszystkimi królami w miłosierdziu Swojem natchnął serce Jego i serca wszystkich Jego doradców i dworzan przychylnością i dobroczynnością względem nas i całego Izraela. Oby za dni Jego i za dni naszych wybawionym został Jehudah, a Izrael oby mieszkał w bezpieczeństwie i wróci Zbawiciel do Syonu. Oby Ci się tak spodobało — i mówny: Amen!

ברכת החדש

מברכין החדש בשבת שלפני ר"ח

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתתחדש
עלינו את החדש הזה למזכה ודברכה ותתן לנו תייב
ארוכים חיים של שלום חיים של מזכה חיים של ברכה
חיים של פרנסה חיים של חלוץ עצמות חיים שיש בהם
יראת שמים ויראת חמא חיים שאין בהם פושעה וכלמה
חיים של עשר וכבוד חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת
שמים חיים שימלאו משאלות לבנו למזכה אמן סלה :

חן מי שעשה נסים לאבותינו ונאל אותם מעבודת
לחרות . הוא יגאל אותנו בקרוב ויקבץ נדחינו מארבע
בגפות הארץ . תברים כלי ישראל ונאמר אמן :

החן לוקח ס"ת בידו ומכריז

ראש חדש (פלוגי) יהיה ביום (פלוגי) הבא (הבאים) עלינו ועל כל
ישראל למזכה :

חן וקהל יחדשהו הקדוש ברוך הוא עלינו ועל כל עמו
בית ישראל . לחיים ולשלום . לששון ורשמחה . לישועה
ולנחמה . ונאמר אמן :

סדר הזכרת נשמות

מזכירין נשמות הנקברין באותו השבועה .

אין מזכירין הנשמות בימים שבתול א"א תתנו , ולא בשבת שמברכין החדש
תוך ס"ח אייר , סיון ואב .

(לזכר) אל מלא רחמים שוכן במרוזים המציא מנוחה
נכונה בצל כנפי השכינה במעלות קדושים וטהורים
כוזר

151 NABOŻEŃSTWO PORANNE NA SOBOTĘ I ŚWIĘTA.

BŁOGOSŁAWIENSTWO NOWEGO MIESIĄCA. (*)

(W Sobotę przed pierwszym każdego miesiąca Księtycowego.)

Jehi racon. Oby było wolą Twoją, Wiekuisty, Boże nasz i Boże ojców naszych, odnowić dla nas miesiąc przysły na szczęście i na błogosławieństwo, przeznaczyć nam długie życie, życie w pokoju, życie w szczęściu, życie w błogosławieństwie, życie w dostatku, życie w pełnym zdrowiu, życie odraczające się bojaźnią Boga i odrazą od grzechu, życie bez wstydu i sromu, życie w bogactwie i zaszczytach, życie pełne miłości Zakonu i bojaźni Boga, życie, w któremby się ziściły życzenia serca naszego ku dobru naszemu. — Amen. — Selah! —

(Kantor.)

Mi sheasah. (*) Ten, co dla ojców naszych cuda dokonywał i wyswobodził ich z niewoli na wolność, oby nas rychło wyswobodził i zgromadził wygnańców naszych z czterech krańców ziemi, by skojarzyć Izrael cały — i mówmy: Amen!

(Kantor bierze Rodały i ogłasza:)

Początek miesiąca N. przypada na — (i nazajutrz) który (które) nadejdzie (nadejdą) dla nas i dla całego Izraela na szczęście.

(Kantor i Lud.)

Oby Święty, błogosławiony On, odnowił go dla nas i dla całego Swego ludu domu Izraela na życie i na pokój, na radość i na uciechę, na zbawienie i na pocieszenie — i mówmy: Amen!

PORZĄDEK WSPOMNIENIA DUSZ ZMARŁYCH.

(Następujące modlitwy nie odmawiają się w takich Sobotach, kiedy z innego powodu w dniu poprzednim nie odmawia się modlitwy błaganej Tachnun, ani w Soboty, kiedy się odbywa błogosławieństwo nowego miesiąca, wyjąwszy miesięcy: Ijar, Sywan, Ab.)

MODLITWA

za duszę zmarłych w ciągu tygodnia.

El male. Boże pełen litości, panujący na wysokościach! obdarz trwałym wypoczynkiem, pod skrzydłami Swego majestatu, w stopniu świętych i niepokalanych, jaśniejących.

כְּזוֹהַר הַרְקִיעַ מְזוּהָרִים אֶת־נִשְׁמַת (פ'כ"ט) שֶׁהֵלֶךְ לְעוֹלָמוֹ
בְּעֵבֹר (שפ"ב) נָדַר צְדָקָה בְּעַד הַזֹּכֶרֶת נִשְׁמַתוֹ . לָכֵן בְּעַל
הַרְחָמִים יִסְתִּירָהּ בְּסֵתֶר כְּנָפָיו לְעוֹלָמִים וַיִּצְרֹר בְּצִרּוֹר
הַחַיִּים אֶת־נִשְׁמַתוֹ יי הוא נִחְלָתוֹ בְּגַן עֵדֶן תִּהְיֶה מְנוּחָתוֹ
וַיְנַוַח בְּשָׁלוֹם עַל מִשְׁכָּבוֹ וְנֹאמַר אָמֵן :

(לנקה) אֵל מְלֵא רַחֲמִים שׁוֹכֵן בְּמְרוֹמִים הַמְצִיא מְנוּחָה
נְכוֹנָה בְּצֶל כְּנָפֵי הַשְּׁכִינָה בְּמַעְלוֹת קְדוֹשִׁים וּמְזוּהָרִים כְּזוֹהַר
הַרְקִיעַ מְזוּהָרִים אֶת־נִשְׁמַת הָאִשָּׁה מֵרַת (פ'כ"ט) שֶׁהֵלְכָה
לְעוֹלָמָה בְּעֵבֹר (שפ"ב) נָדַר צְדָקָה בְּעַד הַזֹּכֶרֶת נִשְׁמַתָּה
לָכֵן בְּעַל הַרְחָמִים יִסְתִּירָהּ בְּסֵתֶר כְּנָפָיו לְעוֹלָמִים וַיִּצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים אֶת־נִשְׁמַתָּה יי הוא נִחְלָתָה בְּגַן עֵדֶן תִּהְיֶה
מְנוּחָתָה וְתַנּוּחַ עַל מִשְׁכָּבָהּ בְּשָׁלוֹם וְנֹאמַר אָמֵן :

אֵב הַרְחָמִים שׁוֹכֵן מְרוֹמִים . בְּרַחֲמָיו הֶעֱצוּמִים . הוּא
יִפְקֹד בְּרַחֲמִים . הַחֲסִידִים וְהַיִּשְׁרִים וְהַתְּמִימִים . קְהֵלוֹת
הַקֹּדֶשׁ שֶׁמָּסְרוּ נַפְשָׁם עַל קְרִשַׁת הַיָּם . הַנְּאֻהָבִים וְהַנְּעִימִים
בְּחַיֵּיהֶם וּבְמֹתָם לֹא נִפְרְדוּ . מִנְּשָׁרִים קָלוֹ וּמֵאֲרִיזוֹת נָבְרוּ .
לְעִשׂוֹת רִצּוֹן קוֹנֵם וְחַפֵּץ צוּרֵם . יוֹבְרֵם אֱלֹהֵינוּ לְטוֹבָה . עִם
שָׂאֵר צְדִיקֵי עוֹלָם . וַיִּנְקֹם מֵאֹיְבָנָם (נ"י לעינינו) נִקְמַת דָּם
עֲבָדָיו הַשְּׁפוּדִים : כְּפָתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים . הַרְגִּינוּ
גוֹיִם עִמּוֹ כִּי דָם עֲבָדָיו יִקּוּם . וְנִקְּם יֹשִׁיב לְצִרּוֹ וּכְפָר
אֲדָמָתוֹ עִמּוֹ : וְעַל יְדֵי עֲבָרֶיהָ הַנְּבִיאִים כְּתוּב לֵאמֹר . וְנִקְּמֵתִי
דָּמָם לֹא נִקְּמֵתִי . וַיִּי שׁוֹכֵן בְּצִיּוֹן : וּבְכַתְּבֵי הַקֹּדֶשׁ נֹאמַר .

למה

jak blask niebios, duszę N. N., który zeszedł z tego świata, dla tego, że ślubował ofiarę za wspomnienie duszy jego. Oby spoczywał w raju. Niechaj więc Pan miłosierdzia ostłoni go na wieki pod ostłoną swych skrzydeł i wieczném życiem uszczęśliwi jego duszę. Oby Wiekuisty był jego udziałem i oby spoczywał na łożu swoim, w pokoju. Amen!

(Dla Kobiet.)

El male. Boże pełen litości, panujący na wysokościach! obdarz trwałym wypoczynkiem, pod skrzydłami Swego majestatu, w stopniu świętych i niepokalanych, jaśniejących jak blask niebios, duszę N. N., która zeszyła z tego świata, dla tego, że ślubowała ofiarę za wspomnienie duszy jój. Oby spoczywała w raju. Niechaj więc Pan miłosierdzia ostłoni ją na wieki, pod ostłoną Swych skrzydeł i wieczném życiem uszczęśliwi jój duszę. Oby Wiekuisty był jój udziałem i oby spoczywała na łożu swoim, w pokoju. Amen!

Aw harachmim. (*) Ojczy miłosierdzia panujący na wysokościach, wspomnij w wielkości miłosierdzia Swojego, owych pobożnych, rzetelnych i nienagannyh w świętych zhorach, którzy życie oddali na poświęcenie imienia Twojego, którzy, kochani i miłowani za życia, po śmierci nawet się nie rozłączyli, którzy byli szybcsi jak orły i silniejsi jak lwy w wykonywaniu woli swojego Pana i życzenia swojej Opoki. Oby Bóg nasz wspomniał ich na dobre z innymi pobożnymi tego świata i wywarł Swą zemstę na nieprzyjaciolach naszych za przelaną krew sług Jego. Jak napisano w Zakonie Mojżesza, męża Boskiego: radujcie się narody, lud jego, bo zemści się za krew sług Swoich i zemstą odpłaci się Swym wrogom i zemści się za ziemię Swoją, za lud Swój. A przez ręce sług Twoich proroków napisano tak: zemszczę się za krew ich niepomszczoną, Ja Wiekuisty, który panuje w Syonie. I w świętych pismach mówiono:

לְמַה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵיךְ אֱלֹהֵיהֶם : יוֹדַע בְּגוֹיִם לְעֵינֵינוּ נִקְמָנוּ
 בָּהֶם עֲבָדֶיךָ הַשְּׁפוּךְ : וְאוֹמֵר כִּי הוֹרֵשׁ דְּמַיִם אוֹתָם וְזָכַר לָהֶם
 שְׁכַח צַעֲקַת עַנְוִים : וְאוֹמֵר יָדִין בְּגוֹיִם מִלֵּא גּוֹיֹת מִחֵץ רֹאשׁ
 עַל אֶרֶץ רַבָּה : מִצַּחַל בְּדֶרֶךְ יִשְׁתַּה עַל כֵּן יָרִים רֹאשׁ :
 אֲשֶׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתָה עוֹד יִהְלֹלְךָ סֵלָה : אֲשֶׁרֵי הָעוֹ
 שְׁכָכָה לֹד אֲשֶׁרֵי הָעַם שִׁיחָה אֱלֹהָיו :

סמח תהלה לדוד ארוממקה אלוהי המלך ואברכה שמן
 לְעוֹלָם וָעֶד : בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ וְאֶהְלֵלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד
 בְּדוֹל יְהוָה וּמִהַלֵּל מֵאֹד וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין חֶקֶר : הוֹד לְדוֹד
 יִשְׁבַח מִעֲשֵׂיךָ וּגְבוּרָתֶיךָ יִגִּידוּ : הַדָּר כְּבוֹד הַוֹדָה וְדַבָּר
 נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה : וְעֲזוֹז נִוְרָאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ וּגְדֹלוֹתֶיךָ יִתִּיר
 אֲסַפְּרֶנָּה : זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיַעוּ וְצַדִּיקְתֶּךָ יִרְנְנוּ : חַצוֹ
 וְדַחִים יְהוֹה אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדוֹל־חֶסֶד : טוֹב יְהוָה לְכָל וְרַחֲמֵי
 עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו : יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשֵׂיךָ וְחַסִּדֶיךָ יִבְרַכּוּכָה
 כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ וּגְבוּרָתֶךָ יִדְבְּרוּ : קְהוֹדִיעַ לְבַנֵּי הָאָדָם
 גְּבוּרָתוֹ וְכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ : מַלְכוּתֶךָ מַלְכוּת כָּל־עַלְמֵי
 וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר : סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִין
 חוֹזֵק לְכָל־הַכְּפוּפִים : עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁפְּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן
 לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ : פּוֹתֵחַ אֶת־יָדְךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־דָּ
 רָצוֹן : צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־דְּרָכָיו וְחַסִּיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו : קְרוֹן
 יְהוָה לְכָל־קְרָאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאוּהוּ בְּאֵמֶת : רָצוֹן־יִרְאֵה
 יַעֲשֶׂה וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם : שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־
 כָּל־אֲהָבָיו וְאֶת כָּל־הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד : תְּהַלֵּת יְהוָה יִדְבַר

dlę mogą mówić mają narody: a gdzież ich Bóg? niech między narodami się rozgłosi zemsta Twoja, za przelaną krew świąt Twoich. I mówiono: albowiem Ten, co za krew się upomina, wspominał ich, nie przepominał wołania uciśnionych. I mówiono: sędzić będziecie wśród narodów, stosami trupów, zdruzgotanymi czaszkami w ziemi Rabah. Napije się z rzeki nade drogą, i da tego głowę wznieście.

Azre. (*) Szczęśliwi przebywający w domu Twoim, którzy wiecznie Cię uwielbiają. — Selah. — Szczęśliwy lud, który tak się ma, szczęśliwy lud, którego Bogiem Wiekuisty.

PIEŚŃ POCHWALNA DAWIDA. (Psalm 145.)

Wynoszę Cię Boże mój i Królu, błogosławię imię Twoje wiecznie i zawsze. Każdego dnia błogosławię Cię, wychwalam imię Twoje wiecznie i zawsze. Wielkim jest Wiekuisty i wielce wspaniałym, a wielkość Jego niedocieczona. Pokolenie wychwali pokoleniu czyny Twoje, o mocy Twojej opowiadają. Błask sławy wspaniałości Twojej i sprawy cudów Twoich głosić będą. O sile strasznych dzieł Twoich rozprawiają i o wielkości Twojej opowiem. Pamięć o wielkiej dobroci Twojej rozgłaszają i sprawiedliwość Twoją opiewają. Litościwym i miłosiernym Wiekuisty, nie skory do gniewu i wielki w utaskawieniu. Dobrotliwym jest Wiekuisty dla wszystkich, a miłosierdzie Jego nad wszystkimi Jego dziełami. Chwałą Cię Wiekuisty wszystkie twory Twoje, błogosławią Cię pobocznicy Twoi. Chwałę państwa Twego głoszą, o mocy Twojej opowiadają. Aby oznajmić synom ludzkim o mocy Jego i o chwale blasku Jego panowania. Państwo Twoje jest państwem wszystkich wieków, a władza Twoja przez wszystkie pokolenia. Wiekuisty podpira wszystkich podających i wzrost wszystkich upokorzonych. Oczy wszystkich Ciebie oglądają, bo Ty dajesz im strawę w czasie właściwym. Otwierasz rękę Swoją i nasycasz życzliwością wszystko żyjące. Sprawiedliwym jest Wiekuisty w wszystkich Śwyc drogach, i łaskawym w wszystkich czynach Swoich. Blizkim jest Wiekuisty wszystkim, którzy Go wzywają, wszystkim wzywającym Go w prawdzie. Życzenie bojących się Go wykonywa, wołania ich słucha i oczekuje ich. Strzeże Wiekuisty wszystkich miłujących Go, a wszystkich nieprawych występi. Chwałę Wiekuistego opowiadają usta moje.

וַיְבָרֶךְ כָּל־בֶּשֶׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד : וַאֲנַחְנוּ | נְבָרֶךְ יְיָ
מִעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ :

הש"ץ לוקח הספר, להוליכו מן הבימה ולהצניעו בארון הקדש ואומר .

יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ כִּי נִשְׁגָּב שְׁמוֹ לְבָרוּךְ :

הקהל עונה הודו' על ארץ וְשָׁמַיִם . וַיִּרְם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְהַלְלָהּ

לְכָל־חַסִּידָיו לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קָרְבוֹ הַלְלוּיָהּ :

ליו"ט כשתל בתול

לשבת

כֹּס מְזֻמָּר לְדוֹד הָבוּ לַיהוָה

בְּנֵי אֱלֹהִים הָבוּ לַיהוָה

כְּבוֹד וְעֹז : הָבוּ לַיהוָה

כְּבוֹד שְׁמוֹ הַשְׁתַּחֲוֹו לַיהוָה

בְּהַדְרַת־קִדְשׁ : קוֹל יְיָ

עַל־הַמַּיִם אֲרֵי־הַכְּבוֹד הִרְעִים

יְיָ עַל־מַיִם רַבִּים : קוֹל־

יְיָ בַּכַּחַס קוֹל יְיָ בְּהַיָּר :

קוֹל יְיָ שָׁבַר אֲרָזִים וַיִּשְׁבַּר

יְיָ אֶת־אֲרָזֵי הַלְּבָנוֹן :

וַיִּרְקְדִים כַּמֹּד־עֵגֶל לְבָנוֹן

וַיִּשְׁרִיזוּן כַּמֹּד בְּנֵי־רָאמִים : קוֹל

יְיָ הַצֵּב הַחֲבוּת אֵשׁ : קוֹל

יְיָ יַחִיד מְדַבֵּר יַחִיד יְיָ

מְדַבֵּר קִדְשׁ : קוֹל יְיָ |

יְחַלֵּל אֵילֹת וַיַּחֲשֵׁף יַעֲרֹת

וּבַהִיכְלוֹ

כֹּס מְזֻמָּר לַיהוָה

הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבְלַ וַיִּשְׁבִּי

בָּהּ : כִּי־הוּא עַל־יַמִּים יִסְדָּהּ

וְעַל־נְהַרֹת יְכוֹנְנָהּ : מִי־יַעֲלֶה

בְּתֵר יְיָ וּמִי יָקוּם בְּמָקוֹם

קִדְשׁוֹ : נָקִי כַפַּיִם וְכֵר לִבָּב

אֲשֶׁר לֹא־נִשְׂא לְשׂוֹא נַפְשׁוֹ

נַפְשׁוֹ ק' וְלֹא נִשְׁבַּע לְמַדְמָה :

יִשְׂא בְּרִכָּה מֵאֵת יְיָ וַיִּצְדָּקָהּ

מֵאֱלֹהֵי יִשְׂעוֹ : יְיָ הוֹר הִרְשׁוֹ

דַּרְשׁוֹ ק' מִבְּקָשֵׁי פְנִיָּה : יִיָּקֵב

סִלָּה : שְׂאוֹ שְׁעָרִים | רָא שִׁיכֶם

וְהַנְּשָׂא פִתְחֵי עוֹלָם וַיִּבּוֹא

מֶלֶךְ הַכְּבוֹד : מִי זֶה מֶלֶךְ

הַכְּבוֹד יְיָ עֲזוֹ וְגִבּוֹר

יְיָ גִבּוֹר מְלַחֲמָה : שְׂאוֹ

שְׁעָרִים

a wszelkie ciało niech chwali święte imię Jego wiecznie i zawsze. My zaś błogostawmy Boga od dziś aż na wieki. Hallelujah!

(Kantor podczas wniesienia Rodałów do Arki.)

Jehalelu. Niech wychwalają imię Wiekuistego, bo wyższonóm jest imię Jego samo.

(Lud.)

Hodo. Wspaniałość Jego na ziemi i w niebie. I wzniośł potęgę ludu Swego, na sławę Swych pobożnych, synów Izraela, ludu doń zbliżonego. Hallelujah!

(Na Sobotę.)

Mizmor ledawid. (*Psalm 20.*) Pieśń Dawida. Złóćcie Wiekuistemu, mocarze ziemi, złóćcie Wiekuistemu chwałę i majestat — złóćcie cześć imieniu Wiekuistego, korzcie się Wiekuistemu w wspaniałej świątyni. Głos Wiekuistego rozlega się nad wodami, Bóg zaszczytu zagrzmał, Wiekuisty nad potężnymi wałami. Głos Wiekuistego to siła, głos Wiekuistego to majestat, głos Wiekuistego druzgoczce cedry, zdruzgotał Wiekuisty cedry Libanu. Podskakiwały jak cielce, Libanon i Szyryon jak młode bawoły. Głos Wiekuistego rzuca płomienie ogniste, głos Wiekuistego wstrząsa pustynią, Wiekuisty wstrząsa pustynią Kadesz. Głos Wiekuistego ostabia dęby, ogałaca bory,

(Na Święta przypadające w dni powazednie.)

Ledawid. (*Psalm 24.*)

Pieśń Dawida. Wiekuistego jest ziemia i co ją napelnia, świat i mieszkańcy jego. Albowiem On nad morzami ją założył i nad rzekami ustalił. Kto wnijść może na górę Wiekuistego? Kto stawać może na świętém Jego miejscu? Ten, co czystych rąk i niepokalanego serca, którego dusza nie unosi się fałszem, który nie przysiągł na oszustwo. Ten odbierze błogostawieństwo od Wiekuistego i łaskę od Boga swego wybawienia. Takim jest pokolenie ubiegających się za obliczém Twojém, pokolenie Jakóba. — Selah! — Wznieście bramy głowy swoje, wznieście się odwieczne podwoje i niech wnijdzie Król sławy. Któż to owym Królem sławy? Wiekuisty potężny i silny, Wiekuisty potężny w boju! Wznieście bramy

וְבִהְיוֹתֶיךָ כֹּלֵךְ אָמַר כְּבוֹד : שְׁעָרִים וְרֵאשִׁיבִים וְשֹׂאֵי
 יְהוָה לְמַבּוּל יִשָּׁב וְיִשָּׁב יְהוָה פָּתַח עֲדָם וַיָּבֵא מֶלֶךְ
 מֶלֶךְ רְעוּלָה : יְהוָה עַד לְעַמּוֹ חֲכָמוֹת : מִי חַיָּא זֶה מֶלֶךְ
 יִתֵּן יְהוָה וְיִבְרַךְ אֶת־עַמּוֹ הַכְּבוֹד יְהוָה צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ
 בְּשָׁלוֹם : הַכְּבוֹד סֵלָה :

כשמחזירין הספר לארון הקדש אומרים.

וּבְנֻחָה יֹאמַר שׁוֹכֵה יְהוָה רַבּוֹת אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל : קוּמָה
 יְהוָה לְמְנוּחָתְךָ אֲתָה וְאַרְצוֹן עֲזָתְךָ : פְּתִיחָה יִלְבָּשׁוּ־עֲדָתְךָ
 וְחִסְדֵיךָ יִרְגְּנוּ : בְּעִבּוֹר דָּוִד עֲבָדְךָ אֶל־תֵּשֵׁב פָּנָי מִשִּׂיחָה :
 כִּי גָסַח טוֹב נִתְּתִי לָכֶם תּוֹרַתִי אֶל־תַּעֲזוּבוּ : עֵץ חַיִּים
 נָחַד לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֵיהָ מְאֹד : וְדַבְרֵיהָ דְרַמֵּי־נַעַם
 וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם : הוֹשִׁיבֵנו יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְנִשְׁכַּח חַדָּשׁ
 יְמֵינוּ בְּכָרִים : הַשִּׁיחַ אָמַר חֲצִי קְדוֹשׁ .

a w Świątyni Jego wszystko głowy swoje, wzniesicie się odgłosi Jego majestat. Wiekuisty panował podczas potopu, Wiekuisty panować będzie jako Król Wszehświata. Wiekuisty obdarzy lud Swój majestatem, Wiekuisty pobłogosławi lud Swój pokojem. | wieczne podwoje i niech wnijdzie Król sławy. Któż to owym Królem sławy? Wiekuisty Zastępów, On to owym Królem sławy. — Selah! —

(Przy wniesieniu Rodałów do Arki.)

Uwnucho. A gdy spuszczone (Arkę), mówił Mojżesz: Spocznij Wiekuisty wśród mnogich tysięcy Izraela. Wnijdź Wiekuisty na spoczynek Swój, Ty i Arka Twój wspaniałości. Kapłani Twoi odziewają się sprawiedliwością, a pobożni Twoi pienie zanucą. Dla sługi Twójego Dawida nie usuń Twego pomazańca. Albowiem zbawienną naukę wam dałem, Zakonu mojego nie opuszczajcie. Drzewem życia on dla trzymających się go, a podpierający go, to szczęśliwy. Drogi jego są drogami przyjemności, a wszystkie jego ścieżki pokojem. Zwróć nas znowu ku Sobie, Wiekuisty, a powrócimy, odnawiaj dni nasze, jak za czasów przeszłości.

(Kantor mówi Kadysz skrócony, str. 73.)

תפלת מוסף לשבת

ולשבת וראש חדש

כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא הִבּו גְדֹל לֵאלֹהֵינוּ :

אֲדַנִּי שְׁפַתִּי תִפְתַּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ :

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי
אֲבֹרָהּ אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר
וְהַגּוֹרָא אֵל עֲלִיּוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל
חוֹזֵר חֲסִדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן
שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה :

בְּעִשְׂיָה זְכַרְנוּ לַחַיִּים מֶלֶךְ חַפֵּץ בַּחַיִּים . וְכַתְּבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים .
לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים :

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן : בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶגֶן אֲבֹרָהּם :
אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם אֲדַנִּי מַחִיָּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ :
מְשִׁיב

MODLITWA DODATKOWA

na Sobotę i na Sobotę przypadającą na początek
miesiąca.

Ki szem. (*) Gdy imienia Wiekuistego wzywam, oddajcie hołd Bogu naszemu.

Adonaj. (*) Panie mój, otwórz wargi moje, aby usta me głosiły Twą chwałę.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Boże ojców naszych, Boże Abrahama, Boże Izaaka i Boże Jakóba, Boże wielki, potężny, straszny, Boże najwyższy, wymierzający łaskę i dobroć, Panie Wszechświata, pomny na pobożność ojców i z miłością sprowadzający zbawcę, (*) ich wnukom dla imienia Swojego.

(Na dziesięć-dni pokuty.)

Wspomnij nas na życie, Królu żądający życia i zapisz nas do księgi życia, przez wzgląd na Siebie Boże życia.

Królu wspomagający, wybawiający i zastaniający! Bądź pochwalony Wiekuisty, Tarczo Abrahama!

Atha Gibor. (*) Tyś potężny wiecznie, o Panie mój, Tyś wskrzeszający zmarłych, Tyś hojny w zbawienie.

בחורף, משמיני עצרת עד יום ראשון של פסח אומרים משיב הרוח.

מְשִׁיב הַרוּחַ וּמַזְרִיד הַגְּשָׁם :

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחִיָּה מְתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים
סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמְתִיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אַמּוּנָתוֹ
לִישֵׁנֵי עֶפֶר . מִי כְמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרָת וּמִי רוֹמֵם לְךָ מַלְאָךְ
מִמֵּית וּמְחַיֶּה וּמְצַמִּיחַ יְשׁוּעָה :

בעש"ת מ'י כמ'ך אב ה'רחמים זוכר יצוריו לחיים ב'רחמים :

וּנְאֻמָּן אַתָּה לְהַחְיֹת מְתִים . בְּרוּךְ אַתָּה יי מְחִיָּה הַמֵּתִים : °)

אתה

°) קדושה לשליח צבור

חזן

נְעֲרִיצָה וְנִקְדֵי יִשְׁשֶׁה פְּסוּד (שבל) שִׁיחַ שְׂרָפֵי קֶדֶשׁ הַמְּקַדְּשִׁים
שְׂמֵךְ בְּקֶדֶשׁ פְּכַתוּב עַל יַד נְבִיאָךְ וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַד :

קהל וחזן

קָדוֹשׁ | קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יי צְבָאוֹת

מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :

חזן

כְּבוֹדוֹ מְלֵא עוֹלָם מְשֻׁרְתֵי שׂוֹאֲלִים זֶה לְזֶה אֵת
מְקוֹם כְּבוֹדוֹ . לְעַמְתָּם בְּרוּךְ יֵאמְרוּ :

קהל וחזן

בְּרוּךְ כְּבוֹד יי מְמַקְּמוֹ :

ממקומו

(Podczas zimy, t. j. od ósmego dnia Święta Szalasów do pierwszego dnia Paski dodaje się:

Powiewający wiatrem i spuszcający deszcz.) (*)

Karmiący żywych łaskawie, wskrzeszający zmarłych wielkiem miłosierdziem, podpierający upadających, leczący chorych, rozwiązujący uwięzionych i dotrzymujący wiarcę spoczywającym w ziemi. Któż jak Ty mężem wszebsilaym? Któż podobnym Tobie, Królem zadającym śmierć i wskrzeszającym zmarłych i dozwalającym zakwitnąć zbawieniu?

(Na dziesięć dni pokuty.)

Któż jak Ty ojcem miłosierdzia, wspominającym twory Swoje na życie w miłosierdziu Swojem?

Polegamy na Tobie, że wskrzesisz umarłych. Bądź pochwalony Wiekuisty wskrzeszający umarłych! *)

*) **Kedusah dla Kantora.**

(Kantor.)

Ubóstwiać i poświęcać Cię będziemy, jak w zborze uwielbienia świętych Serafów, poświęcających imię Twoje w świętości, jak napisano przez proroków Twoich: I zawołał jeden do drugiego, mówiąc:

(Kantor i Lud.)

Święty, Święty, Święty, Bóg Zastępów, pełną jest ziemia cała Jego majestatu.

Kadosz, Kadosz, Kadosz, Adonaj Cebaoth melo kol ha-arec kewodo.

(Kantor.)

Majestatu Jego pełen świat, słudzy Jego odzywają się jeden do drugiego: gdzie miejsce majestatu Jego? a na przeciwko stojący odpowiadają: „Pochwalony.“

(Kantor i Lud.)

Chwała majestatowi Wiekuistego na Jego tronie!

Barach Kewod Adonaj mimkome.

אתה קדוש ושמה קדוש וקדושים בכל יום יהללוך
 פלה : ברוך אתה יי האל (בעשיית המלך) הקדוש :
 תכנת

חון

ממקומו הוא יפן ברחמים ויחון עם המיחדים שמו
 ערב ובקר בכל יום תמיד פעמים באהבה שמע אומרים :

קהל וחון

שמע ישראל יי אלהינו יי אחד :

חון

אחד הוא אלהינו הוא אבינו הוא מלכנו הוא מושיענו .
 והוא ישמיענו ברחמיו שנית לעיני כל יחי להיות לכם
 לאלהים :

קהל וחון

אני יי אלהיכם :

לי אדיר אדירנו יי אדונינו מה אדיר שמה בכל הארץ : והיה
 יי למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יי אחד ושמו אחד :

חון ובדברי קדשך כתוב לאמר .

קהל וחון : ימלך יי לעולם אלהיך ציון לדר ודר הללויה :

חון לדור ודור נגיד גדלה ונצח נצחים קדשתך
 נקדיש ושבתך אלהינו מפנינו לא ימוש לעולם ועד כי אל מלך
 גדול וקדוש אתה : ברוך אתה יי האל (בעשיית המלך) הקדוש :

Atha Kadosz. Tyś świętym, i imię Twoje święte, a święci każdego dnia chwalić Cię będą. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże Święty.

(Na dziesięć dni pokuty.)

(Królu Święty!)

(Kantor.)

Z siedziby Swojej skłoni się On ku nam w miłosierdziu i ułaskawi lud, który w miłości uznaje Jedność imienia Jego wieczór i rano, każdego dnia bezustannie dwa razy mówiąc: „Szema.“

(Kantor i Lud.)

Śłuchaj Izraelu, Wiekuisty Bóg nasz, Wiekuisty jest Jedyny!
Szema Jisrael Adonaj Eloheanu Adonaj Echod.

(Kantor.)

Jedynym On Bóg nasz, On ojcem naszym, On królem naszym, On wybawicielem naszym, i On objawi nam po raz drugi wobec wszelkiego żyjącego: „Będę wam Bogiem!“

(Kantor i Lud.)

Jam Wiekuisty Bóg wasz!

Ani Adonaj Elohechem.

(Na święto.)

O potężny, Wiekuisty, Panie nasz, którego uwielbiamy, jakże wzniosłe jest imię Twoje po całej ziemi. I stanie się Wiekuisty Królem na całej ziemi, dnia owego będzie Wiekuisty jeden, a imię Jego Jedyny.

(Kantor.)

A w świętych pismach Twoich napisano:

(Kantor i Lud.)

Wiekuisty panować będzie wiecznie, Bóg Twój, o Syonie, od pokolenia do pokolenia. — Hallelujah! —

(Kantor.)

Od pokolenia do pokolenia opowiadać będziemy o Wielkości Twojej i przez wszystkie wieki uznawać będziemy świętość Twoją a wstawienie Ciebie, Boże nasz, nie zejdzie z ust naszych a nigdy, albowiem Ty jesteś Królem wielkim i świętym. Bądź pochwalonym Wiekuisty Boże Święty.

Na dziesięć dni pokuty:

Królu Święty.

תִּכְנֶנָּה שִׁבְתָּ רִצִּיתָ קִרְבָּנוֹתֶיהָ . צִוִּיתָ פְּרוּשֵׁיהָ עִם
 סְדוּרֵי נִסְכֶיהָ . מְעַנְיָה לְעוֹלָם כְּבוֹד יִנְחָלוּ . מוֹעֲמֶיהָ חַיִּים
 זְכוּ . וְגַם הָאוֹתֵבִים דְּבָרֶיהָ גְּדֹלָה בְּחָרוּ . אִזּוּ מִסִּינֵי נִצְטַו
 עָלֶיהָ . וְתִצְוֶנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְהַקְרִיב בָּהּ קִרְבָּן מוֹסֵף שִׁבְתָּ
 בְּרֵאשִׁי . יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
 שֶׁתַּעֲלֵנוּ בְּשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ וְתַמְעֵנוּ בְּגִבּוֹלֵנוּ . וְשֵׁם נַעֲשֶׂה
 לְפָנֶיךָ אֶת־קִרְבָּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים כְּסֻדְרָם וּמוֹסְפִים
 כְּהַלְכָתָם : וְאֶת־מוֹסֵף יוֹם הַשִּׁבְתָּ תִּזְהֶה נַעֲשֶׂה וְנִקְרִיב
 לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רִצּוֹנְךָ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּבָה עֲלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ
 עַל־יְדֵי מֹשֶׁה עֲבֹדְךָ מִפִּי כְּבוֹדְךָ כְּאָמֹר :

וביום

לשבת וראש חדש

אֶתְּהָ יִצְרָתָ עוֹלָמְךָ מִקֶּדֶם כְּלִיתָ מְלֹאכְתְּךָ בַּיּוֹם
 הַשְּׂבִיעִי אֶהְבֵּת אֹתָנוּ וְרִצִּיתָ בָּנוּ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל־הַלְשׁוֹנוֹת
 וְקִדְשָׁתָנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְקִרְבָּתָנוּ מִלִּפְנֵי לַעֲבוּדָתְךָ וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל
 וְהַקְדוֹשׁ עָלֵינוּ קִרְאתָ : וְתִתֵּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה
 שְׂפָתוֹת לְמִנוּחָה וְרֵאשֵׁי תְּדַשִּׁים לְכַפְרָה . וּלְפִי שְׁחַמְאֵנוּ
 לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ תְּרַבֶּה עֵירָנוּ וְשָׁמַם בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ
 וְגָלָה יִקְרָנוּ וְנִטַּל כְּבוֹד מִבֵּית חַיִּינוּ . וְאִין אֲנַחְנוּ יְכוּלִים
 לַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ כְּבֵית בְּחִירָתְךָ בְּבֵית הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ
 שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד הַשְּׁלוּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ . יְהִי רִצּוֹן
 מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּעֲלֵנוּ בְּשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ
 וְתַמְעֵנוּ בְּגִבּוֹלֵנוּ וְשֵׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת־קִרְבָּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ

תמידים

***) Tikanta.** (*) Tyś ustalił Sabat, przyjmowałeś jego ofiary, nadałeś objaśnienia jego i porządek libacyj. Lubujących się nim zawsze zaszczyt udziałem, używający go dostępują długiego życia, a upodobających sobie jego przepisy udziałem jest rozkosz. Jeszcze na Synaju nakazany im został, i przykazałeś nam, **Wiekui**sty, Boże nasz, ofiarować w nim ofiarę dodatkową Sabatu jak wypada. Oby było wolą Twoją, **Wiekui**sty, Boże nasz i Boże ojców naszych, wprowadzić nas w radości do ziemi naszej i przeszczepić nas w granicach naszych, a tam złożymy Ci ofiary obowiązkowe, ofiary nieustające wedle ich porządku a dodatkowe wedle przepisu. I także dodatkową ofiarę dnia Sabatu dzisiejszego przygotowujemy i przywieziemy przed Ciebie w miłości, wedle rozkazu Twój woli, jak napisałeś nam w Zakonie Swoim, przez **Mojżesza** sługę Swojego z ust majestatu Swojego, jak mówiono:

***)** (W Sabat przypadający w początku miesiąca, zamiast Tikanta, mówi się:)

Atah. (*) Ty w odwiecznych czasach stworzyłeś świat Swoj, dokonałeś pracy Swojej dnia siódmego, umiłowawsz nas, upodobałeś nas sobie, wyniosłeś nad wszystkie narody, poświęciłeś nas Swemi przykazaniami, przywiązałeś nas, Królu nasz, do Swojej służby, a wielkiem i świętym imieniem Swojem nas mianowałeś. I dałeś nam w miłości Swojej, **Wiekui**sty, Boże nasz, Sabaty na odpoczynek, a początki miesiący na przebaczenie. A iżśmy grzeszyli przed Tobą my i ojcowie nasi, zniszczonem zostało miasto nasze, spustoszał dom świątyni naszej, znikł nasz blask i odjęta została wspaniałość od domu życia naszego, i nie możemy wypełniać obowiązków naszych w wybranym przez Ciebie domu, w domu wielkim i świętym, imieniem Twojem mianowanym, z powodu ręki wyciągniętej nad świątynią Twoją. Oby było wolą Twoją, **Wiekui**sty, Boże nasz i Boże ojców naszych, wprowadzić nas w radości do ziemi naszej i przeszczepić nas w granicach naszych, a tam przygotowujemy przed Tobą ofiary nasze obowiązkowe, nieustające

וביום השַׁבָּת שְׁנַיִם-כָּבָשִׁים בְּנֵי-שָׁנָה תְּמִימִם וְשְׁנֵי
 עֶשְׂרֵנִים סֵלֶת מְנַחֵה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ : עֵלֶת שַׁבָּת
 בְּשִׁפְתוֹ עַל-עֵלֶת הַתְּמִיד וְנִסְכָּה :

יִשְׁמְחוּ בַמִּלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֲנַג עִם מְקַדְּשֵׁי
 שְׁבִיעֵי כָּדָם יִשְׁבְּעוּ וַיִּתְעַנְּגוּ מִשׁוֹבֵבְךָ . וּבְשִׁבְעֵי רְצִיתְּךָ
 וְקַדְשֵׁתוֹ חֲמֻדַּת יָמִים אוֹתוֹ קְרֵאתָ וְזָכַר לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית :
 אֱלֹהֵינוּ

לשבת וראש חודש

תְּמִידִים כְּסֻדְרָם וּמוֹסָפִים כְּהַלְכָתָם : וְאֵת-מוֹסָפֵי יוֹם הַשַּׁבָּת
 הַזֶּה וַיּוֹם רֵאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה גַּעֲשֵׂה וְנִקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה
 כְּמִצְוַת רְצוֹנְךָ כְּמוֹ שַׁבְּתֻבָּת עֲלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ עַל-יַדֵּי מֹשֶׁה
 עֲבֹדְךָ מִפִּי כְבוֹדְךָ כְּאִמּוֹר :

וביום השַׁבָּת שְׁנַיִם-כָּבָשִׁים בְּנֵי-שָׁנָה תְּמִימִם וְשְׁנֵי
 עֶשְׂרֵנִים סֵלֶת מְנַחֵה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ : עֵלֶת שַׁבָּת
 בְּשִׁפְתוֹ עַל-עֵלֶת הַתְּמִיד וְנִסְכָּה :

וּבְרֵאשֵׁי חֹדְשֵׁיכֶם תִּקְרִיבוּ עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי-בָקָר
 שְׁנַיִם וְאֵיל אֶחָד כְּבָשִׁים בְּנֵי-שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם :
 וּמְנַחְתָּם וְנִסְכֵיהֶם כְּמִדְבַּר שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵנִים לֶפָר וְשְׁנֵי
 עֶשְׂרֵנִים לְאֵיל וְעֶשְׂרֹן לֶכֶבֶשׂ וַיִּין כְּנִסְכּוֹ וְשִׁעִיר לְכַפֵּר וְשְׁנֵי
 תְּמִידִים כְּהַלְכָתָם :

יִשְׁמְחוּ בַמִּלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֲנַג עִם מְקַדְּשֵׁי
 שְׁבִיעֵי כָּדָם יִשְׁבְּעוּ וַיִּתְעַנְּגוּ מִשׁוֹבֵבְךָ . וּבְשִׁבְעֵי רְצִיתְּךָ
 וְקַדְשֵׁתוֹ חֲמֻדַּת יָמִים אוֹתוֹ קְרֵאתָ . וְזָכַר לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית :
 אֱלֹהֵינוּ

Uwajom. A dnia Sabatu, dwa jagnięta roczniaki, bez wady i dwie dziesiąte (efah) mąki przedniej, na dań pomieszana z oliwą i libacyą jego. Całopalna każdego Sabatu oprócz całopalnej nieustającej i jój libacyi.

Jiszechu. Niech się cieszą panowaniem Twojem przestrzegający Sabatu i nazywający go rozkoszą. Lud święcący dzień siódmy, wszystek się nasyci i lubować się będzie Twoją obfitością, bo dzień siódmy upodobałeś Sobie i poświęciłeś go, rozkoszą dni go nazwałeś, pamiątką dzieła stworzenia.

(Na Sabat przypadający w początku miesiąca.)

wedle ich porządku i dodatkowo wedle przepisu. A ofiary dodatkowe dnia Sabatu tego i dnia początku miesiąca tego przygotować i ofiarować Ci będziemy z miłością wedle rozkazu Twój woli, jak przepisałeś nam w Zakonie Swoim przez ręce Mojżesza, sługi Swojego, z ust majestatu Twojego, jak mówiono:

Uwajom. A dnia Sabatu, dwa jagnięta roczniaki, bez wady i dwie dziesiąte (efah) mąki przedniej na dań pomieszana z oliwą i libacyą jego. Całopalna każdego Sabatu, oprócz całopalnej nieustającej i jój libacyi. (Oto jest ofiara Sabatu i ofiara początku miesiąca, jak mówiono:*) (*)

Uwerasze. A w początkach miesiący waszych ofiarować macie całopalną Wiekuistemu, cielców młodych dwa, barana jednego, jagniąt roczniaków siedm bez wady.

Uminchasam. A dań ich i libacye ich jak mówiono: trzy dziesiąte (efah mąki) do każdego cielca, dwie dziesiąte do każdego barana i jedna dziesiąta do każdego jagnięcia, tudzież wina na libacyą i kozła na odpuszczenie i dwa ofiary nieustające wedle przepisu.

Jiszechu. Niech się cieszą panowaniem Twojem przestrzegający Sabatu i nazywający go rozkoszą. Lud święcący dzień siódmy, wszystek się nasyci i lubować się będzie Twoją obfitością, bo dzień siódmy upodobałeś Sobie i poświęciłeś go, rozkoszą dni go nazwałeś, pamiątką dzieła stworzenia.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בְּמִנוּחֵתָנוּ קְדֻשָּׁנוּ
 בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ שִׁבְעֵנוּ מִשׁוּבָךָ וְשִׁמְחָנוּ
 בִּישׁוּעָתְךָ וְיִשְׁחַר לָבְנוּ לְעִבְדְּךָ בְּאֵמֶת וְהִנְחִילֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ
 בְּאַהֲבָה וּבְרִצּוֹן שִׁבְתָּ קְדֻשָּׁךָ וַיְנַוְחוּ בָּהּ יִשְׂרָאֵל מִקְדָּשֵׁי
 שְׁמֶךָ . בְּרוּךְ אַתָּה יי מִקְדָּשׁ הַשְּׁבֵת :

רְצֵה יי אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם . וְהַשֵּׁב
 אֶת־הָעֲבוּדָה לְדַבִּיר בֵּיתְךָ וְאֲשֵׁי יִשְׂרָאֵל וְתִפְלָתָם בְּאַהֲבָה
 תִּקְבַּל בְּרִצּוֹן וְתִהְיֶה לְרִצּוֹן תָּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךָ :
 וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבָךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים . בְּרוּךְ
 אַתָּה יי הַמַּחְזִיר שְׂכִינְתּוֹ לְצִיּוֹן :

בשעה שהחזן אומר מדים,
 אומרים הקהל מדים ורבנו

מִדִּים אֲנַחְנוּ לְךָ שְׂאֵתָה
 הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד . צוּר
 חַיֵּינוּ מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 לְדוֹר

מִדִּים אֲנַחְנוּ לְךָ שְׂאֵתָה
 יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ

לשבת וראש חודש

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בְּמִנוּחֵתָנוּ וְחִדָּשׁ עֲלֵינוּ
 בַּיּוֹם הַשְּׁבֵת הַזֶּה אֶת־הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְמַבָּה וּלְבִרְכָה . לְשִׁשּׁוֹן
 וְלִשְׂמִיחָה . לִישׁוּעָה וּלְנַחֲמָה . לְפִרְנֶסָה וּכְלִכְלָלָה . לְחַיִּים
 וּלְשָׂלוֹם . לְמַחִילַת חַטָּא וּלְסְלִיחַת עֲוֹן (בשנת העטור) וּלְכַפֵּרַת
 פָּשָׁע) : כִּי בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּתוֹרַת מִכָּל הָאֲמוֹת וְשִׁבְתָּ קְדֻשָּׁךָ
 לָהֶם הוֹדַעְתָּ וְחִקִּי רֵאשֵׁי חֲדָשִׁים לָהֶם קִבְּעַתָּ : בְּרוּךְ אַתָּה
 יי מִקְדָּשׁ הַשְּׁבֵת וַיִּשְׂרָאֵל וְרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים :

רצה ומדים וכו'

Elohenu. Boże nasz i Boże ojców naszych, miej upodobanie w naszym spoczynku, poświęć nas Swojami przykazaniami i daj nam udział w Zakonie Swoim, uasyć nas Swoją obfitością, usiesz nas Swém zbawieniem, oczyść serce nasze, byśmy Ci służyli w prawdzie i dozwól nam używać, Wiekuisty, Boże nasz, w miłości i przychylności świętego Twojego Sabatu, by w nim spoczywał Izrael święcący imię Twoje. Bądź pochwalony Wiekuisty, poświęcający Sabat.

Receh. (*) Przyjm łaskawie, Wiekuisty, Boże nasz, lud Swój Izraela i modły ich, i wróć służbę do przybytku domu Swojego, a ofiary Izraela i modły ich przyjm z miłością i łaską i aby zawsze była w łasce u Ciebie służba Izraela, ludu Twojego.

Oby oczy nasze ujrzały, jak wrócisz do Syonu w miłosierdziu. Bądź pochwalony Wiekuisty, zwracający Swój Majestat do Syonu.

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych na zawsze i wiecznie, Opoką życia naszego, Tarczą zbawienia naszego. Ty istniejesz od po-

(Podczas gdy Kantor mówi oboczną modlitwę lud mówi następującą:)

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych,

(Na Sabat przypadający w początku miesiąca.)

Elohenu. Boże nasz i Boże ojców naszych, miej upodobanie w spoczynku naszym i odnawiaj dla nas w dniu tym Sabatu, miesiąc ten na szczęście i na błogosławieństwo, na radość i uciechę, na zbawienie i pocieszenie, na utrzymanie się i wyżywienie, na życie i pokój, na zmazanie błędów i na przebaczenie grzechów (w roku przestępnym dodaje się: i na odpuszczenie przestępstw) (*), bo lud Swój Izraela wybrałeś z pośród wszystkich narodów, święty Swój Sabat im oznajmiłeś i ustawy początków miesiący dla nich ustanowiłeś. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże poświęcający Sabat, Izraela i początki miesiący.

(Następnie mówi się: Receh, Modim i t. d.)

לְדוֹר וָדוֹר • גִּזְרֵה לְךָ	אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָּל בָּשָׂר
וְנִסְפָּר תִּהְיֶה • עַל חַיֵּינוּ	יִצְרָנוּ יִצַּר בְּרָאשִׁית בְּרָכוֹת
הַמְסוּרִים בְּיָדְךָ וְעַל נְשֻׁמוֹתֵינוּ	וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל
הַפְּקוּדוֹת קָדְ וְעַל נַפְשֵׁךָ	וְהַקְדוּשׁ עַל שְׁהַחַיִּיתָנוּ
שֶׁבְכָל־יּוֹם עִמָּנוּ וְעַל	וּקְיָמָתָנוּ כֵּן תַּחֲיֵנוּ וְתַקְיָמָנוּ
נַפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְכָל־	וְתַאֲסוּף גְּלוֹתֵינוּ לְחֻצְרוֹת
עַת עָרַב וּבִקֵּר וְצִדְדֵי	קַדְשֶׁךָ לְשֹׁמֵר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשֵׂת
הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ	רְצוֹנְךָ וְלַעֲבֹדְךָ בְּרַב־שָׁלֵם
וְהַמְרַתֶּם כִּי לֹא־תִמוּ חֲסְדֶיךָ	עַל שְׂאֲנַחְנוּ מוֹדִים לְךָ • בְּרוּךְ
מֵעוֹלָם קִוֵּינוּ לְךָ :	אֵל הַהוֹדָאוֹת :

לחנוכה

עַל הַנְּסִים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת
וְעַל הַמְּלַחְמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לְאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזֶמֶן הַזֶּה :

בַּיָּמִי מִתְתַּיְהוּ בֶן־יִחְזָקָן כַּהֵן גְּדוֹל חֲשֻׁמוֹנָאֵי וּבְנָיו
בְּשַׁעֲמֻדָּה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל דְּהַשְׁכִּיתָם
הַתּוֹרָתְךָ וְדַהֲעִבִירָם מִחֻקֵּי רְצוֹנְךָ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים עֲמַדְתָּ דְּהֵם בְּעַת צָרָתָם רַבְתָּ אֶת־רִיבָם דְּהִנָּת
אֶת־דֵּינָם נִקְמָתָ אֶת־נִקְמָתָם מִסַּרְתָּ גְבוּרִים בְּיַד חֲלָשִׁים
וְרַבִּים בְּיַד מְעֻטִּים וְטַמְאִים בְּיַד טְהוֹרִים וְרָשָׁעִים בְּיַד
צַדִּיקִים וְזָרִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתְךָ וְלָךְ עָשִׂיתָ שֵׁם גְּדוֹל
וְקַדוּשׁ בְּעוֹלָמְךָ וְלַעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְּדוּלָּה וּפְרָקָן
כְּהַיּוֹם הַזֶּה וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בְּגִיךָ לְדַבֵּיר בֵּיתְךָ וּפָנּוּ אֶת־
הַיְכָלְךָ

kolenia do pokolenia, dziękować Ci będziemy i opiewać chwałę Twoją, za życie nasze, które w Twoim ręku, za dusze nasze przy Tobie strzeżone, za cuda Twoje codzienne z nami, za wspaniałe dobroczynności Twoje w każdym czasie wieczorem, rano i w południe. Dobrotliwy, bo miłosierdzie Twoje nieskończone, litościwy, bo łaski Twoje nie ustawają i wiecznie w Tobie ufamy.

Bogiem wszelkiego ciała, Twórcą naszym, Twórcą Wszechświata; błogosławieństwa i dziękczynienia imieniu Twojemu wielkiemu i świętemu, że nas przy życiu i zdrowiu utrzymujesz, — obyś i nadal nas utrzymywał przy życiu i zdrowiu i zgromadził wygnańców naszych do świętych przedsióneków Swoich, by przestrzegali ustaw Twoich, wypełniali wolę Twoją i służyli Ci sercem niepodzielném, za co Ci dziękujemy. Bądź pochwalony Boże dziękiów godny.

(Na uroczystość Makabeuszów, Chanukah.) (*)

Za cuda, odkupienie, czyny potęgi, wybawienie i za wojny, które wiodłeś za przodków naszych, w owych dniach o tym czasie.

Za czasów wielkiego Kapłana Matatiasza, syna Jochanana Chasmonaja i synów jego, gdy bezbożne państwo Greckie (a) powstało na lud Twój Izraela, aby wyrugować u niego naukę Twoją i odwozić od ustaw woli Twojej, wtedy Ty w wielkości miłosierdzia Swojego wspierałeś ich w czasie ucisku, ich walkę uważałeś za Swoją walkę, ich sprawę za Swoją sprawę, ich zemstę za Swoją zemstę, wydałeś silnych w ręce słabych, mnogość w ręce mniejszości, nieczystych w ręce czystych, bezbożnych w ręce sprawiedliwych, zbrodniarzy w ręce zajmujących się nauką Twoją, a dla Siebie zdobyłeś wielkie i święte imię na świecie Swoim, i dla ludu Swego Izraela działałeś wielkie wybawienie i odkupienie w dniu owym. A potem weszli synowie Twoi do przybytku domu Twojego, wyprzątali pałac Twój, oczy-

(a) Antyocho Epifana.

הַיְכָלְךָ וּמִתְהַרְוֹ אֶת־מִקְדָּשְׁךָ וְהִדְלִיקוּ גִרוֹת בְּתַצְרוֹת קִדְשֶׁךָ
וּקְבָעוּ שְׁמוֹנַת יָמֵי תְנַבְיָה אֱלֹהֵי הַיְהוּדוֹת וְלַהֲלֵל לְשִׁמְךָ תְּהַדְדוּל :

וְעַל־כָּל־כֵּן יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מִלְּפָנֵינוּ תָמִיד
לְעוֹלָם וָעֶד :

בעשרת ימי תשובה

וּכְתוּב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל־כְּנֵי בְרִיתְךָ :

וְכֹל הַחַיִּים יִדְוֶךָ סֶלָה וְיִהְיֶה אֶת־שִׁמְךָ בְּאַמַּת
הָאֵל יִשְׁוּעַתְנוּ וְעֲזַרְתְּנוּ סֶלָה . בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ
וְלֵךְ נָא לַהַיְהוּדוֹת :

הש"ץ אומר ברכת כהנים .

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בְּרַבְּנוּ בְּבִרְכָה הַמְּשַׁלֶּשֶׁת
בְּתוֹרַה הַכְּתוּבָה עַל־יְדֵי מֹשֶׁה עֲבָדְךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי
אַתָּחַן וּבְנֵי כַהֲנָיִם עִם קְדוֹשְׁךָ בְּאֲמוּר :

הקהל עונה

חן

יְהִי רְצוֹן בְּזִכּוֹת אֲבֹתֵינוּ :	יְבָרְכֶךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ :
יְהִי רְצוֹן בְּזִכּוֹת יִצְחָק :	יֵאָר יְיָ אֶפְנִי אֵלֶיךָ וְיִחַגְּךָ :
יְהִי רְצוֹן בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב :	יִשָּׂא יְיָ אֶפְנִי אֵלֶיךָ :
יְהִי רְצוֹן שְׁתֵּשִׁים עָלֵינוּ חַיִּים אַרוּכִים וּבִרְכָה לְמִשְׁמַרְתָּ שְׁלוֹם .	וְיִשֵּׂם לְךָ שְׁלוֹם :

שֵׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבִרְכָה חֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל
כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ בְּרַבְּנוּ אֲבֵינוּ כָּלְנוּ בְּאֶחָד בְּאוֹר פְּנִיֶךָ כִּי
בְּאוֹר פְּנִיֶךָ נִתְּתָה לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד
וְצַדִּיקָה

ścili świątynię Twoją i zapalili światła w świętych przysionkach Twoich, i ustanowili te ośm dni Chanukah, by dziękować Ci i wielbić wielkie imię Twoje.

Weal kulom. A za to wszystko niechaj imię Twoje będzie błogosławioném i wywyższoném, o Królu nasz, zawsze i na wieki wieków.

(Na dziesięć dni pokuty.)

[Zapisz na życie szczęśliwe wszystkich synów przymierza Swojego.]

A wszystko co żyje dziękować Ci będzie. — Selah! — I wychwalać imię Twoje w prawdzie, Wszechmogący, Zbawco i Pomocy nasza. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuisty „Dobrotliwy“ imię Twoje, a Tobie przystoi dziękczynienie.

(Kantor odmawia błogosławieństwo kapłanów.)

Elohenn. Boże nasz i Boże ojców naszych, błogosław nas błogosławieństwem potrójném, napisaném w Księdze Zakonu przez ręce Mojżesza, sługi Swojego, odmawianém przez usta Aharona i synów jego Kapłanów, święty lud Twój, jak mówiono:

(Kantor.)

Oby Ci Wiekuisty błogosławił i strzegł Cię.

Oby Wiekuisty przyświecał Ci obliczem Swojém i był dla Ciebie łaskawym.

Oby Wiekuisty zwrócił oblicze Swoje ku Tobie.

I obdarzył Cię pokojem.

(Lud.)

Oby się tak stało dla zasług Abrahama.

Oby się tak stało dla zasług Izaaka.

Oby się tak stało dla zasług Jakóba.

Obyś raczył nam udzielić życia długie i błogosławieństwo na utrzymanie pokoju.

Sym Szalom. (*) Daj pokój, szczęście, błogosławieństwo, życzliwość, łaskę i miłosierdzie nam i całemu Izraelowi, ludowi Swojemu. Błogosław nam, Ojczy nasz, wszystkim wraz, światłem oblicza Swojego, albowiem przy świetle oblicza Swojego dałeś nam Wiekuisty, Boże nasz, naukę życia, miłość cnoty, do-

וְצַדִּיקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם . וְמוֹזֵב בְּעֵינֶיךָ לְבָרְךָ
 אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל שָׁעָה בְּשָׁלוֹמְךָ :

בעשרת ימי תשובה

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפְרָגְסָה מְזֻכָּר וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ
 אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים מְזֻבִּים וְשָׁלוֹם . בְּרוּךְ אַתָּה
 יי עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם .

בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלוֹם :

אֱלֹהֵי נְצוּר לְשׁוֹנֵי מָרַע וְשֹׁפְתֵי מַדְבַּר מְרֻמָּה וְלַמְקַלְלֵי
 גַּפְשֵׁי תְדוּם וְנַפְשֵׁי כְּעָפָר לְכָל תַּהֲיָה : פָּתַח לִפִּי בְּתוֹרָתְךָ
 וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוּף גַּפְשֵׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מִהֲרָה
 הַפֵּר עֲצָתָם וּקְלַקְל מַחֲשַׁבְתָּם . עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֹךְ עֲשֵׂה
 לְמַעַן יִמְיָנֶךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשֶׁתְךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתְךָ .
 לְמַעַן יִחַדְּצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינֶךָ וַעֲנֵנִי : יְהִי לְרִצּוֹן
 אֲמַר־יִפִּי וְהַגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי : עוֹשֵׂה שָׁלוֹם
 בְּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֵׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל
 וְאֲמַרו אָמֵן :

יְהִי רִצּוֹן לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיבְנָה בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ וְתֵן חֶקְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ : וְשֵׁם גַּעְבֻּדְךָ
 בְּיִרְאָה בְּיָמֵי עוֹקְם וּבְשָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת : וְעֲרְבָה לִּי מִנְחַת
 יְהוּדָה וִירוּשָׁלָּיִם בְּיָמֵי עוֹקְם וּבְשָׁנִים מְדָמוֹנִיּוֹת :

הש"ץ אומר קדיש שלם.

אֵין בְּאַלְהֵינוּ . אֵין בְּאֲדוֹנֵינוּ . אֵין בְּמַלְכֵנוּ . אֵין
 בְּמוֹשִׁיעֵנוּ : מִי בְּאַלְהֵנוּ . מִי בְּאֲדוֹנֵנוּ . מִי בְּמַלְכֵנוּ . מִי
 כַּמּוֹשִׁיעֵנוּ

broczynność i błogostawieństwo i miłosierdzie i życie i pokój. Oby Ci się spodobało błogostawić ludowi Swojemu Izraelowi, każdego czasu i każdej godziny pokojem Swoim.

(Na dziesięć dni pokuty.)

[Obyśmy zostali wspomnieni i zapisani przed Tobą do Księgi życia, błogostawieństwa pokoju i dostatniego utrzymania się, my i cały lud Twój, dom Izraela, na życie szczęśliwe i na pokój. Bądź pochwalonym Wiekuisty! Twórczo pokoju.]

Bądź pochwalonym Wiekuisty błogostawiający lud Swój Izraela pokojem.

Elohaj. (*) Boże mój! Strzeż języka mego od złego a ust moich od mowy zwodniczej. Oby dusza moja umilkła w obec przeklinających mnie i oby dusza moja w obec obelgi była jakby prochem. Otwórz raczej serce moje Swojej nauce, a dusza moja oby ściagała za rozkazami Twojemi, — a wszyscy, którzy złe zamysły na mnie knują, — zniwecz ich zamysły i zniszcz ich przedsięwzięcie. Uczyni to dla imienia Swojego, uczyni dla prawicy Swojej, uczyni dla świętości Swojej, uczyni dla nauki Swojej, aby ocaleni zostali ulubieńcy Twoi, niech prawica Twa ocali i wysłuchaj mnie. Oby łaskawie przyjęte zostały wynurzenia ust moich i myśli serca mego przed Tobą, Wiekuisty, Opoko moja i Zbawco mój. Ten, co sprawia pokój w niebiosach Swoich, oby zrzędził pokój dla nas i dla całego Izraela, i mówcie: Amen!

Oby Ci się spodobało Wiekuisty, Boże mój i Boże ojców naszych, by odbudowanym został dom Świątyni rychło za naszych dni i daj nam udział w Zakonie Swoim.

A tam będziemy Ci służyć jak za czasów odwiecznych i jak za lat poprzednich.

I oby przyjemną była Wiekuistemu dań Jehudy i Jerozolimy jak za czasów odwiecznych i za lat poprzednich.

(Kantor odmawia Kadysz cały, str. 78.)

En kaelohenu. (*) Nie masz jak Boga naszego, nie masz jak Pana naszego, nie masz jak Króla naszego, nie masz jak naszego Wybawiciela. Któż jak nasz Bóg, któż jak nasz Pan, któż jak nasz Król, któż jak nasz Wybawiciel.

כְּמוֹשִׁיעֵנוּ : נוֹדָה לְאֱלֹהֵינוּ . נוֹדָה לְאֹדוֹנֵינוּ . נוֹדָה לְמַלְכֵנוּ .
 נוֹדָה לְמוֹשִׁיעֵנוּ : בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ . בְּרוּךְ אֹדוֹנֵינוּ . בְּרוּךְ
 מַלְכֵנוּ . בְּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ : אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ . אַתָּה הוּא
 אֹדוֹנֵנוּ . אַתָּה הוּא מַלְכֵנוּ . אַתָּה הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ : אַתָּה הוּא
 שֶׁהַקָּטִירוֹ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת־קִמְצַת הַסְּפָמִים :

פְּטוּם הַקִּמְצַת הַצָּרִי וְהַצִּפְרוֹן וְהַחֲלֻבָּנָה וְהַלְבוֹנָה .
 מִשְׁקַל שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה : מוֹר וְקִצְיָעָה שְׁבֻלַת גִּרְדֵּי
 וְכֶרֶם מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה : הַקִּשְׁטֵי שָׁנִים
 עָשָׂר . וְקַלּוּפָה שְׁלֹשָׁה . וְקִנְמוֹן תִּשְׁעָה . בְּרִית בְּרִשְׁיָה
 תִּשְׁעָה קֶבֶץ . יֵין קִפְרִיסִין סָאִין תִּלְתָּא וְקֶבֶץ תִּלְתָּא . וְאִם
 אֵין לֵי יֵין קִפְרִיסִין מִבֵּיא חֲמֵר חוֹרֵין עֵתִיק : מְלַח סְדוּמִית
 רְבַע (הַקֶּבֶץ) . מַעְלָה עֶשֶׂן כָּל שְׁהוּא : רַבִּי נָתָן אוֹמֵר אִף
 כֶּפֶת הַיִּרְדֵּן כָּל שְׁהוּא וְאִם נָתָן בָּהּ דְּבִשׁ פְּסָלָה . אִם חֲסֵר
 אַחַת מִכָּל סְמָנֵיהּ חַיִּב מִיָּתָה : רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל
 אוֹמֵר . הַצָּרִי אֵינוֹ אֵלָּא שְׂרָף הַנוֹמֵף מַעְצֵי הַקִּמְצָה : בְּרִית
 בְּרִשְׁיָה שְׁשָׁפִין בָּהּ אֶת הַצִּפְרוֹן . כִּדִּי שְׁתֵּהא נָאָה . יֵין
 קִפְרִיסִין שְׁשׂוֹרֵין כּוֹ אֶת הַצִּפְרוֹן . כִּדִּי שְׁתֵּהא עוּה . וְהֵלֵא
 מִי רַגְלִים יָפִין לָהּ אֵלָּא שְׁאִין מִכְּנִיסִין מִי רַגְלִים בְּעוֹרָה
 מִפְּנֵי הַכְּבוֹד :

הַשִּׁיר שֶׁהָקוּיִם הָיוּ אוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ : בַּיּוֹם
 הָרִאשׁוֹן הָיוּ אוֹמְרִים . לֵי הָאָרֶץ וּמְלֹאָהּ תִּבְלֵ וַיֹּשְׁבֵי בָהּ :
 בַּשֵּׁנִי הָיוּ אוֹמְרִים . גְּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר
 קָדְשׁוֹ : בְּשָׁלִישֵׁי הָיוּ אוֹמְרִים . אֱלֹהִים נִצָּב בְּעֶדְת־אֵל
 בְּמֵרֵב

Dziękujmy Bogu naszemu, dziękujmy Panu naszemu, dziękujmy Królowi naszemu, dziękujemy Wyhawicielowi naszemu. Błogosławiony nasz Bóg, błogosławiony nasz Pan, błogosławiony nasz Król, błogosławiony nasz Wyhawiciel. Tyś naszym Bogiem Tyś naszym Panem, Tyś naszym Królem, Tyś naszym Wyhawicielem. Tyś to, któremu przodkowie nasi ofiarowali kadzidła wonne.

Pítum. Skład kadzidła był z żywicy, muszli onyxu, galbanu i kadzidła przezroczystego z każdego wagi po siedmdziesiąt maneh. Mirry, kassyi, szpikanardy i szafranu z każdego wagi po szesnaście maneh, kastusu dwanaście, kory cynamonowej trzy. drzewa cynamonowego dziewięć maneh, ługu wyki dziewięć kabów, wina kaprowego trzy seah i trzy kaby, jeżeli nie było wina kaprowego, używano mocnego wina białego. Soli sedomickiej ćwierć kabu, nieco tytuniowej rośliny. Rabi Nathan mówi także i nieco tataraku z Jordanu, jeżeli włożył nieco miodu, to uczynił je niezdatnym do użycia, a jeżeli opuścił jedną z wszystkich korzeni, zasłużył na śmierć. Rabi Szymeon, syn Gamaliela mówi: żywica, o której mowa, jest tylko to, co spływa z krzewu balsamowego, ługu wykowego używano do sputkania muszli onyxowej, aby była czystą, wina kaprowego zaś do moczenia w nim muszli onyxowej, aby stała się twardą; do tego i mocz byłby stosownym, ale nie używano go z powodu, że nie wnoszą moczu do przedstonku dla powagi miejscowości.

Haszyr. Śpiewy, które Lewici zwykli odmawiać w domu Świątyni: Dnia pierwszego odmawiać zwykli: Wiekuistemu należy się ziemia i co ją napełnia, świat i mieszkańcy jego. Dnia drugiego zwykli odmawiać: Wielkim jest Wiekuisty i wielce wstawiony, w mieście Boga naszego, na świętej Jego górze. Dnia trzeciego zwykli odmawiać: Bóg jest obecnym w zborze potężnych.

בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפּוּט : בְּרִבְעֵי הַיּוֹם אוֹמְרִים . אֵל נְקֻמַּת
 יי אֵל נְקֻמַּת הַזּוֹפִיעַ : בַּחֲמִישֵׁי הַיּוֹם אוֹמְרִים . הֲרַגְנוּ
 לְאֱלֹהִים עֲזוּנָנו הֲרִיעֵנו לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב : בַּשְּׁשִׁי הַיּוֹם אוֹמְרִים .
 יי מֶלֶךְ גִּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יי עֵז הַתְּאֹזֵר אֶת־תְּכוֹן תִּבְלֵ בַל־
 תַּפּוּט : בַּשְּׁבַת הַיּוֹם אוֹמְרִים . מְזֻמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשְּׁבַת :
 מְזֻמּוֹר שִׁיר לְעֵתִיד לְבֹא . לְיוֹם שֶׁכִּפֹּז שְׁבַת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי
 הָעֲלָמִים :

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי תַנִּינָא . תְּלִמְיָדֵי חֲכָמִים
 מְרַבִּים שְׁלוֹם בְּעוֹלָם : שְׁנַאֲמַר וְכָל בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי יי וְרַב
 שְׁלוֹם בְּנֵיךְ : אֵל תִּקְרָא בְּנֵיךְ אֶלָּא בְּנֵיךְ : שְׁלוֹם רַב לְאֱהָבֵי
 תּוֹרַתְךָ וְאִין לָמוּ מְכֻשׁוּל : יְהִי־שְׁלוֹם בְּחִינְךָ שְׁלֹחַ
 בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ : לְמַעַן אַחֵי וְרַעֵי אֲדַבְּרֶה־נָא שְׁלוֹם בְּךָ : לְמַעַן
 בֵּית־יי אֱלֹהֵינוּ אֲבִיבְקֶשָׁה טוֹב לָךְ : יי עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן יי וְיִבְרַךְ
 אֶת־עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם :

עלינו . קדיש יהוה .

הַיּוֹם שְׁבַת קִדְשׁ שָׁבוּ הָיָו הַלְלוִים אוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ :
 ואח"כ אומרים מזמור שיר ליום השבת .

שיר היחוד לשבת

אָז בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי נִחַתָּ . יוֹם הַשְּׁבַת עַל בֵּן בְּרַכְתָּ :
 וְעַל כָּל פּוֹעֵל תִּהְלָה עֲרוּכָה . חֲסִידֶיךָ בְּכָל עֵת יִבְרַכּוּכָה :
 בְּרוּךְ יי יוֹצֵר כְּלָם . אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם :
 כִּי מַעוֹלָם עַל עֲבָרֶיךָ . רוֹב רַחֲמֶיךָ וְחַסְדֶיךָ :
 וּבְמִצְרִים

sądzi wśród możnych ziemi. Dnia czwartego odmawiać zwykli: Boże zemsty, Wiekuisty, Boże zemsty, zjawiaj się. Dnia piątego odmawiać zwykli: Śpiewajcie Bogu, naszćj sile, grzmijcie Bogu Jakóba. Dnia szóstego odmawiać zwykli: Wiekuisty panuje, odziany wspaniałością, odziany Wiekuisty siłą, uzbraja się, a świat stoi trwale, że się nie zachwieje. W Sobotę zwykli odmawiać: Pieśń na dzień Sabatu. Pieśń dla życia przyszłego, na dzień, który cały jest Sabatem i spoczynkiem, na życie wieczne.

Amar. Rabi Eleazer, syn Rabi Chaninah mawiał: uczeni Zakonu utrzymują pokój w świecie, albowiem mówiono: „A wszyscy synowie twoi nauczeni zostaną od Wiekuistego, a wielkim będzie pokój twych synów.“ Nie należy tu czytać *banajich* (synowie twoi) ale *bonajich* (odbudujący się). Przyjaciele Zakonu Twojego używają pokoju trwałego i nie potykają się. Oby w murach twoich przebywał pokój, a bezpieczeństwo w pałacach twoich. Dla braci moich i przyjaciół moich życzę ci pokoju. Dla domu Wiekuistego, Boga naszego, staram się o twoje szczęście. Wiekuisty udziela moc ludowi Swojemu, Wiekuisty błogosławi lud Swoją pokojem.

Alenu, patrz str. 74. **Kadysz** osierociałych, str. 73.

Dzisiaj jest dzień święty Sabatu, w którym Lewici zwykli byli odmawiać w Świątyni.

Mizmor. Psalm na Sobotę, patrz str. 104.

PIEŚŃ

o Jedności Boga na Sobotę.

Wtedy to dnia siódmego odpocząłeś.

Dla tego błogosławiłeś dniowi Soboty.

Za wszystkie twory uwielbienie składane,

Pobożni Twoi zawsze Twe imię wślawią.

Bądź pochwalon Wiekuisty, Twórco wszystkich,

Boże żywy i Królu odwieczny.

Bo od wieków nad sługami Twymi,

Włada Twe miłosierdzie i Twa łaska.

וּבְמִצְרַיִם הַחֲלוּתָהּ . לְהוֹדִיעַ כִּי מְאֹד נִעְרִיתָ :
 עַל כָּל אֱלֹהִים בַּעֲשׂוֹת בָּהֶם . שְׁפָטִים גְּדֹלִים וּבְאֱלֹהֵיהֶם :
 בְּבִקְעָה יָם סוּף עָמְדָה רְאוּ . הַיָּד הַגְּדוֹלָה וַיִּירָאוּ :
 נִהְיִיתָ עָמְדָה לַעֲשׂוֹת קֶדֶד . שֵׁם תִּפְאֶרֶת לְחַרְאוֹת גְּדֹלָה :
 וּדְבַרְתָּ עַמִּים מִן הַשָּׁמַיִם . וְגַם הָעֵבִים נִטְפוּ מַיִם :
 יִדְעֶתָ לְכַתֵּם בַּמִּדְבָּר . בְּאֶרֶץ צִיָּה אִישׁ לֹא עָבַר :
 חֲתָה לְעָמְדָה דְּבַן שָׁמַיִם . וּכְעַפְרָה שָׂאָר וּמִצּוֹר מַיִם :
 הַתְּגַלֵּשׁ גּוֹיִם רַבִּים עַמִּים . יִירָשׁוּ אֲרָצִים וְעַמִּל לְאִמִּים :
 בְּעֵבֹר יִשְׁמְרוּ חֻקִּים וְתוֹרוֹת . אֲמָרוֹת יִי אֲמָרוֹת מַחֲזוֹרוֹת :
 וַיִּתְעַדְנוּ בְּמַרְעָה שָׁמַן . וּמַחֲלֵמִישׁ צוֹר פִּלְגֵי שָׁמַן :
 בְּנוֹחַם בָּנוּ עִיר קִדְשָׁה . וַיִּפְאֲרוּ בֵּית מִקְדָּשְׁךָ :
 וְתֹאמַר פֹּה אֵשֶׁב לְאַרְךָ . יָמִים צְדָה בְּרַךְ אֲבָרְךָ :
 כִּי שֵׁם יִזְבְּחוּ וּזְבַחֵי צֶדֶק . אֵף בְּתַנְיָה יִלְבָּשׁוּ צֶדֶק :
 וּבֵית הַלְלוּ נְעִימוֹת יִזְמְרוּ . לָךְ יִתְרוֹעְעוּ אֵף יִשִּׁירוּ :
 בֵּית יִשְׂרָאֵל וַיִּירָאֵי יִי . יִכְבְּדוּ וַיַּחֲדוּ שְׁמֶךָ יִי :
 הַטִּיבוֹת מְאֹד קְרָאוֹנוּ . בֵּן תִּטִּיב גַּם לְאַחֲרוֹנִים :
 יִי תִשִּׁישׁ נָא עָלֵינוּ . כְּאֲשֶׁר שִׁשְׁתָּ עַל אֲבוֹתֵינוּ :
 אוֹתָנוּ לְהַרְבּוֹת וּלְהַטִּיב . וְנוֹדָה קֶדֶד לְעוֹלָם כִּי תִטִּיב :
 יִי תִבְנֶה עִירָה מְהֵרָה . כִּי עָלֶיךָ שְׁמֶךָ נִקְרָא :
 וְקָרָן דָּוִד תִּצְמִיחַ בָּהּ . וְתִשְׁפּוֹן לְעוֹלָם יִי בְּקַרְבָּה :
 זְבַח

Jeszcze w Egipcie zacząłeś
 Okazywać, jakieś wielce wywyższony
 Nad wszystkie Boga, spełniając na nich
 I na ich bożyszczach straszne sądy.
 Gdyś rozłupił morze sitowe, lud Twój widział
 Twą potężną rękę i obawiał się.
 Prowadziłeś lud Swój, by Sobie sprawić
 Sławne imię, by pokazać wielkość Swoją,
 I mówiłeś z nimi z nieba,
 A obłoki wody sączyły.
 Przestrzegałeś ich chodu po pustyni,
 Po ziemi pustej, gdzie nikt nie przebywa.
 Dałeś ludowi Swojemu zboże z nieba,
 Mięsa jak proch i wody z skały.
 Wygnałeś narody wielkie,
 A oni odziedziczyli ludy, ich kraj i dobytek narodów,
 Aby przestrzegali nauk i praw,
 Wyrzeczeń Wiekuistego, wyrzeczeń czystych.
 I posilali się tłustą paszą,
 A strumieniami oliwy z twardej opoki,
 Gdy spoczywali wystawili święty Twój gród,
 I wychwalali dom Twój świątyni.
 I rzekłeś: tu przemieszkiwać będę przez długie
 Dni, a pożywienie ich pobłogosławię,
 Bo tam ofiarować będą ofiary sprawiedliwości,
 I kapłani Twoi odzieją się sprawiedliwością.
 A dom Lewi wdzięczne śpiewy głosić będzie,
 W radosnych krzykach Tobie wyśpiewywać.
 Dom Izraela i obawiający się Boga,
 Czcic Cię będą i błogosławić imię Twoje Wiekuisty.
 Tak jak wiele dobrego świadczyłeś przodkom,
 Tak i świadczyć je będziesz potomkom,
 Wiekuisty, ciesz się tak z nami,
 Jak cieszyłeś się z ojcami naszymi.
 By nas pomnożyć i uszczęśliwić,
 I wielbić Cię będziemy wiecznie za dobrodziejstwa.
 Wiekuisty, odbuduj miasto Swoje rychło,
 Bo imieniem Twojem ono nazywane.
 A blask Dawida dozwól w niem wzrastać
 I wiecznie wśród niem spoczywać będziesz.

זָבַחַי צֶדֶק שָׁמַח גְּזִבְחָהּ • וְכִימֵי קָדָם תִּעְרַב מִנְחָה :
 וַיְבָרֶךְ עַמָּךְ בְּאוֹר פְּנֵיךָ • כִּי חֲפָצִים לַעֲשׂוֹת רִצּוֹנְךָ :
 וַיְבָרְצוֹנְךָ תַּעֲשֶׂה חֲפָצֵנוּ • הִבֵּט נָא עַמָּךְ בְּלִנּוּ :
 בְּתַרְתְּנוּ הָיִית לָךְ לְעַם סְגָלָה • וְעַל עַמָּךְ בְּרִכְתְּךָ סְלָה :
 וְתַמִּיד נִסְפָּר תִּהְלֶתְךָ • וְנִהְלַל לְשֵׁם תִּפְאַרְתְּךָ :
 וּמִבְּרִכְתְּךָ עַמָּךְ יִבְרַךְ • כִּי אֵת כָּל אֲשֶׁר תִּבְרַךְ מִבְּרַךְ :
 וְאֲנִי בְּעוֹדֵי אֶהְלָל בּוֹרְאִי • וְאֶבְרַכְכָּה כָּל יְמֵי צַבְאִי :
 יְהִי שֵׁם יי מְבוֹרָךְ לְעוֹלָם • מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם :

כִּפְתּוּב בְּרוּךְ יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם •
 וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעַם אָמֵן וְהִלֵּל ליי : עֲנֵה דְנִיָּאל וְאָמַר לְהוּא
 שְׁמֵהּ דִּי אֲדָהָא מְבָרַךְ מִן עֲלְמָא וְעַד עֲלְמָא דִּי חֲכַמְתָּא
 וְגַבְוֶרְתָּא דִּי לִיהּ הִיא : וְנֹאֲמַר וַיֹּאמְרוּ הַדּוֹלִים יִשׁוּעַ וְקַדְמִיָּאל
 בְּנֵי חֲשַׁבְנִיָּה שְׂרַבְיָה הוֹדִיָּה שְׁכַבְנִיָּה פְתַחְיָה קוּמוּ בְּרַכּוּ אֵת
 יי אֱלֹהֵיכֶם מִן הָעוֹלָם עַד הָעוֹלָם וַיְבָרְכוּ שֵׁם כְּבֹדְךָ וּמְרוֹמְךָ
 עַד כָּל בְּרָכָה וְתִהְלָה : וְנֹאֲמַר בְּרוּךְ יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן
 הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וְאָמַר כָּל הָעַם אָמֵן הַלְלוּיָהּ : וְנֹאֲמַר
 וַיְבָרַךְ דָּוִד אֵת יי לְעֵינָי כָּל הַקֶּהֱל וַיֹּאמַר דָּוִד • בְּרוּךְ אַתָּה
 יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲבִינוּ מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם :

שיר הכבוד

אֲנָעִים זְמִירוֹת וְשִׁירִים אֲפָרוּג •
 כִּי אֵלֶיךָ גִּפְשֵׁי תַעְרוּג :

נפשי

Ofiary sprawiedliwości tam ofiarować będziemy
 I jak za czasów odwiecznych dań przyjemną Ci będzie.
 Błogosław ludowi Swojemu światłem Swego oblicza,
 Bo chętnie wolą Twoją wykonywają.

A wolą Swoją wypełnisz życzenie nasze;
 Patrz, wszakżeśmy Twym ludem wszyscy.

Wybrałeś nas, by być narodem Tobie poświęconym
 Nad ludem Twoim, błogosławieństwo Twoje. — Selah! —
 Zawsze opowiadać będziemy chwałę Twoją
 I uwielbiać imię Twe wślawione.

Twém błogosławieństwem lud Twój błogosławion będzie,
 Bo kogo błogosławisz, będzie błogosławionym.

A ja póki istnieję wychwalać będę Stwórcę mego,
 I błogosławić przez wszystkie dni mego żywota.

Błogosławioném niech będzie wiecznie imię Wiekuistego
 Od wieków i na wieki.

Jak napisano: błogosławionym niech będzie Wiekuisty Bóg Izraela, od wieków i na wieki i zawołał lud: „Amen i chwała Wiekuistemu!“ Daniel modlił się i rzekł: niechaj będzie pochwaloném imię Boga od wieków na wieki, Jego to są mądrość i siła. I mówiono: a rzekli Lewici: Jeszua, Kadmiel, Bani Chaszwaniah, Szerawiah, Hodiah, Szechaniah, Pesachjah: „Powstańcie, chwalcie Wiekuistego Boga Swego od wieków i na wieki!“ i wślawiają cześć imienia Twojego i wywyższonym jesteś nad wszelkie błogosławieństwo i sławę. I mówiono: błogosławionym niechaj będzie Wiekuisty Bóg Izraela od wieków i na wieki i odpowiada cały lud: „Amen, Hallelujah!“ I mówiono: i błogosławił Dawid Wiekuistego w oczach całego zboru i rzekł Dawid: „błogosławionym niechaj będzie Wiekuisty, Bóg Izraela, nasz Ojciec od wieków i na wieki.“

PIEŚŃ WSŁAWIAJĄCA. (*)

Przyjemne pieśni zanucę i śpiewy wysnuję,
 Bo za Tobą dusza moja spragniona.

- נַפְשֵׁי חַמְדָּה בְּצֵל יְדִיָּה .
- לְדַעַת כָּל רוֹי סוּדָה :
- מַדֵּי רַפְרֵי בְּכַבֻּדָּה .
- הַזְמַח לְפִי אֶל הַדְּרִיָּה :
- עַל כֵּן אֲדַבֵּר בָּךְ נְכַבְּרוֹת .
- וְשִׁמְךָ אֲכַבֵּד בְּשִׁירֵי יְדִידוֹת :
- ע"ס א"ב
- אֲסַפְּרָה כְּבוֹדְךָ וְלֹא רְאִיתִיךָ .
- אֲדַמָּךְ אֲכַנֶּה וְלֹא יִדְעֲתִיךָ :
- בֵּיד נְבִיאִיךָ בְּסוּד עֲבָרֶיךָ .
- דְּמִיתַת הַדָּר כְּבוֹד הַזֶּה :
- גִּדְלָתְךָ וּגְבוּרָתְךָ .
- כְּנֹזִי לְתַקְוָה פְּעֻלָּתְךָ :
- דַּמּוּ אוֹתְךָ וְלֹא כְּפִי יִשְׁךָ .
- וַיִּשְׁוֹוֶה לְפִי מַעֲשֵׂיךָ :
- הַמְשִׁילֹךְ בְּרוֹב חַזִּינוֹת .
- הִנֵּה אֶחָד בְּכָל דְּמִינוֹת :
- וַיַּחֲזוּ בָךְ זְקֵנָה וּבְחָרוֹת .
- וַשְׁעָר רֵאשֶׁת בְּשִׁיבָה וְשַׁחְרוֹת :
- זְקֵנָה בְּיוֹם דִּין וּבְחָרוֹת בְּיוֹם קָרֵב .
- כְּאִישׁ מְלַחְמוֹת יָדִיו לֹא רָב :
- חֲבֹשׁ כָּבֵעַ יִשְׁוֶעָה בְּרֵאשׁוֹ .
- הַזְשִׁיעָה לֹא יִמִּינוּ וְזָרוּעַ קָדְשׁוֹ :

Dusza moja dąży pod cień Twój potęgi,
By poznać wszystkie Tve ukryte tajnie.

Ile razy mówię o Twój wspaniałości,
Serce moje łaknie miłości Twojej.

Dla tego o Tobie wspaniałości opowiadam,
A imię Twoje czczę pieśniami miłości.

Twoją wspaniałość głoszę, choć Cię nie widzę,
Wystawiam Cię w postaciach i obrazach, choć Cię nie pojmuję.

Tylko przez Proroków Swoich, w gronie Swych sług
Dałeś pojęcie o blasku wspaniałości Swego majestatu.

Oni wielkość Twoją (*) i wszechmoc Twoją
Oznaczyli miarą siły dzieł Twoich.

Obraz Twój podali, ale nie wedle Twój istoty,
Wystawili Cię tylko podług czynów Twoich.

W różnych widzeniach przedstawiali obraz Twój,
A w wszystkich obrazach jesteś zawsze Jeden.

Widzieli w Tobie i starość i młodość,
A włos głowy Twojej już siwy, już czarny.

Starość w dniu sądu, młodość w dniu walki,
Pełny w sile, jak mąż wojowniczy.

Włożył hełm zwycięstwa na Swą głowę,
Jego prawica i święte ramię Mu wspomagają.

- טָלְלִי אֲזוּזֹת רֵאשׁוֹ נִמְלֵא .
- וְקַצְוֹתָיו רְסִימֵי לַיְלָה :
- יתְפַאֵר בִּי כִי חִפֵּץ בִּי .
- וְהוּא יִהְיֶה לִי לְעֹמֶרֶת צְבִי :
- כְּתָם טְהוֹר פָּזוּ דְמוּת רֵאשׁוֹ .
- וְחַק עַל מְצַח כְּבוֹד שֵׁם קִדְשׁוֹ :
- לְחֹן וּלְכְבוֹד צְבִי תִפְאָרָה .
- אֲמַתּוֹ לוֹ עֲטָרָה עֲטָרָה :
- מַחְלָפוֹת רֵאשׁוֹ כְּבִימֵי בְחֵרוֹת .
- קַצְוֹתָיו תִּלְתְּלִים שְׁחֹרוֹת :
- נוֹה הַצֶּדֶק צְבִי תִפְאָרְתּוֹ .
- יַעֲלֶה נָא עַל רֵאשׁוֹ שְׂמֹחֲתּוֹ :
- סִגְלָתוֹ תְּהִי בְיָדוֹ עֲטָרָת .
- וּצְנִיף מְלוֹכָה צְבִי תִפְאָרְתּוֹ :
- עֲמוּסִים נִשְׂאָם עֲטָרַת עֲנָדִם .
- מֵאֲשֶׁר יִקְרוּ בְּעֵינָיו כְּפָדִם :
- פְּאֹרוֹ עָלַי וּפְאֹרֵי עָלָיו .
- וְקֹרֵב אֵלַי בְּקִרְאֵי אֱלֹהֵי :
- צַח וְאֲדוּם לְלִבּוֹשׁוֹ אָדוּם .
- פּוֹרָה בְּדַרְכּוֹ כְּבוֹאוֹ מֵאָדוּם :
- קֶשֶׁר תִּפְלִיחַ הַרְאָה לְעֵנֹו .
- הַמּוֹנֵת יְיָ לְנֶגֶד עֵינָיו :

170 NABOŻEŃSTWO DODATKOWE NA SOBOTĘ.

Głowa Jego pełną błyszczącą rosą,
Kędziory kroplami nocy.

Mną się szczyli, bo we mnie ma upodobanie,
I stanie mi się ozdobną koroną.

Głowa Jego jaśnieje jak czyste złoto,
A na czole błyszczy sława świętego imienia.

Ku wspaniałości, ku zaszczytowi, ku ozdobie świetnej,
Naród Jego włożył Nań koronę.

Warkocze głowy Jego jak za dni młodości,
Kędziory Jego zwieszające, hebanowe.

Oby siedziba sprawiedliwości, ozdoba Jego majestatu,
Zajęła pierwsze miejsce w Jego radości.

Lud wybrany oby Mu był koroną,
Zawojem królewskim, ozdobą majestatu.

Tych, którymi się obarczył, (*) których piastował, koronę
ich przyozdobił,

Dla tego, że Mu są drodzy, czią ich otoczył.

Jego ozdoba na mnie, moja ozdoba na Nim.

Bliskim On mnie, kiedy Go wołam.

Jaśniejący i czerwony, odziany w czerwieni,
Gdy deptał w tłoczni (*) wróciwszy z Edomu.

Węzeł filakteryj (*) okazał owemu pokornemu,
Obraz Wiekuistego mającemu przed oczyma.

רוצה בעמו עניים יפאר .
 יושב תהלות בם להתפאר :
 ראש דברך אמת קורא מראש .
 דור ודור עם דורשך דרוש :
 שית המזן שירי נא עליך .
 ודנתי תקרב אליך :
 תהלתתי תהי לראשך עמרת .
 ותפלתתי תבון קמורת :
 תיקר שירת רש בעיניך .
 כשיר יושר על קרבניך :
 ברכתי תעלה לראש משביר .
 מחולל ומוליד צדיק כביר :
 ובברכתי תנענע לי ראש .
 ואותה קח לה כבשמים ראש :
 יערב נא שחי עליך .
 כי נפשי תערוג אליך :
 לה יי הגדלה ותנבורה והתפארת והנצח וההוד פי
 כל בשמים ובארץ לה יי הממלכה והמתנשא לכל לראש :
 מי ימלא נבורות יי ישמיע כל תהלתו :

קדוש היום לשבת

ושמו בני ישראל את השבת לעשות את השבת
 לדורתם ברית עולם : ביני ובין בני ישראל אות הוא
 לעולם

Ma upodobanie w ludzie swoim, pokornych wślawia,
 Wśród ich śpiewów pochwalnych, któremi się szczyci.
 Słowo przepowiedziane przez Ciebie od początku, jest prawdą,
 Wspomnij pokolenia ludu Ciebie wspominającego,
 Obyś mnóstwo mych pieśni łaskawie przyjął,
 A pienia moje oby doszły do Ciebie.

Sława moja niechaj będzie koroną Twój głowy,
 A modlitwa moja niech stanie za kadzidło.

Oby w oczach Twoich drogą była pieśń ubogiego,
 Jak pieśni niegdyś przy ofiarach śpiewane.
 Oby błogosławieństwo moje doszło do tronu Rządzcy świata,
 Który tworzy i rodzi, jest sprawiedliwym i wszechmocnym.

Skłoń łaskawie głowę na moje błogosławieństwo,
 I przyjmij je jak wybór wonnych korzeni.

Oby mowa moja przyjemną Ci była,
 Bo ku Tobie tchnie dusza moja.

Twoją Wiekuisty, jest wielkość i potęga, wspaniałość, siła
 i majestat, jak wszystko co na niebie i na ziemi. Twojém,
 Wiekuisty jest panowanie, Ty jesteś górującym nad wszystko.
 Któż wypowiedzieć może potęgę Wiekuistego? wygłaszać całą
 Jego chwałę?

POŚWIECENIE SOBOTY DZIENNE.

Weszmru. I przestrzegać będą synowie Izraela Sabata,
 by obchodzić Sabat w swych pokoleniach na wieczne przymierze.
 Między Mną a między synami Izraela jest to znakiem na wieki,

לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ
 וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפֵשׁ :

זְכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ : שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד
 וַעֲשִׂיתָ כָּל־מְלָאכְתֶּךָ : וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
 לֹא־תַעֲשֶׂה כָּל־מְלָאכָה אַתָּה ׀ וּבִנְךָ וּבִתְּךָ עֲבָדְךָ וְאִמְתְּךָ
 וּבְהֵמְתְּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ : כִּי שֵׁשֶׁת־יָמִים עָשָׂה יְהוָה
 אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם וַיִּנַּח
 בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עַל־כֵּן בִּרְךְ יְהוָה אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן :

gdyż w sześciu dniach stworzył Wiekuisty niebo i ziemię, a dnia siódmego przestał i spoczywał.

Zachor. Wspomnij na dzień wypoczynku, abyś go święcił. Przez sześć dni możesz pracować i wykonasz wszystką robotę swoją. A dzień siódmy, dniem wypoczynku dla Wiekuistego, Boga twojego, nie wykonasz żadnej roboty, ani ty, ani syn twój, ani córka twoja, ani niewolnik twój, ani niewolnica twoja, ani bydło twoje, ani przychodzień twój, który jest w bramach twoich. Gdyż w sześciu dniach zrobił Wiekuisty niebo i ziemię, morze i wszystko co w nich, a spoczął dnia siódmego, dla tego błogosławił Wiekuisty dniowi siódmemu i poświęcił go.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata, któryś stworzył owoc winnicy.

מנחה לשבת

אשרי יושבי ביתך עוד יהללה פלה : אשרי העם
שכבה לו אשרי העם שיהיה אלהיו :

קסח תהלה לדוד ארוממה אלהי המלך ואברכה שמך
לעולם ועד : בכל יום אברכה ואהללה שמך לעולם ועד :
גדול יהוה ומהלל מאוד ולגדלתו אין חקר : חזר דוד
ישבח מעשיך וגבורתיך יגידו : הדר כבוד הודך ודברי
נפלאתיך אשיתה : ועוזו נראתיך יאמרו וגדלותך יתירו
אספרנה : זכר רב טובך יביעו וצדקתך ירננו : תצון
ורחום יהוה ארך אפים וגדול חסד : טוב יהוה לכל ורחמי
על כל מעשיו : יודך יהוה כל מעשיך ותמיד יברככה :
כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו : להודיע לבני האדם
גבורתי וקבוד הדר מלכותו : מלכותך מלכות כל עולמים
וממשלתך בכל יום ויום : סומך יהוה לכל הגפלים
וזמקם לכל הבסופים : עיני כל אליך ישברו ואתה גותן
להם

Nabożeństwo przedwieczorne na Sobotę.

Azre. (*) Szczęśliwi przebywający w domu Twoim, którzy wiecznie Cię uwielbiają. — *Selah.* — Szczęśliwy lud, który tak się ma, szczęśliwy lud, którego Bogiem Wiekuisty.

PIEŚŃ POCHWALNA DAWIDA. (Psalm 145.)

Wynoszę Cię Boże mój i Królu, błogosławię imię Twoje wiecznie i zawsze. Każdego dnia błogosławię Cię, wychwalam imię Twoje wiecznie i zawsze. Wielkim jest Wiekuisty i wielce wstawionym, a wielkość Jego niedocieczona. Pokolenie wychwała pokoleniu czyny Twoje, o mocy Twojej opowiadają. Blask sławy wspaniałości Twojej i sprawy cudów Twoich głosić będą. O sile strasznych dzieł Twoich rozprawiają i o wielkości Twojej opowiem. Pamięć o wielkiej dobroci Twojej rozgłaszają i sprawiedliwość Twoją opiewają. Litościwym i miłosiernym Wiekuisty, nieskory do gniewu i wielki w utaskawieniu. Dobrotliwym jest Wiekuisty dla wszystkich, a miłosierdzie Jego nad wszystkimi Jego dziełami. Chwałą Cię Wiekuisty wszystkie twory Twoje, błogosławią Cię pobożni Twoi. Chwałę państwa Twego głoszą, o mocy Twojej opowiadają. Aby oznajmić synom ludzkim o mocy Jego i o chwale blasku Jego panowania. Państwo Twoje jest państwem wszystkich wieków, a władza Twoja przez wszystkie pokolenia. Wiekuisty podpira wszystkich upadających i wznosi wszystkich upokorzonych. Oczy wszystkich Ciebie wy-

לָהֶם אֶת־אֲכֹלֶם בְּעֵתוֹ : פּוֹתַח אֶת־יָדְךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רִצּוֹן : צְדִיק יְהוָה בְּכָל־דְּרָכָיו וַחֲסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו : קְרוֹב יְהוָה לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת : רִצּוֹן־יִרְאִי יַעֲשֶׂה וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיִשְׁמַעֵם : שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כְּרִיאָתָהּ וְאֶת כָּל־הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד : תְּהַדַּח יְהוָה יַדְּכָר פִּי וַיְבָרֶךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד : גְּאֻנָּהּנוּ | גְּבַרְךָ יְהוָה בְּמַעֲתָהּ וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ :

וְכֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבִי פֹשֵׁעַ בְּיַעֲקֹב נָאִם יי : וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִתְּם אָמַר יי רֹחִי אֲשֶׁר עָלְךָ וּדְבַרִי אֲשֶׁר שָׁמַתִּי בְּפִיךָ לֹא יִמּוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זֶרַע וְרַעָה אָמַר יי מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם : וְאִתָּה קְדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהַלּוֹת יִשְׂרָאֵל : וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר קְדוֹשׁ | קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יי צְבָאוֹת מְלֵא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹד : וּמִקְבְּלֵין דִּין מִן דִּין וְאָמְרִין קְדִישׁ בְּשֵׁמִי מְרוֹמָא עֲלָאָה בֵּית שְׁכִינְתָּהּ קְדִישׁ עַל אַרְעָא עוֹבַד גְּבוּרְתָּהּ קְדִישׁ לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמִי עֲלֵמְיָא יי צְבָאוֹת מְלֵא כָל־אַרְעָא זִיו יְקָרָה : וְהַשְׁאֲנִי רֹחַ וְאֶשְׁמַע אֲתֵרִי קוֹל רַעֲשׁ גְּדוּל בְּרוּךְ כְּבוֹד יי מִמְּקוֹמוֹ : וּנְטַלְתְּנִי רֹחָא וְשִׁמְעַת בְּתֵרִי קוֹל זִיעַ סָגִיא דְּמִשְׁבַּחִין וְאָמְרִין בְּרִיךְ יְקָרָא דִּי מֵאֲתֵר בֵּית שְׁכִינְתָּהּ : יי | יִמְלֹךְ לְעֵלְמָא וְעַד : יי מְלְכוּתָהּ קָאִם לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמִי עֲלֵמְיָא : יי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וַיִּשְׂרָאֵל אֲבוּתֵינוּ שְׁמֵרָה זֹאת לְעוֹלָם לְיִצְרַח מַחֲשׁוֹבוֹת לְבַב עַמְּךָ וְהִכֵּן לְבָבְכֶם אֱלֹהֵיךָ : הוּא רַחוּם יְכַפֵּר עוֹן וְלֹא יִשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהַשִּׁיב אָפּוֹ וְלֹא יַעֲדִיר כָּל חַמְתּוֹ : כִּי אִתָּה אֲדֹנָי מִזֶּב וּסְלַח וְרַב

glądają, bo Ty dajesz im strawę w czasie właściwym. Otwierasz rękę Swoją i nasycasz życzliwością wszystko żyjące. Sprawiedliwym jest Wiekuisty w wszystkich Swych drogach, i łaskawym w wszystkich czynach Swoich. Blizkim jest Wiekuisty wszystkim, którzy Go wzywają, wszystkim wzywającym Go w prawdzie. Życzenie bojących się Go wykonywa, wołania ich słucha i ocala ich. Strzeże Wiekuisty wszystkich miłujących Go, a wszystkich nieprawych wytępia. Chwałę Wiekuistego opowiadają usta moje, a wszelkie ciało niech chwali święte imię Jego wiecznie i zawsze. My zaś błogostawmy Boga od dziś aż na wieki. Hallelujah!

Uwa lecyjon. (*) Do Syonu przyjdzie Zbawiciel i do nawróconych grzeszników w Jakóbie, rzecze Wiekuisty. A to jest przymierzem Mojém z nimi, mówi Wiekuisty: duch Mój, który na tobie spoczywa, a słowa Moje, które włożyłem w usta twoje, nie ustąpią z ust twoich, ani z ust potomstwa twojego, ani z ust potomków twych potomków, rzecze Wiekuisty, odtąd i na wieki. Ty zaś, Święty, panujesz nad pieniami chwały Izraela. A jeden do drugiego woła, mówiąc: święty, święty, święty, Bóg Zastępów, pełną jest ziemia cała Jego majestatu. A jedni słysząc od drugich, mówią: święty na wysokich niebiosach, wzniesionego domu Jego majestatu, święty, na ziemi, dziele Jego wszechmocy, święty przez wszystkie wieki Bóg Zastępów, pełną jest ziemia blasku Jego wspaniałości. I uniósł mnie duch i słyszałem za sobą głos strasznój burzy: chwala majestatowi Wiekuistego na Jego tronie. I uniósł mnie duch i słyszałem za sobą głos strasznój burzy, uwielbiający i mówiący: chwala majestatowi Wiekuistego na Jego tronie. Wiekuisty panować będzie zawsze i wiecznie. Państwo Wiekuistego przetrwa wszystkie wieki. Wiekuisty, Boże Abrahama, Izaaka i Izraela ojców naszych, zachowaj to na wieki jako usposobienie myśli serca ludu Twojego i nakieruj serce ich ku Sobie. A On jest litościwy, przebacza grzechy i nie zgładzi (grzeszników), wielokroć powściąga gniew Swój i nie wzbudzi całej Swój zapalczywości. Albowiem Ty, Panie, jesteś dobrym i przebaczącym i pełen łaski dla

חֶסֶד לְכַל־קְרֹאֵיךָ : צְדָקָתְךָ צְדָק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת :
 תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתְּרִינוּ
 מִיְמֵי קֶדֶם : בְּרוּךְ אֲדֹנָי יְיָ וְיָזֵם יַעֲמֹס--לָנוּ הָאֵל
 יִשׁוּעָתָנוּ סִלָּה : יי צְבָאוֹת עֲמָנוּ מִשָּׁנָב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב
 סִלָּה : יי צְבָאוֹת אֲשֶׁר־י אָדָם בּוֹטֵחַ בְּךָ : יי הוֹשִׁיעָה
 הַמַּלְאָךְ יַעֲנֵנוּ בַיּוֹם קְרֹאֵנוּ : בְּרוּךְ (הוּא) אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְרָאֵנוּ
 לְכַבוֹדוֹ וְהִבְדִּילָנוּ מִן הַתּוֹעִים וְנָתַן--לָנוּ תוֹרַת אֱמֶת וְתִי
 עוֹלָם נִטַע בְּתוֹכְנוּ הוּא יִפְתַּח לָבֵנוּ בְּתוֹרָתוֹ וַיִּשֶׂם בְּלִבֵּנוּ
 אֶהְבֵּתוֹ וַיִּרְאֵנוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וְלַעֲבֹדוֹ בְּלִבְבֵנוּ שְׁלָמָה לְמַעַן
 לֹא נִינָע לְרִיק וְלֹא נִלְד לְבַהֲלָה : יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי
 אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁנִּשְׁמָר חֻקֶיךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְנִזְכָּה
 וְנַחֲמֶיךָ וְנִרְאֶה וְנִירָשׁ מִזֶּכֶר וּבִרְכָה לְשָׁנֵי יְמוֹת הַמָּשִׁיחַ
 וְלַחַיִּי הָעוֹלָם תִּבְּא : לְמַעַן יִזְמְרֶךָ כְּבוֹד וְלֹא יִדָּם יי אֱלֹהֵי
 לְעוֹלָם אֲוֶדְךָ : בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בֵּי וְהִיָּה יי מִבְּטַחוֹ :
 בְּטַחוֹ בֵּי עַד־י עַד כִּי בִּיָּה יי צוּר עוֹלָמִים : וַיִּבְטַחוּ בְּךָ
 יוֹדְעֵי שִׁמְךָ כִּי לֹא עֹזְבֶת דְּרָשִׁיךָ יי : יי חֲפֵץ לְמַעַן
 צְדָקוֹ יִגְדִּיל תוֹרָה וַיֵּאדִיר :

הצוי קדיש .

וְאֲנִי תַפְלִיתִי לָךְ יי עַת רְצוֹן אֱלֹהִים בְּרַב־חַסְדְּךָ
 עֲנֵנִי בְּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ :

מציאין ס'ת וא"א ח'ק אתר הקריאה אלא אתר הבנסת הס'ת .

כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא הִבּוּ נִדְל לְאֱלֹהֵינוּ :

אֲדֹנָי שְׁפָתַי תִּפְתַּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ :

ברוך

wszystkich do Ciebie wołających. Sprawiedliwość Twoja przez wszystkie wieki jest sprawiedliwością, a Zakon Twój prawdą. Okazałeś wierność Jakóbowi, łaskę Abrahamowi zaprzysiężoną ojcom naszym od czasów pierwotnych. Bądź pochwalony Panie; każdego dnia obarcza nas Wszchemogący zbawieniem nas. — Selah! — Bóg Zastępów z nami, twierdzą nam jest Bóg Jakóba. — Selah! — Boże Zastępów, szczęśliwy człowiek w Tobie ufający. Wiekuisty wspomóż, Królu wysłuchaj nas dnia kiedy wołamy. Błogosławiony Bóg nasz, który nas stworzył na chwałę Swoją, odróżnił nas od błędzących, nadał nam Zakon prawdy i życie wieczne w nas wszczepił; On otworzył serce nasze do Zakonu Swego, i włożył w serce nasze miłość ku Sobie i bojaźń Siebie, byśmy wykonywali wolę Jego i służyli mu sercem niepodzielnym, byśmy się nie trudzili nadaremnie i nietrwożyli napróżno. Oby było wolą Twoją, Wiekuisty, Boże nasz i Boże ojców naszych, byśmy przestrzegali ustaw Twoich na tym świecie, byśmy byli godnymi i doczekali się widzieć i posiadać szczęście i błogosławieństwo w czasach Messyaszowych i w życiu świata przyszłego. By opiewał majestat Twój bez przestanku, Wiekuisty, Boże mój, wiecznie wielbić Cię będę. Błogosławiony mąż, który w Wiekuistym ufa i którego ufnością jest Wiekuisty. Ufajcie Wiekuistemu zawsze i wiecznie, bo tylko w Jah, w Wiekuistym, jest opoka światów. I ufać Tobie będą, którzy poznali imię Twoje, bo nie opuszczasz ubiegających się za Tobą, Wiekuisty. Wiekuisty żąda dla sprawiedliwości Swojej, by Zakon się rozszerzył i uświetnił.

(Kadysz skrócony, str. 73.)

Waani. (*) Oby modły moje do Ciebie, Wiekuisty, doszły w chwili pomyślniej, Boże wielkością Swęj łaski wysłuchaj mnie w prawdziwym Swém zbawieniu.

(Wyjmują Rodały do czytania i nie mówi się po niem modlitwy Kadysz. Po umieszczeniu Rodałów do Arki, Kantor mówi Kadysz skrócony.)

Ki szem. (*) Gdy imienia Wiekuistego wzywam, oddajcie hołd Bogu naszemu.

Adonaj. (*) Panie mój, otwórz wargi moje, aby usta me głosiły Twą chwałę.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי
 אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר
 וְהַנּוֹרָא אֵל עֲלִיּוֹן גּוֹמֵל חַסְדִּים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל
 הַזֶּכֶר חַסְדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן
 שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה :

בעשׂי׳ת וְזָכְרָנוּ לַחַיִּים מִלֶּךָ חַפֵּץ בַּחַיִּים • וְכַתְּבָנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים •
 לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים :

מִלֶּךָ עֲזוּר וּמוֹשִׁיעַ וּמִגֵּן : בְּרוּךְ אַתָּה יי מִגֵּן אַבְרָהָם :
 אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מַחִיָּה מְתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ :
 בחורף , משמיני עצרת עד יום ראשון של פסח אומרים משיב הרוח .
 מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם :

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מַחִיָּה מְתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים
 סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אַמּוֹנָתוֹ
 לְיִשְׂרָאֵל עֶפֶר • מִי כְמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרָת וּמִי רוֹמֵה לְךָ מִלֶּךָ
 מְמִית וּמַחִיָּה וּמְצַמִּיחַ יְשׁוּעָה :

בעשׂי׳ת מִי כְמוֹךָ אֵב הַרְחָמִים וּזְכַר יְצוּרֵי לַחַיִּים בְּרַחֲמִים :

וּנְאֻמָּן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מְתִים • בְּרוּךְ אַתָּה יי מַחֲיֵה
 הַמֵּתִים : (°)

אתה

(°) קדושה לשליח צבור

חַוֵּן נִקְדָּשׁ אֶת שְׁמֶךָ בְּעוֹלָם בְּשֵׁם שְׁמִקְדִּישִׁים אוֹת
 בְּשֵׁמי מְרוֹם בְּפֶתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר
 קדוּשׁ

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Boże ojców naszych, Boże Abrahama, Boże Izaaka i Boże Jakóba, Boże wielki, potężny, straszny, Boże najwyższy, wymierzający łaskę i dobrotliwość, Panie Wszechświata, pomny na pobożność ojców i z miłością sprowadzający zbawcę, (*) ich wnukom dla imienia Swojego.

(Na dziesięć dni pokuty.)

Wspomnij nas na życie, Królu żądający życia i zapisz nas do księgi życia, przez wzgląd na Siebie Boże życia.

Królu wspomagający, wybawiający i zastaniający! Bądź pochwalony Wiekuisty, Tarczo Abrahama!

Atha Gibor. (*) Tyś potężny wiecznie, o Panie mój, Tyś wskrzeszający zmarłych, Tyś hojny w zbawienie.

(Podczas zimy, t. j. od ósmego dnia Święta Szałasów do pierwszego dnia Paski dodaje się:

Powiewający wiatrem i spuszczaający deszcz.) (*)

Karmiający żywych łaskawie, wskrzeszający zmarłych wielkiem miłosierdziem, podpierający upadających, leczący chorych rozwiązujący uwięzionych i dotrzymujący wiarę spoczywającym w ziemi. Któż jak Ty mężem wszechsilnym? Któż podobnym Tobie, Królem zadającym śmierć i wskrzeszającym zmarłych i pozwalającym zakwitnąć zbawieniu?

(Na dziesięć dni pokuty.)

Któż jak Ty ojcem miłosierdzia, wspominającym twory Swoje na życie w miłosierdziu Swojem?

Polegamy na Tobie, że wskrzesisz umarłych. Bądź pochwalony Wiekuisty wskrzeszający umarłych! *)

*) **Keduszah dla Kantora.**

(Kantor.)

Święcić będziemy imię Twoje na świecie, tak jak je święcą na niebiosach w wysokości, jak napisano przez proroków Twoich : I woła jeden do drugiego, mówiąc:

אתה קדוש ושמה קדוש וקדושים בכל יום יהללה
 סלה: ברוך אתה יי האל (בעשׂיית המלך) הקדוש:
 אתה אחד ושמה אחד. ומי בעמך ישראל גוי אחד
 בארץ. תפארת גדלה. ועטרת ישועה. (יום) פנחה
 וקדשה לעמך נחת: אברהם יגר. יצחק ירנן. יעקב ובניו
 ינחו בו. מנוחת אהבה וגדבה. מנוחת אמת ואמנה.
 מנוחת שלום ושלחה והשקט ובטה. מנוחה שלמה שאתה
 רוצה בה. יכירו בניך וידעו כי מאתך היא מנוחתם ועל
 מנוחתם יקדשו את שמך:

אלהינו

קהל וחזן

קדוש | קדוש קדוש יי צבאות
 מלא כל הארץ כבודו:

חזן

לעמכם ברוך יאמרו:

קהל וחזן

ברוך כבוד יי ממקומו:

חזן ובדברי קדשה פתוב לאמר.

קהל וחזן ימלך יי לעולם אלהיך ציון לדך ודך הללויה:

חזן לדור ודור נגיד גדלה ונצח נצחים קדשתך

נקדיש ושבחך אלהינו מפינו לא ימוש לעולם ועד כי אל מלך

גדול וקדוש אתה: ברוך אתה יי האל (בעשׂיית המלך) הקדוש:

Atha Kadosz. Tyś świętym, i imię Twoje święte, a święci każdego dnia chwalić Cię będą. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże Święty.

(Na dziesięć dni pokuty.)

(Krótu Święty!)

Atah echod. (*) Ty jesteś Jedyny, a imię Twoje Jedyny, a któż, jak lud Twój Izrael jedyny naród na ziemi, jak lud, któremu dałeś sławę wielkości, koronę zbawienia, dzień święty odpoczynku? Abraham się cieszy, Izaak się raduje. Jakób i synowie jego w nim spoczywają, spoczynkiem miłości i dobroczynności, spoczynkiem prawdy i wiary, spoczynkiem pokoju i wytchnienia, spokojności i bezpieczeństwa, spoczynkiem pełnym w którym nasz upodobanie. Niech poznają i wiedzą dzieci Twoje, że spoczynek ten od Ciebie pochodzi, i za ten spoczynek swój, imię Twoje uświęcać będą.

(Kantor i Lud.)

Święty, Święty, Święty, Bóg Zastępów.

Kadosz, Kadosz, Kadosz, Adonaj Cebaoth.

Ziemia pełną jest Jego majestatu.

melo kol ha-arec kewodo.

(Kantor.)

A na przeciw nim stojący odpowiadają: „Pochwalony.“

(Kantor i Lud.)

Chwała majestatowi Wiekuistego na Jego tronie!

Baruch Kewod Adonaj mimkomo.

(Kantor.)

A w świętych wyrzeczeniach Twoich napisano tak:

(Kantor i Lud.)

Wiecznie i zawsze panować będzie Wiekuisty, Bóg Twój, Syonie, przez wszystkie pokolenia. Hallelujah!

(Kantor.)

Przez wszystkie pokolenia opowiadać będziemy wielkość Twoją i na wieki wieków święcić będziemy świętość Twoją, a chwalenie Ciebie, Boże nasz, z ust naszych nie ustąpi nigdy a nigdy, bo Ty jesteś Wszchemocnym Królem, wielkim i świętym. Bądź pochwalony Wiekuisty Boże Święty.

Na dziesięć dni pokuty:

Krótu Święty.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רָצָה בְּמִנּוּחָתֵנוּ קִדְשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתַן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שְׂבַעֲנוּ מִטּוֹבֶךָ וְשִׂמְחָנוּ
בִּישׁוּעָתֶךָ וְיִטְהַר קַבְּנוּ לְעִבְדֶּךָ בְּאֵמֶת וְהִנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שִׁבְתָּ קִדְשֶׁךָ וַיְנַוְחוּ בָּהּ יִשְׂרָאֵל מִקִּדְשֵׁי
שְׁמֹךָ . בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִקִּדְשׁ הַשַּׁבָּת :

רָצָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבְתַפְלֹתָם . וְהִשֵּׁב
אֶת־הָעֲבוּדָה לְדַבֵּר בֵּיתֶךָ וְאֲשֵׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפַלְתֵם בְּאַהֲבָה
תִּקְבַּל בְּרָצוֹן וְתִהְיֶה לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ :

לראש חודש וחז"ם של פסח וסוכות .

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . יַעֲלֶה וַיָּבֵא וַיְגַיַע וַיִּרְאֶה
וַיִּרְצֶה וַיִּשְׁמַע וַיִּפְקֹד וַיִּזְכֹּר וְזַכְּרָנוּ וּפְקֻדָּנוּ וְזַכְּרוֹן
אֲבוֹתֵינוּ . וְזַכְּרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבִדֶּךָ . וְזַכְּרוֹן יְרוּשָׁלַיִם
עִיר קִדְשֶׁךָ . וְזַכְּרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ . לְפַלְטָה
לְטוֹבָה לְחַן וּלְחַסֵּד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם
לְרֵאשִׁי חֹדֶשׁ רֵאשִׁי הַחֹדֶשׁ

לחז"ם של פסח תג המצות

לחז"ם של סוכות תג הסוכות

הַזֶּה : זַכְּרָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפְקֻדָּנוּ בּוֹ לְבִרְכָה
וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים . וּבְדַבְּרֵי יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חַוֵּס וְחַנּוּנוּ .
וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ . כִּי אֱלֹהֶיךָ עֵינֵינוּ . כִּי אֵל מֶלֶךְ
תַּצּוֹן וְרַחוּם אַתָּה :

וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבֶךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים . בְּרוּךְ
אַתָּה יְיָ הַמְּחַזֵּיר שְׂכִינְתּוֹ לְצִיּוֹן :

Elohen. Boże nasz i Boże ojców naszych, miej upodobanie w spoczynku naszym, poświęć nas Swojami przykazaniami i daj nam udział w Zakonie Swoim, nasyć nas Swoją obfitością, uciesz nas Swém zbawieniem, oczyść serce nasze, byśmy Ci służyli w prawdzie i dozwól nam używać, Wiekuisty, Boże nasz, w miłości i przychylności świętego Twojego Sabatu, by w nim spoczywał Izrael święcący imię Twoje. Bądź pochwalony Wiekuisty, poświęcający Sabat.

Receh. (*) Przyjm łaskawie, Wiekuisty, Boże nasz, lud Swój Izraela i modły ich, i wróć służbę do przybytku domu Swojego, a ofiary Izraela i modły ich przyjm z miłością i łaską i aby zawsze była w łasce u Ciebie służba Izraela, ludu Twojego.

MODLITWA

na początek miesiąca i na wolne Święta.

Elohen. (*) Boże nasz i Boże ojców naszych, niech wnijdzie przed Ciebie, dojdzie Cię i osiągnie Cię, niech się zjawi przed Tobą i będzie przyjętém i wysłuchaném i zważoném i wspomnianém, pamięć i wspomnienie o nas, wspomnienie o przodkach naszych, wspomnienie o Messyaszu, synie Dawida, sługi Twojego i wspomnienie o Jerozolimie, świętym Twoim grodzie i wspomnienie całego ludu Twojego, domu Izraela, na ocalenie, na dobro, na łaskę i upodobanie, na miłosierdzie, na życie i na pokój w dniu tym

(na początku miesiąca) początku miesiąca.

(Na wolne Święta Paski) święta praśników.

(Na wolne Święta Szałasów) święta szałasów.

Wspomnij nas w nim, Wiekuisty, Boże nasz, na dobro, obdarz nas w nim błogostawieństwem, dopomóż nam w nim do życia. A dla tego ocalenia i miłosierdzia, osłoń i utaskaw nas, ulituj się nad nami i ocal nas, bo do Ciebie zwrócone są oczy nasze, bo Ty jesteś Wszzechmogącym, Królem litościwym i miłosiernym.

Oby oczy nasze ujrzały, jak wrócisz do Syonu w miłosierdziu. Bądź pochwalony Wiekuisty, zwracający Swój Majestat do Syonu.

בשעה שהחזן אומר מוֹדִים,
אומרים הקהל מוֹדִים דרבנן

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְךָ שְׂאֵתָה
הוא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָּל בָּשָׂר
יִצְרָנוּ יוֹצֵר בְּרָאשִׁית בְּרֻכּוֹת
וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל
וְהַקְּדוֹשׁ עַל שֶׁהַחַיִּיתָנוּ
וְקִיַּמְתָּנוּ בֶּן הַחַיִּינוּ וְתַקִּימָנוּ
וְתִאֶסְפוּ נְלִוְתֵינוּ לְחַצְרוֹת
קְדוֹשֶׁךָ לְשִׁמּוֹר חֻקֶיךָ וְלַעֲשׂוֹת
רְצוֹנֶךָ וְלַעֲבֹדֶךָ בְּרַבֵּב שְׁלָמִים
עַל שְׂאֵתָנוּ מוֹדִים לְךָ . פְּרוּךְ
אֵל הַהוֹדָאוֹת :

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְךָ שְׂאֵתָה
הוא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד . צוּר
חַיִּינוּ מִיָּגוֹן יִשְׁעֵנוּ אֵתָה הוּא
לְדוֹר וָדוֹר . נִוְדָה לְךָ
וְנִסְפָּר תְּהַלְתָּךָ . עַל חַיִּינוּ
הַמְּסֻרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נְשִׁמוֹתֵינוּ
הַמְּקוּדָּוֹת לְךָ וְעַל נַפְשֵׁךָ
שֶׁבְּכָל-יּוֹם עִמָּנוּ וְעַל
נַפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל-
עַת עָרַב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים
הַמְּצוּב בִּי לֹא-כִלּוֹ רַחֲמֶיךָ
וְחַמְדָּתְךָ בִּי לֹא-תַפּוּ חַסְדֶיךָ
מֵעוֹלָם קוֹיֵנוּ לְךָ :

לחנוכה

עַל הַנְּסִים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַנְּבוֹרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת
וְעַל הַמְּלַחְמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לְאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזִמְנֵי הַזֶּה :
בִּימֵי מַתְתִּיָּהוּ בֶן-יִזְחַנָּן כַּהֵן גָּדוֹל הַשְּׂמֹנָאִי וּבְנָדִי
כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה עַל עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל ? הַשְּׂבִיתָם
וְהוֹרַתָּךָ וְלַהֲעִבִירָם מִחֲנֵי רְצוֹנֶךָ וְאֵת הַבְּרַחְמֶיךָ
הַרְבִּים עָמַדְתָּ דָּהֵם בְּעַת צָרָתָם רַבָּת אֶת-דִּיבָם הִנָּתַתְּ
אֶת-דִּינָם נִקְמַתְּ אֶת-נִקְמָתָם מִסִּרְתָּ גְבוּרִים בְּיַד חַלְשִׁים
וְרַבִּים בְּיַד מְעֻטִים וּמִמָּאִים בְּיַד מְהוּרִים וְרִשְׁעִים בְּיַד
צַדִּיקִים

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuiwym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych na zawsze i wiecznie, Opoką życia naszego, Tarczą zbawienia naszego. Ty istniejesz od pokolenia do pokolenia, dziękować Ci będziemy i opiewać chwałę Twoją, za życie nasze, które w Twojem ręku, za dusze nasze przy Tobie strzeżone, za cuda Twoje codzienne z nami, za wspaniałe dobroczynności Twoje w każdym czasie wieczorem, rano i w południe. Dobrotliwy, bo miłosierdzie Twoje nieskończone, liściwy, bo łaski Twoje nie ustawają i wiecznie w Tobie ufamy.

(Podczas gdy Kantor mówi oboczną modlitwę lud mówi następującą:)

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuiwym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych, Bogiem wszelkiego ciała, Twórcą naszym, Twórcą Wszechświata; błogosławieństwa i dziekczynienia imieniu Twojemu wielkiemu i świętemu, że nas przy życiu i zdrowiu utrzymujesz, — obyś i nadal nas utrzymywał przy życiu i zdrowiu i zgromadził wygnańców naszych do świętych przedsióneków Swoich, by przestrzegali ustaw Twoich, wypełniali wolę Twoją i służyli Ci sercem niepodzielnem, za co Ci dziękujemy. Bądź pochwalony Boże dzieków godny.

(Na uroczystość Makabeuszów, Chanukah,) (*)

Za cuda, odkupienie, czyny potęgi, wybawienie i za wojny, które wiodłeś za przodków naszych, w owych dniach i tym czasie.

Za czasów wielkiego Kapłana Matatiasza, syna Jochanana Chasmonaja i synów jego, gdy bezbożne państwo Greckie (a) powstało na lud Twój Izraela, aby wyrugować u niego naukę Twoją i odwieść od ustaw woli Twojej, wtedy Ty w wielkości miłosierdzia Swojego wspierałeś ich w czasie ucisku, ich walkę uważałeś za Swoją walkę, ich sprawę za Swoją sprawę, ich zemstę za Swoją zemstę, wydałeś silnych w ręce słabych, mnogość w ręce mniejszości, nieczystych w ręce czystych, bezbo-

(a) Antyocha Epifana.

צדיקים וזדים ביד עוסקי תורתך וליך עשית שם גדול
 וקדוש בעולמך ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופרקן
 כתיבם הזה ואחר כן באו בגיך לדביר ביתך ופנו את
 היכלך ומהרו את מקדשך והדליקו גרות בחצרות קדשך
 וקבעו שמונת ימי תנבה אלו להודות ולהלל לשמך הגדול:

ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלפני תמיד
 לעולם ועד :

בעשרת ימי תשובה

וכתוב לחיים טובים כל בני ברייתך :

וכל תתיים יודוך פלה ויהללו את שמך באמת
 האל ישועתנו ועזרתנו סלה . ברוך אתה יי השׁוֹב שמך
 וליך נאה להודות :

שׁלום רב על ישראל עמך תשים לעולם פי
 אתה הוא מקך אדון קדשה שלום . ומזב בעיניך לברך
 את עמך ישראל בכל יעת ובכל שעה בשלומך :

בעשרת ימי תשובה

במספר חיים ברכה ושלום ופרנסה טובה נזכר ונכתב לפניך
 אנתנו וכד עמך בית ישראל לחיים טובים ולשלום . ברוך אתה
 יי עושה השלום .

ברוך אתה יי המברך את עמו ישראל בשלום :

אלהי נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה ולמקולי
 נפשי תדום ונפשי כעפר לפל תהיה : פתח לבי בתורתך
 ובמצותיך תרדוף נפשי וכל החושבים עלי רעה מהרה

הפר

żnych w ręce sprawiedliwych, zbrodniarzy w ręce zajmujących się nauką Twoją, a dla Siebie zdobyłeś wielkie i święte imię na świecie Swoim, i dla ludu Swego Izraela zdziałałeś wielkie wyhawienie i odkupienie w dniu owym. A potem weszli synowie Twoi do przybytku domu Twojego, wyprzątali pałac Twój, oczyścili świątynię Twoją i zapalili światła w świętych przysionkach Twoich, i ustanowili te ośm dni Chanukah, by dziękować Ci i wielbić wielkie imię Twoje.

Weal kulom. A za to wszystko niechaj imię Twoje będzie błogosławioném i wywyższoném, o Królu nasz, zawsze i na wieki wieków.

(Na dziesięć dni pokuty.)

[Zapisz na życie szczęśliwe wszystkich synów przymierza Swojego.]

A wszystko co żyje dziękować Ci będzie. — Selah! — I wychwalać imię Twoje w prawdzie, Wszehmogący, Zhawco i Pomocy nasza. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuisty „Dobrotliwy“ imię Twoje, a Tobie przystoi dziękczynienie.

Szalom raw. (*) Obfitość pokoju ześlej na Izraela lud Swój na wieki, albowiem Ty jesteś Królem i Panem wszelkiego pokoju. Oby Ci się spodobało błogosławić ludowi Swojemu Izraelowi każdego czasu i każdej godziny pokojem Swoim.

(Na dziesięć dni pokuty.)

[Obyśmy zostali wspomnieni i zapisani przed Tobą do Księgi życia, błogosławieństwa pokoju i dostatniego utrzymania się, my i cały lud Twój, dom Izraela, na życie szczęśliwe i na pokój. Bądź pochwalonym Wiekuisty! Twórco pokoju.]

Bądź pochwalonym Wiekuisty błogosławiący lud Swój Izraela pokojem.

Elohaj. (*) Boże mój! Strzeż język mój od złego a usta moje od mowy zwodniczej. Oby dusza moja umilkła w obec przeklinających mnie i oby dusza moja w obec obelgi była jakby prochem. Otwórz raczej serce moje Swojej nauce, a dusza moja oby ściagała za rozkazami Twojemi, — a wszyscy, którzy złe zamysły na mnie knują, — zniwecz ich zamysły!

הַפֶּר עֲצַתְם וּמִלְקָל מִחֻשְׁבֹּתֵם . עֲשֵׂה לְמַעַן שִׁמְךָ עֲשֵׂה
 לְמַעַן יְמִינֶךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשָׁתְךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרַתְךָ .
 לְמַעַן יִחַדְּצוּן יְדִידֶיךָ הַיְשִׁיעָה יְמִינֶךָ וְעַנְיִי : יְהִי לְרִצּוֹן
 אֱמִרֵיפִי וְהַגִּיזוֹן לְפִי לְפָנֶיךָ יי צוּרִי וְגוֹאֲלִי : עוֹשֵׂה שְׁלוֹם
 בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל
 וְאָמְרוּ אָמֵן :

יְהִי רִצּוֹן לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיבֶנָה פִּית
 הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ : וְשֵׁם גִּעְבֻּדְךָ
 בְּיִרְאָה בְּיָמֵי עוֹלָם וּבְשָׁנִים קְדֻמוֹנִיּוֹת : וְעֲרֵבָה לִי מִנְחַת
 יְהוּדָה וִירוּשָׁלַיִם בְּיָמֵי עוֹלָם וּבְשָׁנִים קְדֻמוֹנִיּוֹת :

א"א צדקתך צדק בימים שבחול א"א תתנו .

צְדָקָתְךָ צָדֵק לְעוֹלָם וְתוֹרַתְךָ אָמֵת : וְצְדָקָתְךָ אֱלֹהִים
 עַד־מְרוֹם אֲשֶׁר עֲשִׂיתָ גְדֻלוֹת אֱלֹהִים מִי כְמוֹךָ : צְדָקָתְךָ ו
 כְּבוֹד־יִשְׂרָאֵל מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם רַבָּה אָדָם וּבְהִמָּה תוֹשִׁיעַ יי :

קדיש שלום .

טענה בראשית עיר שבת הגדול אמרים ברכי נפשי .

קְד בְּרַכֵּי נַפְשִׁי אֶת־יי יי אֱלֹהֵי גְדֻלַּת מְאֹד הוֹד וְהַדָּר
 לְבָשֶׁת : עֲשֵׂה אֹדֶר בְּשִׁלְמָה נוֹסָה שְׁמַיִם פִּירֵיעָה : הַמְּצִיחָה
 בַּמַּיִם עֲלִיּוֹתָיו הַשָּׁם־עֲבִים רְכוּבוֹ הַמְהַלֵּךְ עַל־פְּנֵי־הַיָּם :
 עֲשֵׂה מְלֹאכָיו רִחוּת מְשָׁרְתָיו אֵשׁ לֵהַט : יָסַד אָרֶץ עַל־
 מְכוּנָיָה בְּרַחֲמוֹט עוֹלָם וְעַד : תְּהוֹם כְּלָבוּשׁ פְּסִיתִי עַל־
 תְּרִים גְּעִמְדוֹ־מַיִם : מִן־גְּעִרְתְּךָ יִנּוּסֵן מִן־קוֹל רַעֲמֶךָ
 יַחֲפוּן

i zniszcz ich przedsięwzięcie. Uczyn to dla imienia Swojego, uczyn dla prawicy Swojej, uczyn dla świętości Swojej, uczyn dla nauki Swojej, aby ocaleni zostali ulubieńcy Twoi, niech prawica Twa ocali i wysłuchaj mnie. Oby łaskawie przyjęte zostały wynurzenia ust moich i myśli serca mego przed Tobą, Wiekuisty, Opoko moja i Zbawco mój. Ten, co sprawia pokój w niebiosach Swoich, oby zrządził pokój dla nas i dla całego Izraela, i mówcie: Amen!

Oby Ci się spodobało Wiekuisty, Boże mój i Boże ojców naszych, by odbudowanym został dom Świątyni rychło za naszych dni i daj nam udział w Zakonie Swoim.

A tam będziemy Ci służyć jak za czasów odwiecznych i jak za lat poprzednich.

I oby przyjemną była Wiekuistemu dań Jehudy i Jerozolimy jak za czasów odwiecznych i za lat poprzednich.

(Następująca modlitwa nie odmawia się w Soboty, w których nie odmawiano w dni powszednie modlitwy błagalnej Tachnan.)

Cydkoscha. (*) Sprawiedliwość Twoja jest sprawiedliwością na wieki, a Zakon Twój jest prawdą. Sprawiedliwość Twoja, Boże, sięga wysokości, Ty co zdziałałeś wielkie czyny, Boże, któż Tobie równy? Sprawiedliwość Twoja, jak odwieczne góry, wyroki Twoje jak toń głęboka. I ludziom i zwierzętom pomagasz Wiekuisty.

(Kadysz cały, str. 73.)

(Od Soboty następującej po świętach Szasawych do Soboty poprzedzającej Paskę, mówią się następujące Psalmi po modlitwie przedwieczornej.)

Borchi nafazy. (*) (Psalm 104) Chwal Wiekuistego duszo moja, Wiekuisty, Boże mój, wielkim jesteś bardzo, odział się majestatem i wspaniałością. Odczasz się światłem jak szatą, rozciągasz niebo jak kobierzec. Stawiający sklepienia z wody, czyniący obłoki Swym wozem, postępujący na skrzydłach wiatru. Mianujący wiatry swymi posłannikami, płomienisty ogień Swym sługą. Ustanowił ziemię na jej podstawach, aby się nigdy nie zachwiała. Toń okryłeś jakby szatą, na górach wody się ustanowiły. Przed Twą groźbą uciekają, drżą przed burzą Twą

יתפוזן : יעלו הרים ירדו בקעות אל-מקום זה ו יסדת
 להם : גבול שמת בלי-יעבורו בלי-ישכון לכפית הארץ :
 המשלה מעינים בנחלים בין הרים יהלכון : ישקו כל-
 חיתו שדי ישפרו פראים צמאם : עליהם עוף-השמים
 ישכון מבין עפאים יתנו-קול : משקה הרים מעליותיו
 מפרי מעשיך תשבע הארץ : מצמיח חציר ו לבהמה
 ועשב לעבדת האדם להוציא לחם מן-הארץ : ויין ישמח
 לבב-אנוש להצהיל פנים משמן ולחם לבב-אנוש יסעד :
 ישבעו עצי יי ארזי לבנון אשר נטע : אשר-שם צפרים
 יקננו חסידה ברושים ביתה : הרים הנבהים ליעלים
 סרעים מחסה לשפנים : עשה ירח למועדים שמש ידע
 מבואו : תשבת חשך ויהי לילה בו תרמש כל-חיתו-יער :
 הכפירים שאגים לפרך ולבקש מאל אכלם : תזרח השמש
 יאספון ואל-מעונתם ירצון : יצא אדם לפעלו וזעבדתו
 ערי-ערב : מה-רבו מעשיך ו יי פלם בחכמה עשית
 מלאה הארץ קנניך : זה ו הים גדול ורחב ידים שם רמש
 ואין מספר חיות קטנות עם-גדלות : שם אניות יהלכון
 לויטן זה ו יצרת לשחק-בו : פלם אליך ישפרון לתת
 אכלם בעתו : תתן להם ילקטון תפתה ידך ישבעון טוב :
 תסתיר פניך יבהלון תספ רוחם יגועון ואל-עפרם ישובון :
 תשלח רוחך יבראון ותחדש פני אדמה : יהי כבוד יי
 לעולם ישמח יי במעשיו : המביט לארץ ותראע יגע בתרים
 ויעשנו : אשירה ליי בחיי אומרה לאדחי בעודי : יערב

głosem. Wstępują na góry, schodzą w doliny do miejsca, któreś im przeznaczył. Granicę postanowiłeś, której nie przekraczają, aby nie wróciły zakryć ziemię. Posyłający źródła do strumieni, ciekące między górami. Pojął wszystek zwierz polny, gaszą w nich swe pragnienie dzikie osły. Nad brzegami spoczywają ptaki nieba, z pod liści wydające głosy. Upajający góry z Swych sklepień, owocem Twego dzieła nasycasz ziemię. Dający wraść trawie dla bydła, a ziołom, w nagrodę pracy ludzkiej, dla wydobycia chleba z ziemi. I wino rozweselające serce człowieka, by twarz jaśniała od olejków i chleb, którym człowiek serce posila. Pełne soku są drzewa niebotyczne, (*) cedry Libanu, które zasadził. W nich to gnieźdzą się ptaki, bocian stawiający dom swój na jodłach. Wysokie góry dla kóz dzikich, skały, jako ochronę dla królików. Księżyc stworzył, dla oznaczenia pór, słońce, co zna czas swego zachodu. Czynisz ciemności, i staje się noc, a wtedy wzruszają się wszystkie zwierzęta leśne. Lwiątko ryczą o zdobycz, żądając strawy od Boga. Gdy słońce zaświeci, cofają się, zalegają swe jaskinie. A wtedy człowiek wychodzi do dzieła swojego i do pracy swojej aż do wieczora. Jak liczne są Twe dzieła, Wiekuisty, wszystkie mądrością zdziałałeś, pełną jest ziemia dóbr Twoich. To morze wielkie i przestronne, w niem roją się bez liczby wielkie i małe zwierzęta. Tam okręty pływają i potwory, które stworzyłeś, by w niem igrały. Wszystko to w Tobie ufa, byś im dał strawę w swoim czasie. Dajesz ją im, chwytają, otwierasz rękę, nasycają się obfitością. Odwracasz oblicze Swoje, wzdrygają się, odbierasz im oddech, giną i wracają do prochu. Zadmiesz Swém tchnieniem, odradzają się, i odnawiasz powierzchnią ziemi. Oby cześć Wiekuistego trwała na wieki, niech się Wiekuisty raduje Swém dziełem. Spogląda na ziemię, zadrży, dotyka się gór, dymią się. Spiewać będą Wiekuistemu póki żyje, zanucę Wiekuistemu póki

עָלֵינוּ שִׁירֵי אֹנְכֵי אֲשֶׁמַח בְּיָי : יִתְמַד חַמְאִים | מִן־דָּאָרְץ
וּרְשָׁעִים | עוֹד אֵינָם בְּרָכִי נַפְשֵׁי אֶת־יְי הַלְלוּהָ :

קב שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֶל־יְי בְּצַרְתָּהּ לִי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי :
יְי הַצִּילָהּ נַפְשֵׁי מִשְׁפַּת־שָׁקֶר מִלְשׁוֹן רַמְיָה : מֵה־יִיתֵן לָךְ
וּמֵה־יִוְסֶפֶף לָךְ לְשׁוֹן רַמְיָה : חֲצִי גְבוּר שְׁנוּנִים עִם גַּחְלֵי
רְתָמִים : אֹזִיָּה לִי כִי־גִרְתִּי מִשֶּׁשׁ שְׁבַנְתִּי עִם־אֲהֶלִי קָדֵר :
רַבַּת שְׁכֵנֶה־לָּהּ נַפְשֵׁי עִם שׁוֹנָא שְׁלוֹם : אֲנִי שְׁלוֹם וְכִי אֲדַבֵּר
הַקְּוָה לְמַלְחָמָה :

קכא שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֲשָׁא עֵינַי אֶל־הַהָרִים מֵאֵין יִבֵּא
עֲזָרִי : עֲזָרִי מֵעַם יְי עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ : אֶל־יִתֵּן לְמוֹסַם
רְנָנְךָ אֶל־יְנוּם שְׁמֶרְךָ : הִנֵּה לֹא יְנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר
יִשְׂרָאֵל : יְי שְׁמֶרְךָ יְי צִלְךָ עַל־יַד יְמִינֶךָ : יוֹסֵם הַשְּׁמֵשׁ
לֹא־יִכְבֶּה וַיִּרַח בְּיָלְהָ : יְי יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל־דָּע וַיִּשְׁמֵר אֶת־
נַפְשֶׁךָ : יְי יִשְׁמֵר־צִאתְךָ וּבֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם :

קכב שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שְׁמַחְתִּי בְּאִמְרִים לִי בֵּית יְי
גִלְךָ : עַמְדוֹת הָיוּ רְנָלִינוּ בְּשַׁעְרֶיךָ יְרוּשָׁלָּם : יְרוּשָׁלָּם
הַבְּנוּיָה כְּעִיר שְׁחַבְרָה־לָּהּ יַחְדָּו : שְׁשָׁם עָלָו שְׁבָבִים שְׁבָבִי־
יְהִי עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל דְּהוֹדוֹת לְשֵׁם יְי : כִּי שָׁמָּה | יִשְׁבּוּ כְּסָאוֹת
לְמִשְׁפַּט כְּסָאוֹת לְבֵית דָּוִד : שְׂאֵלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלָּם יִשְׁכְּנוּ
אֲהַבְּךָ : יְהִי־שְׁלוֹם בְּחִילְךָ שְׁלוֹהָ בְּאַרְמְנֶיךָ : לְמַעַן אֲחִי
וְרַעֲי אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם בְּךָ : לְמַעַן בֵּית־יְי אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשֶׁה
מִיָּב לָךְ :

istnieję. Oby mowa moja przyjemną ~~mi~~ była, a ja cieszyć się będę w Wiekuistym. Znikną grzesznicy z ziemi, a przestępcy — już ich nie ma. Chwal duszo moja, Wiekuistego. — Hallelujah! —

Szyr. (*Psalm 120.*) Pieśń stopniowa. Wiekuistego w utrapieniu mojem wolałem i wystuchał mnie Wiekuisty, osł duszę moją od ust kłamliwych, od języka chytrego. Cóż ci da, jakąż korzyść ci przysporzy język chytry? Są to strzały moczarsza zaostrome i zahartowane na węglach droku. Biada mi, że mieszkam w Meszech, bawię w namiotach Kedaru. Za długo dusza moja przebywała z nieprzyjaciółmi pokoju: Jaka za pokojem, ale gdy go głoszę, to oni za wojną.

Szyr. (*Psalm 121.*) Pieśń stopniowa. Oczy swoje wznoszę w góry, skąd mi pomoc przybędzie? Pomoc moja od Wiekuistego, Twórcy nieba i ziemi. Nie dozwoli, by noga twa się zachwiała, nie zdrzymie Ten, co cię strzeże. Bo nie zdrzymie i nie zaśnie Stróż Izraela. Wiekuisty Stróżem twoim, Wiekuisty osłoną twoją na prawicy twojej. Dniem słońce cię razić nie będzie, ani księżyc nosą. Wiekuisty strzedz cię będzie od wszelkiego złego, strzedz będzie duszę twoją. Wiekuisty strzedz będzie wyjście twoje i wniście twoje, odtąd i na wieki.

Szyr. (*Psalm 122.*) Pieśń stopniowa Dawida. Raduję się gdy mówią mi: pójdźmy do domu Wiekuistego. Stały kiedyś nogi nasze w bramach twoich, Jerozolimie, Jerozolimie, wystawiona jako miasto wszystko w sobie ześrodkujące. Bo tam weszły pokolenia, pokolenia Boga, jako świadectwo Izraela, by chwalić imię Wiekuistego. Bo tam zasiadali na krzesłach do sądu, na krzesłach domu Dawida. Wywiadujcie się o dobro Jerozolimy, oby dobrze się wiodło twym przyjaciółom (Jerozolimie!) Oby był pokój w murach twoich, wytchnienie w pałacach twoich. Dla dobra braci i towarzyszy moich oznajmiam ci pokój. Dla domu Wiekuistego, Boga naszego, żyjąc ci szczęścia.

קכג שיר המעלות אלקה נשאתי את עיני הישבי
 בשמים: הנה כעיני עבדים אל יד אדניהם כעיני שפחה
 אל יד גברתה כן עינינו אל יי אלהינו עד שיחננו: חננו יי
 חננו כיר רב שבחנו ביו: רפת שבכה לה נפשו הלעג
 השאננים הבו לנאיזנים: לנאי יונים ק

קכד שיר המעלות לדוד לולי יי שהיה לנו יאמר
 נא ישראל: לולי יי שהיה לנו בקום עלינו אדם: אזי
 חיים בלחנו בחרות אפס בנו: אזי המים שטפנו נחלה
 עבר ער נפשונו: אזי עבר על נפשונו המים הזדונים:
 ברוד יי שלא נתנו טרף לשניהם: נפשונו בצפור נמלטה
 מפח יוקשים הפח נשבר ואנחנו נמלטנו: עורנו בשם יי
 עשה שמים וארץ:

קכה שיר המעלות הבטחים ביי כתר ציון לא ימוט
 לעולם ישב: ירושלם הרים סביב לה ויי סביב לעמו
 מעתה ועד עולם: כי לא ינות שבט הרשע על גורל
 הצדיקים למען לא ישלחו הצדיקים בעולתה ידיהם:
 היטיבה יי למזבים ולישרים בלבותם: והמפסים
 עקלקלותם ויליכם יי את פעלי האון שלום עלי ישראל:

קכו שיר המעלות בשוב יי את שבת ציון הינו
 בחלמים: אז יפלא שחוק פינו ולשונו רנה אז יאמר
 בגוים הגדיל יי לעשות עם אלה: הגדיל יי לעשות עמנו
 הינו שמחים: שובה יי את שבתנו כאפיקים בנגב:
 הזורעים

Szyr. (*Psalm 123.*) Pieśń stopniowa. Do Ciebie wzniosłem oczy swoje, który zasiadasz w niebie. Otóż jak oczy niewolników zwrócone są do swych panów, jak oczy niewolnicy do swój Pani, tak oczy nasze zwrócone są do Wiekuistego, Boga naszego, aż nas utaskawi. Ułaskawiaj nas, Wiekuisty, ułaskawiaj bośmy aż nadto przesyleni smotą. Dostyc już przesyleni się dusza nasza urąganiem swobodnych, wzgardą dumnych.

Szyr. (*Psalm 124.*) Pieśń stopniowa Dawida. Gdyby nie Wiekuisty był z nami, mówi Izrael, gdyby nie Wiekuisty był z nami, gdy ludzie przeciw nam powstali, wtedy by nas żywoem połknęli, gdy gniew ich na nas się zapalił. Wtedy by wody nas porwały, strumień by przeszedł nad nami, wtedy by przeszły nad nami szumiące wody. Pochwalony Wiekuisty, który nas nie oddał ich kłom na pastwę. Dusza nasza jak ptak, który ocalał z sieci ptaszników, sieć skrószona, a myśmy ocalali. Siła nasza jest w imieniu Wiekuistego, Twórcy nieba i ziemi.

Szyr. (*Psalm 125.*) Pieśń stopniowa. Ci co ufają Wiekuistemu, są jak góra Syon, która się nie chwieje, wiecznie trwać będzie. Jerozolima strzeżona przez góry w około, a Wiekuisty strzeże lud Swój w około odtąd i na wieki. Bo berło bezbożności ciężyc nie będzie na losie sprawiedliwych, by sprawiedliwi nie wyciągnęli rąk swoich za nieprawość. Wiekuisty, uszczęśliwiaj dobrych i pocziwych sercem, ale uchylających się na krzywe drogi, Wiekuisty ich poprowadzi z złoczyńcami. Pokój z Izraelem!

Szyr. (*Psalm 126.*) Pieśń stopniowa. Ile razy Wiekuisty zwraca wygnaństwo Syonu, jesteście jak marzyciele. Wtedy pełne są usta nasze śmiechu, a język nasz śpiewu, wtedy mówią między narodami: „Wiekuisty wielkie rzeczy zdziałał z tymi.“ Wielkie rzeczy zdziałał też Wiekuisty z nami, pełni jesteście radości. Zwróć Wiekuisty, wygnaństwo nasze jak wód strumienie

הזרעים בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ : הַלֹּחֶד יִקֵּה וּבָכָה נִשְׂא מִשְׁדֵּ-
הַזֶּרַע בְּאֵיבָא בְּרִנָּה נִשְׂא אֶלְמַתּוֹ :

קכו שיר המעלות לשלמה אִם־יִי | לֹא־יִבְנֶה בַּיִת
שׂוֹא עֲמָלוֹ בּוֹנֵיו בּוֹ אִם־יִי לֹא־יִשְׁמַר־עִיר שׂוֹא | שְׂקֵד
שׂוֹמֵר : שׂוֹא לָכֶם מִשְׁפִּימֵי קוֹם מֵאַחֲרֵי־שֵׁבֶת אֲכָלִי לֶחֶם
הַעֲצָבִים בֵּן יִתֵּן לִידִידוֹ שֵׁנָא : הַגָּה נַחֲלַת יִי בְּגַיִם שְׂכָר פְּרֵי
הַבְּמָן : כְּחֻצִים בְּיַד־גְּבוּר בֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים : אֲשֶׁרֵי הַגְּבַר
אֲשֶׁר מִלֵּא אֶת־אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם לֹא־יִבְשׁוּ פִי־יִדְבְּרוּ אֶת־
אֲוִיבִים בַּשָּׁעַר :

קכז שיר המעלות אֲשֶׁרֵי כָּר־יִרָא יִי הַתְּלֵךְ בְּדַרְכּוֹ :
יִגִּיעַ בַּפִּיךָ כִּי תֹאכַל אֲשֶׁרִיךָ וְטוֹב לָךְ : אֲשַׁתְּךָ וּפְנֵיךָ פּוֹרִיָּה
בְּיַרְכְּתֵי בֵיתְךָ בְּגִיךָ כַּשְׁתִּילֵי זֵיתִים סָבִיב לְשַׁלְחַנְךָ : הַגָּה
כִּי־כֵן יִבְרַךְ גְּבַר יִרָא יִי : יִבְרַכְךָ יִי מִצִּיּוֹן וְרָאָה בְּטוֹב
יְרוּשָׁלַם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ : וְרָאָה בְּגַיִם לְבָנֶיךָ שְׁלוֹם עַל־
יִשְׂרָאֵל :

קכט שיר המעלות רַבַּת צְרוּרֹנִי מְנַעוּרֵי יֹאמֵר נָא
יִשְׂרָאֵל : רַבַּת צְרוּרֹנִי מְנַעוּרֵי גַם לֹא יִכְדוּ־לִי : עַל־גְּבֵי
חָרְשׁוֹ חֲרָשִׁים הָאָרִיכוּ לְמַעַנּוֹתֶם לַמַּעַנְתֶּם ק' : יִי צַדִּיק קִצֵּץ
עֲבוֹת רָשָׁעִים : יִבְשׁוּ וַיִּפְּנוּ אַחֲזֹר כֹּל שֵׁנָאֵי צִיּוֹן : יִהְיוּ כַּחֲצִיר
גִּגּוֹת שְׂקֵדְמַת שְׂקָה יִבְשׁוּ : שְׁלֵא מִלֵּא כַּפּוֹ קוֹצֵר וְחֻצְנוֹ
מְעַמֵּר : וְלֹא אָמְרוּ הָעֹבְרִים בְּרַבַּת יִי אֶלֵיכֶם בְּרַכְנוּ אֶתְכֶם
בְּשֵׁם יִי :

do wyszłego koryta. Siejący w łzach, przy śpiewie zbiorą. Idzie płacząc i dźwiga brzemię zasiewu, a wraca przy śpiewie niosąc pełne snopy.

Szyr. (*Psalm 127.*) Pieśń stopniowa Salomona. Jeżeli Wiekuisty domu nie zbuduje, nadaremnie trują się nim budowniczy; jeżeli Wiekuisty nie strzeże miasta, nadaremnie czuwa stróż. Bez potrzeby wstajecie rano, kładzicie się późno, pozywacie chleb w utrapieniu; temu, którego miłuje (Bóg), to samo we śnie daje. Otóż darem Wiekuistego są dzieci, nagrodą płód żywota. Jak strzały w ręku mocarza, tak dzieci młodości. Szczęśliwy mąż, który niemi napełnił swój kołczan, nie powstydą się, gdy z nieprzyjacielem rozprawiać się będą publicznie.

Szyr. (*Psalm 128.*) Pieśń stopniowa. Szczęśliwy każdy bojący się Wiekuistego, postępujący Jego drogami. Jeżeli pracy rąk swoich pożywasz, toś szczęśliwy i dobrze ci się stanie. Żona twoja jak płodna winnica, na około domu twego; dzieci twoje, jak latorośle oliwne na około twego stołu. Otóż to tak błogosławionym bywa mąż bojący się Wiekuistego. Niech cię błogosławi Wiekuisty z Syonu, obyś ujrział szczęście Jerozolimy przez wszystkie dni życia swojego, obyś się doczekał dzieci swoich dzieci. Pokój z Izraelem!

Szyr. (*Psalm 129.*) Pieśń stopniowa. Srodze mnie uciskali od młodości mojej, mówi Izrael, srodze mnie uciskali od młodości mojej; ale nie pokonali mnie. Na grzbiecie moim orali oracze, długie poczynili bruzdy. Wiekuisty sprawiedliwy przeciął więzy bezbożnych. Powstydą się, cofną się wstecz wszyscy nieprzyjaciele Syonu. Staną się jak trawa na dachach, która usycha, za nim ją zrywają, którą kosiarz nie napełnia ręki swojej, ani żniwiarz poły swojej, a przechodzący nie mówią: „błogosławieństwo Wiekuistego z wami, błogosławimy was w imieniu Wiekuistego.“

קל שיר המעלות מפעמקים קראתיך יי : אדני
 שמעה בקולי תהינה אזניך קשבות לקול ותננני : אם
 עונות תשמריה אדני מי יעמד : פי עמך הפליחה למען
 תזרא : קייתי יי קנתה נפשי ולדברו תחלתי : נפשי
 לאדני משמרים לבקר שמרים לבקר : יחל ישראל אל יי
 פיעס אדני תחסד ותרבה עמו פדות : והוא יפדה את
 ישראל מכל עונותיו :

קלא שיר המעלות לדוד יי | לא נבה לבי ולא רמו
 עיני ולא הלכתי | בגדלות ובגפלאות מפני : אם לא
 שויתי | ודוממתי נפשי בגמל עלי אמו בגמל עלי נפשי :
 יחל ישראל אל יי מעתה ועד עולם :

קלב שיר המעלות זכור יי לדוד את כל עונותיו :
 אשר נשבע ליי נדר לאביר יעקב : אם אבא באהל ביתי
 אם אעלה על ערש יצועי : אם אתן שנת לעיני לעפעפי
 תנומה : עד אמצא מקום ליי משכנות לאביר יעקב : הנה
 שמענוה באפרתה מצאנוה בשדי יער : נבואה למשכנותיו
 נשתחה להרום רגליו : קומה יי למנותך אתה וארון
 עזך : כהניך ילבושו צדק וחסידיך ירגנו : בעבור דוד
 עבדך אלתשב פני משיחך : נשבע יי | לדוד אמת לא
 ישוב ממנה מפרי בטנה אשית לכסא לך : אם ישמרו
 בנך | בריתי ועדתי זו אלמדם גם בניהם עדי עד ישובו
 לכסא לך : פי בחר יי בציון אוה למושב לו : זאת מנותתי
 עדי עד פה אשב פי איתיה : צידה פרך אברך אבינה
 אשביע

Szyr. (*Psalm 130.*) Pieśń stopniowa. Z głębi wzywam Cię o Wiekuisty. Panie, wysłuchaj głosu mojego, niechaj uszy Twoje wysłuchają głosu błagania mojego. Jeżeli na grzechy zważać zechcesz Boże; Panie, któż się ostanie wtedy? Ale przy Tobie jest przebaczenie, aby Cię się obawiano. Mam nadzieję w Wiekuistym, dusza moja ufa, a słowa Jego wyglądam. Dusza moja wygląda Pana więcej jak strażnicy wyglądają poranku, jak strażnicy poranku. Miej nadzieję, Izraelu, w Wiekuistym, bo u Pana jest łaska, a wiele u Niego odkupienia. A On odkupi Izraela z wszystkich grzechów jego.

Szyr. (*Psalm 131.*) Pieśń stopniowa Dawida. Wiekuisty, serce moje nie wzbilo się w dumę, oczy moje nie wynosiły się i nie wnikałem w rzeczy odległe i wyższe odemnie. Zaiste, byłem obojętnym i uciszyłem duszę swoją jak niemowlę na łonie matki, jak niemowlę, była dusza moja. Miej nadzieję w Wiekuistym, Izraelu, odtąd i na wieki.

Szyr. (*Psalm 132.*) Pieśń stopniowa. Wspomnij, Wiekuisty, Dawidowi wszystką jego gorliwość. Jak przysiągł Wiekuistemu, ślubował mocarzowi Jakóba: „nie wniknę do namiotu domu swojego, nie wstąpię na łożo swego posłania, nie użyję snu oczom swoim, ani drzemki swoim powiekom, póki nie znajdę miejsca dla Wiekuistego, przybytku dla mocarza Jakóba.“ Otóż słyszeliśmy o Nim w Efrath, znaleźliśmy Go na błoniach Jaar. Pójdźmyż więc do przybytku Jego, korzmy się przed podporą nóg Jego. Wnikdź Wiekuisty do miejsca spoczynku Swojego, Ty i arka Twój wspanistości. Kapłani Twoi odzieją się sprawiedliwością, a pobożni Twoi weselić się będą. Dla sługi Swego Dawida, nie odwracaj się od oblicza Twego pomazańca. Zaprzysiągł Wiekuisty Dawidowi, jest to prawdą, nie cofnie się od tego: „Z owocu żywota twego ustanowię następcę tronu twojego. Jeżeli synowie twoi przestrzegać będą przymierza Mojego: świadectwa tego, którego ich nauczam, to i synowie ich na wieki zasiadać będą na tym twoim tronie. Bo Wiekuisty wybrał Sobie Syon, upodobał go Sobie na mieszkanie dla Siebie. On to spoczynkiem moim na wieki, tutaj zasięde, bo upodobałem go Sobie. Jego plody błogosławić będę, biednych jego nasycę chlebem,

אֲשַׁבֵּיעַ לָחֶם : וּכְהַנִּיתָ אֶלְבִּישׁ יִשְׁעַ וְחִסְדֶּיךָ רַגְלֵי יִרְנְנֵנוּ :
 שָׁם | אֲצַמִּית קָרְן לְדוֹד עֲרֹבְתִי נֵר קְמָשִׁיחִי : אוֹיְבָיו אֶלְבִּישׁ
 בְּשֵׁת וְעָלְיוֹ יִצְיִן גִּזְרוֹ :

קלג שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדוֹד הַגֵּה מַה טוֹב וּמַה נָּעִים שִׁבְתָּ
 אֲחִים גַּם יָחַד : כְּשֶׁמֶן הַטוֹב | עַל הָרֹאשׁ יָרַד עַל הַזָּקֵן וְזָקֵן
 אֶהְרֵן שִׁירָד עַל־פִּי מִדוֹתָיו : כְּסֹל חֶרְמוֹן שִׁירָד עַל־הַרְרֵי
 צִיּוֹן כִּי־שָׁם צָוָה יי אֶת־הַבְּרָכָה חַיִּים עַד־הָעוֹלָם :

קלד שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הַגֵּה בְּרַכּוּ אֶת־יי כָּל עַבְדֵי יי
 הָעֹמְדִים בְּבַיִת יי בְּלִילוֹת : שְׂאוּ יְדֵיכֶם קְדִישׁ וּבְרַכּוּ אֶת־יי :
 יְבָרְכֶךָ יי מִצִּיּוֹן עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ :

עלינו קדיש יתום .

kapłanów jego odzieję zbawieniem, a pobożni jego weselić się będą. Tam wzrosnąć dozwolę blaskowi Dawida, błyszczyć światła pomazańca Swojego. Nieprzyjaciół jego odzieję hańbą, na nim zaś zakwitnie jego korona.“

Szyr. (*Psalm 133.*) Pieśń stopniowa Dawida. Otóż jak dobrze i jak przyjemnie gdy bracia razem zasiadają. Jak wonny olejek na głowie, spływający na brodę, na brodę Abarona, spływający na kraj jego szat. Jak rosa Chermonu spadająca na góry Syonu, bo tam udzielił Wiekuisty błogosławieństwo: „Życie na wieki!“

Szyr. (*Psalm 134.*) Pieśń stopniowa. Uwielbiajcie Wiekuistego wszystkie sługi Wiekuistego, usługujący w domu Wiekuistego w nocy. Wznieście ręce swoje ku świątyni i błogłaszcie Wiekuistego. Niechaj cię błogosławi Wiekuisty z Syonu, Twórca nieba i ziemi.

(Alenu. str. 74; Kadysz osierociałych, str. 73.)

Gnomologia Ojców Synagogi.

W S T Ę P.

Święcenie Sabatu w żadnym kraju tak ściślej nie ulega kontroli prawodawstwa i tak głęboko nie wsiąkło w massy ludności, jak w Anglii: wszystkie zakłady naukowe, bióra rządowe i prywatne, domy gry i zabawy, zakłady handlowe i przemysłowe, szczelnie są zamknięte w Niedzielę na całym obszarze wysp Brytańskich. Londyn, który przez cały tydzień szumi i wre życiem gorączkowym miliona ludności, w Niedzielę zdaje się być wyludnionym, wymarłym.

Ale to, co ulica postradała w ruchu materjalnym, to ognisko domowe zyskało w życiu duchowém: każda rodzina skupia się w swém kółku, zajęta rzeczami poważnemi, po za obrębem świata materjalnego leżącemi, bo wyrabia w sobie życie duchowe, w ciągu tygodnia

pracą i przemysłem strętwiąle; na każdym stole widzisz rozwartą Księgę Ksiąg, każdy głos wydobywa dźwięki lutni Dawidowej, gromy Jezajasza, zachwycenia Ezechiela, widzenia całego szeregu Proroków i świętych mężów, a nad tém wszystkiém górują wspomnienia o postaci pomnikowej mędrca, prawodawcy, wojownika, Mojżesza, syna Amrama.

Tak Albion święci swój Sabat!

Wskaż mi teraz, czytelniku, jeszcze jeden kraj w Europie, w téj Europie, która wyznawa religiją opartą na Mozaizmie, wskaż jeden jeszcze kraj, któryby choć w części w tym względzie, równać się mógł z Anglią! Gdziekolwiek oko zwracamy, wszędzie pogwałcenie Sabatu, wszędzie życie materialne rozpóściera się publicznie, bezwstydnie, roztrąca wszystko co duchowe i toruje sobie drogę aż do przybytków Pańskich. Życie zwierzęce przytłumione w ciągu tygodnia pracą wykonywaną pod naciskiem pańszczyzny zaspokojenia potrzeb zwierzęcych, w Sabat występuje w całej swój odrażającej nagości; człowiek przeznaczony do wyższych celów, człowiek, o którym Prorok mówi: ותהפךו מעט מאלהים » i ująłeś mu mało co, by mógł stać się równym Bogu.« (Psalm 8, 6.) Człowiek w Europie podczas Sabatu, jakby na przekór swemu przeznaczeniu, ściera z siebie owo piętno Boskości, tarza się w kałuży pijaństwa, rozpusty, gier hazardowych i z człowieka — Boga, staje się człowiekiem — zwierzęciem; słowem w całej Europie, wyjąwszy Anglii, Sabat istnieje tylko w kalendarzach.

Nie pisząc tu rozprawy ekonomiczno-politycznej, uważam za niewłaściwe wyjaśnić przyczynę tej sprzeczności między Anglią i innymi krajami europejskimi, przytaczam tylko fakt niezaprzeczony, iż społeczeństwa Europy pod tym także względem jeszcze w stanie niemowlęctwa zostają i zwracam uwagę czytelnika, iż uczucie święcenia Sabatu odpowiada wszędzie stopniowi cywilizacyi.

A jednak uczucie wyższości człowieka, objawiające się przez święcenie Sabatu, nie zagasło jeszcze w Europie kontynentalnej, owszem, żyje ono niepostrzeżenie tam, gdzieby go się najmniej spodziewać należało, żyje ono życiem duchowym wśród plemienia azyatyckiego, rzuconego ręką Opatrzności między ludy europejskie, żyje wśród niego prawie w pierwotnym swym kształcie i w czasie przez samego Boga wskazanym i kwitnie w całej swój pełni jak za czasów patryarchalnych.

Kto w ciągu tygodnia miał sposobność oglądać ruch panujący w stolicy kraju naszego w Warszawie na ulicach: Grzybowie, Nalewkach i Franciszkańskiej, kto się przypatrywał ludności te dzielnice zamieszkującej, owym nędzarzom w ubiorach wytartych, dziwnych, ich śmiesznym obyczajom i ruchom, kto się przysłuchiwał szwargotowi niezrozumiałemu, którym załatwia swój lichy, ledwo suchego chleba dostarczający im handel, kto to wszystko widzi i słyszy, nigdyby nie uwierzył, iż w tém niepozorném plemienu zachowało się dotychczas owo uczucie święcenia Sabatu, którym się szczyli

Anglia, nie uwierzyłby, iż Anglia od przodków tych handlarzy nauczyła się święcić Niedzielę i od nich przyjęła wszystkie prawie formy nadane téj zbawiennéj instytucyi społecznej.

Słyszeliście jak Anglia obchodzi swoją Niedzielę, słuchajcież teraz jak lud żydowski w swych dzielnicach święci swoją Sobotę.

Jeszcze słońce przeddnia Soboty nie zeszło z widnokregu, gdy nagle, jakby na umówione hasło, sklepy i kramy z trzaskiem się zamykają, cała ludność kupująca i kupcząca znika jak mara, ustaje gwar różnorodnych głosów, hałaśliwe targowanie, szumne wychwalanie towarów, spory, kłótnie, wszystko ucichło, a spokojna, martwa cisza, zalega miejsca przed chwilą tak ożywione.

Bo gość miły przybywa, o którego uczczeniu cały tydzień marzono i na godne przyjęcie którego składała się znojna praca całotygodniowa. Tym gościem tak pożądanym na Grzybowie, Nalewkach i Franciszkańskiej, jak po wszystkich miasteczkach polskich — to Sobota duchowo się obchodząca, to prawdziwy Sabat Anglików.

Zaprowadzę cię więc czytelniku, do mieszkania rodziny Żydowskiej w wilią Soboty. Jakkolwiek dużo rozprawiają o nieochędnostwie ludu naszego i jakkolwiek poczęści zarzuty te słusznie nas dotyczą, lubo prawdziwa przyczyna téj nieczystości leży w skupieniu licznej ludności w ciasnych dzielnicach i w odosobnieniu od

sąsiedztwa chrześcijan, których rozwoju społecznego żadne prawo wyjątkowe nie ścieśniało — jakkolwiek, mówię, lud żydowski całkiem nie jest wolnym od zarzutu nieochędstwa, wszakże kto zajrzy do mieszkania najbiedniejszego i najbardziej zacofanego współwyznawcy naszego w Piątek wieczorem, uderzony zostaje metamorfozą, jaka się w ciągu kilku godzin tu odbyła. Nie pozna on już wcale téj niepozornej, niekiedy brudnej izdebki z dnia wczorajszego: podłoga czysto wyszorowana, ściany i komin wybielone, meble ustawione w porządku, na stole przykrytym białym obrusem, błyszczą para świeczników, niekiedy srebrnych, po ścianach rozwieszono małe kandelabry z mikroskopicznymi świeczkami. Gospodyni domu odprawia krótkie błogosławieństwo nad świecami, które zapala i wyglądając męża, modlitwę wieczorną w Synagodze odprawiającego, porządkuje nakrycie stołu i ustawia kielichy do wina poświęconego.

Izdebka teraz przybiera postać Świątyni, której kapłanami są członkowie rodziny, oczekujący przybycia niby Wielkiego kapłana, gospodarza domu. Ten w Synagodze zrzuciwszy z siebie wór żałobny, którym go wieki pogardy i prześladowania odziały, właśnie odśpiewał był pieśń tryumfalną przywitania Soboty:

• Otrząś się z pyłu, powstań, włóż szaty wspaniałe ludu mój!... Potomek Jiszaja z Bethlechem wybawienie ci niesie!... Ocuć się, ocuć, bo światło twoje nadchodzi, powstań, zajaśnij, wzbudź się, o wzbudź, głoś pienie... Nie zawstydzisz się, nie zarumienisz się, czegoż się korzyć? czego jęczyć? ... I staną się łupem łupieczy

twoi i odstąpią burzyciele twoi . . . W prawo i w lewo się rozpostrzesz, a Boga swego wielbić będziesz, z pomocą męża z domu Perec (Messyasza) blask Boga nad tobą się zjawia. «

(Modlitwa wieczorna na Sobotę „Lecha dodi.“)

i z czołem wypogodzoném promieniejąc, przestępuje progi swój domowej świątyni i mieniając ją być zaludnioną samymi aniołami, śpiewa w zachwyceniu; » Witam was, aniołowie służbowi, aniołowie pokoju, aniołowie Najwyższego, aniołowie Króla wszech królów! «

(Pieśń: „Szalom Alechem.“)

Tak jest lud żydowski, ten prosty niedotknięty jeszcze od wyobrażeń wieku lud, on to w Sabat swój, przez dzień cały trzyma w ręku Biblią i jój komentarze nietylko w Synagodze ale i w domu.

Ze zdaniem biblijnym w ustach, w Piątek na wieczór wita nadchodzącą oblubienicę swoją, Sobotę, ze zdaniem Biblii zasiada do stołu i pożywa skromny posiłek, i jój to pieśni wyśpiewuje przez dzień cały sobotni aż do późnego wieczora.

Otóż podaję czytelnikowi mały dowód zajęć ludu żydowskiego w Sobotę, jest to zbiór zdań i myśli Rabinów wyrzeczonych blisko 2000 lat temu i stanowiących dotąd rozrywkę Sobotnią nadługie dni letnie.

Wiadomo, iż oprócz Pisma Świętego Starego Zakonu, obowiązuje nas jeszcze objaśnienie i dopełnienie jego, znane pod nazwą Talmudu, który się składa z dwóch części: tekstu משנה Miszny i komentarza Gemary גמרא. Dzieło to zbiorowe, na które się złożyła praca sześciu wieków i przeszło tysiąca uczonych,

dawniej, a mianowicie w wiekach średnich, okrzyczaném zostało, jako zawierające zasady przeciwne moralności, tolerancyi religijnej i zdrowemu rozsądkowi. Jedną z wielkich reform dokonanych w ciągu XIX wieku, jest właśnie oczyszczenie Talmudu z podobnych zarzutów: przekonano się bowiem, iż pojedyncze zdania w nim zawarte, niezgodne z duchem tolerancyi wcale nie wchodzą w prawo talmudyczne (Szulchan Aruch) i pozostały tylko w zbiorze jako pogląd indywidualny autora, jako zabytki archeologiczne mające swe źródło, albo w rozdrażnieniu z powodu prześladowań, jakim przodkowie nasi dawniej ulegali, albo w wyobrażeniach o nauce, prawie i moralności, jakie były upowszechnione w owych czasach pomiędzy narodami, wśród których autorowie tych zdań się znajdowali.

Były czasy, kiedy nieprzyjaciele żydów, wydawali zbiory całe zdań Talmudystów wyrwanych ze związku ogólnego z poprzedzającymi i następującymi zdaniem, i tworzyli z nich akt oskarżenia przeciw naszej religii. Polemika wywołana przez te pamflety, wszędzie wywodziła naszą sprawę z tryumfem, a falanga oskarżycieli z każdym dniem malała, tak, iż teraz już wstydem jest w Europie wyznawać zasady Eisenmengerowskie.

Ta więc »Gnomologia Ojców Synagogi« stanowiąca część Miszny, a zatém i Talmudu, nie ma być teraz już obroną przeciw napaści, przeciwstawieniem całego traktatu talmudycznego, pełnego zasad najszczytniejszej moralności i najzdrowszych pojęć społecznych, owym pojedynczym frazesem przez przeciwników naszych ogłaszanym, bo obrona taka teraz prze-

stała być potrzebą; ma ona raczej być nauczającym i przyjemnym czytaniem poobiedniem, dla pobożnych współwyznawców naszych na Soboty letnie, przez nauczycieli Zakonu naszego, Gaonów, do tego jedynie celu przeznaczonem.

Tu pod formą teologiczną czytelnik znajdzie wyzreczenie, iż najpotężniejszą władzą w świecie, jest władza inteligencji, przed którą gaśnie blask świecki, że najtrwalszym filarem utrzymującym świat na jego podstawach, jest bezwzględny wymiar sprawiedliwości, że najpiękniejszą ozdobą serca ludzkiego jest dobroczynność, że nauka bez cnót obywatelskich, jest niszczącą bronią w ręku złoicy i że prawda i pokój są szczytem rządów ludzkich i boskich.

Mam nadzieję, iż współwyznawcy moi nieobeznani dokładnie z językiem oryginału tej »Gnomologii« zechcą zwrócić uwagę na przekład, który uskuteczniłem i na uwagi, objaśniające niektóre miejsca oryginału, zatarte odległością tylu wieków i polegam na zdrowym ich rozsądku, iż potrafią ocenić pobudki, które w umysłach naszych »Ojców Synagogi« rodziły niektóre poglądy sprzeczne z pojęciami wieku naszego i przejmować się zarazem duchem owych wieków, który niekiedy znalazł echo swoje w wyrażeniach, teraz za przesadzone uważanych; albowiem treść tych sentencji i cel Księcia — Rabina, który je zebrał, odpowiadają w zupełności najwyszukańszym wymaganiom naszego stulecia.

פרקי אבות

פרקי אבות אומרים משבת של אחר פסח עד ראש השנה בכל שבת
פרק אחד , ובשבתים האחרונים שני פרקים בכל שבת ושבת .

פרק ראשון

כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הֵבֵא שְׁנֵאֵמַר וְעַמּוּד
בְּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר בְּמַטְעֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי
לְהִתְפָּאֵר :

מִשָּׁה

UWAGI DO GNOMOLOGII.

Jak już we wstępie wskazałem, Gnomologia ta zebrana przez Rabi Jehudę Hanassy, układacza Miszny, jest częścią tegoż dzieła znaną pod nazwą Masechet Aboth **מסכת אבות**. Składała się ona pierwsiastkowo tylko z pierwszych 5ciu Rozdziałów, do których dodano później Boraję stanowiącą 6ty Rozdział nazwany także: **קנין תורה** Nabycie Nauki Zakonu, dla tego że traktuje o ważności posiadania nauki Zakonu i o przymiotach wymaganych, po osobach nim się zajmujących. Pod tytułem **אבות** Aboth istnieje jeszcze więcej podobnych Gnomologij, z których znanym jest Traktat: **נתן** Aboth Rabi Nathana.

Użycie tego Traktatu talmudycznego jako czytanie w Synagogach znaném już było za czasów Gaonów, jest to zatem bardzo starożytny zwyczaj, który rozwijają obecnie nauczyciele ludu wyznania naszego, wprowadzając wykład tego Traktatu jako przedmiot naukowy do Szkół

Gnomologia Ojców Synagogi.

(Od Soboty pierwszej po Pasce do Nowego Roku mówi się Pirke Aboth po jednym Rozdziale co tydzień, a w ostatnich tygodniach po dwa.)

ROZDZIAŁ I.

Kol Jisrael. Wszyscy Izraelici mają udział w życiu wiecznym, gdyż mówiono: a lud Twój wszystek sprawiedliwy, na wieki ziemię posiadać będą, latorośle mego zaszczepienia, dzieło rąk moich, na sławę moją. (Jezajasz 60, 21.)

religijnych w Sobotę po południu, zapobiegając tém jednocześnie rozpuszczaniu się dzieci w ciągu długiego dnia świątecznego podczas lata.

UWAGI DO ROZDZIAŁU Igo.

Kol Jisrael. Ten krótki wstęp o udziale w życiu przyszłym, wyjęty jest z Traktatu Sanhedryn, wskazuje on, że nie tylko wysoce uczeni, ale każdy Izraelita cnotliwie żyjący, wynagrodzonym za to zostaje w życiu wiecznym.

Osoby nawet wyznające inną jakąkolwiek religią, jeżeli spełniają siedem przykazań znanych pod nazwą **ל מצוות בני נח**, „przykazania Noachidów“ to jest: 1) Unikanie bałwochalstwa; 2) bluźnierstwa; 3) zabójstwa; 4) kazirodztwa; 5) przywłaszczenia sobie cudzej własności; 6) wymiar sprawiedliwości; 7) nie jedzenie mięsa z żyjącego jeszcze zwierzęcia wziętego, wedle Majmonidesa nazywani są **חסידים אמיתיים העולם** „pobożni narodów świata“ i mają także udział w życiu wiecznym, to jest zostają zbawieni.

א מֹשֶׁה קִבַּל הַתּוֹרָה מִסִּינַי וּמְסָרָהּ לְיִהוֹשֻׁעַ וַיְהוֹשֻׁעַ
 לְזַקְנִים וְזַקְנִים לְנָבִיאִים וְנָבִיאִים מִסְרוּהָ לְאַנְשֵׁי כְנָסֶת
 הַגְּדוּלָּה . הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָיוּ מְתוּנִים בְּדִין
 וְהֶעֱמִידוּ תַלְמִידִים תְּרַבָּה וַעֲשׂוּ סִגָּ לַתּוֹרָה : ב שָׁמְעוֹן
 הַצַּדִּיק הָיָה מְשִׁירֵי כְנָסֶת הַגְּדוּלָּה . הוּא הָיָה אוֹמֵר . עַל
 שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הֶעוֹלָם עוֹמֵד עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוּדָה וְעַל
 גְּמִילוּת חַסְדִּים : ג אֲנִיּוֹנָנוּם אִישׁ סוֹכֵן קִבַּל מִשְׁמַעוֹן
 הַצַּדִּיק . הוּא הָיָה אוֹמֵר אֶל־תְּהִי כְּעַבְדִּים הַמְּשַׁמְשִׁין
 אֶת־הָרֶב עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶם אֶפְאָ הָיוּ כְּעַבְדִּים הַמְּשַׁמְשִׁין
 אֶת־הָרֶב שְׂלֵא עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶם וַיְהִי מוֹרָא שָׁמַיִם
 עֲלֵיכֶם : ד יוֹסִי בֶן־יֹעֶזֶר אִישׁ צַרְדָּה וַיֹּסִי בֶן־יִחְזַקְנָן אִישׁ
 יְרוּשָׁלַיִם קָבְלוּ מֵהֶם . יוֹסִי בֶן־יֹעֶזֶר אִישׁ צַרְדָּה אוֹמֵר יְהִי
 בֵּיתְךָ בֵּית וְעַד לְחַכְמִים וְהָיוּ מִתְּאֵבֶק בְּעַפְרֵי רַגְלֵיהֶם וְהָיוּ
 שוֹתֵה

Ustęp Iszy. *Mojżeszowi dostał się Zakon*. Mowa tutaj nie o prawie Mojżeszowém pisaném, znaném pod nazwą Biblia, ale o prawie ustném (tradycjonalném), stanowiącém objaśnienie i bliższe określenie prawa pisanego, które się, wedle mniemania Talmudu dostało Mojżeszowi na Synaju jednocześnie z pisaném. Prawa tego ustnego nie wolno było spisać i miało tylko być przechowywane w zwyczajach ludu, ale gdy przodkowie nasi tracić zaczęli swoją państwową jedność i od czasu do czasu rozpraszani zostali między obce narody, gdy się wyrodzili w łonie Judaizmu sekty rozmaitej barwy i dążności; wtedy nauczyciele Zakonu, obawiając się odstępstwa zupełnego, postanowili spisać prawo ustne i każdy z nich podał to, co mu było wiadomém; ztąd to powstał nowy kodeks religijny pod nazwą *Miszne*, który z swym komentarzem *Genara*, znany jest pod nazwą ogółową *Talmud*.

Tamże *Jozue Starszyzna*. Pod wyrażeniem Starszyzna rozumie się: nie tylko znaczniejsi z ludu, ale i osoby które rządziły Izraelem od Jozuego do Samuela, pierwszego z proroków, znane w Piśmie Świętém pod nazwą: *sędziów*.

Tamże *Mężom Wielkiego Synodu*. Po wygaśnięciu proroków z Malachajem, przeszła tradycja do korporacji, która pod nazwą „Mężów Wielkiego Synodu“ wspólnie z Ezdreaszem działała i składała się z 120

1. Mojżeszowi dostał się Zakon na Synaju i przekazał go Jozuemu. Jozue Starszynie, Starszyna Prorokom, a Prorocy przekazali go mężom Wielkiego Synodu. Oni to wyrzekli trzy te nauki: bądźcie rozważni w sądzeniu, kształćcie wielu uczniów i czyńcie ogrodzenia około Zakonu. 2. Szymeon Sprawiedliwy był jednym z ostatekó w wielkiego Synodu. On mawiał: trzema rzeczami świat się utrzymuje: zakonem, służbą Bożą i dobroczynnością. 3. Antygonus z Socho przejął Zakon od Szymeona Sprawiedliwego, ten mawiał: nie bądźcie podobni niewolnikom usługującym Panu, z warunkiem, aby odebrali nagrodę, ale bądźcie jak słudzy usługujący Panu, nie w nadziei odebrania nagrody i miejcie bojaźń Boga. 4. Jose, syn Joezera z Ceredah i Jose syn Jochanana z Jerozolimy przejęli od nich Zakon. Jose syn Joezera z Ceredah mawiał: niechaj dom twój będzie domem zboru dla mędrców, bądź zapyłonym prochem ich nóg i pij

członków. Układacze tradycyi, chcąc jój zapewnić powagę w oczach ludu, musieli się cofnąć do źródeł starożytnego, sięgającego do czasu nadania Zakonu pisanego na Synaju i wskazać zarazem ów łańcuch nieprzerwanych znakomitości wszystkich wieków, po którym ich ta tradycja doszła w pierwotnej niesfałszowanej postaci.

Tamże. *Bądźcie rozważni w sądzeniu.* Prawo Mojżeszowe obejmuje nie tylko przepisy religijne, ale i administracyjno-sądowe; uczeni więc rozstrzygali także i spory prywatne, dla tego więc tak często w tym traktacie znajdujemy przepisy postępowania sądowego.

Tamże. *Kształćcie wielu uczniów.* Aby tradycja, której wtedy jeszcze nie spisali byli, utrzymała się w pamięci uczonych i nie uległa modyfikowaniu przez lud prosty.

Tamże. *Czyńcie ogrodzenia około Zakonu.* Aby główna zasada jakiego przepisu religijnego nie została nadwężoną przez lekkomyślność lub nieuwagę, zakazano nawet czynności mające styczność z temi przepisami, któreby doprowadzić mogły do takiego nadwężenia, i tak n. p. zakazano dotknąć się w Sobotę świecy, z obawy aby jój nie zapalono, i nie działano wbrew przepisu Mojżesza zabraniającego rozniecenia ognia w Sobotę. Takie przepisy prewencyjne nazywano שֵׁבִיל (Sejag) ogrodzeniem.

Ustęp 3. *Nie bądźcie podobni niewolnikom i t. d.* Tę naukę tak szczytną, wpajającą w ludziach myśl o poświęceniu bezwarunkowym, nadużywało jak opowiadają Rabini, dwóch uczonych: *Cadoh* i *Bajos*, wnioskując z niej, iż za dobre uczynki nie masz żadnej nagrody i wpadli na myśl niebezpieczną, iż nie masz życia przyszłego. Sekta tą powstała nazwaną została Cadokejczykami (Saduceuszami), która z wierzącymi w życie wieczne w ciągłych zostawała walkach. Te nareszcie się wyrodziły w dwa systemata polityczne, arystokratyczny i demokratyczny, które spowodowały interwencyą zbrojną Rzymian i upadek państwa Palestyńskiego.

Ustęp 4. *Bądź zapyłonym prochem ich nóg i t. d.* Przenośnia — polecająca ciągłe obcowanie z uczonymi.

שוֹתֵהּ בְּצִמָּא אֶת־דְּבָרֵיהֶם : ה יוֹסִי בְּנֵי־יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם
 אוֹמֵר יְהִי בֵיתְךָ פְּתוּחַ לְרוּחָהּ וְיִהְיוּ עַנְיִים בְּנֵי בֵיתְךָ וְאֵל
 תִּרְבֶּה שִׁיחָה עִם הָאִשָּׁה בְּאִשְׁתּוֹ אָמְרוּ קַל וְחֹמֶר בְּאִשָּׁת
 חֵבְרוֹ מִכָּאן אָמְרוּ חֲכָמִים כָּל־הַמְרַבֶּה שִׁיחָה עִם־הָאִשָּׁה
 גֹּזֵרִם רָעָה לְעַצְמוֹ וּבֹטְלֵי מִדְּבָרֵי תוֹרָה וְסוֹפּוֹ יוֹרֵשׁ גֵּיהֵנָם :
 ו יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־פְּרָחְיָה וְנִתְאִי הָאֲרַבְלִי קָבְלוּ מֵהֶם . יְהוֹשֻׁעַ
 בֶּן־פְּרָחְיָה אוֹמֵר עֲשֵׂה לָּךְ רַב וּקְנֶה לָּךְ חֵבֵר וְחַוֵּי דָן
 אֶת־כָּל־הָאָדָם לְכַף זְכוּת : ז נִתְאִי הָאֲרַבְלִי אוֹמֵר הִרְחִק
 מִשְׁכַּן רַע וְאֵל תִּתְּחַבֵּר לְרָשָׁע וְאֵל תִּתְּיָאֵשׁ מִן הַפּוֹרְעָנוֹת :
 ח יְהוּדָה בֶּן טַבָּאי וְשִׁמְעוֹן בֶּן־שִׁטְחַח קָבְלוּ מֵהֶם . יְהוּדָה
 בֶּן־טַבָּאי אוֹמֵר אֵל־תִּעַשׂ עֲצָמָה כְּעוֹרְכֵי הַדִּינִין וּכְשִׁיחֵי
 בְּעַלֵי הַדִּין עוֹמְדִים לְפָנָיִךְ יִהְיוּ בְּעֵינַיִךְ כְּרָשָׁעִים וּכְשֹׁנֵי־פְטוּרִים
 מִלְּפָנָיִךְ יִהְיוּ בְּעֵינַיִךְ כְּזוֹכְאִין כְּשֶׁקָּבְלוּ עֲלֵיהֶם אֶת־הַדִּין :
 ט שִׁמְעוֹן בֶּן־שִׁטְחַח אוֹמֵר הָיוּ מְרַבֶּה לְחַקוֹר אֶת־הַתְּעָדִים
 וְהָיוּ זְהִיר בְּדַבְרֵיךָ שָׂמָא מִתּוֹכֶם יִלְמְדוּ לְשַׁקֵּר : י שְׁמַעְיָה
 וְאַבְטַלְיוֹן קָבְלוּ מֵהֶם שְׁמַעְיָה אוֹמֵר אָהֵב אֶת־הַמְּלָאכָה
 וְשִׂנְאָה אֶת־הַרְבָּנוֹת וְאֵל תִּתְּוֹדַע לְרֵשׁוֹת : יא אַבְטַלְיוֹן
 אוֹמֵר חֲכָמִים הוֹחֲרוּ בְּדַבְרֵיכֶם שָׂמָא תְּחַזְּבוּ חֹלֶבֶת גְּלוּת
 וְתִגְלוּ לְמָקוֹם מִיָּם הַרְעִים וְיִשְׁתּוּ הַתְּלַמִּידִים הַבָּאִים
 אַחֲרֵיכֶם וְיָמוּתוּ וְנִמְצָא שֵׁם שָׁמַיִם מִתְּחִלָּל : יב הִגֵּל וְשִׁמְי
 קָבְלוּ מֵהֶם הִגֵּל אוֹמֵר הָיוּ מִתְּלַמִּידָיו שֶׁל אֶתְרוֹן אוֹהֵב
 שְׁלוֹם

Ustęp 7. Nie uważaj się za wolnego od kary. Jeżeli ci zły jakiś postępek uszedł bezkarnie, to nie sądz, iż ci to zawsze ujdzie, bo kara prędzej czy później cię dosięgnie.

z pragnieniem ich wyrazy. 5. Jose syn Jochanana z Jerozolimy mawiał: niech dom twój będzie na rozcież otwarty, niech ubodzy będą twymi domownikami, nie rozmawiaj wiele z kobietą; z własną żoną, mówią mędrcy, a tém mniej z żoną drugiego. Dla tego też mawiali mędrcy, iż każdy, który wiele rozmawia z kobietą, sprawia sobie samemu nieszczęście, odrywa się od rozpraw nad Zakonem, a nakoniec piekło staje się jego udziałem. 6. Jozue syn Perachjah i Nytaj z Arbeli przejęli od nich Zakon. Jozue syn Perachjah mawiał: ustanów sobie nauczyciela i doładź sobie towarzysza i osądź każdego człowieka z dobrej strony. 7. Nytaj z Arbeli mawiał: stroń od złego sąsiada, nie zwiążuj się z występnyim i nie uważaj się za wolnego od kary. 8. Jehudah syn Tabaj i Szymeon syn Szatacha przejęli od nich Zakon. Jehudah syn Tabaj mawiał: będąc sędzią nie stań się obrońcą, a gdy strony stoją przed tobą, uważaj ich obu jako winnych, gdy zaś odeszli od ciebie, uważaj ich obu jako niewinnych, skoro przyjęli wyrok. 9. Szymeon syn Szatacha mawiał: badaj wielokrotnie świadków i bądź ostrożnym w wyrażeniach swoich, aby z nich nie nabrali środków do kłamania. 10. Szemajah i Abtalion przejęli od nich Zakon. Szemajah mawiał: Kochaj pracę, nienawidź honory i nie ubiegaj się za łaskami możnych. 11. Abtalion mawiał: o mędrcy, bądźcie ostrożni w wyrażeniach swoich, może zasłużycie na karę wygnania i zostanieie wygnani do miejsca wód nieczystych, a uczniowie po was następujący napiją się ich i umrą, przez co imię Boga znieważoném zostanie. 12. Hillel i Szamaj przejęli od nich Zakon. Hillel mawiał: licz się do uczniów Aharona, miłując pokój i ubiegając się za

Ustęp 8. *Uważaj ich obu jako winnych.* I nie wierz bezwarunkowo ich zeznaniem.

Ustęp 10. Nauką tą zacny Rabi chciał poskramiać uczucie chciwości sławy, uwodzące człowieka do narzucania się protekcji możnych. Prawdziwa zasługa nie afiszuje się na każdym kroku, szarlatani tylko pną się do wysokich progów, by pochlebstwami ukrywać próżnią głowy i serca. Nadto uczony Rabi wskazał iż jedyną drogą do szczęścia jest praca, zapewniająca człowiekowi utrzymanie przyzwoite i nie popędzająca go do nabycia sławy i majątku z obrazą sumienia.

Ustęp 11. Nieostróżne lub dwuznaczne słowo wyrzeczone przez nauczyciela ludu, po jego śmierci, może być tłómaczoném w duchu zupełnie przeciwnym przekonaniom tego nauczyciela i naprowadzić lud na drogę błędną.

שְׁלוֹם וְרוּחָה שְׁלוֹם אוֹתָב אֶת־הַבְּרִיּוֹת וּמְקַרְבָּן לַתּוֹרָה :
 יג הוּא הָיָה אוֹמֵר נִגִּיד שָׁמָא אֲבָד שְׁמִיה וּדְלָא מוֹסִיף יִסְף
 וּדְלָא יִלֵּף קַמְלָא תִּיב וּדְאֲשַׁתְּמֵשׁ בְּתַנְגָּא חֲקָף :
 יד הוּא הָיָה אוֹמֵר אִם אֵין אָנִי לִי מִי לִי וּבִשְׂאֵנִי לְעַצְמִי
 מָה אָנִי וְאִם לֹא עֲבָשׁוּ אֵימַתִּי : טו שְׁמִי אוֹמֵר עֲשֵׂה
 תּוֹרַתְךָ קִבַּע אָמוֹר מְעַט וְעֲשֵׂה הַרְבֵּה וְהוּי מְקַבֵּל אֶת־
 כְּדֵהָאָדָם בְּסִבְר פְּנִים יְפוֹת : טז רַבִּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר
 עֲשֵׂה לְךָ רַב וְהִסְתַּלַּק מִן הַסֵּפֶק וְאֵל תִּרְבֶּה לְעֵשֶׂר אֲמִדוֹת :
 יז שְׁמַעוֹן בְּנוֹ אוֹמֵר כָּל יְמֵי גִדְלָתִי בֵּין הַחֲכָמִים וְלֹא
 מִצָּאֹתִי רַגּוּף טוֹב מִשְׁתִּיקָה וְלֹא הַמְדַרְשׁ עֵקֶר אֲלֵא
 הַמַּעֲשֵׂה וּכְדֵהַמְרַבֶּה דְּבָרִים מִכִּיָּא חֲטָא : יח רַבִּן שְׁמַעוֹן
 בֶּן־גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר עַל־שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם קִיָּם עַל־הָאֵמֶת
 וְעַל־הַדִּין וְעַל־הַשְּׁלוֹם שְׁנַאֲמַר אֵמֶת וּמִשְׁפָּט שְׁלוֹם שְׁפָמוּ
 בְּשַׁעֲרֵיכֶם :

רַבִּי הַנִּינְיָא בֶּן עֲקֻשְׂיָא אוֹמֵר רְצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל לְפִיכָךְ הַרְבֵּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת שְׁנַאֲמַר
 יי הַפִּיץ לְמַעַן צְדָקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וַיֵּאדִיר :

עלינו . קדיש יתום .

פרק שני

כל ישראל וכו' .

א רַבִּי אוֹמֵר אֵיזוֹ הוּא הַרְרָךְ יִשְׂרָאֵל שִׁיבוֹר לֹו הָאָדָם כָּל־

שהיא

Ustęp 13. *Kto się nie uczy, zasługuje na śmierć.* Człowiek mający sposobność do zajmowania się naukami i pędzący życie próżniacze, jest niebezpiecznym członkiem społeczeństwa.

pokojem, miłując ludzi i przyciągając ich do Zakonu. 13. Tenże mawiał: kto dąży do nabycia sławy, utracą sławę, kto nie pomnaża swych uniejętności, zmniejsza je, kto się nie uczy, zaśluguje na śmierć, a kto się koroną nauki posługuje, zginie. 14. Tenże mawiał: jeżeli nie ja sam dla siebie pracuję, któż za mnie co uczyni? a jeżeli nawet sam za siebie co czynię, cóż ja znacze? a jeżeli nie teraz, to kiedyż? 15. Szamał mawiał: urządź sobie stały czas na naukę Zakonu, mów mało, a czyn wiele i przyjmij każdego z przyjemną twarzą. 16. Raban Gamaliel mawiał: ustanów sobie nauczyciela, byś mógł nabyć pewności w rzeczach wątpliwych, nawet dziesięciny nie oddzielaj podług przypuszczenia. 17. Szymeon syn jego mawiał: przez całe życie wychowywałem się między mędrkami i nie znalazłem dla człowieka nic lepszego jak milczenie. Badanie nie jest główną rzeczą, ale czyn, a kto wiele mówi, grzeszy. 18. Raban Szymeon syn Gamaliela mawiał: trzema rzeczami świat się utrzymuje: prawdą, sprawiedliwością i pokojem, jak mówiono: prawdą, sprawiedliwością i pokojem sądzicie w bramach waszych. (Zacharyasz 8, 16.)

Rabi Chananiah syn Akaszja mawiał: podobało się Świętemu, błogostawionemu On, uszczęśliwić Izraela, dla tego też nadał im wiele nauk i przepisów, jak mówiono: Wiekuisty życzy sobie, dla łaski Swojej, by Zakon się rozszerzył i uświetnił. (Jezajasz 42, 21.)

(Alenu, str. 74; Kadysz osierociałych, str. 73.)

ROZDZIAŁ II.

Wszyscy Izraelici i t. d.

1. Rabi mawiał: jaka jest droga prosta, którą człowiek winien sobie wybrać? wszystko co mu zaszczyt przynosi w wła-

Tamże. *Kto się koroną nauki posługuje zginie.* Nauczyciele nasi w pierwotnych czasach nie pobierali żadnej płacy za naukę udzielaną uczniom, to też ich nauki uważane były, nie jako towar za cenę pieniędzy sprzedany, ale za wypływ natchnienia wyższego. Ta ich niezawisłość od uczniów podniosła ich osobiście w oczach świata, a za powołaniem nauczyciela szło poważanie nauki.

Ustęp 17. *Badanie nie jest główną rzeczą, ale czyn.* Wielu uczonych tuszając w swoje znajomości, postępuje wbrew sumieniu; ale nie dość jest zbadać ducha cnotliwego życia, trzeba czynem dowodzić, iż badanie to nie jest utopią.

UWAGI DO ROZDZIAŁU IIgo.

Ustęp I. *Rabi mawiał.* Wyraz Rabi nie jest imieniem własnym, ale tytułem uczonych Zakonu. Nie raz znajdujemy sam tytuł Rabi bez wymienienia nazwiska, odnosi się to do Redaktora Miszny Rabi Jehudy Hanassy.

שֶׁהִיא תְּפֹאֶרֶת לְעִשָּׂה וְתִפְאֶרֶת לֹא מִן הָאָדָם • וְהָיוּ זְהוּר
 בְּמִצְוֹה קִלְהַ בְּבַחֲמוּרָה שְׂאִין אֶתָּה יוֹדֵעַ מִתֵּן שְׂכָרְךָ שֶׁל
 מִצְוֹת • וְהָיוּ מֵחִשְׁבַּת הַפֶּסֶד מִצְוֹה כְּנֹגֵד שְׂכָרָה וְשֹׁכֵר עֲבָרָה
 כְּנֹגֵד הַפְּסָדָה • הִסְתַּכַּל בְּשִׁלְשָׁה דְבָרִים וְאִין אֶתָּה בָּא
 לְיָדֶי עֲבָרָה דַּע מַה לְמַעְלָה מִמֶּךָ עֵין רוֹאָה וְאִין שׁוֹמֵעַת
 וְכֹל־מַעֲשִׂיךָ בַּסֶּפֶר נִכְתָּבִים : ב רִבֵּן גַּמְלִיאֵל בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי
 יְהוּדָה הַנָּשִׂיא אוֹמֵר יִפֶּה תִּלְמוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֲרִיץ
 שִׁיגִיעַת שְׁנֵיהֶם מִשְׁכַּחַת עֵין וְכֹל־תּוֹרָה שְׂאִין עִמָּה מְלֹאכָה
 סוֹפָה בְּמִלָּה וְגוֹרֶרֶת עֵין וְכֹל הָעוֹסְקִים עִם הַצְּבוּר יִהְיוּ
 עוֹסְקִים עִמָּהֶם לְשֵׁם שָׁמַיִם שְׁזֹכוֹת אֲבוֹתָם מִסִּיעָתָם
 וְצִדְקָתָם עוֹמֶדֶת לְעַד וְאֶתָּם מַעְלָה אֲנִי עֲלֵיכֶם שְׂכָר הַרְבֵּה
 כְּאֵלֹהֵי עֲשִׂיתֶם : ג הָיוּ זְהוּרִין בְּרִשּׁוֹת שְׂאִין מְקַרְבִּין לֹא
 לְאָדָם אֱלֹא לְצָרָךְ עֲצֻמֵן גְּרָאִין כְּאוֹהֲבִין בְּשַׁעַת הַנְּאֻתָן
 וְאִין עוֹמְדִין לֹא לְאָדָם בְּשַׁעַת דְּחָקוֹ : ד הוּא הָיָה אוֹמֵר
 עֲשִׂה רְצוֹנִי כְּרְצוֹנָךְ כְּדִי שִׁיעֲשֶׂה רְצוֹנָךְ כְּרְצוֹנִי כְּמִל
 רְצוֹנָךְ מִפְּנֵי רְצוֹנִי כְּדִי שִׁיבְטֹל רְצוֹן אֲחֵרִים מִפְּנֵי רְצוֹנָךְ :
 ה הִלֵּל אוֹמֵר אֵל תִּפְרוֹשׁ מִן הַצְּבוּר וְאֵל תִּתְאַמֵּן
 בְּעֲצֻמָּךְ עַד יוֹם מוֹתֶךָ וְאֵל תִּרֵּן אֶת חֲבִירְךָ עַד שְׁתַּנְיֶיעַ
 לְמִקְוָמוֹ וְאֵל תִּאֲמַר דְּבַר שְׂאִי אֶפְשֵׁר לְשִׁמוֹעַ שְׁפוֹטוֹ
 לְהִשְׁמַע

tamże. *Trzy rzeczy.* To są oko, ucho i księga.

Ustęp 3. Osoby wyższej stojące używają dla dopięcia swoich celów pomocy niższych; przestroga więc tu dana owym prostaczkom, aby pamiętali iż kierujący losem społeczeństw i wykonywający ich wolę, uwzględniają tylko wyższy cel, który sobie wytknęli, mniej zważając na pojedyncze osoby do nich się garnące, których tylko tak długą trak-

snych oczach i w oczach ludzi. Bądź uważnym na nieznaczne przykazanie, tak jak na wielce ważne, bo nie znasz nagrody za dobre uczynki. Oblicz stratę z dobrego uczynku względem nagrody za niego, a korzyść z złego uczynku względem straty moralnej z jego powodu. Rozważaj trzy rzeczy, a nie będziesz pociągniętym ku grzechowi: wiedz, co nad tobą czuwa: oko które widzi, ucho które słyszy i księga do której wszystkie twoje czynności się zapisują. 2. Raban Gamaliel syn Rabi Jehudah Hanassy zwykł mawiać: piękny to związek nauki Zakonu, z obowiązkami względem społeczeństwa, bo zajęcie się obuma przyczynia się do zaniechania grzechów. Każda nauka, która nie jest połączoną z pracą, w końcu ustaje i sprowadza grzech. Wszyscy, którzy się zajmują sprawami ogółu, niech się niemi zajmują dla miłości Boga, wtedy zasługi przodków im będą pomocą, a cnota ich wiecznie się ostanie. Wam zaś udzielię wielką nagrodę, za sam nawet zamiar dobrego uczynku. 3. Bądźcie ostrożni z takimi możnymi, którzy nie zbliżają człowieka do siebie tylko w własnych widokach. zdają się być przyjaciółmi, gdy mają z kogo użytek, ale nie opiekują się człowiekiem w czasie jego potrzeby. 4. Tenże mawiał: wykonywaj wolę Jego jak swoją własną, aby i On spełnił wolę twoją jak własną. Usuń wolę twoją przed Jego wolą, aby i On usunął złą wolę drugich przed twoją wolą. 5. Hillel mawiał: nie odłącz się od ogółu i nie dowierzaj sobie, aż do chwili swego zgonu, nie sądz bliźniego swojego, aż się postawisz w jego położenie. Nie mów, że rzecz jaka jest niepodobną, bo wszystko stać się może

tują jak przyjaciel, póki im są potrzebni, a gdy potrzeba ustała, nie mogą zajmować się losem prywatnym figur podrzędnych. Ustęp ten z tego punktu widzenia rozebrany, nie zawiera w sobie obrazy możnych jak z pozoru się zdaje, jest on tylko przestrożą dla prostaczków, aby wiedzieli, iż przyjaźń istnieć tylko może między równymi.

Ze się w tym poglądzie nie mylę odsyłam czytelnika do ustępu 15go obecnego rozdziału, w którym uczony Rabin ostrzega prostych ludzi, aby byli ostrożni w postępowaniu swoim z uczonymi, jako należącymi także do rzędu możnych inteligencyi; mówi więc Rabi o sobie samym to samo co o możnych ziemi, z tą jeszcze różnicą, iż tych ostatnich przedstawia tylko jako biernie niewdzięcznych, swoją zaś kastę za niebezpieczną, gdy obrażoną zostaje.

Dwa te ustępy więc dowodzące głębokiej znajomości serc ludzkich, nie obrażają nikogo, ale ostrzegają ludzi nieprzezornych.

Ustęp 5. Zwracam uwagę czytelnika na powrót do łańcucha tradycyi przerwanej w tym Rozdziale ustępie 16, i rozpoczynającego się teraz na nowo gnomami Hillela. Nadto, uderzającym jest przytoczenie zasad Redaktora Zbioru Rabi Iehudy i syna jego Gamaliela, dowodzące iż ktoś po Redaktorze poczynił dopełnienia.

לְהִשְׁמַע וְאֵל תֹּאמַר לְכַשְׁאֲפָנָה אֲשֶׁנָּה שְׂמָא לֹא תִפְנָה :
 וּ הַיָּה אֹמֵר אֵין בּוֹר יֵרָא חֲטָא וְלֹא עִם הָאָרֶץ חֲסִיד
 וְלֹא תִבְיָשֵׁן לְמִד וְלֹא תִקְפְּדֵן מְלַמֵּד וְלֹא כָּל הַמְרָבָה
 בְּסִחוּרָה מְחֻבִּים וּבִמְקוֹם שְׂאִין אֲנָשִׁים הַשְׁתַּדֵּל לְהִיחַת
 אִישׁ : ו אֵף הוּא רָאָה גְּלִגּוּלֹת אַחַת שְׂצָפָה עַל־פְּנֵי
 הַקּוֹם אָמַר לָהּ עַל דְּאִטְפַּת אִטְפוּד וְסוּף מְמִיפִיד יִטּוּפִין :
 ח הוּא הָיָה אֹמֵר מְרָבָה בְּשׂוֹר מְרָבָה רְמָה מְרָבָה
 נְכֻסִים מְרָבָה דְּאָגָה מְרָבָה נָשִׁים מְרָבָה כְּשָׁפִים מְרָבָה
 שְׂפִחוֹת מְרָבָה זְמָה מְרָבָה עֲבָדִים מְרָבָה גּוֹל מְרָבָה תוֹרָה
 מְרָבָה חַיִּים מְרָבָה יְשִׁיבָה מְרָבָה חֲכָמָה מְרָבָה עֲצָה
 מְרָבָה תְּבוּנָה מְרָבָה צְדָקָה מְרָבָה שְׁלוֹם קְנָה שֵׁם טוֹב
 קְנָה לְעַצְמוֹ קְנָה לוֹ דְּבַרֵי תוֹרָה קְנָה לוֹ חַיֵּי הָעוֹלָם תְּבֵא :
 ט רַבִּין יוֹתָנִן בְּרַבִּי קַבֵּל מֵהֵלֵל וּמִשְׁמִי הוּא הָיָה אֹמֵר
 אִם לְמִדַּת תוֹרָה תִּרְבֶּה אֵל תַּחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמֶךָ כִּי לְכַךְ
 נּוֹצְרֶת : י חַמְשָׁה תְּלֻמִּידִים הָיוּ לוֹ בְּרַבִּין יוֹתָנִן בְּרַבִּי
 וְאִדּוּ הֵן רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן הוֹרְקָנוֹס רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־חֲנַנְיָא
 רַבִּי יוֹסִי הַבְּתָן רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן־נְתַנְאֵל רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן־עֵרָךְ :
 יא הוּא הָיָה מוֹנֶה שְׁבַחָם (רַבִּי) אֶלְעָזָר בֶּן־הוֹרְקָנוֹס
 בּוֹר סוּד שְׂאִינוּ מְאָבֵד מִפָּה (רַבִּי) יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־חֲנַנְיָא
 אֲשֶׁרֵי יוֹלְדֵהוּ (רַבִּי) יוֹסִי הַבְּתָן חֲסִיד (רַבִּי) שְׁמַעוֹן בֶּן־
 נְתַנְאֵל יֵרָא חֲטָא (וְרַבִּי) אֶלְעָזָר בֶּן־עֵרָךְ כְּמַעֲיֵן הַמַּתְגַּבֵּר :
 יב הוּא הָיָה אֹמֵר אִם יִהְיֶה כָּל־חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֵאֻזְנִים
 וְאֵרִיעוֹר

rzeczywistością, a nie mów także, zajmę się ową pożyteczną nauką, gdy czas mi pozwoli, bo może czas ten wcale nie nadejdzie. 6. Ten sam mawiał: głupiec nie może się wystrzegać grzechu, nieuk nie może być pobożnym, wstydlivy niczego się nie nauczy, porywczy nie może być nauczycielem, zajmujący się zbytecznie handlem nie może stać się mędrcom, a tam gdzie nie masz ludzi czynu, sam się staraj być czynnym człowiekiem. 7. On także widział czaszkę pływającą na wodzie i rzekł: dla tego żeś utopiła drugiego, ciebie utopiono, a w końcu ci, co ciebie utopili, sami utoną. 8. On także mawiał: dużo ciała, dużo robactwa; dużo majątku, dużo kłopotu; dużo kobiet, dużo guseł; dużo niewolnic, dużo rozpusty; dużo niewolników, dużo grabieży; dużo nauki, dużo życia; dużo pilności, dużo mądrości; dużo zastanowienia, dużo rozsądku; dużo dobroczynności, dużo pokoju; kto dobrą sławę nabywa, nabywa prawdziwe dobro; kto nabywa znajomość Zakonu, nabywa sobie życie wieczne. 9. Rabi Joćhanan syn Zakaja przejął Zakon od Hillela i Szamaja, on mawiał: jeżeli wiele nauk nabyłeś, nie wynoś się z tego, hoś na to stworzony został. 10. Pięciu uczniów miał Rabi Jochanan syn Zakaja, a mianowicie: Rabi Eliezera syna Hyrkana, Rabi Jehoszua syna Chananja, Rabi Jose kapłana, Rabi Szymeona syna Netanela i Rabi Eleazara syna Arocha. 11. On zwykł wyliczać ich zasługi: Rabi Eliezer syn Hyrkana jest studnią cementową nie uraniającą ani jednej kropli; Rabi Jehoszua syn Chananja — szczęśliwą kobietą co go rodziła; Rabi Jose kapłan pobożny; Rabi Szymeon syn Netanela, unikający grzechu; Rabi Eleazar syn Arocha jak źródło obfite. 12. On mawiał: gdyby wszyscy mędracy Izraela byli na jednej szali wagi i Eliezer syn

nie minie, i że na nich wymierzoną zostaje przez równego zbrodniarza, który znów zasłużoną karę odniesie, choć bezwiednie stał się narzędziem opatrności dla karania występku.

וְאֵלֵעֶזֶר בֶּן הוֹרְקָנוֹס בְּבֶרֶךְ שְׁנֵי מִכְרִיעַ אֶת-כָּלֶם : אָבָא
 שְׂאוֹר אוֹמֵר מִשְׁמוֹ אִם יִהְיֶה כָּל-חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל בְּבֶרֶךְ
 מֵאַזְנֵי וְאֵלֵעֶזֶר בֶּן הוֹרְקָנוֹס אִף עִמָּהֶם וְאֵלֵעֶזֶר בֶּן עֶרְךָ
 בְּבֶרֶךְ שְׁנֵי מִכְרִיעַ אֶת כָּלֶם : י' אָמַר לָהֶם צֵאוּ וּרְאוּ אֵיזוֹ
 הִיא דֶרֶךְ טוֹבָה שֶׁיִּדְבַק בָּהּ הָאָדָם . רַבִּי אֵלֵעֶזֶר אוֹמֵר
 עֵין טוֹבָה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר חֵבֵר טוֹב רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר שְׁכֵן
 טוֹב רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר הַרְוָאָה אֶת הַצּוֹלֵד רַבִּי אֵלֵעֶזֶר
 אוֹמֵר לֵב טוֹב : אָמַר לָהֶם רְוָאָה אָנִי אֶת דְּבָרֵי אֵלֵעֶזֶר
 בֶּן עֶרְךָ מִדְּבָרֵיכֶם שֶׁכָּלֵל דְּבָרָיו דְּבָרֵיכֶם : י"ד אָמַר לָהֶם
 צֵאוּ וּרְאוּ אֵיזוֹ הִיא דֶרֶךְ רָעָה שֶׁיִּתְרַחַק מִמֶּנָּה הָאָדָם .
 רַבִּי אֵלֵעֶזֶר אוֹמֵר עֵין רָעָה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר חֵבֵר רָע
 רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר שְׁכֵן רָע רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר הַלּוּה וְאֵינוֹ
 מְשַׁלֵּם . אֶחָד הַלּוּה מִן הָאָדָם כְּלוּה מִן הַמָּקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר
 לּוּה רָשָׁע וְלֹא יִשְׁלַם וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן . רַבִּי אֵלֵעֶזֶר אוֹמֵר
 לֵב רָע : אָמַר לָהֶם רְוָאָה אָנִי אֶת דְּבָרֵי אֵלֵעֶזֶר בֶּן עֶרְךָ
 מִדְּבָרֵיכֶם שֶׁכָּלֵל דְּבָרָיו דְּבָרֵיכֶם : טו הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה
 דְּבָרִים רַבִּי אֵלֵעֶזֶר אוֹמֵר יְהִי כְבוֹד הַכֶּרֶךְ חָבִיב עֶרְךָ
 כְּשֶׁלְךָ וְאֵל תְּהִי גוֹחַ לְכַעֵס וְשׁוֹב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מִיתְתְּךָ
 וְהָיוּ מִתְחַפְּסִים בְּגִגְדֵי אוֹרֵן שֶׁל חֲכָמִים וְהָיוּ זְהִיר בְּגַחְלָתָן
 שְׁלֹא תִכְּוֶה שְׁנֵיכֶתָן נְשִׁיכֶתָן שׁוֹעֵל וְעַקְצִיתָן עַקְצִיתָן
 עַקְרָב וְלַחִישְׁתָן לַחִישֵׁת שָׂרָף וְכָל דְּבָרֵיהֶם כְּגַחְלֵי אֵשׁ :
 טו רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר עֵין חָרַע וְיָצַר חָרַע וְשָׁנְאֵת הַפְּרִיזוֹת

מוציאין

Hyrkana na drugiej, on by wszystkich przeważał. Aba Szaul mawiał w imieniu jego: gdyby wszyscy mędracy Izraela byli na jednej szali wagi i razem z nimi nawet i Eliezer syn Hyrkana, Eleazar syn Arocha zaś na drugiej szali, tenby wszystkich przeważał. 13. Razu jednego rzekł do nich: dalejże, zbadajcie jaką jest najlepsza droga, której człowiek trzymać się winien? Rabi Eliezer na to: oko przychylnie, Rabi Jehoszua: dobry towarzysz, Rabi Jose: dobry sąsiad, Rabi Szymeon: przewidywanie następstw, Rabi Eleazar: dobre serce. Odpowiedział im: daję ja pierwszeństwo sądowi Rabi Eleazara syna Arocha nad waszemi, bo w jego sądzie mieszczą się wasze. 14. Daléj, rzekł do nich: dalejże, zbadajcie, jaką jest najgorsza droga od której człowiek stronić winien? Rabi Eliezer na to: oko zazdrosne, Rabi Jehoszua: zły towarzysz, Rabi Jose: zły sąsiad, Rabi Szymeon: pożyczający, który długu nie spłaca, czy pożyczka od ludzi, czy od Boga, jak mówiono: bezbożny pożyczka a nie spłaca, a sprawiedliwy jest hojny i szczodry (Psalm 37, 21.) Rabi Eleazar: złe serce. Rabi odpowiedział im: daję ja pierwszeństwo sądowi Eleazara syna Arocha nad waszemi, bo w jego sądzie mieszczą się wasze. 15. Oni głosili trzy zasady: Rabi Eliezer mawiał: niechaj cześć przyjaciela twojego tak drogą ci będzie jak twoja własna, nie bądź skorym do gniewu i czyn pokutę dzień jeden przed śmiercią. Ogrzewaj się przy ogniu mędrców, ale bądź ostrożnym z ich żarem, byś się nie sparzył, bo ukąszenie ich jest ukąszeniem lisa, ich uktucie, uktuciem żmiji, ich syczenie, syczeniem węża, a wszystkie ich wyrażenia jak węgle ogniste. 16. Rabi Jehoszua mawiał: oko zazdrosne, namiętności i nienawiść ludzi, skracają życie człowieka.

dnia śmierci; taki sposób nawracania ludzi nie odpowiadałby powadze uczonogo. Tą zasadą Rabi Eliezer zamierzył dowodzić, iż dzień jeden szczeréj pokuty zdolny jest do zgładzenia grzechów całego życia i do uzyskania przebaczenia Boskiego.

Tamże. Obrażający uczonogo występując przeciw ulubionéj jego zasadzie, wystawia się na niebezpieczeństwo w pierwszej chwili zapalu gorliwości obrażonogo o swoją zasadę.

מוציאין את האדם מן העולם : י רבי יוסי אומר יהי
 ממון חברך חביב עליך כשליך ודתקן עצמך ללמוד
 תורה שאינה ירשה לך וכל מעשיך יהיו לשם שמים :
 יא רבי שמעון אומר יהי זהיר בקריאת שמע (ובתפלה)
 וכשאתה מתפלל אל תעש תפלתך קבע אלא רחמים
 ותחנונים לפני המקום שנאמר פיתחון ורחום הוא ארץ
 אפים ורחסוד ונחם על הרעה . ואל תהי רשע בפני
 עצמך : יב רבי אלעזר אומר יהי שקוד ללמוד תורה
 ודע מה שתשיב לאפיקורוס ודע לפני מי אתה עמל ומי
 הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעלתך : יג רבי
 מרפון אומר תיום קצר והמלאכה מרבה והפועלים עצלים
 והשכר הרבה ובעל הבית דוחק : יד הוא היה אומר לא
 עליך המלאכה גמור ולא אתה בן חורין להבטל ממנה
 אם למדת תורה הרבה נותנין לך שכר הרבה ונאמן הוא
 בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעלתך ודע שמתן שכרן
 של צדיקים לעתיד לבוא :

רבי תנאי וכו' .

פרק שלישי

כל ישראל וכו' .

א עקביא בן מהללאל אומר הסתפל בשלשה דברים
 ואין אתה בא לידי עברה דע מאין באת ולאן אתה הולך
 ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון . מאין באת מפפה
 טרוחה

17. Rabi Jose mawiał: niechaj pieniądze przyjaciela twojego będą ci tak drogie jak własne, przyspasabiaj się do nauki Zakonu, bo ona nie dochodzi cię jak dziedzictwo, a wszystkie czynności twoje wykonywaj w imię Boga. 18. Rabi Szymeou mawiał: przestrzegaj czytania Szema (i modlitwy), a jeżeli się modlisz, to modlitwa twoja niech nie będzie jakby nałogiem, ale raczej prośbą o miłosierdzie i błaganiem przed Bogiem, albowiem mówiono: bo On jest litościwym i miłosiernym, nieskorym do gniewu, pełen łaski i zastanawiający się nad wymiarom kary, (Joel 2, 13) i nie uważaj siebie samego jako występnego. 19. Rabi Eleazar mawiał: bądź pilnym w nauce Zakonu, byś wiedział co odpowiedzieć niewiernemu. Wiedz, dla kogo się trudzisz, a kto pracę tę ci zadaje, który ci kiedyś wypłaci nagrodę za twą pracę. 20. Rabi Tarfon mawiał: dzień jest krótki, roboty wiele, ale robotnicy leniwi, choć zapłata jest znaczna a gospodarz nalega. 21. Tenże mawiał: nie ty sam winienes kończyć robotę całą, ale też nie możesz się całkiem uwolnić od jej wykonania, jeżeli dużo zajmowałeś się nauką Zakonu, to i nagrodę wielką dostaniesz, a poruczający ci robotę pewnym jest co do wypłaty, nagrody za twą pracę, a wiedz, że nagroda sprawiedliwych dopiero na przyszłym świecie.

Rabi Chananja, str. 199; Alenu, str. 74; Kadysz osierociałych str. 73.

ROZDZIAŁ III.

Wszyscy Izraelici i t. d.

1. Akabia syn Mahalela mawiał: zważ na trzy okoliczności, to nie popadniesz w grzechy: pomnij z czego powstałeś, dokąd pójdziesz i przed kim kiedyś zdasz rachunek. Z czegoś po-

możności utrzymywać swoją niewinność przed sobą samym, bo jeżeli sam się potępisz, uważając się za niepoprawnego, to tracisz szacunek przed sobą samym i wpadniesz w coraz grubsze błędy.

Ustęp 20. *Dzień* — życie; *robota* — powołanie; *robotnik* — człowiek; *zapłata* — w przyszłym życiu; *gospodarz* — Bóg.

Ustęp 21. *Nie ty sam winienes i t. d.* Każdy powinien przynosić swoją cegiełkę do budowy wielkiego gmachu społecznego, który tylko wspólną wszystkich ludzi pracą wystawionym być może, nikomu nie wolno wyłączyć się od wspólnej pracy, pod pozorem, iż mała jego cząsteczka nic nie stanowi — bo jeżeli każdy swoją cząsteczkę cofnie, to gmach nigdy nie stanie. Nagroda zawsze czeka pracowników, czy mało, czy wiele się przykładali, a ta nagroda dostaje się pracownikom nie zaraz po ukończeniu pracy: owoce pracy ogólnej niekiedy dojrzewają dopiero po długich wiekach, używa ich dopiero potomstwo nasze, tak jak my używamy pracy naszych poprzedników.

סְרוּחָהּ וּלְאֵן אַתָּה הוֹלֵךְ לְמָקוֹם עֶפְרַיִם וְתוֹלְעָה וְלִפְנֵי
 מִי אַתָּה עֹתִיד לְהֵן דִּין וְחֻשְׁבוֹן לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא : ב רַבִּי חֲנִינְיָא סֵגַן הַכֹּהֲנִים אָמַר הָיִי
 מִתְפַּלֵּל בְּשִׁדְדוּמָה שֶׁל מַלְכוּת שְׁאֵלְמָדָא מוֹרָאָה אִישׁ אֶת-
 רַעְהוּ חַיִּים בְּלָעוּ : ג רַבִּי חֲנִינְיָא בֶן-תְּרַדְיִין אָמַר שְׁנַיִם
 שְׂוִישְׁבִין וְאֵין בִּינֵיהֶם דְּבָרֵי תוֹרָה הָרִי זֶה מוֹשֵׁב לְצִים
 שְׁנָאֵמַר וּבְמוֹשֵׁב לְצִים לֹא יֵשֵׁב . אֲבָל שְׁנַיִם שְׂוִישְׁבִין וַיֵּשׁ
 בִּינֵיהֶם דְּבָרֵי תוֹרָה שְׂכִינָה שְׂרוּיָה בִּינֵיהֶם . שְׁנָאֵמַר אִז
 נִדְּבָרוּ יִרְאִי יְיָ אִישׁ אֶל-רַעְהוּ וַיִּקְשֹׁב יְיָ וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתֹּב סֵפֶר
 זְכָרוֹן לְפָנָיו לִירְאֵי יְיָ וּלְחֹשְׁבֵי שְׁמוֹ . אֵין לִי אֱלֹא שְׁנַיִם מִצְוֵי
 אֶפִּירוּ אֶחָד שְׂוִישֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 קוֹבֵעַ לוֹ שָׂכָר . שְׁנָאֵמַר יֵשֵׁב בְּרֵד וַיִּדֵם כִּי נִמְלַעַל עָלָיו :
 ד רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר שְׁלֹשָׁה שְׂאֵבְלוּ עַל שְׁלֹחַן אֶחָד וְלֹא
 אָמְרוּ עָלָיו דְּבָרֵי תוֹרָה כְּאֵלוּ אֶבְלוּ מִזְבְּחֵי מֵתִים שְׁנָאֵמַר
 כִּי כָּל-שְׁלֹחַנוֹת מְלֹאוֹ קִיָּא צָאָה בְּלֵי מָקוֹם . אֲבָל שְׁלֹשָׁה
 שְׂאֵבְלוּ עַל שְׁלֹחַן אֶחָד וְאָמְרוּ עָלָיו דְּבָרֵי תוֹרָה כְּאֵלוּ
 אֶבְלוּ מִשְׁלֹחַנוֹ שֶׁל-מָקוֹם . שְׁנָאֵמַר וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַשְּׁלֹחַן
 אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ : ה רַבִּי חֲנִינְיָא בֶן-חֲכִינְאִי אָמַר הַצְּעוּר
 בְּלִילָהּ וְהִמְהִלְךְ בַּהֲרָךְ יְחִידִי וּמִפְּנֵה לְבוֹ לְבַשְׂלָהּ הָרִי זֶה
 מִתְחִיב

 UWAGI DO ROZDZIAŁU IIIgo.

Ustęp 2. *Za powodzenie władzy.* W jakiegokolwiek formie przed-
 stawionej. Żydzi nie stanowią związku politycznego ale tylko religijny,
 winni uznawać w modlitwach swoich wszelką władzę istniejącą, jako
 niezbędną do utrzymania porządku społecznego Ten wzgląd tém bar-
 dziej winien przeważać w dziełach religijnych naszych, iż winę jednego
 z nas zwykli przypisywać ogółowi.

wstał? — z kropli woniącej — dokąd pójdziesz? — do miejsca prochu, robactwa i zgnilizny, — a przed kim kiedyś zdasz rachunek? — przed Królem wszystkich królów, Święty, błogosławiony On. 2. Rabi Chanina, zastępca arcy-kapłana mawiał: módl się za powodzenie władzy, bo gdyby nie obawa przed nią, ludzie by się żywcem pożarli. 3. Rabi Chananja, syn Teradjona mawiał: jeżeli dwóch zasiada i nie rozprawiają o Zakonie, jest to posiedzenie lekkomyślnych, o którym mówiono: „a na posiedzeniach lekkomyślnych nie zasiada“ (Psalm 1, 1.); ale dwóch zasiadających i rozprawiających o Zakonie, Bóstwo przebywa wśród nich, jak mówiono: „wtedy rozmawiali między sobą bojący się Boga jeden z drugim, i dostrzegł Wiekuisty i usłyszał i zaciągnął do Księgi wspomnień przed Sobą, na korzyść bojących się Boga i rozmyślających o imieniu Jego.“ (Malachaj 3, 16.) Tutaj tylko mowa o dwóch, ale skąd wiadomo, że nawet jednemu siedzącemu i zajmującemu się Zakonem, Święty, błogosławiony On, przeznacza wynagrodzenie? Oto stąd, że mówiono: „siedzi samotny i duma, a los jego jest zapewniony.“ (Treny 3, 27.) 4. Rabi Szymeon mawiał: jeżeli trzech jadło przy jednym stole i nie rozprawiali przy nim o Zakonie, jest to jakby pożywali z ofiar bałwochwalczych, jak mówiono: „bo wszystkie stoły są pełne nieczystości i plugastwa, bez wzmianki o Bogu.“ (Jezajasz 28, 8.) ale trzech, którzy siedzą przy jednym stole i rozprawiają przy nim o Zakonie, jest to jak gdyby pożywali z ołtarza Boga, o czym mówiono: „I rzekł do mnie: ten to stół zastawiony przed Bogiem.“ (Ezechiel 42, 22.) 5. Rabi Chanina, syn Chachinai mawiał: kto nocy bezsennie strawia, kto udaje się w drogę sam jeden, i kto zwraca serce swe ku próżnym rzeczom, ten

Ustęp 3 i 4. Zalecają rozprawy naukowe w towarzystwach i przy stole, i potępiają rozmowy puste wiodące do obmowy i występków różnego rodzaju. Dla tego też stół u nas uważanym bywa, nie jako samo zaspokojenie potrzeb ciała, ale przedstawia rodzaj ołtarza, do którego się przystępuje z poszanowaniem i z pewnemi obrządkami, jak umycie rąk, modlitwy, śpiewy religijne. U pobożnych współwyznawców naszych, uwaga stołowników głównie zwróconą jest na stronę duchową stołu podczas uczy, lud zajmuje się modlitwami, uczeni rozprawami o nauce Zakonu, strona materyjalna stołu stoi u nich na drugim rzędzie, dla tego tak mało u nas żarłoków i smakoszów.

Ustęp 5. Czuwanie w nocy, podróż bez towarzystwa i próżniactwo narażają człowieka na niebezpieczeństwo utraty życia. Bo noc przeznaczoną jest do snu a bezsenne jej strawienie osłabia organizm ciała. Podróże w owych czasach odbywały się karawanami, pojedyncze osoby przez koczujących rozbójników nieraz zrabowane i zabite zostały — próżniactwo życie i dziś jeszcze wiedzie do zguby.

מִתְחִיב בְּנַפְשׁוֹ : י רַבִּי נְחוּנְיָא בְּן־הַקָּנָה אָמַר כָּל־
 הַמִּקְבֵּל עָלָיו עוֹל תּוֹרָה מֵעֵבִירִין מִמֶּנּוּ עוֹל מַלְכוּת וְעוֹל
 דֶּרֶךְ אֶרֶץ וְכָל־הַפּוֹרֵק מִמֶּנּוּ עוֹל תּוֹרָה נוֹתֵנִין עָלָיו עוֹל
 מַלְכוּת וְעוֹל דֶּרֶךְ אֶרֶץ : ז רַבִּי חֲלִפְתָּא בְּן־דְּוִסָּא אִישׁ
 כִּפּוּר חֲנֻנְיָא אָמַר עֲשֵׂרָה שְׁיֹשְׁבִין וְעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה שְׂכִינָה
 שְׂרוּיָה בִּינֵיהֶם שְׁנָאֵמַר אֱלֹהִים נֹצֵב בְּעֵדֶת־אֵל . וּמִנּוּן
 אֶפִּילוּ חֲמִשָּׁה שְׁנָאֵמַר וְאֶגְדָּתוֹ עַל־אֶרֶץ יִסְדָּה . וּמִנּוּן
 אֶפִּילוּ שְׁלֹשָׁה שְׁנָאֵמַר בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט . וּמִנּוּן אֶפִּילוּ
 שְׁנַיִם שְׁנָאֵמַר אִזְ נִדְּבָרוּ יִרְאִי יִי אִישׁ אֶרְרַעְהוּ וַיִּקְשֹׁב יִי
 וַיִּשְׁמַע . וּמִנּוּן אֶפִּילוּ אֶחָד שְׁנָאֵמַר בְּכִרְהַמְקוֹם אֲשֶׁר
 אִזְכִּיר אֶת־שְׁמִי אָבִא אֱלֹהִי וּבִרְכָתֶיהָ : ח רַבִּי אֶלְעָזָר אִישׁ
 בְּרֵיתוֹתָא אָמַר תְּנִינוּ מִשְׁלוֹ שְׁאֲתָה וְשִׁלְךָ שְׁלוֹ וּבֵן בְּדוּד
 הוּא אָמַר כִּי־מִמֶּךָ הַכֹּל וּמִיֶּדֶךָ נִתְּנָו לָךְ : ט רַבִּי יַעֲקֹב
 אָמַר הַמְחַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ וְשׁוֹנֶה וּמִפְסִיק מִמְשַׁנְתּוֹ וְאָמַר מַה־
 נָאֵה אֵילָן זֶה מַה־נָּאֵה גִיר זֶה מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כָּאֵלוֹ
 מִתְחִיב בְּנַפְשׁוֹ : י רַבִּי הוֹסֵתָאִי פֵר יֵנְאִי מִשׁוּם רַבִּי
 מְאִיר אָמַר כָּל־הַשׁוֹכֵחַ דָּבָר אֶחָד מִמְשַׁנְתּוֹ מַעֲלָה עָלָיו
 הַכְּתוּב כָּאֵלוֹ מִתְחִיב בְּנַפְשׁוֹ שְׁנָאֵמַר רַק הַשְּׁמֵר לָךְ
 וְשִׁמְרֵ נַפְשֶׁךָ מְאֹד פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־רָאוּ
 עֵינֶיךָ . יְכוּל אֶפִּילוּ תִקְפָּה עָלָיו מְשַׁנְתּוֹ תִלְמוּד לֹא־מֵר וּפְּנֵי־

יסור

Ustęp 6. Uczni wszystkich wieków prowadzący życie pustelnicze, ui sobnione w każdym wyznaniu używają pewnych prerogatyw u władzy odo prywatnych osób: Rządy nie obarczają ich ciężarem podatków i usług publicznych przez wzgląd na ich niezamożność i nieudolność w rzeczach światowych, społeczeństwo nie wymaga także od nich ścisłe-

sam sobie nieszczęście, jakie go spotkać może, przypisać winien. 6. Rabi Nechunja, syn Hakana mawiał: kto przyjmuje na siebie brzemień Zakonu, od tego zdejmują ciężar władzy i ciężar zwyczajów ludzkich, kto zaś zrzuca z siebie brzemień Zakonu, na tego wkładają ciężar władzy i ciężar zwyczajów ludzkich. 7. Rabi Chalafta syn Dosa z wsi Chananja mawiał: dziesięciu zasiadających i zajmujących się Zakonem, Bóstwo przebywa między nimi, bo mówiono: „Bóg staje w zborze świętym,“ (Psalm 82, 1.) A gdzież mówiono to o pięciu? „Ustalił więzkę swoją na ziemi.“ (Amos 9, 6.) A gdzież mówiono to nawet o trzech? „Wśród sędziów sądzić będzie.“ (Psalm 82, 1.) A gdzież mówiono to o dwóch? „Wtedy rozmawiali między sobą bojący się Boga jeden z drugim, a Bóg dostrzegł i usłyszał.“ (Maleachei 3, 16.) A gdzież mówiono to nawet o jednym? „Gdziekolwiek imię Swoje wspomniéć dozwolę, przybędę do ciebie i pobłogosławię ci.“ (II Mojżesz, 20, 24.) 8. Rabi Eleazar z Bartotha mawiał: Daj Mu z Jego własności, bo i ty i własność twoja, Jego to własnością. Takżé mówił Dawid: „Bo od Ciebie wszystko pochodzi, a co z ręki Twojej mamy, daliśmy Tobie. (I Kronika 29, 14.) 9. Rabi Jakób mawiał: kto podróżuje i rozmyśla i przestaje swego rozmyślenia, mówiąc: „jak piękném jest to drzewo, jak piękną jest ta rola!“ pismo go uważa jakoby się narażał na niebezpieczeństwo życia. 10. Rabi Dostai syn Janaja w imieniu Rabi Majera mawiał: kto zapomina jedną rzecz ze swéj nauki, pismo go uważa, jakoby się naraził na niebezpieczeństwo życia, jak mówiono: „tylko strzeż się i strzeż duszy swojej bardzo, byś nie zapomniał o rzeczach, które oczy twoje widziały.“ (V Mojżesz, 4, 9.) Zdałoby się, iż to się odnosi i do tego, dla którego nauka jest zbyt trudną; ale mówiono daléj: „i aby nie

go przestrzegania przyjętych form towarzyskich, wiedząc, iż nie mogą się poddać światowym konwencyonalnym zwyczajom, zbyt niskim dla ich umysłu zajętego wyższemi rzeczami. Wszakże mowa tu tylko o obowiązkach czynnego obywatelstwa, czego dowodem wyrażenie: „ciężar;“ nie chciał Rabin więc tutaj powiedzieć, iż uczonemu wolno przekroczyć prawa krajowe i popełniać przestępstwa przeciw porządkowi publicznemu.

Ustęp 7. Wiersz: „Bóg staje w zborze świętym“ przytoczonym tu jest jako dowód, bo *zbor* winien się składać wedle Rabinów najniżej z 10iu osób. Tego samego w następnym wierszu dowodzi wyraz *więzka*, bo zwykle *więzka* składa się z 5iu sztuk. Daléj wyraz *sędziów* jest także dowodem zdania Rabina, bo każdy sąd składa się najniżej z 3ch osób.

Ustęp 9. Lekkomyslnością jest oderwać się od rozmyślenia o rzeczach Boskich, dla zajmowania umysłu rzeczami podrzędnej wartości.

Ustęp 10. Tem występniejszym jest ten, kto oddając się próżniactwu, zaniedbuje nauki i zapomina to co już było się wpoilo w umysł jego.

יסורו מלִבְבָךְ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ הֲאֵינוּ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ עַד־
 שְׁיָשׁוּב וַיְסִירֵם מִלְּבָבוֹ : יא רַבִּי חֲנִינָא בֶן־דְּיוסָא אָמַר כֹּל
 שְׂרִירָתָא חָטְאוֹ קוֹדֶמֶת לְחֻבְתָּא חֻבְתָּא מִתְקַיְמַת וְכֹל
 שְׁחֻבְתָּא קוֹדֶמֶת לְיִרְאַת חָטְאוֹ אֵין חֻבְתָּא מִתְקַיְמַת :
 יב הוּא הֵיךְ אָמַר כֹּל שְׂמַעְשֵׁי מְרַבִּין מִחֻבְתָּא חֻבְתָּא
 מִתְקַיְמַת וְכֹל שְׁחֻבְתָּא מְרַבָּה מִמַּעְשֵׁי אֵין חֻבְתָּא
 מִתְקַיְמַת : יג הוּא הֵיךְ אָמַר כֹּל שְׂרִירָתָא הַפְּרִיזָת נֹזְחָה
 הַיְמָנָה רֹחַ הַמְּקוֹם נֹזְחָה הַיְמָנָה וְכֹל שְׂאִין רֹחַ הַפְּרִיזָת
 נֹזְחָה הַיְמָנָה אֵין רֹחַ הַמְּקוֹם נֹזְחָה הַיְמָנָה : יד רַבִּי דְּיוסָא
 בֶּן הֶרְפִּינָס אָמַר שְׁנָה שָׁל שְׁחִרְיָת וַיֵּין שָׁל צְהָרִים
 וְשִׁיחַת הַיְלָדִים וַיִּשְׁיבַת בְּתֵי כְּנִסְיוֹת שָׁל עַמֵּי הָאָרֶץ
 מוֹצִיאֵין אֶת־הָאָדָם מִן־הָעוֹלָם : טו רַבִּי אֲדֵעוֹר
 הַמּוֹדְעֵי אָמַר הַמְּחַלֵּל אֶת־הַקְּדוּשִׁים וְהַמְּבֹזֶה אֶת־
 הַמּוֹעֲדוֹת וְהַמְּלַבֵּין פְּנֵי חֲבָרֵי בְּרָבִים וְהַמְּפָר בְּרִיתוֹ שָׁל
 אֲבָרְהָם אָבִינוּ וְהַמְּגַלֵּה פָּנִים בַּתּוֹרָה שְׂלָא כִּהְלָכָה אַף
 עַל פִּי שֵׁישׁ בְּיָדוֹ תּוֹרָה וּמַעְשִׂים מַזִּבִּים אֵין לוֹ חֵלֶק
 לְעוֹלָם הַבָּא : טז רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל אָמַר הוּא קָל לְרֹאשׁ
 וְנוֹחַ לְתַשְׁחֹרֵת וְהוּא מְקַבֵּל אֶת־כָּל־הָאָדָם בְּשִׂמְחָה :
 יז רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר שְׁחוֹק וְקִלּוֹת רֹאשׁ מְרַגְלִין
 אֶת־הָאָדָם לְעִרְוָה . מִסּוּרַת סִינַי לְתוֹרָה מַעְשֻׁרֹת סִינַי
 לַעֲשֶׂה

Ustęp 11 i 12. Nauczają iż nauka nie może utrzymać się u człowieka występnyego lub niedobroczyznego. Bo występny i obojętny na los bliźniego nie może być prawdziwie uczonym.

Ustęp 13. Lud instynktowo odgaduje usposobienie moralne stoją-

wyszły z serca twojego przez wszystkie dni życia twojego,“ zład dowód, iż wtedy tylko naraża się na niebezpieczeństwo życia, gdy umyślnie je wyrugował z serca swojego. 11. Rabi Chanina, syn Dosa mawiał: ten u którego obawa popełnienia grzechu, wyżej stoi jak mądrość, tego mądrość jest trwałą, ten zaś, u którego mądrość wyżej stoi jak obawa popełnienia grzechu, tego mądrość nie jest trwałą. 12. Tenże Rabi zwykł mawiać: ten, którego dobre uczynki są większe jak mądrość, tego mądrość jest trwałą, a którego mądrość jest większą, jak dobre uczynki, tego mądrość nie jest trwałą. 13. Tenże Rabi zwykł mawiać: ten, który się ludziom podoba, w tym Bóg ma upodobanie, a kto ludziom się nie podoba, to i Bóg w nim nie ma upodobania. 14. Rabi Dosa syn Horkinasa mawiał: sen poranny, wino poobiednie, rozmowy dziecinne i towarzystwo w zebraniach nieuków, skracają życie człowiekowi. 15. Rabi Eleazar z Modai mawiał: kto znieważa świętości, gwałci święta, zawstydzia bliźniego publicznie, zrywa przymierze praojca naszego Abrahama i fałszywie tłumaczy tekst pisma świętego, gdyby nawet odznaczał się nauką i dobrymi czynami, nie będzie miał udziału w życiu przyszłym. 16. Rabi Jizmael mawiał: bądź powolnym dla wyższych, uprzejmym dla młodzieży i przyjmuj każdego człowieka z uprzejmością. 17. Rabi Akiba mawiał: gra i lekkomyślność doprowadzają człowieka do rozpusty. Masoreth jest ochroną dla Zakonu, dziesięciny środkiem

cych wyżej nad poziom, choćby ono nawet zakrytém było zasłoną największej tajemnicy, upodobanie więc, jakie lud ma w którym z wybranych jest wskazówką jego moralności.

Ustęp 14. Godziny ranne są najspodobniejsze do utrzymania zdrowego umysłu w zdrowém ciele, kto je przesypia utracą jeden z głównych sposobów przedłużenia życia. Wino pije się przy obiedzie, dla pomagania aktowi trawienia, pijący wino dla samego wina, skraca sobie życie. Rozmowy bez treści i wewnętrznej wartości, w towarzystwie dzieci i nieuków, prowadzą także do występków mających wpływ szkodliwy na życie człowieka.

Ustęp 15. *Przymierze Abrahama. Obrzezanie.*

Ustęp 17. Aby nie sfalszowano tekstu Pisma Świętego, ułożoną została Masoreth, gdzie obliczono wszystkie jego rozdziały, wiersze i głoski. (Patrz Jutrzenka Rok 1862 str. 109). Prawodawstwo rolnicze w Palestynie, zapobiegało różnemi sposobami nagromadzeniu się znacznych majątków w jednej ręce; jednym z tych przepisów, jest przepis udzielania różnych dziesięcin, które każdego roku wnoszone, znacznie zmniejszały bogactwa rolników.

יסורו מלִבְבָךְ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ הֵא אֵינוּ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ עַד־
 שְׁיָשִׁיב וְיִסְרֵם מִלְּבוֹ : יא רַבִּי חֲנִינָא בֶן־דּוֹסָא אוֹמֵר כֹּל
 שְׂרִירָתָת חֲטָאוֹ קוֹדֶמֶת לְחֻכְמָתוֹ חֻכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת וְכֹל
 שְׁחֻכְמָתוֹ קוֹדֶמֶת לְיִרְאָתָת חֲטָאוֹ אֵין חֻכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת :
 יב הוּא הִיָּה אוֹמֵר כֹּל שִׁמְעֵשׂוּי מְרַבִּין מִחֻכְמָתוֹ חֻכְמָתוֹ
 מִתְקַיֶּמֶת וְכֹל שְׁחֻכְמָתוֹ מְרַבָּה מִמַּעֲשׂוּי אֵין חֻכְמָתוֹ
 מִתְקַיֶּמֶת : יג הוּא הִיָּה אוֹמֵר כֹּל שְׂרוּחַ הַפְּרִיּוֹת נוֹחָה
 הַיְמָנּוֹ רֵוַח הַמְּקוֹם נוֹחָה הַיְמָנּוֹ וְכֹל שְׂאִין רוּחַ הַפְּרִיּוֹת
 נוֹחָה הַיְמָנּוֹ אֵין רוּחַ הַמְּקוֹם נוֹחָה הַיְמָנּוֹ : יד רַבִּי דּוֹסָא
 בֶּן הַרְבִּינַם אוֹמֵר שְׁנֵה שָׁל שְׁחֵרִית וַיִּין שָׁל צְהָרִים
 וְשִׁחַת הַיְלָדִים וַיִּשִׁיבַת בְּתֵי כְּנַסִּיּוֹת שָׁל עַמֵּי הָאָרֶץ
 מוֹצִיאִין אֶת־הָאָדָם מִן־הָעוֹלָם : טו רַבִּי אֲדֵעָזָר
 הַמּוֹדְעֵי אוֹמֵר תִּמְחַלֵּל אֶת־הַקֹּדְשִׁים וְהַמְּבֹזֶה אֶת־
 הַמּוֹעֵדוֹת וְהַמְּלַבִּין פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּרַבִּים וְהַמְּפַר בְּרִיתוֹ שָׁל
 אֲבָרְהָם אֲבִינוֹ וְהַמְּגַלֵּה פָּנִים בַּתּוֹרָה שְׁלֹא כַּהֲלָכָה אַף
 עַל פִּי שְׂיִישׁ בְּיָדוֹ תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים אֵין לוֹ חֵלֶק
 לְעוֹלָם הַבָּא : טז רַבִּי יִשְׁמַעְיָאל אוֹמֵר הוּוֹה קָד לְרֹאשׁ
 וְנוֹח לְתַשְׁחֹרֶת וְהוּוֹה מְקַבֵּל אֶת־כָּל־הָאָדָם בְּשִׂמְחָה :
 יז רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר שְׁחֹק וְקָלוֹת רֹאשׁ מְרַגְּלִין
 אֶת־הָאָדָם לְעֶרְוָה . מְסוֹרֶת סִיג לְתוֹרָה מַעֲשָׂרוֹת סִיג
 לעשר

Ustęp 11 i 12. Nauczają iż nauka nie może utrzymać się u człowieka występnyego lub niedobroczyznego. Bo występny i obojętny na los bliźniego nie może być prawdziwie uczonym.

Ustęp 13. Lud instynktowo odgaduje usposobienie moralne stoją-

wyszły z serca twojego przez wszystkie dni życia twojego,“ ztąd dowód, iż wtedy tylko naraża się na niebezpieczeństwo życia, gdy umyślnie je wyrugował z serca swojego. 11. Rabi Chanina, syn Dosa mawiał: ten u którego obawa popełnienia grzechu, wyżej stoi jak mądrość, tego mądrość jest trwałą, ten zaś, u którego mądrość wyżej stoi jak obawa popełnienia grzechu, tego mądrość nie jest trwałą. 12. Tenże Rabi zwykł mawiać: ten, którego dobre uczynki są większe jak mądrość, tego mądrość jest trwałą, a którego mądrość jest większą, jak dobre uczynki, tego mądrość nie jest trwałą. 13. Tenże Rabi zwykł mawiać: ten, który się ludziom podoba, w tym Bóg ma upodobanie, a kto ludziom się nie podoba, to i Bóg w nim nie ma upodobania. 14. Rabi Dosa syn Horkinasa mawiał: sen poranny, wino poobiednie, rozmowy dziecinne i towarzystwo w zebraniach nieuków, skracają życie człowiekowi. 15. Rabi Eleazar z Modai mawiał: kto znieważa świętości, gwałci święta, zawstydzia bliźniego publicznie, zrywa przymierze praojca naszego Abrahama i fałszywie tłómaczy tekst pisma świętego, gdyby nawet odznaczał się nauką i dobrymi czynami, nie będzie miał udziału w życiu przyszłym. 16. Rabi Jiszmael mawiał: bądź powolnym dla wyższych, uprzejmym dla młodzieży i przyjmuj każdego człowieka z uprzejmością. 17. Rabi Akiba mawiał: gra i lekkomyślność doprowadzają człowieka do rozpusty. Masoreth jest ochroną dla Zakonu, dziesięciny środkiem

cych wyżej nad poziom, choćby ono nawet zakrytém było zasłoną największej tajemnicy, upodobanie więc, jakie lud ma w którym z wybranych jest wskazówką jego moralności.

Ustęp 14. Godziny ranne są najsposobniejsze do utrzymania zdrowego umysłu w zdrowém ciele, kto je przesypia utracą jeden z głównych sposobów przedłużenia życia. Wino pije się przy obiedzie, dla pomagania aktowi trawienia, pijący wino dla samego wina, skraca sobie życie. Rozmowy bez treści i wewnętrznej wartości, w towarzystwie dzieci i nieuków, prowadzą także do występków mających wpływ szkodliwy na życie człowieka.

Ustęp 15. *Przymierze Abrahama. Obrzezanie.*

Ustęp 17. Aby nie sfalszowano tekstu Pisma Świętego, ułożoną została Masoreth, gdzie obliczono wszystkie jego rozdziały, wiersze i głoski. (Patrz Jutrzenka Rok 1862 str. 109). Prawodawstwo rolnicze w Palestynie, zapobiegało różnemi sposobami nagromadzeniu się znacznych majątków w jednej ręce; jednym z tych przepisów, jest przepis udzielania różnych dziesięcin, które każdego roku wnoszone, znacznie zmniejszały bogactwa rolników.

לְעֹשֶׂר נְדָרִים סִיג לְפָרִישׁוֹת סִיג לְחֻכְמָה שְׁתִּיקָה :
 יח הוּא הָיָה אֹמֵר חָבִיב אָדָם שֶׁנִּבְרָא בְצַלְם חֶבֶה יִתְרָה
 נֹדַעַת לוֹ שֶׁנִּבְרָא בְצַלְם אֱלֹהִים שֶׁנֶּאֱמַר כִּי בְצַלְם אֱלֹהִים
 עָשָׂה אֶת־הָאָדָם : חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּבְרָאוּ בְּנִים (לְמָקוֹם)
 חֶבֶה יִתְרָה נֹדַעַת לָהֶם שֶׁנִּבְרָאוּ בְּנִים לְמָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר
 בְּנִים אַתֶּם לַיְי אֱלֹהֵיכֶם : חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּתְּנָן לָהֶם כְּלֵי
 חֻמְדָּה חֶבֶה יִתְרָה נֹדַעַת לָהֶם שֶׁנִּתְּנָן לָהֶם כְּלֵי חֻמְדָּה
 שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם שֶׁנֶּאֱמַר כִּי לָקַח מִזֶּבֶחַ נְתַתִּי לָכֶם תּוֹרַתִּי
 אֶל־תִּעֲזָבוּ : יט הַכֹּל צָפוּי וְהָרְשׁוֹת נְתוּנָה וּבְטוֹב הָעוֹלָם
 נִדּוּן וְהַכֹּל לְפִי רֹב הַמַּעֲשֶׂה : כ הוּא הָיָה אֹמֵר הַכֹּל
 נִתּוֹן בְּעֶרְבוֹן וּמִצּוּדָה פְּרוּסָה עַל־כֹּל־הַחַיִּים הַתְּנוּת פְּתוּחָה
 וְהַחֲנוּנֵי מִקּוֹף וְהַפְּנִקִּים פְּתוּחִים וְהַיָּד כּוֹתֶבֶת וְכָל הַרְוּצָה
 לְלוֹזֹת יָבֵא וְיִלּוֹה וְהַנִּבְאִין מִחֻזִּירִין תְּדִיר בְּכָל יוֹם וּנְפִרְעִין
 מִן הָאָדָם מִדַּעְתּוֹ וְשִׁלָּא מִדַּעְתּוֹ וַיֵּשׁ לָהֶם עַל מַה שֵׁיִסְמְכוּ
 וְהַדִּין דִּין אֱמֶת וְהַכֹּל מְתַקֵּן לְסַעֲוָה : כא רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן
 עֲזַרְיָה אֹמֵר אִם אֵין תּוֹרָה אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ אִם אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ
 אֵין תּוֹרָה אִם אֵין חֻכְמָה אֵין יְרָאָה אִם אֵין יְרָאָה אֵין חֻכְמָה
 אִם אֵין הַעֵת אֵין בִּינָה אִם אֵין בִּינָה אֵין הַעֵת אִם אֵין קָמַח
 אֵין תּוֹרָה אִם אֵין תּוֹרָה אֵין קָמַח : כב הוּא הָיָה אֹמֵר כָּל
 שְׁחַכְמָתוֹ

Ustęp 19. *Wszystko jest przewidzianém.* Opatrzność Boska istnieje i wie naprzód, jak każdy człowiek postępować będzie — *ale wola dana jest człowiekowi* nie może się więc wymawiać fatalizmem, popychającym go do czynów nieprawych, bo w jego mocy było powściągać swe namiętności — *świat sądzony bywa łaską* — Bóg zesyla klęski ogólne tylko w przypadku uporczywej przewrotności społeczeństw.

przeciw tworzeniu się wielkich majątków, śluby ubezpieczeniem dla wstrzeźliwości, mądrość ochrania się przez milczenie. 18. Tenże zwyczaj mawiać: człowiek jest ulubieńcem Boga, bo stworzonym został na obraz Jego, tém większym jest on ulubieńcem, iż mu objawiono, że stworzony został na obraz Boga, jak mówiono: „bo na obraz Boga stworzył człowieka.“ (I Mojż., 9, 6.) Izrael jest ulubieńcem Boga, bo nazwano ich synami Boga, tém większym jest on ulubieńcem, że mu objawiono, iż jest synem Boga, jak mówiono: „synami jesteście Wiekuistego Boga waszego.“ (V Mojżesz 14, 1.) Izrael jest ulubieńcem Boga, bo go obdarzono drogim klejnotem, tém większym jest on ulubieńcem, że mu objawiono, iż obdarzono go drogim klejnotem, dla którego świat stworzonym został, jak mówiono: bo dobrą nauką was obdarzyłem, nie opuszczajcie Zakonu Mojego. (Przypowieści 4, 2.) 19. Wszystko jest przewidzianem, ale wola dana jest człowiekowi, świat sądzonym bywa z łaską, a wszystko wedle większości uczynków (dobrych lub złych). 20. Tenże Rabi zwyczaj mawiać: wszystko danem jest w zastaw, a sieć rozpostartą jest na wszystko żyjące, — targ jest otwarty, kupiec dowierza, ale księga jest otwartą, a ręka zapisuje. kto chce pożyczyć, niech przyjdzie i pożyczca, bo poborcy obchodzą ciągle każdego dnia i odbierają od człowieka zapłatę za jego wolą i mimo jego woli, a mają na czém się opierać, bo sąd jest sądem sprawiedliwym, a wszystko gotowem jest do uczy. 21. Rabi Eleazar syn Azarjah mawiał: bez Zakonu nie masz dobrych obyczajów, a bez dobrych obyczajów nie masz Zakonu; bez mądrości nie masz bojaźni Boga, a bez bojaźni Boga nie masz mądrości; bez wiedzy nie masz rozsądku, a bez rozsądku nie masz wiedzy; bez chleba nie masz nauki, a bez nauki nie masz chleba. 22. Tenże Rabi zwyczaj mawiać: w kim

Ustęp 20. *Wszystko danem jest w zastaw.* Popelniający czyn nieprawy, odpowiada za niego jak dłużnik danym zastawem — *Sieć rozpostarta* — Każdy człowiek jest kuszonym przez złe namiętności — *targ otwarty, kupiec dowierza* — Kusiciel wszelkimi sposobami ułatwia sposobność do grzechu a *ręka zapisuje* — ale wszystkie przewinienia ludzkie wywierają swe skutki. *Kto chce pożyczać niech pożyczca* — sarkastyczna to groźba sądu Bożego: grzeszcie tylko ile wam sił stanie, bo *poborcy obchodzą i odbierają zapłatę* — bo kara was nie minie w *sądzie sprawiedliwym*, który dla wytrwałych nie uległych pokusom, gotuje wielką *ucztę nagrody*.

Ustęp 21. *Bez chleba nie masz nauki.* Wymierzone przeciw uczonym, trawiącym całe życie na badaniach bezpożytecznych, nie przynoszących korzyści dla ludzkości, ani dla nich samych.

שְׁחַכְמַתוֹ מְרַבָּה מִמַּעֲשָׂיו לָמָּה הוּא הוֹמָה לְאֵילָן שְׁעֲנַפָּיו
 מְרַבִּין וְשָׂרְשָׁיו מוֹעֲטִין וְהַרְוִיחַ בָּאָה וְעוֹקְרֵתוֹ וְהוֹפְכֵתוֹ עַל
 פָּנָיו שְׁנֵאמַר וְהָיָה בְּעָרְעַר בְּעָרְבָה וְלֹא יֵרָאֶה כִּי־יָבֵא טוֹב
 וְשָׁכֵן תְּרָרִים בַּמִּדְבָּר אֶרֶץ מְלַחָה וְלֹא תֵשֵׁב . אֲבָל כָּל־
 שְׁמַעֲשָׂיו מְרַבִּין מִחֻכְמַתוֹ לָמָּה הוּא הוֹמָה לְאֵילָן שְׁעֲנַפָּיו
 מוֹעֲטִין וְשָׂרְשָׁיו מְרַבִּין שְׂאֵפִילוֹ כָּל־הַרוּחֹת שְׁבָעוּלָם
 בָּאוֹת וְנוֹשְׁבוֹת בּוֹ אֵין מְזִיזִין אוֹתוֹ מִמְקוֹמוֹ שְׁנֵאמַר וְהָיָה
 כְּעֵץ וְשֵׁתוֹךְ עַל מַיִם וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שָׂרְשָׁיו וְלֹא יֵרָאֶה
 כִּי יָבֵא חֵם וְהָיָה עֲלֵהוּ הָעֵנָן וּבִשְׁנֵת בְּצֹרֶת לֹא יֵדָאָג וְלֹא
 יִמִּישׁ מַעֲשׂוֹת פְּרִי : כֵּן רַבִּי אֶלְעָזָר (בֶּן) חֲסִמָּא אוֹמֵר
 קִבִּין וּפְתִיחֵי גִדָּה הֵן הֵן גּוֹפֵי הַלְכוֹת . תְּקוּפוֹת וְגַמְטְרִיאוֹת
 שְׂרַפְרִיּוֹת לְחֻכְמָה :

רבי תנניא וכו'.

פרק רביעי

כל ישראל וכו'.

א בֶּן זִמְאָה אוֹמֵר אֵיזוֹהוּ חָכֶם הַלּוֹמֵד מִכָּל אָדָם שְׁנֵאמַר
 מִכָּל־מְרַמְדֵי הַשְּׂבָלָתִי (כִּי עֲדוּתְךָ שִׁיחָה לִּי) : אֵיזוֹהוּ גִבּוֹר
 הַכּוֹבֵשׁ אֶת יְצִרֹת שְׁנֵאמַר טוֹב אֶרֶךְ אַפַּיִם מִגִּבּוֹר וּמוֹשֵׁל
 בְּרוּחֹתוֹ מִלֵּכֵד עִיר : אֵיזוֹהוּ עָשִׂיר הַשְּׂמֵחַ בְּחֻלְקוֹ שְׁנֵאמַר
 יִגַּע בְּפִיךָ כִּי תֹאכַל אֶשְׂרִיךָ וּטוֹב לְךָ . אֶשְׂרִיךָ בְּעוֹקְמֵי הַזֶּה
 וּטוֹב לְךָ לְעוֹקְמֵי הַבָּא . אֵיזוֹהוּ מְכַבֵּד הַמְּכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת
 שְׁנֵאמַר

Ustęp 23. Rabini, którzy się zajmowali głównie rozwijaniem ustaw Mojżesza na mocy tradycji i zdrowego rozsądku, często prowadzili głę-

mądrość przewyższa dobre uczynki, do czegoż on podobny? — do drzewa mającego wiele gałęzi a korzeni mało, przybwa wiatr, wyrwa je i obala na ziemię, jak mówiono: „i będzie jak roślina na pustyni, nie ujrzy gdy przyjdzie dobro, mieszkać będzie spiekłym na puszczy, na ziemi solnej, niezamieszkałej“ (Jeremiasz 17, 6). Ale w kim dobre uczynki przewyższają mądrość, do czegoż ten podobny? — do drzewa mającego mało gałęzi a korzeni wiele, niech wszystkie wiatry w świecie przybędą i dmą na nie, nie poruszą go z miejsca, jak mówiono: „i stanie się jak drzewo zasadzone nad wodą, rozpościerające swe korzenie nad brzegiem, co nie obawia się gdy przychodzą skwary, liść jego zawsze zielenieje, a w roku posuchy, nie zwiednieje i nie przestanie wydawać płodów“ (tamże 17, 8). 23. Rabi Eleazar syn Chysma mawiał: Kinin i Nida to są główne materiały polemiczne; astronomja i jeometria, znowu obwodem dla koła mądrości.

Rabi Chanaja str. 199. Alenu str. 74. Kadysz osierociałych str. 73.

ROZDZIAŁ IV.

Wszyscy Izraelici i t. d.

1. Ben Zoma mawiał: Kto jest mądrym? — ten, co od każdego człowieka naukę przyjmuje, jak mówiono: „od wszystkich, którzy mnie nauczali, nabyłem mądrości, bo Twoje świadectwo było mi nauką“ (Psalm 119, 99). Kto jest mocarzem? — ten, co poskramia swe namietności, jak mówiono: „lepiej nieskory do gniewu jak mocarz, a panujący nad swym duchem jak zdobywca miasta.“ (Przysłowia 16, 32). Kto jest bogatym? — kto się cieszy swym udziałem, jak mówiono: „jeżeli pracy rąk swoich używać będziesz, błogo i dobrze ci będzie“ (Psalm 128, 2) — błogo ci będzie w życiu doczesnym, a dobrze w życiu wiecznym. Kto jest godny szacunku? — ten, co ludzi szanuje,

bokie dyskusye o pewnych obrządkach religijnych; ta polemika stanowiła cel ich życia, innemi naukami zajmowali się tylko o tyle, o ile im one potrzebne były do wyjaśnienia przedmiotu dyskusyi. Uważali więc swoją naukę teologiczną (najważniejsze dyskusye zawarte są w traktatach Kinir, o Ofiarach i Nidah, o menstruacyi kobiet) jako środek koła, którego obwodem są nauki świeckie: astronomia i jeometria.

UWAGI DO ROZDZIAŁU IVgo.

Ustęp 1. Ben Zoma (syn Zoma) nazywał się Szymeon, również jak Ben Azaj (ustęp 2) Miszna dla tego nie wzmiankowała ich imion, iż umarli w młodości przed uzyskaniem ordynacyi rabinicznej.

שנאמר כי מכבדי אכבד ובזוי יקדו: ב בן עזי אומר תהי רץ
 למצוה קלה וברח מן העברה שמצוה גזרת מצוה ועברה
 גזרת עברה ששכר מצוה מצוה ושכר עברה עברה :
 ג הוא היה אומר אל תהי בז לכל אדם ואל תהי מפליג לכל
 דבר שאין קה אדם שאין לו שעה ואין לה דבר שאין לו
 מקום: ד רבי לויטס איש יבנה אומר מאד מאד הוה שפל
 רוח שתקנות אנוש רמה: ה רבי זיזחנן בן ברזקה אומר כל
 המתלל שם שמים בסתר גפרעין ממונו בגלוי אחד בשוגג
 ואחד במזיד פחלול השם: ו רבי ישמעאל (בר רבי יוסי)
 אומר הלומד על מנת ללמוד מספיקין בידו ללמוד וללמד
 והלומד על מנת לעשות מספיקין בידו ללמוד וללמד
 (לשמר) וקעשות: ז רבי צדוק אומר אל תפרושמן הצבור
 ואל תעש עצמה בעורכי הדינין ואל תעשה עטרה להתגדל
 בה ולא קרדום לחפר-בה וכך היה הלל אומר ודאשתמש
 בתנא הלף הא למדת כל התנהגה (לא הנאות) מדברי תורה נמל
 חייו מן העולם: ח רבי יוסי אומר כל המכבד את התורה גופו
 מכבד על הפריות וכל המתלל את התורה גופו מחלל על
 הפריות: ט רבי ישמעאל בנו אומר החשך עצמו מן הדין
 פורק ממונו איבה וגזל ושבועת שוא. והגם לבו בתוראה
 שזשה רשע וגם רוח: י הוא היה אומר אל תהי דן יחידי
 שאין דן יחידי אלא אחד ואל תאמר קבלו דעתי שהן רשאים
 ולא אתה: יא רבי יונתן אומר כל המקיים את התורה מעני
 סופו לקיימה מעשר וכל המבטל את התורה מעשר סופו

לבטלה

jak mówiono: „bo tych co mnie szanują, i ja szanować będę, a tych co mnie znieważają, i ja znieważać będę“ (I Samuela 2, 30). 2. Ben Azaj mawiał: ubiegaj się za dobrym uczynkiem, choć lekkim do wykonania, a uciekaj od grzechu, bo jeden dobry uczynek sprowadza drugi, a grzech jeden sprowadza drugi; bo nagrodą dobrego uczynku jest inny dobry uczynek, a następstwem grzechu jest nowy grzech. 3. Tenże Rabi mawiał: nie pogardzaj nikim, i nie zaprzeczaj żadnej rzeczy, bo nie masz człowieka, któryby nie miał kiedyś swój godziny, a nie masz rzeczy, któraby się kiedyś nie urzeczywistniła. 4. Rabi Lewitas z Jawneh mawiał: bądź wielce i wielce pokornym, bo człowiek przeznaczonym jest dla robactwa, 5. Rabi Jochanan syn Berokah mawiał: ten co znieważa imię Boga tajemnie, ponosi za to karę publicznie, czy zniewaga ła imienia Boga była nierozmyślną lub rozmyślną. 6. Rabi Jiszmael syn Rabi Jose mawiał: kto się uczy Zakonu z zamiarem aby go drugich nauczać, temu daną będzie sposobność do nauczania, a kto się uczy z zamiarem, aby go wykonywał, temu daną będzie sposobność do uczenia się i do nauczania, do strzeżenia i do wykonywania go. 7. Rabi Cadok mawiał: nie usuwaj się od ogółu, będąc sędzią nie stań się obrońcą, nie czynź z nauki korony dla wynoszenia się i narzędzia do zarobkowania. Hillel też zwykł był mawiać: kto się postępuje koroną, zginie; złąd nauka, iż kto ciągnie korzyści z nauki Zakonu, skraca sobie życie na świecie. 8. Rabi Jose mawiał: kto szanuje Zakon, sam bywa poważanym przez ludzi, a kto znieważa Zakon, sam bywa znieważonym przez ludzi. 9. Rabi Jiszmael syn jego mawiał: kto się uchyla od sądzenia, uwalnia się od nienawiści, wstrzymuje zdzierstwo i krzywoprzysięstwo, ten zaś co z próżności się dobija posady sędziego, ten jest nierozsądnym, występny i dumny. 10. Tenże Rabi zwykł mawiać: nie rozsądzaj sprawy sam jeden, bo tylko Jedyny może być sądzącym sprawy sam jeden, i nie mów do zasiadających z tobą sędziów: „przyjmijcie moje zdanie“ bo ich zdanie stanowi a nie twoje. 11. Rabi Jonathan mawiał: kto wykonywa Zakon w ubóstwie, będzie kiedyś w stanie wykonywać go w dostatkach, a kto gwałci zakon ufny w swoje bogactwo, ten bę-

Ustęp 2. Przestroga dla Sędziów, aby unikali ile możności wydawania wyroków uzasadnionych na prawie, ale raczj starali się załatwiać zanesione przed ich forum sprawy drogą kompromissu lub pojednania. Dotąd jeszcze Rabini u nas odznaczają się tym chwalebny m przymiotem godzenia spraw spornych.

לְבַטְלָהּ מֵעֵנִי : יב רַבִּי מֵאִיר אָמַר הָיָה מִמַּעַט בְּעֶסֶק וְעֶסֶק
 בַּתּוֹרָה וְהָיָה שְׁפַל רוּחַ בְּפָנָי כָּל אָדָם וְאִם בְּמַלְתָּ מִן הַתּוֹרָה
 יִשְׁלָךְ בְּמַלְיָם הַרְבֵּה בְּגִידָה וְאִם עָמַלְתָּ בַתּוֹרָה יִשְׁלַח שְׂכָר
 הַרְבֵּה לְתַן-לָךְ : יג רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר הָעוֹשֶׂה
 מִצְוַת אֶתֶת קוֹנֵה לוֹ פְּרָקְלִיט אֶחָד וְהָעוֹבֵר עָבְרָה אֶתֶת
 קוֹנֵה לוֹ קַטְנוֹר אֶחָד תִּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים מַזְבִּים פְּתָרִים בְּפָנָי
 הַפּוֹרְעָנוֹת : יד רַבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר אָמַר כָּל-בְּגִיסִיָּה שֶׁהִיא
 לְשֵׁם שָׁמַיִם סוֹפָה לְהִתְקִים וְשֶׁאִינָה לְשֵׁם שָׁמַיִם אֵין סוֹפָה
 קְהִתְקִים : טו רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן שְׁמוּעַ אָמַר יְהִי כְבוֹד תַּלְמִידָה
 חָבִיב עָלֶיךָ כְּשִׁלְךָ וּכְבוֹד חֲבֵרָה כְּמִזְרָא רַבָּה וּמִזְרָא רַבָּה
 כְּמִזְרָא שָׁמַיִם : טז רַבִּי יְהוּדָה אָמַר הָיָה זְהוּר בְּתַלְמוּד
 שְׁשֻׁנָּת תַּלְמוּד עֲלֶה זְרוּן : יז רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר שְׁלֹשֶׁת
 כְּתָרִים הֵן כְּתָר תּוֹרָה וְכְתָר כְּהוֹנָה וְכְתָר מַלְכוּת וְכְתָר
 שֵׁם מַזְב עוֹלָה עַל גְּבִיהֶן : יח רַבִּי נְהוֹרִי אָמַר הָיָה גוֹלָה
 לְמָקוֹם תּוֹרָה וְאֵל תֵּאמַר שֶׁהִיא תְּבוּא אֲחֵרֶיךָ שְׁחֲבַרְיָה
 יִקְיָמוּהָ בִידָה וְאֵל-בִּינְתָהּ אֵל תִּשְׁעֶן : יט רַבִּי יַנָּאי אָמַר אֵין
 בְּיָדֵינוּ לֹא מִשְׁדּוֹת הַרְשָׁעִים וְאִף לֹא מִיִּסּוּרֵי הַצַּדִּיקִים :
 כ רַבִּי מִתְתִּיא בֶן-חֲרָשׁ אָמַר הָיָה מְקַדֵּים בְּשָׁלוֹם כָּל-אָדָם
 וְהָיָה זָנֵב לְאֲרִיזוֹת וְאֵל תְּהִי רֹאשׁ לְשַׁעֲלִים : כא רַבִּי יַעֲקֹב
 אָמַר הָעוֹלָם הָיָה הוֹמָה לְפָרוֹזְדוֹר בְּפָנָי הָעוֹלָם תָּבֵא הַתְּקַן
 עֲצֻמָּה בְּפָרוֹזְדוֹר כְּדֵי שֶׁתִּכְנַס לְטָרְקָלִין : כב הוּא הָיָה אָמַר

יפה

dzie kiedyś zmuszonym zgwałcić go dla ubóstwa. 12. Rabi Mejer mawiał: uszczuplaj coś z interessów, by się zajmować zakonem, i bądź pokornym każdemu człowiekowi, bo jeżeli zaniedbujesz zakon, to będziesz miał wiele przeszkód w interessach; jeżeli zaś zadajesz sobie pracę z Zakonem, to w Jego mocy dać ci wielkie wynagrodzenie. 13. Rabi Eliezer syn Jakóba mawiał: ten, co wykonywa jeden dobry uczynek, nabywa sobie przez to jednego obrońcę, a ten co popełnia jeden grzech, ściąga na siebie jednego oskarżyciela. Pokuta i dobre uczynki są tarczą przeciw złym przygodom. 14. Rabi Jochanan, rzemieślnik szewski mawiał: każdy zbór z celem Bogu miłym, ostoi się, ten zaś, co nie ma celu Bogu miłego, nie ostoi się. 15. Rabi Eleazar syn Szamua mawiał: niechaj cześć ucznia twojego będzie ci tak drogą, jak twoja własna, a cześć przyjaciela twojego, jak uszanowanie dla swego nauczyciela, uszanowanie zaś dla nauczyciela swego, jak bojaźń Boga. 16. Rabi Jehudah mawiał: bądź ostrożnym w nauczaniu, albowiem nieostrożność w wykładzie sprowadza przestępstwo. 17. Rabi Szymeon mawiał: trzy są korony, korona nauki, korona kaptańska i korona władzy, ale korona dobrego imienia przewyższa wszystkie. 18. Rabi Nehoraj mawiał: idź na wygnanie do miejsca nauki Zakonu, a nie sądzi że ona pójdzie za tobą, albo że twoi towarzysze utrzymają ją w ręce twojej i nie polegaj na swoim rozumie. 19. Rabi Janaj mawiał: nie danem nam jest pojmować powodu pomysłowości występnych, ani cierpienia sprawiedliwych. 20. Rabi Matysja syn Cheresz mawiał: uprzedzaj z pozdrowieniem każdego człowieka i bądź raczej ogonem lwów, niż głową lisów. 21. Rabi Jakób mawiał: świat ten podobnym jest do przedsionku świata przyszłego; przygotuj się w przedsionku, abyś został wprowadzonym do sali. 22. Tenże Rabi mawiał: lepszą jest jedna go-

płatnie, a utrzymują się z rzemiosła. W najnowszych czasach, przeciwnicy Talmudu polecenie to za złe mu poczytali. Tylko duch stronności, w takich naukach może znaleźć powód do krytyki.

Ustęp 18. *Nie polegaj na swoim rozumie.* Jakkolwiek autodydakci nieraz przewyższają w nauce tych, co mieli nauczycieli, wszakże bezwarunkowo polecać nie można samouczenia się; często nauczyciel zwraca uwagę na rzeczy, któreby nigdy nie powstały w głowie *samouczka*, choćby nawet posiadał rzadki talent i rozum.

Ustęp 19. Zawiera odpowiedź na zarzuty przeciw istnieniu kary i nagrody za czyny ludzkie, przedmiot ten bowiem nie podpada rozbirowi rozumu śmiertelnika.

Ustęp 20. *Ogon lwów* — ostatni w wyborowym towarzystwie; *głowa lisów* — przodujący w kole nieokrzesanych.

יִפֶּה שָׁעָה אַחַת בְּתִשְׁבָּה וּמַעֲשִׂים מִזִּבִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה
 מִכֹּל חַיֵּי הָעוֹלָם הֵבֵא וַיִּפֶּה שָׁעָה אַחַת שֶׁל קִרְת רִוּחַ בְּעוֹלָם
 הֵבֵא מִכֹּל חַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה : כג רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אָמַר
 אֵל תִּרְצָה אֶת חֲבֵרְךָ בְּשַׁעַת בְּעִסּוֹ וְאֵל תִּגְחַמְהוּ בְּשַׁעַת
 שְׁמִתּוֹ מִטָּל לְפָנָיו וְאֵל תִּשְׂאֵר לוֹ בְּשַׁעַת נִדְרוֹ וְאֵל תִּשְׁתַּדֵּל
 לְרֵאוֹתוֹ בְּשַׁעַת קִלְקֻלָּתוֹ : כד שְׁמוּאֵל הַקָּטָן אָמַר בְּנִפְל
 אֵיבָךְ אֵל תִּשְׁמַח וּבְכַשְׁלוֹ אֵל יִגַּל לְכַףּ. פֶּן יִרְאֶה יְיָ וְרַע בְּעֵינָיו
 וְהִשִּׁיב מִעֲלָיו אָפוֹ : כה אֱלִישֶׁע בֶּן אֲבוּיָה אָמַר הַלּוֹמֵד
 יִגְדֵּל לָמָּה הוּא הַזְּמָה לְדָוִד בְּתוֹבָה עַל נִיר חֲדָשׁ וְהַלּוֹמֵד
 זָקֵן לָמָּה הוּא הַזְּמָה לְדָוִד בְּתוֹבָה עַל נִיר מְחוּק : כו רַבִּי יוֹסִי
 בַּר יְהוּדָה אִישׁ כָּפַר הַבְּבִילִי אָמַר הַלּוֹמֵד מִן הַקְּמָנִים
 לָמָּה הוּא הַזְּמָה לְאוֹכֵל עֲנָבִים קַחוֹת וְשׁוֹתָה יַיִן מִגְּתוֹ
 וְהַלּוֹמֵד מִן הַזִּיקָנִים לָמָּה הוּא הַזְּמָה לְאוֹכֵל עֲנָבִים בְּשׁוֹלוֹת
 וְשׁוֹתָה יַיִן יָשֵׁן : כז רַבִּי מֵאִיר אָמַר אֵל תִּסְתַּבֵּל בְּקִנְקָן אֲלֵא
 בָּמָה שֵׁשׁ בּוֹ יֵשׁ קִנְקָן חֲדָשׁ מֵלֵא יָשֵׁן וַיִּשָּׁן שֶׁאִפִּילוֹ חֲדָשׁ
 אֵין בּוֹ : כח רַבִּי אֶלְעָזָר הַקָּפָר אָמַר הַקְּנָאָה וְהַתְּאֵאוֹה
 וְהַכְּבוֹד מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם : כט הוּא הָיָה אָמַר
 הַלּוֹמֵד לְמוֹת וְתַמְתִּים לְחַיּוֹת וְהַחַיִּים לְדוֹן לִידַע וְהַדּוֹרֵעַ
 וְלַהֲדוֹעַ שֶׁהוּא אֵל הוּא הַיּוֹצֵר הוּא הַבוֹרָא הוּא הַמְּבִין הוּא
 הַדִּין הוּא הָעֵד הוּא בְּעַל דִּין הוּא עֲתִיד לְדוֹן בְּרוּךְ הוּא
 שְׂאִין לְפָנָיו לֹא עוֹלָה וְלֹא שִׁבְחָה וְלֹא מִשְׁוֵא פָּנִים וְלֹא מִקַּח
 שַׁחַד

Ustęp 25. *Czysty papier i zamazany papier.* To, czego się kto na-
 uczył w młodości, pozostaje na zawsze w jego pamięci, jak pismo na

dzina pokuty i dobrych czynów na tym świecie, niż całe życie wieczne, a lepszą jest jedna godzina przyjemności życia wiecznego, niż całe życie doczesne. 23. Rabi Szymeon syn Eleazara mawiał: nie staraj się uspokoić swego przyjaciela w chwili gdy jest zagniewany, nie pocieszaj go w chwili gdy zwłoki osoby mu miłej przed nim leżą, nie zadawaj mu pytań o powody ślubu w chwili gdy go wykonał, i nie staraj się widzieć go w chwili gdy jest upokorzonym. 24. Samuel młodszy mawiał: „kiedy nieprzyjaciel twój pada, nie ciesz się; gdy się potyka, niech się twe serce nie raduje, aby tego nie dostrzegł Wiekuisty, i nie spodoba mu się i odwróci gniew Swój od niego.“ (Przypowiesci 24, 17—18). 25. Elisza syn Abujah mawiał: kto naucza dziecię, do czego on jest podobnym? — do czernidła, którym się pisze na czystym papierze; a kto naucza starca, do czego on jest podobnym? — do czernidła, którym się pisze na papierze zamazanym. 26. Rabi Jose syn Jehuda z sioła Babel mawiał: kto się uczy u młodych, do kogo on jest podobnym? — do jedzącego winne jagody niedojrzałe i pijącego wino wprost z tłoczni; a ten co się uczy u starców, do kogo on jest podobnym? — do jedzącego winne jagody dojrzałe i pijącego wino stare. 27. Rabi Meir mawiał: nie patrz na dzban, ale na to co się w nim zawiera; jest dzban nowy pełny starego wina, a jest znowu dzban stary, w którym i młodego wina nie masz. 28. Rabi Eleazar z Kapar mawiał: zazdrość, pożądlivość i żądza sławy skracają życie człowiekowi. 29. Tenże Rabi mawiał: zrodzeni przeznaczeni są do śmierci, umarli do zmartwychwstania, a zmartwychwstali do sądu, aby wiedzieć, poznawać i być przekonanymi, że On jest Bogiem, On Stwórcą. On sprawcą wszystkiego, On wszystkowiedzącym, On Sędzią, On Świadkiem; On Oskarżycielem, On kiedyś sędzić będzie. Błogostawiony On, u którego nie masz niesprawiedliwości, ani zapomnienia, ani względów na

czystym papierze jest czytelnym — to zaś co się nabywa w starości, ulatuje z pamięci, staje się nieczytelnym, jak pismo na brudnym papierze.

Ustęp 27. *Dzban* — powierzchowne przymioty człowieka: wiek, uroda, siła. *Wino* — przymioty jego moralne: nauka, cnota. Butelka może być śpleśniała od starości a jednak wino w niej młode lub kwaśne; niejedon ma wszelkie pozory mędrca, a jednak w głowie pusto, a w sercu ciasno. Inny znowu zupełnie niepozorny człowiek, nie imponujący wcale swoją powierzchownością, jak nowa butelka zawierająca stare wino, posiada cały zasób nauk i cnot obywatelskich.

Ustęp 29. *Wszystko odbywa się wedle rachuby.* Żadna nagroda lub kara nie bywa wymierzona przypadkowo, ale po ściśłym oznaczeniu stopnia zasługi lub przewinienia.

שְׁחַד וְדַע שֶׁהַכֹּל לְפִי הַחֲשָׁבוֹן וְאֵל יִבְטְיִיחֶךָ יִצְרָךְ שֶׁהַשָּׂאוֹל
בֵּית מְנוּס לְךָ שֶׁעַל כְּרַחֲמֶיךָ אֵתָהּ נּוֹצֵר וְעַל כְּרַחֲמֶיךָ אֵתָהּ
נּוֹדֵד וְעַל כְּרַחֲמֶיךָ אֵתָהּ חַי וְעַל כְּרַחֲמֶיךָ אֵתָהּ מֵת וְעַל כְּרַחֲמֶיךָ
אֵתָהּ עֲתִיד לְהֵן דִּין וְחֲשָׁבוֹן לְפָנַי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא :

רבי חנניא וכו'.

פרק חמישי

כל ישראל וכו'.

א בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם וּמָה תִּלְמוּד לזֹמֵר
וְהֵלֵא בְּמֵאמֶר אֶחָד יִכּוֹל לְהַבְרִאות אֱלֹא לְהַפְרֵעַ מִן
הַרְשָׁעִים שְׁמֵאבְדִין אֵת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת
וְלִתֵּן שָׂכָר מִזֶּה לְצַדִּיקִים שְׁמִקְיָמִין אֵת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא
בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת : ב עֲשָׂרָה דוּרוֹת מְאָרֶם וְעַד נֹחַ לְהוֹדִיעַ
כִּמָּה אָרְךְ אַפִּים לְפָנָיו שְׁכָל הַדּוּרוֹת הָיוּ מִכְעִיסִין וּבְאִין
עַד שֶׁהִבִּיא עֲלֵיהֶם אֶת־מִי הַמַּבּוּל : ג עֲשָׂרָה דוּרוֹת מִנְּחַ
וְעַד אַבְרָהָם לְהוֹדִיעַ כִּמָּה אָרְךְ אַפִּים לְפָנָיו שְׁכָל הַדּוּרוֹת
הָיוּ מִכְעִיסִין וּבְאִין עַד שֶׁבָּא אַבְרָהָם אֲבִינוּ וְקִבֵּל שָׂכָר כָּלָם :
ד עֲשָׂרָה נְסִיוֹנוֹת נִתְּנָסָה אַבְרָהָם אֲבִינוּ וְעָמַד בְּכָלָם
לְהוֹדִיעַ כִּמָּה חֲבָתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ : ה עֲשָׂרָה נַפְסִים
נַעֲשׂוּ לְאַבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם וְעֲשָׂרָה עַל הַיָּם : ו עֲשָׂרַת מִבּוֹת
הִבִּיא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרַיִים בְּמִצְרַיִם וְעֲשָׂרַת
עַל הַיָּם : ז עֲשָׂרָה נְסִיוֹנוֹת נָסוּ אַבוֹתֵינוּ אֵת הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא

osobę, ani przedajności i więdz, że wszystko się odbywa rachubą a niech cię zła żądza nie łudzi obietnicą, jakoby grób był ci miejscem ucieczki, bo mimowolnie zostałeś stworzonym, mimowolnie się urodziłeś, mimowolnie żyjesz, mimowolnie umrzesz i mimowolnie zdasz sprawę i złożysz rachunek przed Królem wszech królów Świętym, błogosławionym On.

Rabi Chananja str. 199. Alenu str. 74. Kadysz osierociałych str. 73.

ROZDZIAŁ V.

Wszyscy Izraelici i t. d.

1. Dziesięcią słowami stworzony został świat. I czegoż nas to naucza? — wszakże i jedném słowem mógł być stworzonym? Ale powodem tego, aby ukarać występnych gubiących świat stworzony dziesięcią słowami, i dać sowitą nagrodę sprawiedliwym, utrzymującym świat stworzony dziesięcią słowami. 2. Dziesięć pokoleń liczy się od Adama do Noego, aby dać poznać, jak dalece Bóg nieskorym jest do gniewu, wszystkie bowiem pokolenia te nie przestawały Go obrażać, aż nareszcie zesłał na nich potop. 3. Dziesięć pokoleń liczy się od Noego do Abrahama, aby dać poznać, jak dalece Bóg nieskorym jest do gniewu, wszystkie bowiem pokolenia te nie przestawały Go obrażać, aż nareszcie Abraham nastał, który uzyskał łaskę dla wszystkich. 4. Dziesięcioma doświadczeniami doświadczonym został patriarchy nasz Abraham i wytrwał we wszystkich, aby dać tém poznać, jak wielką była miłość Boga w patriarsze naszym Abrahamie. 5. Dziesięć cudów wykonane zostały dla przodków naszych w Egipcie, a dziesięć na morzu. 6. Dziesięć plag zesłał Święty, błogosławiony On, na Egipcyan w Egipcie, a dziesięć na morzu. 7. Dziesięcioma doświadczeniami doświadczyli przodko-

samobójstwie, kara za popełniony występki cię minie — bo i po rozłączeniu się duszy z ciałem, będziesz pociągnięty do odpowiedzialności w życiu przyszlém.

UWAGI DO ROZDZIAŁU Vgó.

Ustęp 1. *Dziesięcią słowami stworzony świat.* W Księdze Rodzaju, opowiadanie o stworzeniu świata w sześciu dniach zawiera 10 razy wyrażenie: „i rzekł Bog.“

הוא במדבר שנאמר וינסו אותי זה עשר פעמים ולא
 שמעו בקולי : ה עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית
 המקדש . לא הפילה אשה מריח בשר הקדש ולא הסריח
 בשר הקדש מעולם . ולא נראה זבוב בבית המטבחים .
 ולא ארע קרי לכהן גדול ביום הפפרים . ולא כבו הגשמים
 אש של עצי המערכה . ולא נצחה הרוח את עמוד העשן .
 ולא נמצא פסול בעמר ובשתי הלחם ובקחם הפנים .
 עמדים צפופים ומשתחים רוחים . ולא הזיק נחש ועקרב
 בירושלים מעולם . ולא אמר אדם לחבירו צר לי המקום
 שאלין בירושלים : ט עשרה דברים נבראו בערב שפת
 בין השמשות ואלו הן . פי הארץ פי הבאר פי האתון הקשת
 ותמן והמטה והשמיר הכתב והמכתב והדחות . ויש
 אומרים אף המזיקין וקבורתו של משה ואילו של אברהם
 אבינו ויש אומרים אף צבת בצבת עשויה : י שבעה דברים
 בגלם ושבעה בהכם . הכם אינו מדבר לפני מי שגדול
 ממנו בהכמה (ובמנין) . ואינו נכנס לתוך דברי חברו .
 ואינו נבהל להשיב . שואל בענין ומשיב בהלכה . ואומר על
 ראשון ראשון ועל אחרון אחרון . ועל מה שלא שמע אומר
 לא שמעתי . ומודה על האמת . וחלופיהן בגלם : יא שבעה
 מיני פורענויות באין לעולם על שבעה גופי עברה : מקצתן
 מעשרין ומקצתן אינן מעשרין רעב של בצורת בא מקצתן
 רעבים ומקצתן שבעים : נמרו שלא לעשר רעב של
 מהומה ושל בצורת בא : ושלא לטור את החלה רעב של

כליה

wie nasi Świętego, błogosławiony On, na puszczy, jak mówiono: „i doświadczyli Mnie oto już dziesięć razy i nie słuchali głosu Mojego“ (IV Mojż. 14, 22). 8. Dziesięć cudów istniało dla przodków naszych w Świątyni — żadna kobieta nie poroniła od zapachu mięsa poświęconego — nigdy nie zacuchnęło mięso poświęcone, nie widziano nigdy muchy w domu rzeźniczym, nigdy nie zdarzył się przypadek Wielkiemu Kapłanowi podczas postu Jom Kipur, deszcze nigdy nie zagasiły ognia drew stosu, wiatr nigdy nie rozwiął stępu dymu, nie znaleziono nigdy nieczystych przymieszek w Omerze, w dwóch chlebach, ani w chlebach wystawnych, lud stojąc natłoczony, miał miejsce dostateczne na pokłony, nigdy wąż lub żmija nie zraniły kogoś w Jerozolimie i nikt nie mówił kiedyś do swego towarzysza: ciasne mi to miejsce, bym mógł przebywać w Jerozolimie. 9. Dziesięć rzeczy stworzone zostały w przeddzień Soboty na zmierzchu, a mianowicie: otwór ziemi (Koracha), otwór studni (w pustyni arabskiej), mowa ośła (Bileama), tęcza, manna, laska (Mojżesza), szamir (robak użyty do budowy świątyni, do łupania kamieni w miejsce żelaznych narzędzi), znaki piśmienne, sztuka pisania i tablice (Dziesięciu ustaw). Niektórzy dodają jeszcze złych duchów, grób Mojżesza i barana Abrahama, patriarchy naszego (ofiarowanego w miejsce Izaaka). 10. Siedm znaków odznaczają głupca, a siedm mędrca: Mądry nie zabiera głosu przed tym, który go przewyższa w mądrości i w wieku; nie przerywa mowy drugiemu; nie kwapi się z odpowiedzią; zadaje pytania określone i odpowiada porządnie; rozprawia pierwiej o tém co pierwsze, a później o tém co późniejsze; o rzeczy której nie zna, odpowiada, że jój nie zna i przyznaje się do prawdy. Wszystko to odwrotnie w głupcu. 11. Siedm rodzajów klęsk nawiedza świat za siedm głównych grzechów: jeżeli jedna część ludności wnosi dziesięćcinę, a druga nie wnosi, nastaje głód z powodu posuchy, wtedy część jedna ludności jest głodną a druga sytą; jeżeli postanowili, by zupełnie nie wnosić dziesięćciny, nastaje głód z popłochu i z posuchy; jeżeli nie podnosili części z ciasta (dla ubo-

Ustęp 8. *Przypadek.* Znieczyszczenia się.

Tamże. *Omer.* Miarka jęczmienia ofiarowana w Świątyni.

Tamże. *Ciasna mi.* W trzy święta uroczyste zezedł się lud z całego kraju do Jerozolimy, a nikt się nie uzalał na brak pomieszczenia dla siebie.

כִּלְיָהּ בָּא : דְּבַר בָּא לְעוֹלָם עַל מִיתוֹת הָאֲמוּנוֹת בְּתוֹרָה
 שְׂלֵא נִמְסְרוּ לְבֵית דִּין וְעַל פְּרוֹת שְׁבִיעִית : חֲרַב בָּאָה
 לְעוֹלָם עַל עֲנֵי הַדִּין וְעַל עֲוֹת הַדִּין וְעַל הַמּוֹרִים בְּתוֹרָה
 שְׂלֵא כִּהְלָכָה : חִיָּה רָעָה בָּאָה לְעוֹלָם עַל שְׁבוּעַת
 שְׂוֹא וְעַל חֲזוֹל הַשֵּׁם : גְּלוּת בָּאָה לְעוֹלָם עַל עוֹבְדֵי
 אֱדוּלִים וְעַל גְּלוּי עֲרִיוֹת וְעַל שְׁפִיכוֹת דָּמִים וְעַל שְׁמִמַּת
 הָאָרֶץ : יב בְּאַרְבָּעָה פְּרָקִים הַדְּבַר מְתַרְבֶּה . בְּרַב־עֵיִת
 וּבִשְׁבִיעִית וּבְמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית וּבְמוֹצָאֵי הַחֵג שֶׁבְכָל שָׁנָה
 וְשָׁנָה : בְּרַב־עֵיִת מִפְּנֵי מַעֲשֵׂר עָנִי שֶׁבְשָׁלִישִׁית .
 בְּשְׁבִיעִית מִפְּנֵי מַעֲשֵׂר עָנִי שֶׁבְשָׁשִׁית . בְּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית
 מִפְּנֵי פְּרוֹת שְׁבִיעִית . בְּמוֹצָאֵי הַחֵג שֶׁבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה
 מִפְּנֵי גְּזוֹל מִתְּנוּת עֲנִיִּים : יג אַרְבַּע מִדּוֹת בְּאָדָם הָאוֹמֵר
 שְׁלִי שְׁלִי וְשִׁלְךָ שִׁלְךָ זוֹ מַדָּה בִּינּוֹנִית וַיֵּשׂ אוֹמְרִים זוֹ מַדָּת
 סְדוּם . שְׁלִי שִׁלְךָ וְשִׁלְךָ שְׁלִי עִם הָאָרֶץ . שְׁדֵי שִׁלְךָ וְשִׁלְךָ
 שִׁלְךָ הַסִּיד . שִׁלְךָ שְׁלִי וְשִׁלְךָ שְׁלִי רָשָׁע : יד אַרְבַּע מִדּוֹת
 בְּדַעוֹת . נוֹחַ לְכַעוֹם וְנוֹחַ לְרִצּוֹת יֵצֵא הַפְּסוֹד בְּשִׁכְרוֹ . קָשָׁה
 לְכַעוֹם וְקָשָׁה לְרִצּוֹת יֵצֵא שִׁכְרוֹ בְּהַפְּסוֹד . קָשָׁה לְכַעוֹם
 וְנוֹחַ לְרִצּוֹת חֹסֵד . נוֹחַ לְכַעוֹם וְקָשָׁה לְרִצּוֹת רָשָׁע :
 טו אַרְבַּע מִדּוֹת בְּתַלְמִידִים מְהִיר לְשִׁמוּעַ וּמְהִיר לְאֵבֶד
 יֵצֵא שִׁכְרוֹ בְּהַפְּסוֹד קָשָׁה לְשִׁמוּעַ וְקָשָׁה לְאֵבֶד יֵצֵא
 הַפְּסוֹד בְּשִׁכְרוֹ מְהִיר לְשִׁמוּעַ וְקָשָׁה לְאֵבֶד זוֹ חֵלֶק טוֹב
 קָשָׁה לְשִׁמוּעַ וּמְהִיר לְאֵבֶד זוֹ חֵלֶק רָע : טז אַרְבַּע מִדּוֹת

בנותני

Ustęp 13. *Usposobienie średnie.* Charakter nie zły, nie dobry — nikogo nie krzywdzi, ale też nikomu łaski nie świadczy.

gich) nastaje głód zniszczenia; pomór nawiedza świat za kary śmierci wymienione w Zakonie, które nie zostały wykonywane przez sądy i za używanie (przez właścicieli) owoców w roku sabatowym zrodzonych — wojna nawiedza świat za odmówienie wymiaru sprawiedliwości, za skrzywienie sądu i za niewłaściwe tłumaczenie Zakonu — dzikie zwierzęta nawiedzają świat za krzywoprzysięstwo i za zniewagę imienia Bożego — wygnanie nawiedza świat za bałwochwalstwo, za kazirodztwo, za zabójstwo i za pogwałcenie roku sabatowego. 12. W czterech porach pomór się wzmaga: czwartego roku sabatowego, siódmego roku, przy końcu siódmego roku, i przy końcu święta każdego roku. Czwartego roku, za wstrzymanie dziesięciny dla biednych w trzecim roku; siódmego roku za wstrzymanie dziesięciny dla biednych w roku szóstym; przy końcu roku siódmego za nadużycia z owocami zrodzonymi w siódmym roku; przy końcu święta każdego roku, za wstrzymanie podarunków dla biednych. 13. Cztery są usposobienia w ludziach: ten co mówi, moje to moje a twoje to twoje: to jest usposobienie średnie, a niektórzy utrzymują, że to usposobienie Sedomejczyków; moje to twoje, a twoje to moje, to usposobienie prostego ludu; moje to twoje, a twoje także twoje, to usposobienie pobożnego; twoje to moje, a moje także moje, to usposobienie bezbożnego. 14. Cztery są usposobienia w temperamentach: łatwy do rozgniewania i łatwy do ułagodzenia, wynagradza błąd przez osiągniętą korzyść; trudny do rozgniewania i trudny do ułagodzenia, traci korzyść przez błąd późniejszy; trudny do rozgniewania a łatwy do ułagodzenia, pobożny; łatwy do rozgniewania a trudny do ułagodzenia, bezbożny. 15. Cztery są usposobienia w uczących się: prędko pojmujący i prędko zapominający, traci korzyść osiągniętą przez swoją wadę; ciężki w pojmowaniu i ciężki w zapominaniu, wynagradza wadę przez zdatność swoją; prędko w pojmowaniu a ciężki w zapominaniu, to dobry udział; ciężki w pojmowaniu a prędko w zapominaniu, to zły udział. 16. Cztery są usposobienia

Sedomejczycy odznaczyli się samolubstwem w historii Lota.

Tamże. *Usposobienie ludu prostego.* Proletaryat skłonny jest do komunizmu, mało mając do stracenia swojego, i w nadziei zysku z majątku bogaczy.

Tamże. *Usposobienie pobożnego.* Gotowego na poświęcenie dla ludzkości wszystkiego co posiada.

Tamże. *Usposobienie bezbożnego.* Żyjącego z grabieży, i nic nie ofiarującego społeczeństwu ze swego majątku.

בְּנוֹתַי צְדָקָה תְּרוּצָה שְׂיִתֵּן וְלֹא יִתְּנוּ אֲחֵרִים עֵינֹו רָעָה
בְּשֵׁל אֲחֵרִים יִתְּנוּ אֲחֵרִים וְהוּא לֹא יִתֵּן עֵינֹו רָעָה בְּשֵׁלוֹ .
יִתֵּן וַיִּתְּנוּ אֲחֵרִים חֶסֶד לֹא יִתֵּן וְלֹא יִתְּנוּ אֲחֵרִים רָשָׁע :
י" ארבע מדות בהולכי בית המדרש הולך ואינו עושה
שֶׁכֶר הַלִּיכָה בְּיָדוֹ . עֹשֶׂה וְאִינוּ הוֹלֵךְ שֶׁכֶר מַעֲשֶׂה בְּיָדוֹ .
הוֹלֵךְ וְעֹשֶׂה חֶסֶד . לֹא הוֹלֵךְ וְלֹא עֹשֶׂה רָשָׁע : י" ארבע
מדות ביושבים לפני חכמים ספוג ומשפך משמרת ונפה :
ספוג שהוא סופג את הכל ומשפך שמכנים בוז ומוציא
בוז משמרת שמוציאה את היין וקולטת את השמרים
נפה שמוציאה את הקמח וקולטת את הסלת : י" כ
אֶהְבֶּה שֶׁהִיא תְּלוּיָה בְּדָבָר בְּטוֹב דְּבָר בְּטָלָה אֶהְבֶּה .
וְשֶׁאִינָה תְּלוּיָה בְּדָבָר אִינָה בְּטָלָה לְעוֹלָם . אִיזוֹ הִיא אֶהְבֶּה
שֶׁהִיא תְּלוּיָה בְּדָבָר זוֹ אֶהְבֶּת אֲמִנּוֹן וְתָמָר . וְשֶׁאִינָה תְּלוּיָה
בְּדָבָר זוֹ אֶהְבֶּת דָּוִד וַיהוֹנָתָן : כ כָּל מַחְלֶקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם
שָׁמַיִם סוּפָה לְהִתְקַיֵּם וְשֶׁאִינָה לְשֵׁם שָׁמַיִם אֵין סוּפָה
לְהִתְקַיֵּם . אִיזוֹ הִיא מַחְלֶקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם זוֹ מַחְלֶקֶת
הַלֵּל וְשָׁמַי . וְשֶׁאִינָה לְשֵׁם שָׁמַיִם זוֹ מַחְלֶקֶת קָרַח וְכָל
עֵדְתוֹ : כ"א כָּל הַמְּזוּכָה אֶת הַרְבִּים אֵין חֲטָא בָּא עַל יָדוֹ . וְכָל
הַמְּחֻטָּא אֶת הַרְבִּים אֵין מַסְפִּיקֵן בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה .
מַשֶּׁה זָכָה וְזָכָה אֶת הַרְבִּים זְכוֹת הַרְבִּים תְּלוּי בֹו שְׁנֵאמַר
צְדָקָת יי עֹשֶׂה וּמִשְׁפָּטָיו עִם יִשְׂרָאֵל . יִרְבְּעֵם בֶּן נֶכֶס חֲטָא
וְהַחֲטָא

Ustęp 16. *Szkodzi swojemu dobrobytowi.* Bo kara Boska za skąpstwo dotknie go właśnie w tym majątku, który ceni nad wszystko.

co do dawania jałmużny: kto chętnie sam daje jałmużny, ale nie lubi gdy drudzy dawają, jest zazdrosnym o zasługi drugich; kto chciałby aby drudzy dawali jałmużny, a sam nie daje, mimowolnie szkodzi swemu dobrobytowi; kto sam daje i drugich nakłania do dawania jałmużny, to pobożny; kto sam nie daje jałmużny i drugim w dawaniu przeszkadza, to bezbożny. 17. Cztery są usposobienia co do uczęszczających do akademji: uczęszczający i nie uczący się, ma zasługę uczęszczania; uczący się w domu a nie uczęszczający do akademji, ma zasługę uczenia się; uczęszczający i uczący się, to pobożny; nie uczęszczający i nie uczący się, to bezbożny. 18. Cztery są usposobienia w słuchaczach wykładu mędrców: gąbka, lejek, cedzidło i sito. Gąbka wsiąka w siebie wszystkie zasady naukowe (zdrowe czy fałszywe); lejek wpuszcza jedną stronę, a urania drugą (zapomina wszystko); cedzidło urania wino (zdrowe zasady) a zatrzymuje drożdże (zasady fałszywe); sito urania pył (fałszywe zasady) i zatrzymuje mąkę przednią (zdrowe zasady). 19. Wszelka miłość która się zasadza na interesie — za zniknięciem interesu ustaje i miłość; ta zaś która się nie zasadza na interesie, nigdy nie ustaje. Któraż to była miłość oparta na interesie? — to miłość Amnona i Tamary; a nie oparta na interesie? — to miłość Dawida i Jonathana. 20. Każdy spór prowadzony dla sławy Boga, kończy się korzyścią trwałą; a prowadzony nie dla sławy Boga, nie kończy się żadną korzyścią. Któryż to spór był prowadzony dla sławy Boga? — to spór Hillela z Szamajem; a który był prowadzony nie dla sławy Boga? — to spór Koracha i jego zboru (z Mojżeszem). 21. Kto ogół na dobrą drogę sprowadza, nie spowoduje nigdy grzechu; kto zaś ogół prowadzi do grzechu, temu nie będzie daną sposobność do pokuty. Mojżesz był cnotliwym i sprowadził ogół na dobrą drogę, to też cnota ogółu jemu się przypisuje, jak mówiono: „sprawiedliwość Boską wykonywał, a prawa Jego wprowadził w Izraelu.“ (V Mojżesz, 33, 21). Jeroboam zaś syn Nebota grzeszył

Ustęp 17. *Uczęszczający do akademji*, jeżeli się nie uczy, ma przynajmniej zasługę iż przebywa w domu, gdzie zawsze dobre towarzystwo znajduje.

Ustęp 20. *Spór prowadzony dla sławy Boga — i nie dla sławy Boga.* Dyskusya mająca tylko na celu wykrycie prawdy, przynosi tę korzyść, iż publiczność ma jasne wyobrażenie o przedmiocie sporu, jest zatem korzystną dla ogółu. Przeciwnie spór mający tylko źródło swoje w egoizmie, w chęci zysku materialnego lub ambicyi, nie przynosi żadnej korzyści, bo spierający się uparczywie trzymają się swego zdania i broniąc je kosztem prawdy, przyczyniają się do zbałamucenia opinii publicznej.

והתמיא את הרבים הטא הרבים תלוי בו שנאמר על
 תפאות ירבעם אשר תמא ואשר התמיא את ישראל :
 כב כל מי שישבו שלשה דברים הללו הוא מתלמידיו של
 אברהם אבינו . ושלשה דברים אחרים הוא מתלמידיו
 של בלעם הרשע . עין מזכה ורוח נמוכה ונפש שפלה
 תלמידיו של אברהם אבינו . עין רעה ורוח גבוהה ונפש
 רחבה תלמידיו של בלעם הרשע . מה בין תלמידיו של
 אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם הרשע תלמידיו של
 אברהם אבינו אוכלין בעולם הזה ונוחלין העולם הבא
 שנאמר להנחיל אהבי ויש ואוצרותיהם אמלא : תלמידיו
 של בלעם הרשע יורשין גיהנם ויורדין לבאר שחת
 שנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים
 ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בה : כג יהודה בן
 תימא אומר הוי עז בנמר וקל בנשר רץ בצבי וגבור בפארי
 לעשות רצון אביה שבשמים : הוא היה אומר עז פנים
 לגיהנם ובוש פנים לגן עדן : יהי רצון מלפניך יי אלהינו
 ואלהי אבותינו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן
 חלקנו בתורתך : כד הוא היה אומר בן חמש שנים למקרא
 בן עשר שנים למשנה בן שלש עשרה למצות בן חמש
 עשרה לתלמוד בן שמונה עשרה לחפה בן עשרים לרדוף
 בן שלשים לבת בן ארבעים לפינה בן חמשים לעצה בן
 ששים

Ustęp 24. Oznaczenie wieku na różne zajęcia w życiu człowieka, nie jest tutaj podanem jako przepis do koniecznego w wskazanym czasie wykonania, ale jako skutek zwyczaju upowszechnionego lub prawa na-

sam i ogół także w grzech wprowadził, dla tego też on odpowiedzialnym jest za grzechy ogółu, jak mówiono: „za grzechy Jeroboama, który grzeszył sam i naprowadził Izraela do grzechu“ (I Królowie, 15, 30). 22. Kto posiada następujące trzy przymioty, należy do uczniów patryarchy naszego Abrahama, kto zaś posiada inne trzy przymioty, należy do uczniów bezbożnego Bileama: oko życzliwe, duch pokorny i umysł skromny, to są przymioty uczniów patryarchy Abrahama; oko nieżyczliwe, duch wyniosły i umysł zarozumiały, to są przymioty uczniów bezbożnika Bileama. Jakaż jest różnica między uczniami patryarchy Abrahama, a uczniami bezbożnika Bileama? Uczniowie patryarchy Abrahama używają na tym świecie i posiadają na tamym świecie, jak mówiono: „ulubieńcom Swoim oddam trwałe dziedzictwo, i skarby ich napełnię.“ (Przypowieści 8, 21). Uczniowie bezbożnego Bileama odziedziczają piekło, i zstępują do otchłani zaguby, jak mówiono: „Ty zaś Boże wtrącisz ich do otchłani zaguby. mężowie krwi chciwi i zdrajcy nie dożyją połowy swego wieku, ja zaś ufam w Tobie.“ (Psalm 55, 24). 23. Jehudah syn Tema mawiał: bądź odważnym jak lampart, szybkim jak orzeł, zwinnym jak jeleni i silnym jak lew, gdy idzie o wykonanie woli Ojca twojego w niebiosach. Tenże zwyczaj mawiał: śmiać się pójdzie do piekła, a wstydlivy do raj. Oby było wolą Twoją Wiekuisty Boże nasz i Boże ojców naszych, aby odbudowaną została świątynia wkrótce za dni naszych i daj nam udział w Zakonie Swoim. 24. Tenże Rabi zwyczaj mawiał: w piątym roku zaczyna się nauka pisma Świętego, w dziesiątym Misznah, w trzynastym roku zaczyna się wykonywać przykazania religji, w piętnastym następuje nauka Talmudu, w osmnastym się żenią, w dwudziestym goni się za zarobkiem, w trzydziestym roku dochodzi się do siły męskiej, w czterdziestym do rozumu, w pięćdziesiątym do rady.

tury. Ale tak jak natura w każdym człowieku odmiennie działa, bo jeden np. może być rozumniejszym w 20 roku życia, jak drugi w 40tym, tak również nie można to uważać za przepis religijny aby np. uczeń mający zdolności odpowiednie ku temu, nie tchnął się Talmudu przed 15ym rokiem, albo młodzieniec nie posiadający sposobu utrzymania się lub nie znalazłszy odpowiedniej sobie towarzyski życia, koniecznie żenić się musiał w 18 roku na chybił trafił i z pierwszą lepszą kobietą. W dwóch tych przykładach należałoby raczej przypuścić, że jeżeli mędry nasi w samej istocie oznaczyć chcieli czas stosowny do nauki Talmudu i do żenienia się, to bez wątpienia obmyślali wiek dojrzałości umysłowej i fizycznej, chcąc zapobiedz, aby przez zbyt wczesne zajmowanie się nauką, wymagającą rozwiniętych zdolności intelektualnych nie

ששים לזקנה בן שבעים לשיבה בן שמונים לנבונה בן
 תשעים לשוח בן מאה כאלו מת ועבר ובמל מן העולם :
 כה בן בג בג אומר הפך בה והפך בה דכרא בה ובה תחזי
 וסיב ובלה בה ומנה לא תזוע שאין לה מדה מובה הימנה :
 כו בן היא הא אומר לפום צערא אנרא :

רבי תניא וכו' .

פרק ששי

הנקרא קנין תורה

כל ישראל וכו' .

א שגו חכמים בלשון המשנה ברוך שפטר בהם
 ובמשנתם : רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה
 זוכה לדברים הרבה ולא עוד אלא שכל העולם כולו כדי
 הוא לו . נקרא רע אהוב אהב את המקום אהב את
 הבריות משלמח את המקום משלמח את הבריות
 ומלבשתו ענוה ויראה ומכשרתו להיות צדיק חסיד ישר
 ונאמן ומרחקתו מן החטא ומקרבתו לידי זכות ונהגין
 ממונו עצה ותושיה בינה ונבונה שנאמר לי עצה ותושיה
 אני בינה לי גבורה ונותנת לו מלכות וממשקה וחקור דין
 ומגלין לו רזי תורה ונעשה במעין שאינו פוסק ונבנה
 המתגבר והולך והנה צנוע וארך רוח ומחיל על עלפנו
 ומגדלתו ומרוממתו על כל המעשים : ב אמר רבי יהושע

בן

w sześćdziesiątym—to starość, w siedmdziesiątym—siwizna, w osmdziesiątym—powaga, w dziewięćdziesiątym—zgrzybiałość, sto-letni człowiek jest jakby umarły, uszły i znikły ze świata. 25. Ben Bag-Bag mawiał: przewartuj naukę Zakonu, przewartuj ją, bo wszystko w niej się mieści, nią się oświecisz, przy niej osiwięj i starzěj i nie ustąp od niej, bo nie masz nic lepszego nad nią. 26. Ben He-He mawiał: korzyść wypada stosunkowo do pracy.

Rabi Chananja, str. 199. Alenu, str. 74. Kadysz osierociałych, str. 73.

ROZDZIAŁ VI

MAZEWANY: NABYCIE NAUKI ZAKONU.

Wszyscy Izraelici i t. d.

1. Mędracy starożytni nauczali w języku Miszny — błogo temu, kto obrał sobie wzorem ich i ich nauki. Rabi Meir mawiał: kto bezinteresownie zajmuje się nauką Zakonu, dostępuje wiele dobrych przymiotów, i niedosyć na tém, ale starczy on sobie samemu za cały świat. Pismo nazywa go przyjacielem, ulubieńcem, on kocha Boga, kocha ludzi, uciesza Boga, uciesza ludzi, a nauka odziewa go w pokorę i w bojaźń Boga, i czyni go sposobnym, by stał się sprawiedliwym, pobożnym, szczerym i wiernym, oddała go od grzechu, zbliża go do zasługi, a ludzie korzystają z jego rady i mądrości, rozsądku i powagi, jak mówiono: „moją jest rada i mądrość, jam jest rozsądkiem, moją jest powaga“ (Przypowieści 8, 14), udziela mu władzę, panowanie i badanie prawa, odkrywają mu się tajnie Zakonu i staje się źródłem wznagającym się, rzeką niewyczerpaną, staje się skromnym, cierpliwym i przebaczącym za zawstydzenie, ona go wynosi, wyższa nad wszystkie twory. 2. Rabi Jehoszua, syn Lewiego

z powodu braku zdolności zarobkowania i powagi potrzebnej ojcu familii dla wychowania dzieci.

UWAGI DO ROZDZIAŁU VIgo.

Ustęp 1. *W języku Miszny.* Oznaczającym się większą czystością językową jak inne Berajty opowiedane w języku ludowym, idyomem chaldejsko-syryjskim.

Tamże. *Starczy sobie za świat cały.* Uczony, gorliwie się zajmujący swym przedmiotem specjalnym, widzi w nim skoncentrowane wszystkie inne nauki, a samego siebie uważa jak wyższego nad wszelkie światowe dążności.

בן לוי בכל יום ויום בת קול יוצאת מתר חורב ומכרזת
 ואומרת אוי קהם לפריות מעלפונה של תורה שכל מי
 שאינו עוסק בתורה נקרא גזוף שנאמר גזם זהב באף
 חזיר אשה יפה וסרת טעם: ואומר והלחת מעשה אלהים
 הטה והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלחת. אל
 תקרא חרות אלא חרות שאין לה בן חרין אלא מי
 שעוסק בתלמוד תורה וכל מי שעוסק בתלמוד תורה תרי
 זה מתעלה שנאמר וממתנה נחליאל ומנחליאל במות:
 הלומד מחברו פרק אחד או הלכה אחת או פסוק אחד
 או דבור אחד אפילו אות אחת צריך לנהג בו כבוד שכן
 מציינו בירוד מקד ישראל שלא למד מאחיתפל אלא שני
 דברים בלבד קראו רבו אלופו ומידעו שנאמר ואתה
 אנוש פערפי אלופי ומידעי: והלא דברים קל וחמר ומה
 יוד מקד ישראל שלא למד מאחיתפל אלא שני דברים
 בלבד קראו רבו אלופו ומידעו הלומד מחברו פרק אחד
 או הלכה אחת או פסוק אחד או דבור אחד או אפילו אות
 אחת על אחת בפיה וכמה שצריך לנהג בו כבוד ואין
 כבוד אלא תורה (כ"ט לחכמים) שנאמר כבוד חכמים ינחלו
 ותמימים ינחלו טוב: ואין טוב אלא תורה שנאמר כי יקח
 טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו: ד כד היא דרבה
 של תורה פת במלח תאבד ומים במשורה תשתה ועל
 הארץ תישן ותני צער תחיה ובתורה אתה עמל אם אתה

עשה

mawiał: każdego dnia odgłos się rozlega na górze Choreb, obwieszczając ciągle: „biada ludziom pogardzającym nauką Zakonu!“ bo kto się nie zajmuje nauką Zakonu, dostaje nazwę „pogardzony“, jak mówiono: „jak złota obrączka w ryju świni, taką jest kobieta piękna pozbawiona wdzięku“ (Przypowieści 11, 22), i jeszcze mówiono: „a tablice są dziełem Boga, a pismo jest pismem Boga, wyrytém na tablicach“ (II Mojżesza 32, 16); nie czytaj *תורת* (chorus, wyryte), ale *תורת* (cherus, wolność), bo ten tylko jest ⁷ wolnym, który się zajmuje nauką Zakonu. A kto się zajmuje nauką Zakonu, ten zostaje wywyższonym, jak mówiono: „od Mathana do Nachaniel i od Nachaniel do Bamoth“ (IV Mojż. 21, 17—19). Kto się nauczył od drugiego jednego rozdziału, albo jednego traktatu, albo jednego wiersza, albo jednego zdania, albo nawet jednej głoski, winien mu okazać uszanowanie. Tak bowiem znajdujemy przy Dawidzie królu Izraela, który się od Achitofelą tylko dwóch rzeczy nauczył, a jednak nazwał go swym nauczycielem, doradcą i przyjacielem, jak mówiono: „a Tyś jest Mężem równym mnie, moim Doradcą, moim Przyjacielem.“ (Psalm 55, 14). A rzecz ta doprowadza do wniosku o ważniejszym z mniej ważnego; że jeżeli Dawid, król Izraela, nauczywszy się od Achitofela dwóch tylko rzeczy, nazwał go swym nauczycielem, doradcą i przyjacielem, témbardziej ten, co się nauczył od drugiego jednego rozdziału, jednego wiersza, jednego zdania, albo nawet jednej głoski, powinien mu okazać uszanowanie. A nie masz zaszczytu większego nad znajomość Zakonu, jak mówiono: „mędrcy posiadą zaszczyt, a poczciwi posiadą szczęście“ (Przypowieści 3, 35, i 28, 10). A nie masz szczęścia nad znajomość Zakonu, jak mówiono: „albowiem zbiwną naukę wam dałem, Zakonu mojego nie opuszczajcie“ (Przypowieści 4, 2). 4. Oto droga do nabycia nauki: jédz chléb z solą, pij wody oszczędnie, sypiaj na ziemi, prowadź życie ograniczone, a zajmuj się nauką. Jeżeli tak postąpisz,

to imiona własne miejsc w których Izraelici podczas swojego pochodu po puszczy arabskiej spoczywali. Używał je tutaj Rabin jako grę słów. Zrządłość wyrazu *מתנה* Matana jest *dar*, wyrazu *נחל* Nachaniel — *dziedzictwo*, wyrazu *במות* Bamoth — *wzwyższenie* — co znaczyć ma: „przez posiadanie daru Bożego, t j. Zakonu dostępuje się wyższości.“

Ustęp 3. *Który się od Achitofela dwóch tylko rzeczy nauczył.* Dwie te nanki dane Dawidowi przez Achitofela znajdują się wymienione w legendzie: pierwszą jest rada Achitofela, aby Król wybrał sobie do nauki towarzysza, a drugą napomnienie, aby wchodząc do akademii, przybrał postawę poważania.

עֲשֵׂה כֵן אֲשֶׁרְךָ וְטוֹב לְךָ אֲשֶׁרְךָ בְּעוֹדָם הוּא וְטוֹב לְךָ
 לְעוֹלָם הַבָּא : ה' אֵל תִּבְקֹשׁ גְּדוּלָה לְעֲצֻמָּה וְאֵל תִּחְמֹד כְּבוֹד
 יוֹתֵר מִלְמוּדָךְ עֲשֵׂה וְאֵל תִּתְאַוֶּה לְשִׁלְחָנָם שֶׁל מְלָכִים
 שִׁשְׁלַחְנֶךָ גְּדוּל מְשִׁלְחָנָם וְכִתְרֶךָ גְּדוּל מִכְתָּרֵם וְנֶאֱמַן הוּא
 בְּעַל מְלֶאכֶתְךָ שִׁישְׁלֵם לְךָ שׂוֹכֵר פְּעֻלָּתְךָ : ו' גְּדוּלָה
 תוֹרָה יוֹתֵר מִן הַכְּהֵנָה וּמִן הַמְּלָכוֹת . שְׂהַמְלָכוֹת נִקְנִית
 בְּשִׁלְשִׁים מַעֲלוֹת וְהַכְּהֵנָה בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע . וְהַתּוֹרָה
 נִקְנִית בְּאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה דְּבָרִים . וְאֵלּוּ הֵן בְּתַלְמוּד
 בְּשִׁמְיעַת הָאָזֶן בְּעֵרִיבַת שְׁפָתַיִם בְּבִינַת הַלֵּב בְּאִימָה
 בְּיִרְאָה בְּעֵנְוָה בְּשִׂמְחָה בְּטַהֲרָה בְּשִׁמּוּשׁ חֻכָּיִם בְּדִקְדוּקָה
 חֻבְרִים בְּפִלְפּוּל הַתְּלִמִּידִים בְּיִשׁוּב בְּמִקְרָא בְּמִשְׁנָה
 בְּמַעוֹט סְחוּרָה בְּמַעוֹט הֶרֶק אֶרֶץ בְּמַעוֹט תַּעֲנוּג בְּמַעוֹט
 שְׁנָה בְּמַעוֹט שִׁיחָה בְּמַעוֹט שְׁחוּק בְּאַרְךָ אַפִּים בְּלֵב-טוֹב
 בְּאַמוּנַת חֻכָּיִם בְּקַבְּלַת הַיְסוּרִין הַמְּפִיר אֶת מְקוֹמוֹ
 וְהַשְׂמִיחַ בְּחֻלְקוֹ וְהַעוֹשֶׂה סִיג לְדַבְּרָיו וְאֵינוֹ מַחְזִיק טוֹבָה
 לְעֲצֻמוֹ אֱהוֹב אֱהוֹב אֶת הַמְּקוֹם אֱהוֹב אֶת הַבְּרִיּוֹת אֱהוֹב
 אֶת הַצְּדָקוֹת אֱהוֹב אֶת הַמַּיִשְׁרִים אֱהוֹב אֶת הַתּוֹכְחוֹת
 וּמִתְרַחֵק מִן הַכְּבוֹד וְלֹא מַגִּים לְבוֹ בְּתַלְמוּדוֹ וְאֵינוֹ
 שֹׂמֵחַ בְּתוֹרָאָה נוֹיֵשׂא בְּעוֹל עִם חֵבְרוֹ וּמְכַרְיעוֹ לְכַף זְכוּת
 וּמַעֲמִידוֹ עַל הָאֱמֶת וּמַעֲמִידוֹ עַל הַשְּׁלוֹם וּמִתְיָשֵׁב קְבוֹ
 בְּתַלְמוּדוֹ שׂוֹאֵל (כַּעֲנִין) וּמְשִׁיב (כַּהֲלָכָה) שׂוֹמֵעַ וּמְסִיף
 הַלּוֹמֵד עַל מְנַת לְלַמֵּד וְהַלּוֹמֵד עַל מְנַת לַעֲשׂוֹת
 הַמְּחַבִּים אֶת רַבּוֹ וְהַמְּכֹבֵן אֶת שְׂמוּעָתוֹ וְהַאֹמֵר דְּבַר

błogo ci i dobrze ci będzie — błogo w życiu doczesném, a dobrze w życiu wieczném. 5. Nie ubiegaj się za wywyższeniem, nie bądź chciwym sławy — czyny twe niech przewyższają naukę, nie uganij się za stołem królewskim, bo twój stół wyższym jest od ich stołu, a twoja korona wyższą od ich korony, a dowierzać możesz swemu pracodawcy, że ci zapłaci wynagrodzenie za pracę twoją. 6. Wyższą jest nauka Zakonu od kapłaństwa i od władzy, bo władza nabywa się trzydziestą przymiotami, kapłaństwo nabywa się dwudziestą czterema, a nauka Zakonu nabywa się czterdziestu ośmią, a temi są: nauka, uwaga, wymowa, zastanowienie, uszanowanie, pobożność, pokora, wesołość, czystość, obcowanie z mędrkami, wybór współuczniów, ćwiczenie w rozprawach, pilność, znajomość pisma Świętego, znajomość Miszny, zmniejszenie interesów, obcowania ze światem, rozrywek, snu, rozmów i wesołości, cierpliwość, dobroć serca, wiara w mędrców, rezygnacja na cierpienia, poznanie siebie samego, zadowolenie, wstrzymałość w mówieniu, zaparcie się siebie samego, być przyjemnym, kochać Boga, ludzi, cnotę, sprawiedliwość, napomnienie, stronić od zaszczytów, nie pysznić się nauką, nie cieszyć się sądem wydanym, wspomagać bliźniego, sądzić go z dobrej strony, sprowadzać do prawdy, do pokoju, uczyć się wedle porządku, pytać i odpowiadać, słuchać i pomnażać wiadomości, uczyć się dla nauki i uczyć się dla wykonania, naprowadzać nauczyciela na drogę badania, uzasadniać swą naukę, i cytować

Ustęp 6. *Nauka Zakonu wyższa od kapłaństwa i władzy królewskiej*
 Stawiając naukę wyżej nad wszystko w świecie nawet nad Kapłaństwo i Koronę królewską, Rabin miał na myśli kapłanów i królów owych czasów, którzy tylko skutkiem protekcji Rzymian te najwyższe posady w Palestynie dzierżyli, nie będąc bynajmniej do nich uzdolnieni. Dzisiaj kapłaństwo i władza królewska łączą w sobie samo przez się i kwalifikacją naukową. Głowy kościoła i Głowy państw w Europie naszego wieku, odbierają od samej młodości wychowanie odpowiednie ich godności. (Patrz także uwagę do Rozdziału 1go ustępu 10).

בְּשֵׁם אֹמְרוֹ הָא לְמִדַּת פֶּל הָאֹמֵר דָּבָר בְּשֵׁם אֹמְרוֹ
מֵבִיא גְּאֻלָּה לְעוֹלָם שֶׁנֶּאֱמַר וְהָאֹמֵר אֶסְתֵּר לְמַלְךְ בְּשֵׁם
מַרְדֵּכָי : ו גְּדוּלָה תוֹרָה שֶׁהִיא נוֹתֶנֶת חַיִּים לְעוֹשֶׂיהָ
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא שֶׁנֶּאֱמַר כִּי חַיִּים הֵם לְמַצְאֵיהֶם
וְלִכְל בְּשׂוֹר מֵרַפָּא : וְאֹמֵר רַפְּאוֹת תִּהְיֶה לְשֶׁךְ וְשִׁקְוִי
לְעַצְמוֹתֶיךָ : וְאֹמֵר עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתַמְכִּיהָ
מֵאֲשֶׁר : וְאֹמֵר כִּי לֵוִית חֵן הֵם לְרֵאשֶׁךְ וְעַנְקִים לְגִרְנֹתֶיךָ :
וְאֹמֵר תִּתֵּן לְרֵאשֶׁךְ לֵוִית חֵן עֲטָרַת תְּפָאֶרֶת תִּמְנְנֶךָ :
וְאֹמֵר כִּי בִי יִרְבוּ יָמֶיךָ וְיִזְכְּרוּ לְךָ שְׁנֹת חַיִּים : וְאֹמֵר
אֶרֶךְ יָמִים בְּיַמִּינֶהּ בְּשִׁמְאוֹלָה עֵשֶׂר וְכָבוֹד : וְאֹמֵר כִּי אֶרֶךְ
יָמִים וּשְׁנֹת חַיִּים וְשְׁלוֹם וְיִזְכְּרוּ לְךָ : ה רַבִּי שִׁמְעוֹן
בֶּן יְהוּדָה מֵשׁוֹם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי אֹמֵר הַנּוֹי וְהַכֶּתֶת
וְהָעֵשֶׂר וְהַכְּבוֹד וְהַחֲכָמָה הַזֹּקֵנָה וְהַשִּׁיבָה וְהַבְּנִים נֹאֶה
לְצַדִּיקִים וְנֹאֶה לְעוֹלָם שֶׁנֶּאֱמַר עֲטָרַת תְּפָאֶרֶת שִׁיבָה
בְּדֶרֶךְ צְדָקָה תִּמְצֵא : וְאֹמֵר תְּפָאֶרֶת בַּחֲזָרִים כְּחֵם
וְהַדָּר זִקְנִים שִׁיבָה : וְאֹמֵר עֲטָרַת חֲכָמִים עֲשֶׂרָם :
וְאֹמֵר עֲטָרַת זִקְנִים בְּנֵי בָנִים וְתְּפָאֶרֶת בָּנִים אָבוֹתָם :
וְאֹמֵר וְחִפְרָה הַלְּבָנָה וּבִוְשָׁה הַחֲמָה כִּי מֶלֶךְ יִי צְבָאוֹת
בְּהָר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַיִם וְנִגְדַּר זִקְנֵי כְבוֹד : רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן
מִנְסִיא אֹמֵר אֱלֹ שְׁבַע מִדּוֹת שְׁמֵנו חֲכָמִים לְצַדִּיקִים
כָּלֵם נִתְקִימוּ בְּרַבִּי וּבְבָנָיו : ט אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן קַסְמָא
פַּעַם אַחַת הָיִיתִי מְהַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ וּפָגַע בִּי אָדָם אֶחָד וְנָתַן־
לִי שְׁלוֹם וְהִחְזַרְתִּי לוֹ שְׁלוֹם אָמַר־לִי רַבִּי מַאיִזָּה מְקוֹם

אתה

autora. Ztąd wniosek, że kto opowiada rzecz w imieniu jój autora, sprowadza zbawienie na świat, jak mówiono: „i rzekła Esther do króla w imieniu Mardochaja.” (Esther 2, 22). 7. Wielką ma wartość nauka Zakonu, bo daje życie swym wykonawcom na tym i na drugim świecie, jak mówiono: „bo życiem one dla zdobywających je, i dla całego ciała lekarstwem.” (Przyp. 4, 22). Dalej: „lekarstwem będzie ona dla ciała twojego, a balsamem dla kości twoich.” (tamże 3, 8). Dalej: „drzewem życia ona dla trzymających się jój, a kto się na niej opiera, to szczęśliwy.” (tamże 3, 18). Dalej: „ona wieńcem ozdobnym dla twój głowy, i kosztownym naszyjnikiem.” (tamże 1, 9). Dalej: „ona na głowie twojej kładzie wieniec ozdobny, koroną sławy cię otacza.” (tamże 4, 9). Dalej jeszcze: „bo przezemnie pomnożą się dni twoje, i przybędą ci lata życia.” (tamże 9, 11). Dalej: „długie dni w jój prawicy, a w lewicy bogactwo i zaszczyty.” (tamże 3, 16). I jeszcze: „bo ci przysporzonymi będą, długość dni, lata życia i spokój.” (tamże 3, 2). 8. Rabi Szymeon syn Jehudah, w imieniu Rabi Szymeona syna Jochai mawiał: uroda, siła, bogactwo, zaszczyty, mądrość, starość, siwizna i potomstwo przystoją pobożnym i podobają się światu, jak mówiono: „koroną sławy jest siwizna, znajduje się na drodze sprawiedliwości.” (Przyp. 16, 31). Dalej: „ozdobą młodzieży jest ich siła, a okrasą starców siwizna,” (tamże 20, 29). Dalej: „koroną mędrców to ich dostatki.” (tamże 14, 24). Dalej: „koroną starców są nauki, a ozdobą dzieci ich rodzice.” (tamże 17, 6). Jeszcze: „zarumieni się księżyc, zawstydzi słońce, bo Bóg Zastępów panował na górze Syon i w Jeruzalemie, a starcy Jego otoczeni sławą.” (Jezajasz 21, 23). Rabi Szymeon syn Menasja mawiał: te właśnie siedm przymiotów, które mędrzy przypisywali sprawiedliwym, wszystkie ziściły się na Rabim i synach jego. 9. Rabi Jose syn Kisma opowiadał: jednego razu szedłem w drogę i spotkałem człowieka, który mnie witał pozdrowieniem „Szalom” (pokój), a ja mu oddałem pozdrowienie „Szalom.” Poczém rzekł do mnie: Rabi, z którego miejsca

Tamże. *W imieniu Mardochaja.* Skutkiem tej wzmianki Esthery o Mardochaju było, iż Król Ahaswer przypomniawszy sobie tego męta, polecił wynagrodzenie go kosztem wpływu nieprzyjaźnego Hamana, a w następstwie tego ocalenie Izraelitów od rzezi.

Ustęp 8. *Koroną mędrców to ich dostatki.* Wiersz ten w wielu wydaniach wypuszczony, uważałem za potrzebę umieścić w właściwém miejscu, jako stanowiący dowód co do *bogactwa* uczonych.

אַתָּה אָמַרְתִּי לוֹ מַעִיר גְּדוּלָה שֶׁל חֲכָמִים וְשֶׁל סוֹפְרִים אֲנִי
 אָמַר לִי רַבִּי רִצּוֹנָה שֶׁתְּדוּר עִמָּנוּ בְּמִקְוָמֵנוּ וְאֲנִי אֶתֵּן
 לָךְ אֵלֶּפֶי אֲלָפִים דִּינָרֵי זָהָב וְאַבְנֵי טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת
 אָמַרְתִּי לוֹ אִם אַתָּה נוֹתֵן לִי כָּל כֶּסֶף וְזָהָב וְאַבְנֵי טוֹבוֹת
 וּמְרַגְלִיּוֹת שֶׁבַע עוֹלָם אֵינִי דָר אֲלֵא בְּמִקוֹם תּוֹרָה וְכֵן כָּתוּב
 בְּסֵפֶר תְּהִלִּים עַל יְדֵי דוֹד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל טוֹב לִי תּוֹרַת פִּיךָ
 מֵאֲלָפֵי זָהָב וְכֶסֶף : וְלֹא עוֹד שֶׁבַע שָׁעַת פְּטִירְתּוֹ שֶׁל אָדָם
 אֵין מְלוּוִין לוֹ לְאָדָם לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת
 וּמְרַגְלִיּוֹת אֲלֵא תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּלֶבֶד שֶׁנֶּאֱמַר
 בְּהִתְהַלְכֶּךָ תִּנְחָה אֹתְךָ בְּשֹׁכְבֶךָ תִּשְׁמֹר עֲלֶיךָ וְהִקִּיצוֹתָ
 הִיא תְּשִׁיחֶךָ : בְּהִתְהַלְכֶּךָ תִּנְחָה אֹתְךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה
 בְּשֹׁכְבֶךָ תִּשְׁמֹר עֲלֶיךָ בְּקִבְרֶךָ וְהִקִּיצוֹתָ הִיא תְּשִׁיחֶךָ לְעוֹלָם
 הַבָּא . וְאָמַר לִי חֲכָמָא וְלִי הַזָּהָב נָאִם יִי צְבָאוֹת : י אֲרַבְּעָה
 (חֲמִשָּׁה) קִנְיָנִים קָנָה (לוֹ) הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ וְאֵלּוּ
 הֵן . תּוֹרָה קִנְיָן אֶחָד שָׁמַיִם וָאָרֶץ קִנְיָן אֶחָד (אֲבֵרָתָם קִנְיָן
 אֶחָד) יִשְׂרָאֵל קִנְיָן אֶחָד בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קִנְיָן אֶחָד : תּוֹרָה
 מִנְיָן דִּכְתִּיב יִי קִנְיָן רֵאשִׁית דְּרַכּוֹ קָדָם מִפְּעֻלָּיו מֵאֵז :
 שָׁמַיִם וָאָרֶץ מִנְיָן דִּכְתִּיב (כֹּה אָמַר יִי הַשָּׁמַיִם כִּסְאֵי וְהָאָרֶץ
 הַדָּם רַגְלֵי אֵיזָה בֵּית אֲשֶׁר תִּבְנוּ דְּלִי וְאֵיזָה מְקוֹם מְנוּחָתִי :
 וְאָמַר מַה רַבּוֹ מַעֲשֵׂיךָ יִי כָּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ מְלֵאָה הָאָרֶץ
 קִנְיָנֶךָ : אֲבֵרָתָם מִנְיָן דִּכְתִּיב) וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ אַבְרָם
 לֹאֵל

Ustęp 9. Ona. Nauka Zakonu.

Ustęp 10. Pięć nabytków. Które Rabin tu wylicza zawierają

pochodzisz? odpowiedziałem mu: z wielkiego miasta mędrców i uczonych. Wtedy rzekł do mnie: Rabi, jeżeli życzysz sobie mieszkać z nami, w naszym mieście, gotów jestem dać ci tysiąc tysięcy sztuk złotych, drogie kamienie i perły. A ja odpowiedziałem: gdybyś mi dał wszystkie srebro i złoto i drogie kamienie i perły znajdujące się na świecie, będę tylko mieszkał w miejscu gdzie kwitnie nauka Zakonu; tak też napisano w księdze Psalmów przez Dawida króla Izraela: „przekładam naukę z ust Twoich, nad tysiące sztuk złota i srebra.“ (Psalm 119, 72). Nie dość na tém, bo w czasie śmierci człowieka towarzyszą mu do grobu, nie srebro, nie złoto, nie drogie kamienie i perły, ale tylko sama nauka Zakonu i dobre uczynki, jak mówiono: „w pochodzie twoim ona towarzyszyć ci będzie, we śnie czuwać będzie przy tobie, a w przebudzeniu ona będzie twym obrońcą,“ (Przypowieści 6, 22) — „w pochodzie twoim towarzyszyć ci będzie,“ to jest w życiu doczesnym; „we śnie twoim czuwać będzie przy tobie,“ to jest w grobie; „a w przebudzeniu ona będzie twym obrońcą,“ to jest w życiu wiecznym. Dalej mówiono: „Moje jest srebro, Moje złoto, mówi Bóg Zastępów.“ (Chagaj 2, 9). 10. Pięć nabytków nabył sobie Święty, błogosławiony On, na świecie swoim, a temi są: Zakon, niebo i ziemia, Abraham, Izrael, świątynia. Gdzie mowa o Zakonie?—Pismo bowiem mówi: „Wiekuiści mnie nabył, jam początek Jego zamysłów, pierwotny twór Jego od wieków.“ (Przypowieści 8, 2). A gdzie mowa o niebie i ziemi? — bo napisano: „Niebo jest Mym tronem, a ziemia podporą nóg Moich, gdzież jest dom który Mi wystawicie i gdzież miejsce Mego wypoczynku?“ (Jezajasz 66, 1). Dalej mówiono: „jak wielkie są dzieła Twoje, Wiekuiści, wszystkie mądrością stworzyłeś, pełną jest ziemia nabytków Twoich.“ (Psalm 104, 14). O Abrahamie gdzie mowa?—bo Pismo mówi: „i błogosławił mu i rzekł: błogosławiony Abraham

w sobie cały świat moralny i materialny. *Nauka Zakonu* naszego na którym się opierają wszystkie inne wyznania monoteistyczne; *Ziemia i niebo*, to jest Wszechświat materialny; *Abraham*, który pierwszy wyznawał wiarę w Jedyne Boga i przekazał ją swoim potomkom: *Izaakowi*, *Jizmaelowi* i *Edomowi*, protoplastom wyznawców religii *Mojżesza*, *Ewangelii* i *Koranu*; *Izrael*—lud który swém istnieniem i upadkiem głównie wywołał propagandę monoteizmu w całym świecie; *Świątynia Syońska*, która z kolei wypadków historycznych na nowo odbudowana, stanie się ogniskiem w którym się sejdzie światło wiary wszystkich wyznań, wcieloną przedstawicielką tolerancji religijnej, i znakiem przymierza pokoju wiecznego między wszystkimi plemionami i narodami kuli ziemskiej.

לֹאל עֲלִיזוֹן קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ : יִשְׂרָאֵל מִצִּיּוֹן דִּכְתִּיב עַד
 יַעֲבֹר עִמָּךְ יי עַד יַעֲבֹר עִם זֶה קִנְיִת : (וְאוֹמֵר קְדוֹשִׁים
 אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה וְאֲדִירֵי כָּל חֹפְצֵי בָּם : בֵּית הַמִּקְדָּשׁ מִצִּיּוֹן
 דִּכְתִּיב (מִכּוֹן לְשִׁבְתֶּךָ פְּעֻלָּתְךָ יי מִקְדָּשׁ אֲדֹנָי בּוֹנְנוּ יְדִיךָ :
 וְאוֹמֵר) וַיָּבִיִּאם אֵל גָּבֹל קִדְשׁוֹ הֵר זֶה קִנְיָהּ יְמִינוֹ : כֹּל מֵה
 שֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ לֹא בְּרָאוֹ אֱלֹה לְכַבוֹד
 שְׁנֵאמַר כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלְכַבוֹדִי בְּרֵאתוֹ יִצְרָתוֹ אִף
 עֲשִׂיתוֹ : וְאוֹמֵר ו יי יִמְלֹךְ לְעַלְמֵי עַד :

רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן עֲקִישָׁיָא אוֹמֵר רְצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְזוֹכֵר אֶת יִשְׂרָאֵל לְפִיכֶךָ תְּרַבֵּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת שְׁנֵאמַר
 יי חֲפִיץ לְמַעַן צְדָקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וַיֵּאדִיר :

עלינו . קדיש .

Bogu Najwyższemu Władcy nieba i ziemi.“ (I Mojżesza 14, 19). A o Izraelu gdzie mowa? — Pismo bowiem mówi: „Aż przędzie lud Twój, o Wiekuisty, aż przędzie lud ten który nabyteś“ (II Mojżesza 15, 16). Dalej mówiono: „Święci, którzy na tej ziemi, silném jest Moje przywiązanie ku nim.“ (Psalm 16, 3). O świątyni gdzie mowa? — bo napisano: „miejsce któreś na siedzibę Swoją wybrał, o Wiekuisty, to świątynia pańska, którą Tve ręce założyły“ (II Mojżesza 15, 17), i mówiono: „i sprowadził ich do świętego Swego mieszkania, do tej góry, którą prawica Jego stworzyła.“ (Psalm 78, 51). Wszystko co stworzył Święty, błogosławiony On, na Swoim świecie, stworzył tylko dla Swojej sławy, jak mówiono: „wszystko co wywołaném zostało do istnienia, dla imienia Swojego i dla sławy Swojej stworzyłem je, ukształtowałem i zrobiłem.“ (Jezajasz 43, 7) — dalej: „Wiekuisty panować będzie zawsze i wiecznie.“ (II Mojżesza 15, 8).

Rabi Chananja str. 199. Alenu, str. 74. Kadysz osierociałych, str. 73.

תפלות ערבית למוצאי שבת

כשחל תשעה באב במוצאי שבת א"א לדוד, ויתן לך :

קמך לְדוֹד | בְּרוּךְ יְהוָה | צוּרֵי הַמְּלִמָּד יְדֵי לִקְרֹב אֲצַבְעוֹתַי
 לְמַלְחָמָה : חֲסָדַי וּמִצְוֹתַי מִשְׁנֹנֵי וּמִפְּלִטֵי לִי מִגְּנֵי וּבוֹ
 חֲסִיתִי הִרְדֵּד עָמִי תַחְתֵּי : יְהוָה מִה־אָדָם וַתִּדְרֹעְהוּ בֶן־
 אָנוּשׁ וַתִּחַשְׁבֵהוּ : אָדָם לַהֲבֵל דָּמָה יָמָיו כְּצֵל עוֹבֵר :
 יְהוָה הַמִּשְׁמִיךְ וַתִּרְדַּ גַּע בְּהָרִים וַיַּעֲשֶׂנוּ : בְּרַק בְּרַק
 וַתִּפְיֹצַם שְׁלַח חֲצִיף וַתִּתַּמֵּם : שְׁלַח יְדִיךָ מִמְרוֹם פְּצַנֵּי
 וְהַצִּילֵנִי מִמַּיִם רַבִּים | מִיַּד בְּנֵי נָכָר : אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבְר־שָׂוֵא
 וַיִּמְיָנִם יָמִין שֹׁקֵר : אֱלֹהִים שִׁיר חֲדָשׁ אֲשִׁירָה לָךְ בְּגִבְלֵי
 עֲשׂוֹר אֲזַמְּרֶה־לְךָ : הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְּלָכִים הַפּוֹצֵה אֶת־
 דוֹד עֲבָדָו מִתְּרֵב רָעָה : פְּצַנֵּי וְהַצִּילֵנִי מִיַּד בְּנֵי־נָכָר אֲשֶׁר
 פִּיהֶם דִּבְר־שָׂוֵא וַיִּמְיָנִם יָמִין שֹׁקֵר : אֲשֶׁר בְּגִינֵנוּ | בְּנִטְעִים
 מִגְּדֵלִים

NABOŻEŃSTWO WIECZORNE NA WYJŚCIE SOBOTY.

(Kiedy Post 9-go Ab przypada w Sobotę na wieczór, to Psalm następujący, tudzież ustępy Wejsten lecha nie odmawiają się).

Ledauid. (*Psalm 144*). Psalm Dawida. Błogosławiony Wiekuisty, Opoka moja, który przyucza ręce moje do potyczki, pięść moją do wojny. On Łaską moją, Twierdzą moją, Zbawieniem i Ocaleniem mojem, Tarczą moją pod którą się chronię, On podbija ludy pod władzę moją. Wiekuisty! czémże jest człowiek, że go polubiłeś? czémże syn człowieczy, że o nim wspominasz?—Człowiek jest marą, jego życie ulotne jak cień! Wiekuisty, schył Swe niebiosa i zestąp, dotknij się gór, niech dymem spłoną! Zapal błyskawice, rozprosz nieprzyjaciół, rzuć Swe strzały, zmieszaj ich szyki. Wiekuisty, wyciągnij rękę Swoją z wysokości, uwolnij mnie i ocal mnie od wód gwałtownych, z rąk barbarzyńców. Których usta fałsz głoszą i których prawica jest prawicą kłamstwa. Boże! pieśń nową śpiewać Ci będę, nócić Ci na cytrze dziesięcio-strónnéj. „Ty co udzielasz zwycięztwo królom, co wybawiasz Dawida sługę Swojego od miecza zagłady.—Uwolnij mnie i ocal mnie z ręki barbarzyńców, których usta fałsz głoszą, i których prawica jest prawicą kłamstwa.“ Otóż synowie nasi podobni

מְגִדְלִים בְּנִעְוֵרֵיהֶם בְּגוֹתֵינוּ כְּזוּיוֹת מְחַטְבוֹת תְּבִנֵית הַיָּבֵל :
 מְזוּיָנוּ מְלֵאִים מִפִּיקִים מִזֶּן אֱלֹהֵי־זֶן צֹאנֵנוּ מְאִלִּיפוֹת
 מְרַבּוֹת בְּחֻצוֹתֵינוּ : אֱלוֹפֵינוּ מִסְּפָלִים אֵין־פָּרֵץ וְאֵין
 יוֹצֵאת וְאֵין צוֹחֶה בְּרַחֲבֵינוּ : אֲשֶׁר־יֵעָם שְׂכֵבָה לוֹ אֲשֶׁר־
 הָעָם שְׂיִהְיֶה אֱלֹהָיו : ^{סיתור ו}

^ס לְמַנְצֵחַ בְּנִינֵית מְזִמּוֹר שִׁיר : אֱלֹהִים יִחַנְנוּ וַיְבָרְכֵנוּ
 יֵאֵר פָּנָיו אֲתֵנוּ סֵלָה : לְדַעַת בְּאֶרֶץ דְּרָכָה בְּכָל־גּוֹיִם
 יִשׁוּעַתְּךָ : יוֹדוּךָ עַמִּים | אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כָּלָם : יִשְׁמְחוּ
 וַיִּרְנְנוּ לְאֵמִים כִּי־תִשְׁפֹּט עַמִּים מִיִּשׁוּר וּלְאֵמִים | בְּאֶרֶץ
 תִּנְחַם סֵלָה : יוֹדוּךָ עַמִּים | אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כָּלָם :
 אֶרֶץ נִתְּנָה יְבוּלָה יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ : יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים
 וַיִּירָאוּ אוֹתוֹ כָּל־אֲפִסֵי־אֶרֶץ :

וְהוּא רַחוּם יִכְפֹּר עֵזוֹ וְלֹא יִשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהַשִּׁיב
 אָפוֹ וְלֹא יַעִיר כָּל חַמְתּוֹ : יִי הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ
 בַּיּוֹם קְרָאֵנוּ :

בשעה שהש"ץ אומר ברכו , הקהל אומרים בלחש יתברך .

חֲזוֹן בְּרַכּוֹ אֶת־יְיָ הַמְּבָרֵךְ : יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר
 וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל
 מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן : קהל וחזן
 וְהוּא אַחֲרָן וּמִבְּרַעְדָיו אֵין אֱלֹהִים סֵלָה לְרֹכֵב בְּעַרְבוֹת
 בִּיה

do roślin pielęgnowanych od samej młodości, córy nasze jak flary rzeźbione zdobiące pałace. Nasze składy są przepełnione, dostarczają obfitą strawę, nasze stada pomnażają się tysiącami i krociami na pastwiskach naszych. Nasze bydło jest płodne, nie masz żadnego wypadku, żadnego poronienia, żadnego nieszczęścia na ulicach naszych. Błogo narodowi, który taki ma udział, błogo narodowi, którego Bogiem jest Wiekuisty.

Lamnaceach. (*Psalm 67*). Dla mistrza śpiewów; pieśń psalmowa. Oby nas Bóg ułaskawił i błogosławił nam, oby oblicze Jego nam przyświecało.—Selah!—Aby świat poznał drogi Twoje, wszystkie narody doznawały Twój pomocy. Wielbić Cię będą ludy, o Boże! Wielbić Cię będą ludy wszystkie. Cięszyc i radować się będą narody, ho Ty sądzisz ludy prawością, a państwa świata łaskawością.—Selah!—Wielbić Cię będą ludy, o Boże! wielbić Cię będą narody wszystkie. Oby ziemia wydała plon obfity, oby nam błogosławił Bóg, nasz Bóg. Oby nam błogosławił Bóg, a wówczas obawiać się Go będą wszystkie krańce ziemi.

Wehu rachum. (*) A On jest litościwym, przebacza grzechy i nie zgładzi (grzeszników), wielokroć powściąga gniew Swoj i nie wzbudzi całej Swój zapalczowości. Wiekuisty dopomóż, Król nas wysłucha dnia kiedy wołamy.

(Podczas gdy Kantor śpiewa Borchu, lud mówi głosem zniżonym Jisborech.)

(Kantor.)

Borchu. Chwalcie Wiekuistego, pełnego chwały.

(Kantor a potem lud.)

Pochwalonym niechaj będzie Wiekuisty, błogosławiony zawsze i wiecznie.

Jisborech. Niech będzie błogosławioném, wychwaloném, uświetnioném, wyniesioném i wywyższoném imię Króla wszystkich królów, Świętego, niech będzie pochwalonym. Bo On jest pierwszy i On ostatni a oprócz Niego nie masz Boga. Uprzątnijcie drogę przed przerynąjącym przestwory, imię

בְּיָהּ שָׁמוּ וְעֵלְאָה לְפָנָיו. וְשָׁמוּ מְרוֹמָם עַל כָּד בְּרָכָה וּתְהִלָּה:
 בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעֹלָם וָעֶד: יְהִי שֵׁם יי מְבָרָךְ
 מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בְּדַבְּרוֹ
 מְעַרֵּב עַרְבִים בְּהַכְמָה פּוֹתַח שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשֻׁנָּה
 עֵתִים וּמַחְלִיף אֶת־הַזְּמַנִּים וּמְסַדֵּר אֶת הַכְּכָבִים
 בְּמִשְׁמֹרֶתֵיהֶם בְּרַקִּיעַ כְּרָצוֹנוֹ בּוֹרֵא יוֹם וְלַיְלָה גּוֹלֵל אוֹר
 מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר. וּמַעֲבִיר יוֹם וּמְבִיא לַיְלָה
 וּמְבַדֵּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה יי צְבָאוֹת שְׁמוֹ. אֵל חַי וְקַיִם
 תָּמִיד יִמְלֹךְ עֲלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד. בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמְעַרֵּב
 עַרְבִים:

אֶהְבֵּת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ אֶהְבֵּת. תּוֹרָה וּמִצְוֹת
 חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתְנוּ לְמִדָּתְךָ. עַל כֵּן יי אֱלֹהֵינוּ בְּשֹׂכְכֵנוּ
 וּבְקוֹמְנוּ נְשִׁיחַ בְּחֻקֶיךָ. וְנִשְׁמַח בְּדַבְּרֵי תּוֹרָתְךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ
 לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֶרֶץ יְמִינוּ וּבָהֶם נִהְנֶה יוֹמָם
 וְלַיְלָה. וְאֶהְבֵּתְךָ אֶל־תִּסִּיר מִפָּנָנוּ לְעוֹלָמִים. בְּרוּךְ אַתָּה יי
 אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

הסתפלה ביהדות אוכר אל מלך נאמן:

דברים ו' ד'

שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד:

בלחש בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

פרשיות קריאת שמע אומרים בלחש

וְאֶהְבֵּתְךָ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־
 נַפְשְׁךָ

Jego Jah i radujcie się przed Nim, imię Jego wyższe nad wszelkie błogosławieństwo i pochwały. Niech będzie pochwalonem imię wspaniałości Jego panowania wiecznie i zawsze. Niechaj będzie pochwalonem imię **Wiekuiściego** od dziś i przez wszystkie wieki.

Baruch. (*) Bądź pochwalony **Wiekuisty** Boże nasz, **Królu Wszeczeństwa**, który słowem Swojem zmierzch wieczorny sprowadza, w mądrości Swojej zamyka bramy nieba, a rozwagą Swoją zmienia czasy, i obieg pór roku ustanawia. Urządza gwiazdy na ich stanowiskach na przestworze, wedle woli Swojej, tworzy dzień i noc — stacza światło przed ciemnością a ciemność przed światłem, usuwa dzień i sprowadza noc i odróżnia między dniem a między nocą, Bóg Zastępów imię Jego. **Wszeczmogący** żywy i wiecznie trwały, panować będzie nad nami zawsze i wiecznie. Bądź pochwalony **Wiekuisty**, sprowadzający zmierzch wieczorny.

Ahawas. (*) **Wieczną** miłością polubiłeś dom Izraela, lud Swój, Zakonu i przykazań, ustaw i praw nauczyłeś nas, dla tego **Wiekuisty**, Boże nasz, kładąc się spać i wstawając, rozprawiamy o ustawach Twoich, cieszymy się słowami Twego Zakonu i Twemi przykazaniami zawsze i wiecznie, bo one są życiem naszym i przedłużeniem dni naszych, a nad nimi rozmyślamy dniem i nocą, a miłości Swojej nie pozbawiaj nas nigdy. Bądź pochwalony, **Wiekuisty**, miłujący lud Swój Izraela.

(Dla modlącego się samojedny.)

El. **Wszeczmocny**, **Królu wiarogodny!**

Szema. (*) **Słuchaj Izraelu**, **Wiekuisty**, **Bóg nasz**, **Wiekuisty** jest **Jedyny!**

Szema Jisrael Adonaj Elohenu Adonaj Echod.

Baruch. (*) Niechaj pochwalonem będzie imię wspaniałego **Królestwa Jego** na wieki wieków!

(Cztery następujące ustępy mówią się zniżonym głosem.)

Weahawta. I będziesz miłował **Wiekuiściego**, **Boga** swojego całym sercem i całą duszą i całą mocą swoją. I niech

נפֿשֶׁךָ וּבְכָל־מַאֲדֶךָ : וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי
 מְצַוֶּךָ הַיּוֹם עַל־לִבְּךָ : וְשָׁנַנְתָּם לְבִנְיָךָ וּדְבַרְתָּ בָּם
 בְּשַׁבְּתֶךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלִכְתֹּתֶךָ בַּדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ :
 וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶיךָ וְהָיוּ לְמוֹטֵפֶת בֵּין עֵינֶיךָ :
 וּכְתַבְתָּם עַל־מַזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבְשַׁעֲרֶיךָ :

דברים י"א יג וְהָיָה אִם־שָׁמַעַתְּ שָׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר
 אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעֲבֹד
 בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם : וּנְתַתִּי מִטַּר־אַרְצְכֶם בְּעֵתוֹ
 יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ וְאִסַּפְתִּי דְגָנְךָ וְתִירְשֶׁךָ וַיִּצְהַרְךָ : וּנְתַתִּי
 עֵשֶׂב בְּשִׂדְךָ לְבְהִמְתֶּךָ וְאִכְלִיתָ וּשְׁבַעְתָּ : הַשְׁמֵרְוּ לָכֶם
 פֶּן־יִפְתָּה לְבַבְכֶם וּסְרַתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
 וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם : וְהָיָה אִפְיִיהוּא בְּכֶם וַעֲצַר אֶת־
 הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מִטַּר וְהִאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
 וְאִבְדֶּתֶם מִתְּרֵה מֵעַל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן
 לָכֶם : וְשִׁמְתֶם אֶת־דְּבָרֵי אֱלֹהֵי עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם
 וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יְדֵיכֶם וְהָיוּ לְמוֹטֵפֶת בֵּין
 עֵינֵיכֶם : וּלְמַדְתֶּם אֹתָם אֶת־פְּנִיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשַׁבְּתֶךָ
 בְּבֵיתֶךָ וּבְלִכְתֹּתֶךָ בַּדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ : וּכְתַבְתֶּם
 עַל־מַזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבְשַׁעֲרֶיךָ :

לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וַיְמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
 נָשַׁבַע יְהוָה לְאַבְרָהָם לְתַת לָהֶם בְּיַמֵּי הַשָּׁמַיִם עַל־
 הָאָרֶץ :

będą słowa te, które ci dziś przykazuję, w sercu twojem. I wpoisz je w dzieci swoje, i będziesz je rozbierał, siedząc w domu swoim, idąc w drogę, kładąc się i wstając. I przywiążesz je jako znak na ręce twojej i staną się przepaską nad oczyma twojemi. I napiszesz je na podwojach domów swoich i na bramach swoich. (V Mojż. 6, 4 — 9.)

Wehajah. I stanie się, gdy słuchać będziecie przykazów moich, które wam dziś przykazuję, iż będziecie miłowali Wiekuistego Boga swego i służyć Mu całym sercem swoim i całą duszą swoją, to spuszczę deszcz na ziemię waszą w swoim czasie, wczesny i późny, byś mógł zbierać zboże swoje, wino swoje i oliwę swoją. I wywiodeę trawę na polu twojem, dla bydła twojego i będziesz jadł do sytości. Strzeżcie się, by się nie dało uwieść serce wasze, i odstąpicie odemnie by służyć obcym Bogom i kłaniać się im. Bo zapali się gniew Wiekuistego na was, i zamknie niebo a nie będzie deszczu, a rola nie wyda plonu swojego i zginiecie rychło z ponad płodnej ziemi, którą wam daje Wiekuisty. Abyście wzięli te słowa moje do serca swojego i do umysłu swojego i przywiążecie je jako znak na ręce swojej, i staną się przepaską nad oczyma waszemi. I nauczycie ich synów swoich, by je rozbierali, siedząc w domu swoim, idąc w drogę, kładąc się i wstając. I napisz je na podwojach domów swoich i na bramach swoich.

Lemaan. Oby się pomnożyły dni wasze i dni dzieci waszych na ziemi, którą zaprzysiągł Wiekuisty, że im ją odda, jak dni nieba nad ziemią. (V Mojżesza, 11, 13 — 21.)

במדבר ט"ו ויאמר יהוה אל-משה לאמר : דבר אל-בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצית על-כנפי בגדיהם לדורתם ונתנו על-ציצית הכנף פתיל תכלת : והיה לכם לציצית וראיתם אתו וזכרתם את-כל מצות יהוה ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר-אתם זנים אחריהם : למען תזכרו ועשיתם את-כל-מצותי והייתם קדשים לאלהיכם : אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני יהוה אלהיכם :

אמת ואמונה פר זאת וקיים עלינו כי הוא יי אלהינו ואין זולתו ואנחנו ישראל עמו הפודנו מיד מלכים מלכנו הנזאלנו מבפ פל-הקריצים האל הנפרע לנו מצרינו והמשגם גמול לכל-אויבי נפשנו העושה גדלות עד אין חקר ונפלאות עד אין מספר . השם נפשנו בחיים ולא נתן פמוט רגלנו המדריכנו על במת איבינו וירם קרננו על כל שנאינו העושה לנו נסים ונקמה בפרעה אותת ומופתים באדמת בני-תם : המכה בעברתו פר-בכורי מצרים ויוצא את-עמו ישראל מתוכם לתרות עולם : המעביר בגיו בין גזרי ים-סוף את-הרדפיהם ואת-שונאיהם בתהומות טבע : וראו בגיו גבורתו שבותו והודו לשמו ומלכותו ברצון קבלו עליהם משה ובני ישראל לה ענו שירה בשמחה רבה ואמרו כלם :

Wajomer. I rzekł Wiekuisty do Mojżesza, mówiąc: „Powiedz synom Izraela i mów im, aby sobie zrobili pętlice na rogach swych sukien, w swych pokoleniach, i umieszczą u pętlic narożnych niebiesko-purpurową. A to ma być dla was pętlicami, a gdy na nie patrzeć będziecie, to przypomnicie sobie wszystkie przykazania Wiekuistego i wykonacie je, i nie będziecie chodzić za sercem swoim i za oczyma swojemi, za którymi się ubiegacie. Abyście wspomnieli i wykonywali wszystkie przykazania moje i staniecie się świętymi Bogu swojemu. Jam jest Wiekuistym Bogiem waszym, który was wywiódł z kraju Micrajim, by stać się dla was Bogiem. Jam jest Wiekuistym Bogiem waszym. (IV Mojżesza, 15, 37 — 41.)

Emes. (*) Wszystko to jest prawdą i wiernem i stałem u nas, albowiem On jest Wiekuistym Bogiem naszym i nie masz Boga oprócz Niego, a my jesteśmy Izraelem, ludem Jego. On nas wybawił z ręki królów, Król nasz, który nas wyswobodził z ręki wszystkich tyranów, (*) Wszzechmogący, który odplacił za nas wszystkim ciemiezcom naszym, i który wymierzył karę na wszystkich wrogów duszy naszej, wykonywający dzieła wielkie i niedocieczone, a cuda bez liczby, który utrzymuje duszę naszą przy życiu i nie dozwolił by nogi nasze się zachwiały, który nas zawiódł na wyżyny nieprzyjaciół naszych i wyaiósł sławę naszą nad wszystkimi wrogami naszymi. Który dla nas wykonał cuda i zemstę na Faraonie, znaki i dziwy w ziemi synów Chama. Który poraził w gniewie Swoim wszystkich pierworodnych Egiptu i wyprowadził lud Swoj Izraela z pośród nich na wieczną swobodę. Który przeprowadził synów Swoich przez rozdarte morze sitowe, a ściągających i nieprzyjaciół ich pogrążył w otchłanie. A synowie Jego widzieli potęgę Jego, wychwalali imię Jego i dziękowali Mu, a władzę Jego dobrowolnie na siebie przyjęli. Mojżesz i synowie Izraela pieśni Ci śpiewali z wielką radością i rzekli wszyscy:

מִי־כַמְכָה בְּאֵלֶם יְהוָה מִי כַמְכָה נֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ נֹרָא
תְהִלַּת עֲשֵׂה פֶלֶא :

מִלְכוּתְךָ רֵאוּ בְנֵיךָ בּוֹקְעִים לְפָנַי מִשֶּׁה זֶה אֱלֹי עָנֹו
וְאָמְרוּ : יְהוָה | יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד :

וְנֶאֱמַר כִּי־פָדָה יי אֶת־עַקֵּב וּגְאָלוֹ מִיַּד חֹזֵק מִמֶּנּוּ .
בְּרוּךְ אַתָּה יי גֹּאֵל יִשְׂרָאֵל :

הַשְׂכִּיבֵנו יי אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מִלְּכָנוּ לְחַיִּים
וּפְרוֹשׁ עֲלֵינוּ סֶפֶת שְׁלוֹמְךָ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ
וְהוֹשִׁיעֵנוּ קִמְעַן שְׁמֶךָ וְהַגֵּן בְּעַדֵּנוּ וְהִסֵּר מֵעַלֵּינוּ אוֹיֵב דְּבָר
וְחָרֵב וְרָעַב וְיָגוֹן וְהִסֵּר שְׁטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵנוּ וּבָצַל כְּנַפְּךָ
תַּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרָנוּ וּמְצִילֵנוּ אַתָּה כִּי אֵל מְלֹךְ חַנוּן וְחַדָּם
אַתָּה וְשׁוֹמֵר צְאֹתֵנוּ וּבּוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם .
בְּרוּךְ אַתָּה יי שׁוֹמֵר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד :

בְּרוּךְ יי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן : בְּרוּךְ יי מְצִיּוֹן שְׁבֵן
יְרוּשָׁלַיִם הַגְּלוּיָה : בְּרוּךְ יי אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲשֵׂה
נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ : וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמְלֹא כְבוֹדוֹ
אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן : יְהִי כְבוֹד יי לְעוֹלָם
יִשְׁמַח יי בְּמַעֲשָׂיו : יְהִי שֵׁם יי מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם :
כִּי לֹא־יִשָּׁשׁ יי אֶת־עַמּוֹ בְּעַבּוֹד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי הוֹאִיל יי
לַעֲשׂוֹת אֶתְכֶם לֹו לְעַם : וַיֵּרָא כָּל־הָעַם וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם
וַיֹּאמְרוּ יי הוּא הָאֱלֹהִים יי הוּא הָאֱלֹהִים : וְתִהְיֶה יי לְמֹלֶךְ
עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַזֶּה וְתִהְיֶה יי אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד : יְהִי
חֲסִדְךָ יי עֲלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ : הוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנו
וּקְבִצֵנו

Mi chamochah. „Któż między Bogi podobny Tobie Wiekuisty? któż jak Ty wstawiony świętością, straszny w chwale Cudotwórcu!“

Malchusecha. Synowie Twoi widzieli władzę Twoją, który rozłupałeś morze w obliczu Mojżesza, „Ten to jest Bóg mój!“ wołali i mówili: „Wiekuisty panować będzie zawsze i wiecznie!“ Jak mówiono: Bo Wiekuisty okupił Jakóba i wybawił go z ręki przemocy.

Bądź pochwalony Wiekuisty, Wybawicielu Izraela!

Haszkiewenu. (*) Dozwól Wiekuisty Boże nasz, byśmy się położyli w pokoju i wzbudź nas, Królu nasz, do życia; rozpościeraj nad nami namiot pokoju Swojego, popraw nas dobrém natchnieniem przed Sobą i wspomóż nas dla imienia Swojego, osłoń nas i usuń od nas wroga, zarazę, wojnę, głód i smutek, usuń zwodziciela z przed nas i z za nas i ukrywaj nas w cieniu skrzydeł Swoich, bo Ty jesteś Bogiem, naszym Stróżem i naszym Wyswobodzicielem, bo Tyś jest Wszchemogącym Królem łaskawym i litościwym i strzeż wyjście nasze i wnijście nasze ku życiu i ku pokojowi odtąd i na wieki.

Bądź pochwalony Wiekuisty strzegący lud Swój Izraela na wieki.

Baruch. (*) Bądź pochwalony, Wiekuisty, na wieki Amen, Amen! Bądź pochwalony Wiekuisty, z Syonu, panujący w Jerozolimie. Hallelujah! bądź pochwalony Wiekuisty Boże, Bóg Izraela sam dokonywający cudów, i pochwalonym niechaj będzie majestat Jego imienia na wieki, i oby pełną była Jego majestatu ziemia cała, Amen, Amen! Majestat Wiekuistego trwać będzie wiecznie, Wiekuisty cieszyć się będzie dziełem Swojóm. Imię Wiekuistego niechaj będzie pochwaloném odtąd i na wieki. Bo Wiekuisty nie odtrąci ludu Swojego, dla wielkiego imienia Swojego, bo Wiekuisty dozwolił czynić was ludem Swoim. I widział to lud cały i upadli na twarz swoją i rzekli: „Wiekuisty jest Bogiem! Wiekuisty jest Bogiem!“ I Wiekuisty będzie Królem nad całą ziemią, owego dnia będzie Wiekuisty Jeden, a imię Jego Jedyny. Oby łaska Twoja, Wiekuisty, była nad nami, tak jak mamy nadzieję w Tobie. Wspomóż nas Wiekuisty Boże naszego wybawienia i zgromadź

וּבְצַנּוֹ וְהַצִּילֵנוּ מִן־הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קְדוֹשְׁךָ לְהַשְׁתַּבַּח
 בְּתִהְלֶתְךָ : כָּל גּוֹיִם | אֲשֶׁר עָשִׂיתָ יְבוֹאוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ
 אֲדֹנָי וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ . בִּי־גְדוֹל אַתָּה וְעִשָׂה גַּפְלָאוֹת אַתָּה
 אֱלֹהִים לְבָדָּךְ : וְאַנְתָּנוּ עֲמָךְ | וְצֵאן מַרְעִיתְךָ גְּדוּדָה לְךָ
 קְעוֹלָם לְדוֹר וָדוֹר נִסְפָּר תִּהְלֶתְךָ : בָּרוּךְ יְיָ בַּיּוֹם . בָּרוּךְ
 יְיָ בַּלַּיְלָה . בָּרוּךְ יְיָ בְּשִׁכְבּוֹ . בָּרוּךְ יְיָ בְּקוּמָמוֹ . כִּי בִידְךָ
 נִפְשׁוֹת הַחַיִּים וְהַמֵּתִים אֲשֶׁר בְּיָדְךָ נִפְשׁ כְּרִי וְרוּחַ כָּל־
 בָּשָׂר אִישׁ : בְּיָדְךָ אֶפְקֵיד רוּחִי פְּדִיתָה אוֹתִי יְיָ אֵל אֲמֹת :
 אֱלֹהֵינוּ שְׁבִשְׁמַיִם יַחַד שִׁמְךָ וְקוּיִם מַלְכוּתְךָ תָּמִיד וּמְלוֹךְ
 עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד :

יִרְאוּ עֵינֵינוּ וַיִּשְׂמַח לִבֵּנוּ וְתִגַּל נַפְשָׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ
 בְּאֲמַת בְּאֵמֶר רְצִיוֹן מְלֶךְ אֱלֹהֶיךָ יְיָ מְלֶךְ יְיָ מְלֶךְ יְיָ יִמְלֶךְ
 לְעוֹלָם וָעֶד . כִּי הַמַּלְכוּת שְׁלֶךָ הִיא וְלְעוֹלָמֵי עַד תִּמְלֶךְ בְּכַבּוֹד
 כִּי אֵין לָנוּ מְלֶךְ אֵלָּא אַתָּה . בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְּלֶךְ הַכְּבוֹדוֹ
 תָּמִיד יְמֻלֹךְ עָלֵינוּ קְעוֹלָם וָעֶד וְעַל כָּל מַעֲשָׂיו :

הש"ץ אומר חצי קריש .

אֲדֹנָי שְׁפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תִּהְלֶתְךָ :
 בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי
 אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר
 וְהַנּוֹרָא אֵל עֲלִיוֹן גּוֹמֵל חֲסִדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל
 חֹזֵר חֲסִדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן
 שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה :

זכרנו

nas z pomiędzy narodów, byśmy chwalili święte imię Twoje, i wynosili się przez chwałę Twoją. Wszystkie narody, które stworzyłeś, przybędą i ukłonią się przed Tobą, Panie, i cześć złożą imieniu Twojemu. Bo Ty jesteś wielkim i Cudotwórcą, Ty Boże sam Jeden. My zaś jesteśmy ludem Twoim, owcami Twego pastwiska, wiecznie dziękować Ci będziemy, od pokolenia do pokolenia opowiadać będziemy sławę Twoją. Błogosławiony Wiekuisty we dnie, błogosławiony Wiekuisty w nocy; błogosławiony Wiekuisty, gdy się kładzimy; błogosławiony Wiekuisty, gdy wstajemy. Bo w ręce Twojej są dusze żywych i umarłych, w którego ręce zostaje dusza wszystkiego co żyje, i duch wszelkiego ciała ludzkiego. W ręce Twoje powierzam duch swój, Ty mnie okupujesz Wiekuisty, Boże prawdy. Boże nasz w niebie, czyń, by imię Twoje było Jedyném, utrwalaj władzę Swoją na zawsze, i panuj nad nami zawsze i wiecznie.

Jiru. (*) Oby oczy nasze widziały i serce nasze się radowało, a dusza nasza się ucieszyła Twojém zbawieniem prawdziwém, gdy mówić będą Syonowi: „Bóg twój panował.“ Wiekuisty jest Królem, Wiekuisty królował, Wiekuisty królować będzie zawsze i wiecznie. Bo Twoją jest władza i na wieki wieków panować będziesz w chwale, albowiem nie mamy innego Króla prócz Ciebie. Bądź pochwalony Wiekuisty, który w chwale Swojej panować będziesz jako Król zawsze i wiecznie nad nami i nad wszystkimi Swými tworam.

(Kantor mówi **Kadysz** skrócony, str. 73.)

Adonaj. (*) Panie mój, otwórz wargi moje, aby usta me głosiły Twą chwałę.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Boże ojców naszych, Boże Abrahama, Boże Izaaka i Boże Jakóba, Boże wielki, potężny, straszny, Boże najwyższy, wymierzający łaskę i dobroć, Panie Wszechświata, pomny na pobożność ojców i z miłością sprowadzający zbawcę, (*) ich wnukom dla imienia Swojego.

בעשרת ימי תשובה

זָכַרְנוּ לַחַיִּים מִלֶּךְ חַפֵּץ בַּחַיִּים • וְכַתְּבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים •
לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים :

מִלֶּךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן : בְּרוּךְ אַתָּה יי מִגֵּן אַבְרָהָם :
אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מַחִיָּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ :

בְּתוֹרַף , מִשְׁמִינֵי עֲצַרְתָּ עַד יוֹם רֵאשִׁוֹן שֶׁל פֶּסַח אוֹמְרִים מִשִּׁב הַרוּחַ .

מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם :

• מִכְּלַכַּל חַיִּים בְּחֶסֶד מַחִיָּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים
מוֹמֵךְ גּוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקִים אֲמוּנָתוֹ
לְיִשְׁרָאֵל עֶפְרַיִם • מִי כְמוֹךָ בְּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי רוֹמֵם לְךָ מִלֶּךְ
מֵמִית וּמַחִיָּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה :

בעשרת ימי תשובה

מִי כְמוֹךָ אֵב הַרְחָמִים זוֹכֵר יְצוּרֵי לַחַיִּים בְּרַחֲמִים :
וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים • בְּרוּךְ אַתָּה יי מַחִיָּה
הַמֵּתִים :

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וְקָדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יִתְלַלְדוּךָ
סֵלָה : בְּרוּךְ אַתָּה יי הָאֵל (בְּעִשְׂיֹת הַמִּלֶּכֶךְ) הַקָּדוֹשׁ :
אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם הַדַּעַת וּמְלַמֵּד לְאִגּוֹשׁ בִּינָה :
אַתָּה חוֹנֵנֵתָנוּ לְמַדַּע תּוֹרָתְךָ • וּתְלַמְּדֵנוּ לְעֲשׂוֹת
בְּהֵם חֲקֵי רְצוֹנְךָ וּתְבַדֵּל יי אֱלֹהֵינוּ בֵּין קָדֹשׁ לְחוֹל בֵּין
אוֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת
יְמֵי הַמַּעֲשֵׂה אָבִינוּ מְלַכְּנוּ הַחַל עָלֵינוּ תֵּימִים הַבָּאִים
לְקַרְאֵתָנוּ לְשִׁלוֹם חֲשׂוֹכִים מִכְּל־הַטָּא וּמִנְקָמָם מִכְּל־עוֹן
וּמִדְּבָקִים בְּיְרֵאֲתָךְ :

והננו

(Na dziesięć dni pokuty).

[Wspomnij nas na życie, Królu żądający życia i zapisz nas do księgi życia, przez wzgląd na Siebie Boże życia.]

Królu wspomagający, wybawiający i zastaniający! Bądź pochwalony Wiekuisty, Tarczo Abrahama!

Atha Gibor. (*) Tyś potężny wiecznie, o Panie mój, Tyś wskrzeszający zmarłych, Tyś hojny w zbawienie.

(Podczas zimy, t. j. od ósmego dnia Święta Szalasów do pierwszego dnia Paski dodaje się:

Powiewający wiatrem i spuszczający deszcz.) (*)

Karmiący żywych łaskawie, wskrzeszający zmarłych wielkiem miłosierdziem, podpierający upadających, leczący chorych, rozwiązujący uwieczonych i dotrzymujący wiarę spoczywającym w ziemi. Któż jak Ty mężem wszechsilnym? Któż podobnym Tobie, Królem zadającym śmierć i wskrzeszającym zmarłych i pozwalającym zakwitnąć zbawieniu?

(Na dziesięć dni pokuty).

[Któż jak Ty ojcem miłosierdzia, wspominającym Twory Swoje na życie w miłosierdziu Swojem?]

Polegamy na Tobie, że wskrzesisz umarłych. Bądź pochwalony Wiekuisty wskrzeszający umarłych.

Atha Kadosz. Tyś święty m, i imię Twoje święte a święci każdego dnia chwalić Cię będą. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże Święty.

(Na dziesięć dni pokuty.)

(Królu Święty!)

Atha chonen. Ty obdarzasz człowieka wiedzą, i nauczasz śmiertelnika rozumu.

Atha chonantu. Tyś nas obdarzył znajomością Swego Zakonu, nauczyłeś nas przez to wykonanie ustaw woli Twojej, i odróżniłeś Wiekuisty Boże nasz między świętym a powszedniem, między światłem a ciemnością, między Izraelem a innymi ludami, między dniem siódmym a sześcioma dniami pracy. Ojciec nasz, Królu nasz, rozpocznij dla nas w pokoju nadchodzące nam dni, by były wolne od wszelkiego grzechu, oczyszczone od wszelkiego występku i przywiązane do bojaźni Ciebie.

וְחַנּוּנוֹ מֵאַתָּה יִדְעָה בֵּינָה וְהַשְׁפִּיל • בְּרוּךְ אַתָּה יי
חֲזוֹן הַדַּעַת :

הַשִּׁיבֵנו אֲבִינוֹ תְּתוֹרֶתְךָ וְקִרְבָּנוּ מִלְּכָנוּ לְעִבּוּדֶתְךָ
וְתַחֲזוּרֵנוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ • בְּרוּךְ אַתָּה יי הַרְצֵא
בְּתַשׁוּבָה :

סְלַח לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ מְחַלְלֵנוּ מִלְּכָנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ
כִּי מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ אַתָּה : בְּרוּךְ אַתָּה יי חֲזוֹן הַמִּרְפֵּה לְסִלּוּחַ :
רְאֵה נָא בְּעֵינָיו וְדִיבָה רִיבָנוּ וּגְאֹלָנוּ מִתִּרְדָּה לְמַעַן
שְׁמֶךָ כִּי גּוֹאֵל חֲזוֹק אַתָּה • בְּרוּךְ אַתָּה יי גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל :

רְפָאנוּ יי וְנִרְפָּא הוֹשִׁיעֵנו וְנַשְׁעָה כִּי תִהְלַתְנוּ אַתָּה •
וְהַעֲלֵה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל־מִכּוֹתֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ רוֹפֵא
נְאֻמָּן וְרַחֲמָן אַתָּה • בְּרוּךְ אַתָּה יי רוֹפֵא חוֹלֵי עַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל :

בְּרַךְ עָלֵינוּ יי אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת־כָּל־
מִינֵי תְבוּאָתָה לְמִזְבֵּחַ וְחֵן (בחורף טל ומטרי ל) בְּרִכָּה עַל
פְּנֵי הָאָדָמָה וְשִׁבְעֵנו מִמִּזְבֵּיךָ וּבְרַךְ שְׁנַתְנוּ כְּשָׁנִים הַמְּזוּבוֹת •
בְּרוּךְ אַתָּה יי מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים :

תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גְּדוּל לְחִירוֹתֵנוּ וְשֵׂא גַם לְקַבֵּץ גְּלוּזֵתֵינוּ
וּמְבַצְעֵנו יַחַד מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ : בְּרוּךְ אַתָּה יי מְקַבֵּץ
גְּדוּחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

הַשִּׁיבָה שׁוֹפְמֵינוּ כְּבְרָא־שָׁנָה וְיִזְעַצְעוּנו כְּבִתְחִלָּה וְהִסֵּר
מִפָּנָיו יָגוֹן וְאַנְחָה וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ אַתָּה יי לְבָרֵךְ בְּחֶסֶד
וּבְרַחֲמִים

I obdarz nas Swoją wiedzą, rozumem i poznaniem. Bądź pochwalony Wiekuisty, obdarzający wiedzą.

Haszywenu. Skieruj nas, Ojczy nasz, ku Swojej nauce, i zbliż nas, Królu nasz, do służby Swojej. I zwróć nas szczerze pokutujących do Siebie. Bądź pochwalony Wiekuisty, przyjmujący pokutę.

Selach lanu. Przebacz nam, Ojczy nasz, bośmy grzeszyli, odpuść nam, Królu nasz, bośmy przewinili, albowiem Ty jesteś przebaczącym i odpuszczającym. Bądź pochwalony, Wiekuisty, litościwy, niewyczerpany w przebaczeniu.

Reeh no. Racz spojrzeć na ucisk nasz i walczyć za naszą sprawę i wybaw nas rychło dla imienia Swojego, albowiem Ty jesteś potężnym Wybawcą. Bądź pochwalony Wiekuisty, Wybawco Izraela.

Refaenu. Wylecz nas, o Wiekuisty, a będziem wyleczeni, ocal nas a będziem ocaleni, bo Ty jesteś Chwałą naszą, i ześlij zupełne wyzdrowienie od wszystkich plag naszych.

Bo Tyś wszechmogącym Królem, wiernym i litościwym Lekarzem. Bądź pochwalony Wiekuisty, leczący chorych ludu Swego Izraela.

Barech. Błogosław dla nas, Wiekuisty. Boże nasz, rok ten i wszystkie gatunki płodów jego na dobro nasze i ześlij błogosławieństwo

(w czasie zimy mówi się:)

(rosę i deszcz na błogosławieństwo) (*)

na powierzchnię ziemi i nasyć nas swą obfitością, i błogosław rokowi naszemu jak latom obfitym. Bądź pochwalony Wiekuisty, błogosławiący lata.

Teka. (*) Zadmiń w wielką surmę na wyswobodzenie nasze i podnieś proporzec na zgromadzenie wygnańców naszych i zgromadź nas wraz z czterech kończyn ziemi. Bądź pochwalony, Wiekuisty, zgromadzający wypędzonych ludu Swego Izraela.

Haszywa. (*) Przywróć sędziów naszych jak pierwiastkowo, a radców naszych jak w dawnych czasach, oddal od nas smutek i niedolę i panuj nad nami, Ty sam o Wiekuisty, łaską

וּבְרַחֲמִים וְצַדִּיקֵנוּ בְּמִשְׁפָּט : בְּרוּךְ אַתָּה יי מֶלֶךְ אוֹהֵב
צְדָקָה וּמִשְׁפָּט :

בעשרת ימי תשובה

הַמְקֵה הַמִּשְׁפָּט :

וְלַמְלֻשִׁינִים אֲלֹתָהּ תִקְוָה וְכַל־עוֹשֵׂי רָשָׁעָה כְּרַגַע
יֵאבְדוּ וְכֹלֶם מִתְהַרֵּה יִכְרְתוּ וְהַזֹּדִים מִתְהַרֵּה תִעַקַר וְהַשֹּׁפֵר
וְהַמִּגֵּר וְהַתְּכַנִּיעַ בְּמִתְהַרֵּה בְיַמֵּינוּ . בְּרוּךְ אַתָּה יי שׁוֹבֵר
אֵיבִים וּמְכַנְּיעַ זֹדִים :

עַל־הַצְּדִיקִים וְעַל־הַחֲסִידִים וְעַל־יְקִנֵי עַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל וְעַר פְּרִיטַת סוֹפְרֵיהֶם וְעַל גְּרֵי הַצֶּדֶק וְעַלֵּינוּ
יְהִמוּ רַחֲמֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכֹל הַבּוֹטְחִים
בְּשִׁמְךָ בְּאֵמֶת . וְשִׂים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם לְעוֹלָם וְלֹא גִבּוֹשׁ
כִּי־כֶּה בְּמַתְּנוּ : בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה מִשְׁעַן וּמִבְטָח
לְצַדִּיקִים :

וְלִירוּשָׁלַם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב וְתִשְׁכַּחן בְּתוֹכָהּ
כְּאִשׁוֹר דְּבַרְתָּ וּבִנְיָה אוֹתָהּ בְּקִרְוֹב בְּיַמֵּינוּ בְּגִין עוֹלָם וְכִסָּא
דְּדוֹד מִתְהַרֵּה לְתוֹכָהּ תִּכְבֵּן . בְּרוּךְ אַתָּה יי בּוֹנֵה
ירוּשָׁלַם :

אֶת־צִמְח דְּדוֹד עֲבָדְךָ מִתְהַרֵּה תִצְמִיחַ וְקַרְנוּ תְרוּם
בִּישׁוּעָתְךָ כִּי לִישׁוּעָתְךָ קָוֵינוּ כָּל־הַיּוֹם . בְּרוּךְ אַתָּה יי
מִצְמִיחַ קָרֵן יִשׁוּעָה :

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עַלֵּינוּ וְקַבֵּל
בְּרַחֲמִים וּבְרַצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת
וְתַחֲנוּנִים

i miłosierdziem i uznaj niewinnymi w sądzie. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Królu miłujący prawość i sprawiedliwość.

(W dziesięciu dniach pokuty mówi się:)

(Królu sprawiedliwości.) (*)

Welamalszynym. (*) Potwarczy niech tracą nadzieję, a złoczyńcy wszyscy w oka mgnieniu niech zginą, a wszyscy rychło niech będą wytępieni, — zbrodniarzy rychło zniszcz, skrusz, wytęp i upokórz wkrótce za dni naszych. Bądź pochwalony, Wiekuisty, kruszący wrogów i upokarzający zbrodniarzy.

Al ha-cadikim. (*) Oby się poruszyła litość Twoja Wiekuisty, Boże nasz, nad cnotliwymi i pobożnymi, nad starcami ludu Twego domu Izraela i nad resztkami ich uczonych, nad cnotliwymi cudzoziemcami i nad nami. Da; sowitą nagrodę wszystkim prawdziwie ufającym imieniu Twojemu, i obyśmy mieli równy im udział na wieki, byśmy się nie zawstydzili, bo w Tobie ufamy. Bądź pochwalony Wiekuisty, Podporo i Otucho cnotliwych.

Welijeruszalajim. (*) Do miasta Swego Jeruzalem wróć w miłosierdziu, i spoczywaj wśród niego jak przyrzekłeś, odbuduj je rychło za dni naszych jako wieczno-trwały gmach i urządź w niem rychło tron Dawida.

Bądź pochwalony Wiekuisty Odnowicielu Jerozolimy.

Es cemach. (*) Dozwól zakwitnąć rychło latorośli Dawida, sługi Swojego, wzniesć świetność jego pomocą Twoją. bo Twojego wybawienia wyglądamy przez dni całe. Bądź pochwalony Wiekuisty, wzbudzający świetność wybawienia.

Szema. (*) Wysłuchaj głosu naszego, o Wiekuisty, Boże nasz, osłoń nas i zmiłuj się nad nami, przyjm miłosiernie i łaskawie modły nasze, bo Ty jesteś wszechmogącym, wysłuchującym modły

וּתְתַנּוּנִים אֶתָּה . וּמִלְפָּנֶיךָ מִלְכָּנוּ רִיקָם אֵל תִּשְׁיבֵנו .
 כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים :
 בְּרוּךְ אַתָּה יי שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה :

רְצֵה יי אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבְתַפְלָתָם . וְהָשֵׁב
 אֶת־הָעֲבוּדָה לְדָבוּר בֵּיתְךָ וְאֲשֵׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה
 תִּקְבַּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ :
 לראש חדש ותי"מ של פסח וסוכות .

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . יַעֲלֶה וְיָבֵא וְיַגִּיעַ וְיִרְאֶה
 וְיִרְצֶה וְיִשְׁמַע וְיִפְקֹד וְיִזְכֵּר וְיִזְכְּרֵנוּ וּפְקֻדָּתֵנוּ וְזִכְרוֹן
 אֲבוֹתֵינוּ . וְזִכְרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבִיבְךָ . וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם
 עִיר קְדוֹשָׁה . וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ . לְפִלְטָה
 לְטוֹבָה לְחַן וְלַחֲסֵד וְלִרְחֻמִּים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם
 לראש חדש ראש החדש

לתי"מ של פסח תג המצות

לתי"מ של סוכות תג הסוכות

הַזֶּה : זְכַרְנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְמַעַבְדְּךָ וּפְקֻדָּתֵנוּ בּוֹ לְבִרְכָּה
 וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים . וּבְדַבְרֵי יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חַסִּדִּים וְחַנּוּן .
 וְרַחֲמֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ . כִּי אֱלֹהֵי עַיִנֵינוּ . כִּי אֵל מֶלֶךְ
 תַּנּוּן וְרַחֵם אֶתָּה :

וּתְחַוִּינָה עַיִנֵינוּ בְּשׁוֹבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים . בְּרוּךְ
 אַתָּה יי הַמַּחְזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְךָ שְׂאֵתָה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד . צוּר חַיֵינוּ מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא
 לְדוֹר

i błagania, a z przed Siebie, Królu nasz, nie oddalaj nas bezskutecznie.

Bo Ty wysłuchujesz modły ludu Swego Izraela w miłosierdziu. Bądź pochwalony, Wiekuisty, wysłuchujący modły.

Receb. (*) Przyjm łaskawie, Wiekuisty, Boże nasz, lud Swój Izraela i modły ich, i wróć służbę do przybytku domu Swojego, a ofiary Izraela i modły ich przyjm z miłością i łaską i aby zawsze była w łasce u Ciebie służba Izraela ludu Twójego.

MODLITWA

na początek miesiąca i na wolne Święta.

Elohenu. (*) Boże nasz i Boże Ojców naszych, niech wnijdzie przed Ciebie, dojdzie Cię i osiągnie Cię, niech się zjawi przed Tobą i będzie przyjętém i wysłuchaném i zważoném i wspomnianém, pamięć i wspomnienie o nas, wspomnienie o przodkach naszych, wspomnienie o Messyaszu, synie Dawida, sługi Twójego i wspomnienie o Jerozolimie, świętym Twoim grodzie i wspomnienie całego ludu Twójego, domu Izraela, na ocalenie, na dobro, na łaskę i upodobanie, na miłosierdzie, na życie i na pokój w dniu tym

(na początku miesiąca) początku miesiąca.

(na wolne święta Paski) święta Przaśników.

(na wolne święta Szalasów) święta Szalasów.

Wspomnij nas w nim, Wiekuisty, Boże nasz, na dobro, obdarz nas w nim błogosławieństwem, dopomóż nam w nim do życia. A dla tego ocalenia i miłosierdzia, osłoń i ułaskaw nas, ulituj się nad nami i ocal nas, bo do Ciebie zwrócone są oczy nasze, bo Ty jesteś Wszechmogącym, Królem litościwym i miłosiernym.

Oby oczy nasze ujrzaly, jak wrócisz do Syonu w miłosierdziu. Bądź pochwalony Wiekuisty, zwracający swój Majestat do Syonu.

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych na zawsze i wiecznie, Opoką życia naszego, Tarczą zbawienia naszego. Ty istniejesz

לְחֹר וְחֹר . גִּוְדָה לָךְ וּנְסַפֵּר תְּהַקְתָּךְ . עַל חַיִּינוּ
 הַמְסֻרִים בְּיָדְךָ וְעַל גְּשָׁמוֹתֵינוּ הַתְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסְיָךְ
 שֶׁבְּכָל-יּוֹם עִמָּנוּ וְעַל גַּפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל-
 עֵת עָרַב וּבִקֵּר וְצַחֲרִים הַטּוֹב פִּי לֹא-כָלוּ רַחֲמֶיךָ
 וְהִמְרַחֵם פִּי לֹא-תִמּוּ חַסְדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ :

לחנוכה ולפורים

עַל הַנְּסִים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת
 וְעַל הַמְּלַחְמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לְאַבּוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזִמְנֵי הַזֶּה :

לחנוכה

לפורים

בַּיָּמִי מָרְדֵּכַי וְאַסְתֵּר
 בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה בְּשַׁעֲמַד
 עֲלִיהֶם הַמֶּן הַרְשָׁע בְּקִשׁ
 לְהַשְׁמִיד לַהֲרוֹג וּלְאַבֵּד אֶת-
 כָּל-יְהוּדִים מִנְּעַר וְעַד-זָקֵן
 טַף וְנָשִׁים בָּיוֹם אֶחָד
 בְּשִׁלּוּשֵׁה עֶשֶׂר לַחֹדֶשׁ שְׁנַיִם-
 עֶשֶׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר וְשִׁלְלָם
 לְבוֹז : וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
 הִפְרַת אֶת-עֲצוֹתָ וּקְלַקְלַת
 אֶת-מַחְשַׁבְתּוֹ וְהַשְׁבּוֹת גְּמוּלוֹ
 בְּרֹאשׁוֹ וְתָרוּ אֹתוֹ וְאַתָּה-בְּנִי
 עַל-הָעֵץ :

בַּיָּמִי מִתְתִּיחֵהוּ בֶן-יִזְחָנָן
 כַּהֵן גְּדוֹל חֲשָׁמוֹנָאִי וּבְנֵיו
 כְּשַׁעֲמָדָה מְלָכוֹת יוֹן הַרְשָׁעָה
 עַל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּהַשְׁבִּיחֵם
 תּוֹרַתְךָ וּדְהַעבִירָם מִחֲקֵי
 רְצוֹנְךָ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים עֲמַדְתָּ דָּהֵם בְּעַת
 צָרָתָם רַבַּת אֶת-דִּיבָם דִּנְתָּ
 אֶת-דִּינָם נִקְמַתְךָ אֶת-נִקְמַתָם
 מִסִּרְתָּ גְבוּרִים בְּיַד חַלְשִׁים
 וְרַבִּים בְּיַד מְעֻטִים וְטַמְאִים
 בְּיַד טְהוֹרִים וְרַשְׁעִים בְּיַד
 צַדִּיקִים וְזָדִים בְּיַד עוֹסְקֵי
 תּוֹרַתְךָ וְלָךְ עָשִׂיתָ שֵׁם גְּדוֹל
 וּקְדוֹשׁ

od pokolenia do pokolenia, dziękować Ci będziemy i opiewać chwałę Twoją, za życie nasze, które w Twojem ręku, za dusze nasze przy Tobie strzeżone, za cuda Twoje codzienne z nami, za wspaniałe dobroczynności Twoje w każdym czasie, wieczorem, rano i w południe. Dobrotliwy, bo miłosierdzie Twoje nieskończone, litościwy, bo łaski Twoje nie ustawają i wiecznie w Tobie ufamy.

(Na uroczystość Makabeuszów i Losów.) (*)

Za cuda, odkupienie, czyny potęgi, wybawienie i za wojny, które wiodłeś za przodków naszych, w owych dniach o tym czasie.

(Na uroczystość Makabeuszów,
Chanukah.) (*)

Za czasów wielkiego Kapłana Matiasza syna Jochanana Chasmoneja i synów jego, gdy bezbożne państwo Greckie (a) powstało na lud Twój Izraela, aby wyrugować u niego naukę Twoją i odwozić od ustaw woli Twojej, wtedy Ty w wielkości miłosierdzia Swojego wspierałeś ich w czasie ucisku, ich walkę uważałeś za Swoją walkę, ich sprawę za Swoją sprawę, ich zemstę za Swoją zemstę, wydałeś silnych w ręce słabych, mnogość w ręce mniejszości, nieczystych w ręce czystych, bezbożnych w ręce sprawiedliwych, zbrodniarzy w ręce zajmujących się nauką Twoją, a dla Siebie zdobyłeś wielkie

(Na uroczystość Losów,
Purym.) (*)

Za czasów Mardochaja i Esthery, w stołecznem mieście Szuszan, gdy powstał na nich bezbożny Haman, umyślił wytepić, wymordować i zgładzić wszystkich żydów od młodzieńca aż do starca, niemowlęta i kobiety w jednym dniu, dnia trzynastego miesiąca dwunastego, to jest miesiąca Adar, a mienie ich zrabować, — wtedy Ty, w wielkości miłosierdzia Swojego, zniweczyłeś jego zamysły i zniszczyłeś jego przedsięwzięcie i odpłaciłeś mu na co zastużył na własnej jego głowie, że jego i synów jego na szubienicy powieszono.

(a) Antyocha Epifana.

וּקְדוּשׁ בְּעוֹלָמְךָ וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עֲשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוּלָה וּפְרָקָן
 כְּהַיּוֹם הַזֶּה וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בְּנֵיךָ לְדַבֵּר בֵּיתְךָ וּפְנּוּ אֶת־
 הַיְכָלְךָ וּמְהֵרֵוּ אֶת־מִקְדָּשְׁךָ וְהִדְלִיקוּ גְרוֹת בַּחֲצוֹת קִדְשְׁךָ
 וּקְבְּעוּ שְׁמוֹנֵת יָמֵי תְּנַבְּהָ אֱלֹהֵי הַהוֹדוֹת וְלַהֲלֵל לְשִׁמְךָ תְּגִדּוּל:
 וְעַל־כָּל־פְּלִים יִתְפָּרֵךְ וַיִּתְרוֹמֵם שִׁמְךָ מִלְּכֵנוּ תָּמִיד
 לְעוֹלָם וָעֶד :

בעשרת ימי תשובה

וּכְתוּב לַחַיִּים טוֹבִים כָּל־כְּנֵי בְרִיתְךָ :

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶלָה וַיְהִלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בְּאַמֶּת
 הָאֵל יִשְׁוּעַתְּנוּ וְעִזְרַתְּנוּ סֶלָה . בָּרוּךְ אַתָּה יי הַטוֹב לְשִׁמְךָ
 וְלֵךְ נֶאֱמָה לְהוֹדוֹת :

שְׁלוֹם רַב עַל־יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תַּשִּׁים לְעוֹלָם כִּי
 אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אֲדוֹן לְכָל־הַשְּׁלוֹם . וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ
 אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל שְׁעָה בְּשִׁדְחֹמְךָ :

בעשרת ימי תשובה

בְּסִפְרֵי חַיִּים בְּרָכָה וְשְׁלוֹם וּפְרָגְנָסָה טוֹבָה נִזְכָּר וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ
 אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לַחַיִּים טוֹבִים וְלְשְׁלוֹם . בָּרוּךְ אַתָּה
 יי עוֹשֵׂה הַשְּׁלוֹם .

בָּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם :

אֱלֹהֵי נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מָרַע וּשְׂפָתֵי מוֹדֵב מְרָמָה וְלַמְקַלְלֵי
 גַּפְשֵׁי תִדּוּם וְנַפְשֵׁי כְּעַפְר לְכָל תַּהֲוָה : פָּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתְךָ
 וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוּף גַּפְשֵׁי וְכֹל הַחַוְשָׁבִים עָלַי רַעַה מְהֵרָה
 הַפֵּר עֲצָתְם וּמְקַלְלֵי מַחְשַׁבְתֵּם . עֲשֵׂה לְמַעַן שִׁמְךָ עֲשֵׂה
 לְמַעַן יִמְיָנֶךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשֶׁתְּךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן תוֹרָתְךָ .

למען

i święte imię na świecie Swoim, i dla ludu Swego Izraela zdziałałeś wielkie wybawienie i odkupienie w dniu owym. A potem weszli synowie Twoi do przybytku domu Twojego, wyprzętali pałac Twój, oczyścili świątynię Twoją i zapalili światła w świętych przysionkach Twoich, i ustanowili te ośm dni Chanukah, by dziękować Ci i wielbić wielkie imię Twoje.

Weal Kulom. A za to wszystko niechaj imię Twoje będzie błogosławioném i wywyższoném, o Królu nasz, zawsze i na wieki wieków.

(Na dziesięć dni pokuty).

[Zapisz na życie szczęśliwe wszystkich synów przymierza Swojego.]

A wszystko co żyje dziękować Ci będzie.—Selah! — I wychwalać imię Twoje w prawdzie, Wszechmogący, Zbawco i Pomocy nasza. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuisty „dobrotliwy“ imię Twoje, a Tobie przystoi dziękczynienie.

Szalom raw. (*) Obfitość pokoju ześlej na Izraela lud Swój na wieki, albowiem Ty jesteś Królem i Panem wszelkiego pokoju. Oby ci się spodobało błogosławić ludowi Swojemu Izraelowi każdego czasu i każdej godziny pokojem Swoim.

(Na dziesięć dni pokuty).

[Obyśmy zostali wspomnieni i zapisani przed Tobą do Księgi życia, błogosławieństwa pokoju i dostatniego utrzymania się, my i cały lud Twój, dom Izraela, na życie szczęśliwe i na pokój. Bądź pochwalonym Wiekuisty, Twórcu pokoju.]

Bądź pochwalonym Wiekuisty błogosławiący lud Swój Izraela pokojem.

Elohaj. (*) Boże mój! Strzeż języka mego od złego a ust moich od mowy zwodniczej. Oby dusza moja umilkła w obec przeklinających mnie i oby dusza moja w obec ulgi była jakby prochem. Otwórz raczej serce moje Swojej nauce, a dusza moja oby ściagała za rozkazami Twojemi, — a wszyscy, którzy złe zamysły na innie knują, — zniwecz ich zamysły i zniszcz ich przedsięwzięcie. Uczynź to dla imienia Swojego, uczynź dla prawicy Swojej, uczynź dla świętości Swojej, uczynź dla nauki Swojej,

למען יחלצון ידידיה הושיעה ימינה וענגי : יהיו לרצון
 אמריפי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי : עושה שלום
 במרומו הוא יעשה שלום עלינו ועל כלי ישראל ואמרו אמן :
 יהי רצון לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שייבנה בית
 המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך : ושם נעברך
 ביראה בימי עזכם וכשנים קדמוניות : וערבה ליי מנתת
 יהודה וירושלים בימי עזכם וכשנים קדמוניות :

הש"ץ אומר חצי קדיש .

ואם חל יו"ט בשבועה הבע"ל א"א ויהי נועם , ואתה קדוש , ואם חל ט"ב
 במצ"ש א"א ויהי נועם .

ויהי נעם | ארני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה
 עלינו ומעשה ידינו כוננהו :

צא ישוב בסתר עליון בצל שדי יתלונן : אמר ליהוה
 מחסי ומצודתי אלהי אבמחבו : כי הוא יצילך מפח יקוש
 מדבר היות : באברתו | יסך לך ותחת כנפיו תחסה צנה
 וסתרה אמתו : לא תירא מפחד לילה מחץ יעוף יומם :
 מדבר באפל יהלך מקטב ישוד צהרים : יפל מצדה | אלק
 ורכבה מימינה אליה לא יגש : רק בעיניך תביט ושלמת
 רשעים תראה : כי אתה יהוה מחסי עליון שמת מעונה :
 לא תאנה אלה רעה ונגע לא יקרב באהלך : כי
 מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך : על כפיים
 ישאונה פן תגף באבן רגלך : על שחל ופתן תדרוך
 תרמם כפיר ותנין : כי בי חשק ואפלטתו אשגבדו

aby ocaleni zostali ulubieńcy Twoi, niech prawica Twa ocali i wysłuchaj mnie. Oby łaskawie przyjęte zostały wynurzenia ust moich i myśli serca mego przed Tobą. Wiekuisty, Opoko moja i Zbawco mój. Ten, co sprawia pokój w niebiosach Swoich, oby zrządził pokój dla nas i dla całego Izraela, i mówcie: Amen.

Oby Ci się spodobało Wiekuisty, Boże mój i Boże ojców naszych, by odbudowanym został dom Świątyni rychło za naszych dni i daj nam udział w Zakonie Swoim.

A tam będziemy Ci służyć jak za czasów odwiecznych i jak za lat poprzednich.

I oby przyjemną była Wiekuistemu dań Jehudy i Jerozolimy, jak za czasów odwiecznych i za lat poprzednich.

(Z następujących modlitw opuszcza się *Wihi noam* i *Westa Kadoez*, kiedy w ciągu tygodnia przypada święto uroczyste; kiedy zaś Post 9-go Ab przypada w Niedzielę, to się tylko pierwsza z tych dwóch modlitw opuszcza).

Wihi noam. Złój łaskę Swoją na nas Panie, Boże nasz, a dzieło rąk naszych utrwalał nam, i dzieło rąk naszych utrwalał je.

Joszew beseser. (*Psalm 91*). Siedząc pod ochroną Najwyższego, przebywając w cieniu Wszechmocnego, mianuję Wiekuistego Ostoną moją i Twierdzą moją, Bogiem moim, któremu ufam. — Bo On cię ocali od sideł i sieci, od niszczącego moru. — Skrzydłem Swojém cię ostoni, a pod lotkami Jego schronisz się, tarczą i pancerzem Jego wiara. — Nie obawiaj się strachu nocnego, strzały we dnie lecącój. — Moru czołgającego się w ciemności, zarazy niszczącój w południe. — Przy boku twoim tysiące legną, miryady przy prawicy twojej, ale ciebie nie dosięgnie. — Tylko oczyma swojemi patrzeć będziesz i ujrzysz jak będzie odplaconém nieprawym. — Bo Ty mówisz: „Wiekuisty mą Ostoną,“ u Najwyższego tworzysz sobie ochronę. — Nie zdarzy ci się nieszczęście, a plaga nie zbliży się do namiotu twojego. — Bo aniołom Swoim cię poleci, by cię strzegli na wszystkich drogach twoich. — Na rękach piastować cię będą, aby niepotrafiła o kamień noga twoja. Na lamparta, padalca stąpać będziesz, zdepcesz lwa i smoka. Bo Mnie pożądał i ocalę go, wywyższę go,

כִּי־יָדַע שָׁמַי : יִקְרָאֵנִי וַאֲעֲנֶהוּ עִמּוֹ אֲנֹכִי בְצָרָה
 אֲחַלְצֶהוּ וְאֲכַבְדֶּהוּ : אֲרֹךְ יָמִים אֲשַׁבְּעֶהוּ וְאֲרֹאֲהוּ
 בְּיִשׁוּעָתִי : אֲרֹךְ יָמִים וְכוּ

וְאַתָּה קְדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל : וְקָרָא זֶה
 אֶל־זֶה וְאָמַר קְדוֹשׁ וְקְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֵא כָל־
 הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ : וּמִקְבְּלֵי דִין מִן דִּין וְאֹמְרֵי קְדִישׁ בְּשֵׁמִי
 מְרוֹמָא עֲלָאָה בֵּית שְׂכִינְתָּהּ קְדִישׁ עַל אֲרַעָא עוֹבַד
 גְּבוּרְתָּהּ קְדִישׁ לְעָדָם וְלַעֲלָמֵי עֲלַמְיָא יְיָ צְבָאוֹת מְלֵא כָל־
 אֲרַעָא זִיו יִקְרָה : וְתַשְׁאֲגֵי רוּחַ וְאֲשַׁמַּע אֲחֵרֵי קוֹל רַעֲשׁ
 גְּדוּל בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְקוֹמוֹ : וְנִטְלַתְגֵי רוּחָא וְשִׁמְעַת
 בְּתַרֵי קוֹל זִיעַ סָגִיא דְּמִשְׁבַּחֵינ וְאֹמְרֵי בְּרִיךְ יִקְרָא דֵּי מַאֲתַר
 בֵּית שְׂכִינְתָּהּ : יְיָ וְיִמְלֹךְ לְעָלָם וָעַד : יְיָ מַלְכוּתָהּ קָאִם
 לְעָדָם וְלַעֲלָמֵי עֲלַמְיָא : יְיָ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וַיִּשְׂרָאֵל
 אֲבוֹתֵינוּ שְׁמֵרָה זֹאת לְעוֹלָם לְיַצֵּר מַחֲשָׁבוֹת לְבַב עַמְּךָ
 וְהִכֵּן לְבָבָם אֱלֹיךָ : וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עוֹן וְלֹא יִשְׁחִית וְהִרְבָּה
 לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יַעִיר כָּל חַמְתּוֹ : כִּי אֲתָהּ אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח וְרַב
 חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֵיךָ : צַדִּיקְתָּךְ צַדִּיק לְעוֹלָם וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת :
 תִּתֵּן אֱמֶת דִּיעֻקֵּב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתְּיָנוּ
 מִיְמֵי קֶדָם : בְּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם וְיוֹם יַעֲמֵס־לָנוּ הָאֵל
 יִשׁוּעָתָנוּ סִלָּה : יְיָ צְבָאוֹת עֲמָנוּ מִשָּׁנָב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֻקֵּב
 סִלָּה : יְיָ צְבָאוֹת אֲשֶׁרֵי אָדָם בּוֹטַח בְּךָ : יְיָ הוֹשִׁיעָה
 הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֵנוּ : בְּרוּךְ (הוּא) אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּרָאֵנוּ
 לְכְבוֹדוֹ וְהִבְדִּילָנוּ מִן הַתּוֹעִים וְנָתַן־לָנוּ תוֹרַת אֱמֶת וְתוֹ
 עוֹלָם

bo zna imię Moje. Gdy Mnie przywoła, odpowiem mu, w ucisku jestem przy nim, wybawię go i uczczę go. Długimi laty nasycę go i objawię mu Zbawienie swoje.

Weatha. Ty zaś Święty, panujesz nad pieniemi chwały Izraela. A jeden do drugiego woła, mówiąc: Święty, Święty, Święty, Bóg Zastępów, pełną jest ziemia cała Jego majestatu. A jedni słysząc od drugich, mówią: Święty na wysokich niebiosach, wzniesionego domu Jego majestatu, Święty na ziemi, dziele Jego wszechmocy, Święty przez wszystkie wieki Bóg Zastępów, pełną jest ziemia blasku Jego wspaniałości. I uniósł mnie duch i słyszałem za sobą głos strasznej burzy: chwała majestatowi Wiekuistego na Jego tronie. I uniósł mnie duch i słyszałem za sobą głos strasznej burzy, uwielbiający i mówiący: chwała majestatowi Wiekuistego na Jego tronie. Wiekuisty panować będzie zawsze i wiecznie. Państwo Wiekuistego przetrwa wszystkie wieki. Wiekuisty, Boże Abrahama, Izaaka i Izraela ojców naszych, zachowaj to na wieki jako usposobienie myśli serca ludu Twojego, i nakieruj serce ich ku Sobie. A On jest litościwy, przebacza grzechy i nie zgładzi (grzeszników), wielokroć powściąga gniew Swój i nie wzbudzi całej Swój zapalczywości. Albowiem Ty, Panie, jesteś dobrym i przebaczącym i pełen łaski dla wszystkich do Ciebie wołających. Sprawiedliwość Twoja przez wszystkie wieki jest sprawiedliwością, a Zakon Twój prawdą. Okazałeś wierność Jakóbowi, łaskę Abrahamowi zaprzysiężoną ojcom naszym od czasów pierwotnych. Bądź pochwalony Panie; każdego dnia obarcza nas Wszechmogący zbawieniem nas. — Selah! — Bóg Zastępów z nami, Twierdzą nam jest Bóg Jakóba. — Selah! — Boże Zastępów, szczęśliwy człowiek w Tobie ufający. Wiekuisty wspomóż, Królu wysłuchaj nas dnia kiedy wołamy. Błogosławiony Bóg nasz, który nas stworzył na chwałę Swój, odróżnił nas od błędzących, nadał nam Zakon prawdy i życie

עולם נמע פתוכנו הוא יפתח לפנינו פתורתו וישם בלפנו
 אהבתו ויראתו ולעשות רצונו ולעבדו בלבב שלם למען
 לא ניגע לריק ולא גלד לבהלה : יהי רצון מלפניך יי
 אלהינו ואלהי אבותינו שנשמור חקך בעולם הזה ונזכה
 ונחיה ונראה ונירש טובה וברכה לשני ימות המשיח
 ולחיי העולם הבא : למען יזמרה כבוד ולא ידם יי אלהי
 לעולם אודה : ברוך הנבר אשר יבטח ביי ויהיה יי מבטחו :
 בטחו ביי עדי עד כי ביה יי צור עולמים : ויבטחו בך
 ידעי שמך כי לא עזבת דרשיך יי : יי חסין למען
 צדקו יגדיל תורה ויאדיר :

קדיש שלם.

ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורב
 דגן ותירש : יעבדוך עמים וישתחוו לך לאמים יהוה גביר
 לאחיה וישתחוו לך בני אמה ארריה ארור ומברכה ברוך :
 ואל שדי יברך אתך ויפרך וירכה ותיית לקהל עמים :
 ויתן לך את ברפת אברהם לך ולזרעה אתך לרשתך
 את ארץ מגרף אשר נתן אלהים לאברהם : מאל אביך
 ויעזרך ואת שדי ויברכה ברכת שמים מעל ברכת תהום
 רבצת תחת ברכת שדים ורחם : ברכת אביך גברו על
 ברכת הזרי עדי תאות גבעת עולם תהיין לדאש יוסף
 ולקדקד נזיר אחיו : ואהבה וברכה ותרכה וברך פרי
 במנה ופרי ארמתיך דגנה ותירשה ויצדקה שני אלפיה
 ועשתרת צאנה על הארמה אשר נשבע לאבתך לתת
 לך

° וישתחוו ק

wieczne w nas wszczepił; On otworzy serce nasze do Zakonu Swego, i włoży w serce nasze miłość ku Sobie i bojaźń Siebie, byśmy wykonywali wolę Jego i służyli Mu sercem niepodzielnym, byśmy się nie trudzili nadaremnie i nietrwożyli napróżno. Oby było wolą Twoją, Wiekuisty, Boże nasz i Boże ojców naszych, byśmy przestrzegali ustaw Twoich na tym świecie, byśmy byli godnymi i doczekali się widzieć i posiadać szczęście i błogosławieństwo w czasach Messyaszowych i w życiu świata przyszłego. By opiewał majestat Twój bez przestanku, Wiekuisty, Boże mój, wiecznie wielbić Cię będę. Błogosławiony mąż, który w Wiekuistym ufa i którego ufnością jest Wiekuisty. Ufajcie Wiekuistemu zawsze i wiecznie, bo tylko w Jah, w Wiekuistym, jest Opoka światów. I ufać Tobie będą, którzy poznali imię Twoje, bo nie opuszczasz ubiegających się za Tobą, Wiekuisty. Wiekuisty żąda dla sprawiedliwości Swojej, by Zakon się rozszerzył i uświetnił.

(Kadysz cały, str. 73).

Wejiten lecha. (*) Oby ci Bóg udzielił z rosy nieba i z tłuszczu ziemi i obfitość zboża i wina. Oby ci służyły ludy i kłaniały ci się narody, bądź panem nad braćmi swoimi, oby ci się kłaniali synowie twój matki, przeklinający cię niech będą przeklęci, a błogosławiący cię niech będą błogosławieni. A Bóg Wszehmocny pobłogosławi ci i rozpleni cię i pomnoży cię i staniesz się zborem ludów. I udzieli ci błogosławieństwo Abrahama, tobie i potomstwu twojemu przy tobie, byś odziedziczył ziemię siedziby swojej, którą Bóg dał Abrahamowi. Od Boga Ojca twojego, który ci dopomoże i od Wszehmocnego, który ci pobłogosławi, błogosławieństwa niebios z góry, błogosławieństwa głębi nisko leżącej, błogosławieństwa piersi i żywota. Błogosławieństwa rodzica twojego, wyższemi nad błogosławieństwo przodków moich, aż do szczytu wieczystych pagórków. Oby zestąpiły na głowę Józefa i na ciemę wybrańca braci swoich. I będzie cię miłować, błogosławić ci, pomnażać cię i błogosławić płodowi twego żywota, płodowi twój roli, zbożu twojemu i winu twojemu i oliwie twój, płodowi twego bydła i stadu twych owiec, na ziemi, którą zaprzysiągł przodkom twoim, że ci ją odda.

לְךָ : בְּרוּךְ תִּהְיֶה מִכָּל־הָעַמִּים לֹא־יִהְיֶה בְּךָ עֶקֶר וְעֶקְרָה
 וּבְבִהְמֹתֶיךָ : וְהִסִּיר יי מִמֶּךָ כָּל־חֲלִי וְכָל־מַדּוּי מִצָּרִים
 הָרָעִים אֲשֶׁר יִדְעֶתָ לֹא יִשְׁיֻמּוּ בְּךָ וּנְתַנֶּם בְּכָל־שָׁנָאִיךָ :

הַמְּלֶאכֶה הַגָּאֹל אֹתִי מִכָּל־רָע יִבְרַךְ אֶת־הַנְּעָרִים וְיִקְרָא
 בְּהֵם שְׁמִי וְשֵׁם אֲבֹתֵי אֲבֹרָהֶם וְיִצְחָק וְיִדְגוּ לְרֹב בְּקִרְבֵּי
 הָאָרֶץ : יי אֱלֹהֵיכֶם הִרְבֵּה אֶתְכֶם וְהִנְכֶם הַיּוֹם כְּכֹכְבֵי
 הַשָּׁמַיִם לְרֹב : יי אֱלֹהֵי אֲבוֹתֶכֶם יִסַּף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֱלֹף
 פְּעָמִים וְיִבְרַךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לְכֶם :

בְּרוּךְ אַתָּה בָּעִיר וּבְרוּךְ אַתָּה בַּשָּׂדֶה : בְּרוּךְ אַתָּה
 בְּבֹאֶיךָ וּבְרוּךְ אַתָּה בְּצֵאתְךָ : בְּרוּךְ מִנְּאִיךָ וּמִשְׂאֵרְתְּךָ :
 בְּרוּךְ פְּרִי־בִטְנְךָ וּפְרִי אֲדָמָתְךָ וּפְרִי בְהֵמֹתֶיךָ שֹׁגֵר אֶדְפִּיךָ
 וְעֹשֶׂתְרוֹת צֹאנְךָ : יִצּוּ יי אֶתְךָ אֶת־הַבְּרָכָה בְּאֶסְמֶיךָ וּבְכָל
 מִשְׁלַח יְדֶךָ וּבְרִבְכָה בְּאָרֶץ אֲשֶׁר־יי אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ : יִפְתַּח
 יי לְךָ אֶת־אוֹצְרוֹ הַטּוֹב אֶת־הַשָּׁמַיִם קָתַת מִטֶּר־אֲרָצְךָ
 בָּעֵתוֹ וּלְבִרְכֶךָ אֶת כָּל־מַעֲשֵׂה יְדֶךָ וְהַלְוִיתָ גֹּזִים רַבִּים וְאַתָּה
 לֹא־תִלְוָה : כִּי־יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ בְּרִכְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לְךָ
 וְהֵעֲבַמְתָּ גֹזִים רַבִּים וְאַתָּה לֹא תֵעָבֵט וּמִשְׁלַת בְּגֹזִים רַבִּים
 וּבָךְ לֹא יִמְשָׁלוּ : אֲשֶׁר־יֶךָ יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשֵׁעַ בְּיַי
 מִגֵּן עֲזָרְךָ וְאֲשֶׁר־תִּרְבַּ גְּאוּתְךָ וַיִּכְחָשׁוּ אֵיבֶיךָ לְךָ וְאַתָּה עַל־
 בְּמוֹתֵימֹ תִדְרֹךְ :

מַחֲיִתִּי כְּעַב פִּשְׁעֶיךָ וּכְעֵנָן חֲטָאֲתֶיךָ שׁוֹבָה אֵלַי כִּי
 גֹאֲלֶתֶיךָ : רְנוּ שָׁמַיִם כִּי־עָשָׂה יי הִרְיעוּ תַחְתִּיּוֹת אָרֶץ פִּצְחוּ
 הַרִים

Będziesz błogosławionym nad wszystkie ludy, nie będzie wśród ciebie ani niepłodny ani niepłodna, ani w bydle twojem. I usunie Wiekuisty z ciebie wszelką słabość, i wszelkie zaraźliwe choroby egipskie, które poznałeś, nie naśle ich na ciebie, ale nawiedzi niemi wszystkich nieprzyjaciół twoich.

Hamalach. Anioł, który mnie wybawił od wszelkiego złego, oby pobłogosławił tym młodzieńcom i oby przez nich nazywano imię moje i imię ojców moich Abrahama, Jiechaha i oby wzrastali w mnóstwie wśród kraju. Wiekuisty, Bóg wasz, pomnożył was, i otóż jesteście dzisiaj jak gwiazdy niebios co do mnogości. Wiekuisty, Bóg ojców waszych, pomnoży was tysiąc razy jakżeście dzisiaj, i pobłogosławi was, jak wam był mówił.

Baruch. Bądź błogosławionym w mieście, bądź błogosławionym na roli, bądź błogosławionym przy wnijsciu, bądź błogosławionym przy wyjściu — błogosławiony twój kosz i twoje zaczynienie — błogosławiony płód twego żywota, płód twój roli, płód twego bydła, płód twój rogacizny i stada twych owiec. Wiekuisty ześle ci błogosławieństwo na składy twoje, i na wszystko czego się twa ręka dotknie i pobłogosławi ci na ziemi, którą ci daje Wiekuisty Bóg twój. Wiekuisty otworzy dla ciebie Swój obfity skarb, niebo, aby dało deszcz dla roli twojej w swoim czasie, i aby błogosławił wszelkie dzieło rąk twoich, i pożyczac będziesz wielu narodom, a sobie u nikogo nie pożyczysz. Bo Wiekuisty Bóg twój błogosławił ci, jak ci mówił był, że będziesz pożyczac wielu narodom, sobie zaś u nikogo nie pożyczysz, i że będziesz panował nad wielu narodami, ale nad tobą nikt panować nie będzie. Błogo ci Izraelu! któż podobnym tobie, ludu którym się Wiekuisty opiekuje? który jest Tarczą twój pomocy, Mieczem twój sławy — Tobie złożą hołd nieprzyjaciele twoi, a ty stąpać będziesz na ich górne twierdze.

Machisy. Rozwiałem przestępstwa twoje jak obłok, a twoje grzechy jak mgłę; wróć się do mnie, bo ja cię wybawiłem. Radujcie się niebioso, bo Wiekuisty tego dokonał, zabrzmiście weselem głębie ziemi, odezwiście się

הרים רנה יער וכרעץ בו כירנאל יי יעקב ובִּישְׂרָאֵל יתפאר :
גאלנו יי צבאות שמו קדוש ישראל :

ישראל נושע ביי תשועת עולמים לא תבשו ולא--
תכלמו עד עולמי עד : ואכלתם אכול ושבוע והללתם
את שם יי אלהיכם אשר עשה עמכם להפליא ולא יבשו
עמי לעולם : וידעתם כי בקרב ישראל אני ואני יי אלהיכם
ואין עוד ולא יבשו עמי לעולם : כִּי־בְשִׁמְחָה תצאו ובשלוש
התבלות ההרים והגבעות יפצחו לפניכם רנה וכל עצי השדה
ימחאו כף : הגה אל ישועתי אבטח ולא אפחד כי עזי
וזמרת יה יי ויהי לי לישועה : ושאתם מים בששון
ממעייני הישועה : ואמרתם ביזם ההוא הודו ליי קראו
בשמו הודיעו בעמים עלילתיו הזכירו כי גשגב שמו : זמרו
יי כי גאות עשה מודעת זאת בכל הארץ : צהלי ורני ישבת
ציון כִּי־גָדוֹל בְּקִרְבְּךָ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל : ואמר ביזם ההוא הגה
אלהינו זה קנינו לו ויושיענו זה יי קנינו לו נגילה ונשמחה
בישועתו :

בית יעקב לכו ונגלכה באור יי : והיה אמונת עתיך
חסן ישועת חכמת ודעת יראת יי היא אוצרו : ויהי דוד
לכל דרכו ורכו קרי משפיל ויי עמו : פדה בשלום נפשי
מקרב לי כִּי־בְרַבִּים הָיוּ עֲמָדַי : ויאמר העם אל שאול
הזנתן ימות אשר עשה הישועה הגדולה הזאת בישראל
חליקה חיי אס יפל משערת ראשו ארצה כִּי־עַם־אֱלֹהִים
עשה היום הזה ויפדו העם את יזנתן ולא מת : ופרווי יי

ישבון

radością góry, lasy i wszelkie drzewo, bo Wiekuisty odkupił Jakóba i wstawił się Izraelem. Odkupicielem naszym jest Bóg Zastępów, imię Jego: Święty Izraela.

Jisrael. Izrael wybawiony został przez Wiekuistego wybawieniem wieczystym, nie będziecie zawstydzeni i nie zarumienicie się przez wszystkie wieki. I będziecie jadać, jedząc do syta, i będziecie wychwalać imię Wiekuistego Boga swego, który wam czynił cuda, i nie zawstydzi się lud Mój na wieki. Abyście wiedzieli, że Ja jestem wśród Izraela, i że Ja jestem Wiekuistym Bogiem waszym, nie masz innego i nie zawstydzi się lud Mój na wieki. Bo w radości wyjdziecie, a w pokoju będziecie wróceni, góry i pagórki głośić będą przed wami radość swoją, a wszystkie drzewa polne klaskać będą w dłonie. Otóż On Bogiem mojego ocalenia, ufam i nie lękam się, bo siłą moją i pieniem mojem jest Jah, Wiekuisty, On stał mi się zbawieniem. I czerpać będziecie wody w radości z źródeł zbawienia. I rzekniecie tego samego dnia: uwielbiajcie Wiekuistego, wezwijcie imienia Jego, ogłaszajcie czyny Jego między ludami, przypomnijcie że imię Jego jest wzniosłe. Śpiewajcie Wiekuistemu, bo wzniosłe rzeczy zdziałał, znaném to na całej ziemi. Ciesz się i raduj mieszkanko Syonu, bo wielkim jest wśród Ciebie Święty Izraela. I mówić będą dnia owego: otóż to Ten Bóg nasz, w Niego ufamy i będzie nam pomagał, Ten to Wiekuisty, w którego ufamy, radujmy się i cieszmy Jego zbawieniem.

Beth Jakób. Domie Jakóba, dalejże postępujemy w świetle Wiekuistego. Ufność czasów twoich będzie w sile, w zbawieniu, w mądrości i w wiedzy, bojaźń Wiekuistego, ona jego skarbem. A Dawid był szczęśliwym w wszystkich drogach swoich, bo Wiekuisty był z nim. Okupił w pokoju duszę moją, że się do mnie zbliżyć nie mogli, bo wielu ich było przeciwko mnie. I rzekł lud do Saula: czy Jonathan ma umrzeć, który zdziałał to wielkie zbawienie? nigdy! jak żywy Wiekuisty, ani jeden z włosów głowy jego nie spadnie na ziemię, bo przy Boskiej pomocy zdziałał on dnia tego — tak lud ocalił Jonathana że nieumarł. A okupieni przez Wiekuistego

ישבון ובאו ציון בְּרָנָה וְשִׁמְחַת עוֹלָם עַל־רֵאשִׁים שְׁשׂוֹן
 וְשִׁמְחָה יִשְׁיֵגוּ וְנִסּוּ יִגּוֹן וְאַנְחָה : הַפְּכֶת מִסְפְּרֵי לְמַחֹל לִי
 פִּתְחֹת שָׁקִי וְתֹאזְרֵנִי שְׂמִיחָה : וְלֹא־אָבָה יי אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמוּעַ
 אֶרְ־בְּלָעַם וַיִּהְפֹּךְ יי אֱלֹהֶיךָ קָה אֶת־הַקְּלָלָה לְבִרְכָה כִּי
 אֶהְבֶּךָ יי אֱלֹהֶיךָ : אִז תִּשְׂמַח בְּתוֹלָה בְּמַחֹל וּבְחֹזֵרִים
 וְזֻקְנִים יַחְדָּו וְהַפְּכֵתִי אֲבָלָם לְשִׁשׁוֹן וְנַחֲמֵתִים וְשִׁמְחֵתִים
 מִיָּגוֹנָם :

בּוֹרָא נִיב שְׁפָתֵים שְׁלוֹם | שְׁלוֹם לְרַחֹק וּלְקְרוֹב אָמַר
 יי וּרְפָאֵתִיו : וְרוּחַ לְבָשָׂה אֶת־עַמְשֵׁי רֹאשׁ הַשְּׂרָיִשִׁים קָה
 דָּוִד וְעַמּוֹ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שְׁלוֹם | שְׁלוֹם קָה וְשְׁלוֹם לְעֹזְרֶךָ כִּי עֹזְרֶךָ
 אֱלֹהֶיךָ וַיִּקְבְּלֵם דָּוִד וַיִּתְּנֵם בְּרֹאשֵׁי הַגְּדוּד : וְאַמְרָתֶם כֹּה
 לָחִי וְאַתָּה שְׁלוֹם וּבֵיתֶךָ שְׁלוֹם וְכָל אֲשֶׁר־לְךָ שְׁלוֹם : יי עֲזֹ
 לְעַמּוֹ יִתֵּן יי | וַיְבָרֶךְ אֶת־עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם :

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בְּכָל־מְקוֹם שֶׁאַתָּה מוֹצֵא גְדֻלָּתוֹ שְׁלֵ־
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֵׁם אֶתָּה מוֹצֵא עֲנוּתְגוּתוֹ . דְּכַר זֶה כְּתוּב
 בַּתּוֹרָה . וְשְׁנַי בְּגִבְיָאִים . וּמִשְׁלָשׁ בְּכַתּוּבִים : כְּתוּב
 בַּתּוֹרָה כִּי יי אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וְאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים
 הָאֵל הַגָּדֹל הַגָּבֹר וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר לֹא־יִשָּׂא פָּנִים וְלֹא־יִקַּח
 שָׁחַד : וּכְתִיב בַּתּוֹרָה עֲשֵׂה מִשְׁפַּט יְתוּם וְאַל־מָנָה וְאַהֲבֵב גֵּר
 לְתֵת לוֹ לֶחֶם וְשִׂמְלָה : שְׁנַי בְּגִבְיָאִים דְּכְתִיב כִּי כֹה אָמַר
 רַם וְנִשְׂא שְׁכֵן עַד וְקֹדֶשׁ שְׁמוֹ מְרוֹם וְקֹדֶשׁ אֲשֶׁכּוֹן וְאַת־
 דְּכָא וְשִׁפְלֵ־רוּחַ לְהַחֲיוֹת רוּחַ שְׁפָלִים וְלְהַחֲיוֹת לֵב גְּדֻכָּאִים :
 מִשְׁלָשׁ בְּכַתּוּבִים דְּכְתִיב שִׁירוֹ | לְאֱלֹהִים זְמִירָה שְׁמוֹ סְלוֹ

לְרוֹכֵב

powrócą i przyjdą do Syonu w radości, wieczna uciecha otoczy ich głowę, dojdzie ich uciecha i radość, a ujdą smutek i wzdychania. Zamieniłeś żałobę moją na taniec, rozwiązałeś wór mój żałobny i opasałeś mnie radością. I nie chciał Wiekuisty Bóg słuchać Bileama, i zamienił Wiekuisty Bóg twój przekleństwo na błogosławieństwo, bo ukochał cię Wiekuisty Bóg twój. Wówczas cieszyć się będą dziewice przy tańcu i młodzieńcy i starcy wraz, i zamienię żałobę ich na radość i pocieszę ich i rozweselę ich po smutku.

Bore. Stwórca (przykazał), aby wszelkie usta powtarzały: „pokój, pokój z oddalonym jak i z blizkim,“ Wiekuisty mówił: Ja go wyleczę z grzechu. A duch ogarnął Amaszaja przełożonego wojska: tobie Dawidzie, tobie synowi Jiszaja, pokój! Pokój tobie, pokój twemu Opiekunowi! bo Bóg twój opiekował się tobą. I przyjął ich Dawid i umieścił ich na czele hufcu. Wtedy rzekiecie: aby tak było przez całe życie! Pokój tobie, pokój domowi twojemu, pokój wszystkiemu co przy tobie. Wiekuisty udzieli zwycięstwo ludowi Swojemu, Wiekuisty błogosławić będzie lud Swój pokojem.

Amar. Rabi Jochanan mawiał: wszędzie gdzie w Piśmie Świętym znajdziesz wzmiankę o wielkości Świętego, błogosławionny On, tam zarazem znajdziesz wzmiankę o Jego pokorze. Rzecz ta napisana w Zakonie Mojżesza, powtórzona w Księgach Proroków i po raz trzeci ogłoszona w Hagiografach. W Zakonie Mojżesza mówiono: „bo Wiekuisty Bóg wasz, to Bóg nad wszystkimi bogami i Pan nad wszystkimi panami, ów Bóg wielki, potężny, straszliwy, który nie zważa na osobę i nie bierze datków.“ Potem zaś mówiono: „wyrządza sprawiedliwość sierocie i wdowie, kocha cudzoziemca, by mu dostarczyć chleba i odzienia.“ (V Mojżesza 10, 17—18). Powtórzono to w Księgach Proroków, bo tam mówiono: albowiem tak mówił wzniosły i wywyższony, wiecznie panujący, którego imię jest *Święty*: „Na wysokości i w świętości panuję, a jednak jestem przy uciśnionym i upokorzonym, by ożywić ducha upokorzonych, by ożywić serce uciśnionych.“ (Jezajasz 57, 15). Po raz trzeci mówiono o tém w Księgach świętych: „Śpiewajcie Bogu, opiewajcie imię Jego, torujcie

לְחַזְכֵּב בְּעֶרְבוֹת בְּיַהּ שְׁמוֹ וְעִקְזוֹ לְפָנָיו : וּכְתִיב בַּתּוֹרָה אָבִי
 יְתוּמִים וְדִין אֲלֻמְנוֹת אֱלֹהִים בְּמַעֲוֹן קְדָשׁוֹ : יְהִי יי אֱלֹהֵינוּ
 עִמָּנוּ בְּאֶשֶׁר הָיָה עִם־אֲבוֹתֵינוּ אֶל־יַעֲזֹבֵנוּ וְאֶל־יִשְׁשָׁנוּ :
 וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּיי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים פְּלֻכֶם הַיּוֹם : כִּי־נָחַם יי
 צִיּוֹן נָחַם כָּל־חַרְבֹּתֶיהָ וַיִּשָּׂם מִדְּבָרָהּ כְּעֵדֶן וְעֶרְבָתָהּ כְּגֹן־יי
 שְׁשׂוֹן וְשִׁמְחָהּ יִמְצָא בָּהּ תּוֹדָה וְקוֹל זְמִירָה : יי חֲפִץ לְמַעַן
 צְדָקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וַיֵּאדָּיר :

קַח שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֲשֶׁר־יִרְאֶה יי הַהֹלֵךְ בְּדַרְכֵיכִי :
 יִגִּיעַ בְּפִיקָה כִּי תֹאכַל אֲשֶׁר־יָהּ וּמוֹזַב לָךְ : אֲשֶׁתָּהּ וּפְנֵי פֹרְיָהּ
 בְּיַרְכְּתֵי בֵיתָהּ בְּגִיָּה כַּשְׁתִּילֵי זֵיתִים סְבִיב לְשִׁלְתָּהּ : הַגָּה
 כִּי־כֵן יִבְרַךְ גֹּבֵר יֵרָא יי : יִבְרַכְךָ יי מִצִּיּוֹן וְרָאָה בְּמוֹזַב
 יְרוּשָׁתְּךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ : וְרָאָה בְּגִים לְבִנְיָהּ שְׁלוֹם עַל־
 יִשְׂרָאֵל :

הש"ץ סבדיל בביהב"ג, עלינו, קדיש יתום.

סדר הברלה למוצאי שבת

אוּחוּ הַכּוֹס בִּידוֹ

הַגָּה אֵל יִשׁוּעָתִי אֲבִיחָה וְלֹא אֶפְתָּח בִּי עֵזִי וְחִמְרַת יָהּ
 יי וַיְהִי־לִי לְיִשׁוּעָה : וְשִׂאֲבֹתָם מִיָּם בְּשִׁשׁוֹן מִמַּעַיְנֵי
 הַיִּשׁוּעָה : לַיי הַיִּשׁוּעָה עַל־עַמָּה בְּרַכְתָּהּ סְלָה : יי צְבָאוֹת
 עִמָּנוּ מִשְׁנֵב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סְלָה : לַיהוּדִים הַיְּתָה אוֹרָה
 וְשִׁמְחָה וְשִׁשׁוֹן וַיִּקַּר : כֵּן תִּהְיֶה לָנוּ . כּוֹס יִשׁוּעוֹת אֲשֶׁר
 וּבְשֵׁם יי אֶקְרָא :

ברכה על היין

כְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן :
 בְּרוּךְ

drogę panującemu na obłokach, którego imię jest „Jah,“ i weselcie się przed Nim.“ (Psalm 68, 56). A zaraz potem mówiono: On Ojcem sierot i Sędzią wdów, Bóg w świętym Swém mieszkaniu.“ (Psalm 68, 5—6). Oby Wiekuisty Bóg nasz był z nami, tak jak był z przodkami naszymi, oby nas nie opuścił, oby nas nie porzucił. Wy zaś, którzyście przywiązani do Wiekuistego Boga waszego, wszyscy dzisiaj żywymi jesteście. Bo Wiekuisty pocieszył Syon, pocieszył wszystkie jego zgłiszcza, uczynił zburzenie jego podobnym do Edenu, a stopy jego podobne do ogrodu Wiekuistego — radość i wesele w nim się znajduje, wdzięczność i odgłos śpiewów. Wiekuisty życzy sobie dla Swój łaski, aby Zakon się rozszerzył i uświetnił.

Szyc. (Psalm 128). Pieśń stopniowa. Szczęśliwy każdy bojący się Wiekuistego, postępujący Jego drogami. Jeżeli pracę rąk swoich pożywasz, toś szczęśliwy i dobrze ci się stanie. Żona twoja, jak płodna winnica na około domu twego; dzieci twoje, jak lato-rośle oliwne na około twego stołu. Otóż to tak błogosławionym bywa mąż bojący się Wiekuistego. Niech cię błogosławi Wiekuisty z Syonu, obyś ujrział szczęście Jerozolimy przez wszystkie dni życia swojego, obyś się doczekał dzieci swoich dzieci. Pokój z Izraelem.

(Kantor dokonywa obrządku Rozdziału Soboty od dni powszednich, i Alenu str. 74. Kadysz osierociałych str. 73).

PORZĄDEK ROZDZIAŁU SOBOTY OD DNI POWSZEDNICH.

Hawdalah. (*)

(Z kielichem wina lub innego napoju w ręce).

Hine. (*) Otóż On Bogiem zbawienia mojego, ufam i nie lękam się, bo siłą moją i pieniemi mojem jest Jah, i stał mi się zbawieniem. I będziecie czerpać wody w radości, z źródeł zbawienia. U Wiekuistego zbawienie, na lud Twój spływa błogosławieństwo Twoje.—Selah! — Bóg Zastępów z nami, naszą Twierdzą jest Bóg Jakóba.—Selah! — U Judejów było światło i radość i wesele i wspaniałość. Oby tak było i u nas! Kielich zbawienia podniosę, a imienia Wiekuistego wzywać będę.

(Błogosławieństwo nad winem).

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu Wszechświata, który stworzyłeś owoc winnicy.

על שאר משקים

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שהכל נהיה ברבך :

על הבשמים

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא מיני בשמים :

על הנר

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא מאורי האש :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם המבדיל בין קדש

לחול בין אור לחשך בין ישראל לעמים . בין יום השביעי

לששת ימי המעשה . ברוך אתה יי המבדיל בין קדש לחול :

ומירות למוצאי שבת

המבדיל בין קדש לחול . המאיתנו ימחל . זרענו

וכספנו ירבה כחול . וכפוכבים בליילה : יום פנה כצל תמר .

אקרא לאל עלי גמר . אמר שומר . אתא בקר וגם לילה :

צדקתך כהר תבור . על המאי עבור תעבור . כיום אתמוד

כי יעבור . ואשמורה בליילה : חלפה עונת מנחתתי . מי יתן

מנחתתי . יגעתני באנחתתי . אשחה בכל לילה : קולי בל

ינמל . פתח לי שער המנמל . שראשי נמלא טל . קוצותי

רסיסי לילה : העתר נורא ואיום . אשוע תנה פדיום .

בנשף בערב יום . באישון לילה : קראתיך יה הושיעני .

ארח חיים תודיעני . מדקה תבצעני . מיום עד לילה :

טהר מנוף מעשי . פן יאמרו מכעיס . איה ארוה עשי .

נתן זמרות בליילה : נחנו בידך כחמר . סלח נא על קל

וחמר . יום ליום יביע אמר . ולילה ללילה : המבדיל

רבון

(Błogosławieństwo nad innymi napojami).

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu Wszechświata, przez którego słowo wszystko się stało.

(Błogosławieństwo nad wonnymi korzeniami).

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu Wszechświata, któryś stworzył różne gatunki wonnych korzeni.

(Błogosławieństwo nad światłem).

Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu Wszechświata, któryś stworzył światła ognia.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu Wszechświata, który rozróżniasz między świętem a powszedniem, między światłem a ciemnością, między Izraelem a innymi narodami, między dniem siódmym a sześcioma dniami roboczymi. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, który rozróżniasz między świętem a powszedniem.

Śpiew na wyjście Sabatu.

Hamawdyl. (*) Ten co rozróżnia między świętem a powszedniem, oby nam grzechy nasze odpuścił, potomstwo nasze i majątek nasz pomnożył jak piasek i jak gwiazdy nocne.

Dzień minął jak cień palmy, i wołam do Boga o mnie ustanowiającego, stróż rzekł: przyszedł dzień a po nim noc. Sprawiedliwość Twoja, jak na górze Tabor, przepuści grzechy moje, jak dzień wczorajszy gdy minął, jak czuwanie nocne.

Minęła już pora ofiar, któż mi da odpoczynek? ustałem w jękach moich, opływam we łzach noc całą. Oby błaganie moje nie zostało zarzucone, otwórz mi bramę wzniesioną, bo głowa moja pełna rosy, kędziory kroplami nocy.

Daj się przebłągać straszny i potężny, gdy wołam, daj odkupienie, podczas zmierzchu i upadku dnia, w ciemnościach nocy.

Wołam do Ciebie, Boże wspomóż mnie, daj mnie poznać drogę życia, ocal mnie od upadku, od dnia do nocy.

Oczyść nieczystość mych czynów, aby nie mówili dręczyciele moi: „gdzież jest Bóg mój Twórca, który nadał śpiewy nocne?”

Myśmy w ręce Twojej jak glina, przebacz za lekkie i ciężkie przewinienia, dzień dniowi niech głosi to słowo a noc nocy.

Ten co i t. d.

רבוץ העולמים אב הרהמים והסליחות בסמן טוב
 ובמזל טוב החל עלינו את ששת ימי המעשה הבאים
 לקראתינו לשלום . חשוכים מכל־המא ופושע ומנקים
 מכל עון ואשמה ורשע . ומדבקים בתלמוד התורה
 ובמעשים טובים ותנונים דעה בינה והשכל מאתה .
 ותשמיענו בהם ששון ושמחה ולא תעלה קנאתנו על לב
 אדם ולא קנאת אדם תעלה על לבנו . מלכנו אלהינו
 האב הרחמן שים ברכה ורוחה והצלחה בכל־מעשה
 דינו . וכל־היועץ על עמך בית ישראל עצה טובה
 ומחשבת טובה אמצו וברכו גדלו וקיימו קים עצתו כדבר
 שנאמר יתן־לך כל־בבך וכל־עצתך ימצא : ונאמר ותגור
 אִמֶר ויִקַּם־ךָ ועל־דרכיך נגה אור : וכל־היועץ עלינו
 ועל כל־עמך בית ישראל עצה שאינה טובה תופר עצתו
 כדבר שנאמר יי הפיר עצת גוים הניא מחשבות עמים :
 ונאמר עזו עצה ותפר דברו דבר ולא יקום פי עמנו אל :
 ופתח לנו יי אלהינו אב הרהמים ארון הסליחות בזה
 השבוע ובכל שבוע . שערי אורה שערי ארך ימים
 ושנים שערי אריכת אפים . שערי ברכה שערי בינה .
 שערי גילה שערי גדלה שערי גאולה שערי גבורה .
 שערי דיצה שערי דעה . שערי הוד שערי הוד שערי
 הצלחה שערי הרוחה . שערי ועד טוב . שערי זריזות שערי
 זמרה שערי זכיות שערי זיו שערי זתר תורה שערי זתר
 חכמה שערי זתר בינה שערי זתר דעת . שערי תודה
 שערי

Modlitwa na wyjście Sabatu.

Ribon. (*) Panie wszystkich światów, Ojcie litości i przebaczenia, rozpocznij dla nas sześć dni pracy, nadchodzące ku nam w pokoju, dobrym znakiem i pomyślną gwiazdą — oby były wolne od wszelkiego błędu, oczyszczone od wszelkiego przestępstwa, winy i nieprawości — związane z nauką Zakonu i z dobrymi czynami, obdarzone wiedzą, rozsądkiem i rozważą od Ciebie. I daj nam słyszeć w nich radość i wesele, oby w serce żadnego człowieka nie wstąpiła zazdrość ku nam, i oby w nasze serce nie wstąpiła zazdrość ku innym ludziom. Królu nasz, Boże nasz litościwy, daj błogosławieństwo, ulgę i szczęście we wszystkich dziełach rąk naszych, i każdy który dla ludu Twójego Izraela uchwała dobrą radę i dobry pomysł, wzmacniaj go, błogosław go, wywyższaj go i zachowaj go — ustal jego radę, jak mówiono: udzieli ci wedle życzenia serca twojego, i wszystkie pomysły twoje spełni — i mówiono: i wyrzeczysz słowo a spełni ci się, a drodze twojej przyświeca światło. Każdy zaś który uchwała na nas i na cały lud Twój dom Izraela radę niedobłą, aby rada jego była zniweczoną, jak mówiono: Wiekuisty zniszczył rady narodów, zniweczył pomysły ludów — i mówiono: uradzcie radę a będzie zniweczoną, wyrzeczcie słowo i nie ostanie się, bo Bóg z nami. Wiekuisty, Boże nasz, Ojcie litości, Panie przebaczenia, otwórz nam w tym tygodniu i w każdym tygodniu, bramy światła, bramy długich dni i lat, bramy cierpliwości, bramy błogosławieństwa, bramy rozsądku, bramy radości, bramy wielkości, bramy zbawienia, bramy potęgi, bramy wesela, bramy wiedzy, bramy majestatu, bramy wspaniałości, bramy powodzenia, bramy ulgi, bramy dobrego towarzystwa, bramy czujności, bramy śpiewu, bramy łaski, bramy piękności, bramy blasku Zakonu, bramy blasku mądrości, bramy blasku rozsądku, bramy blasku wiedzy, bramy radości,

שְׁעָרֵי חֲמֵלָה שְׁעָרֵי חֵן וְחֶסֶד שְׁעָרֵי חַיִּים מְזֻבִּים שְׁעָרֵי
חֶכְמָה. שְׁעָרֵי מְזֻבָּה שְׁעָרֵי מִדְּרֹ. שְׁעָרֵי יְשׁוּעָה שְׁעָרֵי יִשְׂרָאֵל.
שְׁעָרֵי כְפָרָה שְׁעָרֵי כְלִכְלָה שְׁעָרֵי כְבוֹד. שְׁעָרֵי לְמוּד. שְׁעָרֵי
מְזוּן שְׁעָרֵי מְנוּחֹת שְׁעָרֵי מְחִילֹת שְׁעָרֵי מְדַע. שְׁעָרֵי
נְחָמָה שְׁעָרֵי נְקִיּוּת. שְׁעָרֵי סְלִיחָה שְׁעָרֵי סִיעָתָא דְשָׁמַיָא.
שְׁעָרֵי עֲזָרָה. שְׁעָרֵי פְדוּת שְׁעָרֵי פְרִנְסָה מְזֻבָּה. שְׁעָרֵי צְדָקָה
שְׁעָרֵי צְהֵלָה. שְׁעָרֵי קְדֻשָּׁה שְׁעָרֵי קוֹמְמִיּוּת. שְׁעָרֵי רַחֲמִים
שְׁעָרֵי רְצוֹן שְׁעָרֵי רְפוּאָה שְׁלָמָה. שְׁעָרֵי שְׁלוֹם שְׁעָרֵי
שְׁמִחָה שְׁעָרֵי שְׂמֹעֹת מְזֻבֹּת. שְׁעָרֵי שְׁלֹחַ. שְׁעָרֵי תוֹרָה
שְׁעָרֵי תְפִלָּה שְׁעָרֵי תְשׁוּבָה שְׁעָרֵי תְשׁוּעָה. כְּדָכְתִּיב
וְתִשְׁעַת צְדִיקִים מִי מְעוֹזִים בְּעַת צָרָה : וַיַּעֲזֹרֵם יי וַיַּפְלִטֵם
יַפְלִטֵם מִרְשָׁעִים וַיִּזְשִׁיעֵם בַּיַּחְסוּד בּוֹ : וְנֹאמַר חֲשַׁף יי אֶת־
זְרוּעַ קְדֻשׁוֹ לְעֵינַי כָּל־הַגּוֹיִם וְרָאוּ כָל־אֲפָסֵי אֶרֶץ אֶת
יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ : וְנֹאמַר קוֹל צוֹפֵיךְ נִשְׁאֹר קוֹל יַחֲדוֹ יִרְנְנוּ
כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׁוּב יי צִיּוֹן : וְקוֹלֵנוּ לְנוּ יי אֱלֹהֵינוּ
מִקְרָא שְׁכָתוּב מַה נֶּאֱדָר עַל־הַדְּתָרִים רַגְלֵי מְבַשֵּׁר מִשְׁמִיעַ
שְׁלוֹם מְבַשֵּׁר מִזֵּב מִשְׁמִיעַ יְשׁוּעָה אִמְר לְצִיּוֹן מִלְּךְ
אֱלֹהֶיךָ : רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן הִגָּה הַנֶּם וְלִירוּשָׁלַם מְבַשֵּׁר אֶתְּךָ
אֲמֵן סְלָה :

bramy litości, bramy życzliwości i łaski, bramy szczęśliwego życia, bramy mądrości, bramy szczęścia, bramy czystości, bramy zbawienia, bramy prawości, bramy odpuszczenia, bramy pokarmu, bramy zaszczytów, bramy uczenia się, bramy pożywienia, bramy spokoju, bramy przebaczenia, bramy nauki, bramy pocieszenia, bramy ochędóstwa, bramy przebaczenia, bramy pomocy niebieskiej, bramy pomocy, bramy odkupienia, bramy wyżywienia się dostatniego, bramy sprawiedliwości, bramy tryumfu, bramy świętości, bramy wzniesionej głowy, bramy miłosierdzia, bramy podobania się, bramy zupełnego wyzdrowienia, bramy pokoju, bramy radości, bramy dobrych nowin, bramy zadowolenia, bramy Zakonu, bramy modlitwy, bramy pokuty, bramy wybawienia — jak mówiono: a zbawienie sprawiedliwych od Wiekuistego, ich Ochrony w czasie ucisku, i wspomóż im Wiekuisty i ocali ich od bezbożnych, i zbawi ich, bo Mu ufają. — I mówiono: obnażył Wiekuisty święte ramię Swoje w obec wszystkich narodów, i ujrzą wszystkie kończyny ziemi, zbawienie Boga naszego. — I mówiono: głos stróży Twoich! podnieśli głos swój, śpiewać będą wraz, bo oko w oko zobaczą, gdy Wiekuisty wróci do Syonu. I niech się sprawdzi na nas, Wiekuisty, Boże nasz, wiersz napisany: jak piękne są na górach stopy zwiastuna, głoszącego pokój, głoszącego szczęście, głoszącego wybawienie, mówiącego do Syonu: Bóg twój królował. Otóż oni pierwsi są w Syonie, a Jeruzalemowi dam zwiastuna. — Amen! — Selah!

קדוש הלבנה

מקדוש הלבנה פעם אחת בחדש מן ג' ימים אחר הצלד עד ט"ו ימים .

ברוך אתה יי אלהינו . מלך העולם . אשר במאמרו
ברא שחקים . וברוח פיו כל צבאם . חק וזמן נתן להם .
שלא ישגו את תפקידם : ששים ושמחים לעשות רצון
קונם . פועל אמת שפעלתו אמת . וללבנה אמר שתתחדש
עטרת תפארת לעמוי במן . שהם עתידים להתחדש
כמותה . ולפאר יוצרם על שם כבוד מלכותו . ברוך
אתה יי מחדש חדשים :

ג'פ ברוך יוצרך . ברוך עושך . ברוך קונך . ברוך בוראך :

ג'פ בשם שאני רוקד כנגדך . ואיני יכול לגע בך .
כך לא יוכלו כל אויבי לגע בי לרעה :

ג'פ תפל עליהם אימתה ופחד בגדל זרועך ידמו כאבן :
כאבן ידמו זרועך בגדל ופחד אימתה עליהם תפל :

ג'פ דוד מלך ישראל חי וקים :

שלום

POŚWIĘCENIE KSIĘŻYCA.

(Księżyc poświęca się co miesiąc, w trzy dni po nowiu, aż do piętnastego dnia, stojąc pod gołym niebem).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata, któryś słowem Swojém stworzył niebiosy, a tchem ust Swoich, wszystkie ich zastępy, prawidła i czas wyznaczyłeś im, aby nie zmieniły swego powołania — wesoło i radośnie pełnią wolę swego Twórcy, — On wykonywa prawdę, którego dzieło jest prawdą, a do księżyca mówił, aby się odnowił, jako korona wspaniałości dla tych, których od urodzenia pielęgnuje, bo i oni kiedyś, jak on teraz, się odnowią i wstawią Twórcę swego dla imienia wspaniałości Jego panowania. Bądź pochwalony, Wiekuisty! odnawiający miesiące.

Baruch. (*) Błogosławiony, kto cię ukształtował. — Błogosławiony, kto cię zrobił. — Błogosławiony, kto twój właściciel. — Błogosławiony, kto cię stworzył. (Trzy razy).

Keszem. Tak, jak ja podskakuję ku Tobie i nie mogę Cię dosięgnąć, tak niech nieprzyjaciele moi nie będą w stanie dotykać mię w złym zamiarze. (Trzy razy).

Tipol. (*) Napadła na nich bojaźń i strach, przed wielkością ramienia Twojego zdrętwieli jak głaz. Jak głaz zdrętwieli przed Twojego ramienia wielkością, strach i bojaźń na nich napadła. (Trzy razy).

Dawid. Dawid, Król Izraela, żyje wiecznie. (Trzy razy).

נִים שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם . עֲלֵיכֶם שְׁלוֹם :

נִים סֶמֶן טוֹב וּמִזֵּל טוֹב יְהֵא לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל אָמֵן :

קוֹל דְּדוּדֵי הַגָּה זֶה בָּא . מְדַלֵּג עַל הַדְּהָרִים . מְקַפֵּץ עַל
הַגְּבָעוֹת : הַזְמָה דְּדוּדֵי לְצָבִי . אוֹ לְעֶפֶר הָאֵילִים . הַגָּה זֶה
עוֹמֵד אַחַר כְּתֻלָנוּ . מְשַׁנֵּיחַ מִן הַחֲלוּנוֹת מִצִּיץ מִן
הַתְּרָכִים :

בָּא שִׁיר לְמַעֲלוֹת אִשָּׁא עֵינֵי אֱלֹהֵהָרִים מֵאֵין יָבֵא
עֲזוּרֵי : עֲזוּרֵי מַעַם יי עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ : אֱלֹהֵינוּ לְמוֹט
רַגְלֶךָ אֱלֹהֵינוּ שְׁמֶרְךָ : הַגָּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר
יִשְׂרָאֵל : יי שְׁמֶרְךָ יי צִלֶּךָ עַל־יַד יְמִינֶךָ : זִמְסֵה הַשֶּׁמֶשׁ
לֹא־יִכְבֶּה וְיִרְחַ בְּלִילֶהָ : יי יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל־דָּרַע יִשְׁמֹר אֶת־
נַפְשֶׁךָ : יי יִשְׁמֹר־צִאֲתֶךָ וּבִזְאוֹךָ מַעֲתֶה וְעַד־עוֹלָם :

תָּנָא רַבִּי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל . אֶלְמָלֵא לֹא זָכוּ יִשְׂרָאֵל .
אֶלָּא לְהַקְבִּיל פְּנֵי אֲבִיהֶם שֶׁבְּשָׁמַיִם פַּעַם אַחַת בַּחֲדָשׁ דַּיִם .
אָמַר אַבְיִי הַלְכֶךָ צְרִיךְ לְמִימְרָא מְעוּמַד :

מִי זֹאת עוֹלָה מִן הַמְדַבֵּר מִתְרַפֶּקֶת עַל הַדּוּדָה : וַיְהִי
רְצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי לְמִקְדָּאוֹת פְּגִימַת הַלְבָנָה
וְלֹא יִהְיֶה שׁוֹם מְעוֹט . וַיְהִי אוֹר הַלְבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה . וּכְאוֹר
שְׁבַעַת יְמֵי בְרֵאשִׁית . כְּמוֹ שֶׁהִיְתָה קוֹדֵם מְעוֹטָה . שְׁנַאמַר
אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרוֹת הַגְּדוֹלִים . וַיִּתְקַיֵּים מִקְרָא שְׁפָתוֹב וּבְקִשׁוֹ
אֶת־יי אֱלֹהֵיהֶם וְאֵת דְּוִיד מִלְכָם אָמֵן :

בְּ הַלְלוּיָהּ | הַלְלוּ־יָאֵל בְּמִדְּשׁוֹ הַלְלוּהוּ בְּרַקִּיעַ עִזּוֹ :
הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתוֹ הַלְלוּהוּ כְּרַב גְּדֻלוֹ : הַלְלוּהוּ בַּתְּקַע

שׁוֹפֵר

Szalom. Pokój Tobie. Tobie pokój. (Trzy razy).

Symon. Dobrym to znakiem i pomyślną gwiazdą będzie dla nas i dla całego Izraela. (Trzy razy).

Kol. (*) Głos miłego mego! Oto idzie i skacze przez góry, przesadza pagórki — miły mój podobny jest do jelenia, do łani z baranów. Otóż on stoi za ścianą naszą, wygląda z okien, patrzy przez szpary.

Syr lamaalos. (*) (*Psalm 121*). Pieśń stopniowa. Oczy swoje wznoszę w góry, skąd mi pomoc przybędzie? Pomoc moja od Wiekuistego, Twórcy nieba i ziemi. Nie dozwoli, by noga twa się zachwiała, nie zdrzymie Ten, co cię strzeże. Bo nie zdrzymie i nie zaśnie Stróż Izraela. Wiekuisty Stróżem twoim, Wiekuisty Ośłoną twoją na prawicy Twojej. Dniem słońce cię razić nie będzie, ani księżyc nocą. Wiekuisty strzedz cię będzie od wszelkiego złego, strzedz będzie duszę twoją. Wiekuisty strzedz będzie wyjście twoje i wnijsie twoje, odtąd i na wieki.

Tana. Wykładano u Rabi Jiszmaela: Gdyby dostało się Izraelowi raz w miesiącu tylko przywitać oblicze Ojca swego w niebie, byłoby dostatecznie. Abaji wyrzekł: dla tego odprawia się to nabożeństwo stojąc.

Mi. (*) Klóż to jest owa, co występuje z pustyni, oparta na swym miłym? Oby Ci się spodobało, Wiekuisty Boże mój i Boże ojców moich! dopełnić braku u księżycu, aby w nim nie było ubytku i aby światło księżycu było takim, jak światło słońca i jak światło, które miało w siedmiu dniach stworzenia świata, tak jak było przed jego zmniejszeniem, bo mówiono: dwa wielkie światła. Oby się ziściło na mnie, to co napisano: i będą szukać Wiekuistego Boga swego, i Dawida, króla swego. — Amen!

Hallelujah. (*Psalm 150*). Hallelujah! Chwalcie Boga w Jego świątyni, — chwalcie Go na Jego mocnym sklepieniu. — Chwalcie Go w sile Jego, — chwalcie Go po dług wielkości Jego majestatu. — Chwalcie Go dźwiękiem

שׁוֹפֵר הַקְּלוּדוֹ בְּגִבְלֵי וְכַנּוֹר : הַקְּלוּדוֹ בְּתֵף וּמְחֹל הַקְּלוּדוֹ
 בְּמַנִּים וְעֵגֶב : הַקְּלוּדוֹ בְּצִלְצָלִי שְׁמַע הַקְּלוּדוֹ בְּצִלְצָלִי
 תְּרוּעָה : כֹּל תַּשְׁמָה תַּחֲלִל יְהִי הַקְּלוּדוֹ :

ס לְמַנְצִיחַ בְּנִינַת מְזֻמֹּר שִׁיר : אֱלֹהִים יִחַנְנוּ וַיְבָרְכֵנוּ
 יְאֵר פְּנֵי אֶתְנֵנוּ סֵלָה : לְדַעַת בְּאֶרֶץ יִרְדָּה בְּכָל־נְוִים
 יִשְׁוַעְתָּהּ : יִרְדָּה עַמִּים | אֱלֹהִים יִרְדָּה עַמִּים כָּלָם : יִשְׁמַח
 וַיִּרְנְנוּ לְאֻמִּים כִּי־תִשְׁפֹּט עַמִּים מִיִּשְׂרָאֵל וּלְאֻמִּים | בְּאֶרֶץ
 תִּנְחַם סֵלָה : יִרְדָּה עַמִּים | אֱלֹהִים יִרְדָּה עַמִּים כָּלָם :
 אֶרֶץ נִתְּנָה יְבוּלָה יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ : יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים
 וַיִּירָאוּ אֹתוֹ כָּל־אֲפִסֵי־אֶרֶץ :

surmy, — chwalcie Go cytrą i arfą, — chwalcie Go bębmem i tańcem, — chwalcie Go na stronach i flecie. — Chwalcie Go głośnym brzękiem, — chwalcie Go głośnym dźwiękiem. — Wszelki duch Boga chwali! Wszelki duch Boga chwali. Hallelujah!

Lamnaceach. (*Psalms 67*). Dla mistrza śpiewów; pieśń psalmowa. Oby nas Bóg utaskawił i błogosławił nam, oby oblicze Jego nam przyświecało.—Selah!—Aby świat poznał drogi Twoje, wszystkie narody doznawały Twój pomocy. Wielbić Cię będą ludy, o Boże! Wielbić Cię będą ludy wszystkie. Cieszyć i radować się będą narody, bo Ty sądzisz ludy prawością, a państwa świata łaskawością.—Selah!—Wielbić Cię będą ludy, o Boże! wielbić Cię będą narody wszystkie. Oby ziemia wydała plon obfity, oby nam błogosławił Bóg, nasz Bóg. Oby nam błogosławił Bóg, a wówczas obawiać się Go będą wszystkie krańce ziemi.

חלק שלישי

תפלות לשלש רגלים

ראש חדש . תנוכה . פורים ותשעה באב .

CZEŚĆ III.

**Modlitwy na Święta
I UROCZYŚCÍ.**

תפלות ראש חדש

במנחה בערב ראש חדש מתפללין כדרכו. אלא שא"א תחנון. בערבית מתפללין כדרכו ומוסיפין יעלה ויבא. בשחרית מתפללין כסדר היום ומוסיפין ובראשי חדשיכם בפרשת קרבנות. בשמונה עשרה אומרים יעלה ויבא ואחרי חזרת התפלה בקור. קדין הלל בדלוג. לא לנו. אהבתי. וכן בכל יו"ט אחרי הש"ע. וגם בחנוכה. אך בששת ימים האחרונים של פסח אין נוסרין את ההלל. ובסכות לוקחים בשעת קריאת הלל אתרוג ולולב. חוץ כשחל בשבת. ומברכין :

בְּרַךְ אֱתָהּ יי אֱלֹהֵינוּ מֶמְקַד הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל־נְטִילַת לֹולֵב :

ביום ראשון של סכות, ואם חל בשבת ביום שני, אומרים על האתרוג ברכת שהחיינו.

בְּרַךְ אֱתָהּ יי אֱלֹהֵינוּ מֶמְלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיַּמְנוּ
וְהַגִּיעָנוּ לְזִמְנֵה הַזֶּה :

סדר הלל

בְּרַךְ אֱתָהּ יי אֱלֹהֵינוּ מֶמְקַד הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְקַרְוא אֶת־הַהֲלֵל :

הללויה

NABOŻENSTWO NA POCZĄTEK MIESIĄCA.

(Nabożeństwo przedwieczne i wieczorne, w wilgą początku miesiąca, odbywa się jak zwykle, opuszczając tylko modlitwę błagalną (Tachnun). W Szemoneh esreh nabożeństwa wieczornego dodaje się modlitwę: Jaaleh wejawo. Nabożeństwo poranne odbywa się także zwyczajnym порядkiem, tylko dodaje się w cytacjach rozdziałów o ofiarach, wzmianka o początku miesiąca: Uwrosze chodszechem, a w Szemoneh esreh dodaje się modlitwa: Jaaleh wejawo; — po powtórzeniu zaś modlitwy 18-stu przez Kantora, odprawia się Nabożeństwo wielbiące (Hallel). Nabożeństwo to odprawia się, po Szemoneh esreh, nie tylko na początku miesiąca, ale we wszystkie Święta uroczyste, to jest: Paskę, Tygodniów i Szalasów, tudzież Chanukah. W ostatnich sześciu dniach Paski, tudzież w początku miesiąca, opuszczają się w Hallel dwa ustępy, to jest: Le lonu i Ahawti, co się nazywa: *Hallel skrócony*. W święto Szalasów, a mianowicie w pierwszych siedmiu dniach, bierze się do Nabożeństwa Hallel: Lulab i Esrog (palmę i rajske jabłko), wyjąwszy w dniach, gdy przypada Sobota, nad Lulabem mówi się, przed rozpoczęciem Hallel, następujące błogosławieństwo):

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś nas poświęcił Swojemi przykazaniami i ustanowił obrządek z Lulabem.

(Pierwszego dnia święta Szalasów, a gdy przypada w Sobotę, to drugiego dnia, gdy się bierze Lulab, mowi się, oprócz tego, następujące błogosławieństwo, zwane: Szehechijonu):

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś nas utrzymywał przy życiu i zdrowiu i dozwolił nam doczekać tej uroczystości.

(*) PORZĄDEK NABOŻENSTWA WIELBIĄCEGO (HALLEL).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś nas poświęcił Swojemi przykazaniami i rozkazał nam czytać modlitwę: Hallel.

קי הגלויה | הללו עברי יי הללו את-שם יי : יהי
 שם יי מברך מעתה ועד-עולם : ממזרח-שמש עד-מבוא
 מהלל שם יי : רם על-כל-גוים | יי על-השמים כבוד : מי
 כיי אלהינו המנביהו לשבת : המשפילי ראות בשמים
 ובארץ : מקימי מעפר דל מאשפת ירים אביון : להושיבי
 עם-נדיבים עם נדיבי עמו : מושיבי עקרת הבית אם-
 הפנים שמחה הגלויה :

קי בצאת ישראל ממצרים בית יעקב מעם לעז :
 היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו : הים ראה ויגם
 תירדן יסב לאחור : ההרים רקדו כאיילים נבעות כבני-
 צאן : מהדקה הים פי תגום תירדן תסב לאחור : ההרים
 תרקדו כאיילים נבעות כבני-צאן : מלפני ארון חולי ארץ
 מלפני אלה יעקב : זהפכי הצור אגם-מים הלמיש
 למעיני-מים :

מלגין ברה ובששת ימים האחרונים של פסח .

קטו לא קנו יתה לא קנו פי לשמך תן כבוד על-חסדך
 על-אמתך : קמה יאמרו הגוים איהנא אלהיהם : ואלהינו
 בשמים כל אשר-הפין עשה : עצביתם כסתוהב מעשה ידי
 אדם : פה קהם ולא ידברו עינים להם ולא יראו : אוננים
 להם ולא ישמעו אף-להם ולא ירחוץ : ידיהם | ולא ימיושן
 רגליהם ולא יהלכו לא יהנו בגרונם : כמותם יהיו עשייהם
 כל אשר-במת בהם : ישראל במח ביהודה עזרם ומגנם הוא :

בית

Hallelujah. (*Psalm 113*). Hallelujah! Uwielbiajcie, słudzy Wiekuistego, uwielbiajcie imię Wiekuistego! Oby imię Wiekuistego było błogosławioném, od dziś, przez wszystkie wieki. Od wschodu słońca, aż do jego zachodu, uwielbianem jest imię Wiekuistego. Nad wszystkie narody wyniesionym jest Wiekuisty, Jego majestat nad niebiosy. Któż, jak Wiekuisty, Bóg nasz, siedzący wysoko i patrzący nisko, — od nieba, ku ziemi? Podnosi z prochu pokornego, nędzarza z steku wywyższa, by go posadzić wśród książąt, książąt swego ludu; — zamienia niepłodną kobiętę, na matkę zachwyconą dziećmi swojemi. Hallelujah!

Beces. (*Psalm 114*). Gdy Izrael wyszedł z Egiptu, — dom Jakóba z pośród ludu barbarzyńskiego — wtedy Jehudah stał się Jego świętością, Izrael Jego panowaniem. Widziało to morze i uciekło, — Jordan cofnął się wstecz. Góry podskoczyły, jak kozły, pagórki, jak młode jagnięta. Cóż ci się stało morze, żeś uciekło? Jordanie, żeś się cofnął wstecz? Góry, żeście podskoczyły, jak kozły? pagórki, jak młode jagnięta? Oto przed Panem, przed którym ziemia zadrżała, przed Bogiem Jakóba. Który zamienia opokę na jezioro, skałę na źródło obfite.

(Opuszcza się w sześciu ostatnich dniach Paski i w początku miesiąca).

Lo lanu. (*Psalm 115*). Nie nam, o Wiekuisty! nie nam, ale imieniu Swojemu daj sławę, dla Swój łaski, dla Swój wiary. Dla czegoż mówić mają narody: „a gdzież ich Bóg?“ Bóg nasz jest w niebie, co mu się podoba. — wykonywa. Ale ich posągi są ze srebra i ze złota, dzieło rąk ludzkich. Usta mają, a nie mówią, oczy mają, a nie widzą, uszy mają, a nie słyszą, nos mają, a nie wąchają, ręce ich, — a nie dotykają, ich nogi, — a nie chodzą, — z gardła głosu nie wydobywają. Tak jak oni, staną się ich mistrzowie, — wszyscy którzy im ufają. — Izraelu! ufaj w Wiekuistym, On ich Opieką i Tarczą.

בית אהרן פָּתַחוּ בַיהוָה עֲזָרָם וּמִגָּנָם הוּא : יִרְאֵי יְהוָה בְּפִתּוֹחַ
בַּיהוָה עֲזָרָם וּמִגָּנָם הוּא :

יִ זְכַרְנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית
אֶהְרֹן : יְבָרֵךְ יִרְאֵי יִי הַקְּמָנִים עִם־הַגְּדֹלִים : יִסֵּף יִי עֲלֵיכֶם
עֲלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם : בְּרוּכִים אַתֶּם לַיִי עֲשֵׂה שְׁמִים וְאַרְץ :
הַשְּׁמַיִם שְׁמִים לַיִי וְהָאָרֶץ נָתַן לְבְנֵי־אָדָם : לֹא־הַמְּתִים
יְהַלְלוּיָהּ וְלֹא כָל־יְרֵדֵי הַדּוֹמָה : וְאַנְחָנוּ נִבְרָךְ יְהִ מַעֲתָה וְעַד־
עוֹלָם הַלְלוּיָהּ :

סלגין בר"ח ובששת ימים האחרונים של פסח .

קטו אֶהְבַּתִּי כִּי־שָׁמַעַ ו יִי אֶת־קוֹלִי תַחֲנוּנֵי : כִּי־הִטָּה
אֲזוּנֹ לִי וּבִימֵי אֶקְרָא : אֶפְפוּנִי וְחַבְלֵי־מוֹת וּמִצְדֵי שְׂאוּל
מִצְאוּנֵי צָרָה וַיְגוֹן אֶמְצָא : וּבָשִׁם־יִי אֶקְרָא אָנָּה יִי מַלְטָה
נַפְשִׁי : חֲזוֹן יִי וְצַדִּיק וְאֱלֹהֵינוּ מְרַחֵם : שְׁמַר פְּתָאִים יִי
דַלְתֵי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ : שׁוּבֵי גַפְשִׁי לְמַנוּחֵיכִי כִי יִי גַמַל עֲלֵיכִי :
כִּי חֲלַצְתָּ נַפְשִׁי מִמּוֹת אֶת־עֵינֵי מִן־דַּמְעָה אֶת־רַגְלֵי מִדְּחִי :
אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יִי בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים : הֶאֱמַנְתִּי כִי אֶדְבַר אָנֹּי
עֲנִיתִי מְאֹד : אָנֹּי־אֶמַרְתִּי בְּחַפְזִי כָּל־הָאָדָם כֹּזֵב :

מָה־אָשִׁיב לַיִי כָּל־תַּגְּמוֹלָהֵי עָלַי : כּוּס־יִשׁוּעוֹת אֶשָּׂא
וּבָשִׁם יִי אֶקְרָא : נְדָרֵי לַיִי אֶשְׁלֹם נְגִדָה־נָא לְכָל־עַמּוֹ : יִקְרַ
בְּעֵינֵי יִי הַמּוֹתָה רַחֲסִידוֹ : אָנָּה יִי כִי־אָנֹּי עֲבָדְךָ אָנֹּי
עֲבָדְךָ בְּן־אֶמְתְּךָ פִּתְתָה לְמוֹסְרֵי : לָךְ אֶזְבַּח וְזָבַח תּוֹרָה וּבָשִׁם
יִי אֶקְרָא : נְדָרֵי לַיִי אֶשְׁלֹם נְגִדָה־נָא לְכָל־עַמּוֹ : בְּתַצְרוֹת ו
בֵּית יִי בְּתוֹכְכִי יְרוּשָׁלַם הַלְלוּיָהּ :

הללו

Domie Aharona! ufajcie w Wiekuistym, On ich Opieką i Tarczą. Wy! co się Wiekuistego obawiacie, ufajcie w Wiekuistym, On ich Opieką i Tarczą.

Adonaj. Wiekuisty wspomniał nas, błogostawić będzie, błogostawić będzie domowi Izraela, błogostawić będzie domowi Aharona, błogostawić będzie bojących się Wiekuistego, małych i wielkich. Wiekuisty poszczęści wam, wam i potomstwu waszemu. Bądźcie błogostawieni od Wiekuistego, Stwórcy nieba i ziemi. Niebiosa, to są niebiosa Wiekuistego, ale ziemię oddał On synom ludzkim. Zmarli nie mogą uwielbiać Wiekuistego, ani nikt, kto wstąpił do grobu. My zaś będziemy błogostawić Boga, od dziś, przez wszystkie wieki. — Hallelujah!

(Opuszcza się w sześciu ostatnich dniach Paski i w początku miesiąca.)

Ahawti. (*Psalm 116*). Lubię, gdy wysłucha Wiekuisty głosu mego błagania, gdy schyla ucho Swoje ku mnie, i przez całe życie wołać doń będę. Gdy mnie więzy śmierci otaczają, gdy mnie męczarnie grobu nawiedzają, gdy ucisk i smutek mnie trapią, wtedy wołam do imienia Wiekuistego: „Racz, o Wiekuisty! ocalić mą duszę!“ Litościwym jest Wiekuisty i sprawiedliwym, — Bóg nasz miłosiernym. Wiekuisty strzeże nierozważnych; — upadłem był, ale mi dopomógł. Wróc duszo moja do swego spoczynku, bo Wiekuisty dobro ci wyświadczył. Bo ocaliłeś duszę moją od śmierci, oko moje od łez, nogę moją od upadku. Postępować będę, przed Wiekuistym, w krainach żyjących. Wyznaję, objawiam, głośno bardzo się odzywam, że w rozpaczy tylko mówiłem: „człowiek jest tylko istotą przechodnią.“

Mah aszyw. Czém mogę odwdziaczyć się Wiekuistemu, za wszystkie dobrodziejstwa Jego dla mnie? Kielich zbawienia podniosę i imienia Wiekuistego wzywać będę. Śluby moje Wiekuistemu spełnię, w obec całego ludu Jego. Nieobojętną jest, w oczach Wiekuistego, śmierć Jego pobożnych. Błagam Cię, o Wiekuisty! bo ja jestem Twym sługą, synem Twój niewolnicy. Tyś rozwiązał więzy moje. Tobie ofiarować będę ofiarę dziękczynną i imienia Wiekuistego wzywać będę. Śluby moje Wiekuistemu, spełnię w obec całego ludu Jego. W przysionkach domu Wiekuistego, wśród Ciebie, Jeruzalemie! Hallelujah!

ק"ו הִלְלוּ אֶת־יְיָ כְּלַגְוִיִּם שִׁבְחוּהוּ כְּלַהֲאָמִים : כִּי גָבַר
עָלֵינוּ | חֲסֹדוֹ וְאַמְתּוֹ לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ :

כִּי הוֹדוּ לַיְיָ כִּי־טוֹב : כִּי לְעוֹלָם חֲסֹדוֹ :
יֹאמְרוּ־נָא יִשְׂרָאֵל : כִּי לְעוֹלָם חֲסֹדוֹ :
יֹאמְרוּ נָא בֵּית אֱהֲרֹן : כִּי לְעוֹלָם חֲסֹדוֹ :
יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי־יְיָ : כִּי לְעוֹלָם חֲסֹדוֹ :

מִן־הַמַּצֵּר קָרָאתִי יְהוָה עֲנֵנִי בַמֶּרְחֹבַיִת : יְיָ לֹא אֵירָא
מִה־יַעֲשֶׂה לִּי אָדָם : יְיָ לִי בַעֲזָרִי וְאֲנִי אֲרָאָה בְּשִׁנְאֵי : טוֹב
לְחַסוֹת בַּיְיָ מִמִּבְטָח בְּאָדָם : טוֹב לְחַסוֹת בַּיְיָ מִמִּבְטָח בַּגְּדִיבִים :
כְּלַגְוִיִּם סִבְבּוֹנִי בְּשֵׁם־יְיָ כִּי־אֲמִילֵם : סִבּוֹנִי גַם־סִבְבּוֹנִי
בְּשֵׁם־יְיָ כִּי אֲמִילֵם : סִבּוֹנִי כְדַבְרִים דַּעֲבוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים
בְּשֵׁם־יְיָ כִּי אֲמִילֵם : דַּחַח דְּחִיתַנִּי לְנִפְלֹל וַיְיָ עֲזָרְנִי : עֲזִי
וְזִמְרַת יְהוָה וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה : קוֹל | רִגְוָה וִישׁוּעָה בְּאֶהְלִי
צַדִּיקִים יִמִּין יְיָ עֲשֶׂה חַיִּל : יִמִּין יְיָ רֹמְמָה יִמִּין יְיָ עֲשֶׂה
חַיִּל : לֹא־אֲמוֹת כִּי־אֶחָיָה וְאִסְפָּר מַעֲשֵׂי־יְהוָה : יִסֹּר יִסְרְנִי
יְהוָה וְלִמּוֹת לֹא נִתְּנֵנִי : פִּתְחוּ־לִי שַׁעֲרֵי־צֶדֶק אֲבֹא בָם אֲוֹדָה
יְהוָה : זֶה־הַשַּׁעַר לַיְיָ צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ : אֲוֹדָה כִּי עֲנִיתַנִּי
וַתְּהִי־לִי לִישׁוּעָה : אֲוֹדָה אֲבָן מָאִסוּ הַבּוֹנִים הִיתָה לְרֹאשׁ
פְּנֵה : אֲבָן מֵאֵת יְיָ הִיתָה זֹאת הִיא נִפְלְאוֹת בְּעֵינֵינוּ : סֵאת זֶה
הַיּוֹם עֲשֶׂה יְיָ נִגְלִילָה וְנִשְׁמַחָה בוֹ : זֶה

אָנָּה יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא : אָנָּה יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא :

אָנָּה יְיָ הַצְּלִיחָה נָּא : אָנָּה יְיָ הַצְּלִיחָה נָּא :

פְּרוּך הַבָּא בְּשֵׁם־יְיָ פִּרְכְּנוּכֶם מִבֵּית־יְיָ : בִּירוֹד אֵל | יְיָ

וְיֹאֵר

Halelu. (*Psalm 117*). Uwielbiajcie Wiekuistego wszystkie narody, chwalcie Go wszystkie plemiona! Bo łaska Jego unosi się nad nami i wiara Wiekuistego na wieki.—Hallelujah!

Hodu. (*Psalm 118*). Chwalcie Wiekuistego, bo dobry On. Bo wiecznie trwa Jego łaska. Niechaj to głosi Izrael. Bo wiecznie trwa Jego łaska. Niechaj to głosi dom Aharona. Bo wiecznie trwa Jego łaska. Niechaj to głoszą bojący się Wiekuistego. Bo wiecznie trwa Jego łaska.

Min hamecar. W ucisku wołam do Boga, a Bóg mnie wysłuchał w swobodzie. Wiekuisty ze mną, nie obawiam się,—cóż mi człowiek zrobić może? Wiekuisty mą Opieką, a ja ujrzę upadek swych nieprzyjaciół. Lepiej chronić się u Wiekuistego, niżeli ufać w człowieku. Lepiej chronić się u Wiekuistego, niżeli ufać w książętach. Wszystkie narody mnie otoczyły, w imieniu Wiekuistego, zgładzę je. Otoczyły mnie do koła, w imieniu Wiekuistego, zgładzę je. Otoczyły mnie, jakby pszczoły, dymią się, jak ogień z kalców, w imieniu Wiekuistego, zgładzę je. Pchnięto mnie silnie, bliski byłem upadku, ale Wiekuisty mi dopomógł. Siłą moją i pieniem mojem jest Jah, — On stał mi się zbawieniem. Głos radości i zbawienia w namiotach sprawiedliwych. Prawica Wiekuistego zwycięża. Prawica Wiekuistego wzniesiona, prawica Wiekuistego zwycięża. Nie chcę umierać, ale żyć chcę, bym głosił dzieła Boga. Karcił mnie wprawdzie Bóg, ale śmierci mi nie zadał. Otwórzcie mi bramy sprawiedliwości, wnijdę przez nie, wielbić będę Boga. Oto brama Wiekuistego, — sprawiedliwi przez nią przechodzą. Dzięki Ci składam, żeś mię upokorzył, a potem stałeś mi się zbawieniem. (dwa razy). Kamień, wzgardzony przez budowniczych, stał się węgielnym kamieniem. (dwa razy). Od Wiekuistego to wyszło,— cudowném to w oczach naszych. (dwa razy). Ten to dzień utworzył Wiekuisty, cieszymy i weselmy się nim. (dwa razy).

Ana. Racz nam pomódz, o Wiekuisty! Racz nam pomódz, o Wiekuisty! Racz nas wybawić, o Wiekuisty! Racz nas wybawić, o Wiekuisty!

Baruch. Witaj przybywający w imieniu Wiekuistego, błogosławimy was, z domu Wiekuistego! (dwa razy). Bóg jest Wiekuistym,

וַיֵּאָר לֵב אֱמִרוֹ חַג בְּעֵבְתֵימָם עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ : אֵל אֱלֹהֵי
 אֲתָהּ וְאוֹהֶךָ אֱלֹהֵי אֲרוֹמְמֶךָ : אֵלֵי הוֹדוּ לִי כִּי טוֹב כִּי
 לְעוֹלָם תִּסְדֹּד : הוֹדוּ

יְהַלְלוּךָ יי אֱלֹהֵינוּ (על) כָּל מַעֲשֵׂיךָ . וְחִסְדֵיךָ צְדִיקִים
 עוֹשֵׂי רִצּוֹנְךָ וְכָל עֲמֻךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרָנָה יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבְּחוּ
 וַיִּפְאֲרוּ וַיְרוֹמְמוּ וַיַּעֲרִיצוּ וַיִּקְדְּשׁוּ וַיִּמְלִיכוּ אֶת שְׁמֶךָ מִלְּבָנוּ כִּי
 לָךְ טוֹב קְהוֹדֹת וְלִשְׁמֶךָ נֶאֱדָה לְזִמְרָה כִּי מַעֲלָם וְעַד עֲלָם אֲתָהּ
 אֵל . בְּרוּךְ אַתָּה יי מֶלֶךְ מְהֻלָּל בְּתַשְׁבְּחוֹת :

בר"ח וביו"ט שמתפללין תפלת מוסף, איטרים כאן קדיש שלם. ובחנוכה שאין
 בה תפלת מוסף אומרים חצי קדיש. אם חל ר"ח בחול, קורין כאן בס"ת,
 אשרי, ובא לציון, וא"א למנצח, וחולצין התפלך :

תפלת מוסף

לראש חדש

כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא תָּבוּ גִדְל לְאֱלֹהֵינוּ :

אֲרֹנֵי שְׁפַתֵי תִפְתָּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי
 אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר
 וְהַנּוֹרָא אֵל עֲלִיּוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל
 חוֹכֵר חֲסִדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְּנֵיהֶם לְמַעַן
 שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה :

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן : בְּרוּךְ אַתָּה יי מַגֵּן אַבְרָהָם :

אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם אֲרֹנֵי מְחִיהַ מְתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ :
 מְשִׁיב

On nam przyświeca, — przywiążujecie ofiarę święteczną powrozami do rogów ołtarza. (dwa razy). Tyś Bogiem moim, będę Cię chwalił, — Tyś Bogiem moim, Będę Cię wywyższał. (dwa razy). Uwielbiajcie Wiekuistego, bo dobry, bo wiecznie trwa Jego łaska. (dwa razy).

Jehallelucha. Wszystkie twory uwielbiać Cię będą, Wiekuisty! Boże nasz! Pobożni Twoi, sprawiedliwi, spełniający Twą wolę i cały lud Twój, dom Izraela, śpiewami wielbić będą i błogosławić, — i chwalić i wystawiać, — i wynosić i uświetniać, i uświęcać i hołd składać imieniowi Twojemu, Królu nasz! Bo Tobie dobrze jest składać dzięki, a imieniu Twojemu przystoi śpiewać, bo od wieków do wieków, Tyś jest Bogiem. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Królu wstawiony chwałą!

(W początkach miesiąca i w uroczystych Świętach, przed Modlitwą dodatkową, mówi się tutaj cały Kadysz, str. 73 (Część I), — w Chanukah zaś, gdzie nie masz dodatkowej modlitwy, Kadysz skrócony (tamże). Kiedy początek miesiąca przypada na dzień powszedni, czyta się w tém miejscu z Rodałów, podług porządku na dni powszednie, str. 65 (Część I), — potem mówi się Aszre, str. 70 (tamże), Uwa Lecyjon, str. 71 (tamże), opuszczając Lamnaceach, i zdejmując się flakterje).

Modlitwa dodatkowa, na początek miesiąca, na dni powszednie.

Ki szem. (*) Gdy imienia Wiekuistego wzywam, oddajcie hołd Bogu naszemu.

Adonaj. (*) Panie mój, otwórz wargi moje, aby usta me głosiły Twą chwałę.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Boże ojców naszych, Boże Abrahama, Boże Izaaka i Boże Jakóba, Boże wielki, potężny, straszny, Boże najwyższy, wymierzający łaskę i dobroć, Panie Wszechświata, pomny na pobożność ojców i z miłością sprowadzający zbawcę, (*) ich wnukom dla imienia Swojego.

Królu wspomagający, wybawiający i zasłaniający! Bądź pochwalony Wiekuisty, Tarczo Abrahama!

Atha Gibor. (*) Tyś potężny wiecznie, o Panie mój, Tyś wskrzeszający zmarłych, Tyś hojny w zbawienie.

בחורף, משמיני עצרת עד יום ראשון של פסח אומרים משיב הרוח.

משיב הרוח ומזריד הגשם :

מכלל חיים בהסדר מתיה מתים ברחמים רבים
 סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו
 לישיגי עפר. מי כמזה בעל גבורות ומי דומה לך מלך
 ימית ומתיה ומצמיח ישועה :

ונאמן אתה להחיות מתים. ברוך אתה יי מתיה המתים : °
 אתה

° קדושה לשליח צבור

חזן נקדש את שמך בעולם בשם שמקדישים אותו
 בשמי מרום בכתוב על יד נביאך וקרא זה אל זה ואמר :

קהל וחזן

קדוש ו קדוש קדוש יי צבאות

מלא כל הארץ כבודו :

חזן

לעמיתם ברוך יאמרו :

קהל וחזן

ברוך כבוד יי ממקומו :

חזן וברברי קדשך פתוב לאמר .

קהל וחזן ימלך יי לעולם אלהיך ציון לדוד ודר הללויה :

חזן לדור ודור נגיד גדלה ונגצת נצחים קדשתך

נקדיש ושבחה אלהינו מפינו לא ימוש לעולם ועד כי אל מלך

גדול וקדוש אתה: ברוך אתה יי האל הקדוש :

(Podczas zimy, t. j. od ósmego dnia Święta Szalasów do pierwszego dnia Paski dodaje się:

Powiewający wiatrem i spuszcający deszcz.) (*)

Karmiący żywych łaskawie, wskrzeszający zmarłych wielkiem miłosierdziem, podpierający upadających, leczący chorych, rozwiązujący uwieczonych i dotrzymujący wiare spoczywającym w ziemi. Któż jak Ty Mężem wszechsilnym? Któż podobnym Tobie, Królem zadającym śmierć i wskrzeszającym zmarłych i pozwalającym zakwitnąć zbawieniu?

Polegamy na Tobie, że wskrzesisz umarłych. Bądź pochwalony Wiekuisty wskrzeszający umarłych. *)

*) KEDUSZAH DLA KANTORA.

Święcić będziemy Imię Twoje na świecie, tak jak je święcą na niebiosach w wysokości, jak napisano przez proroków Twoich: I woła jeden do drugiego mówiąc:

(Kantor i Lud.)

Święty, Święty, Święty, Bóg Zastępów.

Kadosz, Kadosz, Kadosz, Adonaj Cebaoth.

Ziemia pełną jest Jego majestatu.

Melo kol ha-arec Kawodo.

(Kantor.)

A na przeciw nim stojący odpowiadają: „Pochwalony.“

(Kantor i Lud.)

Chwała majestatowi Wiekuistego na Jego tronie!

Baruch Kewod Adonaj mimkomo.

(Kantor.)

A w świętych wyrzeczeniach Twoich napisano tak:

(Kantor i Lud.)

Wiecznie i zawsze panować będzie Wiekuisty, Bóg Twój, Syonie, przez wszystkie pokolenia.—Hallelujah!

(Kantor.)

Przez wszystkie pokolenia opowiadać będziemy wielkość Twoją i na wieki wieków święcić będziemy świętość Twoją, a chwalenie Ciebie, Boże nasz, z ust naszych nie ustąpi nigdy a nigdy, bo Ty jesteś Wszchemocnym Królem, wielkim i świętym. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże Święty.

אתה קדוש ושמוך קדוש וקדושים בכל יום יהללוך
 סלה : ברוך אתה יי האל הקדוש :

ראשי חדשים לעמך נתת . זמן בפרה לכל תולדותם .
 בהיותם מקריבים לפניך זבחי רצון ושעירי חטאת לכפר
 בעדם . זכרון לככם יהיו . ותשועת נפשם מיד שונא :
 מזבח חדש בציון תבין . ועולת ראש חדש נעלה עליו
 ושעירי עזים נעשה ברצון . ובעבודת בית המקדש נשמח
 כלנו . ובשירי דוד עבדך הנשמעים בעירך . האמורים
 לפני מזבחה . אהבת עולם תביא להם . וברית אבות לבנים
 תזכור : ותביאנו לציון עירך ברנה ולירושלים בית מקדשך
 בשמחת עולם . ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו
 תמידים כסדרם ומוספים בהלכתם : ואת מוסף יום ראש
 החדש הזה נעשה ונקריב לפניך באהבה . כמצות רצונך
 כמו שכתבת עלינו בתורתך . על ידי משה עבדך מפי
 כבודך כאמור :

ובראשי חדשיכם תקריבו עלה ליי פרים בגיבוקך
 שנים ואיל אחד כבשים בגי'שנה שבעה תמימם :
 ומנחתם ונספיהם כמדבר שלשה עשרנים לפר ושני
 עשרנים לאיל ועשרן לכבש ויין כנסבו ושעיר לכפר ושני
 תמידים בהלכתם :

אלהינו ואלהי אבותינו . חדש עלינו את החדש הזה .
 למזבח ולברכה . לששון ולשמחה . לישועה וקנחמה .
 לפרנסה ולכלכלה . לחיים ולשלום . למחילת חטא .
 ולסליחת

Atha Kadosz. Tyś świętym, i imię Twoje święte, a święci każdego dnia chwalić Cię będą. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże Święty.

Rosze. (*) Początki miesiący przeznaczyłeś dla ludu Swojego, jako czas odpuszczenia dla wszystkich jego pokoleń, gdy przywiedli przed Ciebie ofiary łaskawie przyjęte i kozły zagrzeczne, dla uzyskania przebaczenia, dla pamiątki wszystkim i dla ocalenia ich duszy, z rąk nieprzyjaciela. Wzniesь nowy ofiarnik na Syonie, na którym ofiarować będziemy całopalną początku miesiąca i kozły złożymy, z dobrej woli, i służbą Bożą w świątyni wszyscy cieszyć się będziemy, przy pieśniach Dawida, sługi Twojego, które słyszane były w mieście Twojem i odmawiane przy ofiarniku Twoim, — a wtedy wieczną miłością ich obdarzysz i wspomnisz dzieciom przymierze ojców. I sprowadz nas do miasta Swojego Syonu, śpiewami, i do świątyni Swojej, w Jerozolimie, w powszechnej radości. A tam, złożywszy Ci ofiary swoje obowiązkowe, ofiary nieustające, wedle ich porządku, a ofiary dodatkowe, wedle przepisu. I ofiarę dodatkową dnia początku tego miesiąca złożymy i przywiedzimy przed Ciebie w miłości, wedle przykazania Twojej woli, jak nam napisates w Zakonie Swoim, przez Mojżesza, sługę Swojego, z ust Majestatu Twojego, gdzie mówiono:

Uwerasze. A w początkach miesiący waszych ofiarować macie całopalną Wiekuistemu, cielców młodych dwa, barana jednego, jagniąt roczniaków siedm bez wady.

Uminchasam. A dań ich i libacye ich jak mówiono: trzy dziesiąte (efah mąki) do każdego cielca, dwie dziesiąte do każdego barana i jedna dziesiąta do każdego jagnięcia, tudzież wina na libacyą i kozła na odpuszczenie i dwa ofiary nieustające wedle przepisu.

Elohenu. Boże nasz i Boże ojców naszych, odnawiaj dla nas miesiąc ten na szczęście i na błogosławieństwo, na radość i na uciechę, na zbawienie i na pocieszenie, na utrzymanie i na pożywienie, na życie i na pokój, na zmazanie błędów

וְלִמְלִיחַת עֹזֶן (כַּשֵּׁם הַעֲבוֹר וּדְכַפְרַת פְּשָׁע) • כִּי־בַעֲמָה יִשְׂרָאֵל
 בַּחֲרַת מִכָּל־הָאֲמוֹת • וְחָקִי רֵאשִׁי חֲדָשִׁים לָהֶם קִבְעֵת •
 בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וְרֵאשִׁי חֲדָשִׁים :

רָצָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בַּעֲמָה יִשְׂרָאֵל וּבַתְּפִלָּתָם • וְהָשִׁב
 אֶת־הָעֲבוּדָה לְדַבִּיר בֵּיתְךָ וְאֵשִׁי יִשְׂרָאֵל וְתַפְלָתָם בְּאַהֲבָה
 תִּקְבַּל בְּרָצוֹן וְתִהְיֶה לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ :
 וְתַחֲוִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים • בְּרוּךְ
 אַתָּה יְיָ הַמַּחְזִיר שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

בשעה שהחזן אומר מודים,
 אומרים הקהל מודים הרבנן

מִזְדִּים אֲנַחְנוּ לְךָ שְׂאֵתָה
 הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָּל בָּשָׂר
 יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת
 וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל
 וְהַקְּדוֹשׁ עַל שֶׁחֵיִיתָנוּ
 וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תַּעֲנֵנוּ וְתִקְיַמְנוּ
 וְתִאֲסֹף גְּלוּתֵינוּ לְחֻצְרֹת
 קִדְשֶׁךָ לְשִׁמְר חֲקִיךָ וְלַעֲשֵׂת
 רְצוֹנְךָ וְלַעֲבֹדְךָ בְּלִבְבֵּנוּ שְׁלָם
 עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מִזְדִּים לְךָ • בְּרוּךְ
 אֵל הַהוֹדָאוֹת :

מִזְדִּים אֲנַחְנוּ לְךָ שְׂאֵתָה
 הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד • צוּר
 חַיֵּינוּ מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא
 לְדוֹר וָדוֹר • נוֹדָה לְךָ
 וְנִסְפָּר תְּהַלְתֶּךָ • עַל חַיֵּינוּ
 הַמְּסוּרִים בִּידֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ
 הַמְּקוּדוֹת לְךָ וְעַל נַפְשֶׁךָ
 שֶׁבְּכָל־יּוֹם עִמָּנוּ וְעַל
 נַפְלְאוֹתֶיךָ וּמִזְבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־
 עֵת עָרַב וּבִקֵּר וּצְתָרִים
 הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ
 וְהִמְרָתָם כִּי לֹא־תִמּוּ חַסְדֶיךָ
 מֵעוֹלָם קוֹיֵנוּ לְךָ :

על

i na przebaczenie grzechów: (w roku przybyszowym dodaje się: i na odpuszczenie przestępstw,) — bo lud Swój, Izraela, wybrałeś, z pośród wszystkich narodów i ustawy początków miesiąca, dla nich ustanowiłeś. Bądź pochwalony, Wiekuisty! poświęcający Izraela i początki miesięcy.

Receh. (*) Przyjm łaskawie, Wiekuisty, Boże nasz, lud Swój Izraela i modły ich, i wróć służbę do przybytku domu Swojego, a ofiary Izraela i modły ich przyjm z miłością i łaską i aby zawsze była w łasce u Ciebie służba Izraela ludu Twojego.

Oby oczy nasze ujrzały, jak wrócisz do Syonu w miłosierdziu. Bądź pochwalony Wiekuisty, zwracający Swój Majestat do Syonu.

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych na zawsze i wiecznie, Opoką życia naszego, Tarczą zbawienia naszego. Ty istniejesz od pokolenia do pokolenia, dziękować Ci będziemy i opiewać chwałę Twoją, za życie nasze, które w Twojem ręku, za dusze nasze przy Tobie strzeżone, za cuda Twoje codzienne z nami, za wspaniałe dobroczynności Twoje w każdym czasie wieczorem, rano i w południe. Dobrotliwy, bo miłosierdzie Twoje nieskończone, litościwy, bo łaski Twoje nie ustawają i wiecznie w Tobie ufamy.

(Podczas gdy Kantor mówi oboczną modlitwą lud mówi następującą:)

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych, Bogiem wszelkiego ciała, Twórcą naszym, Twórcą Wszechświata; błogosławieństwa i dziękczynienia imieniu Twojemu wielkiemu i świętemu, że nas przy życiu i zdrowiu utrzymujesz, — obyś i nadal nas utrzymywał przy życiu i zdrowiu i zgromadził wygnańców naszych do świętych przedsióneków Swoich, by przestrzegali ustaw Twoich, wypełniali wolę Twoją i służyli Ci sercem niepodzielném, za co Ci dziękujemy. Bądź pochwalony Boże dziękiów godny.

תפלת מוסף דרוח בחול

לחנוכה

על הנסים ועל הפרקן ועל הגבורות ועל התשועות
ועל המלחמות שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה:

בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו
כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל להשפיתם
תורתך ולהעבירם מחקי רצונך ואתה ברחמך
הרבים עמדת להם בעת צרתם רבת את ריבם הנתת
את ידינם נקמת את נקמתם מסרת גבורים ביד חלשים
ורבים ביד מעטים וטמאים ביד טהורים ורשעים ביד
צדיקים וזרים ביד עוסקי תורתך ולה עשית שם גדול
וקדוש בעולמך ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופרקן
כהיום הזה ואחר כן באו בגיה לדביר ביתך ופנו את
היכלך וטהרו את מקדשך והדליקו נרות בחצרות קדשך
וקבעו שמונת ימי חנכה אלו להודות ולהלל לשמך הגדול:
ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלבנו תמיד
לעולם ועד:

וכל החיים יודוך סלה ויהללו את שמך באמת
האל ישועתנו ועזרתנו סלה. ברוך אתה יי הפזיב שמך
ולה נאה להודות:

הש"ץ אומר ברכת כהנים.

אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשלשת
בתורה הפתובה על ידי משה עבדך האמורה מפי
אהרן ובניו כהנים עם קדושך באמור:

יברכה

(Na uroczystość Makabeuszów i Losów.) (*)

Za cuda, odkupienie, czyny potęgi, wybawienie i wojny, które wiodłeś za przodków naszych, w owych dniach o tym czasie.

Za czasów wielkiego Kapłana Matatiasza, syna Jochanana Chaszoneja i synów jego, gdy bezbożne państwo Greckie (a) powstało na lud Twój Izraela, aby wyrugować u niego naukę Twoją i odwozić od ustaw woli Twojej, wtedy Ty w wielkość; miłosierdzia Swojego wspierałeś ich w czasie ucisku, ich walkę uważałeś za Swoją walkę, ich sprawę za Swoją sprawę, ich zemstę za Swoją zemstę, wydałeś silnych w ręce słabych, mnogość w ręce mniejszości, nieczystych w ręce czystych, bezbożnych w ręce sprawiedliwych, zbrodniarzy w ręce zajmujących się nauką Twoją, a dla Siebie zdobyłeś wielkie i święte imię na świecie Swoim, i dla ludu Swego Izraela zdziałałeś wielkie wybawienie i odkupienie w dniu owym. A potem weszli synowie Twoi do przybytku domu Twojego, wyprzatali pałac Twój, oczyścili świątynię Twoją i zapalili światła w świętych przysionkach Twoich, i ustanowili te ośm dni Chanukah, by dziękować Ci i wielbić wielkie imię Twoje.

Weal Kulom. A za to wszystko niechaj imię Twoje będzie błogosławioném i wywyższoném, o Królu nasz, zawsze i na wieki wieków.

A wszystko co żyje dziękować Ci będzie.—Selah! — I wychwalać imię Twoje w prawdzie, Wszechmogący, Zbawco i Pomocy nasza. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuisty „dobrotliwy“ imię Twoje, a Tobie przystoi dziękczynienie.

(Kantor odmawia błogosławieństwo kapłanów.)

Eloheuu. Boże nasz i Boże ojców naszych, błogosław nas błogosławieństwem potrójném, napisaném w Księdze Zakonu przez ręce Mojżesza, sługi Swojego, odmawianém przez usta Aharona i synów jego Kapłanów, święty lud Twój, jak mówiono:

(a) Antyocho Epifana.

חן

הקהל עונה

יְבָרְכֶךָ יי וַיִּשְׁמְרֶךָ :
 יְאֹר יי וּפְנֵי אֱלֹהֵי וַיְחַנְּךָ :
 יִשָּׂא יי וּפְנֵי אֱלֹהֵי
 וַיִּשֶׂם לְךָ שָׁלוֹם :

יְהִי רְצוֹן בְּזִכּוֹת אַבְרָהָם
 יְהִי רְצוֹן בְּזִכּוֹת יִצְחָק
 יְהִי רְצוֹן בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב
 יְהִי רְצוֹן שְׂתֵּשִׂים עָלֵינוּ חַיִּים
 אַרוּכִים וּבְרָכָה לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם.

שִׂים שָׁלוֹם מְזֻבָּה וּבְרָכָה חָן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל
 כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמּוֹךְ בְּרַכְנוּ אָבִינוּ כְּלָנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פְּנֵיךָ כִּי
 בְּאוֹר פְּנֵיךָ נִתְּתָה לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד
 וְצַדִּיקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם . וּמְזֻב בְּעֵינֶיךָ לְבָרְךָ
 אֶת־עַמּוֹךְ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל שָׁעָה בְּשָׁלוֹמָה :
 בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלוֹם :

אֱלֹהֵי נְצוּר לְשׁוֹנֵי מַרְעַ וּשְׂפָתֵי מַדְבַּר מְרָמָה וְלִמְקַלְלֵי
 נַפְשֵׁי תְדוּם וְנַפְשֵׁי כְּעֶפֶר לְכָל תַּהְיֶיהָ : פָּתַח לְבִי בְּתוֹרָתְךָ
 וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוּף נַפְשִׁי וְכָל הַחַוְשִׁים עָלֵי רַעַה מְהֵרָה
 הַפֵּר עֲצָתָם וּמְקַלֵּל מַחֲשַׁבְתָּם . עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂמִיךָ עֲשֵׂה
 לְמַעַן יִמְיָנֶךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן קִרְשֶׁתְךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתְךָ .
 לְמַעַן יִחַלְצוּן יְדִידֶיךָ הַיְשִׁיעָה יְמִינֶךָ וְעַנְיִי : יְהִי לְרְצוֹן
 אִמְרֵי־פִי וְדַגְוִין לְבִי לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי : עוֹשֵׂה שָׁלוֹם
 בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֵׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן :
 יְהִי רְצוֹן לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שְׂיַבְנֶה בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ בְּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ :

הש"ץ חזר התפלה בקול, קדיש שלם, עלינו, קדיש יתום, מזמור של יום.

(Kantor.)

(Lud.)

Oby Ci Wiekuisty błogosławił i strzegł Cię.

Oby Wiekuisty przyświecał Ci obliczem Swojém i był dla Ciebie łaskawym.

Oby Wiekuisty zwrócił oblicze Swoje ku Tobie.

I obdarzył Cię pokojem.

Oby się tak stało dla zasług Abrahama.

Oby się tak stało dla zasług Izaaka.

Oby się tak stało dla zasług Jakóba.

Obyś raczył nam udzielić życia długie i błogosławieństwo na utrzymanie pokoju.

Sym Szalom. (*) Daj pokój, szczęście, błogosławieństwo, życzliwość, łaskę i miłosierdzie nam i całemu Izraelowi, ludowi Swojemu. Błogosław nam, Ojcie nasz, wszystkim wraz, światłem oblicza Swojego, albowiem przy świetle oblicza Swojego dałeś nam Wiekuisty, Boże nasz, naukę życia, miłość cnoty, dobroczynność i błogosławieństwo i miłosierdzie i życie i pokój. Oby Ci się spodobało błogosławić ludowi Swojemu Izraelowi, każdego czasu i każdej godziny pokojem Swoim.

Bądź pochwalonym Wiekuisty błogosławiący lud Swój Izraela pokojem.

Elohaj. (*) Boże mój! Strzeż języka mojego od złego a ust moich od mowy zwodniczej. Oby dusza moja umilkła w obec przeklinających mnie i oby dusza moja w obec obelgi była jakby prochem. Otwórz raczej serce moje Swojej nauce, a dusza moja oby ściagała za rozkazami Twojemi, — a wszyscy, którzy złe zamysły na mnie knują, — zniwecz ich zamysły i zniszcz ich przedsięwzięcie. Uczyn to dla imienia Swojego, uczyn dla prawicy Swojej, uczyn dla świętości Swojej, uczyn dla nauki Swojej, aby ocaleni zostali ulubieńcy Twoi, niech prawica Twa ocali i wysłuchaj mnie. Oby łaskawie przyjęte zostały wynurzenia ust moich i myśli serca mojego przed Tobą. Wiekuisty, Opoko moja i Zbawco mój. Ten, co sprawia pokój w niebiosach Swoich, oby zrządził pokój dla nas i dla całego Izraela, i mówcie: Amen.

Oby Ci się spodobało Wiekuisty, Boże mój i Boże ojców naszych, by odbudowanym został dom Świątyni rychło za naszych dni i daj nam udział w Zakonie Swoim.

(Kantor powtarza na głos i mówi Kadysz cały, str. 73 (Część I), Alenu, str. 74 (tamże) i Kadysz osierociałych, str. 73 (tamże). Psalm właściwy).

תפלת לשלש רגלים

— מנחה בערב יום טוב מתפללין כמו בחול , וא"א תחנון . —
— מעריב ליו"ט דף ק"ד שמונה עשרה לשלש רגלים . עלינו . ק"י . —
ואם חל בערב שבת אומרים אתר הש"ע ויכלו . אלהינו ואלהי
אבותינו . מנן אבות . ובראשון של פסח א"א מנן אבות . —
לשחרית מתפללין כסדר שבת עד שמונה עשרה . ש"ע
של שחרית לשלש רגלים . הלל . קריאת התורה . אשרי . הצי
קדיש . — למוסף אומרים קדושת נעריצך . הכהנים עולין לדוכן .
— אין כאלהינו וכו' . שיר היחוד . — בחדה"מ א"א אין כאלהינו . —
למנחה של יו"ט מתפללין אשרי . שמונה עשרה ובשבת מוסיפין
ואני תפילתי . קריאת התורה . עלינו . ק"י . — למיצאי יו"ט
מתפללין כמו בחול ואומרים אתה חוננתנו . ואם חל בשבת
מתפללין כסדר מוצאי שבת :

NABOŻENSTWO NA TRZY ŚWIĘTA UROCZYSTE: PASKI, TYGODNIÓW I SZALASÓW, Z ŚWIĘTEM ZAKOŃCZENIA.

1. W Wilgą Świąt tych, jeżeli przypada na dzień powszedni, odmawia się modlitwa przedwieczorna, (str. 85, Część I) jak zwykle, z opuszczeniem Tachnun, potem wieczorna na Sobotę i Święta (str. 105, Cz. II), z dodaniem miejsc właściwych Święta, nakoniec następująca modlitwa ośmnastu błogosławieństw—Szemoneh Esreh, Alenu, (str. 74, Cz. I). Kadysz osierociałych, (str. 73, Cz. I). Jeżeli Święto przypada w Piątek na wieczór, to po Szemoneh Esreh dodaje się: Wajechulu, Elohenu (str. 111, Cz. II) i Magen Aboth (str. 114, Cz. II). W pierwszym dniu Paski nie mówi się Magen Aboth.

2. Modlitwa poranna na te Święta, odmawia się jak w Sobotę aż do **אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ** (str. 133, Cz. II). poczem następuje Szemoneh Esreh na Święta uroczyste, Hallel (str. 3, Cz. III), Czytanie z Rodałów (str. 144, Cz. II), Aszre, (str. 173, Cz. II), Kadysz skrócony, (str. 73, Cz. I).

3. Modlitwa dodatkowa jak niżej. Błogosławieństwo Kapłanów, **וְדָבַר**, En Kaelohenu (str. 164, Cz. II). Pieśń wslawiająca z właściwego dnia, Alenu i t. d. W wolne Święta nie mówi się En Kaelohenu.

4. Modlitwa przedwieczorna na te Święta: Aszre (str. 173, Cz. II), następująca modlitwa ośmnastu błogosławieństw; w Sobotę jeszcze Waani Nefilosy (str. 175, Część II), Czytanie z Rodałów (str. 144, Część II), Alenu, Kadysz osierociałych.

5. Modlitwa wieczorna przy zakończeniu Świąt tych, odbywa się jak w dni powszednie, z dodaniem w Szemoneh Esreh, Atha chonantonu, a jeżeli dzień zakończający Święto był Sobotą, to się odprawia modlitwę wieczorną jak w Sobotę.

תפלת לשלש רגלים

לערבית . שחרית . ומנחה .

כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא הָבו גְּדֹל לְאֱלֹהֵינוּ :

אֲדַנִּי שִׁפְתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ :

פָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי
אֲבֹתָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר
וְהַנּוֹרָא אֵל עֲלִיּוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל
וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן
שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה :

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן : פָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִגַּן אֲבֹתָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדַנִּי מַחִיָּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ :

משמיני עצרת עד יום ראשון של פסח אומרים משיב הרוח.

מְשִׁיב הַרוּחַ וּמַזְרִיד הַגֶּשֶׁם :

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מַחִיָּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים
סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקִים אֲמוֹנָתוֹ
לְיִשְׁרָאֵל עֶפֶר . מִי כְמוֹךָ בְּעַל גְּבוּרֹת וּמִי רוֹמֵם לְךָ מֶלֶךְ
מִמִּית וּמַחִיָּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה :

ונאמן

Modlitwa na trzy Święta uroczyste:
PORANNA, PRZEDWIECZORNA i WIECZORNA.

Ki szem. (*) Gdy imienia Wiekuistego wzywam, oddajcie hołd Bogu naszemu.

Adonaj. (*) Panie mój, otwórz wargi moje, aby usta me głosiły Twą chwałę.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Boże ojców naszych, Boże Abrahama, Boże Izaaka i Boże Jakóba, Boże wielki, potężny, straszny, Boże najwyższy, wymierzający łaskę i dobroć, Panie Wszechświata, pomny na pobożność ojców i z miłością sprowadzający zbawcę, (*) ich wnukom dla imienia Swojego.

Królu wspomagający, wybawiający i zasłaniający! Bądź pochwalony Wiekuisty, Tarczo Abrahama!

Atha Gibor. (*) Tyś potężny wiecznie, o Panie mój, Tyś wskrzeszający zmarłych, Tyś hojny w zbawienie.

Podczas zimy, t. j. od ósmego dnia Święta Szalasów do pierwszego dnia Paski dodaje się:

Powicwający wiatrem i spuszcający deszcz. (*)

Karmiący żywych łaskawie, wskrzeszający zmarłych wielkim miłosierdziem, podpierający upadających, leczący chorych, rozwiązujący uwieczonych i dotrzymujący wiarę spoczywającym w ziemi. Któż jak Ty Mężem wszechsilnym? Któż podobnym Tobie, Królem zadającym śmierć i wskrzeszającym zmarłych i pozwalającym zakwitnąć zbawieniu?

וְנֶאֱמַן אֶתְּהָ לְתַחִיזוֹת מִתִּים . בְּרוּךְ אַתָּה יי מְחִיָּה הַמִּתִּים : °
 אַתָּה קְדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ וְקְדוּשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ
 סְלָה : בְּרוּךְ אַתָּה יי הָאֵל הַקְּדוֹשׁ :

אתה

° (קְדוּשָׁה לְשִׁלִּישׁ צְבוּר

חיו נְקַדְּשׁ אֶת שִׁמְךָ בְּעוֹלָם בְּשֵׁם שְׁמִקְדִישִׁים אֹתוֹ
 בְּשִׁמֵי מְרוֹם בְּפִתּוּב עַל יַד נְבִיאֶיךָ וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר :

קהל וחיון

קְדוֹשׁ . קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יי צְבָאוֹת
 מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :

חיו אַז בְּקוֹר רַעַשׁ גָּדוֹל אֲדִיר וְחֹזֵק מִשְׁמִיעִים קוֹל
 מִתְנַשְׂאִים לְעֵמֶת שְׂרָפִים לְעַמְתָּם בְּרוּךְ יֵאמְרוּ :

קהל וחיון

בְּרוּךְ כְּבוֹד יי מִמְקוֹמוֹ :

חיו מִמְקוֹמְךָ מְלַכְנּוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים
 אֲנַחְנוּ לְךָ מְתֵי הַמֶּלֶךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיַמֵּינוּ לְעַלְמָ וְעַד
 הַשְּׁבוּן : תִּתְגַּדֵּל וְתִתְקַדֵּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר
 וּלְנֹצֵחַ נְצָחִים : וְעֵינֵינוּ תִרְאִינָה מְלֻכּוֹתֶיךָ כְּדָבָר הָאָמַר
 בְּשִׁירֵי עֲזָרָה עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צְדָקָה :

קהל וחיון יִמְלֹךְ יי לְעוֹלָם אֲלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּיָהּ :

חיו לְדוֹר וָדוֹר נְגִיד גְּדֻלָּה וּלְנֹצֵחַ נְצָחִים קְדוּשָׁתְךָ
 נְקַדִּישׁ וְשִׁבְחֶיךָ אֲלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יִמוּשׁ לְעוֹלָם וְעַד כִּי אֵל מְלֹךְ
 גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ אַתָּה : בְּרוּךְ אַתָּה יי הָאֵל הַקְּדוֹשׁ :

Polegamy na Tobie, że wskrzesisz umarłych. Bądź pochwalony Wiekuisty wskrzeszający umarłych. *)

Atha Kadosz. Tyś Świętym, i imię Twoje święte, a święci każdego dnia chwalić Cię będą. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże Święty.

*) **KEDUSZAH DLA KANTORA.**

(Kantor.)

Poświęcać będziemy imię Twoje w świecie, tak jak je poświęcają na niebiosach wysokich — jak napisano przez proroków Twoich: a jeden woła do drugiego mówiąc:

(Kantor i Lud.)

Święty, Święty, Święty, Bóg Zastępów, pełną jest ziemia Jego majestatu.

Kadosz, Kadosz, Kadosz, Adonaj Cebaoth, melo kol ha-arec Kewodo.

(Kantor.)

Wtedy to łoskotem burzy wielkiej, potężnej i silnej wydają głos, podnoszą się naprzeciwko Serafów, a naprzeciw nim stojący odpowiadają: „Pochwalony.“

(Kantor i Lud.)

Chwała majestatowi Wiekuistego na Jego tronie!

Baruch Kewod Adonaj mimkomo.

(Kantor.)

Niech blask się rozejdzie z Twego tronu, Królu nasz, i panuj nad nami, albowiem do Ciebie wyglądamy. Kiedyż panować będziesz znowu na Syonie? Rychło za dni naszych zawsze i wiecznie spoczywać tam będziesz. Wzniesionym i poświęconym zostaniesz wśród miasta Swojego Jeruzalem, od pokolenia do pokolenia i na wieki wieków. Oby oczy nasze ujrzały Królestwo Twoje, jak objawiono w pieśniach Twój sławy przez Dawida, cnolliwego pomazańca Twojego.

(Kantor i Lud.)

Oby Wiekuisty panował wiecznie, Bóg twój, Syonie, od pokolenia do pokolenia. — Hallelujah! —

(Kantor.)

Od pokolenia do pokolenia opiewać będziemy wielkość Twoją i na wieki wieków święcić będziemy Twą świętość, — a chwalenie Ciebie, z ust naszych nie zejdzie wiecznie i zawsze, albowiem Ty jesteś wszechmogącym, świętym i wielkim Królem. Bądź pochwalonym Wiekuisty, Boże Święty.

אתה בהרתנו מכל העמים. אהבת אותנו. ורצית בנו. ורוממתנו מכל הלשונות. וקדשתנו במצותיך. וקרבתנו מלפני לעבודתך. ושמה הגדול והקדוש עלינו קראת :

למצאי שבת

ותודיענו יי אלהינו את משפטי צדקה ותלמדנו לעשות חקי רצונך ותתן לנו יי אלהינו משפטים ישרים ותורות אמת חקים ומצות טובים ותנחילנו זמני ששון ומעדי קדש ותני נדבה. ותורישנו קדשת שבת וכבוד מועד ותגינת הרגל. ותבדל יי אלהינו בין קדש לחול בין אור לחשך בין ישראל לעמים בין יום השביעי לששת ימי המעשה בין קדשת שבת לקדשת יום טוב הבדלת ואת יום השביעי מששת ימי המעשה קדשת. הבדלת וקדשת את עמך ישראל בקדשתך :

ותתן לנו יי אלהינו באהבה שבתות למנוחה ומועדים קשומחה חגים וזמנים לששון. את יום השבת הזה ואת יום

לפסח לשבועות למסות לשמיני עשרת ולש"ח

חג המצות	חג השבועות	חג הסוכות	השמיני חג
הזה. זמן	הזה. זמן	הזה. זמן	העצרת הזה
חרותנו	מתן תורתנו	שמחתנו	זמן שמחתנו

באהבה מקרא קדש זכר ליציאת מצרים :

אלהינו ואלהי אבותינו. יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר זכרנו ופקדננו וזכרון אבותינו. וזכרון משית בן הוד עבדך. וזכרון ירושלים

Atha. (*) Tyś nas wybrał z pośród wszystkich narodów, ulubieś nas, miałeś w nas upodobanie, wywyższyeś nas nad wszystkie języki, uświęciłeś nas Swojami przykazaniami, zbliżyłeś nas, o Królu nasz! do Swój służby i Swojém wielkiém i świętém imieniem nas mianowałeś.

Gdy Święto przypada w Sobotę na wieczór, odmawia się następująca modlitwa:

Watodienu. (*) I oznajmiłeś nam, Wiekuisty Boże nasz! sprawiedliwe prawa Swoje i nauczyłeś nas wykonywania ustaw woli Twojej i dałeś nam, Wiekuisty Boże nasz! prawa słuszności i nauki prawdy, ustawy i przykazania zbawienne i udzieliłeś nam pory radosne, święte uroczystości, w połączeniu z ofiarami dobrowolnemi — i obdarzyłeś nas świętością Sabatu, wspaniałością dni uroczystych i obchodu odwiedzenia świątyni. I odróżniłeś, Wiekuisty Boże nasz! między świętem a powszedniem, między światłem a ciemnością, między Izraelem a innymi narodami, między dniem siódmym a sześcioma dniami pracy; — odróżniłeś między świętością Soboty a świętością dni uroczystych, i poświęciłeś dzień siódmy nad sześć dni pracy, odróżniłeś i poświęciłeś lud Swój, Izraela, świętością Swoją.

Watiten. I dałeś nam, Wiekuisty Boże nasz! w miłości Swojej, (Soboty na spoczynek i) dni uroczyste, na uweselenie się, dni i pory świąteczne na uciechę, dzień ten (Soboty i dzień ten)

(na Paskę)	(na Święta Tygodniów)	(na Święta Szłasów)	(na Święto Zakończenia)
Święta Przasników, porę naszego wy-swobodzenia	Święta Tygodniów, porę nadania Zakonu naszego,	Święta Szłasów, porę naszej radości	ósmo, Święta Zakończenia, porę radości naszej

(w Sobotę, w miłości) święte zwołanie, pamiętkę wyjścia z Egiptu.

Eloheny. (*) Boże nasz i Boże Ojców naszych, niech wnijdzie przed Ciebie, dojdzie Cię i dosięgnie Cię, niech się zjawi przed Tobą i będzie przyjętém, i wysłuchaném zważoném i wspomnianém, pamięć i wspomnienie o nas, wspomnienie o przodkach naszych, wspomnienie o Messyaszu, synie Dawida, sługi Twojego i wspomnienie o Jerozolimie,

עיר קדשך . וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך . לפלטה
למזבה לחן ולחסד ולרחמים לחיים ולשלום ביום

לספח לשבושה לסכות לשמיני עברה ולשמחת חורה

תג המצות | תג השבועות | תג הסבות | השמיני תג העצרת
הזה : זכרנו יי אלהינו בו למכה ופקדנו בו לברכה
והשיענו בו לחיים . ובדבר ישועה ורחמים חס ותגנו .
ורחם עלינו והשיענו . פי אליך עינינו . פי אל מלך
תצון ורחום אתה :

והשיאנו יי אלהינו את ברפת מועדיך לחיים ולשלום
לשמחה ולששון באשר רצית ואמרת לברכנו : כשנת אלהינו
וארהי אבותינו רצה במנוחתנו קדשנו במצותיך ותן חלקנו
בתורתך שבענו משובך ושמחנו בישועתך ומהר לבנו
לעבדך באמת ותנהילנו יי אלהינו באהבה וברצון בשמחה
ובששון שבת ומועדי קדשך . וישמחו בך ישראל מקדשי
שמה . ברוך אתה יי מקדש השבת וישראל והזמנים :

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם . והשב
את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם באהבה
תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך :
ותחוננה עינינו בשובך לציון ברחמים . ברוך
אתה יי המחזיר שכונתו לציון :

מזדים אנחנו לך שאתה | בשעה שהחון אומר מדים ,
הוא יי אלהינו ואלהי | אומים הקהל מדים רבנן
אבותינו לעולם ועד . צור | מזדים אנחנו לך שאתה
הוא חיינו

świętym Twoim grodzie i wspomnienie całego ludu Twójego, domu Izraela, na ocalenie, na dobro, na łaskę i upodobanie, na miłosierdzie, na życie i na pokój w dniu tym

(na Święta Paski) Święta Przaśników.

(na Święta Tygodniów) Święta Tygodniów.

(na Święta Szalasów) Święta Szalasów.

(na Święta Zakończenia) ósmym, Święta Zakończenia.

Wspomnij nas w nim, Wiekuisty, Boże nasz, na dobro, obdarz nas w nim błogosławieństwem, dopomóż nam w nim do życia. A dla tego ocalenia i miłosierdzia, ostłoń i ulaskaw nas, ulituj się nad nami i ocal nas, bo do Ciebie zwrócone są oczy nasze, bo Ty jesteś Wszchemogącym, Królem litościwym i miłosiernym.

Wehasieniu. Dozwól nam używać, Wiekuisty Boże nasz! błogosławieństwa uroczystości Twoich, przy życiu i pokoju, przy radości i weselu, jak raczyłeś wyrzec, by nam pobłogosławić. (w Sobotę, Boże nasz i Boże ojców naszych! miej upodobanie w naszym odpoczynku), poświęć nas Swojemi przykazaniami i daj nam udział w Zakonie Swoim, nasyc nas Swą obfitością, i pocieszaj nas Swém zbawieniem — i oczyść serca nasze, byśmy Ci służyli w prawdzie i dozwól nam używać Wiekuisty Boże nasz! (w miłości i w przychylności), w radości i weselu (Sabátu) świętych Swoich uroczystości. I oby się cieszył w Tobie Izrael, poświęcający imię Twoje. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz! poświęcający (Sobotę i) Izrael i uroczyste pory.

Receh. (*) Przyjm łaskawie, Wiekuisty, Boże nasz, lud Swój Izraela i modły ich, i wróc służbę do przybytku domu Swojego, a ofiary Izraela i modły ich przyjm z miłością i łaską i aby zawsze była w łasce u Ciebie służba Izraela ludu Twójego.

Oby oczy nasze ujrzaly, jak wrócisz do Syonu w miłosierdziu. Bądź pochwalony Wiekuisty, zwracający Swój Majestat do Syonu.

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych na zawsze i wiecznie, Opoką

(Podczas gdy Kantor mówi obecną modlitwę lud mówi następującą:)

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem

חיינו מִגֵּן יִשְׁעֵנו אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר . נִוְדָה לְךָ וְנִסְפָּר תְּהַלְתָּה . עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַמְּקוּדוֹת לְךָ וְעַל נַפְשֵׁךָ שֶׁבְּכָל-יּוֹם עִמָּנוּ וְעַל נַפְּלֹאוֹתֶיךָ וְמוֹבֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל- עֵת עָרַב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים הַטּוֹב כִּי לֹא-כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְּרַחֵם כִּי לֹא-תָמוּ חַסְדֶּיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לְךָ :	הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָּל בְּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת הַהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ עַל שֶׁהַחַיִּיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ בֵּן תַּחֲנוּנוּ וְתִקְיָמָנוּ וְתִאֶסְפֶּה גְּלוּיֹתֵינוּ לְחֻצְרוֹת קְדוֹשֶׁךָ לְשִׁמּוֹר חֻקֶּךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וְלַעֲבֹדְךָ בְּרִבְבַּ שְׁלֹם עַל שֶׁאַנְחָנוּ מוֹדִים לְךָ . בְּרוּךְ אֱלֹהֵי הַהוֹדָאוֹת :
---	--

וְעַל-כָּלֵם יִתְבַּרְךָ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מִלְּכָנוּ תִּמְיֵד לְעוֹלָם וָעֶד :

וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶלָה וַיְהִלְלוּ אֶת-שִׁמְךָ בְּאַמֵּת
 הָאֵל יִשׁוּעַתָּנוּ וְעֲזָרְתָנוּ סֶלָה . בְּרוּךְ אַתָּה יי הַטּוֹב שִׁמְךָ
 וְלֶךָ נָאֵה לְהוֹדוֹת :

חן אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בְּרַכְנוּ בְּבִרְכַּה הַמְּשַׁלֶּשֶׁת
 בַּתּוֹרָה הַפְּתוּכָה עַל-יַדֵּי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי
 אֱהָרֹן וּבְנָיו כַּהֲנִים עִם קְדוֹשֶׁךָ כְּאֲמֹר :

הקהל עונה

חן

יהי רצון בְּזִכּוֹת אֲבֹרָתֶם יהי רצון בְּזִכּוֹת יִצְחָק יהי רצון בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב יהי רצון שְׁתִּשְׂעוּ עֲלֵינוּ חַיִּים אֲרוּכִים וּבִרְכַּה קְמִשְׁמֶרֶת טָלוּם :	יְבָרְכֶךָ יי וַיִּשְׁמְרֶךָ : יֵאָר יי וַפָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחַנֶּךָ : יֵשֵׂא יי וַפָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׂדוּם :
---	--

życia naszego, Tarczą zbawienia naszego. Ty istniejesz od pokolenia do pokolenia, dziękować Ci będziemy i opiewać chwałę Twoją, za życie nasze, które w Twojem ręku, za dusze nasze przy Tobie strzeżone, za cuda Twoje codzienne z nami, za wspaniałe dobroczynności Twoje w każdym czasie wieczorem, rano i w południe. Dobrotliwy, bo miłosierdzie Twoje nieskończone, litościwy, bo łaski Twoje nie ustawają i wiecznie w Tobie ufamy.

naszym i Bogiem ojców naszych, Bogiem wszelkiego ciała, Twórcą naszym, Twórcą Wszechświata; błogosławieństwa i dziękczynienia imieniu Twojemu wielkiemu i świętemu, że nas przy życiu i zdrowiu utrzymujesz, — obyś i nadal nas utrzymywał przy życiu i zdrowiu i zgromadził wygnańców naszych do świętych przedsiónek Swoich, by przestrzegali ustaw Twoich, wypełniali wolę Twoją i służyli Ci sercem niepodzielnem, za co Ci dziękujemy. Bądź pochwalony Boże dzieków godny.

Weal Kulom. A za to wszystko niechaj imię Twoje będzie błogosławionem i wywyższonem, o Królu nasz, zawsze i na wieki wieków.

A wszystko co żyje dziękować Ci będzie.—Selah! — I wychwalać imię Twoje w prawdzie, Wszechmogący, Zbawco i Pomocy nasza. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuisty, „dobrotliwy“ imię Twoje, a Tobie przystoi dziękczynienie.

(Kantor odmawia błogosławieństwo Kapłanów.)

Eloheuu. Boże nasz i Boże ojców naszych, błogosław nas błogosławieństwem potrójnem, napisanem w Księdze Zakonu przez ręce Mojżesza, sługi Swojego, odmawianem przez usta Aharona i synów jego Kapłanów, święty lud Twój, jak mówiono:

(Kantor.)

(Lud.)

Oby Ci Wiekuisty błogosławił i strzegł Cię.

Oby Wiekuisty przyświecał Ci obliczem Swojem i był dla Ciebie łaskawym.

Oby Wiekuisty zwrócił oblicze Swoje ku Tobie.

I obdarzył Cię pokojem.

Oby się tak stało dla zasług Abrahama.

Oby się tak stało dla zasług Izaaka.

Oby się tak stało dla zasług Jakóba.

Obyś raczył nam udzielić życie długie i błogosławieństwo na utrzymanie pokoju.

לשחרית

למנחה ולמעריב

שִׁים שְׁלוֹם מְזוּכָה וּבִרְכָה חֵן וְחֶסֶד
 וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ
 בְּרַכְנוּ אָבִינוּ כְּלָנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פְּנִיךָ כִּי
 בְּאוֹר פְּנִיךָ נִתְּתָה לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת
 חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וְצִדְקָה וּבִרְכָה וְרַחֲמִים
 אֲדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם .
 וְחַיִּים וְשְׁלוֹם . וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֶךְ
 אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל שְׁעָה
 בְּשִׁלּוּמֶךָ :
 בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְּבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם :

אֱלֹהֵי נִצְוֹר לְשׁוֹנֵי מִרְעַע וּשְׁפָתֵי מִדְבַּר מְרֻמָּה
 וְלִמְקַלְלֵי נַפְשֵׁי תַדּוּם וְנַפְשֵׁי כְּעֶפֶר לְכָל תַּהְיֶה :
 פָּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ
 תִּרְדּוּף נַפְשֵׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מִתְּרָה
 הִפֵּר עֲצָתָם וּמְקַלְקַל מַחֲשַׁבְתָּם . עֲשֵׂה לְמַעַן
 שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן
 קִדְשֶׁתְּךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן
 יִחַלְצוּן יְדִידֶיךָ הַנְּשִׁיעָה יְמִינֶךָ וְעַנְּנֵי : יְהִי
 לְרִצּוֹן אֲמָרֵיכֶי וְהַגִּיזוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי :
 עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ
 וְעַל כָּרֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֲמָרוֹ אָמֵן : יְהִי רִצּוֹן
 לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
 שְׂיִבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה
 בְּיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ :

(Zrana.)

Sym Szalom. (*) Daj pokój, szczęście, błogosławieństwo, życzliwość, łaskę i miłosierdzie nam i całemu Izraelowi ludowi Swojemu. Błogosław nam, Ojczy nasz, wszystkim wraz, światłem oblicza Swojego, albowiem przy świetle oblicza Swojego dałeś nam Wiekuisty, Boże nasz, naukę życia, miłość cnoty, dobroczynność i błogosławieństwo i miłosierdzie i życie i pokój. Oby Ci się spodobało błogosławić ludowi Swojemu Izraelowi, każdego czasu i każdej godziny pokojem Swoim.

(W modlitwie przedwieczornej i wieczornej.)

Szalom raw. (*). Obfitość pokoju zesłój na Izraela lud Swój na wieki, albowiem Ty jesteś Królem i Panem wszelkiego pokoju. Oby Ci się spodobało błogosławić ludowi Swojemu Izraelowi każdego czasu i każdej godziny pokojem Swoim.

Bądź pochwalonym Wiekuisty błogosławiący lud Swój Izraela pokojem.

Elohaj. (*) Boże mój! Strzeż język mój od złego a usta moje od mowy zwodniczej. Oby dusza moja umilkła w obec przeklinających mnie i oby dusza moja w obec obelgi była jakby prochem. Otwórz raczej serce moje Swojej nauce, a dusza moja oby ścigała za rozkazami Twojemi, — a wszyscy, którzy złe zamysły na mnie knują, — zniwecz ich zamysły i zniszcz ich przedsięwzięcie. Uczyn to dla imienia Swojego, uczyn dla prawicy Swojej, uczyn dla świętości Swojej, uczyn dla nauki Swojej, aby ocaleni zostali ulubieńcy Twoi, niech prawica Twa ocali i wysłuchaj mnie. Oby łaskawie przyjęte zostały wynurzenia ust moich i myśli serca mego przed Tobą. Wiekuisty, Opoko moja i Zbawco mój. Ten, co sprawia pokój w niebiosach Swoich, oby zrzędził pokój dla nas i dla całego Izraela, i mówcie: Amen.

Oby Ci się spodobało Wiekuisty, Boże mój i Boże ojców naszych, by odbudowanym został dom Świątyni rychło za naszych dni i daj nam udział w Zakonie Swoim.

סדר קדוש לשלש רגלים

בשבת אומרים יום הששי .

מנביה הכום ואומר

בלחש יהי ערב ויהי בקר :

בקול רם יום הששי : ויכלו השמים והארץ וכל צבאם :
 ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת
 ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה : ויברך אלהים
 את יום השביעי ויקדש אתו כי בו שבת מכל מלאכתו
 אשר פרא אלהים לעשות :

בחל מתחילין כאן .

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן :
 ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר בחר בנו
 מכל עם ורוממנו מכל לשון וקדשנו במצותיו . ותתן לנו
 יי אלהינו באהבה שבתות למנוחה ומועדים לשמחה
 תנים וזמנים לששון את יום השבת הזה ואת יום

לשמיני כזרת ול"ח

לסוכות

לשנשוח

לפסח

תג המצות	תג השבעות	תג הספות	השמיני תג
הזה . זמן	הזה . זמן	הזה . זמן	העצרת הזה .
חרותנו	מתן תורתנו	שמחתנו	זמן שמחתנו

באהבה מקרא קדש זכר ליציאת מצרים . כי בנו בחרת
 ואותנו קדשת מכל העמים ושבת ומועדי קדשך באהבה
 וברצון בשמחה ובששון הנחלתנו . ברוך אתה יי מקדש
 השבת וישראל והזמנים :

ברוך

**PORZĄDEK POŚWIĘCENIA TRZECH ŚWIĄT UROCZYSTYCH
WIECZOREM.**

(Jeżeli święto przypada w Piątek na wieczór).

(Nad wzniesionym kielichem wina).

(Zniżonym głosem):

I stał się wieczór i stało się rano.

(głośno)

Jom haszyszy. Dzień szósty.

I dokonane były niebiosa i ziemia i wszystek ich zastęp. I dokonał był Bóg dnia siódmego dzieła Swego, które zrobił i odpoczął dnia siódmego po całym Swóm dziele, które zrobił. I błogosławił Bóg dniowi siódmemu i poświęcił go, albowiem w nim spoczął po całym Swém dziele, które stworzył Bóg robiąc.

W dni powszednie poświęcenie zaczyna się tutaj:

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który stworzyłeś owoc winnicy.

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który wybrałeś nas z pośród wszystkich narodów, wyniosłeś nas nad wszystkie języki, poświęciłeś nas Swojemi przykazaniami, i dałeś nam, Wiekuisty, Boże nasz! w miłości Swojej, (Soboty na odpoczynek i) dni uroczyste na radość, Święta i pory na wesele, dzień ten (Soboty i dzień ten)

(na Paskę)	(na Święta Tygodniów)	(na Święta Szłasów)	(na Święto Zakończenia)
Święta Przasników, porę naszego wy-swobodzenia	Święta Tygodniów, porę nadania Zakonu naszego,	Święta Szłasów, porę naszej radości	ósmu, Święta Zakończenia, porę radości naszej

(w miłości) zwołanie święte, jako pamiątkę wyjścia z Egiptu, bo nas wybrałeś i nas poświęciłeś, z pomiędzy wszystkich narodów, a (Sobotę i) święta Swoje uroczyste, (w miłości i w upodobaniu), w radości i weselu nam udzieliłeś. Bądź pochwalony, Wiekuisty! poświęcający (Sobotę i) Izraela i pory uroczyste.

למוצאי שבת מסיפין בורא מאורי האש והבדלה .

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא מאורי האש :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם המבדיל בין קדוש לחול בין אור לחשך בין ישראל לעמים . בין יום השביעי לששת ימי המעשה . בין קדשת שבת לקדשת יום טוב הבדלת . ואת יום השביעי מששת ימי המעשה קדשת . הבדלת וקדשת את עמך ישראל בקדשתך . ברוך אתה יי המבדיל בין קדוש לקדוש :

לסוכות ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו לישב בסוכה :

ברכת שהחיינו אומרים בכל רגל חוץ כלילות ו' וח' של פסח .

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו והציענו לזמן הזה :

שותין ואח"כ מברכין ברכת המוציא .

תפלת מוסף

לשלש רגלים

כי שם יהוה אקרא הבו גדל לאלהינו :

אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך :

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה :

מלך

20 NABOŻENSTWO NA TRZY ŚWIĘTA UROCZYSTR.

(Gdy święto przypada w Sobotę na wieczór, dodają się następujące dwa błogosławieństwa):

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który stworzyłeś światło ognia.

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który odróżniłeś między świętym a powszedniem, między światłem a ciemnością, między Izraelem a innymi narodami, między dniem siódmym a sześcioma dniami pracy; — odróżniłeś między świętością Soboty a świętością dni uroczystych, a dzień siódmy poświęciłeś nad sześć dni pracy; odróżniłeś i poświęciłeś lud Swoj, Izraela, świętością Swoją. Bądź pochwalony, Wiekuisty! który odróżniasz między świętym a świętym.

(Na święta Szalasów).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś nas poświęcił przykazaniami Swojemi i rozkazałeś nam przebywać w Szalasie.

(Błogosławieństwo to, Szehechijonu, odmawia się we wszystkie Święta uroczyste, z wyjątkiem 7-go i 8-go dnia Paski).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który nas utrzymałeś przy życiu i zdrowiu, byśmy się doczekali téj uroczystej pory.

(Pije się napój poświęcony, a potem odmawia się błogosławieństwo nad chlebem).

Modlitwa dodatkowa, na trzy Święta uroczyste.

Ki szem. (*) Gdy imienia Wiekuistego wzywam, oddajcie hołd Bogu naszemu.

Adonaj. (*) Panie mój, otwórz wargi moje, aby usta me głosiły Twą chwałę.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Boże ojców naszych, Boże Abrahama, Boże Izaaka i Boże Jakóba, Boże wielki, potężny, straszny, Boże najwyższy, wymierzający łaskę i dobroć, Panie Wszechświata, pomny na pobożność ojców i z miłością sprowadzający zbawcę, (*) ich wnukom dla imienia Swojego.

מִלֶּךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן : בְּרוּךְ אַתָּה יי מִגֵּן אֲבֹתָם :
 אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מַתִּיָּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ :

בשמיני עצרת ושמחת תורה אומרים משיב הרוח .

מִשִּׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם :

מִבְּלֶכֶל חַיִּים בְּחֶסֶד מַתִּיָּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים
 סוּמָךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקִים אֲמוּנָתוֹ
 לְיִשְׂרָאֵל עֶפֶר . מִי כְמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי רוֹמֵה לְךָ מִלֶּךְ
 מֵמֵת וּמַחֲיָה וּמְצַמֵּחַ יְשׁוּעָה :

וּנְאֻמָּן אַתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים . בְּרוּךְ אַתָּה יי מַחֲיֵה הַמֵּתִים : °
 אַתָּה

° קדושה לשליח צבור

חן גַּעְרִיצָה וְנִקְדִישָׁה כְּסוּד (שכל) שִׁיחַ שְׂרָפֵי קֹדֶשׁ
 הַמְקַדְּשִׁים שְׂמֵךְ בְּקֹדֶשׁ כְּפָתוּב עַל יַד נְבִיאָה וְקָרָא זֶה
 אֶל זֶה וְאָמַר :

קהל וחון

קֹדֶשׁ | קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ יי צְבָאוֹת

מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :

חון

כְּבוֹדוֹ מֵלֵא עוֹלָם מְשַׁרְתֵּי שׂוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אֵיָּה
 מְקוֹם כְּבוֹדוֹ . לְעַמְתָּם בְּרוּךְ יֵאמְרוּ :

קהל וחון

בְּרוּךְ כְּבוֹד יי מִמְקוֹמוֹ :

ממקומו

Królu wspomagający, wybawiający i zaślaniający! Bądź pochwalony Wiekuisty, Tarczo Abrahama!

Atha Gibor. (*) Tyś potężny wiecznie, o Panie mój, Tyś wskrzeszający zmarłych, Tyś hojny w zbawienie.

Podczas zimy, t. j. od ósmego dnia Święta Szalasów do pierwszego dnia Paski dodaje się:

Powiewający wiatrem i spuszczaający deszcz. (*)

Karniący żywych łaskawie, wskrzeszający zmarłych wielkiem miłosierdziem, podpierający upadających, leczący chorych, rozwiązujący uwięzionych i dotrzymujący wiary spoczywającym w ziemi. Któż jak Ty Mężem wszechsilnym? Któż podobnym Tobie, Królem zadającym śmierć i wskrzeszającym zmarłych i pozwalającym zakwitnąć zbawieniu?

Polegamy na Tobie, że wskrzesisz umarłych. Bądź pochwalony Wiekuisty wskrzeszający umarłych. *)

*) KEDUSZAH DLA KANTORA.

(Kantor).

Uhóstwiać i poświęcać Cię będziemy, jak w zborze uwielbienia świętych Serafów, poświęcających imię Twoje w świętości, jak napisano przez proroków Twoich: I zawołał jeden do drugiego, mówiąc:

(Kantor i Lud.)

Święty, Święty, Święty, Bóg Zastępów, pełną jest ziemia cała Jego majestatu.

Kadosz, Kadosz, Kadosz, Adonaj Cebaoth, melo kol ha-arec Kewodo.

(Kantor.)

Majestatu Jego pełen świat, służy Jego odzywają się jeden do drugiego: gdzie miejsce majestatu Jego? a naprzeciwko stojący odpowiadają: „Pochwalony.“

(Kantor i Lud.)

Chwała majestatowi Wiekuistego na Jego tronie!

Baruch Kewod Adonaj mimkomo.

אתה קדוש וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וְקוֹדְשֵׁי שְׁמִי וְקִבְלֵנוּ יְהוָה
 פְּלִיאָה : בְּרוּךְ אַתָּה יי הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

אתה

חן

מִמְקוֹמוֹ הוּא יִפֵּן בְּרַחֲמִים וַיַּחֲזֵן עִם הַמִּיֻּחָדִים שְׁמוֹ
 עָרַב וּבִקֵּר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פְּעָמִים בְּאַדְבָּה שָׁמַע אוֹמְרִים :

קהל וחון

שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד :

חן

אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אֲבִינוּ הוּא מִלְכֵנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנו .
 וְהוּא יִשְׁמִיעֵנו בְּרַחֲמָיו שְׁנִית לְעֵינֵי כָל־חַי לְהַיִּית לְכֶם
 לְאֱלֹהִים :

קהל וחון

אֲנִי יי אֱלֹהֵיכֶם :

אֲדִיר אֲדִירֵנוּ יי אֲדוֹנֵינוּ מֵהָאֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ : וְהִיָּה
 יי לְמִלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִי יי אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד :

חן וּבְדַבְרֵי קִדְשֶׁךָ כְּתוּב לֵאמֹר .

קהל וחון יִמְלֶךְ יי לְעוֹלָם אֱלֹהֵיךָ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר תִּלְלוּתָהּ :

חן לְדוֹר וָדוֹר נִגִּיד גְּדֻלָּתְךָ וְלִנְצַח נִצְחִים קִדְשׁוֹתֶךָ
 נִקְדִּישׁ וְשִׁבְחֶךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינֵנו לֹא יִמָּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מִלְךָ
 גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה בְּרוּךְ אַתָּה יי הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

Atha Kadost. Tyś Świętym, i imię Twoje święte, a święci każdego dnia chwalić Cię będą. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże Święty.

(Kantor.)

Z siedziby Swojej skłoni się On ku nam w miłosierdziu i utłaskawi lud, który w miłości uznaje Jedność imienia Jego wieczór i rano, każdego dnia bezustannie dwa razy mówiąc: „Szema.“

(Kantor i Lud.)

Śłuchaj Izraelu, Wiekuisty Bóg nasz, Wiekuisty jest Jedyny!
Szema Jisrael Adonaj Elohehu Adonaj Echod.

(Kantor.)

Jedynym On Bóg nasz, On Ojcem naszym, On Królem naszym, On Wzbawicielem naszym, i On objawi nam po raz drugi w obec wszelkiego żyjącego: „Będę wam Bogiem!“

(Kantor i Lud.)

Jam Wiekuisty Bóg wasz!

Ani Adonaj Elohechem.

O potężny, Wiekuisty, Panie nasz, którego uwielbiamy, jakże wzniosłe jest imię Twoje po całej ziemi! I stanie się Wiekuisty Królem na całej ziemi, dnia owego będzie Wiekuisty jeden, a imię Jego Jedyny.

(Kantor.)

A w świętych pismach Twoich napisano:

(Kantor i Lud.)

Wiekuisty panować będzie wiecznie, Bóg twój, o Syonie, od pokolenia do pokolenia. — Hallelujah! —

(Kantor.)

Od pokolenia do pokolenia opowiadać będziemy o wielkości Twojej i przez wszystkie wieki uznawać będziemy świętość Twoją, a wstawienie Ciebie, Boże nasz, nie zejdzie z ust naszych nigdy a nigdy, albowiem Ty jesteś Królem wielkim i świętym. Bądź pochwalonym Wiekuisty, Boże Święty.

אתה בחרתנו מכל העמים. אהבת אותנו. ורצית בנו.
 ורוממתנו מכל הלשונות. וקדשתנו במצותיך. וקרבתנו
 מלכנו לעבודתך. ושמה הגדול והקדוש עלינו קראת :

והתן לנו יי אלהינו באהבה שבתות למנוחה ומועדים
 לשמחה חגים וזמנים לששון. את יום השבת הזה ואת יום

למנוחה	למנוחה	למנוחה	למנוחה
חג המצות	חג השבועות	חג הסוכות	חג המיני חג
הזה זמן	הזה זמן	הזה זמן	העצרת הזה
מתן תורתנו	שמתנו	זמן שמחתנו	זמן שמחתנו
באהבה מקרא קדש זכר ליציאת מצרים :			

ומפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו
 ואין אנתנו יבולים לעלות וקראות ולהשתחוות לפניך
 ולעשות טובותינו בבית בחירתך בבית הגדול והקדוש
 שנקרא שמה עליו מפני היר השלוותה במקדשך : ידי
 רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן שתשוב
 ותרם עלינו ועל מקדשך ברחמיך הרבים ותבנה מהרה
 ותגדל כבודו אבינו מלכנו גדה כבוד מלכותך עלינו מהרה
 והופע והנשא עלינו לעיני כלחי וקרוב פזורינו מבין הגוים
 ונפוצותינו פגם מירפתי ארץ : והביאנו לציון עירך פרצה
 ודירושלים בית מקדשך בשמחת עולם ושם געשה לפניך
 את קרבנות חובותינו תמידים בסדרם ומוספם
 כהלכתם : ואת מוסף יום (למנוחה השבת הזה ואת מוסף יום)

Atha. (*) Tyś nas wybrał z pośród wszystkich narodów, ulubieś nas, miałeś w nas upodobanie, wywyższyeś nas nad wszystkie języki, uświęciłeś nas Swojami przykazaniami, zbliżyłeś nas, o Królu nasz! do Swój służby i Swojem wielkiem i świętém imieniem nas mianowałeś.

Wattiten. I dałeś nam, Wiekuisty Boże nasz! w miłości Swojej, (Soboty na spoczynek i) dni uroczyste, na uweselenie się, dni i pory święteczne na uciechę, dzień ten (Soboty i dzień ten)

(na Paskę)	(na Święta Tygodniów)	(na Święta Szalasów)	(na Święto Zakończenia)
Święta Przasników, porę naszego wy-swohędzenia	Święta Tygodniów, porę nadania Zakonu naszego,	Święta Szalasów, porę naszej radości	ósmu, Święto Zakończenia, porę radości naszej

(w Sobotę: w miłości) święte zwołanie, pamiętkę wyjścia z Egiptu.

Umipne. (*) Ale za grzechy nasze wygnani zostaliśmy z kraju naszego, wydaleny z ziemi naszej, i nie możemy wnieść, pokazać się i kłaniać przed Tobą i wykonywać obowiązków naszych, w domu przez Ciebie wybranym, w domu wielkim i świętym, po Twojem Imieniu nazywanym, z powodu siły niszczącej, zesłanej na świątynię Twoją. Oby ci się spodobalo, Wiekuisty, Boże nasz i Boże ojców naszych! Królu litościwy! wrócić i zlitować się nad nami i nad świątynią Swoją, w wielkiem Swém miłosierdziu, obyś ją rychło odhudował i wywyżzył jój majestat. Ojczy nasz, Królu nasz! objaw rychło majestat panowania Swego nad nami, zjawiaj i wznies się nad nami, w oczach wszystkiego, co żyje i zbierz rozproszonych naszych, z pośród ludów, i wygnańców naszych zgromadź z krańców ziemi i sprowadź nas do miasta Swojego, Syonu, w radości, i do Jeruzalemu, miejsca Swój Świątyni, w wiecznem weselu, a tam składać Ci będziemy ofiary swoje obowiązkowe, ofiary nieustające, wedle ich porządku, a dodatkowe, wedle przepisu o nich. I ofiarę dodatkową dnia tego (ofiary dodatkowe dnia tego Sobotniego i dnia)

גמסח

לשבעות

לסוכות

לשמיני עצרת ולש"ס

תג המצות | תג השבעות | תג הסוכות | השמיני תג העצרת
הזה . געשה ונקריב לפניך באהבה במצות רצונך כמו
שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עבדך מפי כבודך
באמור :

לשבת

וביום השבת שני-כבשים בני-שנה תמימים ושני
עזרנים סלת מנחה בלולה בשמן ונסכו : עלת שבת
בשפתו על-עלת התמיד ונסכה :

ליום א' וב' של פסח

לשבעות

ליום א' וב' של סוכות

ובחדש הראשון
בארבעה עשר יום
לחדש פסח לוי :
ובחמשה עשר יום
לחדש הזה תג
שבעת ימים מצות
יאכל : ביום
הראשון מקרא-
קדש כר-מלאכת
עבודה לא תעשו :

וביום הפסחים
בהקריבכם
מנחה חדשה
לוי בשבעתיכם
מקרא-קדש
יהיה לכם כל-
מלאכת עבודה
לא תעשו :

ובחמשה עשר
יום לחדש
השביעי מקרא-
קדש יהיה לכם
כל-מלאכת
עבודה לא
תעשו וחתם
תג לוי שבעת
ימים :

סיום א' ותה"מ של פסח
ואילך אומר וק והקרבתם.

והקרבתם אשה
עלה לוי פרים בני-
במר

והקרבתם
עולה לרית ניתח
לוי פרים בני-
בקר שנים איל
אחד

והקרבתם
עלה אשה רית
ניתח לוי פרים
בני-בקר שלשה
עשר אילם
שנים

Święta Przaśników, (lub) Święta Tygodniów, (lub) Święta Szalasów, (lub) ósmego, Święta Zakończenia, złożymy i przywieziemy przed Ciebie, w miłości, wedle przykazania Twój woli, jak nam napisałeś w Zakonie Swoim, przez sługę Swojego, Mojżesza, z ust Twego majestatu, gdzie mówiono:

(Na Sobotę).

Uwajom. A dnia Sabatu, dwa jagnięta roczniki, bez wady, i dwie dziesiąte (efah) mąki przedniej, na dań pomieszana z oliwą i libacją jego. Całopalna każdego Sabatu, oprócz całopalnej nieustającej i jej libacji.

(Na dwa pierwsze dni Święta Przaśników do: *dla was*).

Uwachodiesz. A pierwszego miesiąca, czternastego dnia w miesiącu, Pesach dla Wiekuistego, — a piętnastego dnia tegoż miesiąca, uroczystość, — przez siedm dni mają być jedzone przaśniki. Dnia pierwszego zwołanie święte, żadnej czynności roboczej wykonywać nie będziecie.

(Od trzeciego dnia Paski, do końca Święta, mówi się tylko co następuje):

I przywieziecie ofiarę ogniovą na całopalną Wiekuistemu, dwóch cielców

(Na Święta Tygodniów).

Uwajom A dnia pierwszego, gdy przywieziecie dań nową Wiekuistemu, w końcu tygodniów waszych, święte zwołanie ma być dla was, żadnej czynności roboczej wykonywać nie będziecie. I przywieziecie na całopalną, woń przyjemną Wiekuistemu, dwóch młodych cielców, barana

(Na pierwsze dwa dni Święta Szalasów)

Uwachmieszah. A piętnastego dnia, miesiąca siódmego, święte zwołanie ma być dla was, żadnej czynności roboczej wykonywać nie będziecie i obchodzić będziecie uroczystość Wiekuistego przez dni siedm. I przywieziecie na całopalną, ofiarę ogniovą, woń przyjemną Wiekuistemu, młodych cielców trzynaście, ba-

<p>שָׁנִים כְּבָשִׁים בְּנֵי-שָׁנָה אַרְבַּעַת עָשָׂר תְּמִימִם יְהִי:</p>	<p>אֶחָד שַׁבָּעָה כְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה:</p>	<p>בְּקָר שָׁנִים וְאֵיל אֶחָד וְשַׁבָּעָה כְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יְהִי לָכֶם:</p>
--	--	--

וּמִנְתֶּם וּנְסַכֵּיהֶם כַּמְדָּבָר שֶׁלֹּשָׁה עָשָׂר נִים לְפָר וּשְׁנֵי
עָשָׂר נִים לְאֵיל וְעֶשְׂרֵן לְכֶבֶשׂ וַיֵּין כֹּנֶסֶבּ וְשַׁעֲדֵי לְכַפֵּר וּשְׁנֵי
תְּמִידִים כַּהֲלֻכְתָּם:

ליום א' דתוה"מ של סכות.

וּבַיּוֹם הַשְּׁנִי פָרִים בְּנֵי-בְקָר שָׁנִים עָשָׂר אֵילִם שָׁנִים
כְּבָשִׁים בְּנֵי-שָׁנָה אַרְבַּעַת עָשָׂר תְּמִימִם: וּמִנְתֶּם
וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פָרִים עֶשְׂתֵּי-עָשָׂר אֵילִם שָׁנִים כְּבָשִׁים
בְּנֵי-שָׁנָה אַרְבַּעַת עָשָׂר תְּמִימִם: וּמִנְתֶּם

ליום ב' דתוה"מ של סכות.

וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פָרִים עֶשְׂתֵּי-עָשָׂר אֵילִם שָׁנִים כְּבָשִׁים
בְּנֵי-שָׁנָה אַרְבַּעַת עָשָׂר תְּמִימִם: וּמִנְתֶּם
וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי פָרִים עֶשְׂרֵה אֵילִם שָׁנִים כְּבָשִׁים בְּנֵי-
שָׁנָה אַרְבַּעַת עָשָׂר תְּמִימִם: וּמִנְתֶּם

ליום ג' דתוה"מ של סכות.

וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי פָרִים עֶשְׂרֵה אֵילִם שָׁנִים כְּבָשִׁים בְּנֵי-
שָׁנָה אַרְבַּעַת עָשָׂר תְּמִימִם: וּמִנְתֶּם
וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי פָרִים תְּשַׁעַת אֵילִם שָׁנִים כְּבָשִׁים בְּנֵי-
שָׁנָה אַרְבַּעַת עָשָׂר תְּמִימִם: וּמִנְתֶּם

וביום

młodych, jednego barana i siedm jagniąt roczniaków, bez wady. być mają dla was.	i jednego, siedm jagniąt roczniaków.	ranów dwa, jagniąt roczniaków czternaście, bez wady być mają.
---	--------------------------------------	---

Uminchasam. A dań ich i libacoye ich jak mówiono: trzy dziesiąte (efah mąki) do każdego cielca, dwie dziesiąte do każdego barana i jedna dziesiąta do każdego jagnięcia, tudzież wina na libacyą i kozła na odpuszczanie i dwie ofiary nieustające wedle przepisu o nich.

(Na następne pięć dni wolnych świąt Szalasów).

PIERWSZEGO DNIA.

A dnia drugiego, cielców dwanaście, baranów dwa, jagniąt roczniaków czternaście, bez wady. (A dań ich i t. d.)

A dnia trzeciego cielców jedenaście, baranów dwa, jagniąt roczniaków czternaście, bez wady. (A dań ich i t. d.)

DRUGIEGO DNIA.

A dnia trzeciego cielców jedenaście, baranów dwa, jagniąt roczniaków czternaście, bez wady. (A dań ich i t. d.)

A dnia czwartego cielców dziesięć, baranów dwa, jagniąt roczniaków czternaście, bez wady. (A dań ich i t. d.)

TRZECIEGO DNIA.

A dnia czwartego cielców dziesięć, baranów dwa, jagniąt roczniaków czternaście, bez wady. (A dań ich i t. d.)

A dnia piątego cielców dziewięć, baranów dwa, jagniąt roczniaków czternaście, bez wady. (A dań ich i t. d.)

ליום ד' רחוקים של סבות .

וביום החמישי פרים תשעה אילים שנים כבשים בגר
שנה ארבעה עשר תמימם : ומנחתם
וביום הששי פרים שמנה אילים שנים כבשים בגר
שנה ארבעה עשר תמימם : ומנחתם

להושענא רבה .

וביום הששי פרים שמנה אילים שנים כבשים בגר
שנה ארבעה עשר תמימם : ומנחתם
וביום השביעי פרים שבועה אילים שנים כבשים בגר
שנה ארבעה עשר תמימם : ומנחתם

לשמיני עצרת ולשמחת תורה .

ביום השמיני עצרת תהיה לכם כל-מלאכת עבודה
לא תעשו :
והקרבתם עלה אשה ריח ניחח ליהוה פר אחד
איל אחד כבשים בגר-שנה שבועה תמימם : ומנחתם

לשבת

ישמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי ענג עם מקדשי
שביעי . כלם ישבעו ויתענגו מטובך . ובשביעי רצית-
בו וקדשתו חמדת ימים אותו קראת . וזכר למעשה
בראשית :

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב
ומטיב הדרש לנו שובה אלינו בהמון רחמיה בגלל אבות
שעשו

CZWARTEGO DNIA.

A dnia piątego cielców dziewięć, baranów dwa, jagniąt roczniaków czternaście, bez wady. (A dań ich i t. d.)

A dnia szóstego cielców ośm, baranów dwa, jagniąt roczniaków czternaście, bez wady. (A dań ich i t. d.)

NA WIELKIE ŚWIĘTO PALMOWE.

A dnia szóstego cielców ośm, baranów dwa, jagniąt roczniaków czternaście, bez wady. (A dań ich i t. d.)

A dnia siódmego cielców siedm, baranów dwa, jagniąt roczniaków czternaście, bez wady. (A dań ich i t. d.)

(Na święto Zakończenia i na święto Radosne).

Dnia ósmego, Zakończenie Świąt ma być dla was, żadnej czynności roboczej wykonywać nie będziecie. I przywieźcie na całopalną, ofiarę ogniową, woń przyjemną Wiekuistemu, cielca jednego, barana jednego, jagniąt roczniaków siedm, bez wady. (A dań ich i t. d.)

(Na Sobotę).

Jismechu. Niech się cieszą panowaniem Twojem przestrzegający Sabatu i nazywający go rozkoszą. Lud święcący dzień siódmy, wszystek się nasyci i lubować się będzie Twoją obfitością, bo dzień siódmy upodobałś Sobie i poświęciłś go, rozkoszą dni go nazwałeś, pamiątką dzieła stworzenia.

Elohenu. (*) Boże nasz i Boże ojców naszych, Królu liłościwy! zlituj się nad nami, o Ty dobry i dobroczynny! wysłuchaj modły nasze, — wróć się do nas, w imię nieskończonego Swego miłosierdzia, dla ojców naszych, którzy wykonywali

שָׁעֲשׂוּ רִצּוֹנְךָ בְּגַה בֵּיתְךָ כְּבִתְחִלָּה וְכוּנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל-
 מְכוּנוֹ וְהִרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוּ וְשִׁמְחָנוּ בְּתַקּוּנוֹ וְהִשְׁכַּח פְּחָדֵינוּ
 לְעַבֹּדְתֶם וְלוֹזִים לְשִׁירֵם לְזַמְרֵם וְהִשְׁכַּח יִשְׂרָאֵל לְגוֹיֵיהֶם וְשָׁם
 נִעְלָה וְנִרְאָה וְנִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנֶיךָ בְּשִׁלֹּשׁ פְּעָמֵי רִגְלֵינוּ כְּפִתּוּב
 בְּתוֹרָתְךָ (דברים י"ו י"ז) שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים | בְּשָׁנָה יִרְאָה כָּל-זִכְרוֹךְ
 אֶת-פָּנָי | יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר בְּחַג הַמִּצּוֹת
 וּבְחַג הַשְּׁבָעוֹת וּבְחַג הַסִּפּוֹת וְלֹא יִרְאָה אֶת-פָּנָי יְהוָה רִיקָם :
 אִישׁ כְּמִתְנַת יָדוֹ כְּבִרְכַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לְךָ :

וְהִשְׂאִינֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ אֶת בְּרַפְת מוֹעֲדֶיךָ לַחַיִּים וְלְשָׁלוֹם
 לְשִׁמְחָה וְלִשְׂשׂוֹן כְּאֲשֶׁר רָצִיתָ וְאָמַרְתָּ לְבָרְכֵנוּ : כְּשֶׁנֶּסֶת אֱלֹהֵינוּ
 וְאֵדוּי אֲבוֹתֵינוּ רָצָה בְּמַנּוּחָנוּ קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתָן חֶלְקֵנוּ
 בְּתוֹרָתְךָ שֶׁבָּעֵנּוּ מִמְּצוּבָּךְ וְשִׁמְחָנוּ בְּיִשׁוּעָתְךָ וְיִמְהַר לְבָנּוּ
 לְעַבְדְּךָ בְּאֵמֶת וְתִנְחִילֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּאֵהֱבָה וּבְרִצּוֹן בְּשִׁמְחָה
 וּבְשִׂשׂוֹן שֶׁבֶת וּמוֹעֲדֵי קִדְּשְׁךָ • וְיִשְׁמַחוּ בְךָ יִשְׂרָאֵל מִקְדָּשֵׁי
 שְׁמֶךָ • בְּרוּךְ אַתָּה יי מִקְדָּשׁ הַשְּׁבֶת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים :
 רָצָה יי אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם • וְהִשְׁכַּח
 אֶת-הָעֲבוּדָה לְדַבִּיר בֵּיתְךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאֵהֱבָה
 תִּקְבַּל בְּרִצּוֹן וְתִהְיֶה לְרִצּוֹן תָּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִפְףָה :
 וְתַחֲוִינָה עֵינֵינוּ בְּשׂוֹבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים • בְּרוּךְ
 אַתָּה יי הַמַּחְזִיר שְׂכִינְתּוֹ לְצִיּוֹן :

בשעה שהחזן אומר מדים	מִדִּים אֲנִיחֵנוּ לְךָ שְׂאֵתָה
אוסרים הקהל מדים ודבנן	הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
	אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד • צוּר
	חַיִּינוּ
	מִדִּים אֲנִיחֵנוּ לְךָ שְׂאֵתָה
הוא	

wołę Twoją. Odbuduj dom Swój, jak pierwiastkowo, ustal Świątynię Swoją na jej podwalinie, okaż nam jej odbudowanie, pociesz nas jej odnowieniem. Wróć Kapłanów do ich służby, Lewitów do ich pieśni i śpiewu, wróć Izraela do jego siedziby, — a tam wnijdziemy, pokażemy się i ukłonimy przed Tobą trzy razy, w Święta nasze uroczyste, jak mówiono w Twoim Zakonie: „Trzy razy do roku, ma się pokazać wszystko męzkie Twoje przed obliczem Wiekuistego Boga Twojego, w miejscu, które wybierze, w Święto Przaśników, w Święto Tygodniów i w Święto Szafasów, i nie ma się pokazać, przed obliczem Wiekuistego, z próżnymi rękami. Każdy złoży ofiarę, stosownie do błogosławieństwa Wiekuistego Boga Twojego, które ci udzielił.“

Weharyenu. Dozwól nam używać, Wiekuisty Boże nasz! błogosławieństwa uroczystości Twoich, przyżyciu i pokoju, przy radości i weselu, jak raczyłeś wyrzec, by nam pobłogosławić. (w Sobotę, (Boże nasz i Boże ojców naszych, miej upodobanie w naszym odpoczynku), poświęć nas Swojemi przykazaniami, i daj nam udział w Zakonie Swoim, nasyć nas Swą łobfitością, i pociesz nas Swém zbawieniem — i oczyść serce nasze, byśmy Ci służyli w prawdzie i dozwól nam używać Wiekuisty, Boże nasz! (w miłości i w przychylności,) w radości i weselu, (Sabatu i) świętych Swoich uroczystości. I oby się cieszył w Tobie Izrael, poświęcający imię Twoje. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz! poświęcający (Sobotę i) Izrael i uroczyste pory.

Receh. (*) Przyjm łaskawie, Wiekuisty, Boże nasz, lud Swój Izraela i modły ich, i wróć służbę do przybytku domu Swojego, a ofiary Izraela i modły ich przyjm z miłością i łaską i aby zawsze była w łasce u Ciebie służba Izraela ludu Twojego.

Oby oczy nasze ujrzały, jak wrócisz do Syonu w miłosierdziu. Bądź pochwalony Wiekuisty, zwracający Swój Majestat do Syonu.

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych na zawsze i wiecznie, Opoką

(Podczas gdy Kantor mówi oboczną modlitwę, lud mówi następującą:)

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem

חיינו כגן ישענו אהה הוא	הוא יי אלהינו ואלהי
לדור ודור . גודה לה	אבותינו אלהי כל בשד
ונספר תהלתה . על חיינו	יצרנו יוצר בראשית ברכות
המסורים בידה ועל נשמותינו	והודאות לשמה הגדול
הפקדות לה ועל נפשה	והקדוש על שהחיינו
שבכל יום עמנו ועל	וקיימנו כן תחיינו ותקיימנו
נפלאותיה וטובותיה שבכל	ותאסוף גלותינו לחצרות
עת ערב ובקר וצהרים	קדשה לשמר חקיה ולעשות
השוב כי לא יכלו רחמיה	רצנה ולעבדה ברבב שלם
והמרתם כי לא תמו חסדיה	על שאנתנו מזדים לה . ברוך
מעולם קיינו לה :	אל ההודאות :

ועל כלם יתברך ויתרומם שמה מלכנו תמיד לעולם ועד :

וכל תחיים יודיה סלה ויהללו את שמה באמת

האל ישועתנו ועזרתנו סלה . ברוך אהה יי השוב שמה

ולה נאה להודות :

חן אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשלשת

בתורה הפתובה על ידי משה עבדה האמורה מפי

אהרן ובניו כהנים עם קדשה כאמור :

הקל עונה

חן

יהי רצון ברכה	יי וישמרה :
יהי רצון ברכה	יאר יי א פניו אליה ויחנה :
יהי רצון ברכה	יעקב
יהי רצון ששתשים עלינו חיים	ישא יי א פניו אליה
ארוכים וברכה רמשתת שלום :	וישם לה שלום :

życia naszego, Tarczą zbawienia naszego. Ty istniejesz od pokolenia do pokolenia, dziękować Ci będziemy i opiewać chwałę Twoją, za życie nasze, które w Twojem ręku, za dusze nasze przy Tobie strzeżone, za cuda Twoje codzienne z nami, za wspaniałe dobroczynności Twoje w każdym czasie, wieczorem, rano i w południe. Dobrotliwy, bo miłosierdzie Twoje nieskończone, litościwy, bo łaski Twoje nie ustawają i wiecznie w Tobie ufamy.

Weal Kulom. A za to wszystko niechaj imię Twoje będzie błogosławionem i wywyższonem, o Królu nasz, zawsze i na wieki wieków.

A wszystko co żyje dziękować Ci będzie.—Selah!—I wychwalać imię Twoje w prawdzie, Wszchemogący, Zbawco i Pomocy nasza. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuisty, „dobrotliwy“ imię Twoje, a Tobie przystoi dziękczynienie.

(Kantor odmawia błogosławieństwo Kapłanów.)

Elohenu. Boże nasz i Boże ojców naszych, błogosław nas błogosławieństwem potrójnem, napisanem w Księdze Zakonu przez ręce Mojżesza, sługi Swojego, odmawianem przez usta Aharona i synów jego Kapłanów, święty lud Twój, jak mówiono:

(Kantor.)

Oby Ci Wiekuisty błogosławił i strzegł Cię.

Oby Wiekuisty przyświecał Ci obliczem Swojem i był dla Ciebie łaskawym.

Oby Wiekuisty zwrócił oblicze Swoje ku Tobie.

I obdarzył Cię pokojem.

naszym i Bogiem ojców naszych, Bogiem wszelkiego ciała, Twórcą naszym, Twórcą Wszechświata; błogosławieństwa i dziękczynienia imieniu Twojemu wielkiemu i świętemu, że nas przy życiu i zdrowiu utrzymujesz, — obyś i nadal nas utrzymywał przy życiu i zdrowiu i zgromadził wygnańców naszych do świętych przedsionków Swoich, by przestrzegali ustaw Twoich, wypełniali wolę Twoją i służyli Ci sercem niepodzielnem, za co Ci dziękujemy. Bądź pochwalony Boże dziękiów godny.

(Lud.)

Oby się tak stało dla zasług Abrahama.

Oby się tak stało dla zasług Izaaka.

Oby się tak stało dla zasług Jakóba.

Obyś raczył nam udzielić życie długie i błogosławieństwo na utrzymanie pokoju.

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבִרְכָה חֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל
 כָּל־יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ בְּרַכְנוּ אָבִינוּ כְּלָנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פְּנֵיךָ כִּי
 בְּאוֹר פְּנֵיךָ נִתְּתָה לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד
 וְצַדִּיקָה וּבִרְכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם . וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֶךְ
 אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל שָׁעָה בְּשָׁלוֹמְךָ :
 בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְּבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם :
 אֱלֹהֵי נְצוּר לְשׁוֹנֵי מִרְעַ וְשֹׁפְטֵי מַדְבַּר מְרַמָּה וְלַמְקַלְלֵי
 גַּפְשֵׁי תְדוּם וְנַפְשֵׁי כְּעַפְרָ לְכָל תְּהִיָּה : פֶּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתְךָ
 וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוּף גַּפְשֵׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רְעָה מִתְּרָה
 הִפֵּר עֲצָתָם וּקְלַקְל מַחֲשַׁבְתָּם . עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה
 לְמַעַן יְמִינְךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשֶׁתְּךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתְךָ .
 לְמַעַן יִחַלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְגֵּי : יִהְיֶה לְרִצּוֹן
 אֱמִרֵי־פִי וְהַגִּיזוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי : עוֹשֵׂה שְׁלוֹם
 בְּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן :
 יְהִי רִצּוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שְׂיַבְנֶה בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ בְּמַתְרָה בְּיְמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ :

קדוש היום לשלש רגלים

כשחל בשבת אומרים ושמרו .

(שמות לא יו) וְשָׁמְרוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־
 הַשַּׁבָּת לְדוֹרְתָם בְּרִית עוֹלָם : בִּינֵי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הוּא
 לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ
 וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפֵשׁ :

וידבר

Sym Szalom. (*) Daj pokój, szczęście, błogosławieństwo, życzliwość, łaskę i miłosierdzie nam i całemu Izraelowi, ludowi Swojemu. Błogosław nam, Ojczy nasz, wszystkim wraz, światłem oblicza Swojego, albowiem przy świetle oblicza Swojego dałeś nam Wiekuisty, Boże nasz, naukę życia, miłość cnoty, dobroczynność i błogosławieństwo i miłosierdzie i życie i pokój. Oby Ci się spodobało błogosławić ludowi Swojemu Izraelowi, każdego czasu i każdej godziny pokojem Swoim.

Bądź pochwalonym Wiekuisty błogosławiący lud Swój Izraela pokojem.

Elohaj. (*) Boże mój! Strzeż język mój od złego a usta moje od mowy zwodniczej. Oby dusza moja umilkła w obec przeklinających mnie i oby dusza moja w obec obelgi była jakby prochem. Otwórz raczej serce moje Swojej nauce, a dusza moja oby ściagała za rozkazami Twojemi, — a wszyscy, którzy złe zamysły na mnie knują, — zniwecz ich zamysły i zniszcz ich przedsięwzięcie. Uczynź to dla imienia Swojego, uczynź dla prawicy Swojej, uczynź dla świętości Swojej, uczynź dla nauki Swojej, aby ocaleni zostali ulubieńcy Twoi, niech prawica Twa ocali i wysłuchaj mnie. Oby łaskawie przyjęte zostały wynurzenia ust moich i myśli serca mojego przed Tobą. Wiekuisty, Opoko moja i Zbawco mój. Ten, co sprawia pokój w niebiosach Swoich, oby zrządził pokój dla nas i dla całego Izraela, i mówcie: Amen!

Oby Ci się spodobało Wiekuisty, Boże mój i Boże ojców naszych, by odbudowanym został dom Świątyni rychło za naszych dni i daj nam udział w Zakonie Swoim.

POŚWIĘCENIE TRZECH ŚWIĄT UROCZYSTYCH W CIĄGU DNIA.

(Jeżeli Święto przypada w Sobotę, mowi się i ten ustęp):

Weszomru. I przestrzegać będą synowie Izraela Sabatu, by obchodzić Sabat w swych pokoleniach na wieczne przymierze. Między Mną a między synami Izraela jest to znakiem na wieki, gdyż w sześciu dniach stworzył Wiekuisty niebo i ziemię, a dnia siódmego przestał i spoczywał.

בחול מתחילין כאן

(ויקרא כג טז) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מִעֲדֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן:

הבדלה למוצאי יום טוב

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמְּבָרֵךְ בֵּין קֹדֶשׁ

לְחֹל בֵּין אֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים . בֵּין יוֹם הַשְּׂבִיעִי

לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה . בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּבָרֵךְ בֵּין קֹדֶשׁ

לְחֹל :

(Jeżeli zaś w dni powszednie, zaczyna się tutaj):

Wajedaber. I oznajmił Mojżesz uroczystość Wiekuistego synom Izraela.

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który stworzyłeś owoc winnicy.

PORZĄDEK ROZDZIAŁU ŚWIĄT UROCZYSTYCH OD DNI POWSZEDNICH.

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś stworzył owoc winnicy.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata, który rozróżniasz między świętém a powszedniém, między światłem a ciemnością, między Izraelem a innymi narodami, między dniem siódmym a sześcioma dniami roboczemi. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, który rozróżniasz między świętém a powszedniém.

סדר תפלות של ראש השנה

בערב ראש השנה מתפללין מנחה כמו בחול. וא"א תחנון —
מעריב כמו בשבת ויו"ט. תקעו בחדש וכו'. ש"ע של ראש
השנה. קדיש תתקבל. ובשבת ויכלו. מנן אבות. אר"א.
עלינו. ק"י — שחרית כמו בשבת עד גאל ישראל. ש"ע של
ראש השנה. אבינו מלכנו. ובשבת א"א אבינו מלכנו — קריאת
התורה. תקיעת שופר. ובשבת אין תוקעין. אשרי. יהללו. ח"ק —
ומתפללין תפלת מוסף של ר"ה עם חזרת הש"ץ וקדושת נעריצך.
הבתנים עולים לדוכן. קדיש תתקבל. אין כאלהינו. שיר היחוד.
עלינו. ק"י. — למנחה אשרי. ובא לציון. ח"ק. ובשבת
ואני תפילתי. קריאת התורה. ש"ע של ר"ה עם חזרת הש"ץ.
אבינו מלכנו. ובשבת א"א א"מ ולא צ"ץ. קדיש תתקבל.
עלינו. ק"י. — למוצאי ראש השנה. מתפללין כמו בחול.
וכוסיפין אתה חוננתנו.

NABOŻEŃSTWO NA NOWY ROK.

1. W Wilją Nowego Roku odbywa się Nabożeństwo Przedwieczorne (str. 85, Część I), z opuszczeniem Tachnun, Nabożeństwo Wieczorne na Sobotę i Święta (str. 105, Cz. I), z wierszem na Nowy Rok (str. 109, Cz. II), nakoniec następująca modlitwa Szemoneh Esreh, Kadysz, a w Sobotę Wajechulu, Elohenu (str. 111, Cz. II), Magen Aboth (str. 114, Cz. II), Alenu, Kadysz osierociałych.

2. Nabożeństwo Poranne jak w Sobotę aż do **לְנֵי יְמֵינוּ** (str. 133, Cz. II). Szemoneh Esreh na Nowy rok, modlitwa: „Ojcze nasz, Królu nasz“ wyjąwszy gdy Nowy Rok przypada w Sobotę, Czytanie z Rodałów (str. 144, Część II), Obrządek trąbienia na surmie — Szofar — podług rytuału w Machzorze podanego, wyjąwszy w Sobotę, Aszre, Jehalelu, Kadysz skrócony.

3. Nabożeństwo Dodatkowe: Modlitwa 18-u, Błogosławieństwo Kapłanów, Kadysz, En Kaelohenu, Pieśń wslawiająca z właściwego dnia, Alenu i t. d.

4. Nabożeństwo Przedwieczorne: Uwa lacyjon (str. 173—175, Cz. II), Aszre, Kadysz skrócony, w Sobotę dodaje się Waani (str. 175, tamże), Czytanie z Rodałów, Szemoneh Esreh właściwa z powtórzeniem przez Kantora, modlitwa „Ojcze nasz, Królu nasz,“ Cydkoscho, Kadysz, Alenu (str. 181, Cz. II), wyjąwszy w Sobotę.

5. Nabożeństwo Wieczorne przy zakończeniu Świąt Nowego Roku, jak w dni powszednie. z dodaniem w Szemoneh Esreh, Atha chonantou.

תפלה לראש השנה

שחרית, מנחה וערבית.

כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא הָבו גְּדֹל לֵאלֹהֵינוּ :

אֲדַנִּי שִׁפְתַי תִּפְתָּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ :

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי
אֲבֹרָהּם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר
וְהַנּוֹרָא אֵל עֲלִיּוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל
חוֹזֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְּנֵיהֶם לְמַעַן
שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה :

זְכַרְנוּ לַחַיִּים • מֶלֶךְ חַפְּזֵן בְּחַיִּים • וְכַתְּבָנוּ בְּסֵפֶר
הַחַיִּים • לְמַעַן אֱלֹהִים חַיִּים :

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן : בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מַגֵּן אֲבֹרָהּם :
אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם אֲדַנִּי מַחִיָּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ :
מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מַחִיָּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים
סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אַמּוֹנָתוֹ
לְיִשְׂרָאֵל עַד עַד • מִי כְמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי רוֹמֵם לְךָ מֶלֶךְ
מֵמִית וּמַחִיָּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה :

Modlitwa na Nowy rok

PORANNA, PRZEDWIECZORNA i WIECZORNA.

Ki szem. (*) Gdy imienia Wiekuistego wzywam, oddajcie hołd Bogu naszemu.

Adonaj. (*) Panie mój, otwórz wargi moje, aby usta me głosiły Twą chwałę.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Boże ojców naszych, Boże Abrahama, Boże Izaaka i Boże Jakóba, Boże wielki, potężny, straszny, Boże najwyższy, wymierzający łaskę i dobroć, Panie Wszechświata, pomny na pobożność ojców i z miłością sprowadzający zbawcę, (*) ich wnukom dla imienia Swojego.

Wspomnij nas na życie, Królu żądający życia i zapisz nas do księgi życia, przez wzgląd na Siebie, Boże życia!

Królu wspomagający, wybawiający i zastaniający! Bądź pochwalony Wiekuisty, Tarczo Abrahama!

Atha Gibor. (*) Tyś potężny wiecznie, o Panie mój, Tyś wskrzeszający zmarłych, Tyś hojny w zbawieniu.

Karmiący żywych łaskawie, wskrzeszający zmarłych wielkiem miłosierdziem, podpierający upadających, leczący chorych, rozwiązujący uwiezonych i dotrzymujący wiary spoczywającym w ziemi. Któż jak Ty Mężem wszechsilnym? Któż podobnym Tobie, Królem zadającym śmierć i wskrzeszającym zmarłych i pozwalającym zakwitnąć zbawieniu?

מי כְּמוֹךָ אֵב תְּרַחֲמִים . זוֹכֵר יִצְוֵי לַחַיִּים בְּרַחֲמִים :
 וְנֶאֱמַן אֶתְּךָ לְהַחְיֹת מֵתִים . בְּרוּךְ אַתָּה יי מַחְיֵה הַמֵּתִים : (°)
 אֶתְּךָ קְדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ וְקְדוּשִׁים בְּכָל יוֹם יִהְיֶה לְךָ סֵלָה :
 וּבְכֵן תֵּן פְּחָדְךָ יי אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֵׂיךָ וְאִימַתְךָ
 עַל כָּל-מַה-שֶּׁבְּרָאתָ וַיִּירָאוּךָ כָּל-הַמַּעֲשִׂים וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ
 כָּל-הַבְּרוּאִים וַיַּעֲשׂוּ כִּכֶם אַנְגְּדָה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבָּב
 שְׁלָם כְּמוֹ שִׁדְעֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשְּׁלֵמוֹן לְפָנֶיךָ עוֹ בִּידְךָ
 וּגְבוּרָה בְּיַמִּינְךָ וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל-כָּל-מַה שֶּׁבְּרָאתָ :

וּבְכֵן תֵּן כְּבוֹד יי לְעַמְּךָ תְּהִלָּה לִירְאוּךָ וְתַקְוָה מִזְבַּח
 לְדוֹרְשֵׁיךָ וּפְתֻחוֹן פֶּה לְמִיַּחְדִּים לְךָ שִׁמְחָה לְאַרְצְךָ וְשִׁשׁוֹן
 לְעִירְךָ וְצִמְחֻת קֶרֶן לְדוֹד עֲבָדְךָ וְעֵרִיכַת נֵר לְבֵן יִשְׂרָאֵל מְשִׁיחְךָ
 בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ :

וּבְכֵן צְדִיקִים יִרְאוּ וַיִּשְׂמְחוּ וַיִּשְׂרִים יַעֲלוּזוּ וְחַסִּידִים
 בְּרָנָה יִגִּילוּ וְעוֹלָתְךָ תִּקְרָא פִּיהָ . וְכָל-הַרְשָׁעָה כְּלָה בַעֲשֵׁן
 תִּבְקָה כִּי תַעֲבִיר מִמְּשַׁלֵּת זְדוֹן מִן הָאָרֶץ :

וְתִמְלֹךְ אֶתְּךָ יי לְבִדְךָ עַל כָּל-מַעֲשֵׂיךָ בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן
 כְּבוֹדְךָ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קְדוֹשֶׁךָ כְּפָתוּב בְּדַבְרֵי קְדוֹשֶׁךָ יִמְלֹךְ
 יי לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר תְּהַלְלוּהָ :

קְדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שִׁמְךָ וְאִין אֵלֶּה מִבְּלַעֲדֶיךָ כְּפָתוּב
 וַיְגַבֵּה יי צְבָאוֹת בְּמִשְׁפַּט וְהָאֵל הַקְּדוֹשׁ נִקְדָּשׁ בְּצַדִּיקָה :
 בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּלֹךְ הַקְּדוֹשׁ :

אתה

(°) קדושה לשליח צבור

לשתיית כס בשתיית . ולמטה כס בחל .

Któż jak Ty Ojcem miłosierdzia, wspominającym twory **Swoje** na życie w miłosierdziu Swojem?

Polegamy na Tobie, że wskrzesisz umarłych. Bądź pochwalony Wiekuisty wskrzeszający umarłych. *)

Atha Kadosz. Tyś Świętym, i imię Twoje święte, a święci każdego dnia chwalić Cię będą. — Selah!

Uwechen. (*) A tak, o Wiekuisty, Boże nasz! ześlij bojaźń Ciebie na wszystkie Swe twory (*), a strach przed Tobą na wszystko co stworzył, aby Cię się obawiały wszystkie twory i kłaniały się przed Tobą wszystkie stworzenia i stały się wszystkie jedną wiązką, dla wykonywania woli Twojej, sercem niepodzielném, jak nam wiadomo, Wiekuisty Boże nasz! że władza jest przy Tobie, moc w Twojej ręce, a siła w Twojej prawicy, a imię Twoje straszném dla wszystkiego, co stworzyłeś.

Uwechen. A tak, o Wiekuisty, Boże nasz! daj cześć ludowi Swojemu, sławę bojącym się Ciebie, nadzieję błagającym Cię i swobodę mowy ufającym Tobie, radość Swój ziemi, wesele Swemu grodowi, wzrost siły Dawidowi, studze Swojemu i trwałą świetność synowi Jiszaja, Swemu pomazańcowi, rychło za dni naszych.

Uwechen. A wtedy sprawiedliwi ujrzą i cieszyć się będą, poczciwi radować się, a pobożni śpiewem weselić się będą; — a nieprawość zamknie paszczę swoją, a złość cała, jak dym uleci, kiedy usuniesz panowanie złości z ponad ziemi.

Wesymloch. A Ty sam, o Wiekuisty, Boże nasz! panować będziesz nad wszystkimi Swojemi tworam, na górze Syonie, siedlisku Swego majestatu i w Jeruzalemic, świętym Swym grodzie, jak mówiono w świętych Twych pismach: „Wiekuisty panować będzie wiecznie, Bóg Twój, Syonie! przez wszystkie pokolenia.“ Hallelujah!

Kadosz. Świętym jesteś, a straszném imię Twoje i nie masz Boga, prócz Ciebie, jak mówiono: „I wywyższy się Bóg Zastępów sądem, a Bóg Święty uswięci się sprawiedliwością. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Królu Święty.

*) **Keduszah dla Kantora.**

W Nabożeństwie poranném jak w Sobotę, a w przedwieczorném jak w dni powszednie.

אתה בהרתנו מכל העמים. אהבת אותנו. ורצית בנו.
 ורוממתנו מכל הלשונות. וקדשתנו במצותיך. וקרבתנו
 מלפנו לעבודתך. ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת :

למצאי שבת

ותודיענו יי אלהינו את משפטי צדקה ותלמדנו לעשות
 חקי רצונך ותתן לנו יי אלהינו משפטים ישרים ותורות
 אמת חקים ומצות טובים ותנחילנו זמני ששון ומעדי
 קדש ותני נדבה. ותורישנו קדשת שבת וכבוד מועד
 וחגיגת הרגל. ותבדל יי אלהינו בין קדש לחול בין אור
 לחשך בין ישראל לעמים בין יום השביעי לששת ימי
 המעשה בין קדשת שבת לקדשת יום טוב הבדלת ואת
 יום השביעי מששת ימי המעשה קדשת. הבדלת וקדשת
 את עמך ישראל בקדשתך :

ותתן לנו יי אלהינו באהבה את יום שבת השבת הזה
 ואת יום הזכרון הזה. יום זכרון תרועה באהבה מקרא קדש
 זכר ליציאת מצרים :

אלהינו ואלהי אבותינו. יעלה ויבא ויגיע ויראה
 וירצה וישמע ויפקד ויזכר זכרנו ופקדוננו וזכרון
 אבותינו. וזכרון משיח בן דוד עבדך. וזכרון ירושלים
 עיר קדשך. וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך. לפלטה
 בטובה לחן ולחסד ולרחמים לחיים ולשלום ביום הזכרון
 הזה : זכרנו יי אלהינו בו למטה ופקדנו בו לברכה
 והושיענו

Atha. (*) Tyś nas wybrał z pośród wszystkich narodów, ulubieś nas, miałeś w nas upodobanie, wywyższyeś nas nad wszystkie języki, uświęciłeś nas Swojemi przykazaniami, zbliżyłeś nas, o Królu nasz! do Swój służby i Swojém wielkiém i świętém imieniem nas mianowałeś.

Gdy Nowy rok przypada w Sobotę na wieczór, mówi się:

Watodienu. (*) I oznajmiłeś nam, Wiekuisty Boże nasz! sprawiedliwe prawa Swoje i nauczyłeś nas wykonywania ustaw woli Twojej i dałeś nam, Wiekuisty, Boże nasz! prawa słuszności i nauki prawdy, ustawy i przykazania zbawienne i udzieliłeś nam pory radosne, święte uroczystości, w połączeniu z ofiarami dobrowolnemi — i obdarzyłeś nas świętością Sabatu, wspaniałością dni uroczystych i obchodu odwiedzania świątyni. I odróżniłeś, Wiekuisty Boże nasz! między światem a powszedniém, między światłem a ciemnością, między Izraelem a innymi narodami, między dniem siódmym a sześcioma dniami pracy; — odróżniłeś między świętością Soboty a świętością dni uroczystych, i poświęciłeś dzień siódmy nad sześć dni pracy, odróżniłeś i poświęciłeś lud Swój, Izraela, świętością Swoją.

Watiten. I dałeś nam, Wiekuisty Boże nasz! w miłości Swojej, dzień ten, (Soboty i dzień ten), Wspomnienia, — dzień (pamiętka) trąbienia (w miłości), święte zwołanie, pamiętka wyjscia z Egiptu.

Elohenu. (*) Boże nasz i Boże Ojców naszych, niech wnijdzie przed Ciebie, dojdzie Cię i dosięgnie Cię, niech się zjawi przed Tobą i będzie przyjętém i wysłuchaném i zważoném i wspomnianém, pamięć i wspomnienie o nas, wspomnienie o przodkach naszych, wspomnienie o Messyaszu, synie Dawida, sługi Twojego i wspomnienie o Jeruzolimie, świętym Twoim grodzie i wspomnienie całego ludu Twojego, domu Izraela, na ucalenie, na dobro, na łaskę i upodobanie, na miłosierdzie, na życie i na pokój w dniu tym Wspomnienia. Wspomnij nas w nim, Wiekuisty, Boże nasz, na dobro, obdarz nas w nim błogostawieństwem,

וְהוֹשִׁיעֵנו בּוֹ לְחַיִּים . וּבְדַבַּר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּם וְחַנּוּן .
וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנו . כִּי אֱלֹהֶיךָ עֵינֵינוּ . כִּי אֵל מֶלֶךְ
תַּצּוֹן וְרַחֵם אֶתָּה :

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ עַל כָּל הָעוֹלָם כָּלֹּל
בְּכַבֹּדְךָ וְהַגְּשֵׁא עַל כָּל־הָאָרֶץ בִּיקְרָךְ וְהוֹפֵעַ בְּתִדְר גְּאוֹן
עֲזוּךָ עַל כָּל־יֹשְׁבֵי תֵבֵל אֶרֶץ . וַיַּדַּע כָּל־פְּעוּד כִּי אַתָּה
פָּעַלְתָּ וַיִּבֶן כָּל־יִצְוֹר כִּי אַתָּה יִצְרְתָּ וַיֵּאמֶר כָּל אֲשֶׁר
נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמְכֻבָּר בְּכָל מְשָׁלָה :
^{לשנת} (אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רִצָּה בְּמִנּוּחֵינֵנוּ) . קִדְּשָׁנוּ
בְּכִצּוֹתֶיךָ וְתַן חֲלָקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ שִׁבְעֵנו מִטּוֹבֶךָ וְשִׁמְחָנוּ
בִּישׁוּעָתְךָ . ^{לשנת} (וְהִנְחִילֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרִצּוֹן שֶׁבֶת
קִדְּשָׁה וַיִּנְחֹתֵיבָהּ יִשְׂרָאֵל מִקִּדְּשֵׁי שְׁמֶיךָ) . וְטַהַר לִבֵּנוּ לְעִבְדֶּךָ
בְּאַמֶּת כִּי אַתָּה אֱלֹהִים אֱמֶת וּדְבָרְךָ אֱמֶת וְקִיָּם לְעַד .
בְּרוּךְ אַתָּה יי מֶלֶךְ עַל כָּל־הָאָרֶץ מִקְדָּשׁ (הַשְּׁבֵת וְיִשְׂרָאֵל
יּוֹם הַזְּכוּרֹן :

רִצָּה יי אֱלֹהֵינוּ בְּעַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל וּבְתַפְלָתָם . וְהַשֵּׁב
אֶת־הָעֲבוּדָה לְדַבִּיר בֵּיתְךָ וְאֲשֵׁי יִשְׂרָאֵל וּתַפְלָתָם בְּאַהֲבָה
תִּקְבַּל בְּרִצּוֹן וְתִהְיֶה לְרִצּוֹן תָּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ :
וְתַחֲוִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים . בְּרוּךְ
אַתָּה יי הַמַּחְזִיר שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

בשעה שדחון אומר מודים	מודים אֲנַחְנוּ לְךָ שְׂאֵתָה
אמרים הקהל מודים ודבנן	הוא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
מודים אֲנַחְנוּ קִדְּשָׁתָהּ	אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעַד . צוּר
הוא	חַיֵּינוּ

dopomóż nam w nim do życia. A dla tego ocalenia i miłosierdzia, osłoń i utaskaw nas, ulituj się nad nami i ocal nas, bo do Ciebie zwrócone są oczy nasze, bo Ty jesteś wszechmogącym, Królem litościwym i miłosiernym.

Eloheuu. Boże nasz i Bożo Ojców naszych! panuj nad całym światem (*), w Swój wspaniałości, wznies się nad całą ziemią, w majestacie Swoim i zajaśnij w blasku Swój wzniosłej potęgi, nad wszystkimi mieszkańcami Swego świata, aby wiedziało każde stworzenie, żeś Ty je stworzył, aby poznały wszelkie twory, żeś Ty je ukształtował i aby mówiło wszystko, co ma dech żywota w sobie: „Wiekuiesty Bóg Izraela jest Królem, a Jego panowanie włada wszystkiem. (w Sobotę: Boże nasz i Boże ojców naszych! miej upodobanie w spoczynku naszym), uświęć nas Swemi przykazaniami, daj nam udział w Zakonie Swoim nasyć nas Swą obfitością i uciesz nas Swem zbawieniem. (w Sobotę: I dozwól nam używać, Wiekuiesty, Boże nasz! w miłości i w łaskawości, świętego Twojego Sabatu, by w nim spoczywał Izrael, poświęcający inię Twoje). Oczyść serce nasze, byśmy Ci służyli prawdą, bo Ty, Boże! jesteś prawdą, a słowo Twoje jest prawdą i wiecznie trwałem. Bądź pochwalony, Wiekuiesty, Królu na całej ziemi, poświęcający (Sobotę i) Izraela i dzień Wspomnienia!

Receh. (*) Przyjm łaskawie, Wiekuiesty, Boże nasz, lud Swój Izraela i modły ich, i wróć służbę do przybytku domu Swójego, a ofiary Izraela i modły ich przyjm z miłością i łaską i aby zawsze była w łasce u Ciebie służba Izraela ludu Twojego.

Ohy oczy nasze ujrzały, jak wrócisz do Syonu w miłosierdziu. Bądź pochwalony Wiekuiesty, zwracający Swój Majestat do Syonu.

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuiestym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych na zawsze i wiecznie, Opoką

(Podczas gdy Kantor mówi obecną modlitwę, lud mówi następującą:)

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuiestym Bogiem

<p>חיינו מִגֵּן יִשְׁעֵנו אַתָּה הוּא לְחֹר וְחֹר . נִוְדָה לָךְ וְנִסְפָּר תְּהַלְתֵּךְ . עַל חַיֵּינו הַמְסֻרִים בְּיָדְךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינו הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נַפְשֵׁךְ שֶׁבְכָל-יּוֹם עִמָּנוּ וְעַל נַפְלְאוֹתֶיךָ וְמוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְכָל- עַת עֶרֶב וּבֶקֶר וְצַהֲרַיִם הַטּוֹב כִּי לֹא-כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא-תָמוּ חַסְדֶיךָ מֵעוֹלָם קִיַּינו לָךְ :</p>	<p>הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָּל בְּשׂוֹר יִצְרָנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ עַל שֶׁהַחַיִּיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּנוּ וְתִקְיַמְנוּ וְתִאֶסְפֵּךְ גְּלוּתֵינוּ לְחַצְרוֹת קְדוֹשֶׁךָ לְשִׁמְרֵךְ חֲקִיךָ וְלַעֲשֵׂת רְצוֹנְךָ וְלַעֲבֹדְךָ בְּרִבְבֵי שָׁלוֹם עַל שְׁאֵנָתָנוּ מוֹדִים לָךְ . בְּרוּךְ אַל הַהוֹדָאוֹת :</p>
--	---

וְעַל-כָּלֶם יִתְפַּרֵּךְ וְיִתְרוֹמֵם שִׁמְךָ מִלְכָּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד :

וּכְתוּב לְחַיִּים טוֹבִים (כָּל-) בְּנֵי בְרִיתְךָ :

וְכָל חַיִּים יוֹדוּךָ סֶלָה וְיִהְיוּ אֶת-שִׁמְךָ בְּאֵמֶת הָאֵל יִשְׁוַעְתָּנוּ
וְעִזְרָתָנוּ סֶלָה . בְּרוּךְ אַתָּה יי הַטּוֹב שִׁמְךָ וְלָךְ נֶאֱדָה לְהוֹדוֹת :

חן אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בְּרַכְנוּ בַּבְּרָכָה הַמְּשַׁלֶּשֶׁת
בַּתּוֹרָה הַבְּתוּבָה עַל-יְדֵי מִשָּׁה עֲבַדְךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי
אַהֲרֹן וּבְנָיו כַּהֲנִים עִם קְדוֹשְׁךָ כְּאֲמֹר :

הקהל עונה

חן

<p>יְהִי רְצוֹן בְּזִכּוֹת אֲבֹתֶם יְהִי רְצוֹן בְּזִכּוֹת יִצְחָק יְהִי רְצוֹן בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב יְהִי רְצוֹן שְׁתֵּשִׁים עָלֵינוּ חַיִּים אַרוּכִים וּבְרָכָה לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם:</p>	<p>יְבָרְכֶךָ יי וְיִשְׁמְרֶךָ : יָאֵר יי א פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיִחַנֶּךָ : יִשְׂא יי א פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיִשֵּׁם לָךְ שָׁלוֹם :</p>
--	---

życia naszego; Tarczą zbawienia naszego. Ty istniejesz od pokolenia do pokolenia, dziękować Ci będziemy i opiewać chwale Twoją, za życie nasze, które w Twojem ręku, za dusze nasze przy Tobie strzeżone, za cuda Twoje codzienne z nami, za ~~wspaniałe dobroczynności~~ Twoje w każdym czasie, wieczorem, rano i w południe. Dobrotliwy, bo miłosierdzie Twoje nieskończone, litościwy, bo łaski Twoje nie ustawają i wiecznie w Tobie ufamy.

Weal Kulom. A za to wszystko niechaj imię Twoje będzie błogosławioném i wywyższoném, o Królu nasz, zawsze i na wieki wieków.

Zapisz na życie szczęśliwé synów! przymierza Swojego.

A wszystko co żyje dziękować Ci będzie. — Selah! — I wychwalać imię Twoje w prawdzie, Wszecmogący, Zbawco i Pomocy nasza. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuisty, „dobrotliwy“ imię Twoje, a Tobie przystoi dziękczynienie.

(Kantor odmawia błogosławieństwo Kapłanów.)

Elohehu. Boże nasz i Boże ojców naszych, błogosław nas błogosławieństwem potrójném, napisaném w Księdze Zakonu przez ręce Mojżesza, sługi Swojego, odmawianém przez usta Aharona i synów jego Kapłanów, święty lud Twój, jak mówiono:

(Kantor.)

(Lud.)

Oby Ci Wiekuisty błogosławił i strzegł Cię.

Oby Wiekuisty przyświecał Ci obliczem Swojem i był dla Ciebie łaskawym.

Oby Wiekuisty zwrócił oblicze Swoje ku Tobie.

I obdarzył Cię pokojem.

Oby się tak stało dla zasług Abrahama.

Oby się tak stało dla zasług Izaaka.

Oby się tak stało dla zasług Jakóba.

Obyś raczył nam udzielić życie długie i błogosławieństwo na utrzymanie pokoju.

לשחרית, ובשבת אף במערה

למנחה ולמעריב

שִׁים שְׁלוֹם מִזְבֵּחַ וּבִרְכַּת חַן וְחֶסֶד
 וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ
 בְּרַכְּנוּ אֲבוֹתֵינוּ בְּלִנּוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פְּנִיֶיךָ כִּי
 בְּאוֹר פְּנִיֶיךָ נִתְּתָה לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת
 חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וְצַדִּיקָה וּבִרְכַּת וְרַחֲמִים
 וְחַיִּים וְשְׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֶךְ
 אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל
 שָׁעָה בְּשִׁלּוֹמְךָ :
 בְּסֶפֶר חַיִּים בְּרַכָּה וְשְׁלוֹם וּפְרִנְסָה מִזְבֵּחַ נִזְכָּר וְנִכְתָּב
 לְפָנֶיךָ אֲנַתְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כְּחַיִּים מִזְבֵּיִם וּלְשְׁלוֹם.
 בְּרוּךְ אַתָּה יי עוֹשֵׂה הַשְׁלוֹם :

אֱלֹהֵי נִצּוּר לְשׁוֹנֵי מִרְעַ וּשְׁפָתַי מִדְּבַר מִרְמָה וְלִמְקַלְלֵי
 נַפְשֵׁי תְדוּם וְנַפְשֵׁי כְּעֶפֶר לְכָל תְּהִיָּה : פִּתַּח לִבִּי בְּתוֹרַתְךָ
 וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוּף נַפְשִׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מִהֲרָה
 הַפֵּר עֲצָתָם וּקְלַקְל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה
 לְמַעַן יְמִינֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשֶׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרַתְךָ.
 לְמַעַן יִחַדְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעַה יְמִינֶךָ וְעַנְגִּי : יְהִי לְרִצּוֹן
 אֲמִרֵי־פִי וְהִגִּיוֹן כִּבִּי לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְגֹאֲלֵי : עוֹשֵׂה שְׁלוֹם
 בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאֲמְרוּ אָמֵן :
 יְהִי רִצּוֹן לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שְׂיִבְנֶה בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ וְתֵן חֲלֻקְנוּ בְּתוֹרַתְךָ :

(Zrana, a w Sobotę i w modlitwie przedwieczorniej).

Sym Szalom. (*) Daj pokój, szczęście, błogosławieństwo, życzliwość, łaskę i miłosierdzie nam i całemu Izraelowi ludowi Swojemu. Błogosław nam, Ojczyźnie nasz, wszystkim wraz, światłem oblicza Swojego, albowiem przy świetle oblicza Swojego dałeś nam Wiekuisty, Boże nasz, naukę życia, miłość cnoty, dobroczynność i błogosławieństwo i miłosierdzie i życie i pokój. Oby Ci się spodobало błogosławić ludowi Swojemu Izraelowi, każdego czasu i każdej godziny pokojem Swoim.

(W modlitwie przedwieczorniej i wieczorniej.)

Szalom raw. (*) Obfitość pokoju zesłój na Izraela lud Swój na wieki, albowiem Ty jesteś Królem i Panem wszelkiego pokoju. Oby Ci się spodobало błogosławić ludowi Swojemu Izraelowi każdego czasu i każdej godziny pokojem Swoim.

Obyśmy zostali wspomnieni i zapisani przed Tobą do Księgi życia, błogosławieństwa, pokoju i dostatniego utrzymania się, my i cały lud Twój, dom Izraela, na życie szczęśliwe i na pokój. Bądź pochwalonym Wiekuisty, Twórco pokoju.

Elohaj. (*) Boże mój! Strzeż język mój od złego a usta moje od mowy zwodniczej. Oby dusza moja umilkła w obec przeklinających mnie i oby dusza moja w obec obelgi była jakby prochem. Otwórz raczej serce moje Swojej nauce, a dusza moja oby ściagała za rozkazami Twojemi, — a wszyscy, którzy złe zamysły na mnie knują, — zniwecz ich zamysły i zniszcz ich przedsięwzięcie. Uczynź to dla imienia Swojego, uczynź dla prawicy Swojej, uczynź dla świętości Swojej, uczynź dla nauki Swojej, aby ocaleni zostali ulubieńcy Twoi, niech prawica Twa ocali i wysłuchaj mnie. Oby łaskawie przyjęte zostały wynurzenia ust moich i myśli serca mego przed Tobą. Wiekuisty, Opoko moja i Zbawco mój. Ten, co sprawia pokój w niebiosach Swoich, oby zrządził pokój dla nas i dla całego Izraela, i mówcie: Amen!

Oby Ci się spodobало Wiekuisty, Boże mój i Boże ojców naszych, by odbudowanym został dom Świątyni rychło za naszych dni i daj nam udział w Zakonie Swoim.

בשחרית ובמנחה אחר שמונה עשרה אומרי' אבינו מלכנו .

- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ חֲמָאֵנוּ לְפָנֶיךָ :
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֱלֹא אַתָּה :
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׂמֹךְ :
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ חֲדָשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה :
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ בְּטוֹל מֵעָלֵינוּ כָּל-גְּזוּרוֹת קָשׁוֹת :
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ בְּטוֹל מַחֲשָׁבוֹת שׂוֹנְאֵינוּ :
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ הַפֵּר עֵצַת אוֹיְבֵינוּ :
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ כִּלְהַ פְּלֵה כָל-צָר וּמַשְׁטֵיִן מֵעָלֵינוּ :
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ סְתוּם פִּיזוֹת מַשְׁמִינֵינוּ וּמְקַטְרְגֵינוּ :
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ כִּלְהַ דְּבַר וְחֲרִב וְרָעַב וְשָׂבִי וּמַשְׁחִית (וּמַגְפָּה) מִבְּנֵי בְרִיתְךָ :
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ מְנַע מַגְפָּה מִנְּחַלְתְּךָ :
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ מְלַח וּמְחַל לְכָל-עוֹנוֹתֵינוּ : (כ"ט מחל וסלח)
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ מַחַה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ (וְחַטֹּאתֵינוּ) מִנְּגַד עֵינֶיךָ :
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ מְחוֹק בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים כָּל שְׂטָרֵי חוֹבוֹתֵינוּ :
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ הַחֲזִירֵנוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ :
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְחַוְלֵי עַמְּךָ :
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ קַרַע רֹעַ גְּזוֹר דִּינֵנוּ :
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ זָכְרֵנוּ בְּזִכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ :
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ כְּתַבְּנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים טוֹבִים :
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ כְּתַבְּנוּ בְּסֵפֶר נְאֻלָּה וַיִּשְׁוַעַה :
- אָבִינוּ מַלְכֵנוּ כְּתַבְּנוּ בְּסֵפֶר פְּרִנְסָה וְכִלְכְּלָה :

אבינו

Po Szemoneh Esreh Porannéj i Przedwieczornéj, mówi się następująca modlitwa:

Ojcze nasz, Królu nasz, zgrzeszyliśmy przed Tobą.

Ojcze nasz, Królu nasz, nie mamy innego Króla prócz Ciebie.

Ojcze nasz, Królu nasz, ułaskawiaj nas dla imienia Swojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, użyż nam pomysłnego nowego roku.

Ojcze nasz, Królu nasz, zniwecz wszystkie nasze ciężkie przeznaczenia.

Ojcze nasz, Królu nasz, zniwecz zamiary nienawidzących nas.

Ojcze nasz, Królu nasz, zniwecz zamysły nieprzyjaciół naszych.

Ojcze nasz, Królu nasz, wstrzymuj od nas wrogów i przeciwników.

Ojcze nasz, Królu nasz, zatknij usta przeciwnikom i oskarżycielom naszym.

Ojcze nasz, Królu nasz, oddal mór, wojnę, głód, niewolę, zniszczenie, winę i zarazę od sprzymierzeńców Swoich.

Ojcze nasz, Królu nasz, wstrzymuj wszelką plagę od dziedzictwa Swojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, przebacz i odpuść wszystkie nasze przewinienia.

Ojcze nasz, Królu nasz, zgładź i zniszcz grzechy i winy nasze z przed oczu Swoich.

Ojcze nasz, Królu nasz, zniszcz w wielkiem miłosierdziu Swojem wszystkie dowody naszej winy.

Ojcze nasz, Królu nasz, zwróć nas ku Sobie w szczeréj pokucie.

Ojcze nasz, Królu nasz, ześlij zupełne wyzdrowienie chorým ludu Swojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, zniszcz nieprzyjazne nam wyroki.

Ojcze nasz, Królu nasz, wspomnij nas na dobre przed Sobą.

Ojcze nasz, Królu nasz, zapisz nas do księgi życia szczęśliwego.

Ojcze nasz, Królu nasz, zapisz nas do księgi oswobodzenia i ocalenia.

Ojcze nasz, Królu nasz, zapisz nas do księgi utrzymania i wyżywienia się.

- אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ כְּתַבְּנוּ בְּסֵפֶר זְכוֹת :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ כְּתַבְּנוּ בְּסֵפֶר סְלִיחָה וּמַחִילָה :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ הִצַּמַּח לָנוּ יְשׁוּעָה בְּקָרוֹב :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ הָרַם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל עַמּוּךְ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ הָרַם קֶרֶן מְשִׁיחֶךָ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ מֵלֵא יְדִינוּ מִבְּרֻכּוֹתֶיךָ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ מֵלֵא אֲסַמְּיִנוּ שִׁבְעַת :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ שְׁמַע קוֹלֵנוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרַצוֹן אֶת־תַּפְּלֹתֵנוּ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ פְּתַח שַׁעְרֵי שָׁמַיִם דְּתַפְּלֹתֵנוּ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ נָא אֶל־תְּשִׁיבֵנוּ רִיקִם מִלְּפָנֶיךָ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ זְכוֹר כִּי עָפַר אַנְחָנוּ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ תְּהֵא הַשְּׁעָה הַזֹּאת שְׁעַת רַחֲמִים וְעַת רַצוֹן
 מִלְּפָנֶיךָ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ חֲמוּל עָלֵינוּ וְעַל עוֹלָלֵינוּ וּמַפְּיִנוּ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ עֲשֵׂה לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדוֹשְׁךָ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַד יְחֻדְךָ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָּאֵשׁ וּבְמִים עַל קְדוּשַׁת שְׁמֶךָ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ נְקוּם לְעֵינֵינוּ נְקַמַת דֵּם עֲבָרֶיךָ הַשְּׁפוּד :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ עֲשֵׂה לְמַעַן אֵם־לֹא לְמַעַנְנוּ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ עֲשֵׂה לְמַעַן וְהוֹשִׁיעֵנוּ :
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶינוּ עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים :

Ojcze nasz, Królu nasz, zapisz nas do księgi zasług.

Ojcze nasz, Królu nasz, zapisz nas do księgi przebaczenia i odpuszczenia.

Ojcze nasz, Królu nasz, dozwól by rychło nam wzrosło zbawienie.

Ojcze nasz, Królu nasz, podnieś blask Izraela ludu Swojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, podnieś blask pomazańca Swojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, napełnij ręce nasze błogosławieństwem Swojemi.

Ojcze nasz, Królu nasz, napełnij składy nasze obfitością.

Ojcze nasz, Królu nasz, wysłuchaj wołania naszego, osłoń nas i zlituj się nad nami.

Ojcze nasz, Królu nasz, przyjm modły nasze w miłosierdziu i w łasce.

Ojcze nasz, Królu nasz, otwórz bramy niebios dla modłów naszych.

Ojcze nasz, Królu nasz, nie racz oddalić nas bezskutecznie z przed oblicza Swojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, pomnij żeśmy tylko prochem.

Ojcze nasz, Królu nasz, oby godzina ta była godziną miłosierdzia i porą łaski przed Tobą.

Ojcze nasz, Królu nasz, zlituj się nad nami, nad niemowlętami i dziećmi naszymi.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla zamordowanych za święte imię Twoje.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla zarzniętych za wyznanie Jedności Twojej.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla umarłych w ogniu i w wodzie dla poświęcenia imienia Twojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, zemścij się (*) za przelaną krew sług Twoich.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla Siebie, jeżeli nie dla nas.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla Siebie i ocal nas.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla wielkości miłosierdzia Swojego.

אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂמֵךְ הַגְּדוּל הַגְּבוּר וְהַצּוּרָא
שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ :

אֲבִינוּ מִלְכֵנוּ חַנּוּן וְעִנּוּן כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ
צְדָקָה וְחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנוּ :

בלילה הראשון של ראש השנה נוהגין לדרוש שלום רעוו ואומרים :

ליחיד לְשָׁנָה מוֹזְבָה תִּפְתָּב :

ולרבים לְשָׁנָה מוֹזְבָה תִּפְתָּבוּ :

ולנקבה לְשָׁנָה מוֹזְבָה תִּפְתָּבִי :

ולרבות לְשָׁנָה מוֹזְבָה תִּפְתָּבְנָה :

קדוש ליל ראש השנה

אם תל ב' של ר"ה ביום ו' אומרים יום הששי .

מגביה הנוס ואומר

בלחש וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר :

בקול רם יום הששי : וַיְכַלֵּךְ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל-צְבָאָם :

וְכָל-אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבַּת

בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל-מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה : וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים

אֶת-יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיִּקְרָא אֹתוֹ כִּי בּו שַׁבַּת מְכַל-מְלֹאכְתּוֹ

אֲשֶׁר-פָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת :

בתל מתחילין כאן .

פְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן :

פְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בְּרוּ-בָנוּ

מְכַל-עַם וְרוֹמְמָנוּ מְכַל-לְשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו . וְהִתֵּן לָנוּ

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyni to dla wielkiego, potężnego i strasznego imienia Swojego, którem nas mianują.

Ojcze nasz, Królu nasz, utaskawiaj nas i wysłuchaj nas, bo nie mamy za sobą zasług, wyświadczone nam dobrodziejstwa i łaskę i ocal nas.

(Wychodząc z Synagogi pierwszego wieczoru Nowego Roku, pozdrawia się wzajemnie, mówiąc:)

Obyś był (a) zapisanym (nā) na pomyślny rok.

Obyście byli (ty) zapisani (e) na pomyślny rok.

POŚWIĘCENIE NOWEGO ROKU WIECZOREM.

(Jeżeli drugi dzień Nowego Roku zaczyna się w Piątek na wieczór, to poświęcenie zaczyna się od następującego ustępu, z poświęcenia Soboty):

(Nad wzniesionym kielichem wina).

(Zniżonym głosem):

I stał się wieczór i stało się rano.

(głośno)

Jom haszyszy. Dzień szósty.

I dokonane były niebiosa i ziemia i wszystek ich zastęp. I dokonał był Bóg dnia siódmego dzieła Swego, które zrobił i odpoczął dnia siódmego po całym Swém dziele, które zrobił. I błogosławił Bóg dniowi siódmemu i poświęcił go, albowiem w nim spoczął po całym Swém dziele, które stworzył Bóg robiąc.

(W dni zaś powszednie zaczyna się tutaj):

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszeczeńswiata! który stworzyłeś owoc winnicy.

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszeczeńswiata! który nas wyratował z pośród wszystkich narodów, wyniosłeś nas nad wszystkie języki i poświęciłeś nas Swojami przykazaniami i dałeś nam, Wiekuisty, Boże nasz! w miłości

יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת־יָסֵם הַשַּׁבָּת הַזֹּה וְאֵת יוֹם הַזְכָּרוֹן הַזֶּה יוֹם זִכְרוֹן תְּרוּעָה בְּאַהֲבָה מִקְרָא קֹדֶשׁ זָכָר לְיִצְיָאֵת מִצְרַיִם .
 כִּי בָנוּ בְּחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדְשָׁתָּ מִכָּל־הָעַמִּים . וְדִבַּרְתָּ אִמְתָּ וְקִיָּם לְעַד . בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ עַל כָּל־הָאָרֶץ מִקְדָּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל יוֹם הַזְכָּרוֹן :

למצאי שבת מוסיפין בורא מאורי האש והברלה .

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ :

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמְבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים . בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה . בֵּין קִדְשַׁת שַׁבָּת לְקִדְשַׁת יוֹם מוֹב הַבְּרִלָּת . וְאֵת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשְׁשַׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קִדְשָׁתָּ . הַבְּרִלָּת וְקִדְשָׁתָּ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשָׁתְךָ . בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ :

ברכת שהחיינו אומרים בשני לילות של ר"ה .

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַחַיֵּינוּ וְקִיָּמָנוּ וְהַגִּיעָנוּ לְזִמְנֵי הַזֶּה :

אחר ברכת המצויא אוכלין פרי חדש בדבש ואומרין יהי רצון .

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמּוֹצִיא לָחֶם מִן הָאָרֶץ :
 יהי רצון מלפניך יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּחַדֵּשׁ עֲלֵינוּ שָׁנָה מְזוּבָה וּמְתוּקָה :

Swojej, dzień ten (Soboty i dzień ten) Wspomnienia, dzień (pamiętka) trąbienia (w miłości) święte zwołanie, jako pamiętkę wyjścia z Egiptu, bo nas wybrałeś i nas poświęciłeś, z pomiędzy wszystkich narodów, a słowo Twoje jest prawdą i wiecznie trwa-
 łem. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Królu na całej ziemi, poświęcający (Sobotę i) Izraela i dzień Wspomnienia!

(W Sobotę na wieczór dodają się dwa następujące błogosławieństwa):

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który stworzyłeś światło ognia.

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który odróżniłeś między świętym a powszedniem, między światłem a ciemnością, między Izraelem a innymi narodami, między dniem siódmym a sześcioma dniami pracy; — odróżniłeś między świętością Soboty a świętością dni uroczystych, a dzień siódmy poświęciłeś nad sześć dni pracy; odróżniłeś i poświęciłeś lud Swój, Izraela, świętością Swoją. Bądź pochwalony, Wiekuisty! który odróżniasz między świętym a świętym.

Na oba wieczory Nowego Roku.

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który nas utrzymałeś przy życiu i zdrowiu, byśmy się doczekali tej uroczystej pory.

(Po rozkrojeniu chleba, bierze się jabłko i namazuje miodem, lub inny jaki słodki owoc, jak winogrona, brzoskwinie i t. d. i mówi się następujące błogosławieństwa):

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który wydobywasz chleb z ziemi.

Jehi. Oby Ci się spodobało, Wiekuisty Boże nasz i Boże ojców naszych! dać nam Nowy Rok szczęśliwy i słodki. (*)

תפלת מוסף לראש השנה

פִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא הִבּו גִּדְל לְאֱלֹהֶיךָ :

אֲדַנִּי שִׁפְתַי תִּפְתָּח וּפִי יִגִּד תְּהַלְתֶּךָ :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם
אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל
עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל זוֹכֵר חֲסִדֵי אֲבוֹת
וּמְבִיא גּוֹאֵר לְבָנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׂמוֹ בְּאַהֲבָה :

זָכְרָנוּ לַחַיִּים • מִלֶּךְ חַפֵּץ בַּחַיִּים • וְכִתְבֵנוּ בְּסֵפֶר
הַחַיִּים • לְמַעַן אֱלֹהִים חַיִּים :

מִלֶּךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן : בְּרוּךְ אַתָּה יי מִגֵּן אַבְרָהָם :
אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדַנִּי מַחִיָּה מְתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ :
מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מַחִיָּה מְתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים
סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמְתִיר אֲסוּרִים וּמְקִים אַמוּנָתוֹ
לִישִׁינֵי עֵפֶר • מִי כְמוֹךָ בְּעַל גְּבוּרֹת וּמִי רוֹמֵה לְךָ מִלֶּךְ
מִמִּית וּמַחִיָּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה :

מִי כְמוֹךָ אֵב הַרְחָמִים • זוֹכֵר יְצוּרֵי לַחַיִּים בְּרַחֲמִים :
וְנִאֲמֵן אַתָּה לְהַחְיוֹת מְתִים • בְּרוּךְ אַתָּה יי מַחִיָּה הַמְתִים : °

אתה

° קדושה לשליח צבור

חון נְעַרְיָצָךְ וְנִקְדִישְׁךָ בְּסוּד (שכל) שִׁיחַ שְׂרָפֵי קֹדֶשׁ

המקדושים

Modlitwa dodatkowa, na Nowy rok. (*)

Ki szem. (*) Gdy imienia Wiekuistego wzywam, oddajcie hołd Bogu naszemu.

Adonaj. (*) Panie mój, otwórz wargi moje, aby usta me głosiły Twą chwałę.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Boże ojców naszych, Boże Abrahama, Boże Izaaka i Boże Jakóba, Boże wielki, potężny, straszny, Boże najwyższy, wymierzający łaskę i dobroć, Panie Wszechświata, pomny na pobożność ojców i z miłością sprowadzający zbawcę, (*) ich wnukom dla imienia Swojego.

Wspomnij nas na życie, Królu żądający życia i zapisz nas do księgi życia, przez wzgląd na Siebie, Boże życia!

Królu wspomagający, wybawiający i zastaniający! Bądź pochwalony Wiekuisty, Tarczo Abrahama!

Atha Gibor. (*) Tyś potężny wiecznie, o Panie mój, Tyś wskrzeszający zmarłych, Tyś hojny w zbawieniu.

Karmiący żywych łaskawie, wskrzeszający zmarłych wielkim miłosierdziem, podpierający upadających, leczący chorych, rozwiązujący uwięzionych i dotrzymujący wiary spoczywającym w ziemi. Któż jak Ty Mężem wszechsilnym? Któż podobnym Tobie, Królem zadającym śmierć i wskrzeszającym zmarłych i pozwalającym zakwitnąć zbawieniu?

Któż jak Ty Ojcem miłosierdzia, wspominającym twory Swoje na życie w miłosierdziu Swojem?

Polegamy na Tobie, że wskrzesisz umarłych. Bądź pochwalony Wiekuisty wskrzeszający umarłych. *)

***) KEDUSZAH DLA KANTORA.**

(Kantor).

Ubościć i poświęcać Cię będziemy, jak w zborze uwielbienia świętych Serafów, poświęcających imię Twoje w święto-

תפלת מוסף לראש השנה

מג

אתה קדוש ושמוך קדוש וקדושים בכל יום יהללוך סלה :
ובבן

המקדישים שמוך בקדש כפתוב על יד נביאך וקרא זה
אך זה ואמר :

קהל וחזן

קדוש | קדוש קדוש יי צבאות
מלא כל הארץ כבודו :

חזן

כבוד מלא עולם משרתי שואלים זה לזה איה
מקום כבודו . לעמַתם ברוך יאמרו :

קהל וחזן

ברוך כבוד יי ממקומו :

חזן

ממקומו הוא יפן ברחמים ויחזן עם המיחדים שמו
ערב ובקר בכל יום תמיד פעמים באהבה שמע אומרים :

קהל וחזן

שמע ישראל יי אלהינו יי אחד :

חזן

אחד הוא אלהינו הוא אבינו הוא מלכנו הוא משיענו .
והוא ישמיענו ברחמיו שנית לעיני כל־חי להיזת לכם
לאלהים :

קהל וחזן

אני יי אלהיכם :

אדיר

Atha Kadosz. Tyś Świętym, i imię Twoje święte, a święci każdego dnia chwalić Cię będą. — Selah! —

ści, jak napisano przez proroków Twoich: I zawołał jeden do drugiego, mówiąc:

(Kantor i Lud.)

Święty, Święty, Święty, Bóg Zastępów, pełną jest ziemia cała Jego majestatu.

Kadosz, Kadosz, Kadosz, Adonaj Cebaoth, melo kol ha-arec Kewodo.

(Kantor.)

Majestatu Jego pełen świat, słudzy Jego odzywają się jeden do drugiego: gdzież miejsce majestatu Jego? a naprzeciwko stojący odpowiadają: „Pochwalony.“

(Kantor i Lud.)

Chwała majestatowi Wiekuistego na Jego tronie!

Baruch Kewod Adonaj mimkomo.

(Kantor.)

Z siedziby Swojej skłoni się On ku nam w miłosierdziu i ułaskawi lud, który w miłości uznaje Jedność imienia Jego wieczór i rano, każdego dnia bezustannie dwa razy mówiąc: „Szema.“

(Kantor i Lud.)

Słuchaj Izraelu, Wickuisty Bóg nasz, Wiekuisty jest Jedyny!
Szema Jisrael Adonaj Elohenu Adonaj Echod.

(Kantor.)

Jedynym On Bóg nasz, On Ojcem naszym, On Królem naszym, On Wybawicielem naszym, i On objawi nam po raz drugi w obec wszelkiego żyjącego: „Będę wam Bogiem!“

(Kantor i Lud.)

Jam Wiekuisty Bóg wasz!

Ani Adonaj Elohechem.

וּבְכֵן תֵּן פְּחָדָה יי אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֵׂיךָ וְאִימְתָה
 עַל כָּל-מַה שֶּׁבְרָאתָ וַיִּירָאוּךָ כָּל-הַמַּעֲשִׂים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְפָנֶיךָ
 כָּל-הַבְּרוּאִים וַיַּעֲשׂוּ כְכֶם אַנְגְּדָה אֶחָת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבָּב
 שְׁלָם כְּמוֹ שִׁדְעֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשְּׁלֵמוֹן לְפָנֶיךָ עוֹ בְּיָדְךָ
 וּגְבוּרָה בְּיַמִּינְךָ וְשִׁמְךָ גּוֹרָא עַל-כָּל-מַה שֶּׁבְרָאתָ :

וּבְכֵן תֵּן כְּבוֹד יי לְעַמְּךָ תְּהַלְלָה לִירְאֵיךָ וְתִקְוֶה טוֹבָה
 לְדוֹרְשֵׁיךָ וּפְתַחֲוֹן פֶּה לַמַּיְחֲלִים לְךָ שִׁמְתָה לְאַרְצְךָ וּשְׁשׂוֹן
 לְעִירְךָ וְצִמְיַתָּה קֶרֶן לְדוֹד עֲבֹדְךָ וְעֵרִיבֵת נֹר לְבֹן יִשְׂרָאֵל מְשִׁיחְךָ
 בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ :

וּבְכֵן צְדִיקִים יִרְאוּ וַיִּשְׁמְחוּ וַיִּשְׁרִים יַעֲלוּזוּ וְהַסִּידִים
 בְּרָנָה יִגִּילוּ וְעוֹלָתָה תִקְבֹּץ פִּיהָ . וְכָל-הַרְשָׁעָה כְּלָה כְּעָשָׂן
 תִּתְּבַלָּה כִּי תַעֲבִיר מִמְּשַׁלֵּת זְדוֹן מִן הָאָרֶץ :
 וְתִמְלֹךְ אַתָּה יי לְבָרְךָ עַל כָּל-מַעֲשֵׂיךָ בְּתֵר צִיּוֹן מִשְׁכַּן
 כְּבוֹדְךָ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קִדְשֶׁךָ כְּפָתוּב בְּדַבְּרֵי קִדְשֶׁךָ יְמִלְךָ
 יי לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלֵיָהּ : קדוש

אֲדִיר אֲדִירָנוּ יי אֲדוֹנֵינוּ מַה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ : וְהִיא
 יי לְמֶלֶךְ עַל כָּל-הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יי אֶתְדוּ וְשִׁמוֹ אֶתְדוּ :

חן וּבְדַבְּרֵי קִדְשֶׁךָ כְּתוּב לְאֹמֵר .
 קהל וחן יְמִלְךָ יי לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלֵיָהּ :
 חן לְדוֹר וָדוֹר נִגִּיד גְּדֻלָּתְךָ וּלְנִצְחַת נִצְחִים קִדְשָׁתְךָ
 נִקְדִישׁ וְשִׁבְחְךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יִמָּשׁ לְעוֹלָם וָעַד כִּי אֵל מֶלֶךְ
 גְּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה :

Uwechen. (*) A tak, o Wiekuisty, Boże nasz! zedź bojazń Ciebie na wszystkie Śwe twory (*), a strach przed Tobą na wszystko coś stworzył, aby Cię się obawiały wszystkie twory i kłaniały się przed Tobą wszystkie stworzenia i stały się wszystkie jedną wiązką, dla wykonywania woli Twojej, sercem niepodzielném, jak nam wiadomo, Wiekuisty Boże nasz! że władza jest przy Tobie, moc w Twojej ręce, a siła w Twojej prawicy, a inię Twoje straszném dla wszystkiego, co stworzyłeś.

Uwechen. A tak, o Wiekuisty, Boże nasz! daj cześć ludowi Swojemu, sławę bojącym się Ciebie, nadzieję błagającym Cię i swobodę mowy ufającym Tobie, radość Swój ziemi, wesele Swemu grodowi, wzrost siły Dawidowi, sładze Swojemu i trwałą świetność synowi Jiszaja. Swemu pomazańcowi. rychło za dni naszych.

Uwechen. A wtedy sprawiedliwi ujrzą i cieszyć się będą, poczciwi radować się, a pobożni śpiewem weselić się będą;— a nieprawość zamknie paszczę swoją, a złość cała, jak dym uleci, kiedy usuniesz panowanie złości z ponad ziemi.

Wesymloch. A Ty sam, o Wiekuisty, Boże nasz! panować będziesz nad wszystkimi Swojemi tworam, na górze Syonie, siedlisku Swego majestatu i w Jeruzalemie, świętym Swym grodzie, jak mówiono w świętych Tych pismach: „Wiekuisty panować będzie wiecznie. Bóg Twój. Syonie! przez wszystkie pokolenia.“ Hallelujah!

O potężny. Wiekuisty. Panie nasz, którego uwielbiamy! jakże wzniosłe jest imię Twoje po całej ziemi! I stanie się Wiekuisty Królem na całej ziemi. dnia owego będzie Wiekuisty jeden, a imię Jego Jedyny.

(Kantor.)

A w świętych pismach Twoich napisano:

(Kantor i Lud.)

Wiekuisty panować będzie wiecznie, Bóg twój. o Syonie, od pokolenia do pokolenia. — Hallelujah! —

(Kantor.)

Od pokolenia do pokolenia opowiadać będziemy o wielkości Twojej i przez wszystkie wieki uznawać będziemy świętość Twoją, a wstawienie Ciebie, Boże nasz, nie zedzie z ust naszych nigdy a nigdy, albowiem Ty jesteś Królem wielkim i świętym.

וּבְכֵן תֵּן פְּחָדָה יי אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֵׂיךָ וְאִישְׁתְּךָ
 עַל כָּל-מַה שֶּׁבְרָאתָ וַיִּירָאוּךָ כָּל-הַמַּעֲשִׂים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְפָנֶיךָ
 כָּל-הַבְּרוּאִים וַיַּעֲשׂוּ כְּקֶם אַנְגְּדָה אֶתְּת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנָה בְּלִבְב
 שְׁלָם כְּמוֹ שִׁידְעֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשְּׁלֵמוֹן לְפָנֶיךָ עוֹ בְּיָדֶךָ
 וּגְבוּרָה בְּיַמִּינֶךָ וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל-כָּל-מַה שֶּׁבְרָאתָ :

וּבְכֵן תֵּן כְּבוֹד יי לְעַמְּךָ תְּהַלְלָה לִירְאִיֶּךָ וְתִקְוֶה טוֹבָה
 לְדוֹרְשֵׁיךָ וּפְתַחְוֹן פֶּה לַמְּיַחֲדִים לְךָ שִׁמְחָה לְאַרְצֶךָ וְשִׁשׁוֹן
 לְעִירֶךָ וְצִיּוֹנִית קָרֵן לְדוֹד עֲבָדֶךָ וְעִרִיכַת גֵּר לְבֵן יִשְׂרָאֵל מְשִׁיחֶךָ
 בְּמַהֲרָה בְּיַמִּינוּ :

וּבְכֵן צְדִיקִים יִרְאוּ וַיִּשְׁמְחוּ וַיִּשְׁרִים יַעֲלוּזוּ וְחַסִּדִּים
 בְּרָנָה יִגִּילוּ וְעוֹלָתָה תִּקְפֹץ פִּיהָ . וְכַל-הָרָשָׁעָה כְּלָהּ כְּעֶשֶׂן
 תִּבְלָה כִּי תַעֲבִיר מִמְּשַׁלַּת זְרוֹן מִן הָאָרֶץ :
 וְתִמְלֹךְ אַתָּה יי לְבָרְךָ עַל כָּל-מַעֲשֵׂיךָ בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן
 כְּבוֹדֶךָ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קְדֻשָּׁה כְּפָתוּב בְּדַבְּרֵי קְדֻשָּׁה יִמְלֹךְ
 יי לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּיָהּ :
 קדוש

אֲדִיר אֲדִירָנוּ יי אֲדוֹנֵינוּ מַה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ : וְהִיָּה
 יי לְמַלְךְ עַל כָּל-הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַזֶּה יִהְיֶה יי אֶתְּד וְשִׁמוֹ אֶתְּד :

חן וּבְדַבְּרֵי קְדֻשָּׁה כְּתוּב לֵאמֹר .

קהל וחון יִמְלֹךְ יי לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּיָהּ :

חן לְדוֹר וָדוֹר נְגִיד גְּדֻלָּה וּלְנִצְחַת נִצְחִים קְדֻשָּׁתֶךָ
 נִקְדִּישׁ וְשִׁבְחֶךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יִמָּשׁ לְעוֹלָם וָעַד כִּי אֵל מְלֹךְ
 גְּדוֹל וְקְדוֹשׁ אַתָּה :

Uwechen. (*) A tak, o Wiekuisty, Boże nasz! zechń bojaźń Ciebie na wszystkie Swe twory (*), a strach przed Tobą na wszystko co stworzył, aby Cię się obawiały wszystkie twory i kłaniały się przed Tobą wszystkie stworzenia i stały się wszystkie jedną wiązką, dla wykonywania woli Twojej, sercem niepodzielném, jak nam wiadomo, Wiekuisty Boże nasz! że władza jest przy Tobie, moc w Twojej ręce, a siła w Twojej prawicy, a inię Twoje straszném dla wszystkiego, co stworzyteś.

Uwechen. A tak, o Wiekuisty, Boże nasz! daj cześć ludowi Swojemu, sławę bojącym się Ciebie, nadzieję błagającym Cię i swobodę mowy ufającym Tobie, radość Swój ziemi, wesele Swemu grodowi, wzrost siły Dawidowi, słudze Swojemu i trwałą świetność synowi Jiszaja. Swemu pomazańcowi. rychło za dni naszych.

Uwechen. A wtedy sprawiedliwi ujrzą i cieszyć się będą, poczciwi radować się, a pobożni śpiewem weselić się będą; — a nieprawość zamknie paszczę swoją, a złość cała, jak dym uleci, kiedy usuniesz panowanie złości z ponad ziemi.

Wesymloch. A Ty sam, o Wiekuisty, Boże nasz! panować będziesz nad wszystkimi Swojemi tworam, na górze Syonie, siedlisku Swego majestatu i w Jeruzalemie, świętym Swym grodzie, jak mówiono w świętych Twych pismach: „Wiekuisty panować będzie wiecznie, Bóg Twój. Syonie! przez wszystkie pokolenia.“ Hallelujah!

O potężny, Wiekuisty, Panie nasz, którego uwielbiamy jakże wzniosłe jest imię Twoje po całej ziemi! I stanie się Wiekuisty Królem na całej ziemi, dnia owego będzie Wiekuisty jeden, a imię Jego Jedyny.

(Kantor.)

A w świętych pismach Twoich napisano:

(Kantor i Lud.)

Wiekuisty panować będzie wiecznie, Bóg twój. o Syonie, od pokolenia do pokolenia. — Hallelujah! —

(Kantor.)

Od pokolenia do pokolenia opowiadać będziemy o wielkości Twojej i przez wszystkie wieki uznawać będziemy świętość Twoją, a wstawienie Ciebie, Boże nasz, nie zejdzie z ust naszych nigdy a nigdy, albowiem Ty jesteś Królem wielkim i świętym.

קדוש אתה ונורא שמך ואין אלה מפלעדיך כפרתנו
 יי צבאות בפשפוש והאל הקדוש נקדש בצדקה :
 כרף אתה יי המלך הקדוש :

אתה בחרתנו מכל העמים . אהבת אותנו . ורצית בנו .
 ורוממתנו מכל הלשונות . וקדשתנו במצותיך . וקרבתנו
 מלבנו לעבודתך . ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת :
 ותתן לנו יי אלהינו באהבה את יום ^{לשם} השבת הזה
 ואת יום הזכרון הזה . יום זכרון תרועה באהבה מקרא קדש
 זכר ליציאת מצרים :

ומפני השמיני גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל
 אדמתנו ואין אנחנו יכולים לעשות חובותינו בבית
 בחירתך בבית הגדול ותקדוש שנקרא שמך עליו
 מפני היר השלוחה במקדשך : יהי רצון מלפניך יי
 אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן שתשוב ותרם
 עלינו ועל מקדשך ברחמיך הרבים ותבנהו מהרה
 ותגדל כבודו אבינו מלבנו גיה כבוד מלכותך עלינו מהרה
 והופע והנשא עלינו לעיני כל יי וקרב פוורינו מבין הגוים
 ונפוצותינו פנים מירפתי ארץ : והביאנו לציון עירך ברנה
 וקירושלים בית מקדשך בשמחה עולם ושם געשה לפניך
 את קרבנות חובותינו תמידים כסדרם ומוספיים
 כהלכתם : ואת מוספי יום ^{לשם} השבת הזה ויום הזכרון
 הזה . געשה ונקריב לפניך באהבה במצות רצונה כמו
 שכתבת

Kadenz. Święty, jesteś, a strasznym imię Twoje i nie masz Boga, prócz Ciebie, jak mówiono: „I wywyższy się Bóg Zastępów sądem, a Bóg Święty uswięci się sprawiedliwością. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Królu Święty.

Atha. (*) Tyś nas wybrał z pośród wszystkich narodów, ulubieś nas, miałeś w nas upodobanie, wywyższyeś nas nad wszystkie języki, uswięciłeś nas Swojemi przykazaniami, zbliżyłeś nas, o Królu nasz! do Swój służby i Swojém wielkiém i świętém imieniem nas mianowałeś.

Wattiten. I dałeś nam, Wiekuisty Boże nasz! w miłości Swojej, dzień ten, (Soboty i dzień ten), Wspomnienia, — dzień (pamiętka) trąbienia (w miłości), święte zwołanie, pamiętka wyjścia z Egiptu.

Umipne. Ale, dla grzechów naszych, wygnani zostaliśmy z naszego kraju i wydaleny z naszej ziemi, i nie możemy spełnić obowiązków naszych, w domu wybranym przez Ciebie, w domu wielkim i świętym, Twojém imieniem nazywanym, z powodu siły niszczącej, zesłanej na świątynię Twoją. Oby ci się spodobało, Wiekuisty, Boże nasz i Boże ojców naszych! Królu litościwy! wrócić i zlitować się nad nami i nad świątynią Swoją, w wielkiém Swém miłosierdziu, obys ją rychło odbudował i wywyżzył jój majestat. Ojczy nasz, Królu nasz! objaw rychło majestat panowania Swego nad nami, zjawiaj i wznies się nad nami, w oczach wszystkiego, co żyje i zbierz rozproszonych naszych, z pośród ludów, i wygnańców naszych zgromadź z krańców ziemi i sprowadź nas do miasta Swojego, Syonu, w radości, i do Jeruzalemu, miejsca Swój Świątyni, w wieczném weselu, a tam składać Ci będziemy ofiary swoje obowiązkowe, ofiary nieustające, wedle ich porządku, a dodatkowe, wedle przepisu o nich. I ofiary dodatkowe dnia tego (Sobotniego i dnia tego) Wspomnienia, złożymy i przywiedziemy przed Ciebie, w miłości, wedle przykazania Twój woli, jak

שָׁכַחְתָּבָת עֲלֵינוּ בְּתוֹחֲתָהּ עַל יַד מַשָּׁה עֲבֹדָה מִפִּי כְבוֹדָה
בְּאָמֹר :

וּבַיּוֹם הַשֵּׁשֶׁת שְׁנֵי-כִבְשִׁים ^{לשבת} בְּגֵי-שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי
עֶשְׂרֵנִים סֵלֶת מְנַחֵה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ : עֵלֶת שֵׁשֶׁת
בְּשִׁפְתוֹ עַל-עֵלֶת הַתְּמִיד וְנִסְכָּה :

וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶתֶד לַחֹדֶשׁ מִקְרָא-קֹדֶשׁ יִהְיֶה
לָכֶם כָּל-מְקֻרְבֵי עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ יוֹם הַרְוָעָה יִהְיֶה לָכֶם :
וְעֲשִׂיתֶם עֲלֶיהָ לְרִיחַ נִיחַח לִי פֶר בֶּן-בָּקָר אֶתֶד אֵיל אֶתֶד
כִּבְשִׁים בְּגֵי-שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם :

וּמִנְחֹתָם וְנִסְכֵיהֶם בְּמִדְבָר . שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵנִים לְפָר .
וּשְׁנֵי עֶשְׂרֵנִים לְאֵיל . וְעֶשְׂרוֹן לְכֶבֶשׂ וַיֵּין פְּנִסְכּוֹ . וּשְׁנֵי
שְׁעִירִים לְכֶפֶר . וּשְׁנֵי תְּמִידִים בְּהִלְכֹתָם :
מְלִבֵד עֵלֶת הַחֹדֶשׁ וּמִנְחָתָהּ . וְעֵלֶת הַתְּמִיד וּמִנְחָתָהּ .
וְנִסְכֵיהֶם כַּמְשֻׁפָּטִם לְרִיחַ נִיחַח אֲשֶׁה לִּי :

לשבת

יִשְׁמְחוּ בַמַּלְכוּתָהּ שׁוֹמְרֵי שִׁבְת וְקוֹרְאֵי עֲנַג עִם מְקַדְשֵׁי
שְׁבִיעִי . כָּלֶם יִשְׁבְּעוּ וַיִּתְעַנְּגוּ מִטוֹבָהּ . וּבְשִׁבְעֵי רְצִיטָה
בּו וְקֹדְשֵׁתוֹ תְּמִידַת יָמִים אוֹתוֹ קְרֵאתָ . זִכָּר לְמַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית :

עֲלֵינוּ לְשִׁבְחָ לְאֶדְוָן הַבַּל לְתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית
שְׁלֵא עֲשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת וְלֹא שָׁמְנוּ כַּמְשֻׁפָּחוֹת הָאָדָמָה
שְׁלֵא שָׁם חֲלַקְנוּ כָּהֶם וְגִרְלָנוּ כְּכֹל הַמוֹנִם . וְאִנְחָנוּ כְּרָעִים
וּמִשְׁתַּתְּעִים וּמוֹדִים לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ

ברוך

nam napisał w Zakonie Swoim, przez sługę Swojego, Mojżesza, z ust Twego majestatu, gdzie mówiono:

(Na Sobotę).

Uwajom. A dnia Sabatu, dwa jagnięta roczniaki, bez wady, i dwie dziesiąte (efah) mąki przedniej, na dań pomieszaną z oliwą i libacją jego. Całopalna każdego Sabatu, oprócz całopalnej nieustającej i jej libacji.

Uwachodesz. A miesiąca siódnego, pierwszego dnia w miesiącu, święte zwołanie ma być dla was, żadnej czynności roboczej wykonywać nie macie, ma on być dla was dniem trąbienia. I ofiarować będziecie na całopalną, na woń przyjemną przed Wiekuistym, młodego cielca jednego, barana jednego, jagniąt roczniaków siedm, bez wady.

Uminchasam. A dań ich i libacje ich. jak mówiono: trzy dziesiąte (efah mąki) do każdego cielca, dwie dziesiąte do każdego barana, a jedna dziesiąta do każdego jagnięcia, tudzież wina na libacją, i dwa kozły na oczyszczenie i dwie ofiary nieustające, wedle przepisu o nich.

Milewad. Oprócz całopalnej początku miesiąca i jej dani i ofiary nieustającej i jej dani, z ich libacjami, wedle przepisów o nich, na woń przyjemną, ofiarą ogniewą Wiekuistemu.

(Na Sobotę).

Jismechu. Niech się cieszą panowaniem Twojem przestrzegający Sabatu i nazywający go rozkoszą. Lud święcący dzień siódmy, wszystek się nasyci i łukować się będzie Twoją obfitością, bo dzień siódmy upodobałeś Sobie i poświęciłeś go, rozkoszą dni go nazwałeś, pamiątką dzieła stworzenia.

Alenu. (*) Naszym obowiązkiem jest chwalić Pana wszystko, oddać hołd Twórcy świata, że nas nie uczynił podobnymi ludom innych krain i nie zdziałał nas takimi jak pokolenia ziemi, że nie dał nam udziału takiego, jaki oni mają i losu naszego podobnym losowi ich gminu... My zaś klękamy, kłaniamy się i wyznawamy przed Królem wszystkich królów, Świętym,

בְּיַדְךָ הוּא שְׂהוּא מִסֹּף שָׁמַיִם וְיָסֹד אֲרֶץ וּמוֹשָׁב יִשְׂרָאֵל
 (ל"א ובסא כבוד) בְּשָׁמַיִם מַפְעֵל וּשְׁכִינַת עֵזוֹ בְּגִבְהוֹי מְרוֹמִים .
 הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד (ל"א אחר) . אָמֵת מְלַכְנוּ אָפֶס וּזְלִזְנוּ
 בְּכַתוּב בְּתוֹרָתוֹ וַיִּדְעַת הַיּוֹם וְהַשְׁבֹּת אֶל־לִבְכָּהּ כִּי
 יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מַפְעֵל וְעַל־הָאָרֶץ מַתַּחַת
 אֵין עוֹד :

עַל כֵּן נִקְרָא לָהּ יי אֱלֹהֵינוּ לְרֵאשִׁית מִתְּהַה בְּתַפְאֲרָתָהּ
 עֲנֵה לְהַעֲבִיר גְּדוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים פְּרוֹת יִבְרָתֵן .
 לְתַפְן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי וְכֹל־בְּגֵי בְּשָׂר יִקְרָאוּ בְּשִׁמְךָ .
 לְהַפְנוֹת אֱלֹהֶיךָ כָּל־רִשְׁעֵי אֲרֶץ . יִכִּידוּ וַיִּדְעוּ כָּל־זֹשְׁבֵי
 תְּבֵל כִּי קָה תִּכְרַע כָּל־בְּרִךְ תִּשְׁבַּע כָּל־לְשׁוֹן : לְפָנֶיךָ יי
 אֱלֹהֵינוּ יִכְרַעוּ וַיִּפְלוּ . וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יִקְר יִתְנוּ . וַיִּקְבְּלוּ
 כָּפָם אֶת־עַל מַלְכוּתֶךָ . וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם מִתְּהַה לְעוֹלָם
 וָעַד . כִּי הַמַּלְכוּת שְׁלֶיךָ הוּא וְלְעוֹלָמֵי עַד תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד .
 בְּכַתוּב בְּתוֹרָתֶךָ יי יִמְלֹךְ לְעַד וָעַד :

וְנֹאמַר לֹא־תִבֵּית אֲנִי בְּעַקֵּב וְלֹא־דָאָה עִמָּל בְּיִשְׂרָאֵל
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עִמּוֹ וְתִרְדַּעַת מֶלֶךְ בּוֹ : וְנֹאמַר וַיְהִי בְּיִשְׂרָאֵל
 מֶלֶךְ בְּהַתְאֲסַף רָאשֵׁי עַם יִחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל : וּבְדַבְּרֵי
 מְדֻשָּׁה בְּתוֹב לֵאמֹר כִּי לִי הַמְּלֹכָה וּמוֹשָׁל בְּגוֹיִם : וְנֹאמַר
 יי מֶלֶךְ גֵּאוֹת לְבִשׁ לְבִשׁ יי עוֹ הַתְּאֲזֵר אֶפְ תַּפּוֹן תְּבֵל כָּל
 תַּפְזִיט : וְנֹאמַר שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְהַנְּשֹׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם
 וַיִּבֵּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד : מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד יי עֲזוֹ וְגִבּוֹר יי גִּבּוֹר
 מְלַחֲמָה : שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם וַיִּבֵּא

מֶלֶךְ

złogostawiony On. On to rozciąga niebiosa, On osądza ziemię, a siedlisko Jego majestatu na niebie wysoko, a odbłask Jego siły na wysokościach odległych. On jest Bogiem naszym, nie masz innego, prawdziwym jest Król nasz, nie oprócz Niego; jak napisano w Zakonie Jego: byś poznał dzisiaj, byś się zastanowił w sercu swoim, że Wiekuisty jest Bogiem na niebie wysoko i na ziemi nisko, nie masz więcej.

Al ken. Dla tego nadzieję pokładamy w Tobie, Wiekuisty, Boże nasz, że ujrzymy rychło sławę Twego majestatu, że zniszczysz obrzydzenia z ponad ziemi, a bałwany wkrótce zgładzone zostaną, by urządzić świat władzą Wszechmocny, a wszyscy synowie ziemscy wzywać będą imienia Twojogo, by zwrócić im Tobie wszystkich bezbożnych ziemi. Oby poznali i wiedzieli wszyscy mieszkańcy świata, że przed Tobą kłęką każde kolano, a każdy język Tobie przysięgę składa. Przed Tobą, Wiekuisty, Boże nasz, ukłękną i upadną, a majestatowi Twego imienia hołd złożą, wszyscy przyjmą jarzmo Twego panowania i będziesz panował nad nimi rychło, zawsze i wiecznie, bo Twoją jest władza, i na wieki wieków panować będziesz z chwałą — jak mówiono w Zakonie Twoim: Wiekuisty panować będzie zawsze i wiecznie.

Weneemar. Mówiono także: „Nie dostrzedz nieprawości w Jakóbie i nie widać cierpienia w Izraelu, Wiekuisty Bóg jego z nim, a gwar królewski wśród niego.“ I dalej: „Wtedy stał się Królem nad Jeszurun, gdy się zgromadzili naczelnicy ludu, złączone pokolenia Izraela.“ A w świętych pismach Twoich napisano: „Wiekuistego bowiem jest panowanie i władza nad narodami.“ I dalej: „Wiekuisty panuje, odziewa się wspaniałością, Wiekuisty odziewa się mocą, uzbraja się, a świat stoi trwale, nie chwieje się.“ Dalej mówiono: „Wzniescie bramy głowy swoje, wznieście się odwieczne podwoje, niech wnijdzie Król sławy. Któż to ów Król sławy? Wiekuisty, potężny i silny, Wiekuisty, potężny w boju. Wzniescie bramy głowy swoje, wznieście się odwieczne podwoje, niech wnijdzie

מִלֶּקֶד הַכְּבוֹד : מִי הוּא זֶה מִלֶּקֶד הַכְּבוֹד יי צְבָאוֹת הוּא מִלֶּקֶד
הַכְּבוֹד סֵלָה : וְעַל יְדֵי עֲבָרֶיךָ הַנְּבִיאִים פָּתוּב לֵאמֹר כֹּה
אָמַר יי מִלֶּקֶד יִשְׂרָאֵל וְנֶאֱמַר יי צְבָאוֹת אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אֲתֵרוֹן
וּמִבְלַעֲדֵי אֵין אֱלֹהִים : וְנֶאֱמַר וְעַל מוֹשִׁיעִים בְּתַר צִיּוֹן
לְשַׁפֵּט אֶת־הַדָּר עֲשׂו וְהִיְתָה לִי הַמְּלוּכָה : וְנֶאֱמַר וְהָיָה יי
לְמִלֶּקֶד עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יי אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד :
וּבִתְוֹרַתְךָ פָּתוּב לֵאמֹר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד :

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מִלֶּקֶד עַל כָּל הָעוֹלָם כָּל־
בְּכַבֻּדְךָ וְהַנְּשֵׂא עַל כָּל־הָאָרֶץ בִּיקְרָךְ וְהוֹפֵעַ בְּהַדָּר נֶאֱמַר
עֲזֹרָה עַל כָּל־יֹשְׁבֵי תֵבֵל אֶרֶץ . וַיֵּדַע כָּל־פֶּעֶזֶר כִּי אַתָּה
פָּעַלְתָּ וַיִּבֶן כָּל־יִצְוֹר כִּי אַתָּה יִצְרְתָּ וַיֵּאמֶר כָּל אֲשֶׁר
נִשְׁמָה בְּאֶפֶס יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִלֶּקֶד וּמִכְכוּתוֹ בְּכָל מַשְׁלָה :
לשנה (אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רִצְוָה בְּמִנוּחֵתֵנוּ) . קִדְשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתַן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ שֶׁבָּעֵנֵנו מִמִּזְבְּחֶךָ וְשִׁמְתָנוּ
בִּישׁוּעָתְךָ . לשנה (וְהִנְחִילֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרִצּוֹן שִׁבְתָּ
קִדְשָׁךְ וַיְנַחֲמֵנוּ בְּהַיְשָׁרֵי מִקְדָּשֵׁי שְׁמֶךָ) . וְסַחֵר לִבֵּנוּ לְעֲבָרֶיךָ
כְּאַמֶּת כִּי אַתָּה אֱלֹהִים אֶמֶת וּדְבָרְךָ אֶמֶת וְקוֹיִם לְעַד .
כָּרוּךְ אַתָּה יי מִלֶּקֶד עַל כָּל־הָאָרֶץ מִקְדָּשׁ (הַשְּׁבֵת ו) יִשְׂרָאֵל
יוֹם הַזְּכָרוֹן :

אַתָּה זוֹכֵר מַעֲשֵׂה עוֹקֵם וּפּוֹקֵד כָּל־יִצְוֵי קִדְּם . לְפָנֶיךָ
נִגְלוּ כָּל־תַּעֲלָמוֹת וְהַמּוֹן נִסְתָּרוֹת שְׁמִימֵי אֲשִׁית . אֵין שְׁכַחְתָּ
לְפָנֵי כִסֵּא כְבוֹדְךָ . וְאֵין נִסְתָּר מִנְּגִד עֵינֶיךָ : אַתָּה זוֹכֵר
אֶת־כָּל־הַמַּפְעֵל . וְגַם כָּל־הַיִּצְוֹר לֹא נִכְחַד מִפָּנֶיךָ . הַכֹּל

Król sławy. Któż to ów Król sławy? Bóg Zastępów, On to owym Królem sławy. Selah!“ I przez proroków, sług Twoich napisano: „Tak mówi Wiekuisty, Król Izraela i jego zbawiciel, Bóg zastępów: „Jam pierwszy i Jam ostatni, a prócz Mnie, nie masz innego Boga.““ Dalej mówiono: „I wstąpią, jako zwycięzcy, na górę Syonu, by sądzić górę Ezawa, a Wiekuistego będzie panowanie.“ I mówiono: „I Wiekuisty będzie Królem nad całą ziemią, owego dnia będzie Wiekuisty Jeden, a imię Jego: Jedyny.“ A w Zakonie Twoim napisano: „Słuchaj Izraelu, Wiekuisty, Bóg wasz, Wiekuisty jest Jedyny.“

Eloheuu. Boże nasz i Boże Ojców naszych! panuj nad całym światem (*), w Swojej wspaniałości, wznies się nad całą ziemią, w majestacie Swoim i zajaśnij w blasku Swój wzniosłej potęgi, nad wszystkimi mieszkańcami Swego świata, aby wiedziało każde stworzenie, żeś Ty je stworzył, aby poznały wszelkie twory, żeś Ty je ukształtował i aby mówiło wszystko, co ma dech żywota w sobie: „Wiekuisty Bóg Izraela jest Królem, a Jego panowanie włada wszystkiem. (w Sobotę: Boże nasz i Boże ojców naszych! miej upodobanie w spoczynku naszym), uświęć nas Swemi przykazaniami, daj nam udział w Zakonie Swoim. nasyć nas Swą obfitością i uciesz nas Swem zbawieniem, (w Sobotę: I dozwól nam używać, Wiekuisty, Boże nasz! w miłości i w łaskawości, świętego Twojego Sabatu, by w nim spoczywał Izrael, poświęcający imię Twoje). Oczyść serce nasze, byśmy Ci służyli prawdą, bo Ty, Boże! jesteś prawdą, a słowo Twoje jest prawdą i wiecznie trwałem. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Królu na całej ziemi, poświęcający (Sobotę i) Izraela i dzień Wspomnienia!

Atha. Ty wspominasz dzieje odwieczne, przypominasz Sobie wszystkie twory pierwotne, przed Tobą odkryte wszystkie skrytości i mnogość tajni od samego stworzenia świata, — bo nie masz zapomnienia, w obec majestatu Twego tronu. i nie masz nic tajnego przed oczyma Twojemi. Ty pamiętasz wszystkie czyny, żaden twór przed Tobą nie uchodzi. Wszystko

וְלֹא יִדְוַע לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ . צַדִּיקָה וּמִיִּים עַד סוֹף כָּל־
 הַדּוֹרוֹת . כִּי תָבִיא חֶק וּכְרוֹן לְהַפְקֵד כָּל־רוּחַ וְנֶפֶשׁ .
 לְהַזְכִּיר מַעֲשִׂים רַבִּים וְהַמֵּן בְּרִיּוֹת לְאֵין תְּבַלִּית . מֵרֵאשִׁית
 כּוֹזֵאת הַדְּרָעָה . וּמְלַפְּנִים אוֹתָהּ גְּלִית . זֶה הַיּוֹם תְּחַלֵּת
 מַעֲשֶׂיךָ וּכְרוֹן לְיוֹם רֵאשִׁוֹן . כִּי חֶק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט
 לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב : וְעַל תְּמַדִּינֹת בּוֹ יֹאמֶר אִיזוֹ לְחָרֵב . וְאִיזוֹ
 לְשָׁחֵם . אִיזוֹ לְרַעֵב . וְאִיזוֹ לְשִׁבְעֵי . וּבְרִיּוֹת בּוֹ יִפְקְדוּ .
 דְּהַזְכִּירִים לַחַיִּים וְלַמּוֹת . מִי לֹא נִמְקַד כְּהַיּוֹם הַזֶּה . כִּי זָכַר
 כָּל הַיְצוֹר לְפָנֶיךָ בָּא . מַעֲשֵׂה אִישׁ וּפְקֻדָּתוֹ . וְעַל־לֵלוֹת
 מַצְעֵדֵי גֵבֶר . מַחֲשָׁבוֹת אָדָם וְתַחֲבֻלוֹתָיו וְיַצְרֵי מַעֲלֵי
 אִישׁ . אֲשֶׁרֵי אִישׁ שְׁלֹא יִשְׁכַּחֲךָ . וּבֵן אָדָם יִתְאַמֵּן בְּךָ .
 כִּי דוֹרְשֶׁיךָ לְעוֹלָם לֹא יִכְשְׁלוּ . וְלֹא יִכְלְמוּ כְּנֹצַח כָּל־
 הַדּוֹסִים בְּךָ : כִּי זָכַר כָּל־הַמַּעֲשִׂים לְפָנֶיךָ בָּא וְאֵתָה דוֹרֵשׁ
 מַעֲשֵׂה כָדָם : וְגַם אֶת־נֶחַ בְּאַהֲבָה וּזְכָרְתָּ . וְתִפְקְדֵהוּ
 בְּדַבַּר יִשׁוּעָה וְרַחֲמִים בְּהִבְיָאֶךָ אֶת־מִי הַמְּבֹוֹל לְשִׁתָּת כָּל־
 בָּשָׂר מִפְּנֵי רוּעַ מַעֲלֵלֵיהֶם . עַל־כֵּן זָכַרְנוּ בָּא לְפָנֶיךָ יי
 אֱלֹהֵינוּ לְהַרְפוֹת זִרְעוֹ כְּעַפְרוֹת תֵּבֵל . וְצִאֲצִאִיו כְּחוֹל הַיָּם :
 כְּכַתוּב בְּתוֹרָתְךָ וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־נֶחַ וְאֵת כָּל־הַחַיָּה וְאֵת־
 כָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בְּתִבְהַ וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ עַל־הָאָרֶץ
 וַיִּשְׁכַּח הַמַּיִם : וַנֹּאמֶר וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר
 אֱלֹהִים אֶת־בְּרִיתוֹ אֶת־אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק וְאֶת־יַעֲקֹב :
 וַנֹּאמֶר וַזְכַּרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאֵף אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק
 וְאֵף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר : וּבְדַבְּרֵי

קדשך

jawne i najtajne Tobie, Wiekulisty Boże nasz! Ty widziałeś i się-
 gasz wzrokiem, sz po koniec wszystkich pokoleń. Bo sprowa-
 dzasz czas ustalony do wspomnienia, by wspomnion został
 wszelki duch i ciało, by przypominać dzieł wiele i nieskoń-
 czoną mnogość tworów. Z początku to oznajmiłeś i od wieków
 to objawiłeś. Dzień ten jest rozpoczęciem Twego dzieła (*),
 wspomnieniem dnia pierwszego, albowiem to jest ustawą dla
 Izraela, prawem od Boga Jakóba. I o krajach, w tym dniu, po-
 stanowioném bywa: „ten będzie miał wojnę, ów pokój, — ten
 głód, ów obfitość,“ i ludzie w nim wspomnieni bywają, by ich
 osądzić na życie lub na śmierć. Któż tego dnia wspomnionym
 nie bywa? Wszak wspomnienie wszelkiego twora przed Ciebie
 przychodzi, dzieła każdego człowieka i jego powołanie, czyny
 męża i każdy jego krok, myśli syna ziemskiego, jego zamiary
 i sprężyny działań ludzkich. Błogo człowiekowi, który o Tobie
 nie zapomina, synowi ziemskiemu, który o Ciebie się opiera,
 bo szukający Cię nigdy się nie potkną i nie będą nigdy zawsty-
 dzeni, przy Tobie się chroniący. Bo wspomnienie wszystkich
 tworów przed Ciebie przychodzi, a Ty badasz czyny wszystkich.
 I Noego także, w miłości Swojej wspomniałeś, i osądziłeś go
 zapowiedzeniem zbawienia i miłosierdzia, gdyś sprowadził wody
 potopu, by zniszczyć wszelkie ciało, dla złych postępów ich.
 Dla tego wspomnienie o nim przyszło przed Ciebie, Wiekulisty,
 Boże nasz! by rozmnożyć dzieci jego, jak proch ziemi, a potom-
 stwo jego, jak piasek morski. Jak mówiono w Zakonie Twoim:
 „I przypomniał Sobie Bóg Noego i wszelkiego zwierza i wszel-
 kie bydło, które z nim było w arce, i powiódł Bóg wiatr na
 ziemię i uciszyły się wody.“ Dalej mówiono: „I wysłuchał Bóg
 narzekania ich i wspomniał Bóg na przymierze Swoje z Abra-
 hamem, Izaakiem i Jakóbcem.“ Dalej mówiono: „I wspomnę na
 przymierze Swoje z Jakóbcem, także na przymierze Swoje z Izaak-
 iem, i także na przymierze Swoje z Abrahamem wspomnę i na
 ziemię także wspomnę.“ A w świętych Twych Księgach napi-

קדֹשֶׁךָ פְּתוּב לְאָמֹר זָכֹר עֲשֵׂה לְנַפְלְאֹתַיִךְ חַצוֹן וְדַחֵם יי :
 וְנֹאמֶר מִרְפָּה נָתַן לִירְאָיו יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ : וְנֹאמֶר וַיִּזְכֹּר
 לְדָם בְּרִיתוֹ וַיִּנְחַם כְּרֹב חַסְדָּיו : וְעַל יְדֵי עֲבָרֶיךָ תִּגְבִּיאים
 פְּתוּב לְאָמֹר הַלֹּךְ וְקִרְאֵת בְּאֹזְנֵי יְרוּשָׁלַם לְאָמֹר כֹּה אָמַר
 יי זְכַרְתִּי לְךָ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ אֲהַבֵת כְּלוּלְתֶיךָ לְכַתֵּךְ אַחֲרֵי
 פַּמְדָּר בְּאַרְצָךְ לֹא זְרוּעָה : וְנֹאמֶר וְזָכַרְתִּי אֲנִי אֶת־בְּרִיתִי
 אִוְתְךָ בַיּוֹם נְעוּרֶיךָ וְהִקְיִמֹתִי לְךָ בְּרִית עוֹלָם : וְנֹאמֶר הַבֵּן
 יִקָּר לִי אֶפְרַיִם אִם יִלְדֵ שְׁעֵשׂוּעִים כִּי־מִדֵּי דַבָּרֵי בּוֹ זָכֹר
 אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד עַל־כֵּן הָמוּ מַעֵי לֹו רַחֵם אֶרְחַמְנוּ נְאֻם־יי :
 אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ זְכַרְנוּ בְּזִכְרוֹן מִיֵּב לְפָנֶיךָ
 וּפְקַדְנוּ בַּפְקֻדֹת יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים מִשְׁמֵי שָׁמַיִם קָדָם וּזְכַרְלֵנוּ
 יי אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַבְּרִית וְאֶת־הַחֶסֶד וְאֶת־הַשְּׂבוּעָה אֲשֶׁר
 נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּהַר הַמִּרְיָה וְתִרְאָה לְפָנֶיךָ עֲקֵדָה
 שְׁעָקֵד אֲבָרָהָם אֲבִינוּ אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ עַל־גֹּב הַמִּזְבֵּחַ וְכַבֵּשׁ
 רַחֲמָיו לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבְבֵ שָׁלֵם כֵּן יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת־
 פַּעֲסֶךָ מֵעַלְיֵנוּ וּבְמִזְבְּחֶךָ תִּגְדָּל יֵשׁוּב חַדְוֹן אַפֶּךָ מֵעַמְּךָ
 וּמֵעִירֶךָ וּמִנְחֻלְתֶּךָ . וְקִים־לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדְּבָר
 שֶׁהַבְּמִחְתָּנוּ בְּתוֹרְתֶךָ עַל־יְדֵי מִשְׁהַ עֲבָרֶךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ
 כְּאָמֹר : וְזָכַרְתִּי לְדָם בְּרִית רְאשֻׁנִים אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֶתֶם
 מֵאַרְצַ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהִיּוֹת לְדָם לְאֱלֹהִים אֲנִי יי :
 כִּי זָכַר כְּלִדְגַשְׁכֹּחַת אֶתָּה הוּא מֵעוֹלָם וְאִין שְׂכָחָה לְפָנֵי
 כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ . וְעַקְדַת יִצְחָק לְזַרְעוֹ (שֶׁל יַעֲקֹב) הַיּוֹם בְּרַחֲמִים
 תִּזְכֹּר . בְּרוּךְ אַתָּה יי זָכַר הַבְּרִית :

אתה

sano: „Pamiętkę ustanowił dla cudów Swoich, Wiekuisty jest łaskawy i miłosierny.“ Dalej mówiono: „Bojącym się Go, daje pożywienie, wiecznie pamięta o Swém przymierzu.“ Jeszcze mówiono: „I wspomniał na przymierze Swoje z nimi i cofnął Swój wyrok, w wielkości Swój łaski.“ A przez proroków, sług Twoich, napisano: „Idź, objawiaj Jerozolimie te słowa: „„tak mówił Wiekuisty:“ „Wspomniałem o wdziękach twój młodości, o miłości twój dziewiczej, gdyś postępowała za mną w pustynię, w kraj bez zieleni.“ I dalej: „Wspomniałem Ja na przymierze Swoje z tobą, w latach twój młodości i ustalę wieczne z tobą przymierze.“ I jeszcze: „Czyż Efraim nie jest drogim dla mnie synem? nie jestże on spieszczoném dziećciem? bo jak tylko mówię o nim, ledwo co go wspominam, już wnętrzości moje o niego się wzruszają. — ulituje się nad nim, rzecze Wiekuisty.“

Eloheuu. Boże nasz i Boże ojców naszych! wspomnij na nas wspomnieniem pomyślném przed Sobą i osądź nas sądem zbawienia i miłosierdzia z niebios odwiecznych. Wspomnij nam, Wiekuisty, Boże nasz! to przymierze, tę łaskę i tę przysięgę, którąś zaprzysiął praójcu naszemu, Abrahamowi, na górze Moryah: — i oby Ci obecną była owa ofiara, gdy praojciec nasz, Abraham, związał syna swego, Izaaka, na ofiarniku i przytłumił swą litość nad nim, dla spełnienia Twój woli, całym sercem, — tak też niech miłosierdzie Twoje przytłumi gniew Twój na nas, a w wielkości Swój dobroci, zwrócisz zapalczywość gniewu Swojego od ludu Swojego, od grodu Swojego i od dziedzictwa Swojego. I spełnij na nas, Wiekuisty, Boże nasz! to, coś nam przyobiecał w Zakonie Swoim, przez sługę Swojego Mojżesza, ustami Swój wspaniałości, jak mówiono: „I wspomnę im przymierze z ich przodkami, których wywiodłem z ziemi Egipskiej, w obec narodów, aby im się stać Bogiem. Jam jest Wiekuisty.“ Bo Ty, od wieków, przypominasz wszystko zapomniane i nie masz zapomnienia przed wspaniałością tronu Twojego, a ofiarowanie Izaaka wspomnij dziś, w miłosierdziu Swojem, jego potomstwu. (*)
Bądź pochwalony, Wiekuisty! wspominający na przymierze.

אַתָּה אֲנִי בְּעֵינַי כְּבוֹדְךָ עַל עַם קְדוֹשְׁךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 מִן הַשָּׁמַיִם הַשְׁמַעְתָּם קוֹלְךָ וְנִגְלִיתָ עֲלֵיהֶם בְּעַרְפְּלֵי שָׁמַיִם
 (וְכָל) הָעוֹלָם כָּלֹּךְ חַד מִסְּפִינְיָהּ וּבְרִיּוֹת בְּרֵאשִׁית חֲרָדוֹ מִמֶּךָ :
 בְּהַגְלוֹתֶךָ מִלְּפָנֶיךָ עַל־דָּבָר סִינִי לְלַמֵּד לְעַמְּךָ הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת
 וְתַשְׁמִיעַם אֶת־הַדָּבָר קוֹלְךָ וְדַבְּרוֹת קְדוֹשְׁךָ מִלְּהַבּוֹת אֵשׁ
 בְּקִלּוֹת וּבְבָרָקִים עֲלֵיהֶם נִגְלִיתָ וּבְקוֹל שֹׁפָר עֲלֵיהֶם הוֹפַעְתָּ :
 כִּפְתּוּב בְּתוֹרָתְךָ וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בַּהִיּוֹת הַבְּקָר וַיְהִי
 קוֹל וּבְבָרָקִים וְעָנָן כָּבֵד עַל־הַדָּבָר וְקוֹל שֹׁפָר חֲזָק מְאֹד
 וַיִּחַרד כְּרֵהֶעָם אֲשֶׁר בְּמַחֲנֶה : וְנֹאמַר וַיְהִי קוֹל הַשֹּׁפָר
 הַזֶּה וְחֲזָק מְאֹד מִשְׁעָה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֵנוּ בְּקוֹל : וְנֹאמַר
 וּכְרֵהֶעָם רֵאִים אֶת־הַקּוֹלֹת וְאֶת־הַלְּפִידִים וְאֶת קוֹל הַשֹּׁפָר
 וְאֶת־הַדָּבָר עֵשֶׂן וַיֵּרָא הָעָם וַיִּנְעוּ וַיַּעֲמִדוּ מֵרָחֹק : וּבְדַבְּרֵי
 קְדוֹשְׁךָ כְּתוּב לֵאמֹר עֲלֶה אֱלֹהִים בְּתוֹרָעָה יי בְּקוֹל
 שֹׁפָר : וְנֹאמַר בְּחִצְצָרוֹת וּקוֹל שֹׁפָר הִרְיֵעוּ לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ
 יי : וְנֹאמַר תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שֹׁפָר בַּכֶּסֶה לַיּוֹם חַגֵּנוּ :
 כִּי חָק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב : וְנֹאמַר
 הַגְּלוּיָהּ | הַגְּלוּ־אֵל בְּקֶדְשׁוֹ הַגְּלוּהוּ בְּרִמְעַ עֲזוֹ :
 הַגְּלוּהוּ בְּגִבּוֹרֹתָיו הַגְּלוּהוּ כְּרֹב גְּדָלוֹ : הַגְּלוּהוּ בְּתַקְעַת
 שֹׁפָר הַגְּלוּהוּ בְּגִבּוֹל וּבְגִזּוֹר : הַגְּלוּהוּ בְּתַף וּמַחֲוֹל הַגְּלוּהוּ
 בְּמִצֵּים וְעֵגֶב : הַגְּלוּהוּ בְּצִלְצִיל־שִׁמְעַ הַגְּלוּהוּ בְּצִלְצִיל־
 תּוֹרָעָה : כִּי תִשְׁמָעָה תִהְיֶה הַגְּלוּיָהּ : וְעַל־יְדֵי עֲבָדֶיךָ
 תִּגְבִּיאִים כְּתוּב לֵאמֹר כָּל־יֹשְׁבֵי תֵבֵל וְשֹׁכְנֵי אֶרֶץ כְּנָעַן
 גַּם הָרִים תִּרְאוּ וְכִתְקַע שֹׁפָר תִּשְׁמָעוּ : וְנֹאמַר וְהָיָה |

Atha. Ty się objawiłeś w obłoku, wsparciałości Swojej, świętemu ludowi Swojemu, by rozmawiać z nimi; — z nieba dałeś im słyszeć głos Swój i objawiłeś się im w mgłę przezroczystej. I świat też cały zadrzał przed Tobą, a utwory odwieczne zlekły się Ciebie, gdy się objawiłeś, Królu nasz! na górze Synaj, dla nauczania ludu Swojego Zakonu i przykazań i dałeś im słyszeć majestat Swego głosu, a święte Swe mowy, z środka płomieni ognistych, gromami i błyskami objawiłeś się im, przy głosie szofaru, im zajaśniałeś. Jak napisano w Zakonie Twoim: „I stało się dnia trzeciego, gdy nastąpiło rano, to były gromy i błyskawice i obłok ciężki na górze i głos szofaru potężny wielce i zadrzał lud cały, który był w obozie.“ I dalej mówiono: „I głos szofaru coraz bardziej wzmagał się wielce, Mojżesz mówił, a Bóg odpowiadał mu gromem.“ I dalej: „A lud cały zauważył te gromy i te płomienie i ten głos szofaru i tę górę dymiącą się, a widząc to lud struchlał i stanął opodal.“ A w świętych Twoich księgach napisano: „Wzniósł się Bóg, wśród dźwięku trąby, Wiekuisty, wśród huku szofaru.“ I dalej: „Niech trąby i huk szofaru zabrzmiały na cześć Króla Wiekuistego.“ I dalej: „Dmijcie na nowiu w szofar, podczas uroczystości święta naszego, albowiem to jest ustawą dla Izraela, prawem od Boga Jakóba.“ I dalej: „Hallelujah! Chwalcie Boga w Jego świątyni, chwalcie Go na Jego mocnym sklepieniu. Chwalcie Go w sile Jego, chwalcie Go podług wielkości Jego majestatu. Chwalcie Go dźwiękiem surmy, chwalcie Go cytrą i arfą, chwalcie Go bębniem i tańcem, chwalcie Go na strunach i flecie. Chwalcie Go głośnym brzękiem, chwalcie Go głośnym dźwiękiem. Wszelki duch Boga chwali. Hallelujah! A przez proroków, sług Twoich, mówiono: „Wy wszyscy mieszkańcy świata, zaludniający ziemię, uważajcie, gdy sztandar na górach będzie wzniesionym, słuchajcie, gdy zabrmi głos szofaru!“ I dalej: „I stanie

ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האבירים בארץ
 אשור והגדחים בארץ מצרים והשתחוו ליי ביה הקדש
 בירושלם : ונאמר ויי עליהם יראה ויצא כפרק חצו
 ואדני יהיה בשופר יתקע והלך בסערות תימן יי צבאות
 יגן עליהם : ין תגן על-עמך ישראל בשלוםך :

אלהינו ואלהי אבותינו תקע בשופר גדול לחרותנו
 ושא גם לקבץ גליותנו וקרב פזורנו מבין הגוים ונפוצותינו
 בגם מירפתי ארץ והביאנו לציון עירך ברנה ולירושלים
 בית מקדשך בשמחת עולם ושם נעשה לפניך את-
 קרבנות חובותנו כמצוה (ל"ב כמצוה) עלינו בתורתך על-
 ידי משה עבדך מפי כבודך פאמור : וביום שמתתכם
 ובמועדיכם ובראשי חדשיכם ותקעתם בתצודת על-
 עלתיכם ועל זבחי שלמיכם והיו לכם לזכרון לפני אלהיכם
 אני יי אלהיכם : כי אתה שומע קול שופר ומאזין תרועה
 ואין דומה קד : פרוד אתה יי שומע קול תרועת עמו
 ישראל ברחמים :

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם . והשב
 את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם באהבה
 תקבל פרצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך :
 ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים . פרוד
 אתה יי המחזיר שכינתו לציון :

się dnia owego, to uderzą w wielki szofar, a wtędy wróćcą zaginioni w ziemi Aszur i wytręceni w ziemię Egipską i złożą hołd Wiekuistemu, na świętęj górze w Jeruzalemie.“ I dalej: „I Wiekuisty się ukaże między nimi, a strzały Jego jak pioruny wylecą, a Pan Bóg zadmie w szofar. objawi się wśród burzy południa. Bóg Zastępów będzie ich Zastoną!“ Tak ośłoń lud Swój, Izraela, Swoim pokojem.

Elohennu. Boże nasz i Boże ojców naszych, dmij w wielki szofar, na wyswobodzenie nasze, podnieś proporzec na zebranie wygnaństwa naszego, zjednocz rozrzuconych naszych z pośród narodów, a rozproszonych zgromadź z krańców ziemi i przywiedz nas do Syonu, miasta Swojego, w radości i do Jeruzalemu, miejsca Świątyni Swojęj, w wieczném weselu, a tam złożymy przed Ciebie, ofiary nasze obowiązkowe, jak nam przykazano w Zakonie Twoim, przez Mojżesza, sługę Twojego, z ust majestatu Twojego, jak mówiono: „A dnia radości waszjęj i uroczystości waszych i nowiów waszych, uderzycie w trąby, przy całopalnych waszych i ofiarach waszych zapokojnych i będą one wam wspomnieniem przed Bogiem waszym. Jam jest Wiekuistym Bogiem waszym.“ Bo Ty przyjmujesz głos szofaru i wysłuchujesz dźwięki trąb i nie masz podobnego Tobie. Bądź pochwalony Wiekuisty, wysłuchujący dźwięk trąb ludu Swego, Izraela, w miłosierdziu.

Receh. (*) Przyjm łaskawie, Wiekuisty, Boże nasz, lud Swój Izraela i modły ich, i wróć służbę do przybytku domu Swojego, a ofiary Izraela i modły ich przyjm z miłością i łaską i oby zawsze była w łasce u Ciebie służba Izraela ludu Twojego.

Oby oczy nasze ujrzały, jak wrócisz do Syonu w miłosierdziu. Bądź pochwalony Wiekuisty, zwracający Swój Majestat do Syonu.

מוֹדִים אֲנִינִי לְךָ שְׂאֵתָה
 הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד . צוּר
 חַיִּינוּ מִגֵּן יִשְׁעֵנו אַתָּה הוּא
 לְדוֹר וָדוֹר . גּוֹדֵה לְךָ
 וְנִסְפָּר . תִּהְיֶינָה . עַל חַיִּינוּ
 הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ
 הַפְּקוּדוֹת לְךָ וְעַל נַפְשֵׁךָ
 שֶׁבְּכָל-יּוֹם עֲמָנוּ וְעַל
 נַפְלְאוֹתֶיךָ וְמוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל-
 עַת עָרַב וּבָקֵר וְצִהְרִים
 הַשּׁוֹב בִּי לֹא-כְלוּ רַחֲמֶיךָ
 וְהַמְרִתִּים בִּי לֹא-תִמּוּ חַסְדֶיךָ
 מֵעוֹלָם קוּיֵנו לְךָ :

בשעה שהחון אומר מודים,
 אומרים הקהל מודים ודבנן
 מוֹדִים אֲנִינִי לְךָ שְׂאֵתָה
 הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בֶּשֶׂר
 יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרֻכּוֹת
 וְהוֹדְאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל
 וְהַקְדוֹשׁ עַל שְׁהַחַיִּיתָנוּ
 וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תַּחֲיֵנוּ וְתַקְיָמָנוּ
 וְתִאֶסְפֵּן גְּלוּתֵינוּ לְחַצְרוֹת
 קְדוֹשֶׁךָ לְשִׁמְרֵךָ חֲקִיךָ וְלַעֲשׂוֹת
 רְצוֹנְךָ וְלַעֲבֹדְךָ בְּרַב־שָׁלוֹם
 עַל שְׂאֵנִינִי מוֹדִים לְךָ . בְּרוּךְ
 אַל הַהוֹדְאוֹת :

וְעַל-כֵּן יִתְפָּרֵךְ וְיִתְרוֹמֵם שְׁמֶךָ מִלְּפָנֶיךָ תְּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד :
 וּכְתוּב לְחַיִּים מוֹבִים (כָּל) בְּנֵי בְרִיתְךָ :
 וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֵלָה וַיְהִלְדוּ אֶת-שְׁמֶךָ בְּאַמֵּת הָאֵל שִׁשְׁעֵתָנוּ
 וְעוֹרֵתָנוּ סֵלָה . בְּרוּךְ אַתָּה יי הַשּׁוֹב שְׁמֶךָ וְלֶךָ נְאֻה לְהוֹדוֹת :

הש"ץ אומר ברכת כרגים .

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בְּרַכְנוּ בְּבְרָכָה הַמְּשֻׁלָּשֶׁת
 בְּתוֹרַת הַכְּתוּבָה 'עַל-יְדֵי מִשָּׁה עֲבָדְךָ הָאִמְרָה מִפִּי
 אֱהָרֹן וּבְנָיִי כַּתְּנִים עִם קְדוֹשֶׁךָ כְּאָמַר :

יברכה

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuiстым Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych na zawsze i wiecznie, Opoką życia naszego, Tarczą zbawienia naszego. Ty istniejesz od pokolenia do pokolenia, dziękować Ci będziemy i opiewać chwałę Twoją, za życie nasze, które w Twojem ręku, za dusze nasze przy Tobie strzeżone, za cuda Twoje codzienne z nami, za wspaniałe dobroczynności Twoje w każdym czasie, wieczorem, rano i w południe. Dobrotliwy, bo miłosierdzie Twoje nieskończone, litościwy, bo łaski Twoje nie ustawają i wiecznie w Tobie ufamy.

(Podczas gdy Kantor mówi obecną modlitwę, lud mówi następującą:)

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuiстым Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych, Bogiem wszelkiego ciała, Twórcą naszym, Twórcą Wszechświata; błogosławieństwa i dziękczynienia imieniu Twojemu wielkiemu i świętemu, że nas przy życiu i zdrowiu utrzymujesz, — obyś i nadal nas utrzymywał przy życiu i zdrowiu i zgromadził wygnańców naszych do świętych przedsióneków Swoich, by przestrzegali ustaw Twoich, wypełniali wolę Twoją i służyli Ci sercem niepodzielném, za co Ci dziękujemy. Bądź pochwalony Boże, dzięków godny.

Weal Kulom. A za to wszystko niechaj imię Twoje będzie błogosławioném i wywyższoném, o Królu nasz, zawsze i na wieki wieków.

Zapisz na życie szczęśliwe synów przymierza Swojego.

A wszystko co żyje dziękować Ci będzie.—Selah!—I wychwalać imię Twoje w prawdzie, Wszechmogący, Zbawco i Pomocy nasza. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuiсты, „dobrotliwy“ imię Twoje, a Tobie przystoi dziękczynienie.

(Kantor odmawia błogosławieństwo Kapłanów.)

Elohenu. Boże nasz i Boże ojców naszych, błogosław nas błogosławieństwem potrójném, napisaném w Księdze Zakonu przez ręce Mojżesza, sługi Swojego, odmawianém przez usta Aharona i synów jego, Kapłanów, święty lud Twój, jak mówiono:

חן

הקהל עונה

יְבָרְכֶךָ יי וַיִּשְׁמְרֶךָ :

יְהִי רְצוֹן בְּזָכוֹת אַבְרָהָם

יָאֵר יי ו פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיְחַנְּךָ :

יְהִי רְצוֹן בְּזָכוֹת יִצְחָק

יְהִי רְצוֹן בְּזָכוֹת יַעֲקֹב

יִשָּׂא יי ו פָּנָיו אֵלֶיךָ

יְהִי רְצוֹן שְׂתֵשִׁים עֲלֵינוּ חַיִּים

וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם :

אַרוֹכִים וּבְרָכָה לְמִשְׁמַרְתָּ שְׁלוֹם:

שִׁים שְׁלוֹם מְזֻבָּה וּבְרָכָה חָן וְחֶסֶד וּרְחֻמִּים עָלֵינוּ וְעַל
כָּל־יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ בְּרַכְנוּ אָבִינוּ כְּלָנוּ בְּאֶחָד בְּאוֹר פְּנִיֶךָ כִּי
בְּאוֹר פְּנִיֶךָ נִתְּתָ לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד
וְצַדִּיקָה וּבְרָכָה וּרְחֻמִּים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם . וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֶךְ
אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל שָׁעָה בְּשִׁלּוֹמְךָ :
בְּסִפּוּר חַיִּים בְּרָכָה וְשְׁלוֹם וּפְרִנְסָה מְזֻבָּה נִזְכָּר וּנְפָתַב
לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָר עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים מְזֻבִּים וְלְשְׁלוֹם .
בְּרוּךְ אַתָּה יי עוֹשֵׂה הַשְׁלוֹם :

אֱלֹהֵי נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מִרְעָ וּשְׁפָתַי מִדְּבַר מְרֵמָה וְלִמְקַלְלֵי
נַפְשֵׁי תְדוּמִים וְנַפְשֵׁי כְּעֹפֵר לְכָל תַּהֲוִיָּה : פְּתַח לְבִי בְּתוֹרָתֶךָ
וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוּף נַפְשִׁי וְכָל הַחַיִּים עָלַי רַעָה מִהֲרָה
הַפֵּר עֲצָתָם וּקְלַקְל מַחֲשַׁבְתָּם . עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂמֶךָ עֲשֵׂה
לְמַעַן יִמְיָנֶךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשְׁתֶּךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ .
לְמַעַן יִחַלְצוּן יְדִידֶיךָ הַיְשִׁיעָה יִמְיָנֶךָ וְעַנְגֵּי : יְהִי לְרְצוֹן
אֲמַר־פִּי וְהִגִּין כִּפִּי לְפָנֶיךָ יי צַדִּיק וְגוֹאֲלִי : עוֹשֵׂה שְׁלוֹם
בְּמִרְמִיּוֹ הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאֲמַרוּ אָמֵן :
יְהִי רְצוֹן לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שְׂיִבְנֶה בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ בְּמִהֲרָה בְּיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ :

(Kantor.)
Oby Ci Wiekuisty błogosławił
i strzegł Cię.

Oby Wiekuisty przyświecał
Ci obliczem Swojém i był dla
Ciebie łaskawym.

Oby Wiekuisty zwrócił obli-
cze Swoje ku Tobie.

I obdarzył Cię pokojem.

(Lud.)
Oby się tak stało dla zastąg
Abrahama.

Oby się tak stało dla zastąg
Izaaka.

Oby się tak stało dla zastąg
Jakóba.

Obyś raczył nam udzielić ży-
cie długie i błogosławieństwo
na utrzymanie pokoju.

Sym Szalom. (*) Daj pokój, szczęście, błogosławieństwo, życzliwość, łaskę i miłosierdzie nam i całemu Izraelowi, ludowi Swojemu. Błogosław nam, Ojczy nasz, wszystkim wraz światłem oblicza Swojego, albowiem przy świetle oblicza Swojego dałeś nam Wiekuisty, Boże nasz, naukę życia, miłość cnoty, dobroczynność i błogosławieństwo i miłosierdzie i życie i pokój. Oby Ci się spodobało błogosławić ludowi Swojemu Izraelowi, każdego czasu i każdej godziny pokojem Swoim.

Obyśmy zostali wspomnieni i zapisani przed Tobą do Księgi życia, błogosławieństwa, pokoju i dostatniego utrzymania się, my i cały lud Twój, dom Izraela, na życie szczęśliwe i na pokój. Bądź pochwalonym Wiekuisty, Twórczo pokoju.

Elohaj. (*) Boże mój! Strzeż język mój od złego a usta moje od mowy zwodniczej. Oby dusza moja umilkła w obec przeklinających mnie i oby dusza moja w obec obelgi była jakby prochem. Otwórz raczej serce moje Swojej nauce, a dusza moja oby ścigała za rozkazami Twojemi, — a wszyscy, którzy złe zamysły na mnie knują, — zniwecz ich zamysły i zniszcz ich przedsięwzięcie. Uczynź to dla imienia Swojego, uczynź dla prawicy Swojej, uczynź dla świętości Swojej, uczynź dla nauki Swojej, aby ocaleni zostali ulubieńcy Twoi, niech prawica Twa ocali i wysłuchaj mnie. Oby łaskawie przyjęte zostały wynurzenia ust moich i myśli serca mojego przed Tobą. Wiekuisty, Opoko moja i Zbawco mój. Ten, co sprawia pokój w niebiosach Swoich, oby zrządził pokój dla nas i dla całego Izraela, i mówcie: Amen!

Oby Ci się spodobało Wiekuisty, Boże mój i Boże ojców naszych, by odbudowanym został dom Świątyni rychto za naszych dni i daj nam udział w Zakonie Swoim.

תפלת מוסף לראש השנה

קדוש היום לראש השנה

כשחל בשבת אומרים ושמרו .

(שמח לא יו) ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את-
 השבת לדורתם ברית עולם : ביני ובין בני ישראל הוא
 לעולם ברית ששת ימים עשה יהוה את השמים ואת הארץ
 וביום השביעי שבת וינפש :

בחול מתחילין כאן

(תהלים פא ד) תקעו בתוף שופר בפסח ליום תגנו : כי חק
 לישראל הוא משפט לאלהי יעקב :
 ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן :

סדר תשליך

ביום ראשון של ראש השנה אדר תפלת מנהג הולכין על שפת הנהר
 או באר טים היים שיש בו דגים ואומרים תשליך — ואם הל בשבת
 אומרים תשליך ביום שני .

מי איל פמוך נשא עון ועבר על-פשע לשארית
 נחלתו לא-החזיק לעד אפו כי הפיץ חסד הוא : ישוב
 ירחמנו יכבש עונותינו ותשליך במצודות ים כל-חטאתם :
 וכל-חטאת עמך בית ישראל תשליך במקום אשר לא
 יזכרו ולא-יפקדו ולא-יעלו על-לב לעולם : תתן אמת
 ליעקב חסד לאברהם אשר-נשבעת לאבתינו מימי קדם :

(נ"ב)

POŚWIĘCENIE NOWEGO ROKU

W CIĄGU DNIA.

W Sobotę zaczyna się odtańd :

Weszomru. I przestrzegać będą synowie Izraela Sabatu, by obchodzić Sabat w swych pokoleniach na wieczne przymierze. Między Mną a między synami Izraela jest to znakiem na wieki, gdyż w sześciu dniach stworzył Wiekuisty niebo i ziemię, a dnia siódmego przestał i spoczywał.

W dni powszednie odtańd :

Tyku. Dmijcie na nowiu w surmę, podczas uroczystości Święta naszego. Albowiem to jest ustawą dla Izraela, prawem od Boga Jakóba.

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który stworzyłeś owoc winnicy.

Modlitwa przy wodzie. (*)

(Dnia pierwszego Nowego Roku, po Nabożństwie Przedwieczorném, odmawia się następująca modlitwa nad rzeką, stawem lub jeziorem. Jeżeli pierwszy dzień Nowego Roku przypada w Sobotę, to obrządek ten odbywa się dnia drugiego).

Mi el. Któż podobnym Tobie Bogiem, przebacającym przewinienia i odpuszczającym przestępstwa resztkom Swego dziedzictwa? Nie trwa On wiecznie przy Swoim gniewie, albowiem pochopnym jest do ulaskawienia. Znowu się nad nami zlituje, przytłumi przewinienia nasze i rzucisz w otchłań morza wszystkie ich grzechy. I wszystkie grzechy ludu Swego, domu Izraela, rzucisz w miejsce, gdzie nie będą więcej wspomniane, nie rozważane i nie brane do serca na wieki. Prawdę udzielił Jakóbowi i łaskę Abrahamowi, jak zaprzysiągłeś ojcom naszym, w dniach przeszłości. (Trzy razy).

סדר תפלות ליום הכפורים

בע"כ מתפללין מנחה כמו בחול — אחר עושה השלום אומרים וידוי .
אז"א עד וחלים רעים — הש"ץ בחזרה אז"א וידוי — וא"א אבינו מלכנו .
ומדליקין גרות ומברכין :

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִן הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ
לְהַדְלִיק נֵר שְׁלֵמִים — ואם הל בשבת מברכין
יּוֹם הַכֹּפָרִים : לְהַדְלִיק נֵר שְׁלֵמִים וְשִׁבְתוּ יוֹם הַכֹּפָרִים :

ערבית מתפללין כל נדרי (עיין במחזור) אה"כ מתפללין מעריב
כמו ביו"ט — ואומרין ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם —
בשבת מוסיפין קודם תפלת מעריב מזמור שיר ליום השבת . ואומרין
כי ביום הזה וכו' — שמונה עשרה של יום כפור — אבינו מלכנו .
ובשבת אז"א א"ם רק ויכלו . ברוך . מנן אבות . אז"א . ואחר כך
קדיש שלם , עלינו :

NABOŻENSTWO NA DZIEŃ ODPUSTU.

1. W przeddzień Dnia Odpustu odprawia się Nabożeństwo Przedwieczorne, jak zwykle; po skończeniu Szemoneh Esreh, przy Ose haszalom, mówi się Spowiedź, zaczynającą się od Elohenu weelohe, a kończącą się na Choloim roim (patrz niżej). Potem Elohaj necor (str. 18 Cz. III). Kantor nie powtarza Spowiedzi. Kadysz cały. Alenu. Nie mówi się także Awinu malkenu. Zapalają w domu świecę i mówi się następujące błogosławieństwo:

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś nas poświęcił Swemi przykazaniami i polecił nam zapalenie światła (dnia Sabatu i) Dnia Odpustu.

2. Wieczorem przed dnia Jom Kipur odprawia się Nabożeństwo, zwane: Kol nidre (patrz w Machzor). Poczém Nabożeństwo Wieczorne na Święta (str. 105 Cz. II), w którym wiersz: Boruch szem Kewod i t. d. po Szema Jisrael, mówi się głośno. Jeżeli to w Piątek na wieczór, to przed tém jeszcze mówi się: Mizmor Szyr (str. 104, Cz. II). Nadto dodaje się wiersz właściwy na Dzień Odpustu: *Bo w owym dniu* (str. 109, Cz. II), następuje Szemoneh Esreh na Jom Kipur, następnie Awinu malkenu, wyjąwszy w Piątek na wieczór, wtedy bowiem mówi się Wajechulu, Baruch, Magen aboth, Elohenu (str. 111 i 114, Cz. II). Daléj Kadysz cały, Alenu.

שחרית כסדר של יום טוב — ואומרין בשכמל"ז בקל רם —
 אדר שמונה עשרה אומרין אבינו מלכנו — ובשבת א"א :

מוסף כסדר כל יום טוב :

מנחה מתחילין בקריאת התורה — ש"ע עם קדושת נעריצך .

לנעילה אומרין אשרי . ובא לציון . חצי קדיש . שמונה עשרה
 של נעילה . אבינו מלכנו אפילו בשבת .

למוצאי יו"כ כמו במוצאי כל יו"ט — ואם הל בשבת אומרין
 ויתן לך וא"א ויהי נועם ואתה קדוש — הבדלה על היין ועל הנר .
 ובשבת גם על הבשמים .

3. Nabożeństwo Poranne, tak jak w każdą inną uroczystość, do **נאל ישראל** ale Baruch szem Kewod i t. d. mówi się głośno. Potem Szemoneh Esreh i Awinu malkenu, (str. 38, Cz. III), wyjąwszy w Sobotę.

4. Nabożeństwo Dodatkowe, jak we wszystkie święta uroczyste.

5. Nabożeństwo Przedwieczorne zaczyna się Czytaniem z Rodałów, Szemoneh Esreh i Keduszah „Naarycoch.“

6. Nabożeństwo Zamykające—Neilah—zaczyna się od Aszre, Uwa lecyjon (str. 70 i 71, Cz. I), Kadysz skrócony, Szemoneh Esreh, Awinu malkenu, nawet w Sobotę.

7. Nabożeństwo Wieczorne, zakończone Święto, jak przy zakończeniu wszystkich Święt uroczystych (patrz str. 12 Cz. III Nr. 5): Jeżeli przypada na Sobotę, to się mówi: Wajiten lecha (str. 238, Cz. II), z opuszczeniem: Wihi noam, Weatha kadosz (str. 236, 237, Cz. II). Hawdalah odbywa się nad kielichem i światłem. a jeżeli w Sobotę, to i nad korzeniami (str. 242, Cz. II).

תפלת יום כפור

לערבית (כל נדרי) . שחרית . ומנחה .

כִּי שֵׁם יְהוָה אִקְרָא הָבו נִדַּל לְאַלְהֵינוּ :

אֲדַנִּי שִׁפְתַי תִּפְתָּח וּפִי יִגִּד תְּהַלְלָתְךָ :

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם
אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאַלְהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אֵל
עֲלִיּוֹן גּוֹמֵל חַסְדִּים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל חוֹזֵר חַסְדֵי אֲבוֹת
וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׂמוֹ בְּאַהֲבָה :

זְכַרְנוּ לַחַיִּים . מִלֶּךְ חַפִּץ בַּחַיִּים . וְכִתְּבֵנו בְּסֵפֶר
הַחַיִּים . לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים :

מִלֶּךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן : בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִגֵּן אַבְרָהָם :
אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם אֲדַנִּי מַחִיָּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ :
מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מַחִיָּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים
סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אַמְוָנְתוֹ
לִישׁוּנֵי עֵפֶר . מִי כְמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי רוֹמֵה לְךָ מִלֶּךְ
מִמִּית וּמַחִיָּה וּמְצַמִּיחַ יְשׁוּעָה :

מִי כְמוֹךָ אֲב תְּרַחֲמִים . זוֹכֵר יְצוּרֵי חַיִּים בְּרַחֲמִים :
וְנִאֲמֵן אַתָּה לְהַחְיוֹת מֵתִים . בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מַחִיָּה הַמֵּתִים : (°)
אתה

(°) קדושה לשליח צבור

לשחרית ולמנחה כמו במסוף של ראש השנה .

Modlitwa na Dzień Odpustu

WIECZORNA (KOL NIDRE), PORANNA i PRZEDWIECZORNA.

Ki szem. (*) Gdy imienia Wiekuistego wzywam, oddajcie hołd Bogu naszemu.

Adonaj. (*) Panie mój, otwórz wargi moje, aby usta me głosiły Twą chwałę.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Boże ojców naszych, Boże Abrahama, Boże Izaaka i Boże Jakóba, Boże wielki, potężny, straszny, Boże najwyższy, wymierzający łaskę i dobrotliwość, Panie Wszechświata, pomny na pobożność ojców i z miłością sprowadzający zbawcę, (*) ich wnukom dla imienia Swojego.

Wspomnij nas na życie, Królu żądający życia i zapisz nas do księgi życia, przez wzgląd na Siebie, Boże życia!

Królu wspomagający, wybawiający i zastaniający! Bądź pochwalony Wiekuisty, Tarczo Abrahama!

Atha Gibor. (*) Tyś potężny wiecznie, o Panie mój, Tyś wskrzeszający zmarłych, Tyś hojny w zbawienie.

Karmiący żywych łaskawie, wskrzeszający zmarłych wielkim miłosierdziem, podpierający upadających, leczący chorych, rozwiązujący uwieczonych i dotrzymujący wiary spoczywającym w ziemi. Któż jak Ty Mężem wszechsilnym? Któż podobnym Tobie, Królem zadającym śmierć i wskrzeszającym zmarłych i pozwalającym zakwitnąć zbawieniu?

Któż jak Ty Ojcem miłosierdzia, wspominającym twory Swoje na życie w miłosierdziu Swojem?

Polegamy na Tobie, że wskrzesisz umarłych. Bądź pochwalony Wiekuisty wskrzeszający umarłych. *)

*) KEDUSZAH DLA KANTORA.

W Nabożeństwie Poranném i Przedwieczorném, jak w Nabożeństwie
Dodatkowém na Nowy Rok.

אתה קדוש ושמוך קדוש וקדושים בכל יום יהללוך סלה :
 ובבן תן פחדך יי אלהינו על כל מעשיך ואימתך
 על כל-מה שפראת ויראוך כל-המעשים וישתחוו לפניך
 כל-הברואים ויעשו כדם אנדה אחת לעשות רצונך בלבב
 שלם כמו שידענו יי אלהינו שהשלטון לפניך עז בידך
 וגבורה בימינה ושמוך נורא על-כל-מה שפראת :

ובבן תן כבוד יי לעמך תהלה ליראוך ותקנה טובה
 לדורשיך ופתחון פה למיחדים לך שמחה לארצך וששון
 לעירך וצמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת נר לבן ישי משיחך
 במהרה בימינו :

ובבן צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלוזו וחסידים
 פרנה יגילו ועולתה תקפיץ פיה . וכל-הרשעה בלה בעשן
 תבקה כי תעביר ממשללת זדון מן הארץ :

ותמלוך אתה יי לברך על כל-מעשיך בחר ציון משכן
 כבודך ובירושלים עיר קדשך פכתוב בדברי קדשך ימך
 יי לעולם אלהיך ציון לדוד ודוד הללויה :

קדוש אתה ונורא שמוך ואין אלה מבלעדיך פכתוב
 ויגבה יי צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה .
 ברוך אתה יי המלך הקדוש :

אתה בחרתנו מכל העמים . אהבת אותנו . ורצית בנו .
 ורוממתנו מכל הלשונות . וקדשתנו במצותיך . וקרבנתנו
 מלבנו לעבודתך . ושמוך הגדול והקדוש עלינו קראת :

נפתן לנו יי אלהינו באהבה את-יום (אמ) השבת הזה
 לקדשה

Atha Kadosz. Tyś Świętym, i imię Twoje święte, a święci każdego dnia chwalić Cię będą. — Selah!—

Uwechen. (*) A tak, o Wiekuisty, Boże nasz! ześlij bojaźń Ciebie na wszystkie Swe twory (*), a strach przed Tobą na wszystko co stworzył, aby Cię się obawiały wszystkie twory i kłaniały się przed Tobą wszystkie stworzenia i stały się wszystkie jedną więzką, dla wykonywania woli Twojej, sercem niepodzielném, jak nam wiadomo, Wiekuisty, Boże nasz! że władza jest przy Tobie, moc w Twojej ręce, a siła w Twojej pracy. a imię Twoje straszném dla wszystkiego, co stworzyłeś.

Uwechen. A tak, o Wiekuisty, Boże nasz! daj część ludowi Swojemu, sławę bojącym się Ciebie, nadzieję błagającym Cię i swobodę mowy ufającym Tobie, radość Swój ziemi, wesele Swemu grodowi, wzrost siły Dawidowi, słudze Swojemu i trwałą świetność synowi Jiszaja, Swemu pomazańcowi, rychło za dni naszych.

Uwechen. A wtedy sprawiedliwi ujrzą i cieszyć się będą, poczciwi radować się, a pobożni śpiewem weselić się będą;— a nieprawość zamknie paszczę swoją, a złość cała, jak dym uloci, kiedy usuniesz panowanie złości z ponad ziemi.

Wesymloch. A Ty sam, o Wiekuisty, Boże nasz! panować będziesz nad wszystkimi Swojami tworam, na górze Syonie, siedlisku Swego majestatu, i w Jeruzalemie, świętym Swym grodzie, jak mówiono w świętych Twych pismach: „Wiekuisty panować będzie wiecznie, Bóg Twój, Syonie! przez wszystkie pokolenia.“ Hallelujah!

Kadosz. Świętym jesteś, a straszném imię Twoje i nie masz Boga, prócz Ciebie, jak mówiono: „I wywyższy się Bóg Zastępów sądem, a Bóg Święty uświęci się sprawiedliwością. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Królu Święty.

Atha. (*) Tyś nas wybrał z pośród wszystkich narodów, ulubieś nas, miałeś w nas upodobanie, wywyższyeś nas nad wszystkie języki, uświęciłeś nas Swojami przykazaniami, zbliżyłeś nas, o Królu nasz, do Swój służby i Swojém wielkiém i świętém imieniem nas mianowałeś.

Watitan. I daleś nam, Wiekuisty, Boże nasz! w miłości

לְקַדְשָׁהּ וְלִמְנוּחָהּ וְאֵת יוֹם הַכִּפּוּרִים הַזֶּה לְמַחֲלָה וְלִסְלִיחָה
 וְלִכְפָּרָה וְלִמְחֹלָבוֹ אֶת־כָּל־עֲוֹנוֹתֵינוּ (בְּאֵהָבָה) מִקְרָא קֹדֶשׁ
 זָכַר לְיִצְיָאת מִצְרַיִם :

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . יַעֲלֶה וְיָבֵא וְיַגִּיעַ וְיִרְאֶה
 וְיִרְצֶה וְיִשְׁמַע וְיִפְקֹד וְיִזְכֹּר וְזָכְרָנוּ וּפְקָדָנוּ וְזָכְרוֹן
 אֲבוֹתֵינוּ . וְזָכְרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבֹדָה . וְזָכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם
 עִיר קֹדֶשֶׁךָ . וְזָכְרוֹן כָּל עַמּוּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ . לְפִלְטָה
 לְמוֹבָה לְחַן וְלַחֲסֵד וְלִרְחֻמִּים לְחַיִּים וְלְשָׁלוֹם בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים
 הַזֶּה : זָכְרָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטֹבָה וּפְקָדָנוּ בּוֹ לְבִרְכָה
 וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים . וּבְדַבַּר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְתַנּוּנוּ .
 וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ . כִּי אֱלֹהֶיךָ עֵינֵינוּ . כִּי אֵל מֶלֶךְ
 תַּנּוּן וְרַחֵם אֶתָּה :

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מְחַל | לְעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת
 הַזֶּה וּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים הַזֶּה . מַחֲהַ וְהַעֲבִיר פְּשָׁעֵינוּ (וְהַטְּאֵתֵינוּ)
 מִנְּגֵד עֵינֶיךָ . כְּאָמַר אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מַחֲהַ פְּשָׁעֶיךָ לְמַעַנִי
 וְהַטְּאֵתֶיךָ לֹא־אֶזְכֹּר : וְנֹאמַר מַחֲוִיתִי כְּעַב פְּשָׁעֶיךָ וְכַעֲנַן
 חַטָּאתֶיךָ שׁוֹבָה אֵלַי כִּי גֹאֲלֶתֶיךָ : וְנֹאמַר כִּי בְּיוֹם הַזֶּה
 יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְמַהֲרָ אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לְפָנַי יי תַּמְהַרְוּ :
 לְשֵׁם אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רַצָּה בְּמַעֲוַחְתָּנוּ קֹדֶשְׁנוּ בְּמַצּוֹתֶיךָ
 וְתַן חֲלֻקָּנוּ בְּתוֹרָתֶךָ . שִׁבְעֵנוּ מִטּוֹבָה וְשִׁמְחָנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ .
 וְהַחֲלִינוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרַצוֹן שַׁבַּת קֹדֶשֶׁךָ וְיַעֲזוּ בַּיּוֹם יִשְׂרָאֵל
 מִקְדָּשֵׁי שְׁמֶךָ וְיִתְהַר לִבָּנוּ לְעֲבֹדָה בְּאֵמֶת . כִּי אֶתָּה סֶלְחָן
 לְיִשְׂרָאֵל וּמְחַלֵּן לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם וְדוֹר וּמִבְּלַעֲדֶיךָ

Dzień ten (Soboty, na święcenie i na spoczynek i Dzień ten) Odpustu, na przebaczenie, przebłaganie i odpuszczenie, by nam w nim, przebaczone wszystkie grzechy nasze, (w Sobotę: w miłości) święte zwołanie, pamiątkę wyjścia z Egiptu.

Elohenu. (*) Boże nasz i Boże Ojców naszych, niech wnijdzie przed Ciebie, dojdzie Cię i dosięgnie Cię, niech się zjawi przed Tobą i będzie przyjętém i wysłuchaném i zważoném i wspomnianém, pamięć i wspomnienie o nas, wspomnienie o przodkach naszych, wspomnienie o Messyaszu, synie Dawida, sługi Twojego i wspomnienie o Jerozolimie, świętym Twoim grodzie i wspomnienie całego ludu Twojego, domu Izraela, na ocalenie, na dobro, na łaskę i na upodobanie, na miłosierdzie, na życie i na pokój w Dniu tym Odpustu.

Wspomnij nas w nim, Wiekuisty, Boże nasz, na dobro, obdarz nas w nim błogosławieństwem, dopomóż nam w nim do życia. A dla tego ocalenia i miłosierdzia, osłoń i utaskaw nas, ulituj się nad nami i ocal nas, bo do Ciebie zwrócone są oczy nasze, bo Ty jesteś wszechmogącym, Królem litościwym i miłosiernym.

Elohenu. Boże nasz i Boże Ojców naszych! odpuść przewinienia nasze, w Dniu tym (Soboty i dniu tym) Odpustu, zgładź i usuń grzechy nasze i przestępstwa nasze, z przed oczu Swoich, jak mówiono: „Ja to, Ja zgładzę grzechy twoje dla Siebie, a przestępstw twoich nie wspomnę.“ I mówiono: „Rozwiąłem, jak obłok, przestępstwa twoje, i jak chmurę, grzechy twoje, wróć się do Mnie, bo Ja cię zbawię.“ Dalej mówiono: „Bo dnia owego odpuszczoném wam będzie, aby was oczyścić z grzechów waszych, przed Wiekuistym oczyszczeni będziecie.“ (Boże nasz i Boże Ojców naszych! miej upodobanie w spoczynku naszym.) Poświęć nas Swemi przykazaniami, daj nam udział w Zakonie Swoim, nasyć nas Swoją obfitością i uciesz Swojem zbawieniem, (i dozwól nam używać, Wiekuisty, Boże nasz! w miłości i w przychylności, świętej Swojej Soboty, oby w niej spoczywał Izrael, poświęcający imię Twoje), i oczyść serce nasze, byśmy Ci służyli prawdą, bo Ty jesteś przebaczącym Izraelowi i odpuszczającym pokoleniom Jeszurun przez wszystkie wieki, a oprócz Ciebie,

אין קנו מקד מוחל וסולח (אלא אתה) . ברוך אתה יי מלך
 מוחל וסולח לעונותינו וזעונות עמו בית ישראל . ומעביר
 אשמותינו בכל שנה ושנה . מלך על כל הארץ מקדש
 השבת וישראל ויום הכפרים :

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם . והשב
 את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם באהבה
 תקבל ברוצון ותהי לרוצון תמיד עבודת ישראל עמך :
 ותחזינה עינינו בשוכה לציון ברחמים . ברוך
 אתה יי המחזיר שכירתו לציון :

בשעה שדחזון אומר מדים ,

אומרים הקהל מדים ודבנו

מזדים אנתנו קך שאתה
 הוא יי אלהינו ואלהי
 אבותינו אלהי כל בשר
 יוצרנו יוצר בראשית ברכות
 והודאות לשמך הגדול
 ותקדוש על שהחיייתנו
 וקיימתנו בן תחינו ותקיימנו
 ותאסוף גלותינו לחצרת
 קדשך לשמר חקיך ולעשת
 רצונך ולעבדך ברכב שלם
 על שאנתנו מזדים לך . ברוך
 אל ההודאות :

מזדים אנתנו לך שאתה

הוא יי אלהינו ואלהי
 אבותינו לעולם ועד . צור
 חיינו מנן ישענו אתה הוא
 לדור ודור . גודל לך
 וגםפר תהלתך . על חיינו
 המסורים בידך ועל נשמותינו
 הפקודות קך ועל נפך
 שבכל יום עמנו ועל
 נפלאותיך ומובותיך שבכל
 עת ערב ובקר וצהרים
 המושב פי לא כלו רחמיך
 והמדתם פי לא תמו חסדיך
 מעולם קיינו לך :

ועל

nie masz innego Króla, odpuszczającego i przebaczącego. Bądź pochwalony, Wiekuisty Królu! odpuszczający i przebaczący grzechy nasze i grzechy ludu Swego, domu Izraela, gładzący przewinienia nasze każdego roku, Królu na całej ziemi! poświęcający (Sobotę i) Izraela i Dzień Odpustu.

Receh. (*) Przyjm łaskawie, Wiekuisty, Boże nasz, lud Swój Izraela i modły ich, i wróć służbę do przybytku domu Swójego, a ofiary Izraela i modły ich przyjm z miłością i łaską i oby zawsze była w łasce u Ciebie służba Izraela ludu Twojego.

Oby oczy nasze ujrzwały, jak wrócisz do Syonu w miłosierdziu. Bądź pochwalony Wiekuisty, zwracający Swój Majestat do Syonu.

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych na zawsze i wiecznie, Opoką życia naszego, Tarczą zbawienia naszego. Ty istniejesz od pokolenia do pokolenia, dziękować Ci będziemy i opiewać chwałę Twoją, za życie nasze, które w Twojem ręku, za dusze nasze przy Tobie strzeżone, za cuda Twoje codzienne z nami, za wspaniałe dobroczynności Twoje w każdym czasie, wieczorem, rano i w południe. Dobrotliwy, bo miłosierdzie Twoje nieskończone, litościwy, bo łaski Twoje nie ustawają i wiecznie w Tobie ufamy.

(Podczas gdy Kantor mówi oboczną modlitwę, lud mówi następującą:)

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych, Bogiem wszelkiego ciała, Twórcą naszym, Twórcą Wszechświata; błogosławieństwa i dziękczynienia imieniu Twojemu wielkiemu i świętemu, że nas przy życiu i zdrowiu utrzymujesz, — obyś i nadal nas utrzymywał przy życiu i zdrowiu i zgromadził wygnańców naszych do świętych przedsióneków Swoich, by przestrzegali ustaw Twoich, wypełniali wolę Twoją i służyli Ci sercem niepodzielném, za co Ci dziękujemy. Bądź pochwalony Boże, dzięków godny.

וְעַל-כָּל־מַעֲשֵׂי יְדֵי־יָדָי וְיִתְרוֹמַם שְׁמֶךָ מִלְּכַנּוּ תַמִּיד לְעוֹלָם וָעֶד :

וְכַתּוּב לְחַיִּים מְזוּבִים (כָּל-)בְּנֵי בְרִיתְךָ :

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֵלָה וַיְהִלְדוּ אֶת-שְׁמֶךָ בְּאַמֶּת הָאֵל יִשְׁוּעַתְנוּ
וְעִזְרַתְנוּ סֵלָה . בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּזוּב שְׁמֶךָ וְלֶךָ נְאֻה לְהוֹדוֹת :

הש"ץ אומר ברכת כהנים .

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בְּרַכְנוּ בְּבִרְכַּה הַמְּשֻׁלָּשֶׁת
בַּתּוֹרָה הַפְּתוּבָה עַל-יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי
אֲהֲרֹן וּבְנָיו כְּתוּבִים עִם קְדוּשָׁה כְּאֲמֹר :

הקהל עונה

חזן

יְהִי רְצוֹן בְּזִכּוֹת אַבְרָהָם :

יְבָרְכֶךָ יי וַיִּשְׁמְרֶךָ :

יְהִי רְצוֹן בְּזִכּוֹת יִצְחָק :

יָאֵר יי וּפְנֵי אֱלֹהֶיךָ וַיְחַנֶּךָ :

יְהִי רְצוֹן בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב :

יֵשָׂא יי וּפְנֵי אֱלֹהֶיךָ :

יְהִי רְצוֹן שְׁתֵּשִׁים עָלֵינוּ חַיִּים

וַיֵּשֶׁב לֶךָ שְׁלוֹם :

אַרוֹכִים וּבִרְכָה לְמִשְׁמַרְתָּ שְׁלוֹם :

למעריב

לשחרית ולמנחה

שְׁלוֹם רַב

שִׁים שְׁלוֹם מְזוּבָה וּבִרְכַּה חֵן וְחֶסֶד

עַל-יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ

וּרְחַמִּים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ

תְּשִׁים לְעוֹלָם כִּי

בְּרַכְנוּ אֲבֵינוּ כְּלָנוּ כְּאַחַד בְּאֹר פְּנִיֶךָ כִּי

אַתָּה הוּא מִלְּךָ

בְּאֹר פְּנִיֶךָ נִתַּת לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת

אֲדוֹן לְכַדְהַ שְׁלוֹם .

חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וְצַדִּיקָה וּבִרְכַּה וּרְחַמִּים

וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרְךָ

חַיִּים וְשְׁלוֹם . וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ קְבֹרָה

שְׁעָה בְּשִׁלּוֹמְךָ :

אֶת-עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל-עֵת וּבְכָל שְׁעָה בְּשִׁלּוֹמְךָ :

בְּסִפְּר חַיִּים בְּרַכָּה וְשְׁלוֹם

וּפְרֻנְסָה מְזוּבָה נִזְכָּר וְנִכְתָּב

לפניך

Weal Kulom. A za to wszystko niechaj imię Twoje będzie błogosławionem i wywyższonem, o Królu nasz, zawsze i na wieki wieków.

Zapisz na życie szczęśliwe synów przymierza Swojego.

A wszystko co żyje dziękować Ci będzie.—Selah!—I wychwalać imię Twoje w prawdzie, Wszechmogący, Zbawco i Pomocy nasza. — Selah! — Bądź pochwalony Wiekuisty, „dobrotliwy“ imię Twoje, a Tobie przystoi dziękczynienie.

(Kantor odmawia błogosławieństwo Kapłanów.)

Eloheuu. Boże nasz i Boże ojców naszych, błogosław nas błogosławieństwem potrójnym, napisanem w Księdze Zakonu przez ręce Mojżesza, sługi Swojego, odmawianem przez usta Aharona i synów jego, Kapłanów, święty lud Twój, jak mówiono:

(Kantor.)

Oby Ci Wiekuisty błogosławił i strzegł Cię.

Oby Wiekuisty przyświecał Ci obliczem Swojem i był dla Ciebie łaskawym.

Oby Wiekuisty zwrócił oblicze Swoje ku Tobie.

I obdarzył Cię pokojem.

(W modlitwie Porannej i Przedwieczorniej).

Sym Szalom. (*) Daj pokój, szczęście, błogosławieństwo, życzliwość, łaskę i miłosierdzie nam i całemu Izraelowi ludowi Swojemu. Błogosław nam, Ojczy nasz, wszystkim wraz, światłeni oblicza Swojego, albowiem przy świetle oblicza Swojego dałeś nam Wiekuisty, Boże nasz, naukę życia, miłość cnoty, dobroczynność i błogosławieństwo i miłosierdzie i życie i pokój. Oby Ci się spodobało błogosławić ludowi Swojemu Izraelowi, każdego czasu i każdej godziny pokojem Swoim.

(Lud.)

Oby się tak stało dla zasług Abrahama.

Oby się tak stało dla zasług Izaaka.

Oby się tak stało dla zasług Jakóba.

Obyś raczył nam udzielić życie długie i błogosławieństwo na utrzymanie pokoju.

(W modlitwie Wieczorniej.)

Szalom raw. (*)

Obfitość pokoju zesłaj na Izraela lud Swoj na wieki, albowiem Ty jesteś Królem i Panem wszelkiego pokoju. Oby Ci się spodobało błogosławić ludowi Swojemu Izraelowi każdego czasu i każdej godziny pokojem Swoim.

Obyśmy zostali wspomnieni i zapisani przed Tobą do Księgi życia, błogosławieństwa, pokoju i dostatniego utrzymania się.

לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָר עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם .
 בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם :

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . (כ"ה אָנָּה)

תָּבֵא לְפָנֶיךָ הַפְּלִתָנוּ . וְאֵל הַתְּעַלֵּם מִתְחַנְתָּנוּ שְׂאֵן אֲנַחְנוּ
 עֲזוּ פָנִים וּקְשֵׁי עֲרֹף לֹאֲמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
 צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא הַטָּאֲנוּ אֲבָל אֲנַחְנוּ הַטָּאֲנוּ :

אֲשַׁמְנוּ . בְּגֵדֵנוּ . גְּזֻלָּנוּ . דְּבַרְנוּ חֹפִי : הֶעֱוִינוּ .
 וְהִרְשָׁעֵנוּ . וְזָדוּנוּ . הַמְסַנּוּ . מַפְלָנוּ שֶׁקֶר : יַעֲצֵנוּ רַע . כּוֹזְבֵנוּ .
 לִצְנוּ . מִרְדְּנוּ . נֹאצְנוּ . סִרְדָּנוּ . עֲוִינוּ . פֶּשַׁעֵנוּ . צָרָדָנוּ .
 קִשְׁיֵנוּ עֲרֹף . רִשְׁעֵנוּ . שְׁחָרְנוּ . תַּעֲבָנוּ . תַּעֲיִנוּ . תַּעֲתָעֵנוּ :
 סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוִה לָנוּ
 וְאַתָּה צְדִיק עַל כָּל הַבָּא עֲלֵינוּ כִּי אִמַּת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ
 הִרְשָׁעֵנוּ :

מֵה נֹאמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מְרוֹם . וּמֵה נִסְפָּר לְפָנֶיךָ שׂוֹכֵן
 שְׁחָקִים הֲלֹא כָּל־הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ :

אַתָּה יוֹדֵעַ רְחֵי עוֹדֵם . וְתַעֲלוֹמוֹת סִתְרֵי כָּל חַי : אַתָּה
 חוֹפֵשׁ כָּל הַדְּרֵי בֶטֶן וּבוֹחֵן בְּלִיּוֹת וְלֵב : אֵין דְּבַר גִּיעָלִם
 מִפְּנֶיךָ . וְאֵין נִסְתָּר מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ : וּבִכֵּן יִהְיֶה רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ
 אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . שְׁתַּסְּלַח לָנוּ עַד כָּל הַטָּאֲתֵינוּ .
 וְתִמְחַל־לָנוּ עַד כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ . וְתִכַּפֵּר לָנוּ עַל כָּל פֶּשַׁעֵינוּ :
 עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאִנּוּם וּבְרִצּוֹן :
 וְעַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאִמוּץ הַלֵּב :
 עַל הַטָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּבִלִי דַעַת :

my i cały lud Twój, dom Izraela, na życie szczęśliwe i na pokój. Bądź pochwalonym Wiekuisty, Twórco pokoju.

S P O W I E D Ź.

Eloheuu. Boże nasz i Boże Ojców naszych! oby modlitwa nasza doszła do Ciebie, i obyś się nie odwrócił od naszego błagania, bo my nie mamy tak zuchwałej twarzy, ani tak zatwardziałego karku, byśmy twierdzili przed Tobą, Wiekuisty, Boże nasz i Boże Ojców naszych, żeśmy sprawiedliwi i żeśmy nie grzeszyli, bo zaiste, myśmy grzeszyli.

Aszamnu. Myśmy przewinili, byliśmy wiarołomni, przywłaszczyliśmy sobie cudzą własność, bluźniliśmy. Spowodowaliśmy zbrodnie i bezbożności, byliśmy zuchwali, gwałciciele, zmyśialiśmy fałsze. Dawaliśmy złe rady, byliśmy kłamcami, szydercami, sprzeciwiliśmy Ci się, wzgardziliśmy Tobą, byliśmy odstępcami, grzeszyliśmy, popełnialiśmy zbrodnie, byliśmy nieprzyjaźni i zatwardziałego karku. Byliśmy złośliwi, zepsuci, zhańbiliśmy się, byliśmy sami w błędzie i uwodziliśmy drugih.

Sarnu. Odstąpiliśmy od Twoich przykazań i od praw Twoich zbawiennych, bez żadnej dla siebie korzyści. (*) Ty zaś słuszość masz we wszystkim, co nas nawiedziło, boś Ty prawdą się powodował, a myśmy zawinili.

Mah. Cóż Ci powiemy, siedzącemu wysoko? cóż Ci opowiadać będziemy, mieszkającemu w niebiosach? wszakże Ty znasz wszystkie tajnie, jak to, co jest jawne.

Athah. Ty znasz tajemnice odwieczne i zakryte tajniki wszystkiego, co żyje. Ty przenikasz wszystkie zakątki wnętrza, Ty pojmujesz myśli serca, nic nie masz tajnego przed Tobą, nic ukrytego przed wzrokiem Twoim.

Uwechen. Oby więc Ci się spodobało, Wiekuisty Boże nasz i Boże Ojców naszych! odpuścić nam wszystkie błędy nasze, zgładzić wszystkie przewinienia nasze i przebaczyć nam wszystkie grzechy nasze:

Al chet. (*) Grzech popełniony mimowolnie lub dobrowolnie

I grzech popełniony w zatwardziałości serca.
Grzech popełniony bezwiednie

וְעַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּבִטּוּי שְׁפָתַיִם :

עַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגִלּוֹי וּבִסְתֵר :

וְעַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגִלּוֹי עֲרִיזוֹת :

עַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדַבּוּר פֶּה :

וְעַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדַעַת וּבְמַרְמָה :

עַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהַרְהוּר הַלֵּב :

וְעַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהוֹנָאת רֵיע :

עַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהוֹדֵי פֶה :

וְעַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּוַעֲדוֹת זְנוּת :

עַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזִדּוֹן וּבְשִׁנְגָה :

וְעַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזִלְזוּל הוֹרִים וּמוֹרִים :

עַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחֻזְק־יָד :

וְעַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחֻזְקַת הַשֵּׁם :

עַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַפְשׁוֹת פֶּה :

וְעַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַמְאֵת שְׁפָתַיִם :

עַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיִצְרַת הָרֶע :

וְעַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים :

(וְעַל כָּלֵם אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת סְלַח־לָנוּ . מַחֲרִלָּנוּ . כְּפָר־לָנוּ) :

עַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַפַּת־שָׁחַד :

וְעַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַחַשׁ וּבְכַזָּב :

עַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלִשׁוֹן הָרֶע :

וְעַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלִצּוֹן :

עַל הַמָּא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַשָּׂא וּבְמַתָּן :

- I grzech popełniouy nierozważną mową.
 Grzech popełniouy otwarcie lub jawnie
 I grzech popełniouy przez kazirodztwo.
 Grzech popełniouy mową ust
 I grzech popełniouy rozmysłem i podstępem.
 Grzech popełniouy występłą myślą
 I grzech popełniouy oszukiwaniem bliźniego.
 Grzech popełniouy obłudną spowiedzią
 I grzech popełniouy w schadzkiach rozpustnych.
 Grzech popełniouy rozmysłnie lub nierozmysłnie
 I grzech popełniouy zniewagą rodziców i nauczycieli.
 Grzech popełniouy siłą ręki
 I grzech popełniouy zniewagą imienia Boskiego.
 Grzech popełniouy mową nierozsądną
 I grzech popełniouy nieczystością ust.
 Grzech popełniouy złą namiętnością
 I grzech popełniouy z wiedzą i bezwiednie.

Wszystko to, Boże przebaczenia! przebac
 nam, odpuść nam i oczyść nas.

- Grzech popełniouy ręką przedajną
 I grzech popełniouy kłamstwem i fałszem.
 Grzech popełniouy obmową
 I grzech popełniouy szyderstwem.
 Grzech popełniouy w handlu

- ועל חטא שחטאנו לפניך במאכל ובמשקה :
 על חטא שחטאנו לפניך בגנשך ובמרבית :
 ועל חטא שחטאנו לפניך בגנבית גזון :
 על חטא שחטאנו לפניך בשקור עין :
 ועל חטא שחטאנו לפניך בשויה שפתותינו :
 על חטא שחטאנו לפניך בעינים רמות :
 ועל חטא שחטאנו לפניך בעזות מצח :
 (ועל כלם אלה סליחות) סלח לנו . מחל לנו . כפר לנו :
 על חטא שחטאנו לפניך בפריקת-על :
 ועל חטא שחטאנו לפניך בפלידות :
 על חטא שחטאנו לפניך בצדית-היע :
 ועל חטא שחטאנו לפניך בצרות עין :
 על חטא שחטאנו לפניך בקלות ראש :
 ועל חטא שחטאנו לפניך בקשיות ערף :
 על חטא שחטאנו לפניך בריצת רגלים להרע :
 ועל חטא שחטאנו לפניך ברבילות :
 על חטא שחטאנו לפניך בשביעת-שוא :
 ועל חטא שחטאנו לפניך בשנאת תנם :
 על חטא שחטאנו לפניך בתשומת-יד :
 ועל חטא שחטאנו לפניך בתמהון לבב :
 ועל כלם (אלה סליחות) סלח לנו . מחל לנו . כפר לנו :
 ועל חטאים שאנו חיבים עליהם עולה :
 ועל חטאים שאנו חיבים עליהם תמאת :

- I grzech popełniony podczas uczyty.
Grzech popełniony braniem lichwy i procentów
I grzech popełniony wzniesioną głową.
Grzech popełniony przez wzrok rozpustny
I grzech popełniony nierozważnym gadaniem.
Grzech popełniony dumnym wzrokiem
I grzech popełniony czołem zuchwałém.

Wszystko to, Boże przebaczenia! przebacz
nam, odpuść nam i oczyść nas.

- Grzech popełniony zaniedbywaniem obowiązków
I grzech popełniony niesprawiedliwym wyrokiem.
Grzech popełniony prześladowaniem bliźniego
I grzech popełniony zawistnym okiem.
Grzech popełniony lekkomyślnością
I grzech popełniony zatwardziałością karku.
Grzech popełniony pośpiechem w szkodzeniu
I grzech popełniony potwarzą.
Grzech popełniony krzywoprzysięstwem
I grzech popełniony nienawiścią, bez przyczyny.
Grzech popełniony przeniewierstwem
I grzech popełniony w szale serca.

Wszystko to, Boże przebaczenia! przebacz
nam, odpuść nam i oczyść nas.

- I grzechy, za które się ofiarowało całopalną.
I grzechy, za które się ofiarowało zagrzeszłą.

ועל המאִים שאֲנו חַיִּים עֲלֵיהֶם קִרְבֵּן עוֹלָה וְיִזְרֹד :
 ועל המאִים שאֲנו חַיִּים עֲלֵיהֶם אֲשֶׁם וְדָאֵי וְתִלְוֵי :
 ועל המאִים שאֲנו חַיִּים עֲלֵיהֶם מִכַּת מַרְדּוֹת :
 ועל המאִים שאֲנו חַיִּים עֲלֵיהֶם מַלְקוֹת אַרְבָּעִים :
 ועל המאִים שאֲנו חַיִּים עֲלֵיהֶם מִיְתָה בִיְדֵי שָׁמַיִם :
 ועל המאִים שאֲנו חַיִּים עֲלֵיהֶם פֶּרֶת וְעֵרִירֵי :
 ועל המאִים שאֲנו חַיִּים עֲלֵיהֶם אַרְבַּע מֵיתוֹת בֵּית דִּין :
 סְקִילָה . שַׁרְפָּה . הֶרֶג . וְחֶקֶק . עַל מִצּוֹת עֲשָׂה . ועל
 מִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה . בֵּין שְׁיֵשׁ בָּהּ קוּם עֲשָׂה . וּבֵין שְׁאִין בָּהּ
 קוּם עֲשָׂה . אֶת־שְׁגָלוֹיִם לָנוּ וְאֶת־שְׁאִינָם גְּלוֹיִם לָנוּ . אֶת־
 שְׁגָלוֹיִם לָנוּ כְּכַר אֲמַרְנוּם לְפָנֶיךָ . וְהוֹדִינוּ לָךְ עֲלֵיהֶם .
 וְאֶת־שְׁאִינָם גְּלוֹיִם לָנוּ לְפָנֶיךָ הֵם גְּלוֹיִם וִידוּעִים . כְּדָבָר
 שֶׁנֶּאֱמַר הַנְּסַתְרֵת לִי אֱלֹהֵינוּ . וְהַנְּגַלְתָּ לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד־
 עוֹלָם . לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת : כִּי אָתָּה
 סָדַחַן לְיִשְׂרָאֵל וּמַחְלֵן לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹר וְיוֹר
 וּמִבְּרָעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ (אֵלֵּא אָתָּה) :
 אֱלֹהֵי עַד שְׁלֹא נוֹצַרְתִּי אֵינִי כְּדִי וְעַכְשָׁו שֶׁנּוֹצַרְתִּי כְּאֵלֹהֵי
 לֹא נוֹצַרְתִּי . עֲפָר אָנִי בְּחַיִּי . קַל וְחֹמֶר בְּמִיתָתִי . הֲרִינִי
 לְפָנֶיךָ בְּכָלִי מְלֹא בּוֹשָׁה וּבְלִמָּה . יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי
 וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שְׁלֹא אַחְטָא עוֹד . וּמָה שֶׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ מֵרַק
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים . אֲכַל לֹא עַל יְדֵי יִסּוּרִים וְחָלִים רָעִים :
 אֱלֹהֵי נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מֵרַע וְשִׁפְתֵי מְדַבֵּר מְרָמָה וְלִמְסַקְלֵי
 נַפְשֵׁי תוֹדוֹם וְנַפְשֵׁי כְּעֹפֵר לְכַל תַּהֲיֶיהָ : פָּתַח לִבִּי בְּתוֹרַתְךָ
 וּבְמִצּוֹתֶיךָ

- I grzechy, za które się złożyło ofiarę, w stosunku do za-
możności.
- I grzechy, za które się ofiarowało zawinną, pewną lub nie-
pewną.
- I grzechy, które karcono karą cielesną.
- I grzechy, które karcono chłostą czterdziestu.
- I grzechy, za któreśmy zasłużyli na śmierć, ze zrządzenia
Nieba.
- I grzechy, które karane bywają wytrąceniem i bezdzie-
tnością.
- I grzechy, które karcono czterema gatunkami śmierci są-
dowej:

Sekilah. Ukamienowaniem, spaleniem, ścięciem i zadławie-
niem, bądź z powodu przykazania, bądź z powodu zakazu, bądź
one połączone z obowiązkiem spełnienia czynu, bądź że nie są
połączone z obowiązkiem spełnienia czynu; te, które nam są zna-
ne, jako i te, które nam nie są znane. Te, które nam są zna-
ne, jużesmy wyliczyli, i zeznanie swoje o nich, przed Tobą skła-
dali, te zaś które nam nie są znane, dla Ciebie one są jawne
i znane; jak mówiono: „To, co jest tajne, należy do Wiekuiste-
go, Boga naszego, to zaś, co jest jawne, to się tyczy nas i dzie-
ci naszych, na wieki, byśmy wykonywali wszystkie słowa tego Za-
konu. Bo Ty jesteś przebaczącym dla Izraela i odpuszczającym
dla pokoleń Jeszurun, przez wszystkie wieki, a prócz Ciebie, nie
masz Króla przebaczącego i odpuszczającego.

Elohaj. (*) Boże mój! nie miałem ja żadnej wartości,
zanim stworzonym zostałem, a teraz, kiedy już stworzony, je-
stem tak, jak gdybym nim nie był; prochem jestem za życia,
a tém bardziej po śmierci. Jestem przed Tobą jak naczynie
pełne wstydu i hańby. Oby Ci się podobało, Wiekuisty, Królu
nasz i Królu Ojców naszych! bym więcej nie grzeszył, a to,
com już zgrzeszył przed Tobą, zglądź, w wielkiem Swém miłó-
sierdziu, tylko nie przez cierpienia lub śmiertelne choroby.

Elohaj. (*) Boże mój! Strzeż język mój od złego a usta
moje od mowy zwodniczej. Oby dusza moja umilkła w obec
przeklinających mnie i oby dusza moja w obec obelgi była jakby
prochem. Otwórz raczej serce moje Swojej nauce, a dusza mo-

וּבְמִצּוֹתֶיךָ תִּרְדּוּף גַּפְשִׁי וְכֹל הַחַוְשִׁים עָלַי רָעָה מִתְּרָה
הַפֵּר עֲצָתָם וּקְלַקְל מַחְשַׁבְתָּם . עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂמֶךָ עֲשֵׂה
לְמַעַן יִמְיָנֶךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשָׁתֶךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן תִּוְרָתֶךָ .
לְמַעַן יִחַלְצֵנִי יְדִידֶךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינֶךָ וְעַנְיִי : יְהִי לְרִצּוֹן
אֲמַרְי־פִי וְהִגִּיזֵן לְבִי לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי : עוֹשֵׂה שְׁלוֹם
בְּמִרְוֵמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כְּרִי־שְׂרָאֵל וְאֲמְרוּ אָמֵן :
יְהִי רִצּוֹן לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שְׂיַבְנֶה בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ :

תפלת מוסף ליום כפור

כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא הָבו גְּדֹל לְאֱלֹהֵינוּ :

אֲדַנִּי שֹׁפְתֵי תִפְתָּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָתָם
אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל
עֲלִיזֵן גּוֹמֵל חַסְדִּים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אֲבוֹת
וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנָי בְּגִידֵם לְמַעַן שָׂמוּ בְּאַהֲבָה :

זְכַרְנוּ לַחַיִּים . מִלֶּךְ חַפְזֵין בְּחַיִּים . וְכַתְּבֵנוּ בְּסֵפֶר
הַחַיִּים . לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים :

מִלֶּךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמִן : בְּרוּךְ אַתָּה יי מִן אֲבֹרָתָם :
אַתָּה גְּבוֹר לְעוֹלָם אֲדַנִּי מְחִיָּה מְתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ :

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחִיָּה מְתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים
סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמְתִיר אֲסוּרִים וּמְקִים אֲמֻנָתוֹ

לִישֵׁנִי

ja oby ścigała za rozkazami Twojemi, a wszyscy, którzy złe zamysły na mnie knują, — zniwecz ich zamysły i zniszcz ich przedsięwzięcie. Uczynź to dla imienia Swojego, uczynź dla prawicy Swojej, uczynź dla świętości Swojej, uczynź dla nauki Swojej, aby ocaleni zostali ulubieńcy Twoi, niech prawica Twa ocali i wysłuchaj mnie. Oby łaskawie przyjęte zostały wynurzenia ust moich i myśli serca mego przed Tobą. Wiekuisty, Opoko moja i Zbawco mój. Ten, co sprawia pokój w niebiosach Swoich, oby zrządził pokój dla nas i dla całego Izraela, i mówcie: Amen!

Oby Ci się spodobało Wiekuisty, Boże mój i Boże ojców naszych, by odbudowanym został dom Świątyni rychłe za naszych dni i daj nam udział w Zakonie Swoim.

Modlitwa dodatkowa, na Dzień Odpustu.

Ki szem. (*) Gdy imienia Wiekuistego wzywam, oddajcie hołd Bogu naszemu.

Adonaj. (*) Panie mój, otwórz wargi moje, aby usta me głosiły Twą chwałę.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Boże ojców naszych, Boże Abrahama, Boże Izaaka i Boże Jakóba, Boże wielki, potężny, straszny, Boże najwyższy, wymierzający łaskę i dobroć, Panie Wszechświata, pomny na pobożność ojców i z miłością sprowadzający zbawcę, (*) ich wnukom dla imienia Swojego.

Wspomnij nas na życie, Królu żądający życia i zapisz nas do księgi życia, przez wzgląd na Siebie, Boże życia!

Królu wspomagający, wybawiający i zastaniający! Bądź pochwalony Wiekuisty, Tarczo Abrahama!

Atha Gibor. (*) Tyś potężny wiecznie, o Panie mój, Tyś wskrzeszający zmarłych, Tyś hojny w zbawienie.

Karmiący żywych łaskawie, wskrzeszający zmarłych wielkim miłosierdziem, podpierający upadających, leczący chorych, rozwiązujący uwięzionych i dotrzymujący wiary spoczywającym

לִישֵׁנִי עֶפֶר . מִי כְמוֹךָ בְּעַל גְּבוּרֹת וּמִי הוֹמָה לְךָ מַלְאָךְ
מִמִּית וּמַחִיָּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה :

מִי כְמוֹךָ אֵב הַרְחָמִים . זוֹכֵר יְצוּרֵי לַחַיִּים בְּרַחֲמִים :
וְנֶאֱמָן אֲתָה לְהַחְיֹת מֵתִים . בְּרוּךְ אַתָּה יי מְחַיֶּה הַמֵּתִים : (°)
אַתָּה קְדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ וְקְדוּשִׁים בְּכָל יוֹם יִהְלָלוּךָ סֵלָה :
וּבְכֵן תֵּן פְּחָדְךָ יי אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֵׂיךָ וְאִימְתָךָ
עַל כָּל-מַה-שֶּׁבְּרָאתָ וַיִּירָאוּךָ כָּל-הַמַּעֲשִׂים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְפָנֶיךָ
כָּל-הַבְּרוּאִים וַיַּעֲשׂוּ כִסֵּם אֲנִיָּה אֲחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבָּב
שָׁלֵם כְּמוֹ שִׁידְעֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשְּׁלֵמוֹן לְפָנֶיךָ עוֹ בְּיָדְךָ
וּגְבוּרָה בְּיַמִּינְךָ וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל-כָּל-מַה שֶּׁבְּרָאתָ :

וּבְכֵן תֵּן כְּבוֹד יי לְעַמְּךָ תְּהַלֵּל לִירְאִיָּךָ וְתִקְוֶה מִזִּבְחֶךָ
לְדוֹרֵשֶׁיךָ וּפְתַחְוֹן פֶּה לַמַּיְחֲלִים לְךָ שִׁמְחָה לְאַרְצְךָ וְשִׂשׂוֹן
לְעִירְךָ וְצַמִּיחַת קֶרֶן לְדוֹד עֲבֹדְךָ וְעִרִיכַת נֵר לְבֵן יִשְׂרָאֵל מְשִׁיחָךָ
בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ :

וּבְכֵן צַדִּיקִים יִרְאוּ וַיִּשְׂמְחוּ וַיִּשְׁרִים יַעֲלוּזוּ וְחַסִּדִּים
בְּרָנָה יִגִּילוּ וְעוֹלָתָה תִּקְפֹץ פִּיהָ . וְכָל-הַרְשָׁעָה כִּלְהָ כַּעֲשָׂן
תִּבְלָה כִּי תַעֲבִיר מִמְּשַׁלַּת זְרוֹן מִן הָאָרֶץ :

וְתַמְלֹךְ אֲתָה יי לְבָרְךָ עַל כָּל-מַעֲשֵׂיךָ בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן
כְּבוֹדְךָ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קְדֻשָּׁה כְּפָתוּב בְּדַבְּרֵי קְדֻשָּׁה יִמְלֹךְ
יי לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּיָהּ :

קדוש

(°) קדושה לשליח צבור
כמו במסף של ראש השנה.

w ziemi. Któż jak Ty Mężem wszechsilnym? Któż podobnym Tobie, Królem zadającym śmierć i wskrzeszającym zmarłych i pozwalającym zakwitnąć zbawieniu?

Któż jak Ty Ojcem miłosierdzia, wspominającym twory Swoje na życie w miłosierdziu Swojem?

Polegamy na Tobie, że wskrzesisz umarłych. Bądź pochwalony Wiekuisty wskrzeszający umarłych. *)

Atha Kadosz. Tyś Świętym, i imię Twoje święte, a święci każdego dnia chwalić Cię będą. — Selah!—

Uwechen. (*) A tak, o Wiekuisty, Boże nasz! ześlij bojaźń Ciebie na wszystkie Swe twory (*), a strach przed Tobą na wszystko coś stworzył, aby Cię się obawiały wszystkie twory i kłaniały się przed Tobą wszystkie stworzenia i stały się wszystkie jedną wiązką, dla wykonywania woli Twojej, sercem niepodzielném, jak nam wiadomo, Wiekuisty, Boże nasz! że władza jest przy Tobie, moc w Twojej ręce, a siła w Twojej pracy. a imię Twoje straszném dla wszystkiego, co stworzyłeś.

Uwechen. A tak, o Wiekuisty, Boże nasz! daj cześć ludowi Swojemu, sławę bojącym się Ciebie, nadzieję błagającym Cię i swobodę mowy ufającym Tobie, radość Swój ziemi, wesele Swemu grodowi, wzrost siły Dawidowi, służbę Swojemu i trwałą świetność synowi Jiszaja, Swemu pomazańcowi, rychło za dni naszych.

Uwechen. A wtedy sprawiedliwi ujrzą i cieszyć się będą, poczciwi radować się, a pobożni śpicwem weselić się będą;— a nieprawość zamknie paszczę swoją, a złość cała, jak dym uleci, kiedy usuniesz panowanie złości z ponad ziemi.

Wesymloch. A Ty sam, o Wiekuisty, Boże nasz! panować będziesz nad wszystkimi Swojami tworam, na górze Syonie, siedlisku Swego majestatu, i w Jeruzalemie, świętym Swym grodzie, jak mówiono w świętych Twych pismach: „Wiekuisty panować będzie wiecznie, Bóg Twój, Syonie! przez wszystkie pokolenia.“ Hallelujah!

*) **KEDUSZAH DLA KANTORA.**

Jak w Nabożeństwie Dodatkowém na Nowy Rok.

קדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שְׁמֶךָ וְאִין אֱלֹהִי מִבְּלַעְדֶּיךָ כְּפָתוּב
וַיִּנְבִּיחַ יְיָ צְבָאוֹת בְּמִשְׁפָּט וְהָאֵל הַקְּדוֹשׁ נִקְדָּשׁ בְּצַדִּיקָה •
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ :

אַתָּה בְּחַרְתָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים • אֶהְבֶּת אֹתָנוּ • וְרָצִיתָ בָּנוּ •
וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְשׁוֹנוֹת • וְקִדְשִׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ • וְקִרְבִּיתָנוּ
מִלִּבְנוֹ לְעִבְדוֹתֶיךָ • וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ עָלֵינוּ קְרָאתָ :

וַתִּתֵּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת־יוֹם (לשנת השבת הַזֶּה
לְקַדְשָׁה וְלִמְנוּחָה וְאֵת יוֹם) הַכַּפָּרִים הַזֶּה לְמַחֲלָה וְלִסְלִיחָה
וְלִכְפָּרָה וְלִמְחֹלֵבוֹ אֶת־כָּל־עֲוֹנוֹתֵינוּ (בְּאַהֲבָה) מִקְרָא מִדָּשׁ
זָכַר לִיצִיאַת מִצְרָיִם :

וּמִפְּנֵי הַטָּאִינִי גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחֲקֵנוּ מֵעַד
אֲדַמְתָּנוּ וְאִין אָנַחְנוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת חֻבוֹתֵינוּ בְּבֵית
בְּחִירְתֶּךָ בְּבֵית הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֶךָ עָלָיו
מִפְּנֵי הַיָּד הַשְּׁלוּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ : יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן שְׂתָשׁוּב וְתִרְתֵּם
עָלֵינוּ וְעַל מִקְדָּשֶׁךָ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְתִבְנֶהוּ מְהֵרָה
וְתִגְדַּל כְּבוֹדוֹ אֲבִינוּ מִלִּבְנוֹ גְּדוּלַת כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה
וְהוֹפֵעַ וְהַנְּשֹׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי כָּל־חַי וְקָרֵב שׁוֹזְרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם
וְנַפְצוֹתֵינוּ כַּנֶּסֶם מִיִּרְפְּתֵי אֶרֶץ : וְהִבִּיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירֶךָ בְּרָצָה
וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשֶׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹקֵם וְשֵׁם גַּעֲשֵׂה לְפָנֶיךָ
אֶת־קַרְבָּנוֹת חֻבוֹתֵינוּ תְּמִידִים כְּסֻדְרָם וּמוֹסָפִים כְּהִלְכָתָם :
וְאֶת־מוֹסֵף יוֹם (הַשְּׁבִיט הַזֶּה וְאֶת־מוֹסֵף יוֹם) הַכַּפָּרִים
הַזֶּה • גַּעֲשֵׂה וּנְקָרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוֹת רְצוֹנָה כְּמוֹ
שְׁבַת־בַּת

Kadosz. Świętym jesteś, a straszném imię Twoje i nie masz Boga, prócz Ciebie, jak mówiono: „I wywyższy się Bóg Zastępów sądem, a Bóg Święty uświęci się sprawiedliwością. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Królu Święty.

Atha. (*) Tyś nas wybrał z pośród wszystkich narodów, ulubieś nas, miałeś w nas upodobanie, wywyższyeś nas nad wszystkie języki, uświęcieś nas Swojemi przykazaniami, zbliżyeś nas, o Królu nasz, do Swój służby i Swojém wielkiém i świętém imieniem nas mianowaeś.

Watiten. I daeś nam, Wiekuisty Boże nasz! w miłości Swojej, dzień ten, (Soboty na święcenie i na spoczynek i dzień ten), Odpustu, na przebaczenie, przebłaganie i odpuszczenie, by nam w nim przebaczone wszystkie grzechy nasze (w miłości), święte zwołanie, pamiątkę wyjścia z Egiptu.

Umipne. Ale, dla grzechów naszych, wygnani zostaliśmy z naszego kraju i wydaleny z naszój ziemi, i nie możemy spełnić obowiązków naszych, w domu wybranym przez Ciebie, w domu wielkim i świętym, Twojém imieniem nazywanym, z powodu siły niszczącej, zesłanej na świątynię Twoją. Oby ci się spodobało, Wiekuisty, Boże nasz i Boże ojców naszych! Królu litościwy! wrócić i zlitować się nad nami i nad świątynią Swoją, w wielkiém Swém miłosierdziu, obyś ją rychło odbudował i wywyższył jój majestat. Ojcze nasz, Królu nasz! objaw rychło majestat panowania Swego nad nami, zjawiaj i wznies się nad nami, w oczach wszystkiego, co żyje i zbierz rozproszonych naszych, z pośród ludów, i wygnańców naszych zgromadź z krańców ziemi i sprowadź nas do miasta Swojego, Syonu, w radości, i do Jeruzalemu, miejsce Swój Świątyni, w wieczném weselu, a tam składać Ci będziemy ofiary swoje obowiązkowe, ofiary nieustające, wedle ich porządku, a dodatkowe, wedle przepisu o nich. I ofiary dodatkowe dnia tego (Sobotniego i Dnia tego) Odpustu, złożymy i przywiedziemy przed Ciebie, w miłości, wedle przykazania Twój woli, jak

שְׁכַתְּבָתָּ עֲלֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ עַל יְדֵי מִשְׁחַת עֲבֹדָתְךָ מִפִּי כְבוֹדְךָ
בְּאִמּוֹר :

וּבַיּוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כַבָּשִׁים ^{לשבת} בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וְשְׁנֵי
עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן וְנִסְכּוֹ : עֲלֵת שַׁבַּת
בְּשַׁבְּתוֹ עַל־עֲלֵת הַתְּמִיד וְנִסְכָּה :

וּבְעֶשְׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם
וְעֲנִיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם כִּלְמִלְאֲכָה לֹא־תַעֲשׂוּ : וְהִקְרַבְתֶּם
עֹלָה לַיְיָ רֵיחַ נִיחֹחַ פֶּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד אִיל אֶחָד כִּבְשִׁים בְּנֵי־
שָׁנָה שְׁבַעֵה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם :

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם כַּמִּדְבָּר . שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לָפָר .
וְשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל . וְעֶשְׂרוֹן לִכְבָּשׁ וַיִּין כְּנִסְכּוֹ . וְשְׁנֵי
שְׁעִירִים לִכְפָּר . וְשְׁנֵי תְּמִידִים כִּהִלְכֶתֶם :

לשבת

יִשְׁמְחוּ בְּמִלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבַּת וְקוֹרְאֵי עֲנֹג עִם מְקַדְּשֵׁי
שְׁבִיעִי . כָּלֶם יִשְׁבְּעוּ וַיִּתְעַנְּנוּ מִטּוֹבָה . וּבְשְׁבִיעֵי רְצִיַת־
בּוֹ וְקִדְשָׁתוֹ חֲמֹדַת יָמִים אוֹתוֹ קְרֵאתָ . וְכָר לְמַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית :

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מְחַל לְעֲוֹנוֹתֵינוּ בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת
הַזֶּה וּבַיּוֹם הַכֹּפְרִים הַזֶּה . מְחַה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ (וְחַטָּאתֵינוּ)
מִנְּגֵד עֵינֶיךָ . כְּאִמּוֹר אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מְחַה פְּשָׁעֶיךָ לְמַעֲנֵי
וְחַטָּאתֶיךָ לֹא־אֶזְכֹּר : וְנֹאמֵר מְחִיתִי כָעֵב פְּשָׁעֶיךָ וְכַעֲנַן
חַטָּאתֶיךָ שׁוֹבָה אֵלַי כִּי גֹאֲלֶתֶיךָ : וְנֹאמֵר כִּי בַיּוֹם הַזֶּה
יִכְפָּר עֲלֵיכֶם דַּתְהָר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לְפָנַי יְיָ תַמְהִירוּ :

אלהינו

nam napisałeś w Zakonie Swoim, przez sługę Swojego, Mojżesza, z ust Twego majestatu, gdzie mówiono:

(Na Sobotę).

Uwajom. A dnia Sabatu, dwa jagnięta roczniaki, bez wady, i dwie dziesiąte (efah) mąki przedniej, na dań pomieszaną z oliwą i libacją jego. Całopalna każdego Sabatu; oprócz całopalnej nieustającej i jej libacji.

Uweosor. A dnia dziesiątego, tego miesiąca siódmego, zwołanie święte ma być dla was i będziecie dręczyć ciało wasze, żadnej roboty nie wykonacie.

I przywieźcie, na całopalną Wiekuistemu, na woń przyjemną, młodego cielca jednego, barana jednego, jagniąt roczniaków siedm, bez wady mają być dla was.

Uminchasam. A dań ich i libacje ich, jak mówiono: trzy dziesiąte (efah mąki) do każdego cielca, dwie dziesiąte do każdego barana, a jedna dziesiąta do każdego jagnięcia, tudzież wina na libacją, i dwa kozły na oczyszczenie i dwie ofiary nieustające, wedle przepisu o nich.

(Na Sobotę).

Jismechu. Niech się cieszą panowaniem Twojem przestrzegający Sabatu i nazywający go rozkoszą. Lud święcący dzień siódmy, wszystek się nasyci i lubować się będzie Twoją obfitością, bo dzień siódmy upodobałeś Sobie i poświęciłeś go, rozkoszą dni go nazwałeś, pamiętką dzieła stworzenia.

Elohenu. Boże nasz i Boże Ojców naszych! odpuść przewinienia nasze, w Dniu tym (Soboty i Dniu tym) Odpustu, zgładź i usuń grzechy nasze i przestępstwa nasze, z przed oczu Swoich, jak mówiono: „Ja to, Ja zgładzę grzechy twoje dla Siebie, a przestępstw. twoich nie wspomnę.“ I mówiono: „Rozwiąłem, jak obłok, przestępstwa twoje, i jak chmurę, grzechy twoje, wróć się do Mnie, bo Ja cię zbawię.“ Dalej mówiono: „Bo dnia owego odpuszczoném wam będzie, aby was oczyścić z grzechów waszych, przed Wiekuistym oczyszczeni będziecie.“

לשנת אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו קדשנו במצותיך
 ותן חלקנו בתורתך • שבענו משובך ושמחנו בישועתך •
 והגהילנו יי אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינחו בה ישראל
 מקדשי שמך וטהר לבנו לעבדך באמת • כי אתה סלחן
 לישראל ומחלן לשבטי ישראל בכל דור ודור ומבלעדך
 אין לנו מלך מוחל וסולח (אלא אתה) • ברוך אתה יי מלך
 מוחל וסולח לעונותינו וקעונות עמו בית ישראל • ומעביר
 אשמותינו בכל שנה ושנה • מלך על כלהארץ מקדש
 השבת וישראל ויום הכפרים :

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם • והשב
 את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם באהבה
 תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך •
 ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים • ברוך
 אתה יי המחזיר שכנתו לציון :

בשעה שהחזן אומר מדים,
 אומרים הקהל מדים ורבנן

מזדים אנתנו קך שאתה
 הוא יי אלהינו ואלהי
 אבותינו אלהי כל בשר
 ויצרנו יוצר בראשית ברכות
 והודאות לשמך הגדול
 והקדוש על שהחיינתנו
 וקיימתנו כן תחינו ותקיימנו
 ותאסוף

מזדים אנתנו לך שאתה
 הוא יי אלהינו ואלהי
 אבותינו לעולם ועד • צור
 חיינו מן ישענו אתה הוא
 לדור ודור • גודה לך
 ונספר תהלתך • על חיינו
 המסורים בידך ועל נשמותינו
 הפקודות קך ועל נפוך
 שבכל יום עמנו ועל
 נפלאותיך

(Boże nasz i Boże Ojców naszych! miej upodobanie w spoczynku naszym.) Poświęć nas Swemi przykazaniami, daj nam udział w Zakonie Swoim, nasyc nas Swoją obfitością i uciesz Swojém zbawieniem, (i dozwól nam używać, Wiekuisty, Boże nasz! w miłości i w przychylności, świętej Swojej Soboty, aby w niej spoczywał Izrael, poświęcający imię Twoje), i oczyść serce nasze, byśmy Ci służyli prawdą, bo Ty jesteś przebaczącym Izraelowi i odpuszczającym pokoleniom Jeszurun przez wszystkie wieki, a oprócz Ciebie, nie masz innego Króla, odpuszczającego i przebaczącego. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Królu odpuszczający i przebaczący grzechy nasze i grzechy ludu Swego, domu Izraela, gładzący przewinienia nasze każdego roku, Królu na całej ziemi! poświęcający (Sobotę i) Izraela i Dzień Odpustu.

Receh. (*) Przyjm łaskawie, Wiekuisty, Boże nasz, lud Swój Izraela i modły ich, i wróć służbę do przybytku domu Swójego, a ofiary Izraela i modły ich przyjm z miłością i łaską i oby zawsze była w łasce u Ciebie służba Izraela ludu Twojogo.

Oby oczy nasze ujrzały, jak wrócisz do Syonu w miłosierdziu. Bądź pochwalony Wiekuisty, zwracający Swój Majestat do Syonu.

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych na zawsze i wiecznie, Opoką życia naszego, Tarczą zbawienia naszego. Ty istniejesz od pokolenia do pokolenia, dziękować Ci będziemy i opiewać chwałę Twoją, za życie nasze, które w Twojém ręku, za dusze nasze przy Tobie strzeżone, za cuda Twoje codzienne z nami, za

(Podczas gdy Kantor mówi oboczną modlitwę, lud mówi następującą:)

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych, Bogiem wszelkiego ciała, Twórcą naszym, Twórcą Wszelchświata; błogosławieństwa i dziękczynienia imieniu Twojemu wielkiemu i świętemu, że nas przy życiu i zdrowiu utrzymujesz, — obyś i nadal nas utrzymywał przy życiu i zdrowiu i zgromadził

נפלאותיך ומזכותיך שבכל-
 עת ערב ובקר וצהריים קדושה לשמור חקיך ולעשות
 המצב פי לא-כלו רחמיך רצונה ולעבדך בקרב שלום
 והמרחם פי לא-תמו חסדיך על שאנחנו מודים לך. ברוך
 מעולם קנינו לך : אל ההודאות :

ועל-כלם יתברך ויתרומם שמה מלכנו תמיד לעולם ועד :
 וכתוב לחיים טובים (פל-)בני בריתך :
 וכל החיים יודוך פלה ויהללו את-שמה באמת האל ישועתנו
 ועזרתנו סלה. ברוך אתה יי המצב שמה ולך נאה להודות :

הש"ץ אומר ברכת כהנים.

אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשלשת
 בתורה הכתובה על-ידי משה עבדך האמורה מפי
 אהרן ובניו כהנים עם קדושה באמור :

הקהל עונה

חזן

יהי רצון בזכות אברהם	יברכה יי וישמרה :
יהי רצון בזכות יצחק	יאר יי ופניו אליך ויתנה :
יהי רצון בזכות יעקב	ישא יי ופניו אליך
יהי רצון שתשים עלינו חיים	וישם לך שלום :
ארוכים וברכה למשמרת שלום :	

שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים עלינו ועל
 כל-ישראל עמה ברכנו אבינו כלנו כאחד באור פניך פי
 באור פניך נתת לנו יי אלהינו תורת חיים ואהבת חסד
 וצדקה

wspaniale dobroczynności Twoje w każdym czasie, wieczorem, rano i w południe. Dobrotliwy, bo miłosierdzie Twoje nieskończone, litościwy, bo łaski Twoje nie ustawają i wiecznie w Tobie ufamy.

wygnanców naszych do świętych przedsióneków Swoich, by przestrzegali ustaw Twoich, wypełniali wolę Twoją i służyli Ci sercem niepodzielnym, za co Ci dziękujemy. Bądź pochwalony Boże, dzięków godny.

Weal Kulom. A za to wszystko niechaj imię Twoje będzie błogosławionem i wywyższonem, o Królu nasz, zawsze i na wieki wieków.

Zapisz na życie szczęśliwe synów przymierza Swojego.

A wszystko co żyje dziękować Ci będzie.—Selah!—I wychwalać imię Twoje w prawdzie, Wszzechmogący, Zbawco i Pomocy nasza.—Selah!—Bądź pochwalony Wiekuisty, „dobrotliwy“ imię Twoje, a Tobie przystoi dziękczynienie.

(Kantor odmawia błogosławieństwo Kapłanów.)

Elohenu. Boże nasz i Boże ojców naszych, błogosław nas błogosławieństwem potrójnym, napisanem w Księdze Zakonu przez ręce Mojżesza, sługi Swojego, odmawianem przez usta Aharona i synów jego, Kapłanów, święty lud Twój, jak mówiono:

(Kantor.)

Oby Ci Wiekuisty błogosławił i strzegł Cię.

Oby Wiekuisty przyświecał Ci obliczem Swojem i był dla Ciebie łaskawym.

Oby Wiekuisty zwrócił oblicze Swoje ku Tobie.

I obdarzył Cię pokojem.

(Lnd.)

Oby się tak stało dla zasług Abrahama.

Oby się tak stało dla zasług Izaaka.

Oby się tak stało dla zasług Jakóba.

Obyś raczył nam udzielić życie długie i błogosławieństwo na utrzymanie pokoju.

Sym Szalom. (*) Daj pokój, szczęście, błogosławieństwo, zyczliwość, łaskę i miłosierdzie nam i całemu Izraelowi, ludowi Swojemu. Błogosław nam, Ojczyźnie nasz, wszystkim wraz światłem oblicza Swojego, albowiem przy świetle oblicza Swojego dałeś nam Wiekuisty, Boże nasz, naukę życia, miłość cnoty,

וְצַדִּיקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם . וְמִזֵּב בְּעֵינֶיךָ לְבַרְךָ
 אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בְּשִׁלּוֹמְךָ :
 בְּסִפּוּר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפְרִנָּסָה מִזְבֵּחַ נִזְכָּר וְנִכְתָּב
 לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים מִזְבִּים וּלְשָׁלוֹם .
 בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם :

ואח"כ אומרין וידוי כמו בשחרית ברך ס"ג עד סוף הש"ע .

תפלת נעילה ליום כפור

אֲדֹנָי שְׁפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ :
 בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם
 אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל
 עֲלִיּוֹן גּוֹמֵל חַסְדִּים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל זוֹכֵר חַסְדֵי אֲבוֹת
 וּמֵבִיא גּוֹאֵר לְבָנָי בְּנֵיהֶם לְמַעַן שָׂמוּ בְּאַהֲבָה :
 זָכְרָנוּ לְחַיִּים . מְלֶךְ חַפִּץ בְּחַיִּים . וְחַתַּמְנוּ בְּסִפּוּר
 הַחַיִּים . לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים :

מְלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן : בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מַגֵּן אַבְרָהָם :
 אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מַחִיָּה מְתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ :
 מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מַחִיָּה מְתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים
 סוֹמֵךְ גּוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמְתִיר אֲסוּרִים וּמְקִים אֲמוּנָתוֹ
 לִישׁוּנָיו עֶפֶר . מִי כְמוֹךָ בְּעַל גְּבוּרֹת וּמִי דוֹמֶה לְךָ מְלֶךְ
 מְמִית וּמַחִיָּה וּמְצַמִּית יְשׁוּעָה :

מִי כְמוֹךָ אֵב הַרְחָמִים . זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים :

ונאמן

dobroczynność i błogosławieństwo i miłosierdzie i życie i pokój, Oby Ci się spodobało błogosławić ludowi Swojemu Izraelowi, każdego czasu i każdej godziny pokojem Swoim.

Obyśmy zostali wspomnieni i zapisani przed Tobą do Księgi życia, błogosławieństwa, pokoju i dostatniego utrzymania się, my i cały lud Twój, dom Izraela, na życie szczęśliwe i na pokój. Bądź pochwalonym Wiekuisty, Twórco pokoju.

Spowiedź. do końca Szemoneh Esreh. (*Patrz str. 63 do 67, Cz. III*).

Modlitwa zamykająca.

Adonaj. (*) Panie mój, otwórz wargi moje, aby usta me głosiły Twą chwałę.

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Boże ojców naszych, Boże Abrahama, Boże Izaaka i Boże Jakóba, Boże wielki, potężny, straszny, Boże najwyższy, wymierzający łaskę i dobrotliwość, Panie Wszechświata, pomny na pobożność ojców i z miłością sprowadzający zbawcę, (*) ich wnukom dla imienia Swojego.

Wspomnij nas na życie, Królu żądający życia i przyłóż pieczęć Swą o nas w księdze życia, przez wzgląd na Siebie, Boże życia!

Królu wspomagający, wybawiający i załaniający! Bądź pochwalony Wiekuisty, Tarczo Abrahama!

Atha Gibor. (*) Tyś potężny wiecznie, o Panie mój, Tyś wskrzeszający zmarłych, Tyś hojny w zbawienie.

Karmiający żywych łaskawie, wskrzeszający zmarłych wielkiem miłosierdziem, podpierający upadających, leczący chorych, rozwiązujący uwieczonych i dotrzymujący wiary spoczywającym w ziemi. Któż jak Ty Mężem wszechsilnym? Któż podobnym Tobie, Królem zadawającym śmierć i wskrzeszającym zmarłych i dozwalającym zakwitnąć zbawieniu?

Któż jak Ty Ojcem miłosierdzia, wspominającym twory Swoje na życie w miłosierdziu Swojem?

וְנֹאמֵן אֶתְּךָ לְתַחִיזוֹת מִתִּים . פָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מַחִיֵּה הַמֵּתִים : °
 אֶתְּךָ קְדוֹשׁ וְשֹׁמֵךְ קְדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֵלָה :
 וּבָבֶן תֵּן פַּחַדְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֵׂיךָ וְאִמְתָּךְ
 עַל כָּל-מַעֲמֵה שִׁבְרָאתָ וְיִירָאוּךָ כָּל-הַמַּעֲשִׂים וְיִשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ
 כָּל-הַבְּרוּאִים וְיַעֲשׂוּ כְּכֶם אֲנִיחָה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבָּב
 שָׁלֵם כְּמוֹ שִׁדְעֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשְּׁלֵטוֹן לְפָנֶיךָ עֵז בְּיָדְךָ
 וּגְבוּרָה בְּיַמִּינְךָ וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל-כָּל-מַעֲמֵה שִׁבְרָאתָ :

וּבָבֶן תֵּן כְּבוֹד יְיָ לְעַמְּךָ תְּהִלָּה לִירְאוֹךָ וְתַקְוָה טוֹבָה
 לְדוֹרֵשֶׁיךָ וּפְתַחוּן פֶּה לַמַּיְחִלִּים לְךָ שִׁמְחָה לְאַרְצְךָ וְשִׂשׂוֹן
 לְעֵינֶיךָ וְצַמִּיתֵת קָרֵן לְדוֹד עֲבֹדְךָ וְעֵרִיכַת נֵר לְבֵן יִשְׂרָאֵל מְשִׁיחֶךָ
 בְּמַחֲרָה בְּיַמֵּינוּ :

וּבָבֶן צְדִיקִים יִרְאוּ וְיִשְׁמְחוּ וְיִשְׁרִים יַעֲלוּזוּ וְחַסִּידִים
 בְּרָנָה יִגִּילוּ וְעוֹלָתְךָ תִּקְפֹץ-פִּיהָ . וְכָל-הַרְשָׁעָה כְּלָה כְּעָשָׂן
 תִּכְלָה כִּי תַעֲבִיר מִמְּשַׁלֵּת וְדוֹן מִן הָאָרֶץ :

וְתִמְלוֹךְ אַתָּה יְיָ לְבָרְךָ עַל כָּל-מַעֲשֵׂיךָ בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן
 כְּבוֹדְךָ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קְדֻשָׁה כְּפָתוּב בְּדַבְרֵי קְדֻשָׁה יְמִלְךָ
 יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּיָהּ :

קְדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שִׁמְךָ וְאִין אֱלֹהִים מִבְּלַעֲדֶיךָ כְּפָתוּב
 וְיִגְבֶּה יְיָ צְבָאוֹת בְּמִשְׁפָּט וְהָאֵל הַקְדוֹשׁ נִקְדָּשׁ בְּצַדִּיקָה :
 פָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְּלֹךְ הַקְדוֹשׁ :

אתה

Polegamy na Tobie, że wskrzesisz umarłych. Bądź pochwalony Wiekuisty, wskrzeszający umarłych. *)

Atha Kadosz. Tyś Świętym, i imię Twoje święte, a święci każdego dnia chwalić Cię będą.—Selah!—

Uwechen. (*) A tak, o Wiekuisty, Boże nasz! ześlij bojaźń Ciebie na wszystkie Swe twory (*), a strach przed Tobą na wszystko co stworzył, aby Cię się obawiały wszystkie twory i kłaniały się przed Tobą wszystkie stworzenia i stały się wszystkie jedną wiązką, dla wykonywania woli Twojej, sercem niepodzielném, jak nam wiadomo, Wiekuisty Boże nasz! że władza jest przy Tobie, moc w Twojej ręce, a siła w Twojej prawicy, a imię Twoje straszném dla wszystkiego, co stworzyłeś.

Uwechen. A tak, o Wiekuisty, Boże nasz! daj cześć ludowi Swojemu, sławę bojącym się Ciebie, nadzieję błagającym Cię i swobodę mowy ufającym Tobie, radość Swój ziemi, wesele Swemu grodowi, wzrost siły Dawidowi, słudze Swojemu i trwałą świetność synowi Jiszaja, Swemu pomazańcowi, rychło za dni naszych.

Uwechen. A wtedy sprawiedliwi ujrzą i cieszyć się będą, poczciwi radować się, a pobożni śpiewem weselić się będą;— a nieprawość zamknie paszczę swoją, a złość cała, jak dym uleci, kiedy usuniesz panowanie złości z ponad ziemi.

Wesymloch. A Ty sam, o Wiekuisty, Boże nasz! panować będziesz nad wszystkimi Swojemi tworam, na górze Syonie, siedlisku Swego majestatu i w Jeruzalemie, świętym Swym grodzie, jak mówiono w świętych Twych pismach: „Wiekuisty panować będzie wiecznie, Bóg Twój, Syonie! przez wszystkie pokolenia.“ Hallelujah!

Kadosz. Świętym jesteś, a straszném imię Twoje i nie masz Boga, prócz Ciebie, jak mówiono: „I wywyższy się Bóg Zastępów sądem, a Bóg Święty uswięci się sprawiedliwością. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Królu Święty.

*) **Keduszah dla Kantora.**

‡ Jak wyżej w Nabożeństwie Dodatkowém.

אתה בחרתנו מכל העמים. אהבת אותנו. ורצית בנו. ורוממתנו מכל הלשונות. וקדשתנו במצותיך. וקרבתנו מלפני לעבודתך. ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת : ותתן לנו יי אלהינו באהבה את יום (לשם) השבת הזה לקדשה ולמנוחה ואת יום הפורים הזה למחילה ולסליחה וזכרה ולמחלבו את כל עונותינו (באהבה) מקרא קדש וזכר ליציאת מצרים :

אלהינו ואלהי אבותינו. יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר וזכרנו ופקדנו וזכרון אבותינו. וזכרון משיח בן דוד עבדך. וזכרון ירושלים עיר קדשה. וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך. לפלטה למזכה לחן ולחסד ולרחמים לחיים ולשלום ביום הפורים הזה : זכרנו יי אלהינו בו למטה ופקדנו בו לברכה והושיענו בו לחיים. וברבר ישועה ורחמים חס וחסנו. ורחם עלינו והושיענו. פי אליך עינינו. פי אל מלך חנון ורחום אתה :

אלהינו ואלהי אבותינו מחל | לעונותינו ביום השבת הזה וביום הפורים הזה. מחה והעבר פשעינו (וחטאתינו) מנגד עיניך. כאמור אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכר : ונאמר מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאתיך שובה אלי פי גאלתיך : ונאמר פי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יי הטהרה :

אלהינו

Atha. (*) Tyś nas wybrał z pośród wszystkich narodów, ulubieś nas, miałeś w nas upodobanie, wywyższyeś nas nad wszystkie języki, uświęcieś nas Swojemi przykazaniami, zbliżyłeś nas, o Królu nasz! do Swój służby i Swojém wielkiém i świętém imieniem nas mianowałeś.

Watiten. I dałeś nam, Wiekuisty Boże nasz! w miłości Dzień ten (Soboty, na święcenie i na spoczynek i Dzień ten) Odpustu, na przebaczenie, przebłaganie i odpuszczenie, by nam w nim przebaczone wszystkie grzechy nasze, (w Sobotę: w miłości) święte zwołanie, pamiętkę wyjścia z Egiptu.

Elohenu. (*) Boże nasz i Boże Ojców naszych, niech wnijdzie przed Ciebie, dojdzie Cię i dosięgnie Cię, niech się zjawi przed Tobą i będzie przyjętém i wystuchaném i zważoném i wspomnianém, pamięć i wspomnienie o nas, wspomnienie o przodkach naszych, wspomnienie o Messyaszu, synie Dawida, sługi Twojogo i wspomnienie o Jerozolimie, świętym Twoim grodzie i wspomnienie całego ludu Twojogo, domu Izraela, na ocalenie, na dobro, na łaskę i na upodobanie, na miłosierdzie, na życie i na pokój w Dniu tym Odpustu.

Wspomnij nas w nim, Wiekuisty, Boże nasz, na dobro, obdarz nas w nim błogosławieństwem, dopomóż nam w nim do życia. A dla tego ocalenia i miłosierdzia, osłoń i ułaskaw nas, ulituj się nad nami i ocal nas, bo do Ciebie zwrócone są oczy nasze, bo Ty jesteś wszechmogącym, Królem litościwym i miłosiernym.

Elohenu. Boże nasz i Boże Ojców naszych! odpuść przewinienia nasze, w Dniu tym (Soboty i Dniu tym) Odpustu, zgładź i usuń grzechy nasze i przestępstwa nasze, z przed oczu Swoich, jak mówiono: „Ja to, Ja zgładzę grzechy twoje dla Siebie, a przestępstw twoich nie wspomnę.“ I mówiono: „Rozwiąłem, jak obłok, przestępstwa twoje, i jak chmurę, grzechy twoje, wrócę się do Mnie, bo Ja cię zbawię.“ Dalej mówiono: „Bo dnia owego odpuszczoném wam będzie, aby was oczyścić z grzechów waszych, przed Wiekuistym oczyszczeni będziecie.“

לשנת אלהינו ואלהי אבותינו רצה במצותנו קדשנו במצותך ותן חלקנו בתורתך . שבענו משובך ושמחנו בישועתך . והגחילנו יי אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינחו בה ישראל מקדשי שמך ומזבחיך לנגו לעבדך באמת . פי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישראל בכל דור ודור ומבלעדך אין לנו מלך מוחל וסולח (אלא אתה) . ברוך אתה יי מלך מוחל וסולח לעונותינו ולעונות עמו בית ישראל . ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה . מלך על כלהארץ מקדש השבת וישראל ויום הכפרים :

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם . והשב את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך : ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים . ברוך אתה יי המחזיר שכבתו לציון :

בשעה שהחזן אומר מידים ,
אומרים הקהל מידים דרבנן .

מזדים אנתנו לך שאתה
הוא יי אלהינו ואלהי
אבותינו לעולם ועד . צור
חיינו מנג ישענו אתה הוא
דור ודור . נודה לך
ונספר תהלתך . על חיינו
המסורים בידך ועל נשמותינו
הפקודות קך ועל נפיק
שבכל יום עמנו ועל
נפלאותך

מזדים אנתנו לך שאתה
הוא יי אלהינו ואלהי
אבותינו ויצר בראשית ברכות
והודאות לשמך הנחל
והקדוש על שהחיינתנו
וקימתנו כן תחיינו ותקימנו
ותאסף

(Boże nasz i Boże Ojców naszych! miej upodobanie w spoczynku naszym). Poświęć nas Swemi przykazaniami, daj nam udział w Zakonie Swoim, nasyć nas Swoją obfitością i uciesz Swojem zbawieniem, (i dozwól nam używać, Wiekuisty, Boże nasz! w miłości i w przychylności, świętej Swojej Soboty, oby w niej spoczywał Izrael, poświęcający imię Twoje), i oczyść serce nasze, byśmy Ci służyli prawdą, bo Ty jesteś przebaczącym Izraelowi i odpuszczającym pokoleniom Jeszurun przez wszystkie wieki, a oprócz Ciebie, nie masz innego Króla, odpuszczającego i przebaczącego. Bądź pochwalony, Wiekuisty Królu! odpuszczający i przebaczący grzechy nasze i grzechy ludu Swego, domu Izraela, gładzący przewinienia nasze każdego roku, Królu na całej ziemi! poświęcający (Sobotę i) Izraela i Dzień Odpustu.

Receh. (*) Przyjm łaskawie, Wiekuisty, Boże nasz, lud Swój Izraela i modły ich, i wróć służbę do przybytku domu Swójego, a ofiary Izraela i modły ich przyjm z miłością i łaską i oby zawsze była w łasce u Ciebie służba Izraela ludu Twojogo.

Oby oczy nasze ujrzały, jak wrócisz do Syonu w miłosierdziu. Bądź pochwalony Wiekuisty, zwracający Swój Majestat do Syonu.

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych na zawsze i wiecznie, Opoką życia naszego, Tarczą zbawienia naszego. Ty istniejesz od pokolenia do pokolenia, dziękować Ci będziemy i opiewać chwalebę Twoją, za życie nasze, które w Twojem ręku, za dusze nasze przy Tobie strzeżone, za cuda Twoje codzienne z nami, za

(Podczas gdy Kantor mówi oboczną modlitwę, lud mówi następującą):

Modim. (*) Dziękujemy Ci, który jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych, Bogiem wszelkiego ciała, Twórcą naszym, Twórcą Wszechświata; błogosławieństwa i dziękczynienia imieniu Twojemu wielkiemu i świętemu, że nas przy życiu i zdrowiu utrzymujesz, — obyś i nadal nas utrzymywał przy życiu i zdrowiu i zgromadził

<p>נפלאותיה ושוכותיה שבכל- עת ערב ובקר וצהרים הטוב כי לא-כלו רחמיה והמרחם כי לא-תמו חסדיה מעולם קנינו לה :</p>	<p>ותאסף גליותינו לחצרות קדשה לשמר תקיה ולעשות רצנה ולעבדה ברבב שלם על שאנחנו מזדים לה . ברוך אל ההודאות :</p>
--	--

ועל-כלם יתברך ויתרומם שמה מלבנו תמיד לעולם ועד :

והתום לחיים טובים (פל-)בני בריה :

וכל החיים יודוך סלה ויהללו את-שמה באמת האל ישועתנו
 ועזרתנו סלה . ברוך אתה יי הטוב שמה ולה נאה להודות :

הש"ץ אומר ברכת כהנים .

אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשלשת
 בתורה הכתובה על-ידי משה עבדה האמורה ספי
 אהרן ובניו כהנים עם קדשה כאמר :

הקהל עונה

חזן

<p>יהי רצון בזכות אברהם יהי רצון בזכות יצחק יהי רצון בזכות יעקב יהי רצון שתשים עלינו חיים ארוכים וברכה למשמרת שלום:</p>	<p>יברכה יי וישמרה : יאר יי ו פניו אליה ויחנה : ישא יי ו פניו אליה וישם לה שקום :</p>
---	--

שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים עלינו ועל
 כל-ישראל עמה ברכנו אבינו כלנו כאחד באור פניה כי
 באור פניה נתת לנו יי אלהינו תורת חיים ואהבת חסד

וצדקה

wspaniałe dobroczynności Twoje w każdym czasie, wieczorem, rano i w południe. Dobrotliwy, bo miłosierdzie Twoje nieskończone, litościwy, bo łaski Twoje nie ustawają i wiecznie w Tobie ufamy.

wyгнаńców naszych do świętych przedsiónek Swoich, by przestrzegali ustaw Twoich, wypełniali wolę Twoją i służyli Ci sercem niepodzielnym, za co Ci dziękujemy. Bądź pochwalony Boże, dzięków godny.

Weal Kulom. A za to wszystko niechaj imię Twoje będzie błogosławionem i wywyższonem, o Królu nasz, zawsze i na wieki wieków.

Przyłóż pieczęć na życie szczęśliwe synów przymierza Swojego.

A wszystko co żyje dziękować Ci będzie.—Selah!—I wychwalać imię Twoje w prawdzie, Wszchemogący, Zbawco i Pomocy nasza. —Selah!— Bądź pochwalony Wiekuisty, „dobrotliwy“ imię Twoje, a Tobie przystoi dziękczynienie.

(Kantor odmawia błogosławieństwo Kapłanów).

Elohenu. Boże nasz i Boże ojców naszych, błogosław nas błogosławieństwem potrójnym, napisanem w Księdze Zakonu przez ręce Mojżesza, sługi Swojego, odmawianem przez usta Aharona i synów jego, Kapłanów, święty lud Twój, jak mówiono:

(Kantor).

Oby Ci Wiekuisty błogosławił i strzegł Cię.

Oby Wiekuisty przyświecał Ci obliczem Swojem i był dla Ciebie łaskawym.

Oby Wiekuisty zwrócił oblicze Swoje ku Tobie.

I obdarzył Cię pokojem.

(Lud).

Oby się tak stało dla zasług Abrahama.

Oby się tak stało dla zasług Izaaka.

Oby się tak stało dla zasług Jakóba.

Obyś raczył nam udzielić życie długie i błogosławieństwo na utrzymanie pokoju.

Sym Szalom. (*) Daj pokój, szczęście, błogosławieństwo, życzliwość, łaskę i miłosierdzie nam i całemu Izraelowi, ludowi Swojemu. Błogosław nam, Ojczy nasz, wszystkim wraz światłem oblicza Swojego, albowiem przy świetle oblicza Swojego dałeś nam Wiekuisty, Boże nasz, naukę życia, miłość cnoty,

וְצַדִּיקָה וּבִרְכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם . וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֶךְ
 אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בְּשָׁלוֹמְךָ :

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפְרִנְסָה טוֹבָה נִזְכָּר וְנִחַתְתֶּם
 לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וְלְשָׁלוֹם .
 בְּרוּךְ אַתָּה יי עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם :

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . (ל' אָנָּה)

תָּבֹא לְפָנֶיךָ תַּפְּלָתְנוּ . וְאֵל תִּתְעַלֵּם מִתַּחַנְתְּנוּ שְׂאִין אֲנַחְנוּ
 עוֹי פָּנִים וְקָשִׁי עָרַף לֹאמַר לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
 צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא תִטְאֲנוּ אֲבָל אֲנַחְנוּ תִטְאֲנוּ :

אֲשַׁמְנוּ . בְּגַדְנוּ . גִּזְלָנוּ . דִּבְרָנוּ דוֹפִי : הֶעֱוִינוּ .
 וְהִרְשַׁעְנוּ . זָדְנוּ . חִמְסָנוּ . מַפְלָנוּ שָׁקַר : יַעֲצֵנוּ רַע . בְּזָבְנוּ .
 לָצְנוּ . מָרְדְנוּ . נֶאֱצָנוּ . סָרְדְנוּ . עֹוִינוּ . פָּשַׁעְנוּ . צָרְדְנוּ .
 קִשְׁיֵנוּ עָרַף . רִשְׁעֵנוּ . שַׁחַתְנוּ . תַּעֲבָנוּ . תַּעֲתַעְנוּ :
 סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שׁוּבָה לָנוּ :
 וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל תָּבֹא עֲלֵינוּ כִּי אָמַת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ
 הִרְשַׁעְנוּ :

מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מְרוֹם . וּמַה נִּסְפָּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן
 שְׁחָקִים הֵלֵא כָּל־הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ :

אַתָּה נוֹתֵן יָד לְפוֹשְׁעִים וַיִּמְיֶנָה פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׁבִים .
 וְתִלְמָדְנוּ יי אֱלֹהֵינוּ לְהַתְּדוֹת לְפָנֶיךָ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ לְמַעַן
 נִחַדֵּד מֵעֲשֶׂק יְדֵינוּ וְתִקְבְּלֵנוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ
 כְּאֲשֵׁים וּכְנִיחִים לְמַעַן דְּבַרְךָ אֲשֶׁר אָמַרְתָּ : אֵין קִין
 לְאִשֵּׁי חוֹבוֹתֵינוּ וְאֵין מִסְפָּר לְנִיחֹי אֲשַׁמְתְּנוּ וְאַתָּה יוֹדֵעַ
 שְׂאֲחֵרִיתְנוּ

dobroczynność i błogosławieństwo i miłosierdzie i życie i pokój. Oby Ci się spodobało błogosławić ludowi Swojemu Izraelowi, każdego czasu i każdej godziny pokojem Swoim.

Obyśmy zostali wspomnieni i oby przyłożono pieczęć o nas przed Tobą w Księdze życia, błogosławieństwa, pokoju i dostatniego utrzymania się, my i cały lud Twój, dom Izraela, na życie szczęśliwe i na pokój. Bądź pochwalonym Wiekuisty, Twórco pokoju.

S P O W I E D Ź.

Elohenu. Boże nasz i Boże Ojców naszych! oby modlitwa nasza doszła do Ciebie, i obyś się nie odwrócił od naszego błagania, bo my nie mamy tak zuchwałej twarzy, ani tak zatwardziałego karku, byśmy twierdzili przed Tobą, Wiekuisty, Boże nasz i Boże Ojców naszych, żeśmy sprawiedliwi i żeśmy nie grzeszyli, bo zaiste, myśmy zgrzeszyli.

Aszamnu. Myśmy przewinili, byliśmy wiarołomni, przywłaszczaliśmy sobie cudzą własność, bluźniliśmy. Spowodowaliśmy zbrodnie i bezbożności, byliśmy zuchwali, gwałciciele, zmyślailiśmy fałsze. Dawaliśmy złe rady, byliśmy kłamcami, szydercami, sprzeciwiliśmy Ci się, wzgardziliśmy Tobą, byliśmy odstępcami, grzeszyliśmy, popełnialiśmy zbrodnie, byliśmy nieprzyjaźni i zatwardziałego karku. Byliśmy złośliwi, zepsuci, zhańbiliśmy się, byliśmy sami w błędzie i uwodziliśmy drugich.

Sarnu. Odstąpiliśmy od Twoich przykazań i od praw Twoich zbawiennych, bez żadnej dla siebie korzyści. (*) Ty zaś słusznosc masz we wszystkiem, co nas nawiedziło, boś Ty prawdą się powodował, a myśmy zawinili.

Mah. Cóż Ci powiemy, siedzącemu wysoko? cóż Ci opowiadać będziemy, mieszkającemu w niebiosach? wszakże Ty znasz wszystkie tajnie, jak to, co jest jawne.

Atha. (*) Ty podajesz rękę przestępcom, a prawica Twoja wyciągnięta do przyjęcia żałujących. I nauczyłeś nas, Wiekuisty, Boże nasz! wypowiadać się przed Tobą, ze wszystkich grzechów naszych, abyśmy się wstrzymali od niesprawiedliwości, przyjmujesz nasz szczery żal, jak ofiary ogniowe i wonności, wedle słów Swoich, które wyrzekłeś. Nie byłoby bowiem końca ofiarom ogniowym, za nasze przewinienia, nie było liczby dla ofiar wonnych, za nasze występki; ale Ty wiesz, że końcem na-

שִׂאֲתֵרִיתֵנוּ רַחֵם וְתוֹלְעָה לְפִיכָךְ הַרְבִּיתְ סְלִיחָתֵנוּ . מָה אָנוּ מָה חַיֵּינוּ מָה חֲסָדֵנוּ מָה צְדָקָנוּ מָה יִשְׁעֵנוּ מָה כְּחָנוּ מָה גְבוּרָתֵנוּ וּמָה נֹאמַר לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הֲלֹא כָּל הַגְּבוּרִים כְּאֵין לְפָנֶיךָ וְאֲנָשֵׁי הַשָּׁמַיִם כְּלֹא הָיוּ וְחַכְמַיִם כְּכֹלֵי מַדְעַ וְנִבְוִיִּם כְּכֹלֵי הַשְּׂכָל כִּי רַחֵם מִעֲשֵׂיֶהֶם תְּהִי וַיְמִי חַיֵּיהֶם הִבֵּל לְפָנֶיךָ וּמוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אֵין כִּי הִבֵּל הִבֵּל :

אַתָּה הַבְּקִלְתָּ אֲנוּשׁ מֵרֹאשׁ וּתְכִיִּדְהוּ לְעַמּוּד לְפָנֶיךָ :
 כִּי מִי יֹאמֵר לְךָ מָה תִּפְעַל וְאִם יִצְדַּק מָה יִתֵּן קֶדֶד : וְתִתֵּן-
 לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת-יְוֹם הַיּוֹם לַיְט מַזְכִּיר שֶׁל שַׁבָּת (צוּם)
 הַכֹּפְרִים יְהִי קֶזֶן וּמְחִילָה וּסְלִיחָה עַל כָּל-עֲוֹנוֹתֵינוּ לְמַעַן
 נִחְדַּל מִעֲשָׂק יְדֵינוּ וְנִשׁוּב אֵלֶיךָ לַעֲשׂוֹת חֲסִי רְצוֹנָךְ בְּלִבְבִּי
 שְׁלָמִים : וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים רַחֵם עָלֵינוּ כִּי לֹא תִחַפֵּץ
 בְּהַשְׁחָתֵת עוֹלָם . שְׁנֹאמַר דְּרָשׁוּ יי בְּהַמְצֵאוֹ קְרָאתוֹ בְּהִזְוֵתוֹ
 קְרֹזֵב : וְנֹאמַר יַעֲזֹב רָשָׁע דְּרָכּוֹ וְאִישׁ אֶן מַחֲשַׁבְתּוֹ וַיֵּשֶׁב
 אֶל-יְהוָה וַיִּרְחַמְהוּ וְאֶל-אֱלֹהֵינוּ כִּי-יִרְבֶּה לְסִלּוּחַ : וְאַתָּה
 אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חַנוּן וְרַחוּם אֲרַךְ אַפָּיִם וְרַב חֶסֶד (וְאַמֶּת)
 וּמְרַבֶּה לְהַטִּיב וְרוֹצֵה אֶתְּךָ בְּתִשׁוּבַת רָשָׁעִים וְאֵין אֶתְּךָ
 חַפֵּץ בְּמִיתָתָם שְׁנֹאמַר אָמַר אֱלֹהֵיֶם חִי-אֲנִי נֹאם אֲדָנָי
 יְהוָה אִם-אֶחָפֵץ בְּמוֹת הַרָשָׁע כִּי אִם-בְּשׁוּב רָשָׁע מִדְּרָכּוֹ
 וְחָיָה . שׁוּבוּ שׁוּבוּ מִדְּרָכֵיכֶם הַרְעִים וּלְמָה תִּמְוֹתוּ בֵּית
 יִשְׂרָאֵל : וְנֹאמַר הַחֲפִץ אֶחָפֵץ מוֹת רָשָׁע נֹאם אֲדָנָי יְהוָה
 הֲלֹא בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכּוֹ וְחָיָה : וְנֹאמַר כִּי לֹא אֶחָפֵץ בְּמוֹת

szym będzie robactwo i zgnilizna, dla tego tak rozszerzyłeś przebaczenie nasze. Czémże my jesteśmy, czém życie nasze, czém nasza pobożność, czém nasza sprawiedliwość, czém nasze zbawienie, czém nasza moc, czém nasza siła, cóż powiemy Ci, o Wiekuisty Boże nasz i Boże ojców naszych? wszak wszyscy mocarze niczém są przed Tobą, a mężowie sławy jak gdyby ich nie było, a mędrzy jak gdyby bez wiedzy, a rozumni jak gdyby bez rozważgi — bo największa część ich dzieł jest nicością, a dni ich życia przed Tobą są próżnością — a pierwszeństwo człowieka przed bydłciem jest niczém, bo wszystko jest próżnością.

Atha. (*) Ty, od samego stworzenia świata, wyróżniłeś człowieka i uznałeś go godnym stawać przed Tobą. Bo któż może Ci powiedzieć: „co czynisz?“ a jeżeli kto sprawiedliwie postępuje, jakąż w tém korzyść dla Ciebie? I dałeś nam, Wiekuisty, Boże nasz! w miłości Swojej, (Dzień ten Soboty i) Dzień ten Odpustu, jak stanowcze przebaczenie i odpuszczenie wszystkich naszych grzechów, abyśmy się wstrzymali od niesprawiedliwości i wrócili do Ciebie, by wypełnić ustawy woli Twojej, sercem niepodzielném. Ty zaś, w wielkiém Śwém miłosierdziu, zlituj się nad nami, bo nie żądasz, aby świat zginął, jak mówiono: „Szukajcie Wiekuistego tam, gdzie może być znalezionym, wołajcie do Niego, gdy jest blizkim.“ I dalej: „Niech opuści bezbożny swą drogę, a mąż nieprawy swe zamysły i niech się wróci do Wiekuistego, to się zlituje nad nim, i do Boga naszego, bo On wiele przebacza.“ Ty zaś, Boże przebaczenia, łaskawy i miłosierny, nieskory do gniewu i pełen łaski i prawdy i czyniący wiele dobrego! Ty życzysz sobie żalu bezbożnych i nie żądasz ich śmierci, jak mówiono: „Powiedz im: ‚Jako żyw jestem’ rzecze Pan Wiekuisty, — ‚Ja nie żądam śmierci bezbożnego, bo gdy się zwróci bezbożny z swój drogi, to żyć będzie.’ Zwróćcie się przeto, zwróćcie, z waszych złych dróg, po cóż macie umrzeć, domie Izraela?“ Dalej mówiono: „Czyż Ja żądam śmierci bezbożnego,“ rzecze Pan Wiekuisty, „wszakże gdy się zwróci z swój drogi, to żyć będzie.“ I dalej: „Bo nie żą-

הַמֵּת נָאִם אֲדַנִּי יְהוָה וְהִשְׁבִּיבוּ וְחַיּוּ : כִּי אַתָּה סִלַּחְתָּן
 לְיִשְׂרָאֵל . וּמַחֲלֵן לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵן בְּכַל־חֹדֶר וְחֹדֶר וּמַבְלִעֵדֶיךָ
 אֵין לָנוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ (אֵלֹא אַתָּה) :

אֱלֹהֵי עַד שְׁלֹא נִוְצַרְתִּי אִינִי כְדִי וְעִכְשָׁו שְׁנִוְצַרְתִּי כְּאֵלֹהֵי
 לֹא נִוְצַרְתִּי . עֹפֵר אָנִי בַחַיִּי . קַל וְחֹמֶר בְּמִיתַתִּי . הִרְיֵנִי
 לְפָנֶיךָ כְּכֹלִי מֵלֵא בּוֹשָׁה וּכְלִמָּה . יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי
 וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שְׁלֹא אֶחְטֵא עוֹד . וְזֵמָה שְׁחַטְמַאתִי לְפָנֶיךָ מֶרֶק
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים . אֲבָל לֹא עַל יְדֵי יִסּוּרִים וְחַלְלִים רָעִים :

אֱלֹהֵי נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מֵרַע וּשְׁפָתֵי מִדְּבַר מְרָמָה וְלִמְקַלְדֵי
 גַּפְשֵׁי תְרוּחָם וּגַפְשֵׁי כְּעֹפֵר לְכַר תְּהִיָּה : פָּתַח לִבִּי בְּתוֹרַתְךָ
 וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוּךָ גַּפְשֵׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מִהֲרָה
 הָפֵר עֲצָתָם וּקְלַקְל מַחֲשַׁבְתָּם . עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה
 לְמַעַן יִמְיָנֶךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן קִרְשֶׁתְךָ . עֲשֵׂה לְמַעַן תִּוֹרַתְךָ .
 לְמַעַן יִחַדְצוּן יְדִידֶיךָ הַיֹּשִׁיעָה יִמְיָנֶךָ וְעַנְגִּי : יְהִי לְרְצוֹן
 אֲמֵרֵי־פִי וְהַגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי : עֲשֵׂה שְׁלֹמֶם
 בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלֹמֶם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאֲמְרוּ אָמֵן :
 יְהִי רְצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שְׂיִבְנֶה בֵּית

הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ :

וְאוֹמְרֵי אֲבִינוּ מִלְּכֵנוּ אֲפִילוּ כִשְׁחַל בַּשַּׁבָּת .

אֲבִינוּ מִלְּכֵנוּ חַטָּאנוּ לְפָנֶיךָ :

אֲבִינוּ מִלְּכֵנוּ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֵלֹא אַתָּה :

אֲבִינוּ מִלְּכֵנוּ עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ :

אֲבִינוּ מִלְּכֵנוּ חַדֵּשׁ עֲלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה :

dam śmierci tego, który na nią zasłużył," rzecze Pan Wiekuisty, „niech żałuje i żyje.“ Bo Ty jesteś przebaczącym dla Izraela i odpuszczającym pokoleniom Jeszurun, przez wszystkie wieki, a prócz Ciebie, nie mamy innego Króla, przebaczącego i odpuszczającego.

Elohaj. (*) Boże mój! nie miałem ja żadnej wartości, zanim stworzonym zostałem, a teraz, kiedy już stworzony, jestem tak, jak gdybym nim nie był; prochem jestem za życia, a tém bardziej po śmierci. Jestem przed Tobą jak naczynie pełne wstydu i hańby. Oby Ci się podobało, Wiekuisty, Królu nasz i Królu Ojców naszych! bym więcej nie grzeszył, a to, com już zgrzeszył przed Tobą, zgładź, w wielkiem Swém miłosierdziu, tylko nie przez cierpienia lub śmiertelne choroby.

Elohaj. (*) Boże mój! Strzeż język mój od złego a usta moje od mowy zwodniczej. Oby dusza moja umilkła w obec przeklinających mnie i oby dusza moja w obec obelgi była jakby prochem. Otwórz raczj serce moje Swojej nauce, a dusza moja oby ściagała za rozkazami Twojemi, a wszyscy, którzy złe zamysły na mnie knują, — zniwecz ich zamysły i zniszcz ich przedsięwzięcie. Uczynź to dla imienia Swojego, uczynź dla prawicy Swojej, uczynź dla świętości Swojej, uczynź dla nauki Swojej, aby ocaleni zostali ulubieńcy Twoi, niech prawica Twa ocali i wysłuchaj mnie. Oby łaskawie przyjęte zostały wynurzenia ust moich i myśli serca mojego przed Tobą. Wiekuisty, Opoko moja i Zbawco mój. Ten, co sprawia pokój w niebiosach Swoich, oby zrządził pokój dla nas i dla całego Izraela, i mówcie: Amen!

Oby Ci się spodobało Wiekuisty, Boże mój i Boże ojców naszych, by odbudowanym został dom Świątyni rychło za naszych dni i daj nam udział w Zakonie Swoim.

(Mówi się Awinu malkenu, nawet w Sobotę).

Ojcze nasz, Królu nasz, zgrzeszyliśmy przed Tobą.
 Ojcze nasz, Królu nasz, nie mamy innego Króla prócz Ciebie.
 Ojcze nasz, Królu nasz, utaskawiaj nas dla imienia Swojego.
 Ojcze nasz, Królu nasz, użyż nam pomyślnego Nowego

Roku.

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ בִטּוֹל מַעֲלֵינוּ כְּלִי-גִזְרוֹת קִשּׁוֹת :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ בִטּוֹל מַחְשְׁבוֹת שׁוֹנְאֵינוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ הַפֶּר עֲצַת אוֹיְבֵינוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ כְּלִי כָל-צָר וּמִשְׁמִיךְ מַעֲלֵינוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ סְתוּם פִּיּוֹת מִשְׁטֵינֵינוּ וּמִקְמַרְגֵינוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ כְּלִי דָבָר וְחֶרֶב וְרָעַב וְשָׂבִי וּמִשְׁחִית (וּמִגְּפָה)
מִבְּנֵי בְרִיתְךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ מִנֵּעַ מִגְּפָה מִנִּחֲלָתְךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ סֶלַח וּמַחֵל לְכָל-עֲוֹנוֹתֵינוּ : (כ"א סחל וסלח)
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ מַחֵה וְהַעֲבֵר פִּשְׁעֵינוּ (וְחַטֹּאתֵינוּ) מִנְּגַד עֵינֶיךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ מַחֹק בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים כָּל שְׂמֵרֵי חוֹבוֹתֵינוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ הַחֲזִירֵנוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְחוּלֵי עַמְּךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ קָרַע רֹעַ גִּזְרֵי דִינֵנוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ זְכַרְנוּ בְּזִכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ חֲתַמְנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים טוֹבִים :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ חֲתַמְנוּ בְּסֵפֶר גְּאֻלָּה וַיִּשְׁעָה :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ חֲתַמְנוּ בְּסֵפֶר פְּרִנְסָה וְכִלְפָּלָה :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ חֲתַמְנוּ בְּסֵפֶר זְכוּיֹת :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ חֲתַמְנוּ בְּסֵפֶר סְלִיחָה וּמְחִילָה :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ הִצַּמַּח לָנוּ יִשׁוּעָה בְּקִרְוֹב :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ הֲרַם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵנוּ הֲרַם קֶרֶן מִשִּׁיחָךָ :

Ojcze nasz, Królu nasz, zniwecz wszystkie nasze ciężkie przeznaczenia.

Ojcze nasz, Królu nasz, zniwecz zamiary nienawidzących nas.

Ojcze nasz, Królu nasz, zniwecz zamysły nieprzyjaciół naszych.

Ojcze nasz, Królu nasz, wstrzymuj od nas wrogów i przeciwników.

Ojcze nasz, Królu nasz, zatknij usta przeciwnikom i oskarżycielom naszym.

Ojcze nasz, Królu nasz, oddal mór, wojnę, głód, niewolę, zniszczenie, winę i zarazę od sprzymierzeńców Swoich.

Ojcze nasz, Królu nasz, wstrzymuj wszelką plagę od dziedzictwa Swojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, przebacz i odpuść wszystkie nasze przewinienia.

Ojcze nasz, Królu nasz, zgładź i zniszcz grzechy i winy nasze z przed oczu Swoich.

Ojcze nasz, Królu nasz, zniszcz w wielkiem miłosierdziu Swojem wszystkie dowody naszej winy.

Ojcze nasz, Królu nasz, zwróć nas ku Sobie w szczerój pokucie.

Ojcze nasz, Królu nasz, ześlij zupełne wyzdrowienie chorym ludu Swojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, zniszcz nieprzyjazne nam wyroki.

Ojcze nasz, Królu nasz, wspomnij nas na dobre przed Sobą.

Ojcze nasz, Królu nasz, przyłóż pieczęć Swoją o nas w księdze życia szczęśliwego.

Ojcze nasz, Królu nasz, przyłóż pieczęć Swoją o nas w księdze oswobodzenia i ocalenia.

Ojcze nasz, Królu nasz, przyłóż pieczęć Swoją o nas w księdze utrzymania i wyżywienia się.

Ojcze nasz, Królu nasz, przyłóż pieczęć Swoją o nas w księdze zastąg.

Ojcze nasz, Królu nasz, przyłóż pieczęć Swoją o nas w księdze przebaczenia i odpuszczenia.

Ojcze nasz, Królu nasz, dozwól by rychło nam wzrosło zbawienie.

Ojcze nasz, Królu nasz, podnieś blask Izraela ludu Swojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, podnieś blask pomazańca Swojego.

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ מִלֵּא יְדִינוּ מִבְּרִכּוֹתֶיךָ :
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ מִלֵּא אֲסִינּוּ שְׁבַע :
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ שְׁמַע קוֹלֵנוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ :
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ :
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ פְּתַח שַׁעֲרֵי שָׁמַיִם לְתִפְלָתֵנוּ :
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ נָא אֱלֹהֵי־שִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ :
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ זְכוֹר כִּי עָפַר אָנַחְנוּ :
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ תְּהֵא הַשְׁעָה הַזֹּאת שְׁעַת רַחֲמִים וְעַת רְצוֹן
מִלְּפָנֶיךָ :
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חֲמוּל עָלֵינוּ וְעַל עוֹלָלֵינוּ וְטַפֵּינוּ :
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ עֲשֵׂה לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קִדְשֶׁךָ :
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַד יְחֻדְךָ :
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָּאֵשׁ וּבַמַּיִם עַל קִדְוֹשׁ שְׁמֶךָ :
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ נִקּוּם נִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ הַשְּׁפוּךְ :
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם־לֹא־לְמַעַנְנוּ :
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ :
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים :
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגָּבוּר וְהַנּוֹרָא
שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ :
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ רַחֵם וְעַנּוּ כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ
צְדָקָה וְחַסֵּד וְהוֹשִׁיעֵנוּ :
הַשִּׁיחַ אוֹמֵר קְרִישׁ שָׁלֵם .

Ojcze nasz, Królu nasz, napełnij ręce nasze błogosławieństwami Swojemi.

Ojcze nasz, Królu nasz, napełnij składy nasze obfitością.

Ojcze nasz, Królu nasz, wysłuchaj wołania naszego, osłoń nas i zlituj się nad nami.

Ojcze nasz, Królu nasz, przyjm modły nasze w miłosierdziu i w łasce.

Ojcze nasz, Królu nasz, otwórz bramy niebios dla modłów naszych.

Ojcze nasz, Królu nasz, nie racz oddalić nas bezskutecznie z przed oblicza Swojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, pomnij żeśmy tylko prochem.

Ojcze nasz, Królu nasz, oby godzina ta była godziną miłosierdzia i porą łaski przed Tobą.

Ojcze nasz, Królu nasz, zlituj się nad nami, nad niemowlętami i dziećmi naszymi.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla zamordowanych za święte imię Twoje.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla zarzniętych za wyznanie Jedności Twojej.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla umarłych w ogniu i w wodzie dla poświęcenia imienia Twojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, zemścij się (*) za przelaną krew sług Twoich.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla Siebie, jeżeli nie dla nas.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla Siebie i ocal nas.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla wielkości miłosierdzia Swojego.

Ojcze nasz, Królu nasz, uczyn to dla wielkiego, potężnego i strasznego imienia Swojego, którym nas mianują.

Ojcze nasz, Królu nasz, ulaskawiaj nas i wysłuchaj nas, bo nie mamy za sobą zasług, wyświadczyć nam dobrodziejstwa i łaskę i ocal nas.

(Kantor odmawia Kadysz cały.)

פעם אחת

שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד :

ג' פעמים

בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :

ד' פעמים

יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים :

ותוקעין תקיעה אחת ואומרין

לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם :

ומתפללין מעריב.

(Raz jeden).

**Słuchaj Izraelu! Wiekuisty, Bóg nasz,
Wiekuisty jest Jedyny.**

(Trzy razy).

**Niechaj będzie pochwaloném imię maje-
statu Jego panowania, na wieki wieków.**

(Siedm razy).

Wiekuisty to, jest Bogiem.

Pocém wydaje się jeden ton na szofarze i mówi się:

Na przyszły rok w Jerozolimie!

Odmawia się Modlitwa Wieczorna, jak wyżej (str. 57, Cz. III
Nr. 7) wskazano.

ברכת כהנים

בימים טובים הכהנים מברכין את העם ועולין לברך בשעה שהש"ץ
אומר רצה .

כשהש"ץ אומר עמך בתפלת רצה הכהנים אומרי' ותערב והש"ץ חוזר .

וְתַעֲרַב עֲלֶיךָ עֲתִידֵתֵנוּ כְּעוֹלָה וּכְקָרְבָן . אֲנֵנוּ רַחֲמֵי
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים הָשֵׁב שְׂכִינְתְּךָ לְצִיּוֹן עִירֶךָ . וְסֹדֵר הָעֲבוֹדָה
לִירוּשָׁלַם . וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבֶךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים . וְשֵׁם
נֶעֱבְדְךָ בִּירְאָה פִימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת :

והש"ץ מסיים

בְּרַחֲמֶיךָ אֲתָה יי שְׂאוֹתֶךָ לְבִרְךָ בִּירְאָה נֶעֱבֹד :

כשהש"ץ מסיים תפלת מדיים הכהנים אומרי' בלחש יהי רצון .

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שְׂתַהֲיֶה
הַבְּרָכָה הַזֹּאת שְׂצוּיֹתֵנוּ לְבִרְךָ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל . בְּרָכָה
שְׁלֵמָה . וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ מִכְּשׁוֹל וְעוֹן מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם :

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בְּרַכְנוּ בְּבִרְכָה הַמְּשֻׁלָּשֶׁת

בתורה

PORZĄDEK

BŁOGOSŁAWIENSTWA KAPŁANÓW. (*)

W Święta uroczyste, Kapłani, to jest potomkowie rodziny Aharona, podczas gdy Kantor w Dodatkowej Szemoneh Esreh zaczyna modlitwę *Receh*, wstępują na Estradę, przed Arkę Przymierza i udzielają błogosławieństwo ludowi, w następującym porządku:

(Gdy Kantor, w zakończeniu modlitwy *Receh*, mówi wyraz: *Awecha*.
Kapłani mówią, a Kantor powtarza:)

Wesarew. (*) Oby Ci modlitwa nasza tak przyjemną była, jak całopalna i ofiara. Racz, o litościwy! w miłosierdziu Swojem, wrócić Swój majestat do miasta Swojego, Syonu, a porządek służby do Jeruzalemu. Oby oczy nasze widziały, gdy wrócisz do Syonu w miłosierdziu, a tam służyć Ci będziemy w bojażni, jak za dni dawnych i za lat pierwotnych.

(Kantor sam kończy:)

Bądź pochwalony, Wiekuiesty, któremu Samemu tylko, w bojażni służyć będziemy.

(Gdy Kantor kończy modlitwę: *Modim*, Kapłani odmawiają następujące błogosławieństwo, niższym głosem:)

Jehi. (*) Oby było wola Twoją, Wiekuiesty, Boże nasz i Boże ojców naszych! aby błogosławieństwo to, którym przykazalesz nam błogosławić ludowi Twojemu, Izraelowi, było błogosławieństwem doskonałym, i aby w niem nie było żadnego ustereku i błędu, od dziś i na wieki.

(Początek Kantor mówi:)

Elohenu. Boże nasz i Boże ojców naszych! błogosław nas potrójnym błogosławieństwem, napisanym w Księdze Zakonów

בַּתוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל-יְדֵי מֹשֶׁה עֲבָדְךָ הָאֲמֹרָה מִפִּי
אֶתְרֵן וּבְנָיו כַּהֲנִים עִם קְדוֹשְׁךָ כְּאֲמֹר :

כשדחזון אומר כהנים הבהנים מחזירין פניהם כלפי העם ואומרין .

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּקִדְּשָׁתוֹ שֶׁל אֶתְרֵן וְצִוָּנוּ לְבָרֵךְ אֶת-עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה :

הש"ץ אומר ברכת יברכך מלה במלה והכהנים מחזירין אחדיו ,
והקהל אומרין הפסוקים האלו בלחש .

דחזון והכהנים יְבָרְכֶךָ .

קהל יְבָרְכֶךָ יי מִצִּיּוֹן עוֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ :

דחזון והכהנים יי .

קהל יי אֲדוֹנָנוּ מָה אֲדִיר שִׁמְךָ בְּכֹל-הָאָרֶץ :

דחזון והכהנים וַיִּשְׁמְרֶךָ .

קהל שְׁמֹרְנִי אֵל כִּי תִסִּיתִי בְךָ :

בשעה שהכהנים מנגנים מלות וישמרך , ויחנך הקהל אומרים
רבונו של עולם .

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי שְׁלֶךְ וְחַלּוּמֹתַי שְׁלֶךְ חֲלוּם

חֲלֹמְתִי וְאִינִי יוֹדֵעַ מַה הוּא יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי

אֲבוֹתַי שִׁיְהִיו כָּל חֲלוּמֹתַי עָלַי וְעַד כָּל יִשְׂרָאֵל לְמוֹבָה בֵּין

שְׁחֹלְמֹתַי עַל עֲצָמַי וּבֵין שְׁחֹלְמֹתַי עַל אַחֲרַיִם וּבֵין שְׁחֹלְמֹ:

אַחֲרַיִם עָלַי אִם טוֹבִים הֵם חֲזֹקֶם וְאִמְצָם וַיִּתְקִימוּ בִי וּבְהֵם

כְּחֲלוּמֹת (שֶׁל) יוֹסֵף הַצַּדִּיק . וְאִם צָרִיכִים רְפוּאָה רְפֹאֵם

כְּחֲזִיקֶיהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה מְחַלֵּיו וּכְמֵרִים הַנְּבִיאָה מְצַרְעֶתָה

וּכְנֹעַמָן מְצַרְעֶתוֹ וּכְמִי מָרָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּינוּ וּכְמִי יָרִיתוּ

עַד יְדֵי אֱלִישֶׁע . וּכְשֵׁם שֶׁהִפְכָת אֶת קַלְלַת בְּלָעַם הַרְשַׁע

מקללה

przez ręce Mojżesza, sługi Swojego, odmawianém przez usta Aharona i synów jego, Kapłanów, święty lud Twój, jak mówiono:

(Gdy Kantor mówi wyraz: *Kohanim*, Kapłani stojący twarzą obrócenii ku Arce, odwracają się twarzą ku ludowi i mówią na głos następujące błogosławieństwo:)

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który na nas zlałeś świętość Aharona i rozkazałeś nam błogosławić ludowi Twemu, Izraelowi, w miłości.

(Teraz Kantor mówi po jednym wyrazie z błogosławieństwa kapłańskiego, Kapłani wyraz ten powtarzają, a lud mówi wiersze Pisma Świętego, odpowiadające tym wyrazom, zniżonym głosem:)

(*Kantor i Kapłani*). Oby ci błogosławił

(*Lud*). Oby ci błogosławił Wiekuisty, z Syonu, Stwórca nieba i ziemi.

(*Kantor i Kapłani*). Wiekuisty

(*Lud*). Wiekuisty, Panie nasz! jak imię Twoje sławném jest na całej ziemi!

(*Kantor i Kapłani*). I oby cię strzegł.

(*Lud*). Strzeż mię Boże! bo w Tobie ufam.

(Podczas gdy Kapłani śpiewają wyrazy: *Wejiszmorecha*, *Wichuneka*, lud mówi jeszcze, oprócz właściwych wierszy, następującą modlitwę:)

Ribono. (*) Panie Wszechświata! ja należę do Ciebie i sny moje także do Ciebie należą; nieraz miałem sny, nie wiedząc ich znaczenia. Oby Ci się spodobało, Wiekuisty, Boże mój i Boże ojców moich! aby wszystkie moje sny wyszły dla mnie samego i dla całego Izraela, na dobre, bądź, że mi się śniło o sobie samym, bądź, że mi się śniło o drugich, bądź, że drugim o mnie się śniło. Jeżeli one są pomyślne, to potwierdź je i ustalaj, aby się spełniły na mnie i na nich, jak sny pobożnego Józefa; jeżeli zaś wymagają wyleczenia, to wylecz je, jak wyleczył Chizkjahu, króla Jehudy, z jego choroby, i prorokinią Mirjam, z jój trądu, i Naamona, z jego trądu, i jak wody Marah, przez Mojżesza, mistrza naszego, i jak wody Jericho, przez Eliszę. A jak zamieniłeś przekleństwo bezbóznego Bileama na błó-

מְקַלְלָה לְבִרְכָה כֵּן תִּהְיֶה כָּל חַלּוּמוֹתַי עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל
לְמַזְבֵּחַ וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִחַנְּנֵנִי וְתִרְצַנֵּנִי . אָמֵן :

החזן והכהנים יֵאָר .

קהל אֱלֹהִים יִחַנְּנוּ וַיְבָרְכֵנוּ יְיָ אֵל פָּנָיו אֲתָנוּ סֵלָה :

החזן והכהנים יֵי .

קהל יֵי | יֵי אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֲרֹךְ אַפַּיִם וְרַב חַסֵּד וְאֵמֶת :

החזן והכהנים פָּנָיו .

קהל פָּנֵה אֵלַי וְחַנְּנֵנִי כִּי יָחִיד וְעֵנִי אָנִי :

החזן והכהנים אֱלֹהֶיךָ .

קהל אֱלֹהֶיךָ יֵי נַפְשִׁי אִשָּׂא :

החזן והכהנים וַיִּחַנְּךָ .

קהל הִנֵּה כְּעֵינַי עֹבְדִים אֶל־יַד אֲדוֹמִיָּהֶם כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל־

יָד גְּבוּרָתָהּ בֵּן עֵינֵינוּ אֵל יֵי אֱלֹהֵינוּ עַד שְׂיִחַנְּנוּ :

הקהל אומרין רבונו של עולם .

החזן והכהנים יִשָּׂא .

קהל יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יֵי וְצַדִּיקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ . וּמִצִּיאֵתֶךָ

וְשֹׁכֵל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם :

החזן והכהנים יֵי .

קהל יֵי חַנּוּנוֹ לָךְ קִוִּינוּ הִנֵּה זְרוּעַם לְבִקְרִים אַף יִשְׁעֶתְךָ

בְּעֵת צָרָה :

החזן והכהנים פָּנָיו .

קהל אֶל־תִּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בַיּוֹם צָר לִי הַטָּה־אֵלַי אֲזַנְךָ

בַּיּוֹם אֶקְרָא מִהֵרָע עֲנֵנִי :

אֱלֹהֶיךָ

głosławieństwo, tak zamień wszystkie sny moje, dla mnie i dla całego Izraela, na dobre — i strzeż mię, ułaskawiaj mnie i miej we mnie upodobanie. Amen!

(Kantor i Kapłani). Oby przyświecał

(Lud). Bóg ułaskawi nas i pobłogosławi nam, przyświeci nam obliczem Swojém. — Selah!

(Kantor i Kapłani). Wiekuisty,

(Lud). Wiekuisty, Wiekuisty, Boże miłosierny i li-
tościwy, nieskory do gniewu i pełen łaski i prawdy!

(Kantor i Kapłani). Obliczem Swojém,

(Lud). Zwróć się ku mnie i ułaskawiaj mnie! bo jestem samotny i nędzny.

(Kantor i Kapłani). Tobie

(Lud). Do Ciebie, Wiekuisty! duszę swoją wznoszę.

(Kantor i Kapłani). I był dla ciebie łaskawym

(Lud) Otóż, jak oczy sług zwrócone są ku swym
panom, jak oczy służebnicy zwró-
cone są ku swój pani, tak oczy na-
sze zwrócone są ku Wiekuistemu,
Bogu naszemu, aż nas ułaskawi.

(Tutaj lud mówi modlitwę Ribono powyższą).

(Kantor i Kapłani). Oby zwrócił

(Lud). Odniesie błogosławieństwo od Wiekuiste-
go i łaskę od Boga, swego Wybaw-
cy, i znajdzie łaskę i upodobanie
w oczach Boga i ludzi.

(Kantor i Kapłani). Wiekuisty,

(Lud). Wiekuisty! bądź łaskawym dla nas, w Tobie
ufamy, bądź ich ramieniem każdego
rana, tudzież zbawieniem naszym,
w czasie ucisku.

(Kantor i Kapłani). Oblicze Swoje,

(Lud). Nie ukrywaj Oblicza Swojego przedemną,
w dniu mojego ucisku, skłoń ucho
Swoje ku mnie; — dnia, gdy wołać
będę, wysłuchaj mnie zaraz.

החזן והכהנים אֱלֹהֶיךָ .

קהל אֱלֹהֶיךָ נִשְׁאַתִּי אֶת־עֵינַי הַיֹּשְׁבֵי בַשָּׁמַיִם :

החזן והכהנים וַיִּשְׁלֹם .

קהל וַשָּׁמְנוּ אֶת־שְׁמֵי עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֶם :

החזן והכהנים לְךָ .

קהל לְךָ יְיָ הַגְּדֹלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצִיחַ וְהַהוֹדוּ כִּי כָל

בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמְּמַלְכָה וְהַמְּתַנַּשֵּׂא לְכָל וְלְרֹאשׁ :

החזן והכהנים שְׁלוֹם .

קהל שְׁלוֹם | שְׁלוֹם לְרַחוּק וּלְקְרוֹב אָמַר יְיָ וּרְפָאתָיו :

הקהל אוסרין יהי רצון .

יהי רצון לפניך יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּעֲשֶׂה לְמַעַן

קְדוּשַׁת חֲסִדֶיךָ וּגְדֹל רַחֲמֶיךָ הַפְּשׁוּטִים וְלְמַעַן מַהֲרַת שְׂמֶךָ

הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא בְּנֶעְשָׂרִים וּשְׁתֵּים אוֹתוֹת הַיּוֹצֵאִים

מִהַפְּסוּקִים שֶׁל בְּרַכַּת כֹּהֲנִים אֲנַתְּם פִּסְטָם פִּסְטָם דְּיוֹנָסִים

הָאֲמוּרָה מִפִּי אֱהָרֹן וּבְנָיו עִם קְדוּשָׁה שֶׁתְּהִיָּה קְרוֹב לִי

בְּקִרְאֵי לְךָ וְתִשְׁמַע תְּפִלָּתִי נִאֲקָתִי וְאֲנַקְתִּי תָמִיד בְּשֵׁם

שִׁשְׁמֻעַת אֲנַקְת יַעֲקֹב תְּמִימָה הַנִּקְרָא אִישׁ הֵם . וְתִתֵּן לִי

וּלְכָל־נַפְשׁוֹת בֵּיתִי מְזוֹנֹתֵינוּ וּפְרֻנְסָתְנוּ בְּרוּחַ וְלֹא בְצַמְצוֹם

בְּהִתֵּר וְלֹא בְּאִיסוּר בְּנִחַת וְלֹא בְּצַעַר מִתַּחַת יָדְךָ הַרְחֵבָה

בְּשֵׁם שְׁנַתְּתָ פִּסְתָ לָחֵם לְאֹכֹל וּבְגֵד לְלְבוּשׁ לְיַעֲקֹב אֲבִינוּ

הַנִּקְרָא אִישׁ הֵם . וְתִתְּנֵנִי לְאַהֲבָה וּלְחֶן וּלְחֶסֶד בְּעֵינֶיךָ

וּבְעֵינַי כָּל־רוֹאֵינוּ וַיְהִי דְבָרֵי נִשְׁמָעִים לְעַבֹּדְתֶךָ בְּשֵׁם

שְׁנַתְּתָ אֶת־יוֹסֵף בְּשָׁעָה שֶׁהַלְבִּישׁוּ אֲבִיו כְּתֹנֶת פָּסִים

לחן

לְחַן וְלֶחֶסֶד וְלִרְחֻמִּים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינַי כָּל־חַוָּאִיו וְתַעֲשֶׂה עִמִּי
 גַּפְלֹאוֹת וְנִסִּים וּלְמוֹבָה אוֹת וְתַצְלִיחַנִי בְּדַרְכֵי . וְתֵן בְּלִבִּי
 בִּינָה לְהִבִּין וְלֵהֲשַׁכִּיל וְלִקְיָם אֶת־כָּל־דְּבָרֵי תִלְמוּד תּוֹרָתְךָ
 וְסוּדוֹתֶיהָ וְתַצְלִיחַנִי מִשְׁגִּיאוֹת וּתְמַהֵר רַעֲיוֹנִי וְקִבֵּי לְעַבְדְּתֶךָ .
 וְתִאֲרֶךְ יָמַי (וַיָּמִי אִשְׁתִּי וּבְנֵי וּבָנוֹתַי וַיָּמִי אָבִי וְאִמִּי) בְּרַב
 עֹז וְשָׁלוֹם . אָמֵן סְלָה :

אֲדִיר בְּמַרוֹם שׁוֹכֵן בְּגִבּוֹרָה . אַתָּה שָׁלוֹם וְשִׁמְךָ
 שָׁלוֹם . יְהִי רְצוֹן שְׁתֵּשִׁים עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל
 חַיִּים וּבְרָכָה לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם :

בשעה שהש"ץ מסיים תפלת שים שלום הכהנים אומרי' רבון העולמים .

רַבּוֹן הָעוֹלָמִים עֲשֵׂינוּ מַה שְׁגִזְרָתְךָ עָלֵינוּ אֵף אַתָּה
 עֲשֵׂה עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הִבְטַחְתָּנוּ . הַשְׁקִיפָה מִמַּעוֹן קִדְשֶׁךָ מִן־
 הַשָּׁמַיִם וּבִרְךָ אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאָדָמָה אֲשֶׁר
 נָתַתָּה לָנוּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתָּנוּ אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ :

w oczach Twoich i w oczach wszystkich którzy go widzieli, w czasie gdy ojciec Jego odział go w suknię kolorową, i uczynił dla mnie nadzwyczajności, cuda i znak na dobre i uszczęśliwiaj mnie, w drogach moich, i włóż w serce moje rozsądek, bym pojął i zrozumiał i wykonał wszystkie słowa nauki Twego Zakonu i tajemnice Twoje, ocal mnie od błędów i oczyść myśli moje i serce moje ku Twojej służbie, i przedłuż dni moje (i dni żony mojej i synów i córek moich i ojca i matki mojej) w szczęściu i przyjemności, w pełni siły i pokoju. Amen! Selah!

Adir. (*) Wspaniały w wysokościach, zasiadający w majestacie! Tyś pokojem, a imię Twoje: „Pokój.“ Oby Ci się spodobало udzielić nam i całemu Twojemu ludowi, domowi Izraela, życie i błogosławieństwo na wieczny pokój.

(Podczas gdy Kantor kończy modlitwę Sym Szalom, Kapłani mówią następujące błogosławieństwo:).

Ribon. Panie Wszechświata! uczyniliśmy, jak nam przykazałeś, a więc i Ty uczyn dla nas, jak nam przyrzekłeś. Spójrz z świętej Swojej siedziby, z nieba, i błogosław ludowi Swojemu, Izraelowi, i ziemię, którą nam dałeś, jakieś zaprzysiągł ojcom naszym, ziemię opływającą w mléko i miód.

סדר חנוכה

בחנוכה מתפללין כמו בשאר ימים רק מוסיפין בשמונה עשרה
ובברכת המזון על הנסים ובימי מתתיהו. וא"א תתנן גם בערב חנוכה
ולא למנצח קודם ובא לציון — ומדליקין נר חנוכה בין מנחה למעריב
ומוסיפין בכל יום אחד משמאל לימין ומברכין תמיד על של שמאל. —

סדר הדלקת נר חנוכה

קודם הדלקת הנרות מברכין .

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו
וצונו להדליק נר שלחנכה :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שעשה נסים
לאבותינו בימים ההם בזמן הזה :

בליל הראשון אומר' ברכת שהחיינו .

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שהחיינו וקימנו
והגיענו לזמן הזה :

אחר הדלקת הנרות אומר' זה .

הנרות הללו אנחנו מדליקין על הנסים ועל התשועות
ועל

NABOŻENSTWO

na Uroczystość Poświęcenia Świątyni. (*)

(CHANUKAH, UROCZYSTOŚĆ MAKABEUSZÓW).

Nabożeństwo w tę Uroczystość, ośm dni trwającą, odprawia się jak w dni powszednie, dodają się tylko w Szemoneh Esreh, we wskazaném miejscu, modlitwy: Al hanissim i Uwime Matysjahu (str. 49, Cz. I), także w modlitwie stołowej; i nie mówi się modlitw: Tachnun; ani Lamnaceach, przed Uwa Lecyjon (str. 71, Cz. I). W przeddzień Chanukah, także nie mówi się Tachnun, przez całe zaś ośm dni Chanukah, mówi się Hallel cały (str. 2, Cz. III). Zapalają się świece, po skończeniu modlitwy przed-wieczornój, a przed zaczęciem wieczornój: pierwszego wieczoru jedną, drugiego dwie i t. d. aż do ośmiu. Zaczyna się zapalać świecę przyb-wającą, z kolei i od lewój ku prawej.

PORZĄDEK ZAPALANIA ŚWIATEŁ NA CHANUKAH.

(Przed zapaleniem, mówią się następujące błogosławieństwa:)

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś nas poświęcił Swojemi przykazaniami i rozkazał nam zapalać światło (*) na Chanukah.

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś zdziałał cuda dla Ojców naszych, w owych dniach, o tym czasie.

(Pierwszej nocy dodaje się jeszcze następująca modlitwa Szehechijonu).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który nas utrzymałeś przy życiu i zdrowiu, byśmy się doczekali téj uroczystej pory.

(Po zapaleniu świec, odmawia się co następuje:)

Haneroth. (*) Światła te zapalamy na pamiątkę cudów,

וְעַל הַנְּפִלְאוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לְאַבוֹתֵינוּ . עַל-יְדֵי בְּהִיָּהּ הַקְּדוֹשִׁים
 וְכָל-שְׂמֵנֵת יְמֵי חֲנֻכַּת הַנְּרוֹת הִלְלוּ קִדְשׁ וְאִין לָנוּ רִשׁוֹת
 דְּהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם אֵלָּא לְרֵאוֹתֶם בְּדַבַּר כְּדֵי לְהוֹדוֹת לְשִׁמְךָ
 עַל-נִסְיָךָ וְעַל-יְשׁוּעָתְךָ וְעַל-נְפִלְאוֹתֶיךָ :

מְעוֹז צוּר יְשׁוּעָתִי . לֵךְ נָאָה לְשִׁבְחֲךָ . תַּפְּזֵן בֵּית תְּפִלָּתִי .
 וְשֵׁם תּוֹדָה גְּזֻבְךָ . לְעַת תִּכְיֵן מְטֻבְךָ . מִצַּר הַמְּנַבְּחֲךָ . אָז
 אֶנְמוֹד . בְּשִׁיר מְזֻמֹּר . חֲנֻכַּת הַמְּזֻבָּח :

רְעוֹת שִׁבְעָה נִפְשֵׁי . בְּיַגּוֹן כּוֹחַ כְּפֹה . חַיֵּי מִרְדּוֹ בְּקִשֵׁי .
 בְּשִׁעְבוֹד מַלְכוּת עֲגָלָה . וּבִידּוֹ הַגְּדֻלָּה . הוֹצִיא אֶת הַסְּגָלָה .
 חֵיל פְּרָעָה . וְכֵךְ זִרְעוֹ . יִרְדּוּ כְּאֶבֶן מִצּוֹלָה :

דְּבִיר קִדְשׁוֹ הֵבִיאֵנִי . וְגַם שֵׁם לֹא שִׁקְמָתִי . וּבֵּא נוֹגֵשׁ
 וְהַגְּלֵנִי . כִּי זָרִים עֲבַדְתִּי . וַיִּין רַעַל מִסְכָּתִי . כְּמַעַם
 שֶׁעֲבַרְתִּי . קֶזֶן בְּבֵר . זֶרְבָּבֵל . לְקֶזֶן שִׁבְעִים נוֹשְׁעָתִי :

כָּרַת קוֹמַת בְּרוּשׁ . בְּקִשׁ אֲנִי בֶן הַמְּדֻתָּא . וְנִהְיִיתָ לֹד
 לְמוֹקֵשׁ . וְנִגְאוֹתוֹ נִשְׁבַּתָּה . רֵאשׁ יְמִינִי נִשְׁאֲתָ . וְאוֹיֵב שָׁמוֹ
 מַחִיתָ . רוֹב בְּנָיו . וּקְנִינָיו . עַל הַעֵץ תִּלְחִיתָ :

יִוְנִים נִקְבְּצוּ עָלַי . אֲזִי בִימֵי חֲשֻׁמָּנִים . וּפְרָצוּ חוֹמוֹת
 מִגְּדֻלִי . וּמִמָּאוּ כָּל הַשְּׂמָנִים . וּמִנּוֹתֵר קִנְקָנִים . גַּעֲשָׂה גַם
 לְשׁוֹשְׁנִים . בְּנֵי בִינָה . יְמֵי שְׂמֻנָה . קִבְּעוּ שִׁיר וּרְנָנִים :

חֲשׂוֹף זְרוּעַ קִדְשֶׁךָ . וְקָרַב קֶזֶן הַיְשׁוּעָה . נִקּוּם נִקְמַת דָּם
 עֲבַדְיָךָ . מַעוֹשֵׁי הַרְשָׁעָה . כִּי אֲרָכָה לָנוּ הַיְשׁוּעָה . וְאִין קֶזֶן
 לִימֵי הַרְעָה . דְּחַה אֲדַמּוֹן . בְּצַל צִלְמוֹן . וְהִקֵּם לָנוּ רִזְעָה
 שִׁבְעָה :

zwycięstw i nadzwyczajnych wypadków, które zdziałałeś dla Ojców naszych, przez świętych Swoich Kapłanów. Przez wszystkie ośm dni Chanukah, światła te są święte dla nas i nie wolno nam posługiwać się nimi, tylko patrzeć na nie, by pochwalić imię Twoje, za Twoje cuda, zwycięstwa i nadzwyczajne wypadki.

Maoz. (*) Potężna Opoko mojego zbawienia! Tobie przystoi chwała. Oby mój dom modlitwy był odbudowany, a tam złożymy dziękczynne ofiary. Jeżeli kiedyś jeszcze przygotujesz rzeź dla bluźniącego wroga, to znowu dokonam, wśród śpiewu i pieśni, poświęcenia ołtarza.

Dusza moja (*) nasyconą była cierpieniami, siły moje wycieńczone były smutkiem, życie moje sprzykrzyło mi się, w ciężkiej pracy, w poddaństwie u państwa Apisa. (*) Ale On, wielką Swą siłą, wy dobył Swojego ulubieńca. (*) Wojsko Faraona i całe jego pokolenie zstąpiły, jak kamień, w głębie.

Przywiódł mnie do świętego Swego przybytku, ale i tam spocząć nie mogłem; przyszedł ciemieżca (*) i wygnał mnie, bom obcym bogom służył, a upajające wino im ofiarowałem. Lecz ledwie wyszedłem, zbliżył się koniec Babelu, zjawił się Zerubabel i wybawiony zostałem, po latach siedmdziesięciu.

Ściąć wysoką jodłę usiłował Agagej, syn Hamdasa, (*) ale to mu się stało sidłem i duma jego zniszczona. Wzniosłeś głowę syna Jemini, (*) a imię wroga zgładziłeś; mnogość synów jego i cały dom, na palu powieszono.

Grecy zebrali się przeciw mnie, (*) wtedy, za czasów Chasmonejów, zburzyli mury twierdz moich i znieczyścili święte oleje. Ale z pozostałości dzbanków, stał się cud dla ulubieńców Twoich. Mężowie też uczeni ustanowili na ośm dni, pieśni i śpiewy.

Obnaż ramię Swoje święte i sprowadź czas wybawienia, zemścij się, za sługi Swoje, na wykonawcach zbrodni. (*) Długo już wyglądamy zbawienia, nie masz końca dni nieszczęścia, strąć Edom w cienie piekła i wzbudź dla nas siedmiu pasterzy. (*)

סדר פורים

היום שקודם פורים הוא תענית אסתר . ואם חל פורים בא' בשבת
סקדימין להתענות ביום ה' — ומתפללין בו כמו בשאר תענית
צבור . ואומרין בשמונה עשרה ענגו וא"א תחנון . ובשבת א"א
צדקתך צדק — למעריב אומרין בש"ע על הנסים וגם בברכת
המזון — אחר תפלת מעריב קורין המנילה ואומרין ואתה קדוש .
ואם חל בשבת אומרין גם ויהי נועם . ויתן לך . ומבדילין .
עלינו . ק"י . — לשחרית מתפללין כסדר חול . וא"א תחנון —
קריאת התורה . קריאת המניחה . אשרי וכו' .

סדר קריאת המגלה

ברכות המגלה קודם הקריאה .

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִקְרָא מְגִלָּה :
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה נִסִּים
לְאַבוֹתֵינוּ בְּיָמֵים הָהֵם בְּזִמְנֵי הַזֶּה :

ברוך

NABOŻENSTWO

na Uroczystość Losów. (Purim.) (*)

Dzień poprzedzający tę uroczystość jest Postem Esthery; jeżeli jest Sobota, to Post się obchodzi w poprzedzający ją Czwartek. Nabożeństwo Przedwieczorne odbywa się, jak we wszystkich postach, czyta się z Rodałów, dodaje się do Szemoneh Esreh, Modlitwa na post: Anenu (str. 47, Cz. I). Nie mówi się Tachnun, a w Sobotę opuszcza się Cydkoscha Cedek. Dodają się także Al hanissim i Uwime Mardochoj (str. 49, Cz. I), do Szemoneh Esreh, w Modlitwie Wieczorniej i także w Modlitwie Stołowej. Po Nabożeństwie, czyta się z Megilah, Księgę Esther, z błogosławieństwami przed i po Czytaniu. Potém Weatha Kadosz, str. 237, Cz. II, (a w Sobotę wieczór, pierwój jeszcze Wihi noam, str. 236, Cz. II, a potém Wejiten lecha, str. 238, Cz. II, i Hawdalah, str. 242, Cz. II), nakoniec Alenu, Kadysz osierociałych. Nabożeństwo Poranne odbywa się jak w dni powszednie, tylko nie mówi się Tachnun; Czytanie z Rodałów, Czytanie z Megilah, Aszre i t d W Szemoneh Esreh dodają się właściwe błogosławieństwa.

PORZĄDEK CZYTANIA Z MEGILAH.

(Przed Czytaniem).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś nas poświęcił Swemi przykazaniami i rozkazał nam czytać Megilah.

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś działał cuda dla Ojców naszych, w owych dniach, o tym czasie.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַחֲנוּנֵינוּ וְקִיּוּמֵנו
וְהַצְּעֵנוּ לְזִמְנֵי הַזֶּה :

אחר הקריאה

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם (הָאֵל) הָרַב אֶת־
רִיבֵנוּ וְהִדִּין אֶת־דִּינֵנוּ וְהַנּוֹקֵם אֶת־נַקְמָתֵנוּ וְהַמְּשַׁלֵּם גְּמוּלָה
לְכָל אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ וְהַנּוֹפֵרֵעַ לָנוּ מִצָּרֵינוּ : בְּרוּךְ אַתָּה יי
הַנּוֹפֵרֵעַ לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִכָּל־צָרֵיהֶם הָאֵל הַמוֹשִׁיעַ :

לשחרית אחר קריאת המנלה א"א אשר הניא אלא מתחילין שושנת יעקב .

אֲשֶׁר הֵנִיא עֲצַת גּוֹיִם וַיַּפֵּר מַחְשְׁבוֹת עֲרוּמִים : בָּקוּם
עֲלֵינוּ אָדָם רָשָׁע נֶצֶר זָדוֹן מְזַרְעַ עֲמָלָק : גָּאָה בְּעֶשְׂרוֹ וְכָרַח
לוֹ בּוֹר וּגְדַלְתּוֹ יִקְשֶׁה לוֹ לָכֶד : דְּמָה בְּנַפְשׁוֹ לְלִפּוֹד וּנְלַכְּד
בְּקֶשֶׁל לְהַשְׁמִיד וּנְשַׁמְד מֵהֶרֶה : הֶמֶן הוֹדִיעַ אֵיבַת אָבוֹתָיו
וְעוֹזֵר שְׂנֵאת אֲחִים לְבָנִים : וְלֹא זָכַר רַחֲמֵי שְׂאוּל כִּי
בַחֲמָלְתּוֹ עַל אֲנָנִי נוֹלַד אוֹיֵב : זָמַם רָשָׁע לְהַכְרִית צְדִיק
וּנְלַכְּד טָמֵא בִידֵי טָהוֹר : חֶסֶד נָבַר עַל שְׂגֵנַת אָב וּרָשָׁע
הוֹסִיף חֲטָא עַל חֲטָאָיו : טָמֵן בְּלִבּוֹ מַחְשְׁבוֹת עֲרוּמִיו
וַיִּתְמַכֵּר לַעֲשׂוֹת רָעָה : יָדוֹ שָׁלַח בְּקִדּוּשֵׁי אֵל בְּסַפּוֹ נָתַן
לְהַכְרִית וּזְכָרָם : פְּרָאוֹת מְרַדְּכֵי כִּי יֵצֵא קֶצֶף וְדָתִי הֶמֶן
נָתַנוּ בְּשׁוֹשֵׁן : לְבַשׁ שֶׁק וְקִשָׁר מִסַּפֵּד וְגִזֵּר צוּם וַיֵּשֶׁב עַל
הָאֵפֶר : מִי זֶה יַעֲמוֹד לְכַפֵּר שְׂגָגָה וְלִמְחֹל חַמָּאת עוֹן
אָבוֹתֵינוּ : גִּץ פֶּרַח מְלוּלָב הֵן הַדְּפָה עֲמֵדָה לְעוֹזֵר יִשְׁנִים :
סְרִיסָה הִבְהִילוֹ לְהֶמֶן לְהַשְׁקוֹתוֹ יַיִן חֲמַת תַּנְיָנִים : עֲמַד
בְּעֶשְׂרוֹ וּנְפַל בְּרָשָׁעוֹ עֲשָׂה לוֹ עֵץ וּנְתַלְהָ עָלָיו : פִּיהֶם

פתחו

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który nas utrzymałeś przy życiu i zdrowiu, byśmy się doczekali téj uroczystej pory.

(Po Czytaniu).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który bronisz sprawę naszą, utrzymujesz nasze prawa, mścisz się za nas, odpłacasz zasłużoną karą wszystkim nieprzyjaciółom naszym i dajesz nam zadosyć uczynienie od ciemiężców naszych. Bądź pochwalony, Wiekuisty! który dajesz zadosyć uczynienie ludowi Swemu, Izraelowi, od wszystkich nieprzyjaciół ich, Boże Wybawco!

(W Nabożeństwie Poranném opuszcza się ten ustęp i zaczyna się od: Szosanas).

Aszer. (*) On zniszczył zamiary narodów i zniszczył zamysły podstępnych. Gdy powstał przeciw nam, człowiek bezbożny, latorośl dumna, z nasienia Amaleka. (*) Pyszny z bogactw swoich, sam sobie dół wykopał, a własna wielkość jego rozpostarła nań sięci. Sądził w duszy swojej złowić innych, a sam złowiony został; żądał zgładzić drugich, a sam rychło zgładzonym został. Haman objawił nienawiść swych przodków i wzbudził nienawiść braci przeciw synom. Nie wspomniał na zlitowanie się Saula, bo z powodu jego litości nad Agagiem, (*) urodził się nieprzyjaciel. Bezbożny zamyslał zgładzić sprawiedliwe-go, ale nieczysty wpadł w ręce czystego. Łaska Boża wyższą była nad błąd (Saula), co do ojca (Agaga), ale bezbożny (Haman) dodał nowe grzechy do jego (swego ojca) grzechów. Piełgnował w sercu zamysły swe podstępne i przygotował się do wykonania złego. Rękę swoją wyciągnął na świętych Boga, majątek poświęcił, by zgładzić ich pamięć. Gdy Mardochoj widział, że gniew się zapalił i że prawa Hamana ogłoszono w Suzie, to odział się w wór, otoczył się żałobą, nakazał post i tarzał się w popiele. Któż powstanie teraz, by przebłagać za błędy, by uzyskać przebaczenie za grzechy ojców naszych? Z palmy zakwitła była latorośl, ołóż Hadasa (Esther) powstała i zbudziła uspiomych. Jój rzezańcy przedko sprowadzili Hamana, by go upoić winem, jakby jadem zmij. Wzniósł się przez swe bogactwa, a upadł przez swą bezbożność, innemu przygotował pal, a sam nań powieszony.

פָּתְחוּ כְּלִי־וְשָׁבִי תִבֵּל כִּי פֹר הָמָן נִהְפֵּק לְפִוּרֵינוּ : צְדִיק
 נִחְלֵץ מִיַּד רָשָׁע אֲוִיב גִּתָּן תַּחַת נִפְשׁוֹ : קִיָּמוּ עֲלֵיהֶם
 לַעֲשׂוֹת פִּוּרִים וְלִשְׁמוֹחַ בְּכָל־שָׁנָה וְשָׁנָה : רְאִיתָ אֶת־הַפְּלֵת
 מִרְדְּכָי וְאַסְתֵּר . הָמָן וּבְנָיו עַל הָעֵץ תִּלְּיָת :

שׁוֹשַׁנֵּת יַעֲקֹב צִהְלָה וְשִׁמְחָה . בְּרֵאוֹתֶם יַחַד תִּכְלְתֶן
 מִרְדְּכָי : תִּשְׁוַעְתֶּם הָיִיתָ לְנִצָּח . וְתִקְוֶתֶם בְּכָל־יְדִוּר וְדִוּר :
 לְהוֹדִיעַ שְׁכַל־קִנְיָה לֹא יִבְשׁוּ . וְלֹא יִכְלְמוּ לְנִצָּח כְּלֵה־חֹסִים
 בָּךְ : אֲרוּר הָמָן אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ לְאַבְדֵי . בְּרוּךְ מִרְדְּכָי הַיְהוּדִי .
 אֲרוּרָה זֵרֶשׁ אִשֶׁת מִפְּחִידֵי . בְּרוּכָה אֶסְתֵּר מְגִינָה בְּעַדֵי .
 וְגַם תִּרְבִּינָה זְכוּר לְטוֹב :

Mieszkańcy świata otwierają usta z zadziwienia, bo losowanie Hamana zmieniły się na naszą Uroczystość Losów. Sprawiedliwy wybawiony z ręki bezbożnego, nieprzyjaciel wydany na śmierć za niego. Postanowili sobie ustanowić Purim i cieszyć się każdego roku. Tyś wysłuchał modły Mardochaja i Estery, a Hamana i synów jego powieszono na palu.

Szoszanas. (*) Róża Jakóba weseliła się i ucieszyła, widząc wraz purpurę Mardochaja. Tyś był ich zbawieniem wiecznie, a Nadzieją ich przez wszystkie pokolenia. Aby dać poznać, że ci, którzy Tobie ufają, nie zawstydzą się, i nie zarumienią się na wieki, szukający w Tobie opieki. Przeklęty Haman, który chciał mię zgubić, błogosławiony Mardochaj Jehudejczyk, przeklęta Zeresz, żona mego prześladowcy, błogosławiona Esther, opiekunka moja. Pamięć Charbonah (*) także mi drogą!

סדר

תשעה באב

בערב תשעה באב למנהגה אין אוסרין תהנון . ובשבת אין אוסרין צדקתך צדק .

בערבית חולצין הנעלים . וא"א נחם ולא עננו . וקוראין מגלת איכה בלא ברכה . ואוסרין ואתה קדוש . ובמוצאי שבת א"א ויהי נועם ולא ויתן לך .

שחרית מתפללין בלי טלית ותפלין ויהי א"א נחם ולא עננו . אך הש"ץ בחזרה אוסר . וא"א תחנון ואל ארך אפים . קריאת התורה . א"א למנצח . וא"א פסוק ואני זאת בריתי .

למנהג מתעטפין בטלית ומניחין תפלין . ואוסרין אשרי . חצי קדיש . קריאת התורה . ואוסרין נחם ועננו .

ערבית מתפללין כסדר כל יום . ואם חל תשעה באב ביום א' מבדילין רק על היין .

תם כרך ראשון

NABOŻEŃSTWO NA POST 9^{go} AB. (*)

1. W przeddzień Postu 9-go Ab nie mówi się Modlitwy błagalnej (Tachnun) przy Modlitwie Przedwieczorniej, w Sobotę nie mówi się Cyd-koscha cedek.

2. Modlitwa Wieczorna przeddnia Postu odprawia się bez obuwia i nie mówi się w Szemoneh Esreh, Nachem, ani Anenu. Poczém odmawiają się Treny Jeremjasza, a potem Weatha Kadosz (str. 237, Cz. II), a w Sobotę nie mówi się Wihi noam i Wejiten lecha. Hawdalah odprawia się tylko nad światłem (str. 242, Cz. II).

3. Do Modlitwy Porannej samego dnia Postu, nie bierze się Talesu ani filakterji; nie mówi się w Szemoneh Esreh, Nachem i Anenu. Kantor zaś w powtórzeniu odmawia te Modlitwy. Nie mówi się Tachnun, ani El Erech. Czytanie z Rodałów, choć nie przypada w Czwartek. Przed Uwa Lecyjou, nie mówi się Lamnaceach i opuszcza się wiersz Waani i t. d.

4. Do Modlitwy Przedwieczorniej używa się Talesu i filakteryj. Modlitwa zaczyna się, jak zwykle, od Aszre, Kadysz skrócony, poczém Czytanie z Rodałów, jak w każdy Post. W Szemoneh Esreh mówi się Nachem i Anenu, poczém wkłada się obuwie.

5. Modlitwa Wieczorna odbywa się jak zwykle. Jeżeli Post przypada na Niedzielę, to w Sobotę na wieczór odprawia się Hawdalah nad winem, bez światła i korzeni.

KONIEC TOMU PIERWSZEGO.

תוכן הענינים

חלק א' תפלת של חול .

דף			
פג	— א	תפלת שחרית	
פז	— א	ברכות השחר	
	ז	ברכות ציצית . מלית וחפלין	
לה	— יה	פסוקי דזברה	
סא	— לה	סדר קריאת שמע	
נא	— סא	תפלה, היא שמונה עשרה	
	נב	תפלת הבינו, היא קצור שמונה עשרה	
נו	— נג	אבינו מלכנו לתענית צבור ועשרת ימי תשובה	
סא	— נו	והוא רחום לשני וחמישי	
		תחנון, ה' אלהי ישראל, שומר ישראל, אל ארך	
ס	— סא	אפים	
סז	— סד	קריאת התורה	
עה	— סז	אשרי, ובא לציון, קדיש, עלינו, קדיש דרבנן	
		מבטלים	

SPIS PRZEDMIOTÓW.

stronnica

Część I. Modlitwy na dni powszednie.

Nabożeństwo Poranne (Szachrys)	1 — 84
Modlitwy ranno	1 — 16
Błogosławieństwa przy włożeniu szat świę- tych	17
Pieśni wstawiające	18 — 35
Porządek Czytania Szema.	35 — 41
Modlitwa, czyli Ośmnaście błogosławieństw (Szemoneh Esreh)	41 — 52
Modlitwa (Hawinenu) czyli skrócona Szemo- neh Esreh	53
Modlitwa (Awinu malkenu) na posty i 10 dni pokuty	54 — 57
Modlitwa (Wehu Rachum) na Poniedziałek i Czwartek	57 — 61
Modlitwa błagalna (Tachnun), Adonaj Elohe Jisrael, Szomer Jisrael, El Erech'. . .	61 — 64
Porządek Czytania z Rodałów w dni po- wszednie	65 — 70
Aszre, Uwa lecyjon, Kadysz, Alenu, Kadysz za uczonych	70 — 76

מזמורים של יום, וחדש אלול וכו'	דף	עה — פא
שלשה עשרה עקרים לרמב"ם	פא	פנ — פא
סדר תפלת מנחה	פד	
סדר תפלת מעריב	פה	פז — פה

חלק ב' תפלות של שבת *

לערב שבת קבלת שבת וכו'	צט	קכא — צט
הדלקת נר שבת וי"ט	צט	
קבלת שבת	צט	קד — צט
ערבית לשבת וי"ט	קד	קח — קד
תפלת ערבית לשבת	קט	קמז — קט
ברכת הילדים	קמז	
תפלות לליל שבת בביתו	קמז	קיט — קמז
קדוש ליל שבת	קיט	קכ — קיט
זמירות לשבת	קכ	קכא — קכ
תפלת שהרית לשבת וי"ט	קכב	קנד — קכב
שמונה עשרה לשהרית של שבת	קלב	קנט — קלב
קריאת התורה לשבת וי"ט, ברכות הפטרה,		
ברכת החדש, הזכרת נשמות וכו'	קלט	קנד — קלט
תפלת מוסף לשבת ושבת ראש חדש	קנה	קע — קנה
קדוש היום לשבת	קע	קעא — קע
מנחה לשבת	קעב	קעז — קעב
ברכי		

	stronnica
Psalmy na każdy dzień tygodnia, na miesiąc	
Elul i t. d. ,	76 — 82
Trzyńście zasad wiary Majmonidesa . . .	82 — 84
Nabożeństwo Przedwieczne (Minchah) . . .	85
Nabożeństwo Wieczne (Maariw)	86 — 98

Część II. Modlitwy na Sobotę.

Modlitwy na wilją Soboty	100—122
Zapalenie świateł Sabatowych i Świętecznych	100
Przywitanie Soboty	100 — 105
Nabożeństwo Wieczne na Sobotę i Święta	105 — 109
Modlitwa Wieczorna na wilją Soboty (Sze- moneh Esreh)	110 — 117
Błogosławieństwo dzieci	117
Modlitwy domowe na wilją Soboty wieczorem	117 — 120
Poświęcenie Soboty w Piątek na wieczór .	120 — 121
Śpiewy na Sobotę przy uczcie	121 — 122
Nabożeństwo Poranne na Sobotę i Święta (Szachrys)	123—155
Modlitwa Poranna na Sobotę (Szemoneh Es- reh)	133 — 140
Porządek Czytania z Rodałów w Sobotę i Świę- ta Uroczyste, Błogosławieństwa do Hafto- ry, Modlitwa za położnicę, chorego i Pa- nującego, Błogosławieństwo Nowego Mie- siąca, Wspomnienie dusz zmarłych i t. d.	140 — 155
Nabożeństwo Dodatkowe na Sobotę (Mussaf)	156—171
Poświęcenie Sobotyienne (Kidusz hajom)	171 — 172
Nabożeństwo Przedwieczne na Sobotę (Minchah)	173—222

דף	ברכי נפשי	קפ — קפו
	פרקי אבות	קצא — רח
	תפלות למוצאי שבת	רח — רם
	סדר הבדלה	רלז — רלה
	זמירות למוצאי שבת	רלה
	תפלה למוצאי שבת	רלט — רם
	קדוש הלבנה	רמא — רמג

חלק ג' תפלות לשלש רגלים .

ראש חדש , חנוכה , פורים ותשעה באב

יא	תפלות של ראש חדש	א — יא
ו	סדר הלל	ב — ו
יא	תפלת מוסף לראש חדש	ו — יא
ל	תפלות של שלש רגלים	יב — ל
יח	תפלת שחרית, מנחה וערבית לשלש רגלים	יג — יח
כ	קדוש ליל שלש רגלים	יט — כ
כט	תפלת מוסף לשלש רגלים	כ — כט
ל	קדוש היום לשלש רגלים והבדלה בין י"ט לחול	כט — ל
נה	תפלות של ראש השנה	לא — נה

תפלת

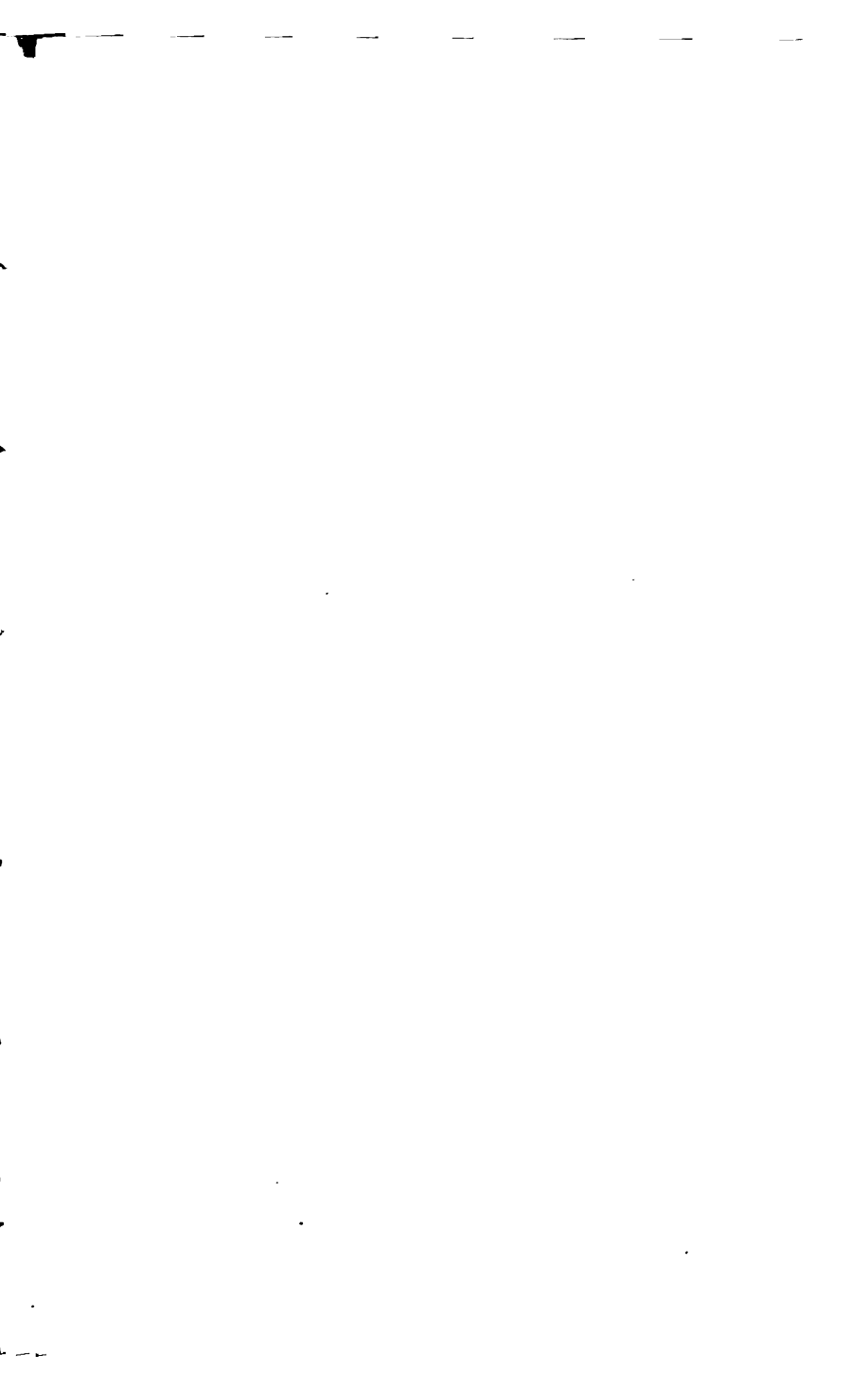
	stronnica
Borchi nafszy	181 — 187
Gnomologia Ojców Synagogi (Pirke Aboth)	188 — 222
Nabożeństwo Wieczorne na wyjście Soboty	
(Moce Szabas)	223 — 245
Porządek rozdziału Soboty od dni powsze-	
dnich (Hawdalah)	242 — 243
Śpiew na wyjście Sabatu	243
Modlitwa na wyjście Sabatu	244 — 245
Poświęcenie Księżyca	246 — 248

Część III. Modlitwy na Święta i Uroczystości.

Nabożeństwo na początek Miesiąca (Rosz chodesz)	1 — 11
Porządek Nabożeństwa wielbiącego (Hallel) .	2 — 6
Modlitwa [Dodatkowa na początek miesiąca na dni powszednie (Mussaf)	6 — 11
Nabożeństwo na trzy Święta uroczyste (Szolesz regolim)	12 — 30
Modlitwa na trzy Święta uroczyste: Poranna, Przedwieczorna i Wieczorna (Szemoneh Esreh)	13 — 18
Porządek poświęcenia trzech Święt uroczystych wieczorem (Kidusz)	19 — 20
Modlitwa dodatkowa na trzy Święta uroczyste (Mussaf)	20 — 29
Poświęcenie trzech Święt uroczystych w ciągu dnia (Kidusz hajom)	29 — 30
Porządek Rozdziału Święt uroczystych od dni powszednich (Hawdalah)	30
Nabożeństwo na Nowy Rok (Rosz haszanah) .	31 — 55

לכ — ס	תפלת שחרית, מנחה וערבית לראש השנה
ס — מא	קדוש ליל ראש השנה
סב — נד	תפלת מוסף לראש השנה
נה	קדוש היום לראש השנה
נה	סדר תשליך
נו — פג	תפלות של יום כפור
נח — סג	תפלת כל גדרי, שחרית, ומנחה ל"ב
סז — סז	וידוי ליום כפור
סז — קג	תפלת מוסף ליום כפור
עג — פג	תפלת נעילה
פר — פח	ברכת כהנים
פט — צ	סדר חנוכה
צ	הדלקת נר של חנוכה
צא — צג	סדר פורים
צא — צג	סדר קריאת המילה
צד	סדר תשעה באב

	stronice
Modlitwa na Nowy Rok: Poranna, Przedwieczorna i Wieczorna (Szemoneh Esreh)	32 — 40
Poświęcenie Nowego Roku wieczorem (Kidusz)	40 — 41
Modlitwa Dodatkowa na Nowy Rok (Mussaf)	42 — 54
Poświęcenie Nowego Roku w ciągu dnia (Kidusz hajom)	55
Modlitwa nad wodą (Taszlich)	55
Nabożeństwo na Dzień Odpustu (Jom Kipur)	56 — 83
Modlitwa na Dzień Odpustu: Wieczorna (Kol nidre), Poranna i Przedwieczorna—(Szemoneh Esreh).	58 — 63
Spowiedź (Widuj)	65 — 67
Modlitwa Dodatkowa na Dzień Odpustu (Mussaf)	67 — 73
Modlitwa Zamykająca (Neilah)	73 — 83
Porządek Błogosławieństwa Kapłanów (Duchan)	84 — 88
Nabożeństwo na uroczystość poświęcenia Świątyni (Chanukah, Uroczystość Makabeuszów)	89 — 90
Porządek zapalania świec na Chanukah	89 — 90
Nabożeństwo na uroczystość Losów (Purim)	91 — 93
Porządek Czytania z Megilah	91 — 93
Nabożeństwo na Post 9-go Ab (Tyszah beaw)	94

הוספה לכרך א'

הזכרת נשמות

ביום הכפורים, ושלוש רגלים.

אחר קריאת התורה נוהגים להזכיר נשמות אבותיו וקרוביו ביום הכפורים,
ובשלוש רגלים כשקורין פל הבכור.

בעד נשמת האב

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נְשָׁמַת אָבִי מוֹרֵי (פב"ס) שְׁהֶלֶךְ לְעוֹקְמוֹ
בְּעֵבֹר שְׂאֵנִי נוֹדֵר צְדָקָה בְּעֵדוֹ וּבְשֹׁכֵר זֶה תִּהְיֶה נִפְשׁוֹ
צְרוּרָה

Dodatek do Tomu I^{go}.

Wspomnienie dusz zmarłych

W DNIU ODPUSTU i TRZECH ŚWIĘTACH UROCZYSTYCH.

Zwyczajem jest modlić się po Czytaniu z Rodałów, za dusze zmarłych rodziców i krewnych w Dniu Odpustu i Świętach uroczystych, w których z Rodałów czytano ustęp: Kol habechor.

Za duszę Ojca.

Oby Bóg wspomniął duszę ojca mego N. N., który zeszedł z tego świata; za to, że ślubuję ofiarę za niego, a w następnym

הזכרת נשמות

צְרוּרָה בְּצִרוּר הַחַיִּים עִם נִשְׁמוֹת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב
שָׂרָה רַבְּקָה רָחֵל וְלֵאָה וְעִם נִשְׁמוֹת שְׂאֵר צַדִּיקִים
וְצַדִּיקוֹת שְׁבַגְנֵי עֵדֶן • וְנֹאמֵר אָמֵן :

בעד נשמת האם

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אִמִּי מוֹרְתִי (פב"פ) שְׁהִלְכָה
לְעוֹלָמָה בְּעִבּוֹר שְׂאֵנִי נוֹדֵר צְדָקָה בְּעֵדָה וּבְשֹׁכֵר זֶה תִּהְיֶה
נִפְשָׁה צְרוּרָה בְּצִרוּר הַחַיִּים עִם נִשְׁמוֹת אַבְרָהָם יִצְחָק
וְיַעֲקֹב שָׂרָה רַבְּקָה רָחֵל וְלֵאָה וְעִם נִשְׁמוֹת שְׂאֵר צַדִּיקִים
וְצַדִּיקוֹת שְׁבַגְנֵי עֵדֶן • וְנֹאמֵר אָמֵן :

בעד נשמת אב ואם הזקנים ויתר הקרובים

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אָבִי וְאִמִּי זְקֵנֵי וְזַקְנוֹתֵי דוֹדֵי
וְדוֹדוֹתֵי אֲחֵי וְאֲחֵיוֹתֵי בֵּין מֵצַד אָבִי בֵּין מֵצַד אִמִּי שְׁהִלְכוּ
לְעוֹלָמָם בְּעִבּוֹר שְׂאֵנִי נוֹדֵר צְדָקָה בְּעֵדָם וּבְשֹׁכֵר זֶה
תִּהְיֶינָה נִפְשוֹתֵם צְרוּרוֹת בְּצִרוּר הַחַיִּים עִם נִשְׁמוֹת אַבְרָהָם
יִצְחָק וְיַעֲקֹב שָׂרָה רַבְּקָה רָחֵל וְלֵאָה וְעִם נִשְׁמוֹת שְׂאֵר
צַדִּיקִים וְצַדִּיקוֹת שְׁבַגְנֵי עֵדֶן • וְנֹאמֵר אָמֵן :

בעד נשמת הקרובים

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת (פב"פ) וְנִשְׁמַת כָּל קְרוֹבֵי וְקְרוֹבוֹתֵי
הֵן מֵצַד אָבִי הֵן מֵצַד אִמִּי הֵן שְׁהוּמְתוּ הֵן שְׁנִתְּרְנוּ הֵן
שֶׁנִּשְׁחַטוּ וְשֶׁנִּטְבְּעוּ וְשֶׁנִּתְּנָקוּ עַל קְרוֹשׁ הַיָּשֵׁם בְּעִבּוֹר שְׂאֵתָן
צְדָקָה

grodę za to, niechaj dusza jego wiecznym życiem uszczęśliwioną zostanie, wraz z duszami Abrahama, Izaaka i Jakóba, Sary, Rebeki, Racheli i Leah i z duszami innych sprawiedliwych płci obojęd, które w raju przebywają. I mówmy: Amen!

Za duszę Matki.

Oby Bóg wspomniał duszę matki mojej N. N., która zesza z tego świata, za to, że ślubuję ofiarę za nią, a w nagrodę za to, niechaj dusza jej wiecznym życiem uszczęśliwioną zostanie, wraz z duszami Abrahama, Izaaka i Jakóba, Sary, Rebeki, Racheli i Leah i z duszami innych sprawiedliwych płci obojęd, które w raju przebywają. I mówmy: Amen!

Za dusze Dziadka, Babki i Krewnych.

Oby Bóg wspomniał dusze dziadka mojego i babki mojej, stryjów i wujów moich, stryjenek i wujenek moich, braci i sióstr moich, bądź ze strony ojca mojego, bądź ze strony matki mojej—którzy zesli z tego świata; za to, że ślubuję ofiarę za nich, a w nagrodę za to, niechaj dusze ich wiecznym życiem uszczęśliwione zostaną, wraz z duszami Abrahama, Izaaka i Jakóba, Sary, Rebeki, Racheli i Leah i z duszami innych sprawiedliwych płci obojęd, które w raju przebywają. I mówmy: Amen!

Za dusze Męczenników.

Oby Bóg wspomniał duszę N. N. i dusze wszystkich krewnych moich obojęd płci, bądź ze strony ojca mojego, bądź ze strony matki mojej, bądź tych, których zamordowano, bądź tych, których zarznięto, albo spalono, albo utopiono, albo zadławiono, za uświęcenie imienia Boskiego; za to, że złożę ofiarę za wspo-

הזכרות נשמות

צְדָקָה בְּעַד הַזְכָּרַת נִשְׁמוֹתֵיהֶם וּבִשְׂכָרָהּ זֶה תְּהִי־יָנֶה
נַפְשׁוֹתֵיהֶם צְרוּרוֹת בְּצַרוּר הַחַיִּים עִם נִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל
אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שֶׁרָה רַבְּקָה רַחֵל וְלֵאָה וְעַם נִשְׁמוֹת
שָׂאָר צְדִיקִים וְצְדִיקָיוֹת שֶׁבְּגֵן עֵדֶן • וְנֹאמַר אָמֵן :

החזן אומר

מִי שֶׁפָּרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב מִשָּׂה וְאַהֲרֹן
דָּוִד וְשְׁלֹמֹה הוּא יִבְרַךְ אֶת רַבִּי (פכ"ט) בְּעֵבוֹר שְׁנַדְרָה צְדָקָה
בְּעַד הַנִּשְׁמוֹת שֶׁהַזְכִּיר הַיּוֹם לְכַבּוֹד הַמָּקוֹם וְלְכַבּוֹד הַתּוֹרָה
[לשֵׁלֶשׁ רַגְלִים וְלְכַבּוֹד הַרְגָּל] (לַיּוֹם כַּפּוֹר לְכַבּוֹד הַיּוֹם הַדִּין)
בִּשְׂכָרָהּ זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמְרֵהוּ וְיַצִּילֵהוּ מִכָּל־צָרָה
וְצוּקָה וּמִכָּל־נֶגַע וּמַחֲלָה (לַיּוֹם כַּפּוֹר וְיִכְתְּבֵהוּ וְיִתְתֶּמְהוּ לְחַיִּים
מוֹבִים בַּיּוֹם הַדִּין) וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל־מַעֲשֵׂה
יָדָיו [לשֵׁלֶשׁ רַגְלִים וְיִזְכֶּה לְעֵלוֹת לְרַגְלָן] עִם כָּל־יִשְׂרָאֵל אַחֲיו •
וְנֹאמַר אָמֵן :

(ליכר)

אֵל מְלֵא רַחֲמִים שׁוֹכֵן בְּמְרוֹמִים הַמְצִיא מְנוּחָה
נְכוֹנָה בְּצֵל כְּנָפֵי הַשְּׂכִינָה בְּמַעְלוֹת קְדוֹשִׁים וּמְהוֹרִים
כְּזוֹהַר תְּרַקִּיעַ מְוַהֲרִים אֶת־נִשְׁמוֹת (פכ"ט) שֶׁהִקְדָּה לְעוֹלָמוֹ
בְּעֵבוֹר (שפכ"ט) נָדַר צְדָקָה בְּעַד הַזְכָּרַת נִשְׁמוֹתוֹ • לָכֵן בְּעַל
הַרְחָמִים יִסְתַּיְרֵהוּ בְּסִתְרֵי כְּנָפָיו לְעוֹלָמִים וְיִצְרוֹר בְּצַרוּר
הַחַיִּים אֶת־נִשְׁמוֹתוֹ יי הוּא נִחְלָתוֹ בְּגֵן עֵדֶן תִּהְיֶה מְנוּחָתוֹ
וְיִנוּחַ בְּשָׁלוֹם עַל מִשְׁכְּבוֹ • וְנֹאמַר אָמֵן :

minanie ich dusz, a w nagrodę za to, niechaj dusze ich wiecznym życiem uszczęśliwione zostaną, wraz z duszami Abrahama, Izaaka i Jakóba, Sary, Rebeki, Racheli i Leah i z duszami innych sprawiedliwych płci obojęd, które w raju przebywają. I mówmy: Amen!

(Kantor).

Ten, co błogosławił Ojcom naszym Abrahamowi, Izaakowi i Jakóbowi, Mojżeszowi, Aharonowi, Dawidowi i Salomonowi, oby błogosławił panu N. N. za to, że ślubował ofiarę za dusze, które wspomniął dziś, na cześć Boga i na cześć Zakonu (*na trzy Święta uroczyste: i na cześć Święta Uroczystego; na Dzień Odpustu: i na cześć Dnia Sądu*), a w nagrodę za to, Święty, błogosławiony On, ustrzeże go i ocali go od wszelkiego ucisku i niedoli, od wszelkiej plagi i choroby (*na Dzień Odpustu: i zapisze go, i pieczęcią to stwierdzi, na życie szczęśliwe w tym Dniu Sądu*) i ześle błogosławieństwo i powodzenie w wszelkiem dziele rąk jego (i będzie miał szczęście odbywać pielgrzymki do Jerozoliny), wraz z całym Izraelem, bracią jego. I mówmy: Amen!

(Dla mężczyzn).

El male. Boże pełen litości, panujący na wysokościach! obdarz trwałym wypoczynkiem, pod skrzydłami Swego majestatu, w stopniu świętych i niepokalanych, jaśniejących jak blask niebios—duszę N. N., który zszedł z tego świata; dla tego, że N. N. ślubował ofiarę za wspomnienie duszy jego. Oby spoczywał w raju. Niechaj więc Pan miłosierdzia osłoni go na wieki pod osłoną Swych skrzydeł i wiecznym życiem uszczęśliwi jego duszę. Oby Wiekuisty był jego udziałem i oby spoczywał na łożu swoim, w pokoju. Amen!

הזכרות נשמות

(לנקה)

אל מלא רחמים שוכן במרומים המציא מנוחה
נכונה בצל פנפי השכינה במעלות קדושים ומהורים
כזוהר הרקיע מזהירים את-נשמת האשה מרת (פב'פ)
שהלכה לעולמה בעבור (שפב'פ) נדר צדקה בעד הזפרת
נשמתה. לכן בעל הרחמים יסתירה בסתר פנפיו לעולמים
ויצור בצרור החיים את-נשמתה יי הוא נחלתה בגן
עדן תהא מנוחתה ותנוח על משכבה בשלום .
ונאמר אמו :

אב הרחמים שוכן מרומים . ברחמיו העצומים . הוא
יפקוד ברחמים . החסידים והישרים והתמימים . קהלות
הקדש שמסרו נפשם על קדשת השם . הנאהבים והנעימים
בחייהם ובמותם לא נפרדו . מנשרים קלו ומאריזות גברו .
לעשות רצון קונם ותפץ צורם . יזכרם אלהינו למזכה . עם
שאר צדיקי עולם . וינקום מאויבנו נקמת דם עבדיו
השפוף : ככתוב בתורת משה איש האלהים . הרנינו
גוים עמו פי דם עבדיו יקום . ונקם ישיב לצרו וכפר
אדמתו עמו : ועל ידי עבדיה הנביאים כתוב לאמר . ונקתי
דמם לא נקיתי . ויי שכן בציון : ובכתבי הקדש נאמר .
למה יאמרו הגוים איה אלהיהם : יודע בגוים נקמת
דם עבדיה השפוף : ואומר פי דורש דמים אותם זכר לא
שכח צעקת עננים : ואומר ידיו בגוים מלא גויות מחץ ראש
על ארץ רבה : מנחל בדרך ישתה על כן ירים ראש :

(Dla Kobiét).

El male. Boże pełen litości, panujący na wysokościach! obdarz trwałym wypoczynkiem, pod skrzydłami Swego majestatu, w stopniu świętych i niepokalanych, jaśniejących jak blask niebios, duszę N. N., która zesła z tego świata, dla tego, że N. N. ślubował ofiarę za wspomnienie duszy jój. Oby spoczywała w raju. Niechaj więc Pan miłosierdzia osłoni ją na wieki, pod osłoną Swych skrzydeł i wieczném życiem uszczęśliwi jój duszę. Oby Wiekuisty był jój udziałem i oby spoczywała na łożu swoim, w pokoju. Amen!

Aw harachmim. Ojczy miłosierdzia panujący na wysokościach, wspomnij w wielkości miłosierdzia Swojego, owych pobożnych, rzetelnych i nienaganych w świętych zborach, którzy życie oddali na poświęcenie imienia Twojego, którzy, kochani i miłowani za życia, po śmierci nawet się nie rozłączyli, którzy byli prędsi jak orły i silniejsi jak lwy w wykonywaniu woli swojego Pana i życzenia swojej Opoki. Oby Bóg nasz wspomniał ich na dobre z innymi sprawiedliwymi tego świata i wywarł Swą zemstę na nieprzyjaciółach naszych za przelaną krew sług Jego. Jak napisano w Zakonie Mojżesza, męża Boskiego: radujcie się narody, lud jego, bo zemści się za krew sług Swoich i zemstą odpłaci się Swym wrogom i zemści się za ziemię Swoją, za lud Swój. A przez ręce sług Twoich proroków napisano tak: zemszczę się za krew ich niepomszczoną, Ja Wiekuisty, który panuję w Syonie. I w świętych pismach mówiono: dla czegoż mówić mają narody: a gdzież ich Bóg? niech między narodami się rozgłosi zemsta Twoja, za przelaną krew sług Twoich. I mówiono, albowiem Ten, co za krew się upomina, wspomniał ich, nie przepomniał wołania uciśnionych. I mówiono: sądzić będziecie wśród narodów, stosami trupów, zdruzgotanemi czaszkami w ziemi Rabah. Napije się z rzeki nade drogą, i dla tego głowę wzniesie.

הזכרות נשמות

יְיָ מִה־אָדָם וְתִדְעֶהוּ . בְּן־אָנוּשׁ וְתִחַשְׁבֶּהוּ :
אָדָם לְהִבְרַךְ דָּמָה . יָמָיו כְּצֵל עוֹבֵר :
בְּבִקְרֵי יָצִיץ וְחִלָּף . לְעֵרֵב יְמוּלֵל וְיָבֵשׁ :
תָּשֵׁב אָנוּשׁ עַד דִּפְאָ . וְתֹאמַר שׁוּבוּ בְנֵי אָדָם :
לֹא חָכְמוּ יִשְׁכְּלוּ זֹאת . יְבִינֵנוּ לְאַחֲרִיתָם :
כִּי לֹא בְמֹתוֹ יִקַּח הַכֹּל . לֹא־יִרְדּוּ אַחֲרָיו כְּבוֹדוֹ :
שָׁמַר תָּם וְרָאה יִשְׂרָאֵל . כִּי אַחֲרִית לְאִישׁ שָׂרוֹם :
פֹּדֶה יְיָ נַפְשׁ עֲבָדָיו . וְלֹא יֵאָשְׁמוּ כָּל־הַחַוּסִים בּוֹ :

Adonaj. (*) Wiekuisty! Czémże jest człowiek, że go po-
lubieś? czém syn człowieczy, że nań zważasz?

Człowiek jest jakby marą, jego życie ulotne jak cień.

Zrana zakwitnie i orzeźwia się, a na wieczór więdnije
i usycha.

Sprowadzasz człowieka do pokory i mówisz: wróćcie się
synowie ziemscy!

Gdyby mądrymi byli, zrozumieliby to, zastanawialiby się
nad swym końcem.

Bo umarły nic nie zabiera z sobą, ani zstąpią z nim do
grobu jego dostojęństwa.

Strzeż prostoty, bacz na poczciwość, bo zbawienie czeka
męża pokoju.

Wiekuisty odkupuje dusze sług swoich, i nie podpadną
winie ci, którzy u Niego się chronią.

Rezygnacja na wyroki Boże. (*)

(Jeżeli komu donoszą o niepomyślnéj wiadomości, o śmierci czyjéj lub inném nieszczęściu, czy go ta wiadomość osobiście obchodzi lub nie, winien dziękować Bogu następującém błogosławieństwem:)

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! Sędzio sprawiedliwy!

(albo krócej:)

Bądź pochwalony, Sędzio sprawiedliwy!

MODLITWA W DOMU WIECZNOŚCI.

(Kto przez dni trzydzieści nie był na cmentarzu, mówi wchodząc:)

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który was stworzył przez wyrok sprawiedliwości, karmił i utrzymywał was przez wyrok sprawiedliwości i śmierć wam zadał przez wyrok sprawiedliwości, dochodzi liczby was wszystkich, w sądzie Swoim i gotów jest wskrzesić was na nowo do życia, przez wyrok sprawiedliwości. Bądź pochwalony, Wiekuisty! wskrzeszający zmarłych!

Atha Gibor. Tyś potężny wiecznie, o Panie mój, Tyś wskrzeszający zmarłych, Tyś hojny w zbawienie.

Karmiący żywych łaskawie, wskrzeszający zmarłych wielkiem miłosierdziem, podpierający upadających, leczący chorych,

נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר . מי כמזק בבעל נבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה : ונאמן אתה להחיות מתים : ועל כל זה אנתנו חיבים להודות לך וליתד את שמך הנחל הנבור והנורא . אין כערבך יי אלהינו בעולם הזה . ואין זכותך מלכנו לחיי העולם הבא : אפס בלתיך גואלנו לימות המשיח . ואין דומה לך משיענו לתחית המתים :

כשסביאין את המת לקבורה אומרים זה .

הצור תמים פעל כי כל דרכיו משפט . אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא : הצור תמים בכל פעל . מי יאמר לו מה תפעל . השליט במטה ובמעל . ממית ומחיה מזריד שאול ויעל : הצור תמים בכל מעשה . מי יאמר לו מה תעשה . האומר ועשה . חסד חנם לנו תעשה . ובזכות הגעקד בשה . הקשיבה ועשה : צדיק בכל דרכיו הצור תמים . ארך אפים ומלא רחמים . חמל נא וחוס נא על אבות ובנים . כי לך ארון הסליחות והרחמים : צדיק אתה יי להמית ולהחיות . אשר בידך פקדון כל רוחות . חלילה לך זכרוננו למחות . ויהי נא עיניך ברחמים עלינו פקדונות . כי לך ארון הרחמים והסליחות : אדם אם בן שנה יהיה . או אלה שנים יתיה . מה יתרון לו כלא יהיה יהיה . ברוך היין האמת ממית ומחיה : ברך הוא כי אמת דינו . ומשומט הכל בעינו . ומשלם לאדם

חשבונו

rozwiązujący uwiezionych i dotrzymający wiary spoczywającym w ziemi. Któż jak Ty Mężem wszechsilnym? Któż podobnym Tobie, Królem zadawającym śmierć i wskrzeszającym zmarłych i pozwalającym zakwitnąć zbawieniu? Polegamy na Tobie, że wskrzesisz umarłych.

Weal. A za to wszystko winniśmy dziękować Ci, głosić jedność imienia Twojego, wielkiego, potężnego i straszego. Nie masz podobnego Tobie, Wiekuisty, Boże nasz! na tym świecie nie masz, oprócz Ciebie, Królu nasz! w życiu świata przyszłego, nikogo, prócz Ciebie, Zbawicielu nasz! w czasach Messyasowych, i nie masz równego Tobie, pomagający nam, przy wskrzeszeniu zmarłych!

(Gdy przynoszą zmarłego do grobu:)

Opoko nasza! którego czyny są doskonałe, bo wszystkie drogi Jego są prawem, Bóg prawdy, nie masz w nim nieprawości, sprawiedliwy i szczerzy On. Opoko nasza! który doskonałym jest w każdym czynie, któż Mu powie: „co czynisz?“ Rządzący nisko i wysoko, zadający śmierć i wskrzeszający do życia, wtrącający do grobu i wydobywający z niego! Opoko nasza! doskonały w każdym dziele, któż Mu powie: „co robisz?“ On rzeknie i dokonywa. Świadczy nam łaskę niezastuzoną, a dla zasługi związanego, jak jagnię, (*) wysłuchaj i uczyn! Sprawiedliwym we wszystkich Swych drogach jest Opoka nasza doskonała, nieskory do gniewu i pełen miłosierdzia, zlituj się i ostoń rodziców i dzieci! bo Twojém jest, Panie! przebaczenie i miłosierdzie. Sprawiedliwym jesteś, Wiekuisty! zadając śmierć i wskrzeszając do życia, bo w Twój ręce jest obrachunek ze wszystkimi duchami, dalekiem jest od Ciebie zgładzić wspomnienie o nas, oby oczy Twoje miłosierne, były otwarte na nas, bo Twojém jest Panie! miłosierdzie i przebaczenie. Człowiek, czy ma wieku rok jeden, czy żyje lat tysiąc, jakież ma pierwszeństwo? Zawsze będzie, jak gdyby nie istniał. Bądź pochwalony, Sędzio sprawiedliwy! zadający śmierć i wskrzeszający do życia. Niechaj będzie pochwalonym, bo wyrok Jego sprawiedliwym jest, bo wszystko On okiem Swojém ogarnia i odpłaca człowiekowi

חֲשׁוֹנוֹ וְדִינוֹ . וְהַכֹּל לְשֵׁמוֹ הַזֶּה יִתְּנוּ : יִדְעֵנוּ יי כִּי
 צֶדֶק מְשַׁפֵּט . תְּצַדֵּק בְּדַבָּרְךָ . וְתִזְכֶּה בְּשִׁפְטֶךָ . וְאֵין
 לְהִרְהוֹר אַחַר מִדַּת שִׁפְטֶךָ . צְדִיק אֶתָּה יי וְיֵשֶׁר מְשַׁפֵּט :
 דִּין אֱמֶת . שׁוֹפֵט צֶדֶק וְאֱמֶת . בְּרוּךְ דִּין הָאֱמֶת . שְׁכַל
 מְשַׁפְּטֵי צֶדֶק וְאֱמֶת : נֶפֶשׁ כָּל חַי בִּיְהוָה . צֶדֶק מְלֹאָה
 יְמִינֶךָ וְיָדֶךָ . רַחֵם עַל פְּלִטַת צֵאן יְהוָה . וְתֹאמֶר לְמַלְאָךְ
 הַרְף יָדֶךָ : גֹּדֵל הָעֶצֶה וְרַב הָעֲלִיזָה . אֲשֶׁר עֲנִיָּה פְקֻחוֹת
 עַל כָּל דְּרָכֵי בְּנֵי אָדָם . לְתֵת לְאִישׁ כְּדַרְכּוֹ וְכִפְרֵי
 מַעֲלָזָיו : לְהַגִּיד כִּי יֵשֶׁר יי צוּרֵי וְלֹא עוֹלְתָהּ בּוֹ : יי נִתֵּן
 וְיִי לָקַח . יְהִי שֵׁם יי מְבוֹרָךְ : וְהוּא רַחוּם יִכְפֹּר עוֹן וְלֹא
 יִשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אָפּוֹ וְלֹא יַעִיר כָּל־חַמָּתוֹ :

קדיש יתום אחר הקבורה

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעֵלְמָא וְהוּא עֲתִיד
 לְאַתְחַדְתָּא וְלֹאֲחִיָּא מִתִּיָּא וְלֹאֲפָקָא לְחַיֵּי עֵלְמָא . וְדַמְבְּנֵי
 קִרְתָּא דִירוּשָׁלַם וְלִשְׁכַּלְל הַיְכָלָה בְּגוּוּהָ . וְלִמְעַקֵּר פּוּלְחָנָא
 נּוֹכְרָאָה מֵאַרְעָא וְלֹאֲתַבָּא פּוּלְחָנָא דְשִׁמְיָא לְאַתְרָהּ .
 וְיִמְלִיךְ קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַלְכוּתָהּ וְיִקְרָה :

עד כאן הקהל אומרים עם היתומים .

בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא וּבְזִמְן
 קָרִיב וְאָמְרוּ אָמֵן :

קהל יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא :

יתברך וישתבח ויתפאר ויתרום ויתנשא ויתגדד

ויתעלה

wedle zasługi i sprawiedliwości, a wszyscy imieniu Jego dzięki składają. Wiemy, o Wiekuisty! że wyroki Twoje są sprawiedliwe, że słowa Twoje są sprawiedliwe, że sąd Twój jest sprawiedliwy i że nie wolno narzekać na wymiar sądu Twojego. Sprawiedliwym jesteś, Wiekuisty! i prawemi Twoje wyroki. Sędzio sprawiedliwy! sądzący sprawiedliwością i prawdą, bądź pochwalony, Sędzio sprawiedliwy, którego wszystkie wyroki są sprawiedliwością i prawdą. W Twojej ręce życie wszystkiego żyjącego, sprawiedliwości pełną jest Twa prawica i Twa ręka, zmiłuj się nad szczątkami trzody Swojej (*) i powiedz aniołowi: „Przestań z niszczącą ręką!” Wielki w radzie, potężny w dziele, którego oczy otwarte są na wszystkie drogi śmiertelnych, by zapłacić każdemu wedle postępku jego i wedle skutku jego działań. Aby dowieść, że Wiekuisty jest prawym, że Opoka moja! w Tobie nie masz nieprawości. Wiekuisty dał, Wiekuisty odebrał, niechaj imię Jego będzie pochwalonem! Bo On jest litościwym, przebacza występki i nie zgładzi, wielce powściąga gniew Swój i nie wzbudza całej Swój zapalczywości.

KADYSZ OSIEROCIAŁYCH PO POGRZEBANIU.

(Kopja téj modlitwy głoskami polskimi, na str. 37).

Niech będzie wywyższonem i uświęconem imię Jego wielkie, na świecie, który kiedyś na nowo odtworzy i wskrzesi zmarłych i wzbudzi ich do życia wiecznego, odbuduje gród Jeruzalem, w niem wystawi przybytek Swój, zgładzi z ziemi służbę obcych bogów i wprowadzi w siedlisko Swoje, służbę Nieba, by panował Święty, błogosławiony On, w Swojem królestwie i Swym majestacie,

(dotąd lud mówi razem z osierociałymi)

za życia waszego i za życia całego domu Izraela, rychto i w krótkim czasie, i mówcie: Amen!

(Lud). Oby wielkie imię Jego błogosławionem było przez wszystkie wieki.

Błogosławionem, pochwalonem, wslawionem, wywyższonem,

וַיִּתְעַלָּה וַיִּתְהַלַּל שְׁמִיהָ דִּקְדוּשָׁא בְּרִידָהּ הוּא לְעֵלָא מִן
 כָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא דְאַמְרִין בְּעֵלְמָא
 וְאַמְרוּ אָמֵן :

קהל יהי שם יי מברך מעתה ועד עולם :
 יְהִי שְׁלָמָא רַבָּא מִן--שְׁמִיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל-כָּל--
 יִשְׂרָאֵל וְאַמְרוּ אָמֵן :

קהל עזרי מעם יי עשה שמים וארץ :
 עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרְמִיּוֹ הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל--
 כָּל-יִשְׂרָאֵל וְאַמְרוּ אָמֵן :

ואח"כ נוטלים את הידים ואומרים .

בְּלַע הַמּוֹת לְנִצָּחַ וּמָחָה אֲדָנִי אֱלֹהִים דְּמַעְהָ מַעַל כָּר
 פְּנִים וְחִרְפַּת עַמּוֹ יָסִיר מַעַל כָּל הָאָרֶץ כִּי יִי דְבַר :

מנחמין את האבל ואומרים לו .

הַמָּקוֹם יִנַּחַם אוֹתְךָ (ולרבים אַתְּכֶם) בְּתוֹךְ שְׂאֵר אַבְלֵי
 צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם :

כשהולכין על קברי המתים אומרים אל מלא רחמים .

(לזכר) אֵל מְלֵא רַחֲמִים שׁוֹכֵן בְּמִרְמְיִים הַמְּצִיא מְנוּחָה
 נְכוּנָה בְּצֵל כְּנָפֵי הַשְּׂכִינָה בְּמַעְלוֹת קְדוּשִׁים וּמְהוֹרִים
 כְּזוֹתֵר תְּרַקִּיעַ מְהוֹרִים אֶת-נַשְׁמַת (פכ"ס) שְׁהִלְךְ לְעוֹלָמוֹ
 בְּעֵבוֹר (שפכ"ס) גֵּר צְדָקָה בְּעַד הַזְּכָרַת נַשְׁמָתוֹ . לָכֵן בְּעַל
 הַרְחָמִים יִסְתִּירֵהוּ בְּסִתְרֵי כְּנָפָיו לְעוֹקְמִים וַיַּצְרוֹר בְּצִרוֹר
 הַחַיִּים

wzniesionóm, uświetnionóm, wyniesionóm i wychwalonóm niechaj będzie imię Świętego, błogostawiony On, wyższy nad wszelkie błogostawieństwa, pieśni, hołdy i dziękczynienia, które głosimy na tym świecie — i mówcie: Amen!

(*Lud*). Niechaj będzie pochwalonóm imię Wiekuistego od-
tąd i na wieki.

Oby zstąpił z nieba trwały pokój i życie długie na nas i na cały Izrael — i mówcie: Amen!

(*Lud*). Pomoc moja od Wiekuistego, Stwórcy nieba i ziemi.

Ten, co tworzy pokój w Swych niebiosach, oby zesał pokój na nas i na cały Izrael — i mówcie: Amen!

(Potém umywa się ręce i mówi się co następuje:)

Bila. Śmierć zgładzoną będzie na wieki — i Pan Bóg o-
trze łzy z wszelkiej twarzy, a sromotę ludu Swego usunie z po-
nad całej ziemi. Bo Wiekuisty to wyrzekł.

(Pocieszając osierociałych, mówi się do nich:)

Oby Bóg cię (was) pocieszył, wśród wszystkich opłakują-
cych upadek Syonu i Jeruzalemu.

(Zwiedzając groby zmarłych, mówi się następującą modlitwę
za ich duszę:)

El male. Boże pełen litości, panujący na wysokościach
obdarz trwałym wyczynkiem, pod skrzydłami Swego maje-
statu, w stopniu świętych i niepokalanych, jaśniejących jak
blask niebios, duszę N. N., który zszedł z tego świata, dla te-
go, że N.N. ślubował ofiarę za wspomnienie duszy jego. Oby spo-
czywał w raju. Niechaj więc Pan miłosierdzia osłoni go na
wieki pod osłoną Swych skrzydeł i wiecznym życiem uszczęśliwi

החיים את־נשמתו יי הוא נחלתו בגן עדן תהא מנוחתו
 ויגוה בשלום על משכבו . ונאמר אמן :

(לנקה) אל מלא רחמים שוכן במזמרים המציא
 מנוחה נכונה בצל פנפי השכינה במעלות קדושים
 וטהורים פזוהר הרקיע מזהירים את־נשמת האשה
 מרת (פכ"ס) שהלכה לעולמה בעבור (שב"ס) נדר צדקה
 בעד הזפרת נשמתה לכן בעד הרחמים יסתירה בסתר
 בגפיו לעולמים ויצרור בצרור החיים את־נשמתה יי
 הוא נחלתה בגן עדן תהא מנוחתה ותגוה על משכבה
 בשלום . ונאמר אמן :

jego duszę. Oby Wiekuisty był jego udziałem i oby spoczywał na łożu swoim, w pokoju. Amen!

(Dla Kobiét.)

El male. Boże pełen litości, panujący na wysokościach! obdarz trwałym wyczynkiem, pod skrzydłami Swego majestatu, w stopniu świętych i niepokalanych, jaśniejących jak blask niebios, duszę N. N., która zesła z tego świata, dla tego, że N. N. ślubował ofiarę za wspomnienie duszy jój. Oby spoczywała w raju. Niechaj więc Pan miłosierdzia osłoni ją na wieki, pod osłoną Swych skrzydeł i wieczném życiem uszczęśliwi jój duszę. Oby Wiekuisty był jój udziałem i oby spoczywała na łożu swoim, w pokoju. Amen!

Do str. 35.) Dla osób nie umiejących czytać po hebréjsku, daje się tutaj (kopja modlitwy Kadysz głoskami polskiem):

(Osierociaty i lud).

Jisgadal wejiskadasz szemeh rabbah, beolma, dehu asyd le-
isachdasa uleachja mesaja ulasaka lechaje olma, ulemiwné karta
diruszlem uleszachel hechaleh begaweh, ulmeekar pulchana nu-
chraah meara welaasawa pulchana diszmaja leasreh, wejamilich
kudza berich hu bemalchuseh wikareh,

(Osierociaty). bechajechon uwejomechon uwechaje dechol
bes Jisrael, baagala uwizman kariw weimru Amen.

Jehe szemeh rabbah meworach leolam ulalme almaja.

Jisbarach wejisztabach wejispaer wejisromem wejisnase
wejishadar wejisaleh wejishalal szemeh dekudza berich hu leola min
kol birchasa weszyrasa wetuszbechasa wenechmasa daamiron
beolma weimru Amen.

Jehe szelama rabbah min szemaja wechajim alenu weal kol
jisrael weimru Amen.

Oseh szalom bimromow hu jaaseh szalom alenu weal kol
Jisrael weimru Amen.

סדר תפלת הדרך

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו
שתוליכנו לשלום . ותציעידנו לשלום . ותדריכנו לשלום .
ותגיענו למחוז הפצנו לחיים ולשמחה ולשלום : ותצילנו
מכף כל־אויב ואורב בדרך ומכר מיני פּרעניות המתרגשות
לבוא לעולם . ותשלח ברכה במעשה ידינו . ותתנו
לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל־רואנו . ותשמע
קול תחנונינו . פי אל שומע תפלה ותתנון אתה : ברוך
אתה יי שומע תפלה :

קבא שיר למעלות אשא עיני אליהרות מאין יבא
עזרי : עזרי מעם יי עשה שמים וארץ : אלייתן למוט
רגלי אל־יגום שמרה : הנה לא יגום ולא ישן שומר
ישראל : יי שמרה יי צלה על־יד ימינה : יזמם השמש
לא־יכבה וירח בליקה : יי שמרה מכרע ושמר את
נפשך : יי ישמר־צאתך ובואך מעתה ועד־עולם :

MODLITWA

przed udaniem się w drogę. (*)

Jehi. Oby było wolą Twoją, Wiekuisty, Boże nasz i Boże Ojców naszych! byś nas prowadził w pokoju i krokami naszymi kierował w pokoju, i drogę wytknął w pokoju i doprowadził nas do celu naszych życzeń, przy życiu, radości i pokoju, i ocalił nas, z ręki wszelkiego nieprzyjaciela, czatującego na drodze, i od wszelkiego rodzaju przygód, przybywających znienacka na świat. I ześlij błogostawieństwo na dzieło rąk naszych i uczynń nas przedmiotem uprzejmości, łaski i miłosierdzia, w oczach Swoich i w oczach wszystkich którzy nas widzą i wysłuchaj głosu błagania naszego, bo Ty jesteś Bogiem, słuchającym modlitwy i błagania. Bądź pochwalony, Wiekuisty! wysłuchujący modlitwy.

Szyl. (*Psalm 121*). Pieśń stopniowa. Oczy swoje wznoszę w góry, skąd mi pomoc przybędzie? Pomoc moja od Wiekuistego, Twórcy nieba i ziemi. Nie dozwoli, by noga twa się zachwiała, nie zdrzymie Ten, co cię strzeże. Bo nie zdrzymie i nie zaśnie Stróż Izraela. Wiekuisty Stróżem twoim, Wiekuisty Ostoną twoją na prawicy twojej. Dniem słońce cię razić nie będzie, ani księżyc nocą. Wiekuisty strzedz cię będzie od wszelkiego złego, strzedz będzie duszę twoją. Wiekuisty strzedz będzie wyjście twoje i wnijscie twoje, odtąd i na wieki.

ברכות למצוות נשים

חלה

קודם הפרשת חלה

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַפְרִישׁ חֲלָה :

נדה

אחר הטבילה

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל הַטְּבִילָה :

הדלקת הנר

קודם הדלקת הנר

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ
לְהַדְלִיק נֵר שַׁבָּת לַיּוֹם : | לְהַדְלִיק נֵר שַׁלְיֹם טוֹב :

ליום כפור

לְהַדְלִיק נֵר שַׁל (לשבת שַׁבָּת וְשַׁל) יוֹם הַכְּפָרִים :

BŁOGOSŁAWIENSTWA

do przykazań dla kobiet. *)

1. Chałah.

(Przy odłączeniu części z ciasta).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś nas uświęcił Swemi przykazaniami i polecił nam odłączyć część z ciasta..

2. Niddah.

(Po oczyszczeniu się).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który nas uświęcił Swemi przykazaniami i polecił nam oczyszczenie się przez zanurzenie się w wodzie.

3. Hadlakas haner.

(Przy zapalaniu świateł).

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś nas uświęcił Swemi przykazaniami i polecił nam

(Na Sobotę)

zapalanie świateł Sabatowych.

(Na Święta)

zapalanie świateł Świętecznych.

(Na Dzień Odpustu:)

zapalanie świateł (Dnia Sabatu i) Dnia Odpustu.

*) Patrz Komentarz str. 36.

תוכן הענינים

חלק ד' תפלת יחיד .

ב	א — דף	ברכות השחר לילדים
	ג	ערוב תבשילין
		ברכת המזון עם זימון לחול , ר"ח , יום טוב ,
טו	ד — טו	סעודת ברית מילה , וסעודת אירוסין ונשואין .
יט	טז — יט	ברכות הנהנין
כד	כ — כד	קריאת שמע על המטה
כו	כה — כו	סדר ברית מילה
כט	טח — כט	סדר פריון הבן
לא	ל — לא	ברכות אירוסין ונשואין
לז	לג — לז	צדוק הדין
	לח	תפלת הדרך
	לט	ברכות הנשים

SPIS PRZEDMIOTÓW.

Część IV. Nabożeństwa domowe.

	stronnica
Modlitwa Poranna dla dzieci	1 — 3
Pomieszanie pokarmów Sobotnich i Święte- cznych	4
Modlitwy stołowe na dni powszednie, Święta, Uroczystości, oraz uczyt obrzezania i weselne	5 — 15
Błogosławieństwa przy użyciu darów Bożych.	16 — 19
Modlitwa przed spoczynkiem w nocy . . .	20 — 24
Obrządek przymierza obrzezania	25 — 27
Obrządek wykupienia pierworodnego syna .	28 — 29
Błogosławieństwa przy ślubie	30 — 32
Rezygnacja na wyroki Boże	33 — 37
Modlitwa przed udaniem się w drogę . . .	38
Błogosławieństwa do przykazań dla kobiet .	39

Dzieła Tłomacza niniejszego Modlitewnika do nabycia w domu pod Nr 2382 przy ulicy Nowolipki i we wszystkich księgarniach.

Pięcioksiąg Mojżesza, חמשה חומשי תורה Tom I i II (Księga Rodzaju, Wyjścia). Warszawa 1863 r. Cena prenumeracyjna za pięć Tomów:

- a) Tekst hebrejski z tłumaczeniem, komentarzem i dodatkami Złp. 26 gr. 20
- b) Tekst z tłumaczeniem „ 16 „ —
- c) Tłumaczenie samo „ 8 „ —
- d) Sam komentarz „ 15 „ —

☛ Trzy ostatnie Tomy wraz z trzema Tomami Dodatków są przygotowane do druku.

Jutrzenka, Tygodnik dla Izraelitów Polskich Rok 1861 1862 i 1863 Złp. 50 gr. —

☛ **Kompletnych** exemplarzy **Jutrzenki** mała jeszcze tylko ilość znajduje się w zapasie.

Urządzenie Konsystorza Żydowskiego w Polsce. Warszawa 1863 Złp. 2 gr. 15

Hagadah szel Pesach, הגדה של פסח Nabożeństwo domowe na pierwsze dwa wieczory Paski z Uwagami i Dodatkiem. Warszawa 1865.

- na papierze welinowym Złp. 2 gr. 15
- „ „ zwyczajnym „ 1 „ 20

Gnomologia Ojców Synagogi, פרקי אבות Warszawa 1865. Złp. 1 gr. 10.

סדור
שפת יישינים

עם באור

מורה דרך

מאת

דניאל נייפעלד

ברך ב'

חלק ד' תפלות יחיד.

הקדמה.

באור מורה דרך.

Modły Starożytne Izraelitów

z Komentarzem:

MOREH DERECH.

PRZEZ

Daniela Neufelda.

Tom II.

CZĘŚĆ IV, Nabożeństwo domowe

PRZEDMOWA

Komentarz MOREH DERECH.

Uwaga: (*) Gwiazdki oznaczają, iż miejsca niemi oznaczone, objaśnione zostały w Komentarzu.

חלק רביעי

תפלות יחיד

CZEŚĆ IV.

Nabożeństwa Domowe.

ברכת השחר לילדים

מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ מֶלֶךְ חַי וְקַיִם שֶׁהַחַוְרָת בִּי נִשְׁמַתִּי
בְּחַמְלָה רַבָּה אֲמוּנָתְךָ :

אחר נטילת ידים

בְּרַךְ אֶתְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם :

תּוֹרַה צִוָּה לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרֵשׁה קְהֵלֵת יַעֲקֹב :

שְׁמַע בְּנֵי (בְּתִי) מוֹסֵר אָבִיךָ (אָבִיךָ) וְאֵל תִּשְׁוֹשׁ
(תִּשְׁוֹשִׁי) תּוֹרַת אֲמִיךָ (אֲמִיךָ) :

תּוֹרַה תְּהֵא אֲמוּנָתִי וְאֵל שְׂדֵי בְּעִזְרָתִי :

וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם :

לִישׁוּעָתְךָ קְנִיתִי יְיָ :

אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן :

דברים ו' ד'

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד :

בְּרַךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :

ואהבת

MODLITWA PORANNA DLA DZIECI.

Modch. (*) Dzięki Ci składam, Królu wiecznie żyjący! że zwróciłeś mi duszę moją, w miłosierdziu Swojem. Nieskończoną jest dobroć Twoja.

(Po umywaniu rąk).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś nas poświęcił Swojemi przykazaniami i rozkazał nam umywać ręce.

Thora. Zakon, który nam przekazał Mojżesz, jest dziedzictwem zborów Jakóba.

Szema. Słuchaj synu! (córko!) napomnienia ojca swojego i nie pogardzaj nauką matki swojej.

Thora. Zakon niech będzie wiarą moją, a Bóg Wszechmocny moją Pomocą.

Weatem. Wy zaś, którzy przywiązani jesteście do Wiekuistego, Boga swojego, dzisiaj wszyscy jesteście przy życiu.

Liszuoscha. Pomocy Twojej wyglądam, o Wiekuisty!

El. Wszechmocny Królu wiarogodny!

Szema. (*) Słuchaj Izraelu, Wiekuisty Bóg nasz, Wiekuisty jest Jedyny!

Szema Jisrael Adonaj Elohenu Adonaj Echod.

Baruch. (*) Niechaj pochwalonem będzie imię wspaniałego Królestwa Jego na wieki wieków!

וְאַהֲבָתְךָ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְּךָ וּבְכָל־
 נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדְךָ : וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי
 מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לִבְּךָ : וּשְׁנַנְתָּם לְבִנְיָךָ וּדְבַרְתָּ בָּם
 בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלֻכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ :
 וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדְךָ וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ :
 וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ :

דברים י"א יג' וְהָיָה אִם־שָׁמַעַתְּ שָׁמְעוּ אֶל־מְצֻוֹתַי אֲשֶׁר
 אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעִבְדוֹ
 בְּכָל־לִבְבְּכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם : וּנְתַתִּי מִמֶּנּוּ אֶרְצְכֶם בְּעֵתוֹ
 יוֹרֵה וּמִקְלוֹשׁ וְאִסְפַּת דְּגָנְךָ וְתִירְשֶׁךָ וַיְצַהֲרֶךָ : וּנְתַתִּי
 עֶשְׂב בַשָּׂדֶה לְבַהֲמֹתֶךָ וְאִכְלֹתָ וּשְׂבַעְתָּ : הַשְׁמֵרוּ לָכֶם
 פֶּן־יִפְתָּה לְבַבְכֶם וּמִרְתֶּם וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
 וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם : וְחָרָה אַף־יְהוָה בְּכֶם וְעָצַר אֶת־
 הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהִאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
 וְאִבְדֹתֶם מִהֲרֵה מֵעַל הָאָרֶץ הַטְּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן
 לָכֶם : וּשְׁמַתֶּם אֶת־דְּבָרֵי אֱלֹהַ עַל־לִבְבְּכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם
 וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יָדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין
 עֵינֵיכֶם : וּלְמַדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
 בְּבֵיתְךָ וּבְלֻכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ : וּכְתַבְתֶּם
 עַל־מְזוּזֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ :

Weahawta. I będziesz miłował Wiekuistego, Boga swego całym sercem i całą duszą i całą mocą swoją. I niech będą słowa te, które ci dziś przykazuję, w sercu twojem. I wpoisz je w dzieci swoje, i będziesz je rozbierał, siedząc w domu swoim, idąc w drogę, kładąc się i wstając. I przywiążesz je jako znak na ręce swojej i staną się przepaską nad oczyma twojemi. I napiszesz je na podwojach domów swoich i na bramach swoich. (V Mojżesza 6, 4—9).

Wehajah. I stanie się, gdy słuchać będziecie przykazań Moich, które wam dziś przykazuję, iż będziecie miłowali Wiekuistego Boga swego i służyć Mu całym sercem swoim i całą duszą swoją, to spuszczę deszcz na ziemię waszą w swoim czasie wczesny i późny, byś mógł zbierać zboże swoje, wino swoje i oliwę swoją. I wywiode trawę na polu twojem, dla bydła twojego i będziesz jadł do sytości. Strzeżcie się, by się nie dało uwieść serce wasze, i odstąpicie odemnie by służyć obcym Bogom i kłaniać się im. Bo zapali się gniew Wiekuistego na was i zamknie niebo a nie będzie deszczu, a rola nie wyda plonu swojego i zginiecie rychło z ponad płodnej ziemi, którą wam daje Wiekuisty. Abyście wzięli te słowa moje do serca swojego i do umysłu swojego i przywiążecie je jako znak na ręce swojej, i staną się przepaską nad oczyma waszemi. I nauczycie ich synów swoich, by je rozbierali, siedząc w domu swoim, idąc w drogę, kładąc się i wstając. I napisz je na podwojach domów swoich i na bramach swoich. (V Mojżesza 11, 13—20).

ערוב תבשילין

יום טוב שחל בע"ש לא יבשלו בו לשבת אלא ע"י ערוב ,
וערוב זה עושין אותו בעי"ט בפת ובתבשיל ואומרין זה .

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת עֵרוּב :

בְּהַדְרִין עֵרוּבָא יְהִי שְׂרָא לָנָא לְמִיפָא וּלְבִשְׂלָא
וּלְאַטְמָנָא וּלְאַדְלָקָא שְׂרָנָא וּלְמַעְבַּד כָּל־צִרְכָּנָא מִיּוֹמָא
טָבָא לְשַׁבְּתָא קָנוּ וּלְכָל־הַדְרִים בְּעִיר הַזֹּאת :

POMIĘSZANIE POKARMÓW Sobotnich i Świątecznych. (*)

Nie wolno gotować pokarmów w Święto, na bezpośrednio po niém następującą Sobotę, chyba gdy w przeddzień Święta poprzedzającego Sobotę, się bierze chleb i kawałek gotowanego mięsa lub ryby i odmawia się nad niemi następujące błogosławieństwa:

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś nas poświęcił Swojami przykazaniami i polecił nam przykazanie pomieszania pokarmów.

Bahaden. Przez to pomieszanie, ma być wolno nam piec, gotować i w cieple utrzymywać pokarmy, tudzież zapalać świece i wykonywać wszystkie potrzeby ze Święta na Sobotę, nam i wszystkim mieszkającym w tém mieście.

ברכת המזון

קודם הסעודה נומלין ידיהן ומברכין על נטילת ידים — וכוצע הפת ואומר ברכת המוציא . ואם יש יין , ברכת היין קודמת , ופוסרת מברכה על כל המשקים ששתה בשעת הסעודה . —

ברכת נטילת ידים

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם :

על היין

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן :

על הלחם

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ :

אהר הסעודה קודם ברכת המזון אומרים על נהרות בבל . ובשבת וי"ט
וכל ימים שאין אומרים תחנון . א"א על נהרות בבל . אלא שיר המעלות
בשוב ה' :

קְלוּ עַל־נְהָרוֹת | בְּבֶל שָׁם יִשְׁבְּנוּ גַם־בְּכִינּוּ בְּזָכְרֵנוּ אֶת־
צִיּוֹן : עַל־עַרְבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיֵנוּ כְּנָרוֹתֵינוּ : פִּי שָׁם
שְׁאֵלוּנוּ

MODLITWY STOŁOWE. (*)

Przed stołem, umywa się ręce i mówi się błogosławieństwo właściwe, poczem rozkrawa się chleb i mówi się błogosławieństwo: Hamocy. Jeżeli jest wino przy stole, to się pierwój jeszcze mówi właściwe błogosławieństwo nad niem Błogosławieństwo to uwalnia od odmawiania błogosławieństw nad winem lub innemi napojami, pożywającemi się wśród uczty.

(Błogosławieństwo przy umywaniu rąk).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś nas poświęcił Swojemi przykazaniami i poleciał nam umywać ręce.

(Nad winem).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś stworzył owoc winnicy.

(Nad chlebem).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś wy dobył chleb z ziemi.

(Po uczcie, przed błogosławieństwem, mówi się Psalm 137, a w Sobotę i Święta i w ogólności w dniach, w których się nie mówi w czasie nabożeństwa, modlitwy błagalnej: Tachnun, odmawia się Psalm 126).

Al naharoth. (Psalm 137.) Nad rzekami Babelu, tam to siedzieliśmy i płakali, wspomniawszy na Syon. Tam to, na wierzbach płaczących, zawiesiliśmy arfy nasze. Bo tam

שאלונו שזבינו דברי-שיר ותוללינו שמחה שירו לנו
 משיר ציון : איך נשיר את-שיר יי על אדמת נכר : אם-
 אשכחך ירושלים תשפח ימיני : תדבק לשוני | לחכי אם-
 לא אזכרכי אם-לא-אעלה את-ירושלים על ראש שמחתי :
 יזכר יי | לבני אדום את יום ירושלים האמרים ערו | ערו
 עד היסוד ביה : בת-בבל השדודה אשרי | שישלם-לך
 את-גמולך לגמלת לנו : אשרי שיאחו ונפץ את-עלצך
 אל-הפלע :

קבו שיר המעלות בשוב יי את-שיבת ציון היינו
 כחלמים : אז ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה אז יאמרו בני-ים
 הגדיל יי לעשות עם-אלה : הגדיל יי לעשות עמנו היינו
 שמחים : שובה יי את-שביתנו באפיקים בנגב : הזרעים
 בדמעה ברנה יקצרו : הלוף ילך ובכה נשא משך-הזרע
 באיבא ברנה נשא אלמתי :

אם שלשה או יותר מסובין , אחד מהם מזמן .

המזמן : **רבותי לפני-נא אנברך :**

המסובין . יהי שם יי מברך מעתה ועד עולם :

לסעודת ברית מילה

המזמן נודה לשמך בתוך אמוני . ברוכים אתם

ליי : המסובין גודה

המזמן ברשות איום ונורא . משגב לעתות בצרה .

אל נאזר בגבורה . אדיר בפרום יי : המסובין גודה

ברשות

porywcy nasi żądali od nas dźwięku śpiewu, a ciemieźcy domagali się wesołości, mówiąc: „Śpiewajcież nam z pieśni Syonu!“ Jakżeż śpiewać mamy pieśń Wiekuistego na obcej ziemi! Jeżeli cię kiedy zapomnę, o Jeruzalemie! oby prawica moja zeszcła! Oby język mój przylgnął do podniebienia, jeżeli cię nie wspomnę, jeżeli nie wzniosę płaczu nad Jeruzalemem, na czele każdego mego wesela! Wspomnij, Wiekuisty! synom Edomu, dni Jeruzalemu, gdy mówili: „Burzcie, burzcie, aż do podwalin!“ Córo Babelu rozbójnicza! błogo temu, który ci odpłaci to, na coś zasłużyła względem nas. Błogo temu, który pochwyti twe niemowlęta i roztrąci je o skały!

Szyr hamaaloth. (*Psalm 126*). Pieśń stopniowa. Ile razy Wiekuisty zwraca wygnaństwo Syonu, jesteśmy jak marzyciele. Wtedy pełne są usta nasze śmiechu, a język nasz śpiewu, wtedy mówią między narodami: „Wiekuisty wielkie rzeczy zdziałał z tymi.“ Wielkie rzeczy zdziałał téż Wiekuisty z nami, pełni jesteśmy radości. Zwróć Wiekuisty, wygnaństwo nasze jak wód strumienie do wyschłego koryta. Siejący w łzach, przy śpiewie zbiorą. Idzie płacząc i dźwiga brzemię zasiewu, a wraca przy śpiewie niosąc pełne snopy.

Jeżeli trzy lub więcej osób, przy jednym stole biesiadowało, to odmawia się błogosławieństwo poniższe głośno, przez jednego z nich, uważanego jako ~~Kantor~~ *Kantor* drudzy wtórują, z wstępem następującym:

(*Kantor*). Panowie! do błogosławieństwa.

(*Stołownicy*). Oby imię Wiekuistego błogosławioném było, od dziś i na wieki.

(Przy uczcie, po obrzezaniu dziecka:)

(*Kantor*). **Nodeh.** Składamy dzięki imieniu Twojemu, wśród wiernych moich, bądźcie błogosławieni od Wiekuistego.

(*Stołownicy*). Składamy dzięki i t. d.

(*Kantor*). Za pozwoleniem Boga potężnego i straszego, Obrony w czasach ucisku, Boga opasanego męztwem; silny na wysokościach jest Wiekuisty.

(*Stołownicy*). Składamy dzięki i t. d.

המזמן בְּרִשׁוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה • מְהוֹרָה הִיא וְגַם
פְּרוּשָׁה • צְוֵה לָנוּ מוֹרְשָׁה • מִשָּׁה עֶבֶד יי : המסובין נודה

המזמן בְּרִשׁוֹת הַבְּהֵגִים הַלְוִיִּים • אֶקְרָא לֵאלֹהֵי הָעֶבְרִים •
אֶהוֹדְנוּ בְּכָל־אֵיִים • אֶבְרָכָה אֶת־יי : המסובין נודה

המזמן בְּרִשׁוֹת מְרַנֵּן וְרַבֵּנָן וְרַבּוֹתֵי • אֶפְתַּח בְּשִׁיר שְׁפָתַי •
וְתֹאמְרֵנָה עֲצֻמוֹתַי • בְּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יי : המסובין נודה

לסעודת התונה

המזמן יְדוֹי הָסֵר וְגַם תְּרוּן • וְאִז אֵלִים בְּשִׁיר יְרוּן • נְתַנּוּ
בְּמַעֲגָלֵי צֶדֶק • שִׁיעָה בְּרַבַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :

מכאן ואילך לכל הסעודה .

אם המזמן הוא בעל הבית אוסר

בְּרִשׁוֹת מְרַנֵּן וְרַבֵּנָן וְרַבּוֹתֵי :

הבן אצל שלחן אביו

בְּרִשׁוֹת אָבִי מוֹרֵי רַב בְּעַל הַבַּיִת וְרַבּוֹתֵי :

אורח אוסר

בְּרִשׁוֹת רַב בְּעַל הַבַּיִת וְרַבּוֹתֵי :

אם כהן בין המסובין

בְּרִשׁוֹת כֹּהֵן וְרַב בְּעַל הַבַּיִת וְרַבּוֹתֵי :

ברשות

(Kantor). Za pozwoleniem świętego Zakonu, czystego i objaśnionego, przekazanego nam w dziedzictwie przez Mojżesza, sługę Wiekuistego.

(Stołownicy). Składamy dzięki i t. d.

(Kantor). Za pozwoleniem Kapłanów-Lewitów, wołać będą do Boga Ibrejów, chwalić Go po wszystkich wyśpach, błogosławić będą Wiekuistego.

(Stołownicy). Składamy dzięki i t. d.

(Kantor). Za pozwoleniem szanownych mężów, tu obecnych, otworzę usta swoje śpiewem, aby wszystkie członki moje wołały: „Błogosławiony przychodzący w inię Wiekuistego!“

(Stołownicy). Składamy dzięki i t. d.

(Przy uczcie weselnój:)

(Kantor). **Dewaj.** Usuń boleść i smutek, aby i niemy pieśń; wyśpiewywał, prowadź nas ścieżkami prawości, przyjm łaskawie błogosławieństwo synów Jezurun.

(Odtąd przy wszystkich innych ucztach:)

(Jeżeli Kantorem jest sam gospodarz domu, to mówi:)

Za pozwoleniem szanownych panów moich tu obecnych,

(Jeżeli nim jest syn przy stole:)

Za pozwoleniem szanownego ojca mojego i szanownych panów moich tu obecnych,

(Jeżeli obcy:)

Za pozwoleniem szanownego gospodarza domu i szanownych panów moich tu obecnych,

(Jeżeli Kapłan przy stole:)

Za pozwoleniem Kapłana, szanownego gospodarza domu i szanownych panów moich tu obecnych,

ברכת המזון

אם רב בין המסובין

בְּרִשׁוֹת רַב בְּעַל תְּבִית וּמִזְרֵי מִזְרְנוּ רַב וְרַבּוֹתֵי :

אם הלמד חכם בין המסובין מוסיפין מזרנו

נְבָרְךָ שְׂאֵבְלָנוּ מִשְׁלֹ :

המסובין בָּרוּךְ שְׂאֵבְלָנוּ מִשְׁלֹ וּבְטוֹבוֹ חֲיִינוּ :

המזמן בָּרוּךְ שְׂאֵבְלָנוּ מִשְׁלֹ וּבְטוֹבוֹ חֲיִינוּ :

אם עשרה או יותר מברכין , אומרין

נְבָרְךָ אֱלֹהֵינוּ שְׂאֵבְלָנוּ מִשְׁלֹ :

המסובין בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שְׂאֵבְלָנוּ מִשְׁלֹ וּבְטוֹבוֹ חֲיִינוּ :

המזמן בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שְׂאֵבְלָנוּ מִשְׁלֹ וּבְטוֹבוֹ חֲיִינוּ :

בסעודת חתונה אומרין

נְבָרְךָ אֱלֹהֵינוּ שְׁהַשְׂמַחָה בְּמַעֲוֵנוּ וְשְׂאֵבְלָנוּ מִשְׁלֹ :

המסובין בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שְׁהַשְׂמַחָה בְּמַעֲוֵנוּ וְשְׂאֵבְלָנוּ מִשְׁלֹ

וּבְטוֹבוֹ חֲיִינוּ :

המזמן בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שְׁהַשְׂמַחָה בְּמַעֲוֵנוּ וְשְׂאֵבְלָנוּ מִשְׁלֹ

וּבְטוֹבוֹ חֲיִינוּ :

המזמן והמסובין בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ :

אם יחיד מברך אין מזמן , ואם נ' או יותר מברכין עונים אמן אחר כל

ברכה וברכה .

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מִלְךְ הָעוֹלָם הַזֶּה אֶת־הָעוֹלָם

כֹּל בְּטוֹבוֹ בְּחַן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים הוֹאִינֹתָן לָחֵם לְכַר־בֶּשֶׂר

כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ : וּבְטוֹבוֹ הַגְּדוֹל תִּמְיד לֹא־חָסַר לָנוּ וְאֵל

יחסר

(Jeżeli Rabin przy stole:)

Za pozwoleniem szanownego gospodarza domu, czcigodnego Rabina i szanownych panów moich tu obecnych,
(Jeżeli uczony przy stole, dodaje się:) nauczyciela naszego,

Błogosławmy Tego, z którego łaskiśmy biesiadowali.

(*Stołownicy*). Niech będzie pochwalony Ten, z którego łaskiśmy biesiadowali i którego dobrocią żyjemy.

(*Kantor*). Niech będzie pochwalony Ten, z którego łaskiśmy biesiadowali i którego dobrocią żyjemy.

(Jeżeli dziesięć lub więcej osób przy stole:)

(*Kantor*). Błogosławmy Boga swego, Tego, z którego łaskiśmy biesiadowali.

(*Stołownicy*). Niech będzie pochwalony Bóg nasz, z którego łaskiśmy biesiadowali i którego dobrocią żyjemy.

(*Kantor*). Niech będzie pochwalony Bóg nasz, z którego łaskiśmy biesiadowali i którego dobrocią żyjemy.

(Przy uczcie weselnj:)

(*Kantor*). Błogosławmy Boga swego, w którego mieszkaniu radość gości, Tego, z którego łaskiśmy biesiadowali.

(*Stołownicy*). Niech będzie błogosławiony Bóg nasz, w którego mieszkaniu radość gości, Tego, z którego łaskiśmy biesiadowali i którego dobrocią żyjemy.

(*Kantor*). Niech będzie błogosławiony Bóg nasz, w którego mieszkaniu radość gości, Tego, z którego łaskiśmy biesiadowali i którego dobrocią żyjemy.

(*Kantor i Stołownicy*). Niech będzie pochwalonym On i niech będzie pochwalonem imię Jego.

(Jeżeli jedna osoba odprawia modlitwę, to opuszcza się cały ten wstęp i zaczyna się tutaj, zaś trzy lub więcej osób odpowiada na każde błogosławieństwo przez Kantora odmówione, wyrazem: *Amen!*)

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który karmisz świat cały dobrem Swojem. Z uprzejmością, łaską i miłosierdziem, daje chleb wszelkiemu ciału, bo wiecznie trwa łaska Jego. A w wielkiej dobroci Swojej, nigdy nam nie ujmuje pokarmu i ujmować go nam nie będzie,

יְחַסְרֵקֵנוּ מִזֶּזֶן לְעוֹלָם וָעֶד : בְּעֶבֶר שְׁמוֹ הַגְּדוֹל כִּי הוּא זֶן
וּמְפָרְנֵם לְכָל וּמַטִּיב לְכָל וּמְכִיֵּן מִזֶּזֶן לְכָל-בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר
בָּרָא . בָּרוּךְ אַתָּה יי הוֹז אֶת-הַכֹּל :

גוֹדֵה לָךְ יי אֱלֹהֵינוּ עַל שֶׁתְּנַחֵלֵת לְאַבּוֹתֵינוּ אֶרֶץ
חֻמְדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה וְעַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עַבְדִּים וְעַל בְּרִיתְךָ שֶׁתַּתְּמַת בְּבִשְׁרָנוּ
וְעַל תּוֹרַתְךָ שֶׁלְּמַדְרַתְנוּ וְעַל חֻקְךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ וְעַל חַיִּים חַן
וְחֶסֶד שֶׁהוֹנַנְתָּנוּ וְעַל אֲכִילַת מִזֶּזֶן שֶׁאַתָּה זֶן וּמְפָרְנֵם אוֹתָנוּ
תָּמִיד בְּכָל-יּוֹם וּבְכָל-עֵת וּבְכָל-שָׁעָה :

לחנכה ולפורים

עַל הַגָּסִים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַתְּבוּרוֹת וְעַד הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל
הַמְּלַחְמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לְאַבּוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזִמְנֵי הַזֶּה :

לפורים

לחנכה

בַּיָּמִי מָרְדֵּכָי וְאַסְתֵּר
בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה בְּשֶׁעַמְד
עֲלֵיהֶם הָמָן הַרְשָׁע בְּקִשׁ
לְהַשְׁמִיד לְהַרוֹג וּלְאַבֵּד אֶת-
כָּל-הַיְהוּדִים מִנְּעַר וְעַד-זָקֵן
מֵטַף וּנְשִׁים בָּיוֹם אֶחָד
בְּשָׁלוֹשָׁה עֶשְׂרֵי לְחֹדֶשׁ שְׁנַיִם
עֶשְׂרֵי הוּא-חֹדֶשׁ אֶדְר וּשְׁלָלָם
לְבוֹז : וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
הִפְרַת אֶת-עֲצָתוֹ וְקַלְקַלְתָּ

בַּיָּמִי מִתְתִּיחֵהוּ בְּנִי-יִחְזָקָן
בְּהֵן גְּדוֹל חֲשֵׁמוֹנָאִי וּבְנָיו
בְּשֶׁעַמְדָּה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה
עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁפִּיתָם
תּוֹרַתְךָ וּלְהַעֲבִירָם מִחֻקֵּי
רְצוֹנְךָ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
עֲמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם
רַבַּת אֶת-רִיבָם הִנַּח אֶת-
דֵּינָם גִּקְמַתָּ אֶת-נַקְמַתָּם
מִסַּרְתָּ גְבוּרִים בְּיַד חֲלָשִׁים

את

ורבים

na wieki wieków, dla wielkiego to imienia Swojego. Bo On karmi i żywi wszystko, wszystkim dobrze czyni i przygotowuje pokarm dla wszystkich stworzeń, które stworzył. Bądź pochwalony Wiekuisty! który karmisz wszystkich.

Nodeh. Dziękujemy Ci, Wiekuisty, Boże nasz! żeś dał przodkom naszym w dziedzictwo ziemię wyborową, dobrą i obszerną, żeś nas wywiódł, Wiekuisty, Boże nasz! z ziemi Egipskiej i wykupiłeś z domu niewoli, i za znak przymierza Twojego, któryś wycisnął na ciele naszym, i za Zakon Twój, któryś nam wykładał, i za prawa Twoje, z któremiś nas obznajmił, i za życie, łaskę i miłosierdzie, któremiś nas obdarzył, i za pokarm jadalny, którym karmisz i utrzymujesz nas zawsze, każdego dnia, każdego czasu i każdej godziny.

(Na Chanukah i Purim dodaje się:)

Al hanissim. Za cuda, odkupienie, czyny potęgi, wybawienie i za wojny, które wiodłeś za przodków naszych, w o-wych dniach, o tym czasie.

(Na Chanukah).

Uwime. Za czasów wielkiego Kapłana Matiasza syna Jochanana Chasmonaja i synów jego, gdy bezbożne państwo Greckie (a) powstało na lud Twój Izraela, aby wyrugować u niego naukę Twoją i odwozić od ustaw woli Twojej, wtedy Ty w wielkości miłosierdzia Swojego wspierałeś ich w czasie ucisku, ich walkę uważałeś za Swoją walkę, ich sprawę za Swoją sprawę, ich zemstę za Swoją zemstę, wydałeś silnych w ręce sła-

(Na Purim).

Uwime. Za czasów Mardochaja i Esthery, w stołeczném mieście Szuszan, gdy powstał na nich bezbożny Haman, umyślił wytępić, wymordować i zgładzić wszystkich żydów, od młodzieńca aż do starca, niemowlęta i kobiety, w jednym dniu, dnia trzynastego, miesiąca dwunastego, to jest miesiąca Adar, a mienie ich zrabować, — wtedy Ty, w wielkości miłosierdzia Swojego, zniweczyłeś jego zamysły

(a) Antyocho Epifana.

וְרַבִּים בְּיַד מַעֲטִים וּמַמְאִים אֶת־מַחְשַׁבְתּוֹ וְהַשְׁבֹּתָ נְמוּלוֹ
 בְּיַד טְהוֹרִים וְרִשְׁעִים בְּיַד בְּרָאשׁוֹ וְתָלוּ אֹתוֹ וְאֶת־בְּנָיו
 צַדִּיקִים וְזָדִים בְּיַד עוֹסְקֵי עַל־הָעֵץ :

תּוֹרַתְךָ וְלֵךְ עֲשִׂיתָ שֵׁם גְּדוֹל
 וְקוֹדֵשׁ בְּעוֹלָמְךָ וּבְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עֲשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה וּסְפָרְקָן
 כְּהַיּוֹם הַזֶּה וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בְּנֵיךָ לְדַבֵּר בֵּיתְךָ וּפְנּוּ אֶת־
 הַיְכָלְךָ וְטַהְרוּ אֶת־מִקְדָּשְׁךָ וְהַדְּלִיקוּ נְרוֹת בַּחֲצוֹת קִדְשְׁךָ
 וְקַבְּעוּ שְׁמוֹנֵת יְמֵי חַגְּכָה אֱלֹהֵי הַיְהוּדוֹת וְלַחֲלֹל לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל :
 וְעַל הַכֹּל יי אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לְךָ וּמְבָרְכִים אוֹתְךָ
 יְתַבְרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד : כְּפָתוּב וְאִבְלָת
 וְשִׁבְעָת וּבִרְכָת אֶת־יי אֱלֹהֵיךָ עַל־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן־
 לְךָ . בְּרוּךְ אַתָּה יי עַל־הָאָרֶץ וְעַל־הַמְּזוֹן :

רַחֵם יי אֱלֹהֵינוּ עַל־יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ
 וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֲךָ וְעַל־
 הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו : אֱלֹהֵינוּ אֲבִינוּ
 רַעֲנוּ זַנְגְנוּ פְרַנְסְנוּ וּכְלַפְּנֵנו וְהַרְוִיחְנוּ וְהַרְוַח־לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ
 מְהֵרָה מִכָּל־צָרוֹתֵינוּ וְנֹא אֶל־תִּצְרִיכְנוּ יי אֱלֹהֵינוּ לֹא לִיְדֵי
 מַתְנַת בָּשָׂר וָדָם וְלֹא לִיְדֵי הַלְּוָאֲתָם כִּי אִם לִיְדֵי הַמְּלֶאֶה
 הַפְּתוּחָה הַקְּדוֹשָׁה וְהַרְחֵבָה שְׂלֵא גִבּוֹשׁ וְלֹא נִפְלֵם
 לְעוֹלָם וָעֶד :

לשבת

רַצָּה וְתַחֲלִיצֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּמִצּוֹתֶיךָ וּבְמִצּוֹת יוֹם
 הַשְּׁבִיעִי הַשֶּׁשֶׁת הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ הַזֶּה כִּי יוֹם זֶה גְּדוֹל
 וְקוֹדֵשׁ

bych, mnogość w ręce mniejszości, i zniszczyłeś jego przed-
 nieczystych w ręce czystych, bezbo- sięwzięcie i odpłaciłeś
 żnych w ręce sprawiedliwych, zbro- mu na co zasłużył na
 dniarzy w ręce zajmujących się nauką własnej jego głowie, że je-
 Twoją, a dla Siebie zdobyłeś wielkie go i synów jego na szubie-
 i święte imię na świecie Swoim, i dla nicy powieszono.

ludu Swego Izraela zdziałałeś wielkie wybawienie i odkupienie
 w dniu owym. A potem weszli synowie Twoi do przybytku domu
 Twojego, wyprzątali pałac Twój, oczyścili świątynię Twoją i za-
 palili światła w świętych przysionkach Twoich, i ustanowili te
 ośm dni Chanukah, by dziękować Ci i wielbić wielkie imię Twoje.

Weal hakol. A za wszystko to, Wiekuisty, Boże nasz!
 dziękujemy Ci i błogosławimy Cię. Niech będzie chwalonem imię
 Twoje, w ustach wszystkiego, co żyje, zawsze i na wieki wie-
 ków, jak mówiono: „A gdy będziesz jadł i nasycisz się, to po-
 dziękujesz Wiekuistemu, Bogu swojemu, za ziemię wyborną, któ-
 rą ci dał.“ Bądź pochwalony, Wiekuisty, za ziemię i za pokarm.

Rachem. Zlituj się, Wiekuisty, Boże nasz! nad Swym
 ludem, Izraelem, nad Swém miastem, Jeruzalemem, nad Syonem,
 siedliskiem majestatu Twojego, nad królestwem domu Dawida,
 pomazańca Twojego, nad domem wielkim i świętym, który imie-
 niem Twojém nazwany. Boże nasz, Ojciec nasz! bądź naszym
 Pasterzem, karm nas, wyżywiaj nas, utrzymuj nas, ulży nam
 i uwolnij nas, Wiekuisty, Boże nasz! rychło od wszystkich naszych
 nieszczęść—i nie dopuść, Wiekuisty, Boże nasz! byśmy potrzebowali
 darów lub pożyczki od ludzi, ale, byśmy byli zawistymi jedynie
 od Twojej ręki pełnej, otwartej, świętej i szczodrej, byśmy nie
 byli zawstydzeni i nie zarumienili się, na wieki wieków.

(Na Sobotę).

Recch. (*) Oby było wolą Twoją, Wiekuisty, Boże nasz!
 wzmoć nas Swemi przykazaniami i przykazaniem o dniu sió-
 dym, Sabacie tym, wielkim i świętym, bo ten dzień, przed To-
 bą, wielkim jest i świętym, by w nim przestać pracy i spoczy-

וְקָדוֹשׁ הוּא לְפָנֶיךָ לְשֹׁבְתֵינוּ וְלִנְיֹתָ בּוֹ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוֹת
 רְצוֹנָךְ בְּרִצּוֹנְךָ הִנִּיחַ לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ שְׁלֵא תְהִי צָרָה וְיָנוּן
 וְאִנְחָה בַּיּוֹם מִנּוּחֵתֵנוּ וְהִרְאֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּנִחְמַת צִיּוֹן עִירָךְ
 וּבִבְנִין יְרוּשָׁלַם עִיר קְדוֹשֶׁךָ כִּי אַתָּה הוּא בְּעַל הַיְשׁוּעוֹת
 וּבְעַל הַנְּחֻמוֹת :

לראש הדש וי"ם

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ . יַעֲלֶה וְיִבֵּא וְיִנְיַע וְיִרְאֶה
 וְיִרְצֶה וְיִשְׁמַע וְיִפְקֹד וְיִזְכֹּר זְכַרְנוּ וּפְקֻדָּנוּ וְזִכְרוֹן
 אֲבוֹתֵינוּ . וְזִכְרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבִדְךָ . וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַם
 עִיר קְדוֹשֶׁךָ . וְזִכְרוֹן כָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ . לְפִלְטָה
 קְטוֹבָה לְחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים רַחֲמִים וּלְשָׁלוֹם בַּיּוֹם
 לר"ח ראש החודש . לפסח תג המצות . לשבועות תג השבועות .
 לר"ה הזכרון . לסוכות תג הסוכות . לט"ו ולש"ס השמיני תג העצרת .
 הַזֶּה : זְכַרְנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפְקֻדָּנוּ בּוֹ לְבָרָכָה
 וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים . וּבְדַבַּר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חַיִּים וְחַנּוּן .
 וְרַחֲמֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ . כִּי אֱלֹהֵינוּ עֵינֵינוּ . כִּי אֵל מֶלֶךְ
 חַנּוּן וְרַחוּם אַתָּה :

וּבְנֵה יְרוּשָׁלַם עִיר הַקְּדוֹשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ . בְּרוּךְ
 אַתָּה יי בְּנֵה בְּרַחֲמֵינוּ יְרוּשָׁלַם . אָמֵן :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָאֵל אָבִינוּ מֶלֶכְנוּ
 אֲדִירָנוּ בּוֹרְאָנוּ גֹאֲלָנוּ יוֹצֵרָנוּ קְדוֹשֵׁנוּ קְדוֹשׁ יַעֲקֹב רוֹעֵנוּ
 רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב לְכָל שֶׁבְכָל יוֹם וְיוֹם
 הוּא הַטִּיב הוּא מְטִיב הוּא יְטִיב לָנוּ : הוּא גִמְלָנוּ הוּא
 גּוֹמְלָנוּ

wać w miłości, podług przepisów Twój woli. Ulżyj nam, Wiekuisty, Boże nasz! w łasce Swojej, by nie nawiedził nas, w dniu odpoczynku naszego, żaden ucisk, smutek lub niedola. Dozwól, Wiekuisty, Boże nasz! byśmy się doczekali pocieszenia Syonu, miasta Twojego i odbudowania Jeruzalemu, świętego grodu Twojego, bo Ty jesteś Panem wybawienia i Panem pocieszenia.

(Na początek miesiąca i na Święta).

Elohenu. Boże nasz i Boże Ojców naszych, niech wnijdzie przed Ciebie, dojdzie Cię i dosięgnie Cię, niech się zjawi przed Tobą i będzie przyjętém i wysłuchaném i zważoném i wspomnianém, pamięć i wspomnienie o nas, wspomnienie o przodkach naszych, wspomnienie o Messyaszu, synie Dawida, sługi Twojego i wspomnienie o Jeruzolimie, świętym Twoim grodzie i wspomnienie całego ludu Twojego, domu Izraela, na ocalenie, na dobro, na łaskę i na upodobanie, na miłosierdzie, na życie i na pokój w dniu tym

(na Początek miesiąca): Początku miesiąca.

(na Święto Paski): Święta Przaśników.

(na Święto Tygodniów): Święta Tygodniów.

(na Nowy Rok): Wspomnienia.

(na Święto Szałasów): Święta Szałasów.

(na Święto Zakończenia): ósmym, Święta Zakończenia

Wspomnij nas w nim, Wiekuisty, Boże nasz, na dobro, obdarz nas w nim błogosławieństwem, dopomóż nam w nim do życia. A dla tego ocalenia i miłosierdzia, osłoń i ulaskaw nas, ulituj się nad nami i ocal nas, bo do Ciebie zwrócone są oczy nasze, bo Ty jesteś wszechmogącym, Królem litościwym i miłosiernym.

Uweneh. I odbuduj Jeruzalem, miasto święte, rychło za dni naszych! Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz! który w miłosierdziu Swojem, odbudujesz Jeruzalem. Amen!

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! Boże! Ojczy nasz! Królu nasz! Opiekunie nasz! Stwórco nasz! Zbawco nasz! Twórco nasz! Święty nasz! Święty Jakóba! Pasterzu nasz! Pasterzu Izraela! Królu dobrotliwy i dobroczynny dla wszystkich! który każdego dnia świadczył nam dobroczynności, świadczy je ciągle i świadczyć nie przestanie — dobrodziejstw nam opłacił, opłaca nam ciągle, i nie przestanie

נִזְמַלְנוּ הוּא יִגְמַלְנוּ לְעַד לְחַן לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְרִוַח הַצְּלָחָה
וְהַצְּלָחָה בְּרָכָה וְיִשׁוּעָה גְּחֵמָה פְּרִנְסָה וְכַלְכָּלָה וּרְחֻמִּים וְחַיִּים
וְשְׁלוֹם וְכָל־טוֹב וּמְכַל־טוֹב אֵל יַחְסְדָנוּ :

הַרְחֵמֵן הוּא יִמְלֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד :

הַרְחֵמֵן הוּא יִתְבָּרַךְ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ :

הַרְחֵמֵן הוּא יִשְׁתַּבַּח לְדוֹר הַדּוֹרִים וַיִּתְפָּאֵר בְּנוֹ לְגִזְתָּה

גְּצֻחִים וַיִּתְהַדָּר בְּנוֹ לְעַד וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים :

הַרְחֵמֵן הוּא יִפְרִינְסֵנוּ בְּכָבוֹד :

הַרְחֵמֵן הוּא יִשְׁבֹּר עָלֵנוּ מֵעַל צוּאֲרָנוּ וְהוּא יִלְיַכְנוּ

קוּמְמֵיּוֹת לְאֲרֻצָּנוּ :

הַרְחֵמֵן הוּא יִשְׁלַח בְּרָכָה מְרֻבָּה בְּבֵית הַזֶּה וְעַל

שְׁלַחַן זֶה שְׂאֵבְלָנוּ עִדּוֹ :

הַרְחֵמֵן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַגְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב

וַיִּבְשֹׂר־לָנוּ בְּשׂוֹרֹת טוֹבוֹת יִשׁוּעוֹת וְגִחְמוֹת :

בעל הבית אומר

הַרְחֵמֵן הוּא יְבָרֵךְ אוֹתִי וְאֶת־בֵּיתִי וְכָל אֲשֶׁר לִי :

הבן על שלחן אביו

הַרְחֵמֵן הוּא יְבָרֵךְ אָבִי מוֹרִי בְּעַל הַבַּיִת הַזֶּה וְאִמִּי

מוֹרְתִי בְּעַלַת הַבַּיִת הַזֶּה אוֹתָם וְאֶת־בֵּיתָם וְאֶת־יְלִדֵיהֶם

וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם :

אורח אומר

הַרְחֵמֵן הוּא יְבָרֵךְ אֶת־רַב בְּעַל הַבַּיִת הַזֶּה אוֹתוֹ

וְאֶת־אִשְׁתּוֹ וְאֶת־יְלָדָיו וְכָל אֲשֶׁר לוֹ :

nam opłacać, w uprzejmości, łasce, miłosierdziu, uldze. Oby nas nigdy nie pozbawił wybawienia, szczęścia, błogostawieństwa, zbawienia, pocieszenia, żywienia, utrzymania, miłosierdzia, życia, pokoju i wszelkiego dobrego.

Harachmon. (*) Oby Bóg miłosierdzia panował nad nami zawsze i wiecznie.

Oby Bóg miłosierdzia był błogostawionym w niebie i na ziemi.

Oby Bóg miłosierdzia był wychwalanym przez wszystkie pokolenia, wstawionym w nas, na wieki wieków i uwielbianym w nas, zawsze i przez wszystkie wieki.

Oby Bóg miłosierdzia dał nam utrzymanie zaszczytne.

Oby Bóg miłosierdzia skruszył jarzmo nasze z karku naszego i zaprowadził nas z głową wzniesioną, do kraju naszego.

Oby Bóg miłosierdzia zesłał obfite błogostawieństwo do tego domu i na ten stół, przy którym gościliśmy.

Oby Bóg miłosierdzia przysłał nam proroka, Eliahu, sławniej pamięci, któryby nam głosił dobre wieści, zbawienia i pocieszenia.

(Gospodarz domu).

Oby Bóg miłosierdzia błogostawił mnie i dom mój i wszystko co do mnie należy,

(Syn przy stole rodziców).

Oby Bóg miłosierdzia błogostawił szanownego ojca mego, gospodarza domu tego, i szanowną matkę moją, gospodynię domu tego, ich samych i dom ich i wszystko co do nich należy,

(Gość).

Oby Bóg miłosierdzia błogostawił gospodarza tego domu, jego samego i żonę jego i dzieci jego i wszystko co do niego należy,

אוֹתָנוּ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לָנוּ כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם
 יִצְחָק וְיַעֲקֹב בְּכָל מִכַּל כָּל כֵּן יִבְרַךְ אוֹתָנוּ בְּלָנוּ יַחַד
 בְּבִרְכָה שְׂלֵמָה . וְנֹאמַר אָמֵן :

בְּפָרוֹם יִלְמְדוּ עַדֵיהֶם וְעַלֵינוּ זְכוֹת שֶׁתְּהִי לְמִשְׁמֶרֶת
 שְׁלוֹם וְנִשְׂא בְרָכָה מֵאֵת יי וְצַדִּיקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל : וְנִמְצָא
 חַן וְשֶׁכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם :
 לשבת

הַרְחֵמֵן הוּא יִנְחִילָנוּ יוֹם שֶׁכָּלוֹ שִׁבְתָּ וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעֹלָמִים :
 לראש חדש

הַרְחֵמֵן הוּא יַחְדָּשׁ עָלֵינוּ אֶת־הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטֹבָה וְלִבְרָכָה :
 לשלש רגלים

הַרְחֵמֵן הוּא יִנְחִילָנוּ יוֹם שֶׁכָּלוֹ טוֹב :

לראש השנה

הַרְחֵמֵן הוּא יַחְדָּשׁ עָלֵינוּ אֶת־הַשָּׁנָה הַזֹּאת לְטֹבָה וְלִבְרָכָה :
 לחול המועד של סכות

הַרְחֵמֵן הוּא יִקִּים לָנוּ אֶת־סִכַּת דָּוִד הַצְּפוֹלָת :
 לסעודת ברית מילה

הַרְחֵמֵן הוּא יִבְרַךְ אָבִי הַיֶּלֶד וְאִמּוֹ . וְיִזְכֵּנוּ לְגִדּוֹ
 וְלַחֲנוּכָה וְלַחֲכָמוֹ . מִיּוֹם הַשְּׂמִינִי וְהַקָּאָה יִרְצֶה דָמוֹ . וְיִהִי
 יי אֱלֹהֵיו עִמּוֹ :

הַרְחֵמֵן הוּא יִבְרַךְ בְּעַל בְּרִית הַמִּילָה . אֲשֶׁר־שָׂשׂ
 לַעֲשׂוֹת צֶדֶק בְּגִילָה . וַיִּשְׁלַם פְּעֻלוֹ וּמִשְׁפָּרְתּוֹ כְּפִזְקָה .
 וְיִהְיֶהוּ לְמַעַקָה לְמַעַקָה :

הרחמן

nas i wszystko co do nas należy, jak błogosławieni byli ojcowie nasi: Abraham, Izaak i Jakób, przez wyrazy: *bakol, mikol, kol* (*), tak niech nam błogosławi wszystkim razem, błogosławieństwem zupełnym i mówmy: Amen!

Bamarom. Oby w niebie starali się wykazać ich dobrą stronę i naszą, co by się stało dla nas wiecznym pokojem i odniesiemy błogosławieństwo od Wiekuistego i łaskę od Boga, Wybawcy naszego i byśmy znaleźli łaskę i życzliwość, w oczach Boga i ludzi.

(W Sobotę).

Oby Bóg miłosierdzia obdarzył nas dniem, który cały jest Sabatem i spoczynkiem życia wiecznego.

(Na początku miesiąca).

Oby Bóg miłosierdzia odnowił dla nas ten miesiąc, ku szczęściu i błogosławieństwu.

(Na trzy Święta uroczyste).

Oby Bóg miłosierdzia obdarzył nas dniem, który cały jest szczęściem.

(Na Nowy Rok).

Oby Bóg miłosierdzia odnowił dla nas ten rok, ku szczęściu i błogosławieństwu.

(Na wolne Święta Szalasów).

Oby Bóg miłosierdzia odbudował nam zburzony Szalas Dawida.

(Przy uczcie obrzezania dziecka).

Oby Bóg miłosierny błogosławił ojca dziecięcia i matkę jego, aby mieli szczęście wychować go, poświęcać go i nauczać go, od dnia ósmego, oby krew jego łaskawie przyjętą była i oby Wiekuisty Bóg jego był z nim zawsze.

Oby Bóg miłosierny błogosławił męża, trzymającego dziecię do obrzezania, który radośnie i z weselem wykonywał dobry ten uczynek, oby mu dzieło jego wynagrodzonym było i nagrodę podwójną odebrał i wznosił go w godnościach, coraz wyżej a wyżej.

הַרְחֵמֵן הוּא יִבְרַךְ רַךְ תַּנְמִיל לְשִׁמּוֹנָה . וְיִהְיֶה יָדָיו
 וְלִבּוֹ לֹא אֶמְנָה . וְיִזְכֶּה לְרֵאוֹת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה . שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים בַּשָּׁנָה :

הַרְחֵמֵן הוּא יִבְרַךְ הַמֶּל בְּשֵׁר הַעֲרֵלָה . וּפְרַע וּמַצֵּן
 דְּמֵי הַמִּיָּלָה . אִישׁ הִירָא וְרַךְ הַלֵּבב עֲבוֹדָתוֹ פְּסִידָה . אִם
 שְׁלֹשׁ אֱלֹהִים לֹא יַעֲשֶׂה לָּהּ :

הַרְחֵמֵן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ מְשִׁיחוֹ הַיּוֹלֵךְ תָּמִים . בְּזִכּוֹת
 חַתָּנֵי מַזְלוֹת דָּמִים . לְבִישׁוֹר בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת וְנִיחוּמִים . לְעַם
 אֶחָד מְפֹזָר וּמְפֹרָד בֵּין הָעַמִּים :

הַרְחֵמֵן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ כַּהֵן צַדִּיק אֲשֶׁר לִקַּח לְעֹלָם .
 עַד הַיּוֹכֵן כְּסֵאוֹ בְּשִׁטְשׁ וַיְהִלּוּם . וַיִּלֶּט פְּנָיו בְּאַדְרֵתוֹ וַיִּגְלוּם .
 בְּרִיתִי הָיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם :

הַרְחֵמֵן הוּא יִזְכְּנוּ לִימֹת הַמְּשִׁיחַ וְלַחַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא :
 מְגִדִּיל (בשבת וי"ט ור"ח מְגִדִּיל) יִשׁוּעוֹת מְלָכוֹ וְעֹשֶׂה חֶסֶד
 לְמְשִׁיחוֹ לְדוֹד וּלְזֹרְעוֹ עַד עוֹלָם : עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו
 הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כְּבִישְׂרָאֵל וְאֶמְרוּ אָמֵן :

בלחש יראו את יי קדושי כי אין מחסור ליראי :
 כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעְבּוּ וְדָרְשׁוּ יי לֹא יַחְסְרוּ כְּלִיטוֹב : הוֹדוּ לַיי
 כְּיִטוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ : פּוֹתַח אֶת־יָדָיו וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־
 חַי רִצּוֹן : כְּרוֹךְ הַנֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּיי וְהָיָה יי מְבַטְחוֹ :
 נַעַר הָיִיתִי גַם זָקֵנִי וְלֹא רָאִיתִי צַדִּיק נֶעְזֵב וְזָרְעוֹ מִבְּקֶשׁ
 לֶחֶם : יי עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן יי יִבְרַךְ אֶת־עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם :

Oby Bóg miłosierny błogosławił niemowlę, obrzezane ósmego dnia, aby ręce i serce jego były wierne Bogu, oby dostąpił szczęścia oglądania majestatu Bożkiego, trzy razy do roku.

Oby Bóg miłosierny błogosławił obrzeczę ciała przedskórzca, który rozdarł je i wysłał krew obrzezki, bo przez męża bojaźliwego i miękkiego serca wykonana ta praca, jest niegodną Boga, jeżeli tych trzech rzeczy nie dopełnił. (*)

Oby Bóg miłosierny zesłał nam Swego pomazańca, męża prawego, za zasługi oblubieńców krwi (*) obrzezki, któryby głosił wieści pomyślne i pocieszające ludowi jednemu, rozproszonemu i rozrzuconemu między ludami.

Oby Bóg miłosierny zesłał nam sprawiedliwego Kapłana (*), który zabranij został na tajnią, aż ustalonym będzie tron jego jasny jak słońce i drogie kamienie, który zakrył twarz swoją płaszczem i zwinął go, z którym zawarłeś przymierze na życie i pokój.

Harachmon. Oby Bóg miłosierdzia uznał nas godnymi czasów Messjasza i życia przyszłego. Ten, co wywyższa sławę Swego Króla (w dni świąteczne, Sobotę i początku miesiąca: dla wielkości sławy Swego Króla) i co świadczy łaskę Swemu pomazańcowi, Dawidowi i potomstwu jego, na wieki; Ten, który urządza pokój w wysokościach Swoich, oby obdarzył pokojem i nas i całego Izraela i mówcie: Amen!

Jiru. (zniżonym głosem) Obawiajcie się Wiekuistego, święci Jego, bo nie cierpią niedostatku ci, którzy Go się obawiają. Lwiątko cierpią niedostatek i głód, ale rozmyślającym o Wiekuistym nie brakuje nic dobrego. Dziękujcie Wiekuistemu, bo dobry On, bo wiecznie trwa Jego łaska. Otwierasz rękę Swoją i nasycasz łaskawością wszystko co żyje. Błogosławiony człowiek, który ufa Wiekuistemu, którego nadzieją jest Wiekuisty. Byłem młodym i zestarzałem, ale nie widziałem opuszczonego sprawiedliwego i dzieci jego zebrzących chleba. Wiekuisty udzieli zwycięstwo Swemu ludowi, Wiekuisty pobłogosławi lud Swój pokojem.

בסעודת חתונה אומרים שבע ברכות אחר ברכת המזון .

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַכֹּל בְּרָא לְכַבוֹד :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר הָאָדָם :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר יוֹצֵר אֶת-

הָאָדָם בְּצַלְמוֹ . בְּצִלְמֵ דְמוּת תְּבַגְיֵתוּ . וְהִתְקִין לוֹ מִמֶּנּוּ בְּגִין

עַדֵי עַד . בְּרוּךְ אַתָּה יי יוֹצֵר הָאָדָם :

שׂוֹשֵׁ תְּשׂוּשָׁה וְתִגַּל הָעֵקֶרֶה . בְּקַבּוּץ בְּגִיָּה לְתוֹכָהּ

בְּשִׂמְחָה . בְּרוּךְ אַתָּה יי מְשַׂמְחֵ צִיּוֹן בְּבְגִיָּה :

שִׂמְחַת תְּשִׂמְחַת רַעִים הָאֱהוּבִים . בְּשִׂמְחָה יִצְרָךְ בְּגִין

עַדֵן מְקַדָּם . בְּרוּךְ אַתָּה יי מְשַׂמְחֵ חֲתָן וְכֵלָה :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בְּרָא שְׂשׂוֹן

וְשִׂמְחָה חֲתָן וְכֵלָה . גִּילָה רְנָה דִּיצָה וְחֻדָּה . אֲהַבָּה וְאַתְחָה

וְשָׁלוֹם וְרַעוּת . מְהֵרָה יי אֱלֹהֵינוּ יִשְׁמַע בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת

יְרוּשָׁלַיִם . קוֹל שְׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה קוֹל חֲתָן וְקוֹל כֵּלָה . קוֹל

מְצַהֲלוֹת חֲתָנִים מְחַפְּתָם וּנְעָרִים מְמַשְׁתֵּה נְגִינָתָם . בְּרוּךְ

אַתָּה יי מְשַׂמְחֵ חֲתָן עִם הַכֵּלָה :

על היין

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן :

(Przy uczcie weselnéj odmawia się, po modlitwie stołowej, następujące błogosławieństwa:)

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś wszystko stworzył, ku czci Swojéj.

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś stworzył człowieka.

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś stworzył człowieka na obraz Swój, na obraz podobieństwa Swéj budowy i przygotował Sobie z niego, budowę wieczną. Bądź pochwalony, Wiekuisty! Twórco człowieka!

Cieszyć się będzie i radować niepłodna, gdy się zbiorą kiedyś dzieci jéj, radośnie wśród niéj. Bądź pochwalony Wiekuisty! ucieszający Syon przez jego dzieci!

Rozwesel także związanych miłością, jakieś niegdyś rozweselił twory Swoje w ogrodzie Eden. Bądź pochwalony Wiekuisty! pocieszający oblubieńca i oblubienicę!

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś stworzył wesele, radość, oblubieńca i oblubienicę, wesołość, ochotę, uciechę, miłość, braterstwo, pokój i przyjaźń. Oby rychło, Wiekuisty Boże nasz! słyszanym był w miastach Jehudah i w ulicach Jeruzalemu, głos radości i głos wesela, głos oblubieńca i głos oblubienicy, głos radosny oblubieńców, z pokojów nowożeńcych i śpiew młodzieńców uczujących. Bądź pochwalony, Wiekuisty! ucieszający oblubieńca i oblubienicę.

(Nad winem).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś stworzył owoc winnicy.

ברכות הנהנין

ברכות קודם ההנאה על היין

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן :

על הפירות

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי העץ :

על תבשיל מה' מיני דגן

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא מיני מזונות :

ברכה אחרונה

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם על

אחד מזונות ויין

אחד מזונות

אחד הפירות

אחד היין

הגפן ועל פרי הגפן	העץ ועל פרי העץ	המחיה ועל הכלכלה	המחיה ועל הכלכלה
ועל תנובת השדה ועל ארץ המדה מובה ורחבה שרצית והנחלת לאבותינו לאכול מפריה ולשפוע משובה רתם (נא)			

BŁOGOSŁAWIENSTWA

PRZY UŻYCIU DARÓW BOŻYCH. (*)

BŁOGOSŁAWIENSTWO PRZED UŻYWANIEM.

(Nad winem).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś stworzył owoc winnicy.

(Nad owocami).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś stworzył owoc drzewa.

(Nad potrawami i pieczywem z mąki, wyjąwszy chleba).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś stworzył różne gatunki pokarmów.

BŁOGOSŁAWIENSTWO PO UŻYWIANIU

tych pokarmów lub napojów.

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata!

(po winie)

za winnicę
i za owoc
winnicy

(po owocach)

za drzewo
i za owoc
drzewa

(po potrawach
z mąki)

za pokarm
i za wyżywienie

(po potrawach
z mąki i po winie)

za pokarm i za
wyżywienie, za
winnicę i za
owoc winnicy

i za płody polne i za ziemię wyborną, urodzajną i rozległą, którą raczyłeś obdarzyć przodków naszych, by jedli z jej owocu i nasycili się jej obfitością. Złutuj się, Wiekuisty, Boże nasz!

יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמּוֹךְ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירָךְ וְעַל צִיּוֹן מְשֻׁכָּן
 כְּבוֹדָךְ וְעַל מִזְבְּחֶךָ וְעַל הַיְכָלְךָ וּבִנְיַת יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ
 בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ . וְשִׂמְחָנוּ בְּבִנְיָנָהּ וְנֹאכַל
 מִפְרִיָּהּ וְנִשְׂבַּע מִטוֹבָהּ וְנִבְרַכְךָ עָלֶיךָ בְּקַדְשָׁהּ וּבְמַהְרָה :
 לשבת ורצה ותחליצנו ביום השבת הזה :

לראש חדש וזכרנו ביום ראש החודש הזה :

ליום טוב ושמחנו ביום חג (פלוני) הזה :

לראש השנה וזכרנו לטובה ביום הזכרון הזה :

כִּי אַתָּה יְיָ טוֹב וּמְטִיב לְכָל וְנוֹדֵה קֵץ עַל הָאָרֶץ

אחר היין אחר הפירות אחר מזונות אחר מזונות ויין

וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן וְעַל הַפְּרוֹת וְעַל הַמַּחְיָה וְעַל הַמַּחְיָה וְעַל פְּרֵי
 בָרוּךְ אַתָּה יְיָ בָרוּךְ אַתָּה בָרוּךְ אַתָּה הַגֶּפֶן בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עַל
 עַל הָאָרֶץ וְעַל יְיָ עַל הָאָרֶץ יְיָ עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמַּחְיָה
 פְּרֵי הַגֶּפֶן : וְעַל הַפְּרוֹת וְעַל הַמַּחְיָה וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן :

על דבר חדש

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַחַיִּים וְקִיּוּמָם
 וְהַגִּיעָנוּ לְזַמַּן הַזֶּה :

על משקים חוץ מיין . על בשר , דגים , ביצה ובינה .

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַכֹּל נִתְּיָה בְּדַבְּרֶךָ :
 על פרי הארץ

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הָאָדָמָה :
 ברכה אחרונה על הג'ל .

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא נִפְשוֹת
 רבות

17 BŁOGOSŁAWIENSTWA PRZY UŻYCIU DARÓW BOŻYCH.

nad ludem Swoim, Izraelem, nad Jeruzalemem, miastem Swojém, nad Syonem, siedliskiem Twego majestatu, nad ofiarnikiem Swoim i nad przybytkiem Swoim, i odbuduj święte miasto Jeruzalem, rychło za dni naszych, wprowadź nas do niego i pociesz nas jego odbudowaniem, byśmy pożywali owoce ziemi i nasycili się jej obfitością, a będziemy Cię błogosławić za nią, w świętości i czystości.

(W Sobotę).

Oby było wolą Twoją wzmocnić nas w dniu tym Sobotnim.

(Na początek miesiąca).

I wspomnij nas w dniu początku tego miesiąca.

(Na inne Święta).

I uciesz nas w tym dniu Święta: Paski, Tygodniów, Szafasów, Ósmego dnia Zakończenia.

(Na Nowy Rok).

I wspomnij nas, na dobre, w dniu tym Wspomnienia.

Bo Ty, Wiekuisty! jesteś dobrym i dobroczynnym dla wszystkich i dziękować Ci będziemy za ziemię

(po winie)

(po owocach)

(po potrawach)

(po potrawach
i winie)

i za owoc winnicy. Bądź pochwalony, Wiekuisty! za ziemię i za owoc winnicy.

i za owoce. Bądź pochwalony, Wiekuisty! za ziemię i za owoce.

i za pokarm. Bądź pochwalony, Wiekuisty! za ziemię i za pokarm.

i za pokarm i za owoc winnicy. Bądź pochwalony, Wiekuisty! za ziemię i za pokarm i za owoc winnicy

(Przy używaniu rzeczy nowój).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! żeś nas utrzymał przy życiu i zdrowiu i dozwolił nam doczekać tego czasu.

(Nad trunkami, oprócz wina, nad mięsem, rybami, jajami, sérem).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! którego słowem wszystko stworzonóm zostało.

(Nad owocami ziemnymi).

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty Boże nasz, Królu Wszechświata, który stworzyłeś owoc ziemi.

(Po użyciu podobnych pokarmów i napojów).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś stworzył istoty

רבות וחסרונם על כל-מה-שברא להחיות בהם נפש כר-
חי ברוך חי העולמים :

על ריח עשב

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא עשבות
בשמים :

על ריח בשמים

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא מיני בשמים :

על שמועה טובה

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם הטוב והמטיב :

על שמועה רעה

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם דין האמת :

הרואה קשת

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם זוכר הברית
ונאמן בבריתו וקים במאמרו :

הרואה ברקים , הרים מדברות וכו'

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם עשה מעשה בראשית :

על רעש וסער ורעם

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שבתו ונבחרתו
מלא עולם :

הרואה חכם בחכמת התורה

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שחלק מהכמתו
ליריאו :

ברוך

18 BŁOGOSŁAWIENSTWA PRZY UŻYCIU DARÓW BOŻYCH.

niezliczone i dogodziłeś potrzebom wszystkiego co stworzył, by się utrzymać mogła wszelka istota żyjąca. Niech będzie pochwalony, żyjący wiecznie.

(Nad wonnemi roślinami).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś stworzył rośliny wonności.

(Nad zapachem wonności).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś stworzył różne gatunki wonności.

(Przy odebraniu pocieszającej wiadomości).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który jesteś dobrym i dobroczynnym.

(Przy odebraniu niepomyślnych wiadomości).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! Sędzio sprawiedliwy!

(Widząc tęczę).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który wspominasz na przymierze, wierny jesteś przymierzu i w Swych wyrokach niezmienny.

(Widząc błyskawice lub inne zjawisko natury).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś zrobił dzieła twórcze.

(Na grzmot, burzę i wiatry).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! którego moc i siła napełniają świat cały.

(Widząc sławnego uczonego Zakonu).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który udzieliłeś z mądrości Swojej, bojącym się Ciebie.

ברכת הנהנין

הרואה מלך בשר ודם

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׁנַתֵּן מְכַבֵּדוֹ
לְבִשָׂר וָדָם :

הרואה חכם בתכמת העולם

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׁנַתֵּן מְחַכְמָתוֹ
לְבִשָׂר וָדָם :

הרואה פריחת אילנות סבך פעם אחת בשנה

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׁלֵא חֶסֶר בְּעוֹלָמוֹ
דְּבָר וּבְרָא בוֹ בְּרִיּוֹת טוֹבוֹת וְאֵילָנוֹת טוֹבִים לְהַנּוֹת בְּהֵם
בְּנֵי אָדָם :

19 BŁOGOSŁAWIENSTWA PRZY UŻYCIU DARÓW BOŻYCH.

(Widząc Panującego.)

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który udzieliłeś śmiertelnym ze Swego majestatu.

(Widząc sławnego uczonego świeckiego).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który udzieliłeś śmiertelnym z mądrości Swojej.

(Widząc po raz pierwszy, kwitnące na wiosnę drzewa).

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś w świecie żadnej rzeczy nie opuścił i stworzył na nim piękne twory i pożyteczne drzewa, aby się ludzie niemi ucieszyli.

סדר קריאת שמע על המטה

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם המפיל תבלי
שנה על עיני ותגומה ערעפעפי : ויהי רצון מלפניך יי
אלהי ואלהי אבותי שתשכיבני לשלום ותעמידני לשלום
ואל יבהלוני רעיוני וחלומות רעים ותרחוץ רעים ותהי
מפתי שלמה לפניך והאר עיני פן אישן המות : ברוך
אתה יי המאיר לעולם קדו בכבודו :

אל מלך נאמן :

דברים ו' ד'

שמע ישראל יי אלהינו יי אחד :

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :

ואתה בתי את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל
נפשך ובכל מאדך : והיו הדברים האלה אשר אנכי
מצוה היום על לבבך : ושננתם לבניך ודברת בם
בשבתך בביתך ובליכתך בדרך ובשכבך ובקומך :
וקשרתם

MODLITWA PRZED SPOCZYNKIEM

W NOCY. (*)

Baruch. (*) Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który spuszczasz więzy snu na oczy moje i drzémkę na powieki moje. Oby było wolą Twoją, Wiekuisty, Boże mój i Boże Ojców moich! usnąć mnie w pokoju i obudzić mnie w pokoju, aby mnie nie przestraszyła wyobraźnia moja, ani złowrogie sny lub nieczyste dumania i aby łożo moje zostało niepokalane przed Tcbą; rozjaśnij oczy moje, bym nie usnął śmiertelnie. Bądź pochwalony, Wiekuisty! który przyświecasz całemu światu, majestatem Swoim.

El. Wszechmocny Królu wiarogodny!

Szema. Słuchaj Izraelu, Wiekuisty Bóg nasz, Wiekuisty jest Jedyny!

Szema Jisrael Adonaj Elohenu Adonaj Echod.

Baruch. (*) Niechaj pochwaloném będzie imię wspaniałego Królestwa Jego na wieki wieków!

Weahawta. I będziesz miłował Wiekuistego, Boga swego całym sercem i całą duszą i całą mocą swoją. I niech będą słowa te, które ci dziś przykazuję, w sercu twojém. I wpoisz je w dzieci swoje, i będziesz je rozbierał, siedząc w domu swoim, idąc w drogę, kładąc się i wstając. I przywiążesz je jako

וְקִשְׁרֹתֶם לְאוֹת עַל־יַדְּךָ וְהָיוּ לְטֹמְטֹמֹת בֵּין עֵינֶיךָ :
 וּכְתַבְתֶּם עַל־מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ :

וְיִהְיֶה נֶעֱם | אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כֹּנְנָה
 עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כֹּנְנָהוּ :

צא יֹשֵׁב בְּסֶטֶר עֲלוּיִן בְּצֶל שְׂדֵי יִתְלוּנָן : אֹמֵר לִיהוָה
 מַחְסֵי וּמְצוּדוֹתַי אֱלֹהֵי אֲבֹתַי חֲבֹבוּ : כִּי הוּא יִצְיִלְךָ מִכַּף יְקוּשׁ
 מִדְּבַר הַזּוֹת : בְּאַבְרָתוֹ | יִסֶּךְ לְךָ וְתַחַת כַּנְּפִיו תִּחְסֶה צְנָה
 וְסִתְרָה אִמְתּוֹ : לֹא־תִירָא מִפֶּחַד לִילָה מִחַץ יַעֲוֹף יוֹמָם :
 מִדְּבַר בְּאֵפֶל יִהְלַךְ מִקְטֵב יִשׁוּד צְהָרִים : יִפֹּל מִצִּדְּךָ | אֶלֶף
 וּרְבֵבָה מִימִינְךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ : רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְיֵט וְשִׁלַּמַּת
 רְשָׁעִים תִּרְאֶה : כִּי־אַתָּה יְהוָה מַחְסֵי עֲלוּיִן שְׁמַתָּ מְעוֹנָה :
 לֹא־תִאֲנָה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַּע לֹא־יִקְרַב בְּאַהֲלֶךָ : כִּי
 מִלְּאֲבִיו יִצְוֶה־לְךָ לְשִׁמְרֶךָ בְּכָל־דְּרָכֶיךָ : עַל־כַּפָּיִם
 יִשְׁאוּנְךָ פֶּן־תִּגַּף בְּאֶבֶן רִגְלֶךָ : עַל־שַׁחַל וּפְתָן תִּדְרֹךְ
 תִּרְמָם כַּפִּיר וְתַנּוּן : כִּי בִי חָשַׁק וְאִפְלֹטָהוּ אֲשַׁנְּבֶהוּ
 כִּי־יִדַע שְׁמִי : יִקְרָאֵנִי | וְאֶעֱנֶהוּ עִמּוֹ אֲנַכִּי בְּצָרָה
 אֲחַלְצֶהוּ וְאֲבַבְרֶהוּ : אֲרֹךְ יָמִים אֲשַׁבִּיעֶהוּ וְאֶרְאֶהוּ
 בִישׁוּעָתִי : אֲרֹךְ יָמִים וְכוּ'

יְיָ מְהֵרָבּוּ צַרִי רַבִּים קָמִים עָלַי : רַבִּים אוֹמְרִים
 לְנַפְשִׁי אֵין יִשׁוּעָתָה לֹא בְּאֱלֹהִים סֵלָה : וְאַתָּה יְיָ מִגֵּן בְּעַדִּי
 כְּבוֹדִי וּמְרִים רֵאשִׁי : קוּלִי אֱלֹהֵי אֲקָרָא וַיַּעֲנֵנִי מִהַר קִדְשׁוֹ
 סֵלָה : אֲנִי שָׁכַבְתִּי וְאִישָׁנָה הִקְיֹצוּתִי בִּי יְיָ יִסְמְכֵנִי : לֹא־
 אִירָא מִרְבָּבוֹת עִם אֲשֶׁר סָבִיב שְׁתוֹ עָלַי : קוּמָה יְיָ

הוֹשִׁיעֵנִי

znak na ręce swojej i staną się przepaską nad oczyma twojemi. I napiszesz je na podwojach domów swoich i na bramach swoich. (V Mojżesza 6, 4—9).

Wihl. (*) Zlój łaskę Swoją na nas Panie, Boże nasz, i dzieło rąk naszych utrwalał nam, i dzieło rąk naszych utrwalał je.

Joszew beseser. (*Psalm 91*). Siedząc pod ochroną Najwyższego, przebywając w cieniu Wszechmocnego, mianuję Wiekuistego Ostoną swoją i Twierdzą swoją, Bogiem swoim, któremu ufam. Bo On cię ocali od siideł i sieci, od niszczącego moru. Skrzydłem Swojém cię ostoni, a pod lotkami Jego schronisz się, tarczą i pancerzem Jego wiara. Nie obawiaj się strachu nocnego, strzały we dnie lecącój, moru czołgającego się w ciemności, zarazy niszczącój w południe. Przy boku twoim tysiące legną, miryady przy prawicy twojój, ale ciebie nie dosięgnie. Tylko oczyma swojemi patrzeć będziesz i ujrzysz jak będzie odplaconém nieprawym. Bo Ty mówisz: „Wiekuisty mą Ostoną,“ u Najwyższego tworzysz sobie ochronę. Nie zdarzy ci się nieszczęście, a plaga nie zbliży się do namiotu twojego. Bo aniołom Swoim cię poleci; by cię strzegli na wszystkich drogach twoich. Na rękach piastować cię będą, aby niepotrąciła o kamień noga twoja. Na lamparta, padalca stąpać będziesz, zdepcesz lwa i smoka. Bo Mnie pożądał i ocale go, wywyższę go, bo zna imię Moje. Gdy Mnie przywoła, odpowiem mu, w ucisku jestem przy nim, wybawię go i uczczę go. Długimi laty nasycę go i objawię mu zbawienie swoje.

Adonaj. (*Psalm 3*). Wiekuisty! jak liczni są nieprzyjaciele moi, wielu powstało przeciw mnie. Wielu mówi o mnie: „Nie masz już dla niego zbawienia u Boga.“ — Selah! — Ale Ty, Wiekuisty! jesteś Tarczą moją, Ty ocalasz mą cześć i wznosisz głowę moją. Głos swój wznoszę do Wiekuistego, a On mnie wysłucha, z świętój góry Swojój. Selah! Jam się położył i usnąłem, obudziłem się, bo Wiekuisty mnie wspierał. Nie obawiam się mirjad ludów, którzy w około mnie otaczają. Powstań, Wiekuisty!

הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהֵי כִּי־הִכִּיתָ אֶת־כָּל־אֹיְבֵי דָחִי שְׁנֵי רָשָׁעִים
שִׁבְרָתָ: דְּכִי הִישׁוּעָה עַל עַמֶּךָ בְּרַכְתָּךְ סֶלָה:

הִשְׁפִּיבֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מִלְּכָנוּ לַחַיִּים
וּפְרוֹשׁ עָלֵינוּ סֶפֶת שְׁלוֹמֶךָ וְתִקַּנְנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ
וְהוֹשִׁיעֵנוּ דְמַעַן שְׂמֹךְ וְחַגֵּן בְּעַדְנוּ וְהִסַּר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דְּכָר
וְחָרֵב וְרָעַב וְיַגוֹן וְהִסַּר שָׁטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵנוּ וּבְצֵל כְּנַפֶּיךָ
תִּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרָנוּ וּמְצִילֵנוּ אַתָּה כִּי אֵל מֶלֶךְ תִּגְוֵן וְרַחֵם
אַתָּה וְשִׁמּוֹר צִאתָנוּ וּבִוְאֵנוּ דְּחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

בְּרוּךְ יי בַּיּוֹם • בְּרוּךְ יי בַּלַּיְלָה • בְּרוּךְ יי בְּשִׁכְבֵּנוּ •
בְּרוּךְ יי בְּקוּמָנוּ • כִּי בִידֶךָ נִפְשׁוֹת הַחַיִּים וְהַמֵּתִים אֲשֶׁר
בְּיָדוֹ נִפְשׁ כָּל־חַי וְרוּחַ כָּל־בָּשָׂר אִישׁ: בִּידֶךָ אֶפְקִיד רוּחֵי
פְּדִיתָה אוֹתִי יי אֵל אֲמֵת: אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים יַחַד שְׂמֹךְ
וְקִים מִכְבוֹתֶךָ תָּמִיד וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד:

יִרְאוּ עֵינֵינוּ וַיִּשְׂמַח לִבֵּנוּ וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעַתֶּךָ
בְּאֲמַת בְּאֵמֶר דְּצִיּוֹן מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ יי מֶלֶךְ יי מֶלֶךְ יי יִמְלֶךְ
לְעוֹלָם וָעֶד • כִּי הַמְּכֹבֵת שְׁלֶךָ הִיא וּלְעוֹלָמֵי עַד תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד
כִּי אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֵלָּא אַתָּה:

הַמְּלֹאךְ הַנֶּאֱלָא אֶתִּי מִכָּל־רָע יִבְרַךְ אֶת־הַנְּעָרִים וַיִּקְרָא
בְּהֵם שְׁמִי וְשֵׁם אֲבֹתִי אֲבָרְהָם וַיִּצְחַק וַיִּדְגּוּ לְרֹב בְּקָרֵב
הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר אִם־שָׁמוּעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יי אֱלֹהֶיךָ וְהִישָׁר
בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה וְהִאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו וְשִׁמְרַתָּ כָּל־תְּקוּן כָּל־
הַמִּחְלָה אֲשֶׁר שִׁמְתִי בַּמִּצְרִים לֹא־אֲשִׁים עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי יי

רפאיה

wspomóż mnie, Boże mój! Bo rozbiłeś szczęki wszystkim nieprzyjaciołom moim, skruszyłeś zęby bezbożnych. U Wiekuistego jest zbawienie, nad ludem Twoim błogosławieństwo Twoje. Selah!

Haszkiwenu. (*) Dozwól Wiekuisty Boże nasz, byśmy się położyli w pokoju i wzbudź nas, Królu nasz, do życia; rozpościeraj nad nami namiot pokoju Swojego, popraw nas dobrém natchnieniem przed Sobą i wspomóż nas dla imienia Swojego, osłoń nas i usuń od nas wroga, zarazę, wojnę, głód i smutek, usuń zwodziciela z przed nas i z za nas i ukrywaj nas w cieniu skrzydeł Swoich, bo Ty jesteś Bogiem, naszym Stróżem i naszym Wyswobodzicielem, bo Tyś jest Wszchemogącym Królem łaskawym i litościwym i strzeż wyjście nasze i wnijście nasze ku życiu i ku pokojowi odtąd i na wieki.

Baruch. Błogosławiony Wiekuisty we dnie, błogosławiony Wiekuisty w nocy; błogosławiony Wiekuisty gdy się kładziemy; błogosławiony Wiekuisty, gdy wstajemy. Bo w ręce Twojej są dusze żywych i umarłych, w którego ręce zostaje dusza wszystkiego co żyje, i duch wszelkiego ciała ludzkiego. W ręce Twoje powierzam duch swój, Ty mnie okupujesz, Wiekuisty, Boże prawdy! Boże nasz w niebie, czyn, by imię Twoje było Jedyném, utrwalać władzę Swoją na zawsze, i panuj nad nami zawsze i wiecznie.

Jiru. Oby oczy nasze widziały i serce nasze się radowało, a dusza nasza się ucieszyła Twojém zbawieniem prawdziwém, gdy mówić będą Syonowi: „Bóg twój panował.“ Wiekuisty jest Królem, Wiekuisty królował, Wiekuisty królować będzie zawsze i wiecznie. Bo Twoją jest władza i na wieki wieków panować będziesz w chwale, albowiem nie mamy innego Króla prócz Ciebie.

Hamalach. (*) Anioł, który mnie wybawił od wszelkiego złego, oby pobłogosławił tym młodzieńcom i oby przez nich nazywano imię moje i imię Ojców moich: Abrahama i Izaaka, i oby wzrastali w mnóstwie, wśród kraju. I rzekł: „Jeżeli słuchać będziesz głosu Wiekuistego, Boga swojego, i, co prawe w oczach Jego, wykonasz, i będziesz uważnym na przykazania Jego i przestrzegać będziesz wszystkich ustaw Jego, to żadną plagą, któremi karałem Egipcyan, ciebie karać nie będę, bo Ja jestem Wiekuistym,

רפאיך : ויאמר יי אל השמן יגער יי בך השמן יגער יי
 בך הבחר בירושלים הלא זה אוד מצל מאש : הגה מטרתו
 של שלמה ששים גבורים סביב לה מגברי ישראל : כלם
 אחזי חרב מלמדי מלחמה איש חרבו על ירכו מפחד
 בקילות :

יברכה יי וישמרה : יאר יי פניו אליך ויתנה : ישא
 יי פניו אליך וישם קה שרום : גפ

הגה לא ינום ולא ישן שומר ישראל : גפ

לישועתך קויתי יי • קויתי יי לישועתך • יי
 לישועתך קויתי : גפ

בשם יי אלהי ישראל מימיני מיכאל • ומשמאלי
 גבריאל • ומלפני אוריאל • ומאחורי רפאל • ועל ראשי
 שכינת אל : גפ

קב • שיר המעלות אשרי כדירא יי ההלך בדרךיו :
 יגיע בפקה כי תאכל אשריה וטוב לך : אשתך ונגנן פוריה
 בירכתי ביתך בגיף בשתילי זיתים סביב לשלחנה : הגה
 כייכן יברך גבר ירא יי : יברכה יי מציון וראה בשוב
 ירושקם כל ימי חייה : וראה בגנים לבניה שלום על
 ישראל :

רגזו ואל תחמאו אמרו בלבבכם על משפבכם
 ודמו סלה : גפ

Lekarzem Twoim.“ I rzekł Wiekuisty do oskarzyciela: „Ofuknie cię Wiekuisty, oskarzycielu! i ofuknie cię Wiekuisty, który wybrał Jeruzalem, wszak to głównia, wydobyta z ognia.“ Otóż łoże Salomona otoczone jest sześćdziesięcią mocarzami, z mocarzy Izraela, wszyscy opasani mieczami, wyćwiczeni do boju, każdy z mieczem swoim u bioder swoich, przed strachem nocy.

Jewarechecha. Oby ci Wiekuisty pobłogosławił i strzegł cię!

Oby Wiekuisty przyświecał ci obliczem Swojem i był dla ciebie łaskawym.

Oby Wiekuisty zwrócił oblicze Swoje ku tobie i obdarzył cię pokojem! (Trzy razy).

Hine. Otóż nie drzémie i nie śpi Stróż Izraela. (Trzy razy).

Liszuoscha. Pomocy Twojej wyglądam, o Wiekuisty! Wyglądam, o Wiekuisty! pomocy Twojej. O Wiekuisty! pomocy Twojej wyglądam. (Trzy razy).

Beszem. W imię Wiekuistego, Boga Izraela! po prawicy mojej: Michael; po lewicy mojej: Gabryel; przedemną: Oriel; za mną: Rafael; a nad głową moją: majestat Boży. (Trzy razy).

Szyr. (Psalm 128). Pieśń stopniowa. Szczęśliwy każdy bojący się Wiekuistego, postępujący Jego drogami. Jeżeli pracę rąk swoich pożywasz, toś szczęśliwy i dobrze ci się stanie. Żona twoja, jak płodna winnica na około domu twego; dzieci twoje, jak lato-rośle oliwne na około twego stołu. Otóż to tak błogosławionym bywa mąż bojący się Wiekuistego. Niech cię błogosławi Wiekuisty z Syonu, obyś ujrzał szczęście Jerozolimy przez wszystkie dni życia swojego, obyś się doczekał dzieci swoich dzieci. Pokój z Izraelem!

Rigzu. Drżycie, a nie grzeszcie, rozmyślajcie o tém. w sercu swoim, na łożu swoim i uspokójcie się! — Selah! — (Trzy razy).

- אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מֶלֶךְ . בְּמִרְם כָּל־יִצִיר נִבְרָא :
 לָעֵת נַעֲשֶׂה בְּחַפְצוֹ כֹּל . אֲזִי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא :
 וְאַחֲרֵי כִּכְלוֹת הַכֹּל . לְבַדּוֹ יִמְלֹךְ נִזְרָא :
 וְהוּא הָיָה וְהוּא הוֹה . וְהוּא יִהְיֶה בְּתַפְאָרָה :
 וְהוּא אֶחָד וְאֵין שְׁנַי . לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחֲבִירָה :
 בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תְּכָלִית . וְלוֹ הָעוֹז וְהַמְשֻׁרָה :
 וְהוּא אֱלֹהֵי וְחֵי גֹאֲלֵי . וְצוֹר חֲבָלֵי בְּעֵת צָרָה :
 וְהוּא נָסִי וּמְנוּס לִי . מְנַת בּוֹסֵי בְיוֹם אֶקְרָא :
 בְּיָדוֹ אֶפְקִיד רוּחֵי . בְּעֵת אִישָׁן וְאַעִירָה :
 וְעַסְרוּחֵי גְּנִיתִי . יִי לִי וְלֹא אִירָא :
-

Adon olam. Pan Wszechświata, który panował przed stworzeniem wszelkiej istoty,

Gdy za Jego wolą wszystko się stało, wtedy Królem imię Jego było.

A gdy wszystko ustanie, On sam jeszcze panować będzie wspaniały.

Bo On był, jest i będzie w Swym majestacie.

On jedyny, nie masz drugiego do porównania, do zestawienia z Nim.

Bez początku i bez końca; Jego jest moc, Jego władza.

A On mym Bogiem, On wiecznym Zbawicielem, Opoką w dolegliwościach i w czasie złej doli.

On mym Proporcem i moją Uciezką, udziałem kielicha pociechy, gdy Go wzywam.

W Jego ręce poruczam duch swój, gdy zasypiam, gdy się obudzam.

A wraz z duchem i ciało swoje; Wiekuisty ze mną, niczego się nie obawiam.

סדר ברית מילה

כשטביאין התינוק למול אומרין .

בְּרוּךְ הַבָּא .

המוהל לוקח הילד ואומר .

אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם אָבִינוּ הַתְּהִלָּה
לְפָנֵי יְהוָה תָּמִיד :

ואח"כ מניח הילד על הכסא המוכן לאליהו ואומר .

זֶה הַכֶּסֶּא שֶׁל אֱלֹהֵינוּ זְכוּר לְטוֹב : לִישׁוּעָתְךָ קִנִּיתִי
יְי : שִׁבְרָתִי לִישׁוּעָתְךָ יְי . וּמִצּוֹתֶיךָ עָשִׂיתִי : אֱלֹהֵינוּ מִלֵּאדָּה
הַבְּרִית . הִנֵּה שְׁלָךְ לְפָנֶיךָ : עֲמוּד עַל יְמִינֵי וְסַמְבְּנֵי .
שִׁבְרָתִי לִישׁוּעָתְךָ יְי : שֵׁשׁ אֲנָכִי עַל אִמְרָתְךָ . כְּמוֹצֵא
שָׁלֹל רָב : שְׁלוֹם רַב לְאַהֲבֵי תוֹרָתְךָ . וְאֵין לָמוֹ מְכַשׁוֹל :
אֲשֶׁרִי וְתִבְחַר וְתִקְרַב יִשְׁכֵּן חֲצֵרֶיךָ : נִשְׁבָּעָה בְּטוֹב
בֵּיתְךָ קְדוֹשׁ הַיְכָלְךָ :

ברוך

OBRZĄDEK

PRZYMIERZA OBRZEZANIA. (*)

(Gdy dziecko przyniesionem bywa do miejsca, gdzie się obrządek ma odbyć, przywitają przychodzących słowami:)

„Błogosławiony przychodzący!

(Obrzezak odbiera dziecko mówiąc:)

Święty, błogosławiony On, mówił do praojca naszego, Abrahama: „Chodź przedemną i stań się doskonałym!”

(Potem kładzie je na krzesło przygotowane ku temu, mówiąc:)

Oto krzesło Eljasza, błogięj pamięci! Pomocy Twojéj wyglądam, Wiekuisty! mam nadzieję w Twojéj pomocy, Wiekuisty! przykazania Twoje spełniłem Eljaszu, aniele przymierza! oto masz przed sobą co twoje, stań przy prawicy mojej i wesprzyj mnie! Mam nadzieję w Twojéj pomocy, Wiekuisty! Cieszę się ja słowami Twojemi, jak zabierający wielką zdobycz. Pokój nieskończony miłującym Zakon Twój, nie masz dla nich potykania. Błogo temu, którego wybierasz i zbliżasz ku Sobie by mieszkał w przedsiódkach Twoich. Nasycimy się słodyczą domu Twojogo, świętego przybytku Twojogo.

ולוקח הילד מהכסא ונותנו לסנדק ויאמר .

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו
וצונו על המילה :

אב הילד אומר אחר המילה .

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו :

והקהל עונין .

בשם שנכנס לברית . בן יבגם לתורה ולחפה
ולמעשים טובים :

המזהל לוקח כוס של יין ומברך .

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הנפן :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדש ידיד
מבטן וחזק בשארו שם וצאצאיו חתם באות ברית קודש
על בן בשכר זאת אל חי חלקנו צורנו צוה להציל ידידות
שארנו משחת למען בריתו אשר שם בבשרנו . ברוך אתה
יי בורת הברית :

אלהינו ואלהי אבותינו קיים את הילד הזה לאביו
ולאמו ויקרא שמו בישראל (פלוגי בר פלוגי) ישמח האב
ביוצא חלציו ותגל אמו בפרי בטנה . כפתוב ישמח
אביו ואמה ותגל יולדתה : ונאמר ואעבר עליך ואראך
מתבוססת .

(Początem bierze dziecko z krzesła, oddaje go trzymającemu do obrzezania i odmawia błogosławieństwo:)

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś nas poświęcił Swojami przykazaniami i polecił nam obrzezanie.

(Ojciec dziecka, po dokonaniem obrzezania, mówi:)

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś nas poświęcił Swojami przykazaniami i rozkazał wprowadzić go do przymierza Abrahama, praojca naszego.

(Lud odpowiada:)

Tak, jak wprowadzonym został do przymierza, tak niechaj będzie wprowadzonym do nauki Zakonu, do małżeństwa i do dobrych uczynków.

(Początem obrzezak bierze kielich z winem i mówi:)

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś stworzył owoc winnicy.

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który poświęciłeś ulubionego od łona matki i ustanowiłeś przepis dla jego ciała, a potomków jego odznaczyłeś znakiem świętego przymierza. Przeto, w nagrodę tego, Boże żywy, Udziale nasz, Opoko nasza! rozkazałeś ocalić towarzyszkę ciała naszego (*) od zguby, dla przymierza Swojego, które ustanowił na ciele naszym. Bądź pochwalony, Wiekuisty! zawierający przymierze.

Elohenu. Boże nasz i Boże Ojców naszych! utrzymuj to dziecię ojcu i matce jego i niech go w Izraelu nazywają imieniem: Niechaj się cieszy ojciec wysłany z lędźwi jego, niech się raduje matka owocem swego łona, jak mówiono: „Cieszyć się będą: ojciec twój i matka twoja, i radować się będzie rodzicielka twoja.“ I dalej mówiono: „I przeszedłem mimo ciebie i widziałem

מִתְּבוֹסֶסֶת בְּרַמְיָךְ • וְאָמַר לְךָ בְּרַמְיָךְ חַיִּי • וְאָמַר לְךָ
 בְּרַמְיָךְ חַיִּי : וְנֹאמַר זְכוּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּכָר צְוָה לְאַלְפָה
 הַזֶּה : אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אֲבָרָהֶם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק : וַיַּעֲמִידָהּ
 לְיַעֲקֹב הַחַק • לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם : וְנֹאמַר וַיִּמַּל אֲבָרָהֶם
 אֶת־יִצְחָק בְּנֵו בֶן שְׁמוֹנֶת יָמִים כַּאֲשֶׁר צְוָה אֱלֹהִים :
 הוֹדוּ לַיְי כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם תְּסֻדוּ : פְּלוּגֵי זֶה תִּקְטָן גְּדוֹל
 יְהוָה כְּשֵׁם שְׁנַכְנַם לְבְרִית בֶּן יַכְנָם לַתּוֹרָה וּלְחַפְּזָה
 וּלְמַעֲשֵׂים מַזְבִּיחַ :

cię tarzającą się we krwi swojej i rzekłem ci: „krwią swoją ożyjesz!”, i rzekłem ci: „krwią swoją ożyjesz!”“ I jeszcze mówiono: „Wiecznie pamięta o przymierzu Swojem, o słowie poleconem tysiącnym pokoleniom, które zawarł z Abrahamem, zaprzysiągł Izaakowi i ustalił z Jakóbem, jako ustawę dla Izraela, jako wieczne przymierze.“ I mówiono: „I obrzezał Abraham syna swego, Izaaka, w wieku dni ośmiu, jak mu przykazał Bóg.“ Chwalcie Wiekuistego, bo dobry, bo wiecznie trwa Jego łaska; (imię dziecka), malec ten, oby wyrósł i jak wprowadzonym został do przymierza, tak niechaj będzie wprowadzonym do nauki Zakonu, do małżeństwa i do dobrych uczynków.

סדר פדיון הבן

ילד בכור לאמו, אם אביו ואמו אינם משבט לוי, פודין אותו שלשים יום אחר לידתו בעד ה' סלעים (כ' — ל' זה"פ) אצל הכהן שיבחר האב.

אבי הילד לוקח את הילד ונותנו לכהן ואומר.

זֶה בְּנִי בְּכוֹרִי הוּא פֶטֶר וְרַחֵם לְאִמּוֹ וְתִקְדָּשׁ בְּרוּךְ הוּא צְנֹה לְפָדוֹתוֹ. שְׁנַאֲמַר וּפְדוּיָו מִבֶּן-חֹדֶשׁ תִּפְדֶּה בְּעֶרְכָּךְ כֶּסֶף חֲמִשָּׁת שֶׁקֶלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה הוּא : וְנֹאמַר קִדְּשִׁי לִי כָל-בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל-רַחֵם בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא :

הכהן אומר

מֵאֵי בְּעִית טָפִי לְתֵן בְּנֶךָ בְּכוֹרֶךָ שֶׁהוּא פֶטֶר וְרַחֵם לְאִמּוֹ אִי בְּעִית לְפָדוֹתוֹ בְּעֵד חֲמִשׁ סָלָעִים כְּדַמְחֵיבֶת מִדְּאוּרֵיתָא :
חפין

OBRZĄDEK

wykupienia pierworodnego syna. (*)

Syn pierworodny matce, jeżeli ani ojciec, ani matka, nie pochodzą z pokolenia Lewi, winien być wykupiony u Kapłana, którego sobie rodzice wybierają, za pięć Sela (20 do 30 Złp.) dnia trzydziestego po urodzeniu, lub później.

(Ojciec przedstawia syna Kapłanowi, mówiąc:)

Oto syn mój pierworodny, on rozwiązał łono swój matki, a Święty, błogosławiony On, rozkazał wykupić go, jak mówiono: „A co do okupu, to go wykupisz od wieku miesiąca, wedle szacunku swego, srebrem pięć szekalim, w szeklu świątyni, to jest dwadzieścia gerah.“ I dalej mówiono: „Poświęć mi wszelkie pierworodne, rozwiązujące wszelkie łono macierzyńskie u synów Izraela, w człowieku i w bydle, do mnie ono należy.“

(Kapłan mówi do ojca:)

Co wolisz bardziej? czy oddać syna swego pierworodnego, który rozwiązał łono swój matki, albo czy wolisz wykupić go, za pięć Sela, (*) jakżeś obowiązany, wedle Zakonu?

האב עונה

תִּפְּץ אֲנִי לְפָרוֹת אֶת־פְּנֵי וְהִילֵךְ דְּמֵי פְדִיּוֹנוֹ כְּדַמְחוּיִבְתִּי
מְדַאֲרִיתָא :

האב נותן הכסף לכהן ואומר

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קָדְשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל פְּדִיּוֹן הַבֵּן :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיַּמְנוּ
וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְן הַזֶּה :

הכהן מברך את הילד

יְבָרְכֶךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ :

יָאֵר יְיָ פְּנֵי אֱלֹהֶיךָ וַיְחַנֶּךָ :

יִשָּׂא יְיָ פְּנֵי אֱלֹהֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שָׁלוֹם :

(Ojciec odpowiada:)

Życzę ja wykupić syna swojego i otóż pieniądze, za okup jego, jakem obowiązany, wedle Zakonu.

(Daje Kapłanowi pieniądze, bierze od niego syna i mówi:)

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś nas poświęcił Swojemi przykazaniami i polecił nam wykupienie syna pierworodnego.

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który nas utrzymałeś przy życiu i zdrowiu, byśmy się doczekali téj uroczystej pory.

(Kapłan daje dziecku błogosławieństwo:)

Jewarechecha. Oby ci Wiekuisty pobłogosławił i strzegł cię!

Oby Wiekuisty przyświecał ci obliczem Swojem i był dla ciebie łaskawym.

Oby Wiekuisty zwrócił oblicze Swoje ku tobie i obdarzył cię pokojem!

ברכות אירוסין ונשואין

בעל הברכה לוקח בידו כוס של יין ואומר .

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן :
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל הָעֵרְוֹת . וְאָסַר לָנוּ אֶת־הָאֲרוּסוֹת .
וְהִתִּיר לָנוּ אֶת־הַנְּשׂוּאוֹת לָנוּ עַל יְדֵי חֲפָה וְקִדּוּשֵׁין . בְּרוּךְ
אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי חֲפָה וְקִדּוּשֵׁין :

שׁוֹתָה וּנְתַן לְהִתֵּן וּלְכַלּוֹה — וְהַחֲתַן אוֹמֵר .

הֲרִי אֶתְּ מְקַדְּשֶׁת לִי בְּטַבְעֶת זוֹ כְּדַת מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל :

קורין הכתובה

כ ת ו ב ה

ברביעי בשבת שלשה ימים להודש כסלו שנת חמשת אלפים
ושש מאות ועשרים וארבע לבריאת עולם למנן שאנו סתין
כאן (שם העיר) איך ר' [פלוגי בר פלוגי] אמר להדא בתולתא
(ארמלתא, מתרכתא, חלוצתא) [פכ"פ] הוה לי לאנתו כדת משה
וישראל, ואנא אפלא ואוקיר ואיוון ואפרנס יתיכי כהלכות גוברין
יהודאין

Błogosławieństwa przy Ślubie. (*)

(Przyjaciel lub krewny nowożeńców, mówi z kielichem wina w ręku :)

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś stworzył owoc winnicy.

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś nas poświęcił Swojami przykazaniami i zakazał nam związki kazirodcze, zabronił nam narzeczone i pozwolił nam zaślubione, przez odbycie ślubu pod baldachinem. Bądź pochwalony, Wiekuisty, poświęcający lud Swój Izraela, przez odbycie ślubu pod baldachinem.

(Pije wino i daje także ślubującym, a narzeczony mówi do narzeczonej :)

Bądź mi poświęconą obrączką, wedle prawa Mojżesza i Izraela.

**Hare ath mekudeszes li betabaas zu kadas
Moszeh we-Jisrael.**

(Czyta się: **AKT ŚLUBNY (KESUBAH)** poprzednio już spisany i przyjęty).

Działo się dnia czwartego w tygodniu, trzeciego dnia, miesiąca Kislew, roku pięć tysięcy sześćset dwadzieścia i cztery od stworzenia świata, podług ery, używaną w mieście tutejszem (nazwisko miasta).

Pan N., syn pana N., oświadczył obecnej tu paunie (wdowie, rozwódce, lewiratce *) / N., córce pana N.: „Bądź mą żoną, wedle prawa Mojżesza i Izraela, a ja ci dawać będę usługę, otaczać uszanowaniem, karmić i utrzymywać cię, wedle zwyczaju mężów

*) Wdowa po zmarłym bezdzietnie mężu, winna być zaślubioną przez brata jego, a jeżeli ten wzbrania się pojąć wdowę tę za małżonkę, daje jej list rozwodowy, przy czém wdowa dopełnia na nim obrządek zdejmowania obuwia z nogi jego. To się nazywa: קליצה Rzewód lewiratowy (V Mojż. Rozdz. 25 w. 5—10).

ברכות אירוסין ונשואין

יהודאין דפלחין ומוקדין חנין ומפרנסין לנשיהון בקושטא , ויהיבנא ליכי מהר בתוליכי כסף זוזי מאתן דחזי ליכי מדאורייתא , ומזוניכי וכסותיכי וסיפוקיכי ומיעל ליתכי כארח כל ארעא , וצביאת מרת פ' בתולתא (ארמלתא, מתרכתא, חלוצתא) דא , והות ליה לאנתו ודין נדוניא דהנעלת ליה מבי אבוח, בין בכסף בין בזהב בין בתכשיטין במאני דלבושא ובשימושא דערסא מאה זקוקים כסף צרוף — וצבי ר' פ' חתן דגן והוסיף לה מן דיליה מאה זקוקים כסף צרוף אחרים כנגדן סך הכל מאתים זקוקים כסף צרוף — וכך אמר ר' פ' חתן דגן אחריות שטר כתובתא דא נדוניא דין ותוספתא דא קבלית עלי ועל ירתי בתראי להתפרע מכל שפר ארג נכסין וקינינין , דאית לי תחות כל שמיא , דקנאי ודעוויד אנא למקנאי , נכסין דאית להון אחריות ודלית להון אחריות כלהון יהון אחראין וערבאין לפרוע מנהון שטר כתובתא דא נדוניא דין ותוספתא דא ואפילו מן גלימא דעל כתפאי בחיי ובמותו מן יומא דגן ולעלם ואחריות (והוטר) שטר כתובתא דא נדוניא דין ותוספתא דא קבל עליי ר' פכ"פ חתן דגן כחומר כל שטרי כתובות ותוספתות דנהגין בבנות ישראל , העשוין כתקן חז"ל דלא כאסמכתא ודלא כטופסי דשטרא , וקנינא מן ר' פכ"פ חתן דגן למרת פכ"פ בתולתא דא בכל מה דכתב ופריש לעיל , במנא דכשר למקנאי ביה — הכל שריר וקים —

חתימת העדים ,

. נאום

. ונאום

ואח"כ בעל הברכה השנייה מכרך על-כוס יין אחר .

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן :
 בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֵבֵל בָּרָא לְכַבוֹד :
 בְּרוּךְ

żydowskich, dających swym żonom usługę, otaczających je uszanowaniem, karmiących i utrzymujących je uczciwie. Dam ci pieniądze wiana twojego, dwieście Zuzów *) , należące się tobie, wedle praw Zakonu, żywność twoją, odzież twoją, utrzymanie twoje i pełnić będę obowiązki małżeńskie, wedle zwyczaju całego świata.“

Pani N., nasza panna (wdowa, rozwódka, lewiratka) zezwoliła téż stać się jego małżonką. Co się tyczy posagu, wniesionego przez nią do domu rodzicielskiego, bądź w pieniądzach, bądź w złocie i kosztownościach, bądź w ubiorach do przyodziewku, bądź w pościeli, to wszystko przyjmuje pan N. w cenie stu Zekukim **) czystego srebra. Jako dodatek, pan N., narzeczony nasz, dodaje jój z swojego jeszcze sto Zekukim czystego srebra, razem więc przyjmuje na siebie dwieście Zekukim czystego srebra. Dalej oświadczył pan N., narzeczony nasz: „Ewikcją tego aktu ślubnego, posagu i tego dodatkowego posagu, przyjmuję na siebie i na spadkobierców swoich po mnie, aby to było spleconém z najlepszych części majątku i posiadłości moich, które posiadam pod całym niebem, które już nabyłem i które w przyszłości nabywać będę, czy ten majątek posiada ewikcją, lub czy jój nie posiada. Wszystko to ma być zastawioném i poręczającém, by z tego spłacić akt ślubny ten, posag ten i dodatkowy ten posag, nawet z płaszczą, który na ramionach swoich noszę, za życia mojego i po śmierci mojej, od dnia dzisiejszego aż na wieki.“ Ewikcją tego aktu ślubnego, tego posagu i tego dodatkowego posagu, przyjął na siebie pan N., narzeczony nasz, podług ważności wszystkich aktów ślubnych i dodatkowych, używanych względem córek Izraela, wedle postanowienia naszych mędrców, błogosławionej pamięci, nie zaś jako kontrakt symulacyjny lub koncept aktu.

Odebraliśmy przyjęcie umowy na wszystko co wyżej spisano i wyrażono od pana N., narzeczonego naszego, dla pani N., naszej narzeczonej, za pomocą ubioru, uważanego jako stosowny do przyjmowania nim umowy. ***) Wszystko to utwierdzone i trwałe. (Podpisy dwóch świadków).

(Poczem drugi przyjaciel lub krewny nowożeńców, odmawia następujące błogosławieństwa nad drugim kielichem:)

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś stworzył owoc winnicy.

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś wszystko stworzył ku czci Swojej.

*) Zuz = 39 groszy polskich.

**) Złote reńskie.

***) Dzieje się to pospolicie za pośrednictwem sukni, którą świadkowie dają uchwycić stronom zawierającym umowę (tutaj narzeczonemu i narzeczonej), tudzież poręczycielom.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר הָאָדָם :
 בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר יוֹצֵר אֶת-
 הָאָדָם בְּצִלְמוֹ . בְּצִלְמֵ דְמוּת תְּבַנְיָתוֹ . וְהִתְקִין לוֹ מִמֶּנּוּ בְּיָן
 עֵדֵי עַד . בְּרוּךְ אַתָּה יי יוֹצֵר הָאָדָם :
 שׂוֹשֵׁל תְּשׂוּשׁ וְתִגַּל הֶעֱקַרְתָּ . בְּקַבּוּץ בְּנֵיהָ לְתוֹכָהּ
 בְּשִׁמְחָה . בְּרוּךְ אַתָּה יי מְשַׁמְּחַ צִיּוֹן בְּבְנֵיהָ :
 שִׁמְחַ תְּשִׁמַּח רַעִים הָאֱהוּבִים . בְּשִׁמְחָה יִצְיֶרְךָ בְּגֵן
 עֵדֶן מִקֶּדֶם . בְּרוּךְ אַתָּה יי מְשַׁמְּחַ חֲתָן וְכֻלָּה :
 בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר פָּרָא שִׁשּׁוֹן
 וְשִׁמְחָה חֲתָן וְכֻלָּה . גִּילָה רְנָה דִּיצָה וְחֻדְדָה . אֶתְבָּה וְאֶתְנָה
 וְשָׁלוֹם וְרַעוּת . מִהֲרָה יי אֱלֹהֵינוּ יִשְׁמַע בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת
 יְרוּשָׁלַיִם . קוֹל שִׁשּׁוֹן וְקוֹל שִׁמְחָה קוֹל חֲתָן וְקוֹל כֻּלָּה . קוֹל
 מְצֻהָלוֹת חֲתָנִים מְחַפְּתִים וְנִעְרִים מְשֻׁשְׁתָּה נְגִינָתָם . בְּרוּךְ
 אַתָּה יי מְשַׁמְּחַ חֲתָן עִם הַכֻּלָּה :

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś stworzył człowieka.

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś stworzył człowieka na obraz Swój, na obraz podobieństwa Swój budowy i przygotował Sobie z niego, budowę wieczną. Bądź pochwalony, Wiekuisty! Twórco człowieka!

Cieszyć się będzie i radować nieplodna, gdy się zbiorą kiedyś dzieci jej, radośnie wśród niej. Bądź pochwalony Wiekuisty! uciechający Syon przez jego dzieci!

Rozwesel także związanych miłością, jakieś niegdyś rozweselił twory Swoje w ogrodzie Eden. Bądź pochwalony Wiekuisty! pocieszający oblubieńca i oblubienicę!

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś stworzył wesele, radość, oblubieńca i oblubienicę, wesołość, ochotę, uciechę, miłość, braterstwo, pokój i przyjaźń. Oby rychło, Wiekuisty Boże nasz! słyszonym był w miastach Jehudah i w ulicach Jeruzalemu, głos radości i głos wesela, głos oblubieńca i głos oblubienicy, głos radosny oblubieńców z pokojów nowożeńczych i śpiew młodzieńców uczujących. Bądź pochwalony, Wiekuisty! uciechający oblubieńca i oblubienicę.

צְרוּק הַדִּין

הַשּׁוֹמֵעַ שְׁמוּעָה רַעָה , מִיָּתֵהּ אֹו שֹׂאֵר צְרוּהָ יִכְרֹךְ עַל הָרַעָה כֶּשֶׁם שֶׁמִּכְרֹךְ
עַל הַמּוֹבָה .

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם דִּין הָאֱמֶת :

אוּ בְּלִי אֲדֹנּוֹת

בְּרוּךְ דִּין הָאֱמֶת :

תַּפְלוֹת בְּבֵית הַחַיִּים

מִי שֶׁלֹּא הָיָה שְׁלֹשִׁים יוֹם בְּבֵית הַחַיִּים , בְּכוֹאוֹ שֵׁם יֵאֲמַר .

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר יָצַר אֶתְכֶם
בְּדִין . וְזָן וְכִלְכַּל אֶתְכֶם בְּדִין . וְהִמִּית אֶתְכֶם בְּדִין . וְיִוָּדַע
מִסֵּפֶר כְּכֹתְבְּכֶם בְּדִין . וְעֵתִיד לְהַחְזִיר וּלְהַחְיוֹתְכֶם בְּדִין . בְּרוּךְ
אַתָּה יְיָ מְחַיֶּה הַמֵּתִים :

אַתָּה גְּבוּר לְעוֹזְקִים אֲדָנִי מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ :
מִכֻּלְכָּל חַיִּים בְּחֹסֶד מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים מִיַּמְךָ
נוֹפְלִים

Rezygnacja na wyroki Boże. (*)

(Jeżeli komu donoszą o niepomyślnej wiadomości, o śmierci czyjś lub inném nieszczęściu, czy go ta wiadomość osobiście obchodzi lub nie, winien dziękować Bogu następującém błogosławieństwem:)

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! Sędzio sprawiedliwy!

(albo krócej:)

Bądź pochwalony, Sędzio sprawiedliwy!

MODLITWA W DOMU WIECZNOŚCI.

(Kto przez dni trzydzieści nie był na cmentarzu, mówi wchodząc:)

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! który was stworzył przez wyrok sprawiedliwości, karmił i utrzymywał was przez wyrok sprawiedliwości i śmierć wam zadał przez wyrok sprawiedliwości, dochodzi liczby was wszystkich, w sądzie Swoim i gotów jest wskrzesić was na nowo do życia, przez wyrok sprawiedliwości. Bądź pochwalony, Wiekuisty! wskrzeszający zmarłych!

Atha Gibor. Tyś potężny wiecznie, o Panie mój, Tyś wskrzeszający zmarłych, Tyś hojny w zbawienie.

Karmiący żywych łaskawie, wskrzeszający zmarłych wielkiem miłosierdziem, podpierający upadających, leczący chorych,

נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר . מי כמנהג בעל נבירות ומי דומה לך מלך ממית ומתיה ומצמיח ישועה : ונאמן אפה להחיות מתים : ועל כל זה אנחנו תיבים להודות לך וליתד את-שמה הגדול הנבור והנורא . אין בערכך יי אלהינו בעולם הזה . ואין זולתך מלבנו לחיי העולם הבא : אפס בלתיך גואלנו לימות המשיח . ואין דומה לך מושיענו לתחית המתים :

כשמביאין את המת לקבורה אומרים זה .

הצור תמים פעלו פי כל דרכיו משפט . אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא : הצור תמים בכל פעל . מי יאמר לו מה תפעל . השליט במטה ובמעל . ממית ומתיה מזריר שאול ויעל : הצור תמים בכל מעשה . מי יאמר לו מה תעשה . האומר ועשה . חסד חנם לנו תעשה . ובזכות הנעקד בשה . הקשיבה ועשה : צדיק בכל דרכיו הצור תמים . ארך אפים ומלא רחמים . חמל נא ותוס נא על אבות ובנים . פי לך ארון הסליחות ותרחמים : צדיק אפה יי להמית ולהחיות . אשר בידך פקדון כל רוחות . חלילה לך זכרוננו למחות . ויהי נא עיניך ברחמים עלינו פקוחות . פי לך ארון הרחמים והסליחות : אדם אם בן שנה יהיה . או אלף שנים יתיה . מה יתרון לו כלא היה יהיה . פרוק דין האמת ממית ומתיה : פרוק הוא פי אמת דינו . ומשומט הכל בעינו . ומשלם לא

ח שבונו

rozwiązujący uwieczonych i dotrzymujący wiary spoczywającym w ziemi. Któż jak Ty Mężem wszechsilnym? Któż podobnym Tobie, Królem zadającym śmierć i wskrzeszającym zmarłych i pozwalającym zakwitnąć zbawieniu? Polegamy na Tobie, że wskrzesisz umarłych.

Weal. A za to wszystko winniśmy dziękować Ci, głosić jedność imienia Twojego, wielkiego, potężnego i straszego. Nie masz podobnego Tobie, Wiekuisty, Boże nasz! na tym świecie nie masz, oprócz Ciebie, Królu nasz! w życiu świata przyszłego, nikogo, prócz Ciebie, Zbawicielu nasz! w czasach Messyjaszowych, i nie masz równego Tobie, pomagający nam, przy wskrzeszeniu zmarłych!

(Gdy przynoszą zmarłego do grobu:)

Opoko nasza! którego czyny są doskonałe, bo wszystkie drogi Jego są prawem, Bóg prawdy, nie masz w nim nieprawości, sprawiedliwy i szczerzy On. Opoko nasza! który doskonałym jest w każdym czynie, któż Mu powie: „co czynisz?“ Rządzący nisko i wysoko, zadający śmierć i wskrzeszający do życia, wtrącający do grobu i wydobywający z niego! Opoko nasza! doskonały w każdym dziele, któż Mu powie: „co robisz?“ On rzeknie i dokonywa. Świadczy nam łaskę niezastudzoną, a dla zasługi związanego, jak jagnię, (*) wysłuchaj i uczyn! Sprawiedliwym we wszystkich Swych drogach jest Opoka nasza doskonała, nieskory do gniewu i pełen miłosierdzia, zlituj się i osłoń rodziców i dzieci! bo Twojem jest, Panie! przebaczenie i miłosierdzie. Sprawiedliwym jesteś, Wiekuisty! zadając śmierć i wskrzeszając do życia, bo w Twój ręce jest obrachunek ze wszystkimi duchami, dalekiem jest od Ciebie zgładzić wspomnienie o nas, oby oczy Twoje miłosierne, były otwarte na nas, bo Twojem jest Panie! miłosierdzie i przebaczenie. Człowiek, czy ma wieku rok jeden, czy żyje lat tysięcy, jakież ma pierwszeństwo? Zawsze będzie, jak gdyby nie istniał. Bądź pochwalony, Sędzio sprawiedliwy! zadający śmierć i wskrzeszający do życia. Niechaj będzie pochwalonym, bo wyrok Jego sprawiedliwym jest, bo wszystko On okiem Swojem ogarnia i odpłaca człowiekowi

חֲשַׁבְנוּ וְדִינוּ . וְהַכֵּל לְשִׁמּוֹ הַזְּדִיחַ יִתְּנֵנוּ : יִדְעֵנוּ יי כִּי
 צֶדֶק מִשְׁפָּטֶיךָ . תִּצְדַּק בְּדַבְרֶיךָ . וְתִזְכֶּה בְּשִׁפְטֶיךָ . וְאִין
 לְהִרְהוֹר אַחַר מִדַּת שִׁפְטֶיךָ . צִדִּיק אֶתָּה יי וַיֵּשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ :
 דִּין אֱמֶת . שׁוֹפֵט צֶדֶק וְאֱמֶת . בְּרוּךְ דִּין הָאֱמֶת . שֶׁכֵּל
 מִשְׁפָּטֶיךָ צֶדֶק וְאֱמֶת : נִפְשׁ כָּל חַי בְּיָדֶךָ . צֶדֶק מְלֵאָה
 יְמִינֶךָ וְיָדֶךָ . רַחֵם עַל פְּלִטַת צֶאֱן יָדֶךָ . וְתֹאמַר לְמַלְאָךְ
 הַרְף יָדֶךָ : גִּדֹל הַעֲצָה וְרַב הַעֲלִיזָה . אֲשֶׁר עֵינֶיךָ פִּקְחוּת
 עַל כָּל דְּרָכֵי בְנֵי אָדָם . לְתֵת לְאִישׁ כְּדָרְכֵי וּכְפָרֵי
 מַעֲלָיו : לְהַגִּיד כִּי יֵשֶׁר יי צוּרֵי וְלֹא עוֹלָתָהּ פֹּה : יי גִּתָּן
 וַיִּי לָקַח . יְהִי שֵׁם יי מְבוֹרָךְ : וְהוּא רַחוּם יַכְפֵּר עוֹן וְלֹא
 יִשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יַעִיר כָּל־חַמָּתוֹ :

קדיש יתום אחר הקבורה

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעֵלְמָא דְהוּא עֲתִיד
 לְאַתְחַדְתָּא וְלֹא־חַיָּא מִתְיָא וְלֹא־פָקָא לְחַיֵּי עֵלְמָא . וְקַמְבְּנֵי
 קַרְתָּא דִירוּשָׁלַם וְלִשְׁכַּלֵּל הִיכְלָהּ בְּגִיָּה . וְלִמְעַקֵּר פּוּלְחָנָא
 נּוֹכְרָאָה מֵאַרְעָא וְלֹא־תָבֵא פּוּלְחָנָא דְשִׁמְיָא לְאַתְרָהּ .
 וַיִּמְלִיךְ קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַלְכוּתָהּ וַיִּקְרָה :

עד כאן הקהל אומרים עם היתומים .

בְּחֵיבוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּעֵנְלָא וּבְזִמְן
 קָרִיב וְאָמְרוּ אָמֵן :

קהל יהא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמֵי עֵלְמֵיָא :
 יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְגַּשֵּׂא וַיִּתְהַדָּד
 וַיִּתְעַלָּה

wedle zasługi i sprawiedliwości, a wszyscy imieniu Jego dzięki składają. Wiémy, o Wiekuisty! że wyroki Twoje są sprawiedliwe, że słowa Twoje są sprawiedliwe, że sąd Twój jest sprawiedliwy i że nie wolno narzekać na wymiar sądu Twojego Sprawiedliwym jesteś, Wiekuisty! i prawemi Twoje wyroki. Sędzio sprawiedliwy! sędzący sprawiedliwością i prawdą, bądź pochwalony, Sędzio sprawiedliwy, którego wszystkie wyroki są sprawiedliwością i prawdą. W Twojej ręce życie wszystkiego żyjącego, sprawiedliwości pełną jest Twa prawica i Twa ręka, zmituj się nad szczątkami trzody Swojej (*) i powiedz aniołowi: „Przestań z niszczącą ręką!“ Wielki w radzie, potężny w dziele, którego oczy otwarte są na wszystkie drogi śmiertelnych, by zapłacić każdemu wedle postępków jego i wedle skutku jego działań. Aby dowieść, że Wiekuisty jest prawym, że Opoka moja! w Tobie nie masz nieprawości. Wiekuisty dał, Wiekuisty odebrał, niechaj imię Jego będzie pochwaloném! Bo On jest litościwym, przebacza występki i nie zgładzi, wielce powściąga gniew Swój i nie wzbudza całej Swój zapalczywości.

KADYSZ OSIEROCIAŁYCH PO POGRZEBANIU.

(Kopja téj modlitwy głoskami polskimi, na str. 37).

Niech będzie wywyższoném i uświęconém imię Jego wielkie, na świecie, który kiedyś na nowo odtworzy i wskrzesi zmarłych i wzbudzi ich do życia wiecznego, odbuduje gród Jeruzalem, w niem wystawi przybytek Swój, zgładzi z ziemi służbę obcych bogów i wprowadzi w siedlisko Swoje, służbę Nieba, by panował Święty, błogosławiony On, w Swojem królestwie i Swym majestacie,

(dotąd lud mówi razem z osierociałymi)

za życia waszego i za życia całego domu Izraela, rychto i w krótkim czasie, i mówcie: Amen!

(Lud). Oby wielkie imię Jego błogosławioném było przez wszystkie wieki.

Błogosławioném, pochwaloném, wstawioném, wywyższoném,

וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלֵּל שָׁמַיָּה דְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלְא מִן
 כָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא הַשְּׁבַחְתָּא וְנַחֲמָתָא דְאַמִּירָן בְּעֵלְמָא
 וְאָמְרוּ אָמֵן :

קהל יהי שים יי מְבָרְךְ מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם :
 יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן--שְׁמַיָּא וְחַיִּים עֲלֵינוּ וְעַל-כָּל--
 יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן :

קהל עֲזָרֵי מַעַם יִי עֲשֵׂה שָׁמַיִם וְאַרְצָן :
 עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל--
 כָּל-יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן :

ואח"כ נוטלים את הידים ואומרים .

בְּלַע הַמּוֹת קִנְצַח וּמָחָה אֲדָנִי אֱלֹהִים דְּמַעְהָ מַעַל בְּךָ
 פְּנִים וְחִרְפַת עַמּוֹ יִסֹּר מַעַל כָּל הָאָרֶץ כִּי יִי דְבַר :

מנחמין את האבל ואומרים לו .

הַמָּקוֹם יִנְתֶּם אוֹתְךָ (ולרבים אַתְּכֶם) בְּתוֹךְ שְׂאֵר אַבְלֵי
 צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם :

כשהולכין על קברי המתים אומרים אל כלא רחמים .

(לזכר) אֵל מְלֵא רַחֲמִים שׁוֹכֵן בְּמִרוֹמַיִם הַמְּצִיא מְנוּחָה
 נְכוֹנָה בְּצִל בְּנִפְי הַשְּׂכִינָה בְּמַעְלוֹת קְדוּשִׁים וּמְהוֹרִים
 כְּזוֹתֵהר הַרְקִיעַ מְזַהֲרִים אֶת-נַשְׁמַת (פכ"פ) שְׁהֵלְךָ לְעוֹלָמוֹ
 בְּעֵבוֹר (שפכ"פ) נָדַר צְדָקָה בְּעַד הַזְּכָרַת נַשְׁמַתוֹ . לָכֵן בְּעַל
 הַרְחָמִים יִסְתִּירֵהוּ בְּסִתְר כְּנָפָיו לְעוֹקְמִים וַיִּצְרוֹר בְּצִרוֹר
 הַחַיִּים

wzniesioném, uświetnioném, wyniesioném i wychwaloném niechaj będzie imię Świętego, błogosławiony On, wyższy nad wszelkie błogosławieństwa, pieśni, hołdy i dziękczynienia, które głosimy na tym świecie — i mówcie: Amen!

(*Lud*). Niechaj będzie pochwaloném imię Wiekuistego od-
tąd i na wieki.

Oby zstąpił z nieba trwały pokój i życie długie na nas i na cały Izrael — i mówcie: Amen!

(*Lud*). Pomoc moja od Wiekuistego, Stwórcy nieba i ziemi.

Ten, co tworzy pokój w Swych niebiosach, oby zesał pokój na nas i na cały Izrael — i mówcie: Amen!

(Potém umywa się ręce i mówi się co następuje:)

Bila. Śmierć zgładzoną będzie na wieki — i Pan Bóg otrze łzy z wszelkiej twarzy, a sromotę ludu Swego usunie z ponad całej ziemi. Bo Wiekuisty to wyrzekł.

(Pocieszając osierociałych, mówi się do nich:)

Oby Bóg cię (was) pocieszył, wśród wszystkich oplakujących upadek Syonu i Jeruzalemu.

(Zwiedzając groby zmarłych, mówi się następującą modlitwę
za ich duszę:)

El male. Boże pełen litości, panujący na wysokościach! obdarz trwałym wypoczynkiem, pod skrzydłami Swego majestatu, w stopniu świętych i niepokalanych, jaśniejących jak blask niebios, duszę N. N., który zszedł z tego świata, dla tego, że N.N. ślubował ofiarę za wspomnienie duszy jego. Oby spoczywał w raju. Niechaj więc Pan miłosierdzia osłoni go na wieki pod osłoną Swych skrzydeł i wieczném życiem uszczęśliwi

הַחַיִּים אֶת־נִשְׁמָתוֹ יי הוא נִחְלָתוֹ בְּגַן עֵדֶן וְתֵּהָא מְנוּחָתוֹ
וַיְנַוַח בְּשָׁלוֹם עַל מִשְׁכְּבוֹ . וְנֹאמַר אָמֵן :

(לנקבה) אֵל מָלֵא רַחֲמִים שׁוֹכֵן בְּמְדוּמִים הַמְצִיא
מְנוּחָה נְכוֹנָה בְּצֵל כְּנָפֵי הַשְּׂכִינָה בְּמַעְלוֹת קְדוּשִׁים
וּמְהוֹרִים בְּזוֹהַר הַרְקִיעַ מְהוֹרִים אֶת־נִשְׁמַת הָאִשָּׁה
מֵרַת (פ'ב'ס) שֶׁהִלְכָה לְעוֹלָמָה בְּעֵבוֹר (שפ'ב'ס) נָדַר צְדָקָה
בְּעַד הַזְּכָרֹת נִשְׁמָתָהּ לָכֵן בְּעַד הַרְחָמִים יִסְתִּירָהּ בְּסִתְר
כְּנָפָיו לְעוֹלָמִים וַיִּצְרֹר בְּצִרּוֹר הַחַיִּים אֶת־נִשְׁמָתָהּ יי
הוא נִחְלָתָהּ בְּגַן עֵדֶן וְתֵּהָא מְנוּחָתָהּ וְתַנּוּחַ עַל מִשְׁכְּבָהּ
בְּשָׁלוֹם . וְנֹאמַר אָמֵן :

jego duszę. Oby Wiekuisty był jego udziałem i oby spoczywał na łożu swoim, w pokoju. Amen!

(Dla Kobiét.)

El male. Boże pełen litości, panujący na wysokościach! obdarz trwałym wypoczynkiem, pod skrzydłami Swego majestatu, w stopniu świętych i niepokalanych, jaśniejących jak blask niebios, duszę N. N., która zesła z tego świata, dla tego, że N. N. ślubował ofiarę za wspomnienie duszy jój. Oby spoczywała w raju. Niechaj więc Pan miłosierdzia osłoni ją na wieki, pod osłoną Swych skrzydeł i wieczném życiem uszczęśliwi jój duszę. Oby Wiekuisty był jój udziałem i oby spoczywała na łożu swoim, w pokoju. Amen!

D o str. 35.) Dla osób nie umiejących czytać po hebréjsku, daje się tutaj (kopja modlitwy Kadysz głoskami polskimi):

(Osierociaty i lud).

Jisgadal wejiskadasz szemeh rabbah, beolma, dehu asyd le-isachdasa uleachja mesaja ulasaka lechaje olma, ulemiwne karta diruszlem uleszachlel hechaleh begaweh, ulmeekar pulchana nu-chraah meara welaasawa pulchana diszmaja leasreh, wejamilich kudsza berich hu bemalchuseh wikareh,

(Osierociaty). bechajechon uwejomechon uwechaje dechol bes Jisrael, baagala uwizman kariw weimru Amen.

Jehe szemeh rabbah meworach leolam ulalme almaja.

Jisbarach wejisztabach wejispær wejisromem wejisnase wejishadar wejisaleh wejishalal szemeh dekudsza berich hu leela min kol birchasa weszyrasa wetuszbechasa wenechmasa daamiron beolma weimru Amen.

Jehe szelama rabbah min szemaja wechajim alenu weal kol jisrael weimru Amen.

Oseh szalom bimromow hu jaaseh szalom alenu weal kol Jisrael weimru Amen.

סדר תפלת הדרך

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו
שתוליכנו לשלום • ותציעינו לשלום • ותדריכנו לשלום •
ותגייענו למחוז הפצנו לחיים ולשמחה ולשלום : ותצילנו
מכף כל-אויב ואורב בדרך ומכר מיני פרעניות המתרגשות
לבוא לעולם • ותשלח ברכה במעשה ידינו • ותתגנו
לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל-רואנו • ותשמע
קול תחנונינו • פי אל שומע תפלה ותחנון אלה : ברוך
אלה יי שומע תפלה :

קבא שיר למעלות אשא עיני אלההרים מאין יבא
עזרי : עזרי מעם יי עשה שמים וארץ : אליהן רמוט
רננה אל-יגום שמרה : הנה לא יגום ולא ישן שומר
ישראל : יי שמרה יי צלה על-יד ימינה : יוםם השמש
לא-יכבה וירח בליקה : יי שמרה מכררע ישמר את
נפשך : יי שמר-צאתך ובואך מעתה ועד-עולם :

MODLITWA

przed udaniem się w drogę. (*)

Jehi. Oby było wolą Twoją, Wiekuisty, Boże nasz i Boże Ojców naszych! byś nas prowadził w pokoju i krokami naszymi kierował w pokoju, i drogę wytknął w pokoju i doprowadził nas do celu naszych życzeń, przy życiu, radości i pokoju, i ocalił nas, z ręki wszelkiego nieprzyjaciela, czatującego na drodze, i od wszelkiego rodzaju przygód, przybywających znieścaka na świat. I ześlij błogosławieństwo na dzieło rąk naszych i uczyn nas przedmiotem uprzejmości, łaski i miłosierdzia, w oczach Swoich i w oczach wszystkich którzy nas widzą i wysłuchaj głosu błagania naszego, bo Ty jesteś Bogiem, słuchającym modlitwy i błagania. Bądź pochwalony, Wiekuisty! wysłuchujący modlitwy.

Szyr. (*Psalm 121*). Pieśń stopniowa. Oczy swoje wznoszę w góry, skąd mi pomoc przybędzie? Pomoc moja od Wiekuistego, Twórcy nieba i ziemi. Nie dozwoli, by noga twa się zachwiała, nie zdrzymie Ten, co cię strzeże. Bo nie zdrzymie i nie zaśnie Stróż Izraela. Wiekuisty Stróżem twoim, Wiekuisty Osloną twoją na prawicy twojej. Dniem słońce cię razić nie będzie, ani księżyc nocą. Wiekuisty strzedz cię będzie od wszelkiego złego, strzedz będzie duszę twoją. Wiekuisty strzedz będzie wyjście twoje i wnijsie twoje, odtąd i na wieki.

ברכות למצוות נשים

חלה

קודם הפרשת חלה

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַפְרִישׁ חֲלָה :

נדה

אחר הטבילה

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל הַטְּבִילָה :

הדלקת הנר

קודם הדלקת הנר

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ
לְהַדְלִיק נֵר שַׁבָּת לַיּוֹם

לְהַדְלִיק נֵר שַׁבָּת : | לְהַדְלִיק נֵר שַׁבָּת לַיּוֹם טוֹב :

ליום כפור

לְהַדְלִיק נֵר שַׁבָּת (לשבת) שַׁבָּת וְשַׁבָּת לַיּוֹם הַכֹּפָרִים :

BŁOGOSŁAWIENSTWA

do przykazań dla kobiet. *)

1. Chałah.

(Przy odłączeniu części z ciasta).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś nas uświęcił Swemi przykazaniami i polecił nam odłączyć część z ciasta.

2. Niddah.

(Po oczyszczeniu się).

Baruch. Bądź pochwalony, Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś nas uświęcił Swemi przykazaniami i polecił nam oczyszczenie się przez zanurzenie się w wodzie.

3. Hadlakas haner.

(Przy zapalaniu świateł).

Baruch. Bądź pochwalony Wiekuisty, Boże nasz, Królu Wszechświata! któryś nas uświęcił Swemi przykazaniami i polecił nam

(Na Sobotę)

zapalanie świateł Sabatowych.

(Na Święta)

zapalanie świateł Świątecznych.

(Na Dzień Odpustu:)

zapalanie świateł (Dnia Sabatu i) Dnia Odj ust.

*) Patrz Komentarz str. 36.

תוכן הענינים

חלק ד' תפלת יחד .

דף	
ב — א	ברכות השחר לילדים
ג	ערוב תבשילין
	ברכת המזון עם זימון לחול , ר"ה , יום טוב ,
טו — ד	סעודת ברית מילה , וסעודת אירוסין ונשואין .
יט — יז	ברכות הנהנין
כד — כ	קריאת שמע על הסטה
מ — כה	סדר ברית מילה
מט — טו	סדר פדיון הבן
לא — ל	ברכות אירוסין ונשואין
לז — לח	צדוק הדין
לח	תפלת הדרך
לט	ברכות הנשים

SPIS PRZEDMIOTÓW.

Część IV. Nabożeństwa domowe.

	stronica
Modlitwa Poranna dla dzieci	1 — 3
Pomieszanie pokarmów Sobotnich i Święte- cznych	4
Modlitwy stołowe na dni powszednie, Święta, Uroczystości, oraz uczyt obrzezania i weselne	5 — 15
Błogosławieństwa przy użyciu darów Bożych.	16 — 19
Modlitwa przed spoczynkiem w nocy . . .	20 — 24
Obrządek przymierza obrzezania	25 — 27
Obrządek wykupienia pierworodnego syna .	28 — 29
Błogosławieństwa przy ślubie	30 — 32
Rezygnacja na wyroki Boże	33 — 37
Modlitwa przed udaniem się w drogę . . .	38
Błogosławieństwa do przykazań dla kobiet .	39

Dzieła Tłómacza niniejszego Modlitewnika do nabycia w domu pod Nr 2382 przy ulicy Nowolipki i we wszystkich księgarniach.

Pięcioksiąg Mojżesza, חמשה תומשי תורה Tom I i II (Księga Rodzaju, Wyjścia). Warszawa 1863 r. Cena prenumeracyjna za pięć Tomów:

a) Tekst hebrejski z tłumaczeniem, komentarzem i dodatkami	Złp. 26 gr. 20
b) Tekst z tłumaczeniem	„ 16 „ —
c) Tłómaczenie samo	„ 8 „ —
d) Sam komentarz	„ 15 „ —

☛ Trzy ostatnie Tomy wraz z trzema Tomami Dodatków są przygotowane do druku.

Jutrzenka, Tygodnik dla Izraelitów Polskich Rok 1861 1862 i 1863 Złp. 50 gr. —

☛ **Kompletnych** exemplarzy **Jutrzenki** mała jeszcze tylko ilość znajduje się w zapasie.

Urządzenie Konsystorza Żydowskiego w Polsce. Warszawa 1863 Złp. 2 gr. 15

Hagadah szel Pesach. הגדה של פסח Nabożeństwo domowe na pierwsze dwa wieczory Paski z Uwagami i Dodatkiem. Warszawa 1865.

na papierze welinowym	Złp. 2 gr. 15
„ „ zwyczajnym	„ 1 „ 20

Gnomologia Ojców Synagogi, פרקי אבות Warszawa 1865.
Złp. 1 gr. 10.

Z powodu nieobecności tłumacza w czasie drukowania tego dzieła, wcisnęły się niektóre mniej znaczne pomyłki; łaskawi czytelnicy raczą je sami sprostować.

Żałoba po zmarłych nie objawia się u Izraelitów w zapajaniu rozpaczy trunkami gorącemi, na stypach pogrzebowych; modlitwa, chwalenie Boga, rozmyślenia są jedynym środkiem, najskuteczniej kojącym smutek po utracie drogiej osoby.

Po zmarłym ojcu, matce, dzieciach, braciach i siostrach, oraz małżonkach, odbywa się żałoba siedmiodniowa ścisła, zamykanie się w pokoju, gdzie umarły ducha oddał; dalsza zmniejszona żałoba trwa do dnia trzydziestego po śmierci, a najdłuższa, znowu zmodyfikowana—aż do roku. Poczém po rodzicach odprawia się co rok nabożeństwo żałobne w dniu śmierci.

Str. 34. Cz. IV. Związane go jak jagnię. To jest Izaak, którego Abraham chciał ofiarować Bogu.

Str. 35. Cz. IV. Nad szczątkami trzody Swojej. Nad Izraelem.

Str. 38. Cz. IV. תפלת הדרך (Modlitwa na drogę). wzmiankowaną jest w Talmudzie.

KONIEC.

lenie małżonków, wszakże formuła zaślubienia pierścieniem wskazuje, iż pierwsiastkowo nie myślano o zasiąganiu zdania kobiety, która w owych czasach jeszcze uważaną była za rzecz, którą się nabywa za pieniądze, weksle lub innym jakim aktem, wyrażającym przywłaszczenie np. **ביאה** »Bądź mi poświęconą«, mówi do dziś dnia pod baldachinem narzeczony do swój narzeczonej, a nie masz żadnego publicznego objawu jej woli, czy chce mu być poświęconą lub nie. Zapytanie bowiem, stawiane nowożeńcom w synagogach reformowanych, czy zezwalają na związek małżeński. jest nowatorstwem, odrzucanem przez większość Rabinów naszych.

Pomimo jednak tej zasady nieuznawania woli kobiety, Talmud, różnemi przepisami, zagradza wszelką samowolę mężczyzn, rodziców czy narzeczonych i nie było jeszcze przykładu przymusowego małżeństwa u żydów.

Obrządki przy ślubie wykonywane, jako to: tłuczenie szklanki, oprowadzenie narzeczonej trzy razy około narzeczonego i inne tym podobne, nie mają żadnej zasady w rytuale, są to zwyczaje ludowe, podobne mniej więcej, do zwyczajów ślubnych u innych wyznań i ulegają modyfikacyom, bez wielkiej opozycji, ze strony konserwatystów.

Str. 33. Cz. III. צדוק הדין (Usprawiedliwienie wyroku Bożego).
 Izraelita ma sobie poleconem przyjmować z rezygnacją wszelkie wypadki, wpływające na jego życie, za pomyślne lub niepomyślne zdarzenia również dziękować Bogu, bo śmiertelny nigdy z góry wiedzieć nie może, czy nieszczęście, które nań spadło, nie mieści w sobie zarodku niespodziewanego szczęścia, lub czy ono nie jest ochroną od większej jeszcze niedoli. Izraelita, gdy mu donoszą o śmierci najdroższej mu osoby, nie wpada w rozpacz, ale pierwsze wyrazy, które wymawia, gdy go wieść smutna dochodzi, brzmią: »Bądź pochwalony, Sędzio sprawiedliwy! i to się nazywa צדוק הדין usprawiedliwienie wyroku Bożego.

utrzymuje; wszakże podlegają temu obowiązkowi tylko rodzice nie pochodzący z pokolenia Lewi.

Błogosławieństwa do tego obrzędu ustanowione są przez Talmud, formuły zaś jego i cały porządek ułożone zostały przez Gaonów.

Str. 28. Cz. IV. Pięć Sela. Waga Sela odpowiada, mniej więcej, wartości jednego łuta srebra; w wielu też miejscach uważają za dostateczne Złp. 20 na wykupienie, w innych miejscowościach wymaga się Złp. 30. Zwyczajem jest, iż kapłan, u którego wykupują dziecko, choć do tego nie jest obowiązany, zwraca pieniądze wzięte, w formie podarunku, dla dziecka, jeżeli rodzice nie są majątni, w przeciwnym razie, rozdaje je na cele dobroczynne, jeżeli zaś sam niemajątny, zachowuje je dla siebie. Ale wszystko to zależy od własnej woli kapłana. Gdyby rodzice umówili się z nim poprzednio o jakiś warunek, pod względem zatrzymania, oddawania lub używania piemędzy wykupnych, to obrządek byłby nieważnym.

Str. 30 Cz. IV. ברכת אירוסין ונשואין (Obrządek ślubny). Małżeństwo u Izraelitów właściwie, wedle zasad Mojżesza, nie jest niczem więcej, jak aktem cywilnym, łączącym dwie osoby różnej płci pod warunkami skreślonymi w akcie ślubnym. Sankcyi duchownej małżeństwa u nas nie znają; to co w obrządkach ślubnych ma formę religijną, w znaczeniu, jakie doń inne wyznania przywiązują, jest późniejszego pochodzenia. Obrządek ślubny u nas, może być wykonany przez każdego rozumiejącego znaczenie aktu ślubnego. **כתובה** Sam akt ślubny nie zawiera w sobie nic religijnego, jest on tylko spisem warunków, pod jakimi małżeństwo się skutecznia, podobnież jak intercyza, którą się spisuje u notaryuszów. Błogosławieństwa przy ślubie oznaczone są przez Talmud.

Oprócz tego, jakkolwiek pierwszym warunkiem ślubu u Izraelitów, wedle przepisów Talmudu, jest wzajemne zezwo-

chirurgów, obeznanych z anatomją i biegłych w wykonywaniu różnego rodzaju operacyj. W Warszawie i w Częstochowie widziałem dopełniającą się tę operacją przez chirurgów i byłem wielce zadowolony rodzajem ich postępowania, tém bardziej iż dla uniknienia zarażenia rany, odbywają Meczah nie ustami, jak inni obrzezacy, ale gąbką i jakimś sublimatem, tamującym krwotok, co dozwoloném zostało przez sławnego uczonego Talmudu R. Moszeł Sofer. Tęj samėj metody trzyma się w Warszawie człowiek starėj daty.

Co do drugiej części operacji, to jest: Perijah, przed kilkunastu laty, powstała w Europie zachodniej u współwyznawców naszych wielka opozycya, co do sposobu jėj wykonania; wystąpił professor L' Allemand, Becher i inni w osobnych broszurkach teologiczno-anatomicznych, dowodząc, iż zamiast rozerwania pozostałego po obrzezaniu przy członku przedskórka, można bez nadwężenia przepisów religijnych, uczynić *cięcie pionowe*, za pomocą nożyczek, coby zapobiegło wielu nieszczęściom, z rozerwania powstałym. Spór przeniósł się był i do Warszawy i chciano używać nowėj metody, ale konserwatyści zwyciężyli, bo Rada Lekarska, polegając na raporcie umyślnie na ten cel wydelegowanego swego Członka, uznała sposób stary za nieszkodliwy — i dotąd się go tóż trzymają u nas wszędzie, bo rodzice nie chcą się narazić na uznanie nieważności całego obrządku.

Str. 26 Cz. IV. Towarzystkę ciała naszego. To jest: duszę.

Str. 28. Cz. IV. פדיון הבן (Wykupienie pierworodnych synów). Mojżesz polecił wykupienie u kapłana pierworodnych synów, ale to się odnosi tylko do czasu, kiedy Izraelici mieszkali na własnej ziemi. Wszakże Talmudyści rozciągnęli przykazanie to i do obecnego stanu Izraelitów na rozproszeniu, a to, jak się zdaje, dla przechowania śladu o dawnych prawach w Palestynie obowiązujących. Ztąd powstał obrządek *wykupienia pierworodnego syna*, פדיון הבן, który się dotąd

Str. 22. Cz. IV. יְבִרְכֶה וְכוּ (Hamalach, Jevorechha i t. d.) Wszystko to dodatki różne, zostające w związku z główną dążnością téj modlitwy, to jest: zabezpieczeniem się przeciw złym duchom.

Str. 25. Cz. IV. בְּרִית מִלָּה (Obrządek Przymierza Obrzezania). Wiara ludowa przywiązuje wielką wagę do opieki, którą prorok Eljasz błogosławionej pamięci אֱלִיהוּ הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב rozciąga nad dziećmi, przeznaczonemi do spełnienia na nich obrządku przymierza obrzezania. Przywitanie przynoszących dziecko do obrządku: בְּחֶךָ הַבֵּא ma się odnosić do Eljasza, niewidzialnie, wraz z dzieckiem przybywającego. Krzesło do obrządku przeznaczone, nazywa się: *Krzesłem Eljusza*; trzymający dziecko do obrządku, nie zajmuje całej na tém krzesle przestrzeni, ale zostawia miejsce próżne, na którym zasiada Eljasz. Oprócz błogosławieństw, przepisanych dla ojca i dla dopełniającego obrządek, mających swe źródło w samym Talmudzie, reszta ustępów są późniejszej daty.

Operacja obrzezania odbywa się przez każdego, posiadającego praktyczną zręczność ku temu; składa się ona z trzech części: 1). *Właściwe obrzezanie*, (Milah מִלָּה) to jest: cięcie poziome: odcina się przedskórek, zakrywający żołądź; ta część operacyi, wykonywana szybko i dobrze wyostrzonym nożem, nie jest bolesną, zwłaszcza dla dziecka, mającego jeszcze maszkuły bardzo delikatne. 2). *Rozdzieranie*, (Perijah פְּרִיעָה) pozostały jeszcze przy członku przedskórek rozrywa się prostopadłe palcami; operacja ta, bardzo bolesna, powoduje wielkie cierpienie. 3). *Wysysanie*, (Mecicah מְצִיצָה) dla zapobieżenia rozognieniu rany, wysysa się krew z członka, poczem przysypuje się ją próchnem. Do wykonania tych trzech operacyj używa się niekiedy trzech osób, co niezmiernie ją przedłuża ze szkodą dziecka, dla tego ojcowie familii starają się o obrzeczaka biegłego, któryby wszystkie trzy części sam jeden był w stanie wykonać. W nowszych czasach używają do tego

Tamże. Oblubieniec krwi. Dziecię, które przynoszą do obrzezania, nazywa się także **התן**, *oblubieniec*, jak młodzieniec, mający być zaślubiony.

Tamże. Sprawiedliwego kapłana. Mowa tu o proroku Eljaszu, zabranym żywcem do nieba.

Str. 16. Cz. IV. ברכת הנהנין (Błogosławieństwa przy używaniu darów Bożych). Talmudyści ułożyli krótkie błogosławieństwa, odmawiające się przy użyciu darów Bożych, bądź przez jedzenie i picie, bądź przez zapach, wzrok i słuch, bądź przez doznane wrażenie moralne, wszystko pod ogólną nazwą: **ברכות הנהנין**

Przy użyciu niektórych przedmiotów, ustanowili dwa błogosławieństwa, jedno przed użyciem **ברכה ראשונה** a drugie po użyciu **ברכה אחרונה**. Błogosławieństwa te należą do siedmiu przykazań rabinicznych.

Str. 20. Cz. IV. קריאת שמע על המטה (Modlitwa przed spoczynkiem). Z ustępów tej modlitwy przepisanych przez Talmud jedne mają znaczenie rytualne, inne mają być obroną przeciw mniemanym złym duchom i ich szkodliwemu wpływowi na zdrowie i życie ludzkie.

Tamże. ברוך (Baruch). Błogosławieństwo to, w różnych wersjach, znajduje się w Talmudzie.

Str. 21. Cz. IV. ויהי נועם יושב בסתר, ה' מה רבו (Wihi Noam—Jozew—Adonaj). Psalm ten mają także być obroną przeciw złym duchom. W uwagach do Nabożeństwa na wyjście Soboty, wzmiankowałem już o znaczeniu, jakie kabałiści przywiązują do Psalmu **יושב בסתר**. Psalm ten tłómaczony został między innymi przez Karpińskiego, i powszechnie jest używany w kraju jako modlitwa na czasy nieszczęścia lub niebezpieczeństwa. Zaczyna się w tłómaczeniu od słów: »Kto się w opiekę odda Panu swemu.«

Str. 22. Cz. IV. השכיבנו ברוך ה' יראו (Haschiwenu, Baruch). Są wyjątki z Nabożeństwa Wieczornego.

wiadają: Amen! na błogosławieństwa, jak przy innych modlitwach publicznych. Obrządek ten nazywa się זמון *Zymun* »Przygotowanie do modlitwy stołowej« i znany już był za czasów pierwszych Talmudystów, znajdujemy bowiem spory w Talmudzie, co do formuł, przy nim używać się mających.

Cztery są błogosławieństwa, składające modlitwę stołową: Pierwsze: dziękczynienie za pokarm הון את הכל, drugie: dziękczynienie za posiadanie ziemi świętej, על הארץ ועל, trzecie: modlitwa o restauracyą Jerozolimy, בונה המזון, czwarte: dziękczynienie za dobrodziejstwa, które nam Bóg, każdego dnia, świadczy הטוב והמטיב. Co do autorstwa tych modlitw, nie istnieje jeszcze utrwalone zdanie, ale to jest pewnem, iż lubo, jak mieć chcą niektórzy, nie zostały ułożone przez Mojżesza, Jozuego, Dawida i Salomona. co się sprzeciwia zdrowemu rozsądkowi, bo ostatni dwaj nie mogli prosić Boga o restauracyą Jerozolimy i Państwa Dawidowego; to wszakże dosyć żywe dyskusye o nich w Talmudzie dowodzą głębokię ich starożytności.

Str. 10. Cz. IV. רצה (Becch). Modlitwa ta na Sobotę, nazywająca się ברכת הנחמה *Pocieszające błogosławieństwo*, polecona przez Talmud. Różne są formuły jęj, z których, używana obecnie, powszechnie, przyjętą została. Polecone są także wzmianki o Chanukach i Purim, przez wtrącenie: על הנסים, בימי i o początku miesiąca przez: יעלה ויבא.

Str. 12. Cz. IV. הרחמן (Harachman). W porządku modlitw Rambama wspomniane są tylko trzy modlitwy do Boga miłosierdzia, reszta, to dodatki, dozwolone każdemu.

Str. 13. Cz. IV. כל, מכל, בכל (Bakel, Hikel, Kol). Wyrazy te znajdują się w Piśmie Świętem, przy błogosławieństwie dobrami ziemskiem, udzieloném patryarchom naszym przez Boga.

Str. 14. Cz. IV. Tych trzech rzeczy nie dopełnit. To jest: מילה, פריעה, מציצה.

czenie tych postów czytelnik znajdzie w Przedmowie. Liturgia w tych dniach jest taką, jak zwyczajnie, ale dodają się pewne modlitwy, przez Pajtanów ułożone, nazywane Selichoth סליחות które są zebrane w jednej osobnej książce liturgicznej téj nazwy.

Str. 4 Dod: do Cz. III. אדני (Adonaj). Wiersze te z Pisma Świętego zebrane zostały przez głównego Rabina (Grand-Rabin) Paryzkiego, Isidor.

Str. 2. Cz. IV. תפלת השחר (Modlitwa Ranna). Obudziwszy się ze snu. jeszcze przed umywaniem rąk, mówi się krótka ta modlitwa מודה אני w której się dziękuje Bogu, iż się obudzono i że się nie umarło w czasie snu.

Str. 4. Cz. IV. עירוב. Obrządek pomieszania pokarmów sobotnich i świątecznych, ustanowiony, by można przygotować pokarmy w Święto na Sobotę.

Str. 5. Cz. IV. ברכת המזון (Modlitwy Stołowe). Stół u Izraelitów przedstawia coś więcej, jak samo zaspokojenie potrzeb żołądka. Wymaganą jest przedewszystkiem czystość zewnętrzna. dla tego stołownicy umywają sobie ręce, przed zasiadaniem do stołu. Rozpoczyna się jedzenie modlitwą i kończy się modlitwą, a w dniach sobotnich przeplatają dania różne, śpiewami pochwalnymi na cześć Boga, w każdym zaś dniu, ile razy zbiera się u jednego stołu kilka osób, rozprawy naukowe są polecane przez teologów naszych.

Odprawianie modlitwy po stole wywodzi Talmud z Pisma Świętego. mianowicie: z wiersza 10 Rozdz. 8 Księgi V Mojżesza. gdzie mówiono: »Gdy się najiesz i nasycisz. to błogosławić będziesz Wiekuistemu za ziemię. którą ci dał.«

Jeżeli więcej, jak dwie osoby razem biesiadowały. to błogosławieństwo stołowe przybiera charakter nabożeństwa publicznego; jedna, z stołujących się osób, bierze na siebie obowiązek Kantora, pozostałe zaś osoby stanowią Lud i odpo-

משלוח מנות i aby w ogólności obchodzono ją weselem niezwykłym. Puzim, pod tym względem, jest naszym karnawałem; w zabawach biorą udział wszystkie warstwy społeczeństwa, każdy, wedle swego smaku.

Str. 92. Cz. III. אשר הניא (Asser). Ustęp ten, ułożony w porządku alfabetycznym, pochodzi z czasów Gaonów; w starożytnych księgach religijnych wzmianki o nim nie masz.

Tamże. Z nasienia Amaleka. Mowa tu o Hamanie, który pochodzi od Agaga, w niewolę wziętego przez Saula; Agag zaś jest potomkiem Amaleka.

Tamże. Z powodu jego litości nad Agagiem. Saul zlitował się nad Agagiem, i zostawił go w więzieniu przy życiu. Tam to, jak legenda niesie, zszedł się z nałożnicą, z której urodził się protoplasta Hamana.

Str. 93. Cz. III. שושנת יעקב (Szoszanas). Niektóre zdania tego ustępu przepisane są przez Talmudystów.

Tamże. Pamięć Charbonah. Sługa, który Ahaswerusowi, rozgniewanemu o to, że Haman padł na łożo królowej Esthery, doniósł o szubienicy, którą ten ostatni wystawił dla Mardochaja i na której powiesić kazał samego Hamana.

Str. 94. Cz. III. תשעה באב (Post 9-go Ab). Post ten pierwszorzędny, na pamiątkę dwukrotnego zburzenia Jerozolimy, obchodzi się dnia 9-go Ab, (patrz Przedmowa). Oprócz zwykłych modlitw i dodatkowych, w Modlitewniku samym wskazanych, recytują się jeszcze w Synagogach pienia żałobne, zwane **קינות** *Kinoth*, stanowiące osobne dzieło liturgiczne.

Oprócz postów pierwszorzędnych 9-go Ab i Jom Kipur, są jeszcze drugorzędne następujące: Post Gedaljah, dnia 3-go miesiąca Tyszry, Post 10-go Tewas, Post 17-go Tamuz, Post Esthery przed uroczystością Losów, Post 20-go Sywan, zwany Chmielnickiego, obchodzony tylko przez żydów Polskich. Zna-

ści świata się przedarło, żaden mowiąć naród jako ogół nie jest już. jak za dawnych czasów zbrodniczym, są w nich tylko pojedyncze osoby występne, i o nich tu właśnie mowa. Co zaś do przekleństwa na nich rzuconego, to już w wielu miejscach objaśniłem, iż wyrażenia takie są objawem rozpaczy chwilowej Izraela, z powodu doznanych okrutnych prześladowań. To i kilka mu podobnych wyrażań podałem tylko, trzymając się zasady jawności w *Prospekcie* rozwiniętej i jak w *Przedmowie* wzmiankowałem, jestem za tém, aby wszystkie te miejsca w reformowanym Modlitewniku zostały wypuszczone. Podając zaś czytelnikom dzieło p. t. *Modły starożytne Izraelitów*, nie wolno mi zmienić tekstu.

Tamże. Siedmiu pasterzy. To jest patryarchów: Abraham, Izaak, Jakób, Mojżesz, Aharon, Dawid, Salomon.

Str. 91. Cz. III. פורים (Uroczystość losów). Na pamiątkę wybawienia Izraelitów w Persyi, z intryg Hamana, obchodzi się ta Uroczystość przez dni dwa, co rok dnia 14-go Adar. Szczegóły o historii téj Uroczystości znajdzie czytelnik w *Przedmowie*, a głównie w Księdze Esther. Rabini, którzy ustanowili tę uroczystość, (jest to także jedno z **שבע מצות רבנן**) polecają Czytanie téj księgi publicznie dnia 14 Adar, z właściwemi błogosławieństwami przed Czytaniem i po niem; w mieście zaś Suza, w którym ten historyczny wypadek miał miejsce, tudzież w miastach, otoczonych murem od czasów Jozuego, syna Nuna czyta się Księga Esther także 15 Adar.

Jako szczególne zjawisko notuje się, iż u nas w Polsce istnieje miasto Wąwolnica, w Gubernii Lubelskiej, w którym także przez dwa dni, to jest 14 i 15 Adar, tę księgę czytają. (patrz *Jutrzenka*, rok 2, str. 219).

Nadto poleconém jest, aby w Uroczystość tę rozsyłano jałmużnę ubogim i ofiarowano sobie wzajemnie podarunki

Tamże. Przyszedł ciemiężca. Mowa tu o niewoli Babilońskiej i o Zarubabelu, który po siedmdziesięcioletnim pobycie w Babilonii, uwolnił Izraelitów z poddaństwa i nową Świątynię wystawił.

Tamże. Agagi syn Hamdasa. Tutaj przypomina się spiszek Hamana, który usiłował wytępić Izraelitów, w Persyi mieszkających.

Tamże. Wzniosłeś głowę syna Jemini. To jest: Marдохaja, który, przy pomocy Esthery, odwrócił zło od Izraelitów, a oskarżyciela, Hamana, z dworem jego zgubił.

Tamże. Grecy zebrali się przeciw mnie. Odnosi się do obecnej uroczystości Makabeuszów, zwanych *Chasmonejami*, od swego protoplasty, i wzmiankuje się o cudzie z dzbankiem oliwy niesplugawionej, która starczyła na dni ośm.

Tamże. Na wykonawcuch zbrodni. Są niektórzy bojaźliwi co utrzymują iż wyrazy te odnoszą się do Greków; wszakże następująca zaraz po nich wzmianka o Edomie **דחה ארמון**, jawnie dowodzi, iż o Grekach w tej strofie nie masz mowy. Nadto twierdzenie, jakoby od Greków pochodzić miało jakieś plemię sławiańskie, nie ma żadnej podstawy historycznej, owszem zupełnie się sprzeciwia historyi, która nas uczy, iż Grecy pochodzą od Kadmusa i że do Europy przybyli z Fenycyi, gdy tymczasem plemiona sławiańskie daleko wcześniej już zamieszkiwały kraje; obecnie przez nie zajęte. Nawet w strofie tej nie masz wzmianki o narodzie jakimś, bo w takim razie byłoby **מאום ארורה** albo **רשעה**, wyrażenie zaś jakie w moim oryginale się znajduje, brzmi: **מעושי רשעה**, to jest w ogólności na wszystkich zbrodniarzach w świecie, a nie na pewnym jakimś narodzie. Bo w samej rzeczy żadne społeczeństwo, żaden naród, dzięki cywilizacji i światłu religijnemu, które za pośrednictwem Izraela po całej Europie się rozszerzyło, a nawet i do innych czę-

Tamże. יהי רצון (Jehi). Modlitwa ta wzmiankowaną jest w^o Talmudzie.

Str. 85. Cz. III. רבנו של עולם (Ribeno). Modlitwa o snach zasada się na wzmiance w Talmudzie.

Str. 87. Cz. III. יהי רצון (Jehi). Modlitwa ta ułożoną jest przez Kabalistów.

Str. 88 Cz. III. אדיר במרום (Adir). Wzmianka o tym ustępie znajduje się w Talmudzie.

Str. 89. Cz. III. חנוכה (Uroczystość poświęcenia Świątyni). Na pamiątkę zwycięstwa, odniesionego przez Makabeuszów nad Syryjczykami, a mianowicie: nad królem Antyochem Epifanem, co rok dnia 25. miesiąca Kislew, obchodzi się, przez ośm dni, uroczystość Trzeciorzędna: *Chanukah*, to jest: *Poświęcenie Świątyni*, (patrz Przedmowa). Obchód ten poleconym został przez Talmudystów i należy do siedmiu przykazań Rabinów, *שבע מצות דרבנן* o czym już wzmiankowałem przy *נמילת ידים*. (Patrz Kom. str. 11).

Tamże. להדליק נר (Lehadlik) i dwa drugie błogosławieństwa *שהחינו* *שעשה נסים* są polecane przez Talmud.

Tamże. הנרות הללו (Haneros). Ustęp ten wzmiankowany w traktacie Soferim. Rambam nie wspomina o nim.

Str. 90. Cz. III. מעוז צור (Maos). Hymnu tego autorem jest R. Mardochoj, czego dowodzi akrostyk z sześciu strof *חזק מרדכי*.

Tamże. Dusza moja. W tej strofie przypomina poeta niewolę egipską, ciężką pracę, którą przodków naszych tam obarczano.

Tamże. Państwo Apisa. W oryginale *עגלה* *cielec*, bo Egipcjanie ubóstwiali Apisa.

Tamże. *Swójego ulubieńca*. To jest: *On* Bóg, uwolnił Izraela, *ulubieńca*.

pełnionych co do obrządków religijnych, bo te Bóg najłatwiej przebacza. W Spowiedzi, którą mamy przed sobą, wyliczone są same przestępstwa moralne i społeczne. Odsyłam czytelnika w tym względzie do artykułu mojego w Jutrzence za rok 1862. Nr 40. pod tytułem: »Spowiedź na Dzień Odpustu« umieszczonego.

Str. 66. Cz. III. אלהי עד שרא (Kloha). Ułożone przez Rabi Hamnuna.

Str. 78. Cz. III. אתה נותן (Atha). Modlitwa ta wzmiankowana jest w Talmudzie.

Str. 79. Cz. III. אתה הברלת (Atha). Lubo w Talmudzie nie ma wzmianki o téj modlitwie, wszakże styl jéj wskazuje, iż, co najmniej, również jest tak starożytną, jak אתה נותן.

I ta modlitwa odznacza się wielkością myśli co do grzeszników, iż modlić się trzeba nie o wytępienie ich, ale o ich poprawę.

Str. 84. Cz. III. ברכת כהנים (Błogosławieństwo kapłanów). W czasie istnienia Świątyni, kapłani błogosławili lud, wedle przykazania Mojżesza, (IV. Księga, Rozdz. 6, w. 23), codziennie po ofierze porannej. Teraz, pochodzący z rodziny Aharona, kapłani odmawiają Błogosławieństwo kapłańskie w pięciu głównych Świątach, po modlitwie Dodatkowej. Zwyczaj odpowiadania wierszem biblijnym na każde słowo błogosławieństwa, przez kapłanów wymawiane, nie jest wzmiankowanym w Talmudzie i w wielu Gminach lud słucha tylko z uwagą, co kapłani mówią, nie przerywając ani wierszami ani modlitwami. Kapłani, przed wstąpieniem na estradę, do udzielenia błogosławieństwa ludowi, zdejmują obuwie z nóg i umywają sobie ręce. Aby nie popaść w roztargnienie, Talmud zakazuje patrzeć na kapłanów, w czasie, gdy błogosławieństwo odmawiają.

Tamże. ותערב (Wescarew). Starożytna ta modlitwa wzmiankowana jest w kompendyach talmudycznych.

przez ogół, choć w części wynagrodzonóm zostało przez indywidua.

Nabożeństwa Dnia Odpustu są następujące: 1). Wieczorne na wilgą Dnia Odpustu, zwane: *Kol nidre* כל נדרי z powodu iż się rozpoczyna ustępem tym, zwalniającym od ślubów, względem Boga uczynionych i niedokonanych. 2). Poranne. 3). Dodatkowe. 4). Przedwieczorne. 5). Zamykające. We wszystkich tych nabożeństwach Szemoneh Esreh składa się, jak we wszystkich Świętach, z siedmiu błogosławieństw, to jest: trzy pierwsze zwyczajnej Szemoneh Esreh, z których trzecie zawiera ustępy z Nowego Roku ובבן i t. d. trzy ostatnie i jedno środkowe, zastosowane do znaczenia Dnia Odpustu. Po tych zaś siedmiu błogosławieństwach, w każdej z tych pięciu Szemoneh Esreh, mówi się Spowiedź w nabożeństwie Zamykającym, krótsza, jak w czterech innych.

Spowiedź składa się z różnych części, jedne ułożone zostały przez Talmudystę Raw, jakoto: אתה יודע רוי עולם inne jeszcze wcześniejsze, jak או"א תבא לפניך inne znowu pochodzą od Gaonów, jak אשמנו ułożone przez Gaona R. Saadjah, inne, jak: על חטא przez nieznanego Gaona, podwójny szereg alfabetyczny ostatnich, a pojedynczy pierwszego. dowodzą późniejszego pochodzenia; nakoniec על חטאים, מקילה שרפה które zdaje się być ułożonóm, krótko po zburzeniu świątyni, bo wspomina o ofiarach i karach za różne grzechy.

Str. 63. Cz. III. Bez żadnej dla siebie korzyści. Bo korzyść, którą się odnosi z popełnienia występku, jest tylko pozorną, występny czyn zawsze spada, w skutkach swoich, na występny, a szkoda materyalna, później powstała, znosi wszelkie korzyści, miane przy spełnieniu występku.

Tamże. על חטא (Al chet) *Grzech popełniony* i t. d. W całym szeregu grzechów tu wyliczonych, jak również w poprzedzającym go אשמנו nie masz wzmianki o grzechach po-

zarzyna się i zjada lub daje się ubogim. Ten obrządek, małpujący służbę ofiarną w Świątyni, profanujący jej pamięć i wzbudzający śmiech w ofiarujących, ganionym jest przez wszystkich pobożnych i rozsądnych. Chassydzi go nie obserwują, a młodzież ich, wystawia na pośmiewisko całą tę manipulacją. Szulchan Aruch nazywa obrządek ten jednym z **דרכי האמורי** »zwyczajów bałwochwalczych.« Dla tego i ja cały ten obrządek z Modlitewnika wypuściłem, aby mu nie nadawać sankcyi obrządku religijnego i mam nadzieję, że nikt po nim nie zatęskni. We wszystkich prawie wydaniach Modlitewników dla oświeconych obrządek ten wypuszczony.

Chwalebny to zwyczaj, iż w przeddzień Jom Kipur wszyscy, którzy, w ciągu roku, żyli w niezgodzie, przepraszają się wzajemnie, bo Bóg nie odpuszcza grzechów, popełnionych względem bliźniego, póki się nie uzyska przebaczenia obrażonego lub na majątku pokrzywdzonego. Przeddzień Jom Kipur łągodzi dużo sporów, przerywa wiele kłótni, zawiązuje na nowo nie jeden zerwany związek przyjaźni, godzi powaśnione członki rodziny, bo zwyczajem jest także, iż członkowie każdej rodziny, w przeddzień Jom Kipur, schodzą się do najstarszego z pomiędzy siebie, dla uzyskania jego błogosławieństwa. Gdyby cała ludzkość, przedstawiona w narodach i plemionach, poświęciła czas jakiś na podobne schadzki do zgody, to nigdyby nie było tyle krwi rozlewu, tyle łez i rozpaczy, jakie teraz rozdierają łono ludzkości, z powodu uporu, żądzy sławy i majątku, jakie ogarnęły świat cały — na którym wszystkie zbrodnie, któremi się brzydzi człowiek pojedynczy, popełniane przez ogół i dla ogółu, stają się cnotami, wyniesionemi nawet przez usta postów. Póki narody będą mieć inne cnoty i inne zbrodnie, jak indywiduala je składające, to niech wszędzie przynajmniej panuje raz do roku zwyczaj przeproszenia się wszystkich ludzi, między sobą, aby złe, popełniane

równiej stoi stopie oświaty, czyli raczej ciemnoty z ludem innych wyznań, ma tyle zdrowego rozsądku, iżby pojął dostatecznie, że modlitwa ta nie uwalnia od pokuty, gdyby poprzesztano na wierszach biblijnych i psalmach i nie dodawano do tego obrządku mistycznych modlitw, którym lud, jak zwykle każdej niedostępnej mu rzeczy, przypisuje siłę nadprzyrodzoną. Zdaje się więc, iż jeżeli ktoś powstał przeciw Taszlich, to tylko przeciw owym mistycznym dodatkom i obrzędowi.

Str. 56. Cz. III. יום כפור (Nabożeństwo na Dzień Odpustu). Jestto Święto i Post w jednym dniu uroczystym, jedyne w roku. Grzechy wszystkie w tym dniu odpuszczone bywają. (III. Mojżesza, Rozdz. 16 w. 30). Trzeba się więc w nim wstrzymać od wszelkiej pracy, z taką ścisłością, jak w Sobotę. (IV. Mojżesza, Rozdział 29, w. 7). Post ścisły zachowanym być ma przez całą dobę, (III. Mojżesza, Rozdz. 23, w. 29) nie wolno ani jeść, ani pić; najmniejsza częśćka pokarmu lub napoju jest zakazana. Talmudyści zakazali, prócz tego. umywania się, namaszczenia się wonnościami, włożenia obuwia i używania rozkoszy zmysłowych. Modlitwa odprawia się przez blisko 26 godzin, z wyłączeniem tylko nocy; pobożni nawet i noc na modlitwach trawiają. Rozumie się, iż zwyczajne, rytuałem przepisane modlitwy nie starczą na dzień cały, dopełnia się więc dnia modlitwami z Machzoru. Mówiono już o Dniu Odpustu przy *ימים נוראים*; dodać tu jeszcze należy, iż istnieje u prostego ludu zwyczaj zabijania zwierząt, mianowicie: drobiu, w przeddzień Jom Kipur, na ofiarę za grzechy popełnione, koguta lub innego samca z ptactwa, dla mężczyzn, kurę lub inną samicę, dla kobiet; przy czém odmawia się modlitwa, bierze się drób', związany za nogi i obraca go się trzy razy około głowy tego, za którego się poświęca, mówiąc: »Ten kogut niech będzie odkupienie za mnie, ten kogut pójdzie na śmierć a ja pójdę na życie i pokój.« Drób' potem

jące każdą z tych trzech części, odnoszące się każda do właściwego działu. 3). Piąte błogosławieństwo zaczyna się od **אתה זוכר** przez Raw ułożonego, dalej pojedyncze wiersze z Pisma Świętego, nakoniec modlitwa Rawa **זכרנו בזכרון טוב** z zakończeniem **זוכר הברית** wszystko razem stanowi dział **זכרונות**. 4). Szóste błogosławieństwo zaczyna się do **אתה** utworu tegoż Talmudysty Raw, dalej wiersze pojedyncze, nakoniec modlitwa Rawa **תקע בשופר גדול** z zakończeniem **שומע קיר תרועת עמו** a to wszystko jest dział **שופרות**. 5). Trzy ostatnie błogosławieństwa Szemoneh Esreh, jak zwykle. Razem więc wszystkich błogosławieństw dziewięć.

Str. 49. Cz. III. Dzień ten jest rozpoczęciem Twego dzieła. Legenda twierdzi, iż stworzenie świata zaczęło się z Nowym Rokiem.

Str. 50. Cz. III. Jego potomstwu. W niektórych wydaniach, pochodzących z czasów prześladowań religijnych, dodano w tém miejscu wyrazy **של יעקב** których autor modlitwy, Talmudysta Raw, wcale nie umieścił. W obecnych wydaniach wszędzie dodatek ten opuszczony, co się zgadza zupełnie i z duchem czasu i z duchem wszystkich modlitw kosmopolitycznych Rawa.

Str. 55. Cz. III. תשליך (Modliwa przy wodzie). Od wyrazu *Taszlich* (rzuc t. j. w morze) w tę modlitwę wchodzącego, obrządek ten modlenia się nad rzeką ma swoją ludową nazwę. Modli się tu, aby Bóg rzucił grzechy nasze w głębie morza, to jest: przebaczył nam je. Nie jest bardzo starożytną, i jak twierdzą niektórzy, pobożni Rabini powstałi przeciw temu obrządkowi, bo lud prosty sądzi, iż wypróżniając kieszenie i rzucając do wody, okruszyny chleba, tam się przypadkowo znajdujące, już tém samem zadosyć uczynił wszelkim wymaganiom i że tą łatwą drogą zastąpił wszelkiego rodzaju pokutę. Jednek lud nasz, jakkolwiek w innych materyach na

nione przeciw niektórym ustępom naszych modlitw, same przez się upadają. Najgłówniej zaś uderza dążność zniszczenia grzechu, a nie grzeszników, nawracania ich, a nie gubienia.

Str. 34. Cz. III. אתה בחרתנו (Atha). Jest siódmém błogosławieństwem, odnoszącém się do właściwości dnia świętecznego, nazywaném קדושת היום i kończącém się na מקדש ישראל ויום הזכרון

Str. 35. Cz. III. אלהינו (Eloheinu) *Panuj nad całym światem*. I ta modlitwa nosi na sobie wyraźne piętno kosmopolityzmu i nie zawiera żadnej wyłączności dla samych tylko Izraelitów.

Str. 41. Cz. III. שנתחדש עלינו, שנה טובה (....Nowy Rok szczęśliwy i słodki). Obrządek jedzenia słodczy i używania nowego owocu, drugiej nocy Nowego Roku, poleconym jest przez Talmud.

Str, 42. Cz. III. תפלת מוסף לרה. (Nabożeństwo dodatkowe na Nowy Rok). Dodatkowa Szemoneh Esreh na Nowy Rok zawiera wyjątkowo, z pomiędzy modlitw wszystkich dni świętecznych, dziewięć błogosławieństw, to jest: 1). Trzy pierwsze zwykłej Szemoneh Esreh, z których trzecia zawiera w sobie trzy ustępy: ובכן. 2). Czwarte błogosławieństwo zaczynające się od אתה בחרתנו zawiera w sobie zwykły w dodatkowych modlitwach ustęp ומפני הטאינו z miejscami Pięcioksięgu o ofiarach właściwych na Nowy Rok, dalej modlitwę עלינו ułożoną przez Talmudystę Raw, następnie pojedyncze wiersze Pisma Świętego, odnoszące się do מלכויות i modlitwę odpowiednią także temuż działowi, z zakończeniem, oznaczającym jednocześnie קדושת היום. To więc błogosławieństwo מלכות również jak i następujące dwa שופרות, זכרונות zaczynają się od ustępów, ułożonych przez Raw, potem idą wiersze pojedyncze z Pisma Świętego, których najmniej w każdym dziale powinno być dziesięć, potem modlitwy, zakończa-

zawsze i wszędzie odznaczających się wdziękiem poetycznym i wzniosłym poglądem moralnym.

Str. 33. Cz. III. ובכן תן פחדך (Uwechen). Trzy ustępy w Szemoneh Esreh na Nowy Rok, zaczynające się od *ובכן* tudzież ustępy *ותמלוך, קדוש אתה*, ustanowione są, wedle zdania Landshuta, przez Talmudystę Raw, który, jak wyraźnie w Talmudzie mówiono, polecił w Szemoneh Esreh, na wszystkie dziesięć dni pokuty, formułę *המלך הקדוש* zamiast zwykle przez cały rok używanej *האל הקדוש* a to, jako aluzję do pierwszej z trzech myśli Nowego Roku, to jest: do *מלכויות*

Trzy te ustępy *ובכן* odnoszą się także do tych trzech myśli: *ובכן* oznacza *מלכויות*; *תן כבוד* oznacza *זכרונות* a *ותמלוך, קדוש* oznacza *שופרות*. Ustępy zaś *קדוש* *ותמלוך, קדוש* wracają do *מלכויות* by kończyć z formułą *המלך הקדוש*

Tak więc trzecie błogosławieństwo Szemoneh Esreh, które we wszystkich Świętach jest to samo, co na dni powszednie, w *ימים נוראים* przybrało, właściwą tym dwóm, świętą barwę *מלכויות, זכרונות, שופרות*.

Ta sama liturgia wprowadzoną została i w Szemoneh Esreh Dodatkowej, tudzież we wszystkich Szemoneh Esreh na Jom Kipur i z tego samego powodu.

Tamże. Na wszystkie Swe twory. Trzy tę ustępy, stanowiące modyfikacją trzeciego błogosławieństwa, na *ימים נוראים* zawierają modlitwę kosmopolityczną, odnoszącą się do mieszkańców całego świata, bez różnicy stanu, wyznania i stanowiska ich społecznego. Dowodzą one tolerancyi religijnej, którą w modlitwach innych wyznań nie tak łatwo znajdujemy, a wyrzeczone w najuroczystszych Świętach naszych, obchodzonych przez te nawet osoby naszego wyznania, które przez rok cały w Nabożeństwach publicznych udziału nie mają, są tak wielkiej doniosłości, iż wszystkie zarzuty, uczy-

na los modlących się, winien być najlepszym z nich i najczystszy.

Dla tego także każdy Izraelita obowiązany jest słuchać głosu szofaru, a nawet kobiety i dzieci.

Rozumie się, iż przy takim znaczeniu, nadaném teraz szofarowi, błogosławieństwa, odnoszące się do tego obrządku, odpowiadają zupełnie temu znaczeniu i wywierają wielki wpływ na lud, we wszystkich jego warstwach, bo i tym, co wiedzą głębiej wnikać w znaczenie obrządków, nie uchodzi z oczu, iż głos szofaru jest historią powstania, wzrostu, potęgi, upadku i nadziei Izraela. Prawie wszędzie Gminy zachowały rytuał tego obrządku z wszelkimi mistycznymi dodatkami i ledwo gdzie się odważają zamilczć o aniołach, stróżach szofaru i jego tonów.

Główną oznaką modlitw na Nowy Rok ułożonych, są trzy myśli: מלכות *Królowanie*. Przypomina się, iż Bóg Izraela jest Panem, Stwórcą i Rządzą Wszechświata. זכרונות *Wspomnienia*. Przyzywa się na pamięć dzieje upłynione, łaski, cuda i dobrodziejstwa, świadczone Izraelowi przez Boga, przywiązanie, poświęcenie i uległość wyrokom Bożym, okazane przez patryarchów i wielkich mężów w Izraelu. — שופרות *Trąbienie*. Wyraża się nadzieję, iż Bóg wzruszony takim długowiecznym i trwałym przywiązaniem ludu i pomny na przyrzeczenia Swoje, dane patryarchom, kiedyś zagrzmi na wielkim szofarze i wynagrodzi Izraelowi za wiekowe cierpienia i przesładowania, doznawane za trwałość w swych zasadach religijnych.

Te trzy myśli שופרות, זכרונות, מלכות zjawiają się w każdej modlitwie, w każdym obrządku religijnym, odnoszącym się do Nowego Roku, stanowiąc środek, około którego cała liturgia Nowego Roku się grupuje w różnych kształtach,

zapomnieć, iż święcenie tego dnia wcale się nie odbywa z powodu, iż on jest początkiem roku i że pod tą nazwą nie znajdujemy go wcale ani w Pismie Świętém, ani w starożytnych modlitwach, jak widzimy bowiem w naszym modlitewniku, dzień ten nazywa się Dniem Wspomnienia **יום הזכרון** Pismo Święte przywiązuje szczególną wartość do głośności Święta tego, nazywając go **יום תרועה** »Dniem uderzenia w trąby« (IV. Mojżesza Rozdz. 29. w. 1—2.) lub **זכרון תרועה** »Wspomnieniem uderzenia w trąby« (III. Mojżesza Rozdz. 23 w. 24). W ogólności trąba była używaną, jako hasło do zgromadzeń ludowych ogólnych lub przełożonych tylko, do pochodu, do ataku, w czasie wojny, do ogłoszenia Świąt radosnych, uroczystości i początku miesiąca, przy składaniu całopalnych lub powodnych ofiar. Słowem surma przedstawiała całe życie społeczne i religijne narodu. Zrobioną była ona, wedle przepisów Mojżesza, (IV. Księga, Rozdz. 10 w. 2.) z kutego srebra, trąbiono więc na niej, nietylko w Nowy Rok, ale podczas wszystkich uroczystości.

Wedle Talmudu, w Dniu Nowego Roku trąbić należy oprócz tego na szofarze **שופר**, który zrobiony być winien z rogu baraniego, na pamiątkę barana, którego Abraham ofiarował w miejsce Izaaka. Samo zaś używanie szofaru, w Nowy Rok, przybiera znaczenie mistyczne. Głos tego narzędzia muzycznego ma własność przebłagania gniewu Bożego; przeznaczeni są ku temu pewni aniołowie, z których każdy towarzyszy pewnej modulacyi tonu: **תרועה**, **שברים**, **תקיעה**, sprowadzając ją przed tron Boży i uplatając z niej koronę dla Wszechmocnego, aby, w zasługę tego, przebaczoném było grzechom naszym **לכפר על כל חטאתינו**.

Dla tego zajmujący się obrzędkiem trąbienia na szofarze bywa wybieranym z pośród najpobożniejszych i najuczciwszych Gminy, bo ten który wydobywa tony, tak wielce wpływające

przyłóż pieczęć o nas. Dla tego téż Nabożeństwo Neilah odprawianém bywa z większą uroczystością, jak którekolwiek inne, w ciągu całego roku, Nabożeństwo.

Pobożni, chcąc przybyć należycie przygotowanymi, w Dzień Nowego Roku przed Sąd Bożki, zaczynają już ćwiczenia pokuty o miesiąc przed nadejściem ימים נוראים, to jest: dnia 1go miesiąca Elul, trąbiąc codzien raz na szofarze, odmawiając psalmy, nareszcie w Niedzielę, poprzedzającą Nowy Rok, a jeżeli ten przypada na Poniedziałek lub Wtorek, to na dwie Niedziele przed nim, pobożni wstawają przed świątem, zgromadzają się w Synagogach, odmawiając każdego rana modlitwy osobno na ten czas ułożone, zwane סליחות aż do Nowego Roku i od Nowego Roku do Dnia Odpustu. Z Dniem nawet Odpustu nie kończy się szereg dni pokutnych. Lubo wprawdzie o pokucie, w ścisłym jéj znaczeniu, już po Jom Kipur mowy być nie może, bo wtedy zaczynają się Święta Szalasów, nazywane porą radości naszéj, זמן שמחתנו, jednak w modlitwach pozostały jeszcze ślady obawy Sądu Bożego, bo Psalm 27 (patrz str. 81 Cz. I) mówi się od 1go Elul, przez wszystkie dni pokuty, a nawet po Dniu Odpustu, przez Święta Szalasów, aż do Hoszanah Rabah הושענא רבה. O tym dniu już wyżej, przy objaśnieniu שלש רגלים mówiłem, (str. 54) dodać tu jeszcze wypada, iż pobożni winszują sobie w Hoszanah Rabah, *ostatecznego pomysłnego załatwienia sądu Bożego*, נמר חתימה טובה i że dzień Odpustu jeszcze nie jest końcem dni pokuty, tak jak Nowy Rok nie jest ich początkiem i że w obszerniejszym znaczeniu ludowém, nieopartém wprawdzie na Talmudzie, ale na urządzeniach późniejszych teologów, dni pokuty ימים נוראים rozciągają się od dnia 1go miesiąca Elul do Hoszanah Rabah.

Str. 31 Cz III. ראש השנה (Nabożeństwo na Nowy Rok). Jakkolwiek Święto to nazywa się Nowym Rokiem, nie należy

nie Nowego Roku, Rosz Haszanah, do włącznie Dnia Odpustu, Jom Kipur, nazywają się dniami pokuty, **עשרת ימי התשובה**, bo w nich Izraelita wchodzi w samego siebie, roztrząsa swe życie, czyni postanowienia do poprawy i pokutuje za popełnione grzechy: postem, modlitwą i ofiarami **ותפלה, תשובה**. **צדקה** - Początek i koniec tych dziesięciu dni pokuty, to jest: Nowy Rok i Dzień Odpustu, nazywają się: **ימים נוראים** *Dni straszliwe*, każdy bowiem obawia się, czy swoją pokutą był w stanie, w tych dniach, przebłątać gniew Boży. Nowy Rok wystawiony jest, jako dzień Sądu sprawiedliwego, bezwzględne go, wyrokującego wedle zasługi; każdy człowiek, każdy naród, świat cały sądzonym bywa przez Sędziego Nieprzedajnego; występní niepoprawnie **רשעים גמורים**, o których wiadomo, iż pokutować nie zechcą, natychmiast osądzeni bywają na śmierć i zgubę, **לאלתר למיתה**, cnotliwi **צדיקים** zyskują także natychmiast swój wyrok na życie i uciechy ziemskie, **לאלתר לחיים** środkowi **בינונים** to jest: część ludzi walcząca ze złemi namiętościami i dla braku energii duchowej lub sposobu utrzymania się, nieraz zmuszona im ustąpić **בינונים** nie bywa sądzoną w Nowym Roku, ale zostawia im się czasu do pokuty aż do Dnia Odpustu. Wyobraźnia poetów przystroiła te sądy przyborami i zwyczajami sądów ziemskich: trzy są księgi otwarte, dla zapisania wyroków zapadających: Księga cnotliwych, Księga niepoprawnych i Księga środkowych. Dnia Nowego Roku zapisują się te wyroki do Ksiąg właściwych a w Dniu Odpustu przykładają się pieczęć na te wyroki; przykładanie pieczęci zaczyna się przy końcu Dnia Odpustu, wtenczas, kiedy odprawia się *Nabożeństwo zamykające*, **נעילה** w modlitwach tedy, a mianowicie: w modlitwie *Awinu Malkenu*, gdy się wzmiankuje o księgach, w których Bóg zapisuje postanowienia o ludziach, mówi się, nie jak przez całe dziesięć dni pokuty: **כתבנו** *zapisz nas*, ale **חתמנו**

z Rodałów, nadto w wilją i zrana odbywają się processye z wszystkimi egzemplarzami Rodałów. znajdujących się pod ręką, a dzieci także z małemi chorągiewkami. oznaczającemi plemię do którego należy każde z nich. przypominające pochody Izraelitów na puszczy. opisane w Pięcioksięgu przyłączają się do tych processyj.

Na wszystkie te Święta ustanowiono jedne i też same modlitwy, z małemi stosownie do okoliczności odmianami.

Str. 15 Cz. III. אתה בחרתנו (Atha). Jak już wzmiankowałem, *) to w Sobotę i Święta mówi się z Szemoneh Esreh tylko trzy pierwsze i trzy ostatnie błogosławieństwa, a w środku dodaje się modlitwa odpowiednia na dzień Sobotni lub świąteczny.

Modlitwa ta na trzy Święta uroczyste, nazwana קדושת היום zaczyna się od אתה בחרתנו a kończy się przy מקדש ישראל והזמנים. Części tego błogosławieństwa wzmiankowane są w różnych traktatach talmudycznych.

Tamże. ותודיענו (Watodienu). Modlitwy tej starożytnej autorem jest Talmudysta Raw.

Str. 23. Cz. III. ומפני חמאינו (Umipne). Ustęp ten, wedle Rapaporta i Zunza, wtrącony do siódmego błogosławieństwa, w Szemoneh Esreh Dodatkowej, ułożony został przez Talmudystę Raw, który z kolegą swoim Samuelem, w IIIcim wieku. wszystkie prawie części modlitw do Szemoneh Esreh na Święta, ułożył i bez wątpienia także i ten ustęp.

Str. 26 Cz. III. אוֹא מלך רחמן (Elohehu). Pochodzi od tychże samych dwóch Talmudystów, co wnioskować można z podobieństwa stylu do wszystkich modlitw, przez nich ułożonych, różniącego się tyle od stylu Pajtanów.

Str. 31 Cz. III. ימים נוראים Dziesięć dni, od włącz-

*) Patrz Komentarz str. 16.

Znaczenie tych Świąt wyjaśnione jest w Przedmowie do tego dzieła i znajdują się o niem częste wzmianki w modlitwach na nie przepisanych. Oprócz rozmaitych przepisów religijnych na te Świąta, w życiu domowém obowiązujących, ustanowione są jeszcze niektóre obrządki, w modlitwach wskazane, jakoto: przebywanie przez Świąta Szałasowe w namiotach, z gałęzi drzewa wystawionych, poleczone przez Mojżesza w Księdze III. Rozdziale 23 w. 42., używanie czterech gatunków roślin, jakoto: palmy, לולב, rajskiego jabłka, אתרוג, mirty, הדס, i gałązki wierzby nadrzecznej ערבה w ciągu tegoż Świąta, nakazane w III. Księdze Mojżesza, Rozdz. 23 w. 40. Oprócz tego, odbywa się każdego dnia processya z palmą przy modlitwach השענא. Ostatni zaś, to jest: siódmy dzień Świąta Szałasów nośi nazwę: השענא רבה, *Wielka uroczystość palmowa*. Do tego dnia przywiązują wielką wagę; przy modlitwach odprawia się bowiem siedm processyj, zwanych השענאות znajdujących się w Machzorach.

Modlitwy te noszą na sobie piętno wielkiej powagi i rzewności, a sama uroczystość uważa się, jako dzień ostatecznego sądu Bożego, który się rozpoczął z Nowym Rokiem. Dzień Hoszanah Rabah otoczony jest aureolą okruszyn niektórych obrządków Dnia Odpustu, jakoto: zapalenie świec, noszenie koszuli śmiertelnej, lubo w Talmudzie o tém wszystkiém wzmianki nie masz. Ostatnie dwa dni Świąta Szałasów są właściwie odrębném Świętem, nazwaném שמיני עצרת *Ósmy dzień Zakonczenia*, to jest: zamknięcie wszystkich Świąt uroczystych, drugi dzień tego Świąta nazywa się שמחת תורה *Radość z Zakonu*, bo w tym dniu czytają się ostatnie Rozdziały Pięcioksięgu Mojżesza. Wyżej, pod rubryką קריאת התורה *) o nim była już wzmianka, co do porządku Czytania

*) Patrz Komentarz str. 29.

tylko jeden dzień, przeznaczony na uroczystość, to jest: pierwszy w miesiącu, te zaś, które liczą dni 29., mają dwa dni uroczyste, to jest: dzień 30ty upłynionego miesiąca i 1szy bieżącego. Odmienny porządek modlitw pochodzi z polecenia Pisma Świętego, ustanawiającego odrębne ofiary, na początek miesiąca (IV. Księga Mojżesza, Rozdz. 28 w. 11).

Tamże. הלל (Porządek Nabożeństwa Wielbiącego, Hallel). Psalmy, składające tę modlitwę, opiewają chwałę Bożą i dla tego nazywają się הלל *Modlitwa wielbiąca*. Hallel wyraźnie poleconym jest przez Talmud. W Gemarze prowadzone są dyskusye co do dni, w których modlitwa ta odprawiać się winna i wyjaśnienie powodów, dla których w pewnych dniach mówi się *Hallel całkowity*, הלל אתה, a w innych tylko *skrócony*. Jak wielką przywiązuje się wartość do Hallelu, dowodzi to, iż opatrzony jest dwoma błogosławieństwami: wstępném, הלל לקרא אתה, i zakończającym, מלך מהלל בתשבתות, i że w Święta Szalasów, obrządek z palmą i rajskim jabłkiem, לולב ואתרוג, odprawia się, przy recytowaniu Hallelu. Nadto, kto się spóźnił z nabożeństwem w Synagodze, odłożyć winien inne modlitwy, by recytować Hallel, razem z ludem.

Str. 8 Cz. III. ראשי חודשים (Rosze). Modlitwa ta, zawierająca ustępy z modlitwy Dodatkowej na trzy Święta uroczyste, מוסף לשלש רגלים, zdaje się być, wedle zdania Landshuta, późniejszego układu, niż ומפני המאינו z którego ustępy te wyjęte zostały. Wszakże powaga jej. prostota i uroczystość stylu wskazują, iż ułożoną została w głębokiej starożytności.

Str. 12. Cz. III. שלש רגלים (Nabożeństwo na trzy Święta uroczyste). Pod tą nazwą rozumie się trzy Święta uroczyste: Paskę, Święto Tygodniów i Święto Szalasów, w których Izraelici obowiązani byli udać się corocznie do Jerozolimy (V. Ks. Mojżesza R. 16. w. 16.) i złożyć tam odpowiednie ofiary.

gi przy **ברכת החדש**. (patrz Kom. str. 45) dla przypomnienia o ważności, jaka się przywiązuje do dokładnej wiadomości o początku miesiąca.

Tamże. **ברוך יוצרה** (Baruch). Wszystkie te ustępy, nie znajdujące się w starożytnych księgach teologicznych, są dodatkami późniejszymi, uważanymi przez teologów, jako guślarzkie ustępy **לחשים**, odmawiane dawniej, w czasie zaćmienia księżyca. (Landshut, Reifmann). Jeden z współczesnych nam teologów jednak, nauczyciel Talmudu b. Szkoły Rabinów, p. Cylkow, objaśnia związek tych ustępów i ich znaczenie, ze stanowiska przystępniejszego dla zdrowego rozsądku.

Tamże. **תפול** (Tipol). Wiersz ten, z II. Księgi Mojżesza, Rozdz. 15 w. 16. wyjęty, mówi się drugi raz w porządku odwrotnym. Przy téj okoliczności, zwracam uwagę lingwistów, iż nawet odwrócony w polskim języku, nie sprzeciwia się prawidłom szyku grammatycznego, co by się w innych językach żyjących ledwo udało.

Str. 247. Cz. II. **קול דודי** (Kol). Ustęp ten, z Pieśni Salomona, Rozdział 2 w. 8—9., podany został przez R. Jehudah Hachasyd. W wcześniejszych rytuałach nie znajduje się.

Tamże. **שיר למעלות, הדלויה, תנא** (Szyr lamaalos. Hal-lelajah. Tana). Są jeszcze później polecane przez **שלה הקדוש**.

Tamże. **מי זאת עולה, ויהי רצון** (מי). Wedle Reifmanna, polecane przez R. Izaaka Lurjah.

Str. 2. Cz. III. **ראש חודש** (Nabożeństwo na początek miesiąca). Na początek miesiąca ustanowiono nieco odmienne nabożeństwo, dzień ten uważa się, jako uroczystość drugorzędna, dla tego wypuszcza się modlitwa błagalna, »Tachnun« i inne podobne. Miesiące, jak zawsze w naszych obrządkach religijnych, i tutaj są księżycowe, zawierające na przemiany po 29 i po 30 dni, z wyjątkiem dwóch miesięcy **בסלו מרחשון** (patrz Przedmowa str. 13 sq.). Miesiące liczące po dni 30., mają

na wigilją Soboty **כל העולמים רבון** str. 39) która, z końcem Soboty, opuszcza człowieka, spowodować może nagłe osłabienie ciała i mdłości. Ale wszystkiemu temu teolodzy zaprzeczają, nawet sławny uczony i kabalista, Menasse ben Izrael, uważa wyrażenie **נשמה יתירה** nie, jakoby druga dusza przybyła w Sobotę, ale że usposobienie duszy człowieka zmienia się naturalnym porządkiem rzeczy w Sobotę, z powodu spoczynku, przemieniając człowieka materyjalnego w duchowego.

Do tego obrządku wkradły się różne, godne potępienia gusła, że *np.* namazanie oczu winem z Hawdalah jest środkiem ochraniającym od bólu oczu, a namazanie kieszeni przyczynia się do napływu pieniędzy, w ciągu tygodnia.

Str. 242. Cz. II. הנה אל ישועתי (Hine). Wstęp ten do Hawdalah znany był jeszcze Gaonom — ostatni wiersz dodany został przez Mojżesza Iserls.

Str. 243. Cz. II. המבריל (Hamawdyl). Pieśń ta była śpiewaną dawniej w Synagogach, jak Reifmann twierdzi, przez Sefardejczyków. Autor jój, Izaak Hakaton, oznaczony jest w akrostyku ósmiu strof, pieśń składających.

Str. 244. Cz. II. רבון העולמים (Ribon). Jądro téj modlitwy sięga odległej starożytności, bo już w Talmudzie Jerozolimskim ją przytoczono. Większą atoli część jój stanowią dodatki późniejsze.

Str. 246. Cz. II. קדוש הלבנה (Poświęcenie Księżycy). Obrządek ten datuje się od czasu, gdy kalendarzy nie znano, a Święta oznaczane bywały przez Sanhedryny Palestyńskie, w skutek zeznania świadków, iż widzieli wschodzący nów.

W owych to czasach, kiedy po zbadaniu świadków, ustanowiono dzień pierwszy miesiąca, odprawiano publicznie to błogosławieństwo. Było ono pierwiastkowo krótkie bardzo. R. Jehudah zaś w późniejszych czasach, ułożył je w kształcie, w jakim je posiadamy. Odsyłam zresztą czytelnika do uwa-

Gaoni polecają także ten psalm na wyjście Soboty; to samo i w traktacie Soferim. Pobożni przedłużają zakończenie do późnej nocy przy modlitwach i pieśniach, aby tym sposobem, przedłużyć i dzień Soboty, a tém samém odwlec rozpoczęcie nowych męczarni, dla potępionych w piekle. Między ludem krążą różne wieści o przygodach z złymi duchami, które głównie mają dokuczać w nocy wyjścia Soboty.

Str. 238. Cz. II. ויתן לה (Wajlten lecha). Zbiór ten różnych wierszy Pisma Świętego, ustanowiony do modlitwy wieczornej, wzmiankowany jest w dziełach nowszej daty.

Str. 242. Cz. II. הברלה (Hawdalah). Tak, jak przy zaczęciu się Soboty i Świąt, odbywa się obrządek poświęcenia dnia, z kielichem w rękę, קדוש, tak przy zakończeniu odbywa się także obrządek z kielichem, wskazujący, iż z wykonaniem tego obrządku, kończy się Sobota a zaczyna się dzień powszedni lub Święto, zawsze uważane za niższe od Soboty. Obrządek ten nazywa się הברלה *Rozdział, Rozróżnienie*, oznaczenie granicy między Sobotą a dniem powszednim, lub między Sobotą a Świętem, lub nakoniec między Świętem a dniem powszednim.

Hawdalah jest obrządkiem odległej starożytności, bo Talmudyści (szkoła Szamaja i szkoła Hillela) już spór wiedli co do błogosławieństw tego obrządku. Błogosławieństwa te są następujące: הברלה, נר, בשמים, יין znak "ב'נ'ה."

Na wyjście Soboty odmawiają się wszystkie cztery błogosławieństwa. Z Soboty zaś na Święto nie używa się korzeni בשמים a z Święta na dni powszednie nie używa się i światła נר.

Różne podawano przyczyny używania wina, wonnych korzeni i światła, po większej części, treści kabalistycznej, jak np. że wonnych korzeni używają na orzeźwienie, bo dusza dodatkowa נשמה יתירה (patrz uwagę do modlitwy domowej

Str. 182. Cz. II. Drzewa niebotyczne. Wszystko co jest wielkie, nadzwyczajne, oznacza się, w hebrejskim języku, przydomkami אל, אלהים, ה' Tutaj עץ ד' znaczy: wysokie, niebotyczne drzewo.

Str. 224. Cz. II. Patrz Kom. str. 24.

Str. 225. Cz. II. Patrz Kom. str. 34.

Tamże. Patrz Kom. str. 14.

Tamże. Patrz Kom. str. 15.

Str. 227. Cz. II. Patrz Kom. str. 35.

Str. 228. Cz. II. Patrz Kom. str. 35.

Tamże. Patrz Kom. str. 36.

Str. 229. Cz. II. Patrz Kom. str. 36.

Tamże. Patrz Kom. str. 18.

Str. 230. Cz. II. Patrz Kom. str. 18.

Tamże. Patrz Kom. str. 19.

Str. 231. Cz. II. Patrz Kom. str. 19.

Str. 232. Cz. II. Patrz Kom. str. 19.

Tamże. Patrz Kom. str. 20.

Tamże. Patrz Kom. str. 21.

Str. 233. Cz. II. Patrz Kom. str. 21.

Tamże. Patrz Kom. str. 22.

Str. 234. Cz. II. Patrz Kom. str. 22.

Str. 235. Cz. II. Patrz Kom. str. 22.

Str. 236 i 237. Cz. II. וארתה קדוש, ויהי נועם. (Winnom, Weatha kadoss). Wedle kabalistów, duchy bezbożnych, dręczone przez cały tydzień w piekle, wolne są od męczarni, w czasie Sabatu—i dopiero z wyjściem Soboty, gdy się odmawia ויהי נועם uwolnienie to ustaje. Kabaliści bowiem, w niektórych wyrażeniach Psalmu יפול יושב בסתר jak יפול יושב צהרים, מצדה אלף, מקמב ישוד צהרים i innych, widzą wzmiankę o złych duchach; dla tego psalm ten w mistyce znaczną odgrywa rolę i uważanym bywa, jako formuła egzorcyzmu.

Str. 170. Cz. II. Tych, którymi się obarczył i t. d. Jestto lud Izraelski (Jezajasz. Rozdz. 46 w. 3).'

Tamże. Gdy deptał w tłoczni. Obraz krwi rozlanej w czasie bitwy, w której, wedle Proroka Jezajasza, Bóg zwyciężył bezbożnych, wystawionych w prorocztwie pod postacią Edomu. (Rozd. 63 w. 1 — 6). Jak czerwony sok wytryskuje z winogron, pod nogami deptającego je w tłoczni, tak Bóg rozlał strumienie krwi nieprawych.

Tamże. Węzeł filakteryj. Tradycya odnosi kształt filakteryj i węzłów ich rzemyków aż do Synaju, twierdząc, iż Bóg sam pokazał Mojżeszowi, zwanemu **אִישׁ עֲנִי** *mąż pokorny*, jak węzeł ten u filakteryj ma być zrobionym.

Str. 173. Cz. II. Patrz Kom. str. 12.

Str. 174. Cz. II. Patrz Kom. str. 31.

Str. 175. Cz. II. ואני תפלתִי (Waani). Polecone w dziełach talmudycznych.

Tamże. Patrz Kom. str. 18.

Str. 176. Cz. II. Patrz Kom. str. 18.

Tamże. Patrz Kom. str. 19.

Str. 177. Cz. II. אתה אחד (Atha Echod). Należy do rzędu modlitw starożytnych. (Patrz str. 41 Kom. przy **ישמח** **מישה**).

Str. 178. Cz. II. Patrz Kom. str. 21.

Tamże. Patrz Kom. str. 22.

Str. 179. Cz. II. Patrz Kom. str. 22.

Str. 180. Cz. II. Patrz Kom. str. 22.

Str. 181. Cz. II. צדקתך צדק (Cydkoscha). Znaném już było przez Gaonów. Powód recytowania tego ustępu i nie-recytowania go w dniach, kiedy się nie mówi Tachnun, nie może być dotąd dochodzonym na podstawie logicznój.

Tamże. ברכי נפשי (Borchi nafssy). Recytowanie tego Psalmu i wszystkich następujących nie jest wzmiankowaném w starożytnych księgach teologicznych.

Str. 163. Cz. II. Patrz Kom. str. 22.

Str. 164. Cz. II. Patrz Kom. str. 22.

Tamże. אין כאלהינו (En kaeloheun). Ustęp ten i następujące, to jest: **פסום הקמרת, השיר שהלויים, אמר ר'** winny właściwie być odmawiane każdego dnia; wypuszczono je zaś, aby zbyt nie utrudzać ludzi, którzy w dzień powszedni zajmują się pracą, a zatrzymano je na Sobotę i Święta. Pierwszy z tych ustępów wzmiankowany jest w porządku modlitw Rambama — ostatnie trzy są całkiem wyjęte z różnych traktatów talmudycznych.

Str. 166. Cz. II. שיר היחוד (Pieśń o Jedności Boga). Hymny te nazwane **שיר היחוד** dla tego, że zawierają chwałę Boga Jedynego, ułożone zostały na wszystkie siedm dni tygodnia w początku wieku XI-go, przez R. Samuela, syna R. Kolomana Starszego, ojca R. Jehudy pobożnego. Odmawiane bywają w Soboty i Święta, na każdy dzień tygodnia właściwy mu hymn. Podałem tu tylko Sobotni, z powodu, iż hymny na inne dni tygodnia, w których Święta przypadają, należą właściwie do Machzoru.

Str. 168. Cz. II. שיר הכבוד (Pieśń wslawiająca). Hymn ten odmawia się, w niektórych Gminach i w dni powszednie. Dla braku źródeł archeologicznych, i rady współwyznawców w małym miasteczku, w którym pracę tę wykonywam, nie mogę, z pewnością podać autora téj pieśni, ale zdaje się nim być R. Berachjach Hanakdon; można to wywnioskować z powtarzającego się, w zakończeniu pieśni, źródłosłowu **ברך** w wyrazach: **ברכתי וברכתי**.

Str. 169. Cz. II. Oni wielkość Twoją i t. d. aż. . . jesteś zawsze Jeden. Prorocy nawet nie poznali prawdziwej istoty Boga, domyślali się jój tylko, badając cuda natury, ale wszędzie dostrzegli Jedność władzy Bożkiej i Jego istoty.

zupełnie ją wypuściło z rytuału, a inne zmodyfikowały ją w duchu miłości i zgody.

Str. 153. Cz. II. Patrz Kom. str. 12.

Str. 156. Cz. II. Patrz Kom. str. 18.

Str. 157. Cz. II. Patrz Kom. str. 19.

Str. 159. Cz. II. תכנת שבת (Tikanta). W porządku modlitw Rambama nie masz ustępu tego wcale, ale jest modlitwa innego zupełnie układu, zaczynająca się od לְמִשֶׁה צִיָּת (obacz także wyżej uwagę do יְשֻׁמַּח מֹשֶׁה). Ustęp תכנת w naszych wydaniach się znajdujący, nie został przyjęty przez Sefardejczyków, którzy się trzymają układu Rambama. תכנת ułożone jest akrostykiem, z alfabetu odwrotnego, תִּשְׂרֵק to wszystko dowodzi nowoczesności téj części modlitwy, pochodzącej od Pajtánów.

Tamże. אתה יצרת (Atha). Modlitwa ta sięga głębokiej starożytności, ułożoną bowiem została przez układaczków Miszny. Porządek modlitwy téj u Sefardejczyków odmiennym jest nieco od naszego.

Str. 160. Cz. II. זה קרבן (Oto jest ofiara Sabatu i t. d.) Jestto uwaga przepisującego modlitwy i wiele poważnych głosów podnosi się przeciw umieszczeniu ustępu tego do modlitw, dla tego, z wielu wydań go wypuszczono, a w innych daje się, dla odróżnienia, pod nawiasami.

Str. 161. Cz. II. Patrz Kom. str. 21.

Tamże. Patrz Kom. str. 22.

Tamże. ולכפרת פשע (. na odpuszczenie przestępstw). W roku przestępnym, liczącym miesiący 13., dodaje się jeszcze ta jedna prośba do 12-tu poprzedzających, odpowiadających liczbie 12 miesięcy roku zwyczajnego. W niektórych Gminach, prośba ולכפרת פשע wtrąca się tylko, aż do miesiąca przybyszowego.

Str. 162. Cz. II. Patrz Kom. str. 22.

w możności, nawet w braku kalendarza, obliczać, kiedy jakie Święto, uroczystość lub post przypada. Przy téj okoliczności, odmawia się stosowna modlitwa; wzięto do tego modlitwę Talmudysty, Raw, słowo w słowo, jak się znajduje podaną w Traktacie Berachoth. Raw odmawiał tę modlitwę, po każdym nabożeństwie. Ci, którzy ją zastosowali do błogosławieństwa nowego miesiąca, dodali jeszcze siedm wyrazów, odpowiadających téj potrzebie: **שְׁתַּחֲוֵה עֲלֵינוּ אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה וּלְבִרְכָה אֲמֵן סְלָה** a na zakończenie dwa wyrazy: **בְּזִכְרוֹת רַב תִּפְלֵת רַב** »w zasłudze za modlitwę Rawa.« Nieznający autora téj modlitwy, jak słusznie zwraca uwagę Landshut, sądzili, iż wyraz **רַב** (Raw, imię własne), jest błędem drukarskim i zamienili go na **רַבִּים** (ogół).

Tamże. **מִי שְׁעִשָּׂה יַחֲדָשָׁהוּ** (Mi szecсах. Oby święty i t. d.) Są nowszego pochodzenia ustępy, przez nieznanych autorów ułożone.

Str- 152. Cz. II. **אֵב הַרַחֲמִים** (Aw charachmim). Modlitwy za dusze zmarłych były jeszcze używane w głębokiej starożytności. W II. Księdze Makabeuszów, Rozdz. 12., w. 43 do 46, znajdujemy wzmiankę o modlitwach, odprawianych za dusze zmarłych, w czasie wojen Makabeuszów. W Talmudzie nie masz na to wyraźnego polecenia, ale w księgach teologicznych znajdują się niektóre ku temu wskazówki. Modlitwa obecna ułożoną została, pod wpływem ryczałtowych zabójstw, popełnianych na przodkach naszych, w średnich wiekach, które duchowieństwo katolickie, a zwłaszcza Papieże, (obacz: Wielki Sanhedryn Paryzki,« przezemnie wydany, str. 18 sq.) nieraz wstrzymali. Nic dziwnego więc, iż w téj modlitwie znajdujemy duch zemsty, nieodpowiadający duchowi naszej religii. Teraz modlitwa ta jest tylko wspomnieniem owych smutnych czasów i nie ma żadnej wartości miejscowej, dla tego też wiele Gmin

! אמן . . . ועל בני עמנו עם . . .
 אמן נא הסתירם בצל כנפך, ופרוש עליהם סכת שלומך
 אמן אורך ועוזך חמה ינחם, הסוך ואמתך תמיד ינצרום
 אמן בארצנו רוב שלום יפרח, ויושבי . . . לעד ישכנו לבמה
 אמן יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי

»MODLITWA ZA POMYŚLNOŚĆ KRAJU.«

»Boże wiecznie żywy, Królu Wszechświata, siedzący wysoko, spoglądający nisko, z nieba na ziemię! w którego ręku jest siła i moc wznosić i ustalić wszystko, spojrzuj z świętego Swego siedliska na (tu się wymienia imię głowy Rządu), i na rodaków naszych lud (wymienia się kraj właściwy). Amen!

Osłoń go cieniem skrzydeł Swoich i rozpościeraj nad nim namiot pokoju Swojego. Amen!

Oby światło Twoje i opieka Twoja mu przewodniczyły, łaska Twoja i wiara Twoja zawsze go strzegły. Amen!

Oby w kraju naszym zakwitnął pokój wieczny, a mieszkańcy (kraj właściwy) wiecznie żyli w spokoju. Amen!

Oby Ci się spodobały wyrzeczenia ust moich i myśli serca mojego, przed Tobą o Wiekuisty, Opoko moja i Wybawicielu mój! Amen!

Str. 151. Cz. II. ברכת החדש (Błogosławieństwo Nowego Miesiąca). Święta nasze, uroczystości i posty, wszystkie są nieruchome, to jest: przypadają w pewnych dniach miesiąca — te zaś są księżycowemi. (O kalendarzu żydowskim czytelnik znajdzie szczegóły w rozprawie mojej, w kalendarzu: »dla Polek,« Dzwonkowskiego, na r. 1863 p. t.: »Krótki Rys i t. p.« umieszczonej w przedmowie do niniejszego dzieła). Dla tego w Sobotę, poprzedzającą Początek Miesiąca, ogłaszają w Synagogach dzień, kiedy ten przypada, przez co lud zostaje

Str. 148. Cz. II. מי שברך (Mi szeberach). Modlitwa za wszystkie Gminy w Izraelu i za ich przełożonych.

Str. 150. Cz. II. הנותן תשועה (Hanesca). Modlitwa za powodzenie Monarchy i Ojczyzny, poleconą jest przez Proroków: Jeremjasza, Ezdreasza, Barucha, przez Talmudystów i teologów naszych. Modlono się nawet za monarchów obcego pochodzenia, jak tego znajdujemy przykłady w Pismie Świętym, bo odprawiano modlitwy za powodzenie Nebuchodnezara, który zburzył Jerozolimę i wziął całą prawie ludność do Babilonii; modlono się za powodzenie Cyrusa, Aleksandra Wielkiego — słowem Izrael ma sobie poleconém religijnie modlić się za powodzenie władzy istniejącej, jakiegokolwiek ona jest pochodzenia i jakąkolwiek nosi nazwę. (Patrz niżej Pirke Aboth, Rozdz. 3, ustęp 2 i Uwagę do tego Ustępu), Dla tego téż, w całej Europie, rządy, pod jakąkolwiek one istnieją formą, nigdy się nie uskarżały o przeciwne im dążności Izraelitów, jako wyznawców religii Mojżeszowej. Aby uniknąć wszelkiego podejrzenia i nieporozumienia, współwyznawcy nasi, w niektórych krajach, ułożyli modlitwy, służyć mogące dla każdej formy rządu; wolność ta zmiany formy téj modlitwy, leży w duchu przytoczonego ustępu z Miszny Aboth. W każdym prawie kraju w Europie, Gminy Izraelskie mają jnną formę do téj modlitwy, wszystkie jednak są odpowiadające, co do treści, owemu ustępowi z Aboth. We Francyi np. gdzie zmiany formy rządu prawie tak często się odbywają, jak zmiany mód, dla uniknienia częstych modyfikacyj téj modlitwy, ułożono raz na zawsze, następującą:

תפלה לשלום המדינה

אלהים חיים ומלך עולם, המנביהי לשבת, המשפילי לראות
בשמים ובארץ, אשר בידך כה וגבורה לגדל ולהזק לכל, השקיפה

znań, gdzie także odbywają się konfirmacye dzieci, dochodzących pewnego wieku, nawet nazwa *konfirmacya*, zastosowaną została i u nas, do tego obrządku; dla tego wielu powstaje na to naśladownictwo, a głównie znany uczoney Salomon Plessner, choć sam wydał całe dziełko z mowami konfirmacyjnymi dla Izraelitów.

Tamże. Patrz Kom. str. 31.

Tamże. ברכות המספיק (Błogosławieństwo do Haftory).

O błogosławieństwach nad Haftorą, przed jej Czytaniem i po Czytaniu, znajdują się wzmianki w różnych miejscach Talmudu.

Str. 147 i 148. Cz. II. יקום פרקן (Jekum Parken).

Jeszcze za czasów Talmudystów, odprawiano modlitwy za uczonymi; późniejsi teolodzy wprowadzili zwyczaj modlenia się za pomyślność Rządu i Gmin Izraelskich. Dwie modlitwy יקום פרקן ułożone są w języku chaldejskim, co dowodzi głębokiej ich starożytności, sięgającej do czasów, gdy mową ludową Izraelitów był idyom chaldejsko-syryjski. Język, w którym te modlitwy są ułożone, dowodzi nadto, iż to nie jest wcale nowatorstwem, kiedy modlitwy, w obecnych czasach, odprawiają się po Synagogach w języku kraju każdego; w którym Izraelici mieszkają. Czytelnicy widzieli, iż יקום פרקן nie są jedyne modlitwy w języku nieświętym napisane, bo wiele jest ustępów w modlitwach, w tym języku napisanych, a nawet jedna cała z najbardziej polecanych modlitw: *Kadysz*. Pierwsze z dwóch יקום פרקן jest modlitwą za przełożonymi wygnaństwa, akademij i szkół, za wszystkimi biorącymi udział w nauce. Drugie zawiera modlitwę o powodzenie Gminy, ułożoną w osobie drugiej, podczas gdy pierwsze ułożone w osobie trzeciej. Jakkolwiek pierwsza z dwóch modlitw wyraźnie się odnosi do akademij talmudycznych w Palestynie i Babilonii, które od przeszło 1,000 lat istnieć przestały, wszakże zatrzymano ją, jako wspomnienie historyczne.

czyta Haftorę. (Co jest Haftorach, patrz wyżej, (str. 27) przy **התורה מריאת**

Tamże. Patrz Komentarz str. 30.

Tamże. **על הכל** (Al hakol). I ten ustęp, wszakże z odmianą dykcji, wzmiankowanym jest w traktacie Soferim, ma go także mówić Maftir.!

Tamże. Patrz Kom. str. 30.

Str. 144. Cz. II. Patrz Kom. str. 30.

Str. 145. Cz. II. **ברוך שפטרני** (Baruch). Młodzieniec Izraelski, po skończonym roku 13-tym, staje się pełnoletnim, pod względem religijnym **בר מצוה** to jest: winien pełnić obowiązki religijne i unikać przestąpienia zakazów religijnych, jak człowiek dorosły. Do 13-go roku życia, za grzechy, popełnione przez syna, w skutek niedozoru lub złego przykładu ojca, ten ostatni przed Bogiem jest odpowiedzialnym.

Zwyczajem jest, iż młody człowiek, w pierwszą Sobotę, po skończeniu lat 13-tu, przystępuje do czytania z Rodałów, między osobami dorosłymi; bardziej wykształcone dzieci czytują nawet z Rodałów cały Dział tygodniowy, zastępując miejsce lektora zwyczajnego. Po skończoném nabożeństwie, rodzice zapraszają krewnych i przyjaciół do domu, gdzie wyprawiają ucztę, zwaną **סעודת בר מצוה**. W nowszych czasach, młody człowiek miewa także mowę, stosowną do uroczystości, duchowny lub nauczyciel przemawia także do **בר מצוה** w tym duchu, a rodzice udzielają mu błogosławieństwo. W Synagodze, ojciec odmawia błogosławieństwo **ברוך שפטרני** gdy syn **בר מצוה** pierwszy raz przystępuje do **עליה** *Czytania z Rodałów*, lub gdy pierwszy raz odprawia nabożeństwo, jako kantor, lub policzonym zostaje do liczby 10-ciu mężczyzn dorosłych, potrzebnych do Nabożeństwa publicznego.

Obrządki i uroczystości **בר מצוה** w nowszych czasach zaprowadzone, po większej części, przejęte są od innych wy-

Tamże. Patrz Kom. str. 15.

Str. 132. Cz. II. Patrz Kom. str. 15.

Str. 133. Cz. II. Patrz Kom. str. 18.

Str. 134. Cz. II. Patrz Kom. str. 18.

Tamże. Patrz Kom. str. 19.

Str. 135. Cz. II. ישמח משה (Jismach). Ustęp ten, jak również: אתה קדשת, אתה אחד, wedle Zunza, pochodzą z tej samej epoki, co powyższe: לאל אשר שבת. Nadmienić tu wypada, iż w porządku modlitw Rambama, trzech zdań: ולא נתתו, ולא הנחלתו, וגם במנוחתו, w Szemoneh Esreh porannej, ale w dodatkowej, a z tej znowu one, w naszych wydaniach, wypuszczone zostały — co naprowadziło badaczy na myśl, iż to są dodatki bardzo późne. Zresztą nie zawierają one nic nieprzyjemnego przeciw innowiercom, wyjąwszy niedelikatność wysłowienia przeczącego, odnośnie do nich, zamiast coby, jak w jednym z wydań Sefardyjskich przez Landshuta przytoczonym, mogły być podane twierdząco, odnośnie do Izraelitów, np: ונתתו לישראל, והנחלתו לזרע יעקב, ובמנוחתו ישכנו עם אשר בחרת bez wzmianki o innych.

Str. 136. Cz. II. Patrz Kom. str. 21.

Tamże. Patrz Kom. str. 22.

Str. 137. Cz. II. Patrz Kom. str. 22.

Str. 139. Cz. II. Patrz Kom. str. 22.

Str. 140. Cz. II. אין כמוך, אב הרחמים (Ka kamecha, Aw harachmim). Dwa te ustępy, wzmiankowane w traktacie Soferim, znane były teologom naszym XIII-go wieku.

Tamże. Patrz Kom. str. 30.

Str. 141. Cz. II. Patrz Kom. str. 30.

Str. 143. Cz. II. שמע ישראל (Szema). Wzmianka o mówieniu Szema, przy wyjmowaniu Rodałów, znajduje się w traktacie Soferim; ma ono być mówionem przez tego, co

Str. 125. Cz. II. שוכן עד (Szechen). W tym ustępie znajduje się imię autora יצחק w akrostyku: ישרים צדיקים חסידים קדושים תהלה, תתברך, תתרום, תתקדש רבקה i dla tego, w Nowy Rok i Dzień Odpustu, odwracają porządek tych słów, mówiąc: תתרום תתברך תתקדש תהלה odnosząc oba te nazwiska do patryarchy Izaaka i patryarchini Rebeki. Rapaport i Landshut, nie zgadzają się jednak na to mniemanie i dla względów stylistycznych, chcą mieć zatrzymanym porządek, jaki mamy przed sobą. Nadto Landshut twierdzi, iż cały ustęp, jak i wiele innych téj modlitwy, jest nowszego pochodzenia, bo starożytni autorzy nie zwykli kłaść swych imion w akrostykach.

Tamże. ובמקהלות (Ubmakhaloth). Wspomnianém jest w Syfre. Dział Waeschanan. (Reifmann).

Tamże. Patrz Kom. str. 12.

Str. 126. Cz. II. Patrz Kom. str. 13.

Str. 127. Cz. II. אל אדון (El adon). Hymn ten ułożony wedle Zunza, przez Gaonów, jest akrostykiem, z porządkiem alfabetycznym. Wzmiankowany także w Zoharze.

Tamże. Święte postacie zwierząt, które Ezechjel, w swoim widzeniu, (Rozdz. I) opisuje.

Tamże. Serafy, Ofany. Nazwania aniołów, wedle widzeń Jezajasza i Ezechiela.

Tamże. לאל אשר שבת (Loel). Należy, wedle Zunza, do starożytnych modlitw, z II-go lub III-go stulecia. Gaoni znają już tę modlitwę.

Str. 128. Cz. II. Patrz Kola. str. 13.

Str. 129. Cz. II. Patrz Kom. str. 14.

Str. 130. Cz. II. Patrz Kom. str. 14.

Landshut — i, oprócz tego, prostuje wyraz **ממלך**, bo winno być **מלך** i tego czytania trzymałem się w tłumaczeniu. Nie mam pod ręką owego utyskiwania Gaona, ale łatwo domyśleć się powodu onego, zważywszy, że modlitwa u nas jest bezpośrednią, bo nie wolno nam modlić się do kogo innego, ale tylko do samego Boga — tak też brzmi 5-ta z 13-tu Zasad wiary Majmonidesa. Zresztą modlitwa ta nie ma żadnej podstawy w rytuałach starożytnych i jest bez wątpienia płodem kabalistów.

Str. 118. Cz. II. רבון כל העולמים (Ribon). I ta modlitwa, również, jak poprzedzająca, nie ma żadnej powagi za sobą, lubo się znajduje we wszystkich prawie ludowych wydaniach. Zdaje się również być płodem egzaltacyi jakiegoś prostodusznego kabalisty, czego dowodzi ustęp *«ביתר נשמתו»*, *«o duszy dodatkowej.* (patrz niżej przy *הברלה*).

Str. 120. Cz. II. קדוש (Poświęcenie Soboty w Piątek na wieczór). Talmud przypisuje poświęcenie każdej Soboty i Święta kielichem wina, przy czém w Sobotę poleca wspomnienie o stworzeniu świata.

Str. 121. Cz. II. יה רבון עלם (Jah). Imię autora téj pieśni: *Izrael*, znajduje się w akrostyku 5 jéj strof.

Str. 123. Cz. II. נשמת (Nyszmas). Modlitwy téj autorem ma być wielki Synod, wzmiankowana ona w Talmudzie z okazji objaśnienia obrządku z 4 kielichami wina, wieczorem w Paschę; nazywa się tam *ברכת השיר Błogosławieństwem Hymnowém.* Wedle Reifmana, wyrażenie *השיר* odnosi się do pieśni: *אז ישיר*, którą przed *נשמת* recytowano, a to z powodu wielkiej jéj analogii w treści, z tą pieśnią Mojżesza.

Str. 124. Cz. II. האל בתעצומת (Hacl). Ustęp ten ma być ułożony przez R. Eliezera Hakalir, czemu jednak Reifmann, opierając się na czystości stylu tego ustępu, stanowczo zaprzecza.

Str. 105. Cz. II. Patrz Kom. str. 34.

Str. 106. Cz. II. Patrz Kom. str. 34.

Tamże. Patrz Kom. str. 14.

Tamże. Patrz Kom. str. 15.

Str. 108. Cz. II. Patrz Kom. str. 35.

Str. 109. Cz. II. Patrz Kom. str. 35.

Tamże. וְשִׁמְרָה (Wessomra). Wiersz ten i następne, odnoszące się do Soboty i do Świąt właściwych, przyjęte zostały do modlitw za czasów Gaonów.

Str. 110. Cz. II. Patrz Kom. str. 18.

Tamże. Patrz Kom. str. 19.

Str. 111. Cz. II. אַתָּה קִדְשָׁתָּה (Atah kidasztah). Ustęp ten należy do starożytnych; znany on jeszcze był Gaonom.

Tamże. וַיְכַלּוּ (Wajechulu). Ustęp ten polecony jest przez Talmud.

Tamże. Patrz Komentarz str. 21.

Tamże. Patrz Komentarz str. 22.

Str. 112. Cz. II. Patrz Komentarz str. 22.

Str. 113. Cz. II. Patrz Komentarz str. 22.

Str. 114. Cz. II. Patrz Komentarz str. 22.

Tamże. מִגֵּן אֲבוֹת (Magen). Modlitwa ta nazwana dla tego **מִגֵּן אֲבוֹת**, że zawiera w sobie w krótkości treść wszystkich siedmiu błogosławieństw Szemoneh Esreh Sobotniej, to jest: trzy pierwsze, trzy ostatnie z dni powszednich, a środkową z Soboty, zaczynającą się od **אֱלֹהֵינוּ** a kończącą się na **מִקְדַּשׁ הַשַּׁבָּת**.

Str. 115. Cz. II. בְּמַה מְדַלִּיקִין (Bameh). Traktat ten nie jest podanym do modlitw przez Majmonidesa, ale znanemu już było jego recytowanie w Piątek na wieczór, za czasów Gaonów. Postanowiono, bez wątpienia, Czytanie tego traktatu na to, aby i o Sobocie także rozprawiano talmudycznie.

Str. 117. Cz. II. שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם (Szalom). Jeden z Gaonów, narzeka bardzo na to przywitanie aniołów, jak pisze

Trzy te obowiązki kobiet oznaczono inicjałami **ה'נ'ה** co znaczy **הדלקת הנרות, הנה, תלה**; przy każdym odmawiają one odpowiednie błogosławieństwo. Od wypełnienia innych przykazań, przywiązanych do pewnego czasu **מצוה עשה שהזמן** **נרמא** kobiety, wedle Talmudu, są uwolnione.

Tamże. **לכו נרננה** (Lechu). O psalmach tych, na przywitanie Soboty ustanowionych, nie znajdujemy wzmianki w starożytnych rytuałach, wyjąwszy o jednym: **מזמור שיר ליום השבת**.

Str. 102. Cz. II. **ד' מלך** (Adonaj malach). *Miasta Jehudah.* Uważałem za stosowne tłómaczyć tutaj **בנות** nie: córki, ale: *miasta*, jak: **עקרון ובנותיה**.

Tamże. **ד' מלך** (Adonaj malach). *Nad Cherubami.* Nazwa aniołów.

Str. 103. Cz. II. **לכה דודי** (Lechah dodi). Autorem tego hymnu jest Salomon Halewy, (który żył około 300 lat temu) **שלמה הלוי**. Z tego imienia znajduje się po jednej, z kolei literze, na początku każdej strofy hymnu. Przywitanie **כלה באי כלה** pochodzi od R. Janaj (Zunz).

Tamże. *Narzeczonej.* Pod figurą *narzeczonej*, mowa tu o Sobocie.

Tamże. »Przestrzegać« i »Pamiętać.« Ustęp Dekalogu o Sobocie ma dwie wersje: w II. Księdze Mojżesza **את יום השבת** »Pamiętaj o dniu Sabatu« a w V. Księdze **את יום שמור** »Przestrzegaj dnia Sabatu.« Te dwa wyrażenia **השבת** i **שמור** miały być przez Boga jednocześnie wyrzeczone.

Tamże. *Grodzie Królewski!* Jerozolima.

Str. 104. Cz. II. *Syna Jiszaja z Bellechem.* Messyasz.

Tamże. **איש בן פרצי** (Aśta z domu Perc). Dawid, z którego krwi urodzić się ma Messyasz, pochodzi w prostej linii od syna Jehudy Pereca (I. Ks. Mojż. Rozdz. 38 w. 29; Ruth, Rozdz. 4 w. 19 — 22).

Zakończenie téj modlitwy obecnie jest inne na dni powszednie: בא"י שומר עמו ישראל לעד a inne na Sobotę i Święta: ופודש עלינו וכו' בא"י הפודש סבת שלום עלינו וכו'. Wedle dowodzenia teologów, ostatnie zakończenie winnoby być także używane i w dni powszednie.

Str. 90 i 91. Cz. I. ברוך ד' לעולם, יראו עינינו (Ba-ruch, Jiru). Dwie te modlitwy są bardzo niepewnego źródła, przeciwne nawet względem rytuału, przez Talmud postanowionego. Zdaje się, iż z powodu téj ich dwuznaczności, w Sobotę i Święta wypuszczone bywają.

Str. 92. Cz. I. Patrz Kom. str. 18.

Str. 92 i 93. Cz. I. Patrz Kom. str. 19.

Str. 94. Cz. I. Patrz Kom. str. 19.

Tamże. Patrz Kom. str. 20.

Tamże. Patrz Kom. str. 21.

Str. 95. Cz. I. Patrz Kom. str. 21.

Tamże. Patrz Kom. str. 22.

Str. 96. Cz. I. Patrz Kom. str. 22.

Str. 97. Cz. I. Patrz Kom. str. 22.

Str. 98. Cz. I. Patrz Kom. str. 22.

Str. 100. Cz. II. הדלקת נר שבת וי"ט (Zapalania świateł Sabatowych i Świątecznych). Poleconém jest zapalać światło w wilgą Soboty i Świąt, tudzież w każdy wieczór Świąteczny. Obowiązek ten głównie wkładano na kobiety, w ich nieobecności dopiero mężczyźni się nim zajmują. Oprócz tego, kobiety mają jeszcze do spełnienia dwa inne przykazania a mianowicie: *drugie*: oczyszczenie się po menstruacyi, z przywiązaniem do tego przepisami do zachowania się, tak przy dopełnieniu obrządku oczyszczenia się, jak podczas saméj słabości — i *trzecie*: odłączenie pewnej części z ciasta, wypiekającego się na chleb dla ubogich, lub w niebytności ich do spalania, cząsteczki tegoż ciasta.

Str. 88 Cz. 1. Patrz Kom. str. 14.

Tamże. Patrz Kom. str. 15.

Str. 89 Cz. 1. **אמת ואמונה** (Emes). Pierwsze z dwóch błogosławieństw, następujących po Szema wieczorném, odpowiada takiemuż błogosławieństwu rannemu, pod nazwą **נאולה** zaczynającemu się od **אמת ויציב**, z tą różnicą iż **אמת ויציב** zawiera wyliczenie cudów, których Izrael doznawał od Boga w przeszłości, a **אמת ואמונה** wyraża, oprócz tego, nadzieję o zbawieniu Izraela na przyszłość.

Tamże. Z ręki wszystkich tyranów. Objasnienie powyższe i cały tok modlitwy téj, wyraźnie wspominającój o Egipcie i Faraonie, czyni zbyt uczynną wszelką uwagę, iż tyrani, o których tu mowa, są to władcy starożytni; owszem, uwagi takie jakie dawniej narzucone zostały tłómaczom modlitw, są raczej obrazą majestatu Monarchów Europejskich wieku naszego, którzy od długich lat, nietylko Izraela nie uciskają, ale nawet zgodnie z ludami, wszędzie ich do praw obywatelskich przypuszczają. Uwagi więc takie, jakie w dawnych wydaniach modlitw spotykamy, rzucają na nas potwarz jakobyśmy pod alluzją, chcieli dotykać obecnie panujących Monarchów, porównując ich z Faraonami. Nie chcemy przypisywać tych uwag chęci denuncyowania nas, wolimy raczej zwalić je na karb ograniczonego pojęcia o historii tworzenia się modlitw. Gdyby ci ludzie tylko mieli ciągle przed oczyma, iż wszystkie podobne modlitwy ułożone zostały 2,000 lat temu, sami by dostrzegli, iż podawanie takich uwag, w obronie Monarchów XIXgo wieku, jest tém, co Francuzi nazywają: »enfoncez des portes ouvertes.«

Uwaga ta niechaj posłuży, raz na zawsze, jako odpowiedź na podejrzewające uwagi dotychczasowych wydań.

Str. 90. Cz. 1. **השכיבנו** (Hasskiwenu). Druga tu modlitwa, po Szema wieczorném, wzmiankowana jest w Talmudzie.

Późniejsi teolodzy, a mianowicie: Rabi Józef Albu, w swoim sławnym dziele: **עקרים** o zasadach wiary, prowadzi żywą polemikę przeciw Majmouidesowi, co do tych 13 Zasad wiary, przez niego ustanowionych. (Patrz Jutrzenka, rok 3 str. 323. »Dziwaczność».)

Str. 86 Cz. I. **והוא רחום** (*Wehu rachum*). Wstęp ten do Modlitwy Wieczornej zawiera 13 wyrazów i używanym był do liczenia chłosty, daniej osobom na nią skazanym, w ilości 39 uderzeń, to jest: 3 razy po 13.

Chłosta ta wymierzana bywała przed Nabożeństwem Wieczornym, dla tego wiersz ten ustanowionym został, jako wstęp do modlitwy Wieczornej, a gdy w Sobotę i w Święta chłosta wymierzana nie bywała, to z tego powodu, w tych dniach, ustępu tego się nie mówi.

Str. 87 Cz. I. **קריאת שמע של ערבית** (Porządek wieczornej modlitwy Szema). Czytanie Szema poleconem zostało dwa razy dziennie, z rana i na wieczór, jak już przy Szema porannem wskazałem. Na ranne Szema przepisane są dwa błogosławieństwa przed Szema, a jedno po niemi; na wieczorne zaś, Talmud przepisuje dwa przed, i dwa po niemi.

Tamże. **מעריב ערבים** (*Baruch*). *Zmierzch wieczorny sprowadza*. Pierwsze z dwóch błogosławieństw, poprzedzających Szema, odnoszące się do zachodu słońca, odpowiada porannemu błogosławieństwu **אור יוצר** odnoszącemu się do wschodu słońca. Forma tej modlitwy wskazana także w Talmudzie; wyrazy: **ר צבאות שמו אל חי וקים תמיד ימלוך עלינו** są późniejszym dodatkiem, przez niektórych teologów nawet wyłączonym, z powodu iż przerywa związek w modlitwie.

Tamże. **אהבת עולם** (*Ahawas*). Jest drugim, z błogosławieństw, poprzedzających Szema wieczorne i odpowiada, co do treści swojej, takiemuż błogosławieństwu rannemu **אהבה רבה**.

Str. 82 Cz. I. שלשה עשרה עקרין (Trzynaście zasad wiary). Trzynaście zasad wiary Majmonidesa, prozą ułożone, tak, jak *ינדל* zawiera je w kształcie metrycznym:

Zasada 1. Zawiera prawdę, iż świat stworzony został przez Boga i ciągle przez Niego bywa zarządzanym. *Stworzenie świata i Opatrzność szczegółowa.*

Zasada 2. Opiewa, iż Bóg nie składa się z części, ale jest absolutną Jednotą — *Jedność i Jedyność.*

Zasada 3. Głosi, iż Bóg nie może podpadać zmysłom — *Niezmysłowość.*

Zasada 4. Wymierzona przeciw zdaniu niektórych filozofów, iż świat poprzedzał Boga — *Bóg Początek i koniec.*

Zasada 5. Przeciw modleniu się do ludzi lub aniołów i oddawaniu im czci Boskiej, jakoby mającym zanosić modlitwy nasze do Boga, jako pośrednicy między nami a Bogiem, bardziej, jak my, do Niego zbliżeni — *Bóg bezpośredni.*

Zasada 6. Potwierdza posłannictwo Proroków, to jest: ludzi wybranych — *Objawienie.*

Zasada 7. Stawia Mojżesza na czele wszystkich Proroków przeszłości i przyszłości — *Posłannictwo Mojżesza.*

Zasada 8. Stwierdza autentyczność Pisma Świętego, jak nas doszło od Boga przez Mojżesza — *Zakon od Boga dany.*

Zasada 9. Zastrzega wszelkie zmiany i modyfikacje Pisma Świętego przez kogobądź — *Niezmiennność Zakonu.*

Zasada 10. Określa przymiot główny Boga — *Wszeczwiedzę.*

Zasada 11. Przyrzeka nagrodę za dobre a karę za złe uczynki — *Nagroda i kara.*

Zasada 12. Przyrzeka zesłanie Messyasza, nie oznaczając wszakże czasu jego przyjścia — *Messyasza oczekiwany.*

Zasada 13. Zapewnia, iż kiedyś umarli wskrzeszeni zostaną do życia — *Zmartwychwstanie.*

szczęścia, przez Opatrzność Bożką już nań przeznaczonemu.
 כל העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כחו קודעין לו
 גזר דינו.

Str. 74 Cz. 1. עלינו (Alenu). Modlitwa, jak się z pro-
 stoty stylu pokazuje, bardzo starożytna, przypisują ją Talmu-
 dyście Raw; inni jeszcze sięgają daleko wyżej, twierdząc, iż
 ją ułożył Jozue, po zdobyciu Jerycho. Stała się ona powodem
 do różnych napaści na przodków naszych, co spowodowało
 gminy do wypuszczenia dwóch zdań atakowanych, aby uni-
 knąć dalszych sporów, póki jeszcze między chrześcijanami
 wszędzie nie przeniknie duch tolerancyi, a ich uczeni nie będą
 dokładnie obeznani z duchem języka hebréjskiego i jego idy-
 omów — i z historią Judaizmu.

Miejsce to, opuszczone w obecnych wydaniach, po wyra-
 zach: שהם משתחוים להבל ככל המונם brzmiało tak: וריק ומתפללים לאל לא ישיע
 »bo oni się kłaniają pró-
 żności i nicości, a modlą się Bogu, który pomagać nie może.«

Nieprzyjaciele nasi twierdzili, iż to było wymierzone
 przeciw Chrześcijanom, nie pomnąc na to, iż tysiące miejsc
 podobnych znajduje się w Pismie Świętém, które wszystkie się
 odnoszą do bałwochwalców. Zresztą sama starożytność téj
 modlitwy, noszącej na sobie wyraźne piętno stylu przedchrze-
 ścijańskiego, mogłaby nas obronić przeciw temu zarzutowi,
 gdyby zła wola, połączona z nieznajomością rzeczy, w tém
 drażnieniu namiętności, swoich prywatnych widoków nie upa-
 trywała. Zdanie to wyjęte z modlitwy, pozostawia za sobą
 ślad w nielogiczności związku myśli, między wyrazami:
 אנחנו i המונם.

*Str. 76 Cz. 1. מזמורים של יום (Psalmy na każdy dzień
 tygodnia).* Pieśni tutaj na każdy dzień podane, wskazane są
 w Talmudzie, jako odmawiane dawniej w Świątyni Jerozolimskiej
 przez chór Lewitów. Utrzymują się one, jako wspomnienie,
 aż do dnia dzisiejszego, z polecenia Majmonidesa.

Tamie. הגבהה (Podniesienie Rodalów). O tym obrządku znajduje się wskazówka w Talmudzie Jerozolimskim.

Str. 68. Cz. I. יהי רצון (Jehi Racon). Modlitwę tę, która się odmawia, podług naszego rytuału, w Poniedziałek i Czwartek, Sefardejczycy odmawiają tylko w Sobotę, kiedy się błogosławi początek miesiąca. Ostatniego ustępu אחינו כל בית ישראל u nich nie masz.

Str. 70. Cz. I. Patrz komentarz str. 12.

Str. 71. Cz. I. ובה לציין (Uwa lecyjon). Modlitwa ta zdaje się być wprowadzoną w użycie, za czasów Gaonów, składa się ona z wierszy biblijnych, a Keduszah, w niej znajdująca się, umieszczoną została dla osób, które się spóźniły na nią podczas Szemoneh Esreh.

Powtarza się ona w języku chaldejskim, aby była zrozumianą przez lud prosty.

Str. 73. Cz. I. קדיש (Modlitwa Kadysz). Pomijam tutaj znaczenie, jakie kabaliści téj modlitwie przypisują; dość wiedzieć, iż zawiera chwałę Boga i bywa często używaną, przy przestankach między różnemi częściami nabożeństwa, bądź w całkowitości, jak mamy ją tu przed sobą, a wówczas nazywa się: Kadysz cały קדיש שלם albo קדיש תתקבל, bądź w części tylko, aż do תתקבל a wtedy nazywa się: Kadysz skrócony קדיש חצי albo קדיש לעלא. Mówią także tę modlitwę sieroty, po śmierci rodziców, przez 11 miesięcy, tudzież w każdą rocznicę śmierci, a wtedy nazywa się: Kadysz osierociałych קדיש יתום. Nakoniec jest jeszcze jeden rodzaj Kadysz, zwany Kadysz uczonych קדיש דרבנן, który się recytuje, po ukończeniu pewnego traktatu lub rozdziału z Talmudu. Kabaliści przywiązują wielkie znaczenie do téj modlitwy i przepisują ją przynajmniej 7 razy na dzień.

Nadto mówią, iż kto, z natężeniem całych sił wymawia ustęp אמן יהא שמיה רבא וכו' ten ocalonym bywa od nie-

Tamże. **ויהי בנוסע** (Wajehi). Dwa wiersze z Pisma Świętego, IV. Księ. Mojżesza, Rozd. 10 w. 35. i Jezajasza, Rozdz. 2 w. 3. O tym ustępie nie ma wzmianki w rytuale, przez pierwszych komentatorów Talmudu ułożonym.

Tamże. **ברוך שמים** (Berych Szemeh). Modlitwa ta znajduje się w Księdze Zohar, Dział Wajakhel.

Tamże. *Nie polegam na Aniołach.* Wyrażenie **בר אלהין** — *bar elohin* — znaczy dosłownie: *syn Boży*. Nieprzyjaciele Judaizmu w średnich wiekach, spotwarzali nas, jakobyśmy tém wyrażeniem ubliżyć chcieli religii chrześcijańskiej; a jednak to samo wyrażenie znajduje się w Pismie Świętém dwa razy: w I. Księdze Mojżesza, Rozdz. 6 w. 2. i w Danielu, Rozdz. 3 w. 25. a za owych czasów religja chrześcijańska nie istniała jeszcze. W obu tych cytatach z Pisma Świętego, wyrażenie **בר אלהים** oznacza albo znacznego człowieka, albo anioła.

Str. 66 Cz. 1. **גדלו ותגלה** (Gadlu i Wesygoleh). Wzmianka o tych ustępach znajduje się w traktacie Soferim.

Tamże. **אב הרחמים** (Aw harachmim). *Obarczył się i nosił*. Mowa tu o ludzie Izraelskim, o którym Jezajasz mówi: (Rozdz. 46 w. 3.) **העמוסים מני במן הנשואים מני רתם**.

Str. 67 Cz. 1. **ברכות התורה** (Chwalcie Wiekuistego). Błogosławieństwo, przed Czytaniem z Rodałów, ułożoném zostało przez Rabi Hamnuna.

Tamże. **ברכת הגומל** (Błogosławieństwo po niebezpieczeństwie). Talmud poleca błogosławieństwo to dziękczynne, dla osób, które wyszły z niebezpieczeństwa, a mianowicie: dla wracających z podróży morskich, z pustyń, dla powstałych z choroby i dla uwolnionych z niewoli. Odpowiedź ludu nie jest wzmiankowaną w Talmudzie.

Oprócz osób przywoływanych do Czytania z Rodałów, którzy wszyscy powinni mieć więcej, jak lat 13 wieku, a do niektórych lekcji powinni nawet mieć pewną kwalifikację naukową i być żonatymi, przywołuje się jeszcze, przy Nabożeństwach Porannych, w Sobotę, Święta i Posty, jedną osobę do czytania Haftory z ksiąg Proroków; może ona wszakże mieć wieku mniej niż lat 13., z wyjątkiem kilku Sobót i Świąt, jakoto: w Nowym Roku, Dniu Odpustu, Dniu Radosnym, pierwszego dnia Święta Tygodniów, w czterech Sobotach זכור הנדש, שקלים, פרה, nakoniec w Sobotę חזון—tudzież postów, w których do Czytania Haftory, wymaga się kwalifikacji naukowej, lub posiadania małżonki.

Haftory czytają się i przy Nabożeństwach Przedwieczornych, w dniach postów.

Ostatniego dnia Świąt Szalasowych שמחת תורה *Radość z Zakonu*, przy Nabożeństwie Poranném, kończy się zwykle Czytanie całego Pięcioksięgu, a wtedy powołuje się wszystkich członków Gminy, nawet i dzieci, bez względu na kwalifikacją i wiek; w tym dniu oprócz tego przywołują trzy osoby znaczniejsze z Gminy, to jest חתן תורה *Chasan Thora*, *Oblubieńca Thory*, któremu czytają ustępy, zakończone Pięcioksiąg. חתן בראשית *Chasan Bereszyt*, *Oblubieńca początku Czytania*, któremu czytają 1. Rozdział z Pięcioksięgu i מפסיד *Mastir*, *czytającego Haftore*.

W wilją tegoż Święta czyta się także z Rodałów, po Nabożeństwie Wieczorném różne ustępy wierszowane.

Podług tego więc, co się dotąd powiedziało, Czytanie z Rodałów jest jedną z głównych części Nabożeństwa, to téż pobożny Izraelita nigdy nie wychodzi z Synagogi, podczas Czytania, odwołując się do wiersza Pisma Świętego: ועוזבי יכלו Ci, co Boga opuszczają, zgładzeni zostaną ze świata. »

dliwiający to mniemanie, mogą przytoczyć, iż Czytanie Haftory, które się odbywa z książek drukowanych, opatrzonych interpunkcją i znakami pisarskimi, zostało się do dziś dnia przy publiczności i nie przeszło do lektorów, jako, przy tych warunkach, żadnej szczególnej trudności nie przedstawiające.

Obecnie czyta się z Pięcioksięgu w każdą Sobotę, przy Nabożeństwie Poranném, a w tym względzie cały Pięcioksiąg podzielony został na 54 Działy, odpowiednio prawie ilości tygodni w roku jednym, tak, iż zaczawszy czytać po Świętach Szalasów, kończy się je w następnym roku przed temiż Świętami. Że zaś rok liczy tygodni tylko 48, a w Święto, przypadające w Sobotę, nie czyta się Działu właściwego, Działów zaś liczy się 54; to kilka razy czyta się, po dwa Działy w jedną Sobotę. Kiedy przypada rok przedstępny, liczący 52 tygodni, to takich Sobót, w których się czyta po dwa Działy, rozumie się, jest mniej. Dla wiadomości mniej uczonej publiczności, kalendarze wskazują właściwe Działy, mające być czytane w każdą Sobotę.

Oprócz tego, Czytanie z Rodałów odbywa się w Nabożeństwach porannych wszystkich Święt, uroczystości i postów; tu wszakże nie czyta się z kolei, jak w Sobotę, ale wybrane są pewne ustępy, odpowiadające znaczeniu właściwego Święta.

Nadto Czytanie z Rodałów ma miejsce, przy Nabożeństwach Przedwieczornych w Sobotę, z Działu tygodnia następującego, najmniej po 10 wierszy; tudzież w Poniedziałek i w Czwartek, z właściwego Działu tygodniowego, także po 10 wierszy. Nadto we wszystkich postach odpowiednie ustępy.

W Sobotę i w dniu Odpustu, po Nabożeństwach Porannych, przywołuje się do Czytania z Rodałów, najmniej po 7 osób. W inne zaś Święta, uroczystości i posty, tudzież przy Nabożeństwach Przedwieczornych, przywołuje się po 3, 4, lub 5, osób,—wszystko, wedle przepisów rytuału.

Oprócz Czytania z Pięcioksięgu, było jeszcze drugie Czytanie z Pisma Świętego, a mianowicie: z Ksiąg Proroków i to się nazywa: **הַפְּטוּרָה** Haftorah, *Zakończenie czytania*, bo się odbywało po ukończonem Czytaniu z Pięcioksięgu. Różne są zdania, co do czasu i powodu zaprowadzenia tego czytania Haftory. Zostawiając sobie wyczerpujące badanie, co do tego przedmiotu, jako materyał do osobnej Rozprawy, tu tylko wspominam, iż istnieje mniemanie, jakoby, w skutek przesładowań religijnych za Antyocho Epifanesa, zabrane zostały gminom wszystkie egzemplarze Pięcioksięgu i że lektorzy, chcąc zastąpić czytanie z Mojżesza czémkolwiek inném, wybrali ku temu celowi miejsca z Ksiąg Proroków, odpowiadające opisom w Pięcioksięgu zawartym.

Przedstawiwszy w ten sposób, krótki szkic historyczny powstania Czytania z Pięcioksięgu **קְרִיאַת הַתּוֹרָה** i z Proroków **הַפְּטוּרָה**, zastanowimy się teraz nad porządkiem tego Czytania obecnie istniejącym.

Czytanie z Pięcioksięgu odbywa się z Rodałów, (nazwa polska, uformowana z łacińskiego: *rotalis* — patrz Jutrzenka, rok 2 str. 63.) składających się z skór pargaminowych, na dwóch walcach zwiniętych. Pięcioksiąg tutaj spisany jest, bez interpunkcyj **נְקוּדוֹת** i znaków pisarskich **גְּבִיּוֹת**, dla tego czytający z niego, winien być dobrze obeznany z językiem hebréjskim i Masorą. Zdaje się, iż pierwsiastkowo Czytanie rozdzieloném zostało między różne osoby, z których każda, przystępując do wykonania swego obowiązku, odmawiała błogosławieństwa, przepisane przed Czytaniem i po niém; lecz gdy, z postępem czasu, znajomość języka hebréjskiego stała się rzadkością, mianowano osobnego lektora, który osoby przywołane, wyręczył w Czytaniu, zostawiając im tylko zasługę odmawiania błogosławieństw i zadeklarowania, wedle możności, ofiar na utrzymanie Synagogi. Jako dowód, usprawie-

przodków naszych. Nie dość mu było na zewnętrznej służbie Bożej, na ofiarach, ale wiedząc dobrze, iż tylko pojęcie ducha religii jest głównym filarem, utrzymującym ją w umysłach ludu, urządził czytanie publiczne Pięcioksięgu Mojżesza; zbudował on, w tym celu, pod gołem niebem, estradę, na którą wstąpił z kapłanami i lewitami i gdzie czytano na głos ustępy z Pięcioksięgu Mojżesza, w języku oryginalnym, hebréjskim; gdy jednak lud, w dłuższej niewoli babilońskiej, zapomniał już był swego języka, przeto Ezdreasz ustanowił tłumaczy **מתורגמן**, którzy każdy wiersz przez lektora **קורא** po hebréjsku odczytany, przekładali na język ludowy: idyom chaldejsko-syryjski **תרגום** (Tłómaczenie), objaśniając mu jednocześnie ciemne, odległością wieku zatarte pojęcia oryginału.

Z postępem czasu, gdy lud znalazł wielkie upodobanie w takich prelekcjach, urządzono Domy zborów **בתי כנסיות** (Synagogi), w których, po wszystkich miejscowościach Palestyny, lektorzy i tłumacze czytali i wykładali Księgi Mojżeszowe. Czytaniu temu towarzyszyły błogosławieństwa i obżądki, prawie te same, jakie do dziś dnia istnieją i bez wątpienia, przy téj okoliczności, wykształcił się system modlitwy, który się w Synagodze pierwotnie do czytania z Pięcioksięgu przeznaczonéj, ustalił.

Talmud, wyliczając różne instytucye, przez Ezdreasza zaprowadzone, wzmiankuje także o urządzoném przez niego czytaniu Pięcioksięgu, nietylko w Sobotę i Święta, ale w Poniedziałki i Czwartki, przynajmniej po dziesięć wierszy, tudzież, podczas Nabożeństwa Przedwieczornego, na Sobotę. Nadto przypisuje Talmud Ezdreaszowi urządzenie, aby czytano z Pięcioksięgu dwie mowy napominające **תוכחות** (Tochacha), jedną z III. Księgi, przed Świętem Tygodniów, a drugą z V. Księgi, przed Nowym Rokiem.

ją **אלהי ישראל** nie są wzmiankowane w porządku modlitw Majmonidesa, zdają się więc być niestarożytnego pochodzenia. Według Landshuta **שומר ישראל** znajduje się, z różnemi modyfikacyami, w modlitewniku Sefardyjskim i z dodatkiem jednej jeszcze strofy: **שומר נוי רבא שמור שארית נוי רבא ואל יאבד נוי רבא האומרים בכל זמן אמן יהא שמייה רבא.**

»Stróżu ludu wielkiego! czuwaj nad resztkami ludu wielkiego, aby nie zginął lud wielki, który mówi każdego dnia: Amen! (Wychwaloném niech będzie) imię Jego wielkie!«

Str. 64 Cz. I. Który głosi świętość Twoją. Odnosi się do trzech Keduszah, które się odprawiają w modlitwie porannej: przy modlitwie **אור יוצר**, w Szemoneh Esreh i w modlitwie **ובא לציון**.

Tamże. **אל ארך אפים** (El erech). Dwie modlitwy te, nie są podane w Majmonidesie. Lubo każda z nich na inną miejscowość przepisana, jednak obie odmawiane bywają wszędzie. Potrzeba tylko, jak polecają nowsi teolodzy nasi, poprzedzić tę, z dwóch modlitw, która zawiera prośbę o ocalenie, to jest: z istniejącego już nieszczęścia, przed modlitwą, zawierającą prośbę o ochronę od nieszczęścia nadejść mającego; wyrażenia więc: *ocal nas, ochraniaj nas*, nie są przypadkowe, ale przeciwnie, przedstawiają ważne rozróżnienie między dwoma rodzajami niebezpieczeństwa i mają, bez wątpienia, swe źródło, w położeniu obywatelskiem przodków naszych w prowincyach, dla których modlitwy te ułożone zostały.

Str. 65 Cz. I. קריאת התורה (Porządek czytania: *Redaków*). Roku świata 3530., w szóstym roku panowania Daryusza, gdy właśnie budowa Świątyni, przez powracających wychodźców babilońskich naszego wyznania, w Jerozolimie, ukończoną została, przybył Ezdreasz do swych współwyznawców i zajmował się energicznie ożywianiem ducha religijnego

Str. 57. Cz. 1. וְהָא רַחֻם (Wehu rachum). Wedle podania Abrahama Jarchi, trzech starców, bracia: Józef, Benjamin i Samuel, ich kuzyn, po zburzeniu Jerozolimy przez Tytusa, z wielą współwyznawcami, wsadzeni na trzy okręta, bez sterników i oddani na wolą burzy i bałwanów morskich, wpadli nareszcie w ręce okrutnego rządcy wyspy jakiejś, który wszystkich chciał wymordować, ale cudownym sposobem ocaleni zostali.

Podczas niebezpieczeństwa, ułożyli oni tę modlitwę, składającą się z różnych wierszy Pisma Świętego i rozesłali ją wszystkim gminom żydowskiemu, z poleceniem umieszczenia jęj, między innymi modlitwami.

Str. 59 Cz. 1. אָנָּה מַלְךְ (Ono). *Przymierze między częściami ofiarnymi.* Mowa tu o przymierzu, zawartém między Bogiem a Abrahamem, kiedy na rozkaz Boga, Abraham pokrajał kilka zwierząt na części. (Patrz I. Księga Mojżesza Rozdz. 15 w. 8 — 10. i Uwagi do tego, str. 11. z Pięcioksięgu Mojżesza, tłumacza tych modlitw).

Tamże. Związanie Jedyńaka. Odnosi się do Izaaka, którego Abraham, na rozkaz Boga, przygotował się zarznąć na ofiarę. (Patrz I. Ks. Mojżesza, Rozdz. 22 w. 1 — 19.

Str. 61 Cz. 1. תַּחֲנוּן Modlitwa błagalna, Tachnun, poleconą jest przez pobożnych, znajduje się ona, w różnych formach, bo głównie tu idzie o wyznanie grzechów i o prośbę o przebaczenie.

Tamże. וַיֹּאמֶר דָּוִד (Wajomer Dawid). Z I. Księgi Samuela, Rozdz. 24 w. 14.

Str. 62 Cz. 1. אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל (Adonaj). Przypisują modlitwę tę królowi Chizhijahu, ale bez dostatecznej zasady, usprawiedliwiającej to przypuszczenie.

Str. 63 Cz. 1. שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל (Szomer Jisrael). Przez niewiadomego autora ułożona. Modlitwa ta, ani poprzedzająca

dopiero weszła w powszechne użycie, dawniej niektóre pojedyncze osoby ją tylko odmawiały.

Tamże. רבון העולמים (Ribon Haalamim). Tęj modlitwy autorem jest Talmudysta, Rabi Szeses.

Str. 53. Cz. 1. הבינו (Hawinenu). Skrócona Szemoneh Esreh—Hawinenu jest modlitwą bardzo starożytną; ułożył ją Talmudysta Samuel, tekst jęj znajduję się w Talmudzie dosłownie. Zawiera ona trzynaście ustępow, odpowiadających trzynastu błogosławieństwom środkowym Szemoneh Esreh i tak:

- 1.) Daj nam rozsądek, odpowiada . Atha Chonen.
- 2.) Obrzeź serca nasze Haszywenu.
- 3.) Przebacz nam Selach Ionu.
- 4.) Byśmy zostali wybawieni Reeh.
- 5.) Wybaw od boleści Refaenu.
- 6.) Na niwach Barech.
- 7.) Rozproszonych Teka.
- 8.) Sądzeni będą Haszywah.
- 9.) Nad zbrodniarzami Welamalszynym.
- 10.) Sprawiedliwi niech się cieszą . Al hacadikim.
- 11.) Odbudowaniem Welijeruszalajm.
- 12.) Wzrostem potęgi Es cemach.
- 13.) Za nim wołamy Szema.

Str. 54 Cz. 1. אבינו מלכנו (Awinu malkenu). Wzmianka o tęj modlitwie znajduje się w Talmudzie.

Str. 56 Cz. 1. Zemścij się, (w oczach naszych). W wielu wydaniach, wyraz לעינינו, w oczach naszych, zupełnie wypuszczony, lub pod nawiasami umieszczony został, bo modlitwa, zawierająca uczucie mściwe, mogła mieć jakie takie usprawiedliwienie w czasach prześladowania. Teraz, gdy to prześladowanie ustało, modlitwa ma tylko znaczenie archeologiczne, a wyraz לעינינו nie ma żadnego logicznego znaczenia, skoro prześladowcy już nie istnieją.

dujemy także w błogosławieństwie kapłańskim, na Święta uroczyste, zaczynajacém się od: **ועתרב לפניך**.

Tamże. **יעלה ויבא** (Elohas). Modlitwa ta, na początek miesiąca i wolne Święta, jest także bardzo starożytną, choć nie téj daty, co inne; wzmianka w Talmudzie: traktat Sabat, o modlitwie podobnej, co do służby ofiarnéj, zdaje się odnosić do **יעלה ויבא**.

Str. 48. Cz. I. **מודים** (Modim). Błogosławieństwo to, zwane **הודאה** *dziękczynienie*, odmawiał wielki Kapłan, w Dniu Odpustu. Pierwotnie było daleko krótsze, ale, za czasów wojen Makabeuszowych, dodano kilka ustępów, mianowicie: od **על היינו** do **סלה**, odnoszących się do okoliczności czasu owego.

Tamże. **מודים דרבנן** (Modim derabanan). Podczas, gdy Kantor powtarza na głos **מודים** oboczne lud mówi podobneź *dziękczynienie* na inną wersyą, ułożone przez różnych Talmudystów i dla tego nazywane **מודים דרבנן**, *nauczycieli naszych*.

Str. 49 Cz. I. Modlitwy **על הנסים** i **בימי** na Chanukah i Purym są także późniejszego pochodzenia i wzmianka o nich znajduje się także w różnych traktatach Talmudycznych.

Str. 50. Cz. I. **שים שלום** (Sym szalom). Błogosławieństwo to, o pokoju, winno być poprzedzone błogosławieństwem kapłańskim **ברכת כהנים**, jako kończące się także wyrażeniem: »pokój.«

Tamże. **שלום רב** (Szalom raw). W Szemoneh Esreh, przedwieczornéj i wieczornéj i w ogólności, ile razy się nie mówi błogosławieństwa kapłańskiego, mówi się **שלום רב** zamiast **שים שלום**.

Str. 51. Cz. I. **אלהי נצור** (Elohas). Modlitwa ta, jako zakończenie Szemoneh Esreh, wzmiankowana także w Talmudzie. Odmawiał ją Mar bre de Rawina; w naszych czasach

Str. 46 Cz. 1. וְלִירוּשָׁלַיִם (Welljerussalajim). Modlitwa ta ułożoną być się zdaje krótko po zburzeniu Świątyni Jerozolimskiej przez Rzymian.

Tamże. נחם (Nachem). Modlitwa ta, na post 9go Ab — *Zburzenia Jerozolimy*, wtrącona do modlitwy o restauracyą Jerozolimy, wzmiankowana jest w Talmudzie Jerozolimskim.

Tamże. את צמח (Es cernach). Jest mniemanie uzasadnione, oparte na podobieństwie podobnych modlitw o restauracyą domu Dawida, w Psalmie 132., iż jedno i drugie ułożone zostały, za czasów Makabeuszów, a nawet ów Psalm przez nich samych. Bo lubo ci bohaterzy sami zasiadali na tronie królewskim w Palestynie, jednak, w pobożności swojej i przywiązaniu do ludu, życzyli sobie, aby dynastia, przez Boga na to wybrana, której lud tak niecierpliwie wyglądał, zajmowała ich miejsce na tronie.

Tamże. שמע קולנו (Szema). Jest ogólną modlitwą, w której się błaga Boga, aby wszystkie i jakiegokolwiek modły przed niego zanosimy, wysłuchane zostały.

Str. 47. Cz. 1. עננו (Anenu). Ta modlitwa, na wszelkie posty, wtrąca się przez kantora, jako osobne błogosławieństwo, między *ראה נא* i *רפאנו* a przez pojedyncze osoby, wśród błogosławieństwa *שמע קולנו* i ma swoją podstawę w Talmudzie.

Tamże. רצה (Recch). Błogosławieństwo to, nazywane *עבודה* *szuźba ofiarna*, odmawianém bywało w Świątyni przez kapłanów, po ukończeniu obrządku ofiar codziennych. Miało ono pierwotnie odmienny kształt; modyfikacye i dodatki, jak *והשב את העבודה ותחזינה המחזיר שכינתו לציון*, poczynione zostały, po zburzeniu Świątyni. Pierwotne błogosławieństwo to kończyło się tak: *ברוך אתה ד' שאותך לברכה: ביראה נעמד* »Bądź pochwalony, Wiekuisty! któremu Samemu w bojaźni służyć będziemy.« Takie zakończenie znaj-

na ustach wiersz Salomona: »Gdy nieprzyjaciel twój padnie, nie ciesz się i t. d.« ten, mówię, mąż, jak się zdaje, ułożył **למלשינים** tylko dla dogodzenia życzeniom swojego nauczyciela, bo sam nawet modlitwy téj zapomniał.

W zupełnej sprzeczności, z tą modlitwą, przeciw odstępcom, jest podobnaż modlitwa w Szemoneh Esreh na Nowy Rok, tam bowiem modlimy się, nie o zagładę grzeszników, ale o zniesienie grzechu. Na dowód, przytaczam tutaj dwa ustępy, z téj modlitwy:

»A tak, o Wiekuisty Boże nasz! ześlij bojaźń Ciebie na *wszystkie* Swe twory, a strach przed Tobą na *wszystko*, coś stworzył, aby Cię się obawiały *wszystkie* twory i kłaniały się przed Tobą *wszystkie* stworzenia i stały się *wszystkie* jedną wiązką, dla wykonywania woli Twojej niepodzielném sercem, jak nam wiadomo, Wiekuisty Boże nasz! że władza jest przy Tobie, moc w Twojej ręce, a siła w Twojej prawicy, a imię Twoje straszném dla *wszystkiego*, co stworzyłeś.«

»A wtedy sprawiedliwi ujrzą i cieszyć się będą, poczciwi radować się, a pobożni, śpiewem radować się będą, a *nieprawość* zamknie paszczę swoją, a *złość cała*, jak dym, uleci, kiedy usuniesz panowanie *złości* z ponad ziemi.«

Nieprzyjaciele nasi, nie znający starożytności modlitwy **למלשינים** oskarżali nas nieraz, iż ona się odnosi do tych innowierców, którzy, w czasie jój ułożenia, jeszcze nawet nie istnieli.

Tamże. **על הצדיקים** (Al hacadikim). Zwracam uwagę czytelnika, iż wówczas już Izrael modlił się za dobro cudzoziemców, cnotliwe życie prowadzących. Skoro więc w czasie, gdy stanowili naród samoistny, niewyłączali obcych, tém bardziej teraz nie uznawają wyłączności w łaskach Bożych, dla cnotliwych wszelkich wyznań.

Tamże. מל ומטר, משיב הרוח (Rosę i deszcz na błogosławieństwo — powiewający wiatrem). Polecone przez Talmud.

Str. 43. Cz. 1. אתה קדוש (Atha kadosz). To błogosławieństwo, dla treści swojej, nazywaném bywa קדוש השם Poświęcenie imienia Bożkiego.

Str. 45. Cz. 1. תקע בשופר (Tekka). Modlitwa ta odnosi się do Izraelitów, którzy mieszkali w obcych krajach, w czasie, gdy jądro narodu mieszkało na własnej ziemi i nie jest tu wcale mowa o zebraniu obecnie rozproszonych Izraelitów.

Tamże. השיבה שופמינו (Haszywa). Ułożoną została ta modlitwa, podczas istnienia Państwa Judzkiego, ale w czasie, gdy Grecy mieli nad krajem zwierzchnią władzę i obsadzili wszystkie urzędy obcymi krajowi ludźmi. Nie odnosi się to więc do naszych czasów.

Tamże. המלך המשפט (Królu sprawiedliwości). W czasie dziesięciu dni pokuty, to jest: od Nowego Roku do Dnia Odpustu, zamiast: מלך אותה צדקה ומשפט mówi się המלך המשפט i jakkolwiek wyrażenie to nie zgadza się z prawidłami języka, wszakże ma za sobą, powagę Talmudysty i może być tłumaczoném: »Królu, będący samą Sprawiedliwością!«

Tamże. ולמלשינים (Welamalszynym). Modlitwa ta, wymierzona przeciw Saduceuszom, którzy nietylko byli odstępcami od wiary, zaprzeczając zasadam wszelkich religij: nieśmiertelności duszy, karze i nagrodzie w przyszłym życiu, zmartwychwstaniu, — ale nadto w ostatnich czasach istnienia Państwa Judzkiego, z dawnych obrońców praw narodu przedstawicieli jego na zewnątrz, stali się nieprzyjaciółmi ludu i spotwarzali go ciągle przed władzami rzymskimi. Dla tego Raban Gamaliel polecił ułożenie przekleństwa na nich i umieszczenie go w modlitwach. Samuel Młodszy jest jego autorem, ale zdaje się, że cnotliwy ten mąż, który tak dalekim był od wszelkiej myśli zemsty i nieprzyjaźni, iż ciągle miewał

władzę królewską, Państwo Judzkie było już podległe Grekom, utraciło już było dużo prowincyj, żydzi byli rozproszeni w różnych krajach Azji i Europy, pod obcym panowaniem. ofiary i obrządki religijne, za panowania Antyocho Epifanesa, ustały, Sędziami byli cudzoziemcy. To wszystko wywołało owe modlitwy, zdające się, na pozór, być ułożonemi w nowszych czasach na wygnaniu. Zresztą i w Talmudzie i w Midraszym i w całej starożytniej literaturze naszej teologicznej, znajdujemy najniewątpliwsze ślady istnienia tych modlitw w owych czasach.

Przejdźmy teraz do uwag szczegółowych nad pojedynczemi błogosławieństwami Szemoneh Esreh.

Str. 41. Cz. 1. כִּי שָׁם (Ki szem). Wiersz Pisma Świętego (V. Księga Mojżesza, Rozd. 32 w. 3).

Str. 42. Cz. 1. ד' שְׁפָתַי תִּפְתַּח (Adonaj). Wstępny ten wiersz, z Psalmów: 51. 17., wskazany został przez Talmud. Rabi Jochanan zwykł był odmawiać go, przed Szemoneh Esreh.

Str. 42 i 50 Cz. 1. זְכַרְנוּ מִי כְמוֹךָ וְכָתוּב (Wspomnij nas i t. d. Któż jak ty i t. d. Zapisz nas i t. d). Trzy te ustępy, na dzień się dni pokuty, wcielone do różnych błogosławieństw, Szemoneh Esreh nie są wzmiankowane, ani poleczone przez Talmud i ułożone zostały przez Gaonów.

Tamże. וּמְבִיא גּוֹאֵל (Sprowadzający zbawcę). Nie jest tu mowa o Messyaszu, którego oczekujemy, ale mowa tu w ogólności, o łasce Boga, który, przez cały czas istnienia Izraela. ile razy niebezpieczeństwo mu grozi, zsyła Zbawcę, który go ocala — jak: Mojżesza, Gedeona, Esterę, Makabeuszów — i innych. Błogosławieństwo to nazywa się: אֲבוֹת *Patryarchowie*. dla tego, że się w niem powołuje do zasług: Abrahama. Izaaka i Jakóba.

Tamże. אַתָּה נְבוֹר (Atha Giber). Błogosławieństwo to nosi nazwę גְּבוּרוֹת *Wszechmoc*, dla tego, że opiewa Wszechmoc Bożką.

tuca siedmiu błogosławieństwo, — bo składa się z trzech pierwszych, trzech ostatnich błogosławieństw i siódmego w środku, odnoszącego się do znaczenia właściwego dnia świątecznego; w ogólności błogosławieństwa Szemoneh Esreh, zawarte między trzema pierwszymi i trzema ostatnimi, stanowią właściwą modlitwę, co do potrzeb osobistych, bądź prywatnych, bądź ogółu, i zostawioną jest swoboda, dla każdego modlącego się, wynurzać, w tém miejscu, swoje życzenia w sposób, jaki mu najdogodniejszy. Trzy pierwsze zawierają chwałę Bożą, a trzy ostatnie — wyrażenie uczucia wdzięczności, względem Boga. Tak jak dziś posiadamy Szemoneh Esreh, składa się ona, nie z ósmnastu, ale z 19tu błogosławieństw, jedno bowiem, z nich **למלשינים** wymierzone przeciw ówczesnym kacerzom, ułożone zostało później przez Samuela Młodszego **שמאל הקטן**, ale ponieważ nazwa 18tu błogosławieństw była już wtedy upowszechnioną, zatrzymano ją i nadal, pomimo przybycia 19tego.

Jak Zunz dowodzi, Szemoneh Esreh uległa różnym zmianom i dodatkom, w przeciągu pięciu, po sobie idących epok i w ciągu lat 300.

Nie wchodząc w wykazanie i usprawiedliwienie tego zdania, pozostawiając to, jako otwarty przedmiot dyskusyj dla archeologów, nadmienić tylko wypada, celem usunięcia wątpliwości, co do starożytnego źródła téj modlitwy, iż ustępy takie w Szemoneh Esreh, jak modlitwa o restauracyę Państwa Judzkiego i tronu Dawida, o zebranie rozproszonych, o wznowienie ofiar, o ustanowienie Sędziów z pośród krajowców, które na pierwszy rzut oka, zdają się być daleko świeższej daty, a przynajmniej już po upadku Państwa Judzkiego i zburzeniu Świątyni; w saméj rzeczy ułożone zostały w głębokiej starożytności. Bo jakkolwiek przodkowie nasi jeszcze wówczas mieszkali na własnej ziemi, wszakże dynastya Dawidowa, z wstąpieniem na tron Makabeuszów, już była utraciła

אנשים וזולתך . שירה חדשה שבתו נאולים לשמך על שפת הים יחד כלם
הדו החליכו ואמרו . ה' ימלך לעולם ועד . ברוך אתה ה' נאל ישראל .

»Prawdą to, że Ty jesteś Wiekuistym Bogiem naszym i Bogiem ojców naszych, Królem naszym i Królem ojców naszych, Wybawicielem naszym i Wybawicielem ojców naszych, Twórcą naszym, Opoką naszego zbawienia, Odkupicielem naszym, Zbawicielem naszym. — imię Twoje odwieczne, nie masz Boga, prócz Ciebie, Pieśnią nową wychwalili wyswobodzeni imię Twoje; [nad brzegiem morza, wszyscy razem dzięki złożyli, Twą władzę uznali i rzekli: »Wiekuisty panować będzie zawsze i wiecznie!« Bądź pochwalony, Wiekuisty, Zbawco Izraela!«

Reszta nosi na sobie wyraźne piętno stylu Pajtanów, porządek bowiem alfabetyczny i rymy wskazują daleko późniejsze pochodzenie.

Str. 41. Cz. 1. שמונה עשרה (Szemoneh Esreh). Ośmnaście błogosławieństw. Nazywa się właściwie תפלה modlitwa. Wedle Talmudu, modlitwa jest przepisana przez Mojżesza; w braku wyraźnego w Pięcioksięgu polecenia modlitwy, Talmud odwołuje się do następującego wiersza, Pisma Świętego: »Służyć macie Wiekuistemu Bogu swojemu!« (II. Mojżesza, Rozdz. 23 w. 25). Modlitwa ta to, którą jest właśnie owa Szemoneh Esreh, ułożoną została, wedle brzmienia Talmudu, przez אנשי כנסת הגדולה *Mężów wielkiego Synodu*, z których ostatnim był Szymon Sprawiedliwy. (Patrz Pirke Aboth, Rozdział I. Uwagi). Wszakże dowiedzioném zostało, iż tylko trzy pierwsze błogosławieństwa téj modlitwy i trzy ostatnie, właściwie przypisanémi być mogą Wielkiemu Synodowi. Te to sześć błogosławieństw stanowią początek i koniec wszystkich Szemoneh Esreh, tak, iż w Sobotę, Święta i Uroczystości, Szemoneh Esreh zawiera, po większej części, tylko siedm błogosławieństw i nazywa się wtedy także: ברכות שבע — *modli-*

składa się z następujących części: 1) z właściwego Szema, obejmującego główną zasadę naszej religii, odróżniającą ją dogmatycznie od innych, to jest: wiarę w Boga Jednego i Jedynego, nieskładającego się z części, ale stanowiącego Jednotę absolutną, niezłożoną. 2) Z ustępu Pisma Świętego **ואהבת** obejmującego wyznanie przywiązania nieograniczonego do Boga, gotowego na poświęcenie życia i majątku, dla chwały Jego imienia i pobudzającego do znoszenia męczeństwa, w razie pokuszenia do odstępstwa. 3) Z ustępu Pisma Świętego **יהיה** **אם שמע** zawierającego wyznanie przyjęcia na siebie obowiązku wykonywania wszystkich, bez wyjątku, przepisów religijnych. 4) Z ustępu Pisma Świętego o **ציצית**, to jest: węzełkach, czyli pętlicach, będących wspomnieniem wyjścia przodków naszych z niewoli Egipskiej i wzmacniającego nadzieję naszą w lepsze czasy, ile razy jarzmo różnych narodów nas przygniata.

Tamże. **ברוך שם כבוד** (Baruch). Zamiast: »Amen!«
obecnej odpowiedzi ludu na wszystkie błogosławieństwa, w Świątyni Jerozolimskiej lud odpowiadał **ברוך שם כבוד**
מלכותו לעולם ועד, co się teraz przy Szema jeszcze utrzymuje, a w dni Odpustu, lud mówi te wyrazy na głos, uważając się, z powodu postu i wstrzemięźliwości, w tym dniu na siebie przyjętych, za równego aniołom, którzy temi słowy także odpowiadają na **קדוש, קדוש** Kadosz, Kadosz!

Str. 40. Cz. 1. **אמת ויצוב** (Kmes). Modlitwa ta, aż do Szemoneh Esreh, nazywająca się **גאולה** wspomniana jest w Talmudzie i wedle zdania Zunza, także w pierwotnym swoim kształcie daleko krótszą była, bo zawierała tylko wyrazów 45 następujących:

אמת שאתה הוא ה' אלהינו ואלהי אבותינו מלכנו מלך אבותינו
גאולנו נוֹאֵל אבותינו יוצרנו צור ישועתנו פֹדֵדנו וּמְצִילֵנו מֵעוֹלָם שֶׁמֶךְ אֵין

Myśl tę znajdujemy wyrażoną w jednej z modlitw Machzoru na Mowy Rok **שַׁבְּתִי וְרֵאָה תַּחַת הַשָּׁמַיִם**, gdzie wyliczone są grzechy Patryarchów, Mojżesza i wszystkich sławnych i pobożnych mężów. Samo Pismo Święte, nie bez przyczyny, wyjawia wszystkie błędy mężów, przodujących w Izraelu, chcąc tém wskazać, iż i oni są również grzesznymi śmiertelnymi, jak wszyscy inni i zapobiedz, aby im czci Bożkiej nie składano i do nich się nie modlono. Mojżesz, obawiając się, aby lud, któremu przewodniczył, po jego śmierci, nie odbywał pielgrzymek do grobu jego, czując zbliżającą się ostatnią swą godzinę, uszedł w góry i tam umarł, ukryty przed ludem i grób jego, aż dotąd, nieznaný światu.

Str. 37. Cz. 1. וְהַאֲוֹפָנִים (Wehaofanym). I ofamy i święte zwierząt postacie. Są to aniołowie i zwierzęta, wymienione w widzeniu Ezechiela, (Rozdział I). opisującym tron Boga i jego otoczenie.

Tamże. אֱהָבָה רַבָּה (Ahawah rabah). Jest drugą, z dwóch modlitw, poprzedzających Szema, w Talmudzie wymienionych. Uczony badacz archeologii naszej, Dr. Zunz, twierdzi iż modlitwa ta pierwotkowo była krótszą i składała się tylko z 63 wyrazów, a mianowicie: od אֱהָבָה do וְתִלְמַדְנִי wyrazów 22 od וְהָאֵר do וְעַד wyrazów 15 od כִּי אֵל פִּתְעָל do końca 26 wyrazów. Reszta, wedle, jego zdania, są dodatki późniejsze.

Str. 38. Cz. 1. שְׁמַע (Szema). Za czasów istnienia Świątyni, kapłani także odmawiali Szema, w obecnym jego składzie, który jeszcze poprzedzało czytanie Dziesięciostowu (Dekalogu) עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים a po nim nastąpiło czytanie ustępów z Miszny. Później Talmudyści znieśli czytanie Dziesięciostowu, z obawy, aby lud nie uważał innych przykazań za mniej ważne lub wcale nie obowiązujące, jak to widzimy u niektórych sekt religijnych, z Judaizmu powstałych. Szema obecnie

Str. 36. Cz. 1. יוצר אור (Sprawco światła). Pierwsze, z dwóch błogosławieństw, poprzedzających Szema. Zakończenie tego błogosławieństwa jest dopiero przy *יוצר המאורות*.

Wedle dowodzenia Zunza, składało się ono, pierwsiastkowo, tylko z 45 wyrazów i brzmiało tak:

ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם יוצר אור ובורא השך עשה
שלום ובורא את הכל. המאיר לארץ ולדרים עליה בחמים ובמזו
מחדש בכל יום חמיד מעשה בראשית — תתברך ה' אלהינו על שבה
מעשה ידך ועל מאורי אור שעשית יפארוך מלה. ברוך אתה ה' יוצר
המאורות :

»Bądź pochwalony, Wiekuisty Boże nasz, Królu wszechświata! Sprawco światła, Stwórco ciemności, Dawco pokoju, i Stwórco wszystkiego! — Ty! co przyświecasz ziemi i mieszkańcom jój, w miłosierdziu, a dobrotliwością Swoją, każdego dnia, ciągle odnawiasz dzieło stworzenia. Bądź pochwalony, Wiekuisty Boże nasz! przez sławę dzieła rąk Swoich i przez światła jaśniejące, któreś stworzył i które Cię uświetniają. Selah! Bądź pochwalony, Wiekuisty, Stwórco światła!»

Wedle dowodzenia tego uczonego, wszystko, co się więcej, nad 45 liter, znajduje między *יוצר אור* i *יוצר המאורות* są późniejsze dodatki, w różnych epokach, za czasów Gaonów poczynione przez Pajtanów, (Poetów, autorów: Joceroth, Machsoru, Kinoth, Selichoth i t. d.).

Tamie. רַתְּבֵרָךְ (Stwórco świętych!) Izraelici nie znają ludzi świętych i nie modlą się do żadnego człowieka, choćby do najpobożniejszego. Tutaj więc mowa nie o świętych ludziach, ale o aniołach, którzy, z natury swojej, jakkolwiek są również, jak ludzie, tworamii Boga, ale, będąc istotami niecielesnemi, mogą dojść takiego stopnia świętości, do którego żaden śmiertelny, z powodu składu swego z materyi i ducha, dojść nie może.

Str. 19. Cz. I. **הודו** (Hodu). Składa się z wierszy biblijnych.

Str. 20 Cz. I. »**Roztwórz usta swoje i napełnij je.**« Przenośnią ta znaczy, iż jakkolwiek wielkie będą życzenia Izraela, Bóg je spełni.

Str. 25. Cz. I. **הודו לד כי טוב** (Hodu). Psalm 136. Hymn ten nazwanym jest także **הלל הגדול** *Wielkim Hallelem*.

Str. 28. Cz. I. **יהי כבוד** (Jehi chewod). Składa się także z różnych wierszy Pisma Świętego.

Tamże. **אשרי** (Assre). Psalm 84 w. 5. — 144 w. 15. — 145-

Str. 32. Cz. I. **ברוך ד לעולם** (Baruch Adonaj). Zbiór róż-wierszy biblijnych.

Str. 33. Cz. I. **אז ישיר וישע** (Wajeszah, oz jessyr). Z IIéj Księgi Mojżesza i z innych Ksiąg Pisma Świętego.

Reszta ustępów oddziału **פסקי הזמרה** są całémi psalmami i oznaczone są w tekście modlitw.

Str. 35. Cz. I. **ישתבח** (Jisztabach). Modlitwa ta, zakończająca oddział **פסקי הזמרה** jest bardzo starą, wzmianka bowiem o niej znajduje się już w Talmudzie Jerozolimskim.

Tamże. **סדר קריאת שמע** (Porządek czytania Szema). Jedną, z dwóch głównych modlitw, które Izraelita odmawiać jest obowiązany codziennie, jest czytanie Szema **קריאת שמע** obejmujące w sobie wyznanie wiary w Jedność Boga, stanowiące główną podstawę Judaizmu. Talmudyści opierają przykazanie czytania Szema, dwa razy dziennie, rano i wieczorem. na następującym wierszu Pisma Świętego:

»I będziesz rozprawiał o nich, przebywając w domu lub idąc w drogę, gdy się położysz i gdy wstaniesz.« (V. Księga Mojżesza, Rozd. 6. wiersz 7). Poprzedzać winny czytanie Szema dwa błogosławieństwa: **אברה רבה**, **אור**, **אוצר** a po niém, jedno, to jest: **גאל ישראל** Trzy te błogosławieństwa znane są pod nazwą: **אוצר. אהבה. גאולה**.

II. Księga Mojżesza, Rozdział 13 w. 11. — 16. Przykazanie noszenia filakteryj wywodzi się z 8. wiersza, 6. Rozdziału, Księgi V. Mojżesza, który brzmi: »I przymiiesz je, jako znak, na ręce twojej i staną się przepaską nad oczyma twojemi.« Dla tego filakterye stanowią parę: jedno na rękę lewą się noszące, a drugie na głowie. Wszakże tradycja, co do filakteryj, skutkiem odległości czasu, zdaje się być mniej dokładną, bo przed 700 laty powstał spór między uczonymi Zakonu, co do porządku, w jakim 4. ustępy z Pisma Świętego, wyżej zacytowane, pisane być mają do filakteryj. Jedni chcą, aby porządek był taki zachowany, jak wyżej wskazano, a drudzy chcieliby innego porządku. Dla tego pobożni Izraelici, dla zadosyćuczynienia wymaganiom obu stron, używają po dwie par filakteryj, z zachowaniem w każdej odmiennego porządku, co do następstwa owych 4. ustępów i ztąd powstały filakterye zwane Raszy i Rabenu Tam. תפילין של רש"י ושל רבינו תם.

Tamże. פסוקי דזמרה *Pieśni wslawiające.* Jak już wyżej w wstępie nadmienilem, ta część nabożeństwa zajmuje ustępy od ברוך שאמר do ישתבח. Dodać tu jeszcze wypada, iż one są, po części, całe psalmy, a po części, odrywki z różnych miejsc Pisma Świętego, razem zestawione. Wszystko to oznaczono ogólną nazwą פסוקי דזמרה dla tego że opiewają chwałę Bożą. Zawarte one są, między dwoma błogosławieństwami ברכות to jest; ברוך שאמר przed nimi, a ישתבח po nich. Pojedyncze ustępy tego oddziału modlitw, z wyjątkiem ישתבח, ברוך שאמר wyjęte są z różnych miejsc Pisma Świętego.

Str. 18. Cz. 1. מזמור שיר הנכות (Mizmor). Odmawianie Psalmu tego weszło w użycie od czasów Rabi Jicchaka Lurja.

Tamże. ברוך שאמר (Baruch Szeomar). Hymnu tego autor nieznany, pojedyncze w nim wyrażenia znajdujemy w Talmudzie, w różnych miejscach.

Str. 9. Cz. I. קרבנות (Ofiary). Po zburzeniu świątyni Jerozolimskiej, ofiary same przez się ustały, a w miejsce ich, rozszerzono zakres modlitw i przytém postanowiono wcielić do modlitw ustępy o ofiarach, z Mojżesza, Miszny i Gemary, ako wspomnienie o dawnych ofiarach.

Str. 13. Cz. I. אָנָה (Ana). Modlitwa ta, znaczenia kabalistycznego, ułożoną została przez Talmudystę, Rabi Nechunjah ben Hakanah.

Str. 14 i 16. Cz. I. אִיזוּהוּ מְקוֹמֵן, אִמְרֵי יִשְׁמַעְאֵל (Eschemehomon, Rabi Jisrael.) Dwa rozdziały z Talmudu, jeden z Miszny a drugi z Gemary. Odmawianie ich zastępuje wypełnienie obowiązku Izraelity zajmowania się, każdego dnia, nauką Talmudu.

Str. 17. Cz. I. בְּרִכּוֹת צִיצִית וְתַפְלִין (Błogosławieństwa przy włożeniu szat świętych). Szaty święte, przepisane przez religję, noszone być winny przez dzień cały i tak też pobożni Izraelici, nie zajmujący się niczém inném, oprócz nauki Zakonu, postępują; wszakże ogół, przez wzgląd na swoje zatrudnienia prywatne i publiczne, nosi je tylko, podczas modlitwy. Szaty te są: טָלֵת (Tales) i תַּפְלִין Tefilin (filakterye). Ostatnie nie wkładają się w Sobotę i Święta, a w czasie postu 9go Ab z powodu żałoby i Tales się nie wkłada. Oprócz tego, przepisaniem jest noszenie przez dzień cały קַטָּן טָלֵת *Talès katon*, małego Talesu, czyli *Arba kanfos*, czwororożnik. Tales ma u czterech rogów pętlice, zwane צִיצִית cycys, wedle przykazania Mojżesza, w V. Księdze, Rozdziale 22., wierszu 12., które brzmi: »I zrobisz sobie węzélki u czterech rogów odzieży swojej, którą się okrywasz.« Tefilin mają wewnątrz, na pergaminie pisane cztery ustępy, z Pisma Świętego, a mianowicie: שְׁמַע V. Księga Mojżesza, Rozdział 6. 4.—9. וְהָיָה קָדֵשׁ אִם שְׁמַע V. Księga Mojżesza, Rozdział 21. 13.—21. וְהָיָה כִּי יִבְיָאֵךְ II. Księga Mojżesza, Rozdział 13. 1.—10.

i stanowienia. Takich przepisów »Derabanan« jest siedm znanych w teologii naszej, pod nazwą **שבע מצות דרבנן** »Siedm przepisów naszych Nauczycieli,« a mianowicie:

- 1.) Różne błogosławieństwa przy używaniu darów Bożych
- 2.) **ברכת הגתנץ** Umywanie rąk **נמילת ידיים**
- 3.) Pomieśzanie miejsc i pokarmów, odnośnie do święcenia Sabatu **עירוב**
- 4.) Uroczystość poświęcenia świątyni za Makabeuszów **תנוכה**
- 5.) Uroczystość Losów **פורים**
- 6.) Post 9go Ab. **תשעה באב**
- 7.) Przepisy o żałobie po zmarłych **הלכות אבלות**. Tyle co do usprawiedliwienia wyrażenia: **וצינו**.

Błogosławieństwa **אשר יצר** i **נמילת ידיים** tudzież **אשר יצר** i trzy **ברכות התורה** wzmiankowane są w Talmudzie: Traktat Bera-choth. Po odmówieniu tych błogosławieństw, zajmować się trzeba nauką Zakonu, dla tego następują trzy ustępy: **יברכה** z Pięcioksięgu Mojżesza, **אלו הדברים** z Miszny i drugie **אלו הדברים** z Gemary.

Str. 4. Cz. 1. (Kraj pola). Mojżesz nakazał Izraelitom zostać kawał pola niezżętem dla ubogich, nie oznaczywszy jednak rozległości tego kawałka gruntu.

Str. 5. Cz. 1. **ברכות** (Baruch). Błogosławieństwa krótkie, od **לשכני בינה** do **המעביר שנה**, wraz z dodanym do nich **וידי רצון**, są przepisane w Talmudzie do odmawiania przy wstawaniu, ubieraniu się i t. d. Błogosławieństwo **ליעף הנותן** **כה** nie znajduje się w Talmudzie i uważa się za nowatorstwo zabronione; pomimo tego, gminy rytuału niemieckiego utrzymywały je do dziś dnia, w modlitwach.

Str. 7. Cz. 1. **יהי רצון שתצילני** (Jehi racen). Modlitwa, którą Rabi Jehuda Hanassy odmawiał, po nabożeństwie.

Tamże. **לעולם** (Leolam). Ustęp ten nie est właściwą modlitwą, ale nauką moralną i wskazówką sposobu modlenia się. Sama modlitwa zaczyna się od **רבון העולמים** a kończy się na **תנא רבי אליהו** i wyjętą jest z dzieła p. t. **אמר ה'**

Str. 1 i 2. Cz. 1. שיר המעלות, אני (Ani, ssyr). Składają się także z wierszy biblijnych.

Tamże. יגדל (Jigdal). Hymn ten, w swoich trzynastu wierszach, metrycznie ułożonych, obejmuje trzynaście zasad wiary Mojżeszowej, przez Rabenu Moszeh ben Majmon, רמב"ם zwanego Majmonidesem, ułożone. (cf. tekstustr. 82.) Autor jego niewiadomy. Wedle A. Landshuta, ma nim być Rabi Jechiel ben Baruch, co się wnioskuje z ostatniego wiersza.

Str. 3. Cz. 1. אדון עולם (Adon olam). Imię autora tego wiersza metrycznego nieznane, — jest on jednak bardzo starym, w bibliotece bowiem W. Księcia w Karlsruhe, znajduje się manuskrypt z r. 3336., przed erą cywilną, w którym ten wiersz umieszczony (Fürst).

Tamże. נטילת ידים (Umywanie rąk). Talmudyści, przepisując różne błogosławieństwa, przy pełnieniu obrządków religijnych, przyjęli wszędzie formułę וצונו »któryś nam polecił.« Jakkolwiek niektóre z obrządków, jak obecny: umywanie rąk przed jedzeniem, po przebudzeniu się ze snu i przy oczyszczeniu się, nie mają żadnej podstawy w Mojżeszu — wszakże, na mocy danej Sanhedrynowi władzy stanowienia nowych obrządków, Talmudyści poczytali obrządki, zwane םדרבנן»Derabanan,« jako nakazane przez samego Boga, za pośrednictwem Sanhedrynu. Uwagę tę czuję się obowiązany umieścić tutaj dla odparcia zarzutu fałszu, czynionego naszym mędrcom przez przeciwników naszej religii, jakoby oszukali lud, wydając swoje własne przepisy, jako pochodzące od Boga. W samęj zaś rzeczy, znajdujemy w Księgach teologicznych wszystkie przepisy postanowione przez Talmudystów, z wyraźnym oznaczeniem ich pochodzenia, — nie było więc tu żadnego fałszu bo i Sądy i Administracya w Europie wydawają swoje wyroki i postanowienia w imieniu Panujących, choć ci nie wiedzą wcale o nich, skoro mają sobie udzieloną moc wyrokowania

2. Post 9go Ab, (Tyszaah beaw). תשעה באב Na pamiątkę spalenia świątyni Jerozolimskiej, pierwszej przez Nebuchodnozo-
rofa, a drugiej przez Tytusa.

POSTY DRUGIEGO RZĘDU.

1. Post Gedaliah, (Com Gedaliah). צום גדליה Na pamiątkę zamordowania Namiestnika Gedaliah, zostawionego przez Nebuchodnozo-
rofa w Jerozolimie, po wywiezieniu całej ludności wyższych klas. Ze śmiercią bowiem tego Namiest-
nika, rozproszenie stało się zupełnym.

2. Post 9go Tewas, (Asarah betewas). עשרה במבת Na pamiątkę rozpoczęcia oblężenia Jerozolimy przez Nebu-
chodnozo-
rofa.

3. Post 17go Tamuz. (Szyweh asar betamuz). שבעה עשר בתמוז Na pamiątkę zdobycia Jerozolimy przez Nebu-
chodnozo-
rofa dnia 9 t. m., a następnie przez Tytusa d. 17 t. m.

4. Post Estery, (Taanith ester). תענית אסתר Na pamiątkę postu przez Esterę i Mardocho-
haja ogłoszonych, dla
uproszenia ocalenia żydów od intryg Hamana.

5. Post 20go Sywan, (Chaf Sywan). כ' סיון Na pamiątkę wojen Chmielnickiego, obchodzonym bywa tylko przez żydów
polskich.

Pzystępujemy teraz do uwag szczegółowych nad każdym Nabożeństwem z osobna i nad modlitwami je składającymi.

Str. 1. Cz. 1. מה מבי (Matewa). Modlitwa ta przez niewiadomego autora ułożona, składa się, jak wiele innych, z różnych wierszy Pisma Świętego, zestawionych w jedną całość.

wypędzenia ostatnich z Jerozolimy i poświęcenia świątyni splugawionej służbą bałwochwalczą.

6. Uroczystość Losowania, פורים (Purym) dni 2. Na pamiątkę ocalenia żydów za panowania Artakserksesa, od intryg ministra jego Hamana. Nazywa się tak, dla tego, iż Haman ciągnął losy, na oznaczenie dnia, w którym miano zgładzić Izraelitów w Persyi mieszkających. Niewłaściwie nazywają tę uroczystość *Zapustami*.

7. Uroczystość dziesięciny od owoców, (Chamiszah asar biszwat) חמשה עשר בשבט.

8. Uroczystość zaopatrywania świątyni w drzewo. (Chamiszah asar beaw) חמשה עשר באב.

9. Uroczystość ustania pomoru Izraelitów w Pustyni arabskiej, (Lag beomer), ל"ג בעומר nazywa się tak, dla tego, iż przypada na dzień 33ci żniwa, licząc od pierwszego dnia w którym ofiarowano miarkę jęczmienia.

10. Oprócz tego, przeddzień każdego ze świąt 2ch pierwszych rzędów, zalicza się do uroczystości trzeciego rzędu.

Posty.

Posty są dwojakie.

W pierwszorzędnym post jest ścisły, począwszy od wili postu z zachodem słońca, aż do zachodu słońca dnia następnego, zatem przez całą dobę.

W drugorzędnych post trwa tylko od rana do wieczora

POSTY PIERWSZEGO RZĘDU.

1. Dzień Odpustu (Jom Kipur), יום כפור o którym przy świątach pierwszorzędnym wzmianka, i który jest zarazem dniem Pokuty.

tego, iż w niem się kończą żniwa rozpoczęte przed 7 tygodniami w poprzedzające je święto Paski.

c) Święto Szalasów סוכות (Sukoth), dni 7, wyrażenie *Kuczki* uważamy za dotkliwą obrazę, jako pochodzące od wyrazu gminnego *kucnąć, przykucnąć*, i spodziewamy się, iż téj nazwy więcej już nie spotkamy w druku. Jest ono ustanowione na pamiątkę ukończenia wszelkich zbiorów, a wtedy rolnicy mieszkali w namiotach sporządzonych z gałęzi i roślin rozmaitych.

Tego święta także 3, 4, 5, 6 i 7 dzień, który ostatni jest osobną uroczystością palmową, są *wolnemi świętami* i należą do uroczystości trzeciego rzędu.

2. Święta zakończenia i radosne שמיני עצרת ושמחת תורה (Szemini aceres i Symchas torah), dni 2. Pierwsze jest świętem zakończającym wszystkie uroczystości z całego roku, a drugie zakończeniem czytania Pięcioksięgu Mojżesza.

3. Nowy Rok ראש השנה (Rosz haszanah), dni 2. Nazwany w ustach ludu polskiego *Trąbkami*, dla tego, iż w nim trąbią na surmach z rogów jelenich.

TRZECIORZĘDNE.

1. Wolne Święta Paski, (Chol hamoed szel pesach). חול המועד של פסח Są to 3, 4, 5 i 6 dzień Paski.

2. Wolne Święta Szalasów. (Chol hamoed szel sukoth). חול המועד של סוכות Są to także 3, 4, 5 i 6 dzień Święta Szalasów.

3. Wielka uroczystość palmowa. (Hoszanah Raba). השענא רבה Jest to siódmy dzień Święta Szalasów.

4. Początek miesiąca (Rosz hachodesz). ראש חדש.

5. Uroczystość poświęcenia świątyni, חנוכה (Chanukah) dni 8. Na pamiątkę zwycięstwa Makabeuszów nad Grekami,

Święta i uroczystości.

Święta nasze są trojakiego gatunku:

Do pierwszego rzędu należą te, w których żadną robotą zajmować się nie wolno.

Do drugiego, te w których wolno zajmować się tylko przygotowaniem potrzebnych pokarmów i napojów.

Do trzeciego zaś te, w których wolno się zajmować i procederami.

PIERWSZORZĘDNE.

1. *Sebota* (Szabas) שבת.

2. *Dzień Odpustu*. (Jom Kipur) יום כפור. To jest dzień odpuszczenia grzechów, niewłaściwie nazwany *Dniem Sądny*, bo wedle wyobrażeń tradycyi, sąd ludzi odbywa się o dziesięć dni przed *Dniem odpustu*, to jest w dzień *Nowego Roku*. (Rosz haszanah).

DRUGORZĘDNE.

1. Trzy główne święta (Szolosz regolim) שלש רגלים.

a) *Pascha*, czyli *Paska* פסח (Pesach). dni 8, tak nazwany dla tego, że ustanowiony został na pamiątkę wyjścia Izraelitów z Egiptu i cudu, iż Bóg zabijając pierworodnych Egipcyan, przekroczył domy Izraelskie: *Pasach* znaczy przekroczyć. Nazwa *Wielkanoc* temu świętu nadana, jest czysto-chrześcijańską, i nie odnosi się bynajmniej do znaczenia tego święta u nas.

Tego święta 3, 4, 5 i 6 dzień, należą do trzeciorzędnych, i nazywają się *wolnemi świętami*.

b) Święta Tygodniów שבועות (Szewuos), dni 2, niewłaściwie nazwane *Zielonemi świętkami*. Nazywa się tak dla

sławieństw **שמונה עשרה** są modlitwą odrębną. Czytanie z Rodałów **קריאת התורה** odbywa się tylko w Poniedziałki, Czwartki, Święta, Uroczystości i Posty. Modlitwy zakończone są te, które następują, po Czytaniu z Rodałów. Oprócz tego jest jeszcze Nabożeństwo Dodatkowe, które się odbywa w Sobotę, Początki miesiący, trzy Święta uroczyste, Nowy Rok i Dzień Odpustu, nazwane dla tego Dodatkowém, iż, oprócz ofiar zwyczajnych, codziennie zarzynanych, na każde z tych Świąt i uroczystości przepisane są jeszcze i inne dodatkowe ofiary, które się w Szemoneh Esreh tego Nabożeństwa wymieniają przytoczeniem dosłownego brzmienia polecenia tego z Ksiąg Mojżesza, nadto w Dzień Odpustu **יום כפור** jest modlitwa zakończone, nazwana **נעילה** Neila (Zamknięcie).

W Przedmowie do dzieła podałem szkic historyczny, objaśniający znaczenie wszystkich świąt, uroczystości i postów, — aby jednak uwagi niniejsze nie czynić zupełnie zawisłemi od przedmowy, podaję tutaj z Nr 40 Jutrzenki za rok 1863., krótkie objaśnienie tych dni, aby czytelnik wiedział cośkolwiek przynajmniej o znaczeniu modlitw, przeznaczonych na pewne dni, w ciągu całego roku:

Nazwy i znaczenie świąt, uroczystości i postów żydowskich.

Miesiące żydowskie stosują się do obiegu księżyca około ziemi, a rachunek kalendarski w ogólności zastosowany jest do Palestyny.

Nabożeństw odbywa się u nas, trzy: Poranne. שחרית
Przedwieczorne מנחה i Wieczorne. מעריב.

Poranne שחרית odprawia się, wedle przepisów religijnych. o trzeciej godzinie dnia to jest: podzieliwszy długość dnia, od wschodu do zachodu słońca, na dwanaście części, mówi się modlitwa Szema, przy końcu $\frac{1}{4}$ części dnia, to jest: o godzinie dziewiątej z rana — rozumie się, że pora roku wpływa na długość lub krótkość takiej godziny, która, stosownie do długości dnia liczy więcej lub mniej, jak minut sześćdziesiąt.

Nabożeństwo Przedwieczorne מנחה odprawiać się może, od połowy dnia, aż do zachodu słońca, nabożeństwo zaś Wieczorne מעריב odprawia się po zachodzie słońca.

Nabożeństwo Poranne שחרית dzieli się na: Błogosławieństwa Ranne, ברכות השחר, Pieśni wslawiające, פסוקי דזמרה, Czytanie Szema קריאת שמע, Ośmnaście Błogosławieństw קריאת התורה, Czytanie z Rodałów שמונה עשרה, i Modlitwy zakończone.

Błogosławieństwa Ranne są te, które poprzedzają ברוך. Właściwie przeznaczone są do odprawiania w domu i przeszły do Synagogi z powodu, iż nie każdy ma w swoim domu odpowiednie miejsce i spokojność umysłową, potrzebne do modlitwy. Pieśni wslawiające פסוקי דזמרה są przepisane jako wstęp i przygotowanie do głównych modlitw: שמע, ברוך, שאמר, i kończą się na ישתבח. Czytanie Szema zaczyna się od גואל ישראל a kończy się na יוצר אור.

מורה דרך

MOREH DERECH

czyli

KOMENTARZ.

Dzięki postępowi cywilizacyi, głosy takie oskarżające, coraz rzadziej już słyszeć się dają, notowane tylko wypadło w rozprawie, traktującej o systemie i duchu modlitw naszych, jako fakt historyczny — i jest nadzieja uzasadniona, iż z postępem idej cywilizacyi, pociągającej za sobą tolerancją religijną i równouprawnienie stanów i wyznań, z postępem nauki, która powoli i archeologią naszą wciągnie w zakres bezstronnych swych badań, z tymi mówionymi postęпами, resztki podejrzenia i nieufności, z nieznanego źródła rzeczy pochodzących, znikną bezpowrotnie a »Judaizm odkryty Eisenmengera« zastąpiony będzie przez »Judaizm z zarzutów oczyszczony.«

Pisałem dnia 5 Października 1864 r.

Daniel Neufeld,

go zużytkować, bo mu zabroniono założyć warsztat w miejscu, gdzie publiczność zamożna pracę jego ocenić i wynagrodzić może. Taki więc nieszczęśliwy przychodzi do domu Bożego i tu wylewa gorzkie swoje żale: »Patrz, o Boże! na ucisk mój, broń méj sprawy i oswobódź mnie rychło!« Otóż przychodzi krytyk modlitw naszych i przemawia do owego nędzarza: »Ty nie wiesz o co się teraz modliłeś, ja ci to objaśnię, tylko słuchaj uważnie. Tobie się zdaje, że *ciało* twoje uciśnione, że tu idzie o interes twój materialny, bo nie masz dla siebie i dla rodziny kawałka chleba, — ale mylisz się grubo, bo to *dusza* twoja cierpi, zły duch kusi cię do rozpusty, do marnotrawstwa, do uciech światowych, a jeżeli modlisz się do Boga o wybawienie, to trzeba rozumieć przez to niewybawienie z nędzy materialnej, ale ocalenie ze szponów złego ducha, aby twój *szatan kusiciel* יצר הרע uległ w walce z dobrymi duchami.«

Taki komentarz modlitwy, nie potrzebuje żadnego komentarza!

Inne zarzuty, czynione naszym modlitwom, odparte zostały w samym komentarzu do tego »Modlitewnika.« Odsyłam także czytelnika do dziełka p. Jakóba Tugendholda, pod tytułem: »Wskazówki prawdy i zgody« w którym obronę niektórych miejsc, atakowanych w pismach naszych religijnych, autor świetnie przeprowadził.

człowiek upośledzony i przez los prześladowany, wmawia w siebie wyższość nad sąsiadem, w honory i dostatki opływającym? Czyż takie łudzenie siebie samego, nie przynosi najpiękniejszych owoców dla społeczeństwa? *noblesse oblige!* Kto się mianuje *urybranym* i wyższym od drugich, powinien także swoim praktycznym życiem dowodzić, iż to, co głosi nie jest przechwałką, i kto wie, czy właśnie owo spotwarzone i wyszydzone *אמה בתורתו* nie było jedynym hamulcem, który wstrzymał upodlenie Izraela w czasach prześladowania, że nie stał się istotnie tym nędznym człowiekiem, za którego go wtedy uważano.

Pytajmy téż zresztą, czy rozsądny Francuz czuje się obrażonym, kiedy Niemiec twierdzi, że Germania jest jedynym narodem w świecie — i czy nawzajem rozsądny Niemiec się gniewa, kiedy Francuz wydaje swą ojczyznę, za najpierwszą ze wszystkich? Czy istnieje aby jeden naród, aby jedna korporacja, aby jeden związek religijny, któreby siebie nie uważały za przodujące przed innymi, sobie podobnymi? Dla czegoż więc zabraniać jednemu żydowi chwalić się z tego, co w samą rzecz, przed dziesiątkami wieków jeszcze, przyznaném mu zostało?

Co do אמה בתורתו. Przedstawmy sobie człowieka, którego nieszczęście na każdym kroku prześladowuje, którego wszystkie usiłowania dobycia sobie zarobku uczciwego, pełną w obec przeszkód nieprzewyciężonych, który znając dobrze swoje rzemiosło, nie może

wszystkich narodów*; poczytują to za obrazę ludów europejskich, kiedy Izrael, uciśniony, żali się przed swym Bogiem i prosi o wybawienie. Ciasne te pojęcia nie zasługiwałyby wcale na rozbiór, gdyby publiczność obeznaną była z historią Izraelitów i rozumiała język modlitw, gdy zaś na nieszczęście obca wyznaniu naszemu osoba, nieposiadająca tych środków zorientowania się, mimowolnie polegać musi na zdaniu tych, którzy się wydają być kompetentnymi w tym przedmiocie; wypada przynajmniej w krótkości odpowiedzieć na niektóre z ich strony oskarżenia.

Co do אבנו מלכו. Każdy widzi jasno, iż tu jest mowa o Królu *wszechświata*, a nie o władcy jakiejś cząstki na jednej z miriadów ciał niebieskich, zaliczonej do najmniejszych prawie i nazwanej *ziemią*.

Obaczmy téż, jaką uwagę umieszczono pod modlitwą: »Ojczy nasz«, przez chrześcijan używaną, w miejscu, gdzie mówiono: »Przyjdź królestwo Twoje, jako w niebie, tak i na ziemi« i czy który z rządów europejskich uważa w tym ustępie osłabienie monarchii.

Co do אלה בחרתנו. Mianujemy się ludem wybranym, bo Bóg istotnie nas wybrał z pomiędzy wszystkich ludów, dla spełnienia misji nam przeznaczony — i cóż to komu zawadza, że się tém pierwszeństwem nam nadaném, szczycimy? Przyjmując nawet w najgorszym razie, iż misja ta, ze zburzeniem Jeruzolimy już ukończoną została, cóż w tém złego, iż

znań lub uczuciem zemsty za prześladowania, dawniej doznawane. Zresztą miejsc tych jest ledwie kilka w całym modlitewniku, zatém największy konserwatysta nie miałby nic przeciw ich zreformowaniu, zwłaszcza, iż w czasach, gdy jeszcze myśl o reformie modlitw nigdzie nie była powstała, już poczyniono modyfikacye takiego rodzaju, jak w modlitwach *Alenu i Welamalszynym*.

Nakoniec głównym warunkiem reformy wewnętrznej i zewnętrznej modlitw i nabożeństwa, jest zezwolenie Gmin. Reforma taka nie może być oktrojowaną przez duchownego lub zarząd gminy, a tém mniej przez władzę świecką, ale winna się wyrabiać sama przez się w umysłach członków gminy i być poruczoną przez nich komitetowi, składającemu się z ludzi fachowych i pewnej liczby osób z własnego ich grona.

Oprócz reformatorów, o których wyżej uadmieniłem, byli i tacy—a tych raczej oskarzycielami naszymi, niż reformatorami modlitw nazywać by można—którzy na wiele miejsc w modlitwach naszych rzucali niesłuszne podejrzenia. Kilka tylko z nich przytoczę: otóż upatrują oni osłabienie systemu monarchicznego w modlitwie *Awinu malkenu* i innych podobnych, gdzie się znajduje wyznanie: »Nie masz innego Króla, prócz Ciebie«; uważają także za ublżenie, innym narodom wyrządzone, kiedy Izrael w modlitwach swoich mówi: »Tys nas wybrał z pośród

jących: *wspólności modlenia się, przymierza z Bogiem i języka hebréjskiego; bez tego warunku, wszelka reforma modlitw byłaby samobójstwem i apostazyą.*

Przytém głównie uwzględnić potrzeba czas, w którym modlitwy te ułożone zostały, i osobistości, od których pochodzą. Pod tym względem podzielićby można modlitwy na kilka kategorii. Do pierwszej kategorii należałyby modlitwy najdawniejsze, ułożone przez *Mężów wielkiego Synodu*, אנשי כנסת הגדולה — do drugiej: te, których autorami są Talmudyści, lub wzmiankowane są w Talmudzie Jerozolimskim i Babilońskim — do trzeciej: modlitwy, o których znajduje się wzmianka w dziełach apokryficznych Talmudu, jakoto: Traktat Soferim, Tana debe Eliahu i inne — do czwartej: ułożone za czasów Gaonów — do piątej: twory Pajtanów. Wskazówkę o tém wszystkiém czytelnik znajdzie w Uwagach do tego dzieła, przy każdej modlitwie.

Im` wyżej w wieku sięga modlitwa, im większą powagę posiadały osoby lub korporacye, które je ułożyły, tém ostrożniejszymi reformatorowie być winni w modyfikowaniu lub zupełném zniesieniu. Rozumie się, iż Szemoneh Esreh winna być nietykalną, jako stanowiąca główną i prawdziwą modlitwę, przez najstarożytniejsze zgromadzenie uczonych i pobożnych ułożoną.

Nic nie byłoby do zarzucenia przeciw modyfikacyi miejsc, tchnących lekceważeniem innych wy-

którego zbawienne skutki we wszystkich pięciu częściach świata dla nas ciągle czuć się dają? Dla czegoż reformatorowie, znosząc modlitwę: *Aw Harachmim*, wspominającą o prześladowaniach w średnich wiekach, nie ułożyli inną w to miejsce modlitwy dziękczynnej za tryumfalny pochód emancypacji naszej, po całej kuli ziemskiej?

Oto reforma *dodatnia*, o której mówić chciałem.

Kierunek, jaki nadać potrzeba reformie *ujemnej*, winien także mieć na względzie, aby usunąć z modlitw naszych wszystko, co się sprzeciwia ich duchowi, i co w skutek niebaczności, w ciągu 2,000 lat, od czasu ich ułożenia, łatwo do nich wśliznąć się mogło. Taka *ujemna* modyfikacja nie osłabi, ale wzmocni jeszcze podstawę główną. Wszakże to się nie odnosi do modlitw w języku chaldejskim, do modlitewnika przyjętych, bo jakkolwiek one dla formy zewnętrznej — języka powinnyby uleżeć temu samemu losowi rugowania, jak wszystko inne, niezgodne z duchem modlitw, to jednak zostawić je należy w pierwotnym kształcie językowym, jako żywe i niczem zbić się nie dające świadectwo, iż modlitwy mogą być odprawiane w jakimkolwiek bądź języku, jeżeli modlący się nie rozumie hebréjskiego.

W ogólności więc, jeżeli gdziekolwiek ma nastąpić reforma modlitw naszych, to przede wszystkim baczyć należy na zachowanie głównej ich cechy, to jest: *podstawy historycznej* i w związku z nią zosta-

Każda reforma odbywa się pod dwojakim względem: dotatnim i ujemnym; niedość jest wyrugować to, co duchowi czasu nie odpowiada, ale trzeba w to miejsce dać przystęp ideom nowym — niedość jest burzyć, aby być reformatorem, trzeba i budować. W naszych modlitwach, budowanie to właśnie winno być popieraniem ich podstawy odwiecznej, historycznej. Tak jak od samego zawiązku modlitw, wszystkie wypadki historyczne, nas obchodzące, znalazły w nich swój oddźwięk, tak i nadal zadaniem ich niechaj będzie uwiecznić takie wypadki, które wywierały wpływ na polepszenie stanowiska naszego pod względem społecznym, a tém samym i na dobrobyt krajów, w których one się objawiały.

Widzimy, iż oprócz modlitw poświęconych wspomnieniu o klęskach, które nas dotykały w starożytności i w wiekach średnich, istnieją jeszcze i takie, które są pomnikami historycznymi wypadków pomysłnych, nietylko cały Judaizm obchodzących, do rzędu których zaliczamy: wyjście Izraelitów z Egiptu, zwycięstwa Makabeuszów, ale nawet i takich, które tylko obchodziły pewną część współwyznawców naszych, jak: ocalenie żydów Perskich od intryg Hamana.

Dla czegoż więc i teraz nie postępujemy tą drogą? dla czegoż w modlitwach naszych nie masz śladu o zwycięstwie zasady równouprawnienia naszego, przed 70 laty na Zachodzie odniesioném — zwycięstwie

nie zdoła. Izrael zbyt długo żył w Europie, zbyt zasmakował w owocach cywilizacji, aby na seryo mógł żądać przeniesienia na inną ziemię, choćby ona nawet obfitowała w mléko i miód, jak Palestyna, lub w złotodajne góry i strumienie, jak Kalifornia!

3. Warunki do reformy modlitw.

Wszystko, eo na świecie przybrało formę zmysłom dostępną, naturalnym porządkiem rzeczy, z przekształceniem się idei kierujących wiekiem, ulegać także musi pewnym modyfikacyom o tyle, o ile one nie naruszają głównej zasady przekształcić się mającego przedmiotu, bo w przeciwnym razie nie byłoby to przekształceniem, reformą zewnętrzną, ale obaleniem, zburzeniem, destrukcją. Mówię tutaj o reformie modlitw naszych, jeżeli taka koniecznie przedsięwziętą być musi.

Ta zaś strona kwestyi, stanowi już nie kwestyą tyczącą się stosunku naszego do związku społecznego, bo temu zupełnie obojętném być winno, w jakiej formie się modlimy, skoro ta forma, jak wyżej dostatecznie dowiedzioném zostało, nie wpływa bynajmniej na nasze przywiązanie do krajów europejskich, które nas przyjęły; stanowi ona raczej kwestyą wewnętrzną, że tak rzekę, domową. naszego związku religijnego.

Jesteśmy ludem wschodnim, krew nasza nie pomieszała się z krwią Europejczyków, mamy więc żywszą od nich wyobraźnię, a wchodząc do domu Bożego, przenosimy się myślą do naszej dawniej Ojczyzny, wspominamy dawną jej wielkość i potęgę, tych wielkich genjuszów, którzy założyli podstawę państwa Palestyńskiego i którzy do dziś dnia są podziwem wszystkich narodów w świecie, wspominamy okropność upadku dawniej naszej ojczyzny, marzymy o jej restauracyi, o dynastyi Dawidowej, o pagórkach Syonu, o prorokach i bohatérach naszych. I cóż komu zaszkodzić mogą takie marzenia, skoro wychodząc za próg Świątyni, zapominamy o nich i rzucaamy się z całą energią wschodnią w objęcia społeczeństw europejskich, z któremiśmy się zrosli, jak stuletnie dęby?

Izrael nie jest wiotką trzcina, naginającą się pod powiewem lada wietrzyka pochlebstwa lub groźby, nie jest roślinką z cieplarni, przeszczepioną z jednej ziemi w drugą i rosnącą pod sztuczném ciepłem. Izrael jest dębem, wznoszącym dumne swe czoło ku obłokom, pod słońcem cywilizacyi, postępu, sprawiedliwości i swobody. Żelazo może go rozciąć na części, piorun może go zdruzgotać, uragan może go wyrwać z korzeniem, że aż cała okoliczna gleba się wstrząśnie, ale skruszyć jego silną wolę, zmiękczyć hart duszy, nabyty 40 wiekami istnienia narodowego i społecznego, tego, ani uragan, ani żelazo, ani piorun

Jeżeli w przyszłym państwie kapłańskim w Palestynie, władza świecka i duchowna w jednej zostaną ręce, to, przy obecnie obowiązujących przepisach naszej religii, inkwizycja najstraszliwsza będzie prawem powszechnym; jeżeli przeciwnie władza duchowna będzie w ręku Arcykapłana, a władzę świecką dzierżyć będzie dynastia Dawidowa, to nieochybnie między temi dwiema władzami nastąpi walka o supremacyą, interwencya obca, przez jedną z nich na zgniecenie drugiej wywołana, ustanowienie z ramienia interwenjujących, władców świeckich i duchownych, a w końcu upadek zupełny państwa. Historia ostatnich lat istnienia Judei i świeży przykład w jednym z wielkich państw europejskich są świadectwem, potwierdzającym to przypuszczenie.

A czy warto tak gorąco modlić się do Boga, albo o inkwizycyą Palestyńską, albo o interwencyą Rzymską?

Przyznajmy więc lepiej otwarcie, iż modlitwy nasze są historyczne, że w nich zawarte jest życzenie najwyraźniejsze, aby Palestyna stała się kiedyś państwem samoistnym, ale dodajmy przy tém, iż to wszystko uważamy tylko za utopią, na której urzeczywistnienie wcale nie liczymy, która nie wchodzi wcale w rachubę naszą, co do zajęcia naszego w krajach europejskich i wcale nie wpływa na nasze przywiązanie do tych krajów.

ściągnąć na nas zarzut, iż chcemy drugich mieć pozorami?

Możnaby jeszcze pośredniczyć w tym dillemacie w inny sposób, możnaby powiedzieć, iż Bóg, przy nadaniu nam Dziesięciosłowu na górze Synaj, przeznaczył lud Izraelski na naród kapłanów, mający swojemi cnotami być światłem dla wszystkich innych narodów i swym przykładem nawrócić wszystkich pogan ku czci Boga prawdziwego; że jeżeli w modlitwach naszych wyrażamy nadzieję restauracyi Palestyny, to nie idzie za tém, aby wszyscy Izraelici wracali do Ziemi Świętej, ale tylko ci, którzy ująć w sobie powołanie do kapłaństwa; pozostali zaś mają się zostać obywatelami krajów europejskich, w których zamieszkują i odprawiać tylko pielgrzymki do świętego grodu i miejsc historycznych w Palestynie, jak to miało miejsce za czasów drugiej Świątyni; że jednak dla utrzymania bezpieczeństwa tego kraju kapłanów, potrzeba będzie aby ten kraj był samoistnym, i miał potrzebne zasoby do utrzymania urzędników, stróżów bezpieczeństwa publicznego.

Ale tu zachodzi pytanie, które w oświeconej, potężnej siłą intelektualną i fizyczną Europie, dotąd nie mogło być rozstrzygnięciem, ani drogą pokojowych układów, ani ostrzem miecza i kto wie, czy kiedykolwiek rozstrzygnięciem zostanie, przy obecnym prawie publicznym. Pytaniem tém, jest ważna kwestya rozdziału władzy duchownej od świeckiej.

do widoku żyda-ministra, deputowanego lub sędziego — tego żyda, który niespełna sto lat temu jeszcze był uważanym za wyjętego z pod prawa.

Każda więc reforma modlitw naszych, dokonana w zamiarze zyskania *swobód* obywatelskich, jest godną potępienia, jako rzucająca podejrzenie na naszą szczerłość w pełnieniu *obowiązków* obywatelskich.

Są niektórzy, co pod wpływem zarzutów przeciwnych historycznej zasadzie modlitw naszych, a nie chcąc ich wszelako poświęcić, szukają pośredniej drogi, usiłując osłabić znaczenie narodowe tych modlitw argumentacją sofistyczną, iż wszystko to, co się w tych modlitwach naszych znajduje o restauracyi Palestyny, odnosi się tylko do strony religijnej, a nie do świeckiej i że się modlimy, aby Jerozolima stała się głównym miejscem pielgrzymki religijnej dla całego świata, tak jak Chrześcijanie się modlą o przyście królestwa niebieskiego. Ale cóż powiedzą ci pośrednicy o modlitwach takich, jak *השיבה שופטנו* gdzie się błaga Boga o autonomią narodową, lub o *בשופר גדול* gdzie się gorąco modlimy o zebranie wszystkich członków związku naszego religijnego, po całym świecie rozproszonych i o nadanie im w Palestynie swobód, których na wygnaniu im odmawiają? Cóż powiedzą, na tyle modlitw, w których się wyraża życzenie restauracyi dynastyi Dawidowej? *מלכות בית דוד* Czy to wszystko jest Ojczyzną religijną? Pocóż więc ta chęćka oszukiwania samego siebie, która może

sobą niezmierną większość gmin ucywilizowanych, które zarzuty przeciw obecnej formie naszych modlitw zwycięzko odpięrały.

Nie zamierzam podać tutaj zdań pro i contra, jakie przez obie strony przytoczone zostały, ograniczę się tylko krótkim odparciem trzech przyczyn, wyżej podanych, które mogły wpływać na reformę modlitw naszych i odpowiadam:

że historyczno-narodowa ich podstawa nie przeszkadza bynajmniej obowiązkom względem społeczeństw europejskich, ani nie osłabia uczucia patryotycznego współwyznawców naszych ku nowym swym ojczyznom, dowiedzioném już zostało w wyjątkach z *Listów żydowskich*, wyżej podanych;

że każdy rozsądny chrześcijanin uważać będzie naruszenie podstawy historyczno-narodowej, jako czytą fanfaronadę, bo większą daleko przywiązywać będzie wagę do *czynów*, to jest: do praktycznego życia Izraelitów wśród Chrystyanizmu, aniżeli do *słów* to jest: do szermierki o zasady teoretyczne;

że nakoniec doświadczenie pokazało, iż tam, gdzie z powodu téj podstawy historyczno-narodowej naszych modlitw, nie chcą nas uznać za pełnych obywateli kraju, powód ten jest tylko pozornym, a w gruncie rzeczy wcale inne przeszkody stoją na zawadzie naszemu bezwzględnemu równouprawnieniu, a między niemi nizka stopa wykształcenia masy ludu i stara rutyna, która nie może się przyzwyczać

o czystości swych uczuć, czy nareszcie, skutkiem wyrachowania, iż rządy i ludy europejskie, które im w owych czasach prawo obywatelstwa skąpą ręką udzielały, widząc takie poświęcenie przeszłości naszej dla nowych społeczeństw, nie będą ociagać się z udzieleniem im pełnego, nieograniczonego równouprawnienia — dosyć, że się uformowało w Niemczech stronnictwo, które całą podstawę historyczną modlitw naszych obalić chciało i przeistoczyć je na czysto religijne, podług wzoru modlitw innych wyznań, rozumie się z zastosowaniem zasady kardynalnej naszej religii, odnośnie do wyobrażenia o Bogu — Jednocie, i przytém znieść język hebréjski w modlitwach, a zastąpić go językami właściwych krajów.

Na czele tego stronnictwa stał Jakobsohn w Westfalii (1810), a później w r. 1818 gmina reformowana hamburgska, która w r. 1844 wydała odpowiedni tym ideom modlitewnik, — nakoniec w r. 1846 Dr. Stern, który założył w Berlinie rodzaj sekty żydowskiej, pod nazwą: »Reformverein,« dotychczas jeszcze istniejący.

Przeciw tym dążnościom, to jest głównie co do modlitw, w każdej z tych trzech epok objawiły się żywe protestacye ze strony konserwatystów; — walka była zażarta z obu stron zjawiły się całe dzieła zawierające opinie (Gutachten) koryfeuszów żydowskiej teologii w Niemczech. Z tych walk konserwatysty zawsze zwycięzko wychodzili, bo mieli za

»Dozwólcie więc, szan. Jędrzeju, abyśmy, pełniąc obowiązki obywateli w Europie, marzyli jeszcze do pewnego czasu o pagórkach Syonu, błogosławili Cyrusów wszystkich wieków i wołali dwa razy do roku to niewinne: »Na przyszły rok w Jerozolimie« לשנה הבאה בירושלים.«

Z tego więc rozbioru wynikają takie odpowiedzi na pytania wyżej stawiane: iż pomimo barwy historycznej modlitw naszych, plemię Izraelskie może się wszędzie zlać z narodami europejskimi, i że Izraelici śmiało mogą dopominać się praw obywatelskich w Europie, bez potrzeby poprzedniego poświęcenia indywidualności narodowej swych modlitw.

Zdaje się, iż w końcu zeszłego stulecia, gdy pomyślniejsza dla nas na zachodzie Europy zabłysła era, zapomniano, że w świecie nic nie masz stałego. Przykład Hiszpanii zatarł się w pamięci współwyznawców naszych z r. 1798, tak, iż w następstwie zasad, ogłoszonych przez Sanhedryn Paryzki, w r. 1806, przez Napoleona I. zwołany — współwyznawcy nasi w Niemczech, chcąc dać dowód, iż nie stanowią narodu w narodzie, uważali za stosowne wyrugować z modlitw naszych wszystko, co trąci narodowością Palestyńską. Czy to nastąpiło w mylném przekonaniu, iż ta historyczno-narodowa ich podstawa sprzeciwia się obowiązkom względem narodów europejskich, czy też, powodowani zbytkiem patryotyzmu europejskiego, uniknąć chcieli cienia podejrzenia

ruczył swe losy, młodzież jego żyła w najściślejszych stosunkach przyjaźni i poufałości z wyborem młodzieży iberyjskiej. Zrósł się z krajem jak dęby odwieczne, urągające się burzy. <

»Ale jak okropném było przebudzenie! Ulubiona ojczyzna hiszpańska dla błahego pozoru, iż Boga pod inną, jak drudzy czcił formą, wytrąciła go z swego łona, jakby trądem rażonego, na pastwę płomieni i bałwanów morskich, rozrzuciła szczątki jego po całym świecie na urągowisko obcych narodów. <

»Wtedy to nieszczęśliwi znowu odświeżyli pamięć o dawniej swój ojczyźnie, przypominali sobie doświadczenia przodków, i znowu w modlitwach swoich znajdowali ulgę jedyną. <

»I nie przestaniemy nadawać modlitwom naszym charakteru narodowości palestyńskiej, choć ta istnieje tylko w wyobraźni, choć nikt nie myśli o jej restauracyi, choć żadna siła ludzka dokonać tego nie może, choć ona nie jest konieczną w ustroju narodów; nie przestaniemy dopóty myśleć w modlitwach naszych o Jerozolimie, dopóki znajdują się tacy, którzy przy najłżejszém nieporozumieniu z jednowiercami naszymi, dającém się załatwić drogą godnej dyskusyi, odzywają się z średniowiecznymi zniewagami religii naszój, i dopóki znajdzie się jeszcze jeden złotousty *Przezor*, który nas gwałtem będzie chciał przekonywać, że jesteśmy narodem w narodzie i że winniśmy się przenieść dla własnego szczęścia do jakiegoś tam stepu. <

modlitwach wywnętrzyl się z swych żalów, a ulżywszy ciężarowi duszy, wynurzywszy się z swych cierpień, wyszedł z synagogi oczyszczony z namiętności, i gotowy na znoszenie obelg ponowionych, wznosił swego ducha do Boga, wspominał na słowa pociechy w modlitwach zawarte, i umarł z nadzieją w sercu, iż kiedyś, na ziemi swych ojców, Izrael stanie się znowu narodem poważanym przez sąsiednie i najodleglejsze plemiona świata, jak za Dawida i Salomona. <

> Wyznania chrześcijańskie wszelkich nazw wszędzie mają swych wysokich obrońców, a ci powagą słowa i czynu stawają w obronie religii panującej w kraju. <

> Zaiste chwalebna to solidarność, której błogim skutkiem niezadługo będzie powszechna tolerancja religijna, między rozmaitemi odcieniami Chrystyanizmu. <

> Ale jeżeli synom Izraela krzywda się dzieje, wiecież gdzie znajdują podpore, gdzie czerpią wytrwałość, co ich napawa nadzieją? Oto właśnie nasze modlitwy! Smutne doświadczenia przekonały Izraela, iż téj jedynéj ucieczki w nieszczęściu, nie godzi mu się rzucać jak znoszoną suknię, ile razy słońce łaski współobywaleli mu zajaśniało. <

> Hiszpania była mu straszną przestrogą. Tam uprawiał Izrael nauki i sztuki, zarówno jak i rolę ojczystą, wybrani jego zasiadali na obradach królów, kraj z największą ufnością, nie jednemu żydowi po-

pejskich i bezczelnie podsuwają bękartów wylęgłych w kałuży ciemnoty ich wyobraźni, w miejsce prawego dziedzica poezji naszej przeszłości.»

»Każde plemię ludzkie, gdyby nawet jego protoplasty byli olbrzymami cnoty, musiałyby skarłowacieć na duszy, stracić godność człowieczą pod brzemieniem dwudziestowiekowego wyłączenia.»

»I cóż mogło podtrzymać cnotę Izraela w tak długim odosobnieniu społeczném? jak za każdym promykiem słońca tolerancyi, który się wdziera w jego ciemne zaułki, odrazu odzyskuje całą giętkość ducha, całą czułość serca? jak żydzi w Europie po zniesieniu praw wyłącznych, choćby najpowolniejszém i stopniowaném tylko, w ciągu 70 lat stali się obywatelami wzorowymi? jak się to dzieje, iż w chwili, gdy ich Europa przypuściła do obywatelstwa, od razu zapomnieli wszelkie urazy minione?»

»Oto wszystkie te cuda sprawiają tylko modlitwy nasze, właśnie te modlitwy okrzykane przez Eisenmengerów wszelkich wyznań o mściwe i nietolerancyjne dążności.»

»Kiedy w wiekach średnich żyd nie miał nic pewnego, kiedy jego honor, życie, majątek, były narażone, wówczas jedyną pociechą, jedyną deską zbawienia była mu synagoga, były te modlitwy, przypominające mu dawną wielkość, cudowne ocalenie i niespodzianą pomoc w niebezpieczeństwie, była nadzieja lepszych czasów na rodzinnéj ziemi. W tych

»Lud nasz prosty, jakkolwiek nisko stojący pod względem oświaty społecznej, zawsze ma zdrowy instynkt, któremu mimowolnie ulega, a ten instynkt wyższym jest niż utopie wszystkich uczonych na świecie, choćby oni nawet należeli do własnego naszego związku religijnego, którzyby mu wmawiać chcieli uczucie nowe, hipotezę społeczno-narodową, restauracją Palestyny.«

»Oto potwierdzenie naszego zdania, iż dla żydów, Palestyna, jako ojczyzna, nigdzie nie istnieje, potwierdzenie praktyczne, które wyżej stawiamy nad wszelkie wywody naukowe, bo jest cechą życia prawdziwego, znakiem rzeczywistości, objawem dotykalmym.«

»Gdybyście, szanowny Jędrzeju, znali te wszystkie modlitwy, gdybyście jak my, zajrzeli w głąb budowy języka, w którym są pisane, choć wyznawacie inną wiarę, nie moglibyście się oderwać od téj strasznej poezyi, duch wasz zatopiłby się w rozkoszy nieopisanéj tych wspaniałych i przerażających obrazów.«

»A cóż dopiero my, którzy w tych modlitwach znosimy się z cieniami naszych praojców!«

»O biada, stokroć biada, tym wyrodnym synom Izraela, którzy dla widoków materyalnych, świętokradzką wyciągają rękę, na wyrugowanie z modlitewników naszych tych szczytnych myśli, którzy nas oskarżają przed Europą, iż te modlitwy pobudzają do zemsty i nienawiści ku ziomkom naszym chrześcijańskim, że osłabiają przywiązanie do krajów euro-

wość żydowska, o którą w modlitwach naszych tak gorąco i tak uporczywie błagamy Boga, była istotnie celem życzeń ludu. Boć przecież drogą kolonizacyi najłatwiej tworzą się nowe narody, a tém prędzej jeszcze restaurują się takie, które mają jeszcze pewne warunki bytu.«

»Słuchajmy więc, co Towarzystwo kolonizacyjne dotąd zdziałało. Mamy właśnie przed sobą sprawozdanie jego z dnia 23 października 1862 roku, podpisane przez dyrektora jeneralnego, Dr. H. Lorje w Frankfurcie nad Odrą.«

»Oto, cała summa, którą Judaizm wszelkich europejskich, azyatyckich, afrykańskich i amerykańskich narodowości złożył Towarzystwu od początku jego istnienia do daty sprawozdania, wynosi (słuchajcie!) 975 talarów, 19 srgr. 1 fenig!«

»W liczbie ofiarodawców figuruje kilka imion z prowincyj polskich, a mianowicie z Poznania, Dobrzyca i Kowna, z summą ogólną (słuchajcie!) talarów 20 — a Polska, jak wiadomo, ma największą w całym świecie liczbę żydów.«

»O liczbie kolonistów żydowskich, którzy się zgłosili do objęcia w posiadłość ziemi swych praocjów, sprawozdanie wcale nie wzmiankuje, bo nie masz może w świecie ani jednego żyda, któryby chciał opuścić swą strzechę ojczystą i swój proceder w Europie, dla ojczyzny swych przodków.«

»Celem tego Towarzystwa jest założenie osad rolniczych w ziemi świętej i osiedlenie na nich żydów, którzy mają stanowić zawiązek przyszłej narodowości żydowskiej w Palestynie.«

»Tak jasno wytknięty cel, popierany przez tylu światłych i pobożnych mężów, zdaje się, gdyby tylko isierka uczucia narodowości żydowskiej w ludzie naszym jeszcze się tliła, winienby być uwieńczony najświetniejszym rezultatem.«

»Nikt zapewne nie posądzi żydów o skąpstwo, widzimy ich nazwiska figurujące na wszystkich listach składkowych, dążność dobra powszechnego na widoku mających. Dzienniki krajowe nieraz notowały żywy udział bankierów żydowskich w pożyczkach narodowych, a mianowicie we włoskich. Gazety zagraniczne ciągle podawają wiadomości o znacznych summach, jakie żydzi niekiedy ofiarują na cele ogólnokrajowe.«

»Jak żydzi pełnią dobroczynne dzieła dla ubogich swych współwyznawców, o tém nie potrzebujemy się szeroko rozpisywać. Sama Gmina Warszawska wydaje dla swych ubogich rocznie do 1,000,000 złp.«

»Przy takiej więc gotowości do ofiar, spodziewaćby się należało, iż na odezwę Frankfurtską o założenie kamienia węgielnego do restauracji swój narodowości, żydzi majątniejsi złożą połowę swego majątku na ołtarz ojczyzny, a ubożsi massami zaciągać się będą pod sztandary kolonizacyjne, gdyby narodo-

»Jedną tylko ewentualność możliwego powrotu do ziemi świętej, o który się codzień modli w synagodze, który mu przewodniczy przy ucztach domowych, uroczystościach rodzinnych — ta ewentualność wcale nie wchodzi w jego rachubę; jest ona dla niego hipotezą, tak nieznaczającą, iż w praktycznym życiu najzupełniej ją z oka spuszcza.«

»Jeszcze jeden fakt przytaczamy, który największych sceptyków przekona o zupełnym braku uczucia narodowości palestyńskiej w żydach całego świata, a najgłówniej w prowincjach polskich.«

»W roku 1860 założonem zostało w Frankfurcie nad Odrą Towarzystwo Kolonizacyi żydów w Palestynie, חברת ישוב ארץ ישראל na czele którego stoją najznacniejsi rabini w Niemczech; wspieranem ono bywa przez znakomitości żydowskie rozmaitych miejscowości: Dr. Sachs w Berlinie, Dr. Adler w Londynie, Albert Cohn w Paryżu, A. Lehren w Amsterdamie, Dr. Jellinek w Wiedniu, Rabin Meklemburg w Królewcu, Dr. Goldschmidt w Lipsku, Leon Alkuly w Semlinie, Dr. Meisel w Peszcie, H. Kalischer w Toruniu, Rabin Guttmacher w Grätz, Rabin Feilchenfeld w Rogoźnie, Dr. Schwarz w Kolonii, Dr. Filipsohn w Bonnie, Rabin Silberman w Elku, Dr. Lehmann w Moguncyi, Dr. Hirsz w Frankfurcie nad Menem, Dr. Frankel w Wrocławiu, Dr. Hess w Bonnie, Rabin Goldberg w Kownie, S. J. Finn w Wilnie, Michał Levy w Inowrocławku, Dr. Levis w Liwerpoolu.«

żelazne, obliczone na srocentowanie się w ciągu całego wieku? Mogliby się puścić na tak długie i hazardowne przedsięwzięcia, mogliby przystępować do licytacji z kaucyami dochodzącemi summ ogromnych, gdyby się co chwila spodziewali, że głos trąby Messyasza powoła ich do powrotu do ziemi świętej?«

»Najpobożniejsi jednowiercy nasi, najzapaleńsi marzyciele, biorą udział we wszystkich spekulacjach, i jakkolwiek dwa razy do roku wołają:«

לשנה הבאה בירושלים

»na przyszły rok w Jerozolimie!« to jest raz w święto Paski a drugi raz w święto Jom Kipur, to wszystko wszakże ich nie wstrzymuje od entrepryz i spekulacyj wszelkiego rodzaju na długie lata obliczonych.«

»Ktokolwiek z żydów w całym świecie wdaje się w przedsięwzięcie fabryczne, przemysłowe, handlowe, obliczać będzie wszelkie ewentualności: pomór bydła, nieurodzaj, wojny, kursa papierów — cenzorować będzie osoby, z którymi wchodzi w związki spekulacyjne, co do ich stanu majątkowego, wpływu osobistego, co do barwy politycznej, co do rzetelności, zaglądać będzie do nieba i radzić się kalendarza stuletniego dla powzięcia wiadomości o stanie pogody, składać będzie ofiary cudotwórcom, aby spekulacja jego się poszczęściła, zgoła nie przepuści najdrobniejszego szczegółu, mogącego wpłynąć na przedsięwzięcie.«

ojczyznę. »Stawiajcie domy, nabywajcie winnice, uprawiajcie je i starajcie się o dobro miasta i kraju.«

»Przestrogi te skutkowały i z jednej i z drugiej strony. Na dworze Babilońskim, wcielono młodzież Izraelską między paziów królewskich. Daniel, Chanania, Miszael i Azariah piastowali wysokie godności, i nie ukrywali się bynajmniej ze swoją wiarą, bo Daniel nie stołował się razem z swymi towarzyszami, trzymając się ustaw Mojżesza, co do pokarmów zakazanych.«

»Siedmdziesiąt lat niewoli babilońskiej upłynęły. Cyrus stawszy się panem Azyi, ogłosił restauracją państwa Judzkiego. I cóż się stało? Oto znaczniejsi Izraelici babilońscy, związani węzłami obywatelstwa, przyjaźni z rodakami swój nowej ojczyzny babilońskiej, nie wyszli z kraju, by wrócić do dawniej ojczyzny, tylko lud prosty w małej liczbie, korzystał z pozwolenia Cyrusa.«

»Tak postępują żydzi od niepamiętnych wieków; po drugiem rozproszeniu, osiedlili się także między obcemi narodami, przywiązali się do nich, poczuli się do obowiązków obywatelskich i pełnili je zaszczytnie.«

»Gdyby nadzieja żydów powrotu do ziemi świętej, była u nich coś więcej jak poetycznym wspomnieniem, pytamy się, czyliby żydzi w Europie, stawiali domy, pyszne synagogi, pomniki grobowe, nabywali większe posiadłości wiejskie, budowali koleje

się do téj kwestyi, które dostateczną będą odpowiedzią na te pytania.

»Na poparcie tego zdania naszego, nie potrzebujemy się odwołać do historyi nowoczesnej równouprawnienia żydów we Francyi, Hollandyi, Belgii; mamy za sobą świadectwa, datujące się od wieków starożytnych.«

»Ci poganie starożytni, których nowocześni historycy piętnują nazwą barbarzyńców, co do tolerancyi religijnej wyznawali zasady, przed którymi wolno-myślna Anglia, uczone Niemcy wstydzic się muszą.«

»Otóż widzimy jednego takiego barbarzyńcę, Nebuchodnecara, który zniszczył Judeę i uprowadził mieszkańców Palestyny do Babilonii, przypuszczającego zabranych w niewolę do najwyższych dostojenstw korony, mniej zważając na ich przekonania religijne, jak na ich zdolności i przywiązanie do kraju.«

»Przywiązanie żydów do kraju Babilońskiego? spytacie się zdumieni.«

»Tak jest, to fakt historyczny, nie ulegający zaprzeczeniu. Kiedy żydów wywieziono do Babilonii, rozpacz ich ogarnęła, ustały dźwięki lutni, które na wierzbach nadrzecznych Eufratu pozawieszali. Ale Jeremiasz natchniony duchem wyższym, napisał do nich wzruszającą odezwę, w której zachęcając ich do wytrwałości w wierze praojców, zaklinał ich przytém, aby przestali rozpaczać i aby kraj, który teraz Opatrzność im na siedlisko przeznaczyła, uważali za swoją

Ojcem pełnym wyrozumiałości, który wysłuchuje, ocala i zbawia.

Te są widome skutki podstawy historycznej modlitw naszych: solidarność interesów, miłość nieograniczona i dążenie do wyższości!

2. *Wpływ modlitw na związek społeczno-narodowy.*

Z tego wszystkiego, co się dotąd powiedziało, rodzą się takie pytania: czy Izraelici, przywiązujący tak wielką wagę do swjej przeszłości, iż ją uwieczniają w swoim życiu religijném, tak publiczném, jak i domowém, mogą się złąć z narodami europejskimi?—czy przy tak wytrwałém wspomnianiu swego dawnego narodowego bytu, mają prawo domagać się obywatelstwa w Europie? i czy narody europejskie w zamian za to udzielenie im praw i swobód autochtonów, nie mogą domagać się wzajemnie od Izraelitów zrzeczenia się swjej historycznej przeszłości w swych obrządkach i modlitwach?

Na pytania te mógłbym odpowiedzieć odesłaniem czytelnika do: »Listów Żydowskich,« umieszczonych w Jutrzence za rok 1863. (List VII Nr. 13 do Listu XVI Nr. 22), ale uwzględniając czas upłyniony od ogłoszenia tych listów i prawdopodobieństwo, iż nie każdy z czytelników ma pod ręką pismo peryodyczne, w którém one wydrukowane zostały, podaję z tego szeregu listów kilka wyjątków, odnoszących

Trudno się oderwać od tych myśli, nie przedstawwszy wprzód dwóch obrazów modlących się do Boga. Nad brzegami Gangesu widzimy modlącego się Indyanina, stojącego przed swym Bogiem, jak niewolnik przed zagniewanym Panem, a chcąc wzbudzić w Nim politowanie, rzuca się na ziemię, rozrywa ciało kleszczami i modli się, o co? — o nędzny kawałek chleba, o liche dobra ziemskie; i modli się tylko za samego siebie, mniej dbając, jaki los spotka jego braci. Co za odrażający obraz podłości i egoizmu! Ale przypatrzmy się modłom Izraela. Potomek Abrahama przychodzi przed oblicze swego Boga z uszanowaniem, — w ręku trzyma, nie suplikę najpokorniejszą, ale kontrakt przymierza, zawartego wśród dymu gorejącego pieca hutniczego, wśród trzasku piorunów i olśniewającego blasku błyskawicy — syn przychodzi do Ojca, a prosi, o najwyższe dobro człowieka, — o powrót na ziemię rodzinną, — o odnowienie blasku Syonu — a przychodzi nie sam jeden, ale w orszaku swych braci, świętego Zboru Jakóba. Ten kontrakt przymierza, ta siła zbiorowa, ta prośba niesamolubna, dodają mu odwagi, podnoszą go do rzędu istot nadziemskich, wydobywają go z poziomego stanowiska i ten sprawiają skutek, iż modlitwa staje się hymnem pochwalnym na cześć Tego, do którego się ona zanosí i że Bóg przestaje dlań być Bogiem strasznym, mściwym, ale staje się

może być pominięta w nabożeństwie, a używanie jęj ma za sobą powagę przeszłości starożytniej w samej Świątyni Jerozolimskiej.

Tymczasem zaś pozostaje nam tylko jeden środek do działania na *umysł* przez *zmysły*, a tym jest używanie języka hebréjskiego.

Każdy przyzna, iż język, którym załatwiamy potrzeby nasze prywatne, handlowe, familijne, społeczne, nie może wywierać takiego wrażenia na zmysły, jak język nieużywany w mowie potocznej. Znaniem jest mniemanie, iż łaciński wyraz: *dixi*, daleko więcej wyraża, jak polski: *rzekłem*; jeżeli zaś ten język, obcy naszym ziemskim sprawom, jeszcze w dodatku jest tak starym, jak świat, który nim stworzony został, to nie ulega wątpliwości, iż używając go do modlitw, nabyliśmy przeważny środek na usunięcie roztargnienia, do murów Świątyni wniesionego i na zwrócenie umysłu ku rzeczom wyższym, idealnym. Nie możemy więc tak lekkomyślnie traktować tego jedyne go motoru do pobożności, aby w modlitwach zastąpić język hebréjski przez języki innych krajów.

Cztery więc główne cechy naszych modlitw, stanowiące właściwie tylko jedną, to jest: historyczną ich podstawę, są: 1) Historia ludu Izraelskiego. 2) Wspólność modlenia się. 3) Przymierze z Bogiem. 4) Język hebréjski.

wyznaniach zaprowadzono pewną ostentacją w nabożeństwach i użyto estetyki, by działać na umysł za pośrednictwem zmysłów. Architektura, malarstwo, rzeźbiarstwo, muzyka i śpiewy stały się usłużnemi narzędziami, dla wzniecenia ducha pobożności w modlących się. My z tych wszystkich środków mało korzystać możemy, — stają nam na zawadzie, poczęści, przeszkody materyalne, brak funduszków, — poczęści, i podejrzliwość przeciw instytucjom innych wyznań, które niechętnie naśladowujemy, z obawy utraty treści naszej religii, w skutek przyswojenia sobie form innych wyznań. Jakkolwiek obawa ta jest płonną, marą, straszidłem i narzędziem wyzyskiwania ludu w ręku szarlatanów, boć przecież wszystkie te akcesorya nabożeństwa publicznego przez inne wyznania od nas dopiero przejęte zostały, to jest: właściwie mówiąc, od przodków naszych i od Świątyni Salomonowej i Cyrusowej; wszakże i z tą obawą, jakkolwiek niczém nieuzasadnioną, rachować nam się należy.

Nie zamierzając tutaj traktować o reformie zewnętrznej nabożeństwa, nie myślę szeroko się nad tym przedmiotem rozwodzić, dość będzie wzmianki pobieżnej, iż nietylko reforma wewnętrzna modlitw, ale i upiększenie zewnętrzne nabożeństwa, za pomocą estetyki, napotkało i po dziś dzień napotyka wielką opozycją ze strony konserwatystów i że, pomimo tego, ta reforma nabożeństwa winna być popartą przez wszystkich dobrze myślących, bo estetyka nie

»Odprawiaj modlitwę Szema w każdym języku, który rozumiesz.« Té mniéj więc miałby coś do zarzucenia co do języka w innych, mniéj ważnych modlitwach, skoro poleca wszystkie języki w modlitwie, stanowiącej wyznanie wiary naszej: »Jedność i Jedyność Boga Izraela.«

Każdy Izraelita, poważający swą przeszłość, przy dobrych chęciach, łatwo może nabyć znajomości języka hebréjskiego, potrzebnej do modlitw, odczytując sobie w domu codzien po jednym ustępie z modlitw, z używaniem do tego tłómaczenia jój, przy boku umieszczonego. Młodemu zaś pokoleniu — przez wprowadzenie języka hebréjskiego w szkołach elementarnych, jak wyżej wskazałem — i ta praca mogłaby być oszczędzoną.

Jeszcze jedna jest okoliczność, przemawiająca za używaniem języka hebréjskiego w modlitwach. Nikt mi nie zaprzeczy, iż rzadko który z przychodzących do domu modlitwy, odrazu się przejmuje usposobieniem, potrzebném do wzniesienia Ducha ku Bogu, składamy się bowiem z duszy i ciała; te dwie części naszej istoty działają na siebie wzajemnie, trzeba więc za pomocą zewnętrznych form, *zmysłowych*, wpływać na przysposobienie *umysłu* do przyjęcia wrażeń wyższych, niematerialnych.

Przybywamy zwykle do domu Bożego roztargnieni, pełni wrażeń zmysłowych, nabytych na świecie materialnym. Nie bez celu przeto, we wszystkich

Zarzucono używaniu języka hebréjskiego w modlitwach to, iż nie każdy go pojmuje, a zatém odprawia modlitwy tylko machinalnie—podczas gdy głównym warunkiem modlitwy jest, aby modlący się wiedział, o co błaga Boga.

Na to odpowiem, iż znajomość języka hebréjskiego w stopniu, jaki jest potrzebnym do pojęcia modlitw, nie wymaga tyle czasu, ani tyle zachodów, aby dla tego poświęcić tyle ważnych korzyści. Kilka lat nauki w szkołach elementarnych lub w domu prywatnym, wystarczają na nabycie znajomości języka hebréjskiego, o ile on potrzebnym jest do zrozumienia modlitw, a to bynajmniej nie przyniesie żadnego uszczerbku w wychowaniu ogólném, bo nauka języka hebréjskiego w tym elementarnym stopniu nie zajmie więcej czasu, jak wykład nauki religii w innych wyznaniach.

Zresztą w każdym kraju wychodzą modlitewniki z tłómaczeniem na język właściwy, kto więc wszystkiego w języku oryginału nie pojmuje, może się śmiało modlić w języku tłómaczenia. Kilka modlitw w języku niehebrejskim, jakoto: *קדיש*, *יקים פרקן* i inne są dowodem, iż w najdawniejszych czasach języki nieświęte miały przystęp do modlitw. Talmud nie tylko tego nie zabrania, ale owszem poleca modlić się w języku dostępnym dla modlącego się, jeżeli nie zna hebrejskiego i poleca to przy jednej z głównych części modlitwy, mówiąc: *שמע בכל לשון שאתה שומע*

sanych w języku podówczas ludowym, chaldejskim, nie mogą wpływać na osłabienie wywodu, który z tej okoliczności czynić zamierzam.

Nic też słusniejszego i bardziej praktycznego dla związku naszego religijnego, jak używanie w modlitwach języka hebréjskiego.

W tym to języku nadany został Dziesięciosłów na górze Synaj, nim przemawiali do nas wszyscy nasi prorocy, począwszy od prawodawcy Mojżesza. Pismo Święte oryginalnie napisane jest po hebréjsku, a pierwszy człowiek — Adam אדם ma nazwisko hebrejskie, od: »Adamah« אדמה (ziemia) »bo,« jak mówi Genesis, »z ziemi wziętym został.« Gdyby więc potrzeba było dla któregośkolwiek wyznania, języka powszechnego, tym językiem, sprawiedliwie postępując, winien być język hebréjski, którym pierwsi ludzie stworzeni, mówili i w którym spisane zostały księgi, na których się wszystkie religie monoteistyczne opierają.

Praktycznym zaś jest używanie języka hebrejskiego w modlitwach dla tego, iż Izraelici, stanowiąc związek religijny, którego członkowie po całym świecie są rozproszeni, winni mieć jakąś spójnią między sobą, ułatwiającą wzajemne ich stosunki pod względem religijnym, aby Izraelita — Francuz, mógł odprawiać nabożeństwa swoje, wśród współwyznawców w Chinach.

tlómaczeniom, a historia przyłożyła do niej pieczęć swą stwierdzającą. Przepowiednia ta głosi, iż Izrael nawet po utracie swego bytu narodowego i rozrzucony po wszystkich zakątkach kuli ziemskiej, nie przestał być sprzymierzeńcem Boga. Wy, którzy temu zaprzeczacie, słuchajcie brzmienia téj przepowiedni: »I wtedy także, gdy będą w ziemi wrogów ich, nie wzgardziłem nimi i nie obrzydziłem ich sobie, bym ich zgładził, by zerwać przymierze swoje z nimi, bo ja jestem Wiekuistym ich Bogiem. I wspomnę na przymierze z przodkami, których wywiodłem z ziemi Micrajim w oczach narodów, by stać się im Bogiem. Jam Wiekuisty.« (III. Księga Mojżesza, Rozdz. 26 w. 44 i 45). A natchniony Jezajasz, przewidując upadek swego narodu, pociesza go słowami zapewnienia uroczystego, przez samego Boga wyrzeczone-mi: »Bo góry się usuną i pagórki się zachwieją, ale łaska Moja od ciebie się nie usunie, i przymierze pokoju Mojego się nie zachwieje! (Rozd. 54 w. 10).

Oto w Izraelu skutek modlitw do Boga — Sprzymierzenia.

Czwartą nakoniec cechą modlitw naszych, mającą także źródło swoje w ich podstawie historycznej, jest zewnętrzna ich forma — to jest: język. Podczas gdy wszystkie inne wyznania mają swoje modlitwy redagowane w języku właściwego kraju, my — w którymkolwiek kraju mieszkamy — modlimy się w języku hebréjskim. Małe wyjątki modlitw, napi-

dy, kiedy całe bogactwo języka naszego mieści się w szczupłej książeczce, nazywanéj Starym Zakonem?

Pomimo tego wszystkiego, jednak historia nam dowodzi, iż Opatrzność czuwa nad nami bezprzestannie, od chwili upadku Palestyny i przez wszystkie wieki; bo gdzież jest plemię na świecie, któreby w ciągu 20 wieków niesłychanych prześladowań, tyle przecierpiało, tyle przeboleło, co nasze? któreby po swym upadku zdołało zachować najmniejszy ślad swego istnienia w starożytności, jakąś cechę, jakąś pamiątkę, jakieś hasło dawnéj wspólności interesów? Ludy, które niegdyś całym światem potrzęsały, oznaczając swoje panowanie podbojem najodleglejszych krajów, zniknęły z widnokregu świata jak mara; — Assyrya, Babilonia, Kartago, Grecya, Rzym, gdzież się one podziały? Gdyby historia nam nie przechowywała pamięci o nich, niktby nie wiedział, że kiedyś istniały. A Izrael przez wszystkie te ludy dzielony, przeżył je wszystkie i coraz więcej nabywa dzielności.

Nie tu miejsce rozwiązywać tę zagadkę przez wywód rozumowany, na logice skutków i następstw oparty, odsyłam tylko czytelnika do przepowiedni proroka, o którym mówiono: »I nie powstał więcéj prorok w Izraelu, jak Moszeł, z którym obcował Wiekuisty twarzą w twarz.«

(V. Księga Mojżesza, Rozd. 34 w. 18.) Przepowiednia takiego proroka nie może uledeć żadnym

Izraela: »Wy to dzisiaj stawacie wszyscy przed Obliczem Wiekuistego Boga waszego, — wasi naczelnicy, przywódcy waszych pokoleń, wasza starszyzna i wasi urzędnicy — wszystek mąż Izraela — wasze dzieci, wasze żony i cudzoziemiec, który się znajduje wśród obozów twoich, od drwali aż do woziwodów. Byś przyjętym został do przymierza z Wiekuistym Bogiem swoim i do zobowiązania zaprzysiężonego, które Wiekuisty Bóg z tobą zawiera. Aby cię dziś ustanowić Sobie narodem i aby On ci był Bogiem, jak ci przyrzekł i jak zaprzysięgał praojcom twoim: Abrahamowi, Izaakowi i Jakóbowi. A nie z wami samymi zawieram Ja dziś to przymierze i to zaprzysiężone zobowiązanie. Ale z tym, który tu obecnie stoi z nami dzisiaj przed Wiekuistym Bogiem naszym i z tym, który dziś nie jest tu z nami. (V. Księga Mojżesza, Rozd. 29 w. 9.—14.)

Są wprawdzie niektórzy, co twierdzą, iż po zburzeniu Jerozolimy przez Tytusa, i po rozproszeniu przodków naszych, przymierze nasze z Bogiem rozerwaném zostało z naszej winy, i zdanie to zdaje się być uzasadnioném, bo gdzież jest ów znak widomy istnienia tego przymierza, kiedy narodowość nasza z korzeniem wyrwaną została z ziemi praojców? kiedy stanowisko nasze polityczne utraciło swą samostność, a my sami ciągle i skutecznie dążymy do zlania się z narodami, na ziemi których żyjemy, przyswajając sobie ich język, obyczaje a nawet i błę-

»Czyż Efraim nie jest mi drogim synem? spieszczoném dziecięciem? Ile razy mówię o nim, ile razy o nim wspominam, wnętrznosci Moje się wzruszają. Ja się nad nim ulituję!«

Skutkiem téj myśli, przewodniczącej w modlitwach naszych, wynikłej z historycznego faktu przymierza, zawartego między Bogiem a Izraelem, jest owa równość Izraelitów między sobą i owa dążność niepokonana do używania praw obywatelskich na równi ze wszystkimi mieszkańcami kraju. Izrael oddaje cześć zasługom, ustępuje siwój głowie, ale nigdy nie ścierpi, aby ktoś się sam wynosił nad innych, pogardzał niższymi w intelligencyi, zasługach, a tém mniej — w majątku, a jeżeli niekiedy wynosi kogoś z pośród siebie, ceniąc jego zasługi i zdolności, to w téj chwili, gdy dostrzeże w nim uczucie dumy, strąci go z piedestału na którym go postawił, jako niegodnego czci mu oddanej, nie uwzględniając bynajmniej jego talentu i zasług. Bo każdy Izraelita, choćby najniższy w stanowisku społeczném, względem swego, daleko wyżej stojącego współwyznawcy, czuje się równym, jako należący do tego samego, co ów wyższy, przymierza, które Bóg z całym bez wyjątku Izraelem zawarł przed wiekami; — pamięta on bowiem, jak Bóg przez usta Mojżesza ustanowił równość wszystkich stanów i warstw społeczeństwa, gdy zawarł z nim wieczne przymierze. Oto są pamiętne słowa, usuwające wszelką różnicę stanów w zborach

czucie swych jednowierców nad rzeką Amazonką, — że porwanie syna Mortary w Bolonii i Koena w Rzymie, oskarżenie o używanie krwi chrześcijańskiej w Damaszku, porusza cały Judaizm na obu półkulach, — że sławą Don Abrabanela w Hiszpanii do dziś dnia się szczycą współwyznawcy jego w najodleglejszych zakątkach świata.

A wszystko to zawdzięcza się owój, na pozór nieznacznej, zupełnie dotąd z oka spuszczanój, formie modlitw wspólnych, opartój na podstawie ich historycznej.

Trzecią cechą, którą się modlitwy nasze odznaczają, wypływającą również z ich podstawy historycznej, jest główna myśl im przewodnicząca. Nie stajemy przed Bogiem, jak niewolnicy przed Panem, ale stajemy przed Nim, jak przed Ojcem, który również względem nas ma obowiązki, jak my względem Niego.

Ile razy zgwałciliśmy to przymierze, sprawiedliwy nasz Sprzymierzeniec karał nas za to pogwałcenie, lecz karał, nie jako zdobywca wytępiający ogniem i mieczem kraj zwyciężony, ale, jako Ojciec miłosierny, który wymierzeniem kary daje nam poznać nasze błędy. To téż, poznawszy błąd swój, wracamy do Boga — Ojca, do Boga — Sprzymierzeńca i modlimy się doń: »Ojczy nasz, Królu nasz, przebacz nam, bośmy zawinili!« a Bóg — Ojciec, Bóg — Sprzymierzeniec, odnawia zerwane przez nas przymierze i odpowiada nam przez usta natchnionych Swych proroków:

z ciasnych granic egoizmu, Izraelita bezwiednie nabiera miłości gorącej do swego szczepu, którą następnie, bez wysiłku, przenosi na cały rodzaj ludzki — i nieraz też, w zapale modlitwy, przechodzi z ciasniejszego koła Izraela do obszernego koła całej ludzkości. Jakoż w święta, uważane za najuroczystsze, w Nowy Rok i Dzień Odpustu, to uczucie przywiązania do całego świata wyraża się w najszczytniejszych modłach, mogących służyć za wzór wszystkim wyznom w świecie i do których czytelnika odsyłam.

Wyływa zaś to uczucie solidarności ze swém plemieniem i z całym światem, właśnie z téj podstawy historycznej modlitw naszych, bo podstawa ta wyłącza wszelką indywidualność. Jeżeli bowiem w modlitwie się wspomina o wyswobodzeniu z niewoli Egipskiej, Babilońskiej, Syryjskiej, jeżeli się płacze nad zagładą naszej samoistności przez Rzymian, jeżeli się błaga o restauracyą Państwa Dawidowego i Świątyni Jerozolimskiej, to tutaj nie o pojedynczej osobie może być mowa, ale o ogóle. Podstawa więc historyczna nadaje modlitwom barwę ogólną, unieważnia indywiduum, — stawia *my* w miejsce *ja*, a tém samym staje się źródłem miłości swego plemienia, a później całego świata.

Ta solidarność modlitw w ściślejszym związku religijnym sprawia, iż uderzenie najodleglejszej części tego związku porusza cały jego organizm, iż żyd dotknięty nad brzegami Eufratu wywołuje współ-

mierzona przeciw kacerstwu, które za jego czasów, krótko przed zburzeniem Jerozolimy, groziło rozprzężeniem jedności narodowej.*

»Kiedy Świątynia zburzoną została i ofiary same przez się ustały, modlitwy coraz szersze przybierały rozmiary, tak, iż z rozproszeniem żydów po świecie, w skutek doznanych prześladowań i wyłączenia z życia zewnętrznego obywatelskiego, początkowe *Szemoneh Esreh i Szema*, któreby się na dwóch kartkach mieścić mogły, powoli otoczyły się niezliczonymi modlitwami, mogącemi stanowić małą biblioteczkę.*

»Każdy wiek przyłożył jakąś cegiełkę do téj wspaniałej budowy historii wielkiego niegdyś narodu. W tych modlitwach zawartą jest cała historia powstania, rozwoju i upadku państwa Judzkiego, aż do ostatnich chwil życia systemu średniowiecznego.*

Drugą cechą, wyróżniającą modlitwy nasze, jest forma wspólności. Izraelita, przychodząc do domu Bożego, przestaje być osobnym indywiduum, ale się przyłącza do ogółu modlących się i zanosí swoje modły do Boga nie za siebie samego, ale za cały ten ogół, którego stał się częścią. Wszystkie prawie nasze modlitwy wyrażone są w liczbie mnogiej. »Ojcze nasz, Królu nasz! wysłuchaj nas, ocal nas!« błaga Izraelita, a nie: »Ojcze mój, Królu mój! wysłuchaj mnie, ocal mnie!« Ta forma modlitw przyczynia się do usunięcia samolubstwa, do ofiar i poświęcenia dobra własnego dla dobra ogółu, a raz wyszedłszy

W tém miejscu nie od rzeczy będzie przytoczyć słów kilka, gdzieindziej już wyrzeczonych, co do powstania i rozwinięcia się modlitw naszych: »By dojść do jakiegoś racjonalnego wniosku, pisałem w *Ju-trzence*, (*) trzeba przedewszystkiem pamiętać, iż modlitwy, jakie teraz się znajdują w naszych książkach, nie zostały naraz ułożone w obecnej swój rozciągłości i objętości, są one raczej ciągłą, nieustającą pracą wszystkich wieków; każde zdarzenie historyczne, które żydów obchodziło, zostawiło w modlitwach tych jakiś ślad, często tylko głębokim badaczom dostrzegalny.«

»Początkowo, to jest: w czasie istnienia świątyni, modlitw prawie żadnych nie było zbiorowych, ofiary były główną częścią nabożeństwa. Gdy jednak lud, polegając na swoich ofiarach, wyłamywał się od obowiązków serca, przewodnicy jego powoli podkopywali instytucją ofiar i modlitwy coraz znaczniejsze miejsce w służbie Bożej zajmowały. Pierwsza modlitwa, która wtedy zaczęła wchodzić w użycie, była *Szemoneh Esreh*, שמנה עשרה to jest: ośmnaście błogosławieństw. Ale i ta modlitwa nie od razu się utworzyła w téj postaci, w jakiej ją dzisiaj mamy; blisko 300 lat czyniono dodatki i odmiany rozmaite, stosowne do wypadków historycznych. Rabi Samuel dodał do nich modlitwę 19tą, zwaną ברכת המינים wy-

(*) Rok 3. Nr 22.

nie wypadło rozciągnąć aż do obecnych czasów. Dalszy ciąg jego należy do objaśnienia innych modlitw, w tém dziele nieobjętych, odnoszących się także, z małemi wyjątkami, do historii starożytnej Izraelitów i stanowiących osobne książki, jakoto: 1) Machzor סחזור na trzy święta uroczyste: Paskę, Tygodniów i Szalasów. 2) Joceroth יצרות na cztery Soboty חידש, פרה, זכור, שקלים, jakoto: na Sobotę הגדול, na Soboty między Paską a Świętem Tygodniów, tudzież na Purim. 3) Selichoth סליחות na nabożeństwa ranne przed Nowym Rokiem, aż do dnia Odpustu, tudzież na posty, na wile początków miesiąca קטן כפר i na inne okolicznościowe nabożeństwa. 4) Kinoth קניות na post 9go Ab. 5) Hagadah, הגדה Modlitwa domowa na dwa pierwsze wieczory Paski. Wszystkie te modlitwy uważane są za drugorzędne, bo ułożone zostały przez Pajtanów פיטן (Poetów) już za czasów Gaonów i później (*). Główne zaś, wszystkich obowiązujące modlitwy, bo połączone z obrzędami, przez Mojżesza, Proroków i Talmudystów nakazanemi, zawarte są w obecnym modlitewniku.

(*) Gaon גאון jest, jak Grätz uważa, wyraz arabski, znaczący: *Dostojny*. Gaoni piastowali, po rozproszeniu Izraelitów, władzę religijną, podczas gdy Resz Gelutha ריש גלותא (Przełożony wygnąstwa) był ich przedstawicielem politycznym, piastującym władzę świecką. Instytucya Przełożonych wygnąstwa i Gaonów istniała za panowania Kalifów w Persyi, zwanój wówczas przez Izraelitów Babilonią. Gaoni mieli swoją rezydencyą w Sura i Pumbeditha. Pierwszym z nich był Mar Izaak, mianowany na tę godność przez Kalifa Ali r. 658 i rezydował w Sura. Ostatni Gaon R. Chiskija, rezydujący w Pumbeditha, umarł na torturze, na którą był wzięty z rozkazu Sułtana, G'elal Abdaulach, roku 1040.

władzy świeckiej królów, z władzą duchowną, Wielkimi Kapłanami, sprowadziły na kwitnący kraj wojny domowe, interwencją Rzymian, zależność od nich, a następnie gdy prokonsulowie uciskali naród, wybuch rewolucyi, której skutkiem był powtórny upadek państwa Judzkiego. Tytus nadciągnął do Palestyny z wyborem wojska, obległ Jerozolimę, zdobył ją dnia 17 Tamuz r. ś. 4119, wedle innych r. ś. 3430 (70), w tym samym miesiącu, kiedy Nebuchodnecar zdobył ją przed 760 laty, następnie spalił świątynię drugą, dnia 9 Ab tegoż roku, a więc tegoż samego dnia, kiedy Nebuchodnecar w tymże czasie spalił świątynię Salomona.

Nastąpiło potem rozproszenie Izraela po całym świecie i upadek jego narodowości.

Na tém kończymy starożytną historią objaśniającą kalendarz żydowski.

Z tego krótkiego szkicu historii naszej starożytnej, porównanego z treścią modlitw naszych, w tém dziele podanych, czytelnik się przekona, iż to, com wyrzekł o podstawie historycznej naszego zewnętrznego życia religijnego, jest uzasadnioném i najmniej-szej nie ulega wątpliwości.

Znajdują się w tym modlitewniku niektóre ustępy świeższej daty, których źródło nie jest wskazane w powyższym rysie historycznym, ale są one w tak małej liczbie i wszystkie prawie mają swoją podstawę także w historii starożytnej, iż szkicu tego dla nich

Tymczasem państwo Judzkie się wzmocniło, proletarjat wyszły z Babilonu stał się narodem, który przetrwał rozmaite koleje pozostając pod rządami perskimi i macedońskimi, aż nareszcie po rozpadnięciu się monarchii uniwersalnej Alexandra macedońskiego, dostał się pod władzę syryjską. Jeden z monarchów Syrii, *Antyoch Epifanes* czyli jak go drudzy nazywają *Epimanes* (półgłówek, waryat), przedsięwziął zaprowadzić we wszystkich swych dzierżawach jedną religią, rozumie się tę, którą sam wyznawał, to jest bałwochwalczo-mitologiczną. Udało mu się postawić posągi Jowisza we wszystkich bóżnicach pogańskich, ale gdy się kusił o zaprowadzenie pogaństwa w Palestynie, wybuchła rewolucya pod przewodnictwem Machabeuszów, która się skończyła na wydobyciu zupełnym Judei z pod jego berła i na utworzeniu niezależnego państwa Judzkiego. Ta okoliczność spowodowała ustanowienie uroczystości Chanukah חנוכה to jest *poświęcenie* świątyni; obchodzoną ona bywa przez 8 dni illuminacją wzrastającą z każdym dniem w postępie arytmetycznym. Liczbę ośm ustanowiono dla tego, iż gdy po oczyszczeniu Świątyni chciano zapalić święty ogień, a oliwy nie tak prędko przygotować było można, znaleziono jedne jój fiaszeczkę z dawnych czasów z pieczętką nienaruszoną, ta zaś fiaszeczka, wedle podania, starczyła na całe 8 dni.

Niezależna Judea rządzona przez dynastję Machabeuszów doszła do pomyślnego rozwoju, ale zatargi

wypełnia. « Słowo w słowo tak mówi reakcja we wszystkich krajach: »żydzi są narodem w narodzie, religia zabrania im być dobrymi obywatelami;« ale dni jój są policzone, opinia publiczna i prassa są to dwaj szermierze prawdy, których głosu reakcja nie zagłuszy i już teraz na żadnym tronie nie znajdziesz tyle łatwowiernego Ahaszwera, któryby z samego przywiązania dla dworaków podpisał dekret wyrznięcia żydów.

Lecz w owym czasie, gdy ani prassy ani opinii publicznej niebyło, znalazła się pojedyncza osoba obdarzona wdziękami niewieściami i cnotami mężkami, która przeszkodziła złemu. Królowa Estera, lubiona od Ahaswera, ujęła się za swemi współwyznawcami, odkryła królowi i swe pochodzenie i zamachy Hamana; przerażony król tém odkryciem, iż garstka dworaków śmiała nadużywać jego dobroci i sprowadzić tyle nieszczęścia, nie tylko cofnął rozkazy swoje, ale i Hamana z jego dworem śmiercią ukarał. Na pamiątkę tego ocalenia, które nastąpiło dnia 14 Adar r. ś. 3470 (479) obchodzimy uroczystość Purym פורים zwaną, od słowa *pur* פור los, bo Haman zabobonny kazał ciągnąć losy, aby rozstrzygnięto kiedy rzeź żydów najlepiej się uda. Purym obchodzi się przez dni dwa, a przed samą uroczystością ustanowiony został post na pamiątkę, iż Ester zanim odkryła królowi intrygę, błagała Boga o pomyślny obrót sprawy której broniła i pcściła przytém przez dni 3.

ojczyźnie nie mieli do stracenia; nie związawszy się w węzeł rodzinny z krajowcami, nieposiadając własności nieruchomej, mogli tém łatwiej iść za pędem serca, iż język i obyczaje Babilońskie nie wiele się różniły od żydowskich. Na czele małego hufca proletaryatu i lewitów żydowskich i w towarzystwie Arcykapłana Jehoszuah, wkroczył Zerobabel do ziemi Świętej i pomimo intryg Samarytańczyków, szczytów pozostałych jeszcze w Palestynie rodzin żydowskich, w 20 lat później budowa świątyni ukończoną została r. ś. 3428 (521).

Z pozostałych w Persyi żydów, odznaczył się jako przyjaciel swego ludu Mardochaj i siostrzenica jego Ester. Mardochaj piastował znaczny urząd na dworze Kserksesa I (Ahaszwera), ale jeden z dworaków zazdroszcząc mu zasług jego i obrażony, iż Mardochaj mu się nie płaścił, wpadł na piekielny pomysł oskarżenia Mardocheusza a z nim i wszystkich żydów, o odrębność społeczną szkodliwą dla kraju. Kto czyta w księdze Ester oskarżenie Hamana zaniezione przeciw żydom, przekona się, iż wszyscy nieprzyjaciele tolerancyi religijnej dotąd, po upływie 2200 lat, jeszcze te same argumenta za Hamanem powtarzają. Oskarżenie Hamana brzmi kategorycznie: -jest, o królu, naród jeden rozproszony między wszystkimi innemi narodami po wszystkich prowincjach państwa twojego, prawa jego są różne od praw wszystkich narodów, i praw twoich, o królu, nie

pokoleń liczymy do utopij, potomkowie tych zaginionych braci naszych, teraz, wedle naszego zdania prędkiej się znajdują w Europie pod postacią Włochów i Francuzów, i w Azji pod postacią Arabów i Hinduistów; jak w Chinach lub w Afryce środkowej pod postacią Izraelitów.

Państwo Judzkie, którego potomkami są wszyscy pod nazwą Żydów, Izraelitów, Mozaitów i Hebrajczyków znane szczepy, uległo wprawdzie wtedy przemocy Nebuchodnecara, ale po 50-letnim pobycie mieszkańców jego na wygnaniu, Cyrus zostawszy władcą Azji, pozwolił im wrócić do ojczyzny i założyć nowe państwo Judzkie. Z wygnanych większa część nie korzystała z tego pozwolenia; przyjąwszy prawo obywatelstwa w Babilonie, nie porzucili już nową ojczyzny, lubo wspierali wskrzeszoną Judeę hojnemi darami i wyznawali Boga Izraela jak dawniej, bo obowiązki religii i obowiązki obywatelskie, są dwie rzeczy niemogące nigdy być w sprzeczności między sobą. można wyznawać wiarę innego narodu, a być jednak w domu dobrym obywatelem. Tę prawdę powtarzamy przy każdej zdarzonej okoliczności i nieprzestaniemy jej głosić, póki równouprawnienie żydów w całym świecie, nie wsiąknie w krew i ciało ludów, i póki się jeszcze jeden obłudnik znajdzie, któryby śmiało oznaczać wartość ludzi po wyznaniu.

Ci zaś z Izraelitów, którzy wrócili z Babilonu do Palestyny, byli to ludzie, którzy w nowej swęj

Nebuchodnecar po 19 miesięcznym oblężeniu, rozpoczętym dnia 10 miesiąca Tewes, zdobył stolicę Jerozolimę dnia 9 Tamuz, a w 3 tygodnie później, dnia 9 Ab spalił świątynię, królowi Cedekiaszowi oczy wyłupił po zabiciu w oczach jego dwóch synów, Jerozolimy mury zrównał z ziemią, jadro ludu uwiódł w niewolę, a nad pospólstwem zostawił rządcą Gedaliaha, któryby jeszcze mógł podźwignąć kraj z upadku, gdyby go dnia 2 miesiąca Tyszry własni ziomkowie nie zamordowali.

Na uwiecznienie tych nieszczęśliwych wypadków ustanowiono cztery posty następujące: post 10 Tewes עשרה במרחשון (*asoro be-tewes*) na pamiątkę początku oblężenia Jerozolimy przez Nebuchodnecara; post 17 Tamuz שבעה עשר בתמוז (*szywo osor be-tamuz*) na pamiątkę zdobycia Jerozolimy dnia 9 tegoż miesiąca przez Nabuchodnecara, a później dnia 17 przez Tytusa; post 9 Ab תשעה באב (*tysza be-aw*) na pamiątkę spalenia świątyni pierwszej przez Nebuchodnecara, a drugiej przez Tytusa; post Gedaliah צום גדליה (*com g'daliah*) na pamiątkę zabójstwa nań spełnionego i zupełnego upadku królestwa Judzkiego, dnia 3go miesiąca Tyszry, w samym bowiem dniu zabicia, t. j. 2 Tyszry, jako w święto uroczyste Nowego Roku, post jest zakazany.

Tak znikły oba państwa: Izraelskie bezpowrotnie, bo nawet śladu wygnanych mieszkańców jego znaleźć nie można. Wszystko co mówią o odkryciu 10ciu

prawił. Skutkiem tego było oderwanie się od państwa Dawidowego 10 pokoleń, które utworzyły państwo niezależne pod rządami Jerobeama i pod nazwą Izrael, z miastem stołeczném Samarya; reszta państwa, królestwo Judzkie, (2 pokolenia: Juda i Benjamin) zostało pod władzą Rechabeama, a miasto stołeczne Jeruzalem ze swoją Świątynią było przez czas niejaki węzłem łączącym dwa państwa. Federacja ta dwóch królestw byłaby się przyczyniła do wzrostu i potęgi całości, gdyby przewrotny Jerobeam wszelkimi siłami nie starał się jęj rozerwać. Przedewszystkiem zniszczył związek łączący dwa państwa przeciwstawiając duchowej czci Bożej w Świątyni Jerozolimskiej, cześć bałwochwalczą lubieżności. W Samaryi (Szomron) wystawił świątnię Baalowi (Wenerze), a lud nęcony grubą zmysłowością wpadł w zastawione nań sidła i zaparł się Boga Jedynego. Państwo Judzkie mające w swoim obrębie Świątynię prawdziwego Boga, koniecznie pogardzać musiało pobratymczym ludem, oddanym czci bałwanów, i odtąd wojny bratobójcze między dwoma królestwami, wzywaniem interwencji sąsiadów, a następnie zupełny upadek obu państw.

Państwo Izraelskie po 260 letniem istnieniu zdobytem zostało przez Salmanassara króla Assyrii r. s. 3225 (724), król Hozeasz wzięty w niewolę, a cała ludność przeniesiona do Assyrii i Medyi. Państwo Judzkie niedługo przetrwało upadek Izraelskiego; istniało ono bowiem lat 393, a w roku s. 3358 (591)

między dwoma żywiołami władzy, których równowaga jest teraz zadaniem formy konstytucyjnej, środka między wszechwładztwem ludu, a monarchią absolutną i hamulca idei przedstawianych przez Samuela z jednej, a Saula z drugiej strony.

Po Saulu nastąpił ulubieniec teokracji, jeszcze za życia jego przez nią namaszczony na króla. Dawid był zmorą która przytłaczała piersi Saula, zatrzymując mu życie całe; prowadził on wojnę partyzancką przeciw Saulowi wsparty wszędzie przez kapłanów, ale gdy na tron wstąpił otrząsnął się z ich opieki, rzucił się na wojny zdobywcze a zwycięstwa jego jednały mu powagę i wpływ nieograniczony u ludu, dla którego w swobodnych chwilach śpiewał pieśni, po dziś dzień w świątyniach całej Europy używane.

Królestwo Dawida niedługo się utrzymało w jego rodzinie, syn jego i następca Salomon chciał spoczywać na laurach ojca, oddał się naukom i sztukom, utrzymywał dwór, który pochłaniał cały dobytek ludu. Jedyném dziełem którym się wsławił, było wystawienie w Jerozolimie Świątyni Pana nad pany i wspaniałego pałacu królewskiego.

Po jego śmierci wstąpił na tron syn jego, niedołązny Rechabeam, nie mający ani bohaterskich przymiotów dziada Dawida, ani mądrości ojca Salomona. Kiedy deputowani pokoleń doń przyszli z prośbą, o uprządkowanie skarbu publicznego i zaprowadzenie oszczędności na dworze, z urąganiem ich od-

z tamtéj strony Jordanu. Po pełnym chwale i czynów zawodzie umiera nakoniec w 110 roku życia swego r. ś. 2495 (1451).

Jozue zostawił lud Izraelski bez władzy energicznej, ztąd częste porażki od niepodbitych jeszcze zupełnie nieprzyjaciół doznawane, wojna domowa między pokoleniem Benjamina a pozostałemi, odstępstwo od Boga i ujarzmienie przez sąsiednie narody. Ile razy atoli Izrael był upokorzony i owładnięty przez obcych, zjawiali się wielcy mężowie, którzy przewodnicząc mu wybawiali go od obcego panowania.

Taki stan niepewności zniewolił lud do usunięcia władzy starszych i kapłanów, i do ustanowienia silnego królestwa pod rządami monarchy dziedzicznego. To żądanie oburzyło kapłanów i Samuel surowo zganił Izraelitów przedstawiając im królestwo w najczarniejszych kolorach; ale lud nie usłuchał, przekładał monarchią nad rzeczpospolitą teokratyczną i wybrał Saula pierwszym królem. Od téj chwili teokracja z monarchią w ciągłych zostają zatargach, ledwo następuje równowaga między dwoma temi chciwemi władzy żywiołami, wnet jedna występuje przeciw drugiej, chcąc jakąś cząsteczkę wyższości wytargować w opinii ludu.

Izraelici byli ofiarą tych zatargów i rozproszeni po całym świecie, stają się przykładem dla wszystkich narodów, przestraszonych ich upadkiem i lawirujących

Balak tém niepowodzeniem niezrażony, doświadcza skuteczniejszego środka, na przyciągnięcie ludu na swoją stronę, osłabiając go moralnie. Nasyła na nich, nie wojsko uzbrojone łukami i oszczepami, ale wybór dziewic lubieżnych swego kraju, którym się udało uwieść lud Izraelski i nakłonić go do służby Baala (Wenery). Przeczuwał Mojżesz to wielkie niebezpieczeństwo grożące zmiękczeniem ludu i uczynieniem go słuzalcem namiętności cielesnych i odstępca od wielkiej sprawy, dla której był przeznaczonym, i przy pomocy wiernych sobie zwolenników wielkiej idei, sprawił rzeź okropną między rozpustnikami, napadł na sprzymierzonych Balaka Midjanitów i pobił ich na głowę, poczem podzielił zdobyte kraje z téj strony Jordanu między 2 $\frac{1}{2}$ z 12 pokoleń Izraelitów, (Ruben, Gad i połowa pokolenia Menasseh), postanawiając, aby pozostałe pokolenia przepравиły się przez Jordan, celem zdobycia reszty ziemi Kanaan, i aby pokolenia, które już uzyskały część swoją, pomagały nawzajem swym braciom w zdobywaniu krajów zajordańskich, i pobłogosławiwszy lud umarł na górze Nebo i tam pochowany został (r. ś. 2488).

Po śmierci Mojżesza, Jozue syn Nuna, jego sługa, obejmuje zwierzchnictwo nad Izraelem, przeprawia się przez Jordan, zdobywa Jerycho szturmem, zwycięża 31 królów, dzieli zdobyte zajordańskie kraje między pozostałe plemiona, a pokoleniom Rubena, Gada i $\frac{1}{2}$ Manasseh, dozwala wrócić do swych siedzib

wygody obozowe, a gdy godzina boju wybije, z zimną krwią występuje przeciw nieprzyjacielowi — i zwycięża.

Czterdzieści lat upłynęło od wyjścia Izraelitów z Egiptu, wychodźcy pomarli w części, nastalo nowe pokolenie, które Mojżesz osądził godnym i zdolnym do zdobycia Kanaan. Ruszył więc z niem ku celowi, a dla skrócenia sobie drogi, chciał przejść przez kraj Edomitów; pamiętny na pokrewieństwo tego szczepu z Izraelem, nie zamierzał go zawojować i wysłał posłańców z prośbą do króla o pozwolenie przejścia przez kraj. Prośba ta odmówiona została, i ta odmowna odpowiedź była zarodkiem nienawiści dwóch ludów, która w późniejszych wiekach fatalne skutki spowodowała.

Król Kenaanejski Arad napada na Izraelitów, zostaje pobitym i utracą swe państwo, ten sam los spotkał Sychona króla Amoréjczyków, który nie dozwolił przejścia synom Izraela, i Oga króla Baszanu, który ich napadł.

Balak król Moabitów, szczepu z Izraelitami spokrewnionego, widząc tę zalewającą kraj całą, jak mówił, szarańczę, a nie czując się na siłach zniszczenia jój wstępnym bojem, udał się do guślarza Bileama z prośbą, aby Izraelitów przeklinał, ale Bileam w natchnieniu proroczym zamiast rzucenia klątwy na Izraela, unosi się nad jego wielkością i wieszczym duchem przejęty, przepowiada wielkość jego przyszłości, jego upadek i posłannictwo.

sobnieniu, natychmiast wystawili posąg bałwochwalczy Apisa egipskiego.

To wszystko spowodowało Mojżesza, iż ogłosił pokolenie to jako niezdolne do zdobycia sobie kraju, jako zniewieściałe na ciele, a upośledzone duchowo. Postanowił przeto koczować w pustyni przez lat 40, dopóki całe to pokolenie nie wymrze, a dzieciom ich dopiero przyzwyczajonym do niewygód i posłuszeństwa w czasie pochodu, miało się dostać w udziale spełnienie zadania tworzenia narodu. Na taki pogardliwy wyrok Izraelici chcieli dowieść Mojżeszowi, iż posiadają tę odwagę której im nie przyznał i przedsięwzięli wyprawę do Kanaan. Mojżesz starał się ich odwieść od tego zamiaru, wiedząc dobrze iż to tylko obrażona miłość własna wywołała tę odwagę, która wkrótce ostygnie i wtrąci lud w dawną zniewieściałość, nie chciał przyjąć dowództwa w tej wyprawie, a zbuntowany lud pozostawiony samemu sobie i przewódcom niedołężnym, zazdroszczącym powadze Mojżesza, rzucił się na sąsiednich Amalekitów i Kenaanejczyków; ale bez Mojżesza i bez prawdziwego męstwa w duchu, straszną ponieśli porażkę. Bo też prawdziwa odwaga nie objawia się w hałaśliwym wystąpieniu, w nagłych wyskokach męstwa; jest to tylko płomień zapalonej słomy, który wysoko się wzbija w górę i za kilka chwil gaśnie. Ale żołnierz mężny czeka cierpliwie rozkazu dowódcy, znosi bez szemrania nie-

zwiady do ziemi Kanaan, na mocy ich doniesienia o stanie kraju, miano przedsięwziąć środki zdobywcze. Wysłani po 40 dniach wywiadywania się wrócili do obozu i przestraszyli lud Izraelski wiadomościami o sile mężów zamieszkałych w Kanaan i o stanie obronnym miast, przepowiadając niepowodzenie całej wyprawie. Wtedy lud rozpaczął i wyrzekął przeciw Mojżeszowi, wyrzucał mu lekkomyślność w kierownictwie losem tylu tysięcy, którzy nie podławszy zdobyć sobie kraju, wymrą z głodu i niedostatku w puszczy, przeklinali posłannictwo Mojżesza i tęsknili za krajem niewoli, mówiąc: »mianujmy dowódcę i wróćmy do Egiptu.« Nadaremnie dwaj z pośród tych mężów na zwiady wysłanych, Jozue i Kaleb, usiłowali wstrzymać zapędy ludu i uspokoić go, zadając fałsz doniesieniom bojaźliwych towarzyszy; lud chciał ich ukamionować, a rozprzężenie wszelkich węzłów posłuszeństwa i porządku było niechybném.

Wtedy poznał Mojżesz, iż pokolenie to przez długi pobyt w niewoli egipskiej, nie posiadało przymiotów potrzebnych żołnierzowi, że mu brakło wytrwałości, odwagi i cierpliwości w znoszeniu trudów wojennych, ile razy w pochodzie przez puszcę okazał się na krótki czas brak wody, chleba, mięsa, wybuchaly bunt, które tylko siłą oręża przytłumiać było można; nadto brakło pokoleniu temu zaufania w Bogu Jedynym, bo jak się tylko Mojżesz odwrócił na czas jakiś dla ułożenia planów organizacyi państwa w odo-

Podczas pochodu Izraelitów do ziemi obiecanej, Mojżesz wydał dalsze rozwinięcie przepisów i ustaw wszelkiego rodzaju, między innymi przeznaczył raz na zawsze stałe dni, w których Święta obchodzone być mają. Oprócz wskazanych już świąt, ustanowił na dzień 10 miesiąca Tyszy Post pokutny, יום כיפור (Jom kipur) dzień przebaczenia.

Na pięć dni po tym poście dnia 15 Tyszy, ustanowił Święto szałasów חג הסוכות *chag ha-sukot*, jako obchód ukończenia żniwa przez dni 8, (dla niezajomości kalendarza obchodzi się dotąd dni 9). Nazywa się to Święto *szałasami*, na pamiątkę, iż po wyjściu z Egiptu, Izraelici błakając się po puszczy, nie mieli mieszkań stałych lecz obozowali w szałasach wystawionych ze świeżych gałęzi drzew rozmaitych; dla połączenia obchodu ukończenia żniwa z tą pamiątką, Mojżesz kazał aby do tych szałasów używano 5 gatunków roślin, jakoto: liści oliwne, balsamowe, mirty, palmowe i drzewa awos i aby cała ludność w nich mieszkała przez dni 7 i aby dnia 8go obchodzono Święto Zakończenia (Nechemiasz Rozdz. 8 w. 13 — 18) (Patrz także Komentarz str. 55).

Prawa i ustawy administracyjne, kryminalne i religijne były nadane, Mojżesz wchodził w najdrobniejsze szczegóły życia społecznego, wszystko było przewidzianém i urządzoném i czekało tylko wykonania na ziemi obiecanej, którą zdobyć jeszcze miano. Z pustyni Paran wysłał Mojżesz dwunastu mężów na

dotąd jeszcze są podstawą Judaizmu, wszystkich religij i wszystkich prawodawstw w świecie ucywilizowanym.

Na pamiątkę tej najważniejszej epoki w dziejach ludu Izraelskiego, obchodzimy przez dwa dni święto *Szewuos* שבועות święto tygodniów. Nazwa tego święta pochodzi od przepisu Mojżesza, którymznaczono liczenie 7miu tygodni od czasu pierwszego żęcia zboża, i ofiarowanie miarki jęczmienia. Święto więc to przypada, po upływie 7go tygodnia, który właśnie przypada na dzień 6 Sywon, kiedy tablice przymierza zawierające 10 ustaw nadane zostały Izraelitom na górze Synaj.

Trzy dni poprzedzające to święto nazywają się *trzy dni przygotowania* שלשת ימי הנבלה *szeloszes jeme hagbalah*; przed nadaniem bowiem 10 ustaw, Mojżesz przykazał Izraelitom oczyszczenie się i wstrzeźliwość, by godnie byli przygotowani do zawarcia przymierza z Bogiem.

Jedną z czterech Sobót uroczystych jest שקלים (szekalim), na pamiątkę obliczenia ludności Izraelskiej, która nastąpiła po nadaniu zakonu; zwyczajem było, iż każdy liczący 20 lat i wyżej płacił pół *szekela*, (moneta wartości około Złp. 2 gr. 18) zebrane wtedy 603,500 szekelów srebrem użyte były na budowę przybytku świętego — przypisują także uroczystość tę zwyczajowi płacenia na opędzenie kosztów ofiar codziennych po 1/2 szekela od każdej osoby 20 letniej.

obejmuje nauki moralne obowiązujące przez wszystkie czasy i miejscowości, inna znowu część traktuje o obchodzeniu świąt i uroczystości, które wszystkie są pamiątkami wypadków historycznych, są nakoniec przepisy co do urządzenia i utrzymywania świątyni Pańskiej, a wszystko to razem stanowi u nas religią. Przewidywał Mojżesz, iż z postępem wieków, światło monoteizmu rozszerzy się po całym świecie, a prawodawstwo cywilne, kryminalne i administracyjne, pod wpływem oświaty ogólnej przeważnym ulegnie zmianom, lub stanie się zupełnie niewykonalnem w rozproszeniu Izraelitów po utracie ich bytu politycznego; największy przeto nacisk położył na część moralną swego Zakonu, z tych zaś wybrał bardzo szczupłą liczbę przepisów, aby każdy łatwo mógł je utrzymać w pamięci i miał je ciągle przed oczyma. Tą ustawą był Dekalog czyli *dziesięciosłów* (עשרת הדברים *aseres hadworym*) nazwane zwykle dziesięciorgiem *przykazań*, ale niewłaściwie, bo są między niemi i *zakazy*.

Gdy więc dnia 6 miesiąca Sywon pierwszego roku wyjścia z Egiptu, Izraelici obozowali nad górą Synaj w Arabii skalistej, przemówił do nich Mojżesz słowami zachęty, mianując ich narodem wybranym, narodem kapłańskim, który swoim przykładem ma wpływać na wprowadzenie po całym świecie wiary w Jedynego Boga, a otoczony odblaskiem majestatu Bożego, stanął na szczycie góry Synaj, gdzie wśród gromów i błyskawic nadał im te *dziesięć ustaw*, które

nie cofnął pozwolenia, i zabrali z sobą jeszcze niekiszane i nieupieczone ciasta swoje.

Niedługo po przebyciu Izraelitów odnogi Morza Czerwonego, ustanowił Mojżesz święcenie dnia 7go t. j. Sobotę שבת. W ciągu podróży Izraelitów, Amalekici napadli na nich w puszczy i dopuścili się wielkich okrucieństw na wziętych w niewolę. Mojżesz zwyciężył napastników i przekazał wieczną walkę między Izraelem i Amalekiem, to jest między sprawiedliwością a podłością. Pamiątkę téj bitwy obchodzimy przed *Purym* w Sobotę nazwaną זכור *Zachor*, to jest: pomnij co ci uczynił Amalek! Od tego to Amaleka miał pochodzić Haman pierwszy powód uroczystości *Purym*, o której niżej będzie mowa.

Izrael stawszy się narodem, musiał mieć i prawa któremi narody się rządzą, i aby godnie odpowiadać swemu posłannictwu szerzenia monoteizmu między bałwochwalcami, musiał mieć wyłączne swoje obyczaje i zwyczaje, któreby stały na przeszkodzie zlanu się z narodami bałwochwalcami sąsiadującymi mu w Palestynie — słowem musiał być odrębnym narodem, tak długo, póki by inne narody nie zarzuciły bałwanów swoich dla czci Jedyne Boga.

Dla tego Mojżesz kreśląc ustawy i prawa dla Izraelitów, nadał im sankcyą religijną, dla tego Zakon Mojżesza zawiera bardzo mało przepisów ścisło religijnych; jedna część obejmuje przepisy sądowo-cywilne i karne, ustawy higieniczne i administracyjne, druga

suszyźnie. A Mojżesz stanął na czele swego ludu, śmiałą nogą wstąpił między dwa mury wód, które lada chwila mogły go pochłonać; ale kroczył z ufnością w Bogu, a lud Izraelski z całym dobytkiem za nim postępował, przeprowiadając się na drugą stronę odnogi. Hufce Faraona, dostrzegłszy z brzaskiem dziennym tę dziwną przeprawę, zdumieni, a korzystając z wysuszenia się dna morskiego, pędzili za uciekającymi; ale ledwo co weszli w morze, natychmiast z obu stron mury wody dotąd nieruchome zwały się na ich głowy i utonęło całe wojsko Faraonowe i ani jeden z nich nie pozostał, a Izrael wyszedł tryumfalnie na drugi brzeg odnogi i zanucił pieśń dziękczynną Bogu, swemu Wybawcy.

Otóż na pamiątkę dnia tego wyswobodzenia z niewoli i niebezpieczeństwa, obchodzimy przez dni 8 *święto Paski* *הַפֶּסַח* *święto przekroczenia*, tak nazwane, że anioł śmierci zabijając pierworodnych egipskich, przekraczał mieszkania Izraelitów; pierwsze i ostatnie dwa dni są uroczyste, cztery zaś pozostałe 3, 4, 5 i 6 są święta wolne. Obchodzimy zaś to święto, nazwane *Paską* od ofiary, którą Mojżesz kazał zabić jeszcze przed wyjściem z Egiptu, przez pozyskanie placków niekiszonych *מַצּוֹת* *mace*, od czego święto to nosi także nazwisko *הַמַּצּוֹת* *święto ciast niekiszonych*, jest to pamiątka nocy wyjścia z Egiptu, gdy Izraelici korzystając z chwili przestraszenia Faraona, uchodzili tak prędko, z obawy, aby po ochłonięciu

Mojżeszowi, ale gdy 10ta plaga, śmierć pierworodnych mężczyzn i samemu Faraonowi groziła, wtedy dopiero ustąpił żądaniu Mojżesza i pozwolił na wyjście Izraelitów.

Ale ledwo co zezwolił na ich wydalenie się już obawiać się począł, aby lud tak liczny, pod dowództwem tak silnego charakteru męża jak Mojżesz, nie zerwał wszelkich stosunków łączących go z państwem Egipskiem i nie zawiązał się w naród niezależny. Po ochłonięciu więc z pierwszego przerażenia żałował swego ustępstwa; wyemigrowanie tak wielkie mogło państwo wzruszyć w posiadach jego, i wróżyło mu długie wieki wysiłków nadludzkich zanim do normalnego stanu wrócićby mogło.

Zebrał więc Faraon liczne wojsko i udał się w pogoń za Izraelitami, doścignął ich nad odnogą Morza Czerwonego i przyparł do samego brzegu, tak, że nie było innego wyboru jak poddanie się i powrót do niewoli, lub szukanie ocalenia w bałwanach morskich; bo o oporze ani myśleć nie można było; lud pasterski zaprzężony do robót ciężkich, stracił odwagę i ufność w swoich siłach; rozpacz ogarnęła potomków walecznych synów Jakóba, a Mojżesz widząc wszelką pomoc ludzką niemożliwą, wołał do Boga o ocalenie. I stał się fenomen nadzwyczajny, wiatr silny gwałtownie dał przez noc całą, wysuszył odnogę morską, bałwany wody piętrzyły się z jednej i drugiej strony, a w środku otworzyła się droga jak po

roku, ma dni 365 przeszło, gdyby więc stale się trzymano pierwszego warunku co do księżyca, mogłoby święto Paski przypadać we wszystkich z kolei porach roku, wbrew warunkowi drugiemu, aby je tylko obchodzono na początku wiosny. Dla tego porządkując kalendarz żydowski wspomnieni Rabin, dla pogodzenia dwóch tych warunków obliczyli, iż 19 lat słonecznych, mają 235 lat księżycowych czyli miesięcy, przyjmawszy zaś miesiące po dni 30 i 29 wypada 19 razy po 12 miesięcy (czyli 19 lat) i 7 miesięcy. Te siedm miesięcy zbywające w epoce dziewiętnasto-letniej rozłożono na 7 lat dodawszy do każdego z tych 7 lat, po 1 miesiącu, tak iż kalendarz żydowski w ciągu 19 lat ma 7 lat liczących po 13 miesięcy; taki rok nazywa się rokiem przybyszowym *ibur* mającym po dni 384, a niekiedy (ze względu na liczbę dni 2ch miesięcy *Marcheszwon* i *Kislew*) po 383 i 385. Miesiąc przybyszowy żydowskiego kalendarza wtrąca się przed miesiącem *Nissan*, w którym święto Paski przypada i nazywa się *Adar drugi* *Adar szeni* czyli *we-adar*. Takim sposobem oba warunki święcenia Paski wyżej wskazane dopełniane być mogą.

Zwyczaj religijny wymaga, aby każdego miesiąca na Nowiu, księżyc poświęconym został modlitwą. Dla tego w kalendarzach podaje się dzień, godzina i minuta, w którym księżyc na Nowiu staje się wi-

Szewat i Adar. . Na pamiątkę ustanowienia Kalendarza, ustanowiono uroczystość osobną w sobotę przed *Paską* nazwaną חודש (ha-chodesz) *miesiąc*. Za Mojżesza miesiące liczono po dni 30, — później wszakże przekonano się, iż miesiąc księżycowy czyli przeciąg czasu, w którym księżyc obraca się około swój osi, liczy tylko dni 29, godzin 12¹⁹₁₀₈³_{11, co zniewoliło Rabinów do ustanowienia, aby każdy drugi miesiąc miał tylko po dni 29, z wyjątkiem dwóch miesięcy Marcheszwon i Kislew, mających niekiedy po dni 29 a niekiedy po 30 dni.}

Ztąd wypływa urządzenie kalendarza naszego, iż każdy miesiąc poprzedzany przez miesiąc liczący dni 30 ma początek swój (ראש חודש Rosz Chodesz, *początek miesiąca*) oznaczony dwoma dniami, to jest 30tym dniem upłynionego miesiąca, który się uważa jako 1szy dzień początku miesiąca następującego א' ראש חודש i 1ym dniem bieżącego miesiąca, który nosi nazwę 2go dnia początku miesiąca ב' ראש חודש.

Mojżesz ustanawiając dzień święta Paski, na pamiątkę ocalenia pierworodnych Izraelitów podczas moru w Egipcie, uczynił ustanowienie to zawisłym od dwóch warunków: aby było obchodzonem w połowie miesiąca księżycowego Nissan i w początku wiosny. Dwanaście lat księżycowych, czyli tak zwanych miesięcy, liczą dni 354, a niekiedy, (ze względu na liczbę dni 2ch miesięcy Marcheszwon i Kislew) dni 353 i 355. Rok słoneczny, będący miarą 4ch pór

wszystko to w małych ramkach obrazków Jakóba i Józefa przedstawione, odwzorowuje się na wielkim okropnie wspaniałym obrazie życia ludu Izraelskiego! Na tym to obrazie widzimy tu i owdzie, niektóre wydatniejsze figury staranniej przez wielkiego malarza-historyjną, niż inne opracowane. Zadaniem tego krótkiego rysu dziejów starożytnych ludu Izraelskiego, niechaj będzie i objaśnienie tych postaci pomnikowych.

Na pierwszym planie uderza nas postać męża woli żelaznej i miłości nieskończonej, rozumu i przenikliwości, nauki i wiary — postać męża o którym Pismo mówi, że drugiego nie było i nie będzie na świecie — szlachetna postać Mojżesza syna Amrama.

W kolebce na śmierć skazany, cudowném zrządzeniem Opatrzności wydarty z fali wody na grób mu przeznaczonój, ręką tego właśnie dworu, który wyrok śmierci jego podpisał, wychowany w pałacach królewskich, pod okiem uczonych Magów egipskich, nie stał się renegatem swój wiary, korzystał owszem z znajomości nabytych na nieprzyjazném pokoleniu jego dworze, aby plemię to wybawić, wywyższyć i uczynić je *narodem-myślą*.

Dnia 10 miesiąca Nissan r. ś. 2448 (lat 1501 przed erą cywilną.) Mojżesz zaprowadza kalendarz egipski dotąd przez Izraelitów używany, kalendarz księżycowy, później przez Rabi Hillela (r. ś. 4260) wydoskonalony. Miesiący było 12: Nissan, Ijar, Sywan, Tamus, Ab, Elul, Tyszry, Cheszwon, Kislew, Tewes,

wcielił w prawodawstwo ducha monoteizmu, i dowodził życiem czynnym i przykładem, że godzien jest nazwy: *narod-mysł*.

Jak dalece Izrael stał się godnym zaufania Boga, jak *mysł*, którą swém istnieniem, a nawet swym upadkiem krzewić mu było zadaném, rozeszła się i wciąż się rozchodzi po całej kuli ziemskiej, nie tu miejsce dowodzić. Nam teraz idzie o objaśnienie świąt naszych, dotkniemy więc tych tylko wypadków historycznych, dla uwiecznienia których postanowioném zostało zaprowadzenie pewnych świąt i obchodów uroczystych. Nie zrywając zaś przytém wątku historii wspomnimy pobieżnie, dla nadania rozprawie téj formy całości, o takich nawet wypadkach, których pamiątki nie obchodzimy.

Z dwóch synów Abrahama, starszy Izmael, przekładał życie koczujące dzikiego Beduina nad cichą skromną pracą myśli, która młodszemu Izaakowi dostała się w udziale. A z dzieci Izaaka również starszy Ezaw nie przyjął posłannictwa dla potomków Abrahama przeznaczonego, w lekkomyślności swojej wzgardził pierworodztwa prawem, które pociągało za sobą i *obowiązki* pierworodztwa i ustąpił je za *garścią lichiej stawy* młodszemu swemu bratu Jakóbowi.

Życie Jakóba i ulubionego syna jego Józefa są to obrazy w miniaturze, przedstawiające różne koleje losu ludu Izraelskiego. Ciągłe tułactwo, niewola, zapoznanie, potwarz, nienawiść i ostateczny tryumf

suszyźnie. A Mojżesz stanął na czele swego ludu, śmiałą nogą wstąpił między dwa mury wód, które lada chwila mogły go pochłonąć; ale kroczył z ufnością w Boga, a lud Izraelski z całym dobytkiem za nim postępował, przeprawiając się na drugą stronę odnogi. Hufce Faraona, dostrzegłszy z brzaskiem dziennym tę dziwną przeprawę, zdumieli, a korzystając z wysuszenia się dna morskiego, pędzili za uciekającymi; ale ledwo co weszli w morze, natychmiast z obu stron mury wody dotąd nieruchome zwały się na ich głowy i utonęło całe wojsko Faraonowe i ani jeden z nich nie pozostał, a Izrael wyszedł tryumfalnie na drugi brzeg odnogi i zanucił pieśń dziękczynną Bogu, swemu Wybawcy.

Otóż na pamiątkę dnia tego wyswobodzenia z niewoli i niebezpieczeństwa, obchodzimy przez dni 8 *święto Paski* *חג המצות* *święto przekroczenia*, tak nazwane, że anioł śmierci zabijając pierworodnych egipskich, przekraczał mieszkania Izraelitów; pierwsze i ostatnie dwa dni są uroczyste, cztery zaś pozostałe 3, 4, 5 i 6 są święta wolne. Obchodzimy zaś to święto, nazwane *Paską* od ofiary, którą Mojżesz kazał zabić jeszcze przed wyjściem z Egiptu, przez pozywanie placków niekiszonych *מַצוֹת* *mace*, od czego święto to nosi także nazwisko *חג המצות* *święto ciast niekiszonych*, jest to pamiątka nocy wyjścia z Egiptu, gdy Izraelici korzystając z chwili przestרחu Faraona, uchodzili tak prędko, z obawy, aby po ochłonięciu

Mojżeszowi, ale gdy 10ta plaga, śmierć pierworodnych mężczyzn i samemu Faraonowi groziła, wtedy dopiero ustąpił żądaniu Mojżesza i pozwolił na wyjście Izraelitów.

Ale ledwo co zezwolił na ich wydalenie się już obawiać się począł, aby lud tak liczny, pod dowództwem tak silnego charakteru męża jak Mojżesz, nie zerwał wszelkich stosunków łączących go z państwem Egipskiem i nie związał się w naród niezależny. Po ochłonięciu więc z pierwszego przerażenia żałował swego ustępstwa; wyemigrowanie tak wielkie mogło państwo wzruszyć w posiadach jego, i wróżyło mu długie wieki wysiłków nadludzkich zanim do normalnego stanu wrócićby mogło.

Zebrał więc Faraon liczne wojsko i udał się w pogoń za Izraelitami, doścignął ich nad odnogą Morza Czerwonego i przyparł do samego brzegu, tak, że nie było innego wyboru jak poddanie się i powrót do niewoli, lub szukanie ocalenia w bałwanach morskich; bo o oporze ani myśleć nie można było; lud pasterski zaprzężony do robót ciężkich, stracił odwagę i ufność w swoich siłach; rozpacz ogarnęła potomków walecznych synów Jakóba, a Mojżesz widząc wszelką pomoc ludzką niemożliwą, wołał do Boga o ocalenie. I stał się fenomen nadzwyczajny, wiatr silny gwałtownie dał przez noc całą, wysuszył odnogę morską, bałwany wody piętrzyły się z jednej i drugiej strony, a w środku otworzyła się droga jak po

na jedno święto, ale na nieskończoną liczbę lat, wszakże z powagi dla urzędzeń starożytnych, Izraelici dotąd jeszcze święta po dwa dni obchodzą, wyjąwszy w niektórych Gminach reformowanych w Niemczech.

Wróćmy teraz do przerwanej historii.

Po 210 letniej niewoli w Egipcie, rodzina Jakóba która weszła do tego kraju r. ś. 2238 w 70 osób, dnia 15 miesiąca Nissan r. ś. 2448 pod przewodnictwem wielkiego geniusza wszech wieków, opuszcza ziemię egipską w 600,000 mężów. Tak pomimo wszelkich prześladowań, ucisku i doświadczeń zagłady na nich dokonanych, wzrosła garstka przychodniów w lud ogromny, który teraz dąży ku spełnieniu swego zadania.

Lecz nie tak łatwo udało się Mojżeszowi uwolnić lud Izraelski z rąk panów jego, żądał tylko pozwolenia wydalenia się w trzech-dniową podróż, dla złożenia Bogu ofiary na puszczy, lecz i to żądanie odmówioném mu było; żałowano w Egipcie kilkunastu straconych dni, któreby zaniechaną pracą tak wielkiego pocztu niewolników, mogły kraj pozbawić znacznych dochodów. Używał więc Mojżesz wszelkich w jego mocy będących środków namowy i pogróżek karą Bożą. Pismo Święte wylicza plagi które spotkały kraj egipski za przetrzymanie Izraelitów; tych plag było 10, każda była prawdziwą klęską dla kraju całego, ale Izraelici niemi dotknięci nie zostali. Póki tylko kraj sam cierpiał, król jego Faraon nie ustąpił

działnym w Jerozolimie. Czas ten nazywa się Moled מולד Nów.

Pomimo iż zasadą kalendarza żydowskiego jest rok księżycowy, liczący dni 353, 354 i 355, aby jednak pamiętano o roku słonecznym oznaczono w kalendarzu żydowskim pamiątkę o nim, przez wskazanie czterech czasów odnośnych do czterech pór roku na poziom Palestyny, a temi są: zimowe i letnie przesilenie dnia z nocą, tudzież wiosenne i jesienne zrównanie dnia z nocą. Czasy te nazywają się przesileniem. (תקופה *Tekufah*).

Miesiące zaczynają się wprowadzić liczyć od Nisan ניסן tak, iż miesiąc ten jest Nowym Rokiem co do miesięcy, ale właściwy Nowy Rok cywilny, przypada na dzień 1szy siódmego miesiąca t. j. Tyszry, jako w dniu stworzenia świata. Święto to nazywa się ראש השנה *Rosz haszanach* i obchodzoném bywa, jak w ogólności wszystkie prawie ważniejsze święta przez dni 2. Powód podwojenia świąt sięga bardzo odległych czasów, gdy jeszcze kalendarz żydowski nie był uporządkowanym, a dzień przypadania święta jakiego mógł tylko być naprzód obliczonym z postrzeżeń astronomicznych gołym okiem czynionych. Rozumie się, iż na takiej zasadzie nie można było dnia z pewnością oznaczyć, i postanowiono obchodzić dwa dni zamiast jednego, a to dla uniknienia znieważenia święta przez pracę. Lubo jednak później kalendarz uporządkowano i obliczono naprzód nietylko

roku, ma dni 365 przeszło, gdyby więc stale się trzymano pierwszego warunku co do księżyca, mogłoby święto Paski przypadać we wszystkich z kolei porach roku, wbrew warunkowi drugiemu, aby je tylko obchodzono na początku wiosny. Dla tego porządkując kalendarz żydowski wspomnieni Rabini, dla pogodzenia dwóch tych warunków obliczyli, iż 19 lat słonecznych, mają 235 lat księżycowych czyli miesiący, przyjąwszy zaś miesiące po dni 30 i 29 wypada 19 razy po 12 miesiący (czyli 19 lat) i 7 miesiący. Te siedm miesiący zbywające w epoce dziewiętnasto-letniej rozłożono na 7 lat dodawszy do każdego z tych 7 lat, po 1 miesiącu, tak iż kalendarz żydowski w ciągu 19 lat ma 7 lat liczących po 13 miesiący; taki rok nazywa się rokiem przybyszowym עֵבֶר *ibur* mającym po dni 384, a niekiedy (ze względu na liczbę dni 2ch miesiący Marcheszwon i Kislew) po 383 i 385. Miesiąc przybyszowy żydowskiego kalendarza wtrąca się przed miesiącem Nissan, w którym święto Paski przypada i nazywa się Adar drugi שְׁנֵי אָדָר *Adar szeni* czyli אָדָר *we-adar*. Takim sposobem oba warunki święcenia Paski wyżej wskazane dopełniane być mogą.

Zwyczaj religijny wymaga, aby każdego miesiąca na Nowiu, księżyc poświęconym został modlitwą. Dla tego w kalendarzach podaje się dzień, godzina i minuta, w którym księżyc na Nowiu staje się wi-

Szewat i Adar. . Na pamiątkę ustanowienia Kalendarza, ustanowiono uroczystość osobną w sobotę przed *Paską* nazwaną חודש (ha-chodesz) *miesiąc*. Za Mojżesza miesiące liczono po dni 30, — później wszakże przekonano się, iż miesiąc księżycowy czyli przeciąg czasu, w którym księżyc obraca się około swój osi, liczy tylko dni 29, godzin 12¹⁹₁₀₈, co zniewoliło Rabinów do ustanowienia, aby każdy drugi miesiąc miał tylko po dni 29, z wyjątkiem dwóch miesięcy Marcheszwon i Kislew, mających niekiedy po dni 29 a niekiedy po 30 dni.

Ztąd wypływa urządzenie kalendarza naszego, iż każdy miesiąc poprzedzany przez miesiąc liczący dni 30 ma początek swój (ראש חודש Rosz Chodesz, *początek miesiąca*) oznaczony dwoma dniami, to jest 30tym dniem upłynionego miesiąca, który się uważa jako 1szy dzień początku miesiąca następującego א' ראש חודש i 1ym dniem bieżącego miesiąca, który nosi nazwę 2go dnia początku miesiąca ב' ראש חודש.

Mojżesz ustanawiając dzień święta Paski, na pamiątkę ocalenia pierworodnych Izraelitów podczas moru w Egipcie, uczynił ustanowienie to zawisłym od dwóch warunków: aby było obchodzonem w połowie miesiąca księżycowego Nissan i w początku wiosny. Dwanaście lat księżycowych, czyli tak zwanych miesięcy, liczą dni 354, a niekiedy, (ze względu na liczbę dni 2ch miesięcy Marcheszwon i Kislew) dni 353 i 355. Rok słoneczny, będący miarą 4ch pór

wszystko to w małych ramkach obrazków Jakóba i Józefa przedstawione, odwzorowuje się na wielkim okropnie wspaniałym obrazie życia ludu Izraelskiego! Na tym to obrazie widzimy tu i owdzie, niektóre wydatniejsze figury staranniej przez wielkiego malarza-historyjną, niż inne opracowane. Zadaniem tego krótkiego rysu dziejów starożytnych ludu Izraelskiego, niechaj będzie i objaśnienie tych postaci pomnikowych.

Na pierwszym planie uderza nas postać męża woli żelaznej i miłości nieskończonej, rozumu i przenikliwości, nauki i wiary — postać męża o którym Pismo mówi, że drugiego nie było i nie będzie na świecie — szlachetna postać Mojżesza syna Amrama.

W kolebce na śmierć skazany, cudowném zrządzeniem Opatrzności wydarty z fali wody na grób mu przeznaczonęj, ręką tego właśnie dworu, który wyrok śmierci jego podpisał, wychowany w pałacach królewskich, pod okiem uczonych Magów egipskich, nie stał się renegatem swęj wiary, korzystał owszem z znajomości nabytych na nieprzyjazném pokoleniu jego dworze, aby plemię to wybawić, wywyższyć i uczynić je *narodem-myślą*.

Dnia 10 miesiąca Nissan r. ś. 2448 (lat 1501 przed erą cywilną.) Mojżesz zaprowadza kalendarz egipski dotąd przez Izraelitów używany, kalendarz księżycowy, później przez Rabi Hillela (r. ś. 4260) wydoskonalony. Miesiące było 12: Nissan, Ijar, Sywan, Tamus, Ab, Elul, Tyszry, Cheszwon, Kislew, Tewes,

wcielił w prawodawstwo ducha monoteizmu, i dowodził życiem czynnym i przykładem, że godzien jest nazwy: *narod-mysł*.

Jak dalece Izrael stał się godnym zaufania Boga, jak *mysł*, którą swém istnieniem, a nawet swym upadkiem krzewić mu było zadaném, rozeszła się i wciąż się rozchodzi po całej kuli ziemskiej, nie tu miejsce dowodzić. Nam teraz idzie o objaśnienie świąt naszych, dotkniemy więc tych tylko wypadków historycznych, dla uwiecznienia których postanowioném zostało zaprowadzenie pewnych świąt i obchodów uroczystych. Nie zrywając zaś przytém wątku historii wspomnimy pobieżnie, dla nadania rozprawie téj formy całości, o takich nawet wypadkach, których pamiątki nie obchodzimy.

Z dwóch synów Abrahama, starszy Izmael, przekładał życie koczujące dzikiego Beduina nad cichą skromną pracę myśli, która młodszemu Izaakowi dostała się w udziale. A z dzieci Izaaka również starszy Ezaw nie przyjął posłannictwa dla potomków Abrahama przeznaczonego, w lekkomyślności swojej wzgardził pierworodztwa prawem, które pociągało za sobą i *obowiązki* pierworodztwa i ustąpił je za *garśc lichéj stawy* młodszemu swemu bratu Jakóbowi.

Życie Jakóba i ulubionego syna jego Józefa są to obrazy w miniaturze, przedstawiające różne koleje losu ludu Izraelskiego. Ciągłe tułactwo, niewola, zapoznanie, potwarz, nienawiść i ostateczny tryumf,

plemienia i dla objaśnienia niektórych obrządków religijnych, będących w związku z urządzeniem kalendarza naszego, podaję tutaj rozprawę moją, umieszczoną w Kalendarzu dla Polek, Dzwonkowskiego, za r. 1863., pod tytułem:

Krótki rys historyi starożytnej Izraelitów.

Blisko 39 wieków upłynęło od czasu, kiedy z rodziców bałwochwalczych urodził się w Mezopotamii patriarcha Abraham. Jeszcze w młodych latach zabłysło mu wielkie światło nauki o Bogu Jedynym, rozmaite były koleje które przeszedł, ale wiara w nieprzebraną łaskę Boga, wywiodła go zwycięzko z wszystkich walk z losem, i ta wiara tak się w nim wzmocniła, iż w 75 roku życia swojego, publicznie głosił imię Boga.

Ale szerzenie idei monoteizmu wymagało większych sił jak siły pojedynczej osoby, i dłuższego czasu jak życia jednego człowieka; dla tego Bóg objawił Abrahamowi, iż potomkowie jego staną się kiedyś wielkim narodem, który po wielu cierpieniach i prześladowaniach doznanych, obejmie w posiadłość dzierżawy ludów pogańskich, by na własnej ziemi

modlitwy i obrządki, a w związku społecznym, przez stopień miłości bliźniego.

Co do pierwszego, to jest: do objawu w związku religijnym, zadaniem główném téj rozprawy będzie dowieść, iż podstawą naszych świąt i uroczystości,—nabożeństw i obrządków publicznych i domowych, jest historia ludu Izraelskiego, od zawiązku jego w osobach patryarchów, aż do najnowszych czasów — i że każda epoka naszej historii starożytnéj, średnio-wiecznéj i nowoczesnéj, każdy wypadek historyczny, każda osobistość, stercząca nad tłumy działalnością swoją historyczną, pozostawiły ślad w modlitwach naszych.

Co do drugiego, to jest: do objawu w związku społecznym, dowieść zamierzam, iż u nas miłość bliźniego bezwzględna, nieograniczona warunkami stanowiska, rasy, pochodzenia i wyznania, jest właśnie wpływem podstawy historycznéj naszych modlitw.

Uważam za zbyt szeroko się rozwodzić nad przedmiotem, stanowiącym oś, około której obraca się całe nasze życie i w związku religijnym i w związku społecznym. Każdy widzi jawnie, iż tą osią w związku religijnym, jest Bóg-Jednota. odwieczny kierownik historyi, — a w związku społecznym — ten-że sam Bóg-Stwórca, źródło miłości czystéj, bezinteresownéj, Ojciec wszystkich Swych tworów.

Na udowodnienie, iż święta. a zatém i modlitwy nasze, mają za główną swą podstawę historią naszego

Duch starożytnych modlitw ludu Izraelskiego.

1. Podstawa historyczna modlitw.

Najwydatniejszym objawem zewnętrznym życia religijnego we wszystkich wyznaniach są: Święta i Uroczystości i przywiązane do nich Nabożeństwa i Obrządki. Objawy te są, albo publiczne, w Świątyniach różnej nazwy, albo domowe, w kole rodzinném.

Nie mówię tu o wierze, będącej podstawą i wskazówką do tych zewnętrznych jój objawów, bo wiara, jako uczucie wewnętrzne, nie może być nakazaną i wyrabia się dopiero za pomocą głębokich badań u ludzi, przyzwyczajonych wnikać w głąb' przedmiotu — u massy zaś niemyślącej, wzbudzaną bywa właśnie przez te same zewnętrzne objawy, będące jój skutkiem.

Innym objawem zewnętrznym życia religijnego, jest postępowanie wyznawców wiary jakiej względem bliźnich swoich, bądź z własnego związku religijnego, bądź z innych takichże związków.

Ocenienie więc względnej wartości różnych wyznań, mierzy się w związku religijnym przez święta,

Oprócz tego, sam modlitewnik zawiera dostateczne objaśnienie rytuału i obrzędów, a komentarz dopełnia tego, co w modlitewniku umieścić nie było stosowném, tak, iż dzieło to, o ile się odnosi do obrzędów i modlitw, do nich przywiązanych, zastępować może krótki Szulchan aruch, (prawo obrządkowe).

Nakoniec rozprawa, niżej umieszczona: »o Duchu Modłów naszych starożytnych« i sam Komentarz są główną zaletą dzieła. One to dają jasne wyobrażenie o modlitwach naszych i jednocześnie dowodzą, iż one są utworem tak starożytnym, że pociągnąć je pod krytykę ze stanowiska nowoczesnego, byłoby pracą bezpłodną — dowodzą, iż Izraelita w tych modlitwach widzi tylko starożytne swe pochodzenie i swoją historią i że szczupła liczba miejsc, niezgodnych z obecnymi wyobrażeniami, wypływa z wypadków wieków minionych i że te miejsca nie są tak dalece szkodliwe, jak przedstawiać usiłowano.

Teraz podaję wzmiankowaną rozprawę, mającą służyć, jako wstęp do Modlitw i do Komentarza.

nakoniec tłumaczenie p. Wolfa we Lwowie, r. 1863., dokonane nie przez niego samego, ale pod jego okiem. W mojem tłumaczeniu starałem się, o ile można było, o wierne oddanie ducha oryginału hebréjskiego w tłumaczeniu polskiem, tak, aby starożytność modlitw, w formie zewnętrznej języka tłumaczenia, nie straciła na swym kształcie.

Daléj uporządkowałem modlitwy w sposób, aby modlący się mógł z łatwością się zorientować w domu Bożym, bez potrzeby przewracania kart i przerywania nabożeństwa. W tym celu podzieliłem modlitwy na cztery części:

*Część I*sza zawiera modlitwy codzienne, — *Część II*ga modlitwy Sobotnie, — *Część III*cia modlitwy na święta i uroczystości, to jest: na Paskę, Święta Tygodniów i Szalasów, — na Nowy Rok i Dzień Odpustu, — na uroczystości: Chanukah i Purim, — na post 9go Ab, — *Część IV*ta obejmuje modlitwy domowe, jakoto: ranne, — stołowe, — przed spoczynkiem, — przed udaniem się w drogę i przy różnych obrzędach religijnych, jakoto: przy obrzezaniu, ślubie i t. d.

Nadto nie wypuściłem najmniejszego ustępu bez tłumaczenia i w tym względzie wyprzedziłem wszystkie prawie wydania tłumaczeń modlitw, w kraju i za granicą, w których, ustępów z Talmudu wyjętych, nie masz przetłómaczonych, co spowodowało podejrzanie tych ustępów, że zawierają tajne zasady, szkodliwe dla społeczeństwa.

wywołujących zatém dyskusyi, wyświetlającej prawdziwy stan rzeczy; bo opinie te, w braku kontroli publicznej, bądź z powodu nieznamości dokładnej przedmiotu, bądź w celach samolubnych, mogą być fałszywie przedstawionemi.

Aby więc wyjść z tego anormalnego położenia, nie pozostaje inna droga, jak jawność najrozleglejsza, za pomocą prasy, w pismach peryodycznych, bądź specjalnych, bądź ogólnych, w dziełach i broszurach i taka jedynie jawność wyprowadzi prawodawstwo z błędnego koła, w którym się ono od wieków u nas, odnośnie do żydów, obraca i sprowadzi je na bity gościniec prawdy niezmaconej.

Wydanem niniejszego tłumaczenia modlitw i wyjaśnieniem w komentarzu i przedmowie ich ducha, spodziewam się choć w części przyłożyć się do usunięcia tych niedogodności.

Co się tyczy samego tłumaczenia, o ile ono obchodzić może publiczność, dla której wydanem zostało, to obowiązkiem moim jest nie pomijać milczeniem prac, przedemną na tém polu, w języku polskim skutecznionych. Pierwszą z nich jest tłumaczenie p. Hoge, w r. 1822., który przeszedł do Chrystyanizmu, — dalej idzie przekład p. Liebkinda, w r. 1846 dokonany, który, jak w przedmowie do swego tłumaczenia się wyraża: »korzystał z uwag i rady, udzielonych mu przez jedną z osób, słynnych u nas z głębokiej znajomości nauk rabinicznych,«

utwory literackie w tój gałęzi ekonomii społecznej. Nadto przeszło 40 pism peryodycznych specjalnych, ciągle jest zajętych obrabianiem tój kwestyi, która zdaje się być niewyczerpaną. Rezultatem tego ruchu literackiego jest, że teraz żyd nie jest już tą zagadkową, zapoznaną osobą, jaką był dla Europy przed 120 laty. U nas przeciwnie na ocenienie stosunków Judaizmu konieczną jest znajomość archeologii żydowskiej, bo żydzi w Polsce i w większej części innych sławiańskich krajów, żyją jeszcze w pełni życia starożytnego, zmodyfikowanego, oprócz tego, nie z najlepszym skutkiem dla nich samych i dla społeczeństwa, całym przyborem średniowiecznych pojęć, wyrabianych pod wpływem prześladowań religijnych, jakich doznawali. I bodaj, czy po stuletniej pracy uda się prawodawstwu przekształcić żydów naszych na takich, jakimi widzimy ich współwyznawców na Zachodzie, jeżeli nie będziemy szukali podpory w opinii powszechnej; stosunki zaś żydowskie, tak jak teraz istnieją u nas, spoczywają, każdy to przyzna, na bardzo lichój podstawie wahania się i półśrodków. Za jedyny więc środek ich uporządkowania uważam jawną, wszechstronną, wyczerpującą dyskusyą o starożytnych zwyczajach tego ludu, dotąd zanedbanego.

Nieskutecznym się tóż okazał w rezultatach, drugi, u nas w używaniu będący, środek korzystania z zasięganych w kwestyi żydowskiej opinij pojedynczych osób, nieogłaszanych nigdzie drukiem i nie-

Nie więc dziwnego, iż przy takim zupełnym braku dzieł tego rodzaju w literaturze, ciągle się o współwyznawcach naszych w umysłach krajowców tworzą pojęcia opaczne, przesadzone wyobrażenia o stosunku naszym do społeczeństwa, przechylające się zbyt daleko, albo ku jednemu, albo ku drugiemu krańcowi.

Nie dość na tém, prawodawstwo nasze co do żydów, będące, jak wszelkie inne prawodawstwa, wpływem opinii powszechnej, waha się również między dwoma krańcami. Bo zkąd prawodawca czerpać może natchnienie, jeżeli nie z opinii publicznej, wyrażającej się głównie w literaturze i w dziennikarstwie, będącemi jedyném miejscem dostępném dla dyskusyi ogółu, jasném światłem prawdy i bezstronności? Otóż u nas, w braku takiej literatury, prawodawca zmuszony jest posiłkować się nowemi dziełami, w tym przedmiocie za granicą wychodzącemi, których myśli jednak, przyswojone dla zupełnie odmiennych stosunków naszego kraju, wyradzać muszą przeciwieństwo między życiem rzeczywistém a życiem prawném.

Bo stosunki żydów u nas nie mogą być oceniane w tym samym duchu, co za granicą, tam bowiem, na Zachodzie, od czasów Mendelsonowskich, tysiące pracowników wszystkich wyznań i narodowości, przykładą rękę ku dziełu wyświecenia stosunków żydowskich i do dziś dnia rok rocznie zjawiają się nowe

się objaśnienia, a i te są krótkie bardzo, obejmujące razem wzięte, ledwo kilka kartek, — tak, iż modlitwy przedstawiają wszędzie martwe, nieruchome ciało. Ten niemy posąg trzeba było ożywić, natchnąć go duchem, aby przypatrujący mu się sądził mieć przed sobą istotę żyjącą, myślącą i działającą. Tym zaś duchem ożywym może być jedynie wszechstronne badanie, jakie usiłowałem wprowadzić do Komentarza i do poprzedzającej go rozprawy. Takie badania rzucać mogą światło bezstronne na ducha naszych modlitw, dotąd, u nas mianowicie, zupełnie zapoznanego.

Ale nietylko dla nas samych, którzyśmy z temi modlitwami na ustach wychowani zostali, wyjaśnienie takie jest niezbędném, konieczném ono także jest dla chrześcijańskich naszych współobywateli.

Znajomość archeologii hebréjskiej u nas zupełnie jest obcą dla uczonych, podczas gdy zagranica wydała, wśród samych tylko chrześcijan, znakomitości takie, jak: Bukstorf, Wolf, Eichhorn, — a w nowszych czasach: Geseniusza, Ewalda i tylu innych badaczy archeologii naszej. U nas, z wyjątkiem Czackiego: *•Rozprawy o żydach,•* nie znajdujemy ani jednego dzieła, traktującego o archeologii żydowskiej, — nawet nędzne utwory Chiariniego są cudzoziemskiego pochodzenia i tylko przeżuwanemi okruszynami, odpadłemi ze stołu Eisenmengera i Spółki.

Tym, dotąd nieodgadzionym, sfinksem są: »Modły starożytne ludu Izraelskiego,« których przekład i objaśnienie czytelnikowi podaję.

Wielu dotąd poprzedzało mnie w tój chwalebnej i mozolnej pracy. Na Zachodzie Europy badacze archeologii naszój: nieśmiertelny Zunz, głębokomyślący Rapaport (Galicyanin) i szereg innych drugorzędnych znakomitości literackich, wszelkich wyznań, (*) od lat wielu pracują nad zbadaniem starożytności naszych. Jeżeli mi się przeto choć w części udało uchwycić wątek ich badań i zestawić je w jedną całość, to przypisuję sobie tylko zasługę sumiennego kompilatora, który rozrzucony bez ładu szacowny materiał podaje, nie jako utwór swój własny, ale jako rezultat badań ogóle wyżej stojących nauką i rozsądkiem, uporządkowany i przystępniejszy dla ogółu. Jak się z tego zadania wywiązałem, czytelnik osądzi.

W prospekcie do tój pracy, przed kilku miesiącami napisanym, wskazałem pobieżnie potrzebę nie tylko tłómaczenia, ale i objaśniania modlitw naszych. Pozostaje mi teraz rozwinięcie wyrzeczonych tam twierdzeń.

Wśród kilkunastu tłómaczeń modlitw, na różne języki europejskie dokonanych, rzadko gdzie znajdują

(*) Największą część historycznych uwag, co do autorstwa modlitw, wyjąłem z Modlitewnika Landshuta — w samém zaś tłómaczeniu nieraz postępowałem za zdaniem Fürstenthala i Crehange'a.

PRZEDMOWA.

Stoimy przed zabytkiem głębokiej starożytności, podziwiamy w nim wyniosłość kształtów, wydatność rysów; w niejednym miejscu uderza nas potworność jakaś, oko nasze przywykłe do gładkich i symetrycznych utworów nowój cywilizacji, nie może się z niemi oswoić, ani z szczerbami, potężną ręką czasu tu i owdzie wyźłobionemi, ale choć nie pojmujemy znaczenia całości zabytku tego, domyślamy się jednak, iż pod tą imponującą powierzchownością, ukrywa się myśl głęboka, godna badania i zastosowania do naszych czasów. Słowem całe to zjawisko jest dla nas sfinksem, zagadką, okrytą pomroką wieków. Szukamy klucza do rozwiązania téj zagadki, oglądamy się za jakimś nowożytnym Edypem, któryby śmiałą ręką zdołał uchylić zasłonę, okrywającą tajnie nam niedostępne.

Wolno drukować, z warunkiem złożenia w Komitecie Cenzury, po
wydrukowaniu, prawem przepisanej liczby egzemplarzy.

Warszawa, dnia 24 Listopada (6 Grudnia) 1864 r.

p. o. Cenzora. *B. Cyerman.*

W DRUKARNI ALEXANDRA GINSA.

SYFSE JESZENIM
CZYLI
MODŁY
STAROŻYTNE IZRAELITÓW

na cały rok

TEKST HEBRÉJSKI Z NOWYM PRZEKŁADEM POLSKIM

Z KOMENTARZEM

Moreh Derech

CZYLI WYKŁADEM I OBJAŚNIENIEM ZNACZENIA HISTORYCZNEGO
I SPOŁECZNEGO TYCH MODLITW I OBRZĄDKÓW
RELIGIJNYCH, DO KTÓRYCH SIĘ ODNOŚZA,

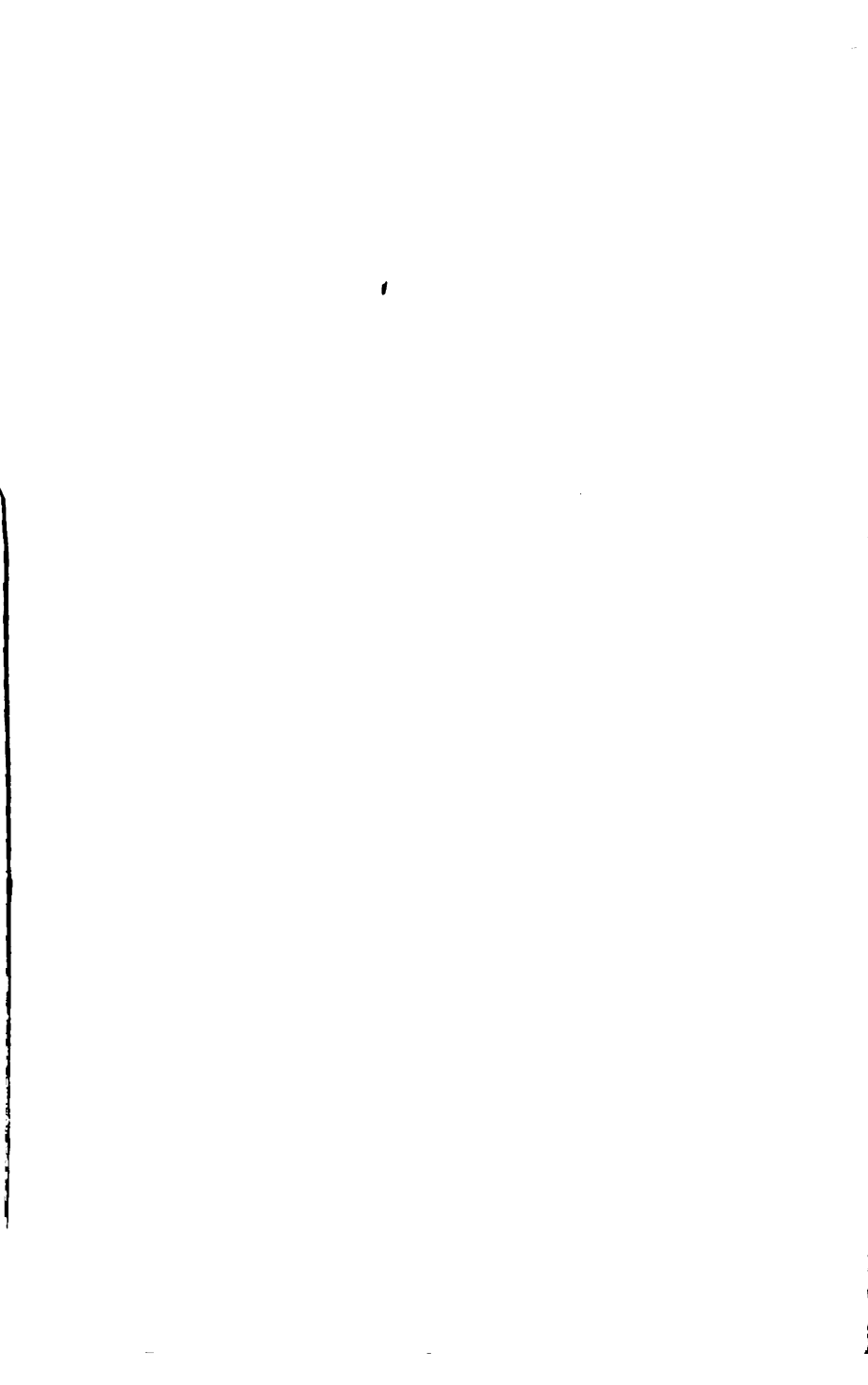
przez

Daniela Neufelda

Tłómacza Pięcioksięgu Mojżesza.

Albowiem dom mój nazywany będzie domem modlitwy
dla wszystkich ludów. (*Jezajasz 56, 7*).

WARSZAWA.
NAKŁADEM TŁÓMACZA.
1865.

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA

